

TMMOB

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

**39. Dönemde
Söylediklerimiz**

(2006-2008)

ISBN

978-9944-89-580-4

Baskı

Kozan Ofset, 0312 384 20 03

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Selanik Cad. No: 19/1 06650 Yenişehir/ANKARA

Tel: (0312) 418 12 75 • **Faks:** (0312) 417 48 24

Web: <http://www.tmmob.org.tr> • **e-posta:** tmmob@tmmob.org.tr

Baskı Tarihi

Mayıs 2008

İÇİNDEKİLER

BASIN AÇIKLAMALARI

Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı TMMOB Tarafından Kabul Edilemez (07 Haziran 2006)	15
TMMOB Bu Dönemde de Onurlu Yürüyüşünü Dik Duruşunu Sürdürecektir (13 Haziran 2006)	17
15-16 Haziran 1970, Türkiye Mücadeleler Tarihinin Önemli Günlerindedir (15 Haziran 2006)	19
Siyasal İktidar Ne Yapacağını Şaşırıyor, Şimdi de Yabancılar Üzerinden Yasamızla ve Mesleğimizle Uğraşıyor (23 Haziran 2006)	21
TMMOB, Siyasal İktidara "Dur!" Diyor! (27 Haziran 2006)	24
Sivas'ı Unutmadık Unutturmayacağız! (30 Haziran 2006)	25
TMMOB ve Mühendislik Mimarlık Şehir Plancılığı Mesleği Siyasal İktidarın Oyuna Girmeye Değildir. 5531 Sayılı Yasa Sorunludur (01 Temmuz 2006)	26
Maden Kazaları Önenebilir Kazalardır (10 Temmuz 2006)	28
Doğrunun Kirlenmesine Müsaade Etmeyeceğiz. Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Ne Yazdığının Farkında Mı? (11 Temmuz 2006)	31
TMMOB Ortadoğu'da Yaşananları Yakından Takip Etmekte, Yaşananlara Seyirci Kalmamakta ve Yaşasın Halkların Kardeşliği Demektedir (17 Temmuz 2006)	33
"İş Sağlığı Ve Güvenliği" Konusunda Yapılacak Düzenlemelerde TMMOB Görüşleri Dikkate Alınmalıdır. ÇSGB "Ben Yaptım, Oldu" Dememelidir (18 Temmuz 2006)	34
TMMOB, Toplu Görüşme Sürecinde Kamu Çalışanlarının Tarafında Olacaktır (14 Ağustos 2006)	37
Depremler Ülkemizin Ve Halkımızın Yazgısı Olamaz! Olmamalıdır (16 Ağustos 2006)	39
Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları 20 Ağustos'ta İstanbul Kadıköy Meydanı'nda Olacak (18 Ağustos 2006)	44
Dikili'de "Barış Demokrasi ve Emek Şenliği"ne Yapılan Saldırı Kabul Edilemez (21 Ağustos 2006)	45
1 Eylül Dünya Barış Gününde Kapitalist Küreselleşmenin Saldırılarına Karşı, Barış, Eşitlik, Özgürlük Mücadelemizi Hep Birlikte Geliştirelim (29 Ağustos 2006)	46
TMMOB 5 Eylül'de "Lübnan'a Asker Gönderme Tezkeresi"ne Hayır Diyecek (04 Eylül 2006)	48
İsrail Askeri Olmayacağız (04 Eylül 2006)	49
Faşizmin Adıdır 12 Eylül (12 Eylül 2006)	51
TMMOB'den Adnan Menderes Mühendislik Fakültesi Kurulmasına İptal Davası (12 Eylül 2006)	55
"Mesleki Yeterlilik Kanunu Yasa Tasarısı" ile İlgili Basın Açıklaması (19 Eylül 2006)	56
TSF Ortak Basın Açıklaması (30 Eylül 2006)	58
DSİ'de Sürgünler Sürüyor! DSİ'de Görev Yapan TMMOB Eski Yöneticileri İkinci Kez Sürüldü! (04 Ekim 2006)	60
TMMOB'den Milletvekillerine Açık Mektup (26 Ekim 2006)	62

Doğa Olaylarının Afete Dönüşümü Engellenebilir (Diyarbakır-09 Kasım 2006)	64
Bütçeyi Emekçilerin Oyuna Sunuyoruz (13 Kasım 2006)	66
301. Madde Kaldırılmalıdır! (14 Kasım 2006)	69
TMMOB “Gelin, Sağlıkta Yıkımı Durduralım!” Diyerek Ankara’ya Yürüten Sağlık Emekçilerini Sevgiyle Selamlamaktadır (15 Kasım 2006)	70
TMMOB, 14 Aralık’ta “İnsanca Yaşam İçin” Hizmet Üretmeyecek Kamu Emekçilerinin, Kesk’in Yanında Olacak (13 Aralık 2006)	71
Güvenlik Alanında, Aldatmaca Reforma Değil, Sosyal Adalete, Eşitliğe ve Sosyal Devlete Göre Tasarlanacak Gerçek Bir Reforma Gereksinim Vardır! (22 Aralık 2006)	73
Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Ali Çolak’ın TBMM’deki Görev Yerinin Yargı Kararlarına Rağmen İkinci Kez Değiştirilmesi, Yargı Kararlarının TBMM Tarafından Tanınmaması Kabul Edilemez (11 Ocak 2007)	75
Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti Ne Yapıyor? İç Mimarlar Odası Başkanına Yapılan Davranış Kabul Edilemez! (16 Ocak 2007)	76
İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı Meclis Gündeminden Geri Çekilmelidir! Neden? (17 Ocak 2007)	77
Hrant Dink’e Yapılan Saldırısı Lanetliyoruz. Hrant Dink Bir Arada Yaşamı Savunanların Mücadelesinde Yaşayacak! (19 Ocak 2007)	81
Hrant Dink’e Sıkılan Kurşun Tüm İnsanlığa Sıkılmıştır! (19 Ocak 2007)	82
“Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun Tasarısı” TBMM Gündeminden Düşmelidir! (19 Ocak 2007)	83
F Tipi Cezaevleri İçin Yayımlanan Genelge Umud Vericidir, Ancak Bu Adım Burada Durmamalıdır! (25 Ocak 2007)	86
TMMOB, Sağlıkta Yıkım Getiren Torba Yasaya Karşı Mücadelesinde Sağlık Emekçileri ve Tabiplerin Yanındadır (30 Ocak 2007)	88
ABD’nin Irak İşgalinin Dördüncü Yılında Başlatılan “İşgale ve Savaşa Dur Diyoruz” Kampanyası (07 Şubat 2007)	89
İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı Meclis Gündeminden Düşürülmelidir! (08 Şubat 2007)	92
Kalkınma Ajanslarına “Dur” Dedik (22 Şubat 2007)	94
Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin Keyfi Uygulamaları Yargıdan Döndü (23 Şubat 2007)	95
TMMOB, 40. Yılında DİSK’i Sevgiyle Selamlamaktadır (26 Şubat 2007)	96
Yargı, Jeotermal Sahaları Devretmek İsteyen Siyasal İktidara Geçit Vermedi (28 Şubat 2007)	97
TMMOB, Sağlıkta Yıkım Politikalarına Karşı Mücadele Edenlerle Omuz Omuz... (05 Mart 2007)	99
8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlu Olsun! (07 Mart 2007)	100
Atatürk Hastanesi’nde Hekimlere ve Sağlık Çalışanlarına Yapılan Saldırı Kabul Edilmez (08 Mart 2007)	102

“Türk Petrol Kanunu” Yeniden Düzenlenmelidir (12 Mart 2007)	103
TMMOB, 17 Mart'ta Kadıköy'de “İşgale ve Savaşa Dur” Diyecek (13 Mart 2007)	106
ABD Büyükelçiliği Önünde Ortak Basın Açıklaması (16 Mart 2007)	107
Barış ve Kardeşlik İçin Gerginlikten Uzak Durulmalıdır (19 Mart 2007)	108
TMMOB 20 Mart'ta Saat 20'de İşgale ve Savaşa Dur Diyecek! (19 Mart 2007)	109
20M20 Etkinliği (20 Mart 2007)	110
TMMOB'den Milletvekillerine Çağrı: “Yabancıların Çalışma İzinlerini Düzenleyen Kanun Tasarısı Genel Kurul Gündeminden Düşürülmelidir” (05 Nisan 2007)	111
Emek ve Meslek Örgütleri 1 Mayıs'ta Taksim'de (12 Nisan 2007)	114
Neoliberalizme, Gericiliğe ve Irkçılığa Karşı Emekten ve Halktan Yana Tavır Alacak Bir Cumhurbaşkanı İstiyoruz (12 Nisan 2007)	116
Söyledik Bir Kere Daha Söylüyoruz ; Biz Neoliberalizme, Gericiliğe ve Irkçılığa Karşı Emekten ve Halktan Yana Tavır Alacak Bir Cumhurbaşkanı İstiyoruz (24 Nisan 2007)	118
Yaşasın 1 Mayıs Yaşasın Birlik Mücadele Dayanışma Günü (25 Nisan 2007)	120
5582 Sayılı Kanununun 10. ve 15. Maddeleri Anayasa Mahkemesi'nce İptal Edilmelidir (26 Nisan 2007)	121
Olayların Sorumlusu Hükümettir, Valiliktir (01 Mayıs 2007)	129
İstanbul'u Bir Açık Cezaevine Çeviren İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü Derhal İstifa Etmelidir! (09 Mayıs 2007)	131
AKP İktidarını Uyarıyoruz! Erken Seçim Kararı Almış Bir Parlamenta TMMOB'nin ve İnsanımızın Aleyhine Yasaları Getirmeyin! (21 Mayıs 2007)	133
Bu Meclis Giderayak Bu Yasayı Çıkarmamalıdır! Mühendisliği, Mimarlığı, Şehir Plancılığını Gözden Çıkaran AKP İktidarını, TMMOB Çoktan Gözden Çıkardı! (22 Mayıs 2007)	134
Ulus'taki Bombalı Saldırıyı Şiddetle Kınıyoruz (23 Mayıs 2007)	135
AKP İktidarı, Yine Ne Bilimi Ne De Yargıyı Tanımıştır (28 Mayıs 2007)	136
Üniversite Sınavları Öncesi Öğrencilere Açık Mektup (29 Mayıs 2007)	139
Nasıl Bir Türkiye İstiyoruz? (08 Haziran 2007)	142
Veto Edilen “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasada Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa” Bir Daha TBMM Gündemine Girmemelidir (08 Haziran 2007)	144
Kent Merkezlerinin, Kıyıların, Ormanların Yağmalanması Yetmedi. Sıra Mera, Yayla ve Kışlaklarda... (08 Haziran 2007)	145
15-16 Haziran Türkiye Demokrasi Mücadelesinin Önemli Günlerindedir! (15 Haziran 2007)	146
Tek Çare; Eşit Özgür ve Demokratik Türkiye'de Kardeşçe Bir Arada Yaşamdır (20 Haziran 2007)	148
Neo-Liberal Politikalara, Gericilere, Darbe Çığırkanlarına, IMF Partilerine Oy Yok! (24 Haziran 2007)	150
Sivas'ı Unutmadık, Unutmayacağız, Unutturmayacağız (29 Haziran 2007)	153

Siyasi İktidar Yasa Tanımıyor! İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi Yeniden Gündemde! (13 Temmuz 2007)	154
Eşitliğe, Özgürlüğe, Bağımsızlığa, Demokrasiye, Barışa, Kardeşliğe ve Bir Arada Yaşama Oy Vereceğiz (Mersin-14 Temmuz 2007)	156
LPG Sektöründe Çalışanlara Eğitim Seferberliğimiz Sürüyor. Toplumumuzu Göreve Çağırıyoruz! 27 Temmuz 2007	158
TMMOB, Siyasal İktidarın Hava-İş'e Yaklaşımını Dikkatle Takip Etmektedir (15 Ağustos 2007)	160
Depremler Ülkemizin ve Halkımızın Yazgısı Olamaz! Olmamalıdır! (16 Ağustos 2007)	161
Kamuda Çalışan ve Emekli Olmuş Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Ücretleri Derhal İnsanca Yaşanabilecek Bir Düzeye Çıkarılmalıdır!... (23 Ağustos 2007)	167
1 Eylül Dünya Barış Günü Kutlu Olsun (31 Ağustos 2007)	169
Yarın 12 Eylül 2007. Bu Ülkede Faşizmin Adıdır 12 Eylül (11 Eylül 2007)	170
Silahlar Derhal Susturulmalıdır! Biz Barış İçinde Bir Arada Yaşamak İstiyoruz! (08 Ekim 2007)	172
Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi Bir Türkiye İçin 3 Kasım'da Ankara'dayız! (09 Ekim 2007)	173
16 Ekim Dünya Gıda Günü Kutlu Olsun (16 Ekim 2007)	175
Artık Yeter! Saldırıları Şiddetle Kınıyoruz. Silahlar Sussun! (22 Ekim 2007)	177
3 Kasım'da Özgür Demokratik Eşitlikçi Bir Türkiye İçin Ankara'dayız (30 Ekim 2007)	178
Bir Arada Yaşamdan Yana Toplumsal Güçler 3 Kasım'da Sıhhiye Meydanı'nda Yan Yana Gelecek (31 Ekim 2007)	181
ABD Ortadoğu'dan, Rice Türkiye'den Defol! (02 Kasım 2007)	184
5710 Sayılı Nükleer Santral Yasası Ülke Gerçeklerine Uygun Değildir! Uygulanmadan Kaldırılmalıdır! (12 Kasım 2007)	186
Expo'ya Değil Karmaşadan Rant Çıkarmaya Karşıyız (İzmir-24 Kasım 2007)	188
ABD Ortadoğu'dan Defol! (30 Kasım 2007)	190
Sağlığımızdan ve Geleceğimizden Vazgeçmeyeceğiz! (1 Aralık 2007)	191
Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı'na "Reform" Demek, Sadece Bir Aldatmacadır... (17 Aralık 2007)	193
Farkındayız, Teşhir Ediyoruz, Uyarıyoruz. Yaşama, Barışa, Bilime ve Üniversiteye Sahip Çıkıyoruz (21 Aralık 2007)	195
Doğal, Tarihi ve Kültürel Varlıklar Yok Ediliyor. Kazdağları Bunun Sadece Görünen Kısmıdır... (25 Aralık 2007)	197
İkibinsekiz Yeni Bir Yıl Olsun (31 Aralık 2007)	200
2007'de Neler Oldu, TMMOB Neler Yaptı? (03 Ocak 2008)	202
Ülkemizin ve Halkımızın İçinde Bulunduğu Bugünlerde Şubelerimizin ve Odalarımızın Genel Kurulları Sürecinde Hepimize Büyük Görevler Düşüyor! (04 Ocak 2008)	205

Diyarbakır'da Terörü Yaratanları Lanetliyoruz (04 Ocak 2008)	208
Expo 2015 Üzerinden Yapılan Saldırılarla Şehir Plancıları Odamızı Baskı Altına Almak İsteyenler Bunu Başaramayacaklar (08 Ocak 2008)	209
Dikkat Emekliliğimiz Sağlığımızı Tehlikede. Biz Karşı Çıkarsak Yapamazlar (14 Ocak 2008)	211
14 Nisan Mitingi Üzerinden Sürekli TMMOB'ye Saldıranlara Karşı Bir Kez Daha Söylüyoruz (14 Ocak 2008)	212
Saldırı Küresel, Direnişimiz De! (26 Ocak 2008)	214
Türbanla Örtülmek İstenen Bu Ülkenin Gerçek Gündemidir (01 Şubat 2008)	216
Özgürlük Mü? Her Yerde, Herkes İçin Özgürlük! (06 Şubat 2008)	217
Türkiye Taş Kömürü Kurumu'na Sahip Çıkmalı, TTK'da Çalışan Mühendislerin Çalışma Koşulları İyileştirilmelidir (18 Şubat 2008)	218
Biz Karşı Çıkarsak Yapamazlar! GSS Çocuklarımızın Geleceğini Karartıyor (20 Şubat 2008)	222
DSİ Yönetimi, DSİ Çalışanlarının TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi'ne Katılımını Yasakladı. DSİ Genel Müdürlüğü Yönetim Kadrosu Bilime ve Tekniğe Karşı Mıdır? (21 Şubat 2008)	224
TMMOB, 15 Mart'ta Irak İşgalinin 5. Yılında Emperyalizme Karşı, Gericiliğe Karşı, Neoliberal Politikalara Karşı İstanbul'da Kadıköy Meydanı'nda Olacak (22 Şubat 2008)	226
8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlu Olsun! (07 Mart 2008)	228
Emek Platformu SSGSS Yasa Tasarısı Basın Açıklaması (13 Mart 2008)	229
Cheney Gelme, İstemiyoruz! ABD Ortadoğu'dan Defol! (24 Mart 2008)	231
AKP SSGSS Yasa Tasarısı ile İlgili Olarak Emek Platformu'nun Söylediklerini Dinlemelidir (26 Mart 2008)	233
Biz Karşı Çıkarsak Yapamazlar! (28 Mart 2008)	234
Mücadelemiz Sürüyor. SSGSS'ye Karşı Yine Alanlardayız (08 Nisan 2008)	236
SSGSS Yasa Tasarısı'na Karşı TBMM Dikmen Kapısı Önünde KESK, DİSK, TMMOB, TTB ve TDB Çağrısıyla Yapılan Basın Açıklaması (10 Nisan 2008)	237
2008'de Bir Kez Daha: Yaşasın 1 Mayıs; Yaşasın Birlik Mücadele Dayanışma Günü (16 Nisan 2008)	239
Siyasetin Arka Bahçesi Olmamaya Kararlı Meslek Örgütlerinden Hükümete 5 Soru (16 Nisan 2008)	240
TMMOB'ye Bağlı Odaların Genel Kurul ve Seçim Süreçleri Tamamlandı (21 Nisan 2008)	242
Birlik, Mücadele ve Dayanışma Gününü Cehenneme Çeviren Yetkilileri İstifaya Davet Ediyoruz (02 Mayıs 2008)	243
TTB Merkez Konseyi Başkanı Gürsoy'un Darbe Günlerini Hatırlatır Şekilde Gözaltına Alınması Kabul Edilemez (03 Mayıs 2008)	244
TMMOB, Siyasal İktidarın Samimiyetsizliği Nedeniyle "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı" Komisyonundan Çekildi (13 Mayıs 2008)	245

14 EKİM TMMOB MİTİNGİ	247
Mühendisi, Mimarı, Şehir Plancısını Sokağa Döken Siyasal İktidar Utanmalıdır. TMMOB 14 Ekim'de Ankara'da (13 Eylül 2006)	249
Ücretli Mühendis, Mimarı ve Şehir Plancıları Geleceklerine Sahip Çıkıyor!... 14 Ekim'de Ankara'da Buluşuyor!... (15 Eylül 2006)	251
Kadın Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları Haklarına ve Geleceklerine Sahip Çıkıyor. 14 Ekim'de Ankara'da Buluşuyor! (18 Eylül 2006)	258
Mesleki Yeterlilik Kurumu Yasa Tasarısı ile Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Yasada Değişiklik Yapacak Yasa Tasarısı TBMM Gündeminden Çıkarılmalıdır (19 Eylül 2006)	260
Emperyalist İşgal ve Savaşlara Karşı "Kahrolsun Emperyalizm, Yaşasın Halkların Kardeşliği" Demek İçin 14 Ekim'de Ankara'dayız (21 Eylül 2006)	262
Yağma Yok. Kentlerimizin Yağmalanmasına Karşı 14 Ekim'de Ankara'dayız (23 Eylül 2006)	264
"Başka Bir Yaşam, Başka Bir Tarım Mümkündür" Diyenler 14 Ekim'de Ankara'da Buluşuyor (25 Eylül 2006)	266
"Önlenemeyecek İş Kazası Yoktur! İş Güvenliği Mühendisliği Yaygınlaştırılmalı ve Yasal Güvenceye Alınmalıdır" Diyenler 14 Ekim'de Ankara'da (27 Eylül 2006)	268
"Madenlerimizin Gerçek Sahibi Halkımızdır" Diyenler 14 Ekim'de Ankara'da TMMOB Mitinginde! 29 Eylül 2006	270
Öğrenciler 14 Ekim'de TMMOB Mitinginde Ankara'da "Başka Bir Üniversite Mümkündür" Diyecek (02 Ekim 2006)	273
14 Ekim'de Ankara'da "Afetler ve Afetlerin En Önemli Depremler İçin Acil Önlemler Alınsın! Doğal Olayları Afete Dönüşmesin!" Diyeceğiz! (03 Ekim 2006)	276
TMMOB, 14 Ekim'de Ankara'da Bilim İnsanları ile Birlikte "Başka Bir Üniversite Mümkündür" Diyecek (04 Ekim 2006)	278
Enerjisini Yitiren Türkiye'de Ülkesine ve Enerjisine Sahip Çıkanlar 14 Ekim TMMOB Mitingi İle Alanlarda (05 Ekim 2006)	280
Emekli Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Yaşamdan Çekilmiyor, 14 Ekim'de Ankara'da "TMMOB Mitingi"nde Buluşuyor (06 Ekim 2006)	282
TMMOB, Yabancılar Toprak Satışı Yolu İle Ülkenin Doğal Kaynaklarının Uluslararası Sermayenin Kullanımına Açılmasına Karşı Çıkmaktadır (07 Ekim 2006)	284
Özelleştirmelere Karşı "Başka Bir Türkiye Mümkündür" Diyen Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları 14 Ekim'de Ankara'da Buluşuyor... (09 Ekim 2006)	286
İşsiz Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancıları Ankara'da 14 Ekim'de TMMOB Mitingi'nde Buluşuyor (10 Ekim 2006)	289
TMMOB 14 Ekim'de Alanda Bir Kez Daha Uyaracak: "Ormanlar Halkımızdır" (11 Ekim 2006)	291
"Biz Yapı Denetimi İstiyoruz" Diyenler 14 Ekim'de Ankara'da TMMOB Mitinginde (12 Ekim 2006)	293
"Barış İçinde Yaşanılan Bir Türkiye Mümkündür" Diyenler 14 Ekim'de TMMOB Mitinginde, Ankara'da! (13 Ekim 2006)	295
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın 14 Ekim TMMOB Mitingi Konuşması	298

ETKİNLİKLERİN AÇILIŞ KONUŞMALAR	305
Maden Mühendisleri Odası 15. Kömür Kongresi (Zonguldak - 08 Haziran 2006)	307
MMO Doğalgaz Günleri (Denizli - 15 Haziran 2006)	309
İMO Olağanüstü Genel Kurulu (Ankara - 26 Haziran 2006)	312
Teoman Öztürk'ü Anma Etkinliği (Ankara - 12 Temmuz 2006)	316
Nükleer Santral Karşıtı Miting (Akkuyu - 6 Ağustos 2006)	318
İsrail ve ABD Saldırganlığını, Irak, Filistin ve Lübnan'ın İşgalini Durduralım Mitingi (Kadıköy İstanbul - 21 Ağustos 2006)	320
Maden MO Doğu Karadeniz Bölgesi Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Sempozyumu (Trabzon -15 Eylül 2006)	322
TMMOB 39. Dönem 1. Danışma Kurulu (Ankara-16 Eylül 2006)	325
Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Sempozyumu (İzmir-18 Eylül 2006)	333
Her Şeyin Başı Sağlık Mitingi (Samsun -23 Eylül 2006)	334
Türkiye Sosyal Forumu (İstanbul - 2 Ekim 2006)	336
JMO Jeotermal Enerji ve Yasal Düzenlemeler Sempozyumu (Ankara- 12 Ekim 2006)	338
Dünya Gıda Günü Sempozyumu (Ankara - 13 Ekim 2006)	341
ŞPO 6. Türkiye Şehircilik Kongresi (İzmir- 06 Kasım 2006)	347
JFMO Türkiye 17. Uluslararası Jeofizik Kongre ve Sergisi (Ankara-14 Kasım 2006)	351
EMO Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 3. Ulusal Sempozyumu (İstanbul -16 Kasım 2006)	354
TTB 55. Olağanüstü Büyük Kongresi (Ankara-18 Kasım 2006)	360
ŞPO Kentsel Dönüşüm Sempozyumu (Ankara - 18 Kasım 2006)	362
DİSK Ulusal Sosyal Politika Kongresi-Sosyal Adalet İçin Ekonomi Politikaları Paneli (Ankara- 24 Kasım 2006)	366
ZMO II. Öğrenci Kurtultayı (Ankara - 25 Kasım 2006)	370
Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği Sempozyumu (Aydın -1 Aralık 2006)	374
ŞPO Koruma Sempozyumu (Trabzon - 7 Aralık 2006)	377
14 Aralık KESK Eylemi (Ankara- 14 Aralık 2006)	378
Onur Kurulları Eğitim Semineri (Ankara- 16 Aralık 2006)	379
TMMOB Yıl Sonu Etkinliği (Ankara- 26 Aralık 2006)	383
TMMOB 39. Dönem II. Danışma Kurulu (Ankara-3 Mart 2007)	385
17 Mart Kadıköy Eylemi (İstanbul- 17 Mart 2007)	388

MMO Uluslararası Doğalgaz Kongresi (Ankara-3 Mayıs 2007)	390
Bursa Kentine Çözümler Sempozyumu (Bursa- 9 Nisan 2007)	393
Maden Mühendisleri Odası Öğrenci Üye Kurultayı (Ankara- 13 Nisan 2007)	398
Afet - Yangın - Güvenlik Sempozyumu (Bursa- 19 Nisan 2007)	401
EMO Biyomedikal Mühendisliği Çalıştayı Açılışı (Ankara- 4 Mayıs 2007)	404
İMO Hizmet Binası Açılışı (Ankara- 4 Mayıs 2007)	405
IV. Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayı (Eskişehir- 12 Mayıs 2007)	406
Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Uygulanması Yolunda Türkiye Sempozyumu (Ankara-17 Mayıs 2007)	408
II. Tekstil Teknolojisi ve Kimyasındaki Son Gelişmeler Sempozyumu (Bursa-31 Mayıs 2007)	410
Türkiye 20. Uluslararası Madencilik Kongresi (Ankara- 6 Haziran 2007)	413
TMMOB Çevre Sempozyumu (Ankara- 8 Haziran 2007)	415
Haldun Özen Anması / Hkmo Ankara Şubesi (Ankara- 8 Haziran 2007)	419
TMMOB ve Odalar Denetleme Kurulları Ortak Toplantısı (Ankara- 10 Haziran 2007)	421
TMMOB Örgütüllüğünün Geliştirilmesi Toplantısı (Ankara-16 Haziran 2007)	423
TTB 56. Büyük Kongresi (Ankara-23 Haziran 2007)	424
Teoman Öztürk Anma Etkinliği (Ankara-11 Temmuz 2007)	426
Marmara Enerji Forumu (İstanbul-7 Eylül 2007)	428
TMMOB İstanbul Kent Sempozyumu (İstanbul- 13 Eylül 2007)	432
TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu (İstanbul- 22 Eylül 2007)	437
TMMOB 39. Dönem III. Danışma Kurulu (Ankara- 29 Eylül 2007)	442
TMMOB AB Süreci Karşısında Emek Sempozyumu (Ankara- 05 Ekim 2007)	445
EMO IV. Öğrenci Üye Kurultayı (Ankara- 07 Ekim 2007)	448
6. Ulusal Deprem Mühendisliği Konferansı (İstanbul- 16 Ekim 2007)	453
TMMOB Yerel Yönetimlerde Dönüşüm Sempozyumu (Ankara- 17 Ekim 2007)	456
Tekstil Teknoloji ve Tekstil Makinaları Kongresi (Gaziantep-19 Ekim 2007)	461
TMMOB Enerji Sempozyumu (Ankara- 22 Ekim 2007)	464
GAP ve Sanayi Kongresi (Diyarbakır- 26 Ekim 2007)	470
TMMOB CBS Kongresi (Trabzon- 30 Ekim 2007)	473
3 Kasım Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi Bir Türkiye Mitingi (Ankara-03 Kasım 2007)	475
5. Gıda Mühendisliği Kongresi (Ankara- 08 Kasım 2007)	477

Kaynak Teknolojisi VI. Ulusal Kongre ve Sergisi (Ankara - 09 Kasım 2007)	480
TMMOB Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu (Ankara-13 Kasım 2007)	483
TMMOB Denizcilik Sorunları Sempozyumu (İstanbul-17 Kasım 2007)	486
TMMOB Jeotermal Kongre ve Sergisi (Ankara- 21 Kasım 2007)	489
V. Uluslararası Ambalaj Kongresi ve Sergisi (İzmir- 22 Kasım 2007)	491
GAP Bölgesi Yerel Yönetimler Teknik Eğitim Semineri (Mardin-27 Kasım 2007)	493
TMMOB Ankara Kent Sorunları Sempozyumu (Ankara- 29 Kasım 2007)	495
5. ASF İstanbul Hazırlık Toplantısı (İstanbul- 03 Aralık 2007)	498
Sağlığımızdan ve Geleceğimizden Vazgeçmeyeceğiz (Ankara-03 Aralık 2007)	501
TMMOB Afet Sempozyumu (Ankara- 05 Aralık 2007)	502
TMMOB Kocaeli Kent Sempozyumu (Kocaeli- 06 Aralık 2007)	505
TMMOB Sanayi Kongresi (Ankara-14 Aralık 2007)	507
"Kim İçin Yayın, Nasıl Bir TRT" Konulu Panel (İstanbul-31 Ocak 2008)	511
DİSK Genel Kurulu (İstanbul-15 Şubat 2008)	513
TMMOB Eskişehir Kent Sempozyumu (Eskişehir- 28 Şubat 2008)	515
TMMOB Bodrum Yarımadası'nın Çevresel ve Yapısal Geleceği Sempozyumu (Bodrum- 06 Mart 2008)	517
TMMOB İklim Değişimi Sempozyumu (Ankara-13 Mart 2008)	523
TMMOB Su Politikaları Kongresi (Ankara-20 Mart 2008)	527
Irak İşgali Beşinci Yılı Kadıköy Mitingi (İstanbul - 15 Mart 2008)	531
Mimarlar Odası 3. İşyeri Temsilcilikleri Buluşması (Ankara- 24 Mart 2008)	534
Uluslararası Boya ve Yardımcı Maddeler Sanayi Kongresi ve Fuarı (İstanbul-10 Nisan 2008)	536
MMO Genel Kurulu (Ankara-12 Nisan 2008)	538
II. Ulusal Bor Çalıştayı (Ankara-17 Nisan 2008)	541
TMMOB Denizli Kent Sempozyumu (Denizli-02 Mayıs 2008)	544
Bitkisel Yemelik Yağlar Sempozyumu (Adana - 08 Mayıs 2008)	546
TMMOB Adana Kent Sempozyumu (Adana-09 Mayıs 2008)	550
14. Uluslararası Enerji ve Çevre Teknolojisi Sistemleri Fuar ve Konferansı (İstanbul-15 Mayıs 2008)	551
2. Kadastro Kongresi (Ankara -21 Mayıs 2008)	556

GÖRÜŞLER	559
Oda Başkanlarına 1. Oda Başkanları Toplantısı İçin Gönderilen Mektup (16 Haziran 2006)	561
Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı Hakkında TMMOB Görüşü (16 Haziran 2006)	562
“4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” Hakkında TMMOB Görüşü (28 Haziran 2006)	564
39. Dönemde Görev Yapacak İl/İlçe Koordinasyon Kurullarına Gönderilen Mektup (04 Temmuz 2006)	572
Bayındırlık ve İskan Bakanlığına, Yabancı Ülke Vatandaşı Mühendislerle İlgili Gönderilen Yazı (04 Ağustos 2006)	573
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Odalara Yapı Denetimi Firmaları ile İlgili Soruşturmalara Yönelik Gönderilen Yazı (07 Ağustos 2006)	576
KESK Tarafından Toplu Sözleşmeli, Grevli Sendika Hakkı'nın Kullanımına Yönelik Düzenlenen Konferansta Bildirilen TMMOB Görüşü (25 Ağustos 2006)	579
Oda Başkanlarına I. Danışma Kurulu Toplantısı'na Katılım İçin Gönderilen Mektup (01 Eylül 2006)	582
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na Gönderilen “Yapı Müteahhidi Sicillerinin Şekil ve Şartları Hakkında Yönetmelik” Taslağı'na İlişkin Görüş (03 Eylül 2007)	583
Halkevleri'nin TMMOB ve Mehmet Soğancı Hakkındaki Haksız ve Gerçekdışı Suçlamaları Üzerine Yapılan Açıklama (19 Eylül 2006)	585
Kalkınma Ajansları İle Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Hakkında TMMOB Raporu (20 Eylül 2006)	586
TMMOB Örgütülüğü'ne “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı”nın Yasalaşması Süresinde Gösterilen Çaba Nedeni ile Gönderilen Teşekkür Mektubu (25 Eylül 2006)	588
Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a İlişkin TMMOB Görüşü (27 Eylül 2006)	589
Anayasa Mahkemesi'ne Gönderilen Gemiadamları ile İlgili Yazı (27 Eylül 2006)	592
Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanun Tasarısı Hakkında TMMOB Görüşü (16 Ekim 2006)	595
Milletvekillerine “Cargill” ile İlgili Gönderilen Mektup (26 Ekim 2006)	597
“14 Ekim Mitingi”ne Destek Veren Örgütlere Gönderilen Teşekkür Mektubu (30 Ekim 2006)	599
14 Ekim Mitingi ile İlgili TMMOB Örgütülüğüne Gönderilen Teşekkür Mektubu (30 Ekim 2006)	600
Bayındırlık ve İskan Bakanı'na “Mesleki Denetim” Konulu Gönderilen Yazı (31 Ekim 2006)	602
Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği Taslağı İçin TMMOB Görüşü (10 Kasım 2006)	605
Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanlığı'na Gönderilen Yazı (16 Kasım 2006)	606
Kanaltürk Söz Meclisi - Türkiye Nereye Gidiyor? (28 Kasım 2006)	607
Kanaltürk Söz Meclisi- 2007 (26 Aralık 2006)	612
TMMOB'den İller Bankası'nın Özelleştirilmesine Karşı Belediyelere Çağrı (28 Aralık 2006)	618
EPDK'ya Mühendislerin Eğitimi İle İlgili Gönderilen Yazı (28 Aralık 2006)	622
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na Yapı Denetimi ile İlgili Gönderilen Yazı (28 Aralık 2006)	624

EPDK'ya LPG Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliğiyle İlgili Gönderilen Yazı (16 Ocak 2007)	625
EPDK'ya LPG Piyasası Personelinin Eğitimleri İle İlgili Gönderilen Yazı (17 Ocak 2007)	626
Rekabet Kurulu'na Havuz Sistemi İle İlgili Gönderilen Yazı (22 Ocak 2007)	627
İKK'ların Katkı Paylarının Hesaplanmasıyla İlgili Kırklareli İKK'ya Gönderilen Yazı (22 Ocak 2007)	629
Oda Başkanlarına 2. Danışma Kurulu Toplantısı'na Katılım İçin Gönderilen Mektup (25 Ocak 2007)	630
Yıldız Teknik Üniversitesi'nin "Öğretimde Tezsiz İş Güvenliği Yüksek Lisans Programı" İçin Üniversite ve YÖK'e Gönderilen Yazı (30 Ocak 2007)	631
Kanaltürk Söz Meclisi-Kayıt Dışı Ekonomi ve Sosyal Politikalar (30 Ocak 2007)	633
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasa Tasarısı Taslağı Hakkında Gönderilen Yazı (08 Şubat 2007)	638
Orman Mühendisliği Tüzüğü İçin Çevre ve Orman Bakanlığı'na Gönderilen TMMOB Görüşü (22 Şubat 2007)	641
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na Proje Onaylanmalarıyla İlgili Gönderilen Yazı (28 Şubat 2007)	652
Kamu İhale Kurumuna Gönderilen Görüş (02 Nisan 2007)	653
Yabancıların Çalışma İzinlerini Düzenleyen Kanun Tasarısı İçin Milletvekillerine Gönderilen Mektup (04 Nisan 2007)	654
TBMM Küresel Isınma Meclis Araştırma Komisyonu'nda Bildirilen Görüş (19 Nisan 2007)	657
Marmaris Belediyesi'ne Gönderilen Yazı (06 Mayıs 2007)	668
Bayındırlık Bakanlığı'na Peyzaj Teknikerleri İle İlgili Gönderilen Görüş (28 Ağustos 2007)	669
Kanaltürk 5. Boyut-Anayasa Tartışmaları (26 Eylül 2007)	670
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na Jeotermal Kaynaklar Uygulama Yönetmeliği ile İlgili Gönderilen Görüş (24 Ekim 2007)	672
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na Mühendis ve Mimarlar ile Müteahhitlerin Odalara Kaydı Üzerine Gönderilen Görüş (11 Aralık 2007)	675
TMMOB Sanayi Kongresi'nde Sunulan Planlamanın Sonu: 9. Kalkınma Planı Konulu TMMOB Bildirisi (15 Aralık 2007)	677
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası ile İlgili Gönderilen Görüş (27 Aralık 2007)	689
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na Meslek Odalarıyla İlgili Gönderilen Yazı (08 Şubat 2008)	692
İş Sağlığı Güvenliği Yasa Tasarısı Taslağı İle İlgili TMMOB Görüşü (08 Şubat 2008)	693
SSGSS Yasa Tasarısı'na Karşı TBMM Başkanlığı'na Gönderilen Yazı (15 Nisan 2008)	695
Kanal Türk-5. Boyut (16 Nisan 2008)	697
Adalet Bakanlığı'na Yapı Hasarlarında Ceza Zamanasını Düzenlemesine İlişkin Gönderilen Yazı (07 Mayıs 2008)	707
TMMOB 40. Dönem Genel Kurul Delegeterine Gönderilen Mektup (14 Mayıs 2008)	710

BASIN AÇIKLAMALARI

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU KANUNU TASARISI TMMOB TARAFINDAN KABUL EDİLEMEZ 07 HAZİRAN 2006

Mesleki Yeterlilik Kurumu, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini ve değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz. Yapmamalıdır.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları siyasal iktidarın bir yeni oldu bittisi ile karşı karşıyalar. Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları gene tümüyle bir oldu bitti ile, tümüyle “ben yaptım, oldu” diyen bir anlayışla karşı karşıyayız.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca daha önce hazırlanan “Ulusal Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı” Taslağı ile getirilen düzenlemeler, “Yüksek öğretim dışındaki eğitim programları ile edinilen meslekleri” kapsamakta idi. Bu nedenle yasanın hazırlık çalışmalarına TMMOB çağrılmamıştı. Yasa tasarısı meclise gönderildikten sonra, Meclis “Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu” toplantısından bir gün önce Birliğimiz konudan haberdar edilerek, komisyon toplantısına çağrılmış ve görüşlerimiz sorulmuştur. “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” 30.05.2006 tarihinde Meclis Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda itirazlarımız dikkate alınmaksızın kabul edilmiştir.

Bu yasa tasarısında TMMOB'ye “Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun Genel Kurul Üyesi” olarak yer verilmektedir. Bu yasa tasarısının amacından ve gerekçesinden TMMOB'ye neden yer verildiği anlaşılmamaktadır. Bu Kuruma TMMOB'nin dahil edilmesi ile ne amaçlanmaktadır?

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının mesleki yeterliliklerinin bu kurum tarafından saptanacağı düşünülüyor ise, bunun kabul edilmesi mümkün değildir. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleği uygulama kuralları, meslek içi eğitim ve belgelendirme işlemleri bizatihi meslek odalarının yapılar ve yapılmaktadır. Dünyada bunun başka bir örneği de bulunmamaktadır. Ülkemizde de Meslek Odalarının kuruluş felsefesi meslek kurallarının, yeterliliğin, meslek içi eğitimin Odalar tarafından yapılması esasına dayanır. Bu yetkinin devlet eliyle kurulmuş ve mühendislik, mimarlık ve şehir planlaması alanıyla ilgili olmayan kurumlara devredilmesi kabul edilemez.

TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği, 14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Yönetmeliğin amacı; ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır. Bu yönetmelik gereği Birliğe bağlı odalarımız kendi iç düzenlemelerini yapmışlar ve bu konuda önemli adımlar atmışlardır.

Öte yandan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından TMMOB'den istenen “Yetkin Teknik Eleman Kanunu Tasarısı Taslağı”, tarafımızca hazırlanarak, “Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı” adıyla 28 Şubat 2005 tarihinde Bakanlığa gönderilmiş ve Bakanlığa ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Tarafımızca hazırlanan kanun tasarısının amacı da; “mühendis,

mimar ve şehir plancılarının ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarıncı belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanması” şeklindedir.

Tüm bunlar varken, siyasal iktidar, bilimin ve tekniğin dışında bir oldu bitti ile “Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı”na mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını da sokmak istemektedir. Anılan yasa tasarısı, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları yönünden uygulanamaz. Üniversitelerin vermiş olduğu diploma, o bireyin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı kariyerine başlaması için yeteri kadar bilgilendirildiğini belgelemektedir. Diplomadan sonraki süreçte ise meslek örgütleri devreye girmekte ve mesleki uygulama kurallarını bizzat meslek örgütleri belirlemektedir. Tüm dünyada, meslek içi eğitim ve belgelendirme bizzat meslek örgütlerince yapılmaktadır. Kamu otoriteleri kamu güvenliği ve sağlıklı kentleşme yönünden meslek örgütlerinin bilgi birikiminden yararlanmaktadır. Bizde ise süreç tersine çevrilmek istenmekte ve meslek örgütleri devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.

Bu gün aklın ve bilimsel bilginin doğruluğuna ve yöntemine inandıran ve TMMOB'nin yetkilerini budamaya çalışan bir kamu yönetimi ile karşı karşı karşıyayız. Bunun adı da AB'ye uyum olarak ileri sürülmektedir. Bu gerekçeyi ileri sürenlerin, siyasal iktidar temsilcilerinin, AB'ye üye ülkelerin meslek örgütlerinin yetkilerini tanımlayan yasa ve tüzükleri yayımlamaları gerekmektedir. Siyasal iktidardan AB üyesi ülkelerin meslek örgütlerinin yetkilerini açıklamalarını bekliyoruz. AB'ye uyum gerekçesi tümüyle bir aldatmacadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini ve değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz, yapmamalıdır. Ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancıları, Meslekî Yeterlilik Kurumu'nun kapsamı dışında tutulmalıdır.

Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

TMMOB BU DÖNEMDE DE ONURLU YÜRÜYÜŞÜNÜ DİK DURUŞUNU SÜRDÜRECEK 13 HAZİRAN 2006

TMMOB, 39. (2006-2008) döneminde de;

Ülkemizin tüm varlıklarının özel sermaye istismarından kurtarılarak, toplumsal gönencimizin arttırılmasına yönelik ulusal, bölgesel ve kentsel düzeyde planlı ve kamusal bir ekonomi politikası esas alınarak, kamusal kaynaklara dayalı ve istihdamı arttırıcı sanayileşme ve kalkınma hedefine yönelik, özelleştirmelerin durdurulması, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesi için,

Son yıllarda özellikle dış bağımlılığın arttığı enerji sektöründe, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesi ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir politika izlenmesi için,

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkmak için,

Eğitimde öğrencileri müşteri olarak gören zihniyetin egemen olmasını sağlamaya yönelik girişimlere ve eğitim hizmetlerini bütünüyle bir pazar haline getirme çalışmalarına karşı durmak için, Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması için,

Tutuklu ve hükümlülerin tecritine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmesi, cezaevlerinde insani yaşam koşullarının hakim kılınması için, Başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılması için, Ülkemizin doğasının korunması, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesi için,

Kentsel mekanın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması, ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılması için,

Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını önlemek için ve tüm emekçi kadınların mücadelelerinin yanında olmak-birlikte mücadele etmek için,

Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durmak için,

Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanması için, AB müzakere sürecinin ülke çıkarları, çalışanlar, demokratik hak ve özgürlükler yönünden bir mücadele süreci olarak değerlendirilmesi için, Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak için,

“Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak için,

Hasankeyf'te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama'da, Eşme'de, Belek'te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara,

deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek için,

“Geleceğe uzak olan üzüntüye yakındır” lafından yola çıkarak “gençlik geleceğimizdir” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için,

Emperyalist yayılcılığın bir parçası olan İran’a yönelik müdahaleye şiddetle karşı çıkmak, ülkemizin Dünya’da ve Ortadoğu’da saldırganlığın karşısında/dışında kalması için verilecek mücadelenin bir parçası olmak için, Kürt sorununun demokratik, adil, eşitlik temelinde barışçıl yöntemlerle çözülmesi için,

Üretmek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için,

Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme ilkesi ile birlikte;

Onurlu yürüyüşünü, dik duruşunu sürdürecektir. “Başka bir dünya, başka bir Türkiye, başka bir yaşam” mümkündür. Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

15-16 HAZİRAN 1970, TÜRKİYE MÜCADELELER TARİHİNİN ÖNEMLİ GÜNLERİNDİR

15 HAZİRAN 2006

15-16 Haziran 1970'de ve sonrasında yaşanan neydi?

Dönemin siyasal iktidarının, 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirerek, sendika seçme özgürlüğünü ortadan kaldırarak, sendikal tekel yaratmayı hedeflediği günler yaşanmaktaydı. Gelişmeler üzerine Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Anayasa'nın tanıdığı direnme hakkını kullanacağını açıkladı. İşçiler 15-16 Haziran'da İstanbul sokaklarını işgal ettiler. İstanbul ve çevre illerdeki tüm fabrikalarda üretim durdu, işçiler kent meydanlarına aktı. Haliç köprüleri açıldı. Boğaz'da vapur ve motor ulaşımı kesildi. 16 Haziran'da, Kadıköy Meydanı'nda polislerin, sayıları onbinleri aşan işçi kitlesinin üzerine açtığı ateş sonucu Mutlu Akü Fabrikası'dan Yaşar Yıldırım, Vinleks'ten Mustafa Bayram ve Cevizli Tekel Fabrikası'ndan Mehmet Gıdak adlı işçilerle birlikte bir esnaf ve bir de polis yaşamını yitirdi, yüzlerce işçi yaralandı. Sıkıyönetim ilanına ve işverenlerin işbaşı yapılması konusunda askerleri yardıma çağırmasına rağmen Türk Demir Döküm, Sungurlar, Derby, Elektrometal, Rabak, Auer, Çelik Endüstrisi, Otosan, Arçelik, Vita başta olmak üzere birçok işyerinde direnişler sürdü. Sendikalar ve toplu sözleşme yasalarında yapılacak istenen değişiklikleri protesto etmek için İzmir'de Lastik-İş, T. Maden-İş ve Gıda-İş'e bağlı işyerlerinde 18 Haziran'da bir gün süreli grev yapıldı. 15-16 Haziran direnişine katıldıkları gerekçesiyle ücretleri kesilen Gıslaved işçileri 13 Ekim'de başlattıkları oturma grevini, direnişe döndürdü. Güvenlik güçleri fabrikaya girmek için iş makineleri kullanıp duvarı yıktı, içeri girdiklerinde işçilerin üzerine ateş açıldı ve Lastik-İş üyesi Hüseyin Çapkan öldü. Yarım saati aşan bir çatışmanın sonucunda çok sayıda işçi de yaralandı. Çapkan'a binlerce işçinin katıldığı bir tören yapıldı. Aliğa rafinerisi inşaatında çalışan Yapı-İş Sendikası (YİS) üyesi iki yüz seksen işçi 6 Ağustos'ta greve başladı. İşveren, grevi kırmak için çeşitli baskı yöntemlerine başvurdu. 22 Ağustos'ta şantiyeye mühendisleri taşıyan aracın soförü Yapı-İş Genel Başkanı Necmettin Giritlioğlu'nu öldürdü.

Yıl 1970 idi. Sonra 12 Mart 1971 karanlığı geldi. Sonra 12 Eylül 1980 karanlığı.

TMMOB, “bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması”nı savunur. Çalışanların örgütlenmelerinin önündeki, tüm engellerin kaldırılmasını savunur. Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamayı savunur. Bağlı odaları ve üyeleriyle birlikte ülkedeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürür.

TMMOB, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” demektedir.

TMMOB, DİSK'i sevgiyle selamlamaktadır. DİSK'e bağlı sendikaların üyelerinin sorunlarını kendi sorunu olarak görmektedir.

TMMOB, Türkiye mücadeleler tarihinin önemli günlerinden gördüğü 15-16 Haziranı, 15-16 Haziran direnişini yaratanları bir kez daha selamlamaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SIYASAL İKTİDAR NE YAPACAĞINI ŞAŞIRDI, ŞİMDİ DE YABANCILAR ÜZERİNDEN YASAMIZLA VE MESLEĞİMİZLE UĞRAŞIYOR

23 HAZİRAN 2006

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın değişiklik teklifi ile gündeme getirdiği, sonra Başbakanlık müdahalesi ile son şeklinin verildiği “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”, TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nun 22.06.2006 tarihli toplantısında, hiçbir önerimiz kabul edilmeyerek Meclis Genel Kurulu'na sevk edildi.

Siyasal iktidar bu tasarı ile:

1. Yabancı mimar ve mühendisler hakkında 6235 sayılı TMMOB Yasasının ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasasının uygulanmayacağını,
  2. Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış yabancı mimar ve mühendislere; ülkemiz kapısının hiçbir kısıtlama olmaksızın sonuna kadar açık olduğunu,
  3. Bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi ülkesinde aslında “yabancı” olduğunu,
  4. Yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısı ile bu ülkenin mühendisinin, mimarının ve şehir plancısının haksız bir rekabetin içinde olması gerektiğini,
- söylüyor.

Bu tasarısı, hukuksal, bilimsel, teknik ve her türlü maddi temelden yoksundur. Siyasal iktidar bu tasarıyı meclise getirmekle; açıkça “ne yapacağını şaşırıldığını” ilan etmektedir.

Bu tasarının 14. maddesinde; “Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, diploma ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduğuna dair belgenin ibrazı halinde, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 34 üncü ve 35 inci maddeleri ile 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1 inci ve 7 nci maddeleri uygulanmaz.” denilmektedir.

Bu madde ülkemizin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları adına söylüyoruz ki: Bizim tarafımızdan asla kabul edilemez.

Bu madde, egemen bir devletin kendi kurumlarını ve yetkilerini inkar eden, hiçbir ulusal kuralı tanımayan, yetişmiş teknik elemanlarını ulusal ve uluslararası sermayenin çıkarları adına yok sayan bir anlayışın maddesidir.

Bu tasarı yanlışlıkla(!) ve bu haliyle yasalastığında, sonuçları ne olacaktır?

1. Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede “mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini” icra edebilecek duruma geleceklerdir. Oysa her ülkenin olduğu gibi, ülkemizin de “diploma” verilmesini düzenleyen, yasayla tanımlanmış bir kurumu vardır. Bugün, yabancı bir üniversiteden mezun olmuş bir şahsın -ister yabancı ülke vatandaşı, ister yurttaşımız olsun- diploma denkliğini veren kurum Yüksek Öğretim Kurumu'dur. Tasarıya göre ise, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili “akademik bir alan” kaosa sürüklenecektir.

2- Bu tasarı yasalastığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 1998/780 Esas, 1999/307 sayılı kararına göre akademik yeterliliği kanıtlanmamış kişilerin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı yapamayacaklarına ilişkin kararı siyasi iktidar tarafından bu düzenleme ile yok sayılmaktadır. Yargı kararlarını aşmak için yasal düzenleme yoluna gitmek, olsa olsa bir teslimiyetin ifadesidir.

3- Ülkemizde, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki "mesleki yeterliliği" belirleyen kurum TMMOB'dir. Meslek disiplini ve icrası için gerekli meslek kuralları doğal olarak ve tüm dünyada kabul gördüğü şekli ile, meslek kuruluşlarınca belirlenmektedir. Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına "yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız" denilmektedir. Bu tasarının mantığı, öncelikle meslek kuruluşlarının varoluş gerekçesine aykırıdır. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşları için de onu istemelidirler. Kural tanınmaz bir şekilde bütünleşilmeye çalışılan AB ülkeleri arasında dahi, "diğer ülke vatandaşlarına, en fazla kendi yurttaşlarına tanınmış hakları tanıyan" bir anlayış varken, ülkemizin muz cumhuriyeti konumuna düşürülmek istenmesi, anlaşılabilir bir tutum değildir.

4- Bu tasarı yasalastığında, "denetimsiz hizmet sunumu" nun önü açılacaktır. TMMOB Yasası'nın gerekçesinde "mühendislik ve mimarlık hizmetinin ülke güvenliği ile yakından ilgili olduğu" saptaması vardır. "Ülkemize denetimsiz yabancı girişi" ve dolayısıyla; meslek mensuplarının denetimini ortadan kaldıracak yasal düzenlemeler, mühendislik hizmetini kamu çıkarından ve ülke güvenliğinden uzak bir noktaya getirecektir.

5- Bu tasarı yasalastığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı "kilit ve idari" personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Uyarıyoruz:

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleğinin icrası için aranan koşullar, yabancı-yerli ayrımı yapılarak düzenlenemez. Yurttaşların aleyhine ve eşitlik ilkesine aykırı olan bu tasarının ne bilim karşısında ne de hukuk karşısında savunulabilir bir yönü bulunmamaktadır. Siyasi iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasi iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, SİYASAL İKTİDARA “DUR!” DİYOR! 27 HAZİRAN 2006

Siyasal iktidarın yasamızda yapacağı değişikliklerle ülkemiz kapıları akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısına sonuna kadar açılmaktadır!

Oysa, ülkemizde mühendis, mimar ve şehir plancılarının %25'i işsizdir ya da meslek dışı işte çalışmaktadır.

Egemen devlet olgusu, uluslar arası hukukta karşılıklı ilkesi üzerinden ilişki kurar. Hiç bir ülke tek taraflı olarak kendi vatandaşı aleyhine taviz vermez. Ancak, siyasal iktidar, tek bir ülke lehine değil, dünyadaki 191 ülkenin sermayesi lehine kendi vatandaşı aleyhine yasa hazırlamıştır.

Kimsenin gitmek istemediği Suudi Arabistan bile, ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancılarına ülkelerine girişte sınav uygularken, Türkiye’de Suudi mühendis, mimar ve şehir plancıları diploma denkliğine ve mesleki yeterliliğe tabi olmayacaktır. Suudi Arabistan sadece bir örnektir.

Ülke vatandaşı olan mühendis ve mimarları uluslar arası sermayeye teslim etmeye çalışan siyasal iktidar anayasal suç işlemeye hazırlanmaktadır.

Hazırladıkları yasayla akademik ve mesleki yeterliliği olmayan mühendis, mimar ve şehir plancıları ülkemizde meslek icra edecekler ve bu meslek mensupları denetimden muaf olacaktır!

Yabancı bir üniversiteden mezun yurttaşımız ülkemizde çalışacağı zaman her türlü denetimden geçecekken, aynı üniversiteden mezun yabancı ülke vatandaşı ülkemize hiçbir denetimden geçmeden girecektir.

Biz yabancıların çalışma izni konusunda değişiklik yapan yasanın meclis gündeminden çekilmesini istiyoruz.

Kendi ülkesinde yabancı konumuna getirilen mühendis ve mimar ve şehir plancıları, yurttaşlık haklarını elinden almak isteyenlere “dur !” demektedir.

Mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak siyasal iktidarı biz de gözden çıkarıyoruz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SİVASI UNUTMADIK UNUTTURMAYACAĞIZ!
30 HAZİRAN 2006**

Bu yıl Sivas katliamının 13. yılı.

Bundan 13 yıl önce, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta Madımak Otel'de, yakılarak katledilen insanlarımızın aydınlık yüzleri gözlerimizin önünde. O gün Sivas'ta yaşananlar, dün yaşanmışçasına aklımızda.

TMMOB, her 2 Temmuz'da olduğu gibi, bu yıl da, dost örgütler ile birlikte omuz omuza duracak.

O gün beynimizde gene Sivas'ta yanan o aydınlık yüzlerin ışığı olacak. O gün hep birlikte, hep bir ağızdan ve her şeye inat; "Başka Bir Yaşam, Başka Bir Türkiye, Başka Bir Dünya Mümkün" diyeceğiz. O gün gene dostlarımızla birlikte sesimizi yükselteceğiz:

Sivas'ı unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB VE MÜHENDİSLİK MİMARLIK ŞEHİR PLANCILIĞI MESLEĞİ SİYASAL İKTİDARIN OYUNCAĞI DEĞİLDİR. 5531 SAYILI YASA SORUNLUDUR 01 TEMMUZ 2006

Ülkemiz; mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları açısından tarihinin talihsiz bir dönemini yaşamaktadır.

Siyasal iktidar TMMOB'yi yok sayarak mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı alanında "kendine has düşüncelerle" yasa tasarıları hazırlıyor, Türkiye'nin demokratik olmayan seçim sistemi sonucu %35 oyla elde ettiği meclis çoğunluğuna yaslanarak, bilim ve teknik dışı hazırladığı tasarıları yasaya dönüştürüyor. Bu düzenlemeleri çok çeşitli alanlarda uyguluyor.

Siyasal iktidar şimdi de gözünü TMMOB'ye dikti, TMMOB örgütlülüğüne dikti, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğine dikti.

İşte; Mesleki Yeterlilik Kurumu Yasa Tasarısı. İşte; Yabancıların çalışma izinlerini düzenleyen yasada yapılacak değişikliklere ilişkin Yasa tasarısı. İşte şimdi de: "Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun".

Siyasal iktidar, demokratik hukuk devletinde beklenen objektif hükümet olma yetisini göstermemektedir. Siyasal iktidarın meclisten geçirdiği düzenlemelerde subjektif niyetleri rol oynamaktadır. Bunun somut örneklerinden biri de 29.06.2006 tarihinde TBMM'de kabul edilen "Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun'dur. Kabul edilen bu yasa, doğrudan bir mühendislik disiplini ilgilendirmesine karşın, TMMOB yasanın hazırlanış sürecine dahil edilmemiştir. Oysa TMMOB Yasası hiçbir yoruma gereksinim duyulmayacak kadar açık şekilde, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleklerinde uzmanlık konularının belirlenmesi yetkisini TMMOB'ye vermiştir. Bu açık yetkiye karşın, tasarımı hazırlayanlar ve kabul edenler Anayasa'ya aykırı olarak bu yetkiyi kullanmışlardır.

TMMOB, mühendislik disiplinlerinin bir yasaya sahip olmasına elbette karşı değildir. Ancak, bilimin ve teknolojinin gelişimi ve bununla birlikte disiplinlerde uzmanlaşma, mühendislik alanlarının yetki sınırlarını belirlemede ciddi çalışmalar yapılmasını da beraberinde getirmektedir. Siyasal iktidarın bilimsel verilerden uzak bir rahatlık içinde elini mesleğimizin içine sokması, tıpkı fincancı dükkânına giren filin hareketlerini anımsatmaktadır. Siyasal iktidarın asıl derdi bellidir. Onun derdi "bilimsel verilere dayalı bir meslek yasası çıkarmak" değildir. TMMOB ve diğer mühendislik alanlarının örgütlendiği konu ile ilgili Odalarımızın itirazına karşın meclisten "sayısal güç" ile geçirilen yasa ile peyzaj mimarlarının ve ziraat mühendislerinin iş alanlarının orman mühendislerine verilmesi siyasal iktidara ne kazandıracaktır? Bu bilim dışı düzenlemeye, "ben yaptım oldu" anlayışına, şüphesiz kendi mesleklerini "iyi" bilen Orman Mühendisleri de karşıdır.

Öte yandan anılan yasa ile Orman Mühendisleri Odamız, düne kadar merkezi idareye vesayet bağı ile bağlı değilken, Orman Bakanlığı'na vesayet denetiminden öte bir bağla bağlanmıştır. Mesleğin ve meslektaşın gelişimine engel olacak bu bağ, Birliğimizce kabul edilebilecek bir durum değildir. Meslek standartlarını ve yeterliliğini belirleyecek olan meslek odasının kendisidir. Başka bir özne aramaya gerek olmadığını dünya uygulamaları

göstermektedir. TMMOB kurulduğundan bugüne, meslek örgütleri üzerinde merkezi idarenin müdahalesinin neden olmamasını bilimsel verilerle anlatan ve savunan bir örgüttür. Ne acıdır ki, “vesayet” bağlantısı Orman Mühendisleri Odamızın şimdiki yöneticilerinin sevinç çığlıkları ile karşılana bilmektedir.

Gene bir başka açıdan, anılan yasada ve gerekçesinde “Serbest yeminli meslek mensubu”nun tanımı ve ne iş yapacakları konusunda bir ibare bulunmamaktadır. Bu yasa ile, 3458 sayılı Mühendislik Mimarlık hakkındaki yasada tanımı bulunmayan bir unvan üretilmiştir. Bu meslek mensupları yasadan almadıkları bir unvana dayalı yetkiyi nasıl kullanacaklardır? Eğer, bundan “Yönetmelik düzenlemesi” ile ormanların denetimi ortaya çıkacaksa, şimdiden söyleyelim, bu durum Anayasa’nın 169. maddesine aykırıdır. Kamusal bir varlık olan ormanların denetiminde, korunmasında ve işletilmesinde devlet sorumludur. Kimse kendine, bu yolla, boşuna 2B yağmalamasına ortak aramasın.

Kabul edilen yasada, Orman Mühendislerine iş alanları yaratıldığı gerekçe gösteriliyor. Oysa bu yasanın hazırlanışındaki gerçek niyet bellidir:

Niyet, Siyasal iktidara yakın olan yönetimlere, siyasal iktidarın diyet borcunu ödemesidir. Niyet, Bir meslek örgütünün “vesayet” ilişkisine sokulmasıdır. Niyet, TMMOB’yi parçalamaya dönük projenin uygulanmaya başlanmasıdır.

Ancak, bilinmelidir ki:

Birliğimiz, Birlik olmayı yarım yüzyılı aşkın süreden bu yana korumuştur.

Şimdi bir kez daha ilan ediyoruz:

Birliğimizi bozamayacaksınız. TMMOB her türlü açık-kapalı saldırılara karşı bugüne dek olduğu gibi bu gün de dik duracak. TMMOB onurlu yürüyüşünü sürdürmeye devam edecek.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MADEN KAZALARI ÖNLENEBİLİR KAZALARDIR 10 TEMMUZ 2006

Kastamonu'nun Azdavay İlçesi'ne bağlı Bakırcı Köyü civarında işletilmekte olan yeraltı kömür ocağında, 7 Temmuz 2006 tarihinde meydana gelen kaza sonucu, maden mühendisi Huriye GÜNEY ile işletmeci Selim DEMİR yaşamını yitirmiş, sonrasında yapılan kurtarma çalışmaları sırasında ise 6 kişi yaralanmıştır.

Daha önce Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) tarafından çalıştırılan söz konusu kömür ocağı, maliyetlerin yüksekliği ve verimsizlik gerekçeleriyle kapatılmış, daha sonra rödovans (kiralama) ihalesine çıkılarak ruhsatı TTK'da kalmak üzere özel sektöre devredilmiştir.

Madencilik sektöründe benzeri iş kazaları son yıllarda belirgin olarak artmaktadır. Geçtiğimiz üç yıllık dönemde, çoğu kömür işletmesi olmak üzere, sadece yer altı maden ocaklarında meydana gelen kazalarda 100'den fazla çalışan yaşamını yitirmiştir.

Önceki olaylarda da olduğu gibi, bu kaza sonrasında da Maden Mühendisleri Odası yetkilileri tarafından ocakta incelemeler yapılmış, kazaya neden olan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, söz konusu olayla ilgili olarak, aşağıdaki tespit ve önerilerini kamuoyu ile paylaşmayı bir görev bilmektedir:

1. Madencilik, doğası gereği içerdiği riskler nedeni ile özellik arz eden, bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetimi gerektiren dünyanın en ağır iş kollarından birisidir. Söz konusu deneyim ve uzmanlık, uzun yıllar ve hatta nesiller gerektirmektedir. Özellikle son yıllarda devletin küçültülmesi, kamunun faaliyet alanının daraltılması ile ekonomik etkinlik ve verimliliğin sağlanacağı savı ile yapılan uygulamalar sonucu, ülkemiz madencilik sektörü yarı yarıya küçültülmüş ve aynı zamanda uzun yıllar gerektiren bilgi ve deneyim birikimi de darmadağın edilmiş ve edilmeye devam edilmektedir.

Bir yandan ülkemiz madencilik kuruluşlarındaki mevcut birikimin reddedilerek, madencilik üretimlerinin yetersiz, donanımsız ve deneyimsiz kişi ve kuruluşlara bırakılması, bu yapılırken diğer yandan kamusal denetimin iyice gevşetilmesi böylesi kazaların kaçınılmaz olmasına neden olmaktadır.

2. Türkiye'nin gelişmesinin önündeki engelin kamu kuruluşları olduğu, devletin küçültülmesi ve kamunun faaliyet alanının daraltılması ile ülke sorunlarının çözülebileceği söyleminin madencilik sektörüne yansması, "kamu madencilik kuruluşlarının kapatılması, özelleştirilmesi, rödovans (kiralama) ile özel sektöre devredilmesi ya da en azından kamu kuruluşlarının yapmakla sorumlu oldukları işlerin özel şirketlere gördürülmesi" şeklinde olmuştur. Ancak bu güne kadar, madencilik sektöründe özelleştirme ve özelleştirmeye yönelik olarak yapılan rödovans ve benzeri çalışmaların hiçbirisinden olumlu bir sonuç alınamamış, madencilik sektörü giderek küçülmüş, buna karşın sektördeki iş kazaları artmıştır.

Rödovans yöntemi, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun birçok hükmüne aykırıdır. Bu uygulama ile; kamu kuruluşları kuruluş amaçları gereği kendi yapmaları gereken hizmetleri deneyim ve uzmanlık bakımından yetersiz firmalara yaptırmakta, böylelikle hem çok sayıda ölümlü iş kazasına, hem de maden kaynaklarımızın uygun olmayan üretim yöntemleriyle heba edilmesine yol açılmaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun ikinci maddesine göre, ruhsat sahibi kamu kuruluşunun "asıl işveren" sıfatıyla rödovanslı sahalardaki iş kazalarından

da sorumlu olduğu ve alt işverenlerini de iş sağlığı ve güvenliği bakımından denetleme sorumluluğu bulunduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. Son derece düşük ücretlerle eğitimsiz, deneyimsiz ve sendikasızsız işçi çalıştırmaya müsait olan rödovans sistemi, yasadışı uygulamalara ve cevher kaçakçılığına da yol açabilmektedir.

Yıllardır sürmekte olan rödovans uygulamasından vazgeçilmelidir. Kamu kurumlarındaki mevcut potansiyelin doğru planlamalar ve akılcı yönetim ile ülke kalkınmasına yönelik harekete geçirilmesinde ülkemiz adına büyük yarar bulunmaktadır.

3. Böylesine zor ve riskli bir işkolunda, çalışanların sağlığı ve güvenliği, alınacak önlemler ve yapılacak yatırımlar son derece önemlidir. Ülkemiz madencilik sektöründe meydana gelen iş kazalarının ana nedenlerinden biri, iş güvenliğiyle ilgili gerekli yatırımların yeterince yapılmamasıdır. Kısa sürede yüksek kar sağlamak amacıyla yapılan üretim projeleri, hızlı ve yüksek kazanç için üretim zorlamaları, böylesi kazalara davetiye çıkarmaktadır.

4. Madencilik sektöründe iş güvenliğinden birinci derecede sorumlu kuruluşlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'dır. Ancak, Kamu denetiminin bu kuruluşlar tarafından yeterince yerine getirebildiği söylenemez.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan yeni İş Kanunu ve ilgili yönetmelikleri, madencilik sektöründe etkin denetlemenin yapılabilmesi bakımından son derece yetersizdir ve ciddi sakıncalar içermektedir. Söz konusu mevzuat, yeniden gözden geçirilerek madencilik sektörünün özellik arz eden sorunları da göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da, denetim elemanı olarak yararlanacağı maden mühendisi kadrolarını artırmak durumundadır. Madencilik sektörü gibi riskli yüksek işyerlerinde İş Güvenliği Uzmanının çalıştırılması, çalışan sayısına bakılmaksızın zorunlu olmalıdır. Bununla ilgili yönetmelik, iki yıldır ertelenerek uygulanmamaktadır. Bu durum, işletmelerde kaza risklerinin artmasına neden olmaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın madencilikten sorumlu birimi olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne, yasa ile, "madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etme" görevi de verilmiştir. Bununla beraber, söz konusu Genel Müdürlüğün 230 civarında personeli ile 24 binin üzerindeki maden ruhsat sahasındaki madencilik faaliyetlerini yeterince takip edebilmesi mümkün değildir. Bu kuruluş, madencilik sektörünün ihtiyaçlarına yönelik olarak yeniden yapılandırılarak, iş güvenliği ile ilgili denetim birimini oluşturmalı, personel kadrosu gerek nicelik gerekse nitelik bakımından geliştirilmelidir. Genel Müdürlük tarafından proje ve saha denetimi her açıdan detaylı olarak yapılmalıdır.

5. Yürürlükte olan yasal mevzuata göre "teknik nezaretçi" uygulamasında önemli sorunlar bulunmaktadır. Bu uygulamada her teknik nezaretçi, Türkiye'nin herhangi bir yerindeki 10 sahaya aynı anda bakabilmekte ve maden sahalarına ayda sadece 2 kez gitmeleri yeterli sayılmaktadır. Bu durum maden sahalarında iş güvenliği bakımından sorunlara neden olmaktadır. Teknik nezaretçi uygulamasında, iş güvenliğinden de sorumlu mühendis ücretini, denetlemek durumunda olduğu işyeri sahibinden almakta olup, bu durum mühendisin, işletme ile ilgili kararlarında özgür davranmasını engellemektedir. Bu açıdan, teknik nezaretçinin özgürce karar verebilmesi ve görevini layıkıyla yerine getirebilmesi amacıyla, ücretini oluşturulacak bir fondan alması için gerekli yasal düzenlemeler acilen yapılmalıdır. Maden mühendisinin teknik nezaret görevi alabileceği ruhsat sayısı azaltılmalı,

çalışan sayısına bakılmadan tüm yeraltı işletmelerinde teknik nezaretçilerin daimi olarak işyerinde bulunma zorunluluğu getirmelidir.

Madencilik sektöründeki denetimin; dünyada tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, mutlaka maden mühendisleri tarafından yapılması gerekmektedir. Her maden işletme faaliyetinde iş güvenliği ve üretim için yeterli sayıda Maden Mühendisinin daimi istihdamı zorunlu olmalı, özellikle yeraltı işletmelerinde her vardiyaya en az bir maden mühendisi zorunluluğu getirilmeli, işletmenin özelliklerine ve taşıdığı risklere göre söz konusu mühendisin gerekli deneyime sahip olması mutlaka sağlanmalıdır.

6. Kazanın meydana geldiği işletmede olduğu gibi, ülkemizde yüksek risk taşıyan, kurlsız ve denetimsiz çalışan pek çok maden işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerde her an kaza olma olasılığı mevcuttur. Sektörün özelliği göz önüne alınarak kapsamlı bir risk haritasının söz konusu ilgili Bakanlıklarca hazırlanması ve denetimlerin buna göre yapılması gerekmektedir.

7. Ülkemizde çok sayıda maden işletmesi, mühendislik bilim ve tekniğinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda çalışmaktadır. İş güvenliği ve işçi sağlığı kuralları hiçe sayılarak, tamamen emek yoğun, mekanizasyondan uzak çalışma anlayışı çerçevesinde yürütülen bu tarz işletmecilik terk edilmediği sürece, bu kazaların sonu gelmeyecektir. Bu çalışma şekli, her yıl çok sayıda ölümlü kazaya neden olduğu gibi, kaynak israfına ve çevre sorunlarına da neden olmaktadır.

8. Kaza sonrası organizasyon ve koordinasyonun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde kurulacak bir birim tarafından yürütülmesi, buna ilişkin planlamaların bu birim tarafından geliştirilerek kaza sonrası yaşanan belirsizliklerin giderilmesi büyük önem arz etmektedir.

9. Bugünlerde Maden Kanunu'nda değişiklik yapılarak, bazı madenlerin denetiminin Özel idarelere devri düşünülmektedir. Özel idarelerde yeterli ve deneyimli maden mühendisi ve teknik kadro bulunmazken bu tür bir değişikliğin iş kazalarını artırmasından ciddi kaygı duyulmaktadır.

10. Maden Mühendisleri Odası'nın yasal hakkı olan mesleki denetiminin engellenmesi ve üye denetimini yeterince yapamaması da sorunların çözümünü zorlaştırmaktadır. Bu çerçevede, gerekli yasal düzenlemeler zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

Olayda yaşamını yitiren maden şehitlerini saygıyla anıyor, yakınlarının acılarını paylaşıyoruz. Tüm madencilik camiasına baş sağlığı diliyoruz. Madencilik sektöründe giderek artmakta olan iş kazaları konusunda ilgilileri uyarıyor ve görevlerini eksiksiz yapmaya, gereken önlemleri acilen almaya davet ediyoruz. Kamuoyunun bilgisine sunarız.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DOĞRUNUN KİRLENMESİNE MÜSAADE ETMEYECEĞİZ ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU NE YAZDIĞININ FARKINDA MI?

11 TEMMUZ 2006

Öncelikle; bağlı bir odamızın, siyasal iktidarların “ağı” ile TMMOB’yi eleştirmesine ve kalamalarına asla izin vermeyeceğimizi, doğruları kirletmeyeceğimizi herkes bilmelidir.

Öte yandan bilinmelidir ki: Yaşadığımız dönemde olduğu gibi; denk geldiği durumlarda, siyasal konjonktüre uygun olarak dizayn ettirilen kurumların; kuruluş amaçlarına ve kamu yararına uygun bir hizmet yürütebildiğinden söz etmek, olası değildir. Bu hastalıklı durum ne yazık ki; bazı meslek örgütlerini de zaman zaman teslim alabilmektedir.

Gene bilinmelidir ki: Siyasal partilere ve yapılaraya yaslanarak işini yürüten(!) bir meslek örgütünün bağımsızlığını koruması ve meslektaş yararına nesnellik içinde hizmet sunması olanaklı değildir.

Şimdi sözümüz Orman Mühendisleri Odası üyelerine:

TMMOB Orman Mühendisleri Odası web sitesinde, Odanın Yönetim Kurulu’nca; TMMOB’nin “Odaya üvey evlat muamelesi yaptığı, odalara çifte standart uyguladığı, odanın baskı amacıyla bir yıl içinde 7-8 kez denetime tabi “tuttuğu” ileri sürülmektedir.

Doğrusu nedir?

1. TMMOB Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu’nun “TMMOB Genel Kurulu’na alınmadıkları ve kendilerine çifte standart uygulandığı” yönünde yaptığı açıklama doğru değildir. Doğrusu şudur: Önceki dönem TMMOB Yönetim Kurulu, Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu’na, Odanın Birlik borçlarını ödemesi gerektiği, ödemediği taktirde 6235 sayılı yasa gereği Birlik Genel Kuruluna katılamayacaklarını bildirmiştir. Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, Birlik tarafından verilen süre içinde TMMOB’ye borcunu ödemediği gibi yazılı çağrıya yanıt dahi vermemiştir. Bunun üzerine, TMMOB Yönetim Kurulu, İlçe Seçim Kurulu’na başvurarak Orman Mühendisleri Odası delegelerinin listeden çıkarılması talebinde bulunmuştur. İlçe Seçim Kurulu da bu yasal talebi, TMMOB lehine sonuçlandırmıştır. Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, TMMOB’ye olan borcunu ödemek ya da borca yönelik ödeme planı sunmak yerine; Oda delegelerinin TMMOB Genel Kuruluna katılımını engelleme yolunu tercih etmiştir. Orman Mühendisleri Odası yöneticileri, yasal görevlerini yerine getirmek yerine, TMMOB’yi tanınamak anlayışını ortaya koymuşlardır. Oda Yönetim Kurulu’nun tercihi, TMMOB üzerinden siyaset yapmaktır. Çünkü Oda Yönetimi, TMMOB ile “kavga(!) ettiği müddetçe” birilerine daha da yakınlaşacağı üzerinden bir çalışmayı, kendine “esas çalışma” olarak seçmiştir. Şüphesiz vesayet ilişkisinin sınırlı olmayacaktır.

2. TMMOB Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, TMMOB’ye bilgi bile sunmadan yap-işlet yöntemi ile kullanıma açtığı otelden aldığı binlerce Euro’yu iktisadi işletme geliri olarak ifade etmektedir. İktisadi işletmenin geliri Orman Mühendisleri Odası bilançosunda gözükmemektedir. Odanın iktisadi işletmesinden Oda’ya aktarılan paralar, Oda’ya borç(?) olarak verilmektedir. Odaya “Hizmet Binası” yapıldığını ilan eden Yönetim Kurulu, bu hizmet binasını da iktisadi işletme adına yaptırmaktadır. Oda ve iktisadi

işletmenin ısrarla ayrı varlıklar olduğunu savunan Oda Yönetim Kurulu, iktisadi işletmeyi TMMOB'ye neden denetletmediğini de ilan etmek zorundadır. TMMOB hakkında “boş” sözler söyleyenler, ama gerçekte iktisadi işletmeyi büyütüp, Odayı küçültenler, niçin gayrimenkullerini Oda adına almaktan kaçındıklarını öncelikle açıklamak zorundadır.

3. Odanın geçen dönem TMMOB tarafından 7-8 kez denetlendiği iddiasına gelince; bu tümüyle gerçek dışıdır. Önceki dönem TMMOB Yönetim Kurulu, Orman Mühendisleri Odası'nın hesaplarının incelenmesi için TMMOB Denetleme Kurulu'nu 3 kez göreve çağırmıştır. Denetleme Kurulu'nca iki kez denetim yapılmış, üçüncüde ise Oda Yönetim Kurulu, kendilerine haber verilmesine karşın, Oda hesaplarını TMMOB Denetleme Kurulu'na açmamıştır. Diğer iki denetimde de, iktisadi işletmenin hesapları Denetleme Kurulu'na incelettilmemiştir. Oda Yönetim Kurulu'nun “TMMOB baskı amacıyla Odamızı bir yıl içinde 7-8 kez denetime tabi tuttu” sözü tümüyle gerçek dışıdır. Bu sözler, üyeyi TMMOB'ye karşı “kışkırtma” sözleridir.

4. TMMOB'nin 1954 den beri başlayan tarihinde hiçbir Oda, iktisadi işletme hesaplarını Oda hesaplarından ayrı tutmamıştır. TMMOB ve bağlı odalarında tüm hesaplar “açık” olmuştur. Tüm hesaplar TMMOB'nin incelemesine açık tutulmuştur, tutulmaktadır. Önceki dönem Oda Yönetim Kurulu, Odanın kendi varlığını, kendi üyesine de açmamıştır. Hangi Orman Mühendisi iktisadi işletmenin hesaplarını görme olanağı bulmuştur ya da hangi Genel Kurul delegesine “İşletme”nin hesap tablosu gönderilmiştir? Şimdiki Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu TMMOB'eye gereksiz sözler söyleyeceğine, TMMOB hakkında gerçeklerle ilgisi olmayan sözler söyleyeceğine, işletmenin hesaplarını Oda üyelerinin denetimine açmalıdır.

Sözümüz; boş ve gerçek dışı sözleri odanın web sitesine koyan Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na:

1. “Boş atıp, dolu tutacağım” anlayışını ivedilikle terk ediniz.
2. TMMOB Genel Kurulu'nda Orman Mühendisleri Odasının temsiliyetini, görev ve sorumluluklarınızı yerine getirmeyerek, neden engellediğinizin hesabını üyenize veriniz.
3. Yönetim Kurulu Başkanının yönettiği “iktisadi işletme”nin hesabını öncelikle üyenize, sonra da TMMOB ortamına açınız.
4. TMMOB'nin ilkelerini anlamaya çalışınız. TMMOB Genel Kurul kararlarına uyunuz.
5. Her şeyden önce TMMOB'ye karşı görevlerinizi yerine getiriniz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB ORTADOĞU'DA YAŞANANLARI YAKINDAN TAKİP ETMEKTE,
YAŞANANLARA SEYİRCİ KALMAMAKTA VE YAŞASIN HALKLARIN
KARDEŞLİĞİ DEMEKTEDİR
17 TEMMUZ 2006**

TMMOB, Irak, İran, Suriye, Lübnan, Filistin, İsrail özelinde yaşanan, ama aslında emperyalizmin bir büyük projesinin yaşama geçirilmeye çalışılan “Ortadoğu Bölgesi”ni yakından ve kaygıyla izlemektedir.

Evet, Ortadoğu’da bu kez, bir kez daha Filistin, İsrail, Lübnan bölgesinde, gene mazlumların susuzluğa ve açlığa mahkûm edilmesi var, gene yoksul insanların yok edilmesi var, gene çocukların ölümü var, gene mülteci olma durumu var.

Bu kez, İsrail’in sivil halkın bulunduğu plajı bombalaması, arkasından Hizbullah’ın İsrail askerlerini rehin alması, sonra da, İsrail’in Gazze’ye ve ardından Lübnan’a saldırısı sonucu içinde çocukların da bulunduğu şimdilik yüzden fazla insan yaşamını yitirdi. İsrail, Lübnan’ı Hizbullah ve diğer örgütlere destek vermekle itham ederek Dışişleri Bakanlığı ile Beyrut Havaalanını bombaladı.

ABD, kendinden beklenildiği şekilde, Arap ülkelerince Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’ne sunulan “İsrail’in Gazze saldırısının durdurulmasına yönelik karar tasarısını” veto etti. ABD ayrıca, “İsrail’in meşru savunma hakkını kullanması kaçınılmazdır” dedi. ABD, Ortadoğu’da yoksul halkların birbirine kırdırılmasını ister. ABD, Ortadoğu’da barış ortamı yerine savaş ortamının kalıcılılaşmasını ister. ABD, emperyalistler arası pazar paylaşım savaşında güç dengelerini kendi adına geliştirme derdindedir. Ortadoğu’nun yeraltı kaynaklarının kontrolü artık neredeyse elindedir, bunun geliştirilmesini ister. ABD’nin bölgedeki en büyük müttefiki İsrail de, Filistin halkı üzerinde on yıllardır uyguladığı baskı ve katliam ile bölgede emperyalizmin tetikçisidir. Ortadoğu’da evrenin efendisinin dedikleri yapılmakta ve halklar birbirine kırdırılmaktadır.

TMMOB, emperyalizmin “Ortadoğu Oyunu”na seyirci kalanları şiddetle kınamaktadır.

TMMOB, Ortadoğu’da mazlum halkların yanındadır, onların tarafındadır.

TMMOB, tüm duyarlı insanları, emek ve meslek örgütlerini, emekten ve insandan yana olan siyasal partileri ve yapıları, Ortadoğu’da mazlum halkların yanında ve onlarla birlikte taraf olmaya çağırılmaktadır.

TMMOB, “Kahrolsun emperyalizm, Yaşasın halkların kardeşliği” demektedir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**“İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ” KONUSUNDA YAPILACAK DÜZENLEMELERDE
TMMOB GÖRÜŞLERİ DİKKATE ALINMALIDIR. ÇSGB “BEN YAPTIM,
OLDU” DEMEMELİDİR
18 TEMMUZ 2006**

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş kazaları ve meslek hastalıklarının önemli bir sorun olarak karşımıza çıkması, sanayileşmenin gelişimi ve iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin gerekli düzenleme ve yatırımların yapılmamasından dolayı yoğunluk kazanmıştır. Hızlı gelişen bilim, teknoloji, kalkınma ve sanayileşme süreçlerinin çalışma yaşamı ve güvenliği süreçlerine aynen yansıtıldığını söylemek güçtür.

Sanayileşme ve kalkınmanın bedeli; hiçbir zaman, iyi eğitilmiş, yeterli derecede beslenen, iş kazalarından ve meslek hastalıklarından gereği gibi korunan, işsiz kalma ve işini kaybetme korkusu yaşamayan, örgütlenmeleri engellenmeyen, sosyal güvenliğinden endişe duymayan; kısaca insanın refahı, mutluluğu, sağlığı ve güvenliğinden ödün vermek olmamalıdır.

Çalışılan ortamın ve üretim süreçlerinin yetersiz ve olumsuz koşulları, çalışanların en temel hakkı olan sağlıklı yaşama ve çalışma hakkını tehdit etmektedir. Bu nedenle İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda gerekli önlemlerin alınması bir zorunluluk olmaktadır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının ortadan kaldırılması, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sağladığı olanakların bu alana yönelik olarak geliştirilmesi, bilimsel araştırmaya dayalı riskin doğru tanımlanması, planlı çalışma ve üretim sürecindeki gelişmelerin bilimsel yöntemlerle incelenmesi ve nihayet güvenlik önlemlerinin artırılmasıyla sağlanabilir.

Türkiye’de İş Sağlığı ve İş Güvenliğine ilişkin yasal çerçeveye bakıldığında, Anayasanın çalışma hayatının düzenlenmesi ile ilgili çeşitli maddeleri bulunmaktadır. 50. maddede hiç kimsenin yaşına cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmayacağını, 56.maddede ise herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtilmektedir.

TMMOB ve bağlı odaları meslek alanlarına giren tüm konularda olduğu gibi İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamında da “insan” odaklı yasal düzenlemelerin yapılması hususunda ilgili tüm kurumlara ayrıntılı raporlar sunarak görüş ve önerilerini dile getirmektedir.

Ne yazık ki, bu çalışmaların yankı bulmadığı hep birlikte görülmektedir. Siyasi iktidarlar, yıllardır var olan ve her geçen gün artarak süren bu alandaki sorunların çözümüne yönelik, sanayinin her kesiminde üreten, denetleyen, sorgulayan, çalışan üyelerinin yoğun bilgi ve deney birikimlerine sahip TMMOB ve bağlı odalarının görüş ve önerilerine kulak tıkamaktadır. Bilimsellikten uzak bu yaklaşımlar her alanda olduğu gibi İş Sağlığı ve Güvenliği alanında da tafisi güç zararların doğmasına yol açmakta, sorunların çözümüne ilişkin somut adımlar atılmasına engel olmaktadır.

Bu anlayış 4857 sayılı İş Yasası ile yürütülen İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarında da sürmektedir.

Tüm uyarılarımıza karşın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından “ben yaptım, oldu” anlayışı ile İş Yasası gereği çıkarıldığı sanılan(!) yönetmelikler yargı tarafından sırayla iptal edilmektedir. Bakanlık “Yapmıştır, ama olmamıştır”.

Şimdi artık “Bakanlıktan, uygulamada geçersiz belge almış durumuna düşürülen mühendislerin mağduriyetini kim, nasıl karşılayacaktır? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu sorunun muhatabıdır ve Bakanlık bu soruyu ivedilikle yanıtlamak durumundadır.

Neler olmuştur?

İş Yasası'nın 82. maddesinde “Bu Kanuna göre sanayiden sayılan, devamlı olarak en az elli işçi çalıştıran ve altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işverenler, işyerinin iş güvenliği önlemlerinin sağlanması, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi hizmetlerini yürütmek üzere işyerindeki işçi sayısına, işyerinin niteliğine ve tehlikelilik derecesine göre bir veya daha fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle yükümlüdürler. İş Güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların nitelikleri, sayısı, görev, yetki ve sorumlulukları, eğitimleri, çalışma şartları, görevlerini nasıl yürütecekleri, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir” hükmü bulunmaktadır.

Yasal durum böyle olmakla birlikte, Bakanlık, TMMOB'yi “şekli” bir konumda tutma yolunu benimsemiş ve sürecin dışına itmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yasanın 82. maddesine dayanarak 20 Ocak 2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete'de “İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'i yayımlamış ve mühendislerin eğitiminden, sınavına ve belgelendirmesine varıncaya dek tüm süreci kendi inisiyatifinde tutmuştur.

Bu Yönetmelikte: İş Güvenliği Mühendisinin bağımsızlığı ve iş güvencesi göz ardı edilmiştir. Bilimsel bilgi ve teknik yeterlilik ölçütü belirsizdir. ÇASGEM'in yasal olarak mühendisleri eğitmek ve sertifika vermek gibi bir yetkisi olmamasına karşın, iş güvenliği mühendisleri bakanlığın bu müdürlüğüne teslim edilmiştir. İş güvenliği mühendisleri yönünden tam gün istihdam yerine ayda 1-5 günlük çalışma süresi öngörülmüş. İşyerlerinin hangi risk grubuna girdiği dahi belli değilken, işin niteliğine bakılmaksızın, iş güvenliği mühendisinin iş yerine ayracağı süreyi yönetmeliğin belirlemesi, iş güvenliği mühendisinin görevini yerine getirmeyi imkânsızlaştırmıştır. İş güvenliği mühendisinin görevlendirilmesinde ve feshinde işveren inisiyatifi yeterli görülmüştür. İş güvenliği mühendisinin Odaya kayıtlı olması koşulu da aranmamıştır.

TMMOB, bu Yönetmeliğin iptali istemiyle dava açmış ve Danıştay 10. Dairesi, anılan Yönetmeliğin neredeyse tüm maddelerini oy birliği ile iptal etmiştir.

Yargı, ayrıca Bakanlığın yasa gereği yayımlattığını söylediği iki ayrı yönetmeliği de süreç içerisinde iptal etmiştir.

1. Bakanlığın İş Yasası'nın 81. maddesine dayanıldığını söylediği ve 16 Aralık 2003 tarih 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlatarak yürürlüğe koyduğu “İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” başlıklı düzenlemesi, İş Yasası'nın amacına aykırı olarak düzenlendiğinden Türk Tabipleri Birliği tarafından dava konusu edilmiş ve Türk Tabipler Birliğini dışlayan hükümler iptal edilmiştir. Dava temyiz aşamasındadır.

2- Gene Bakanlığın İş Yasası'nın 78. maddesine göre dayanıldığını söylediği ve 9 Aralık

2003 tarih 25311 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe koyduğu “İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetmeliği” ise, TMMOB, TTB ve DİSK tarafından verilen ortak dilekçe ile dava konusu edilmiş ve bu yönetmelik de Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Danıştay, Tüzük şeklinde üst hukuk normu olarak düzenlenmesi gereken bir konunun Yönetmelik olarak düzenlenmesini hukuka aykırı bulmuştur. İptal kararı üzerine Bakanlık, dava konusu Yönetmeliği, Tüzük düzenlemesi olarak Danıştay’a görüş için sunmuştur. Danıştay ise, Konsey Direktifinin bu alanı düzenlemeye yeterli olmadığı ve daha kapsamlı bir düzenlemenin yapılması gerektiği noktasında Bakanlığa olumlu görüş vermemiştir.

Şimdi de öğreniyoruz ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, yeni bir yasanın hazırlığı içerisinde: “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu”.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, yargının geçit vermediği konularda, İş Yasası’nın demokratik ve katılımcı maddeleri olan iş güvenliği ve iş sağlığı alanını düzenleyen 81 ve 82. maddelerini iptal eden bir yasa tasarısını hazırlama yoluna gitmiştir. “AB’ye uyum ve çağın gerisinde kaldığı iddia edilen iş mevzuatlarını çağın gereklerine uygun hale getirme, sosyal boyutu ihmal edilmemiş ve sosyal aktörlerin karar alma süreçlerine aktif katılımı” gibi gerekçelerle yürürlüğe konulan 4857 sayılı İş Yasası’nı şimdi yeni “felaketlerin” beklediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bakanlık hazırladığı tasarı ile 4857 sayılı İş Yasası’nın çıkarılış amacını gereksiz bırakmaktadır.

Uyarıyoruz:

Şimdi ihtiyaç, yeni(!) yasalarla, yargı kararlarına hütle yapmak değildir. Şimdi ihtiyaç, bilimin ve teknolojinin gereğini yerine getirmektir. Şimdi ihtiyaç, iş sağlığı ve güvenliği hakkında yapılacak düzenlemelerde emek ve meslek örgütlerinin görüşlerinin dikkate alınmasıdır. Şimdi ihtiyaç, işyerlerinde “önce insan, önce sağlık, önce iş güvenliği” anlayışının yerleştirilmesidir. Buna yönelik düzenlemelerin yapılmasıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, TOPLU GÖRÜŞME SÜRECİNDE KAMU ÇALIŞANLARININ TARAFINDA OLACAKTIR

14 AĞUSTOS 2006

Bu yıl beşincisi yapılacak olan, hükümet ile kamu çalışanlarının yetkili sendikaları arasındaki toplu görüşmeler 15 Ağustos'ta başlıyor.

TMMOB öncelikle, tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli, sendika hakkını savunmaktadır. Ve bu biçimi ile yapılan görüşmeleri esasında “çalışan hakkının ihlali” olarak görmektedir.

Nitekim dört kez yapılan görüşmelerin sonunda da, hangi iktidar olursa olsun sonuç kamu çalışanlarının aleyhine şekillenmiştir. Siyasal iktidarlar, bu görüşmelerde pozisyonlarını IMF direktifleri ile belirlemektedirler.

Örneğin geçen yıl yapılan görüşmeler sonunda siyasal iktidarcı “kaynak yok” gerekçesi ile %5’lik zam ilan edilmiştir. Ancak uygulamada “kaynak yok” söyleminin gerçeği ifade etmediği; siyasal iktidarın istediği kesimlere, istediği oranda iyileştirme yaptığı görülmüştür. 2005 yılı Toplu Görüşmeleri’nde gündeme gelmediği halde, siyasal iktidar sadece güvenlik, yargı, din ve mülki idare personeline önemli ölçüde iyileştirmeler yapmıştır. Siyasal iktidar bu tavır ile kamu görevlileri arasında ayırım yapmış, sendikaları devre dışı bırakarak, Toplu Görüşme anlayışının işlevsizliğini bir kez daha kanıtlamıştır.

Geçen yıl, Türkiye tarihinde ilk kez, toplu pazarlık ve grev hakkı yerine, “sendikaları, işveren devletin müdahalesine açık hale getirme pahasına” sendika aidatı karşılığı olarak 5 YTL verilmiştir. Bu durum her türlü sendika anlayışına açıkça aykırıdır. Konu Anayasa Mahkemesi’ndedir.

IMF ve Dünya Bankası üzerinden gelen ve 19. Stand-by ile 2007 yılına kadar uzatılan politikaların çok ciddi sorunlara yol açacağı son ekonomik gelişmelerle bir kez daha görülmüştür.

2001 yılından bu yana kilitlenen yüzde 6.5’luk faiz dışı fazla hedefi ise kamu çalışanlarının ücretlerinin düşürülmesi, yatırımların azaltılması, eğitime ve sağlığa ayrılan payların düşürülmesi, dolaylı vergilerin artırılmasıyla sağlanıyor. Kamu çalışanlarının reel ücretleri hala 1979 yılındaki seviyenin altındadır. Ancak buna rağmen GSMH %287 büyümüştür. Kamu emekçilerine 26 yıldır büyümeden pay verilmemektedir. Bu bile başlı başına çok büyük bir reel ücret kaybı olduğunu göstermektedir. Kamu çalışanlarının mali sorunları son ekonomik dalgalanmaların etkisiyle de büyümeye devam etmektedir. Kamu emekçilerinin 2006 yılı kayıpları enflasyondaki, döviz ve faizdeki gelişmeler ile büyüme rakamları dikkate alınarak karşılanmalıdır.

Ayrıca,

Kadınlara yönelik ayrımcı çalışma koşulları kaldırılmalıdır. Haftalık çalışma süresi 35 saate indirilmelidir. Sözleşmeli personel kadroya alınarak, iş güvencesi verilmeli,

iş güvenceli çalışma ortamı zedelenmemelidir. Kamu çalışanlarının yönetime ve denetime katılmaları yönündeki engeller kaldırılmalıdır. Sosyal Güvenlik ve sağlık hakkını ortadan kaldıran SSGSS Yasası uygulanmamalıdır.

TMMOB, bu görüşme döneminde de kamu çalışanlarının yanında taraf tutacağını ifade etmektedir.

TMMOB, çalışanların “grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı” mücadelesinde, çalışanlarla ve onların örgütleri ile omuz omuza duracaktır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DEPREMLER ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR 16 AĞUSTOS 2006

TMMOB, 17 Ağustos 2006 da, 17 Ağustos 1999'un yedinci yılında DEPREM ile ilgili değerlendirmelerini bir kez daha ilgilenenleriyle paylaşmaktadır:

Düne Bakış:

17 Ağustos 1999'dan günümüze geride kalan yıllara ana hatlarıyla baktığımızda:

1- TBMM Araştırma Komisyonu Raporu yayınlandı. TBMM Araştırma Komisyonu'nun 77 sayfalık raporunun 70 sayfası; deprem konusundaki kurumsal yapılara, Türkiye'deki afet mevzuatı ve tarihçesine, kurumların görevlerine, komisyon toplantı ve çalışmalarına ayrılmış, öneriler bölümün de şu görüşlere yer verilmiştir: “Yeni bir deprem politikası oluşturulmalı devlet politikası olarak uygulanmalıdır... Gecekondulaşma, kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affi politikasından kesinlikle vazgeçilmelidir... Planlama ve yapı sektöründe görev alan meslek dallarının uzmanlık alanlarının yetki ve sorumluluklarını belirleyen meslek yasaları çıkarılmalıdır. Bu yasalarda meslek odaları üyelerine denetleme yetkisi verilmelidir. Gereği yerine getirilmezse odalar da sorumlu tutulmalıdır.”

2- 57. Hükümet, 17 Ağustos depreminden hemen sonra “doğal afetlere karşı alınacak önlemler ve doğal afetler nedeniyle doğan zararların giderilmesi için yapılacak düzenlemeler” için 27 Ağustos 1999 günü TBMM'den yetki aldığı yetkiye dayanarak yayınladığı ve sayısı elliye yaklaşan Kanun Hükmünde Kararnamelerle:

Deprem harcamaları Sayıştay denetimi dışında bırakıldı. Deprem vergilerinden elde edilen gelirler, iç ve dış yardımlar, hibe gelirleri genel bütçe içinde kullanılarak sermayeye kaynak transferinde, borç ödemelerinde ve memur maaşlarında kullanıldı. Toplanan kaynakların yönetimi açığ olmadı ve denetlenmedi.

17 Ağustos sonrası kamuoyunda oluşan uygun ortam ve “her şeye yeniden başlamalı” söylem ve beklentilerine karşın, 10 Nisan 2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 595 sayılı “Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile yürürlüğe kamusal denetim alanı “özel şirketlere” devredilerek özelleştirildi ve yapı denetiminde yeni bir süreç başlatıldı. Amacı “yapıda can ve mal güvenliğini sağlamak, kaynak israfına sebep olan plansız, kontrolsüz ve kalitesiz yapılaşmayı önlemek” olan Kararname, bu iddiaya karşın, planlamaya ilişkin tek bir hüküm içermiyordu. Oysa depremle ilgili farklı kurum ve kuruluşların tümü, yapısal yıkım ve hasarlarda zeminin belirleyici olduğu konusunda görüş birliği içinde olmalarına karşın, planlama yani yer seçim ve yerleşim kararları süreci yine göz ardı edildi. Bu durum, plansız ve bilime aykırı bir yapılaşmanın süreceği anlamına geldi.

3- TMMOB'nin “Doğu Marmara Depremleri ve Türkiye Gerçeği” raporu Haziran 2000'de yayınlandı. 17 Ağustos'tan itibaren çalışmalarını deprem bölgesinde yoğunlaştıran TMMOB'nin, yaşanan insanlık dramına tanıklığını, acıların ve yaraların sarılmasına katkılarını, gözlem ve incelemelerini anlatan, görüşlerini dile getiren ve dokuz bölümden oluşan raporun,

“17 Ağustos'u unutmamalı, Türkiye'yi yeniden kuralmalıyız” istemiyle başlayan “öneriler” bölümünde”;

Deprem bölgesinin her yönü ile (insanların ruhsal ve bedensel sağlıklarına kavuşturulması ile barınma, ekonomik, eğitim, kültürel gereksinimlerinin karşılanması, sanayi, tarım ve hizmet kesimlerindeki üretim koşullarının) iyileştirilmesine yönelik çalışmaların etkinleştirilmesi ve bu amaçla kamu yönetim biçimlerinin geliştirilmesi ve işletilmesi'nin zorunlu olduğu belirtildi.

- toprak ve konut politikalarının, toplum yararına düzenlenmesi,
  - ulusal ve bölgesel planlamanın yapılması,
  - bilimsel çalışmalara kaynak ayrılması ve bilimsel verilerin esas alınması, - toplu ulaşım ve taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesi,
  - depremi felakete dönüştüren sorumlular hakkında kamu davası açılması,
  - işlevsel deprem bütçe yönetiminin oluşturulması,
- savunuldu.

Deprem riski her geçen gün artan İstanbul'u depreme hazırlamak için toplum olarak ayağa kalkmamız gerektiği vurgulanan raporda:

“Su toplama havzaları, vadi içleri ve yamaçları, dolgu alanları, dere yatakları, sahiller, heyelanlı bölgeler gibi elverişsiz zeminler üzerine inşa edilmiş, depreme dayanıklı olup olmadığı bilinmeyen ama aşağı yukarı tahmin edilen plansız, denetimsiz olarak yapılmış herhangi bir mühendislik ve mimarlık hizmetiyle buluşmamış yüz binlerce yapısı, sanayi tesisleriyle, İstanbul'un olası bir depremi karşılamaya hazır olmadığı apaçık ortada değil mi?” diye soruldu.

4- Kalıcı konutların yapımına başlandı. Konutların yer seçimleri “bölgesel ve bilimsel bir planlama” anlayışından yoksun bir yaklaşımla, bölgede son kalan tarım alanları, dolgu alanları, meyve bahçeleri elden çıkarılarak yapıldı. Can çekişen İzmit Körfezi, gözden çıkarıldı.

5- Merkezi ve yerel yönetimlerde, kentleri ve toplumu öncelikle depreme hazırlamak yerine, depremin sonuçlarına hazırlamayı yeterli gören politikalar hâkim oldu.

6- 587 sayılı “Zorunlu Deprem Sigortası Dair Kanun Hükmünde Kararname” 27 Aralık 1999 tarihli Resmi Gazetede yayınlandı. Yayımdan dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılan “Zorunlu Deprem Sigortası” Türkiye'nin imar sistemi ve afet yönetimi ilkeleriyle bağlantı kurmayan bir anlayışla hazırlandığı o dönem de ifade edildi.

7- Anayasa Mahkemesi'nin 595 Sayılı Kararnameyi Anayasaya aykırı bularak 24.05.2001 tarihinde iptal etmesine karşın, mahkemenin iptal gerekçesini bile beklemeden 57. Hükümet, TBMM'den jet hızıyla geçirdiği 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunu yürürlüğe soktu. Yasa, yüzölçümünün yüzde 92'si, nüfusunun % 95'i deprem kuşağında olan Türkiye'nin, milli gelirden en yüksek pay alan 19 ilini kapsamakta olup, bu illerin GSMH'dan aldıkları payların toplamı yüzde 67'ye ulaşmaktadır. İçinde Afyon'un da bulunduğu ve yakın tarihte büyük depremler yaşayan Zonguldak, Kütahya, Muş, Burdur, Bingöl, Diyarbakır, Van, Erzurum, Malatya, Erzincan ve Tunceli gibi illerimizi yapı denetimi dışında tutarak dışlayan 4708 sayılı Yasanın yanlışlıklarına karşı TMMOB'nin söylediklerini bu gün yaşananlar doğruladı.

8- Sayıştay Raporu yayınlandı. 13.08.2001 tarihinde yayınlanan Rapor'un "İstanbul'u Depreme Nasıl Bir Örgütsel Yapı Hazırlıyor?" bölümünde yapılan önerme şöyledir: "Daha önce büyük depremlerde yaşananlar, il acil kurtarma ve yardım komitelerinin ve kriz merkezlerinin deprem zararlarını azaltmada yeterince etkili olamadıkları açıkça göstermiştir. Bu yüzden, riskleri ve zararları azaltmayı hedefleyen, deprem öncesi, sırası ve sonrasındaki işlere bütünsellik içinde bakmaya olanak veren, koordinasyon ve işbirliği sağlamada etkin, yeterli yasal yetkiler ve imkânlarla donatılmış yeni bir örgüte duyulan ihtiyaç ertelenemez hale gelmiştir."

9- Marmara denizindeki faylar konusunda sürdürülen bilimsel çalışmalar daha belirgin sonuçlar ortaya çıkardı ve riskin ne kadar büyük olduğu bir kez daha görüldü. Giderek fay tartışmalarıyla zaman yitirmek yerine, Marmara Bölgesi ve İstanbul'u depreme hazırlayacak program ve uygulamaların önemli olduğu vurgulanarak: "Deprem yıkmadan yıkılması gerekenleri yıkalım, güçlendirilmesi gerekenleri güçlendirelim. Bunun için de depremlerle ilgilenen tüm kurum ve kuruluşların eşgüdüm içinde olmazsa olmaz koşullarını içeren ortak bir teknik ve toplumsal planlama kapsamında harekete geçirilmelidir." önerileri yapıldı.

10- Kalıcı konutların yapımına devam edildi ve kısmen teslim edildi.

11- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe girdi. DPT tarafından yayımlanan "Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma (2001-2005) Planı"na göre:

- Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarının başlatıldığı,

- Bölge planlamanın, kapsamlı ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınacağı,

- Marmara Bölge Planı ile tarım, sanayi, ticaret, konut, turizm vb. konulara ilişkin yerleşim alanlarının afet riskleri de dikkate alınarak hazırlanacak bir arazi kullanım planına göre yönlendirileceği kabul edilerek ilan edilmesine karşın, deprem bölgesinde alınan yerleşim kararları, Kalkınma Planının ilke ve hedefleri göz ardı edilerek alınmaya devam edilmiştir.

12- Deprem Konseyi'nin "Türkiye'de bir "Ulusal Deprem Stratejisi" geliştirilmesinin ana amaç olduğu belirtilen "Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi" raporuna göre: "Deprem ve afetlerle ilgili olarak yürürlükte bulunan mevzuatın bütünlük ve tutarlık gösteren bir politika ya da strateji oluşturmadığı bir gerçektir. Ayrıca, bunları yürütmekle yükümlü organ ve kurumların da bir sistem oluşturmak şöyle dursun, kimi durumlarda karşıt işleyişler gösteren çok başlı bir yapılanma gösterdiği, üzerinde görüş birliği bulunan bir olgudur. Bu nedenlerle, mevcut sistemde yapılacak iyileştirmelerin, başvurulacak yeni düzenleme alanlarının, yasal önlem ve kurumlaşmaların neler olması gerektiği ve bunların hangi kuruluşlarca nasıl yerine getirileceğinin bilimsel açıdan belirlenmesi bir temel ödev olarak durmaktadır."

13- 17 Ağustos Marmara Depremi 1959 tarihinde hazırlanmış olan; 40 yıllık bir Kanun ve buna bağlı Yönetmelikler ile karşılaşmıştır. Afetlere yönelik olarak bilimsel gelişmeleri içermemesi yanında, teknolojik gelişmeleri de dışlayan, ekonomik ve sosyal düzenlemelerle desteklenmemiş bulunan 7269 sayılı Kanun ve Yönetmelikleri; bölgede afet sonrası ikinci bir afet yaşanmasına neden olmuştur. Ancak, 17 Ağustos Marmara Depremi ardından 3 sene geçtikten sonra; Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca AFETLER KANUNU TASARISI TASLAĞI hazırlanarak, 10.04.2002 tarihinde TMMOB ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş istenmiştir. Bu Kanununun, gerçek amacı öncelikle: afetlere karşı kapsamlı

bir risk yönetim programı oluşturma hedefine yönelik gerekli yasal alt yapıyı kurmak; üst ölçekli plan ve afete yönelik önleme stratejilerini geliştirerek belirsizlik hallerini en aza indirmek; plan yapımında dikkate alınacak risk belgeleme çalışmalarının neler olacağını, bu konudaki standart ve yapım “onay” değerlendirme yöntemlerini ortaya koymak; mevcut durum ve kaynakların iyi değerlendirilmesini sağlamak; can ve mal kaybını en aza indirmek ve afetleri önleme-hazırlıklı olma faaliyetlerini öne çıkarmak olmalı iken; Tasarı, afet sonrasında yapılacak acil müdahale ve iyileştirme işlemlerinin düzenlenmesi üzerine kurulmuştur. Planlama boyutu, sözü geçen ancak içeriği boşaltılmış bir kavram olarak Taslağa dahil edilmiş; yer bilim araştırmaları konusunda özellikle 1990lı yıllarda dünyada yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bunlarla ilgili mesleki oluşumlar ve kurumlar-kuruluşlar göz ardı edilmiş; Afet tanımı içerisinde teknolojik kökenli afetler ve zincirleme afet türleri yok sayılmış, lokal-bölgesel afet tanımlamaları yapılmamış; hak sahipliği konusunda, yapı sigortası konusunda yaşanmakta olan sorunlar dikkate alınmamıştır.

Bugüne İlişkin Değerlendirmeler:

Akıl ve bilim depremin doğasını çözmüştür. Depremler yerkabuğunu oluşturan levhaların sınırlarındaki devingenlik ve değişim nedeniyle, bu ortamdaki deformasyonlar ve gerilme birikimlerinin kırılma sınırına ulaştığında oluşan ve saniyeler süren Yerküre'nin doğal süreçleridir. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez. Ancak gerekli tedbirlerle, özellikle yapısal tedbirlerle, can ve mal kayıplarını azaltılabilir.

Depremler, heyelanlar, su baskınları, salgın hastalıklar, vb. doğal ve yapay kökenli afetler bir oranda insan denetimi dışında geliştiği için, neden oldukları kayıplar, genellikle yazgı olarak yansıtılarak geçiştirilmek istenmiştir. Aslında, depreme neden olan iktidarlar değilse de, depremlerin insanı vurmasına neden olan (önlem almayan) iktidarlardır. Bunun kanıtlarından biri, aynı büyüklük özelliklere sahip depremin farklı coğrafyalarda çok farklı hasar ve zarara yol açması, bazen de hiç açmamasıdır.

Bilindiği gibi ülkemiz Yerküre'nin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir.

Deprem Bölgeleri Haritası'na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 58 yıl içerisinde depremlerden, sayısı altmışbine ulaşan vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yüzyirmibini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420.000 bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür.

Sonuç: Türkiye, depremle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Türkiye'nin deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul bağlamında “fay” ve “depremin büyüklüğü” tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu “maskeleyerek” gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

17 Ağustos depreminin üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem tehlikesi ve riski konusundaki sürekli yinelediği uyarıları siyasal iktidarlarca dikkate alınmamıştır.

Depremlerde can ve mal kayıplarının bu kadar yüksek olmasında imar aflarının birincil derecede önemli olduğu artık biliniyor olması gerekir.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'si afet zararlarına karşılanmasıdır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasal iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her depremde karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını söylüyoruz.

Bu iktidar döneminde de ülkemizin deprem tehlike ve riskinin büyüklüğüyle orantılı politikalar ve programlar geliştirilmemiştir ve geliştirilmesi yönünde de bir iradenin olduğu görülmemektedir.

"AB'ye uyum yasalarını" bir çırpıda meclisten geçiren siyasal iktidar, nedense imar yasasını, afetler yasasını, yerel yönetimler yasasını hala düzenlenememiştir.

Ülkemizde dereler, vadiler, ormanlar, su havzalar, deprem tehlikesi içeren kısaca yapılaşmaya uygun olmayan alanları, rant ekonomisinin baskısı altında yapılaşmaya açılmıştır, gelecekte açılmaması yönünde ciddi bir irade de yoktur.

Siyasal İktidarı, deprem konusunda sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkı olduğu ana ilke kabul edilmelidir.

Deprem bölgesinin sorunlarının çözümünde halkımızın sorunlarına öncelik tanıyacak bir siyasi iradenin varlığı zorunludur. Günümüzün temel sorunu emekten yana, bağımsızlıkçı, temel insan haklarına dayalı, sosyal hukuk devletini temel alan bir siyasi iradenin oluşturulması ve iktidara taşınmasıdır.

Deprem hasar, zarar ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak katkı ve çabalarıyla depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamak ve üretmektir. Bunun için, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalar kamu yararı ve ülke çıkarı bağlamında ulusal bir deprem politikası belirlenerek ciddi programlar oluşturulmalı ve daha da önemlisi bunlar yaşama geçirilmelidir.

Yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetimi sürecini, sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Depremler ülkemizin ve halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI 20 AĞUSTOS'TA İSTANBUL KADIKÖY MEYDANI'NDA OLACAK 18 AĞUSTOS 2006

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları "İsrail ve ABD Saldırganlığını, Irak, Filistin ve Lübnan'ın İşgalini durduralım" diyenlerle birlikte İstanbul Kadıköy meydanında 20 Ağustos'ta buluşuyor.

O gün alanda hep birlikte, "Kahrolsun Emperyalizm, Yaşasın Halkların Kardeşliği" denecek. Siyasal iktidara "Ortadoğu'ya asker yollama" denilecek.

Küreselleşmenin ideologları seksenli yıllarda dünyanın yeni bir döneme girdiğini söylüyorlardı. Artık dünyayı barış bekliyordu. Demokrasi bekliyordu. Hoşgörü bekliyordu. Üretim ve tüketim artacaktı. Refah gelecekti. Farklı ideolojiler ortadan kalkacak, farklı sınıf çıkarları bulunmayacaktı. Yeni bir dünya düzeni kuruluyordu.

Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi.

Evrenin efendisine biat eden iktidarların olduğu tüm ülkelerde, ya bu yeni duruma uyum yasaları ile dâhil ediliyorsun, ya da Irak'ta, Afganistan'da, Lübnan'da olduğu gibi açık işgal ve saldırılara muhatap oluyorsun. Küresel sermaye, dünyanın mazlum halklarına savaş açtı.

Ama biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan kırk katır, kırk satır ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Bir başka yaşam mümkündür.

Evet: Biz yapabiliriz. Biz ABD emperyalizmini ve onun yerli işbirlikçilerini durdurabiliriz. Biz İsrail vahşetini durdurabiliriz. Biz evrenin efendisinin Genişletilmiş Büyük Ortadoğu Projesini geri püskürtebiliriz. Biz Orta doğunun mazlum halklarının kaderini değiştirebiliriz.

Şimdi dünya halklarının bir arada ve yan yana durarak, küresel sermayenin açmış olduğu küresel savaşa karşı direnme zamanıdır. Şimdi Küresel saldırıya karşı, küresel direniş deme zamanıdır. Şimdi dünya halklarına düşen, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı teslim olmama zamanıdır. Şimdi orta doğunun mazlum halklarıyla dayanışma zamanıdır. Şimdi 20 Ağustos'ta Kadıköy'de buluşma zamanıdır.

Selam olsun emperyalizmin işgallerine karşı direnenlere. Selam olsun Ortadoğu'nun mazlum halklarına.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**DİKİLİ'DE “BARIŞ DEMOKRASİ VE EMEK ŞENLİĞİ”NE YAPILAN SALDIRI
KABUL EDİLEMEZ
21 AĞUSTOS 2006**

Dikili Belediyesi tarafından düzenlenen, Barış Demokrasi ve Emek Şenliklerinin beşinci haftası kapsamında 19 Ağustos 2006 tarihinde yapılan panele yapılan saldırıyı kınıyoruz.

Etkinlik kapsamında düzenlenen “Siyanür-Altın-Çevre Paneli” konuşmacıları ve izleyenlerine karşı yapılan saldırı kesinlikle kabul edilemez. Saldırıyı düşünenler, düzenleyenler, gerçekleştirenler hakkında her türlü işlem yapılmalıdır.

Barış, demokrasi ve emek şenliklerini hiç kimsenin engelleme gücü olamaz. Bu şenlikleri karartmaya kimsenin gücü yetmemelidir.

Panel konuşmacıları Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof.Dr.Ali Osman Karababa, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Ertuğrul Barka, Avukat Ali Arif Cangı ve Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Enver Küçükgil ile panel izleyicilerine TMMOB'nin sevgilerini iletiyorum.

TMMOB, Barış, Demokrasi ve Emek Şenlikleri'nde Dikili Belediyesi'nin yanındadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜNDE KAPİTALİST KÜRESELLEŞMENİN SALDIRILARINA KARŞI, BARIŞ, EŞİTLİK, ÖZGÜRLÜK MÜCADELEMİZİ HEP BİRLİKTE GELİŞTİRELİM

29 AĞUSTOS 2006

İkinci Dünya Savaşı diye bilinen İkinci Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı, 1 Eylül 1939 günü Nazilerin Polonya'yı işgaliyle başladı. Ardında elli iki milyon ölü, milyonlarca yaralı, sakat ve moloz yığını haline gelmiş kentler ile acı ve gözyaşı bıraktı. Mayıs 1945'de son buldu. İnsanlık tarihinin bu en acımasız, en kanlı ve en kirlili savaşının başladığı gün, yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak kabul edildi. 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun.

Ancak bu gün ülkemizde 1 Eylül Dünya Barış Günü bir yeni mücadelenin başlangıç günü olacak. Bakanlar Kurulu "Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı kararı çerçevesinde Lübnan'a gönderilecek Barışgücü'ne katılma" kararı aldı. Milli menfaatlerimiz bunu gerektiriyormuş.

TMMOB Lübnan'a asker gönderilmesine karşıdır.

Lübnan'a asker gönderilmemesi sağlanmalıdır. Biz bunu sağlayabiliriz. Bu iş, iş değildir. Siyasal iktidarın ülkeyi sürükleyeceği bu yol bataklıktır, insana ve yaşama karşıdır.

Bütün emek ve meslek örgütlerine, yüreği insanlıktan ve emekten yana atan tüm siyasal partilere, yapılara, çevrelere, platformlara sesleniyoruz:

Biz siyasal iktidarın bu uygulamasını durdurabiliriz. Biz bu evrende, yaşamın bu zamanında kapitalist küreselleşmenin insanlığa karşı açtığı bu savaşta, bu uygulamayı geri püskürtebiliriz. Gelin hep birlikte, bütün farklılıklarımızı zenginlik olarak görelim. Gelin farklı duruşları kapitalist küreselleşmenin bu saldırılarına karşı yan yana getirerek bir karşı duruşu yaratalım.

Biz bunu istersek yapabiliriz.

BİZ ÜLKEMİZDE VE BÖLGEDE BARIŞ, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ

Ortadoğu ve Türkiye kapitalist küreselleşmenin bütün çıplaklığıyla yaşandığı alan konumundadır. Irak'ta başlatılan savaş bu bölgede uzun dönem devam edecek ve çatışmalar sürecektir. Şimdi konu mankeni Lübnan olmuştur. Kapitalist küreselleşmenin dünya halklarına açtığı savaş şimdi kendini Lübnan'da göstermiştir.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Kürt sorununun barışçıl çözümünde ısrarcı olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Irak'ta, Filistin'de, Lübnan'da yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal

modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Biz, yayılmacı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkündür! Başka bir Türkiye mümkündür! Başka bir Ortadoğu mümkündür! Başka bir Dünya mümkündür!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB 5 EYLÜL'DE "LÜBNAN'A ASKER GÖNDERME TEZKERESİ"NE
HAYIR DİYECEK
04 EYLÜL 2006**

TMMOB Lübnan'a asker gönderilmesine karşıdır.

TMMOB, "Lübnan'da İsrail askeri olmayacağız!" demektedir.

İsrail; evrenin efendisinin Genişletilmiş Ortadoğu Projesinin gerçekleşebilmesi için Lübnan'ı işgal etti. Binlerce masum çocuk, kadın, yaşlı, sivil insan bu işgalde yaşamını yitirdi. Bu vahşettir, bu katliamdır! Birleşmiş Milletler yaşanan süreci seyretti. ABD'nin ikna olduğu yerde de "Barış Gücü" oluşturulması kararı aldı. Bu "Barış Gücü" değildir. Çünkü Lübnan'da barış olmamıştır. İsrail işgali sürmektedir.

TMMOB, ABD'nin "Genişletilmiş Ortadoğu Projesi"nin gerçekleşmesi için yarattığı Ortadoğu bataklığına ülkemiz insanının sürüklenmesine "hayır" diyor.

TMMOB, tüm savaş ve işgal karşıtları ile vicdan sahipleri ile anne ve babalarla birlikte, "Tezkereye Hayır" diye haykırıyor.

TMMOB, tarihe ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluğunun gereği olarak tezkere'nin TBMM'nde görüşüleceği gün, "Şimdi değilse ne zaman?" diyen, bütün örgütlü, örgütsüz barış yanlıları ile Ankara'da bir araya geliyor.

5 Eylül 2006 Salı günü saat 14.00'de Ankara Kurtuluş Parkı'nda dostlarımızla buluşacağız. Oradan Ziya Gökalp Caddesi'nde yürüyüp, TBMM'nin görüşmelerini izleyeceğiz. Yapacağımız oylamada tezkereye hayır diyeceğiz.

Biz istersek başarabiliriz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İSRAİL ASKERİ OLMAYACAĞIZ

04 EYLÜL 2006

Meclis 5 Eylül'de "tezkere" konusunda karar almak için acil gündemle toplanıyor. AKP hükümeti yapılan bütün eleştirileri kulaklarını tıkayarak her zaman ki "yüksek çıkarlar ve seyirci kalmamak" gerekçelerinin arkasına sığınarak Türkiye'yi sonu belli olmayan bir maceraya sürüklüyor. İsrail'in binden fazla insanı katlettiği, 1 milyona yakın insanı kendi ülkesinde mülteci haline getirdiği bir vahşetin ardından şimdi "BM gücü" adı altında uluslararası bir askeri gücün bu bölgeye yerleştirilmesi isteniyor. Bu oyun bozulmalıdır. Tezkere reddedilmeli ve Türkiye Lübnan'a asker göndermemelidir.

Bizler emek ve meslek örgütleri olarak, 1 Mart tezkeresine hayır demiş ve Irak'a asker gönderilmesine karşı çıkmıştık. O dönemde de "savaşa hayır" demenin "tezkereyi reddetmenin, ulusal çıkarlara aykırı olduğu" iddia edilmiş, asker gönderilmesinin gerekçesinin bölgeye barış ve adalet götürmek olduğu söylenmişti. Bugün de hükümet çevreleri aynı gerekçeleri söylüyor. O dönemde "amerikan askeri olmayacağız!" demiştik bugünde "İsrail askeri olmayacağız!" diyoruz. Irak'ta yaşanan ve ülkeyi kan gölüne çeviren süreç savaş karşıtlarının ne kadar da haklı olduğunu kanıtlamıştır.

Emperyalistlerin egemenlik yarışlarının bir parçası olarak başlatılan bu savaşların parçası, yedek gücü olmayı reddetmek, halkların barış ve kardeşlik içinde yaşamasını savunmak demektir. Bu savaşların yedek gücü olmayı reddetmek ABD orta doğudan defol demektir.

Bugün yapılan tartışmalarda hükümet çevrelerince durumun çok farklı olduğu özellikle dillendirilmekte ve gerekçe olarak da Birleşmiş Milletler kararı gösterilmektedir. Birleşmiş Milletlerin yaptırım gücünün ne kadar olduğu İsrail'in Lübnan'a saldırısı ile birlikte bir kez daha ortaya çıkmıştır. Birleşmiş Milletler ne yazık ki birçok konuda emperyalist ülkelerin dayatmalarını meşrulaştırmaktan başka bir işlev görmemektedir. Bütün bunları göz ardı etsek bile BM'nin Lübnan'a ilişkin almış olduğu 1701'nolu karar BM askeri gücünün görev tanımı konusunda muğlak ifadeler içermektedir. BM Gücünün Lübnan ordusuna yardımcı olacağı ve bu görevini yapmasının engellenmesi durumunda güç kullanabileceği belirtilmiştir. Lübnan'da sıcak çatışma belli oranlarda durmuştur. Ancak İsrail'in Lübnan topraklarındaki işgali devam etmekte ve İsrail gerekli görmesi durumunda (ateşkes açıklaması yaptıktan sonra saldırmasında olduğu gibi) yeniden saldıracağını açıkça belirtmektedir. BM askerlerinin sadece Lübnan değil Suriye sınırına da yerleştirilmesi gerektiğini söyleyen İsrail, bunlar yapılırsa dahi güvenlik açısından gerekli gördüğü bölgelerde askeri varlığını sürdüreceğini de açıklamıştır. Bu şartlar altında kamuoyunu her şey yolundaymış havası vererek tezkere çıkartmaya çalışmanın tarihsel sorumluluğunu alacak olan AKP hükümeti tarih önünde mutlaka hesap vermek zorunda kalacaktır.

Barış isteminin sözcüsü olan biz emek ve meslek örgütleri bir kez daha "tezkereye hayır!, sınır ötesine asker gönderilmesine hayır!" diyoruz. Bütün milletvekillerine sesleniyoruz halkın vicdanının sesini dinleyin, bütün dayatmalara rağmen bu bataklığa asker gönderme kararına onay vermeyin. Savaş yıkım demektir, savaş gözyaşı ve kan demektir,

Bu suça ortak olmayın!

Halkımıza sesleniyoruz: bu kararı ancak ve ancak bizlerin gür sesi engelleyebilir. 5 Eylül 2006 salı günü saat 14.00'da Ankara'da Kurtuluş Parkı'nda buluşarak "Tezkereye hayır, gencecik çocuklar savaş bölgesine, bataklığa gönderilmesin, yeni tabutların gelmesini istemiyoruz, bu suça ortak olma diyeceğiz."

YAŞASIN BARIŞ!

İSRAİL ASKERİ OLMAYACAĞIZ!

DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (DİSK),
KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK)
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB)
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ (TTB)
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ (TEB)
TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ (TDB)
TÜRMOB
TÜM EMEKLİLER DERNEĞİ
TÜM BAĞKUR EMEKLİLERİ DERNEĞİ

FAŞİZMİN ADIDIR 12 EYLÜL 12 EYLÜL 2006

12 Eylül'ün üzerinden yirmialtı yıl geçti. Halkına karşı sorumlulukları olan bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve onların örgütü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, bugün de sonuçları süren 12 Eylül'ü yargılamaktadır: Faşizmin adidir 12 Eylül.

TMMOB 12 EYLÜLÜ NEDEN YARGILIYOR?

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Mayıs ayının son günlerinde gerçekleşen Genel Kurulu'nun sonuç Bildirisi'nde aşağıdaki tespitlerde bulunulmuştur:

“1980'li yıllardan bu yana tüm dünya düzeni çok hızlı bir biçimde küreselleşme adı altında yeniden yapılandırılıyor. Burada hedeflenen, her türlü kısıtlılıktan uzak tek bir pazar ve insanlığın bu pazara boyun eğmesidir. Apolitikleşmiş kitlelerden oluşan, iç hukuku ile zaman zaman uluslararası sermayeye ayak bağı olan ulus devletin de giderek sönümlendiği bir dünya yaratmak bu hedefin içindedir.

Genel ifade ile G8'ler diye tanımlayacağımız ülkeler ve yine bu ülkeler kökenli çok uluslu şirketler, stratejik hedeflerine ulaşabilmek için sosyolojik, siyasal ve ekonomik araçlar/yapılanmalar oluşturdular. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF bunların ekonomik ayağıdır. Bu kurum ve kuruluşlar aracılığıyla, özellikle üçüncü dünya ülkelerine eski teknolojilerini aktarıp onların teknolojik ilerlemelerini engellemiş, ithal ikameci sanayileşmeye zorlamış, yardım ve hibe programları ile dışa bağımlılıklarını pekiştirmiş ve aşırı borç yükü altında teslimiyetçi politikalar izlemelerini sağlamayı başarmışlardır.

Piyasa ekonomisi söylemi ve kendi kendini düzenleyen pazar efsanesine dayalı söz konusu politikalar talebin sürekli daralması ve daralmanın süreklilik kazanmasıyla sonuçlanıyor. Sermaye toplu değersizleşme riskini ortadan kaldırmak için kısa vadede de yüksek kar vaat eden alanlara ve spekülasyon faaliyetlere yöneliyor. Geline nokta sermaye, pazarın sürekli daraldığı koşullarda, hazır bir pazar olan kamu işletmelerine el koyuyor veya geleneksel olarak kamu tarafından sağlanan hizmetlerde bir değerlendirme alanı buluyor. Sözü edilen daralma, küresel bir finansal kriz ve ülkemizde zaten kırılğan bir durum arz eden ekonominin olumsuz etkilenmesi işaretlerini taşımaktadır. Uygulanan bu politikalar pazarın daralmasının önüne geçememekte, spekülasyon sermaye dolaşımı dünyada iktisadi ve siyasi çalkantılara neden olmaktadır. Ve bütün bu yaşananlar yeni bir dünya krizi tespitlerine neden olmakta ve ülkemiz de bundan birer etkilenmektedir.

Bu ve buna benzer tespitler yapılırken, egemen iktisat dili “etkin piyasalar, hantal devlet, verimsiz KİT'ler ve özelleştirmenin mezzetleri” söylemi ile IMF'nin ekonomi politikalarını ve sosyal hakların budanmasını-geriye götürülmesini; uyum adına yetenek, beceri olarak lanse ediyor. Geline nokta Yeni Dünya Düzeni çerçevesinde küreselleşme “mutlaklık, seçenezsizlik-kaçınılmazlık” söylemleri ile besleniyor. Artık düzenleme ve denetim işi bile tek başına devlete bırakılmıyor. Bağımsız olduğu iddia edilen kurullara terk ediliyor. Ekonomiden el/etek çektilen devletin diğer alanlardaki durumu ne? Örneğin “hukuk devleti” hala ayakta mı?

DB, IMF ve AB direktifleri doğrultusunda yasalar değiştiriliyor, anayasa değiştirilerek devletçilik yerine özelleştirme-serbestleştirme getiriliyor, sözün özü Anayasa by-pass ediliyor. Diğer yandan Danıştay'a baskı uygulanarak hukuk devletinin içi boşaltılıyor. Daha da ötesi

iktidarın baskısı -Danıştay üyelerine silahlı saldırıda olduğu gibi - hukuka yönelik şiddeti tetikliyor. Burada bir kez daha belirtelim ki; bizler her türlü şiddeti nefretle kınıyoruz.

Öte yandan ufukta beliren küresel finansal krize doğru yelken açmış bir ülkede büyüklere büyüme masalları anlatılıyor. Yatırım ve üretimin olmadığı, katma değeri düşük imalata/üretime, ucuz iş gücü, esnek üretim politikalarına, doğal kaynakların kural dışı tüketimine dayalı ve kamu varlıklarının satışından nemalanan bir büyüme...

Gerçekler ise bambaşkadır;

Dünyanın en borçlu ülkelerinden biriyiz.

İnsani gelişmişlik endeksi açısından gerilerde kalmışken yaşam standardı her geçen gün daha da düşmektedir.

Türkiye, yapısal önlemler sonucu sosyal güvenlik haklarından yararlanamayan insanlar ülkesidir. On beş milyon civarında vatandaşımız sosyal güvenlik hakkından yararlanamamaktadır. Buna karşılık bu haklardan yararlananlar ise kaliteli hizmet alamamaktadır.

Sağlık ve eğitim hakkı başta olmak üzere bir çok kamu hizmeti giderek satın alınan; yalnızca varsılların ulaşabildiği, yoksulların ise erişemediği hizmetler haline gelmiştir.

Emekçiler üzerindeki vergi yükü ve özel olarak dolaylı vergi yükü çok yüksek orandadır.

İstihdam verileri büyük olumsuzluklar taşımaktadır. İşsizlik oranları giderek yükselmekte, ekonomik büyümeye koşut istihdam alanları açılmamaktadır. Genç işsizliğinin tırmandığı ülkede, nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, zaten sınırlı ölçüde katıldıkları istihdam alanından çekilerek evlerine kapatılmaktadır.

Gerçekleştirilen özelleştirmeler sonucu bir çok kamu kuruluşu yerli ve yabancı sermayeye başlanırcasına terk edilmektedir. Bu gün gerek siyasi karar vericiler tarafından gerek egemen iktisat dillerince, gerekse uydu medya tarafından “büyüme, düşük enflasyon, başarılı reform vb” masalsi söylemler, iş ve finans dünyasının göz boyama eylemlerinden öte birşey ifade etmemektedir. Bizler bu rehin alınmışlığı ve vaat edilen refahın nasıl bir yanılısma içerdiğini beş yıl önce de çok somut bir biçimde yaşamadık mı?

İçinde bulunduğumuz coğrafya savaşın en sıcak yaşandığı coğrafyadır. Enerji kaynaklarını ve enerji yollarını kontrolü altına almak amacıyla Irak'ı işgal eden ABD bunu yeterli görmemektedir. Başta İran olmak üzere bölgeyi yeniden biçimlendirmek için gözünü Ortadoğu'ya dikmiştir. Ve görünen o ki; ABD Ortadoğu'da kalıcıdır.

Bu durumda yapılması gereken, 1 Mart'ta “savaşa hayır” diyen yüz binler ile yeniden ve yeniden savaşa karşı duruşu örgütlemek, sokaklarda, meydanlarda mücadeleyi yükseltmektir. İşte bu nedenle TMMOB Mayıs 2006 da Atina meydanlarından tüm dünyaya bir kez daha “savaşa hayır” diye haykırmıştır. Savaşa hayır demekten öte, ABD'nin, savaşa lojistik destek olan üsleriyle, limanlarıyla kısacası ülkemizi derhal terk etmesi için mücadele vermekteyiz.

Genel Kurulumuz, emperyalist yayılmacılığın bir parçası olan İran'a yönelik müdahaleye şiddetle karşı çıkmakta, ülkemizin Dünya'da ve Ortadoğu'da saldırganlığın karşısında/dışında kalması için verilecek mücadelenin bir parçası olacağını belirtmektedir.

Ve elbette ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kirli savaşa hayır demekteyiz. Ülkemizin en temel sorunlarından olan Kürt sorununun, demokrasinin Türkiye'de tüm kurum ve kurullarıyla köklü bir şekilde yerleşmesinin önünde engel olduğu, bu sorunun demokratik yollarla çözülmeyişinden ötürü sürdürülmekte olan savaş ülke kaynaklarını tüketmekte

olduğu gibi, ülkenin gelecekteki ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel gelişimini de ipotek altına almaktadır. Kürt sorunu tarihsel, siyasal ve sosyal boyutları olan bir sorundur.

Barış, ancak demokrasi, özgürlük ve insan haklarının olduğu bir ortamda yaşama geçirilebilir. Sorun demokrasi ve özgürlük taleplerine uygun demokratik, adil, eşitlik temelinde barışçıl yöntemlerle çözümlenmelidir.

Ancak bu gün yaşananlara baktığımızda bu çözümden ne kadar uzakta olduğumuzu görüyoruz. Şemdinli’de ve sonrasında yaşananlar, ne yazık ki TMMOB’nin söylemlerinden ve çözüm önerilerinden ne kadar uzakta olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Yine günümüzde sıkça yaşanan faşist grupların, şeriatçı-gerici yapılanmaların, azgın şiddet eylemcilerinin afiş asmak, nü resim yapmak gibi en doğal eylemlere bile tahammülsüzlükleri ve linç girişimleri bizlere geçmişte uygulanan oyunları hatırlatmaktadır. Özellikle güvenlik güçlerinin olaylara müdahale etmekte zayıf kalmaları, izleyici pozisyonda olmaları, bizlere Sivas katliamını bir kez daha anımsatmaktadır. Fakat bu toplum, bizler, biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları aynı oyunun bir daha oynanmasına asla izin vermeyeceğiz.”

TMMOB bu sözlerle ülkenin bu gününü tanımlarken, bu günün oluşumunu sağlayan bu ülkenin dününü anlamak, tanımak ve yorumlamak durumundadır. Bu nedenle TMMOB 12 Eylül’ü yargılamaktadır.

70 li YILLARIN SONLARINDA ÜLKENİN GÖRÜNÜMÜ NASILDI?

70’li yılların son yarısında Türkiye siyasetinde ekonomisine, günlük yaşantının her noktasına kadar tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyordu. Ekonomi iflastaydı. Döviz yokluğundan gerekli girdi mallan alınamıyor, dış borçların faizleri bile ödenemiyor, temel tüketim malları bulunamıyordu. Dış borçların ödenemez hale gelmesinde IMF OECD ve benzeri kuruluşlar, ekonomi programlarını iktidarlara dayatıyordu. Emperyalizm, yarattığı borç tuzağı ve “istikrarlı Türkiye” demagojisi ile ülkeyi baskılarına boyun eğme zorunda bırakıyordu. Kamu harcamalarının kısılması, sıkı para ve bütçe uygulamaları, KİT ürünlerine zam, yüksek oranlı devalüasyon, maaş ve ücret kısıtlamaları, düşük taban fiyatı belirlemeleri dayatılan ekonomik istikrar programını oluşturuyordu. 24 Ocak kararları diye bilinen “Ekonomik Önlemler Paketi” işte bu günlerde gündeme getirildi. IMF’nin de işaret ettiği şekilde ekonomik bunalımın yükü bu şekilde emekçi halkın üzerine yıkılacaktı. Siyasetin görünümü ise tam anlamıyla bir kriz şeklinde idi. MC hükümetlerinden sonra, yükselen halk muhalefetini bastırmanın yolu görülerek faşist çeteler ortalığa sürülmüş, işyerleri, okullar, mahalleler ve fabrikalarda teslim alma saldırıları günlük olağan işler haline getirilmişti. Devrimci demokrat insanlara, aydınlara, gazetecilere, öğrencilere karşı saldırı, cinayet ve katliamlar düzenleniyordu. Kahramanmaraş, Çorum ve Malatya’da gerici ayaklanmalar tertipleniyor, mezhep ayrılıkları körükleniyor, saldırılarda onlarca insan topluca imha ediliyor, binlercesi yaralanıyordu. Öte yandan cana yönelik saldırılar, hemen karşıtını yeşertiyor, direnme eğilimlerinin, karşıt örgütlenmelerin oluşumunu beraberinde getiriyordu. Teslim olmamaya, direnmeye, muhalefetin örgütlenmesine yönelik çabalar da çığ gibi büyüyordu. Sonuçta kentlerin, kasabaların, köylerin, mahallelerin, okulların bölündüğü, siyasal cinayetlerin ve katliamların gündelik olaylar haline geldiği, bunlara karşı da direnmenin kiteselleştiği bir tabloydu görülen.

ASLINDA, YAŞANANLAR NASIL ANLAŞILIR HALE GELİR?

Bizim gibi ülkelerde özellikle 2. Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra olan bitenler,

ancak emperyalizme bağımlılık olgusu ile birlikte anlaşılır hale gelir. Ülkemizin önemli tüm sorunlarının ya da önemli olaylarının arkasında emperyalizme bağımlılık olgusunun yaratıldığı nedenler vardır. Tarihsel gelişimi içinde, ülke içi dinamikler eliyle, burjuva demokratik devrimlerinin yapılamamış olması, sanayi devrimlerinin yapılamaması, aksine, dışa bağımlı nitelik taşıyan ekonomi politikaları ile kapitalizmin geliştirilmeye çalışılması, emperyalist sömürü ve bağımlılık ilişkisini de beraberinde getirmiştir. Sömürü ilişkilerine göre şekil alan yapı sağlıklı bir sanayileşme ve kalkınma sağlamadığı gibi, aksine sürekli sistem içi ekonomik krizlerin oluşumunu sağlamaktadır. Ekonomik krizlerin faturası doğal olarak emekçilere kesilecek ve sonuçta siyasi ve toplumsal kriz doğal bir olgu olacaktır. Ekonomik anlamda emperyalizme bağımlılıkta, siyasal yapıların da bağımlılık ilişkisine girmesi kaçınılmazdır. Bu da bizde ve bizim gibi ülkelerde demokrasinin gelişimin de dışa bağımlılığını gündeme getirmektedir. Demokrasinin gelişmemesinin de esas nedeni budur. Şimdi olduğu gibi o dönemin de büyük emperyalist efendisi Amerika'dır. 12 Eylül ve 12 Eylül öncesi yaşananlar da ABD emperyalizminin ve onların işbirlikçilerinin sömürüye dayalı politikalarının ülkemizde yaşama geçirmeleridir. 12 Eylül, ABD emperyalizmin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilmiştir. Dışa bağımlılıktan oluşan ve dışa bağımlılıktan oluşacak ekonomik krizin halkın omzuna yıkılması için gündeme getirilmiştir. Süre giden sömürü düzeninin sermaye lehine onarılması yönünde; halkın yükselen muhalefetinin bastırılması için gündeme getirilmiştir.

12 EYLÜLDE NE OLDU?

650.000 kişi gözaltına alındı. 1.683.000 kişi fişlendi. Açılan 210.000 davada 230.000 kişi yargılandı. 71.000 kişi TCK.'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden, 98.000 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı. 23.000 kişiye 0-1 yıl, 10.700 kişiye 1-5 yıl, 6.100 kişiye 5-10 yıl, 2.390 kişiye 10-20 yıl, 939 kişiye 20 yılın üzerinde ve 630 kişiye ömür boyu hapis cezası verildi. 7.000 kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi, idamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi, idam cezası verilenlerden 50'si asıldı. 388.000 kişiye pasaport verilmedi. 30.000 kişi "sakıncalı olduğu için işten atıldı. 14.000 kişi vatandaşlıktan çıkarıldı. 30.000 kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti. 300 kişi kuşkuyla bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 14 kişi açlık grevinde öldü. 16 kişi "kaçarken" vuruldu. 95 kişi çatışmada öldü. 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi. 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. 23.677 derneğin faaliyeti durduruldu. 400 gazeteci için toplam 4.000 yıl hapis cezası istendi. 40 ton gazete ve dergi yakıldı.

12 EYLÜL NE DEMEK?

24 Ocak kararlarının uygulanmaya sokulması demek. IMF demek, Dünya Bankası demek, insanımızın tümüyle teslim alınması demek. Onların çocuklarının işi bitirmesi demek, işkence demek, tecavüz demek, hapisane demek, baskı demek, zor kullanmak demek. DAL demek, Mamak demek, Metris demek. Diyarbakır ceza evi demek. Asmayalım da besleyelim mi demek. 12 Eylül hukukunun yaratılması demek.

SONUÇ YERİNE:

Ya yine "Şairin de dediği gibi, demeğe de dilim varmıyor ama kabahatin çoğu senin be canım kardeşim." denilecek, ya da "12 Eylül yargılanmalıdır" sözünün gerekleri hep birlikte yerine getirilecek.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'DEN ADNAN MENDERES MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ KURULMASINA İPTAL DAVASI

12 EYLÜL 2006

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Adnan Menderes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi kurulmasına dair Bakanlar Kurulu kararının, hukuka ve kamu yararına aykırı olduğu gerekçesiyle iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle dava açtı.

Davaya konu Adnan Menderes Üniversitesi'nde halihazırda Gıda Mühendisliği Bölümü'nün bulunduğu ancak bu bölümün atıl olup, şimdiye kadar öğrenci almadığı belirtilmiş, "Bir bölümü dahi fiili olarak işletilemezken, bu üniversite bünyesinde ne değişti ki, mühendislik fakültesi açılmaya karar verilmiştir?" denilmiştir.

Danıştay'a sunulan dava dilekçesinde, Türkiye'de üniversite diplomasına sahip kişilerin bir çoğunun ya iş bulamadığını ya da eğitimini aldığı dalda çalışmadığı ifade edilmiş, toplumun ihtiyaç ve beklentileri ile üniversitelerde verilen eğitimin uyumlu olmadığı vurgulanmıştır. Dilekçede, "Yükseköğretim sistemi incelendiğinde gerek kurum gerek disiplin sayısına bakıldığında bir planlamanın ve bilimsel ölçütlerin göz önüne alınmadığı görülmektedir. Mühendislik alanı içinde bu durum hayli dikkat çekicidir. Bugün mühendislerin yaklaşık üçte biri ya kendi mesleği dışında çalışmakta ya da açık işsizdir. Yatırım planlamasına bakılmaksızın işsiz mühendislerin içine yeni işsizlerin katılmasının sosyal patlamalar için potansiyel oluşturduğu açıktır. Hal böyle iken bilimsel gerekçelere ve ülke gerçeklerine göre değil sadece subjektif nedenlerle fakülteler açılması, sonuçları itibarıyla kolay çözülemeyecek sorunlar ve tahribatlar yaratmaktadır. Sadece ülkedeki üniversite mezunu sayısını artırmak amacıyla istihdam imkanı bulunmayan alanlarda ülke gereksinimleri ve çağdaş bir mühendislik eğitiminin en düşük standartları dahi göz önüne alınmadan fakülte açılması kararı verilmesinde kamu yararı bulunmadığı açıktır" denilmiştir.

Bilgilerinizi dileriz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

“MESLEKİ YETERLİLİK KANUNU YASA TASARISI” İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

19 EYLÜL 2006

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugün açılacak Meclisin gündeminde yer alan, AB uyum yasaları çerçevesinde temel yasalar başlığı altında görüşülecek olan “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu tasarısı” ile “4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun’da yapılması düşünülen değişiklik tasarısı”nın Meclis gündeminden düşürülmesini istemektedir.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları siyasal iktidarın bir yeni oldu bittisi ile karşı karşıyalar. Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları gene “ben yaptım, oldu” diyen bir anlayışla karşı karşıyayız.

“Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” Meclisin ilgili Komisyonunda itirazlarımız dikkate alınmaksızın kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini ve değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz, yapmamalıdır.

Siyasal İktidar bilimin ve tekniğin dışında bir oldu bitti ile “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı”na mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını da sokmak istemektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleği uygulama kuralları, meslek içi eğitim ve belgelendirme işlemleri bizatihi meslek odalarının yapıldığı ve yapılmaktadır. Dünyada bunun başka bir örneği de bulunmamaktadır. Bu yetkinin devlet eliyle kurulmuş ve mühendislik, mimarlık ve şehir planlaması alanıyla ilgili olmayan kurumlara devredilmesi kabul edilemez. Üniversitelerin vermiş olduğu diploma, o bireyin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı kariyerine başlaması için yeteri kadar bilgilendirildiğini belgelemektedir. Diplomadan sonraki süreçte ise meslek örgütleri devreye girmekte ve mesleki uygulama kurallarını bizzat meslek örgütleri belirlemektedir. Kamu otoriteleri, kamu güvenliği ve sağlıklı kentleşme yönünden meslek örgütlerinin bilgi birikiminden yararlanmaktadır. Bizde ise süreç tersine çevrilmek istenmekte ve meslek örgütleri devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.

Bu gün aklın ve bilimsel bilginin doğruluğuna ve yöntemine inanmayan ve TMMOB'nin yetkilerini budamaya çalışan bir siyasal iktidar ile karşı karşıyayız. Bunun adı da AB'ye uyum olarak ileri sürülmektedir. Bu tasarıdaki AB'ye uyum gerekçesi tümüyle bir aldatmacadır.

Bu tasarinın dışında Meclis gündeminde bir başka tasarı daha var:

“Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” da, hiçbir önerimiz kabul edilmeyerek Meclis Genel Kurulu'na sevk edildi.

Bu tasarı, hukuksal, bilimsel, teknik ve her türlü maddi temelden yoksundur.

Tasarının 14. maddesinde; “Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu'na

belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 3'üncü ve 35'inci maddeleri ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1'inci ve 7'nci maddeleri uygulanmaz" denilmektedir.

Bu madde, egemen bir devletin kendi kurumlarını ve yetkilerini inkâr eden, hiçbir ulusal kuralı tanımayan, yetişmiş teknik elemanlarını ulusal ve uluslararası sermayenin çıkarları adına yok sayan bir anlayışın maddesidir.

Bu tasarı yanlışlıkla(!) ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır?

1. Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede "mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini" icra edebilecek duruma gelecektir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili "akademik bir alan" kaosa sürüklenecektir.

2- Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

3- Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına "yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız" denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşları için de onu istemelidirler.

4- Bu tasarı yasalaştığında, "denetimsiz hizmet sunumu"nun önü açılacaktır. "Ülkemize denetimsiz yabancı girişi", ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir.

5- Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı "kilit ve idari" personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasi iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasi iktidar bu tasarıları ivedilikle, derhal, şimdi meclis gündeminden çıkarmalıdır. Siyasi iktidar bilim ve teknolojinin dışında "inadım inat" diyorsa, o zaman da bu milletin vekilleri bu tasarıları "evet" dememelidir.

Siyasi iktidarı, bu tasarılarından vazgeçip, 14 Ekim'de Ankara'da alanlarda binlerce mühendisin, mimarın, şehir plancısının topluca söyleyeceği "Başka bir Türkiye"nin şarkılarını dinlemeye çağırıyoruz.

TSF ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

30 EYLÜL 2006

Değerli basın emekçileri, Değerli dostlar,

AKP hükümeti Lübnan'a "Barış Gücü" maskesiyle asker gönderiyor. İsrail'i korumak, İsrail ve ABD'nin çıkarlarını garanti altına almak için Türkiye'nin Lübnan'a asker göndermesi, tek kelimeyle yüz kızartıcı bir suçtur.

AKP milletvekillerinin bu halk iradesini görmezden gelmeleri, Türkiye'yi bir kan gölünün ortasına sürüklüyor.

İsrail'in, ABD'den aldığı destekle geçtiğimiz ay Lübnan'ı bombalaması ve 1500 kişiyi öldürmesinin üzerinden bir ay geçmedi. Önce, İsrail'den bu cinayetlerin, bu sivil ölümlerinin hesabını sormak gerekir.

Biz, Türkiye'deki savaş karşıtları, AKP hükümetinin peşini bir an bile bırakmayacağız. Gözümüz üzerlerinde olacak, gözümüz, kulağımız, kalbimiz Lübnan'da olmaya devam edecek.

Değerli arkadaşlar,

Bugün, küresel savaş karşıtı haftanın son günü. Bugün aynı zamanda, Türkiye Sosyal Forumu'nun da ilk büyük buluşmasının gerçekleştiği gün.

Bir haftadır, dünyanın çeşitli ülkelerinde gösteriler, toplantılar gerçekleşiyor. Bütün bu gösterilerin hedefi, kuşkusuz ki, ABD emperyalizmi. Bush ve ekibinin dünya ve Ortadoğu politikaları.

Irak'ta son iki ayda ölen insan sayısı 6 bin'den fazla. Irak'ta ABD işgalinin başladığı üç yılda 120 binden fazla Iraklı öldürüldü.

Afganistan'da işgalciler, son dört ayda 1600 sivil Afganlıyı öldürdü.

Bush ve ekibi, şimdi de utanmazlığın sınırlarını zorlayarak, İran'a saldırmaktan söz ediyor. Hiçbir hesap vermeden, sanki Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmemişler gibi, sanki dünyanın en büyük terör eylemini Ortadoğu'da 2001 yılından beri gerçekleştirenler Bush ve ekibi değilmiş gibi, şimdi de İran'a saldıracaklarını söylüyorlar.

Değerli arkadaşlar,

Savaş yalanlarının bu kadar bol keseden uydurulduğunu hiçbir zaman duymadık.

ABD'nin İran'a saldırma olasılığı, yeni bir insanlık suçunun, yeni savaş suçlarının işlenmesi için, kendilerini evreninin efendisi sananların düğmece bastığını gösteriyor. Ama bu işgalciler, bu ellerine Ortadoğu halklarının kanı bulaşmış olan insanlar, bir şeyi görmezden geliyorlar:

Yeniliyorlar... görmezden gelseler de yeniliyorlar.

Rezil oluyorlar... duymazdan gelseler de rezil oluyorlar.

Politikaları iflas ediyor. Farkında değilmiş gibi davransalar da politikaları iflas ediyor.

ABD ve NATO Afganistan'da zor durumda. NATO komutanlığı savaşacak yeni askerler istedi ama kimse bu isteğe yanaşmadı.

İsrail Lübnan halkının direnişi karşısında duraklamak zorunda kaldı.

Irak'ta ölen ABD askeri sayısı 3 bine yaklaştı. Irak'ta işgale komuta eden generaller, durumun Vietnam'daki kadar kötü olduğunu söylüyorlar.

Dünyadaki tüm savaş karşıtlarının omzunda bugün daha büyük bir sorumluluk var. Irak'ta yaşananları, Lübnan'da yaşananları, Afganistan'da yaşananları bir an bile unutmadan, ABD'nin yeni saldırganlıklarına karşı daha kararlı, daha güçlü, daha kitlesel bir mücadele sürdürmeliyiz.

Unutmayalım: sesimizi işgalcilere direnen halklar duyuyor.

Sesimizi tüm dünyanın savaş karşıtları duyuyor.

Daha güçlü haykırarak, sesimizi bir kez daha tüm dünyaya duyurmanın zamanıdır:

“KATİL ABD ORTADOĞU”DAN DEFOL”
“YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ”
“KAHROLSUN EMPERYALİZM”

DSİ'DE SÜRGÜNLER SÜRÜYOR! DSİ'DE GÖREV YAPAN TMMOB ESKİ YÖNETİCİLERİ İKİNCİ KEZ SÜRÜLDÜ! 04 EKİM 2006

DSİ Genel Müdürlüğü'nde 2003 yılından bu yana geçen süre içerisinde toplam idari personelin % 60'ının tayin ve sürgünlerle yerleri değiştirildi.

DSİ Genel Müdürlüğünü teknik, idari ve personel motivasyonu açılarından tümüyle olumsuz bir şekilde etkileyen bu hukuk dışı, subjektif ve keyfi uygulamalar ile 2003 yılından bu yana DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde idari hizmetler de çalışan toplam 524 personel görevlerinden alınarak sürgün edilmiştir.

2003 seçimlerinden hemen sonra değişen DSİ yönetimi, öncelikle kendi yandaşlarının idari görevlere atanmasını ve bu görevlerde yükselmesini sağlayacak bir "Görevde Yükselme Yönetmeliği" değişikliğine gitmiştir. Akabinde öncelikle bütün deneyimli, aydın, demokrat idari personel görevinden alınarak taşrada çeşitli bölgelere sürgün edilmiştir.

Bu personelin yerine yapılan atamalarda bilgi ve liyakat hiçbir şekilde dikkate alınmamış, atamalarda siyasetçinin farklı "etki ve bağlantısı" ön plana çıkmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğündeki sürgünlerin en sonucusu 27 Eylül 2006 tarihinde Etüd ve Plan Dairesinde çalışan TMMOB eski yöneticileri için gerçekleşti.

Daha önce İçmesuyu Dairesi Başkanlığı ve Başkan Yardımcılığı görevlerini yürüten ve sonra bu görevlerinden alınarak Etüd ve Plan Dairesi Başkanlığına tayin edilen TMMOB'nin çeşitli birimlerinde yöneticilik yapmış eski yöneticileri bu kez de bu görevlerinden alınarak Ankara dışına sürgün edilmişlerdir.

DSİ yönetiminin değiştiği 2003 yılının başından 2006 yılı başına kadar geçen süre içerisinde DSİ'deki; toplam idari personelin %60'ı, Bölge Müdürlerinin %100'ü, Daire Başkanlarının %92'si, Şube Müdürlerinin %82'si, Mühendis olarak görev yapan 192 personel görevlerinden alınmış ve büyük bir çoğunluğu sürgün edilmiştir.

Daha sonra sürgün edilen personelin bir kısmı emekli olmuştur. Sürgün ve yer değiştirmelerden sonra emekli olmayan ve istifayı reddeden personelin büyük bir kısmı idari mahkeme kararıyla geri dönmüş, fakat buna karşılık Genel Müdürlük makamı tarafından eski görevlerine iade edilmemişlerdir. Aradan geçen 3 yıl sonrasında daha önceden görevlerinden alınarak sürgün edilen bu personel ikinci kez sürgün edilmeye başlamıştır.

DSİ Genel Müdürlüğünde 2003 yılından bugüne değin 524'ü idari hizmetler ve 192'si teknik hizmetler sınıfında çalışan toplam 716 mühendis personel tayin yer, değiştirme ve sürgüne uğrayarak mağdur edilmiştir.

Kurulduğu 1954 yılından bu yana su ve toprak kaynaklarımızın geliştirilmesi için büyük yatırımları gerçekleştiren ve su mühendisliği alanında bir gelenek yaratan, ülkemizde su mühendisliği alanındaki bilgi ve deneyim birikimlerinin beşiği olan DSİ Genel Müdürlüğü bu iktidar döneminde uygulanan politikalarla teknik yeterlilik olarak içi tamamen boşaltılmış sadece önüne koyulan reçeteleri uygulayacak bir kurum haline gelmiştir.

TMMOB, DSİ'deki kıyımaya varan sürgünlerin bir an önce durdurulmasını istemektedir.

TMMOB, görevden alınan tüm personelin asli görevlerine iadelerini istemektedir.

TMMOB, DSİ'deki bilgi ve deneyim birikimini ortadan kaldıracak idari tasarruflardan uzak durulmasını istemektedir.

TMMOB, bugüne değin yapılan hukuk dışı uygulamaların bunları gerçekleştiren mevcut yöneticilere ve DSİ geleceğine zarar vereceğinin bilinmesini istemektedir.

TMMOB, ülkemizin, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarları açısından DSİ'deki sürecin yakın takipçisi olduğunu tüm kamuoyunun bilgisine sunmaktadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'DEN MİLLETVEKİLLERİNE AÇIK MEKTUP 26 EKİM 2006

20 Ekim 2006 tarihli gazetelerde yer alan haberlere göre, TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu, tarım arazileri üzerinde izin alınmadan kurulan tesislere, işlemlerini tamamlamaları için ek süre verilmesi teklifini kabul etmiştir. Bunun nedeni ise, Cargill hakkında Danıştay 10. Daire tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararıdır.

Sayın Milletvekili,

Yürütmenin, yasalara ve yargı kararlarına aykırı olarak üzerinde sanayi tesisi kurulmasına ve işletilmesine göz yumduğu bir konunun, yargı denetimi dışına çıkarılması için yasama işlemi yapması, demokrasinin dayanağı olan kuvvetler ayrılığı ilkesine, Anayasa'nın 2. maddesindeki "hukuk devleti" ilkesine ve Anayasa'nın 138. maddesine aykırıdır.

Hukuk devletinden ne anlaşılacağı konusunda Anayasa Mahkemesi'nce 06.07.1995 günlü, 1994/80 Esas, 1995/27 sayılı kararda "Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilen, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilincinden uzaklaşmayan devlettir..." biçiminde tanımlanmıştır. Bu belirlemeler karşısında hukuk devletinin gerçekleştirilmesi yalnızca idari yargı kararlarıyla sağlanamaz, yasama organının da bu gereklere uygun hareket etmesi gerekeceği açıktır.

Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrası, "yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmü, yargı kararlarına aynı zamanda yasama organının da uyması gerektiğini emretmektedir. TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu'nun teklifinin yasalaşması halinde, yasama organı, yargı kararının uygulanmasını önlemiş olacaktır.

Yürütmenin yargı kararlarına uyması ve bu kararların gereklerine göre işlem ya da eylemde bulunmak zorunda olması aynı zamanda "hukuk devleti" ilkesinin de bir gereğidir. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan bu ilke karşısında idarenin mahkeme kararlarını "aynen" ve "gecikmeksizin" uygulamaktan başka bir seçeneği bulunmamaktadır.

Anayasa ve yasal düzenlemeler karşısında, yasama ve yürütme organının yargı kararlarını uygulamama gibi bir yetkisi olmamasına karşın, yetkili yargı merciince verilmiş olan yargı kararını ortadan kaldıracı bir yasanın kabulü halinde fonksiyon gaspına neden olunacaktır.

Cargill firmasının sorununun çözümü için, ABD Başkanı'nın ve IMF'nin devreye girmesi kamu yararı açısından ve hukuk devletinde kabul edilebilecek bir durum değildir.

Bir sermaye Şirketi lehine, yargı kararlarına karşın 6zel bir d6zenleme yapmanın, her Şeyden 6nce hukuk devletine ve yasama organının saygınlığına zarar vereceği aÇıktır. TBMM'nin saygın bir vekili olarak Milletvekili sorumluluğuyla hareket edeceğinizden kuşku duymak istemediğimizi bilginize sunmak istedik.

Saygılarımla

Mehmet Soğancı
TMMOB Y6netim Kurulu Başkanı

DOĞA OLAYLARININ AFETE DÖNÜŞÜMÜ ENGELLENEBİLİR 09 KASIM 2006-DİYARBAKIR

Sevgili Basın Mensupları

Yine acılar coğrafyasındayız. TMMOB Yönetim Kurulu ve bağlı Odalarımızın Başkan ve Yöneticilerinden oluşturulan heyet olarak bir başka acıyla ilgili gözlem ve değerlendirmelerde bulunmak, görüş ve düşüncelerimizi kamuoyuyla paylaşmak, eğer başarabilirsek insanlarımıza yalnız olmadıklarını hissettirmek için buraya, bölgeye geldik. Bunu hissettirmek hiç kolay değil, çok iyi biliyoruz. Acılar insanları yalnızlaştırır, bunu da bilmek gerekir.

Ama yine de buradayız. Buradayız çünkü ülkemize ve insanımıza sahip çıkıyoruz. Zor olsa da insanın yalnız olmadığını, bir başka yaşamın yaratılabileceğini, doğa olaylarının eğer istenirse sadece doğa olayı olarak kalabileceğini, tehlikelere yol açmayacağını, doğal afete dönüşmeyeceğini ifade etmek için Diyarbakır'dayız. Yara sarmak için gelmedik; yaranın nedenini anlamak, anlatmak, kamuoyunu bilgilendirmek için buradayız. Yaşanana tanıklık etmeğe ve bunun sorumluluğunu almaya geldik.

Hepimiz çok iyi biliyoruz: Her felaketten sonra, yaşanan olaylarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağına söylemek ülkemizin siyasal iktidarlarının ayırt edici özelliğidir ve bizce doğa olaylarını felaket haline getiren yaklaşımın asıl nedeni budur. Türkiye artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indiren, insan hayatını korumayı başlıca amaç sayan, insanın sağlıklı yaşamasını asıl amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Değerli Basın Mensupları,

Acılı coğrafyalara yapılan ziyaretler hep bir burukluk yaratır insanın içinde. Bugün bizler Diyarbakır'da bu duyguyla bulunuyoruz. Üzülüyoruz, içimiz buruk; çaresizlik ve isyanla örülmüş çelişkili bir ruh hali içindeyiz. Sel felaketinde kaybettiğimiz insanlarımız, çocuklarımız için yüreğimiz yandı. Hepimizin başı sağ olsun.

Elbette mesleki açıdan yaşanan su taşkınlarını, su taşkınlarının onlarca insanımızın canına mal olmasına değineceğiz. Şimdiye kadar yapılmayanları, yapılması gerekenleri sıralayacağız. Alınması gereken tedbirlerle ilgili mesleki bilgi ve deneyimlerimizi kamuoyuyla paylaşacağız. Arkadaşlarımızın hazırladığı ön değerlendirme raporunu sizlerle paylaşacağız.

Sağanak yağış sonrasında oluşan su taşkını Diyarbakır, Batman, Şırnak, Şanlıurfa ve Mardin'de tam bir faciaya dönüşmüş, onlarca insanımız hayatını kaybetmiş, yüzlerce ev ve işyeri, binlerce hektarlık arazi ve kilometrelerce yol su altında kalmıştır. Yoksulluk, sağlıksız kentleşme, altyapı eksikliği, barınma, yıllardan beri gelen, çözülmediği için büyüyerek bugünlere taşınan sorunlar arasındadır. Yukarıda sıraladığımız sorunların köyden kente göç olgusuyla, köy boşaltmalarıyla yakından ilgili olduğunu vurgulamak gerekir. Göçün, ekonomik gelişmelerin değil, son yirmi yıla damgasını vuran çatışma ortamının sonucu olduğuna dikkat çekilmesi gerekmektedir.

Bu bölgedeki kentlerimiz, yorgun ve yoksuldur. Kentler bakımsız ve haraptır. Nüfus yoğunluğu ve bunun artış hızı, yaşamı kelimelerle ifade edilmeyecek oranda zorlaştırmaktadır. Kentlerde, altyapıdan, sosyal donatı alanlarından, yeşil alandan, dere ıslah çalışmalarından,

imar çalışmalarından, kentsel arsa üretiminden söz etmek mümkün değildir. Ya da en nazik ifadeyle ihtiyacı gidermekten uzaktır.

Elbette yukarıda sıralanan olumsuzluklar yalnızca bu bölgeyle sınırlı değildir. Su taşkınları Diyarbakır ve çevre illerle beraber İstanbul'u, Antalya'yı, Mersin'i, Muğla'yı da vurmuştur.

Yaşanan felaketlerin sorumluları bunlara karşı önlem almayan, alamayan, almak istemeyen merkezi ve yerel yönetimlerdir. Dikkat edilsin: Merkezi ve yerel yöneticiler yaşananları "doğal afet" gibi algılatmak ve sorumluluklarını unutturmak gayreti içindedir. Oysa biliyoruz ki, yaşanan felaketler plansız ve çarpık kentleşmeden kaynaklanmaktadır. Kentlerimizin en önemli sorunlarından olan altyapı eksiklikleri ne yazık ki bugüne kadar tam olarak giderilememiş, merkezi ve yerel yönetimler tarafından yapılan çalışmalar yetersiz kalmıştır. Bugüne kadar tarım arazileri, dere yatakları ve kıyılar yerleşime açılmış, orman alanları yok edilmiş, kaçak ve sağlıksız yapılaşma önlenmemiştir. Olumsuzluklar bugün büyüyerek devam etmektedir. Kentler yaşam alanları gibi değil rant aracı olarak görülmektedir. Ne yazık ki bütün bunların doğal sonucu depremler, yağışlar vb. doğa olayları, doğal afetlere dönüşerek can, mal ve toprak kaybına yol açmaktadır.

Değerli Arkadaşlar, Bölgede yaşanan felaket sonucunda (bu metin hazırlandığında) 40 insanımız hayatını kaybetmiştir. Diğer zararlarla birlikte insanımızın yoksulluğu kat be kat artmış, zaten zor şartlarda sürdürülmeye çalışılan günlük yaşam içinden çıkılmaz bir hal almıştır.

Depremler, toprak kaymaları, sel baskınları, kazalar kader değildir. Her bir olumsuzluğun nedeni bir bütün olarak ülkemizde insana verilen değerle ilgilidir. İnsan hayatı ne zaman öncelikler sıralamasında en baştaki yerini alır ve toplumsal hayatımız buna uygun düzenlenirse, yaşamı çekilmez kılan olumsuzluklardan kurtulmak için ilk adım atılmış olacaktır.

Batman'da merkezi yönetimin, insanlarımızın barınma sorununu kısmi olarak çözecek çadır kurma işinin felaketten bir hafta sonra yapılmaya başlaması tam bir komedidir, yara sarmada bile sınıfta kalma durumudur. Batman derhal afet bölgesi olarak ilan edilmeli ve insanımıza sahip çıkılmalıdır.

Bölgede yaşananlar, ülkemizin afetlere karşı acil eylem planı olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yerel ve merkezi yönetimin çalışmalarda koordinasyonsuzluğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi takdir-i ilahi değildir. Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşümü engellenebilir bir olgudur. Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın.

Biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bilgi, birikim ve deneyimi, insan hayatının korunma ve sağlıklı devam ettirilmesi yolunda değerlendirilmelidir. Biz bugün burada ülke kamuoyuna bunu deklere etmek üzere bir araya geldik. Merkezi ve yerel yönetimler insan odaklı politikaları vakit geçirmeden uygulamak yükümlülüğü ile karşı karşıyadır. Türkiye'nin bu potansiyeli vardır. İş, bu potansiyeli açığa çıkartacak politik tercihleri belirleyici ve yönlendirici noktaya taşımaktan geçmektedir.

BÜTÇEYİ EMEKÇİLERİN OYUNA SUNUYORUZ

13 KASIM 2006

Değerli Basın Emekçileri,

2007 Bütçesi, TBMM'de görüşülmektedir. Bu bütçe -içeriğine bakıldığında- bundan önceki bütçeler gibi 1998 yılından bu yana kesintisiz bir biçimde sürdürülen IMF politikalarının bir ürünüdür. Hükümet, bütçeyi IMF'in beklenti ve isteklerine uygun olarak düzenlemektedir. 2007 bütçesinin temel karakterini, gittikçe yoksullaşan halka yüklenen dolaysız ve dolaylı vergiler, özel sektöre kaynak transferi ve vergi indirimleri, faiz ödemelerinde sermayeye kesintisiz sadakat, sosyal güvenlik sisteminin tasfiyesi, sosyal devlet yerine yurttaşını sürekli muhtaç duruma getiren ve asli işlevlerini bir hayırseverlik mekanizmasına indirgeyen bir yapı oluşturmaktadır.

Yıllardır kamu hizmetlerine yeterli kaynak ayrılmamış, bu hizmetler piyasa kurallarına bağlanarak büyük ölçüde ticarileştirilmiştir. Kamusal alan talan ve tasfiye edilmektedir. AKP hükümeti, özellikle eğitim ve sağlık harcamalarının milli gelir içindeki payını aşağı çekmeyi hedeflemektedir.

Eğitim ve sağlık alanındaki özelleştirme uygulamalarının 2007 yılı içinde artarak devam edeceği anlaşılmaktadır. Çünkü öğrencilerin eğitim sisteminin finansmanına daha fazla katılması ve eğitim alanında özel sektörün teşvik politikasının sürdürülmesi 2007 bütçesinin temel karakterlerinden birini oluşturmaktadır. Aynı şekilde sağlık alanında da özel sağlık kurumları teşvik edilmekte, sağlık ve sosyal güvenlik reformu ile halk, sisteme müşteri olarak dâhil edilmeye çalışılmaktadır. Halktan toplanan kaynaklar halka dönmemekte ve bütçe sermayeye transfer mekanizması işlevini görmektedir. 2007 bütçesinde de, eğitimde ve sağlıktaki eşitsizlikler ile kamusal hizmetin yıkım sürecinin devam edeceği görülmektedir.

Değerli Basın Emekçileri,

15-30 Ağustos'ta gerçekleşen 5. Toplu Görüşmeler sonucunda, geçmiş yıllarda olduğu gibi, milyonlarca kamu emekçisi ve emekli açlığa mahkûm edilmiştir. 2007 bütçesinin genel karakteri ve hazırlanış biçimi, hükümetin TİS ve grev hakkına yönelik yasaklamalarının süreceğini göstermektedir. Kamu emekçilerinin, uluslar arası sözleşmelerden ve Anayasa'nın 90. maddesi'nde yapılan değişiklikten kaynaklı hukuksal hakkı, fiili ve meşru mücadelesinin bugüne taşıdığı taleplerinin haklılığı üzerinden Toplu Sözleşme yapma isteği önündeki engellerden biri de, hükümetin tek taraflı bütçe hazırlamasındaki ısrarı gelmektedir. Hükümet dikensiz gül bahçesi istemektedir.

Orta Vadeli Mali Plana göre, Hükümet, 2007, 2008 ve 2009 yılları için yine 150 Milyar YTL'yi faiz ödemelerine ayırmaktadır. AKP hükümeti döneminde ödenen faiz miktarı ise 250 Milyar YTL'yi geçmektedir. Toplam iç ve dış borç stokunun son 4 yılda 2007 bütçesi kadar, 200 Milyar YTL artış göstermesi düşündürücüdür. Emekçilerin zorunlu tasarruflarına gelindiğinde, istediği gibi geri ödemelerle oynayan hükümet, uluslar arası ve yerli sermaye çevrelerine cömertçe yaklaşmaya devam etmektedir.

Orta Vadeli Mali Plan'da revize yapılmış, bunun gerekçeleri ve içeriği açıklanmamıştır. 2007 bütçesi de revizeye açık bırakılmaktadır. Küresel ekonominin insafına terk edilen bir bütçe ile karşı karşıyayız. Bu yaklaşımın ürünü olarak, Türkiye küresel dalgalanmalardan en ciddi şekilde etkilenen ülke durumuna getirilmiştir. "Pekin ya da New York'ta kanat çırpan kelebek" Türkiye'de fırtınaya neden olmaktadır.

Yine Hükümetin gündeme getirdiği Devlet Memurları Yasası da aynı zihniyetin sonucu ve devamıdır. Bu yasayla, siyasi kadrolaşma yasallaştırılmakta ve genişletilmektedir. İstihdam esnekleştirilmekte, çalışma yaşamı işverenin keyfiyet ve hukuksuz müdahalelerine iyice açılmakta, işsizlik körüklenmektedir.

BU BÜTÇEDE HALK YOK, EMEKÇİLER YOK

Kamu emekçilerini yoksulluğa, halkı kamu hizmetlerinden yoksunluğa terk eden bu bütçe derhal geri çekilmelidir.

IMF ve Dünya Bankası'nın "Yapısal Uyum ve İstikrar Programları" reddedilmelidir. IMF ile yapılan Stand-by anlaşması iptal edilmeli, iç ve dış borçlar yeniden yapılandırılmalıdır. Ülke ekonomisiyle ilgili alınan bütün kararlar, başta emek örgütleri olmak üzere toplumun örgütlü kesimlerinin katılımıyla oluşturulmalıdır.

Özelleştirme ve sosyal tesislerin satılması uygulamalarına son verilmelidir.

Kayıt dışı ekonomi derhal kayıt altına alınmalı, kaçak işçi çalıştırma, vergi kaçırma gibi suçlara ağır yaptırımlar getirilmeli, vergi denetimi artırılmalıdır.

Büyüme ve istihdamı artırmak için kamunun yatırımcı niteliği hatırlanmalıdır. Kamu harcamaları oranı, toplumsal yarar doğrultusunda yükseltilerek bütçe şekillendirilmelidir. Bütçe kaynakları NİTELİKLİ KAMU HİZMETİ üretmek için kullanılmalıdır. Herkese parasız, eşit, ulaşılabilir, nitelikli kamu hizmeti verilebilmesi için yeterli kaynak ayrılmalıdır. Bütçenin hazırlanmasında demokratik süreçler işlemeli, sendikalar, demokratik kitle örgütleri bütçe hazırlık süreçlerinde yer almalıdır.

Eğitime yeterli bütçe, okullara ödenek ayrılmalıdır. Sağlıkta tasarruf ölümdür! "Sağlıkta Dönüşüm Programı" adı altında sürdürülen YIKIM POLİTİKALARI DURDURULMALIDIR. Uluslararası sözleşmelere uygun, toplu sözleşme ve grev hakkını içeren ve ortak örgütlenmeye olanak veren tek bir sendika yasası yapılmalıdır. TİS ve grev hakkı vardır, kullanılabilir hale getirilmelidir. ÜCRET VE ÇALIŞMA KOŞULLARIMIZ Toplu Sözleşme hukuku çerçevesinde belirlenmelidir.

İş güvenceli istihdamı esas alan, çalışma yaşamını demokratikleştiren, yeni bir düzenleme hazırlanmalı, çıkarılmak istenen Devlet Memurları Kanunu Tasarısı geri çekilmelidir.

Kamu emekçilerinin siyaset yapma yasağı kaldırılmalıdır.

Kamu emekçileri üzerindeki baskı, sürgün ve yasaklar durdurulmalıdır.

BÜTÇEYİ EMEKÇİLERİN OYUNA SUNUYORUZ

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, biz emek ve meslek örgütleri olarak; 2007 BÜTÇESİNE “HAYIR” diyoruz.

Bu taleplerle; bugün itibariyle, 13 Kasım - 01 Aralık 2006 tarihleri arasında KESK, TTB ve TMMOB olarak iş yerlerinde, emekçilerin istem ve iradesini açığa çıkartacak REFERANDUM’u başlatıyoruz.

Bugünden itibaren binlerce işyerinde, yüz binlerce emekçi kullanacağı oyla bütçeye ilişkin yaklaşımını ortaya koyacaktır. Geleceğine sahip çıkacak, iradesini sergileyecektir.

Buradan, emek ve meslek örgütlerine, demokratik kitle örgütlerine ve siyasi partilere çağrıda bulunuyoruz; bütün emekçilere çağrıda bulunuyoruz: GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRELİM!

Yapılacak Referandumun sonuçları, 2-4 Aralık’ta illerde, 5 Aralık 2006 tarihinde ise, KESK, TTB ve TMMOB tarafından merkezi olarak Ankara’da kamuoyuna açıklanacaktır.

Referandumda kamu emekçilerinin açığa çıkarttığı irade ile siyasi iktidarı uyaracağız. Taleplerimiz karşılanmadığı takdirde KESK; İNSANCA YAŞAM İÇİN 14 ARALIK’TA HİZMET ÜRETMEYECEKTİR. 14 Aralık’ta Alanlarda Olacağız! Bu eylem, TTB ve TMMOB tarafından desteklenecektir. Diğer emek ve meslek örgütlerini, demokratik kitle örgütlerini ve siyasi partileri de eyleme destek vermeye çağırıyoruz....

Kamu Emekçileri Sendikaları konfederasyonu (KESK)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)

**301. MADDE KALDIRILMALIDIR!
14 KASIM 2006**

Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi gündeme geldiği andan bugüne kadar “düşünce ve ifade” özgürlüğünü engelleyici bir içeriğe sahip olmasından dolayı çokça eleştirilmiştir. Hükümetin son dönemde bu maddenin yeniden düzenlenmesi konusunda çabalar içine girdiği ve çeşitli emek-meslek ve kitle örgütlerini de bu sürece dahil etmeye çalıştığı bilinmektedir.

“Düşünce ve ifade özgürlüğü”nü engellemeye yönelik yasaların varlığı demokratikleşme sürecine vurulmuş darbelerdir. Bu nedenle Türkiye'nin gerçek anlamda demokratik bir hukuk devleti olabilmesi için, düşünce ve ifade özgürlüğünün önünde engel olan maddeler üzerinde bazı düzenlemeler yapılması ya da başka maddelerin içine konulması bir çözüm olamaz.

Eğer hükümet demokratikleşme konusundaki söyleminde samimi ise yapması gereken şey düşünce, ifade özgürlüğünü engelleyen 301. maddeyi kaldırmaktır. Ancak bütünlüklü bir çözüm toplumu 12 Eylül hukukunun cenderesinden kurtaracak adımların atılmasından geçmektedir.

Bizler; düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması mücadelesine dün olduğu gibi bugünde kararlılıkla devam edeceğiz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İsmail H. Tombul
KESK Genel Başkanı

**TMMOB “GELİN, SAĞLIKTA YIKIMI DURDURALIM!” DİYEREK ANKARA’YA YÜRÜYEN SAĞLIK EMEKÇİLERİNİ SEVGİYLE SELAMLAMAKTADIR
15 KASIM 2006**

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu’na (KESK) bağlı Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES), “Her Şeyin Başı Sağlık. Gelin, Sağlıkta Yıkımı Durduralım” diyerek Ankara’ya yürüyor.

Neden?

Çünkü: Sağlıklı günlerimiz gittikçe bizden uzaklaşıyor. Hasta olmaya artık hakkımız yok. Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor. IMF ve Dünya Bankası, siyasal iktidara “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında bunu dayatıyor. Çünkü sağlık, bu ülkede artık, sermaye için her insanın doğumundan ölümüne kadar kesintisiz sağlanabileceği, sömürülebileceği, olağanüstü bir kâr alanı.

Bu ülkede “Sağlıkta Dönüşüm Programı” daha tamamlanmadan, bu programın dönüşüm değil “yıkım programı” olduğu anlaşıldı. Bu program tamamlandığında ise sağlık hizmetleri tamamen piyasaya devredilecek, sosyal devletin sağlık alanındaki bütün sorumluluğu bitecek.

Bu program “sağlıkta yıkım” getiriyor.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası 1 Ocak 2007’den itibaren yürürlüğe girdiğinde, sağlıkta yıkım daha da korkunç boyutlara ulaşacak.

TMMOB geçmişten bugüne emek ve meslek örgütleri ile birlikte herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti için mücadele etti.

TMMOB, “Şimdi, bu mücadeleyi, toplumun tüm kesimleriyle el ele, omuz omuza sürdürmenin vaktidir” demektedir.

TMMOB, “Her Şeyin Başı Sağlık! Sağlıkta Yıkımı Durduralım!” diyen sağlık emekçilerinin SES’in yanındadır. SES’in mücadelesi TMMOB’nin mücadelesidir.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, 14 ARALIK'TA "İNSANCA YAŞAM İÇİN" HİZMET ÜRETMEYECEK
KAMU EMEKÇİLERİNİN, KESK'İN YANINDA OLACAK
13 ARALIK 2006**

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı kamu emekçileri yarın (14 Aralık) hizmet üretmeyecek, insanca yaşam taleplerinin karşılanması için meydanlarda siyasi iktidarı uyaracaktır. TMMOB de, haklı taleplerinin karşılanması için yarın meydanlarda kamu emekçilerinin yanında olacaktır.

Binlerce kamu emekçisi neden iş bırakıp da meydanlara iniyor?

"Kamu emekçilerini yoksulluğa, halkı kamu hizmetlerinden yoksunluğa terk eden 2007 bütçesinin geri çekilmesi için,

KESK, TMMOB ve TTB'nin işyerlerinde yaptığı "Bütçe Referandumu"nda; bütçeye yüzde 92.1 oy oranıyla "hayır" diyen emekçinin iradesinin dikkate alınması için,

IMF ve Dünya Bankası'nın "Yapısal Uyum ve İstikrar Programları" adı altında halkı hiçe sayan politikalarının reddedilmesi için,

Ülke ekonomisiyle ilgili alınan bütün kararların, başta emek örgütleri olmak üzere toplumun örgütlü kesimlerinin katılımıyla oluşturulması, bütçenin hazırlanmasında demokratik süreçlerin işletilmesi için,

Bütçe kaynaklarının nitelikli kamu hizmeti üretiminde kullanılması, herkese parasız, eşit, ulaşılabilir, nitelikli kamu hizmeti verilebilmesi için,

Özelleştirme ve sosyal tesislerin satılması uygulamalarına son verilmesi için,

Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınarak, kaçak işçi çalıştırma, vergi kaçırma gibi suçlara ağır yaptırımlar getirilmesi, vergi denetiminin artırılması ve herkesin gelirene göre vergilendirilmesi için,

Eğitime yeterli bütçe, okullara ödenek ayrılması için,

"Sağlıkta Dönüşüm Programı" adı altında sürdürülen yıkım politikalarının durdurulması için,

Uluslararası sözleşmelere uygun, toplu sözleşme ve grev hakkını içeren ve ortak örgütlenmeye olanak veren tek bir sendika yasası için,

TİS ve grev hakkının kullanılabilir hale getirilmesi için,

Ücret ve çalışma koşullarının toplu sözleşme hukuku çerçevesinde belirlenmesi için,

İş güvenceli istihdamı esas alan, çalışma yaşamını demokratikleştiren yeni bir düzenleme

hazırlanması, çıkarılmak istenen Devlet Memurları Kanunu Tasarısı'nın geri çekilmesi için,

Kamu emekçilerinin siyaset yapma yasağının kaldırılması, kamu emekçileri üzerindeki baskı, sürgün ve yasakların durdurulması için..."

Geçmişten bugüne emek ve meslek örgütleri ile birlikte mücadele eden TMMOB, 14 Aralık'ta da bu haklı talepleri için kamu emekçilerinin yanında olacaktır.

TMMOB, "Şimdi, bu mücadeleyi, toplumun tüm kesimleriyle el ele, omuz omuza sürdürmenin vaktidir" demektedir.

TMMOB, "İnsanca yaşam için hizmet üretmeyecek" kamu emekçilerinin, KESK'in yanındadır. KESK'in mücadelesi TMMOB'nin mücadelesidir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA, ALDATMACA REFORMA DEĞİL, SOSYAL ADALETE, EŞİTLİĞE VE SOSYAL DEVLETE GÖRE TASARLANACAK GERÇEK BİR REFORMA GEREKSİNİM VARDIR!

22 ARALIK 2006

Bilindiği gibi Anayasa Mahkemesi, 5510 sayılı SSGSS Yasası ile ilgili anayasaya aykırılık iddiasını değerlendirmiş; bazı maddelerini kamu görevlileri yönünden iptal etmiş; bu maddelerle ilgili yürürlüğü 01.01.2007 tarihinden itibaren durdurmuştur.

Anayasa Mahkemesi, yasayı sadece memurlar yönünden iptal etmemiş, serbest çalışanlar yönünden 7, işçiler yönünden de 5 maddesi ile ilgili iptal kararları vermiştir.

Anayasa Mahkemesi gerekçeli kararı henüz yayınlanmadığından, iptal gerekçeleri henüz açık olmasa da, ortaya çıkan sonuç, kamu çalışanları açısından ve kazanılmış haklar yönünden Anayasa'ya uygunluk taşımayan bir sosyal güvenlik sisteminin uygulanma olanağının bulunmadığıdır.

Sosyal sigortalar ile ilgili olarak, kamu görevlileri açısından yapılan bu değerlendirme ile gerçekte Yüce Mahkeme'nin kamu çalışanlarının kazanılmış haklarını koruyarak, Hükümete de çalışanlar için uygulaması gereken norm ve standartların sınırlarını işaret ettiğini, kararın bu doğrultuda yorumlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Karar sonucu ortaya çıkan yeni durumda, sosyal güvenlik reformunun dayandırıldığı temel gerekçeler ortadan kalkmıştır. Emeklilik yaşı, emekliliğe esas prim ödeme gün sayısı, emekli aylıklarının hesaplanma yöntemi, emeklilerin refahtan pay almalarına olanak verecek emeklilik geliri, herkese gereksinimi kadar erişilebilir sağlık hakkı gibi konularda yasa çalışmalarını sırasında ısrarla gündeme getirdiğimiz ve Hükümet tarafından dikkate alınmayan hak taleplerimiz, artık Anayasa'nın eşitlik ilkesinin güvencesindedir.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ile gerçekleştirilmek istenen ikinci konu bilindiği gibi "Genel Sağlık Sigortası"dır. Hükümet tarafından yasa ile halkımıza dayatılan bu hükümlerin sosyal devlet ilkesinin gereği olan bir "genel sağlık sigortası" niteliği taşımadığı, özel sigorta anlayışına dayalı bir aldatmaca olduğu da açığa çıkmıştır. Yasa TBMM'nde görüşülürken halkın yüzde 99'unun "hayır" oyu vererek reddettiği bu hükümlerin, Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile uygulanma olanağı kalmamıştır. Gerçekte, SSK sağlık sisteminin tasfiye edilmesi ile artan sağlık harcamaları, aile hekimliği pilot uygulamalarının başarısızlığı, Hükümetin Sağlıkta Dönüşüm adı altında başlattığı uygulamanın da iflas ettiğini göstermiştir. İflas etmiş bir sağlık politikasının finansmanının da uygulama olanağı bulamayacağı anlaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin kamu çalışanları açısından iptal ettiği sağlıkla ilgili hükümler, gerçekte tüm çalışanların sağlık hakkı ile ilgili çerçeveyi tanımlamaktadır. 5510 sayılı yasada yer alan genel sağlık sigortası ile ilgili düzenlemeler, yönetmelikler ile işlerlik kazanacaktır. Uygulamayı belirlemek üzere çıkarılacak her yönetmelik, anayasanın sosyal devlet ilkesine aykırılık gerekçesi ile Maliye Bakanlığı 1 Temmuz Genelgesinde olduğu gibi, Danıştay tarafından iptal edilecektir. Yasanın sağlıkla ilgili hükümlerinin de uygulanma olanağı yoktur.

Bugün gelinen noktada, bu yasa üzerinden bir “reform” tartışması yapmanın olanağı kalmamıştır. Sosyal güvenlik alanında, ülkenin tüm emekçilerinin ve halkımızın ihtiyacı olan bir sosyal güvenlik sisteminin yeniden tasarlanması için yapılması gerekenler şunlardır:

1. Anayasa Mahkemesi, iptal kararlarıyla AKP Hükümetinin Sosyal Güvenlik Reformunu yok saymıştır. 5510 sayılı Yasanın yürürlük tarihinden kaynaklanan nedenlerle ortaya çıkacak yasal boşluk, bu alandaki düzenlemeleri, toplumun olurluğunu da alarak “gerçek bir reform”a dönüştürmek için bir fırsat yaratmıştır.

2. Öncelikli olarak yapılması gereken, yasayla ilgili ortaya çıkan yeni duruma göre bir değerlendirme yapılmasını sağlamaya yeterli bir süre için yasanın yürürlük tarihinin ertelenmesidir.

3. Anayasa Mahkemesi’nin gerekçeli kararının açıklanmasının ardından, karar tüm çalışanlar yönünden yorumlanmalı, yeni ve reform niteliği olan bir yasa için çalışmalar başlatılmalıdır.

4. Norm ve standart birliği, tüm sigortalıları “en az”da değil, toplumsal uzlaşmayla belirlenecek sosyal devlet ilkesine uygunluk temelinde eşitlemeyi hedefleyen bir düzlemde sağlanmalıdır.

5. Sağlık, her yurttaş için eşitlik ve hak temelinde erişilebilecek ve yararlanabilecek bir kamu hizmeti olarak düzenlenmelidir. Piyasa kurallarının belirleyici olacağı bir sağlık sisteminden vazgeçilmelidir.

6. Hazırlanacak yeni yasa, kazanılmış hakları koruyarak geliştiren, toplumun tüm kesimlerini kapsayan, kayıtdışı ekonominin kayda alınmasıyla sistemin dayanışma niteliğini güçlendiren, vergilendirilmeyen kazançlardan alınacak vergilerle ve sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu da dahil diğer kamu kaynakları ile karşılanacak bir yaklaşımla değerlendirilmelidir.

7. Yasanın, yeniden hazırlanması aşamasında DB modelleri yerine bu alandaki tüm ulusal bilgi ve birikimlerden yararlanmalı; borç yönetimi politikaları değil toplumun gereksinimleri hedeflenmeli; IMF’nin öncelikleri yerine toplumsal öncelikler ve kamu yararı gözetilmelidir.

8. Bu doğrultuda, bütçeler IMF için “faiz dışı fazla” hedefi yerine, halk için “sosyal güvenlik fazlası” hedeflenerek bağlanmalıdır.

9. Hükümet, reform aldatmacası olan bu yasayı, bu biçimiyle yeniden gündeme getirmeyi tasavvur bile etmemelidir.

DİSK, KESK, TTB ve TMMOB olarak, bu konudaki taleplerimizin karşılanmasında ısrarlı ve kararlı olduğumuzun bilinmesini ve Sosyal Güvenlik Reformu ile ilgili olarak bu ilkeler doğrultusunda uzlaşmaya hazır olduğumuzu bildiririz.

DİSK * KESK * TMMOB * TTB

MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ GENEL BAŞKANI ALİ ÇOLAK'IN TBMM'DEKİ GÖREV YERİNİN YARGI KARARLARINA RAĞMEN İKİNCİ KEZ DEĞİŞTİRİLMESİ, YARGI KARARLARININ TBMM TARAFINDAN TANINMAMASI KABUL EDİLEMEZ

11 OCAK 2007

Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Ali Çolak'ın çalıştığı TBMM'deki görev yerinin TBMM Genel Sekreterliği'nce yargı kararlarına rağmen ikinci kez değiştirilmesi, yargı kararlarının TBMM tarafından tanınmaması kabul edilemez.

Mülkiyeliler Birliği Yönetim Kurulu'nun yaptığı bir basın açıklaması üzerine, daha önce hukuk dışı bir soruşturma ile uyarı cezası verilen ve görev yeri değiştirilen Ali Çolak'ın, bu uygulamalarla ilgili yürütmeyi durdurma kararı alınmasına rağmen, görev yerinin ikinci kez değiştirilmesi kabul edilebilir bir durum değildir.

Çolak'ın görev yeri değişikliğinin bir basın organında yayımlanan "Cumhurbaşkanlığı için sivil itaatsizlik" başlıklı yazısı sonrasında gelmesi ise farklı düşüncelere ve eleştirilere tahammülsüzlüğün göstergesidir. Demokrasiyle yönetilen bir ülkede, demokrasinin en önemli kurumu olan parlamentonun farklı seslere tahammülsüzlüğü ise düşündürücüdür.

Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin verdiği yürütmeyi durdurma kararını fiilen uygulamayan TBMM Genel Sekreterliği'nin, Danıştay ve Yargıtay'ın bu konudaki yerleşik içtihatlarına karşın 30 Aralık 2006 tarihinde Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Ali Çolak'ın görev yerini ikinci kez değiştirerek, İdare Mahkemesi kararını yok sayması anlaşılabilir bir durum değildir.

Yargı kararları yok sayılarak, ifade ve örgütlenme özgürlüğü engellenmeye çalışılarak demokratik kitle örgütleri, emek-meslek örgütleri yıldırılamaz.

TBMM Genel Sekreterliği'nin bu hukuk tanımaz uygulamasını şiddetle kınar, hukuk kararlarını yerine getirerek, Ali Çolak'ı görevine iade etmeye çağırırız.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ MÜTEVELLİ HEYETİ NE YAPIYOR? İÇ MİMARLAR ODASI BAŞKANINA YAPILAN DAVRANIŞ KABUL EDİLEMEZ! 16 OCAK 2007

Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti, altı yıldan bu yana üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışan TMMOB İç Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sumruhan Akcan'ın üniversite ile ilişkisini, Oda faaliyetlerine katılmaktan dolayı 9 Ocak 2007 tarihi itibarıyla kesmiştir. İlişik kesme kararının gerekçesi de İş Yasası'nın mazeretsiz işe gelmeme maddesine yollama yapılarak gerekçelendirilmiş, kıdem ve ihbar tazminatının ödenmemesine de karar verilmiştir.

Bu karar, Birliğimiz tarafından kabul edilebilir bir karar olmadığı gibi, üniversite kavramının içeriğine de yakışır bir tutum değildir. Üniversiteyi ticari bir işletme, öğretim görevlisini basit iş akdine dayalı çalışan ve öğrencileri müşteri olarak kabul eden bu anlayışın, aklın ve bilimin ışığında eğitim vereceği düşünülemez ve akademik bir kurum olduğu da kabul edilemez.

TMMOB ve bağlı Odalar, kamu kurumu niteliğinde Anayasal kuruluş olmalarının yanında, meslek mensuplarının ve üniversitelerin beslenme alanlarıdır. Üniversiteler için önemli olan bu alanı, öğretim görevlilerine kapatmak, öğretim görevlilerini teorik alana hapsedmekten başka bir sonuç doğurmaz. Akademik bilginin pratikten koparıldığı durumda ise verilen bilginin ne öğrenciye ne de topluma bir yararı olacaktır. Oysa eğitim ve öğretim toplumsaldır, yaşamdan koparılamaz.

Sumruhan AKCAN, İç Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Başkanı olduktan sonra, Oda toplantılarına katılmak için üniversiteden izin talebinde bulunmasına karşın, izin talebi karşılanmamış, üniversitedeki akademik faaliyetini aksatmamasına rağmen anılan üniversite tarafından defalarca disiplin soruşturmasına maruz kalmıştır. Düşündürücü olan da, disiplin soruşturmaları devam ederken ilişkinin kesilmesidir.

Odalarımızın, öğretim görevlilerinin ve meslek mensuplarının yasal ve doğal örgütü olduğunu ve Odadaki görevlerinin kamusal nitelik arz ettiğini Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyeti ile birlikte ilgili herkese bir kez daha hatırlatıyoruz.

Çankaya Üniversitesi Mütevelli Heyetinin akademik kuruma yakışmayan bu tutumunu şiddetle kınıyor, Oda Yönetim Kurulu Başkanımızın hukuki mücadelesinde yanı başında olacağımızı kamuoyuna duyuruyoruz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN TASARISI MECLİS GÜNDEMİNDEN GERİ ÇEKİLMELİDİR! NEDEN? 17 OCAK 2007

Siyasal iktidarca hazırlanarak TBMM gündemine sokulan kanun tasarısı kapsamında İller Bankası'nın, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, merkezi Ankara'da bulunan İllbank unvanlı, bir kalkınma ve yatırım bankası olarak faaliyet vereceği belirtilmekte; Banka'nın, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşların finansman ihtiyacını karşılayacak, mahalli hizmetlere yönelik proje geliştirecek, danışmanlık hizmeti verecek bir kurum haline dönüştürüleceği dile getirilmektedir.

Kanun tasarısıyla, İller Bankası'nın tam bir "Kalkınma ve Yatırım Bankası'na dönüştürülmesinin hedeflendiği, bankanın ana görevlerinin belediyelere; uygun şartlarda finansman sağlamak, teknik danışmanlık yapmak ve proje geliştirmek olarak belirlendiği söylenmektedir. Ayrıca, 3 milyar YTL sermayeli bankanın hisseleri, başka bir işleme gerek kalmadan ve bedelsiz olarak Hazine'ye devredilmiş sayılarak düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ayın başından itibaren de belediye ve il özel idarelerinden sermaye payı tahsil edilmeyeceği belirtilmektedir.

Bilindiği üzere son dönemlerde pek çok kanun tasarısı kamuoyunda pek tartışma olanağı bulamadan yasalasmaktadır. Buna karşın, Aralık ayı başı itibariyle Başbakanlık tarafından TBMM'ye gönderilmiş bulunan İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı kamuoyunda henüz pek tartışılma olanağı bulmamış olmasına rağmen, üzerinde durulması ve düşünülmesi gereken önemli bir tasarıdır.

Bu gözle İller Bankası'nın tarihine bakıldığında, Bankanın, Cumhuriyetin kurulmasından sonra, savaşlarda harap olmuş ülkemizin yerel yönetimlerince gereksinim duyulan finansmanı sağlamak ve koordine etmek üzere 1933 yılında Belediyeler Bankası olarak kurulmuş olduğu görülmektedir. Daha sonra, belediyelerin karşılaştıkları sorunlar nedeni ile, belediyelere teknik hizmet yardımı yapmak üzere Belediyeler İmar Heyeti oluşturulmuştur. Kentlerimizin nüfusunun hızla büyümesi, altyapı hizmetlerine olan talep ve buna paralel olarak kredi ihtiyacının artması, kurulan bankanın il özel idareleri ile köyleri kapsamaması gibi eksiklikler dikkate alınarak Belediyeler Bankası ile İmar Heyeti birleştirilerek, 1945 yılında 4759 sayılı Kanun ile İller Bankası adını almıştır.

Türkiye'de yerel yönetim bankacılığının gelişimi ülkenin özgül koşulları çerçevesinde kendine özgü olarak gerçekleşmiştir. Böylece İller Bankası sadece yerel yönetimlere kredi sağlayan bir kuruluş olmanın ötesinde teknik yardım sağlayan bir örgütlenme olmuştur. Yerel yönetimlerin kamu niteliği taşıyan halihazır harita, imar planı, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, elektrik tesisi, hizmet binaları, soğuk hava depoları, arıtma tesisleri gibi alanlarda hem jeolojik/jeoteknik etüt, proje hem de yapım aşamasında kontrollük hizmetlerini üstlenmek, her türlü iş makinası ve malzeme temin etmek ve bu işler için gerekli tesisleri doğrudan doğruya veya ortaklık suretiyle vücuda getirmek gibi teknik görevleri bulunan İller Bankası, geçmiş yıllarda borçlanma gücünü yitiren belediyelerin yeni yatırımlarına destek olmak amacı ile, hibe yoluyla yardımda bulunmuş, 2002 yılında kaldırılan Belediyeler Fonu aracılığı ile düşük faizli kamu kredisi olanağı sağlamıştır.

Ayrıca, altyapı hizmetleri ile finansman açısından teknik eleman yetersizliği olan yerel yönetimlere her türlü danışmanlık hizmetini de sunmaktadır. İller Bankası, barındırdığı

personeli ile konusunda uzmanlaşmış, yurtiçi ve yurtdışı eğitimlerle günümüz teknik koşullarını yakalamış ve bu birikimini de yerel yönetimlere aktararak dünya üzerindeki tek örnek niteliğinde öncü bir kamu kuruluşu olmuştur.

İller Bankası; kuruluş kanununda yer almasına rağmen, bazı görevlerini siyasi tercihler ve sermaye baskısı nedeni ile gerçekleştirememiştir. Yine de, İller Bankası, tüm siyasal engellemelere karşın düzenli kent oluşumuna katkıda bulunmak için mahalli idarelere finansman sağlamakla birlikte, hâlihazır harita, imar planı, içme suyu, kanalizasyon, arıtma, deşarj, katı atık, jeolojik ve jeo-teknik etütler vb. çeşitli hizmet yapılarının her türlü etüt/proje/keşiflerini yatırım programına alarak yaptırmıştır. Bu hizmetlerinden hâlihazır harita, imar planı ve jeolojik, jeoteknik etüt yapımı için yerel yönetimlerden bir bedel talep etmemiştir.

Ancak, belediye, özel idare ve köylere hizmet vermek amacıyla kurulan Bankanın yönetiminde yerel yönetimlerin katkısı esas iken, bu katılım yanlış siyasi tercihler yüzünden gerçek anlamı ile hiçbir zaman yapılamamıştır. Banka'nın olması gereken özerkliği de hiçbir zaman sağlanamamıştır. Kuruluş yasasında "ilgili" kuruluş olduğu belirtilmesine rağmen, "bağlı" kuruluş gibi hareket etmek zorunda bırakılmıştır. İller Bankası'nın yapılanmasına yönelik müdahaleler ve düzeltimler bu konulara ilişkin olması gerekirken, uygulamaya konmak istenen değişikliklerin bu yönde olmadığı görülmektedir.

1980'li yıllardan sonra, yerel yönetimlerin kentsel altyapı ve üstyapı finansmanını karşılamak için orta ve uzun vadeli, düşük faizli kamu kredisi verme, altyapı hizmetlerine ilişkin her türlü etüt, proje, uygulama ve danışmanlığa dayalı bir model olan İller Bankası modelinin işleyişine, başta Dünya Bankası olmak üzere uluslararası finans ve danışmanlık örgütlerinin tavsiyeleri doğrultusunda merkezi yönetimce önemli müdahaleler yapılmıştır. Bu müdahalelerin bir kısmı, İller Bankası modelinin temeli ve yerel altyapı ve üstyapı yatırımı finansmanının en güçlü kaynağı olan Belediyeler Fonu'nun kullanımının rasyonel olmaktan çıkartılmasına yönelik olmuştur. Bu doğrultuda 1993 yılından itibaren Fon genel bütçe kapsamına alınmış, ödeneklerin kullanımı bütçe uygulama talimatlarıyla engellenmiş, Başbakanlık onaylarıyla diğer fonlara aktarma yapılmış ve ödeneğin belirli bir kısmının serbest bırakılmaması uygulamalarına sıkça başvurulmuştur. Sonuçta Belediyeler Fonu fiilen devreden çıkarılmış, 2002 yılından itibaren tümüyle kapatılmıştır.

Müdahalenin bir başka boyutu, İller Bankası'nın etkin işletilememesiyle eş zamanlı olarak başta Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere yerel yönetimlerin merkezi yönetimin inisiyatifi ile dış borca yöneltilmesi, bu kurumların küresel finansın müşterileri konumuna dönüştürülmesi olmuştur. Nitekim 1980'li yılların başlarında belediyelerin dış borç stoğu yok denecek düzeydeyken, 1990'lı yılların ortalarında 3 milyar dolar seviyesinin üzerine çıkmıştır. Uluslararası finans örgütlerinin tavsiyeleri ışığında alternatif finansman yöntemleri olarak merkezi yönetimin yönlendirmesiyle "ölçüsüz" dış borçlanmaya yönelen belediyelerin ilerleyen dönemde mal varlığına yönelik düzenlemeler de yapılmıştır. 1990'lı yıllarda, kamu hizmetinin sürekliliğini sağlamanın önemli unsurlarından olan yerel yönetimlerin malvarlığının haczedilemezliğine ilişkin düzenlemelerin sınırları daraltılmış; haciz tehdidi ile dış borçlanmanın beraberinde getirdiği olumsuz koşullar pek çok belediyeyi fiili iflas noktasına getirmiştir.

Cumhuriyetin başlarında bu tehlike görülüp yerel yönetimlerin kentsel altyapı ve üstyapı finansmanı için kamu kredilerine dayalı model oluşturulmasına rağmen, artık bu modelin küresel sermayenin talepleri doğrultusunda tamamen ortadan kaldırılması noktasına gelindiği görülmektedir.

Kurulduğu günden beri yerel yönetimlerimiz için her türlü finansman, altyapı konusunda etüt, proje, plan ve uygulamalarını gerçekleştirerek danışmanlık hizmeti veren İller Bankası'nın kamusal niteliğinin ortadan kaldırılması için, bir yasa tasarısı hazırlanmış ve 1 Aralık 2006 tarihinde, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sunulmuştur.

Tasarıyla; amacı, devletin temel görevlerinden kamu hizmetini sunmak olan İller Bankası, sadece mali gücü olan yerel yönetimlerin hizmete ulaşabileceği Başbakanlığa bağlı bir Anonim Şirkete dönüştürülmek istenmektedir.

Tasarının genel gerekçesinde İller Bankası'nın; "İl Özel İdareleri, belediyeler ve köy idareleri bunlara bağlı idarelerin hizmetlerini ve yatırımlarını desteklemek amacıyla söz konusu idarelerin ortaklığıyla kurulan İller Bankası bir yandan kredi müessesesi olarak faaliyet gösterirken diğer taraftan da anılan idareler adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Ancak bu durum, Bankanın asli faaliyetinin tam olarak anlaşılmasına sebep olmuş ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi olmasına rağmen bu Kanun hükümlerini 4759 sayılı İller Bankası Kanunu çerçevesinde yerine getirmede hukuki yönden bir takım sorunlarla karşı karşıya kalınmıştır" denilmektedir.

4759 sayılı İller Bankası Kuruluş Kanunun'da bankacılık yapmasını önleyen herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Tam tersine Banka, Yönetim Kurulu kararı ve ilgili Bakanın onayı ile her zaman şube açabilir. Nitekim İller Bankası bölge müdürlüklerinin bulunduğu illerde bölge binaları inşa edilirken, zemin katlarında banka şubesi açılması için özel yer ayrılmıştır. Ancak, 1980 yılına kadar özel bankaların ödenmiş sermayelerinin sembolik bir seviyede tutulması, İller Bankası limit içi teminat mektuplarının özel bankalar tarafından kullanılması nedeniyle İller Bankasının şube açması özel bankalar tarafından engellenmiştir.

Yine genel gerekçede "Yerel yönetimlere, kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslararası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmak" şeklinde bir gerekçe ileri sürülmüştür.

İller Bankası şu anda zaten bu gerekçeye uygun faaliyet göstermektedir. O halde İller Bankası'nın 4000'inin üzerindeki deneyimli personelinin büyük bölümünün dağıtılıp, anonim şirkete dönüştürülmesinin tutarlı gerekçesi olamaz.

Burada gerçek niyet, yukarıda aktardığımız gerekçede de belirtildiği gibi, İller Bankasının "yerel yönetimler adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunması"nın sorun olarak görülmesidir. Çünkü İller Bankası tarafından yerine getirilen bu hizmetler kar güdüsüyle değil, kamu yararı güdüsüyle yapılmaktadır. Oysa İller Bankası'nın bankacılık alanına sıkıştırılması, bir yandan bu hizmetlerin yapılabilmesi için gereken projelendirme ve danışmanlık hizmetlerinin özel firmalara gördürülmesi sonucunu doğurmakta, diğer yandan projelerin finansmanını da bankacılık kurallarının geçerli olduğu piyasa koşullarına terk etmektedir.

Bu durumda projelerin gerçekleştirilmesi için oluşacak ek maliyetler yerel halkın üzerine yüklenmek zorunda kalacak, maliyeti karşılamak amacı ile yapılacak uygulamalar belediyelerle halkı karşı karşıya getirebilecektir. Özellikle belediyelerin yerel halkın gereksinimlerini karşılayacak yatırımları yapma olanakları, önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. Tasarı ile İller Bankası şirketleştirilirken, Bankanın ortağı olan yerel yönetimlerin görüşü alınmadan, sermayesi ve bütün mal varlıkları hazineye devredilecektir. Bu meşru ve hukuki değildir. Ayrıca, İller Bankası'nı, gerçek sahibi olan yerel yönetimlerin rızası olmadan ve karşılığını da ödemediği 'Özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe' sahip AŞ'ye dönüştürmek Anayasa da aykırıdır.

Açıktır ki bu tasarı Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu tasarıya karşı çıkılmadığı ve şirketleştirildiği takdirde, kamu kuruluşu olan İller Bankası rahatlıkla özel bir bankaya satılabilecektir. Bu tasarinin yasallaşması durumunda;

1. Kamu kurumu özelliği kaldırılarak kamu yararı ön planda olan hizmet anlayışı yerine, bankacılık kuralları doğrultusunda hizmet veren yapıya dönüştürülmesi, halk sağlığı, toplum refahı, kamu yararı vb. ilkeler yerine, bu ilkeler göz ardı edilerek her ne koşulda olursa olsun alacağın tahsisi odaklı anlayışı getirecektir. Temin edilecek kredi faizlerin yüksekliği nedeni ile

- Belediyeleri hizmet üretmez duruma düşürecektir.

- Projelerin gerçekleştirilmesi için oluşacak ek maliyetler yerel halkın üzerine yüklenmek zorunda kalacak, belediyelerle halkı karşı karşıya getirebilecektir.

2. Finansmanın yanı sıra, altyapı ve üstyapı konusunda teknik her türlü etüt, plan, proje ve uygulama hizmeti verilen tüm yerel yönetim birimleri etkilenecektir. Özellikle de teknik kadro yetersizliği içinde olan birimler danışmanlık dâhil her türlü hizmetten yoksun olacak, bedelini ödemediği sürece hizmete ulaşabilecektir. Bu durumda, toplumun gereksinimlerini karşılayacak yatırımları yapma olanakları önemli ölçüde ortadan kalkacaktır.

3. Yerel yönetimler, Bankanın, hibe yolu ile gerçekleştirdiği hâlihazır harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt hizmetlerinden yararlanamayacaktır.

4. Piyasa koşullarında yüksek faizli kredi alarak borçlanma, yerel yönetimleri borçlarını ödeyemez duruma düşürebilecek, borç karşılığı malları haczedilebilecek ve bu durumda iflas eden yerel yönetim birimleri ortaya çıkacaktır.

İller Bankası'nın 70 yıldan fazla hizmet sürecinde eleştirecek yanları, yetersizlikleri elbette vardır. Ancak bu eleştiriler Bankanın yerel yönetimlere verdiği/vermekte olduğu kamusal krediler, altyapı etüt, proje, uygulama ve danışmanlık hizmetleri ile yerel halkın yaşam kalitesine yaptığı katkıları yok sayarak Bankanın kamusal hizmet niteliğini bozacak yasal düzenleme yapılmasının gerekçesi olamaz.

Bu nedenlerle; İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı TBMM gündeminden geri çekilmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**HRANT DİNK'E YAPILAN SALDIRIYI LANETLİYORUZ. HRANT DİNK BİR ARADA YAŞAMI SAVUNANLARIN MÜCADELESİNDE YAŞAYACAK!
19 OCAK 2007**

Bu saldırı halkların kardeşlik ve barış içinde bir arada yaşama taleplerine karşı yapılan alçakça bir saldırıdır.

Bu saldırı emekten, halktan, insanlıktan yana olanların şiddetle, tereddütsüzce kınadığı, reddettiği, lanetlediği bir saldırıdır.

Hrant Dink yazdıkları ile söyledikleri ile bilinmelidir ki; insanlığın ve halkların kardeşidir. Ve insanlık devam ettikçe öyle kalacaktır.

TMMOB, insandan ve kardeşlikten yana olanları her zamankinden daha fazla yan yana durmaya çağırmaktadır.

TMMOB şimdi her zamankinden daha fazla eşit, özgür, demokratik bir Türkiye'de, bir arada yaşamı savunacak ve bunun için mücadele etmeye devam edecektir.

TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacak ve ülkemizin sürüklendiği muhtemel felaketin önüne geçmek için inisiyatif kullanacak ve mücadelesini emek ve demokrasi güçleri ile birlikte yükseltmeye devam edecektir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

HRANT DİNK'E SIKILAN KURŞUN TÜM İNSANLIĞA SIKILMIŞTIR! 19 OCAK 2007

Türkiye son dönemde sokaklarda geliştirilen linç girişimleri ile kendi gibi düşünmeyen herkesi yok etmeyi meşru gören anlayışlarla gericiliğin, şovenizmin ve faşizan düşüncelerin yaşamı ablukaya almaya çalıştığı bir süreçten geçiyor.

Hrant Dink'in öldürülmesinin sorumlusu dün Susurluk'ta çeteleri "kurşun sıkan da yiyen de şerefli" diyerek savunanlarla, bugün toplumu ablukaya almaya çalışan linç kültürünü "milli hassasiyet" olarak adlandırarak kutsayan anlayışlardır.

Hrant Dink'e sıkılan kurşun, Türkiye'de eşit ve özgürce yaşamak isteyen, tek tip olmayı reddeden buna karşı mücadele eden bütün insanlara sıkılmıştır. Bu nedenle geleceğimizi karartmak isteyen, Türkiye'yi tümüyle gericiliğin, faşizmin, tek tipliliğin ve korkunun hakim olduğu bir ülke haline getirmek isteyen ırkçılara-gericilere izin vermeyeceğiz.

Bütün vatandaşların eşit ve özgürce düşüncelerini ifade edeceği, farklılıkları düşmanlık kaynağı değil, bir olumluluk olarak göreceği güne kadar mücadeleye devam edeceğiz.

Eşit, özgür ve demokratik Türkiye'de bir arada yaşam mücadelesini umutsuzluğa düşmeden daha kararlı savunacağız.

DİSK-Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
KESK- Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
TMMOB- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TTB- Türk Tabipleri Birliği
TDB- Türk Diş Hekimleri Birliği

“NÜKLEER GÜÇ SANTRALLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ İLE ENERJİ SATIŞINA İLİŞKİN KANUN TASARISI” TBMM GÜNDEMİNDEN DÜŞMELİDİR!

19 OCAK 2007

Siyasal iktidar kamuoyundan gelen hiçbir tepkiye aldırmadan, ülkemizi sonu bilinmez bir maceraya sokacak olan “Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun Tasarısı”nı TBMM’ye sunmuştur.

Ülkenin geleceğini ilgilendiren bir konunun, sıradan bir işi tarif eder gibi üç sayfalık bir metin ile TBMM’ye sunulması, konunun ne kadar sıradanlaştırıldığıнын bir göstergesidir.

Dünyada 1980 sonrası esen neoliberal politikaların ülkemize olan etkileri ile enerji alanı piyasalaştırılmış, devletin düzenleyici rolü bu felsefeye uygun olarak yapılır olmuştur.

Kurulması düşünülen nükleer santrallerde üretilecek elektriğin pahalı olacağı bilinmekte iken, tasarıyla 15 yıl alım garantisi verilerek, pahalı elektriğin satılması, nükleer santral yapacak şirket ya da şirketler adına garanti altına alınmaya çalışılmaktadır. Halbuki bu süre yerli-yenilenebilir kaynaklarda 7 yıl ile sınırlı tutulmuştur.

Tasarının genel gerekçeleri incelendiğinde; ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanmasında orta-uzun dönemde yetersiz kalınacağı, kaynak çeşitliliğinin artırılması, karbondioksit emisyonlarının aşağıya çekilmesinde nükleer santrallerden faydalanılması ana gerekçeler olarak sıralanmaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın 1980’lerden sonra yaptığı abartılı talep tahminlerinin hiçbiri gerçekleşmemiştir. Hal böyle iken, nükleer santralleri gelecekteki olası enerji krizlerine çözüm olarak sunan siyasal iktidar aslında çok iyi biliyor: Yıllardır karanlıkta kalma senaryoları anlatılır ama nedense ülkemiz karanlıkta kalmaz. Siyasal iktidar bundan sonra da, nükleer santral olmadan da bu ülkenin karanlıkta kalmayacağını iyi bilir. Karanlıkta kalma senaryolarının çözümünün nükleer santral olmadığını da iyi bilir. Çünkü kurulması düşünülen nükleer santrallerin ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanmasında sahip olacağı pay, elektrik üretimi kurulu gücünün ancak yaklaşık %5’idir.

Kayıp-kaçak oranlarının resmi rakamlarda bile % 20’ler seviyesinde açıklandığı ülkemizde, kayıp-kaçakların AB ülkeleri ortalaması olan % 6 seviyelerine indirilmesiyle, ayrıca ülkemizde başlatılan “enerji tasarrufu” çalışmaları ile çok az bir harcama yapılarak sadece bilinçlendirme-planlama ile gerçekleştirileceği göz önünde alındığında bile, birkaç nükleer santralin üreteceği enerjinin, tehlikesiz, çok daha az bir maliyetle karşılanabileceği görülmektedir. Bunun yanında ülkemiz kaynakları siyasal iktidarın söylediği gibi sınırlı değildir. Şu an ki teknolojiyle bile 2020’lerin elektrik ihtiyacının, ülkemizin hidrolik, kömür, rüzgar, jeotermal, güneş ve diğer yerli kaynaklarından karşılanması olanaklıdır.

Nükleer santraller karbondioksit emisyonlarının azaltılmasında bir çare gibi sunulmaktadır. Halbuki fosil yakıtlardan kaynaklanan karbondioksit salınımının anlamlı bir şekilde azaltılması için dünyada kurulu nükleer kapasitenin 5-6 katı kadar nükleer santral yapımı gerekir ki, bunun için ne finansman ne de gerekli nükleer yakıt bulunabilir. Hammadde temini ve zenginleştirilmesi için dışa bağlı olan ülkemizde bu

durum tasaru gerekçesini çürütmektedir.

Nükleer santrallerin yapım süreleri ve maliyetleri, aldatıcı tahminlere dayanmaktadır. Dünyadaki deneyimler, yapım süreleri ve maliyetlerin, planlamacıların ve teknik adamların başlangıçta hesaplamadığı ölçüde müthiş oranda arttığını göstermektedir. Ülkemizde de bu öngörünün gerçekleşeceğini söylemek için kahin olmaya gerek yoktur.

Taşınması bile dünyada büyük protestolara yol açan atık sorunu tasarıda geçiştirilmiştir. Halen dünyada nükleer atıkları kalıcı olarak depolayacak lisans alınmış bir depo mevcut değildir. Ancak böyle bir depo zorunludur. Nükleer bir tesisin işletme lisansı alabilmesinde, atıkların yönetimi ve bertarafı için gereken fonların bulunması gerekmektedir. Çoğu durumlarda işletmeciler maliyetleri elektrik fiyatı olarak müşterilere yansıtmaktadırlar.

Siyasal iktidar “geçmiş hükümetin nükleer santral ihale deneyimlerinden ders aldıklarını, geçmişte yapılması düşünülen nükleer santralden daha güvenli, üstün teknolojiye dayanan santrallerin yapılacağını” söylemektedir. Bu söylemleri geçmiş hükümetler döneminde de duyduk. Nükleer santral yapan ülke deneyimlerinden görüyoruz ki kazasız nükleer santral yoktur. %100 güvenli bir santral da kurulamıyor. Güvenlik katsayılarının artırılması maliyetleri de arttırdığından, bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde maliyetleri düşürmek için güvenlik katsayıları düşük tutularak maliyetlerin aşağıya çekileceğini tahmin etmek zor olmasa gerek.

Sigorta şirketleri nükleer santral kazalarından doğan zararların küçük bir kısmını karşılamaktadır. Zira kazaların etki alanları o kadar büyüktür ki, oluşacak zararın karşılanması sigorta şirketlerinin gücünü aşmaktadır.

Nükleer santrallerle ilgili diğer bir husus denetimdir. Mevcut durumda bile çevresel denetimlerin ne kadar yetersiz olduğu Sinop, İskenderun, Tuzla’daki zehirli atık felaketiyle ortadayken Türkiye’nin nükleer santral kurulumunda ve işletiminde etkin bir denetim gerçekleştirebilmesi mümkün görülmemektedir. Son kabul edilen Çevre Yasası’nda yapılan değişiklikle “2690 sayılı TAEK Kanunu kapsamındaki konular TAEK tarafından yürütülür” denilerek nükleer santral kurulumu ve işletimi sırasındaki çevresel denetimin önu kapatılmaktadır.

Kurulması tasarlanan nükleer santraller, “yöre halkı için istihdam olanağı yaratacağı” gibi bir yanıltma ile popülerleştirilmektedir. Bilinmelidir ki, yöre halkı ancak nükleer santralin yapım aşamasında (belki) çalışabilir. Zira nükleer santral işletiminde yüksek mesleki nitelikte sınırlı sayıda personel çalışır. Daha işin başında TAEK’e bu alanda iş yapmak üzere yabancı personel istihdamı olanağı sağlanmaktadır.

Dünyada 3-4 nükleer santral üreticisi firma kalmıştır. Tasarıda da bu konu “şirket seçimi” denilerek belirtilmiştir. Yani pazarlık şansımız bile kalmamıştır. Ülkemiz, bu tasaru ile, daralan nükleer endüstriye pazar olmakta, ellerinde kalan eski teknolojiyi satın alma dayatmasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Gelişmiş ülkeler yapılan-yapılacak ikili anlaşmaları ile atık sorunlarını çözümlenememektedirler. Ülkemiz çöplük değildir.

Halkımız “nükleer santral kurarak nükleer teknolojiye sahip olunacağı” iddiası ile yanıltılmaktadır. Bu iddia Türkiye’nin bugün izlediği teknoloji politikalarına bakıldığında bir hayaldir. Herhangi bir teknoloji transferi ve geliştirme politikası ve bu yönde kurumsal altyapısı olmayan bir ülkenin, ihale yoluyla ya da özel sektöre nükleer santral yaptırması yoluyla teknoloji kazanması mümkün değildir. Biz nükleer teknolojiye

karşı değiliz. Hayatın birçok alanında (tıp, mekanik vb) ülkemizde de nükleer teknoloji kullanılmaktadır. Halen TAEK'in kendi kurduğu Çekmece Reaktörü vardır, teknoloji geliştirilecekse bu temel üzerinden de geliştirilebilir.

Sonuç olarak; yukarıda kısaca belirttiğimiz nedenlerden dolayı ülkemizin “nükleer santrallerden elektrik üretme macerasına” atılmasına gerek yoktur. Çernobil faciasının 20. yılında hükümeti bir kez daha uyarıyoruz. Nükleer lobilerin dayatmaları ile ülkemiz insanı ve yaşam alanları tehdit altında bırakılmasın.

Ülkemizde enerji alanında var olan krizin adı “enerji plansızlığı” krizidir. Ülke kaynakları kamusal bir hizmet anlayışı ile planlanmalıdır. Çevreye uygun teknolojilere yapılacak yatırımlarla ülkemizin enerji sorununu ortadan kaldıracak potansiyelimizin olduğunun bilincindeyiz. Enerji politikaları IMF Dünya Bankası, enerji lobilerinin dayatmalarına göre değil ülkenin bu alanda ortak aklını ve iradesini yansıtacak meslek odaları, üniversiteler ve sendikaların çalışmaları ile planlanmalıdır.

Belirttiğimiz gerekçelerden dolayı yasa tasarısına TMMOB olarak “HAYIR!” diyoruz. Bu yasa tasarısı TBMM gündeminden düşürülmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**F TİPİ CEZAEVLERİ İÇİN YAYIMLANAN GENELGE UMUT VERİCİDİR,
ANCAK BU ADIM BURADA DURMAMALIDIR!
25 OCAK 2007**

Ankara'da 25-28 Mayıs 2006'da gerçekleşen TMMOB 39. Olağan Genel Kurulu'nun delegeleri tarafından kamuoyuna duyurulan Sonuç Bildirgesi'nde ülkeye, mesleğe ve yaşama ilişkin tespitlerin ve önerilerin yanında Ve yine bilinmelidir ki Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, " tutuklu ve hükümlülerin tecridine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmesi, cezaevlerinde insani yaşam koşullarının hakim kılınması için, "..., önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte çalışma, uygulama ilkesiyle; ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir." sözleri de yer alıyordu.

Evet, sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir yaşamın var olduğu ülkemizde diğer sorunların yanında cezaevi sorunları da bir türlü gündemden düşmemektedir. Cezaevleri ülkemizin hep kanayan yarası olmuştur.

Birliğimiz, insan yaşamının en önemli değer olduğuna inanmaktadır ve sağlıklı ortamda yaşama hakkını ortadan kaldıran her türlü uygulamaya karşı durmaktadır. Günümüzde insanlık, insan olmanın vazgeçilmez nitelikleri olarak bir takım değerleri kabul etmiştir. İnsanın bir suçtan dolayı cezaevinde olması bu değerleri ortadan kaldırmaz. İnsanın kişiliğini teslim almaya dönük her türlü davranış işkencedir ve bu yöntem onaylanamaz. Çağdaş hukuk devleti, insani değerlere üstün nitelik tanıyan ve hiçbir nedenle zarara uğratılmalarını kabul etmeyen, zarara uğratılmalarına olanak tanımayan devlettir.

Birliğimizin başta DİSK, KESK, TTB ve Barolar olmak üzere, diğer emek ve meslek örgütleri ile birlikte, F-tipi cezaevi sorunu ve Avukat Behiç Aşçı'nın durumuyla ilgili olarak kamuoyu yaratılması çabalarına ve sorunun giderilmesi için Adalet Bakanlığı nezdinde bulunulan girişimlere, Bakanlık tarafından nihayet olumlu bir adım atılarak yanıt verilmiştir.

1999 yılından bu yana yaşanan ve tartışılan F tipi cezaevi uygulamasının yumuşatılmasına yönelik Adalet Bakanlığı genelgesinin elbette sorunun tümüyle ortadan kaldırılması için yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir, ancak bu aşamada bu düzenlemenin olumlu bir adım olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizdeki infaz sistemi insani değerlere uygun değildir. İnfaz sistemi, insanı insan olarak gören bir anlayışla yeniden yasal boyutta düzenlenmelidir. Bizim istemimiz: Orta Çağdan bu yana insanlığın büyük bedeller ödeyerek elde ettiği çağdaş yargılama ve infaz sisteminin ülkemizde de geçerli olmasıdır. Bizim istemimiz: İnsani değerlerin özüne dokunmadan yargılama ve infaz sistemini, devletin, oç alma duygusundan uzak olarak benimsemesidir.

Siyasal iktidar, 1999 yılındaki yanlışlara düşmeden ve atılacak adımları bir geri adım atma olarak düşünmeden, infaz sistemini insan hakkı temelinde ele alarak yeniden

düzenlemelidir.

Bu adım burada durmamalıdır.

TMMOB Genel Kurul delegelerinin dediği gibi; tutuklu ve hükümlülerin tecridine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmeli, cezaevlerinde insani yaşam koşulları sağlanmalıdır.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, SAĞLIKTA YIKIM GETİREN TORBA YASAYA KARŞI MÜCADELESİNDE SAĞLIK EMEKÇİLERİ VE TABİPLERİN YANINDADIR 30 OCAK 2007

TMMOB, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve KESK'e bağlı Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES)'nin sağlıkta yıkım getiren torba yasaya karşı verdiği "itiraz eylemi"nde yanındadır.

Meclis gündemine getirilecek torba yasa siyasal iktidarın "sağlıkta yıkım" politikasının bir parçasıdır. Bu düzenlemeyle, ülkemizde yabancı hekimler çalıştırılacak, her türlü hatanın mali sorumluluğu sağlık emekçilerine yüklenecektir.

Torba Yasa olarak tanımlanan "Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu, Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun ile Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı";

- 100-150 Dolara hekim ithali ile emeğin ucuzlatılması,
- Sağlık "pazarı"nın uluslararası sermayeye açılması,
- Eğitim hastanelerine müdahale ve keyfi kadrolaşma,
- Şef ve şef yardımcılarının liyakate değil sadakate göre sınavsız atanması,
- Hekimlerin ve hastaların sigorta şirketlerinin kısıncasına alınması,
- Mevcut eğitici kadroların kaderinin sağlık bakanlarının keyfine bırakılması
- Radyoloji çalışanlarının çalışma sürelerinin uzatılması anlamına gelmektedir.

TMMOB, bugün itiraz eyleminde hekimlerin ve sağlık emekçilerinin yanında olacaktır.

TMMOB, hekimlerin özlük haklarını ve halkın sağlık hakkını gözetmeden, sağlık ortamını piyasa ve siyasi kadrolaşmaya teslim etmeye yönelik bu Tasarı'ya karşıdır.

TMMOB, geçmişten bugüne emek ve meslek örgütleri ile birlikte herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti için mücadele etti.

TMMOB, "Şimdi, bu mücadeleyi, toplumun tüm kesimleriyle el ele, omuz omuza sürdürmenin vaktidir" demektedir.

TTB'nin ve SES'in mücadelesi TMMOB'nin mücadelesidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ABD’NİN IRAK İŞGALİNİN DÖRDÜNCÜ YILINDA BAŞLATILAN “İŞGALE VE SAVAŞA DUR DİYORUZ” KAMPANYASI 07 ŞUBAT 2007

İŞGALE VE SAVAŞA DUR DİYORUZ !

Kapitalist küreselleşmenin dünya halklarını düşürdüğü duruma bakın: Bir yanda bizim gibi ülkelerde sisteme entegrasyon için uyum yasaları. Öte yanda Irak’ta olduğu gibi savaş ve işgal.

Evrenin efendisi ABD’nin Irak’ta giriştiği işgalin dördüncü yılında da kargaşa ve çözümsüzlük ortamı tüm ülkede hükmünü sürdürüyor

İşgalci güçler ve yerli işbirlikçileri tarafından her gün Irak halkının üzerine bombalar yağdırılıyor. Güpegündüz gelişigüzel alınan insanlar işkencelerden geçiriliyor.

Her gün yüzlerce Iraklının yüreği susturuluyor. Her gün onlarca Iraklı çocuk, Iraklı kadın, Iraklı genç yok ediliyor.

Ama Iraklı direniyor.

ABD ve işbirlikçileri işgalin şiddetini artırıyor. ABD Irak’ta yenildikçe saldırganlaşıyor. Saldırdıkça yeniliyor. Ama Irak halkını, Irak direnişini teslim alamayacak. Yapacağı tek şey en iyi bildiği şey olacak: Kan dökmek!

Tıpkı Felluce’de olduğu gibi, tıpkı Samara’da olduğu gibi, tıpkı Necef’te olduğu gibi, tıpkı Bağdat’ta olduğu gibi.

Ama ne Felluce, ne Samara, ne Necef, ne de Bağdat katliamları Irak direnişini söndürmeye yetmedi.

Irak’ta ABD emperyalizminin ve yerli işbirlikçilerinin yarattığı ortamı hepimiz biliyoruz.

Bu insanlık suçudur!

Bu katliamdır!

Bu savaş suçudur!

Bu hastaneleri bombalamaktır!

Bu bebekleri öldürmektir!

Bu insanlığa yapılan işkencedir!

ABD emperyalizminin Irak’taki en büyük başarısı 650 bin Iraklıyı öldürmek oldu! 650 bin Iraklı kardeşimiz öldü. Dünyanın bir ucundan gelip Bağdat’ı işgal ederek, günlerce, aylarca bombalayarak bir litre petrol için yaptılar bunu.

Emperyalizmin Irak’ta işgal rejiminin ürünlerinden biri de oluşan derin istikrarsızlıktır. Irak’ta her gün intihar bombacıları, iç çatışma ve şiddet dolu bir hayat sürüyor. Bundan

dört yıl önce Irak'a refah, demokrasi ve insan hakları ihraç edeceğini açıklayan ABD emperyalizminin işgalinin yarattığı manzaranın insanlıkla hiçbir ilgisi yoktur.

Irak'a özgürlük ve demokrasi götüreceğini söyleyen işgalci güçlerin, bu ülkeye götürdükleri tek şey kan ve gözyaşı olmuştur.

İşgal Irak'ta hukuksuzluğu olağan kılmıştır. Bölgede hukukun gücü değil, gücün hukuku hüküm sürmektedir.

Biz aşağıda imzası olan emek ve meslek örgütleri bu vahşete son verilmesi için dünya halklarının sessiz kalmamasını dilemekteyiz. İnsanın insana bu denli hoyrat ve acımasız yaklaşımı, emperyalizmin ve vahşi kapitalizmin son örneğidir.

Bu gelişmeleri değerlendiren bizler;

- ABD'nin Ortadoğu'dan çekilmesi,
- Irak'ta süren işgalin son bulması
- Savaşın ve ölümlerin durdurulması için

Türkiye'de ve dünyadaki savaş ve işgal karşıtları ile birlikte, bugünden başlayarak 20 MART 20'DE SAVAŞA DUR DE, BİR SES VER, BİR IŞIK YAK etkinliğiyle son bulacak bir kampanya başlatıyoruz.

Bu kampanyada sadece örgütlerimizin üyelerinin yapacağı çalışmalarla yetinilmeyecek, en geniş katılımın sağlanmasına çalışılacaktır. Emeklilerin, ev kadınlarının, gençlerin, öğrencilerin, işçilerin, emekçilerin, kamu çalışanlarının, mühendislerin, mimarların, doktorların, avukatların, eczacıların, muhasebecilerin kısaca herkesin eyleme katılımı hedeflenecektir.

Kampanya kapsamında broşürler, afişler, bildiriler hazırlanarak tüm ülkeye dağıtılacaktır.

Ayrıca konfederasyonlarımız üyesi buldukları uluslararası üst örgütleri bilgilendirerek Avrupa çapında kampanyanın genişletilmesine çalışacaklardır.

Başta İstanbul olmak üzere Ankara, İzmir, Adana, Diyarbakır, Samsun, Kocaeli, Bursa, Eskişehir ve Gaziantep illerinde birimlerimizin katılımıyla bölgesel toplantılar düzenlenecektir.

Bütün şehirlerde BARIŞ zincirleri oluşturulacaktır.

12 Mart 2007 Pazartesi günü saat 12.00'de ülke çapında işyerlerinde, okullarda, hastanelerde, adliyelerde, meydanlarda ortak bildiri okuma eylemleri gerçekleştirilecektir.

Ayrıca bu kampanya için hazırlanan www.savasadur.de adresinde Türkiye'de ilk defa gerçekleşecek e-miting düzenleyeceğiz. Yüzbinlerce kişinin savaşa hayır demesini sağlayacağız.

Irakta ölen 1.000.000'a yakın insan için Türkiye çapında 1.000 toplantıda 1.000.000 kişiye ulaşılacak, savaşın ve işgalin kirli yüzü anlatılacaktır.

Ve 20M20...

20 Mart günü saat 20.00'de, yani ABD'nin Irak'ı bombalamaya başladığı gün ve saatte meşalelerimizi yakarak, düdüklarimizi çalarak, bir ışık yakacak, bir ses verecek ve İŞGALE VE SAVAŞA DUR diyeceğiz.

DİSK Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
KESK Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Tabipleri Birliği
Türk Diş Hekimleri Birliği
İstanbul Barosu
İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
İstanbul Eczacılar Odası
İstanbul Veteriner Hekimler Odası

İLLER BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN TASARISI MECLİS GÜNDEMİNDEN DÜŞÜRÜLMELİDİR! 08 ŞUBAT 2007

TBMM komisyonlarında görüşülmeye devam eden İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı hakkındaki görüşlerimizi çeşitli defalar kamuoyu ile paylaşmıştık. Bugün burada İller Bankası binası önünde TMMOB ve KESK olarak bir kez daha uyarı görevimizi yerine getiriyoruz.

Siyasal iktidarca hazırlanarak TBMM gündemine sokulan kanun tasarısı kapsamında; İller Bankası'nın, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, merkezi Ankara'da bulunan İllbank unvanlı, bir kalkınma ve yatırım bankası olarak faaliyet vermesi tasarlanmaktadır.

İller Bankası'nın tarihine bakıldığında, Bankanın, yerel yönetimlerce gereksinim duyulan finansmanı sağlamak ve koordine etmek üzere 1933 yılında Belediyeler Bankası olarak kurulmuş olduğu görülür. Sonraki yıllarda ayrıca, belediyelere teknik hizmet yardımı yapmak üzere Belediyeler İmar Heyeti oluşturulmuştur. 1945 yılında da Belediyeler Bankası ile İmar Heyeti birleştirilerek, 4759 sayılı Yasa ile şimdiki İller Bankası oluşturulmuştur. İller Bankası, yerel yönetimlere sadece kredi sağlayan bir kuruluş olmanın ötesinde teknik yardım sağlayan bir kamu kuruluşudur. İller Bankası, yerel yönetimlerin ihtiyacı halinde halihazır harita, imar planı, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, elektrik tesisi, hizmet binaları, soğuk hava depoları, arıtma tesisleri gibi alanlarda jeolojik/jeoteknik etüt, proje işleri ile yapım aşamasında kontrollük hizmetlerini üstlenir. Yapım sırasında her türlü iş makinası ve malzeme temin etmek ve bu işler için gerekli tesisleri doğrudan doğruya veya ortaklık suretiyle oluşturmak gibi görevleri de vardır. Öte yandan, İller Bankası, 2002 yılında kaldırılan Belediyeler Fonu aracılığı ile o yıla kadar belediyelerin yeni yatırımlarına destek olmak amacıyla, hibe yoluyla yardımda bulunmuş, düşük faizli kamu kredisi olanağı sağlamıştır.

İller Bankası ayrıca, altyapı hizmetleri ile finansman açısından teknik eleman yetersizliği olan yerel yönetimlere her türlü danışmanlık hizmetini de sunmaktadır. İller Bankası, barındırdığı personeli ile konusunda uzmanlaşmış, yurtiçi ve yurtdışı eğitimlerle günümüz teknik koşullarını yakalamış ve bu birikimini de yerel yönetimlere aktaran bir kamu kuruluşu olmuştur.

Şimdi siyasal iktidarın yaptığına bakın!

Siyasal iktidar, İller Bankası'nın kamusal niteliğinin ortadan kaldırılması için, bir yasa tasarısı hazırlamış ve TBMM'ye sunmuştur.

Bu tasarıyla; amacı devletin temel görevlerinden kamu hizmetini sunmak olan İller Bankası, mali gücü olan yerel yönetimlerin hizmete ulaşabileceği bir anonim şirkete dönüştürülmek istenmektedir.

Yasanın genel gerekçesinde "Yerel yönetimlere, kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslararası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmak" denilmektedir. İller Bankası, şu anda zaten bu gerekçeye uygun faaliyet göstermektedir. O halde; İller Bankası'nın 4000'inin üzerindeki deneyimli personelinin büyük bölümünün dağıtılıp, anonim şirkete dönüştürülmesinin tutarlı

gerekçesi olamaz.

Burada gerçek niyet, İller Bankası'nın "yerel yönetimler adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunması"nın sorun olarak görülmesidir.

Çünkü İller Bankası tarafından yerine getirilen bu hizmetler kar güdüsüyle değil, kamu yararı güdüsüyle yapılmaktadır. Oysa İller Bankası'nın bankacılık alanına sıkıştırılması, bir yandan bu hizmetlerin yapılabilmesi için gereken projelendirme ve danışmanlık hizmetlerinin özel firmalara gördürülmesi sonucunu doğuracak, diğer yandan projelerin finansmanının da bankacılık kurallarının geçerli olduğu piyasa koşullarına terk edilmesini sağlayacaktır.

Bu tasarının yasallaşması durumunda;

Bankanın kamu kurumu niteliği kaldırılarak, kamu yararı ön planda olan hizmet anlayışı yerine, bankacılık kuralları doğrultusunda hizmet veren yapıya dönüşecektir. Halk sağlığı, toplum refahı, kamu yararı vb. ilkeler yerine, her ne koşulda olursa olsun alacağın tahsili odaklı anlayış getirilecektir. Temin edilecek kredi faizlerinin yüksekliği nedeni ile Belediyeler hizmet üretemez duruma düşecektir. Projelerin gerçekleştirilmesi için oluşacak ek maliyetler halkın üzerine yüklenecektir.

Bu tasarının yasallaşması durumunda;

Altyapı ve üstyapı konusunda Bankadan, her türlü etüt, plan, proje ve uygulama hizmeti alan tüm yerel yönetim birimleri etkilenecektir. Özellikle de teknik kadro yetersizliği içinde olan birimler, danışmanlık dâhil her türlü hizmetten yoksun olacak, ancak bedelini ödediği sürece hizmete ulaşabilecektir. Bu durumda, toplumun gereksinimlerini karşılayacak yatırımları yapma olanakları önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. Yerel yönetimler, Bankanın, hibe yolu ile gerçekleştirdiği hâlihazır harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt hizmetlerinden yararlanamayacaktır.

Bu Tasarı, ayrıca; İller Bankası'nda çalışan 4.000'i aşkın kamu çalışanını işinden edecektir. Tasarı yasalastığında; personel sözleşmeli çalışmaya zorlanacak, havuza gönderilecek, emekliliğe zorlanacaktır. Kurumda "bankacılar çalışacak"tır. Böylece yerel yönetimlerin sorunlarını, ihtiyaçlarını uzaktan yakından bilmeyen bu "yeni bankacı personel"le, bu önemli kurum tarihe gömülecektir. Şimdiye kadar yapılan her özelleştirmede, her elden çıkarmada, her tasfiyede olduğu gibi, yine yetmiş işgücünün kazanılmış hakları elinden alınacaktır.

İller Bankası'nın 70 yıldan fazla hizmet sürecinde eleştirilecek yanları, yetersizlikleri elbette vardır. Ancak bunlar Bankanın yerel yönetimlere verdiği/vermekte olduğu kamusal krediler, altyapı etüt, proje, uygulama ve danışmanlık hizmetleri ile yerel halkın yaşam kalitesine yaptığı katkıları yok sayarak, Bankanın kamusal hizmet niteliğini bozacak yasal düzenleme yapılmasının gerekçesi olamaz.

Bu tasarı ülkenin yararına değildir, kamunun yararına değildir, yerel yönetimlerin yararına değildir, kurumda çalışmakta olan personelin yararına değildir. İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı TBMM gündeminden düşürülmelidir.

Mehmet Soğancı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Dr. İsmail Hakkı Tombul KESK Genel Başkanı

KALKINMA AJANSLARINA “DUR” DEDİK 22 ŞUBAT 2007

TMMOB'nin Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açtığı davada, Danıştay yürütmeyi durdurma ve Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması kararı vermiştir.

Türkiye'nin yatırım ve kalkınma stratejisini temelden değiştirmeye yönelik girişimleri içeren ve çok uluslu şirketlerin/gelişmiş ülkelerin çıkarını gözeten yapıyla 5449 sayılı Yasa ile kurulan Kalkınma Ajansları için Anayasa Mahkemesi yolu görünmüştür.

Danıştay, Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açtığımız davada yürütmenin durdurulmasına ve 5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine karar vermiştir.

Kalkınma ajansları, Anayasa'da bir düzenleme yapılmaksızın Anayasa'nın çizmiş olduğu yönetsel yapı tablosuna uygun olmayan farklı bir model olarak gündeme gelmiştir.

5449 Sayılı Kalkınma Ajansları Kanunu; Türkiye'nin yatırım ve kalkınma stratejisini temelden değiştirmeye yönelik girişimleri içeren ve çok uluslu şirketlerin/gelişmiş ülkelerin çıkarını gözeten bir yapıya sahiptir. Yasanın birçok maddesi belirsizlik içermekte ve keyfiliğe olanak tanımaktadır. Söz konusu yasayla kurulan kalkınma ajansları, ulusal kalkınma planına atıfta bulunulmadan ve ulusal kalkınma planı ile bağlantı zorunluluğu getirilmeden bölge plan ve programlarının uygulanması konusunda yetkili ve görevli kılınmıştır. Kamu yararı yerine bölgelerarası rekabet ön plana çıkarılmıştır.

Ülkemizin kalkınma planlarının; bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temellerine oturtulmasını ve ülkemizin tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal planlarını yapmasını zorunlu gören TMMOB; küresel şirketlerin/gelişmiş ülkelerin her türlü denetimden uzak yatırımlarını gerçekleştirmek üzere “ülkemizdeki taşeronu” durumuna gelebilecek “ajans” olgusunu ve yeni/dış dayatmalı “bölgesel kalkınma stratejisi”ni bağımsızlık, demokratik katılımçılık, toplumsal çıkar ve kamu yararı ilkelerine aykırı görmektedir.

TMMOB, sermaye çevrelerinin değil halkın/toplumun çıkarı ve kamu yararı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek amacıyla, ulusal düzeyde planlı kalkınma yöntemini benimseme yerine, ülkesel/bölgesel/yerel yatırım kararlarını verme ve öncelikleri belirleme hakkının sermayeye devredilmesine karşı çıkmış ve bu amaçla konuyu yargıya taşımıştır.

TMMOB, toplumun çıkarları için bu alandaki hukuksal mücadelesini sürdürecektir. Yargı kararlarının takipçisi olacaktır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN KEYFİ UYGULAMALARI YARGIDAN DÖNDÜ 23 ŞUBAT 2007

Projelerde, sicil durum belgesi istemeyerek odaların mesleki denetim yetkisini ortadan kaldıran Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yönetmelik değişikliğinin yürütmesi Ankara 9. İdare Mahkemesi tarafından durduruldu.

TMMOB, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin, projelerde sicil durum belgesi istenmesini ortadan kaldıran yönetmelik değişikliği için Ankara 9. İdare Mahkemesi'nde iptal ve yürütmenin durdurulması istemiyle dava açmıştı.

Mahkeme, Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin 99. maddesini iptal ederek sicil durum belgesi istenmesine yönelik düzenlemeyi ortadan kaldıran yönetmelik değişikliğini, TMMOB'nin sahip olduğu denetim yetkisine müdahale edici bir nitelik taşıması ve değişikliği haklı gösterecek nitelikte somut bir gerekçenin ortaya konulamaması nedeniyle kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından hukuka aykırı bulmuş ve yürütmenin durdurulması kararı vermiştir.

1999 Depreminden sonra uluslararası standartlar göz önüne alınarak yapıların denetimsiz inşa edilmemesi için 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği'nin 57'inci maddesi yeniden düzenlenmiş ve proje müellifi mimar ve mühendislerin "sicil durum belgelerinin her proje için istenmesi" uygulaması getirilmiştir

Ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi birçok alanda sürdürdüğü keyfi uygulamalarını bu alanda da sürdürmüştü ve Büyükşehir Meclisi'nin 12.04.2006 günlü ve 939 sayılı kararıyla Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği'nin uygulanmasını ortadan kaldırmıştır. Bu sorumluluktan Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin tek taraflı kararıyla vazgeçilmesi olanaklı değildir. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin bu hükmü kaldırmasının gerekçesi anlaşılammaktadır.

Yargı kararı bir kez daha göstermiştir ki; meslek odalarını görmezden gelmek, meslek mensubunun uyacağı kuralların meslek odalarınca belirleneceği gerçeğini göz ardı etmek kamu yararına değildir. Kamu yararı, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, yapı sürecinde görev alan meslek mensuplarının meslek kurallarına istisnasız uymaları ve kamu adına ruhsat işlemi ile yetkilendirilen idarelerin yasalara uygun hareket etmesi ile olanaklıdır.

Sorun, Ankara Büyükşehir Belediyesi yöneticilerinin "meslek odalarını sevip sevmeme sorunu" değildir. Sorun, Ankara ilinde görev yapacak meslek mensuplarının denetimi ve sicillerinin tutulması ile ilgilidir.

TMMOB, yargı kararlarının takipçisi olacaktır. Ankara Büyükşehir Belediyesi, bu yargı kararından ders çıkarmalıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, 40. YILINDA DİSK'İ SEVGİYLE SELAMLAMAKTADIR
26 ŞUBAT 2007

12 Şubat 1967 yılında sendikaların ortak genel kurullarında kuruluş kararını aldıkları Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), bugün kırk yaşında.

DİSK, bu kırk yılda, egemenlerin her türlü baskısına ve engellemelerine karşı; demokratik bir Türkiye için, herkese insanca yaşam koşullarının sağlanması için, mücadelesini sürdürdü. Bu 40 yılda DİSK, işçilerin mücadelesinin temsilcisi oldu. Bu 40 yılda DİSK, Türkiye işçi sınıfının yüz akı oldu.

Kapitalist küreselleşmenin emeğe ve insanlığa karşı giriştiği savaşın en baskıcı şekliyle hissedildiği günümüzde, emekçilerin sendikal mücadelesinde DİSK, şimdilerde sayısı epeyce azalmış olan umudun ve direnmenin sembollerinden biridir.

DİSK, kırkıncı yılında da onurlu yürüyüşünü sürdürüyor. DİSK'in emekten ve halktan yana olan bu yürüyüşünde, TMMOB DİSK'in yanındadır, DİSK'in yol arkadaşıdır. Emekçi sınıfların haklar ve özgürlükler mücadelesinde; yurttaşların işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadelesinde TMMOB, DİSK ile yan yanadır, omuz omuzadır. İyi ki bu ülkenin Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu var.

Özgürlük ve haklar mücadelesinde birlikte nice kırk yıllara.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YARGI, JEOTERMAL SAHALARI DEVRETMEK İSTEYEN SİYASAL İKTİDARA GEÇİT VERMEDİ

28 ŞUBAT 2007

Ankara 15. İdare Mahkemesi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 11 adet jeotermal saha ve 3 adet jeotermal kuyunun kullanım haklarının devredilmesine ilişkin ihalesinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açtığımız davada yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Siyasal iktidarın, günü geçiştirecek tedbirlerle “nereden olursa olsun yeter ki para gelsin” anlayışıyla, stratejik önemine, kamu yararına bakmadan ihale ettiği jeotermal sahaların kullanım hakkını devretmesinin yanlış olduğu yargı tarafından da ifade edildi. Maden Kanunu kapsamı dışında bırakılan jeotermal kaynaklar ve sahalarla ilgili Kanun Teklifi TBMM gündeminde beklerken, konuya ilişkin yasal düzenlemeler tamamlanmadan, jeotermal kaynakların devrine ilişkin ihale açılması, Ankara 15. İdare Mahkemesi'nce hukuka, kamu yararına ve hizmetin gereklerine aykırı bulundu.

Kamusal bir varlığın devrine ilişkin yasal bir yetki olmaksızın yapılacak ihale kamu yararına aykırıdır...

Anayasa'nın 168. maddesinde; “Tabii servet ve kaynaklarımızdan olan jeotermal kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altında olup bu kaynakların devri, aranması, işletilmesi kanunun açık iznine bağlıdır” der.

Anayasa'nın bu açık hükmüne karşın jeotermal kaynaklar ve mineralli sular konusunda bugüne kadar bu maddede belirtilen esaslara uygun bir yasal düzenleme yapılmamıştır. Ayrı bir yasal düzenleme getirilemediği için jeotermal kaynaklar, Haziran 2004'de yürürlüğe giren 5177 sayılı Maden Kanunu'nda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un bazı maddelerine ekler yapılarak yeni bir yasal düzenleme yapılmaya kadar boşluk doldurulmaya çalışılmıştır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün ihale yoluyla kullanım haklarını 30 yıllığına devretmeyi düşündüğü alanlar, devletin hüküm ve tasarrufu altında olan stratejik öneme sahip jeotermal alanlardır. Söz konusu saha ve kuyular, jeotermal kaynaklar yönünden yasal düzenleme yapılmadan, sürecin ne şekilde işleyeceği belirlenmeden ihale edilmek istenmiştir. Kamu kaynakları kullanılarak ortaya çıkarılmış olan yeraltı zenginliklerimiz bu şekilde dağıtılırken sınırsızlık bir keyfilik, akıl almaz bir kuralsızlık içinde davranılmaktadır.

Siyasal İktidar, bu yaklaşımıyla söz konusu sahaların yönetilemez, sürdürülebilir bir biçimde işletilemez ve büyük olasılıkla da kısa sürede yenilemez duruma gelmesine neden olacağının farkında bile değildir.

Enerji üretim ve kullanım teknolojilerine ilişkin alınacak yatırım kararları ileriye dönük değiştirilemez etkiler yaratır. Jeotermal kaynakların nasıl korunacağı, nasıl işletileceğine ilişkin yasal düzenleme henüz yapılmamışken kaynakların ekonomik ve politik kararlar

sonucunda devredilmeye çalışılması doğal kaynaklarımızda geri dönülmez zararlara yol açacaktır.

TMMOB tüm yanlış uygulamalara karşı ve doğru bildiği her konuda yargıya gidecektir. Siyasal iktidar yargı kararını anlamaya çalışmalıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, SAĞLIKTA YIKIM POLİTİKALARINA KARŞI
MÜCADELE EDENLERLE OMUZ OMUZA...
05 MART 2007**

TMMOB, Türk Tabipleri Birliği (TTB); Türk Dış Hekimleri Birliği (TDB); KESK Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) ve DİSK Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (DEV SAĞLIK-İŞ)'nin sağlıkta yıkım politikalarına karşı sürdürdüğü mücadelede yanındadır.

Artık herkes biliyor: Siyasal iktidar, “dönüşüm” programı adı altında yaptığı uygulamalarla sağlıkta yıkıma devam etmektedir.

Yoğun bakım ünitelerinde bebeklerimiz, insanlarımız ölmekte, IMF emriyle çıkarılan paket fiyat ve ilaç sınırlandırmalarından halkımız mağdur olmakta, tüm itirazlara rağmen torba yasa ile ithal hekim çalıştırmanın önü açılarak, tüm sağlık çalışanlarının çalışma süreleri artırılmakta, dokuz ilde pilot uygulaması başlatılan aile hekimliği, hiçbir bilimsel değerlendirme yapılmadan 2007’de yirmi ile yaygınlaştırılmak istenmektedir. Siyasal iktidar; Anayasa Mahkemesi’nin pek çok maddesini iptal etmesine rağmen, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası’ndan da vazgeçmemektedir.

TMMOB, doğuştan kazanılmış hak olan sağlık hakkının gasp edilmesine, hizmetlerin piyasalaştırılmasına, insanların önlenebilir hastalıklardan ve ilaçsızlık yüzünden ölmesine seyirci kalmayacak ve sağlıkta yıkım politikalarına karşı hekimler ve sağlık emekçilerinin yanında, onlarla birlikte omuz omuza mücadele edecektir.

TTB, TDB, SES ve DEV SAĞLIK-İŞ’in 11 Mart 2007’de Ankara’da, sağlıkta yıkıma yol açan tüm uygulamalara karşı, “Her Şeyin Başı Sağlık; Sağlıkta Yıkımı Durduralım” talebi ile tüm toplum kesimlerinin katılımıyla gerçekleştireceği mitingde TMMOB de hekimlerin ve sağlık emekçilerinin yanında olacaktır.

TMMOB, geçmişten bugüne emek ve meslek örgütleri ile birlikte herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti için mücadele etti.

TMMOB, “Şimdi, bu mücadeleyi, toplumun tüm kesimleriyle el ele, omuz omuza sürdürmenin vaktidir” demektedir.

TTB, TDB, SES ve DEV SAĞLIK-İŞ’in mücadelesi TMMOB’nin mücadelesidir.

“Eşit, ücretsiz, nitelikli; başka bir sağlık sistemi mümkündür.”

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN! 07 MART 2007

8 Mart 1857, ABD’de 40 bin kadın dokuma işçisinin, kadın işçilerin işten çıkarılmalarını ve düşük ücret verilmesini protesto etmek amacıyla ilk kez direndikleri ve greve gittikleri tarihtir.

Kadınlar çalıştıkları fabrikayı işgal ettiler ve polis müdahalesiyle karşılaştılar. Olaylar sırasında çıkan yangında 100’ün üstünde kadın hayatını kaybetti. Aynı yıl kadın işçiler yine tekstil, tütün ve diğer endüstri kollarında mücadelelerini sürdürmeye, grev yapmaya devam ettiler.

1910 yılında Kopenhag’da II. Enternasyonale bağlı sosyalist kadınların yaptığı Uluslararası Kadınlar Konferansı’nda Clara Zetkin’in önerisi üzerine 8 Mart, Amerika’da grev sırasında çıkan yangında ölen işçi kadınların anısına “2. Enternasyonel Kadın Mücadele Günü” olarak ilan edildi.

Ülkemizde ilk kez 1921 yılında kutlanmaya başlanan 8 Mart tarihi, 1975 Dünya Kadınlar Yılı’nda Birleşmiş Milletler’in “Dünya Kadınlar Günü” olarak kabul etmesiyle birlikte sokağa taşındı ve daha yaygın olarak kutlanmaya başlandı.

Aile yaşamında ve çalışma hayatında kadınlara karşı, Anayasa’da yer alan “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” ifadesine karşın, kadınlar için toplumda hak ettikleri eşit koşullar sağlanamamıştır. Yetersiz yasal düzenlemeler; kız çocuklarının okutulmamasına, töre cinayetlerinin devam etmesine, iş yaşamında kadın istihdamının engellenmesine olanak sağlayan düşünce ve önyargıların önüne geçememektedir.

Bugün eğitimli kadınların bile iş sorunlarının çok fazla olduğu iş hayatında, herhangi bir sosyal güvencesi olmadan kayıt dışı olarak çalıştırılan kadınlar “ucuz emek gücü” olarak görülmekte, “eşit işe eşit ücret” uygulamasından yoksun bırakılmaktadır. 2005 aralığında Bursa’da fabrikada yanarak ölen 15-17 yaşlarındaki 5 kadın işçi ve çok daha yakın zamanda Urfa’nın Ceylanpınar ilçesinde yaşları 12-15 arasında değişen, çoğunluğunu kadınların oluşturduğu 44 tarım işçisini taşıyan kamyonun dereye düşmesiyle 10 kadın ve çocuğun yaşamını yitirmesi de bu anlayışın en can alıcı örneklerindedir.

Ülkemizde üniversiteler bünyesindeki bölümlere kadın erkek ayrımı yapılmadan öğrenci alınmaktadır. Dolayısıyla bu bölümlere giren kadın ve erkek öğrenciler mesleklerinin gerektirdiği koşullarda çalışacaklarının bilinciyle mezun olmaktadırlar. Ancak İş Kanunu’nun 5. maddesi, ülkemizin de imzalamış olduğu CEDAW’ın (Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi) 11. maddesi ve diğer maddeleri ile Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) belgelerinde cinsiyet ayrımı yapılmaması yer almasına karşın MTA, TPAO, DSİ gibi kamu kuruluşlarında personel alım ilanlarına da yansıyan cinsiyet ayrımcılığı dikkat çekicidir. Ayrımcı zihniyet; kadının eğitim ve çalışma hakkını kabul etmeyen, ayrımcı, baskıcı, ataerkil, gerici bir zihniyet demektir.

“Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cinsiyet ayrımcılığı çözülmeyen özgür ve eşit bir toplum yaratılması mümkün değildir” anlayışıyla TMMOB, ülkemizde ve tüm dünyada kadınların hak ve taleplerini elde etme mücadelelerinin başarılı olması için “8 Mart Dünya Kadınlar Günü”nü desteklemektedir.

Dünyada ve ülkemizde tüm kadınların “8 Mart Dünya Kadınlar Günü” kutlu olsun.

Kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında!

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**ATATÜRK HASTANESİ'NDE HEKİMLERE VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA
YAPILAN SALDIRI KABUL EDİLMEZ
08 MART 2007**

Beyaz Eylem kapsamında çeşitli hastanelerde referandum başlatan ve bildiri dağıtan Ankara Tabip Odası, TTB, SES, Türk Dış Hekimleri Birliği ve DİSK Dev Sağlık-İş üyelerine Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi özel güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen saldırı; demokrasiye, ifade özgürlüğüne yapılmıştır, kabul edilemez.

“Herkesin sağlık hakkı” için, “siyasal iktidarın sağlıkta yıkım politikalarına dur diyebilmek için” demokrasiden gelen en temel haklarını, ifade özgürlüğünü kullanan hekimlere ve sağlık çalışanlarına yapılan saldırıyı şiddetle kınıyoruz. Saldırıyı gerçekleştirenler ve bu talimatı verenler hakkında en kısa zamanda soruşturma başlatılmalı ve yasal işlem yapılmalıdır.

İfade ve örgütlenme özgürlüğü engellenmeye çalışılarak, demokratik kitle örgütleri, emek-meslek örgütleri yıldırılamaz.

TMMOB, örgütlenme ve ifade özgürlüğüne yapılan her türlü saldırıyı şiddetle kınamaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“TÜRK PETROL KANUNU” YENİDEN DÜZENLENMELİDİR

12 MART 2007

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer’in yeniden görüşülmek üzere gerekçeleri ile TBMM’ye geri gönderdiği 5574 sayılı “Türk Petrol Kanunu” üzerine TMMOB, yasa gündeme geldiğinden bu yana yaptığı çalışmaların ve biriktirdiklerinin ışığında görüşlerini, yasanın TBMM’de yeniden görüşülmesi nedeni ile aşağıda özetlemektedir.

Yapılan değişikliklerin önceki yasa ile mukayeseli olarak incelenmesi yeni yasanın amacının yorumlanması açısından önemlidir.

1- Önceki yasa “Petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak” aranmasını, işletilmesini ve değerlendirilmesini” amaç olarak öngörmüştür. Buna karşılık yeni yasada bu türden bir hüküm bulunmamaktadır.

2- Önceki yasada var olan “yabancı devletlerin doğrudan doğruya veya dolayısıyla idaresinde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için veya yabancı bir devlet namına hareket eden şahısların, petrol faaliyetinde bulunamayacakları, mülk edinemeyecekleri, tesis kuramayacakları” hükmü çıkarılarak; stratejik öneme sahip bir konuda yabancı devletlerin belirleyici olması önündeki engeller kaldırılmaktadır.

3- “Sınırlara 5 km mesafede, tarihi, dini yer veya tesise, su tesisine bir yol veya umumi geçide 60 m. mesafede, şehir veya kasaba belediye imar sahası dahilinde petrol faaliyeti Bakan müsaadesi olmadan yapılamaz.” hükmü çıkarılarak, yabancı şirketlere sınır tanımaksızın her yerde faaliyette bulunma olanağı getirilmektedir.

4- Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı’nın, önceki yasada bulunan Devlet adına petrol arama ve üretim faaliyetlerinde bulunma hakkı ile lüzum üzerine petrole ilgili incelemelerde ve petrol faaliyetlerinin denetiminde Petrol Yasası’nı yürütmekle görevli Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’ne yardımcı olma yükümlülüğü kaldırılmakta, uzman kamu kuruluşumuzun ülke kaynaklarının kamu yararına uygun kullanılması yönündeki rolü ve katkısı yok edilmektedir.

5- Önceki Petrol Yasası’nda Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, yeni petrol sahalarını açık arttırmaya çıkarmadan önce TPAO’ya bu sahaları işletmek isteyip istemediğini sormakta ve talep etmesi halinde bu sahaları söz konusu kamu kuruluşuna tahsis etmekle yükümlü iken, yeni yasada bu yükümlülük kaldırılmaktadır.

6- Önceki düzenlemede “Petrol hakkı sahipleri, 1 Ocak 1980 tarihinden sonra keşfettikleri petrol sahalarında ürettikleri ham petrol ve tabii gazın tamamı üzerinden, kara sahalarında yüzde 35’ini ve deniz sahalarında yüzde 45’ini ham veya mahsul olarak ihraç etme hakkına sahiptirler, geri kalan kısım ile 1 Ocak 1980 tarihinden önce bulunmuş sahalarından üretilen ham petrol ve tabii gazın tamamı ve bunlardan elde edilen petrol mahsulleri memleket ihtiyacına ayrılır.” şeklinde bir koşul bulunmasına karşılık, yeni yasada çıkarılacak petrol ve doğalgazın bir bölümünün ülkemizin ihtiyacı için kullanılması yönünde bir hüküm bulunmamaktadır.

7- Önceki Petrol yasasında, bir arama sahasının 50.000 hektardan fazla olamayacağı ve bir bölgede bir tüzel kişiye aynı zamanda sekiz arama ruhsatı verilebileceği yönünde sınırlamalar getirilmiştir. Bu sınırlamalar Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)

için daha geniş tutulmuştur. Yeni yasa ile arama sahalarının limiti karada 100.000, denizlerde 1.000.000 hektara çıkarılmıştır. Limitlerin bu şekilde yükseltilmesi, özellikle denizlerde petrol kaynaklarının aranmasında tekel yaratma riski yaratmaktadır. TPAO'nun daha fazla arama ruhsatı alabilmesine yönelik avantajlı konumu da kaldırılmaktadır.

8- Önceki düzenlemede, petrol sahaları için verilecek işletme ruhsatlarının süresi 20 yıl iken ve 10'ar yılı geçmemek üzere en fazla iki defa uzatılabilirken, yeni yasa işletme ruhsatı süresini 30 yıla çıkarmış ve iki kez 10'ar yıl uzatılabilme olanağını da korumuştur. Dünyada petrol ve doğal gaz yataklarının işletilme hakkının bu kadar uzun süreli olması ancak belli koşullarda söz konusudur. Bu konuda Irak'ta yapılmaya çalışılan düzenleme çarpıcı bir örnektir. Basında (Independent gazetesinde) yer alan bilgilere göre, Irak'ta yabancı petrol şirketlerine üretim paylaşım anlaşmaları yöntemi ile Irak'ın petrol yataklarını en az 30 yıl süre ile işletme hakkı tanınmasına olanak sağlanacaktır. Bu gazetenin yorumuna göre, 30 yılı aşan üretim paylaşım anlaşmaları artık sadece petrol veya doğal gaz kaynaklarının işletmeye açılması öncesinde yapılan çalışmaların doğa koşulları nedeniyle 10 yıl dolayına ulaşması halinde uygulanmaktadır.

9- Yeni yasa, "Devlet Hissesi" oranını yüzde 12'ye indirmekte ve çeşitli kriterlere bağlı olarak bu oranın % 2'ye kadar inebilen düzeylerde uygulanmasına olanak tanımaktadır. Petrol ve doğal gaz kaynaklarına yönelik rekabetin dünya ölçeğinde çok yoğunlaştığı bir dönemde bu kaynakların işletilmesinden alınan devlet hissesini bu kadar düşük tutan hemen hiçbir ülke kalmadığı belirtilmektedir. Tam aksine birçok ülkede, esasen yüksek olan devlet hisselerini daha da yüksek düzeylere çekmek için yıllardan beri çaba gösterilmektedir.

10- Yeni yasaya göre, petrol hakkı sahiplerinin ödeyeceği gelir vergileri kesinti toplamı yüzde 40'ı geçmeyecektir. Önceki yasada bu oran % 55'tir. Yeni yasanın 22. maddesinde petrol şirketlerine, petrol faaliyeti için yaptıkları yatırımın transfer tarihindeki cari kur üzerinden dışarıya transferi tamamlanıncaya kadar, devlet hissesi hariç, Kurumlar ve Gelir Vergisi'nden muaf olacakları, safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef oldukları vergiler toplamının yüzde 40 oranını geçmeyeceği ve KDV istisnaları gibi çeşitli vergi muafiyetleri getirilerek ülkemizde önemli gelir kayıplarına yol açmaktadır.

11- Önceki yasadaki doğal afet, savaş, isyan olarak sayılan sebeplere, yeni yasada grev, lokavt ve toplumsal olaylar ibareleri de eklenmiştir.

12- Eski yasada arama-işletme ruhsat sahiplerinin sondaj yapma zorunluluğu ve sorumluluğu vardı. Yeni yasada bu zorunluluklar kaldırılmıştır. Bu durumda şirketlerin ruhsat sahaları kapalı kaynaklar haline gelecektir.

13- Yasanın bazı sermaye gruplarına fırsat yaratmak üzere çıkarıldığı Geçici 1 ve Geçici 2 maddelerde kendini ele vermektedir.

Bu tespitlerle şunları da söylemek gerekmektedir:

Günümüzde dünyada petrol üretiminin tavan eşiği geçerek inişe geçtiği yönünde bazı tespitler bulunmaktadır. Bunun yanı sıra petrol talebinin hızla yükselmesi ve artan petrol fiyatları, doğrudan arz güvenliğini ve ülke ekonomilerini tehdit eden gelişmelerdir. Bunun sonucunda birçok ülke, potansiyel olduğuna inanılan ülkelerde arama ve üretim yapmak için birbirleriyle rekabet halindedir. Dünya, petrol ve doğal gaz kaynaklarının

kontrolünü ele geçirmek isteyen güçler arasında askeri güç kullanımına kadar giden bir uluslararası mücadeleye tanık olmaktadır. Birçok ülke kendi kamu şirketleri ile bu konuda uluslararası yarışa dahil olmaktadır.

Enerji arz güvenliğinin stratejik bir konu haline dönüştüğü böylesine bir dönemde, ülkemizde çıkarılan 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun ise,

- Ulusal çıkarların korunması açısından, 1954 yılında yayınlanan ve liberal bir anlayışın ürünü olan Petrol Kanunu'ndaki koşulları daha da geriye götüren, ulusal çıkarları göz ardı eden,

- Buna karşılık petrol şirketlerinin çıkarlarını gözeten ve şirketlerin lehine düzenlemeler içeren,

- Uluslararası şirketlerin ülkemiz kaynakları üzerindeki tasarruf ve hâkimiyetini arttıran,

- Söz konusu stratejik alandaki kamu kuruluşu olan TPAO'yu yok etmeye yönelik

bir nitelikte olduğu görülmektedir.

Ülkemizde cumhuriyet tarihi boyunca toplam 3600 kuyu açılmıştır. Dünyada ise her yıl 20.000'den fazla sayıda arama kuyusu açılmaktadır. Ülkemizde petrolün aranması, çıkartılması ve işletilmesi için gereken bütçe ve teknoloji her zaman yetersiz kalmıştır. Bu yetersizliklere rağmen TPAO'nun çalışmaları takdir edilmelidir. TPAO'nun ve bağlı kuruluşlarının önündeki en temel engel bu kurumlar üzerindeki siyasal müdahaleler ve yağmadır. Bu yağma ve müdahaleler kurumların verimli ve etkin çalışmalarına engel olmaktadır.

Türkiye'nin arama sorununu aşmak için, ülkenin bu alandaki teknoloji ve kaynaklarını geliştirici yönlerini ortaya çıkararak, ARGE'ye yerli ve yabancı şirketlerin pay ayırmasını teşvik eden bir yönde yasal düzenlemeye gereksinimi varken, "gelin petrol bulun gerisi sizin" anlayışı yeni yasaya egemen olmuştur.

Son söz olarak:

Son dönemlerde çıkarılan her yasada olduğu gibi bu yasanın da Dünya Bankası ve uluslararası tekellerce hazırlandığını söyleyebiliriz. Petrol Yasası'nın yasalaşma süreci ülkenin kapitalist küreselleşmeye tam teslimiyetinin somut bir örneğidir.

"Türk Petrol Kanunu" ulusal çıkarlar ve kamu yararı göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, 17 MART'TA KADIKÖY'DE "İŞGALE VE SAVAŞA DUR" DİYECEK 13 MART 2007

Dünyanın bir ucundan gelip bir litre petrol için Bağdat'ı işgal ettiler.. "Özgürlük ve demokrasi getireceğiz" dediler. Dört yılın sonunda Irak'a getirdikleri tek şey, kan, gözyaşı ve kargaşa oldu.

ABD'nin "Refah, demokrasi ve insan hakları ihraç etmek" iddiasıyla başlattığı Irak işgalinin dördüncü yılında, kargaşa ve çözümsüzlük ortamı tüm ülkede artarak sürüyor. İşgalci güçler ve yerli işbirlikçileri her gün Irak halkının üzerine bombalar yağıyor. İnsanlar işkencelerden geçiriliyor. Her gün onlarca Iraklı çocuk, Iraklı kadın, Iraklı genç öldürülüyor.

Bu insanlık suçudur!

Bu katliamdır!

TMMOB, bu insanlık suçuna karşı, işgale karşı 17 Mart'ta İstanbul'da Kadıköy Meydanı'nda olacak.

TMMOB, İstanbul'da Kadıköy'de 17 Mart'ta işgal ve savaş karşıtlarıyla birlikte "Savaşa ve işgale dur" diye haykıracak.

TMMOB, 17 Mart'ta Kadıköy'de "Kahrolsun ABD Emperyalizmi" diyecek.

ABD'nin Ortadoğu'dan çekilmesi için,
Irak'ta süren işgalin son bulması için,
Savaşın ve ölümlerin durdurulması için,

Türkiye'nin dört bir yanından gelecek TMMOB'liler 17 Mart'ta İstanbul Kadıköy Meydanı'nda savaş karşıtlarıyla buluşacak.

Bir Başka Dünya, Savaşsız ve İşgalsiz Bir Dünya Mümkün...

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ABD BÜYÜKELÇİLİĞİ ÖNÜNDE ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

16 MART 2007

Değerli Arkadaşlar, Sayın Basın Emekçileri;

Dört yıl önce bu günlerde, Amerika Birleşik Devletleri öncülüğündeki Koalisyon güçleri, yakın tarihimizin en büyük işgallerinden birinin son hazırlıklarını yapmaktaydı. Savaşa gerekçe gösterilen “Kitle İmha Silahları” konusunda araştırma yapan Birleşmiş Milletler Silah Denetim Komisyonu’nun “daha fazla süre” isteğine kulak tıkayan Bush, generalleriyle son planlarını bugünlerde yapıyordu.

İşgalin ilerleyen günlerinde açıklanan Silah Denetim Komisyonu Raporu, Bush’un acelesinin nedenini de açığa çıkarıyordu aslında. Irak’ta, ileri sürüldüğü gibi “kitle imha silahları” yoktu. Irak’a en yakın kitle imha silahı, sınırlarının hemen ötesine konuşlanmış, Amerikan ordusuydu. Bush’un yalanlarla gerekçelendirdiği savaş ve işgal, dört yıl boyunca yüz binlerce insanın hayatını kaybetmesine neden oldu. Amerika’nın vaat ettiği “özgürlük ve demokrasinin” yerine bugün Irak’ta kanlı bir iç savaş yaşanmakta. Sokaklarda her gün bombalar patlamakta, yeni kısımlar yaşanmakta.

Tüm bunların sorumlusu Amerika Birleşik Devletleri ve Bush Yönetimi’dir. Bugün buradan bir kez daha işgalin öncüsü olan Amerika’ya sesleniyoruz: Derhal askerlerinizi toplayıp Irak’tan ve tüm Ortadoğu’dan çekilin! Döktüğünüz kanların, aldığınız canların, yıktığımız yuvaların her biri için tüm dünyadan özür dileyin!

Irak’ta yol açtığımız acıların hesabını verin!

Bizler, Türkiye’deki savaş karşıtı Sendikalar, Odalar, Demokratik Kitle Örgütleri ve Siyasi Partiler olarak, 15 Şubat’ta başlattığımız “20 Mart 20’de Savaşa Dur De” kampanyası boyunca, Türkiye’nin her yerinde, ülkemizin tüm barış yanlısı güçleriyle birlikte, Irak’taki işgalin ve savaşın sona erdirilmesine dönük taleplerimizi dile getirdik.

İnternette kurduğumuz “savaşa dur de” sitesine 200 bin insan giriş yaparak, işgalin ve savaşın durdurulması için oy kullandı. 1 Mart 2003’te verdiğimiz mücadeleye dünyanın tüm halklarının sevgisini kazanan biz Türkiyeli savaş karşıtları, bundan sonra da barış yanlısı sesimizi haykırmaya devam edeceğiz.

Amerikan Emperyalizminin dün Irak’ta yaptıklarını, yarın İran’da ya da dünyanın herhangi bir bölgesinde yapmasına izin vermeyeceğiz. Değerli Arkadaşlar, Sayın Basın Emekçileri; Dördüncü yılını dolduran işgale karşı, dünyanın her yerinde sesini yükselten barış hareketinin Küresel Eylem Günü ilan ettiği 17 Mart’ta, bizler de başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere Türkiye’nin her yerinde eylemde olacağız. Dünyanın dört bir yanından yükselecek barış çağrısına, en güçlü sesimizle bizler de ortak olacağız.

Bundan dört yıl önce, savaşın ve işgalin başladığı gün olan 20 Mart’ta, ilk bombanın düştüğü saat 20:00’de ise Türkiye’nin her yerinde meşalelerimizle, mumlarımızla bombaların kararttığı Irak’a ışık olmaya çalışacağız. En güçlü sesimizle, savaşa “Dur” diyeceğiz.

Bir ışık yak, bir ses ver, savaşa dur de!

BARIŞ VE KARDEŞLİK İÇİN GERGİNLİKTE UZAK DURULMALIDIR 19 MART 2007

Bugüne değin emekten, demokrasiden, özgürlüklerden ve barıştan yana tutum alan bizler, son haftalarda ülkemizde yaşanan kimi gelişmeler karşısında tutumumuzu bir kez daha dile getiriyoruz.

Son aylarda ülkemizde bilinçli bir biçimde gerilim tırmandırılmaya çalışılmaktadır. Özgür Gündem Gazetesinin defalarca kapatılması, DTP Yöneticileri hakkında konuşmalarından dolayı cezai kovuşturmaların başlatılması, kimi DTP İl Başkanlarının tutuklanması ve en son olarak İstanbul'da Newroz'un yasaklanması demokrasi ile bağdaştırılamayacak uygulamalardır. Bunun yanı sıra newroz sürecinde ortamı gelecek söylemlerde bulunmanın çatışmacı zemini derinleştirerek, hak ve özgürlük taleplerine katkı sunmayacağı da bilinmelidir.

Yasaklamalarla, kapatmalarla, baskılarla hiçbir çözüme ulaşamayacağı, Türkiye'nin son 25 yıllık tarihinde görülmüştür. Demokrasi ve özgürlüklerin önüne çekilen her set, şiddeti ve kaosu beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla ülkemizdeki bu gerilimi dindirmenin ilk koşulu anti-demokratik uygulamaların derhal terk edilmesidir. Yayın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, siyaset özgürlüğü temel insan haklarıdır ve bu alandaki kısıtlamalar hiçbir biçimde kabul edilemez.

Kürt Sorunu'nda yıllardır yaşanan çözümsüzlüğün bir sonucu olarak ortaya çıkan bu tıkanıklık, ancak demokrasinin, özgürlüklerin ve insan haklarının genişletilmesi ve geliştirilmesiyle aşılabilecektir. Kürt Sorunu, ülkemizin demokrasi sorunudur.

Bu sorun silahların ve şiddetin gölgesinde çözülemez.

Barışın, hayatın ve baharın müjdecisi newroz, tüm halkların birarada, kardeşçe yaşama arzularının en önemli ifadelerinden biridir. Bugünün amacına uygun biçimiyle kutlanması için herkes üzerine düşeni yapmalıdır. Dolayısıyla newroz, "tırmandırılmaya çalışılan gerilimin" değil, "barış, demokrasi ve özgürlük taleplerinin" doruk noktası olmalıdır.

İsmail H. Tombul KESK Genel Başkanı

Mehmet Soğancı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Gencay Gürsoy TTB Başkanı

Celal Korkut Yıldırım Türk Dış Hekimleri Birliği Başkanı

TMMOB 20 MART'TA SAAT 20'DE İŞGALE VE SAVAŞA DUR DİYECEK! 19 MART 2007

Kapitalist küreselleşmenin dünya halklarını düşürdüğü duruma bakın: Bir yanda bizim gibi ülkelerde sisteme entegrasyon için uyum yasaları. Öte yanda Irak'ta olduğu gibi savaş ve işgal.

Evrenin efendisi ABD'nin Irak'ta giriştiği işgalin dördüncü yılında da kargaşa ve çözümsüzlük ortamı tüm ülkede hükmünü sürdürüyor

İşgalci güçler ve yerli işbirlikçileri tarafından her gün Irak halkının üzerine bombalar yağdırılıyor. Güpegündüz gelişigüzel alınan insanlar işkencelerden geçiriliyor. Her gün yüzlerce Iraklının yüreği susturuluyor. Her gün onlarca Iraklı çocuk, Iraklı kadın, Iraklı genç yok ediliyor.

Irak'ta ABD emperyalizminin ve yerli işbirlikçilerinin yarattığı ortamı hepimiz biliyoruz: Bu insanlık suçudur! Bu katliamdır!

TMMOB,

Türkiye'de ve dünyadaki savaş ve işgal karşıtları ile birlikte, ABD'nin Ortadoğu'dan çekilmesi için, Irak'ta süren işgalin son bulması için, savaşın ve ölümlerin durdurulması için örgütlü bulunduğu her yerde

20 Mart günü saat 20.00'de,

ABD'nin Irak'ı bombalamaya başladığı gün ve saatte meşaleleri yakarak, düdüklere çalarak; bir ışık yakacak, bir ses verecek ve "İŞGALE VE SAVAŞA DUR" diyecek.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

20M20 ETKİNLİĞİ **20 MART 2007**

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

Bundan tam 4 yıl önce, 20 Mart saat 20:00'de "işgal güçleri" Irak'a ilk bombayı attı. Onlar acı, gözyaşı ve ölümün ateşini yaktı; biz direnişin, isyanın hayatın ateşini yaktık. ABD ve İşgal Çetesi, devasa askeri gücün kazanacağını sandı. Yanıldılar. Onlar kaybettikçe, savaş ve işgal karşıtı güçler büyüdü. Bugün artık söyleyebiliriz ki, savaş karşıtlarının inadı, Irak Halkının direnişi, ABD'nin devasa askeri makinesini siyasi anlamda yendi. Artık işgal ve savaş çetesinin hiçbir meşruiyeti kalmadı.

Birleşmiş Milletler Sözleşmesi dahil tüm uluslararası hukuk normlarını çiğneyerek başlatılan bu savaşta, 1 milyon Iraklı hayatını kaybetti. Şehirleriyle, barajlarıyla, alt yapı tesisleriyle tüm bir ülke yıkıldı. Sokaklarında her gün bombaların patladığı, insanların yaşayacak bir yarınlarının olmadığı bir iç savaş ortamı Irak'ın kaderi haline getirildi.

Dört yıl boyunca, Irak'ta bombalanmayan, yıkılmayan yegâne yapılar, "petrol kuyuları" oldu. Savaş bezirganları bir damla daha fazla petrol için yüz binlerce insanın kanını dökmekten çekinmedi.

Biraz daha petrol, biraz daha güç uğruna yapılan bu katliama bugüne değin sessiz kalmadık, bundan sonra da sessiz kalmayacağız.

Bu akşam, Türkiye'nin her yerinde, savaşa "dur" demek için ellerinde meşaleleri, mumları ve fenerleriyle toplanmış insanlar "Savaşa ve İşgale Hayır" sloganlarını bir kez daha haykırarak, barış içinde bir dünyada, kardeşçe yaşama özlemlerini dile getiriyor.

Bizlerin bu çılgılığı tüm dünyadan yankılanıyor. Dünyanın her yerinde savaş karşıtları işgale karşı seslerini yükseltiyor. Bizler, barbarlığın ve terörün dünyanın kaderini çizmesine izin vermeyeceğiz. Çünkü bizler dünyanın ve insanlığın vicdanıyız.

Dünyanın her yanında yükselen bu barış çılgılığı, elbette gözleri petrol karasıyla körleşenlerin kulaklarına da girecektir. İşledikleri büyük suçun ızdırabı, yakalarını bırakmayacaktır.

Onların yakalarını bizler de bırakmayacağız. Hepsinden birer birer hesap soracağız. Irak'a dört yıl boyunca düşen her bombanın, atılan her füzenin, ateşlenen her silahın hesabını verecekler.

Yalanlarla başlayan savaş, giderek Irak'ı ve tüm Ortadoğu'yu içinde çıkılmaz bir bataklığa çevirmektedir. İşgal güçleri Irak'ı derhal terk etmelidir.

Irak'ta askeri bulunan ülkeler, derhal birliklerini geri çekmelidir.

Irak'ın işgaline ortak olan ülkeler, Irak'ın tüm savaş zararlarını tazmin etmelidir.

Başta Bush ve Blair olmak üzere, işgalci ülkelerin devlet başkanları savaş suçlusu olarak yargılanmalıdır.

Sesimiz büyüdükçe ABD ve işgal güçleri kaybetmeye devam edecek. Bugün Türkiye'nin her yerinde savaş ve işgale karşı ışık yakanlar, 15 Şubat'tan bu yana "Savaşa Dur De" sitesine girerek eyleme destek veren 200 bin kişi, dünyanın her yanında sokakları dolduran milyonlarca insan, barıştan yana seslerini birleştirdiği sürece, işgalciler değil halk kazanacak.

**TMMOB'DEN MİLLETVEKİLLERİNE ÇAĞRI:
“YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNİ DÜZENLEYEN KANUN TASARISI
GENEL KURUL GÜNDEMİNDEN DÜŞÜRÜLMELİDİR”**

05 NİSAN 2007

TBMM gündeminde bulunan “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”nın Meclis gündeminden düşürülmesi için tüm milletvekillerine TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı imzasıyla, yasanın sakıncalarını ve hukuka aykırılıklarını anlatan birer mektup gönderilmiştir.

Mektup ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Sayın Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından sunulan “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”nın yasallaşması halinde ülkemiz vatandaşları ile TMMOB açısından mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti alanında ulusal ve uluslararası alanda olacakları ve hukuka aykırılıkları aşağıda kısaca sunmaya çalıştık.

1. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleği, kısıtlı kaynakların doğru kullanılması yanında evrensel nitelik taşır. Mesleğin ortaya çıkışından bu yana alanda bilgi, teknoloji ve insan gücü paylaşımı söz konusudur. Kamu güvenliği ile yakından ilgili olan bu hizmetin sunumu, ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada belli standartlara, belge istemi, prosedür ve yeterlilik kriterlerine bağlanmıştır. Kamu güvenliği ve kalkınma planları ile doğrudan ilgisi olan bu hizmetler, doğası gereği kamu hizmeti niteliği taşıdığından denetime tabidir. Bu denetimde öncelik, akademik yeterlilik ve mesleki yeterliliktedir. Mesleki yeterliliğin ispatı, tanınması ve denetimi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de meslek odaları kanalıyla yapılmaktadır. Anayasa'nın 135. maddesi, meslek mensuplarının denetimi konusunda TMMOB ve bağlı odaları kamusal görevle yetkilendirmiştir.

2. Tasarının yasallaşması halinde, yabancı ülke vatandaşı gerçek kişi hakkında, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un “unvan tanınmadan mesleğin ülkemiz sınırlarında icra edilemeyeceğine dair” 1. ve 7. maddeleri uygulanmayacaktır. Bunun anlamı, yabancı ülke vatandaşının mühendis, mimar veya şehir plancısı unvanına sahip olmadan mesleğini icra edebileceğinin, imza ve proje sorumluluğu alabileceğinin ülkemizce kabulüdür.

3. Dünyadaki tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de mühendislik, mimarlık ve şehir plancısı unvanı akademik eğitim-öğretimle kazanılan unvanlardır. Akademik yeterliliği tespit eden de yine devletin bu alanda görevlendirdiği akademik kurumdur. Bizim ülkemizde bu kurum YÖK'tür. Tasarı ile akademik yeterliliği tanıma alanında görevli kılınmış YÖK de devre dışı bırakılmıştır. (Akademik yeterlilik tanıma istemleri, 2547 sayılı Kanun çerçevesinde yapılmaktadır.) 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı

Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa, yurtdışında lisans eğitimi almış olanların Türkiye’de mesleki faaliyette bulunabilmelerini “denklik belgesi alma” koşuluna bağlamıştır. Bu yasalar çerçevesinde, yurttaş-yabancı ayrımı yapılmaksızın herhangi bir kişi yabancı okul mezunu ise Türkiye’de mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti sunabilmesi için öncelikle YÖK’ten denklik belgesi almak zorundadır. Oysa, tasarı yabancı ülke vatandaşlarını bu zorunluluktan muaf tutmaktadır. Bununla, ülkemiz vatandaşına akademik ve mesleki yeterliliği tanınmadan mesleğini icra etmelerine izin verilmezken yabancıya bu hak verilmektedir. Bu tasarının yasalaşması halinde ülkemiz vatandaşı meslek mensupları kendi ülkemizde haksız rekabetin mağduru olacaktır. Vatandaşımız meslek insanı iş kaybına uğrayacaktır.

4. Tasarının kabulü halinde, mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrası sırasında yabancı ülke vatandaşı gerçek kişinin sunmuş olduğu yabancı okul diplomasının sahte olup olmadığı dahi ülkemizde denetlenemeyecektir. Bilindiği üzere, YÖK’ün denetimine sunulan diplomalarda sahte belgelere rastlanıldığı bir gerçektir. Tasarı, unvanı “taniyacak ve denetleyecek” olan makamları ortadan kaldırmaktadır.

Tasarının gerçek ve tüzel kişilere tanıdığı muafiyet, ne ulusal çıkarlarla, ne mesleğin doğasıyla ne de söylenildiği şekli ile AB uygulamalarıyla örtüşmektedir. Dünya ve Avrupa Birliği uygulamaları incelendiğinde; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin icrası için, akademik yeterlilik, mesleki yeterlilik, meslek odasına üyelik, dil ve sınav koşulları gibi çeşitli mesleki kısıt ve kısıtlar getirilmiştir. Örneğin AB’de hizmetlerin, kişilerin ve malların serbest dolaşımı konusunda çeşitli direktifler var iken, İngiltere, Fransa ve İtalya meslek insanlarını ve pazarlarını korumak için yapılan anlaşmalarda karşılıklı tanımayı esas almışlardır. Ülkemizde ise, söz konusu mesleklerin icrasına yönelik denetim koşulları oldukça yetersizken var olan bu koşulların da ortadan kaldırılması düşündürücüdür. Bu nedenle, tasarıyla getirilmesi düşünülen bu düzenlemenin ulusal ve mesleki çıkarlara uygun olmadığı açıktır.

5. Ülkemiz vatandaşlarına, 6235 sayılı TMMOB Yasası, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve 2547 sayılı YÖK Yasası uygulanacakken yabancılara uygulanmaması mesleki hizmetlerin sunumunda eşitsizlik yaratacağından Anayasa’ya aykırıdır. Tasarı ile getirilen yabancı-yurttaş ayrımı hukuki bir eşitsizliği doğurmaktadır.

6. Tasarı, firmalar açısından da eşitsiz bir düzenleme öngörmektedir. Türkiye menşeli tüzel kişilikler yabancı çalıştırmak istediklerinde 3458 sayılı Kanuna tabi olacaklar ve bunlara çalışma izni prosedürü uygulanacaktır. Yabancı menşeli şirketlerde ise hem çalışma izni hem de mesleki yeterlilik prosedürü aranmayacaktır. Türkiye menşeli şirketler için haksız rekabet ve eşit olamayan bu prosedür uygulaması da Anayasa’nın eşitlik ilkesine ve Devletin çalışma barışını sağlama görevine aykırıdır.

7. Tasarı, denetimsiz hizmet sunumunun önünü açmaktadır. Denetimsiz hizmet sunumu haksız rekabetin önünü açtığı gibi hizmet kalitesini de düşürecektir. Çünkü, akademik ve mesleki yeterlilik kriterinin aranmaması, -maliyet unsuru olarak görülen mesleki hizmetin- geri kalmış ülke vatandaşlarınca ifasını doğuracaktır. Sonuç, geri kalmış ülkelerden getirilen meslek adamlarının emeğinin sömürülmesi yanında kendi meslek

mensuplarımız aleyhine haksız rekabet kendi yasama organımızca yasal hale getirilmiş olacaktır. Böylece, yabancı sermayeden beklenen istihdam sorununu çözmeye beklentisi, kendi meslek adamlarımızın işsiz kalması ile sonuçlanacaktır. Ülkemizde çalışan yabancı ülke vatandaşı mühendislerin dağılımına bakıldığında, kilit personel hariç genelde geri kalmış ülke vatandaşlarının çalıştırıldığı görülecektir.

8. Yasa tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan, 25 Şubat 1995 tarih ve 22213 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak, 26 Mart 1995 tarihinde yürürlüğe giren Dünya Ticaret Örgütü Hizmet Ticareti Genel (GATS) Anlaşması bir “iç hukuk” düzenlemesi haline gelmiş olacaktır. Tasarı ile getirilen düzenlemeler, söz konusu Anlaşma eki Ülke Taahhüt Listelerimizde yer alan ve yabancıların hizmet sunumuna açık olan sektörlerde yer alan kısıtlarımıza aykırı bir durum yaratmaktadır. Yabancı ülke vatandaşı teknik insanların “Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın ve TMMOB’nin uygun görüşü alınmasına istinaden” ve ilgili meslek odasına “geçici üyelik”le çalıştırılmasından ibaret olan kısıt; bu tasarı ile ortadan kaldırılmaktadır. Karşılıklılık ilkesi olmaksızın yabancı ülke vatandaşlarına açılan kapı, daha sonraki süreçte yabancı ülke vatandaşları açısından uluslararası mahkemelerde kazanılmış hak olarak değerlendirileceğinden, açılan kapı bir daha kapatılamayacaktır.

Gümrük Birliği ile malların tek taraflı olarak ülkemize girişine 1995 yılında o dönemin siyasal iktidarı izin vermiştir. Bu dönemin siyasi iradesi ise, bu kez hizmetlerin ülkemize koşulsuz girişine izin vermektedir. 4817 sayılı Kanun (8/e maddesi ile) ile 2003 yılında kişilerin serbest dolaşımı kapsamında sadece AB vatandaşlarına tanınan serbesti - ülkemize koşulsuz istisnai giriş şartı- söz konusu tasarı ile tüm yabancı ülke vatandaşları için genişletilmektedir.

Ülkemizde gerçek kişilerin yanı sıra, küçük ve orta ölçekli sermaye yapıları için de çeşitli koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi ihtiyacı varken, yabancı ülke vatandaşlarına ve yabancı sermayeye “kayırcı” muamele yapılması kabul edilebilir değildir.

Bu nedenle; tasarı sahiplerinin Meclis’e bu yasayı sunarken öncelikle cevaplaması gereken sorular bulunmaktadır:

1. Kendi vatandaşımız mühendis, mimar ve şehir plancısı neden kendi pazarında ve uluslararası pazarda korunmamaktadır?
2. Neden başka ülkelerin vatandaşımıza tanımadığı serbestileri, ülkemiz başka ülke vatandaşlarına sağlamaktadır?
3. Ulusal düzenlemeler ile verilen bu serbestlik, AB mevzuat uyum çalışmaları sonucunda geri alınması gerektiğinde ne olacaktır?
4. Bu süreçte meslek alanlarımıza verilen zararı; kim, nasıl telafi edecektir?

Bu sorunun yalnızca TMMOB’nin öznel bir sorunu olmadığını bilmenizi isteriz.

Saygılarımızla,
Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİ 1 MAYIS'TA TAKSİM'DE 12 NİSAN 2007

Değerli Basın Emekçileri, Sevgili Arkadaşlar

İşçilerin, emekçilerin ve ezilenlerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı kutlama ve 1 Mayıs 1977 katliamının 30. yıldönümünde yitirdiklerimizi anma çalışmalarımız devam etmektedir.

Bütün dünyada bayram havasında geçen 1 Mayıs, ne yazık ki ülkemizde uzun yıllardır gerilimler yaratılarak, kutlamalara gölge düşürülerek, çeşitli vesileler öne sürülerek engellenmek istenmektedir. Biz biliyoruz ki burada asıl hedeflenen şey, demokrasi ve özgürlükler mücadelesinin engellenmesi, birlik ve dayanışmamızın önüne set çekilerek, özgürlük ve demokrasi güçlerinin halkla bağlarının kopararak zayıflatılmak istenmesidir. Bu oyunları, bu yıl da boşa çıkartarak, 1 Mayıs'ı hakettiği anlam ve önemle kutlamakta kararlıyız.

Değerli Arkadaşlar

30 yıl önce, 1 Mayıs 1977'de bu meydana, üzerlerinde oynanan oyundan habersiz, bir hukuk devletinde yaşadıklarına duydukları inanç ve güvenle kaygı duymadan, bir bayram sevinci yaşarken yaşamlarını yitiren 36 yurttaşımıza, yakınlarına ve işçi sınıfına, demokrasi adına toplum olarak ve vicdanen borçluyuz.

Bu yıl, bu borcumuzu ödemek, yarım kalmış bir sevinci tamamlamak, kaybettiklerimizin yaşıyor olsalardı duyacakları coşkuyu sürdürmek, 1 Mayıs geleneğini yasaklardan arındırmak için emekçilerin önlerine konan engelleri, yasakları aşarak, Taksim Alanı'nda olacağız.

Ancak, bu demokratik istemimizin siyasi iktidar tarafından yeterince anlaşıldığından ve beklentilerimizin karşılanması için gerekli duyarlılığın gösterildiğinden söz edebilmenin koşulları yoktur.

Sayın Basın Mensupları

Gerek dünya kamuoyu karşısında ve gerekse ülkemizde, hükümet çevrelerinden veya üst düzey devlet görevlilerinden kim ağzını açarsa açsın, ülkemizdeki demokratikleşmeden, hak ve özgürlüklerin genişlemesinden vs. dem vuruyor.

Oysa, - 1 Mayıs 1977'de Taksim'de 1 Mayıs bayramını kutlayan 500 bin kişiye saldırarak 36 yurttaşımızın ölümüne neden olan olaylar aydınlatılmadan

- Dünyanın pek çok ülkesinde bayram olarak kutlanan 1 Mayıs'ı ülkemizde de bayram ilan etmeden,

- 1 Mayıs kutlamalarını demokrasi mücadelesinin sesi olan, ülkenin en seçkin sendika ve örgütlerince bugün en anlamlı yerde kutlamamıza olanak tanınmadan "demokratikleşmeden" söz edilemez.

Çünkü 1977 1 Mayısı, aydınlatılmayan tüm siyasal cinayetlerin, Maraş, Çorum, 16 Mart'ta üniversite gençlerinin üzerine bomba atılması gibi katliamların başlangıcıdır. Kim ne derse desin, ister derin devlet, ister kontrgerilla, ister çete... Bütün bunlar

aydınlığa çıkarılmadan ülkemizde gerçek bir demokrasiden bahsedilmesinin olanağı yoktur, olamaz!

Bu nedenlerle, toplumsal hassasiyetlerin tepe noktalarda yaşadığı günümüz koşullarında;

- 1 Mayıs'ın İŞÇİ SINIFININ BAYRAMI olarak TBMM'de ilan edilmesi,

- 1977 suçlarının ortaya çıkarılması ve yargılanması için TBMM Araştırma Komisyonu'nun kurulmasını talep ediyoruz.

Bu taleplerimizin gerçekleşmesi, toplumumuzun büyük çoğunluğunda olumlu karşılanacak ve bugüne kadar gerginlik ve 'tabu' olan bir sorun çözümlenmiş olacaktır.

1 Mayıs, bu görev ve sorumluluk duygusuyla emek hareketinin uluslararası birlik, dayanışma, mücadele ve direniş günü olarak en geniş katılımı Taksim'de kutlanacaktır.

2007 1 Mayıs'ı, ülkemizde yaşanan toplumsal sorunlara "dur" demek için, haklarımıza, ekmeğimize ve daha da önemlisi geleceğimize sahip çıkmamız için meydanları dolduracağımız bir gündür.

Yer, Taksim'dir!

Şekli ise, BİRLİK, MÜCADELE ve DAYANIŞMADIR!

Biz, aşağıda imzası olan demokrasi güçleri 1 Mayıs'ı birlikte örgütleyecek; hak ettiği anlam ve önemle Taksim'de kutlayacağız.

Buradan, başta diğer işçi konfederasyonları ve üyeleri olmak üzere, bütün halkımızı, emek dostlarını, özgür ve demokratik bir ülke özlemi içinde olan herkesi 1 Mayıs'a davet ediyor, 1 Mayıs 2007 günü Taksim'de yapılacak 1 Mayıs kutlamalarında aramızda görmek istiyoruz.

İNSANCA YAŞAM, İNSANCA DÜZEN İÇİN
HALKLARIN KARDEŞLİĞİ ve BİRARADA YAŞAMAK İÇİN
YOKSULLUK, ADALETSİZLİK VE SÖMÜRÜYE KARŞI
PARASIZ EĞİTİM, PARASIZ SAĞLIK İÇİN
NEOLİBERALİZM ve İRKÇİLİĞE KARŞI
İŞSİZLİK, ÖZELLEŞTİRME VE TAŞERONLAŞTIRMAYA KARŞI
İŞÇİLERİN, EMEKÇİLERİN ve EZİLENLERİN BİRLİĞİ İÇİN
HER TÜR AYRIMCILığA KARŞI EŞİTLİK ve ÖZGÜRLÜK İÇİN
TECRİTE VE F-TİPİ CEZAEVLERİNE KARŞI
SAVAŞA, İŞGALE ve İŞBİRLİKÇİLİĞE KARŞI
12 EYLÜL DARBECİLERİNİN YARGILANMASI İÇİN
ÜLKEMİZE SAHİP ÇIKMAK İÇİN
1 MAYIS 1977 KATLİAMI DOSYASININ AÇILMASI İÇİN
1 MAYIS'IN RESMİ TATİL İLAN EDİLMESİ İÇİN

1 MAYIS'TA TAKSİM'DEYİZ!

NEOLİBERALİZME, GERİCİLİĞE VE İRKÇILIĞA KARŞI EMEKTEKİ VE HALKTAN YANA TAVIR ALACAK BİR CUMHURBAŞKANI İSTİYORUZ 12 NİSAN 2007

Mayıs ayı içerisinde Türkiye'nin 11. Cumhurbaşkanı TBMM'de seçilecek. Seçimler sürecinde -halkın günlük yaşamına yeterince değmeden- sürdürülen tartışmalar, yönetenler arasındaki iktidar çatışmasının yansımasıyla, toplumu laik-anti laik ekseninde saflaşmaya itiyor. Yaşanan bu tartışmalar örgütleri ve bireyleri bu saflaşmanın bir tarafı olmaya zorluyor.

Emek ve meslek örgütlerinin görevi ve sorumluluğu; bu sahte saflaşmanın dışında emekten, halktan yana bir çözüm oluşturmak ve bu ekseninde bir gücü açığa çıkarmaktır.

KESK ve TMMOB, Cumhurbaşkanlığı seçim sürecini bu sorumluluk ve bilinçle değerlendirmektedir:

Cumhurbaşkanı, Anayasa'da yazılı olduğu biçimiyle TBMM'de seçilecektir. Oysa "Cumhur"un yani "Halk"ın başkanını seçecek parlamentonun yapısı temsil özürdür. 12 Eylül hukukunun ürünü olan antidemokratik %10'luk seçim barajlarıyla, 2002 seçimlerinde toplam seçmenin %55'inin, oy kullanan seçmenin ise %45'inin iradesi parlamento'ya yansımamıştır. AKP toplam seçmenin %25'inin oyuyla parlamentoda %65 çoğunluk sağlamıştır. AKP bu antidemokratik temsile dayanarak Cumhurbaşkanını tek başına belirlemek istemektedir.

Bu süreçte bütün toplum Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın ağzından çıkacak Cumhurbaşkanı adayının adını bekliyor. Biliyoruz ki, Erdoğan'ın belirlediği aday TBMM'de AKP çoğunluğu tarafından oylanacak ve Cumhurbaşkanı olacaktır. Aslında Cumhurbaşkanı'nı tek başına AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan belirleyecektir. Halk ve emekçiler, karar sürecine müdahil olmadan, siyasi partiler yasasının yarattığı "sultan" liderin belirlemesiyle, temsil özürdü parlamentoda "demokratik(!)" biçimde "sonuç" belirlenecektir. Ve ne yazık ki bunun adı da "milli irade" olacaktır.

AKP'nin bu süreci, halkın %65'inin iradesini karşısına alarak, tek başına belirleme isteği demokratik değildir. Kısa süre sonra yapılacak genel seçimlerle de telafisi zor temsil sorunları ortaya çıkacaktır.

Diğer yandan, %10'luk seçim barajını savunup "Bu Parlamento Cumhurbaşkanı'nı seçemez" demek de başka bir çelişkidir. Yapılması gereken en kısa zamanda siyasi partiler yasasının ve seçim yasasının değiştirilmesi ve barajların kaldırılarak halkın tümünün iradesinin meclise yansımalarının sağlanmasıdır.

Darbeci Generaller tarafından hazırlanan 12 Eylül Anayasası'nda Kenan Evren için belirlenen "Cumhurbaşkanı'nın görev, yetki ve sorumlulukları" demokratik parlamenter sistemle uyumsuzdur. Parlamento tarafından seçilmiş, halkın iradesinin üzerine

oturmayan bir Cumhurbaşkanı'nın, "Devletin Başı" sıfatıyla geniş yetkilerle donatılması ve dahası işlemlerinden dolayı bir sorumluluğunun olmaması demokratik değerlerle bağdaşmaz.

Yetkileri tartışılmadan, bu yetkileri kimin kullanacağını tartışmak da, yetkileri kullanmaya talip olmak da kabul edilebilir bir durum değildir ve sorunu çözmeyecektir. Zaman varken hemen Anayasa değişikliğine gidilerek, Cumhurbaşkanı'nın yetkileri sınırlandırılmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde sorun "Rejim Sorunu" olarak sunulmakta ama konu Recep Tayyip Erdoğan ismine indirgenerek tartışılmaktadır. Oysa toplumun muhafazakârlaştırılması, 12 Eylül'ün ortaya koyduğu "Türk-İslam Sentezi" politikalarının doğrudan bir sonucudur. Bu politikaları sistematik olarak uygulayarak "Siyasal İslam"ın gelişmesine katkı sunanların bugün laiklikten söz etmesi ironiktir.

Hiç kimse yaşanan tartışmaları gerekçe gösterip, darbe girişimleri ya da çığırkanlığı yapmaya, Cumhurbaşkanlığı sorununu demokrasi dışı yollarla çözmeye cesaret etmemelidir. Başta 12 Eylül olmak üzere bütün darbelerin öncelikli mağduru emekçiler ve halk olmuştur. Anti demokratik yönelimlerin karşısında olmak her demokratın öncelikli görevidir. Bizim her süreçte darbelere karşı duracağımız bilinmelidir.

İçerisinden geçtiğimiz süreçte "Nasıl bir Cumhurbaşkanı?" sorusunun yanıtı önem kazanmaktadır.

Cumhurbaşkanı Taraf Olmalıdır!

Biz, neo-liberalizme, gericiliğe ve ırkçılığa karşı eşitlikten, özgürlükten, laiklikten, demokrasiden yani emekten ve halktan yana tavır alacak bir Cumhurbaşkanı istiyoruz.

Biz; gericiliği toplumun ve devletin her zerresine yerleştirmek ve kurumsallaştırmak isteyenlerle, IMF ve ABD'nin emirlerini harfiyen yerine getirenlerle darbeci generaller arasından bir tercih yapmak zorunda değiliz.

Biz asıl yapılması gerekenin, cumhurbaşkanlığı sorununu da çözecek olanın bir demokratik dönüşümün gerçekleştirilmesi olduğunu söylüyoruz.

Biz bu dönüşüm için üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz, bunun için kararlıyız.

İsmail H. Tombul KESK Genel Başkanı
Mehmet Soğancı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SÖYLEDİK BİR KERE DAHA SÖYLÜYORUZ;
BİZ NEOLİBERALİZME, GERİCİLİĞE VE İRKÇİLİĞA KARŞI
EMEKTE N VE HALKTAN YANA TAVİR ALACAK
BİR CUMHURBAŞKANI İSTİYORUZ
24 NİSAN 2007**

Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde -halkın günlük yaşamına yeterince değmeden-sürdürülen tartışmalar, yönetenler arasındaki iktidar çatışmasının yansımalarıyla, toplumu laik-anti laik ekseninde kamplaşmaya itiyor. Yaşanan bu tartışmalar örgütleri ve bireyleri bu kamplaşmanın bir tarafı olmaya zorluyor.

Emek ve meslek örgütlerinin görevi ve sorumluluğu; bu saflaşmanın dışında emekten, halktan yana bir çözüm oluşturmak ve bu ekseninde bir gücü açığa çıkarmaktır.

Cumhurbaşkanı, Anayasa'da yazılı olduğu biçimiyle TBMM'de seçilecektir. Oysa "Cumhur"un yani "Halk"ın başkanını seçecek parlamentonun yapısı temsil özürlüdür. AKP toplam seçmenin %25'inin oyuyla parlamentoda %65 çoğunluk sağlamıştır. AKP bu antidemokratik temsile dayanarak Cumhurbaşkanını tek başına belirlemek istemektedir. Bu süreçte bütün toplum Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın ağzından çıkacak Cumhurbaşkanı adayının adını beklemektedir. Ve ne yazık ki bunun adı da "milli irade" olacaktır. AKP'nin bu süreci, halkın %75'inin iradesini karşısına alarak, tek başına belirleme isteği demokratik değildir.

Diğer yandan, %10'luk seçim barajını savunup "Bu Parlamento Cumhurbaşkanı'nı seçemez" demek de başka bir çelişkidir. Yapılması gereken en kısa zamanda siyasi partiler yasasının ve seçim yasasının değiştirilmesi ve barajların kaldırılmasıdır.

12 Eylül Anayasası'nda Kenan Evren için belirlenen "Cumhurbaşkanı'nın görev, yetki ve sorumlulukları" demokratik parlamenter sistemle uyuşmamaktadır. Yetkileri tartışılmadan, bu yetkileri kimin kullanacağını tartışmak da, yetkileri kullanmaya talip olmak da kabul edilebilir bir durum değildir ve sorunu çözmeyecektir. Anayasa değişikliğine gidilerek, Cumhurbaşkanı'nın yetkileri sınırlandırılmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde sorun laiklik ekseninde "Rejim Sorunu" olarak sunulmakta, konu Recep Tayyip Erdoğan ismine indirgenerek tartışılmaktadır. Oysa toplumun muhafazakârlaştırılması, 12 Eylül'ün ortaya koyduğu politikaların doğrudan bir sonucudur. Bu politikaları sistematik biçimde uygulayarak "Siyasal İslam"ın gelişmesine katkı sunanların bugün laiklikten söz etmesi ironiktir. Oysa laiklik karşıtları ile mücadele 12 Eylül ile hesaplaşmaktan geçmektedir.

Biz gerici ve gericiğin beslediği 12 Eylül uygulamalarının devamından yana olanlar arasında bir tercih yapmayacağız. Başta 12 Eylül olmak üzere bütün darbelerin öncelikli mağduru emekçiler ve halk olmuştur. Anti demokratik yönelimlerin karşısında olmak her demokratın öncelikli görevidir.

Cumhurbaşkanı Taraf Olmalıdır!

Biz, neo-liberalizme, gericiliğe ve ırkçılığa karşı eşitlikten, özgürlükten, laiklikten, demokrasiden yani emekten ve halktan yana tavır alacak bir Cumhurbaşkanı istiyoruz.

Biz, emperyalizme karşı tam bağımsızlıktan yana tavır alacak bir Cumhurbaşkanı istiyoruz.

Biz yurttta ve dünyada barıştan yana tavır alacak bir Cumhurbaşkanı istiyoruz.

Biz, kırk katır, kırk satır dayatmalarına karşı “Özgür ve Demokratik Bir Türkiye” diyoruz.

Biz tüm demokrasi güçlerini, hepimize dayatılan bu karanlığı birlikte yırtmaya ve dağıtmaya davet ediyoruz.

KESK Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
TMMOB Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TTB Türk Tabipleri Birliği

YAŞASIN 1 MAYIS YAŞASIN BİRLİK MÜCADELE DAYANIŞMA GÜNÜ 25 NİSAN 2007

YAŞASIN 1 MAYIS
YAŞASIN BİRLİK MÜCADELE DAYANIŞMA GÜNÜ

Bundan yüzyılı aşkın bir süre önce emekçilerin ateşlediği fitil “Başka Bir Yaşam, Başka Bir Türkiye, Başka Bir Dünya Mümkün” diyenlerin yolunu bugün de aydınlatmaya devam ediyor.

Her 1 Mayıs'ta, bir yandan geçmişte yaşanan mayısların birinci günlerini yeniden anımsamak ve yeniden anımsatmak görevimiz var; öte yandan da gelecek güzel günlerde yaşanacak 1 Mayıs'lara olan inancı dile getirmek görevimiz var.

77 Bir Mayıs'ın sesleri kulaklarımızda.
77 Bir Mayıs'ında yitirdiklerimiz yanı başımızda.

Bugün, yeniden 1 Mayıs alanlarındayız.
Bugün, ellerimizde eşitlik, özgürlük ve adalet isteyen bayraklarımız var. Bugün sesimize ses katma, yüreklerimizi yüreklerimizle birleştirme zamanı. Bugün, neoliberal politikalara ve onların yaratıcılarına daha güçlü karşı durma zamanı.
Bugün, gericiliğe ve ırkçılığa karşı daha fazla dik durma zamanı. Bugün, dünyadaki kardeşlerimizle birlikte bize dayatılan açlığı, yoksulluğu, sömürüyü, savaşı, gözyaşını ve acıyı yenmek için, kendi yaşamımızı ve geleceğimizi savunmak için, mücadele bayrağını daha da yükseltme zamanı. Bugün, Türkiye'de, Ortadoğu'da ve bütün dünyada savaşa karşı barışın, kardeşliğin, bir arada yaşamın, adaletin ve dayanışmanın hüküm sürdüğü bir gelecek yaratmak için mücadelemizi kararlılıkla sürdürme zamanı.

Özlemlerle yüklüüz bugün, umutlarla yüklüüz.
Yitirdiğimiz tüm değerlerimiz 1 Mayıs alanlarında bizimle birlikteler. Yapacaklarımız var daha, birlikte yazacağımız tarihler var. Yürüyoruz inançla. Yürüdüğümüz bu yolda geride bıraktıklarımız bize ışık oluyor
Bugün yeniden 1 Mayıs alanlarındayız ellerimizde bayraklarımızla.

Haydi, 1 Mayıs'a!
Haydi, 1 Mayıs alanlarına!

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**5582 SAYILI KANUNUN 10. VE 15. MADDELERİ
ANAYASA MAHKEMESİ'NCE İPTAL EDİLMELİDİR
26 NİSAN 2007**

Siyasal İktidar, her fırsatta ilgili ilgisiz yasalarla, TMMOB ve onun demokratik gücünü parçalamak için yeni modeller yaratarak, TMMOB'nin gündemini ana ekseninden saptırmaya çalışmaktadır. Hiçbir demokratik hukuk devletinde görülmemiş hukuk dışı yol ve yöntemlerle kurumsal yapıların yetkilerini zayıflatacak düzenlemeler yapılmaktadır. Bu nedenle, Birliğimiz, kendi alanlarından çok siyasi iktidarın işlem ve kararlarına karşı savaşım vermek zorunda kalmaktadır.

21 Şubat 2007 tarihinde TBMM'de kabul edilen 5582 sayılı "Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 6 Mart 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Dar gelirli yurttaşların konut sahibi olabilmelerini kolaylaştırmak amacıyla çıkarıldığı ileri sürülen Yasa, dar gelirli olmayan ve konut sahibi olanların konut sayısını artırmaya yönelik bir düzenleme olarak karşımıza çıkmış ve gerekçenin doğru olmadığı yasa düzenlemesi ile somutlaşmıştır.

5582 sayılı Kanunla yapılan düzenlemede, konut finansmanı ve konut finansmanı kurumlarının tanımları yapılmakta ve bu kuruluşlarla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu'na yetkili olmadığı alanlarda da detaylı düzenleme yapma yetkisi verilmektedir.

Bu düzenlemelerden biri, "Değerleme Uzmanlığı Birliği" adı altında, inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, mimarlık ve şehir plancılığı gibi alanlarda öğrenim görmüş meslek mensuplarının ayrı bir örgütlenmeye tabi tutulmasıdır. Anılan meslek mensuplarına 6235 sayılı Yasa'ya aykırı olarak bir örgütlenme öngörülmesinin, aynı zamanda Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle, Anayasa Mahkemesi incelemesine sunulması zorunludur. Meslek ve meslek mensuplarını etkileyecek olan 5582 sayılı Yasanın 10. ve 15. maddelerinin ekte sunulan Raporda ayrıntısı ile açıklanan nedenlerle iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını Ana Muhalefet partisinden talep etmek zorunlu olmuştur.

Konuyu ilgililerine sunmaktayız.

Mehmet Soğancı
Yönetim Kurulu Başkanı

5582 SAYILI YASA İLE İLGİLİ TMMOB RAPORU

GİRİŞ

21 Şubat 2007 tarihinde TBMM'de kabul edilen 5582 sayılı "Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 6 Mart 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Konut sahipliğinin artırılması için konut finansman sistemi oluşturmak gerekçesiyle kabul edilen Kanunla ipotek finansmanı kuruluşları sermaye piyasası kurumu olarak

tanımlanmış, faaliyet konuları sayılmış ve bu kuruluşlarla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kuruluna detaylı düzenlemeler yapma yetkisi verilmiştir.

5582 sayılı Kanunla 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle; konut finansmanı ve konut finansmanı kurumlarının tanımları yapılmakta ve bu kuruluşlarla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu'na detaylı düzenleme yapma yetkisi verilmektedir.

Yasama organının ve kamuoyunun iki yıldır gündeminde olan ve 5582 sayılı Yasa ile kanunlaşan ipotek karşılığı konut finansmanı sisteminin konut sorununu çözmekten uzak olduğuna ilişkin görüşlerimizi kamuoyu ile paylaşmıştık.

Bunun dışında bir meslek birliği olarak; doğrudan mesleği ve meslek mensuplarını etkileyecek olan Anayasa'ya aykırı 5582 sayılı Yasanın 10. ve 15. maddelerinin aşağıda ayrıntısı açıklanan nedenlerle iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını talep etmekteyiz.

İPTALİ İSTENEN MADDELER:

5582 sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun;

MADDE 10 - 2499 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “r) Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek değerlendirme kurumlarından sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan değerlendirme kurumlarını listeler halinde ilan etmek; bu Kanunun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacakların takibinde ve 38/A maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde yapılacak değerlemelerde, ilgili taşınmaz için değerlendirme yapacak kişi ve kurumlara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kişi ve kurumları listeler halinde ilan etmek,”

MADDE 15 - 2499 sayılı Kanuna 40/C maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 40/D maddesi eklenmiştir. “Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği MADDE 40/D - Gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansına sahip olanlar, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğine üye olmak için başvurmak zorundadırlar. Lisans sahibi, lisans almaya hak kazandığının kendisine tebliğinden itibaren üç ay içinde gerekli başvuruyu yapmakla yükümlüdür. Anılan yükümlülüğe uymayan kimselerin lisansı Kurulca iptal edilir. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği, gayrimenkul piyasasının ve gayrimenkul değerlendirme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, eğitim ve sertifika vermek, Birlik üyelerinin dayanışma ve mesleğin gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını ve değerlendirme standartlarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, kendisine mevzuatla verilen veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Birlik Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek, ilgili konularda üyeleri temsilen ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkilidir. Birlik, bölgesel ve ülke genelinde gayrimenkul değerleri konusunda istatistikler oluşturur ve yayınlar. Konut finansmanı kapsamında yapılan değerlemelere ilişkin bilgilerin, Birlik tarafından belirlenecek usul ve esaslara

göre Birliğe iletilmesi zorunludur. Birlik, alacağı kararlarda ve yapacağı düzenlemelerde, bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve ilgili diğer mevzuata uymakla yükümlüdür. Üyeler, Birlik Statüsüne ve Birlikçe alınacak kararlara uymak zorundadırlar. Birlik, 40/C maddesindeki hükümlere tâbidir.” şeklindeki hükümlerinin aşağıda sunduğumuz nedenlerle Anayasa’ya aykırılığından dolayı iptali gerekmektedir.

AÇIKLAMALAR:

1981 yılında kabul edilen Sermaye Piyasası Kanunu’nun temel amacı Kanunun gerekçesinde; “1. Sermaye piyasasının güven ve kararlılık içinde çalışmasını sağlamak ve tasarruf sahiplerinin haklarını korumak, 2. Sağlanan güven ve kararlılık ortamı içinde mobilize edilen tasarrufları iktisadi kalkınmanın emrine sunmak ve şirketleri sermaye bakımından halka açarak mülkiyetin tabanını yaygınlaştırmak” olarak ifade edilmiştir.

Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için kurulan Sermaye Piyasası Kuruluna da Yasayla bazı görev ve yetkiler verilmiştir. Yasanın ilk halinin 24. maddesinde Sermaye Piyasası Kuruluna verilen görev ve yetkiler arasında değerlendirme yapmakla görevli kuruluşlara ilişkin koşulları belirlemek yer almazken, Yasada 1999 yılında yapılan değişiklikle, 22 nci maddeye eklenen (r) bendi ile, başta gayrimenkul yatırım ortaklıkları olmak üzere sermaye piyasasındaki belli nitelikteki işlemlerde değerlendirme yapmakla görevli kuruluşlar olan ekspertiz kurumlarına ilişkin koşulları belirlemek konusunda Kurula yetki tanınmıştır. 2944 sayılı Kanunun 15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanunla değişik 22 nci maddesinin (r) bendine dayalı olarak Sermaye Piyasası Kurulunca yürürlüğe konulan “Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Değerleme Hizmeti Verecek Şirketlere ve Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına İlişkin Esaslar Hakkında 35 No’lu Tebliğ” ile gayrimenkul değerlendirme hizmeti verecek şirketlerin Kurulca listeye alınmalarına, listeden çıkarılmalarına, bu şirketlerin ortaklarının, yöneticilerinin ve bu şirketlerde çalışacak değerlendirme uzmanlarının niteliklerine ilişkin esaslar belirlenmiş ve bu şirketlerin faaliyetlerini sürdürürken uyacakları kurallar düzenlenmiştir. “Gayrimenkul Değerleme Şirketleri”nin faaliyet konusu, gayrimenkullerin, gayrimenkul projelerinin veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki muhtemel değerinin takdir edilmesidir. Şirketler bu faaliyetlerini istihdam edecekleri “Değerleme Uzmanları” vasıtasıyla yerine getireceklerdir. Sermaye Piyasası Kurulu’nun 12 Ağustos 2001 tarihli Resmi Gazete’de yayımladığı 35 Nolu Tebliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan “Değerleme Uzmanları”; “Bir gayrimenkulün, gayrimenkul projesinin veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların değerlemesini yapacak gayrimenkul değerlendirme şirketleri tarafından istihdam edilen, şirketin faaliyet konusunu yakından ilgilendiren inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, işletme, ekonomi, mimarlık ve şehir ve bölge planlaması gibi alanlarda asgari 4 yıllık üniversite mezunu ve gayrimenkul değerlemesi alanında en az 3 yıl tecrübesi olan ve Kurulun lisanslamaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde kendilerine Değerleme Uzmanlığı Lisansı verilen kişiler” dir. Nihayet 5822 sayılı Kanunun 10. maddesi ile 2499 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (r) bendi şu şekilde değiştirilmiştir: “r) Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek değerlendirme kurumlarından sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan değerlendirme kurumlarını listeler halinde ilan etmek; bu Kanun’un 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacakların takibinde ve 38/A maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde yapılacak değerlemelerde, ilgili taşınmaz için değerlendirme yapacak

kişi ve kurumlara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kişi ve kurumları listeler halinde ilan etmek”

Bu düzenleme ile Sermaye Piyasası Kurulunun belirlediği gayrimenkul değerlendirme şirketleri veya yetkilendirdiği kişiler artık sadece gayrimenkul yatırım ortaklıklarının sermaye piyasasındaki işlemlerinde ya da 01.11.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” uyarınca bankalarca konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullandırmalarında ipotekli gayrimenkullerin değerlemesinde değil, 5582 sayılı Kanunun düzenlediği konut finansmanından kaynaklanan alacakların takibinde yapılacak değerlemelerde de yetkili olacaklardır.

5582 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa getirilen ek düzenlemelerle; icra daireleri konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nın rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde satışı istenen taşınmaz için kıymet takdirlerini üç yıl sonra sadece Sermaye Piyasası Kurulu’nun yetki verdiği gayrimenkul değerlendirme uzmanları ya da şirketlerine yaptırabileceklerdir. Bu husus Kanunun 2 nci maddesi gerekçesinde; “Sermaye piyasası mevzuatında gayrimenkul değerlendirme faaliyetinin kimler tarafından yürütülebileceği ve bu kişilerin taşıması gereken nitelikler, değerlendirme faaliyetini yürüten kişi ve kurumların çalışma esasları, raporlama standartları ve değerlendirme ilkeleri belirlenerek, bu esaslara aykırılıkların yaptırımları düzenlenmiştir. Ayrıca, değerlendirme hizmeti verebilecek kurumlar, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından listeye alınmakta ve yine Sermaye Piyasası Kurulu tarafından bu faaliyeti yürütebilecek değerlendirme uzmanları, sınava tabi tutularak lisans verilmekte ve bu kişilerin sicilleri tutulmaktadır. Kanun hükmünde belirtilen kıymet takdirlerinin Sermaye Piyasası Kurulu tarafından listeye alınmış kurumlar veya Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine göre lisans almış kişiler tarafından yapılması hizmetin kalitesini artıracak gibi, kıymet takdirine itirazları azaltacak ve takip sürecinin kısalmasına katkıda bulunarak konut finansman sistemine olan güveni artıracaktır.” şeklinde açıklanmaktadır.

5582 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na getirilen “Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği” kurulmasına ilişkin madde ile değerlendirme uzmanlığı bir meslek olarak öngörülmekte ve gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansına sahip olanların bu meslek kuruluşuna üyeliği zorunlu kılınmaktadır.

Yukarıda anılan bütün bu düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde anılan Yasa hükümleriyle, yetkili olmayan bir kurum tarafından hiçbir eğitime dayalı olmayan bir unvan kazandırılmasının söz konusu olduğu ve hatta bir meslek yaratıldığı, yine yetkisiz kurumların yarattığı bu mesleğin mensuplarının üye olmaya zorunlu kılınacakları bir meslek örgütü kurulduğu ve nihayet bu şekilde yaratılan bir mesleğin mensuplarına da iş alanı yaratılmaya çalışıldığı açıkça görülmektedir.

Bu sebeplerle anılan Yasa maddeleri, Anayasa’nın 6, 8, 10, 130 ve 135 inci maddelerine aykırıdır.

1- Gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansı vermek suretiyle gayrimenkul değerlemesi yapacak kişileri belirlemenin, Sermaye Piyasası Kurulu’nun yukarıda aktardığımız kuruluş amaçları ve faaliyetleri kapsamında yer alabilecek bir konu olmadığı açıktır.

Sermaye Piyasası Kurulu “Sermaye piyasasının güven ve kararlılık içinde çalışmasını sağlamak ve tasarruf sahiplerinin haklarını korumak, sağlanan güven ve kararlılık ortamı içinde mobilize edilen tasarrufları iktisadi kalkınmanın emrine sunmak ve şirketleri sermaye bakımından halka açarak mülkiyetin tabanını yaygınlaştırmak” şeklindeki amaçlarla kurulmuş Anayasa’da tanımlanmamış olan bir kurumdur. Anılan kuruluş amaçlarıyla faaliyet göstermesi esas olan Sermaye Piyasası Kuruluna bu amaçlarla hiçbir ilgisi olmayan gayrimenkul değerlemesini yapacak kişi ve kuruluşları belirleme, lisans verme yetkisi tanınması, Anayasa’nın hiçbir kişi ve kurumun kaynağını Anayasa’dan almayan bir yetki kullanamayacağı, yürütme yetkisinin Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirilebileceği yönündeki 6 ncı ve 8 inci maddelerine aykırıdır.

2- Herhangi bir alanda uzmanlık “uzmanlık öğrenimi” yaparak kazanılır. Türk Yükseköğretim sistemi uzmanlık öğrenimini, lisansüstü öğrenim olarak düzenlemekte, lisansüstü öğrenim de yüksek lisans ve doktora öğrenimi ile kazanılmaktadır. Lisans, yüksek lisans, doktora öğretimi ise yüksek öğretim kurumlarının gerçekleştirebileceği öğretim alanlarıdır. Zira, “Çağdaş uygarlık ve eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke hedeflerine uygun “çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim...” 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 12. maddesine göre, yükseköğretim kurumlarının görevleri arasında sayılmıştır.

Yükseköğretim Kanunu ise anılan düzenlemelerin dayanağını Anayasa’nın 130. maddesinden almaktadır. Anayasa’nın 130. Maddesi “ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim ... yapmak .... üzere ... üniversiteler kurulur.” şeklindedir.

Gayrimenkul değerlemesi alanında da eğer bu anlamda bir boşluk varsa, gayrimenkul değerlemesi ayrı bir uzmanlık alanı olarak görülüyor ise, böyle bir uzmanlık lisansı ancak bilimsel esaslara dayanılarak Anayasa’nın 130. maddesi çerçevesinde, Türk Yükseköğretim sisteminin mantığı içinde gerçekleştirilebilir.

Yasada düzenlendiği biçimde bu konuda hiçbir kadrosu olmayan ve Anayasal yetkisi bulunmayan bir Kurumca gayrimenkul değerlemesi alanında uzmanlık lisansı verilmesi Anayasa’ya aykırıdır. Benzer konut finansmanı sisteminin bulunduğu Amerika’da da gayrimenkul değerlendirme konusunda eğitim, araştırma ve lisanslı üyelikte hizmet veren uzman kuruluş Appraisal Institute adlı bir Enstitüdür. Bu enstitü uzman olmak isteyenleri önce bir eğitime tabi tutmakta, ardından bir sınav yapmakta ve bu eğitimi de 5 yılda bir tekrar ettirmektedir. Yani bu işi yapan akademik bir kuruluştur. 3- 5582 sayılı Kanununun 2. ve 3. maddelerinin gerekçesinde gayrimenkul değerlemesini yapacak kişi ve kuruluşların Sermaye Piyasası Kurulu’nun denetiminde olmaları ve konut finansmanı sisteminden kaynaklanan alacakların icra takiplerinde kıymet takdiri yapacak olanların sadece SPK tarafından belirlenen kişi ve kuruluşlar olması gerekliliği şu şekilde açıklanmaktadır: “Madde 2- Konut finansman sisteminin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi, alacakların takip sürecinin hızlı ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesini gerektirmektedir. Bu süreçte hak sahiplerinin haklarının doğru ve süratli olarak belirlenebilmesi açısından, kıymet takdiri yapan kişi ve kurumların taşımaları gereken nitelikler ile çalışma usul ve esaslarının sağlam kurallara bağlanması zorunludur. Madde 3 - İcra ve İflas Kanununun 128 inci maddesi çerçevesinde yaptırılan kıymet takdirine ilişkin olarak, icra mahkemesine yapılan şikâyet üzerine icra mahkemesinin yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermesi halinde, söz konusu incelemenin Sermaye Piyasası

Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi uyarınca yetki verilmiş kişi veya kurumlara yaptırılması gerekmektedir. Madde hükmü çerçevesinde bu görev değerlendirme kurumlarına verilebileceği gibi, herhangi bir kuruma bağlı olmayan değerlendirme uzmanlarına da verilebilecektir. Kanun hükmünde belirtilen bilirkişi incelemesinin Sermaye Piyasası Kurulu tarafından listeye alınmış kurumlar veya Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine göre lisans almış kişiler tarafından yapılması, hizmetin kalitesini artıracığı gibi takip sürecinin kısılmasına katkıda bulunarak konut finansman sistemine olan güveni artıracaktır.”

Esasen yaptıkları hizmet bakımından gayrimenkul değerlendirme uzmanlarının icra takiplerindeki görevi bilirkişiliktir. Bilirkişilerin tarafsızlığı ise yargılama hukukunun temel ilkelerindedir. Ancak gayrimenkul değerlemesini Kurulun kontrol ve denetiminde yapacak olan bu kişi ve kurumların bağımsız, tarafsız ve güvenilir olabilmesi; Kanunun gerekçesinin aksine, para kazanabilmek için, işvereni olacak konut finansmanı kuruluşlarıyla birlikte çalışmaları, onlardan iş almak için onları memnun etmek zorunda kalmaları bakımından mümkün olamayacaktır.

4- Bugüne kadar gayrimenkul değerlemesi herhangi bir eğitim, yeterlik ve belgeye dayalı olmaksızın yapılmakta ve yargılamalarda bu işi yapan bilirkişiler ise çeşitli mesleklerden olabilmekteydi. Bilgi ve deneyime dayalı olan bu alandaki bilirkişiliğin uzman kişiler eliyle yapılması kabul edilmektedir. Fakat gayrimenkul alanındaki gelişmelerin paralelinde Sermaye Piyasası Kurulunun kontrol ve denetiminde gayrimenkul değerlendirme yapılması amaçlanmakta ise; değerlendirme uzmanlarının Kurulun çıkardığı 35 nolu Tebliğe göre kurulan sermaye esaslı şirketler (gayrimenkul değerlendirme şirketleri) bünyesinde bu işi yapmalarının öngörülmesi bireysel sorumluluk, bilgi ve ehliyeteye dayalı yapılması gereken böylesi bir işin niteliğiyle ve düzenlemenin amacıyla bağdaşmamaktadır.

5- Sermaye Piyasası Kurulunun kendi düzenlemelerinde değerlendirme uzmanlarının mezun olmaları gereken alanlar arasında sayılan inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, işletme, ekonomi, mimarlık ve şehir ve bölge planlaması gibi bölümlerden mezun olanlar, yükseköğretim sistemi içinde aldıkları eğitim ve deneyimle tek başlarına gayrimenkul değerlendirme yapabilecekken, Anayasaya açıkça aykırı olan bu düzenlemeler ile hakları gasp edilmekte, gayrimenkul değerlendirme sadece Sermaye Piyasası Kurulundan lisans almış kişilerin inhisarına bırakılmış olmakta, bu anlamda fırsat eşitliği ortadan kaldırılmaktadır. Bu durumu Anayasa'nın 10 uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesiyle bağdaştırmak mümkün olamayacağından mezkûr hükümlerin iptali gerekeceği düşünülmektedir. 6- 5582 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun lisans verdiği gayrimenkul değerlendirme uzmanlarının üye olmaları zorunlu kılınan bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan “Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği” kurulmaktadır. Kanunun bu hükmünün gerekçesi; “Madde 15 - Gayrimenkul değerlendirme uzmanları, konut finansmanı sisteminde şahsen değerlendirme yapma imkânına sahip olmaktadır. Bu nedenle, gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı faaliyetinin yaygınlaşabileceği öngörülerek, mesleki gelişmenin sağlanabilmesi, değerlendirme ilke ve kurallarının belirlenmesi, standartların oluşturulması ve lisanslamaya ilişkin faaliyetlerin tamamının veya bir kısmının yürütülebilmesi amacıyla, değerlendirme uzmanlarının bir meslek birliğine kavuşturulmaları amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

Anayasa'nın 135inci maddesinin 1. fıkrasında kamu kurumu niteliğindeki meslek

kuruluşları ve üst kuruluşları; “belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlaki korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleri” şeklinde tanımlamıştır.

Anayasa'nın 135 inci maddesi müşterek ihtiyaçları olan 'belirli bir mesleğe mensup olanlar' için bir örgütlenme biçimi öngörmektedir. Ancak 5582 sayılı Yasa ile oluşturulan meslek kuruluşuna üye olması zorunlu kılınanlar belirli bir mesleğe mensup olanlar değildir. Yasa bir iş alanını meslek alanı olarak göstererek Anayasa'nın amaçladığından daha farklı bir düzenlemeye gitmektedir. Kanun koyucu bu düzenlemeyle esasen; yetkisiz bir kurum tarafından verilen lisansla meslek haline getirilen bir alanın mensuplarının kurduğu, amaçları kuruluş tüzüğünde; “Değerleme uzmanlığı mesleğini geliştirmek ve yüceltmek, mesleki ve teknik örgütlenmeyi gerçekleştirip değerlendirme uzmanlığında profesyonelliği ve kaliteyi teşvik etmek” olan bir derneği (Değerleme Uzmanları Derneği) kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu haline getirip, bir iş alanının mensuplarının disiplinini bu yolla sağlamaya çalışmaktadır. Şüphesiz kanun koyucu, bilimsel çevrelerce kabul görmüş mesleklerin ifasında düzenleme yetkisi vardır ancak değerlendirme uzmanlığı bir meslek değildir. Bilimsel esaslara dayanmadan mimarı, mühendisi ve şehir plancısını kendi meslek odasından kopararak ayrı bir meslek icra edecekmiş gibi örgütlemek lisans ve lisansüstü eğitimi kavramamak anlamına gelmektedir. Kanun koyucunun gayrimenkul değerlemesi sektörünü bir meslek alanı olarak tarif etmesi ve bu sektörde çalışanları böyle bir kuruluş içerisinde örgütlemeye çalışmasının Anayasa'nın 135. maddesindeki amacı aşan bir düzenleme olacağı açıktır.

5582 sayılı Kanun, bir sektörü bir meslek alanı olarak göstermekte ve ortak ihtiyaçları, çalışma biçimleri birbirinden tamamen farklı olan gayrimenkul değerlendirme alanında çalışanları aynı örgütlenme içerisinde bulunmaya zorlamaktadır. Böyle bir düzenleme, mesleki dayanışmayı sağlamaktan çok, bir korporasyon kurmayı hedeflemekte olup, bu anlamda da Anayasa'nın 135. maddesine aykırıdır.

7- Anayasa'nın 135 inci maddesi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının “kanunla kurulabileceğini” belirtmiştir. 5582 sayılı “Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” yaklaşık 10 (on) kanuna değişiklik ve ek düzenlemeler getiren bir kanundur. Kanununun 15 inci maddesi ile de Sermaye Piyasası Kanunu'na ek madde getirilerek bir meslek kuruluşu kurulmaktadır. Yapılan düzenlemede sadece kurulacak meslek kuruluşunun dayanağı oluşturulmaya çalışılmakta, bu meslek kuruluşunun organları, organların seçim esasları, görevleri, gelirleri, kurulacak meslek kuruluşunun meslek disiplinini hangi araçları kullanarak sağlayacağı gibi hususlar belirlenmemiştir. Oysa Anayasa'nın 135 inci maddesindeki “kanunla kurulma” koşulu, bir meslek kuruluşunun sayılan tüm bu hususları belirleyen müstakil bir kanunla kurulmasını ifade eder. Kanunla düzenlenmesi gereken bu hususlar Yasanın 15 inci maddesine göre ya Sermaye Piyasası Kuruluna ya da Birlik Statüsü ve Birlik kararlarına bırakılmaktadır. Yani yasayla düzenlenmesi gereken hususlar Anayasa'ya aykırı bir biçimde meslek kuruluşu kararlarına bırakılmakta, böylelikle Kuruluşa sınırsız bir yetki tanınmış olmaktadır.

8- 5582 sayılı Yasayla kurulan meslek kuruluşuna üye olması gereken gayrimenkul değerlendirme uzmanlarının hangi lisans diplomasına sahip olmaları gerektiği hususu belli değildir. Bununla birlikte Sermaye Piyasası Kurulu'nun yayımladığı yukarıda ilgili maddelerine atıf yaptığımız 35 nolu Tebliğde gayrimenkul değerlendirme uzmanlarının inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, işletme, ekonomi, mimarlık ve şehir ve bölge planlaması gibi alanlarda asgari 4 yıllık üniversite mezunu olmaları gerektiği düzenlenmiştir. Sayılan bu bölümlerden inşaat mühendisliği, harita ve kadastro mühendisliği, mimarlık ve şehir ve bölge planlaması bölümlerinden mezun olanların mesleki faaliyette bulunabilmeleri için üye olmak zorunda oldukları ayrı birer meslek kuruluşları mevcuttur. Bunlar 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na dayalı olarak kurulmuş olan Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası ve Şehir Plancıları Odasıdır. Anayasa'nın 135 inci maddesine dayalı olarak Kanunla kurulmuş bu meslek Odalarına üyeleri olan mimar, şehir plancısı, inşaat mühendisi ve harita kadastro mühendisleri üzerinde bir takım denetim yetki ve görevleri tanınmıştır. Lisans diplomalarıyla yapma yetkisine sahip oldukları mesleki işleri yapabilmeleri için ilgili meslek odasına kayıt olan bu meslek mensupları gayrimenkul değerlemesi işiyle uğraşmak istiyorlarsa, 5582 sayılı Yasayla kurulmuş olan ayrı bir meslek kuruluşuna daha üye olmaları gerekecektir. Bu durum meslek mensuplarının disiplini bakımından olduğu gibi yetki bakımından da karışıklık yaratacaktır.

OLAYLARIN SORUMLUSU HÜKÜMETTİR, VALİLİKTİR

01 MAYIS 2007

Hükümet 1 Mayıs 2007 kutlamaları karşısındaki tutumuyla “kendine demokrat olduğunu gösterdi” Kendi ideolojisinin hedefleri ve kişisel ikballeri konusunda demokrat kesilenler emekçilerin demokrasi, adalet, barış, özgürlük ve insanca yaşam taleplerini dile getirmelerini engelledi.

Susurluk’un, yolsuzlukların, derin devletin köklerinin yattığı 1 Mayıs 77 olaylarının araştırılmasını isteyen halka Taksim’i kapattı. O Taksim ki konserlerden yılbaşı kutlamalarına motosiklet şovlarından şenliklere kadar her etkinliğe, herkese açıktır.

Bizler taleplerimizi barışçı şekilde dile getirmek, topluma demokrasi ve özgürlüğün, barışın, birlik ve dayanışmanın önemini anlatmak ve 1 Mayıs 77’de öldürülen 36 arkadaşımızı anmak için Taksim’de buluşmak istedik. 1978’den beri görülmedik bir biçimde sert ve uzlaşmaz bir tutumla karşılaştık. Arkadaşlarımızın İstanbul’a girmesi engellendi. Başta 1 Mayıs Tertip Komitesi olmak üzere gözaltına alındılar coplandılar, engellendiler. İstanbul bir açık cezaevine, bir toplama kampına dönüştürüldü.

Anayasal, demokratik hakkını kullanarak katledilen arkadaşlarını anmak, taleplerini dile getirmek isteyen bizlerin daveti üzerine, bu davete icabet ederek alanlara gelenler derhal serbest bırakılmalıdır. Taleplerini dile getirenler suçlu değildir. Bu kaosa neden olanların adresi bellidir. Gözaltına alarak emekçilere gözdağı verilmek isteniyorsa, yılmayacağımızı buradan dile getiriyoruz. Tek istekleri yitirdiğimiz dostlarımızı anmak olan insanlar, hukuksuz biçimde gözaltında tutulmaktadır. Bu hukuksuzluğa son verilmeli ve derhal serbest bırakılmalıdır.

Bugün sadece 1 Mayıs’ı kutlamak isteyenler değil, tüm halk engellendi, hareket edemez hale getirildi. Topluma korku salınmak, esnaf, öğrenci, kadın gibi toplumun farklı kesimleri emekçilere, 1 Mayıs’ı kutlayanlara düşman edilmek istendi. Sanki halk cezalandırıldı. İşine ulaşmak için kilometrelerce yol yürümeye mahkum edildi. Bunun sorumlusu 1 Mayıs’ı kutlamak isteyenler değil Hükümettir, Valiliktir. İstanbullulara 1 Mayıs’ı korku günü gibi göstermek isteyenlerdir. Korktukları işçilerdir, emekçilerdir; korktukları halkın talepleridir. İstanbul’da terör estiren, hukuku ayaklar altına alan, tüm olayların sorumlusu olan Vali istifa etmelidir.

Bu çabalar boşa çıktı. Taleplerini kararlılıkla dile getirmek isteyenler yine de Taksim’e çıktı. 77 de öldürülenleri andı, topluma mesajını ilettiler. Bu talepler sadece alana çıkabilenlerin değil, tüm toplumun istekleridir. Bu talepler tüm halkın talepleridir

Bütün bunlar AKP Hükümetinin gerçek yüzünü ortaya koymaktır. IMF ve Dünya Bankası talimatlarına, taleplerine eksiksiz uyanlar emekçilerin taleplerini dile getirmelerine dahi tahammül edememektedir.

Bugün Taksim alanına, 1 Mayıs alanına gelemeseler dahi özgür, barış içinde, demokratik bir ülke isteyen, emeğin haklarına saygı duyulmasını isteyen herkesin kalbi Taksim

Meydanında attı. İstanbul'un ve Türkiye'nin dört bir yanından onlarca 1 Mayıs kutlandı. Binlerce insan Hükümetin emek karşıtı, işçi düşmanı tutumu karşısında taleplerini dile getirdi. Yolları kesilen binlerce işçi Üsküdar'ı, Beşiktaş'ı, Kurtköy'ü, Sıhhiye'yi 1 Mayıs Alanına, Taksim Alanına dönüştürdü, taleplerini haykırdı.

1 Mayıs 2007'yi olması gerektiği gibi barışçı ve özgür bir biçimde Taksim Alanında kutlayabilseydik, sizlere ayrıca dağıttığımız konuşma metnindeki talepleri dile getirecektik.

Bu talepler hükümeti, bu talepler gericileri, bu talepler demokrasi düşmanlarını, bu talepler çözümü darbelerde arayanları korkuttu. Onların tümüne bir kez daha hatırlatıyoruz. Korkunun ecele faydası yoktur. Siz duymak istemediğiniz için taleplerimiz ortadan kalkmaz. Onlarcamızı gözaltına alsanız dahi yüzler, yüzlercemizi gözaltına alsanız dahi binler, onbinler taleplerimizi dile getirmeye devam edecek.

Hükümete bir kez daha sesleniyoruz. Emeğin taleplerine kulak verin, toplumun taleplerine kulak verin. 1 Mayıs 77'yi kana bulayanlar da 12 Eylül darbecileri de emekçileri, toplumu susturmak istiyordu.; başaramadılar. Sizin gücünüz ise bizi susturmaya hiç yetmez.

Süleyman ÇELEBİ DİSK Genel Başkanı
İsmail Hakkı TOMBUL KESK Genel Başkanı
Mehmet SOĞANCI TMMOB Yönetim Kururlu Başkanı
Gençay GÜRSOY TTB Merkez Konseyi Başkanı
Celal Korkut YILDIRIM TDB Genel Başkanı

İSTANBUL’U BİR AÇIK CEZAEVİNE ÇEVİREN İSTANBUL VALİSİ VE EMNİYET MÜDÜRÜ DERHAL İSTİFA ETMELİDİR!

09 MAYIS 2007

Sevgili Dostlar, Sayın Basın Mensupları

Fazla söze gerek yok. 1 Mayıs 2007 Salı günü yaşananlar herkesin gözü önünde yaşandı. Hatta bütün İstanbullular olayların bizzat içindeydi

Unutkan bir toplum olmamıza karşın uzun süre hatırlayacağımız bir gün yaşadık. Bu yıl, işçi sınıfının Birlik, Mücadele ve Dayanışma günü olan 1 Mayıs İşçi Bayramı’nda, 1977 1 Mayıs’ında Taksim Meydanı’nda katledilen arkadaşlarımızı ölümlerinin 30. yıl dönümünde katledildikleri yer olan Taksim’de anmak istedik.

Ancak, yıl boyu polis yürüyüşünden, lale bayramına, konserlerden ralli yarışlarına kadar her türlü etkinliğe açık olan Taksim Meydanı, o gün işçilere kapatıldı. Sayın Vali, işçileri Taksim Meydanı’na sokmamakta o kadar kararlıydı ki; bunun karşılığında bütün İstanbul’u felç etmeyi tercih etti.

1 Mayıs 2007 Salı günü sabahın erken saatlerinden itibaren İstanbul’da adeta sıkıyönetim ilan edildi. Bir dünya kenti olan İstanbul bir açık hava hapishanesine çevrildi. Sendikaların, meslek örgütlerinin, siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri dövülerek, coplanarak gözaltına alındılar. 1 Mayıs’a katılmak için Dolmabahçe ve Taksim’e gelmek isteyen işçiler gaz bombalarıyla ve coplarla karşılandılar. Evinden işine gitmek isteyen vatandaşlar bütün günü trafikte geçirdiler. Ve 75 yaşındaki İbrahim Sevindik isimli bir yurttaş, hiçbir kaygı duyulmadan bol miktarda atılan gaz bombalarının tesiriyle kriz geçirdi. Ancak, hastaneye zamanında yetiştirilemediği için bütün müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

O gün bütün İstanbul halkı ve basın yayın organları Taksim Meydanı’nda atılan sloganı Haykırıyordu: “Vali istifa!”

1 Mayısla halay çekmek isterken cop yiyen öğrenciler, göz yaşartıcı gaz yüzünden hastalanan emekliler, 1 Mayıs ile ilgisi olmadığı halde polisin saldırısına uğrayan vatandaşlar ve esnaf, herkes günlerdir aynı sloganı tekrarlıyor: “Vali istifa, Vali istifa!”

Sevgili Dostlar, Taksim Meydanı’nda işçileri görmeye tahammül edemeyen, Taksim Meydanı’nda işçi resimleri görmeye tahammül edemeyen, İstanbul trafiğini felç ederek binlerce vatandaş sokaklarda mahrum bırakarak onların seyahat özgürlüklerini de engelleyen Vali Güler, trafik haftası nedeniyle Taksim Meydanı’na kendi posterlerini astırmaktan da geri kalmadı. Bu komik icraatın Muammer Güler’in İstanbul’da yaptığı son icraat olmasını diliyoruz. Çünkü 1 Mayıs’ta gördük ki; Muammer Güler İstanbul’u yönetemez. Hem İstanbul şehri hem İstanbullular bunu gösterdi.

İstanbul’da terör estiren, hukuku ayaklar altına alan, tüm olayların sorumlusu olan Vali ve bu suça ortak olan İstanbul Emniyet Müdürü derhal istifa etmelidir.

Az sonra, 1 Mayıs 2007'de yaşanan "Büyük İstanbul Rezaleti'nin sorumluları hakkında suç duyurusunda bulunacağız. Keyfi uygulamaların arkasındaki zihniyetin ve İstanbul'u bir korku filmine çevirenlerin tarih önünde olduğu gibi kanun önünde de hesap vermesini istiyoruz.

Buradan bir kez daha söylüyoruz. Emekçilere Taksim yasağı 12 Eylül'dür. 1977 1 Mayıs katliamı ise Susurluk'un ta kendisidir. Biz her gün, her yerde 12 Eylül'le hesaplaşacağız. Her yerde Susurluk'la hesaplaşacağız. Bu hesaplaşmayı her gün 1 Mayıs'taki kadar kararlı bir şekilde yapacağız.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

AKP İKTİDARINI UYARIYORUZ!**ERKEN SEÇİM KARARI ALMIŞ BİR PARLAMENTOYA****TMMOB'NİN VE İNSANIMIZIN ALEYHİNE YASALARI GETİRMEYİN!****21 MAYIS 2007**

Siyasal İktidar tarafından TBMM'ye sunulan ve şimdi Meclis gündeminde bulunan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Tasarısı", yabancı mimar ve mühendislere akademik ve mesleki yeterlilik muafiyeti tanımaktadır. Teklif edilen yasa ile bu kişilere Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın uygulanmayacağını düzenlenmektedir. Bu Yasa Tasarısı, yabancılara serbest dolaşım ve çalışma hakkı vermekte, hizmet kalitesi aramamakta, ülkemiz mimar ve mühendislerini haksız rekabete teslim etmekte ve eşitlik ilkesini zedelemektedir. Sermayenin istemi üzerine Başbakanlık Müsteşarı tarafından hazırlanan bu Yasa Tasarısının Birliğimizce kabul edilemez olduğunu başından bu yana ifade etmekteyiz.

Bu teklifte ısrar eden ve toplumsal muhalefete kulak tıkayan siyasi iktidar, toplumun değil sermayenin iktidarı olduğunu ve varlığını sermayeye borçlu olduğunu unutmamış gözükmektedir.

Cumhurbaşkanı'nı seçemeyen ve erken seçim kararı alan TBMM'nin yasama faaliyetine devam etmesi doğru değildir. Kamuoyu önünde meşruluğu tartışılan ve güvenoyu almak için erken seçim kararı alan TBMM üyelerinin, halkın seçme ve seçilme hakkından, iş yaşamına, eğitime, enerjiye dek alanlarda düzenleme yapması kabul edilebilir değildir.

AKP iktidarı, hiçbir iktidar döneminde görülmemiş biçimde toplumun ilgili taraflarıyla tartışmadan yoğun biçimde yaşamımızı ilgilendiren alanlarda yasal düzenleme yapmıştır. TBMM'de kabul edilen yasaların içeriği ve kaybedilen haklar konusunda toplum bilgilendirilmemiştir. Bu yasalar ya çeviriler, ya da ısmarlama biçimde kişiye, kuruma özel yasalar olmuştur. Yasaların gerekçesi ile yazılımı dahi kaotik bir nitelik taşıırken, seçim arifesinde, siyasi iktidarın sayısal çoğunluğunu kullanarak yasa kabul etmesi demokratik teamüllere ve siyasi ahlakla bağdaşmamaktadır.

TBMM'de üye bulunduran siyasi partilerin demokratik esaslara uygun olmayan, bu yasama faaliyetine dur demeleri gerekmektedir. Cumhurbaşkanı seçememiş bir parlamentonun yasama faaliyetine de devam etmemesi gerekir.

Güvenoyu için erken seçim kararı alan parlamentonun, nükleer santral, yeni 15 üniversitenin kurulması, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Yasa'da yapılacak değişiklikleri kabul eden düzenlemelerini kabul etmemiz olanaklı değildir.

Yabancı mühendis ve mimarlar hakkında akademik ve mesleki yeterlilik aramadan çalışma izinleri verilmesini öngören yasa değişikliği kabul edildiği durumda, Cumhurbaşkanı tarafından Meclis'e iade edilmediği durumda bu yasanın uygulanmaması için her türlü meşru yolları tüketeceğimizi kamuoyuna ilan etmek zorunlu olmuştur.

Mehmet Soğancı**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı**

**BU MECLİS GİDERAYAK BU YASAYI ÇIKARMAMALIDIR!
MÜHENDİSLİĞİ, MİMARLIĞI, ŞEHİR PLANCILIĞINI
GÖZDEN ÇIKARAN AKP İKTİDARINI,
TMMOB ÇOKTAN GÖZDEN ÇIKARDI!
22 MAYIS 2007**

AKP iktidarı “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Tasarısı”nı TBMM gündemine getirdi.

Bu Yasa Tasarısı, yabancı mimar ve mühendislere akademik ve mesleki yeterlilik muafiyeti tanımaktadır. Bu Yasa Tasarısı, “Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa” ile “Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası”nın uygulanmayacağını düzenlemektedir. Bu Yasa Tasarısı, yabancılara serbest dolaşım ve çalışma hakkı vermektedir. Bu Yasa Tasarısı; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinde hizmet kalitesi aramamaktadır. Bu Yasa Tasarısı ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancılarını haksız rekabete teslim etmektedir. Bu Tasarı eşitlik ilkesini zedelemektedir. Bu Yasa Tasarısı ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikiminin alt üst edilmesidir.

Sermayenin istemi üzerine Başbakanlık Müsteşarı tarafından hazırlanan bu Yasa Tasarısı’nın Birliğimizce kabul edilemez olduğu başından bu yana ifade edilmektedir.

Cumhurbaşkanını seçemeyen ve erken seçim kararı alan TBMM’nin yasama faaliyetine devam etmesi doğru değildir. Kamuoyu önünde meşruluğu tartışılan ve erken seçim kararı alan TBMM üyelerinin; bizi, TMMOB’yi doğrudan ilgilendiren bir konuda düzenleme yapması kabul edilebilir değildir. Erken seçim kararı alan bir mecliste, siyasi iktidarın giderayak sayısal çoğunluğunu kullanarak yasa kabul ettirmesi ise tümüyle yanlıştır.

AKP IMF ve Dünya Bankası programlarının uygulanmasında çok başarılıdır. Bu konuda karnesi A’dır. AKP özelleştirmelerin yapılmasında, kapitalist küreselleşmeye uyum yasalarının çıkarılmasında, neoliberal politikaların uygulanmasında çok başarılıdır. AKP giderayak, sermaye tarafından kendine verilen görevleri tamamlamada çok başarılıdır.

Biz biliyoruz: AKP politikaları kapitalist küreselleşmeye uyum politikalarıdır. Biz biliyoruz: AKP mühendisliğe, mimarlığa, şehir plancılığına karşıdır. Herkes biliyor: AKP TMMOB’ye karşıdır.

Bu Yasa Tasarısı, artık duruşu sorunlu olan bu Meclis’te kabul edilirse, bu Yasa Tasarısı, Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmezse, bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB her türlü demokratik ve meşru mücadele yöntemini uygulayacaktır.

AKP sakın ha, seçimlerde bu ülkenin mühendislerinden, mimarlarından, şehir plancılarından oy istemesin. Bu ülkenin mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı birikimini reddeden; mühendisleri, mimarları, şehir plancılarını gözden çıkaran AKP iktidarı bilsin ki; TMMOB, kendilerini çoktan gözden çıkardı.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ULUS'TAKİ BOMBALI SALDIRIYI ŞİDDETLE KINIYORUZ

23 MAYIS 2007

22 Mayıs 2007 Salı günü aksam saatlerinde Ankara'nın Ulus semtinde gerçekleştirilen alçakça saldırı sonucu yaşamını yitiren vatandaşlarımızın yakınlarına baş sağlığı, yaralılara acil şifa diliyoruz. İnsanımızın ihtiyacı olan barış, kardeşlik, dostluk, adalet ve dayanışmayı ortadan kaldırarak belirsizliği ve istikrarsızlığı hakim kılmaya çalışan odakların bu vahşi saldırısının asıl hedefi ülkemizin özgür tartışma ortamları ve demokrasidir. İşinden evine dönmeye çalışan insanları hedef alan hiç bir insani değerden nasibini almadığı anlaşılan bu hain saldırıyı planlayanlar amaçlarına ulaşamayacaklarını bilmelidirler. Nereden gelirse gelsin bu tür provokatif saldırıları şiddetle ve nefretle kınıyor, tüm demokrasi güçlerini bu oyunları boşa çıkarmak üzere birlikte davranmaya davet ediyoruz.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)

Türk Dişhekimleri Birliği (TDB)

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

AKP İKTİDARI, YİNE NE BİLİMİ NE DE YARGIYI TANIMIŞTIR

28 MAYIS 2007

23 Mayıs 2007 tarihli TBMM oturumunda “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasada Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa” kabul edilmiştir. Bu Yasa’nın kabulü iktidarın zorla oturumda tuttuğu AKP milletvekillerinin oyuyla gerçekleşmiştir. İki kez karar yeter sayısının bulunmadığı ve iki kez ara verilerek milletvekili toplanmış olduğundan bu yasada, Başbakanın sık sık ifade ettiği “milli irade”nin tecelli etmesi olanaklı olmamıştır.

İktidar, dava konusu edilmiş ve yargı tarafından yürütmenin durdurulması kararı verilmiş olan bir konuyu yasal düzenleme haline getirerek yine hukuka karşı hile yapmıştır.

Bilindiği üzere sermayenin istemi üzerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasa’nın Uygulama Yönetmeliğinde 2004 yılında değişiklik yapmıştır. Bu değişiklik yabancı meslek mensuplarına akademik ve mesleki yeterlilik konusunda muafiyet öngördüğünden Yönetmelik’e Birliğimizce dava açılmıştı. Dava konusu Yönetmelik hükmü, “Mesleki hizmetler kapsamında çalışma izni uzatma talebinde bulunan yabancıların Kanunun yürürlüğe girmesinden önce diğer merciler tarafından verilen çalışma izinleri akademik ve mesleki yeterliliğe ilişkin prosedürün tamamlanabilmesi için bir yılı geçmemek kaydıyla uzatılabilir” biçimindeki bu düzenleme TBMM’de kabul edilen Yasa’nın versiyonu şeklindedir. Kabul edilen Yasa, siyasal iktidarın demokrasi, hukuk ve güçler ayrılığı ilkesinden ne anladığının somut göstergesidir.

Bu yasaya TMMOB karşıdır, üniversiteler karşıdır, meslek mensupları karşıdır, muhalefet partileri karşıdır. Çünkü bu Yasa, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının evrensel sunum koşullarına aykırıdır. Akademik olarak mühendis, mimar ve şehir plancısı olduğunu kanıtlamayan, meslek odası tarafından yeterliliği saptanmamış kişilere hizmet sunumunun yolunu açmaktadır. Kabul edilen Yasa, mesleki hizmetler kapsamında görev yapacak yabancılara, akademik ve meslekî yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanıncaya kadar, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ve bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilir.” demektedir. Bu hüküm, yabancı meslek mensuplarının yükümlülüğünü ve denetimini ortadan kaldıran bir içerik taşımaktadır. Yabancı meslek mensubuna hiçbir kayıt ve denetime tabi olmaksızın bir yıllık muafiyet öngörmektedir. Yani bu hüküm, sermaye şirketlerinin beyanını esas almakta ve sermaye şirketlerinin çalıştıracığı kişilere Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve TMMOB Yasası’nın uygulanmayacağı üstü örtülü olarak ifade etmektedir. Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasamız, yabancı-yurttaş ayırımı yapmazken, iktidarın ülke vatandaşı aleyhine yabancılar lehine düzenleme yapması dünyada örneği olmayan bir uygulamadır.

Şirketlere, “birer yıllık periyotlarla istediğin kişiyi çalıştırabilirsin” demek, yalnız ulusal ölçekte değil uluslararası ölçekte kabul görmüş ve artık tartışma konusu dahi edilmeyecek hizmet kriterlerine aykırıdır. Dünya ölçeğinde kabul görmüş ortak akademik ve mesleki yeterlilik kriterlerini AKP İktidarı tek başına ortadan kaldırmıştır.

Kabul edilen Yasa’nın 1. maddesi çalışma izninden muafiyeti o kadar genişletmiştir ki, ülkemiz adeta serbest dolaşım cenneti haline getirilmiştir. Bugün ülkemizde tüm projeler konsorsiyumlar eliyle yürütülmektedir. Konsorsiyumların çalıştıracakları kişilerin çalışma izninden muafiyeti demek, Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası’nın gerekçesini ortadan kaldırmaktadır. İstihdam için teşvik edilen sermaye artık içeriden istihdam yapmayacaktır.

Daha ucuz işgücü getirebiliyorsa kendi işçi ve teknik elemanını getirecek ve vergisini de sermaye şirketi kendi ülkesine ödeyecektir.

Yasa'nın 6. maddesinde düzenlenen çalışma izninden muaf olanlara, yerli sermayenin istihdam edeceği "kilit personel niteliğinde yabancılar" da eklenmiştir. Artık isteyen, istediği gibi istediği yabancı kişiyi "kilit personel" adı altında çalıştıracak ve bu çalıştırılacak kişi hem akademik-mesleki yeterlilikten hem de çalışma izninden muaf olacaktır.

Ülkemizde yıllardan bu yana neoliberal politikalar sonucu, önce tüm kamusal varlıklarımız özelleştirme kapsamına alınmış ve bu iktidar tarafından "aslanlar" gibi pazarlamıştır. Enerjiden iletişime, iletişimden stratejik sanayiye, kamu arazilerinden limanlara, bankalardan santrallere kadar ne var ne yok satılmıştır. Halkın vergileriyle sahip olunan kamu malları, "milli irade" temsilcileri tarafından sermaye gruplarına adeta hibe edilmiştir. "Milli irade" temsilcileri tarafından Devlet, üretimden ve hizmetten kendisini çekmiş şimdi de hizmet sunumunda aranacak kalite ve denetimden kendini muaf duruma getirmektedir. Bu durumda, toplumun "milli irade" temsilcilerine gereksinimi var mıdır? Toplumun çıkarlarını değil sermaye gruplarının çıkarlarını koruyan hükümetlere ihtiyacımız var mıdır? Kamu kaynakları, vergilerimiz, emeğimiz topluma hizmet ve refah olarak dönmediğine göre ve dahası her geçen gün doğmamış çocuklarımız borçlanırken "milli irade" temsilcilerimiz var diyebilir miyiz? Bu hükümet, "milli iradeden" söz edebilecek en son hükümettir. Seçim Yasası'nın anti-demokratik hükümleri sayesinde iktidar olan AKP, iktidarını, demokratik yaşama uyuşmayan yasalara ve sermayeye borçludur. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetlerinde denetimi ortadan kaldıran iktidar, sermayeye olan diyet borcunu ödemekte ve seçim rüşveti sunmaktadır.

Kabul edilen Yasa, bir zorunluluk bir gereksinim üzerine gündeme getirilmemiştir. Başbakan, yabancı sermaye ile yaptığı bir toplantıda "mühendislerimiz kaçak çalışıyor" diyen Japon işadamına "ben sorununuzu çözeceğim" demiştir ve sorunu(!) bu Yasa ile çözmüştür. Yani bu Yasa'nın ne AB uyum süreciyle ne de uluslararası bir taahhülle ilgisi vardır. Bu sermayeye tek taraflı sunulan bir ikramdır. Ancak bunun doğuracağı sonuçlar, hem meslek mensupları açısından hem de stratejik öneme haiz projelerin denetimi ve kalitesi açısından telafisi olanaksız zararlar açacaktır.

Bu Yasa, bilimsel ölçütlere, tekniğe, ulusal ve uluslararası hukuka açıkça aykırıdır. Bu Yasa'nın Cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ye iade edileceği inancındayız. TMMOB, kamu yararı ve mesleğin saygınlığı adına bu Yasa'nın iptali ve uygulanmaması için hukuki tüm meşru yolları kullanacaktır.

Sonuç olarak:

Ülkemiz kapıları akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış yabancı mühendis, mimar ve şehir plancısına sonuna kadar açılmaktadır! Oysa, ülkemizde mühendis, mimar ve şehir plancısının %25'i işsiz ya da meslek dışı bir işte çalışmaktadır.

Ülkemizde mühendis ve mimarlar hak ettikleri saygıyı siyasal iktidarlardan görmemişlerdir! başka ülke mühendis, mimar ve şehir plancısının onda biri kadar ücret almaktadırlar.

Egemen devlet, uluslararası hukukta karşılıklı ilkesi üzerinden ilişki kurar. hiç bir ülke tek taraflı olarak kendi vatandaşı aleyhine taviz vermez. Ancak, AKP İktidarı, tek bir ülke lehine değil, dünyadaki 191 ülkenin sermayesi lehine kendi vatandaşı aleyhine yasa hazırlamıştır.

Ülke vatandaşı olan mühendis ve mimarları uluslararası sermayeye teslim eden AKP İktidarı Anayasal suç işlemektedir!

Akademik ve mesleki yeterliliği olmayan mühendis, mimar ve şehir plancıları ülkemizde meslek icra edecekler ve bu meslek mensupları denetimden muaf olacaktır!

Kimsenin gitmek istemediği Suudi Arabistan, ülkemiz mühendislerine sınav uygularken, Türkiye’de Suudi mühendis, mimar ve şehir plancıları diploma denkliğine ve mesleki yeterliliğe tabi olmayacaktır.

Kendi ülkesinde yabancı konumuna getirilen mühendis, mimar ve şehir plancıları yurttaşlık haklarını elinden almak isteyenlere dur diyeceklerdir!

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÜNİVERSİTE SINAVLARI ÖNCESİ ÖĞRENCİLERE AÇIK MEKTUP

29 MAYIS 2007

Sevgili öğrenci arkadaşlarımız,

Üzerinde oynana oynana yazboz tahtası haline gelen yükseköğretimin çok sıkıntılı bir zamanında üniversite sınavlarına hazırlanıyorsunuz. Sizler geleceğinizin peşinde koşarken yönetenler tam bir sorumsuzlukla tabela üniversiteleri açma gayreti içindeler.

YÖK internet sitesine baktığımızda (21.05.2007 itibarı ile) ülkemizde, 44 ilde 58 devlet üniversitesi, 4 ilde 25 vakıf üniversitesi olduğunu görüyoruz. 18 Mayıs 2007 tarih ve 25526 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yasa ile kurulan 4 ildeki 5 vakıf üniversitesi ve seçimlere gitme kararı almış, yasal olarak artık hiçbir iş yapmaması gereken TBMM’den 18 Mayıs 2007 tarihli oturumunda alelacele geçirilen 17 ilde kurulacak 17 yeni üniversiteyi dahil ettiğimizde, 71 ilde 85 devlet üniversitesi, 4 ilde 30 vakıf üniversitesine sahip olmuş durumdayız. Böylece 10 ilimiz hariç her ilimiz üniversite sahibi olmuştur.

Üniversite açılmayan sadece Ardahan, Bartın, Bayburt, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Manisa, Şırnak, Tunceli ve Yalova illerimiz kaldı. 1930’larda ülkeyi demir ağlarla ördük diye övünülürdü, bu dönemde her yere üniversite açtık diye övünülür oldu. Bir zamanlar ülkemizde il olma yarışı vardı, onun yerini artık her ilde üniversite açma yarışı aldı.

Milli Eğitim Bakanı, kurulması düşünülen yeni üniversitelerle ilgili yapılan eleştirilere karşılık “Ne yani 2007’de boş boş mu oturacaktık” gibi “çok anlamlı” bir cevap verebilmektedir. Böylece ülkemizde yeni üniversitelerin açılma gerekçesini en yetkili ağızdan öğrenmiş olduk. “Boş boş oturamayacağımıza göre bari üniversite açalım” sözü ile hizmette sınır tanınmamaktadır.

Bunlar doğru işler değildir sevgili öğrenci arkadaşlarım.

“Yeni kurulan üniversitelerin fiziki altyapısı nedir? Yeterli ve nitelikli öğretim üyesi nasıl oluşturulacaktır? Yeterli donanım nasıl sağlanacaktır? Öğrenciler hangi mekânlarda okuyacak ve nerede barınacaklardır?” gibi gereksiz(!) sorular iktidarın hizmet aşkının önüne geçmemektedir. Yetersiz ve acele kararlar sonrası yaşanılması mutlak “hızlandırılmış tren faciası” gibi örnekler bile iktidarımızın önünü kesmemektedir.

Var olan üniversitelerin henüz birçok sorununun çözülemediği, hatta bir kısmında vaat edilen bölümlerin bile açılmadığı düşünülürse; insan, “bu hizmet aşkının nedeni ne?” diye düşünmeden edemiyor. Eğer bir üniversite kurulacaksa ya da üniversite içinde bir program açılacaksa bunun bazı ölçütleri olmak zorunda. Herhalde ana ölçütlerden biri öğrencilerin temel ihtiyaçlarının karşılanması, en alt düzeyde eğitim-öğretimin bazı altyapı olanaklarının sağlanması olmalıdır.

En önemli ve genellikle üzerinde pek konuşulmayan bir konu da üniversite ve bölüm sayılarının artmasına rağmen kontenjanların buna paralel artmamasıdır. Kontenjanlar

bir plan ve programa göre arttırılmamakta, bunu yerine üniversite açılmaktadır.

Parasal kaynakların durumu nedir? Hükümet, 2007, 2008 ve 2009 yılları için yeni açılan üniversitelere herhangi bir bütçe ayıramayacaktır. Bunun yerine mevcut üniversitelere ayrılan bütçelerden kesinti yoluyla oluşturulacak bütçe, bir havuzda toplanacak ve yaklaşık 50 trilyonu bulması beklenen bütçe daha sonra yeni üniversitelere aktarılacaktır. Parasal bir kaynak ayırmadan, var olan üniversitelerin zaten sıkıntılı olan kaynaklarından buralara para aktarma yolu ile üniversite açmak, mevcut üniversiteleri cezalandırmak değilse, herhalde “yoklukta eşitlik sağlamaktır”.

Hiçbir plana, programa dayanmayan, gerekçeleri temellendirilmeyen yeni üniversitelerin açılma gerekçeleri nedir?

İlk neden; “kalkınıyoruz” reklamlarına rağmen işsizliğin daha da arttığı ülkemizde iş aramak durumunda olan genç nüfusu “asparagas” üniversitelerde 4-5 sene oyalamaktır.

İkinci neden; rant ekonomisinin ağırlıkta olduğu, üretimin boşlandığı günümüzde, yatırım yapmayan siyasi iktidarın, üniversiteler yolu ile hizmet sektörünün geliştirilmesini sağlamaya çalışması ve bu yolla üniversitenin kurulduğu kente ekonomik girdi sağlanmasıdır.

Üçüncü ve ağırlıkta olan neden ise bu yeni üniversiteler yolu ile dinsel/gerici örgütlenmenin sağlanmasıdır.

Peki üniversiteye girmek için ter döken, emek harcayan öğrencilerin ve ailelerin suçu ne?

Üniversitede bir bölüm kazandığını öğrenen öğrencinin ve ailesinin sevinci yerini kısa sürede sıkıntıya bırakacaktır. Öğrencilerin karşısına ilk olarak çıkan barınma sorunu olumsuz koşullarda bir şekilde çözülebile bile bu sefer öğrenciler, bazen hiç olmayan öğretim elemanları ile genellikle de boş geçen dersler ile baş başa kalacaktır. Böyle oluşturulan asparagas üniversitelerin daha da asparagas bölümlerinden yetersiz bir biçimde mezun olan öğrenci, ülkemizin en önemli sorunlarından olan işsizlik sorunu ile daha da zor koşullarda karşılaşacaktır. Ülkemizde zaten var olan diplomalı işsizler ordusunun yeni diplomalı elemanları olmaktan öteye gidemeyeceklerdir.

Üniversite sınavlarına girecek öğrenci arkadaşlarımız bu oyunu bozmak sizin elinizde.

Çok ayrıntılı ve yaygın olamasa da ülkemizde de artık akreditasyon önem kazanmaktadır. Özellikle tercihlerinizi akredite olmuş bölümlerden yana kullanınız. Akreditasyon kurumu neyi akredite etmektedir? En genel anlamda üniversitenin bir bölümü “Ben şöyle bir programla böyle bir eleman yetiştireceğim” demekte, akreditasyon kurumu da “Bu iş böyle olur mu?”ya bakmaktadır. Sonuçta bu sistem, asgari şartlarda bir eğitim-öğretim faaliyetinin temel ihtiyaçlarını garanti altına almaktadır.

12 Eylül hukukunun ürünü olan YÖK sistemi kaldırılmadan, üniversiteler tam anlamı ile

özerk olmadan bu sorunların çözülemeyeceğini Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yıllardır dile getirmektedir.

12 Eylül hukukunun çok fazla ve hak etmediği yetkilerle donattığı YÖK de bu nedenle ele geçirilmiş ve insanların kendi düşüncelerine göre eğitimi kurgulayacakları bir savaş alanı haline getirilmiştir. Bundan da en büyük zararı öğrenciler görmektedir.

Öte yandan öğrenci arkadaşlarımızı bekleyen vakıf üniversiteleri de vardır. Vakıf üniversiteleri tercihinizde de yine akreditasyon önemli olmalıdır. Çoğunluğu üç büyük şehirde olan vakıf üniversitelerinin bazılarının 2006-2007 öğretim yılında kontenjanlarını dolduramadıkları bilinmektedir ve verdikleri eğitimin kalitesinin nasıl olduğu ve kimin ölçtüğü de belli değildir.

Sonuç olarak eğitim-öğretimin esas unsuru olan siz öğrenci arkadaşlarımızı hiçbir zaman gündeme almayan yükseköğretim sistemimiz sıkıntılarla doludur. Hiçbir suçunuz olmamasına rağmen bu sıkıntılı sistemin kurbanları haline gelmektesiniz. Bu oyunu bir yerden bozmak için üniversite tercihlerinde dikkatli olmalısınız.

TMMOB ve bağlı odaları, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı bölümlerini tercih etmek isteyen öğrenci arkadaşlarımızın her zaman yanındadır ve onlara her türlü yardıma hazırdır. Her türlü sorunuza yanıt almak üzere, Türkiye'nin dört bir yanında örgütlü TMMOB ve bağlı odalarımızın birimlerine başvurabilirsiniz.

Hepinize başarılar diliyoruz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

NASIL BİR TÜRKİYE İSTİYORUZ?

08 HAZİRAN 2007

Türkiye zor bir dönemden geçiyor. Siyasette, ekonomide, sokaklarda ve toplumsal yaşamın her alanında gerilim ve kriz giderek tırmanıyor. Tırmanan bu gerilim, ne toplumun iradesini parlamentoya yansıtmayan bir seçimle, ne de herhangi bir geçici düzenlemeyle aşılabılır. İçinden geçmekte olduğumuz kriz, 12 Eylül'den bu yana bizlere dayatılan yaşam biçiminin, siyaset tarzının, ekonomik politikaların ürünüdür. Dolayısıyla krizi aşmanın yegâne yolu, "Darbe Hukuku"nun ve ülkemizde yarattığı toplumsal, siyasi ve ekonomik erozyonun yaşamımızın her alanından çıkarılmasıdır. Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle doruğa çıkan mevcut siyasal kriz, basit anlamda "yöneticilerin niteliği" üzerinden yürütülecek bir tartışma ile aşılamaz.

Siyasal Krizin Çözümü, Her Alanda Köklü Demokratik Dönüşümün Sağlanmasındadır
Bugünün siyasal krizinin temelinde, siyasetin toplumsal dayanaklarından ve demokrasiden uzak bir alanda yürütülüyor olması yatmaktadır. 12 Eylül hukukunun yarattığı baskı, geniş halk kesimlerini siyasetten uzaklaştırmış, emek ve meslek örgütlerini, demokrasi güçlerini siyasete müdahalenin uzağına itmiştir.

Krizin çözümü için siyasal alanda acilen bir demokratikleşme süreci başlatılmalıdır. Bunun için seçim sistemi ve siyasi partiler yasası derhal değiştirilmelidir. Temsil sistemi, yasaklardan ve eşitsizliklerden arındırılarak demokratik bir içerikle yeniden düzenlenmelidir. Tüm toplum kesimlerini siyasetin içine doğrudan davet eden bir yaklaşım süratle hayata geçirilmelidir.

Kriz, salt siyasal yaşamda nükseden bir olgu değil, ülkemizin ekonomik hayatının da yapısal bir sorunudur. Bu sorunun kaynağı, halkı yok sayan, emekçilerin taleplerini duymayan, yoksulların yaşam hakkını görmezden gelen neo-liberal ekonomik politikalarıdır.

Bizler, ülkeyi içinden çıkılmaz bir kâbusa sürükleyen neo-liberal ekonomik politikaların terk edilerek, halkın ihtiyaçları doğrultusunda, emekten ve halktan yana bir ekonomik programın hayata geçirilmesini istiyoruz. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında yaşanan tahribat giderilerek, sosyal alanda yaşanan yıkımı telafi edecek önlemler alınmalıdır. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanları, kamusal bir bakışla yeniden yapılandırılmalıdır. Giderek büyüyen zenginler ile yoksullar arasındaki açığın kapatılması için sosyal destekleme programları hayata geçirilmelidir. Çalışma yaşamındaki esnek, güvencesiz, sigortasız istihdam uygulamalarına, antidemokratik baskı yasalarına son verilmelidir.

Gericiliğin ve Irkçılığın Çözümü Özgürlüklerin Genişletilmesidir! Siyasetin antidemokratikleştirilmesi ve ekonominin neo-liberalleşmesi ile ortaya çıkan yoksulluk/yoksunluk/işsizlik ve örgütsüzleşme süreçleri toplumda yaşanan hızlı muhafazakârlaşma ile eş zamanlı gitmiştir. İmam hatiplerle, zorunlu din eğitimiyle, kuran kurslarıyla, Türk İslam sentezi politikalarla, devlet kurumlarında ve medya aracılığıyla tüm toplumda yayılan tek tiplilik insanlarımızın bir arada, dostça yaşama kültürünü yok etmektedir. Irkçı-şoven bir anlayışla farklı kimliklerin toplumsal ve siyasal yaşamda kendisini ifade etmesi engellenmiştir.

İnsanları birbirine düşman eden, toplum içindeki bağları kopararak parçalanmaya iten bu ötekileştirici, düşmanca politikalar, toplumsal bütünlüğümüzün en büyük tehdididir.

Her türden etnik, dini, cinsiyet v.b kimliklerin özgürce yaşanabildiği, farklı kültürlerin ve düşüncelerin kendilerini ifade olanaklarının yaratıldığı, özgürlükçü bir laiklik anlayışının egemen olduğu, bir arada kardeşçe yaşama kültürüyle yoğrulmuş bir ülke, toplumsal barış ve huzurun tek reçetesidir.

Son günlerde ülkenin dört bir tarafı yeni cenazeler ile sarsılıyor. Ağlayan tüm annelerin acısı yüreğimizi yakıyor. Biz yine söylüyoruz; son 20 yılı aşkın bir süreç bu sorunun şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini göstermiştir. Silahların konuştuğu ortamlarda demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Biz bütün sorunlarda olduğu gibi bu sorunun da barışçıl ortamda ve demokratik yöntemlerle çözülebileceği inancını taşımaktayız.

Şiddet ve gerilim ortamlarının yarattığı kitlesel kamplaşmalar ülkemizin ve insanımızın yararına değildir. Türkiye'nin, "kitlesel refleks" çağrıları ile toplumu kamplaştırma ve kitlesel çatışma ortamı yaratma yerine, kardeşçe bir arada yaşamı sağlayacak iklimin yaratılmasına ihtiyacı vardır.

IMF ve Dünya Bankası nezdinde karnesi A olan AKP, bir yandan demokrasibilik oyunu oynarken öte yandan polisin görev ve yetkilerini düzenleyen yasada olduğu gibi anti-demokratik uygulamaları Meclis'ten geçiriveriyor. Emekçiler, AKP'nin bu oyununun bilincindedir. Biz aşağıda imzası bulunan emek ve meslek örgütleri; içinden geçmekte olduğumuz seçim sürecinde, yürütülen sosyo-ekonomik politikaların sonucu olan krizin geçici ve kısmi tedbirlerle aşılamayacağına inanıyoruz. İlkesizleşmiş ve birbirinin aynısı hale gelmiş mevcut siyasi partiler Türkiye'nin sorunlarına köklü çözüm üretmekten aciz haldedir. Türkiye'nin temel sorunu anti demokratik yasalar, emek karşıtı özelleştirmeci politikalar ve halkın karar mekanizmalarından uzaklaştırılmasıdır. Yapılması gereken, krizin temelinde yatan nedenlerin doğru tespit edilerek ona uygun köklü ve bütünlüklü bir çözüm üretilmesidir.

Yoksulluğa, Irkçılığa ve Gericiliğe Teslim Olmayacağız!

Halkımıza dayatılan sahte çözümlerin çıkmaz yol olduğunu, ırkçılığa varan milliyetçi söylemlerin, sosyal ve siyasal yaşamı din temelli anlayışa göre kurgulamak isteyenlerin ülkemizi içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklediklerini, bu kaostan çıkış yolunun demokrasi dışı yöntemlerle olamayacağını bir kez daha ifade ediyoruz. Çözüm; eşit, özgür, bağımsız, demokratik ve laik bir Türkiye'de bir arada kardeşçe yaşam anlayışının egemen olmasından geçecektir. Tüm siyasi partileri seçim döneminde kamplaşma ve ayrışmayı körükleyen bir söylemden uzak durmaya, ülkemizin temel sorunlarına yönelik somut projelerle halkın oyunu talep etmeye çağırıyoruz.

**TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ**

**VETO EDİLEN “YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA
YASADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YASA”
BİR DAHA TBMM GÜNDEMİNE GİRMEYELİDİR
08 HAZİRAN 2007**

Siyasal iktidarca, bilime, tekniğe ve hukuka aykırı olarak hazırlanarak TBMM’ye sunulan ve sadece AKP iktidarının milletvekillerince kabul gören Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Yasada Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa, akademik ve mesleki yeterlilikleri saptanmamış yabancılara mimarlık, mühendislik ve şehir plancılığı hizmeti sunabilme olanağı tanımakta idi.

Cumhurbaşkanlığı Makamına onay için sunulan yasa değişikliği, bilimsel ve hukuksal boyutlarıyla irdelenmiş, hukuk devleti ilkesi, eşitlik ilkesi, çalışma özgürlüğü, ulusal çıkarlar ve kamu yararı yönünden Anayasa’ya aykırılığı saptanarak TBMM’ye iade edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı tarafından gösterilen duyarlılığa teşekkür ediyoruz.

Bu yasanın veto edilen maddeleri yürürlüğe girseydi, bu durum Türkiye’nin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikiminin yok olması anlamına gelecekti.

Bu yasanın çıkmaması için, başından beri yürütülen mücadelenin sıra neferleri Oda Başkanlarımız ve Yönetim Kurulu Üyelerine, Şube Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerine, İl Koordinasyon Kurulları Sekreterlerimize ve örgütlü üyelerimize, mesai ve yol arkadaşlarıma, TMMOB dostlarına TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Bu örgüt sizlerle büyüyor.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KENT MERKEZLERİNİN, KIYILARIN, ORMANLARIN YAĞMALANMASI YETMEDİ.

SIRA MERA, YAYLA VE KIŞLAKLARDA...

08 HAZİRAN 2007

Anayasa'nın Devlete yüklemiş olduğu sosyal ödevlerden biri "tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasının ve tahribinin önlenmesi"dir.

Oysa, siyasal iktidar ne yapıyor?

Meraları işgal ederek suç işlemiş olanlara af getiriyor. İşgalcilere cüzi bir para karşılığı tapu dağıtıyor.

Ormanlar, kıyılar, meralar, yaylak ve kışlaklar toplumun ortak kullandığı miras ve değerlerdir, özel mülkiyete konu olamazlar. Hayvancılığın gelişimi ve sürdürülebilir bir çevre için bu ortak alanların korunması zorunludur. Yağma ve talan sonucu hali hazırda 44 milyon hektardan, 12 milyon hektara düşen meraların yok edilmesi için, siyasal iktidar yasa çıkarmıştır. Aşırı otlatmanın dahi yasak olduğu bu alanları özel mülkiyete konu yapan siyasal iktidar, "özel amacı" tüm toplumsal değerlerin üstünde tuttuğunu bir kez daha göstermiştir.

Valilikler bünyesinde oluşturulan mera komisyonlarını görevlerine uygun çalıştırmak yerine, meraları erozyona terk ederek, aşırı otlatarak yok olmasına göz yumanlar; şimdi de bu alanları işgalcilere terki yasalastırmaktadır. Özel mülkiyete konu edilemeyecek bu alanlar kır evi, dağ evi, villa adı altında betonlaşmaya terk edilemez. Yürütmenin, Anayasal görevini göz ardı edip, bu alanları yapılaşmaya açmak için TBMM'den geçirdiği yasanın Cumhurbaşkanı tarafından Meclis'e iade edileceği inancındayız.

Siyasal iktidar, nesnel olması gereken kamu yönetim anlayışıyla hep kavgalı olmuş, özel bir şirket yönetmişçesine kamu ödevlerinden uzaklaşmıştır. Yani, bu ülkenin tapusu elindeymiş gibi her şeyi satmakla meşgul olmuş ve yağmalama kültürünün kök salmasına büyük katkı yapmıştır. Kamu adına ne kadar değer ve kavram varsa içi boşaltılmıştır. Topluma; kamu yararı, kamu güvenliği, kamu hizmetinin ne olduğu ve kamu yönetiminin nasıl olması gerektiği adeta unutturulmak istenmektedir.

Kamu arazilerini işgal edenleri "muteber," "saygın vatandaş" haline dönüştürme istemi, kamu yönetim anlayışıyla ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Sağlıklı çevrede yaşama hakkı sürdürülebilir bir çevre politikasıyla olanaklıdır. Hayvancılığın, tarımın gelişimi ve sürdürülebilmesi de bütüncül bir yaklaşım gerektirmektedir. Oysa, siyasal iktidar, köylülerimizin meralarına kadar el uzatmış durumdadır. Demokratik toplumda bu durumdan ancak utanç duyulabilir. Artık bu utanç verici durumlara son verilmelidir.

Buna izin verilmemelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

15-16 HAZİRAN TÜRKİYE DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN

ÖNEMLİ GÜNLERİNDENDİR!

15 HAZİRAN 2007

15-16 Haziran 1970'de ne oldu?

Dönemin siyasal iktidarının, 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirerek, sendika seçme özgürlüğünü ortadan kaldırarak, sendikal tekel yaratmayı hedeflediği günler yaşanmaktaydı. Gelişmeler üzerine Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Anayasa'nın tanıdığı direnme hakkını kullanacağını açıkladı. İşçiler 15-16 Haziran'da İstanbul sokaklarını işgal ettiler. İstanbul ve çevre illerdeki tüm fabrikalarda üretim durdu, işçiler kent meydanlarına aktı. Haliç köprüleri açıldı. Boğaz'da vapur ve motor ulaşımı kesildi. 16 Haziran'da, Kadıköy Meydanı'nda polislerin, sayıları onbinleri aşan işçi kitlesinin üzerine açtığı ateş sonucu Mutlu Akü Fabrikası'dan Yaşar Yıldırım, Vinleks'ten Mustafa Bayram ve Cevizli Tekel Fabrikası'ndan Mehmet Gıdak adlı işçilerle birlikte bir esnaf ve bir de polis yaşamını yitirdi, yüzlerce işçi yaralandı. Sıkıyönetim ilanına ve işverenlerin işbaşı yapılması konusunda askerleri yardıma çağırmasına rağmen Türk Demir Döküm, Sungurlar, Derby, Elektrometal, Rabak, Auer, Çelik Endüstrisi, Otosan, Arçelik, Vita başta olmak üzere birçok işyerinde direnişler sürdü. Sendikalar ve toplu sözleşme yasalarında yapılmak istenen değişiklikleri protesto etmek için İzmir'de Lastik-İş, T. Maden-İş ve Gıda-İş'e bağlı işyerlerinde 18 Haziran'da bir gün süreli grev yapıldı. 15-16 Haziran direnişine katıldıkları gerekçesiyle ücretleri kesilen Gıslaved işçileri 13 Ekim'de başlattıkları oturma grevini, direnişe döndürdü. Güvenlik güçleri fabrikaya girmek için iş makinaları kullanıp duvarı yıktı, içeri girdiklerinde işçilerin üzerine ateş açıldı ve Lastik-İş üyesi Hüseyin Çapkan öldü. Yarım saati aşan bir çatışmanın sonucunda çok sayıda işçi de yaralandı. Çapkan'a binlerce işçinin katıldığı bir tören yapıldı. Aliğa rafinerisi inşaatında çalışan Yapı-İş Sendikası (YİS) üyesi iki yüz seksen işçi 6 Ağustos'ta greve başladı. İşveren, grevi kırmak için çeşitli baskı yöntemlerine başvurdu. 22 Ağustos'ta şantiyeye mühendisleri taşıyan aracın şoförü Yapı-İş Genel Başkanı Necmettin Giritlioğlu'nu öldürdü.

15-16 Haziran 1970 mücadelenin gerçek olanının hikayesidir.

Yıl 1970 idi. Sonra 12 Mart 1971 karanlığı geldi. Sonra 12 Eylül 1980 karanlığı.

Şimdi kapitalist küreselleşme uyum yasaları ile işgalleri ile tüm insanlığı teslim alıyor. Almaya çalışıyor.

Emekten ve insandan yana olanların 15-16 Haziran ruhu ile tüm bu açık saldırılara direnmekten başka ne yolu kalmıştır? Neoliberal programın uygulayıcılarına, gericiliğe ve darbecilere karşı yaşamın tüm alanında direnmekten başka ne yol kalmıştır?

Şimdi ülkemizde ve tüm dünyada yaşananları anlama zamanıdır. Şimdi değiştirilmeye çalışılan ülke gündeminin gerçeğini bilme zamanıdır. Şimdi her şeye inat "Eşit, özgür ve demokratik Türkiye" mücadelesinin bayrağını yükseltme zamanıdır.

TMMOB, bağlı odaları ve üyeleriyle birlikte ülkedeki ve dünyadaki emek güçleriyle

dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürür.

TMMOB, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” demektedir.

TMMOB, Türkiye mücadeleler tarihinin önemli günlerinden gördüğü 15-16 Haziranı, 15-16 Haziran direnişini yaratanları bir kez daha selamlamaktadır.

TMMOB, “15-16 Haziran 1970 öğretiyor” diyor.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TEK ÇARE; EŞİT ÖZGÜR VE DEMOKRATİK TÜRKİYE'DE KARDEŞÇE BİR ARADA YAŞAMDIR 20 HAZİRAN 2007

Zor bir dönemden geçiyoruz. Bir yandan Kuzey Irak'a gerçekleştirilmesi muhtemel sınır ötesi operasyonu tartışıyoruz. Diğer yandan ise cenazelerin arkasından ağıtlar yakıyoruz. Siyasette, ekonomide, toplumsal yaşamın her alanında, korku, gerilim ve kriz giderek tırmanıyor. Tırmanan bu gerilim ve korku ortamı ne toplumun iradesini parlamentoya yansıtmayacak bir seçimle, ne de demokrasiyi sınırlayan polisin yetkilerini genişleten yasayla aşılabılır.

Bugün ki siyasal krizin nedeni, siyasetin toplumsal dayanaklarından ve demokrasiden uzak bir alanda yürütülüyor olmasıdır. Demokrasinin en önemli özelliklerinden birisi de politikanın toplumsallaşması, katılım imkânlarının ve kanallarının yurttaşlara daha fazla açılması ve politik alanın sivil olmasıdır.

12 Eylül hukukunun yarattığı baskı, geniş halk kesimlerini siyasetten uzaklaştırmış, emek ve meslek örgütlerini kısaca demokrasi güçlerini siyasetin dışına itmiştir. Siyasetin anti-demokratik yönelimleri ve uygulanan ekonomik politikalar halkı, yoksulluk, işsizlik, örgütsüzleşme ve giderek kutuplaşma süreçleriyle baş başa bırakmıştır. Siyasetin özgürlükçü bir ortamda doğrudan katılımı değil de, e-muhtıra ve e-bildirilerle yukarıdan aşağıya doğru dizayn edilmesi, siyasetin savaş mantığına indirgenmesi, gerilimi derinleştiriyor.

Değerli Basın Emekçileri

20 yılı aşkın bir dönemdir iç içe yaşadığımız “şiddet ve çatışma ortamı” kendisini yeniden üretiyor.

Tanklar, toplar, patlayan mayınlar ve bombalar sonucu her yeni cenaze nefreti saldırganlığı ve linç kültürünü güçlendiriyor.

Irak'a sınır ötesi operasyon bizleri akıbeti belirsiz bir tuzağa düşürebilir. Ülkemizin sorunlarını demokratik ve barışçıl bir ortamda çözmenin kanallarını zorlamalıyız.

Değerli Basın Emekçileri

Bizler yıllardır sorunların şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini dile getiriyoruz. Her defasında demokrasinin ve özgürlüklerin sınırlarının genişletilmesinin tek çözüm yolu olduğunu söyledik ve söylemeye devam ediyoruz.

Bizler; eşit, özgür, demokratik bir Türkiye'de, bir arada barış içinde kardeşçe yaşamak istiyoruz. Bir kez daha “silahlar koşulsuz sussun, barış konuşsun” diye haykırıyoruz.

Bugün, bir yıl daha uzatılan kararname ile İncirlik Üssü'nün Irak halkına karşı kullanılmasını protesto ediyor, içindeki 90 nükleer başlıkla tehlike yaratan İncirlik Üssü'nün kapatılmasını talep ediyoruz.

Bizler; gerginlikten, şiddetten ve çatışmadan çıkar sağlayanların, yüzlerce yıldır bir arada yaşayan halkların kardeşlik duygusunu boğmasına izin vermeyeceğiz.

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TÜRK TABİBLERİ BİRLİĞİ
TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ
ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ÜYELERİ DERNEĞİ

NEO-LİBERAL POLİTİKALARA, GERİCİLERE, DARBE ÇİĞİRTKANLARINA, IMF PARTİLERİNE OY YOK! 24 HAZİRAN 2007

22 Temmuz'da, önümüzdeki 5 yıl boyunca Meclisi oluşturacak, hükümetleri belirleyecek bir seçim yapacağız. Sıkıştırılmış bir seçim takviminin son 28 gününe girilmesine karşın, henüz ülkemizde seçim havasına girilmemiştir. Bunun nedeni seçim kararının halkın gündelik yaşamına, gündelik sıkıntılara, gündelik ihtiyaçlarına değmeyen bir kriz etrafında alınmış olmasıdır.

Öte yandan, 22 Temmuz'da yapılacak seçimlerde adaylıklarda sağdan sola, soldan sağa yaşanan geçişler futbolcu transferlerini aratmamaktadır. Bu yaşananlar, Türkiye'deki siyasetin ve siyasetçilerin düştükleri durum açısından ibret vericidir.

Sevgili basın emekçileri;

Ekonomiyi IMF'e, dış politikayı ABD'ye, iç güvenliği de vali ve polisler teslim eden bir siyasal sistemde siyasi partiler arasındaki tabela farklılıklarının anlamı kalmamaktadır. Nitekim meydanlara çıkan partilerin vaatleri bile kaçınılmaz olarak aynılaşmıştır. Ülkede yaşanan işsizliğin nasıl çözüleceğini, hızla yoksullaşan kitlelerin durumunun nasıl düzeltileceğini, eğitimde, sağlıkta ve sosyal güvenlikle yaşanan tahribatın nasıl giderileceğini, tükenme noktasına gelen tarımı nasıl ayağa kaldıracaklarını kimse dile getirmemektedir. Her birinin ağzından çıkan, IMF programını en iyi kendilerinin yürüteceğidir.

Biz biliyoruz. Birbirinin aynısı haline gelmiş partilerin hangisi iktidara gelse IMF programını en iyi şekliyle uygulayacaktır. Çünkü top yekûn bir karşı çıkış olmaksızın, kapitalist küreselleşmenin bu ülkeye çizdiği yoldan sapma şansları yoktur.

Oysa yapılması gereken IMF programının yırtılıp atılmasıdır. Halkı ilgilendiren ne faiz dışı fazla hedefinin tutturulması, ne de matematik oyunları ile enflasyon rakamlarının düşük gösterilmesidir. Yoksulların beklentisi daha fazla gelir, işsizlerin beklentisi yeni iş alanları, emekçilerin beklentisi ise insanca yaşanacak ücret ve çalışma yaşamlarının iyileştirilmesidir.

Ülkenin zenginliklerinin satılmasından başka çözüm bilmeyen, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi kamusal hizmetleri piyasaya açmakta beis görmeyen, köylüler ekecek tohum, atacak gübre, toplayacak ürün, satacak pazar bulamazken, sadece mazot fiyatı üzerinden siyaset geliştirenlerin bu ülkeye bir yararı yoktur.

Sevgili basın emekçileri;

KESK ve TMMOB bir kez daha söylüyor:

Ülkeyi içinden çıkılmaz bir kâbusa sürükleyen neo-liberal ekonomik politikaları takip eden bunu ülke insanımıza reva görenlere, halkın ihtiyaçları doğrultusunda, emekten ve halktan yana bir ekonomik programı hayata geçirmeyeceklere oy vermeyeceğiz.

Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında yıkımı yaratanlara oy vermeyeceğiz. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarını, kamusal bir bakışla yeniden yapılandırmayı programlarına almayanlara, giderek büyüyen zenginler ile yoksullar arasındaki açığın kapatılması için sosyal destekleme programlarını hayata geçirmeyi taahhüt etmeyenlere, çalışma yaşamın-

daki esnek, güvencesiz, sigortasız istihdam uygulamalarını sürdürenlere, antidemokratik baskı yasalarının hayata geçmesine olanak verenler bizden boşuna oy beklemesin.

Gericiliğe dayanan politikaları bu ülkede geliştiren, yeşerten, insanlarımızın geleceğini karartanlara, imam hatiplerle, zorunlu din eğitimiyle, kuran kurslarıyla, Türk İslam sentezi politikalarla, devlet kurumlarında ve medya aracılığıyla tüm toplumda yayılan kutuplaşmayı yaratanlara tüm gücümüzle karşı çıktık. Bizim bu ülkeyi karanlığa sürüklemek isteyenlere verilecek oyumuz yok.

Son günlerde ülkenin dört bir tarafı yeni cenazeler ile sarsılıyor. Ağlayan tüm annelerin acısı yüreğimizi yakıyor. Biz yine söylüyoruz; son 20 yılı aşkın bir süreç bu sorunun şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini göstermiştir. Silahların konuştuğu ortamlarda demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Biz bütün sorunlarda olduğu gibi bu sorunun da barışçıl ortamda ve demokratik yöntemlerle çözülebileceği inancını taşımaktayız. Bu inancımızı zedeleyenlere bu seçimde asla oy vermeyeceğiz.

Halkımıza dayatılan sahte çözümlerin çıkmaz yol olduğunu, ırkçılığa varan milliyetçi söylemlerin, sosyal ve siyasal yaşamı din temelli anlayışa göre kurgulamak isteyenlerin ülkemizi içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklediklerini, bu kaostan çıkış yolunun demokrasi dışı yöntemlerle olamayacağını bir kez daha ifade ediyoruz. Çözümü demokrasi dışı yollarda arayanlara bizden oy yok.

Bu ülkede insanımıza özelleştirmeleri bela edenlere, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılmasını sağlamayanlara, bunu programlarına almayanlara oy vermeyeceğiz.

Sevgili basın emekçileri,

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir. Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe biz, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralara sürüklenmeyi istemiyoruz.

Ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Tarım arazilerinin yok edilmesini, kirletilmesini, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasını istemiyoruz. Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak politika geliştirilmeli, suyun mülkiyeti ve hizmetleri kamuda kalmalıdır. Kıyılarımızın ve ormanlarımızın yağmalanması durdurulmalıdır. Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır ve madenlerimiz çevre faktörü dikkate alınarak kamu tarafından işletilmelidir.

Antalya'da, Lara Kent Parkı, İstanbul'da; Galataport, Haydarpaşaport, Dubai Kuleleri, Ankara'da; Çiftlik, Güvenpark, Kuşlupark, gibi parçacı plan ve projeleri hayata geçirenler, bunlara "kentsel dönüşüm" diyenler, aslında kentsel dönüşüm demekle "finans çevrelerinin ağzının suyu akıtmaktadırlar. Bunu biliyoruz.

Hasankeyf'te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasını sağlayanlar, Bergama'da, Eşme'de, Belek'te halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimleri yaratanlar,

Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de doğanın tahribine zemin hazırlayanlar, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlar bu ülkenin geleceğini karartanlardır. Bu uygulamalardan vazgeçilmelidir.

Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cins ayrımcılığı bu ülkede çözülmeden özgür ve eşit bir toplum yaratılması mümkün değildir. Biz kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında diyor, bunun gerçekleşmesini talep ediyoruz.

Biz üniversitelerde söz yetki ve karar sahibi üniversite bileşenleri olmalıdır diyoruz. Eşit, parasız, demokratik, bilimsel, laik eğitim için "Yaşasın özerk ve demokratik üniversite mücadelesi" diyoruz.

Sevgili Basın emekçileri,

Bu taleplerimizi programlarına koymayan, yapmayan, yapmayacağı belli olan siyasal partilere bu seçimlerde oy vermeyeceğiz.

Emeklileri yok sayan, işçiyi, kamu çalışanı öteki gören, insanımız arasına düşmanlığı aşılayan IMF Partilerine, gericilere, darbe çıkırtkanlarına bu seçimlerde oy yok.

Buradan siyasi partilere sesleniyoruz, elinizdeki IMF reçetelerini, Washington pusulalarını yırtıp atmadan karşımıza oy istemeye çıkmayın. Emekçileri, yoksulları, ezilenleri görmezden gelenleri sandıkta bizde görmeyeceğiz.

Dr. İsmail Hakkı Tombul KESK Genel Başkanı
Mehmet Soğancı TMMOB Başkanı

SİVAS'I UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ
29 HAZİRAN 2007

Bu yıl Sivas katliamının 14. yılı.

Bundan 14 yıl önce, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta Madımak Otel'de, yakılarak katledilen insanlarımızın aydınlık yüzleri gözlerimizin önünde. O gün Sivas'ta yaşananlar, dün yaşanmışçasına aklımızda.

TMMOB, her 2 Temmuz'da olduğu gibi, bu yıl da, dost örgütler ile birlikte omuz omuza duracak.

O gün beynimizde yine Sivas'ta yanan o aydınlık yüzlerin ışığı olacak. O gün hep birlikte, hep bir ağızdan ve her şeye inat; "Başka Bir Yaşam, Başka Bir Türkiye, Başka Bir Dünya Mümkün" diyeceğiz. O gün yine dostlarımızla birlikte sesimizi yükselteceğiz:

"Sivas'ı unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız."

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SIYASİ İKTİDAR YASA TANIMİYOR!

İPEKYOLU VADİSİ SERBEST BÖLGESİ YENİDEN GÜNDEMDE!

13 TEMMUZ 2007

Yargı; TMMOB'nin, Sakarya ve Kocaeli sınırları içerisinde serbest bölge kurulmasına ilişkin 15 Aralık 1998 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali istemiyle açmış olduğu davayı, tam yedi yıl sonra 2005 yılı Temmuz ayında TMMOB lehine sonuçlandırmıştı. Ancak, AKP gideriyak icraatlarına devam ediyor. Siyasi iktidarın 4,5 yıldır süregelen yasa tanımaz tavrı bu olayda da ortaya çıkmıştır. Yargı tarafından iptal edilen serbest bölge kararı, hiçbir şey olmamışçasına 10 Temmuz 2007 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı olarak yeniden yayınlanmıştır.

Süreci kısaca özetleyelim:

10 Temmuz 2005 tarihinde iptal edilen 1998 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile serbest bölge ilan edilen alan; Sakarya Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü noktadan başlayan ve batıya doğru 31 km. uzunluğundaki sahil bandını içine alarak denizden karaya doğru 1-5 km arasında değişen coğrafyayı kapsayan, 7 köy yerleşimini içinde barındıran, tarım ve orman alanlarını içine alan ve aynı zamanda güneyde doğal sit alanına (Acarlar Gölü) sınırı olan bir bölgeydi ve 82 kilometrekarelik bir alanı kapsıyordu. "Serbest Bölge" olarak ilan edilen alanda, dünyada eşine pek rastlanılmayan dişbudak ağaçlarıyla kaplı orman alanları, 7 köyün yaşam kaynakları olan tarım arazileri, fındıklık araziler, doğal sit alanı olan Acarlar Gölü'nü besleyen dere ve su kaynakları bulunmaktadır. Bu bölge aynı zamanda, yaban hayatı zenginliği, uluslararası kuş göç yolları üzerinde bulunan bir sulak saha olması, ülkemizin sayılı kumul alanlarından ve lagün ortamlarından olması ve yine nadir rastlanan longos ormanı özellikleri ile kendine özgü ekosistemleri olan bir özelliktedir.

İptal edilen Bakanlar Kurulu Kararı ile henüz hukuken ortada olmayan işletici firma bölgenin etüdü bilahare yapılmak üzere, "Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi" olarak ilan edilmiştir. Bu firma ancak 28 Aralık 1998 tarih ve 4700 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde kurulmuştu. 1999 Deprem felaketinden sonra hazırlanan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda belirtilen amaç, ilke ve hedeflerle örtüşmeyen bir şekilde Serbest Bölge'nin etüt işi işletici firmaya yaptırılmıştır. İşletici firma lehine kurulan "Serbest Bölge"nin etüt çalışmaları ve Türkiye ticaret hacmine olacak katkısı, İşletici Firmayı haklı çıkaracak objektif olmayan gerekçelerle "İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi Tanıtım Kitabı"nda tek yanlı olarak kamuoyuna sunulmuştur.

TMMOB, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'na aykırılığı yanında, alanın yüzölçümü ve içindeki tarım ve orman alanlarına ilişkin yanlış verilerin kullanılması ve doğal kaynaklarımızı yok edecek nitelikte bir çalışmanın içine girilmesi, gerekli incelemeler yapılmadan, hiçbir bölge araştırması ve fizibilite raporuna dayanmadan, yöredeki ekonomik ve sosyal yapı gözetilmeden, Anayasa ve yasal düzenlemelere, özellikle çevre, tarım, orman, tabiat ve kültür varlıkları ilgili mevzuat hükümlerine aykırı olarak serbest bölge ilanı hakkında alınan Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle yargıya başvurdu.

Açtığımız davaya bakan Danıştay 6. ve 10. Dairesi'nin yürütmenin durdurulması istemimizi reddetmelerine karşılık, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu TMMOB'nin itirazını kabul etmiş ve yürütmenin durdurulması istemini reddeden mahkeme kararını

kaldırarak, öncelikle bilirkişi incelemesinin yapılmasından sonra istemin incelenmesine karar vermiştir.

Bu süreçte TMMOB, atanan “Bilirkişi Kurulu”ndaki bazı üyelere itiraz etmiştir. Daire Bu itirazı reddetmiş 3 kişiden oluşan heyetle Bilirkişi Kurulu’na inceleme yaptırmıştır. TMMOB, Bilirkişi Kurulu’nun objektif nitelikten uzak tespitlerde bulunması ve uzmanlık alanlarına girmeyen konularda firma lehine değerlendirme yapmaları nedeniyle rapora itiraz etmiştir.

Bilirkişi Kurulu Raporu’nu değerlendiren 6. ve 10. Daire, ikinci kez yürütmenin durdurulması istemimizi reddetmiştir.

TMMOB, bu karara da itiraz etmiş, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu yapılan itirazı haklı görmüştür. Genel Kurul Yasama Organının asli görevi olan konuların düzenleyici işlem konusu edilmeyeceği gerekçesiyle 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu’nun Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına vararak anılan yasanın iptali istemiyle itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi’ne başvurulmasına ve bu yasaya dayanılarak tesis edilen Bakanlar Kurulu Kararı’nın yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Ancak, Anayasa Mahkemesi, Anayasa’ya itirazı yerinde görmeyerek dosyayı Danıştay 10. Dairesi’ne iade etmiştir.

Danıştay 6. ve 10. Daire üyelerinden oluşan ortak Kurul, 5 Temmuz 2005 tarihinde yapılan duruşmada tarafları dinlemiş ve Savcı mütalaasını sunmuştur. E:1999/474, K:2005/3949 sayılı karar ile ortak kurul, anılan Bakanlar Kurulu kararını iptal etmiştir. Daha sonra dava Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna gitmiş ve Kurul E:2005/3396, K:2006/739 kararı ile, 6. ve 10. Daire üyelerinden oluşan ortak Kurul kararını onamıştır.

Sonuç olarak;

Yargının kararları bu kadar net iken, Bakanlar Kurulu’nun bu yeni kararını anlamak mümkün değildir. TMSF tarafından el konulan bir sermaye grubunun hala bu işin sahibi ve tarafı gibi gösterilerek, bu şirket üzerinden iş yapılması da var olan ilişkiler yumağını ortaya çıkaran özel bir noktadır.

Yargı tarafından iptal edilen 1998 tarihli Bakanlar Kurulu kararında İpekyolu Serbest Bölgesi’nin toplam 82 kilometrekarelik alanda kurulmasına onay verilirken, 10 Temmuz 2007 tarihli kararda bölgenin kurulacağı alanın 2 bin dönüm alanla sınırlandırıldığı ayrıca dikkat çekicidir.

TMMOB, 7 sene süren ve haklılığı ile sonuçlanan ve iptal edilen İpekyolu Serbest Bölgesi’nin yenilenen Bakanlar Kurulu kararına karşıdır.

TMMOB, bu konuda yargı yoluyla mücadelesine devam edecektir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EŞİTLİĞE, ÖZGÜRLÜĞE, BAĞIMSIZLIĞA, DEMOKRASİYE, BARIŞA, KARDEŞLİĞE VE BİR ARADA YAŞAMA OY VERECEĞİZ 14 TEMMUZ 2007-MERSİN

Seçim takviminde son haftaya girilmesiyle birlikte, Meclis'te sandalye kapma yarışındaki partilerin tansiyonları da en üst seviyeye yükseldi. İktidar ve muhalefet partileri ülkenin içinde bulunduğu krize ve halkın karşı karşıya kaldığı sorunlara dair çözüm önerileri üretmekten çok, bir kayıkcı kavgası yürüterek bizleri karanlık bir geleceğe doğru sürük-lüyorlar.

Karşılıklı yapılan milletvekili transferlerinin ardından, şimdi de karşılıklı tribün atışmaları yaparak, siyaseti iyiden iyiye bir futbol müsabakasına çevirmiş bulunuyorlar. Bu futbol maçında kazanan kim olursa olsun, kaybeden bu ülkenin yoksul ve emekçi kesimleri olacaktır.

Sevgili Basın Emekçileri;

Halktan ve halkın örgütlü kesimlerinin müdahalesinden uzaklaştırıldığında, siyasetin içinin boşaltılarak yozlaşması doğaldır. Emekçilerin, kadınların, gençlerin, çiftçilerin, emeklilerin örgütlü sesleri siyasete yansımadağı sürece, bir avuç siyaset simsarınnın tekelinde çürüyecektir. Bu siyasal çürümenin engellenmesinin yegâne yolu, toplumun örgütlenerek siyasallaşması, siyasetin de toplumsallaşmasıdır.

Bugün siyasal alanda duyulan, bu ülkenin milyonlarca emekçisinin ve yoksulunun sesi değil, bir kaç parti liderinin sesidir.

Siyasi partilerin liderleri, miting kürsülerinde, bu ülkedeki resmi rakamlara göre 2,5 milyon, gerçekte ise 10 milyona yakın olan işsiz yurttaşımızın durumunu dile getirmemektedir;

Siyasi partilerin liderleri, miting kürsülerinde, 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 1.900 YTL iken, 403 YTL'lik asgari ücretle nasıl geçinileceğini dile getirmemektedir;

Siyasi partilerin liderleri, miting kürsülerinde, IMF ve Dünya Bankası politikaları sonu-cunda "Her elli saniyede bir çiftçinin iflas ettiğini" dile getirmemektedirler;

Siyasi partilerin liderleri, miting kürsülerinde, kamu çalışanlarının grev ve toplu sözleşme haklarını, küresel sermayenin tehdidi altında ezilen meslek gruplarının sorunlarını dile getirmemektedir;

Siyasi partilerin liderleri, miting kürsülerinde, demokrasiden, insan haklarından, özgür-lüklerden, eşitlikten, bir arada yaşamdan bahsetmemektedirler.

Kürsüye her çıkan, kişisel atışmalarla peşrev çektikten sonra, IMF politikalarını en iyi kendisinin uygulayacağını, Kuzey Irak'a en çabuk kendinin gireceğini, sermayenin çıkar-larını en iyi kendisinin koruyacağını söylemektedir. Birinin ırkçılığı, diğerinin gericiliğiyle yarış halinde bizleri karanlık bir geleceğe doğru sürüklemektedir.

Sevgili Basın Emekçileri;

Bu ülkenin ihtiyacı olan ne IMF programına dayalı neo-liberal yıkım politikaları, ne de gerici, ırkçı, antidemokratik yasal düzenlemelerdir.

Bizler, daha fazla sosyal politikaya, daha insani ekonomik programlara, daha demokratik yasalara, daha özgürlükçü bir ülkeye ihtiyaç duyuyoruz.

Bizler, emeğiyle geçinenlerin sefalet altında değil insani koşullarda yaşam sürdürmesini istiyoruz.

Bizler, çiftçilerin ve üreticilerin alın terinin boşa gitmemesini istiyoruz.

Bizler, gençlerin yıpratıcı sınavlar altında ezilmemesini istiyoruz.

Bizler, kadınların yaşamın her alanına tam bir eşitlik esasıyla katılmasını istiyoruz.

Bizler, yoksulluğun kader olmaktan çıkartılıp, ülkenin tüm zenginliklerinin eşitçe ve hakça paylaşılmasını istiyoruz.

Bizler patlayan bombalar, ölen insanlar, taşınan tabutlar, yakılan ağıtlar değil, ülkenin tüm renklerinin bir arada kardeşçe yaşamasını istiyoruz.

Bizler Mersin gibi, yoğun göç alan illerimizin çatışmanın değil sosyal ve kültürel renkliliğin ve coşkunun kenti olmasını istiyoruz.

Bizler linç kültürünün ve düşmanlığın değil, sevginin ve hoşgörünün egemen olmasını istiyoruz.

Sevgili Basın Emekçileri;

Milyonlarca emekçinin ve yoksul halkın bu özlemlerini duymazdan gelenler, seçimleri rant savaşı olarak görenler, ülkeyi ırkçılık ve gericilikle karanlık bir geleceğe doğru sürüklemek isteyenler seçimlerde bizden oy beklemesinler. Bizim IMF partilerine, gericilere, darbe çıkırtkanlarına, neo-liberal politikalarına verilecek oyumuz yok.

Bizim oyumuz eşit, özgür, bağımsız, laik ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması için çaba gösterenleredir. Bizim oyumuz kardeşliğe, barışa ve bir arada yaşam kültürüdür.

Dr. İsmail Hakkı TOMBUL KESK Genel Başkanı

Mehmet SOĞANCI TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

LPG SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARA EĞİTİM SEFERBERLİĞİMİZ SÜRÜYOR. TOPLUMUMUZU GÖREVE ÇAĞIRIYORUZ!

27 TEMMUZ 2007

Ülkemizde LPG Sektörü, hacim olarak yaklaşık 3,5 milyon ton LPG üretimi ve yüz binlere varan çalışanı ile büyük bir sektör olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemiz genelinde oldukça yaygın bir ağa sahip olan sektörün kendi içerisinde de birçok sorunla karşılaştığı açıktır. Özellikle sektörde yaşanan nitelikli personel istihdamının ulaştığı boyut sektörün en büyük sorunlarından birini oluşturmaktadır. Bilindiği üzere bu ve benzer sektörlerde çalışanların eğitimi ve belgelendirilmesi artık ulusal ölçekte bir ihtiyaç olmaktan çıkmış uluslar arası bir zorunluluk halini almıştır.

LPG Dolum Tesislerine nazaran özellikle Oto gaz istasyonlarının gerekli güvenlik önlemlerinden yoksun oluşu, sorumlu müdür bulunmayışı veya ehliyetsizliği ve tüp dolumundan taşınmasına kadar görev alan diğer çalışanlarda yaşanan eğitimsizlik ile tüketici bilinci eksikliği birçok faciaya yol açmakta, patlamalar, yangınlar ve ölümler yaşanmaktadır.

Bu nedenle bu alanda görev alacak sorumlu müdür dâhil bütün personelin tanımlı faaliyetlerine göre verilecek eğitimlerle; sektördeki teknolojik gelişmelerin takibi, can ve mal güvenliğinin sağlanması, hizmet kalitesinin artırılması, mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması, çevreye verilebilecek zararın ve ekonomik kayıpların önlenmesi önemli bir konu halindedir.

Bu ihtiyaçtan hareketle, kuruluş yasaları ve ana yönetmelikleri gereği kamu denetimi ve toplum yararı doğrultusunda faaliyet yürütme görevi olan Birliğimize bağlı odaların girişimleri ile LPG sektöründe görev yapanların eğitimlerinin sağlanması doğrultusunda gerekli bazı yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Ülkemizde kullanımı hızla yaygınlaşan sıvılaştırılmış petrol gazlarının tüketiciye ekonomik, kaliteli ve güvenli ulaşması ve sektördeki faaliyetlerin bu kapsamda düzenlenmesi, yönlendirilmesi, gözetimi ve denetimi amacıyla 02.03.2005 tarihinde 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu yasa ile sektörde çalışanların eğitimleri de düzenlenmiştir.

Yasanın 15. maddesi ile LPG sektöründe görev yapan sorumlu müdür, tanker şoförü, dolum personeli, tüp dolum personeli, tüp dağıtım araçlarının şoförleri ve tüp dağıtım personeli, tanker dolum personeli, test ve muayene elemanları ve oto gaz LPG dolum personeli, pompacılar ile tesisat, projelendirme ve imalatında görev alan diğer çalışanların, Birliğe bağlı ilgili odalar tarafından eğitilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Yasa gereği TMMOB ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından birlikte hazırlanan "Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim Yönetmeliği" de 25 Mart 2006 tarih ve 26119 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda Birliğe bağlı ilgili odalarımız, LPG sektöründe bulunan kurum ve kuruluşlarla da paylaşarak, kamu yararı doğrultusunda, sıvılaştırılmış petrol gazlarının kullanıcılara ekonomik, kaliteli ve güvenli bir şekilde ulaştırılması hedefiyle çalışanların eğitimi hazırlıklarını tamamlamış ve eğitimlere başlamıştır. Ancak belirtmek gerekir ki, bu konudaki

başvurular yetersiz düzeylerde yürümektedir. Öte yandan EPDK'nın LPG istasyonlarında Sorumlu Müdür belgesi arama süresini 30.06.2007, diğer çalışanlardan 31.12.2007 tarihine dek uzatması bu başvuruların yeterli düzeye ulaşmamasına neden olmuştur.

27 Nisan 2007 tarihinde gelinen durumun değerlendirilmesi ve yapılmakta olan ve bundan sonra yapılabilecek faaliyetlere ilişkin EPDK temsilcileri ile sektörün tüm bileşenleri ve Birliğe bağlı ilgili oda yöneticilerinin katıldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Yapılan görüşmelerde, tanımlanan yasal süreler içinde personel eğitimlerinin hızla ele alınması ve tamamlanması konusunda sektör temsilcileri de olumlu tavır geliştirmişlerdir.

Birliğimize bağlı odalarımızın sektör temsilcisi kuruluşlarla kurduğu olumlu ilişkiler ile bu süreç bugün ülke genelinde bir "Eğitim Seferberliğine" dönüştürülmüştür.

TMMOB bünyesinde yetkilendirilen Çevre, Kimya, Petrol ve Makina Mühendisleri Odalarımızca verilen eğitimlerin katılımcı sayısı Haziran 2007 sonu itibarıyla otuzbeşbine ulaşmıştır.

Sorumlu Müdür Kursu Katılımcı Sayısı 3925

LPG Teknik Personeli Kursu Katılımcı Sayısı 11238

LPG Taşıma Personeli Kursu Katılımcı Sayısı 1899

Tüplü LPG Dağıtım Personeli Kursu Katılımcı Sayısı 11073

LPG Dolu ve Boşaltım Personeli Kursu Katılımcı Sayısı 6752

Toplam 34887

Burada vurguluyoruz:

Yurttaşlarımızın, evlere tüplü dağıtım yapan LPG dağıtım yapanlardan, araçlara LPG dolu ve boşaltım yapanlara kadar tüm çalışanlara; eğitim belgelerini sormaları gerekmektedir. Aynı şekilde LPG oto gaz istasyonları ile dolu tesislerinde görevli "Sorumlu Müdürler" in de eğitimden geçmiş ve belgelendirilmiş olmaları gerekmektedir. Eğitimler konusunda firma ve kuruluşlar ile çalışanlar yanı sıra bizzat tüketiciler de duyarlı davranmalıdır. Eksik, ihmal ve kusurlara karşı tüm toplum olarak tavır alınmalıdır.

Bu sektördeki birikmiş sorunların altından ancak böylesine bir işbirliği ve hızla yürütülecek bir eğitim seferberliği ile kalkılabileceğini biliyoruz.

TMMOB üzerine düşeni yapıyor, yapmaya devam edecek.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, SİYASAL İKTİDARIN HAVA-İŞ'E YAKLAŞIMINI
DİKKATLE TAKİP ETMEKTEDİR
15 AĞUSTOS 2007**

Hava-İş Sendikası ile THY arasındaki iş uyuşmazlığı bugün yeni bir noktadır.

Hava-İş Sendikası çalışanlar arasında yapılan grev oylamasından sonra yaptığı değerlendirmede:

THY A.O. ve THY Teknik A.Ş. çalışanları kendilerine zaman zaman yasaların da dışına çıkılarak yapılan akıl almaz baskılara ve olağanüstü bir karşı kampanyaya karşın, anketler ve demokratik tartışmalar yoluyla kolektif olarak belirlediği taleplerinin arkasında durmuştur. Bu tavır ülkemizde üzerine ölü toprağı serpilmiş işçi mücadelesinin her türlü zorlu koşulda bile, işçilerle güven içinde bir örgütlülük sağlandığında, nasıl güçlenebileceğini göstermesi açısından ders niteliğindedir.

Hava-İş sendikası olaya galip-mağlup yaklaşımı ile bakmamaktadır. Ulusal havayolumuz bizim için özelleştirilse de değerlidir ve önemlidir, ancak şu kabul edilmelidir ki çalışanların hak ve talepleri de önemlidir ve değerlidir. Şimdi ciddiyetle ve acil olarak, çözüme katkı sağlayacak ortak noktaları arama bulma ve kör bir inatlaşmaya girmeme zamanıdır.

demektedir.

TMMOB, Hava-İş'in bu değerlendirmesine sahip çıkmaktadır.
TMMOB, Hava-İş'in ve çalışanların yanındadır.

TMMOB, Siyasal iktidarı ve Türk Hava Yolları yönetimini "çalışanların taleplerini dikkate alarak, çalışanlar lehine çözüm için" gereğini yapmaya çağırılmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DEPREMLER**ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR!****16 AĞUSTOS 2007**

Türkiye'nin yakın geçmişindeki en büyük travmalardan biri olan 17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin üzerinden tam sekiz yıl geçti. Bu sekiz yılda olası depremler ve sonuçları günlük konuşmalarımıza kadar girerken ne yazık ki deprem ve depreme karşı alınacak önlemler ile uygulanabilir projeler hükümet programlarına girmeyi başaramadı.

Olası İstanbul depremi ile ilgili haberler neredeyse gün aşırı medyada yer bulurken, İstanbul'da plansız kentleşme, yaşam alanlarının insan merkezli olmaktan uzaklaşıp piyasa ekonomisine bağlı rantların üzerinde şekillenmesi hızlanarak devam etti.

TMMOB, 17 Ağustos 2007'de 1999 Depreminin sekizinci yılında yetkilileri bir kez daha uyararak DEPREM ile ilgili değerlendirmelerini yeniden kamuoyuyla paylaşmaktadır:

Düne Bakış:

17 Ağustos 1999'dan günümüze geride kalan yıllara ana hatlarıyla baktığımızda:

1- TBMM Araştırma Komisyonu Raporu yayınlandı. TBMM Araştırma Komisyonu'nun 77 sayfalık raporunun 70 sayfası; deprem konusundaki kurumsal yapılara, Türkiye'deki afet mevzuatı ve tarihçesine, kurumların görevlerine, komisyon toplantı ve çalışmalarına ayrılmış, öneriler bölümünde şu görüşlere yer verilmiştir: "Yeni bir deprem politikası oluşturulmalı devlet politikası olarak uygulanmalıdır... Gecekondulaşma, kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affı politikasından kesinlikle vazgeçilmelidir... Planlama ve yapı sektöründe görev alan meslek dallarının uzmanlık alanlarının yetki ve sorumluluklarını belirleyen meslek yasaları çıkarılmalıdır. Bu yasalarda meslek odalarına üyelerini denetleme yetkisi verilmelidir. Gereği yerine getirilmezse odalar da sorumlu tutulmalıdır."

2- 57. Hükümet'in, 17 Ağustos depreminden hemen sonra "doğal afetlere karşı alınacak önlemler ve doğal afetler nedeniyle doğan zararların giderilmesi için yapılacak düzenlemeler" için 27 Ağustos 1999 günü TBMM'den aldığı yetkiye dayanarak yayınladığı ve sayısı elliye yaklaşan kanun hükmünde kararnamelerle;

Deprem harcamaları Sayıştay denetimi dışında bırakıldı. Deprem vergilerinden elde edilen gelirler, iç ve dış yardımlar, hibe gelirleri genel bütçe içinde kullanılarak sermayeye kaynak transferinde, borç ödemelerinde ve memur maaşlarında kullanıldı. Toplanan kaynakların yönetimi açık olmadı ve denetlenmedi.

17 Ağustos sonrası kamuoyunda oluşan uygun ortam ve "her şeye yeniden başlamalı" söylem ve beklentilerine karşın, 10 Nisan 2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 595 sayılı "Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile kamusal denetim alanı "özel şirketlere" devredilerek özelleştirildi ve yapı denetiminde yeni bir süreç başlatıldı. Amacı "yapıda can ve mal güvenliğini sağlamak, kaynak israfına sebep olan plansız, kontrolsüz ve kalitesiz yapılaşmayı önlemek" olan Kararname, bu iddiaya karşın, planlamaya ilişkin tek bir hüküm içermiyordu. Depremle ilgili farklı kurum ve kuruluşların tümü, yapısal yıkım ve hasarlarda zeminin belirleyici olduğu konusunda görüş birliği içinde olmalarına karşın, planlama yani yer seçim ve yerleşim kararları süreci yine göz ardı edildi. Bu durum, plansız ve bilime aykırı yapılaşmanın sürdürülmesini sağladı.

3- TMMOB'nin "Doğu Marmara Depremleri ve Türkiye Gerçeği" raporu Haziran 2000'de yayınlandı. 17 Ağustos'tan itibaren çalışmalarını deprem bölgesinde yoğunlaştıran TMMOB'nin, yaşanan insanlık dramına tanıklığını, acıların ve yaraların sarılmasına katkılarını, gözlem ve incelemelerini anlatan, görüşlerini dile getiren ve dokuz bölümden oluşan raporun,

"17 Ağustos'u unutmamalı, Türkiye'yi yeniden kurmalıyız" istemiyle başlayan "öneriler" bölümünde;

"Deprem bölgesinin her yönü ile (insanların ruhsal ve bedensel sağlıklarına kavuşturulması ile barınma, ekonomik, eğitim, kültürel gereksinimlerinin karşılanması, sanayi, tarım ve hizmet kesimlerindeki üretim koşullarının) iyileştirilmesine yönelik çalışmaların etkinleştirilmesi ve bu amaçla kamu yönetim biçimlerinin geliştirilmesi ve işletilmesinin zorunlu olduğu belirtildi.

- Toprak ve konut politikalarının, toplum yararına düzenlenmesi,
- ulusal ve bölgesel planlamanın yapılması,
- bilimsel çalışmalara kaynak ayrılması ve bilimsel verilerin esas alınması,
- toplu ulaşım ve taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesi,
- depremi felakete dönüştüren sorumlular hakkında kamu davası açılması,
- işlevsel deprem bütçe yönetiminin oluşturulması savunuldu.

Deprem riski her geçen gün artan İstanbul'u depreme hazırlamak için toplum olarak ayağa kalkmamız gerektiği vurgulanan raporda:

"Su toplama havzaları, vadi içleri ve yamaçları, dolgu alanları, dere yatakları, sahiller, heyelanlı bölgeler gibi elverişsiz zeminler üzerine inşa edilmiş, depreme dayanıklı olup olmadığı bilinmeyen ama aşağı yukarı tahmin edilen, plansız, denetimsiz olarak yapılmış herhangi bir mühendislik ve mimarlık hizmetiyle buluşmamış yüz binlerce yapı, sanayi tesisiyle, İstanbul'un olası bir depremi karşılamaya hazır olmadığı apaçık ortada değil mi?" diye soruldu.

4- Kalıcı konutların yapımına başlandı. Konutların yer seçimleri "bölgesel ve bilimsel bir planlama" anlayışından yoksun bir yaklaşımla, bölgede son kalan tarım alanları, dolgu alanları, meyve bahçeleri elden çıkarılarak yapıldı. Can çekişen İzmit Körfezi gözden çıkarıldı.

5- Merkezi ve yerel yönetimlerde, kentleri ve toplumu öncelikle depreme hazırlamak yerine, depremin sonuçlarına hazırlamayı yeterli gören politikalar hâkim oldu.

6- 587 sayılı "Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" 27 Aralık 1999 tarihli Resmi Gazete'de yayınlandı. Yayımdan dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılan "Zorunlu Deprem Sigortası"nın Türkiye'nin imar sistemi ve afet yönetimi ilkeleriyle bağlantı kurmayan bir anlayışla hazırlandığı o dönemde de ifade edildi.

7- Anayasa Mahkemesi'nin 595 Sayılı Kararnameyi Anayasa'ya aykırı bularak 24.05.2001 tarihinde iptal etmesine karşın, mahkemenin iptal gerekçesini bile beklemeyen 57. Hükümet, TBMM'den jet hızıyla geçirdiği 4708 sayılı "Yapı Denetimi Hakkında Kanun"u yürürlüğe soktu. Yasa, yüzölçümünün yüzde 92'si, nüfusunun % 95'i deprem kuşağında

olan Türkiye'nin, milli gelirden en yüksek pay alan 19 ilini kapsamakta olup, bu illerin GSMH'dan aldıkları payların toplamı yüzde 67'ye ulaşmaktadır. İçinde Afyon'un da bulunduğu ve yakın tarihte büyük depremler yaşayan Zonguldak, Kütahya, Muş, Burdur, Bingöl, Diyarbakır, Van, Erzurum, Malatya, Erzincan ve Tunceli gibi illerimizi yapı denetimi dışında tutarak dışlayan 4708 sayılı Yasa'nın yanlışlıklarına karşı TMMOB'nin söylediklerini bugün yaşananlar doğruladı.

8- Sayıştay Raporu yayınlandı. 13.08.2001 tarihinde yayınlanan Rapor'un "İstanbul'u Depreme Nasıl Bir Örgütsel Yapı Hazırlıyor?" bölümünde yapılan önerme şöyledir: "Daha önce büyük depremlerde yaşananlar, il acil kurtarma ve yardım komitelerinin ve kriz merkezlerinin deprem zararlarını azaltmada yeterince etkili olamadıkları açıkça göstermiştir. Bu yüzden, riskleri ve zararları azaltmayı hedefleyen, deprem öncesi, sırası ve sonrasındaki işlere bütünsellik içinde bakmaya olanak veren, koordinasyon ve işbirliği sağlamada etkin, yeterli yasal yetkiler ve imkânlarla donatılmış yeni bir örgüte duyulan ihtiyaç ertelenemez hale gelmiştir."

9- Marmara denizindeki faylar konusunda sürdürülen bilimsel çalışmalar daha belirgin sonuçlar ortaya çıkardı ve riskin ne kadar büyük olduğu bir kez daha görüldü. Giderek fay tartışmalarıyla zaman yitirmek yerine, Marmara Bölgesi ve İstanbul'u depreme hazırlayacak program ve uygulamaların önemli olduğu vurgulanarak: "Deprem yıkmadan yıkılması gerekenleri yıkalım, güçlendirilmesi gerekenleri güçlendirelim. Bunun için depremle ilgilenen tüm kurum ve kuruluşların eşgüdüm içinde, olmazsa olmaz koşullarını içeren ortak bir teknik ve toplumsal planlama kapsamında harekete geçirilmelidir." önerileri yapıldı.

10- Kalıcı konutların yapımına devam edildi ve kısmen teslim edildi.

11- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe girdi. DPT tarafından yayımlanan "Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma (2001-2005) Planı"na göre:

- Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarının başlatıldığı,

- Bölge planlamanın, kapsamlı ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınacağı,

- Marmara Bölge Planı ile tarım, sanayi, ticaret, konut, turizm vb. konulara ilişkin yerleşim alanlarının afet riskleri de dikkate alınarak hazırlanacak bir arazi kullanım planına göre yönlendirileceği

kabul edilerek ilan edilmesine karşın, deprem bölgesinde yerleşim kararları, Kalkınma Planı'nın ilke ve hedefleri göz ardı edilerek alınmaya devam edildi.

12- Başbakanlığın 21 Mart.2000 tarih ve B.02.0.PPG.O.12-320-4757 sayılı 2000/9 genelgesi ile Ulusal Deprem Konseyi oluşturuldu. Deprem Konseyi'nin "Türkiye'de bir "Ulusal Deprem Stratejisi" geliştirilmesinin ana amaç olduğu belirtilen "Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi" raporunda; "Deprem ve afetlerle ilgili olarak yürürlükte bulunan mevzuatın bütünlük ve tutarlık gösteren bir politika ya da strateji oluşturmadığı bir gerçektir. Ayrıca, bunları yürütmekle yükümlü organ ve kurumların da bir sistem oluşturmak şöyle dursun, kimi durumlarda karşıt işleyişler gösteren çok başlı bir yapılanma gösterdiği, üzerinde görüş birliği bulunan bir olgudur. Bu nedenlerle, mevcut sistemde yapılacak iyileştirmelerin, başvurulacak yeni düzenleme alanlarının, yasal önlem ve kurumlaşmaların neler olması gerektiği ve bunların hangi kuruluşlarca nasıl yerine getirileceğinin bilimsel açıdan belirlenmesi bir temel ödev olarak durmaktadır" denildi.

Ancak, Ocak 2007'de Ulusal Deprem Konseyi lağvedildi.

13- 17 Ağustos Marmara Depremi 1959 tarihinde hazırlanmış olan; 40 yıllık bir kanun ve buna bağlı yönetmelikler ile karşılanmıştır. Afetlere yönelik olarak bilimsel gelişmeleri içermemesi yanında, teknolojik gelişmeleri de dışlayan, ekonomik ve sosyal düzenlemelerle desteklenmemiş bulunan 7269 sayılı Kanun ve Yönetmelikleri; bölgede afet sonrası ikinci bir afet yaşanmasına neden olmuştur. Ancak, 17 Ağustos Marmara Depremi ardından 3 sene geçtikten sonra; Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca AFETLER KANUNU TASARISI TASLAĞI hazırlanarak, 10.04.2002 tarihinde TMMOB ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş istenmiştir. Bu Kanunun, gerçek amacı öncelikle: afetlere karşı kapsamlı bir risk yönetim programı oluşturma hedefine yönelik gerekli yasal alt yapıyı kurmak; üst ölçekli plan ve afete yönelik önleme stratejilerini geliştirerek belirsizlik hallerini en aza indirmek; plan yapımında dikkate alınacak risk belgelenme çalışmalarının neler olacağını, bu konudaki standart ve yapım "onay" değerlendirme yöntemlerini ortaya koymak; mevcut durum ve kaynakların iyi değerlendirilmesini sağlamak; can ve mal kaybını en aza indirmek ve afetleri önleme-hazırlıklı olma faaliyetlerini öne çıkarmak olmalı iken; Tasarı, afet sonrasında yapılacak acil müdahale ve iyileştirme işlemlerinin düzenlenmesi üzerine kurulmuştur. Planlama boyutu, sözü geçen ancak içeriği boşaltılmış bir kavram olarak Taslağa dahil edilmiş; yer bilim araştırmaları konusunda özellikle 1990'lı yıllarda dünyada yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bunlarla ilgili mesleki oluşumlar ve kurumlar-kuruluşlar göz ardı edilmiş; Afet tanımı içerisinde teknolojik kökenli afetler ve zincirleme afet türleri yok sayılmış, lokal-bölgesel afet tanımlamaları yapılmamış; hak sahipliği konusunda, yapı sigortası konusunda yaşanmakta olan sorunlar dikkate alınmamıştır.

Bugüne İlişkin Değerlendirmeler:

Akıl ve bilim depremin doğasını çözmüştür. Depremler yer kabuğunu oluşturan levhaların sınırlarındaki devingenlik ve değişim nedeniyle, bu ortamdaki deformasyonlar ve gerilme birikimlerinin kırılma sınırına ulaştığında oluşan ve saniyeler süren Yerküre'nin doğal süreçleridir. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez. Ancak gerekli tedbirlerle, özellikle yapısal tedbirlerle, can ve mal kayıpları azaltılabilir.

Depremler, heyelanlar, su baskınları, salgın hastalıklar, vb. doğal ve yapay kökenli afetler bir oranda insan denetimi dışında geliştiği için, neden oldukları kayıplar, genellikle yazgı olarak yansıtılarak geçitirilmek istenmiştir. Aslında, depreme neden olan iktidarlar değilse de, depremlerin insanı vurmasına neden olan (önlem almayan) iktidarlardır. Bunun kanıtlarından biri, aynı büyüklük özelliklere sahip depremin farklı coğrafyalarda çok farklı hasar ve zarara yol açması, bazen de hiç açmamasıdır.

Bilindiği gibi ülkemiz Yerküre'nin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir.

Deprem Bölgeleri Haritası'na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 58 yıl içerisinde depremlerde, 60 binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 120 bini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420 bin bina yıkılmış veya

ağır hasar görmüştür.

Sonuç: Türkiye, depremle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Türkiye'nin deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul bağlamında "fay" ve "depremin büyüklüğü" tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu "maskeleyerek" gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

17 Ağustos depreminin üzerinden 8 yıl geçmesine rağmen, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem tehlikesi ve riski konusundaki sürekli yinelediği uyarıları, siyasal iktidarlarca dikkate alınmamıştır.

Depremlerde can ve mal kayıplarının bu kadar yüksek olmasında imar aflarının birincil derecede önemli olduğunun artık biliniyor olması gerekir.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'sinin afet zararlarına ayrılmasıdır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasal iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her depremde karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını söylüyoruz.

Bu iktidar döneminde de ülkemizin deprem tehlike ve riskinin büyüklüğüyle orantılı politikalar ve programlar geliştirilmemiştir ve geliştirilmesi yönünde de bir iradenin olduğu görülmemektedir.

"AB'ye uyum yasalarını" bir çırpıda meclisten geçiren siyasal iktidar, nedense imar yasasını, afetler yasasını, yerel yönetimler yasası hala düzenlenememiştir.

Ülkemizde dereler, vadiler, ormanlar, su havzaları, deprem tehlikesi içeren kısaca yapılaşmaya uygun olmayan alanlar, rant ekonomisinin baskısı altında yapılaşmaya açılmıştır, gelecekte açılmaması yönünde ciddi bir irade de yoktur.

Siyasal İktidarı, deprem konusunda sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevre her yurttaş için temel bir insan hakkıdır.

Deprem hasar, zarar ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak katkı ve çabalarıyla depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamak ve üretmektir. Bunun için, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalara ilişkin kamu yararı ve ülke çıkarını gözeten ulusal bir deprem politikası belirlenerek, ciddi programlar oluşturulmalı ve daha da önemlisi bunlar yaşama geçirilmelidir.

Yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetimi sürecini, sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Depremler ülkemizin ve halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**KAMUDA ÇALIŞAN ve EMEKLİ OLMUŞ
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARININ ÜCRETLERİ
DERHAL İNSANCA YAŞANABİLECEK BİR DÜZEYE ÇIKARILMALIDIR!...
23 AĞUSTOS 2007**

Kamuda çalışanların toplu iş görüşmeleri başladı. Hükümet bir kez daha “toplular görüşme” ile kamuda çalışanları oyalamaktadır. “Toplu Görüşmeler” dayanak oluşturan 4688 sayılı yasa mevcut içeriğiyle demokratik değildir ve sendikal hakları kapsamakta yetersizdir. Çalışanların en temel hakkı olan “Toplu Sözleşme ve Grev” unsurlarını içermeyen bir düzenleme, gerçek bir sendikal düzenleme değildir. Yapılması gereken kamu çalışanın toplu sözleşme ve grev haklarını tanıyan, demokratik bir sendika yasasının hazırlanmasıdır.

TMMOB, öncelikle “toplular görüşme” masasının “toplular sözleşme” masasına çevrilmesini istemekte ve beklemektedir. Çünkü on binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının çalıştığı kamuda, insanca yaşanabilecek koşullar için kamu emekçilerinin pazarlık güçlerini artıracak başka seçenekleri bulunmamaktadır.

TMMOB, anayasal bir hak olan grevli, toplular sözleşmeli bir sendika yasası için kamu emekçilerinin yanındadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları, üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir düzeye geriletilen, açlık ile yoksulluk sınırları arasında sıkışan ücretleriyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmaktadırlar.

Bu duruma rağmen, AKP hükümeti, kamuda çalışan arkadaşlarımızın insanca yaşayacak bir ücret alması yerine, tahmin edilen enflasyon rakamları kadar zam yapma anlayışından vazgeçmiyor. Bu zammı da bir lütufmuş gibi kamuoyuna sunuyor ve pazarlık masası dışında başbakanın tek yanlı insafına bırakıyor. Uluslararası güçlerin yönlendirdiği kamunun etkinliğinin azaltılması stratejisinin bir parçası olan bu politikaya derhal son verilmelidir.

Sevgili Arkadaşlar,

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılması ve farklı ücretler alması da asla kabul edilemez!... İşletmelerin hızla yapı değiştirdiği ve buna bağlı olarak çalışma yaşamının hızla değiştiği, esnekleştirildiği ve kural dışılaştırıldığı bir süreç yaşıyoruz. Genişleyen ve farklılaşan hizmet ve çalışma koşullarının, aynı hızla mesleki normlarla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde kanıksanan “statü” farklılıkları bu temelde yeniden ele alınmalıdır. Çalışma yaşamının esnekleşmesine ve kural dışılaştırılmasına karşı çıkılmalıdır. Kamuda ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli uygulaması ve buna bağlı olarak yaratılan ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır!...

Sevgili Arkadaşlar,

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için gerçek güvence; uluslararası hukuka uygun sendikal hakların kazanımıdır. Yüzbine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı kamuda çalışmaktadır. Ancak bu önemli kesimin, toplular sözleşme ve grevi de içeren sendikal hakları; uluslararası normlara uygun olmayan bir biçimde engellenmiştir.

“Devlet Memurları Yasa Tasarısı” ile iş güvencesini ortadan kaldırarak, esnek ve sözleşmeli bir çalışma hayatını emekçilere dayatmaya devam eden, kamu hizmetlerinin tasfiyesinin aracı olan özelleştirme uygulamalarını sürdüren iktidarların; memur, işçi, sözleşmeli ve geçici personelin sorunlarını çözmesi ve bu hakları teslim etmesi de beklenemez.

İçinde üyelerimizin de bulunduğu başta KESK olmak üzere, sendikalı kamu çalışanlarının örgütlü mücadelesi ancak bir sonuç getirebilir. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının uluslararası hukuka uygun grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların kullanımına sahip çıkması ve bunun için örgütlü mücadele etmesi geleceğimizdir!...

Sevgili arkadaşlar,

Kamuda en üst düzey bir görevden emekli olmamışlarsa, mimar, mühendis ve şehir plancılarının alacakları emekli maaşıyla insanca yaşamaları mümkün değildir. Emekliler, yıllarını vererek çalıştıkları ve değerler üreterek bugünlere gelmesine katkıda buldukları ülkemizde, sosyal haklardan da mahrum bırakılmaktadır. Toplumun dar ve sabit gelirli diğer kesimleri gibi, emekliler de büyük sıkıntılar içinde yaşam savaşı vermektedir. Mimar, mühendis ve şehir plancısı emeklilerle birlikte tüm emeklilerin maaşlarının insanca yaşam koşullarını sağlayacak düzeye çekilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, emeklilerin örgütü olan Emekli-Sen’in önünü kesmeye yönelik çabalara son verilmeli ve emeklilerin örgütlenme ve hak arama kanallarının önü tıkanmamalıdır.

Sevgili Arkadaşlar,

Üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayıramayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam eden TMMOB, Siyasi İktidara bir kez daha sesleniyor:

Kamuda çalışanlara uluslararası hukuka uygun sendikal haklarını kullanma güvencesi, toplu sözleşme ve grev hakkı tanıyan yasal düzenleme derhal yapılmalıdır.

“Toplu Sözleşme” yerine uygulanan “toplu görüşme” oyununa derhal son verilmelidir.

Kamuda çalışan ve emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretleri derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalıdır!...

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ KUTLU OLSUN

31 AĞUSTOS 2007

2007 yılının 1 Eylül'ünde, hepimiz biliyoruz: Dünyanın birçok yerinde mazlum halklara karşı zor kullanımı, yaşanmakta olan çatışmalar ve savaşlar insanlığın geleceğini tehdit etmektedir ve insanın en temel evrensel hakkı olan “yaşama hakkı”nı elinden almaktadır. Küresel eşitsizliğin yarattığı yoksulluk, yoksulluğun getirdiği açlık, açlığa eklenen savaş ve çatışmalar, bugünün dünyasında olağan bir durum olarak görülmektedir. Kapitalist küreselleşmenin geldiği boyut budur.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Ülkemizde de yıllardır süren ve çözülmeyen sorunlar; çatışmanın ve toplumsal gerilimin yükselmesine yol açmaktadır. Türkiye'nin bütün sorunları gibi, “Kürt Sorunu”nun da demokratik ve barışçı yollardan çözümünden başka her türlü yol ve yöntem yanlıştır. Yanlış olduğu yakın tarihimizde görülmüştür. Toplumun bütün kesim ve kurumlarının barışı savunması sorunun çözümünü kolaylaştıracağı açıktır.

Her 1 Eylül'de söylüyoruz, yine tekrarlıyoruz:

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıklarının sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Biz, yayılcı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YARIN 12 EYLÜL 2007.

BU ÜLKEDE FAŞİZMİN ADIDIR 12 EYLÜL

11 EYLÜL 2007

12 Eylül'ün üzerinden yirmi yedi yıl geçti. Halkına karşı sorumlulukları olan bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve onların örgütü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, bugün de sonuçları süren 12 Eylül'ü yargılamaktadır: Faşizmin adidir 12 Eylül.

TMMOB 12 EYLÜLÜ NEDEN YARGILIYOR?

TMMOB kendi meslek alanları üzerinden ülkenin bu gününü tanımlarken, bu günün oluşumunu sağlayan bu ülkenin dününü anlamak, tanımak ve yorumlamak durumundadır. Bu nedenle TMMOB, 12 Eylül'ü yargılamaktadır.

70'li YILLARIN SONLARINDA ÜLKENİN GÖRÜNÜMÜ NASILDI?

70'li yılların son yarısında Türkiye siyasetinden ekonomisine, günlük yaşantının her noktasına kadar tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyordu. Ekonomi iflastaydı. Döviz yokluğundan gerekli girdi malları alınamıyor, dış borçların faizleri bile ödenemiyor, temel tüketim malları bulunamıyordu. Dış borçların ödenemez hale gelmesinde IMF, OECD ve benzeri kuruluşlar, ekonomi programlarını iktidarlara dayatıyordu. Emperyalizm, yarattığı borç tuzağı ve "istikrarlı Türkiye" demagojisi ile ülkeyi baskılarına boyun eğme zorunda bırakıyordu. Kamu harcamalarının kısılması, sıkı para ve bütçe uygulamaları, KİT ürünlerine zam, yüksek oranlı devalüasyon, maaş ve ücret kısıtlamaları, düşük taban fiyatı belirlemeleri, dayatılan ekonomik istikrar programını oluşturuyordu. 24 Ocak kararları diye bilinen "Ekonomik Önlemler Paketi" işte bu günlerde gündeme getirildi. IMF'nin de işaret ettiği şekilde ekonomik bunalımın yükü bu şekilde emekçi halkın üzerine yıkılacaktı. Siyasetin görünümü ise tam anlamıyla bir kriz şeklinde idi. MC hükümetlerinden sonra, yükselen halk muhalefetine bastırmanın yolu olarak faşist çeteler ortalığa sürülmüş, işyerleri, okullar, mahalleler ve fabrikalarda teslim alma saldırıları günlük olağan işler haline getirilmişti. Devrimci demokrat insanlara, aydınlara, gazetecilere, öğrencilere karşı saldırı, cinayet ve katliamlar düzenleniyordu. Kahramanmaraş, Çorum ve Malatya'da gerici ayaklanmalar tertipleniyor, mezhep ayrılıkları körükleniyor, saldırılarda onlarca insan topluca imha ediliyor, binlercesi yaralanıyordu. Öte yandan cana yönelik saldırılar, hemen karşıtını yeşertiyor, direnme eğilimlerinin, karşıt örgütlenmelerin oluşumunu beraberinde getiriyordu. Teslim olmamaya, direnmeye, muhalefetin örgütlenmesine yönelik çabalar da çığ gibi büyüyordu. Sonuçta kentlerin, kasabaların, köylerin, mahallelerin, okulların bölündüğü, siyasal cinayetlerin ve katliamların gündelik olaylar haline geldiği, bunlara karşı da direnmenin kitleleştiği bir tabloydu görülen.

ASLINDA, YAŞANANLAR NASIL ANLAŞILIR HALE GELİR?

Bizim gibi ülkelerde özellikle 2. Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra olan bitenler, ancak emperyalizme bağımlılık olgusu ile birlikte anlaşılır hale gelir. Ülkemizin önemli tüm sorunlarının ya da önemli olaylarının arkasında emperyalizme bağımlılık olgusunun yarattığı nedenler vardır. Tarihsel gelişimi içinde, ülke içi dinamikler eliyle, burjuva demokratik devrimlerinin yapılamamış olması, sanayi devrimlerinin yapılamaması, aksine, dışa bağımlı nitelik taşıyan ekonomi politikaları ile kapitalizmin geliştirilmeye çalışılması,

emperyalist sömürü ve bağımlılık ilişkisini de beraberinde getirmiştir. Sömürü ilişkilerine göre şekil alan yapı, sağlıklı bir sanayileşme ve kalkınma sağlamadığı gibi, aksine sürekli sistem içi ekonomik krizlerin oluşumunu getirmektedir. Ekonomik krizlerin faturası doğal olarak emekçilere kesilecek ve sonuçta siyasi ve toplumsal kriz doğal bir olgu olacaktır. Ekonomik anlamda emperyalizme bağımlılıkta, siyasi yapıların da bağımlılık ilişkisine girmesi kaçınılmazdır. Bu da bizde ve bizim gibi ülkelerde demokrasinin gelişimin de dışa bağımlılığını gündeme getirmektedir. Demokrasinin gelişmemesinin de esas nedeni budur. Şimdi olduğu gibi o dönemin de büyük emperyalist efendisi Amerika'dır. 12 Eylül ve 12 Eylül öncesi yaşananlar da ABD emperyalizminin ve onların işbirlikçilerinin sömürüye dayalı politikalarını ülkemizde yaşama geçirmeleridir. 12 Eylül, ABD emperyalizmin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilmiştir. Dışa bağımlılıktan oluşan ve dışa bağımlılıktan oluşacak ekonomik krizin halkın omzuna yıkılması için gündeme getirilmiştir. Süre giden sömürü düzeninin sermaye lehine onarılması yönünde; halkın yükselen muhalefetinin bastırılması için gündeme getirilmiştir.

12 EYLÜL'DE NE OLDU?

650.000 kişi gözaltına alındı. 1.683.000 kişi fişlendi. Açılan 210.000 davada 230.000 kişi yargılandı. 71.000 kişi TCK.'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden, 98.000 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı. 23.000 kişiye 0-1 yıl, 10.700 kişiye 1-5 yıl, 6.100 kişiye 5-10 yıl, 2.390 kişiye 10-20 yıl, 939 kişiye 20 yılın üzerinde ve 630 kişiye ömür boyu hapis cezası verildi. 7.000 kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi, idamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi, idam cezası verilenlerden 50'si asıldı. 388.000 kişiye pasaport verilmedi. 30.000 kişi "sakıncalı" olduğu için işten atıldı. 14.000 kişi vatan-daşlıktan çıkarıldı. 30.000 kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti. 300 kişi kuşku bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 14 kişi açlık grevinde öldü. 16 kişi "kaçarken" vuruldu. 95 kişi çatışmada öldü. 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi. 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. 23.677 derneğin faaliyeti durduruldu. 400 gazeteci için toplam 4.000 yıl hapis cezası istendi. 40 ton gazete ve dergi yakıldı.

12 EYLÜL NE DEMEK?

24 Ocak kararlarının uygulanmaya sokulması demek. IMF demek, Dünya Bankası demek, insanımızın tümüyle teslim alınması demek. Onların çocuklarının işi bitirmesi demek, işkence demek, tecavüz demek, hapishane demek, baskı demek, zor kullanmak demek. DAL demek, Mamak demek, Metris demek. Diyarbakır cezaevi demek. Asmayalım da besleyelim mi demek. 12 Eylül hukukunun yaratılması demek.

SONUÇ YERİNE:

Ya gene "Şairin de dediği gibi, demeğe de dilim varmıyor ama kabahatin çoğu senin be canım kardeşim." denilecek, ya da "12 Eylül yargılanmalıdır" sözünün gerekleri hep birlikte yerine getirilecek.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**SİLAHLAR DERHAL SUSTURULMALIDIR!
BİZ BARIŞ İÇİNDE BİR ARADA YAŞAMAK İSTİYORUZ!
08 EKİM 2007**

Lice ve Şırnak'ta onlarca cana mal olan silahlı saldırıları TMMOB şiddetle kınamaktadır. Herkes bilsin: Bu işler doğru işler değildir. Silahın konuştuğu, barışın olmadığı iklimde hiçbir sorunun çözümü olası değildir. Her ölüm, atılan her kurşun, patlayan her bomba; tüm sorunları karmaşıklaştırmaktadır. Sorunlarımızı çözülemez noktalara getirmektedir. Şiddet kullanımı ve ölüm toplumdaki gerginliği artırmakta ve sorunları işin içinden çıkılmaz şekle sokmaktadır. Herkese sesleniyoruz, vicdanlara sesleniyoruz: Barış hemen şimdi. Silahların kullanılmadığı barış içinde bir Türkiye mümkündür. Görev hepimizin. TMMOB ölümlerin olmaması için üzerine düşeni yapmaya hazırdır. "Ben insandan, insanlıktan ve çağımdan yanayım" diyenler, ölümleri durdurmak için, silahların susması için, barış için, insanlık için haydi görev başına"

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖZGÜR, DEMOKRATİK VE EŞİTLİKÇİ BİR TÜRKİYE İÇİN

3 KASIM'DA ANKARA'DAYIZ!

09 EKİM 2007

Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye İçin 3 Kasım'da Ankara'dayız! Değerli Basın Mensupları,

Türkiye önemli bir tarihsel eşikte bulunmaktadır. Türkiye halkı, ya 12 Eylül'den bu yana adeta bir karabasan gibi üzerimize çöreklenen neo-liberal ekonomik politikalara ve Türk-İslam sentezi anlayışına dayalı muhafazakâr politikalara teslim olacak ya da özgür, demokratik ve eşitlikçi bir Türkiye'den yana taraf olarak umut dolu, aydınlık yarınlara adım atacaktır.

Seçimlerin ardından Türkiye “yeni bir anayasanın” hazırlanması tartışmalarının içine girdi. Ne var ki, AKP'nin kapalı kapılar ardında hazırlıklarını sürdürdüğü anayasa, tüm yenilikçi iddialarına rağmen, eskinin devamından ibarettir. Yeni Anayasa da, AKP'nin tüm diğer uygulamaları gibi, toplumun bütününün ihtiyaç ve beklentilerine göre değil, belli kesimlerin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Değerli Basın Mensupları,

Anayasalar, bir ülkenin toplumsal yaşamını belirleyen temel belgedir. Bu bakımdan anayasaya dair yürütülen tüm tartışmalar aslında nasıl bir ülkede yaşamak istediğimize dair tartışmalardır.

12 Eylül Darbesi'nin ürünü olan 1982 Anayasası, yıllardır yaşamımızın her alanını baskı altında tutarak, darbenin izlerini tüm canlılığıyla yaşatmaya devam etmektedir. Bu deli gömleğini yırtmak, ülkemizdeki tüm kesimlerin sorumluluğundadır. Ne var ki, AKP'nin gizli kapılar arkasında hazırlıklarını yaptığı “Yeni Anayasa”, 1982 Anayasasından kopuşu sağlayacak nitelikte değildir. AKP'nin Anayasa'sı, 12 Eylül'ün yarattığı toplumsal tahribatı gidermek, antidemokratik ve baskıcı karakterden sıyrılmak yerine, onun neo-liberal ve muhafazakâr yönünü pekiştirmeyi amaçlamaktadır.

Özelleştirme uygulamalarını anayasal bir statüye getiren, piyasanın geliştirilmesi için devlete görevler biçen bu Anayasa Tasarısı, emekçileri yok saymaya devam etmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin ülke imkânlarından yararlanmasını sağlayacak sosyal politikaları içermeyen, çalışma yaşamının demokratikleşmesini sağlamayan, insan hakları, demokratikleşme ve laiklik konularında ülkedeki tüm kesimlerin taleplerini ve beklentilerini kapsamayan, Kürt Sorunu etrafında yaşanan gerginliğin demokratik yollarla aşılmasını öngörmeyen bir anayasa 12 Eylül karanlığını yırtmamızı sağlayamayacaktır. Yarınlarımızı bir kabus olmaktan çıkartıp, geleceğe umutla bakabilmek için özgürlükleri, demokrasiyi ve eşitliği esas alan bir yaklaşımı benimsemek gerekmektedir. Bunun için de eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, barınma gibi en temel sosyal haklarımız kamu güvencesi altına alınmalıdır.

Tüm emekçi kesimlere örgütlenme özgürlüğü garanti altına alınarak, sendikaların grev ve toplu sözleşme hakkının önündeki engeller kaldırılarak, kamu emekçilerinin siyaset

yapmalarının önündeki yasaklar kaldırılarak çalışma yaşamı demokratikleştirilmelidir.

Laikliğin, çağdaş bir toplumsal düzenin vazgeçilmez bir unsuru olduğu herkes tarafından kabul edilmelidir. Toplumsal yaşamın hiçbir alanında dinsel referanslı baskının yaşanmaması için kamu iradesi gereken önlemleri almalıdır. Ülkemizdeki bütün kültür, kimlik, din ve inançların kendilerini özgürce ifade edebilmeleri sağlanmalıdır. Farklı kültür, kimlik, inançların birisini diğerinin önüne geçirmeden, hiçbirini ötekileştirmeden bir arada yaşamı sağlayacak düzenlemeler yapılarak herkesin eşit biçimde özgürce yaşaması kamunun güvencesi ve koruması altına alınmalıdır. Değerli Basın Mensupları,

5 yıllık iktidarı döneminde anlaşıldı ki, AKP'nin dilinden düşürmediği yenilik anlayışı, mevcut neo-liberal politikaları yeni yasal düzenlemelerle kurumsallaştırmaktan ibarettir. AKP, hazırlığında olduğu anayasayla dikensiz bir gül bahçesi yaratmaya çalışmaktadır. Bu anayasayı, kamusal alandaki çeşitli yasal düzenlemelerle desteklemek istemektedir. Sağlık ve sosyal güvenlik alanında başlatılan piyasaya açılma sürecini taçlandırarak olan SSGSS yasası, AKP'nin en öncelikli politikalarından biri durumundadır. Ülkemizdeki tüm sosyal politikaların çöküşü anlamına gelen bu yasayı, Kamu Personel Rejimi yasası izlemektedir.

Değerli Basın Mensupları,

Bizler özgürlüklerden ve demokrasiden yana emek ve meslek örgütleri olarak, geleceğimizin gasp edilmesine seyirci kalmayacağız. Ne anayasa ne de kamusal alanı düzenlemeye yönelik diğer yasalar emekçilere rağmen hazırlanabilir. Ülkenin geleceğini ilgilendiren yasal düzenlemeler tek bir partinin inisiyatifinde kapalı kapılar arkasında yürütülerek ve meclis çatısı altına hapsedilerek sonuçlandırılmaz. Bizler bu süreçte emekten ve demokrasiden yana tüm örgütlerle birlikte güçlerimizi seferber ederek, geleceğimize sahip çıkacağız. Neo-liberal, özelleştirmeci, piyasacı, gerici ve baskıcı tüm düzenlemelere karşı Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye İçin 3 Kasım'da Ankara'dayız!

KESK Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
TMMOB Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TTB Türk Tabipleri Birliği

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ KUTLU OLSUN

16 EKİM 2007

FAO'nun 1945 yılında Kanada'nın Quebec şehrinde kuruluş günü olan 16 Ekim tarihi her yıl Dünya Gıda Günü olarak kutlanmaktadır. FAO'nun bu yılki Dünya Gıda Günü teması "Gıda Hakkı" olarak seçilmiştir.

Gıda hakkı, bireyin yaşamı için gerekli yeterli ve güvenli gıdaya erişiminin sağlanması anlamına gelir ve en temel evrensel insanlık haklarından biridir. Gıda hakkı; eğitim hakkı, çalışma hakkı, sağlık hakkı, barınma hakkı gibi diğer insan haklarından ayrı tutulamaz. Kadın, erkek ve çocuk her insan her zaman kalite, miktar ve ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitlilikte, zararlı maddeler barındırmayan ve kültürlerine uygun gıdaya ya da gıda üretimi için gerekli olan araçlara erişebilmelidir. İnsanlar gıda ihtiyaçlarını kendi kontrollerinin dışında, engellilik, yaşlılık, ekonomik yetersizlikler, hastalık, felaket ya da ayrımcılık gibi durumlarda karşılayamadıkları zaman devlet tarafından gıda ihtiyaçları karşılanmalıdır.

Dünyada en büyük sorunların başında açlık gelmektedir. Dünya üzerinde yaklaşık 840 milyon erkek, kadın ve çocuk kronik olarak açlıkla mücadele etmektedir. Bundan çok daha fazla sayıda insan da gizli açlık çekmekte, yetersiz beslenmektedir.

Hastalığa ve ölüme yol açan, insanların potansiyel çalışma güçlerini azaltan, çocukların öğrenme kapasitelerini etkileyen, insanlığın barış ve refah içerisinde yaşamasına engel olan açlıkla mücadelede, özellikle gelişmiş ülkelerin refah paylarını gelişmemiş ülkeler ile paylaşması gerekliliği kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün buna kayıtsız kalan ya da çözüm yerine polemik üreten bu ülkelere 1996 yılında düzenlenen Dünya Gıda Zirvesi'ndeki imzalarını hatırlatmak gerekir. 1996 yılında bir araya gelen liderler 2015 yılına kadar dünya üzerindeki aç insanların sayısının yarıya indirilmesi üzerinde anlaşmaya varmışlardı. Dünyadaki açların sayısını 2015 yılına kadar yarı yarıya azaltmayı öngören Dünya Gıda Zirvesi ve bununla ilişkili "Binyıl Kalkınma Hedefi"nin gerçekleşmesi için yeterli mesafenin alındığını söylemek olası mıdır? Yaşadığımız kapitalist küreselleşme döneminde bunun mümkün olması olası mıdır? Eşitsizliği yeniden üreten, var olan politikalarla bu sorunlara çare bulunacağı şeklinde ham hayaller peşinde koşanların öncelikle bunu kabul etmesi gerekir.

Uygulanan neoliberal politikaların bir sonucu olarak, 1980'li yıllardan bu yana, tarımsal üretim artışı nüfus artış hızının altında kalmaktadır. 2000'li yıllarda IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün dayattığı "politikalar" Türkiye'yi de önümüzdeki dönemde giderek tarım ürünleri dışalmıcısı konumuna sürükleyecektir.

DTÖ bünyesinde yürütülmekte olan ileri tarım müzakereleri kapsamında ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerin uygulamak durumunda bırakılacağı ticaret sistemi, mevcut tarımsal yapı ile gıda sanayinin ithalata daha fazla bağımlı kalmasına, ülkemiz üretiminin zayıflamasına ya da ekonomik kaygılarla çevrenin daha da kirletilmesine yol açacaktır. AB'ye üyelik perspektifi ise iyi kullanılmadığı takdirde gıda üretiminin sürdürülebilirliği noktasında sorunlar doğurabilecektir.

Sürdürülmekte olan AB ve DTÖ süreci, tarım ve gıda sektörünün uzun dönemdeki yapısı üzerinde temel belirleyici bir rol oynayacaktır. DTÖ sürecinde gelişmiş ülkelere önerilen

“liberalizasyon” süreci, eşit olmayanlar arasında adaletsiz bir rekabet ortamını hedeflemektedir. AB ise genişleme süreçlerine fon sağlamamakta, tarıma ve serbest dolaşıma kalıcı derogasyonlar getirerek, Türkiye’yi kendi aşkın üretim kapasitesi için “pazar” haline getirmeye çalışmaktadır. Bu sonucun önüne geçebilmek için, gelişmiş ülkelerce yıllardır uygulandığı üzere, ülkemizde de altyapı sorunlarının çözümü ile üretim maliyetlerinin düşürülmesi için tarım sektörüne yılda en az 10 milyar dolar kaynak transferi zorunludur.

Tarım Sektörü; alt yapı sorunları, girdi maliyetlerinin yüksekliği ve tarıma verilen sübvansiyonların düşüklüğü nedenleriyle üretim maliyetlerinin yüksek olması sonucunda AB ile rekabet edebilecek seviyede değildir. Bu koşullarda tarımsal ürünlerin AB ile serbest dolaşım kapsamı dahiline alınması, Türk tarımının geri dönülmez ölçüde tahribine yol açacaktır.

Öte yandan, ülkemizin artan nüfusu ve gıda sanayinin ileriye dönük gelişimi açısından tarımsal üretim potansiyelinin, üretimin çeşitliliğinin ve ekolojik üretim olanaklarının arttırılması yönünde çaba sarf edilmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda iyi tarım uygulamaları çerçevesinde güvenli hammadde kaynaklı güvenilir gıda üretimi için önümüzdeki dönemde daha yoğun ve bilimsel ağırlıklı çalışmalar gerekmektedir. Bu sorumluluğu kamu sektörü, üniversiteler, araştırma kuruluşları, özel sektör, meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri ortaklaşa taşımalı ve sürdürmelidirler.

Gıda güvenliği konusunda dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelere paralel olarak, denetimin tek elde toplanacağı bir sistemin ülkemizde de kurgulanması ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Tarımsal üretimimizin sürdürülebilirliğini temin, bu potansiyele bağlı olarak gıda sanayinin gelişimini sağlamak, halkın yeterli ve nitelikli gıdaya erişmesini sağlamak ve sağlıklı nesiller oluşturmak için ilgili tarafların bu sürece katılımı sağlanmalıdır.

Ülkemizde gıda sektörü adına son günlerde en önemli gelişme 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yasa’nın yayımlanmasıdır. Bu yasa yayınlandığı zaman da vurguladığımız gibi, birçok yönü ile eksiktir. Bu nedenle yürürlüğe girmesinin üzerinden kısa bir süre geçmesine karşın yeniden düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

Ayrıca 4’lü paket olarak anılan “Gıda Kanunu”, “Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu”, “Veteriner Hizmetleri Kanunu” ve “Yem Kanunu” taslaklarında; mesleki ve bireysel beklentiler aşılanmalıdır. Bu yasalar ülkemiz gerçeklerine uygun ve gıda sanayimizin sorunlarını çözüme odaklı, halkımızın nitelikli gıdaya yeterli ve uygun fiyat üzerinden erişmesini sağlayıcı düzenlenmelidir. Belediyeler ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında yaratılan yetki kargaşası çözülmeli ve yetkiler tek elde toplanmalıdır. Bakanlığın yeniden yapılandırılması çalışmalarında bütünsel bir yaklaşım sergilenmeli; 4’lü paket ile uyum içerisinde olmalı ve multidisipliner yaklaşım birincil kaygı olmalıdır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan “Ulusal Biyogüvenlik Yasa Taslağı”, Odalarımızın; “GDO’ların insan, bitki ve hayvan sağlığına ve biyolojik çeşitliliğimize zarar vereceği, tarımda dışa bağımlılığa neden olacağı ve gıda güvencemizi tehdit edeceği” yönündeki görüş ve çekinceleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ARTIK YETER! SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ.

SİLAHLAR SUSSUN!

22 EKİM 2007

ARTIK YETER! SALDIRILARI ŞİDDETLE KINIYORUZ. SİLAHLAR SUSSUN! Yıllardır ölümden, acıdan ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmeyen çatışma, saldırı ve gerilimler son günlerde giderek tırmandırılmaktadır. Bu saldırılarda yaşamını kaybedenlerin acısını yüreğimizde hissediyor ve ailelerine başsağlığı diliyoruz. Bölgede barış, Türkiye’de barış ve dünyada barışı savunan biz mühendis ve mimarlar silahların konuştuğu yerde defalarca barışın sesinin duyulamayacağını dile getirdik. Bir kez daha yineliyoruz ki; sıkılan her kurşun, atılan her bomba, patlayan her mayın ülkemizdeki barış içinde bir arada yaşama umuduna vurulan bir darbedir. Her türlü çözüm için öncelikle PKK koşulsuz silahları bırakmalıdır. Siyasi iktidarca bir arada kardeşçe yaşamı mümkün kılacak demokratik adımlar atılmalı, ülkemize barış iklimi getirilmelidir. TMMOB bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu konudaki duyarlılığını ve çabasını inatla sürdürecektir.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

3 KASIM'DA ÖZGÜR DEMOKRATİK EŞİTLİKÇİ BİR TÜRKİYE İÇİN ANKARA'DAYIZ 30 EKİM 2007

Bugün ülkemiz kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında sermaye lehine yeniden şekillendiriliyor. Halkın ihtiyaçları ve bizlerin beklentileri göz ardı edilerek anayasa tartışmalarından, sosyal alandaki düzenlemelere, kentlere, ormanlarımıza, yaşam alanlarımıza ve geleceğimize ilişkin her konuda halktan ve toplumun örgütlü kesimlerinden esirgenerek kararlar alınıyor, uygulamaya sokuluyor.

Bizler, geleceğimizi şekillendirecek uygulamaların bize rağmen hayata geçirilmesine izin vermeyeceğiz. “Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye” talebimizi herkese duyuracağız.

Taleplerimiz nelerdir?

Bizler özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesini istiyoruz.

Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe biz, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesini ve planlı bir enerji politikası izlenmesini istiyoruz.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkıyoruz.

Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınmasını ve özellikle kamu çalışanlarının da bu hakkı kullanmasının sağlanmasını istiyoruz.

Başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz.

Ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz.

Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını reddediyor, kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında diyoruz.

Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor. Söyledikleri “Sağlıkta Dönüşüm Programı” bir yıkım programıdır. Biz “Sağlıkta yıkımı durduralım! Herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti” diyoruz.

Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşıyız.

“Önlenemeyecek iş kazası yoktur! iş güvenliği mühendisliği yaygınlaştırılmalı ve yasal güvenceye alınmalıdır” diyoruz.

Afetler ve afetlerin en önemlisi depremler için acil önlemler alınsın diyoruz. Deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, doğa olaylarını afete ve yıkıma çevirenlere karşıyız.

Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanmasını istiyoruz.

Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkıyoruz.

“Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zamankinden daha fazla haykırıyoruz.

Her türlü parçacı kentsel dönüşüm projelerine karşıyız, yaşanabilir kent projelerinin katılımcı esaslarla düzenlenmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Hasankeyf’te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama’da, Eşme’de, Belek’te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi’nde, Munzur’da, Sinop’ta, Aloinoi’de, Kazdağları’nda doğanın tahribine zemin hazırlayanlara karşıyız.

Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade ediyoruz. Savaşa karşı barışı savunuyoruz. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı “Bir başka dünya, bir başka Ortadoğu mümkündür” diyoruz.

Ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulmasını, bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacı ile eğitime ayrılan kaynakların arttırılmasını, siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamının yaratılmasını, fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitimi, öğretim üyelerinin insanca yaşamı sağlayacak ücret almalarını, üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesini istiyoruz.

Gençlik geleceğimizdir. Üniversiteler üniversite bileşenlerindedir. Eşit, parasız, demokratik, bilimsel eğitim istiyoruz. Özerk ve demokratik üniversite istiyoruz.

Kürt sorununun çözümünün demokratik yollardan geçtiğini, demokratik bir çözümün mümkün olduğunu ifade ediyoruz.

Sermayenin kârı için düzenlenmiş bir rant ekonomisi içinde, bu ekonominin yarattığı plansızlık ve karmaşa yoluyla yaşam koşullarımızın yanında, mesleki kimliklerimizin de erozyona uğramasına “hayır” diyoruz.

Her gün milyonlarca insanın kullandığı, tükettiği, içinde, üzerinde yaşadığı, çalıştığı

her şeyi, kısacası hayatın kendisini tasarlayan mühendis, mimar ve şehir plancıların, bugün ucuz emek piyasasında açlık sınırıyla yoksulluk sınırı arasındaki ücretlerle yaşam mücadelesi vermesine hayır diyoruz.

İşsizliğin doğal olduğu, işsizliğin kader olduğu yalanlarına karşıyız. İşsiz üyelerimize sahip çıkıyoruz. Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunlarının çözülmesini istiyoruz.

Her türlü gericiliğe karşıyız. Zorunlu din derslerine hayır diyoruz. Dinsel inançlar kamusal alanda baskı aracı olarak kullanılmamasını diyoruz. Tek bir dinin, tek bir mezhebin devlet tarafından kollanmasına ve dayatılmasına hayır diyoruz. Biri diğerinin önüne konulmaksızın tüm inançların özgürce yaşanabildiği özgürlükçü bir laiklik istiyoruz.

Emperyalist sömürü politikalarına hayır diyor, tam bağımsız bir Türkiye istiyoruz.

TMMOB, taraftır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraftır. TMMOB, kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraftır.

Bu yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; her şeyin para-kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkma zamanıdır.

TMMOB, 3 Kasım’da, Türkiye’nin özgürlükten, demokrasiden, eşitlikten, barıştan ve emekten yana aydınlık insanları ile birlikte bir kez daha Ankara’da alanda olacak.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİR ARADA YAŞAMDAN YANA TOPLUMSAL GÜÇLER

3 KASIM'DA SIHHİYE MEYDANI'NDA YAN YANA GELECEK

31 EKİM 2007

Değerli Basın Emekçileri

Türkiye önemli bir tarihsel eşikten geçmektedir. Bu tarihsel eşğin sonunda aydınlık ve umut dolu bir geleceğe uzanmak için, toplumun örgütlü kesimlerinin özgür, demokratik ve eşitlikçi bir Türkiye talebini en güçlü biçimiyle seslendirmeleri hayati bir önemdedir. Halkı yoksulluğa ve sefaletle mahkûm eden neo-liberal politikaların, ülkede barış içinde birarada yaşam arzusunu yok etmeye çalışan şovenist histerinin, kültürel, inançsal, kimlik-sel mozağimizi tahrip etmeye çalışan tek tipçi anlayışın geleceğimize yönelik tehditlerine karşı, özgürlükten, eşitlikten, demokrasiden, sosyal adaletten, laiklikten, barıştan ve bir arada yaşamdan yana toplumsal güçler 3 Kasım'da Sıhhiye Meydanı'nda yan yana gelerek, geleceğine sahip çıkacak.

Anayasa Tartışmalarında Tarafız!

Türkiye'nin içinde bulunduğu bu tarihsel eşikte “yeni anayasa” tartışmaları büyük önem taşımaktadır. Çünkü anayasalar, toplumsal yaşama ilişkin temel tercihleri belirleyen ana belgelerdir. Anayasa tartışması aslında nasıl bir ülkede yaşamak istediğimize dair tartışmadır. Yıllardır “Başka bir Türkiye mümkün” diyen bizler, özgür ve demokratik bir Türkiye yolunda yeni bir anayasanın hazırlanmasında taraf olacağız.

İktidar partisinin, bugüne kadarki hükümet pratiği, yerleşik siyaset ve yönetim zihniyetinin bir devamı olduğunu göstermiştir. Bu nedenle, iktidar partisinin kapalı kapılar ardında yürüttüğü anayasa çalışmaları, 1982 Anayasası'ndan kopuşu sağlama yeteneğinden yoksundur.

Anayasa tartışmalarının bir diğer cephesinde ise, milliyetçi-otoriter güçler yer almaktadır. Bu güçlerin; özgürlük, eşitlik ve demokrasi yönünde talepleri olmadığı, neo-liberal politikalara itiraz etmedikleri de sır değildir. Anayasa tartışmalarının kaderi, bu güçlerin ellerine bırakılamaz.

Laikliğin, çağdaş bir toplumsal düzenin vazgeçilmez bir unsuru olduğu herkes tarafından kabul edilmelidir. Toplumsal yaşamın hiçbir alanında dinsel referanslı ayrımcılık ve baskının yaşanmaması için kamu iradesi gereken önlemleri almalıdır.

Gerçek anlamda bir demokratikleşme, toplumun her alanına sirayet etmiş cinsiyetçi anlayışın aşılmasıyla mümkün olacaktır.

Bizler, yeni anayasa tartışmalarının, Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye hedefine hizmet etmesini istiyoruz. Silahların gölgesinde, şiddet histerisi ile toplumsal barışın karrılmasına karşı duruyoruz.

Ülkemizdeki bütün kültür, kimlik, din ve inançların kendilerini özgürce ifade edebilmeleri sağlanmalıdır. Farklı kültür, kimlik ve inançlardan birisini diğerinin önüne geçirmeden, hiçbirini ötekileştirmeden bir arada yaşamayı sağlayacak düzenlemeler yapılmalı; böylece herkesin eşit biçimde özgürce yaşaması kamunun güvencesi ve koruması altına alınmalıdır. Kardeşçe Birarada Yaşamak İstiyoruz

Her gün yeni ölüm haberlerinin geldiği, şiddet sarmalının adeta bir düğmeye basılmışçasına tırmandırıldığı bir süreçte, milliyetçi hezeyanların, militarist çılgınlıkların, toplumsal gerilimin sürekli yükseltildiği bir ortamda, savaşçı dayatmalara karşı çıkmadan “sivil anayasa” hedefinden söz etmek acı bir ironiden başka bir anlam taşımaz. Toplumsal barışın özgürlükçü, eşitlikçi ve çoğulcu bir temelde tesisi ve anayasa tartışmalarının buna katkı sağlaması için, silahların gömülmesi ve savaş hazırlıklarına son verilmesi, Kürt Sorununun barışçıl ortamda demokratik yöntemlerle çözülmesi gerekmektedir. Bizler, Anadolu topraklarında yüzlerce yıldır yan yana, kardeşçe yaşayan insanları ötekileştirerek, birbirine düşman ederek Türkiye toplumunu ayrıştırmaya çalışan odaklara karşı, barış içinde, birarada, kardeşçe yaşamı savunuyoruz. Umuyoruz ki, 3 Kasım’da Sıhhiye Meydanı’ndan yükselecek bu barış içinde birarada yaşam çağrımız, tüm toplumu sararak savaş çığırkranlarının kirli özelemlerini boşa çıkartacaktır.

Sosyal Devlet, Güvenli Gelecek

AKP Hükümeti, yıllardır uygulayıcısı olduğu neo-liberal politikaları anayasa içerisine yerleştirerek pekiştirmeye çalıştığı gibi, sosyal yaşamı düzenleyen pek çok yasayla da halkı yoksulluğa ve sefaletle sürükleyen bu politikaları kurumsallaştırmaya çalışmaktadır. Geçtiğimiz hükümet döneminde başlattığı fakat toplumsal muhalefetin güçlü tepkisi sonucu geri adım attığı pek çok düzenlemeyi, seçimlerde aldığı oy oranının ardına sığınarak yeniden gündeme getirmektedir.

Halkın sağlık ve sosyal güvenlik hakkını tamamen ortadan kaldıracak, sağlığı ve sosyal güvenliği kamusal hizmet olmaktan çıkartarak piyasaya açacak olan SSGSS yasası, meclisin öncelikli gündemi durumundadır. Bunun yanı sıra, kamu emekçilerinin geleceğini elinden alacak, kamu alanında güvencesiz istihdamı yerleştirecek olan Kamu Personel Rejimi Yasası da AKP hükümetinin öncelikli icraatları arasındadır.

Bizler eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi en temel sosyal haklarımızın piyasanın kar hırsına açılmasını; iş güvencesiz, kadrosuz, geleceksiz bir çalışma yaşamı dayatmasına karşı 3 Kasım’da ülkemizin zenginliklerine ve çocuklarımızın geleceğine sahip çıkacağız.

Tüm Halkımızı 3 Kasım’da Sıhhiye Meydanı’na Çağırıyoruz!

Türkiye’nin içinde bulunduğu bu kritik eşikte, eşitlikten, özgürlükten, barıştan, adaletten, demokrasiden, laiklikten, sosyal haklardan, demokratik bir çalışma yaşamından yana taleplere sahip çıkan biz aşağıda imzası bulunan örgütler, 3 Kasım Cumartesi Günü, hep birlikte Ankara Sıhhiye Meydanı’nda olacağız. Ülkemize ve geleceğine sahip çıkan tüm yurttaşlarımızı 3 Kasım’da Sıhhiye Meydanı’nda olmaya çağırıyoruz.

3 Kasım’da Türkiye’nin her yanından otobüs ve trenlerle gelecek olan miting katılımcıları saat 10.00’de Hipodrom alanında toplanacaktır. Saat 10.30’da yürüyüşe geçilecek ve tüm kortejin alana ulaşmasının ardından saat 13.00’de mitinge başlanılacaktır.

3 KASIM MİTINGİ KATILIMCILARI LİSTESİ

Meslek Örgütleri

- Türk Eczacıları Birliği

- ASMMMO

Sendikalar - Deri İş

- Hava İş
- Liman İş
- Petrol İş
- TÜMTİS
- Türkiye Yazarlar Sendikası

Federasyonlar

- Alevi Bektaşî Federasyonu
- Kızılırmak Yerel Dernekler Federasyonu
- Devrimci 78'liler Federasyonu

Meclis ve Platformlar

- Türkiye Barış Meclisi
- Ankara Kadın Platformu
- Antikapitalist

Vakıf ve Dernekler

- Halkevleri
- Türkiye İnsan Hakları Vakfı
- Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Eğitim ve Kültür Vakfı
- 68'liler Dayanışma Vakfı
- İnsan Hakları Derneği
- Eğitimciler Derneği
- Çağdaş Hukukçular Derneği
- Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
- Öğrenci Velileri Derneği
- Çağdaş Hukukçular Derneği
- Ankara Tuncelililer Derneği
- Kaos GL

Siyasi Partiler

- DTP
- EMEP
- HAK-PAR
- ÖDP
- SDP
- SHP
- TKP

Gençlik Örgütleri

- Emek Gençliği
- Geleceğimizi İstiyoruz Gençlik Girişimi
- Öğrenci Kolektifleri
- SBF Öğrenci Derneği
- TÜM-İGD
- Umut Kooperatifi Öğrenci Muhalefeti

ABD ORTADOĞU'DAN, RİCE TÜRKİYE'DEN DEFOL! 02 KASIM 2007

ABD ORTADOĞU'DAN, RİCE TÜRKİYE'DEN DEFOL!

Gözünü diktiği tüm coğrafyalara acı ve gözyaşı götüren ABD'nin Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice bugün ülkemize gelmiştir.

Önce Afganistan'a ardından da Irak'a yönelik kanlı operasyonlarla Ortadoğu'nun pek çok bölgesini fiilen işgal eden ABD, buradaki egemenliğini kalıcılaştırmak ve yaygınlaştırmak amacıyla kirli oyunlarını sürdürmek, Türkiye'yi bu oyunlarının bir parçası haline getirmek istemektedir.

Bir yandan IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü eliyle tüm ülkelerin ekonomik yapıları çökertilip, uluslararası sermayenin yağmasına açık hale getirilirken, diğer yandan da egemen güç ABD, fiili işgal ve savaş yöntemiyle emperyalist küresel saldırıyı kalıcı kılmak istemektedir. Rice bunun için ülkemizedir. Değerli Arkadaşlar,

Dünyanın "efendisi" ABD, hegemonyasını kabul etmeyen ve stratejik çıkarlarına uygun davranmayan ülkeleri "terörist" ilan edebilmekte, hayal ürünü istihbarat belgeleriyle tüm uluslararası anlaşmaları ve temel insan haklarını çiğneyerek ülkeleri işgal etmekte, parçalamakta, on binlerce insanı katletmektedir.

Kuzey Afrika'dan Güney Asya'ya uzanan sınırları içine alan "Büyük Ortadoğu Projesi" ile ABD emperyalizmi, bu bölgeleri ortak bir plan etrafında yeniden ve kendi çıkarları çerçevesinde yapılandırmak istiyor. Böylece söz konusu bölgeleri yeniden ve baştan aşağıya kendi siyasal hegemonyası altında tesis etmiş olacaktır.

ABD'nin müdahalelerinin, Afganistan ve Irak ile sınırlı kalmayacağı, Ortadoğu'dan Orta Asya'ya ulaşan geniş bir coğrafyada, enerji koridorunun denetim altında tutulmasının hedeflendiği açıktır. ABD emperyalizmi, bu yağmacı saldırganlığını perdelemek için de Ortadoğu'nun yeniden "demokratikleştirilmesi", "statükocu düzenlerin yıkılması" ve "özgürlüğün gelmesi" gibi söylemleri kullanmaktadır.

ABD, özgürlük ve demokratikleşme adına dün Afganistan ve Irak'ta başlattığı yıkım harekâtının yeni hedefi olarak İran'ı seçmiştir. Bizler, İran'ın Irak olmasına seyirci kalmayacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Ortadoğu halkları, ABD eliyle, savaşla, işgalle gelecek bir "özgürleşme" istemiyor. Ortadoğu halkları, hayatlarının Pentagon'da tasarlanmış planlar çerçevesinde dizayn edilmesini istemiyor. Ortadoğu halkları Büyük Ortadoğu Projesini istemiyor. Bizler biliyoruz ki, Dünyanın "efendisi" ABD'nin, "yeni bir Ortadoğu" çabası, bölge halkları için yeni acılar, kan ve gözyaşı anlamına gelmektedir.

Ortadoğu'ya gerçek anlamda bir barış, demokratikleşme ve özgürlüğün gelmesinin ilk koşulu başta ABD olmak üzere bölgedeki tüm işgalci ülkelerin derhal evlerine dönmesidir. İşgalci güçler, yarattıkları yıkımın tazminatını ödemeyi kabul ederek bir daha dönmek üzere Ortadoğu'yu terk etmelidir.

Biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan “kırk katır, kırk satır” ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Bir başka yaşam mümkündür.

Türkiye, ABD'nin Ortadoğu'da yaratmaya çalıştığı bataklığın içine sürüklenmemelidir. Türkiye, bölgeyle ilişkilerini ABD'nin kanlı yıkım projeleri üzerine değil, bölgedeki tüm halklarla barış içinde kardeşçe yaşama üzerine geliştirmelidir.

Değerli Arkadaşlar

6 günlük Ortadoğu gezisinin bir parçası olarak bugün ülkemize gelen Condoleezza Rice, ABD'nin dünya halklarına yönelik imha ve işgal politikalarına devam edeceğinin ve daha da pervasızlaşacağına simgesidir. Birçok uluslararası katliamının altında imzası bulunan ABD Yönetimi savaş suçlusudur. Condoleezza Rice ve beraberindekilerin, savaş suçlusu olarak yargılanması gerekirken, AKP hükümeti, Rice'in karşısında el pençe divan durmaktadır.

Biz; tüm toplumumuzu, emekten ve insandan yana olanları bir kez daha, Ortadoğu'da mazlum halkların yanında ve onlarla birlikte taraf olmaya çağırıyoruz. Sadece taraf olmanın yetmeyeceğini, aynı zamanda emperyalizme karşı mücadelede ortaklaşa bir mücadele hattının örülmesi gerektiğini söylüyoruz.

ABD'nin Ortadoğu'dan çekilmesi için, Irak'ta süren işgalin son bulması için, savaşın ve ölümlerin durdurulması için, ülkemizde, bölgemizde ve dünyada barış içinde bir arada yaşamak için, barıştan yana olan herkesle, halkların kardeşliğine inanan herkesle birlikte bir kez daha haykırıyoruz:

ABD Ortadoğu'dan, Rice Türkiye'den defol!

Yarın, 3 Kasım 2007 de “Özgür, demokratik, eşitlikçi bir Türkiye” taleplerimizi hep birlikte, topluca bir kez daha Sıhhiye Meydanı'nda haykıracağız. Saat 10.00'da Hipodrom'dan başlatacağımız yürüyüşümüze ve Sıhhiye Meydanı'ndaki mitingimize bu ülkenin tüm aydınlık yürekli, aydınlık beyinli yurttaşlarını çağırıyoruz. Orada da bir kez daha haykıracağız.

Kahrolsun ABD emperyalizmi, Yaşasın halkların kardeşliği!

**KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ**

**5710 SAYILI NÜKLEER SANTRAL YASASI
ÜLKE GERÇEKLERİNE UYGUN DEĞİLDİR!
UYGULANMADAN KALDIRILMALIDIR!
12 KASIM 2007**

Siyasal iktidar kamuoyundan gelen hiçbir tepkiye aldırılmadan, ülkemizi sonu bilinmez bir maceraya sokacak olan Nükleer Santral Tasarısı'nı TBMM'ye sunmuş ve yasallaşmasını sağlamıştır. 9.11.2007 tarihinde TBMM'de kabul edilen 5710 sayılı "Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun" ülke gerçeklerine aykırıdır.

Neden?

Çok uyardık, bir kez daha uyarıyoruz: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 1980'lerden sonra yaptığı abartılı enerji talep tahminlerinin hiçbiri gerçekleşmemiştir. Hal böyle iken, nükleer santralleri gelecekteki olası enerji krizlerine çözüm olarak sunan siyasal iktidar aslında çok iyi biliyor: Yıllardır karanlıkta kalma senaryoları anlatılır ama nedense ülkemiz karanlıkta kalmaz. Siyasal iktidar bundan sonra da, nükleer santral olmadan da bu ülkenin karanlıkta kalmayacağını iyi bilir. Karanlıkta kalma senaryolarının çözümünün nükleer santral olmadığını da iyi bilir. Çünkü kurulması düşünülen nükleer santrallerin ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanmasında sahip olacağı pay, elektrik üretimi kurulu gücünün ancak %5'idir.

Resmi rakamlarda bile %20'ler seviyesinde açıklanan kayıp-kaçak oranının AB ülkeleri ortalaması olan %6 seviyelerine indirilmesiyle; başlatılan "enerji tasarrufu" çalışmaları kapsamında çok az bir harcama yapılarak gerçekleştirilecek bilinçlendirme-planlamayla bile, birkaç nükleer santralin üreteceği enerjinin, tehlikesiz, çok daha az bir maliyetle karşılanabileceği görülmektedir. Bunun yanında ülkemiz kaynakları siyasal iktidarın söylediği gibi sınırlı değildir. Şu an ki teknolojiyle bile 2020'lerin elektrik ihtiyacının, ülkemizin hidrolik, kömür, rüzgâr, jeotermal, güneş ve diğer yerli kaynaklarından karşılanması olanaklıdır.

Nükleer santraller karbondioksit emisyonlarının azaltılmasında bir çare gibi sunulmaktadır. Hâlbuki fosil yakıtlardan kaynaklanan karbondioksit salınımının anlamlı bir şekilde azaltılması için dünyada kurulu nükleer kapasitenin 5-6 katı kadar nükleer santral yapımı gerekir ki, bunun için ne finansman ne de gerekli nükleer yakıt bulunabilir.

Nükleer santrallerin yapım süreleri ve maliyetleri, aldatıcı tahminlere dayanmaktadır. Dünyadaki deneyimler, yapım süreleri ve maliyetlerin, planlamacıların ve teknik adamların başlangıçta hesaplamadığı ölçüde müthiş oranda arttığını göstermektedir. Ülkemizde de bu öngörünün gerçekleşeceğini söylemek için kâhin olmaya gerek yoktur.

Taşınması bile dünyada büyük protestolara yol açan atık sorunu yasada geçiştirilmiştir. Halen dünyada nükleer atıkları kalıcı olarak depolayacak lisans alınmış bir depo mevcut değildir.

Siyasal İktidar “geçmiş hükümetin nükleer santral ihale deneyimlerinden ders aldıklarını, geçmişte yapılması düşünülen nükleer santralden daha güvenli, üstün teknolojiye dayanan santrallerin yapılacağını” söylemektedir. Bu söylemleri geçmiş hükümetler döneminde de duyduk. Nükleer santral yapan ülke deneyimlerinden görüyoruz ki kazasız nükleer santral yoktur. %100 güvenli bir santral da kurulamıyor. Güvenlik katsayılarının artırılması maliyetleri de arttırdığından, bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde maliyetleri düşürmek için güvenlik katsayıları düşük tutularak maliyetlerin aşağıya çekileceğini tahmin etmek zor olmasa gerek.

Nükleer santrallerle ilgili diğer bir husus denetimdir. Mevcut durumda bile çevresel denetimlerin ne kadar yetersiz olduğu Sinop, İskenderun, Tuzla’daki zehirli atık felaketleriyle ortadayken Türkiye’nin nükleer santral kurulumunda ve işletiminde etkin bir denetim gerçekleştirebilmesi mümkün görülmemektedir. Son kabul edilen Çevre Yasası’nda yapılan değişiklikle “2690 sayılı TAEK Kanunu kapsamındaki konular TAEK tarafından yürütülür” denilerek nükleer santral kurulumu ve işletimi sırasındaki çevresel denetimin önü kapatılmaktadır.

Kurulması tasarlanan nükleer santraller, “yöre halkı için istihdam olanağı yaratacağı” gibi bir yanıltma ile popülerleştirilmektedir. Zira nükleer santral işletiminde yüksek mesleki nitelikte sınırlı sayıda personel çalışır. Daha işin başında TAEK’e bu alanda iş yapmak üzere yabancı personel istihdamı olanağı sağlanmaktadır.

Dünyada birkaç nükleer santral üreticisi firma kalmıştır. Yasada bu konu “şirket seçimi” denilerek belirtilmiştir. Yani pazarlık şansımız bile kalmamıştır. Ülkemiz, bu yasa ile daralan nükleer endüstriye pazar olmakta, ellerinde kalan eski teknolojiyi satın alma dayatmasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Gelişmiş ülkeler yapılan-yapılacak ikili anlaşmalar ile atık sorunlarını çözümlenmek istemektedirler. Ülkemiz çöplük değildir.

Halkımız “nükleer santral kurarak nükleer teknolojiye sahip olunacağı” iddiası ile yanıltılmaktadır. Bu iddia Türkiye’nin bugün izlediği teknoloji politikalarına bakıldığında bir hayaldir. Herhangi bir teknoloji transferi ve geliştirme politikası ve bu yönde kurumsal altyapısı olmayan bir ülkenin, ihale yoluyla ya da özel sektöre nükleer santral yaptırması yoluyla teknoloji kazanması mümkün değildir.

Sonuç olarak; yukarıda kısaca belirttiğimiz nedenlerden dolayı ülkemizin “nükleer santrallerden elektrik üretme macerasına” atılmasına gerek yoktur. Nükleer lobilerin dayatmaları ile ülkemiz insanı ve yaşam alanları tehdit altında bırakılmamalıdır.

Belirttiğimiz gerekçelerden dolayı bu yasaya TMMOB olarak “YANLIŞ!” diyoruz.

Bu yasa ülke gerçeklerine uygun değildir.

Yasa tümüyle ortadan kaldırılmalı ve uygulanmamalıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EXPO'YA DEĞİL KARMAŞADAN RANT ÇIKARMAYA KARŞIYIZ

24 KASIM 2007-İZMİR

Bilindiği üzere TMMOB Şehir Plancıları Odamız, İzmir Büyükşehir Belediyesi Nazım İmar Planlarında ve Tarım İl Müdürlüğü'nce tarım arazisi olarak gösterilen İnciraltı bölgesi için, sonradan ortaya çıkan Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın planı üzerine yaşanan plan kargaşasına son verilmesi konusunda çeşitli başvurularda bulunmuş, yapılan tüm başvurularının sonuçsuz kalması sonucunda konuyu yargıya taşımıştır. Yapılan başvuru daha sonra basın açıklaması yoluyla kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Açıklamanın hemen ardından bazı basın organlarında; yapılan başvurunun bilinçli olarak EXPO çalışmalarını olumsuz yönde etkileyeceği iması yaratılmaya çalışılmış, Şehir Plancıları Odamız yargısız infaza uğramış ve linç edilmeye çalışılmıştır. Yapılan açıklamalar yapıcı nitelikte eleştiri boyutlarını aşmış, hukukun üstünlüğünü yok sayan saldırı ve hakaret boyutlarına ulaştırılmıştır. TMMOB son günlerde bilinçli ve kasıtlı olarak sürdürülen bu linç kampanyası karşısında aşağıdaki hususları kamuoyunun dikkatine sunmayı görev bilir.

1. TMMOB ve bağlı İzmir örgütleri İzmir'in EXPO 2015 projesini bütün güçleriyle desteklemekte, buna bağlı olarak yapılan her türlü çağrılara yanıt vermekte, katıldıkları çalışmalarda bu sürece ellerinden gelen katkıyı koymakta ve hatta EXPO 2015 Danışma Kurullarına da katılmaktadırlar.

2. Bu amaçla İzmir'de konuyla ilgili olarak düzenlenen ulusal ya da uluslararası tüm etkinliklerde EXPO'yu tanıtmaya çalışmakta, yapılan tüm kampanyalara katılarak uluslararası düzeyde girişimlerde bulunmaktadır.

3. TMMOB ve bağlı birimleri olarak ayrıca İzmir'de düzenlenen bilimsel etkinliklerde EXPO ana temasına uygun, temalar belirlenmektedir. Son olarak TMMOB Makina Mühendisleri Odamızca İzmir'de düzenlenen 8. Ulusal Tesisat Mühendisliği kongresinin teması bu anlayışla "sağlıklı kentler için sağlıklı yaşam hacimleri" olarak belirlenmiştir.

4. Aynı zamanda İzmir Büyükşehir Belediyemizin yürütmekte olduğu "Sağlıklı Kent İzmir" projesinin EXPO 2015 kararında belirleyici bir fonksiyonu olacağı bilinciyle bu projeye tüm Oda Şubelerimizce uzmanlık alanları ile ilgili etkin katılım sağlanmakta ve hatta projenin çeşitli çalışma gruplarında yürütücülük görevleri dahi yürütülmektedir.

5. Bu süreç içerisinde yer seçimi konusunda bilimsel veriler ışığında araştırma ve değerlendirmeler yapılmış, varılan öneri ve sonuç kamuoyuyla paylaşılmıştır.

6. Ancak İzmir'de daha önce birçok kez karşılaştığımız, bilimsel verilerden uzak, "ben yaptım oldu" mantığıyla, yer seçimi konusundaki plansız programsız çalışma anlayışı bu projede de karşımıza çıkmıştır.

1. Süreç içerisinde İzmir kamuoyunda yapılan öneriler dikkate alınmadan, İzmir Büyükşehir Belediyesi de devre dışı bırakılarak Hükümet tarafından İnciraltı bölgesi EXPO alanı olarak ilan edilmiştir.

2. Ancak mevcut alan üzerinde hali hazırda üç adet farklı plan bulunmaktadır. Bunlardan birincisi İzmir Büyükşehir Kentsel Bölge Nazım Planıdır ve bu planda söz konusu alan tarımsal nitelikli araziler sınıfında yer almaktadır (Ek.1). İkinci plan Çevre ve Orman

Bakanlığı'na ait Manisa, Kütahya İzmir Çevre Düzeni Planıdır ve bu planda da aynı bölge tarım arazisi olarak tanımlanmıştır (Ek.2) . Bölgeye ait üçüncü plan ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ait plandır. Ancak bu planda anılan bölgenin bir bölümü “Fuar Alanı” olarak tanımlanmıştır (Ek.3).

3. Bu durum bölgenin geleceği hakkında bir karmaşaya neden olmakta, bu bulanık ve karmaşık ortam özellikle EXPO 2015 alanı dışında kalan alanlar için var olan rant hesaplarına fırsat yaratmaktadır.

4. Şehir Plancıları Odamız tüm bu karmaşanın giderilmesi amacıyla 10.07.2007 tarihinde plana itirazda bulunmuş, yapılan başvuruya 60 günlük yasal süresi içerisinde herhangi bir yanıt verilmemiştir. Bu süre sonunda anılan planın iptali için yargıya başvurulması zorunlu olmuştur. Söz konusu dava, yukarıda açıklanmaya çalışılan plan kargaşasına son vermek, planlama ilke ve gelenekleri açısından dünya çapında bir organizasyon olan EXPO 2015'e uygun ve Fuar Alanı dışındaki çevreyle de uyumlu, ciddi bir planın gerçekleşmesini hedeflemektedir. Plan bütün planlama geleneklerine ve tekniğine aykırı olarak hazırlanmış, bilimsel ve teknik içerik ve ciddiyetten uzak olma özelliğiyle EXPO 2015 gibi ciddi ve uluslararası ölçekte büyük bir organizasyona yakışmamaktadır.

5. Öncelikle yapılması gereken ülkemiz ve kentimiz kaynaklarını akılcı ve kamu yararını esas alarak planlamaktır. EXPO 2015 yerleşim planının, kentimizin doğal nitelikleri ve ekolojik hassasiyetlerini dikkate alarak, plan kararlarına uygun ve sınırlı bir yapılaşma öngörerek, organizasyon sonrasında kamusal kullanım amaçlı bir anlayışla düzenlenmesi temel ilke olmalıdır. Ancak, tüm İzmirli taraflardan İzmir'e kazandırılması için çaba harcanan EXPO 2015'i yoğun yapılaşmayı hedefleyen gizli rant hesaplaşması için manivela olarak kullanmak isteyenlere izin verilmemelidir.

6. Hiç bir kontrol ve denetimden hoşlanmayan, yasalara ve yargı kararlarına zerre saygısı olmayan, kendilerini kentin ve tüm İzmirli tarafların tek sahibi gören, hukukun üstünde sayan bir gurup, kapalı kapılar ardında yaptıkları gizli kapaklı kulislileriyle EXPO projesini de rant hesaplarına alet etmeye çalışmaktadır.

7. “Daha İyi bir Dünya için Yeni Yollar ve Herkes için Sağlık” temasıyla aday olduğumuz EXPO 2015 için seçilen yerin planlamasının da aynı tema anlayışıyla yapılmasını öneriyor, kentimizin geleceğinin rant politikaları ile ipotek altına alınmasına izin vermeyeceğimizi kamuoyunun bilgilerine sunuyoruz.

8. TMMOB, plansız programsız, ‘ben yaptım oldu’ anlayışıyla, kamu yararı ve hukuk ilkelerini hiçe sayan ve ranta hizmet eden politikalara karşı çıkmıştır. Ancak kentin ve kentlinin yararına tüm projelerin yanında yer almış (kordon projesinde olduğu gibi), yaşama geçmesinde çaba harcamıştır.

9. Bu konuyla ilgili yapılan tüm açıklamaların tarafımızdan dikkatle izlendiğini, konu üzerinde hiçbir yapıcı eleştiri amacı olmayan, doğrudan saldırı ve hakaret amacı taşıyan açıklama sahiplerinin yargı önünde hesap vereceklerinin bilinmesini

KAMUOYUNA SAYGILARIMIZLA DUYURURUZ.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ABD ORTADOĞU'DAN DEFOL! 30 KASIM 2007

**Değerli Basın Emekçileri,
Sevgili Arkadaşlar,**

Ülkemizde son aylarda Kürt Sorunu etrafında tırmandırılan gerginlik ve şiddet, barıştan ve demokrasiden yana tüm toplumsal kesimleri derin bir kaygıya sürüklemiştir.

ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'in Kasım ayı başında ülkemize gelmesi ve ardından Başbakan Recep Tayip Erdoğan'ın Bush'la görüşmesiyle yeni bir süreç başlamıştır. Bu görüşmeler ve ardından yaşanan gelişmeler, iplerin tamamen ABD'nin eline teslim edildiği bir dönemin içine girdiğimizi göstermektedir.

ABD, "Kürt Sorununu çözme" vaadiyle, Türkiye başta olmak üzere tüm bölge ülkelerini Büyük Ortadoğu Projesine eklemeye çalışmaktadır. ABD'nin, Ortadoğu'daki varlığını ve egemenliğini sürekli kılmak üzere hayata geçirmeye çalıştığı Büyük Ortadoğu Projesi, bölgedeki savaş, işgal ve gözyaşının sürmesi anlamına gelmektedir.

Kürt Sorununun çözümünü içerde değil dışarıda arayan AKP'nin bu tavrı, ABD'yi öylesine cesaretlendirmiştir ki, ABD Büyükelçisi Ross Wilson, doğrudan müzakereler yürütmeye başlamıştır. Benzeri ancak sömürge yönetimlerinde görülebilecek bu anlayış, asla kabul edilemez. AKP, Oval Ofis'te konuşulanlara değil, Türkiye'de yaşayan barış yanlısı kesimlerin sesine kulak vermelidir.

Şurası bilinmelidir ki, Kürt Sorunu Türkiye'nin sorunudur. Çözümü de Türkiye'nin içindedir. Kürt Sorunu ancak ülke toprakları bütünlüğü içinde, barışçıl ve demokratik bir zeminde, Türkiye'nin kendi iç dinamikleriyle çözülebilir.

Bir yandan demokratik yollarla mecliste temsil imkânı bulan Demokratik Toplum Partisini kapatmaya çalışırken, diğer yandan sorunun çözümünü ABD'ye teslim etmek Hükümetin Kürt Sorununa yaklaşımını anlayabilmek açısından ibret vericidir.

Yıllardır yürüttüğü sistematik politikalarla Ortadoğu halklarını birbirine kırdıran, bölgeyi adeta bir kan gölüne çeviren Amerika'nın "Kürt Sorununu çözme" yolunda girişimlerde bulunması masum bir çaba olarak değerlendirilemez. ABD'nin Ortadoğu halklarına yapacağı en büyük iyilik, bölgeyi derhal terk etmektir.

Görevi, iki ülke arasındaki diplomatik ilişkileri yürütmekten ibaret olan ABD Büyük Elçisi Wilson'ın bir "sömürge valisi" edasıyla toplumun çeşitli kesimleriyle müzakereler yürütmesi doğru değildir. Büyükelçi derhal bu faaliyetlerine son vermelidir. Sorunun çözümüne katkı yapmak isteyenler, bu davetlere yanıt vermemeli, ülkemizin demokratik dinamiklerinin geliştirilmesi için çaba sarf etmelidir.

Bizler barışa ve demokrasiye sahip çıktığımız kadar, ülkemizin bağımsızlığına da sahip çıkıyoruz. Ülkemizin ve yurttaşlarımızın kaderlerinin Emperyalist politikalarla belirlenmesine izin vermeyeceğiz. Silahların sustuğu, eşit, özgür, demokratik ve bağımsız bir Türkiye'de barış içinde kardeşçe bir arada yaşayabilmek için mücadelemizi sürdüreceğiz.

SAĞLIĞIMIZDAN VE GELECEĞİMİZDEN VAZGEÇMEYECEĞİZ!

1 ARALIK 2007

Önceki yasama döneminde yasalaşan; Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesi ile Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen maddeleriyle ilgili yeni düzenleme yapılmayarak, hükümet tarafından iki kez yürürlüğü ertelenen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'nda, 1 Ocak 2008 tarihinden önce değişiklik yapılması gerekmektedir.

Bu durum, yasanın yeniden gözden geçirilmesi, tüm çalışanlar için eşit hakları kapsayan ve sağlık hakkının sosyal devlet ilkesine uygun olarak herkese karşılıksız sağlanacağı bir düzenleme yapılması için fırsat olarak görülmelidir.

Hükümet, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararında belirtilen ve taleplerimizi karşılayacak doğrultuda bir düzenleme yapmak yerine; kazanılmış haklarımızı ortadan kaldırdığı gerekçesi ile karşı çıktığımız önceki metnin de gerisinde bir taslak hazırlayarak tartışmaya açmıştır. Ancak, hazırlanan metin eleştirilerimiz değerlendirilmeden, taleplerimiz karşılanmadan, son biçimiyle ilgili bilgilendirme gereği bile duymadan yasa tasarısı olarak 28 Kasım 2007 günü TBMM'ye sunulmuştur.

AKP Hükümeti'nin amacı, bu yasal düzenleme ile halkın geçimini, geleceğini ve sağlığını iyileştirmek değildir. Amaç, sosyal güvenlik hakkını kısıtlamak, emekli aylıklarını düşürmek, sağlık hakkını uzun vadede tümüyle paralı hale dönüştürmektir. Hükümet, ülkeyi ucuz emek cennetine dönüştürecek, halkı ucuz işgücü olarak uluslararası sermayeye pazarlayacak, sağlamlaştırmakla yükümlü olduğu hizmetleri ticaret konusu yapacak bir düzenin peşindedir ve bu doğrultuda kendinden beklenenleri yerine getirmektedir.

Hükümet, bir kez daha sosyal taraflarla göstermelik bir görüşme yürüttüğünü ortaya koymuştur. Özellikle sağlık alanında geniş kitleleri ilgilendiren bu yeni düzenlemeler, konunun taraflarının bir araya geldiği yasal platformlarda bile tartışılmamıştır. Halk, parti toplantılarında ya da medyada yer alan tek yanlı açıklamalardan bilgi edinmeye çalışmaktadır. Bilinçli olarak yaratılan bu ortamda halkın sağlıklı bilgi edinme olanağı engellenerek, yaratılan kavram kargaşasının gerisinde gerçek niyetler halktan gizlenmektedir.

Yasanın önceki dönemde TBMM'de, temel yasa olarak görüşülmesi sırasında maddelerinin tartışılmadan kabul edildiği ve halkın nasıl bir gelecek ve sağlık sistemiyle karşılaşacağı konusunda bilgi edinmesinin mümkün olmadığı anımsandığında, yaşanan gelişmeler aynı sürecin tekrarlanacağını göstermektedir.

Bu nedenle, Sosyal Güvenlik Kurumu içinde yasayla oluşturulmuş ve sosyal politikalar konusunda görüş bildirme yetkisi olduğu halde, yasa değişikliği konusunda toplantıya çağrılmamış olan, Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu'nun emek tarafını oluşturan örgütler olarak, halka karşı sorumluyuz. Sosyal devlet ilkesinin gereği olan sosyal güvenlik ve sağlık gibi temel haklarımız konusunda yapılmak istenenlerin halka anlatılması ve özellikle sağlık alanında karşı karşıya oldukları gerçekler karşısında doğru bilgilendirilmeleri gerektiği kanısındayız.

Bu amaçla sosyal güvenlik ve sağlık alanında yapılanlar konusunda halkı bilgilendirmek ve Parlamento'da bulunan milletvekillerine, talep ve isteklerimizi doğrudan anlatabilmek

için 3 Aralık 2007 günü Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Toplantı Salonu'nda, saat 13.30'da bir toplantı düzenlemeyi kararlaştırdık. Geniş kitlelerin bilgilienmelerini sağlamak, ülke genelinde sesimizi duyurmak ve toplantının amacına ulaşmasını sağlamak için, medyanın tanıdığı tüm olanaklardan yararlanılacaktır.

Basına ve kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
Memur Sendikaları Konfederasyonu
Bağımsız Kamu Görevlileri Sendikaları Konfederasyonu
Türk Tabipleri Birliği
Türkiye Barolar Birliği
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Türk Eczacıları Birliği
Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği
Türk Dişhekimleri Birliği
Türkiye İşçi Emeklileri Derneği
Tüm İşçi Emeklileri Derneği

**SOSYAL SİGORTALAR
VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI YASA TASARISI'NA
"REFORM" DEMEK, SADECE BİR ALDATMACADIR...
17 ARALIK 2007**

Anayasa Mahkemesi'nin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası ile ilgili iptal kararı bu alandaki düzenlemeleri, toplumun olurluğunu da alarak "gerçek bir reform"a dönüştürmek için fırsat yaratmışken, AKP iptal edilen 5510 Sayılı Yasa'dan da geri bir yasa taslağı ile ortaya çıkmıştır.

AKP, emekten ve halktan yana düzenlemeler yerine IMF ve sermayeden yana uygulamalarını ısrarla sürdürmektedir. Çalışanların kazanılmış haklarını ortan kaldıran siyasal iktidar, taslak metinde TBMM Başkanı, Başbakan, milletvekillerine özel bir düzenleme ile temsil tazminatı adı altında aylık bağlamak istemektedir. Yasama organını temsil eden milletvekilleri ve dolayısıyla yakınlarının geleceğı garanti altına alınırken, çalışan kesimin geleceğinin piyasanın eline teslim edilmesi toplumda adalet duygusunu yok edecektir.

"Yeni" diye sunulan taslak metinde siyasal iktidar, "sosyal devlet" anlayışının yerine "piyasacı zihniyeti" koymaktadır. Emekçilerin sosyal güvenlik haklarını tırpanlarken, sağlık haklarını elinden alırken, özel hastanelere; ilaç tekellerine aktaracağı payı artırmaktadır.

AKP'nin hazırladığı bu tasarının yasallaşması durumunda sağlık ve sosyal güvenlik haklarında önemli kayıplar oluşacaktır.

Tasarının yasallaşması durumunda;

- Kadınlar için 58, erkekler için 60 olan emeklilik yaşı hem kadınlar hem de erkekler için 65'e çıkarılacaktır
- Emekliliğe hak kazanmak için halen 7.000 gün prim ödemek gerekirken 9.000 gün prim ödemek gerekecektir.
- Emekli aylığı bağlama oranlarında "alt sınır" kaldırılarak, emekli aylıkları düşürülecektir.
- Ağır şartlar altında çalışan emekçilerin çalışmadaki yıpranma payı diğer deyişle fiili hizmet süresi zammı kaldırılacaktır.
- Yeniden çalışmaya başlayan emeklilerin, emekli aylıkları kesilecektir.
- Aylık geliri 139,6 YTL'den fazla olan bütün vatandaşlar her ay 73 ila 475 YTL Genel Sağlık Sigortası primi ödemek zorunda kalacaktır.
- Hastalık, kaza, ameliyat gibi nedenlerle hastaneye yatmak gerekince "katılım payı" adı altında para ödenecek, bütün sağlık hizmetleri paralı olacaktır.
- Hastalanan, doğum yapan, kaza geçiren sigortalılara verilen geçici iş göremezlik ödeneğı yatarak tedavide azalacaktır.
- Ölüm aylığı bağlanması için 900 gün yerine, 1800 gün prim ödenmiş olması gerekecektir.

5510 Sayılı Yasa ve bu değişiklik tasarısı ile yapılmak istenen, siyasal iktidarın sık sık ifade ettiği gibi sosyal güvenlik sistemini iyileştirmek değil, sosyal devleti ortadan kaldırmaktır. IMF'nin, sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda sosyal hakları piyasalaştırmaya çalışan AKP, üstüne üstlük bunları "reform" olarak sunmaktadır.

AKP'nin bu tasarısına "reform" demek sadece bir aldatmacadır.

TMMOB, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı ilk gündeme geldiği andan itibaren emek ve meslek örgütleriyle birlikte sürdürdüğü karşı duruşuna ve ortaklaşa yürüttüğü mücadelesine bundan sonra da devam edecektir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

FARKINDAYIZ, TEŞHİR EDİYORUZ, UYARIYORUZ.**YAŞAMA, BARIŞA, BİLİME VE ÜNİVERSİTEYE SAHİP ÇIKIYORUZ****21 ARALIK 2007**

Son zamanlarda üniversitelere yapılan sistematik saldırılarla gençler ve üniversiteler şiddet ortamına itilmeye zorlanıyor. Diğer yandan öğrenciler ve hocalar baskı altına alınmak, sindirilmek isteniyor.

Üniversitedeki gelişmeler için “sağ-sol çatışması”, “öğrencilerin kavgası” gibi gelişigüzel kullanılan cümleler gerçeği yansıtmamaktadır. Saldırılarda kar maskesi kullanılması, saldırıya uğrayanların araba ile takip edilmesi vb. uygulamalardan saldırıların organize yapıldığı izlenimi ediniyoruz. Üniversitelerde çatışma ortamı, şiddet ortamına ihtiyacı olanlar, maşalarını yine göreve çağırılmış görünüyor. Satırı sallayan, tetiği çeken kim olursa olsun saldırıların asıl suçlusu ülke içerisinde barışı ve demokrasiyi kendi meşruiyetleri ve varlıkları için tehdit olarak algılayan karanlık güçlerdir. Şiddet ortamından beslenen bu karanlık felsefenin evrensel tanımı faşist zihniyettir.

Dünyanın bir çok yerinde görülen, ülkemizde de bir zamanlar başvurulmuş klasik argümanlar ırkçılık, kafatasçılık gençleri ve üniversiteleri terörize etmek için kullanıyor. Saç şekli, küpe takmak, el ele tutuşmak gibi komik bahaneler bu çağda hala saldırganlar için geçerli görünüyor.

Fakat şunu biliyoruz ki, bu bahanelerin arkasında yatan neden, politiktir. Üniversitelerde artan saldırılar sadece can güvenliğine ve öğrenim hakkına yönelik saldırılar değildir. Bu saldırılar aynı zamanda bir bütün olarak, demokrasiye, özgürlüklere, bilimsel düşünceye ve halklar arasındaki kardeşliğe dönük saldırılardır. Siyasal iktidarın neo-liberal ve Amerikancı politikalarının yakıcı sonuçları ve gerici kadrolaşma tüm toplumu olduğu gibi üniversiteleri de kısıf altına almaktadır.

Siyasal, sosyal ve ekonomik çözümsüzlüklerin arttığı ve egemenlerin kendi aralarındaki iktidar kavgasının giderek kızıştığı bir ortamda, üniversitelerde ortaya çıkan bu saldırılar tesadüf değildir. Bu saldırılar gelecekte bu hesaplaşmanın daha da derinleşerek ve yaygınlaşarak sürdürüleceğinin ipuçlarını vermektedir. Son günlerde yasal, demokratik kurumlara yönelik baskın, gözaltı, tutuklama vb. saldırıların artış göstermesi de bunun bir başka göstergesidir.

Üniversitelerde ‘eğitim ücretsiz olsun’ diyen, ‘savaşa hayır’ diyen öğrenciler önce disiplin cezası aldılar şimdi eli satırlı şahısların saldırısına uğruyorlar. Okumak isteyen gençlerden para isteyenlerle, onlara satır sallayanlar arasında pek fazla bir fark yoktur, özelleştirme ve soruşturma saldırıları ile bıçaklı saldırıların ardı ardına gelmesi bu benzerliği güçlendirmektedir.

Üniversitelerde başlayan ve bir bütün olarak toplumu sindirmeye, teslim almaya yönelik bu politikalar, gerçekte, kendi çıkarlarını hakim kılmaya çalışan egemen güçlerin kitleleri arkasına alarak ve onları istedikleri gibi yönlendirerek bir meşruiyet oluşturma hedefi gütmektedir.

Bizler bu ülkenin özgürlüğü ve aydınlık geleceği için mücadele eden demokrasi güçleri olarak, sahneye konmaya çalışılan oyunu biliyoruz. Ne zaman ki iktidara sahip güçler arasında ülkeyi yönetememe krizi baş gösterse, istikrarsızlığı temel politika aracı olarak kullanmaya başlıyorlar. Bizler 60'lı 70'li yıllardaki bu saldırıların ülkenin özgürlüklerine ve demokratik yapısına dönük olduğunu, bunlardan kimlerin çıkar sağladığını da biliyoruz.

Bu oyuna seyirci kalmayacağız. Emeğin örgütleri ve emekten yana güçler olarak, üniversitelerde tırmanan bu gerici ve faşist saldırılara karşı var gücümüzle özgür, demokratik, laik, bilimsel ve parasız eğitimden yana olan, bunu savunan bütün üniversite toplumuyla yan yana olacağız. Ve dahası, özgürlükleri, demokrasiyi, insanca ve kardeşlik içinde bir yaşamı savunuyoruz ve bunun arkasında duracağız. Hiçbir güç bu ülkeyi ve onun özgür ve demokratik geleceğini kararmaz. Ticari ve silahlı saldırılara karşı, üniversitenin ve üniversitelinin yanında olacağız.

DİSK ANKARA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ
KESK ANKARA ŞUBELER PLATFORMU
TMMOB/ANKARA İL KOORD. KURULU
TTB/ANKARA TABİP ODASI

DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL VARLIKLAR YOK EDİLİYOR.**KAZDAĞLARI BUNUN SADECE GÖRÜNEN KISIMIDIR...****25 ARALIK 2007**

AKP Hükümeti iktidara geldiği günden bugüne; yasa ve yönetmeliklerde yapılan değişikliklerde “madencilik önündeki engelleri kaldırma” ifadesiyle; tarihi ve kültürel mirası, ormanları, tarım alanlarını, kıyıları, sulak alanları, meraları yok etme yönünde “önemli” adımlar atmaktadır. Siyasi iktidarın bu yöndeki girişimlerinin sonucunda doğal, tarihi ve kültürel varlıklar yok edilmektedir. Bunun görünen yüzü şimdi de Balıkesir ve Çanakkale illerimiz içerisinde yer alan Biga Yarımadası ve özelde de Kazdağlarıdır.

İçinde yaşadığımız dönemde kapitalist küreselleşmeye eklenme doğrultusunda Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale, Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarıldı ya da çıkarılıyor. Doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, halkın sağlığı, güvenliği ve refahını doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Bu yeni yapılanmadan madencilik sektörü de etkilenmektedir. Madencilik; sanayi başta olmak üzere, ekonominin diğer sektörlerinin temel hammadde gereksinimlerini sağlayan bir sektördür. Ekonomik kalkınmanın sanayileşmeyle sağlandığı toplumlarda enerji ve hammadde kaynağının sağlayıcısıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ülke sanayisine düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Gerçekte, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulur.

Tüm bu bilinen gerçekliklere rağmen, 1978 yılında çıkarılan Devlet Eliyle İşletilecek Madenler Hakkındaki 2172 Sayılı Yasa gereği belirlenen demir, kömür sahalarının bir kısmının daha sonra 1983 ve 1984 yıllarında çıkarılan yeni yasalarla özel sektöre devredilmesinin yolu açılmıştır. 1985 yılında çıkarılan 3123 sayılı Maden Yasası ve daha sonra yapılan değişikliklerle devletin madenlerin aranmasındaki işlevi ortadan kaldırmıştır. Sümerbank'ın özelleştirilmesi ile başlayan süreçte; Etibank'ın, Etimaden'e dönüştürülerek küçültülmesi gerçekleştirilmiş; bakır, kurşun, çinko, krom, alüminyumda özelleştirmeler yaşanmıştır. Demir çelik sektörü özelleştirilmiştir.

Yaşadığımız bu süreçte demir ve kömür ithal edilirken, krom ihracatçısı olan ülkemizde ithal kroma dayalı tesisler geliştirilmektedir. Birçok maden türü de işlenmemiş ya da basit zenginleştirme işlemleri sonrası serbestleşmenin oluşturduğu piyasa koşullarında düşük fiyatlarla pazarlanmaktadır.

Bu süreçte, yabancı sermayenin ülkemiz madenciliğine yönelik ilgi alanının altın olması da bir rastlantı değildir. Bunun nedeni; rafinasyonun yurtdışında yapılıyor oluşu, kamunun bu alanda yatırım yapmaması ve altın fiyatlarında yükselme ile birlikte düşük tenörlü altın yataklarının ekonomik olarak işletilebilirlik değerlerine ulaşmasıdır.

Uluslararası sermayenin bu türden ülkemizi açık pazar olarak hızlıca kullanması, başka bir deyişle yapılan düzenlemelerle bu yağmanın önünün açılması, ülke gündeminde yoğun olarak altın madeni aranması ve üretilmesinin; ya işletme teknolojisi ve çevre ya da ekonomik boyutuyla gündeme gelmesine neden olmuştur. Altın arama ve üretilme işlemlerinin olduğu bölgelerde de insanımızın yoğun ve haklı direnişleri Türkiye mücadeleler tarihinde yerini almıştır. Öte yandan bu durum, bir bütünsellik içinde Türkiye madenciliğimizin temel tercihleri ve politikalarının neler olması gerektiği açısından yeterince değerlendirilmemiştir.

Ülkemizde resmi bilgilere göre ekonomik olarak işletilebilirliği belirlenmiş 600 ton altın vardır. Bu miktarda altının elde edilmesi için kabaca 400.000.000 m³ kazı yapılarak, kırma, öğütme, eleme, kimyasal işlem ve yıkama yapılması ve bozulan alanların düzenlenerek doğaya yeniden kazandırılması gerekir.

Ülkemizde 200 ton altının süs ve takı sektöründe işlendiği bilinmektedir. Ülkemizde işletilebilir altın rezervleri süs ve takı sektörünün üç yıllık ihtiyacı olan değerli metaldir. Bu açıdan da bakıldığında yarattığı toplumsal fayda nedeniyle altın işletmeciliğinin tekrar gözden geçirilmesi gerekir.

Ülkemizde altın işletmeciliğine başlanması ile gelişen süreçte yaşananlar, toplumda Devlet'e ve Devletin bazı organlarına olan güvenin sarsılmasına neden olmuştur. Ulusal çıkarın gözetildiğine dair şüpheleri arttırmıştır. Bergama ve Eşme'de yargı kararlarına uyulmaması, arama ve işletme sürecinde çevre, ekonomi ve toplum arasında denge kurulmaması ve/veya bunun gereklerinin sağlanmaması bilinen nedenlerdir. Her şeyden önce Bergama'da ve Eşme'de altın işletmeciliği ile ilgili yargı kararları derhal uygulanmalıdır. Kazdağları'nda veya ülkenin herhangi bir yerinde ortaya çıkan toplumsal tepkiler için çevre ve toplum boyutunun yok sayılmasının sonucudur.

Madenlerin aranması ve bulunmasına yönelik çalışmalar bilim ve tekniğin gerekleri yerine getirilerek, toprağın, suyun ve havanın kirlenmesine neden olmadan yapılmalıdır. Arama sürecinde doğal yapıyı bozmamaya özen gösterilmelidir. Orman alanlarında ağaç kesimine son verilmelidir. Bu çalışmalarda MTA ve Maden İşleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik kurum kuruluşları ile Orman Genel Müdürlüğü sorumluluklarını yerine getirmelidirler. Flora ve faunanın korunması için Çevre ve Orman Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı gereken duyarlılığı göstermeli, sorumluluklarını yerine getirmelidir.

DSİ Genel Müdürlüğü, altın işletmeciliği yapılan sahalardaki yeraltı suyu gözlem kuyuları verilerini, su seviyesi, su kalitesi değişimlerini periyodik olarak yayınlamalı, akredite olmuş laboratuvarların örnekler üzerinde tahlil yapmalarına olanak sağlanmalıdır.

5177 sayılı yasa ile değişik 3213 sayılı Maden Yasası ve ilgili yasal mevzuat, ülke madenciliğinin yöre halkının istemlerini de gözetecek şekilde yürütülebilmesi yönünde yeniden düzenlenmelidir.

Madencilik faaliyetleri, teknolojik gelişmelere bağlı olarak açık işletme yöntemlerinin daha çok uygulandığı bir şekle dönüşmüştür. Bu süreçte açık işletme yöntemi ile doğanın görünen yüzü, topografik yapı büyük boyutlarda değişikliğe uğramaktadır. Bu

değişimin olumsuz sonuçlarını ortadan kaldıracak önlemler bilinmektedir ve birçok ülkede uygulanmaktadır. Madencilikle bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılması ekonomik ve ekolojik bir zorunluluktur. ÇED süreci ve bilimsel öngörülerin sağlanmasının yaratacağı caydırıcılık endişeleriyle eksik ve yetersiz yasa ve mevzuat düzenlemeleri ilerde oluşacak sorunların ana kaynağıdır.

Maden arama ruhsatlı alanlarda arama sürecinde ÇED zorunluluğu olmamasına karşın ÇED'in ölçütleri göz önünde bulundurularak çalışma yapılmalıdır. Kazı gerektiren işlerle sondajlı aramalarda bitki örtüsüne en az zarar verecek biçimde çalışılmalı, yeraltı suyunu kirletebilecek kimyasallar kullanılmamalıdır.

Orman alanlarında belirlenmiş çalışma kurallarına uyulması sağlanmalı, yapılan çalışmalar raporlarla belgelendirilmelidir. İşletme projelerine uygunluk ve yasaların gereklerinin yerine getirilmesi konusunda kamusal denetim işletilmelidir.

TMMOB, “Doğal kaynaklarımızın toplumsal faydaya dönüşümü içermeyen, salt parayı ön planda tutan her türlü faaliyet derhal durdurulmalıdır” diyor.

TMMOB, “Ülke sanayinin temel gereksinimi olan hammaddenin temini yerine madenciliği sadece kazı ve kırma işi olarak algılayan düzenlemeler derhal ortadan kaldırılmalıdır” diyor.

TMMOB, “Toprağı, suyu ve havayı temiz kullanmak insan hakkıdır. Tüm bunları temiz tutmak için mesleki bilgilerimizi kullanmakta kararlıyız. Ülkemizin kimyasallarla kirletilmesinin önüne geçilmelidir” diyor.

TMMOB, “Yargı kararlarına uymamak anayasal suçtur. Maden arama ve işletmeciliğinde yargı kararlarına derhal uyulmalıdır” diyor.

TMMOB, “Başta Kazdağları olmak üzere Türkiye’yi hafriyat alanına ve kimyasal çöplüğe dönüştürecek uygulamalardan vazgeçilmelidir. Doğal, tarihi ve kültürel varlıklarımız yok edilmemelidir” diyor.

TMMOB, “Yaşam alanlarımızın talanına DUR” diyor.

Siyasal karar vericiler ülkemizin aydınlık geleceği için bu uyarılarımızı dikkate almak ve gereğini yapmak zorundadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İKİBİNSEKİZ YENİ BİR YIL OLSUN

31 ARALIK 2007

İKİBİNSEKİZ

Emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerinin ve çokuluslu şirketlerin, “küreselleşme” adı altında oluşturdukları mekanizmalarla, halkımızı daha çok işsizliğe, pahalılığa ve yoksullaşmaya doğru götürmelerinin önüne geçildiği,

Serbest piyasa ekonomisi adı altında hırsızlık, soygun ve rüşvetin hakim olduğu rant ekonomisinin, üretim ekonomisine gevirdiği,

Özelleştirme adı altında yağma ve talanın olmadığı,

Çokuluslu şirketlerin yapılarını güçlendirerek, bize benzer ülkeler gibi ülkemizin de sömürgeleştirilmesini sağlayan her türlü anlaşmanın yok edildiği,

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının ülkemiz ve halkın çıkarları için ürettikleri plan, proje ve programların ülkeyi yönetenlerce tersine çevrilmediği,

Meslek alanlarımızda işsizliğin korkunç boyutlarda olmadığı,

Mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının ülke gündeminde gözden çıkarılmadığı,

Yönetilenlerin, yönetime katılımına yönelik araçları dışlayan sözde demokrasinin yerine gerçek demokrasinin yaşama geçirildiği, Ülkemizin demokratikleşmesi yönünde düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin önündeki tüm engellerin kaldırıldığı,

Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı emperyalizme, çokuluslu şirketlere ve onun temsilcilerine peşkeş çeken, ülke ekonomisini, siyasetini, kültürünü, tarımını, ormanını, sanayisini ve sonuçta devleti bağımlı hale getiren, darbecilere ve şeriat özlemcilerine ödün veren tüm yapıların yok edildiği, Toplumsal değerlerin öne çıkarıldığı, kültürün arabeskleşmediği, işkencenin, yargısız infazların, savaşın ve ölümlerin olmadığı,

Çetelerin, rantçıların, barış düşmanlarının, mafya liderlerinin, uyuşturucu kaçakçılarının, rüşvetçilerin, katillerin toplumun en saygıdeğer kesimleri olarak anılmadığı,

Özgürlük ve barış rüzgârlarının tüm ülkeyi ve dünyayı etkisi altına aldığı

YENİ BİR YIL OLSUN

İKİBİNSEKİZ,

Emeği en yüce değer sayanların,
Bilimsel düşünceyi rehber edinenlerin,
Çağdaş ve demokratikleşmeden yana olanların,

Düşünce ve inançlara saygılı, hoşgörülü ve sevecen olanların,
Doğrulardan yana ve haksızlıkların karşısında olanların,
Gerçekleri söylemekten ve yanlışlıkları eleştirmekten çekinmeyenlerin,
Ülke sorunları ile yakından ilgilenen ve çözüm yolları arayanların,
Ülke ve halkın çıkarlarını kendi çıkarının üstünde tutanların,
Zorluk ve yoksunluklarla savaşmaktan yılmayanların,
Ayrılıkları değil, buluşma noktalarını öne çıkaranların,
Farklı duruş noktalarında ama yan yana olanların,
Aydınlık bir Türkiye için bir karşı duruşu gerçekleştirdikleri,

YENİ BİR YIL OLSUN...

TMMOB YÖNETİM KURULU

2007'DE NELER OLDU, TMMOB NELER YAPTI?

03 OCAK 2008

Bir yılı daha geride bıraktık.

Ortalama bir Avrupa ülkesinde 50-60 yılda yaşanabilecek olaylar bizim ülkemizde bir yıla sığabiliyor. Hrant Dink suikastı, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve Anayasa Mahkemesi'nin 367 kararı, askerlerin e-muhtırası, geniş katımlı cumhuriyet mitingleri, 22 Temmuz erken genel seçimleri ve tek başına 2. AKP hükümeti, Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı olması, karakol baskınları, çözilemeyen ve giderek içinde şiddeti arttıran Kürt sorunu, artan milliyetçilik, ABD'nin, Dünya Bankası'nın, IMF'nin ülkemiz üzerinde her geçen gün artan müdahaleleri, yurtdışı askeri operasyonlar, meslek alanlarımız ile ilgili hiç de emekten insandan yaşamdan yana olmayan yeni düzenlemeler, yoksulluğun, işsizliğin giderek artması 2007 yılında yaşadıklarımızdan yalnızca bir kısmı.

Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Birbirinden farkı olmayan, ABD'ci, IMF'ci siyasal iktidarların; 12 Eylül zihniyetinin uzantısı politikaların sonucu 2008'de yaşayacaklarımız da bunlardan çok farklı olmayacaktır ne yazık ki...

Bir kez daha altını çizerek söylemek gerekiyor: Bu ülkenin dış politikası ABD emperyalizminin talepleri ile şekilleniyor. Ekonomisi kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında IMF ve Dünya Bankası'nın yönlendirmesi altında. Demokrasinin sınırlarını da AB ile ilişkiler ve pazarlıklar belirliyor. Tüm bunlar artık hepimiz tarafından açık olarak biliniyor. Tüm bunların sonucu bağımlılığı arttırıyor, yoksulluğu arttırıyor ve geleceğimize yönelik karanlığı arttırıyor. 2007'de de böyleydi ve ne yazık ki 2008'de de böyle olacak.

Tüm yaşananlara karşı TMMOB, "Bu ülke, bu halk bu yaşananlara müstahak değildir" dedi ve devam etti " Bir başka dünya, bir başka Türkiye, bir başka yaşam mümkündür".

Tüm bu hızlı gelişmeler; sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede yaşıyor olmak, bu ülkede bizim gibi meslek örgütlerine de çok daha fazla görev düşmesine, sorumluluklarının artmasına neden oluyor. Tüm yaşanan olumsuzluklara karşı da, hiç bıkkınlık göstermeden, hiç durmadan, hiç ara vermeden biz kendi bildiğimiz yolda yürüdük. Devraldığımız onurlu yürüyüşü ve dik duruşu bağlı odalarımızın yöneticileri ve örgütlü üyelerimiz ile birlikte sürdürdük.

Katıldığımız, düzenleyicisi ya da çağrıcısı olduğumuz miting ve benzeri alan etkinliklerinde hep "Bağımsız, demokratik ve özgür bir Türkiye" için yükselttik sesimizi. Taksim'in yeniden 1 Mayıs alanı olması; 3 Kasım'da gerçekleştirdiğimiz "Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye" mitingi; ABD, Dünya Bankası, IMF politikaları ve Irak'ın işgaline karşı yaptığımız kitlesel basın açıklamaları bunlardan yalnızca bazıları. İlkeli işbirliklerle oluşturduğumuz ve emekten ve halktan yana çaba gösteren tüm örgütlerle omuz omuza ve birbirimize omuz atmadan yan yana durarak Türkiye demokrasi mücadelesinin içinde yer aldık. Tamamında TMMOB'nin kırmızı üzerine sarı yazılı pankartını TMMOB kadroları onurla taşıdı.

Ülkemiz ve meslek alanlarımız üzerine düzenlediğimiz etkinliklerle; insana, yaşama ve geleceğimize olan görevlerimizi yerine getirmeye çalıştık. Çevre Sempozyumu, Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu, AB Süreci Karşısında Emek Sempozyumu, Yerel Yönetimlerde Dönüşüm Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Türkiye’de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu, Denizcilik Sorunları Sempozyumu, Jeotermal Kongresi, Afet Sempozyumu, Sanayi Kongresi iki yıllık çalışma dönemimizde 2007’nin payına düşenler oldu. Yine 2007’de kente yönelik olarak İKK’larımız aracılığı ile Bursa, İstanbul, Ankara ve Kocaeli Kent Sempozyumlarını gerçekleştirdik. Bunlar yalnızca TMMOB’nin düzenleyicisi olduğu etkinliklerdi. Bağlı odalarımızla birlikte bir yılda 100’ün üzerinde etkinliğe imza attık. 2008’de de bunları sürdüreceğiz. Etkinliklerimizin tümü kitap haline getirilerek, kamuoyu, uzmanlar ve siyasi karar vericilere iletildi. Etkinliklerimizin sonuç bildirgeleri TMMOB’nin manifestolarıdır. TMMOB’nin sözü hep emekten ve halktan yana olarak insana, yaşama ve aydınlık geleceğimize yönelik olacaktır.

Sadece bunlarla kalmadık. Oda temsilcilerinden oluşturduğumuz çalışma gruplarımızın çalışmaları ile gerek meslek alanlarımıza yönelik, gerekse ülkede yaşananlara ilişkin olarak bilimsel bilgiyi rehber edinerek oluşturduğumuz yüzlerce görüşü ve basın açıklamasını kamuoyunun bilgisine sunduk. WEB sayfamızı haber sitesi haline getirdik. Kurduğumuz TMMOB Radyo ile görüşlerimizi internet üzerinden sesli olarak üyelerimize ve kamuoyuna anında iletтік.

Hukuksal alanda; Cargill, Kalkınma Ajansları, jeotermal sahaların kullanım haklarının devredilmesi, İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi kararları, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’in bazı maddelerinin iptali, Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği’nin “sicil durum belgesi istenmesi” başlıklı maddesini değiştiren yönetmeliğin iptali istemiyle açtığımız davalar hep bizim lehimize sonuçlandı. Yanlış gördüğümüz uygulama ve yönetmeliklere yönelik açtığımız davaların çoğunu kazandık. Çıkarılmaya çalışılan tüm yasalara karşı olumlu olumsuz görüşlerimizi kamuoyuna, siyasi karar vericilere iletтік. Meslek alanlarımız ile ilgili çıkan tüm yönetmelikleri izledik. Çok donanımlı bir hukuk birimimiz var artık.

Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için çabalarımızı arttırdık. 2007 yılında İl/İlçe Koordinasyon Kurullarımızın sayısı 39’a yükseldi, üye sayımız 300.000’i aştı. Mesleki alanlara yönelik karmaşanın giderilmesini sağlamak amacıyla 2007 yılında 9 yönetmelik ve yönetmelik değişikliği Resmi Gazete’de yayımlandı. Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme anlayışımızı yaşama geçirdik. Oda Başkanları, Oda Sekreterleri ve illerde İKK toplantılarını defalarca gerçekleştirdik.

50 yılı aşan deneyimi ve birikiminin ışığında, yetmişlerden beri yarattığı değerler ve mesleki-demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket eden TMMOB,

2008 yılında da meslek ve meslektaş sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını bilerek çalışmalarını yürütecektir.

2008 yılında da özgür ve demokratik bir Türkiye özlemiyle emekten ve halktan yana

mücadelesini sürdürecektir.

2008 yılında da barıştan, dostluktan, dayanışmadan ve bir arada yaşamadan yana etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır.

2008 yılında da toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

TMMOB ve bağlı odalarının tüm yöneticileri ve örgütlü üyeleri bu kararlılık içerisinde.

Selam olsun ülkemizin ve dünyanın aydınlık geleceğine sahip çıkanlara.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN
İÇİNDE BULUNDUĞU BUGÜNLERDE
ŞUBELERİMİZİN VE ODALARIMIZIN
GENEL KURULLARI SÜRECİNDE HEPİMİZE BÜYÜK GÖREVLER DÜŞÜYOR!
04 OCAK 2008**

TMMOB Örgütlülüğüne;

Sevgili Arkadaşlar,

Çift yılların ilk beş ayı TMMOB ortamı açısından bir demokrasi şöleninin gerçekleştiği aylardır. Şubelerimizden başlayıp, Odalarımıza oradan da TMMOB'ye uzanan Genel Kurul süreçlerinin yaşandığı aylar içerisindeyiz.

Öncelikle görev süreleri tamamlanacak olan Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarıma, TMMOB'nin bir döneminde kişisel birikimlerini örgütümüzün birikimleri ile harmanlayarak, özel yaşamlarından zaman ayırarak yürüttükleri Oda çalışmaları ve örgütümüze verdikleri katkıdan dolayı Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek grubunun üyeleri olan biz mühendis, mimar ve şehir plancıları, sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşayan tüm yurttaşlar gibi önemli sorunlarla karşı karşıyayız. İşsizlik, mesleğimizi uygulamada karşılaştığımız engeller ve bunların sonucu olarak mesleki ve ekonomik haklarımızda gerileme bu sorunların başlarında gelmektedir. Sorunlarımız halkımızın sorunlarından ayrı değildir.

Hepimiz biliyoruz: Ülkemizde özellikle son yirmibeş yıldır kapitalist küreselleşmeye uyum adına uygulanan politikalar, uluslararası sermayenin direktifleriyle yönlendirilmektedir. Kısaca IMF politikaları olarak adlandırdığımız dışa bağımlı bu politikalar emeğin ve halkın büyük çoğunluğunun aleyhine işlemektedir.

Bu nedenlerle, mesleğimizi uygulayabileceğimiz ortamların yaratılması mücadelesi, yani bağımsızlık, demokrasi, kalkınma ve hakça paylaşma mücadelesi her zaman olduğundan daha fazla önem taşır hale gelmiştir.

Bu nedenler, bu temel ortak gündem maddesi etrafında örgütlülüğümüzü güçlendirmeyi, ortak politikalarımızı belirlemeyi ve ortak mücadeleyi örgütlemeyi ve örgütlenmemizi güçlendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Bu ülke insanının TMMOB'ye ihtiyacı vardır sözünden hareketle; "TMMOB'nin odalarına, odaların şubelerine, şubelerin çalışmalara aktif katkı koyacak örgütlü üyelere ihtiyacı vardır" sözü şimdi çok daha anlamlı. Neoliberal politikalara karşı, gericiliğe karşı, darbe özlemcilerine karşı "Başka bir Türkiye, başka bir yaşam mümkündür" demek ve bunun gereklerini yapmak şimdi çok daha önemli.

Genel Kurullarımız, mesleğimizi uygulayarak bilimi ve teknolojiyi halkımızın hizmetine sunmak ve emeğimizin karşılığında insanca bir yaşam düzeyine kavuşmak isteyen biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının, sorunlarımızın üstesinden gelmek için ihtiyaç duyduğumuz umut ve inanç ortamının yaratılmasına, örgütlülüğümüzün gelişmesine ve güçlenmesine, çalışanların birlikteliğinin sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Buna inanıyorum.

Hep birlikte yazdık:

TMMOB ve bağılı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gerici-liğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayırlamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

TMMOB ve bağılı Odaları;

Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan,

Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen,

Rant gruplarının otoriter, sınamamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren,

Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten, Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan, Üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan,

Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen,

Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan,

Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen,

Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren,

Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan,

Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren, Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren,

bir çalışma anlayışı içerisindedir.

Sevgili Arkadaşlar,

Şimdi “daha etkin, daha işlevsel, daha demokratik bir TMMOB örgütlülüğü için” haydi göreve. Genel Kurullarımızda söz üzerine söz koymaya.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİYARBAKIR'DA TERÖRÜ YARATANLARI LANETLİYORUZ

04 OCAK 2008

TMMOB, 3 Ocak 2008 tarihinde Diyarbakır'da TMMOB lokalinin hemen önünde beş canımızı yok eden, onlarca yurttaşımızı yaralayan terör eylemini şiddetle lanetlemektedir.

Bu terör eylemi, bugünlerde tam da ihtiyacımız olan kardeşçe bir arada yaşama umudunun yok edilmesidir. Bu terör eylemi, barışın ve kardeşliğin yok edilmesine yöneliktir.

Ölen canlarımızın acısı yüreğimizi yakıyor.

Ancak bilinsin ki, hiçbir terör eylemi TMMOB'nin barışa ve bir arada yaşamaya yönelik yaptığı vurguyu asla geriletemeyecektir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EXPO 2015 ÜZERİNDEN YAPILAN SALDIRILARLA ŞEHİR PLANCILARI ODAMIZI BASKI ALTINA ALMAK İSTEYENLER BUNU BAŞARAMAYACAKLAR
08 OCAK 2008

Söylemiştik, bir kez daha vurguluyoruz:

Dünyanın önemli organizasyonlarından EXPO 2015'e Milano ile birlikte aday olan İzmir için adaylık sürecinde “fuar alanı” tartışmaları bazı kesimler tarafından farklı bir boyuta getirilmek istenmektedir. Elbette; Türkiye'nin tanıtımı için böylesine önemli bir organizasyona İzmir'in ev sahipliği yapmasına kimse karşı çıkamaz. Ancak, EXPO 2015 bahanesi ile gerek Çevre ve Orman Bakanlığı planlarında gerek İzmir Büyükşehir Belediyesi planlarında tarımsal ve doğal değerleri nedeniyle koruma altına alınan İnciraltı bölgesinin imara açılmak istenmesi kabul edilemez.

Çevre ve Orman Bakanlığı İzmir-Manisa-Kütahya kentleri 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Nazım İmar Planı'nda “tarımsal niteliği korunacak alan” olarak belirlenen İnciraltı bölgesi, bu belirlemelerin dışında EXPO 2015 bahanesi ile kamu yararı amaçlı tüm planlama süreçleri yok sayılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca çıkarılan “İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı” ile “fuar alanı” olarak belirlenmiştir.

Kamusal değeri ile İzmir'deki ender açık alanlardan biri olan İnciraltı bölgesinin tüm değerleri yok sayılarak, özgün karakterinden uzak yoğun yapılaşmasının önünü açacak, kısmen kaçak yapılaşmış olan alan içerisinde imar affına dönüşebilecek ve benzeri yapılaşmayı özendirecek bu kararın, EXPO 2015 ile bir ilgisinin olmadığı aslında herkes tarafından bilinmektedir.

İnciraltı'nı EXPO uğruna feda eden söz konusu plan, yaz aylarında Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nda askıya çıkarılmıştır. Şehir Plancıları Odamız da, daha evvel benzeri onlarca örnekte olduğu gibi, kamu yararı, şehircilik ve koruma ilkeleri doğrultusunda bu plana itiraz etmiş ve fuar alanı için detaylı raporlarla birlikte farklı alanlar da önermiştir. Söz konusu itiraz ve çalışmalara ilgili kurumlardan yanıt alınamaması üzerine de Şehir Plancıları Odası İzmir Şubemiz tamamen yasal hakkını kullanarak yargı yoluna başvurmuştur.

Sonra beklenen olmuş ve planın iptali amacıyla açılan dava üzerine rant çevreleri tarafından Şehir Plancıları Odamız hedef haline getirilmiş, bu çevrelerin sesi olan bazı yerel gazetelerde Odamız için karalama kampanyası başlatılmıştır.

Bilinmelidir ki;

TMMOB ve bağlı odaları, kamu yararı ve hukuk ilkelerini hiçe sayan ve “ben yaptım oldu” anlayışı doğrultusunda yalnızca rant kesimlerine hizmet eden politikalara her zaman karşı çıkmıştır ve çıkmaya devam edecektir.

Şehir Plancıları Odamızın itirazı EXPO 2015'e değil, İzmir'in en önemli açık alanlarından biri olan İnciraltı'nın rant çevrelerine peşkeş çekilmek istenmesinedir.

Durum böyleyken, bugüne kadar tüm çalışmalarında, araştırmalarında bilimin ışığında kamu yararını gözeten TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'nın, konu çarpıtılarak karalanması ve hedef tahtası haline getirilmesinin arkasındaki niyet bellidir.

Bir kez daha söylüyoruz:

Kamu yararı ve hukuk ilkelerini hiçe sayan ve ranta hizmet eden politikalara karşı çıkan Şehir Plancıları Odasının verdiği hukuki, anayasal, bilimsel ve kamu yararı amaçlı mücadeleyi hiçbir kimse ve kuruluş baskı altına alamayacaktır ve Şehir Plancıları Odamızı asla sindiremeyecektir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DİKKAT EMEKLİLİĞİMİZ SAĞLIĞIMIZ TEHLİKEDE.**BİZ KARŞI ÇIKARSAK YAPAMAZLAR****14 OCAK 2008**

AKP Hükümetinin, IMF ve Dünya Bankası'nın isteğiyle 2006 Mayıs ayında çıkardığı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Anayasa Mahkemesi tarafından Aralık 2006 ayında iptal edilmişti.

AKP Hükümeti, eskisinden daha da olumsuz yeni SSGSS Kanun Tasarısı'nı TBMM'ne bir kez daha gönderdi. Ocak 2008 ayı içerisinde Meclis'ten geçirilmesi öngörülen bu Tasarı eğer yasalaşırsa sağlık ve sosyal güvenlik haklarımızda ağır kayıplar oluşacak. Bu kayıplardan bazıları şunlardır:

Emekliliğe hak kazanmak için 7000 gün prim ödemek gerekirken, 9000 gün prim ödemek gerekecek. Primler 5,5 yıl daha artırılıyor.

. Emekliliğe hak kazanmak için kadınların 58, erkeklerin 60 olan emeklilik yaşı hem kadınlar hem de erkekler için 65'e çıkarılacak.

. Emeklilerin aylıkları yüzde 23 ila yüzde 33 arasında düşürülecek.

. Dul eşin ölüm aylığı yüzde 75'den yüzde 50'ye düşürülecek. Beş tam yıl (1800 gün) prim ödeyemeden ölenlerin ailesine hiç aylık bağlanmayacak

. 18 ila 45 yaş arasındakiler, dış protez masraflarının tamamını kendi ceplerinden ödeyecekler. Diğer yaş grubu ise ücretin yarısını kendileri ödeyecekler.

. Kaza, ameliyat, hastalık gibi nedenlerle hastaneye yatanlar katılım payı adı altında para ödeyecekler. Bütün sağlık hizmetleri paralı olacak. Bu yasayla, saydığımız örneklerdeki gibi önemli daha birçok hak kaybıyla karşılaşılacak.

Hükümet, bir yandan sosyal güvenlik açıklarının büyüdüğünü söylerken bir yandan da sağlık alanındaki uygulamalarıyla, özel hastanelere, ilaç tekellerine aktardığı payı artırmayı hedefliyor.

TBMM'ne sunulan yasa tasarısının geri çekilmesini, IMF'nin isteklerine göre değil, toplumun katılımı ve talepleri doğrultusunda yemden düzenlenmesini istiyoruz.

Bu nedenle DİSK, KESK, TMMOB, TTB, TDHB, BASK, TEB, TÜRMÖB, emek ve meslek örgütleri, demokratik kitle örgütleri ve katılan herkesle birlikte Bu tasarıya karşı ülke çapında mücadele ve kamuoyunu uyarma etkinliklerini sürdürüyoruz, sürdüreceğiz.

15 Ocak'ta "Herkesin Sağlık ve Güvenli Gelecek Hakkı" sloganıyla İstanbul ve İzmir'den Ankara'ya yürüyoruz.

16 Ocak'ta birçok ilden, illeri temsilen otobüsler Ankara'ya hareket edecek ve

17 Ocak'ta Ankara'da Meclis önünde olacağız.

Tüm yurttaşlarımızı sosyal güvenliğini ve sağlık hakkını korumaya çağırıyoruz.

BİZ KARŞI ÇIKARSAK YAPAMAZLAR

**14 NİSAN MİTINGİ ÜZERİNDEN
SÜREKLİ TMMOB'YE SALDIRANLARA KARŞI
BİR KEZ DAHA SÖYLÜYORUZ
14 OCAK 2008**

14 Nisan Tandoğan Mitinginin öncesinde ve ardından, kimi basın yayın organlarının köşe yazarları ve kendilerini “ulusalci” olarak takdim eden bazı siyasi çevreler, TMMOB'ye karşı haksız, dayanaksız ve kimi zaman çirkin bir şekilde saldırılarda bulunmuşlardı. Bu saldırıların, Odaların seçim sürecine girdiği bir dönemde de devam ettiği gözlemlenmektedir.

14 Nisan Tandoğan Mitingi'ne kurumsal kimliğimizle katılmayıp, bu çevrelerce örgütümüze karşı insafsız bir karalama kampanyasına dönüştürülmüş ve bugün bu çevreler, 14 Nisan Mitingi ile lanetledikleri siyasal anlayışa kendiliğinden yardım eder hale gelmişlerdir. Ve bu anlayıştakilerin TMMOB üyesi devrimci-demokrat-ilerici-yurtsever unsurları ayırıştırarak kimlerle ittifak yapacakları şimdi herkes tarafından merak konusudur.

Her şeyden önce bu çevreler, TMMOB'nin bu mitinge kurumsal kimliği ile davet edilmediğini bilmektedirler. Düzenleyicileri arasında bulunan kimi örgüt ve gurupların geçmişten bu güne sürdürdükleri antidemokratik tavır ve söylemleri de tüm örgütlerin kurumsal katılımını önlediği gibi, bu çevrelerin bu mitinge TMMOB'yi davet etmesi de zaten beklenemezdi. Bunu da bilmektedirler.

TMMOB'nin bu mitingin katılımcıları arasında bulunan aydın, demokrat insanlarla hiçbir problemi yoktur ve zaten olamaz da. TMMOB'nin problemi gericiliği karşı mücadeleyi gerçek bağlamından koparıp laik-antilaik çekişmesi eksenine oturtan ve böylece laiklik adına antidemokratik müdahaleleri, açık ifadesi ile darbeleri meşru ve muteber kılmaya çalışan anlayışlardır. Unutmayalım ki bu anlayışın soy ağacında bir zamanlar ABD merkezli yeşil kuşak projelerinin sadık uygulayıcısı olmak da vardır.

Gericiliğe karşı mücadele her şeyden önce bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi olmak zorundadır. Bu mücadele aynı zamanda şimdiki zamanda emeğin aleyhine ve sermayenin lehine işleyen neoliberal iktisat politikalarına karşı yürütülen mücadeleye de denk gelmek zorundadır. Bu mücadele öte yandan ülkemizde bugün gericilik emperyalist güçlerin küresel politikalarının taşeronluğu işlevini üstlendiği için aynı zamanda antiemperyalist bir mücadeledir de. TMMOB tarihi boyunca soruna hep bu bütünlük içinde bakmıştır. Bunun için de kimi zaman kendilerini laik gören ama aslında antidemokratik olan çevrelerin, kimi zaman da emperyalist projelerin taşeronluğuna soyunmuş gericilerin baskı ve suçlamalarına maruz kalmıştır.

Serbest Bölgeden, Cargill'e, kadrolaşmadan, özelleştirmeye, Kalkınma Ajanslarından, iş güvenliğine kadar geniş bir alanda TMMOB, AKP'nin birinci iktidar döneminde önünü kapamıştır. Bu nedenle, AKP'nin TMMOB'yi yok etme isteği rasyonel görülebilir ancak,

kendilerine “ulusalci” sıfatı koyarak 14 Nisan Mitingi üzerinden TMMOB’yi parçalama işine soyunanların neye ve kime hizmet ettiklerini tarih yazacaktır.

Bu gurupların söylemlerini ve suçlamalarını köşelerine taşıyan yazarlara da yanıtımız şudur; TMMOB’nin Cumhuriyetin temel değerleriyle asla sorunu olmamıştır. Sosyal hukuk devleti ve laiklik ilkesinin ülkemiz için olmazsa olmaz değerler olduğunu bugün fark edenlere sadece ve kısaca “TMMOB’nin onurlu tarihine bakınız, yeter” diyoruz.

TMMOB temsil ettiği meslek ve meslektaşlarının çıkar ve beklentilerini savunmak amacıyla ve yine saygın bir mesleki demokratik kitle örgütü olarak; ülkemizin ve halkımızın sorunlarına karşı taşıdığı sorumluluk duygusuyla bugüne dek bütün bu baskılara direnmesini bilmiştir. Bundan sonra da halkımızın çeşitli kültürel kod ve simgeler aracılığıyla ya da etnik ve mezhepsel temelli desantralizasyon politikaları aracılığıyla ayrıştırılarak yapay bir çatışmanın içine çekilmesine karşı koyacaktır.

TMMOB demokrasi, eşitlik ve özgürlük mücadelesinin doğru ve sahici bir temelde, yani haklar ve özgürlükler ekseninde şekillenmesi için, emeğin, emekçilerin ve çalışanların hak ve talepleri doğrultusunda gayret sarf edenlerle birlikte katkı yapmayı sürdürecektir.

Bu böyle bilinmelidir. Bunu 14 Nisan mitingi üzerinden sürekli TMMOB’ye saldıranlar da bilmelidir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SALDIRI KÜRESEL, DİRENİŞİMİZ DE! 26 OCAK 2008

Değerli basın emekçileri, değerli dostlar,

Bugün tüm dünyada irili ufaklı eylemlerle sokağa çıktık. Bugün tüm dünyaya küresel adalet, küresel eşitlik, küresel özgürlük taleplerimizi haykırıyoruz.

Dünya Sosyal Forumu tüm dünyada bugün 26 Ocak'ta eylem kararı aldı.

Bunun bir nedeni var. Gerçekten de kapitalizm küresel düzeyde saldırıyor.

Dünyada küreselleşmeyi iç içe işleyen iki dinamik süreç olarak yaşıyoruz. Birisi sermayenin, diğeri ise mücadelenin küreselleşmesi.

Sermayenin küreselleşmesi, bir yandan yeni liberal politikaların özelleştirmeler, sendikası-laştırılmalar ve kamusal alanın özel sermayeye sonuna kadar açılması şeklinde, bir yandan da silahlı özelleştirmeler, yani savaş şeklinde yaşanıyor. Bir yandan da DTÖ, Dünya Bankası ve IMF gibi kurumlar suyu bile satılabilir bir mal haline getirip dünyanın yoksulları, ezilenleri için yaşamı çekilmez kılıyorlar.

2005 yılı raporlarına göre; dünyada 500 milyon aşırı yoksul insan var. Tüm dünyadaki 2.8 milyar çalışanın 1.4 milyarının geliri, kendilerini ve ailelerini günde 2 dolarlık yoksulluk sınırının üzerine çıkarmalarına yetmiyor. Birleşmiş Milletler Ziraat ve Beslenme Örgütü'nün 2006 yılı raporuna göre, dünya genelinde 854 milyon kişi mutlak açlık sınırında yaşıyor. Afrika'da kötü beslenen insan sayısı son on yılda 169 milyondan 206 milyona çıktı. 1995 yılında yaklaşık 150 milyon işsiz varken, 2005 yılında dünya genelinde işsiz sayısı 192 milyona çıktı. Her yıl 3.3 milyondan fazla sayıda bebek ölü doğuyor. 4 milyondan fazla bebek ise dünyaya geldikten sonraki ilk 28 gün içerisinde ölüyor. 6.6 milyon küçük çocuk ise 5 yaşından önce ölüyor. **Bu rakamlar çok korkunç.**

Değerli basın emekçileri, sevgili dostlar,

Sermayenin küreselleşmesinin, sosyal ilişkilerde yarattığı küresel adaletsizliği anlatan çok sayıda veri eklemek mümkün. Ama kapitalizme bu eşitsizlik bile yetmiyor. Yetinmiyorlar. Dev şirketler açısından çocukların açlık ve yoksulluktan ölmesi yetmiyor. Bir de silahla, bombayla öldürülmeleri gerekiyor.

Açgözlülüklerinin sınır tanımazlığına yasal engeller koyulduğunda, ABD'nin Irak'ı işgalinde olduğu gibi yüz binlerce asker denizaşırı bir işgal için seferber ediliyor. Irak'ta işgalin ilk günlerinde tam bir kargaşa hâkimken, işgal askerlerinin petrol kuyularını ne kadar sıkı bir biçimde denetlediğini unutmamız mümkün değil. Irak'ın tarihinin, kültürünün yağmalanmasına izin veren işgalciler, petrol kuyularını ölümüne korudular. 2007 yılında çıkarttıkları bir yasayla da Irak petrolünün kullanım hakkını ABD ve İngiliz petrol şirketlerine devrettiler. İşte bu; sermayenin küreselleşmesinin savaş politikalarını nasıl ve neden yaygınlaştırdığının açık bir örneği.

Irak'ta geçen yıl 24 binden fazla sivil öldürüldü. Beş yıl içinde 1,2 milyon sivilin öldürüldüğü tahmin ediliyor.

Tek tek bütün ülkelerde de benzer gelişmeler söz konusu.

Ülkemizde açlık, işsizlik, özelleştirmeler, sağlık hakkımızı gasp etmeye yönelik saldırılar, sendikasılaştırma çabaları, elektriğe, ulaşımaya yapılan zamlar, Türkiye’de de gücün ve servetin küçük bir azınlığın elinde toparlandığını gösteriyor.

Savaş politikalarında da Türkiye küçük Amerika olmaya özeniyor. Operasyonlar yapıyor, ABD ile işbirliği halinde başka bir ülkenin topraklarını bombalıyor.

Değerli arkadaşlar,

Küreselleşmenin bu yıkımına karşı bizler de sessiz kalmıyoruz. Mücadelenin küreselleşmesi de bütün bu yağma politikalarına çok güçlü, çok çeşitli, çok renkli, çok direngen bir hareket yarattı.

Küreselleşme karşıtı hareket, kapitalist küreselleşmenin yarattığı her bir soruna karşı mücadele eden sosyal hareketleri bir araya getirdi ve Dünya Sosyal Forumu süreçleri bu gelişmenin zirvesini oluşturdu.

Dünya Sosyal Forumu’nda dünyanın sayısız sosyal hareketi bir araya geliyor, tartışıyor, eylemler, kamplar örgütlüyor ve sermayenin küreselleşmesine karşı birleşik eylem takvimleri belirliyor. Uzun bir süredir kapitalistlerin Dünya Ekonomi Forumları değil, ezilenlerin Dünya Sosyal Forumları küresel tartışmalara damgasını basıyor.

Latin Amerika’dan Hindistan’a, Afrika’dan Avrupa’ya kadar kıtalara yayılan ve kıtalardaki sosyal hareketleri birleştiren bir küreselleşme karşıtı mücadele dalgası var. Egemenlerin fikirlerini, tezlerini çürüten ve milyonlarca insanı tüm dünyada aynı gün, aynı sloganlarla örgütlenen eylemler içinde birleştiren Dünya Sosyal Forumu süreci küreselleşme karşıtı hareketin çok önemli bir sıçrama noktası oldu.

Bu yüzden dünya basını, “Artık iki süper güç var, birisi ABD diğeri küreselleşme karşıtı hareket” diye yazmak zorunda kaldı. Sermayenin küreselleşmesi dünyayı daha yaşanmaz bir yer yaparken, mücadelenin küreselleşmesi, hepimiz için, “Başka bir dünya mümkün” sloganıyla özetlediğimiz büyük ve gerçekçi bir değişim umudunu ayakta tutuyor.

Sevgili arkadaşlar,

Biz bugün de kazanacağımıza, emperyalizme, kapitalist küreselleşmeye, adaletsizliğe, savaş çılgınlığına, ırkçılığa, eşitsizliğe, yoksulluğa ve yeni liberal politikalara karşı mücadelenin kazanacağına duyduğumuz inancı, tüm dünyada bugün sokaklarda olan dostlarımızla bir kez daha paylaşıyoruz.

Tüm dünyadaki dostlarımızla birlikte söylüyoruz: Başka bir Dünya, Başka bir Avrupa, başka bir Türkiye mümkün!!!

Hep birlikte haykırıyoruz: Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz!!!

Dünya Sosyal Forumu - Avrupa Sosyal Forumu - Türkiye Sosyal Forumu adına

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRBANLA ÖRTÜLMEK İSTENEN BU ÜLKENİN GERÇEK GÜNDEMİDİR

01 ŞUBAT 2008

Türkiye'nin gündemine 80 sonrası işkenceleri, gözaltında kayıpları yok saymak istercesine getirildi "türban" konusu. Ülkenin gündeminde yoksulluklar, yolsuzluklar, işsizlik gibi gerçek problemler varken, ülkenin aydınları, yazarları 301den yargılanırken, Uğur Mumcular, Hrant Dinkler sokak ortasında öldürülürken bir türbanla mı özgürleşecekti bu ülke?

80 sonrası üniversitelerde başlayan türban tartışması, AKP İktidarı ile bugün "özgürlüğüne" kavuşuyor. Türbanın üniversitede "özgürlüğüne" kavuşması ile ne olacak? Bütçeden, üniversitelere, bilime, araştırmaya ayrılan pay mı artacak? "Her ile bir üniversite" anlayışıyla birbiri ardına açılan asparagas üniversitelerde eğitim kalitesi mi artacak? Üniversiteler gerçekten, her türlü düşüncenin özgürce paylaşıldığı özerk ve demokratik ortamlar haline mi gelecek?

"Kadınlara kıyafet özgürlüğü, eğitim özgürlüğü getiriyoruz" adı altında aslında kadınların hayata karışma özgürlükleri ellerinden alınmak isteniyor. Üniversitelerde öğrencileri türbanlı-türbansız, Müslüman-laik gibi ayrımlara tabi tutmaya yol açacak, toplumda kamplaşmaları körükleyecek bu düzenlemenin kimseye özgürlük getirmeyeceği açıktır.

Türban aslında halkın gündeminde olmayan ama hepimize dayatılan bir konudur. Türban özgürlüklerle ilgili değildir. Türban başbakanın kendi sözü ile "siyasi simge" problemidir. Ülkemizi gereksiz çatışma ortamına sürükleyecek, üniversiteleri türban bağlama şekline göre tarikatların yuvası haline getirecek bu uygulama ile ne kadınlar daha özgür, ne üniversiteler daha çağdaş, ne de ülkemiz daha demokratik olabilir.

Türban neyi örtmektedir? Türban özgürlük adına örtünmek midir? Türban özgürlüğü örtmek midir? Yoksa türban bu ülkenin gerçek gündemini örtmek midir?

İşsizliğin hızla arttığı, yoksulluğun her yeri sarmaladığı, özgürlük pazarlıklarının AB ile ilişkilerde döndüğü, kapitalist küreselleşmeye uyum programlarının tamamının emeğe ve halka karşı olduğu bu günün Türkiye'sinde siyasal iktidar sanal gündem yaratıyor. Gerçekleri, halkın gerçek gündemini türbanla örtüyor. Siyasal iktidara gerçekleri örtecek bir örtü gerekliydi. Şimdi türbanı kullanıyor.

Bize düşen nedir?

Bu ülkenin gerçek gündemi işsizliktir, yoksulluktur, özgürlüklerin kısıtlanmasıdır, geleceğimizin karartılmasıdır. TMMOB karanlığa dur diyor.

Emek ve demokrasi güçlerine düşen görev, ülkenin gerçek gündeminin üzerine konulan bu örtünün yırtıp atılmasıdır.

Bu ülkenin gerçek gündeminin üzerine ne örtülürse örtülsün, emekten yana, özgürlükten yana, demokrasiden yana, özgürlükçü laiklikten yana, kültürel zenginlikten yana, bir arada kardeşçe yaşamdan yana, adaletten yana, eşitlikten yana olanların şimdi yan yana durarak "Türkiye Demokrasi Mücadelesi"ni yükseltme zamanıdır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖZGÜRLÜK MÜ? HER YERDE, HERKES İÇİN ÖZGÜRLÜK!

06 ŞUBAT 2008

AKP özgürlüğü de, ülkenin diğer sorunlarını da türbanla örtmek istemektedir.

AKP ve MHP tarafından hazırlanan, üniversitelerde türbanı serbest bırakan, anayasa değişikliği bugün oylanıyor.

AKP, bu oylamayı 'özgürlükten yana olmak ya da karşı olmak' arasına sıkıştırmak istemektedir. AKP ve MHP'nin "özgürlük ve demokrasiyi savunuyoruz" diye ortaya çıkmaları, tarihin bir ironisi gibi görünse de, esasında bu partilerin özgürlük ve demokrasi konusundaki samimiyetsizliklerinin de bir göstergesidir.

Özgürlükten ve demokrasiden bahsediyorsanız gelin o zaman her yerde ve herkes için özgürlüğü temin edecek Anayasa çalışmasını toplumun tüm örgütlü kesimleri ile birlikte yapalım.

Özgürlükse konu, herkesin kendi kültür ve kimliğini özgürce ifade edebildiği, düşünme, örgütlenme ve ifade özgürlüğünün önündeki tüm engellerin kaldırıldığı bir düzenleme gerçekleştirin.

Biz herkesin kendi inancını da inançsızlığını da özgürce yaşamasından yanayız. Bunun için devlet her türden inanç, mezhep ve inançsızlık karşısında eşit mesafede durmalıdır. Tek bir mezhebin sözcüsü konumunda olan Diyanet İşleri Başkanlığı gözden geçirilmelidir, tüm inanç kesimlerinin talepleri karşılanmalı, zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır.

Diğer yandan türban Başbakan Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği üzere 'bir ideolojik simge' haline gelmiştir. Burada görülmesi gereken gerçek, türbanın bir ideolojik simge olarak aynı zamanda kendisinin de baskı unsuru haline geldiğidir. 12 Eylül sonrası Türk-İslam sentezi ekseninde şekillendirilen toplumsal yapı, cemaat ağları ve AKP'ye yaslanarak gelişen muhafazakârlaşma dalgası, 'mahalle baskısı' olarak da tanımlanan bir baskıyı da gündeme getirmektedir.

Böylesi bir gerçeklik içerisinde 'türbanı' diğer tüm sorunlardan, alanlardan ve bağlantılardan kopartarak, 'özgürlük' olarak sunmak doğru değildir.

Bu tasarı, gündeme geldiği günden beri toplumda bir ayrışma ve çatışma potansiyeli açığa çıkarmıştır. AKP ve MHP'yi uyarıyoruz, bu tasarı geri çekilmelidir.

Buradan bir kez daha, özgürlükçü, eşitlikçi, laik ve demokratik Anayasa çağrımızı yineliyoruz. Bu ülkenin bütün sorunlarına özgürlükten, demokrasiden ve emekten yana çözümler getirmek konusunda tarafız, bu yönde bugüne kadar yürüttüğümüz mücadelemizi bundan sonra da sürdüreceğiz.

Emek ve demokrasi güçlerine düşen görev, AKP'nin bu örtüsünü yırtmak, toplumun tüm kesimleri için özgürlüğü ve demokrasiyi savunmaktır.

Bizler, emekten, özgürlükten, adaletten, eşitlikten, demokrasiden, laiklikten, bir arada kardeşçe yaşamdan yana olan herkesi şimdi yan yana durmaya ve birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

TÜRKİYE TAŞ KÖMÜRÜ KURUMUNA SAHİP ÇIKILMALI, TTK'DA ÇALIŞAN MÜHENDİSLERİN ÇALIŞMA KOŞULLARI İYİLEŞTİRİLMELİDİR 18 ŞUBAT 2008

Dünyanın enerji kaynakları rezervlerinin hızla tükendiği yeni bin yılda, artan nüfus ve buna bağlı olarak büyüyen enerji gereksinimi, yeni enerji kaynaklarından yararlanmayı gerekli kılarken, kömür kullanımında da artış görülmektedir. Kömür, dünyada yayılmış olarak bulunması ve bilinen rezervlerinin 240 yıl belirlenen ömre sahip oluşu ve bu sürenin de diğer fosil yakıtlarının ömründen daha uzun oluşu nedeniyle, günümüzde en güvenilir enerji kaynağı olarak kabul edilmektedir.

Taşkömürü, ülkemizin enerji ve demir-çelik sektörü için stratejik bir öneme sahiptir. Ülkemizde ısıl değeri en yüksek olan kömür Zonguldak ilimizin sınırları içindedir. Zonguldak havzası 150 yıllık üretim kültürüne sahiptir. Havzada 1848-1940 yılları arasında yerli, yabancı ve özel işletmeciler tarafından değişik adlar altında kesintisiz olarak üretim yapılmıştır. Bölgede 1924 sonrası kamu işletmeciliği artmış, 1940'dan itibaren havza tamamen devletleştirilmiştir.

Zonguldak taş kömürü; bilinen kalite özellikleri nedeniyle ülke sanayinin önemli bir girdisi olmuş, yıllardır demir çelik endüstrisinin vazgeçilmeyen enerji ham maddesi özelliğini korumuştur. Uzun yıllar tek başına, başta ülkemiz demir çelik sektörü olmak üzere ülkemiz sanayisinin koklaşabilir kömür ihtiyacını karşılayan taş kömürü işletmeciliği, ülke çıkarı açısından Zonguldak ilimizde yürütülmesi gereken bir faaliyettir.

Bugün ağırlıklı olarak rödovans yöntemi ile kömür işletmeciliği yapan özel sektör işletmeleri bulunsa da, havza kömürlerinin tamamına yakın bölümü, kamu eliyle, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) tarafından işletilmektedir. TTK'nın bilinen rezervi bilim ve tekniğe uygun olarak işletmecilik yapıldığında uzun yıllar ülkemiz enerji sektörüne ve sanayine katkı sağlanacağı bir gerçektir. TTK, yetişen nitelikli personelin bilgi ve deneyimleri ile madencilik sektörüne olan katkıları nedeniyle de önemi yadsınamayacak bir kurumdur.

Kapitalist küreselleşme döneminde ülkemize biçilen rol gereği dayatılan kamunun küçülmesi, özelleştirme ve üretimden vazgeçilmesi politikaları ile devletin madencilik alanından çekilmesi ve daha çok yabancı sermayenin kontrolünde bir üretimin şekillenmesine yönelik düzenlemelerden TTK da payına düşeni almaktadır. Kurumun kuruluş amacı ve işlevi göz ardı edilerek, kapatılma, taşeronlaştırma ve özelleştirme gibi uygulamalar gündeme getirilmektedir. Bir taraftan, personel azaltmaları yaşanırken, diğer taraftan da taşeronlaştırma ortamı yaratılmakta, bu politikalar bağlamında resen emeklilik ve yatırım yetersizliği sonucu kurum üretim yapamaz duruma getirilmektedir. Bu süreçte ülkede gereksinim artarken, kömür üretimi azalmakta ve ithalat artmakta, demir-çelik sanayisi hammadde olarak dışa bağımlı hale getirilmektedir.

TTK'nın yaşadığı sorunlar, yalnızca kurum çalışanlarının ve Zonguldak ilinin değil, ülkemizin ve hepimizin sorunudur. Kurumun yaşadığı sorunlar hakkında pek çok kurum, kuruluş, meslek odası ve sendika tarafından değişik tarihlerde raporlar hazırlanmış olmasına karşın, günümüze kadar siyasal iktidarlar bu raporlara ve çözüm önerilerine duysuz kalmışlardır.

Bu süreçte;

1. TTK'da personel açığı sorunu devam etmektedir.

Madencilik, doğası gereği içerdiği riskler nedeni ile özellik arz eden, bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gereken en ağır iş kollarından birisidir. Havzada üretim, kömürün derinden çıkarılışı ve yataklanma şekllinden kaynaklanan nedenlerle emek yoğun bir şekilde yapılmaktadır. TTK'da, uygulanan madencilik kültürü içerisinde, Mühendis, Tekniker, Nezaretçi ve İşçi personel çalışmaktadır ve bu kademeler üretim zincirini oluşturmaktadır. Sektöre bilim ve teknolojinin uygulayıcısı olan teknik personel istihdamının önemi ortadadır. Mevcut zincir halkaları birbiri yerine kullanılamayacağı gibi, birini kaldırmak üretimi olumsuz yönde etkileyecektir.

TTK'da; Genel Müdürlük ve Armutçuk, Kozlu, Üzülmaz, Karadon, Amasra Müesseseleri ile Maden Makinaları Müdürlüğü birimlerinde, mühendis, tekniker ve teknisyen kadrolarında teknik personel, yeraltı ve yerüstünde işçi personel ile büro ve hukuk hizmetlerini gören memur personel istihdam edilmektedir. Atamalarda 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun hükümleri uygulanmaktadır. Yeni personel alımında her yıl yayınlanan genel yatırım ve finansman kararnamelele ile belirlenmektedir. Açığıtan atamalar için Devlet Personel Dairesi Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı izinleri ile Başbakanlık oluru gerekmektedir. Tasarruf tedbirleri, küçülme eğilimi, uygulanan istihdam politikaları ve özelleştirmeye yönelik tasarruflar yeni personel alımının önünde en büyük engel olarak ortaya çıkmaktadır.

Kurumda ciddi anlamda işçi ve memur açığı vardır. 1987'de toplam 39.000, 1990'da toplam 34.000 işçi çalışmasına rağmen, 2001'de toplam işçi sayısı 19.000'e düşmüştür. 3 Kasım 2002 seçimlerinden bugüne kadar 5.320 işçi emekli olmuştur. 2006 yılında 1.130 işçi emekli olmuş, Ağustos 2006'da 1.120 yeni işçi alınmış olmasına rağmen, Ekim 2007'de puantajı kayıtlı işçi sayısı yeraltı 8.144 ve yerüstü 2.457 olmak üzere toplam 10.601'dir. 2001'de 2.416 olan toplam memur sayısı da, 2007'de 1.974'e düşmüştür.

Kurumun varlığını sürdürmesi için eğitilmiş iş gücü gereksinimi had safhaya ulaşmıştır. Ancak yeni kadroların tahsis edilememesi vb. nedenlerle işçi kadrolarına mühendislik ve teknikerlik eğitimi almış kişilerin yerleştirilebilmesi için 3 Mart 2006 tarihinde Genel Maden İş Sendikası ile TTK Kamu İşverenleri Sendikası arasında protokol imzalanmıştır. Böylece sürdürülen istihdam politikaları nedeniyle görevleri, araştırma, tasarım, planlama, projelendirme, ve uygulama sorumluluğu olan mühendislerin salt uygulamada denetleyici olarak bir protokol çerçevesinde işçi statüsünde çalıştırılmaları ve bu işi sürekli yapmaya zorlanmaları ortamı yaratılmıştır.

2. Personel açığı üretimi doğrudan etkilemekte ve azaltmaktadır.

Kurumun 1975-2007 yılları üretim ve işçi sayısı incelendiğinde, üretimle işçi sayısının doğru orantılı olduğu görülür. Genel Maden İş 2007 Raporu incelendiğinde de, 2000 yılı başlarında alınan 4.012 işçinin üretime olumlu katkısını görmek mümkündür. Yıllardır süregelen emeklilikler ve yeterince yeni personel alınmaması sonucu üretim miktarı ile birlikte, üretim kalitesi de düşmüştür. 1980 yılında 3.315.000 ton satılabilir üretimin 1.783.000 tonu demir-çelik sektörüne (% 54'ü), 705.000 tonu diğer sektörlerle (Şeker ve çay fabrikaları, ısıtma v.s) verilirken (% 21) enerji santraline ise 823.000 ton satış yapılmıştır. 2006 yılında 1.522.411 ton satılabilir kömür üretilmiş olup, bunun % 14'ü parça, % 20'si

0-10 (metalürjik ürün) ve % 65'i filtrasyon ürünüdür. Oysa TTK'nın kaliteli metalürjik kömür üretimine ağırlık vermesi gerekmektedir.

3. TTK personelinin çalışma statülerindeki sorunlar devam etmektedir.

Ülkemizde diğer kamu kurum ve kuruluşlarında yaşanan personel sorunlarının benzeri durum TTK'da da yaşanmaktadır. Kurumda halen, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 233 ve 399 sayılı KHK'lere uygun olarak memur statüsünde ve 1475 sayılı İş Kanunu bağlı olarak işçi statüsünde personel çalıştırılmaktadır.

Memur, sözleşmeli personel uygulamaları, teknik ve idari personel arasındaki ücretlerde dengesizlik çalışanları huzursuz etmekle kalmayıp, yaşamlarını da etkilemektedir. Son zamanlarda uygulamaya konulan mühendislerin işçi statüsünde istihdamı politikası işin özelliği gereği olması istenen hiyerarşik yapının da tesisinde sorun oluşturmaktadır. Bu durumun somut göstergeleri; nitelikli, hatta yüksek nitelikli işgücü olarak insan yaşamının her aşamasından sorumlu olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının hızla işlevsizleştirilmesi, bilim, akıl ve mesleki birikimin dışlanması ve bu yaklaşımın istihdam politikası haline getirilmesi çevrenin ve doğal kaynaklarımızın tahribine neden olmaktadır.

Bir yandan mühendislik eğitimi almış kişiler üretim sırasında fiili denetimde işçi statüsünde istihdam edilirken diğer yandan da niteliksiz işçilerin deneyim, hizmet içi eğitimle görevde yükselme olanağı ortadan kaldırılmakta gerek mühendislerin gerekse işçilerin gelişimi sınırlandırılmaktadır. İstihdamı giderek niteliksizleştiren bu akıldışı durumun; kamu-toplum yararı ve geleceği açısından derhal durdurulması, mühendis, mimar ve şehir plancılarının kamu ve özel sektörde fikri haklarının yok sayılmaması ve güvenceye alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak;

TTK'nın ciddi bir işçi ve teknik personel açığı bulunduğu, kurum için hayati önem taşıyan istihdam açığının kısa sürede giderilmesi durumunda verimlilik ve toplumsal yarar sağlanacağı ortadadır. Konunun tarafları ve kurumda çalışanların ortaklaştıkları nokta; Zonguldak Taş Kömürü Kurumu'nun varlığını sürdürmesi, gerekli yatırımların yapılması ve uygun personelin istihdamının sağlanması ile olanaklıdır. Çünkü Zonguldak, TTK ile var olan ve varlığı buna bağlı olan bir şehirdir ve bu nedenle Kuruma sahip çıkılması gerekmektedir.

Bu nedenle;

- Öncelikle TTK'nın geleceği için gereksinim duyulan personel istihdamını sağlayacağı kadrolar tahsis edilmelidir.

- Mühendislik mesleği açısından yapılacak kadro tahsisinde, son dönemde farklı statülerde işe başlamış olan üyemiz mühendis ve mimarların yasalarda belirtilen hakları verilerek, en kısa sürede statü farklılıkları giderilmelidir.

- Ücret adaletsizliği ve dengesizliği giderilmelidir. Bu kapsamda; işe başlama ve ücret dereceleri, işçinin öğrenim durumuna ve fiili iş hayatına göre belirlenmelidir. İleri düzeyde teorik ve uygulamalı teknik bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde ve bilfiil kendi ihtisas dalında çalışan işçilerin; yani en az 4 yıl eğitim süreli ve devam mecburiyeti olan fakülte mezunu mühendis ve mimarların ücretleri ayrıca belirlenmelidir. İşyerinde çalışırken bu diplomayı alan ve kendi ihtisas dalında çalışan işçiler de bu maddeye intibak ettirilmelidir.

- Üyemiz işçi mühendis ve mimarların idari görevlere gelebilmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda; işyerinde bilfiil çalışmakla beraber, gereğinde ve işyerinin özelliğine göre, işlerin teknik ve idari yönden yürütülmesi ve işçi gruplarının idaresi amacı ile işçiler arasında eğitim, liyakat, idarecilik niteliği ve kıdemi dikkate alınarak üyemiz işçi mühendisler, Teknik Şeflik ve Baş Mühendislik vb. idari görevleri yapabilmelidir.

- TTK bünyesinde çalışan üyemiz mühendis ve mimarlara farklı uygulamalar yapılmalıdır.

- Üyemiz işçi mühendis ve mimarların “kimlik” sorunu giderilmeli ve işçi mühendislerin durumlarına hukuki çerçevede açıklık kazandırılmalıdır.

- Hukuk çerçevesinde üyemiz işçi mühendis ve mimarların yasal hakları kesin ve net bir şekilde belirlenmeli, özlük hakları ve yetkileri tanımlanmalıdır. İlgili Kanunlarda ve Görevde Yükselme ve Atama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak tanımlanmış görevlere gelişin ortamı yaratılmalıdır.

- İş Kanunu kapsamında görev yapan mühendis ve mimarların üstlendikleri ve ifa ettikleri görev karşısında hak ve yetkilerinin açık şekilde düzenlenmesi ve tüm haklarının yasal güvenceye kavuşturulması “sosyal devlet” ve “hukuk devleti”nin bir gereğidir.

TMMOB; Siyasi iktidarı ve TTK yönetimini gerekli olumlu düzenlemeleri bir an önce yaşama geçirmek için göreve çağırılmaktadır.

TMMOB; üyelerinin ve sektörün sorunlarını, ülke çıkarı, toplum ve kamu yararı açısından sahiplenmeyi sürdürecektir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİZ KARŞI ÇIKARSAK YAPAMAZLAR! GSS ÇOCUKLARIMIZIN GELECEĞİNİ KARARTIYOR 20 ŞUBAT 2008

AKP Hükümeti döneminde sağlık harcamaları hızla artmasına rağmen sorunlar çözümedi. Devlet hastanelerindeki kuyruklar hala devam ediyor. Özel hastanelere giden vatandaşlar ise binlerce lira “ek ücret” ödemek zorunda kalıyorlar. Karlı çıkanlar sadece ilaç tekelleri ve özel sağlık sektörü oluyor. Son 5 yılda en hızlı büyüyen hastane patronunun aynı zamanda iktidar partisi mensubu bir politikacı olması bu işten kimlerin nemalandığını açık olarak gösteriyor.

Sağlık hizmetinin her aşamasında sınırlama, katkı payı ve prim sistemi getirilip herkese ek sağlık vergisi konuyor. Genel bütçe faize, ranta harcanırken, Devletin tüm yurttaşlarına sunmakla yükümlü olduğu sosyal haklar bütçeye yük olarak yansıtılıyor. Oysa bu bütçenin %83’ü bizlerden toplanan vergilerle oluşturuluyor.

Emekliliğimiz gasp ediliyor.

1999 yılına kadar emekliliğe hak kazanabilmek için asgari 5.000 gün prim ödemek yetiyordu. 1999 yılında sınır 7 bine çıktı. AKP ise bununla da yetinmiyor, daha da arttırmak istiyor. Bundan sonra 9 bin gün prim ödeyemeyenler emekli olamayacak. Turizm, inşaat, tarım gibi sezonluk sektörlerde yılda 90 gün iş bulabilen bir geçici işçinin tam aylığa hak edebilmesi için ise 120 yıl yaşaması gerekecek.

AKP emekli aylıklarını %23 ile %33 düşürmekle yetinmiyor. Kanun Meclis’ten geçerse kazanılmış hak niteliğindeki fiili hizmet süresi zammı tırpanlanacak. Gazeteciler, veterinerler, havayolları personeli, lokomotif makinistleri, posta dağıtıcıları, zabıtalara, itfaiye çalışanları gibi bir dizi meslekte yıpranma payı verilmeyecek. Emniyet, MİT ve TSK dışındakilerin fiili hizmet süresi zammı 5 yıllla sınırlandırılacak.

Yoksulluk sınırı: 146 YTL

AKP Hükümeti, “Genel sağlık sigortası primini Ödeyemeyen yoksul vatandaşların primlerini devlet ödeyecek” demişti. Oysa Kanun’a göre ancak bütün ay boyunca eline geçen para 145 YTL’den az olanlar yoksul kabul edilecek. Asgari ücretli 76 YTL prim öderken en büyük holdinglerin patronları ise sadece 494 YTL prim ödeyecekler. İşverenlerin sırtındaki yükün ağır olduğunu her fırsatta söyleyenler, asgari ücretin 113 geliri olanın sırtına birde GSS primini yüklüyorlar.

Bundan sonra sağlık hizmeti alabilmek için bu ülkenin vatandaşı olmak, üstelik vergi ödemek, dahası Genel sağlık sigortası primi yatırmak, hatta bir de “katılım payı” ödemek yetmeyecek.

Şimdi bir de “ilave ücret” adı altında özel hastanelere “haraç” ödemek gerekecek. Miktarı şimdilik alınan hizmetin %20’si olacak. Bazı durumlarda ise bu oran %300’e kadar çıkacak.

AKP Sağlığa Zararlıdır

AKP Hükümeti'nin sağlık alanındaki yaptıkları bunlardan ibaret değil. Şu ana kadar yaklaşık 700 sağlık ocağının kapısına kilit vurdu; "aile hekimliğine geçiyoruz" gerekçesiyle özelleştirdi. Meclis'in gündeminde olan bir başka Kanun Tasarısı'yla da devlet hastanelerinin Yönetim Kurulları'na Ticaret Odası'nın temsilcileri giriyor. Bu Yönetim Kurulları devlet hastanelerini satmak, kiraya vermek, devir ve takas etmek, işletmek ve işlettirmek yetkisine sahip olacaklar.

Hükümet bütün bu düzenlemeleri bizlere "Reform" diye kabul ettirmeye çalışıyor. Oysa getirilen değişikliklerin hiçbirini bizlerin haklarını hiçbir şekilde iyileştirmiyor. Tersine daha da daraltıyor. Bütün bu düzenlemeler bizlerin iyiliği için değil, yerli ve yabancı sermaye istediği için yapılıyor. Kabesi IMF, secdesi yerli patronlar olanlar sağlık ve sosyal güvenlik haklarımızı tamamıyla yok etmek istiyorlar.

Oysa bu ülkenin tüm zenginliklerini biz yaratıyoruz. Yolsuzluk, suistimaller ve sömürü ortadan kaldırıldığında bu kaynaklar herkese emeklilik ve sağlık hakkını da içeren insanca bir yaşam sunmaya yeterlidir.

Biz karşı çıkarsak yapamazlar

Biz biliyoruz ki; yoksulluk da, yoksunluk da, sağlıksızlık da, sosyal güvensizlik de kader değildir. Kendimiz için, çocuklarımız için, kardeşlerimiz için sağlık ve sosyal güvenlik hakkımıza sahip çıkalım.

İşçisi, kamu çalışanı, esnafı, çiftçisi, emeklisi, yaşlısı, genci hep birlikte bu gayri vicdani, gayri ahlaki, gayri insani saldırıyı durduralım.

GSS'YE KARŞI ANKARA PLATFORMU

**DSİ YÖNETİMİ, DSİ ÇALIŞANLARININ
TMMOB 2. SU POLİTİKALARI KONGRESİNE KATILIMINI YASAKLADI.
DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM KADROSU
BİLİME VE TEKNİĞE KARŞI MIDIR?
21 ŞUBAT 2008**

Son yıllarda dünya gündemini doğrudan belirleyen ve uluslararası politikalar geliştirilen konuların en önemlilerinden biri de “su”dur. Su konusunun öneminin ve insana olan sorumluluklarının bilincinde olan Birliğimiz, I. Su Politikaları Kongresi’ni Mart 2006’da Ankara’da düzenlemiştir.

TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi, su konusunun ulusal ve uluslararası boyutta ele alınarak çeşitli yönleri ile tartışılacağı bir platform olarak değerlendirilmesi amacıyla 20-22 Mart 2008 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilecektir.

TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi’nde; su kaynaklarının potansiyeli, korunması, geliştirilmesi, planlanması, su hizmetlerinin yönetimi, ulusal ve küresel su politikaları, suyun çevresi, toplum, eğitim, kültür boyutları kapsamında, Türkiye’nin su kaynakları, su hizmetleri yönetimi politikalarının ve stratejik hedeflerinin ulusal, yasal, kurumsal, sosyo-ekonomik, sosyo-politik, hidropolitik açılardan, sürdürülebilir ve planlı kalkınma amacına yönelik olarak incelenmesi, bu alandaki sorunların tartışılması amaçlanmış, ülke ve toplumsal çıkarlarımız doğrultusunda sorunların çözümüne yönelik görüş ve önerilerin ortaya konulması için ilgili tüm tarafların bir araya getirilmesi ve sorunların çözümüne katkıda bulunabilecek bir bilgi birikiminin yaratılması hedeflenmiştir.

TMMOB, bağlı 23 odasının 300.000’i aşan üye yapısı ile ülkemizin en büyük üye sayılı mesleki demokratik kitle örgütüdür. Birliğimiz bağlı odaları ile birlikte ülkemize ve insanımıza ilişkin meslek alanlarımız ile ilgili olarak, sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla çok sayıda bilimsel panel, sempozyum ve kongre düzenleyerek sonuçlarını kamuoyuyla ve siyasi karar vericilerle paylaşmaktadır. Su Kongrelerimiz de bu amacımızın gerçekleşmesi için yapıla gelmektedir.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü ise, ülkemizde su ile ilgili birçok kurum bulunmasına rağmen suyun planlanmasında asıl söz sahibi olan, bizce de olması gereken bir kuruluştur. Günümüzde su kaynakları ile ilgili yapacağı ve yaptıkları, her türlü yatırımı, personeli, kaynakları kısıtlanmaya çalışılan DSİ’nin, yapılan uygulamaların tam tersine yetkilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizin su politikalarının oluşturulmasında ve geliştirilmesinde DSİ’nin teknik bilgi birikimine, deneyimine ihtiyaç vardır. TMMOB, DSİ’yi bu şekilde değerlendirmektedir.

Ancak TMMOB DSİ Genel Müdürlüğü’nün şimdiki yönetiminin bu işleri yürütebilecek yeterlilikte olmadığını da kamuoyuna duyurmaktadır. TMMOB, DSİ Yönetim kadrosunun bilime ve teknığe karşı olup olmadığını da sorgulamaktadır.

Neden?

DSİ Genel Müdürlüğü Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı 29.01.2008’de Genel Müdürlüğe bağlı Hukuk Müşavirliği, Etüt ve Plan Daire Başkanlığı, Proje ve İnşaat Daire Başkanlığı, Barajlar ve HES Daire Başkanlığı, İçme Suyu ve Kanal Daire Başkanlığı, Emlak

ve Kamulaştırma. Daire Başkanlığı, Jeoteknik Hizmet. ve YAS Daire Başkanlığı, Teknoloji Daire Başkanlığı'na yazdığı yazıda şunları söylüyor:

“TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından 20-22 Mart 2008 tarihleri arasında Ankara’da düzenlenecek olan ‘TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi’ne Genel Müdürlük Makamınca yapılan değerlendirme sonucunda tebliğli ve dinleyici olarak katılım uygun görülmemiştir.”

Oysa DSİ Genel Müdürlüğü işin başındaki kurum olarak, su ile ilgili yapılan bütün toplantılara çalışanlarının tebliğle ya da dinleyici olarak katılmasını, katkı sunmasını ve çalışmalarındaki görüşlerden yararlanmasını sağlamalıdır.

Su kaynakları üzerinde söz sahibi olan bir kurumun çalışanlarına böyle bir bilimsel etkinliği yasaklamasının amacını anlayabilmek ve kabullenebilmek bizim açımızdan anlaşılabilir değildir.

TMMOB, DSİ Genel Müdürlüğü Yönetim Kadrosunu uyarıyor:

TMMOB'nin düzenlediği bilimsel bir toplantıya, kurum çalışanı üyelerin katılımının engellenmesi aklın alabileceği bir durum değildir. Üyelerin görüş sunmasını, bilgiye ulaşmasını engelleyen yönetim anlayışının ülkemizi götüreceği yer bilimin aydınlığı değildir. Bilimsel tartışmalardan korkan ve yasaklayan yönetim anlayışının bizi götüreceği yer kör karanlıktan başka bir yer olmasa gerek.

Çevre ve Orman Bakanı, DSİ Personel ve Eğitim Daire Başkanı imzalı ve DSİ Daire Başkanlıklarına toplantıya katılımı engelleyen yazıyı ivedi olarak geri aldırmalıdır.

Bilimsel ve demokratik gereklerle aykırı olan bireylerin bilgiye ulaşmasını engelleyen talimatname geri alınmadığı takdirde, eşi benzeri olmayan bu yasaklama işleminin iptali için dava açacağımızı ilgililerine duyuruyoruz.

DSİ Genel Müdürlüğü Yönetim Kadrosu bilsin:

TMMOB, bilimin ve teknolojinin insanımızın yaşamına yansıtılmasını, bilimin ve teknolojinin halkın yararına kullanılmasını, meslek alanlarımızın kamunun ve halkın çıkarları gözetilerek denetlenmesi çalışmalarını ve bunlar için yürüttüğü mücadeleyi aralıksız sürdürecektir.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, 15 MART'TA IRAK İŞGALİNİN 5. YILINDA
EMPERYALİZME KARŞI, GERİCİLİĞE KARŞI,
NEOLİBERAL POLİTİKALARA KARŞI
İSTANBUL'DA KADIKÖY MEYDANI'NDA OLACAK
22 ŞUBAT 2008**

Küresel sermaye saldırılarını sürdürüyor. Dünyada bugün, kan var, gözyaşı var, ölüm var, açlık var, yokluk var, yoksunluk var. Ama bugün, dünyada sermayenin küresel saldırısına karşı küresel direniş de var. 15 Mart'ta dostların arasında olacağız. 15 Mart'ta güneşin sofrasında olacağız. 15 Mart'ta dünyanın bütün alanları bizim olacak.

TMMOB, 15 Mart'ta bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli, yiğit insanlarıyla, savaş karşıtlarıyla, işgal karşıtlarıyla, barışseverlerle, yüreği emekten ve halktan yana atanlarla ABD emperyalizminin Irak'ı işgalinin beşinci yılında omuz omuza İstanbul'da Kadıköy'de olacak.

Kapitalist küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık, daha fazla savaş ve daha fazla ölüm getirmiştir. Kapitalist küreselleşme en çıplak haliyle bugün Ortadoğu'dadır, Irak'tadır. Kapitalist küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Bugün yapılması gereken, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte kapitalist küreselleşmenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmaktır.

Bugün yapılması gereken, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı emekten ve halktan yana olmaktır.

Bugün yapılması gereken, emperyalizme, gericiliğe, neoliberal politikalara karşı durmaktır.

Bugün yapılması gereken, Irak'ta, Filistin'de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz. Biz bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz. Biz halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak, barış içinde kardeşçe bir arada yaşayabileceğimiz, bağımsız, demokratik, eşitlikçi bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkündür. Başka bir Türkiye mümkündür. Başka bir dünya mümkündür.

Şimdi dünya halkları ile birlikte ABD Emperyalizmine ve işbirlikçilerine karşı durma zamanıdır. Şimdi kapitalist küreselleşmenin saldırılarına karşı direnme zamanıdır. Şimdi küresel saldırıya küresel direniş zamanıdır. Şimdi savaşız, ölümsüz, sömürsüz başka bir dünya için ayağa kalkma zamanıdır.

Selam olsun emperyalizme, gericiliğe, neoliberal politikalara karşı direnenlere; Selam olsun 15 Mart'ta yüreği bizimle birlikte İstanbul'da Kadıköy Meydanı'nda olacaklara...

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN! 07 MART 2008

Kadınların her alanda var olma ve eşit olma mücadelelerinin simgeleştiği 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun.

Anayasa'da yer alan "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir" ifadesine karşın, kadınlar için; aile yaşamında, çalışma hayatında ve toplumda hak ettikleri eşit koşullar sağlanamamıştır. Yetersiz yasal düzenlemeler; kız çocuklarının okutulmamasına, töre cinayetlerinin devam etmesine, iş yaşamında kadın istihdamının engellenmesine olanak sağlayan düşünce ve önyargıların önüne geçememiştir.

Ülkemizde üniversiteler bünyesindeki bölümlere kadın erkek ayırımı yapılmadan öğrenci alınmasına, iş kanunları ve ülkemizin de imza attığı Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi'ne karşın, özellikle kamu kurumlarında personel alım ilanlarına da yansıyan cinsiyet ayrımcılığı dikkat çekicidir.

Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cinsiyet ayrımcılığı çözülmeden, özgür ve eşit bir toplum yaratılmasının mümkün olmadığını düşünen TMMOB, ülkemizde ve tüm dünyada kadınların hak ve taleplerini elde etme mücadelelerini desteklemektedir.

Kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında!

"8 Mart Dünya Kadınlar Günü" kutlu olsun

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK PLATFORMU SSGSS YASA TASARISI BASIN AÇIKLAMASI

13 MART 2008

TBMM Genel Kurulu'nda görüşülecek olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasasında değişiklik öngören Tasarı, çalışanlar, emekliler, hak sahibi durumundaki aile fertleri ile dul ve yetimler için sosyal sigortalar ve sağlık alanında ağır hak kayıplarına neden olacaktır.

Emeklilik ve sağlık alanında köklü değişiklikler yapan ve kazanılmış hakları geriye götüren Tasarı, sosyal devlet ilkesine de aykırıdır.

Tasarı ile yapılan düzenlemeler, ülkede yaşayan herkesi olumsuz etkileyecek; sosyal sigorta ve sağlık haklarına erişimlerini güçleştirecek ve giderek daha da olanaksız kılacaktır.

Oluşturulmak İstenen sistemle, mevcut sistemdeki hakların korunduğu iddia edilmektedir. Ancak bu iddia, tüm çalışanlar İçin gerçeği yansıtmamaktadır, çünkü bu tasarinın yasalastığı tarihten itibaren herkes bu yasa kapsamında çalıştığı süre oranında yeni düzenlemelerden etkilenecektir. Ayrıca, Tasarı yine iddia edildiği gibi, çalışanlar arasında norm ve standart birliği sağlamamakta, aksine var olan farklılıkları derinleştirmektedir.

Tasarıyla yapılan düzenlemeyle;

- 1- Bugün, emeklilik İçin kadınlarda 58, erkeklerde 60 olan yaş sınırı kademeli olarak kadın ve erkeklerde 65'e; prim gün sayısı 7 binden 9 bin'e yükseltilmektedir.
- 2- Halen fiili hizmet zammından yararlanan çalışanların bu hakları bazı sektörlerde ellerinden alınmaktadır.
- 3- Malüllük ve ölüm aylığı hak etmek için aranan 5 yıllık hizmet süresi 10 yıla; 900 günlük prim gün sayısı İse 1800 güne yükseltilmektedir.
- 4- Aylık bağlama oranı her 360 prim gün sayısı için yüzde 2'ye indirilmektedir.
- 5- Emekli aylıklarının hesaplanmasına İlişkin kazançların güncel erimesinde kullanılacak katsayının belirlenmesinde gelişme hızının (refah payının) yüzde 100'ü yerine, yüzde 30'u dikkate alınacaktır.
- 6- İş kazacı ve meslek hastalığı sonucu yüzde 25 ve daha yüksek oranda sakat kalan çalışanlara bağlanan sürekli iş göremezlik gelirinin alt sınırı kaldırılmaktadır.
- 7- Alt sınır aylığı düşürüldüğünden, özellikle mevsimlik, geçici süreli ve yarı zamanlı çalışanlar, daha az aylık almakla karşı karşıya kalabilecektir.
- 8- Çalışan ve ölüm geliri-aylığı alan çocuksuz dul eş aylığı, yüzde 75'den, yüzde 50'ye düşürülmektedir.
- 9- Emekli aylıklarının yükseltilmesinde yalnızca enflasyon oranındaki artış dikkate alınacağından, emekli, dul ve yetimlere refahtan pay verilmemektedir.
- 10- Asgari ücretin üçte biri tutarında, altı ay süreyle verilmesi kabul edilen süt emzirme yardımı, bir defaya mahsus olarak düzenlenmektedir.

11- Asgari ücretin üç katı tutarında verilmesi kabul edilen cenaze yardımı bir asgari ücret tutarına İndirilmektedir.

12- Yetim kız çocukları için ödenmekte olan evlenme yardımı (çeyiz parası) yetim aylığının 24 katı tutarından, 12 katına düşürülmektedir.

13- Çalışanlar ile emekli, dul ve yetimlerin yararlanacakları sağlık hizmetlerine İlişkin tedavi yöntemleri, İlaç ve tıbbi malzemelerin miktar ve sürelerinin belirlenme yetkisi kurum yönetimine bırakılarak belirsizlik yaratılmaktadır.

14- Diş protezlerine yaş sınırı getirilerek 18 yaşını doldurmamış veya 45 yaşından gün almamış kişiler protez bedelinin yüzde 50'sini cepten ödeyecektir.

15- Çalışanlar İle emekli dul ve yetimler, özel hastanelerden yararlanmak için sağlık hizmeti bedelinin yüzde 20'sini cepten ödeyecektir.

16- Sosyal Güvenlik Kurumu'nun oluşturacağı bir komisyonun belirleyeceği tedavi yöntemleri dışındakilere, üç katına kadar fark ücreti ödenmesi öngörülmektedir.

17- Muayene ve tedaviler için şimdilik 2 YTL; protez, ortez ve ilaç bedelleri için yüzde 10 ve yüzde 20 oranında değişen oranlarda katılım payı ödenecektir.

18- Çalışması sona eren sigortalılardan, önceki yıl İçinde 90 gün prim ödeyenlerin kendileri, 120 gün prim ödeyenlerin ise kendileri ile birlikte bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, 6 ay süreyle sağlık yardımlarından yararlanma hakkı kaldırılmaktadır.

19- Genel Sağlık Sigortası primlerini devletin ödeyeceği kişiler için asgari ücretin üçte biri olarak belirlenen yoksulluk sınırı, nasıl elde edildiğine bakılmaksızın hanenin tüm gelirlerini dikkate alacağından, toplumun büyük bir bölümü sağlık sigortası primi ödemekle yükümlü tutulacaktır.

SOSYAL GÜVENLİK HAKLARI AÇISINDAN YARINLARI TAMAMIYLA GÜVENCESİZ BIRAKAN VE AMAÇLANAN NORM VE STANDART BİRLİĞİNİ ÇALIŞANLARIN ALEYHİNE DAHA DA BOZAN BU DÜZENLEMİYİ KABUL ETMEMİZ MÜMKÜN DEĞİLDİR.

EMEK PLATFORMU TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, Türkiye Kamu-Sen, Memur-Sen, BASK, Türkiye İşçi Emeklileri Derneği, Tüm işçi Emeklileri Derneği, Tüm Bağ-Kur Emeklileri Derneği, TMMOB, Türkiye Barolar Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, TÜRMOB

CHENEY GELME, İSTEMİYORUZ!**ABD ORTADOĞU'DAN DEFOL!****24 MART 2008**

Geçtiğimiz günlerde İşgal altındaki Irak'a giden ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney, "Gelme katil seni istemiyoruz!" sloganlarının atıldığı bir dönemde şimdi de Ankara'ya geliyor.

Kimdir bu Dick Cheney?

Cheney ABD emperyalizminin Irak işgalinin baş mimarlarından. Cheney, petrol ve silah şirketlerinin sözcüsüdür. Cheney, Guantanamo'nun sorumlularındandır.

ABD Irak'ta ne teröre karşı mücadele ediyor ne de demokrasi ve özgürlükler için. ABD Irak'ı petrol için işgal etti. Şirket karları için işgal etti. Enerji kaynaklarını denetlemek için işgal etti. Dünya hegemonyası için işgal etti. ABD beş yıldır Irak'ta insanlığın bildiği tüm insanlık ve savaş suçlarını işledi ve işlemeye devam ediyor. İşgalin Irak üzerinde yarattığı etki kelimenin tam anlamıyla korkunç. Irak halkı beş yıldır kanlı bir korku filmini bizzat yaşıyor. Irak halkı beş yıldır öldürülüyor. Araştırmalar bir milyondan fazla Iraklı'nın öldürüldüğünü söylüyor. ABD emperyalizmi Irak'ta çoğu çocuk bir milyondan fazla insanı öldürdü. Çoğu kadın, çoğu yaşlı ve hepsi yoksul bir milyondan fazla insan!

ABD emperyalizminin şimdiki temsilcisi Cheney'in bu ülke topraklarına gelmesine karşıyız.

Buradan hükümete de sesleniyoruz: İşgalcileri ağırlamaktan, her hafta bir işgalciyle el sıkışmaktan vazgeçin. İşgalcilere özenmeyin. İşgalcilerle işbirliği yapmayın! Tescilli savaş suçlularıyla ve her gün yeni insanlık suçları işleyenlerle ne görüşeceksiniz? Bu çetenin Afganistan'ı, Irak'ı ve bütün dünyayı ne hale getirdiği ortada değil mi? Biz biliyoruz ki Cheney'in çantasında Ortadoğu halklarının başına örülecek yeni çoraplar var ve onunla görüşmekten hiçbir hayır çıkmaz.

Dick Cheney neden Türkiye'de? Ne istiyor? Hangi diyeti almaya geldi? Yoksa kulaktan kulağa fısıldananlar doğru mu?

Türkiye Kuzey Irak'a kara harekatı yaptı. Bu harekat ABD'nin verdiği istihbarat bilgileriyle, ABD'nin belirlediği sınırlar içinde yapıldı. Cheney şimdi Kuzey Irak harekatına verdikleri iznin karşılığını mı istiyor?

Peki nedir bu karşılık?

İncirlik Üssü 7 haftalığına kapatılıp tadilata alındı. Bunun normal bir tadilat olmaması ve ABD'nin olası İran saldırısı için İncirlik Üssü'nün hazırlanması mümkündür. Cheney, Türkiye'yi bir İran saldırısının parçası haline getirmek için mi bugün Ankara'ya ayak bastı?

ABD uzun süredir Afganistan'da askeri olarak sıkışmış vaziyette. NATO ülkelerinden daha fazla muharip asker, yani ABD askerleriyle birlikte Afgan halkına karşı savaşacak asker istiyorlar. Bu konuda gözleri Türkiye'de. Bunun pazarlığı mı yapılacak?

Gördüğümüz gibi ABD emperyalizminin temsilcisi Cheney'in Türkiye'ye gelişi, sadece felaket ihtimallerini, yeni savaş, işgal ve katliam hazırlıklarını akla getiriyor. Bütün dünyada

da bu böyle algılanıyor. Çünkü emperyalistlerin yıllardır acılar ve yıkımdan başka dünyaya sundukları bir şey yok! Onların ufukları, petrol, enerji kaynakları ve dünya hegemonyası için başka ülkeleri işgal etmek ve öldürmekle sınırlı.

Ama Cheney'in çantasında başka bir tehlikeli öneriyi daha taşıdığı ve Ankara'da bu öneriyi konuşacağı da söyleniyor. ABD emperyalizminin askeri merkezlerine göre İran neredeyse kıtalararası vuruş gücüne sahip bir füze sistemi geliştirmiş durumda. ABD ise İran'ın füzelerine karşı geniş ölçekli bir füze kalkanı projesini hayata geçirmeye çalışıyor. Çek Cumhuriyeti ve Polonya gibi ülkelerle pazarlıklar yapıldı. Şimdi sırada Türkiye var. Türkiye füze kalkanı kapsamına alınmak isteniyor. Bu sistemler bizim sınırlarımıza konuşlandırılmak isteniyor.

Bu girişim ise komşularımız tarafından tehdit olarak algılanıyor. Çünkü aynı sistem saldırı ve mütecaviz amaçlar için de kullanılabilir.

Türkiye'de yaşayan halklar, emekçiler İncirlik Üssü'ndeki 90 nükleer başlığın sökülüp atılmasını savunurken, AKP hükümeti Cheney'le yeni füze kalkanı projesinin pazarlığını yapamaz, yapmamalıdır. Burası ABD'nin müstahkem mevkiisi değil, bizim evimiz...

Türkiye hiçbir şekilde İran'a yönelik saldırı hazırlıklarının, yeni işgallerin parçası, ABD'nin saldırganlık üssü haline gelmemelidir.

AKP hükümeti, artık savaş ve insanlık suçları işlediği sabit olan emperyalistlerle el sıkışmaktan vazgeçmelidir. ABD ile her türlü askeri işbirliği sona erdirilmeli, ABD'nin savaş politikalarına karşı Türkiye, halkın büyük çoğunluğunun istediği gibi barış politikalarının merkezi haline gelmelidir.

Türkiye İsrail'le her türlü askeri işbirliğine son vermelidir. İsrail'in yakıp yıktığı Filistin ve Lübnan halklarıyla, ABD'nin toplu mezarlığa çevirdiği Irak halklarıyla dayanışmalıdır.

Cheney'le yapılan görüşme tüm ayrıntılarına kadar kamuoyuna açıklanmalıdır. Biz bu görüşmenin ve sonuçlarının takipçisi olacağız. Savaş ve işgal maceracılarıyla yapılan tüm işbirliklerini teşhir edeceğiz.

Ortadoğu halklarının barış ve kardeşlik bayramı NEVRUZ kutlanırken nedir bu yapılan pazarlıklar? Tüm bölgeyi savaş bataklığına çeviren ABD'nin yeni tezgahlar kurduğu açık değil mi? Hem Irak'a asker yollayıp operasyon yapıp, hem İran'a, Filistin'e yönelik saldırı ve tehditlere ortak olurken bir yandan da barış ve kardeşlik için yakılan NEVRUZ ateşlerinin üzerinden atlamak çelişki değil midir?

Hepimiz biliyoruz: ABD emperyalizmi ve onun şimdiki temsilcisi Cheney halkların kardeşliğinin düşmanıdır.

Biz bıkmadan, usanmadan, emperyalizme, Cheneylere, tüm işgalcilere, işgalcilerle işbirliği yapanlara inat, yüksek sesle bağırmaaya devam edeceğiz:

**KAHROLSUN ABD EMPERYALİZMİ
YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ**

DISK-KESK-TMMOB-TTB

**AKP, SSGSS YASA TASARISI İLE İLGİLİ OLARAK
EMEK PLATFORMU'NUN SÖYLEDİKLERİNİ DİNLEMELİDİR
26 MART 2008**

Kapitalist küreselleşme döneminde, sürece denk gelen neoliberal iktisat politikaları doğrultusunda, IMF ve Dünya Bankası'nın istemleri ile siyasal iktidarca "reform" adı altında dayatılan SSGSS Yasa Tasarısı halen hepimizin gündeminde.

Her zaman söyledik yineliyoruz:

Bu Yasa Tasarısı sosyal devlet anlayışının tasfiyesi anlamındadır. Bu tasarı yasaladığında hepimizin, tüm yurttaşların sağlık ve sosyal güvenlik hakları büyük bir tahribata uğrayacaktır. Bu tasarının yasallaşması halinde, sağlık hakkımız elimizden alınmış olacaktır. Geleceğimiz karartılacaktır.

Herkes biliyor:

Bileşeni olduğumuz Emek Platformu'nun SSGSS Yasa Tasarısı'na karşı itirazları 7 temel başlık altındadır.

Prim ödeme gün sayısı 7000 olarak belirlenmelidir. Emeklilik yaşı 58-60 olarak kalmalıdır. Aylık bağlama oranlarında hak kaybı olmamalıdır. Fiili hizmet zamlarının kapsamı daraltılmamalıdır. Temel teminat paketi-ilaç-fiyatlandırma komisyonlarına meslek örgütleri temsilcileri alınmalıdır. Emekli aylıklarının hesaplanmasında refah payının tamamı yansıtılmalıdır. Katkı-katılım payları kaldırılmalıdır.

AKP'yi uyarıyoruz:

Emek ve meslek örgütlerinin SSGSS Yasa Tasarısı hakkında söylediklerini dikkate alın.

14 Mart uyarı eyleminden gereken dersleri çıkarın.

Yüzünüzü IMF ve Dünya Bankası'na değil, çalışana ve emekçiye döndürün.

TMMOB, bu tasarıdaki değişikliklerin Emek Platformu taleplerinin tamamı doğrultusunda yapılmasını "olmazsa olmaz" olarak görmektedir.

TMMOB, emekten ve halktan yana olan herkesi, ses çıkarmaya ve sesini yükseltmeye çağırılmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BİZ KARŞI ÇIKARSAK YAPAMAZLAR!

28 MART 2008

Türkiye'nin gündemine ilk olarak 16 Kasım 2002 tarihinde AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı "Acil Eylem Planı" ile giren Sosyal Güvenlik Reformu ve Genel Sağlık Sigortası gibi kavramlar, o günden bu yana gündemden düşmedi. AKP söz konusu düzenlemeleri, IMF ile yürüttüğü tüm müzakerelerin, niyet mektuplarının, gözden geçirmelerin ve stand-by anlaşmalarının temel pazarlık meselesi haline getirerek, sosyal haklarımızı kredi karşılığında pazarlamıştır.

2005 yılı Mayıs'ında IMF ile AKP Hükümeti arasında imzalanan 19. Stand-By Anlaşması'nın gereği olarak, emek ve meslek örgütlerinin görüş ve eleştirileri umursanmaksızın hazırlanan SSGSS Yasa Tasarısı 2006 yılında yasalaştırılmış, fakat Anayasa Mahkemesi tarafından bazı maddeleri iptal edilmiştir. Toplumun ihtiyaçları doğrultusunda değil, IMF'nin talepleri ve dayatmalarıyla şekillenen SSGSS Yasa Tasarısı'nın seçimlerin ardından bir kez daha alelacele gündeme getirilmesinin nedeni, 19. Stand-By Anlaşması'nın önümüzdeki Mayıs ayında sona erecek olmasıdır. IMF, AKP'ye verdiği kredilerin diyeti olarak bu yasayı şart koşmaktadır. Ülke ekonomisini borçla yürüten Hükümet, IMF'den yeni borçlar alabilmek için Tasarayı hızla Meclis Genel Kurulu'ndan geçirmek istemektedir.

Bizler bu Yasa Tasarısı gündeme geldiği günden bu yana, bu yasaya karşı çıktık. Çünkü bu Tasarı, neoliberal ekonomi politikalarının uzantısı olarak hazırlanmış ve sosyal devlet anlayışının tamamen tasfiyesini amaçlayan bir öze sahiptir. Bu Yasa Tasarısı, halkımızın sosyal güvenlik haklarının geriye götürülmesi, özel emeklilik sistemleri getirilerek geleceğimizin piyasaya emanet edilmesi, emekliliğin hayal haline gelmesi, sağlık alanının tümünden ticarileştirilmesi, parası olmayanın sağlık hizmetlerinden yararlanamaması anlamına gelmektedir.

Ülkemizde yaşayan yurttaşlarımızın geleceğini karartan bu yasaya karşı gerek tek tek örgütler olarak, gerekse yan yana eylemler yaparak halkımıza bu yasanın gerçek yüzünü anlatmaya çalıştık. Son olarak geçtiğimiz haftalar içerisinde Emek Platformu'nu oluşturan 17 Örgüt hep birlikte basın açıklamaları ve 14 Mart'ta 2 saatlik "iş bırakma eylemi" gerçekleştirerek, bu konudaki kararlılığımızı bir kez daha dile getirdik.

Bu güçlü karşı çıkışımız ve kamuoyunun büyük desteği sonucunda, yıllardır taleplerimizi görmezden gelen AKP Hükümeti bizlerle görüşmeyi kabul ederek bazı maddelerde geri adım atmak zorunda kaldı. Bu süreçte hükümetin attığı geri adım, hak kayıplarımızın bir kısmını ortadan kaldırırsa da, yasanın temel parametrelerinde yeterli değişikliğe gidilmemiştir. Yasa mevcut haliyle geleceğimiz için ciddi bir tehdit oluşturmaya devam etmektedir. Tüm itirazlarımıza, kamuoyunun tüm tepkisine rağmen, Hükümet sahte bir "uzlaşma havası" estirerek, Tasarayı Meclis Genel Kurulu'na taşımıştır.

Bu Yasa Tasarısı, Meclis Genel Kurulu'ndan derhal geri çekilmelidir. Toplumsal uzlaşma sağlanmaksızın, emek ve meslek örgütlerinin eleştirisi ve talepleri dikkate alınmaksızın çıkartılacak yasanın vebali, o yasaya parmak kaldıran milletvekillerinin yakasını ömürleri boyunca bırakmayacaktır. Kendileri 2 yılda kıyak emekli olurken, emekçilerin 65 yaşında emekli olmasına, aylık sınırının altında emekli maaşı almasına parmak kaldıranlar; kendileri her türlü sağlık hizmetinden hiçbir tutar ödemeksizin faydalanırken yurttaşların hastanelerden faydalanmak için katkı ve katılım payı ödemesine, sağlığın paralı hale

getirilmesine parmak kaldıranlar bu halkın yüzüne nasıl bakacaklar?

Evet, Türkiye’de yaşayan kime sorsanız ülkemizdeki sağlık ve sosyal güvenlik sisteminin hoşnut olmadığını söyleyecektir. Kayıt dışı istihdam nedeniyle milyonlarca işçinin sosyal güvenceden ve emeklilik hakkından yoksun olduğu, prim borcu olan milyonlarca esnafın sağlık hizmetlerinden yararlanamadığı, çalışma imkânı bulunmayanların ve işsiz yurttaşlarımızın hastane kapılarına adım atamadığı, emeklilik maaşlarının açlık sınırının bile altında olduğu, sağlık hizmetlerinden yararlanmada bölgeler ve gelirler arasında derin uçurumların bulunduğu ülkemizde sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında gerçekten de bir düzenlemeye gitmek gerekmektedir. Fakat bu düzenlemeler kayıt dışı istihdamı önlemeli, tüm yurttaşlarımızı sağlık ve sosyal güvenlik sistemi şemsiyesi altına almalı, herkes için ücretsiz-nitelikli-ulaşılabilir sağlık hizmeti sunmalı ve emeklilerimize insanca yaşayabilecekleri bir ücret verilmesini sağlamalıdır. Halkın sağlık ve sosyal güvenlik hakkını bir kara delik olarak gören zihniyetin bu sorunları ortadan kaldıramayacağı açıktır.

Bizler ülkemizin yarınlarını tehdit eden, çocuklarımızın geleceğini elinden çalan bu yasanın uygulamaya konulmaması için sonuna kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. Yasa Tasarısı, Genel Kurul’dan geri çekilmez ise Cumhurbaşkanı ve Anayasa Mahkemesi süreçlerinde de takipçisi olacağız.

Bu yasanın geri çekilmesi için;

- Yasanın görüşülmeye devam edildiği 1 Nisan Salı günü saat 14:00’te Türkiye’nin her yerinde işyerlerimizden çıkıp alanlarda kitlesel eylemler gerçekleştireceğiz.
- Aynı gün Ankara’da saat 14:00’te TBMM Dikmen kapısı önünde bir araya gelerek, sesimizi bir kere daha Meclis’e duyuracağız.
- 6 Nisan Pazar günü on binlerce kişi İstanbul Kadıköy Meydanı’nda, Herkese Sağlık, Güvenli Gelecek Platformu’nun organize ettiği mitingte buluşacağız.

Bu yasa Meclis’ten geçse de bizim gündemimizden düşmeyecektir. Biz bu yasaya karşı mücadeleye devam edeceğiz. Süreç içerisinde toplumun diğer kesimleriyle de eylemlerimizi örgütlemeye devam edeceğiz ve bunu kamuoyuyla paylaşacağız.

Buradan tüm kamuoyuna sesleniyoruz: biz karşı çıkarsak, bu yasayı çıkaramazlar! Tüm halkımızı yasaya karşı çıkmaya çağırıyoruz! Gelin 1 Nisan Salı günü AKP hükümetine unutamayacağı bir sürpriz yapalım! O gün tüm illerde alanları doldurarak geleceğimizi IMF kredisine satmayacağımızı haykıralım.

Biz buradaki 5 örgüt bu eylemlerin sadece çağrıcısıyız. Yasadan olumsuz etkilenecek olan tüm toplumsal kesimleri (Emekçileri, Esnafı, İşsizleri, Emeklileri, Ev Kadınları, Gençleri, Çocukları yani toplumumuzun neredeyse tamamını) eylemlere katılmaya, sağlık ve güvenli gelecek haklarına sahip çıkmaya çağırıyoruz.

DİSK KESK TMMOB TTB TDB

MÜCADELEMİZ SÜRÜYOR.

SSGSS'YE KARŞI YİNE ALANLARDAYIZ

08 NİSAN 2008

IMF ve Dünya Bankası'nın istemleri ile AKP Hükümetince "reform" adı altında dayatılan SSGSS "Yıkım" Yasa Tasarısı'na karşı mücadelemiz sürüyor.

Bu Yasa Tasarısı, sosyal devlet anlayışının tasfiyesi anlamındadır. Bu tasarı yasalaştığında hepimizin, tüm yurttaşların sağlık ve sosyal güvenlik hakları büyük bir tahribata uğrayacaktır. Bu tasarının yasalaşması halinde, sağlık hakkımız elimizden alınmış olacaktır. Geleceğimiz karartılacaktır.

SSGSS Yasa Tasarısı'na karşı itirazlarımızı herkes biliyor

- Emeklilik yaşının 65 olması kabul edilemez.
- Aylık bağlama oranlarında hak kaybı olmamalıdır.
- Fiili hizmet zamlarının kapsamı daraltılmamalıdır.
- Temel teminat paketi-ilaç-fiyatlandırma komisyonlarına meslek örgütleri temsilcileri alınmalıdır.
- Emekli aylıklarının hesaplanmasında refah payının tamamı yansıtılmalıdır.
- Katkı-katılım payları kaldırılmalıdır.

AKP Hükümeti'ni 14 Mart'ta uyardık, 1 Nisan'da uyardık, 6 Nisan'da uyardık. Kulaklarını tıkadılar, emekçinin sesinizi duymazdan geldiler.

AKP'yi uyarıyoruz:

Emek ve meslek örgütlerinin SSGSS Yasa Tasarısı hakkında söylediklerini dikkate alın.

Yüzünüzü IMF ve Dünya Bankası'na değil, çalışana ve emekçiye döndürün.

SSGSS Yasa Tasarı'na karşı mücadelemiz sürecek.

10 Nisan Perşembe günü saat 12:30'da

Ankara'da TBMM önünde,

diğer tüm illerde de yeniden alanlarda

olacağız.

Örgütlü, örgütsüz tüm halkımızı, haklarını korumak için bu mücadeleye omuz vermeye çağırıyoruz.

DİSK · KESK · TMMOB · TTB · TDB

**SSGSS YASA TASARISI'NA KARŞI
TBMM DİKMEN KAPISI ÖNÜNDE
KESK, DİSK, TMMOB, TTB VE TDB ÇAĞRISIYLA YAPILAN
BASIN AÇIKLAMASI
10 NİSAN 2008**

Değerli Basın Mensupları, Sevgili Arkadaşlar,

Hemen arkamızdaki Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, sağlığımızı, sosyal haklarımızı ve geleceğimizi yakından ilgilendiren SSGSS Yasa Tasarısı'yla ilgili 2. tur görüşmelere devam ediyor. Ne yazık ki geleceğimiz, neyi oyladıklarından bile habersiz milletvekillerinin parmak işaretlerine emanet edilmiş durumda. Türkiye adeta, şoförü uykuya dalmış bir otobüs gibi, tehlikeli bir yolculukta. IMF'nin pusulasıyla çıkılan bu neo-liberal yolculuk, çalışanların, emeklilerin, kadınların, gençlerin ve de çocuklarımızın geleceğini tehdit ediyor. Bizler bu karanlık seyahatin, gözüne uyku girmeyen yolcularıyız ve otobüs devrilmeden önce başta şoför olmak üzere herkesi uyandırmak boynumuzun borcudur!

Bu yasa gündeme geldiğinden bu yana, 4 yılı aşkın zamandır eylemler yapıyoruz. Bu süre içinde yüzlerce basın açıklaması yaptık, yüz binlerce bildiri dağıttık, referandum yaptık, yürüyüşler yaptık, iş bırakma eylemi yaptık, mitingler düzenledik. Duymayan kulaklar duysun, görmeyen gözler görsün istedik yasanın getirdiklerini ve götürdüklerini. Ama AKP Hükümeti bizlerin taleplerini bugüne kadar hiç duymadı. Çünkü onlar, IMF emirlerinden başka hiçbir şey duyamaz olmuşlar. AKP Hükümeti eylemlerimizi göremezdi, çünkü onların gözleri IMF kredisinden başka hiçbir şey göremez olmuş.

Şimdi buradan, görüşülen her maddenin ardından bir gözleriyle muhalefet sıralarını, diğer gözleriyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın işaretini gözleyen AKP milletvekillerine sesleniyoruz: "IMF'nin buyruklarını dinlemeyin, IMF buyruklarına teslim olmuş kabine üyelerini dinlemeyin; vicdanınızın sesini dinleyin, meydanları dolduran halkın sesini dinleyin! Bu yasanın geçmesine izin vermeyin. Bu tasarı geçtiği takdirde, Türkiye'nin karanlık geleceğinin vebali sizin yakanızı asla bırakmayacaktır. Hastane kapılarında kalanların, emeklilik yüzü göremeyenlerin "ah"ı sizi bulacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Bu yasa gündeme geldiğinden bu yana, bizler bu yasanın IMF ve Dünya Bankası'nın dayatmaları sonucunda hazırlandığını dile getirdik. IMF ve Dünya Bankası'nın dayattığı tüm yasalar gibi, bu yasanın da temel önceliği; halkın değil, uluslararası sermayenin çıkarlarıdır. Bu yasa, halkın sağlık hakkına yapılan harcamaları, ülkemizin geleceğine yapılan yatırımları "kara delik" olarak gören kara bir zihniyetin ürünüdür!

Bizim bu yasanın getirdiği düzenlemelere yönelik itirazlarımız devam etmektedir:

- Uygulama yılı ötelenmiş olmasına rağmen emeklilik yaşının 65'e yükseltilmesine karşıyız.
- Güncelleme katsayısının belirlenmesinde gelişme hızının yüzde 30'u yerine yüzde 100'ünün dikkate alınmasında ısrarcıyız. Emekli aylıklarının da yıllık artışında, refah payının dikkate alınmasını istiyoruz.

- Bu yasa kapsamında çalışmaya başlayacak olan sigortalıların gelecekte elde edecekleri gelirin geçinmeye yeterli bir seviyeye gelebilmesi için aylık bağlama oranlarının makul bir seviyede tutulmasını istiyoruz.
- Mevcut yasalar uyarınca fiili hizmet zammından yararlanan çalışanların bu haklardan yararlanmalarını sürdürmelerini, yeni riskli iş gruplarıyla bu kapsamın genişletilmesi gerektiğini düşünüyoruz.
- Sağlık sisteminin piyasalaştırılarak, katkı payı getirilmesine karşıyız.
- Ev kadınlarının sosyal güvenlik sisteminden dışlanmasına, kadınların erkeklere tabi görülmesine karşıyız.

Türkiye'ye verilecek kredi için SSGSS Yasası'nın çıkartılmasını şart koşan IMF Heyeti ne kadar kararlıysa; daha önce Cumhurbaşkanlığından ve Anayasa Mahkemesi'nden dönen bu tasarıyı bir kez daha meclise taşıyan AKP Hükümeti ne kadar kararlıysa, bu alanları dolduran emekçiler onlardan bin kat daha kararlıdır. Bizler bu yasanın yürürlüğe girmesine razı olmayacağız!

İşçiler bu yasaya karşı, kamu çalışanları bu yasaya karşı, kadınlar bu yasaya karşı, gençler bu yasaya karşı ve bizler biliyoruz ki, biz karşı çıkarsak, yapamazlar!

KESK - DİSK - TMMOB - TTB - TDB

**2008'DE BİR KEZ DAHA: YAŞASIN 1 MAYIS;
YAŞASIN BİRLİK MÜCADELE DAYANIŞMA GÜNÜ
16 NİSAN 2008**

TMMOB, 1 Mayıs 2008'de 1 Mayıs alanlarında olacak.

1 Mayıs 2008'de, 1 Mayıs alanları işçilerin, emekçilerin, çalışanların türküleriyle, halaylarıyla bir kez daha özgürleşecek.

1 Mayıs'ta alanlarda "Başka bir yaşam, başka bir Türkiye mümkün" diyenler buluşacak.

1 Mayıs'ta eşit, özgür, demokratik Türkiye talepleri haykırılacak.

1 Mayıs'ta neoliberal politikalara bir kez daha karşı çıkılacak.

1 Mayıs'ta hep birlikte "Kahrolsun ABD emperyalizmi" denilecek.

1 Mayıs'ta gericiğe ve ırkçılığa karşı daha fazla dik durulacak.

1 Mayıs'ta omuzlar arası boşluk en aza indirilerek omuz omuza olunacak.

Bugün, dünyadaki kardeşlerimizle birlikte bize dayatılan açlığı, yoksulluğu, sömürüyü, savaşı, gözyaşını ve acıyı yenmek için, kendi yaşamımızı ve geleceğimizi savunmak için, mücadele bayrağını daha da yükseltme zamanı.

Bugün, Türkiye'de, Ortadoğu'da ve bütün dünyada barışın, kardeşliğin, bir arada yaşamın, adaletin ve dayanışmanın hüküm sürdüğü bir gelecek yaratmak için mücadelemizi kararlılıkla sürdürme zamanı.

1 Mayıs'ta yeniden 1 Mayıs alanlarında yüz ellerimizde bayraklarımızla.

Haydi, 1 Mayıs'a!

Haydi, 1 Mayıs alanlarına!

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SIYASETİN ARKA BAHÇESİ OLMAMAYA KARARLI MESLEK ÖRGÜTLERİNDEN HÜKÜMETE 5 SORU 16 NİSAN 2008

Meslek örgütleri; kamu yararını gözeten, eğitim faaliyetleri ve objektif değerlendirme kriterleriyle üyesini geliştiren, siyasi erkten bağımsız olarak uzun vadeli stratejilerle üretim yapan, sanayi ve hizmet kuruluşları kadar ülkenin başarısında etkilidirler.

Meslek örgütleri; Demokratik işleyişin vazgeçilmezi olan sivil toplumun da temel taşıdırlar. Meslek kuruluşları, varlık nedenleri gereği, özerk olmak durumundadır.

Bu kuruluşların her dönemde ve her platformda demokrasiyi geliştiren adımların destekçisi olmalarının koşulu da budur.

Aksi halde mesleki örgütlenmeler, demokratik işleyişin ölçütlerini, dönemin iktidarının çıkarlarıyla sınırlı olarak gözeten bir yapıya dönerler.

Bu risk, demokrasi ve cumhuriyetin değerlerini sindirmeye çalışan genç Türkiye Cumhuriyeti'nin göze alabileceği bir risk değildir.

Gerek ülke çıkarları gerek mesleki sorunlara yaklaşım konusunda siyasi erkten bağımsız meslek kuruluşları, her iktidar döneminde, özerk kararlarını alabilen, önermelerde bulunan ve çözümler üreten yapıyı koruyabilmelidir.

Farklı bakışlara, düşüncelere kapatılan kapıların tek tipleşmeyi yaratacağı ve bundan katılımcı demokrasinin zarar göreceği bilinmelidir.

Bu gerçekler ışığında AKP hükümetinin, meslek örgütlerini işlevsiz kılacak düzenleme yapmasını, demokrasinin temel dayanağı olan çok sesliliğin yok edilmesi girişimiyle eş anlamlı olarak değerlendiriyoruz.

Yasama yetkisini de kullanarak deyim yerindeyse “tarafdar” olarak kabul edilen kesimleri açıkça destekleyen ve TÜRMOB için nispi temsil sistemini öngören, böylece üye iradesini hiçe sayan, ayrıca seçme ve seçilme hakkına engel koyan hükümete birkaç sorumuz var:

1- Siyasi erke bağımlı bir meslek örgütü sizin iktidarınız sırasında ve bu iktidar döneminden sonra ülke çıkarları ile kamu yararını gözetebilecek midir? Temel niteliği olan özerkliği koruyabilecek midir?

2- Özerkliğini koruyamamış meslek örgütlerinde dönemin iktidarlarına tabi yönetimlerin kayırmacılık girişimlerine nasıl engel olacaksınız?

3- Meslek örgütlerinin en temel işlevi olan üyelerinin sorunlarına çözüm üretme, sorumlu oldukları mesleki alanların bilimsel derinliğe, tarafsız sorgulamaya yönelik çalışmalarını hangi kanallar ile gerçekleştirecek?

4- Muhasebe/ denetim mesleğinin çalışma altyapısını düzenleyen yasayı seçimlere kısa bir süre kala değiştirme hazırlığınız var. Yeni TTK yasası, Basel II, Sosyal güvenlik yasası gibi uygulama alanları net olmayan onlarca sorun dururken sadece yönetime sokmak istediğiniz kesimler için yasa çıkarıyorsunuz. Eğer sorunları çözmek niyetiniz samimiyse sorunlara taraflarıyla çözüm aramak gerekmez mi?

5- Tasarıda öngördüğünüz odalardaki seçim sistemine göre şu anda Meclis'te bulunan diğer partilerle yürütme organını yani bakanlıkları paylaşmanız gerekir. CHP, MHP, DTP ve DSP'ye hangi bakanlıkları vereceksiniz?

İki dönem üst üste aynı kadroların yönetimde bulunması demokrasinin ruhuna aykırı ise önümüzdeki ilk genel seçimlere AKP'nin katılmaması gerektiği sonucu ortaya çıkıyor. Türkiye'nin önündeki genel seçimlerde nasıl bir tutum içinde olacaksınız?

Bu sorulara yanıt verilmesini ve TÜRMOB için hazırlanan meslek yasa tasarısında seçimle ilgili maddelerin geri çekilmesini, gündeminizde olan diğer meslek örgütlerine ilişkin oluşacak mesleki sorunlara konunun taraflarıyla çözüm aranmasını da bekliyoruz.

Meslek örgütleri hiçbir siyasi gücün arka bahçesi olmamıştır, olmayacaktır.

Kararlılığımız ve mücadelemiz özerkliğin sigortası olacaktır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

Türkiye Barolar Birliği (TBB)

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB)

Türk Eczacılar Birliği (TEB)

Türk Dişhekimleri Birliği (TDB)

Türk Veteriner Hekimleri Birliği (TVHB)

TMMOB'YE BAĞLI ODALARIN GENEL KURUL VE SEÇİM SÜREÇLERİ TAMAMLANDI 21 NİSAN 2008

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı ve 300.000 üyesi bulunan 23 odanın Genel Kurul ve seçim süreci tamamlandı. Mayıs ayının son günlerinde de Birlik Genel Kurulu toplanacak

Odalarımızın Genel Kurul Sonuç Bildirileri TMMOB'nin manifestolarıdır. Sonuç bildirilerimizde hep birlikte bir kez daha vurguladık:

TMMOB ve bağlı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, "Yeni Dünya Düzeni" teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

TMMOB ve bağlı Odaları önümüzdeki dönemde de,

Meslek ve meslektaş sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını bilerek çalışmalarını yürütecektir.

Eşit, özgür ve demokratik bir Türkiye özlemiyle emekten ve halktan yana mücadelesini sürdürecektir.

Barıştan, dostluktan, dayanışmadan ve bir arada yaşamdan yana etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır.

Toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Oda Genel Kurullarımızda güven tazeledik. Herkese bir kez daha duyuruyoruz:

Biz, önümüzdeki dönemde de neoliberal politikalara, gericiğe ve darbe özlemcilerine karşı mücadelemize hiç ara vermeden, hiç bıkkınlık göstermeden, hiç yılmadan devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜNÜ
CEHENNEME ÇEVİREN YETKİLİLERİ İSTİFAYA DAVET EDİYORUZ
02 MAYIS 2008**

1 Mayıs Birlik, Mücadele ve Dayanışma Gününü DİSK Genel Merkezi'ne saldırı ile başlatan, İstanbul'u sıkıyönetim alanına çeviren, tüm yurttaki emekçilere polis terörü uygulayan, 500'ün üzerinde emekçiyi gözaltına alan güçleri, yetkilileri kınıyoruz. Tüm dünyada işçi bayramı olarak kutlanan 1 Mayıs'ı Türkiye'de emekçiler için cehenneme çeviren yetkilileri istifaya davet ediyoruz.

TMMOB ve TMMOB'liler de bu terörden nasibini aldı. Adana'da miting dağıldıktan sonra bayrakları toplamak için alanda kalan Makina Mühendisleri Odamızın Öğrenci Üye Temsilcinin kolu bilerek ve isteyerek, polisler tarafından kırıldı. Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın İstanbul Şubesi yöneticileri, Makina Mühendisleri Odamızın Kocaeli Şubesi yöneticileri gözaltına alındı. Çok sayıda üyemiz, yalnızca tüm dünyada kutlanan "Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü"nü kutladığı için gözaltına alındı.

Siyasi iktidar ve kolluk kuvvetleri, IMF, Dünya Bankası politikalarını uygulama ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'nda somutlanan emek düşmanı tutumlarını 1 Mayıs'ta bir kez daha ortaya koydular.

Anti demokratik uygulamalarla İstanbul'u sıkıyönetim alanına çeviren, tüm yurttaki işçisine, kamu çalışanına, tüm emekçilere, vatandaşlarına polis terörü uygulatan bütün yetkililer derhal istifa etmeli, bütün gözaltına alınanlar derhal serbest bırakılmalıdır.

Tüm bu baskılar emekten yana olanları yıldırmayacaktır. TMMOB ve Odaları, diğer emek-meslek örgütleri ile birlikte omuz omuza haklı mücadelesine devam edecektir.

İnadına, her şeye rağmen YAŞASIN 1 MAYIS...

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TTB MERKEZ KONSEYİ BAŞKANI GÜRSOY'UN
DARBE GÜNLERİNİ HATIRLATIR ŞEKİLDE
GÖZALTINA ALINMASI KABUL EDİLEMEZ
03 MAYIS 2008**

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Gençay Gürsoy'un, 2004 yılında Basın Kanunu'na muhalefetten açılan bir davadan dolayı, 4 yıldır ikamet etmekte olduğu İstanbul'da bulunamadığı iddia edilerek, Tabip Odası Genel Kurulu'na katılmak üzere geldiği Ankara'da sabah saat 05:00'te kaldığı otelden gözaltına alınması kabul edilemez.

Gençay Gürsoy'un 4 yıldır izine ulaşamadığı iddia edilerek, sabaha karşı bir baskınla gözaltına alınması tam bir demokrasi ayıbıdır. Ülkemizin en önemli meslek örgütlerinden olan Türk Tabipleri Birliği'nin Başkanına yönelik bu demokrasi ayıbı bir önce düzeltilmelidir. Konuyla ilgili doğrudan sorumlu olan tüm yetkileri bu yanlış bir an önce düzeltmeye çağırıyoruz.

Siyasi iktidarın emek-meslek örgütlerine yönelik baskı politikalarının devamı olan bu gözaltının, tam da 1 Mayıs'ın ertesine denk gelmesi, bu tür baskıların artacağına bir göstergesidir. Kendine gelince "demokrasi havarisi" kesilen AKP'nin, emek-meslek örgütlerine yönelik zorbaca, darbe günlerini hatırlatır uygulamalarını protesto ediyoruz.

Bu ülkenin özgürleşmesi, demokratikleşmesi için mücadele veren emek-meslek örgütlerini bu tür baskıların yıldıramayacağı bilinmelidir.

TMMOB bütün örgütlü yapısı ile birlikte TTB ve TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Gençay Gürsoy'un yanındadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, SİYASAL İKTİDARIN SAMİMİYETSİZLİĞİ NEDENİYLE
“İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YASA TASARISI”
KOMİSYONUNDAN ÇEKİLDİ
13 MAYIS 2008**

Sosyal barış yerine gerginlik politikasını bir yönetsel tarz olarak benimseyen AKP İktidarı, gergin ortama her gün yenisini ekleyerek ülkeyi yönetmeye çalışmaktadır. Uzlaşma kültürüne sahip olunmadığından, ortak aklın ortaya çıkması engellenmekte, sorunların çözümü yerine çözümsüzlük dayatılmaktadır. Milli iradeye tanınan mutlak haklılık, temsil edilen milletin felaketi olmaktadır. Parlamentodaki oy çokluğuna dayanılarak çıkarılan her yasada ama her yasada toplumsal uzlaşma aranmamaktadır. Bu yasalar, toplumun tüm kesimlerini ilgilendirdiğine göre, toplumu temsil eden demokratik yapıların görüşünün alınması zorunludur. Aksi halde bu yönetim anlayışının demokratik olduğunu söyleyemez. Bugün yaşadığımız da budur.

Siyasal iktidar, temel yasa yapmak yerine torba yasa adı altında ilgili ilgisiz konularda yasa değişikliği yapmakta ve bu değişikliklerden toplumun haberi olmamaktadır. Bu torba yasaları emek-meslek örgütlerinin izlemesi dahi olanaklı olmamaktadır. İki yıldan bu yana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde kurulu bulunan Ulusal Konsey bileşenleri ile “İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı” üzerinde çalışılmaktadır. Alt komitede yasa tasarısının son şekli verilmek üzere çalışmalar yapılırken “İstihdam Paketi” olarak bilinen torba yasanın içine iş sağlığı ve güvenliği konuları da derç edilmiş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın teşkilat kanununda yapılan değişiklik ile de iş güvenliği mühendislerinin eğitim ve sertifikaları da piyasaya açılmıştır. Bir kamusal hizmet daha piyasalaştırılmış ve Bakanlığın kendisinin bu yetkiyi nasıl kullanacağı da yönetmeliğe bırakılmıştır. İsteyen istediği yerden iş sağlığı ve güvenliği hizmeti satın alacaktır. İş sağlığı ve iş güvenliği çalışma hayatının önemli bir sorunu iken, iktidar piyasaya havale ederek sorunu çözmüştür (!).

İktidar sorunu istihdam paketinde çözerken, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı çalışmalarına dâhil ettiği emek ve meslek örgütlerine haber vermemiş, niyetlerini gizlemiştir. Bakanlığın yetkilerinde yapılan değişiklik, TBMM Komisyon aşamasında dâhil edilerek örgütler atlatılmıştır. Her şeyden önce, etik olmayan yol ve yöntemlerle sosyal barışın sağlanamayacağı açıktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde kurulan “Ulusal Konsey” fikri heyecanla karşılanmışken, sosyal tarafların birlikte tartışıp çözüm üreteceği beklentisi, siyasal iktidar tarafından yok edilmiştir. Siyasal iktidarın demokratik anlayışla uyuşmayan “ben yaptım oldu bitti” anlayışı bu konudaki her türlü diyalog kapılarını kapatmıştır.

Bu nedenle, TMMOB siyasal iktidarın demokrasi oyununda figüran olmayacağını açıklayarak İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı Komisyonu’ndan çekilmiştir.

TMMOB bu konuda da AKP iktidarını uyarmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

14 EKİM
TMMOB MİTINGİ

**MÜHENDİSİ, MİMARİ, ŞEHİR PLANCISINI SOKAĞA DÖKEN
SİYASAL İKTİDAR UTANMALIDIR.
TMMOB 14 EKİM'DE ANKARA'DA.
13 EYLÜL 2006**

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları 14 Ekim 2006'da Ankara'da, TMMOB mitinginde buluşuyor.

- Ülkemizin tüm varlıkları özel sermaye istismarından kurtarılarak, toplumsal gönencimizin arttırılmasına yönelik ulusal, bölgesel ve kentsel düzeyde planlı ve kamusal bir ekonomi politikası esas alınarak, kamusal kaynaklara dayalı ve istihdamı artırıcı sanayileşme ve kalkınma hedefine yönelik, özelleştirmelerin durdurulması, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesi için,
- Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesi ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir politika izlenmesi için,
- Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkmak için,
- Eğitimde öğrencileri müşteri olarak gören zihniyetin egemen olmasını sağlamaya yönelik girişimlere ve eğitim hizmetlerini bütünüyle bir pazar haline getirme çalışmalarına karşı durmak için,
- Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması için,
- Tutuklu ve hükümlülerin tecridine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmesi, cezaevlerinde insani yaşam koşullarının hâkim kılınması için,
- Başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılması için,
- Ülkemizin doğasının korunması, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesi için,
- Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılması için,
- Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını önlemek için ve tüm emekçi kadınların mücadelelerinin yanında olmak-birlikte mücadele etmek için,
- Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durmak için,
- Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanması için,

- Ülkemizde başta “Kürt sorunu” olmak üzere tüm sorunların demokratik yöntemlerle çözümü ve barış içinde bir arada yaşamı savunmak için,
- AB müzakere sürecinin ülke çıkarları, çalışanlar, demokratik hak ve özgürlükler yönünden bir mücadele süreci olarak değerlendirilmesi için,
- Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak için,
- “Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak için,
- Hasankeyf’te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama’da, Eşme’de, Belek’te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi’nde, Munzur’da, Sinop’ta, Aloinoi’de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek için,
- Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade etmek için, savaşa karşı barışı savunmak için,
- TMMOB yasasına gereksiz ve yanlış yapılan müdahaleleri engellemek için,
- Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunlarını ülke gündemine taşımak; işsiz üyelerimize sahip çıkmak için,
- “Geleceğe uzak olan üzüntüye yakındır” lafzından yola çıkarak “gençlik geleceğimizdir” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için,
- Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için,
- Emeğe, insanımıza, üyemize, yasama, mesleğimize ve ülkemize sahip çıkmak için,
- Ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlikçi ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için,

14 Ekim 2006 günü Ankara’da buluşuyoruz!

Kapitalizmin ve emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel tüm örgütlerinden bağımsız, “Bir Başka Dünya, Bir Başka Türkiye, Bir Başka Yaşam Mümkün”dür.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÜCRETLİ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI GELECEKLERİNE SAHİP ÇIKIYOR!...

14 EKİM'DE ANKARA'DA BULUŞUYOR!...

15 EYLÜL 2006

Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye, yaşamın bütün alanlarında egemenleşiyor. Yeni-liberal politikalar ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, kentler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor. Yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor; şiddet her biçimiyle yaşamın her noktasında boy gösteriyor. Ortadoğu'yu kan gölüne çeviren ABD ve işbirlikçileri; şimdi de Lübnan'da yaşanan katliamlarla, işgali boyutlandırarak derinleştiriyor. Ülkemiz de AKP iktidarının taşeronluğunda; uluslararası sermayenin bu coğrafyaya biçtiği rolü oynamaya zorlanıyor. Ortadoğu'da savaş ortamı içine çekilme manevraları, 24 Ocak'la başlayan, 12 Eylül darbesiyle devam eden, yeni-liberal kapitalist sistemle bütünleşme sürecinin bir sonucu olarak karşımıza çıkıyor.

Bu süreçte ülkemiz, uluslararası sermayenin küresel istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar tüm alanlarda yapısal bir dönüşüm programına tabi tutuluyor. Geçmişte borçlanma yoluyla gelişmeyi öngören uluslararası sermaye; önce IMF, sonra DTÖ şimdi de AB aracılığıyla bu borç batağından çıkmak için yeni bir dönüşüm programı öneriyor. Yıllardır sıcak para uğruna bu programı yürüten geçmiş iktidarlar; sermaye dolaşımının ve hizmet ticaretinin serbestleştirilmesi, kamu yönetiminin etkinliğinin azaltılması, toplumsal duyarlılığın iğdiş edilmesi, ulusal kaynaklarımızın özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal kimliğinden uzaklaştırılması doğrultusunda yol almış; ancak bu süreç, ülkemizi krizden krize sürüklemiştir.

Bir umut olarak halkımıza sunulan bu hükümet döneminde de aynı süreç katlanarak devam ediyor. Yani değişen bir şey yok! Daha da kötüsü; ranta dayalı siyasetin tıkandığı, yaşamın köleleştiği, medyanın pazarlama şirketlerine döndüğü koşullarda tek umut haline gelen yargıya yapılan müdahalenin de bu hükümet döneminde; açık ve kural tanımaz bir saldırganlığa dönüştüğünü görüyoruz. İslami değerlerin, yeni-liberal kapitalist değerlerle buluşma sürecindeki rolüyle AKP, artık zihinleri de tümüyle köleleştirmeyi amaçlıyor. Bu gelişmeler; yaşama mücadelesi veren halkımız ve "aydınlanma"nın ürettiği bir değer olarak bilim, kültür ve meslek adamları açısından da kaygı vericidir.

Bu süreçte uluslararası sermaye çevrelerinin çıkarları için, AB ile uyum adı altında sunulan, ancak AKP'yi besleyen sermaye gruplarına da hizmet eden ve bu yüzden TBMM'de dahi yeterince özümsemeyen, değerlendirilmeyen, eleştirilmeyen ve tartışılmayan ve yangından mal kaçırıcısına hızla çıkarılan yasalarla; kentlerimiz, köylerimiz, yaşam çevrelerimiz, yaşamımız; mühendislik-mimarlık uygulamaları ve mühendis, mimar ve şehir plancılarının sosyal konum ve koşulları da doğrudan olumsuz biçimde etkileniyor.

Bu durumun somut göstergeleri; insan yaşamının her aşamasından sorumlu mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının hızla işlevsizleşmesi; yaşam çevrelerinin, alanlarının ve kaynaklarının bilime, akla ve mesleki birikime dayanmayan bir biçimde tahrip edilmesi, işlevsizleşen meslek insanlarının hızla işsizleşmesi ve ücretlileşmesi, ücretli ve ücretlileşen

mühendis, mimar ve plancıların, toplum içindeki konumunu yitirmesi, kimliksizleşmesi ve yoksullukla baş başa bırakılmasıdır.

Bu koşullarda varlığını sürdürmeye çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının; bu süreci durdurmak için; TMMOB çatısı altında daha bütünleşmiş, etkin ve insana seslenen, bilimsel, mesleki, kültürel girdilerle zenginleştirilmiş daha politik bir tavra ihtiyacı bulunuyor. Bu tavrın giderek daha güçlü bir TMMOB oluşturacağını görüyor ve bu çerçevede TMMOB örgütlülüğü içinde çoğunluğu oluşturan meslek insanları olarak aşağıdaki taleplerimizi; ilgililere, resmi yapıya ve kamuoyuna iletiyoruz:

1. TMMOB ve TMMOB “Ücretliler” Örgütlenmesi Önündeki En Büyük Engel Olan Anayasanın 135. Maddesi Derhal Değiştirilmelidir!... 12 Eylül Anayasası geçmiş dönemlerde, demokratikleşme paketi olarak sunulan gerekçelerle birkaç kere değiştirildi. TMMOB benzeri “kamu yararına çalışan meslek odalarını” tanımlayan Anayasa'nın 135.maddesi de belli değişikliklere uğradı. Ancak, TMMOB tarafından sürekli olarak hatırlatılan “kamuda çalışan meslek insanlarının oda üyeliğinin isteğe tabi olmamasına” ilişkin değişiklik önerisi dikkate alınmayarak; kamuda çalışanlar için örgütlenme sorunu haline gelen bu uygulama sürdürüldü. Kamu yönetiminin denetlenmesini engellemeyi amaçlayan bu girişim; daha sonra özellikle kamu alanı dışındaki ücretlileri de kapsayacak bir nitelik kazanmaya başladı. Örgütlenmede ücretlileri yok sayan bu anlayış, AB süreci bahane edilerek üretilen yeni mesleki düzenlemelere rağmen hala sürüyor. Meslek odalarının sürece müdahale koşullarını hızlandırmak için gerekli 135. madde değişikliği gerçekleştirilerek; odalara üyelik zorunlu hale getirilmeli ve örgütlenmeyi zaafa uğratan bu ikilem ortadan kaldırılmalıdır!...

2. Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Eğitimi Olmayanlar, Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalıştırılmaz! ... Ne yazık ki; içinde bulunduğumuz ekonomik-politik yönlendirme sürecinde kolaycılığa teslim olan ve “üretici” olmayan “iş bitirme-iş görme” alışkanlıkları; bilimsel, teknik ve sanatsal niteliğin yarattığı kültürel değerler üretme yerine, mevcut değerlerin de “yozlaşmasına” neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak çalışma yaşamında bir “meslek insanı” olarak var olmak giderek daha az değer görmekte; çoğu kez de o mesleğin gerektirdiği hizmetlerde, gerekli ve yeterli eğitimi bulunmayanlar çalıştırılabilmektedir. Hatta bu durum belli zorunluluklar dışında bir eğilim olmaya başlamaktadır. AB uyum sürecinin “mesleki yeterlilikleri” ele aldığı bu dönemde, istihdamı giderek niteliksizleştiren bu akıldışı durumun; kamu-toplum yararı ve geleceği açısından derhal durdurulması gerekmektedir!...

3. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışanlar (Kamuda ve Özel Sektörde); Mesleklerinin Gerektirdiği Hizmetler ve Hizmet Süreleri Dışında Çalıştırılmaz!... Bu olumsuz çalışma düzeninde, iş yaşamının acımasızlığı ve işsizlik tehdidi altında ücretliler; çoğu kez mesleki hizmetler ve bu hizmetler için gereken süreler dışında da çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Oysaki bir meslek insanı olarak, sağlıklı bir iş düzeninin önemli bir parçasını oluşturan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma hayatının her alanında sağlıklı hizmet üretmesi; uluslararası anlamda kabul edilen insani-mesleki hizmet üretim koşullarının oluşmasına bağlıdır. Özel sektörde olsun, kamuda olsun bu tür baskılarla çalıştırılan meslek insanlarının görev tanımlarının hukuki güvenceye kavuşturulması; mesleki kimliğin korunması ve geliştirilmesi açısından zorunluluktur. Ücretli çalışanlar açısından mesleki hizmet normlarının belirlenmesi ve uygulanması konusundaki çalışmalar

derhal başlatılmalıdır. Bu anlamda kamuda idari vesayet altında mesleki hizmet üretiminde yaşanan güçlükler nedeniyle, kadro görev tanımları, mesleki eğitime, uzmanlıklara, deneyim ve bilgi birikimine saygı temelinde düzenlenmeli, çoğu kez bir sürgün tehdidi olan uygulamalara derhal son verilmelidir.

4. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışanların (Kamuda ve Özel Sektörde); Aynı Hizmeti Üretirken Farklı Statülerde Çalıştırılması ve Farklı Ücretler Alması Kabul Edilemez!... İşletmelerin hızla yapı değiştirdiği ve bağlı olarak çalışma yaşamının hızla değiştiği, esnekleştirildiği ve kuralılaşlaştırıldığı bu süreçte; genişleyen ve farklılaşan hizmet-çalışma koşullarının, aynı hızla mesleki normlarla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda ülkemizde kanıksanan “statü” farklılıkları bu temelde yeniden ele alınmalı; çalışma yaşamının esnekleşmesine ve kuralılaşştırılmasına karşı çıkmalı, kamuda ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli uygulaması ve bağlı olarak özel sektörde ve kamuda ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır!...

5. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışanlar (Kamuda ve Özel Sektörde); Güvencesiz Bir Gelecek İçin Çalıştırılmazlar!... Yeni-liberal politikaların kamu kaynaklarına, sosyal güvence ve sağlık sistemine müdahalesi sonucu yeniden düzenlenen Sosyal Sigortalar, Genel Sağlık Sigortası yasaları ile tüm yurttaşların sosyal güvence hakkı “mezarda emekliliğe”, sağlık hakkı “paran kadar sağlığa” indirgenmektedir. Olumsuz emek piyasası koşullarında, çoğu kez zaten güvencesiz bir biçimde çalıştırılan mühendis, mimar ve plancıların; bu değişikliklerle geleceğe ilişkin hiçbir umudu kalmamaktadır. Bu anlamda sosyal devletin yeniden kurumlaşması ve sosyal güvence mekanizmalarının yeniden örgütlenmesi zorunluluktur!...

6. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışanlar (Kamuda ve Özel Sektörde) İçin Gerçek Güvence; Uluslararası Hukuka Uygun Sendikal Hakların Kullanılma Güvencesidir!... TMMOB üyelerinin 1/3'ünü oluşturan 70.000'e yakın mühendis, mimar ve plancı, kamuda çalışmaktadır. Ancak bu önemli kesimin, toplu sözleşme ve grevi de içeren sendikal hakları; uluslararası normlara uygun olmayan bir biçimde engellenmiş, bu konuda AKP iktidarının kendi sözlerini bile yerine getirmeme ısrarını sürdürdüğü, “toplular görüşmeler” adı altında bir gösteriye dönüşmüştür. Devlet Memurları Yasa Tasarısıyla iş güvencesini ortadan kaldırarak, esnek ve sözleşmeli bir çalışma hayatını emekçilere dayatmaya devam eden, kamu hizmetlerinin tasfiyesinin aracı olan özelleştirme uygulamalarını sürdüren iktidarların; özelleştirmeler nedeni ile mağdur olan memur, işçi, sözleşmeli ve geçici personelin sorunlarını çözmesi ve bu hakları teslim etmesi de beklenemez. İçinde üyelerimizin de bulunduğu başta KESK olmak üzere sendikali kamu çalışanlarının örgütlü mücadelesi sonucu olarak bu haklar bir kazanıma dönüşecektir. Özel sektörde ise parçalı bir biçimde istihdam edilen ücretli çalışan mühendis, mimar ve plancıların az bir kısmı, büyük işyerlerinde sendikal örgütlenmeler içinde yer alabilmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışan mühendis, mimar ve plancıların uluslararası hukuka uygun grevli- toplu sözleşmeli sendikal hakların kullanımına sahip olması geleceğimizdir!...

7. Kamuda Çalışan Mühendis, Mimar ve Plancıların Ücretleri Derhal İnsanca Yaşanabilecek Bir Düzeye Çıkarılmalıdır!... Kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve plancılar açlık ile yoksulluk sınırları arasına sıkışan ücretleriyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmaktadırlar. Bu duruma rağmen, AKP hükümeti de diğer hükümetler gibi, kamu emekçilerinin GSYİH'den aldıkları payın giderek düşürülmesi ve emekçilerin insanca

yaşayacak bir ücret alması yerine, tahmin edilen enflasyon rakamları kadar zam yapma anlayışından vazgeçmiyor. Bu zammı da bir lütufmuş gibi kamuoyuna sunuyor ve pazarlık masası dışında başbakanın tek yanlı insafına bırakıyor. Uluslararası güçlerin yönlendirdiği kamunun etkinliğinin azaltılması stratejisinin bir parçası olan bu politikaya derhal son verilmeli; kamuda çalışan mühendis, mimar ve plancıların ücretleri derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalıdır!...

8. Ülkemiz Mühendis, Mimar ve Plancıları İşsiz ya da İşsizlik Tehdidi Altındayken; Yabancıların Çalışmalarını Kolaylaştıran Yasal Düzenlemeler ve “Kilit Personel” Uygulaması Kabul Edilemez!... Hükümetin DTÖ politikalarına bağlı olarak GATS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması)’a tabi sürdürdüğü yabancıların çalışma izinlerini kolaylaştıran uygulamalar; yabancı mühendis, mimar ve plancıların ülkemizde çalışmalarını izlenemez, denetlenemez ve hatta bilinemez hale getirmektedir. Ayrıca, bu kapsamda özellikle stratejik açıdan önemli uluslararası kaynaklı projelerde karşılaşılan “kilit personel” uygulaması ile bu süreç daha da katlanılmaz hale gelmektedir. Ülkemiz mühendis, mimar ve plancıları işsiz ya da işsizlik tehdidi altında çalışırken; ülkemizi sömürge bir ülke statüsüne indirgeyen yabancıların çalışmalarını kolaylaştıran yasal düzenlemeler ve “kilit personel” uygulaması kabul edilemez!...

9. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları İçin (Kamuda ve Özel Sektörde); Çağdaş Yaşamın Gerektirdiği Yeni İstihdam Alanları Yaratılmalıdır!... Yaşamın her alanında mühendis, mimar ve şehir plancısı olarak çalışan ücretliler alanını; günümüz dünyasında hizmet çeşitliliğinin artması ve ülkemizde yaşanan ücretleşme eğilimi göz önüne alındığında, daha da büyüyecektir. Bu eğilim doğrultusunda güncel gereklere uygun ciddi bir istihdam politikası oluşturmamız gerekirken; bu yapılmamakta, ülkemiz kaynaklarının sömürüsüne dayanan politikalarla, yalnızca nitelikli işgücünün ihracı teşvik edilmektedir. Ancak işsizlik krizini çözmeye çalışan gelişmiş ülkelerin yönlendirildiği uluslararası nitelikli emek pazarı, giderek ülkemiz meslek insanlarına daha kapalı hale gelmektedir. Bu nedenle, bir yandan bu sürece ciddi bir direniş göstermek, diğer yandan da ülkemiz insan kaynaklarının heba olmamasını sağlayacak politikaların; meslek alanlarında örülmesini sağlayacak adımları hızla atmak gerekiyor. Uluslararası gelişmeler bu gereklilik temelinde değerlendirilmeli; mühendis, mimar ve şehir plancıları için (kamuda ve özel sektörde); çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır!...

10. Kamuda ve Yerel Yönetimlerde; Ülkesel ve Yerel Kaynakları Harekete Geçirecek Teknik Personel İhtiyacı Karşılmalıdır!... Çoğu kamu kuruluşunda, özellikle yerel yönetimlerde ciddi teknik personel ihtiyacı bulunuyor. İşsizliğin ciddi boyutlara ulaştığı ülkemizde; toplumun teknik hizmet ihtiyacı da ortadayken, bu ihtiyacı karşılayacak yönetsel uygulamaların olmaması anlaşılır bir şey değildir. Bugünlerde çokça ihtiyacımız olan kamu kaynaklarının envanterini çıkarmak başta olmak üzere tüm kamusal hizmetlerde; kamunun mühendis, mimar ve şehir plancısı personel ihtiyacı karşılanmalı; bu kapsamda kadro açısından çoğu yetersiz olan yerel yönetimlerde, mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdamı zorunlu hale getirilmelidir!...

11. Üniversitelerin Bilimsel Niteliği Geliştirilmeli ve Nitelikli Akademik Personel İhtiyacı Karşılmalıdır!... ÖSS, YÖK ve özel üniversitelerin baskısı altında kamu üniversitelerinin hızla nitelik kaybetmesine karşı hiçbir politika geliştirmeyen AKP hükümeti; aksine 15 yeni üniversite açarak, üniversite sistemini daha da yozlaştıracak girişimlerde bulunmaktadır.

Ülkemiz geleceğinin bilimsellikten uzaklaşmasına neden olan bu süreçle bağlantılı olarak; kamu kaynaklarıyla yetiştirilen akademik personelin, vakıf üniversitelerinin parasal gücüne karşı koyamayarak kamu üniversitelerinden ayrıldığı ya da bu koşullarda akademik verimliliğinin ciddi oranda düştüğü görülmektedir. Bu koşullarda kamu üniversitelerinin, nitelikli meslek insanı yetiştirmesi bile tartışmalı hale gelmiştir. Ülkemiz geleceğini belirleyecek kadroların yetiştirildiği bilim yuvalarının niteliğinin güçlendirilmesi; nitelikli akademik personel ihtiyacının karşılanmasına bağlıdır. Bu sürece son verilmeli ve üniversitelerin nitelikli akademik personel ihtiyacı derhal karşılanmalıdır!...

12. Kişilerin-Hizmetlerin Serbest Dolaşımına Bağlı Olarak Yapılan Mesleki Hizmete İlişkin Düzenlemelerde; Ülkemiz Meslek İnsanlarının İhtiyaçları ve Olanakları Yok Sayılamaz!... Özellikle AB süreci ile bağlantılı olarak gündeme gelen serbest dolaşım ile ilgili düzenlemeler; mesleki yeterlilikler, mesleki eğitim, unvan (yetki) kullanımı, sürekli mesleki gelişim, mesleki hizmet sigortası ve stajla (ön deneyim) ilgili geniş kapsamlı birçok yasal değişikliği içermektedir. Bu kapsamda yapılacak değişikliklerin 2010 yılına kadar gerçekleştirilmesi; halen sosyal sigorta kurumlaşmasını bile uygulamaya geçirememiş ülkemizde, ciddi bir altyapı çalışmasını gerektirmektedir. Bu değişikliklerin, zaten yürürlükteki ranta dayalı sistemin sorumluları tarafından yapılacağı düşünüldüğünde kaygımız çoğalmaktadır. Bu olumsuz sürecin içinde her şeye rağmen ayakta kalmaya çalışan ve kendine özgü bir deneyim kazanan mühendis, mimar ve plancılarının ihtiyaçları ve olanakları gözetilmeden yapılacak düzenlemeler, ancak hizmetlerin yabancılaşması sürecini hızlandıracaktır. Bu temelde ülkemizde ücretli çalışanların da ihtiyaçları ve olanakları gözetilerek hazırlanacak mesleki düzenlemelerin derhal yürürlüğe girmesi gerekmektedir!...

13. Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Olarak Çalışanların (Kamuda ve Özel Sektörde); Fikri Hakları Hukuki Güvence Altına Alınmalıdır!... Ülkemizdeki bir başka gerçek de, her düzeyde ve her alanda fikri hakların sürekli olarak yok sayılması ve kimi hallerde gasp edilmesidir. Patent, telif ve paralel hakları içeren fikri haklar; teknolojik ve sanatsal bağlamda bir ülkenin geleceğine ilişkin önemli göstergelerdir. Kamuda ve özel sektörde yapılan üretimin, yıllardır yürütülen dışa bağımlı ve taşeronlaştırıcı politikalarla her ne kadar özgünlüğü tartışmalı olsa da, ücretli çalışanları da içerecek biçimde fikri hakların güçlendirilmesi ve hukuki koruma altına alınması, mühendislik, mimarlık ve planlama alanlarının geleceği açısından zorunluluktur! Bu tavır, tasarıma, üretime ve bilgiye gösterilmesi zorunlu olan saygının bir sonucudur.

14. Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Hizmetlerinde Mesleki Kimlik ve Verimlilik; Yukarıda Sıralanan Taleplerin Hukuki Güvenceye Kavuşması İle Olanaklıdır!... Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir. Yukarıda sıraladığımız birçok talebin, ülkemizin uluslar arası yeni-liberal politikalara direnen ve “kamu ve toplum” yararını gözetilen bir anlayışla yönetilmesiyle karşılanabileceği açıktır. Bu politikaların desteklenmesi ve yukarıdaki taleplerimizin hukuki güvenceye kavuşturulmasıyla, mesleki kimlik kaybına karşı insan odaklı ve bilimden yana toplumsal bir hizmetin ve toplumsal verimliliğin sağlanacağı unutulmamalıdır!...

15. Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Hizmetlerinde Mesleki Kimlik ve Verimlilik; Kamu-Toplum Yararınadır!... Bilim yoluyla elde edilmiş tüm bilgilerden akıl ve deneyim yoluyla somut sentezlere vararak insana ve insanlığa yararlı oluşumları yaratma gücü ve

çabası içindeki mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları; bilimi, ekonomiyi, zamanı ve fiziksel kaynakları en iyi şekilde değerlendirip, ekonomik, güvenli, çevresel ve sosyal olarak kabul edilebilir çözümleri bulurlar ve insanlığın doğal hakkı olan yaşanabilir çevrelerin oluşmasını ve sürdürülmesini sağlarlar. Herkes bilmelidir ki bu hizmetler, kamu yararındadır, toplum yararındadır!...

Günümüzün yüklü gündemi ve sorunları karşısında; üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren, toplumsal sorumluluğu gereği toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam eden TMMOB; yukarıda belirtilen ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının haklı taleplerini destekliyor ve bu doğrultuda onları;

1. Anayasanın 135. maddesinin değiştirilmesi için,
2. Yasadışı unvan kullanımının engellenmesi için,
3. Mühendis, mimar ve plancıların işsiz kalmaması için,
4. Sağlıklı bir istihdam politikası, yeni istihdam alanlarının oluşturulması için,
5. Ücretli çalışanların gereken hizmet ve hizmet süreleri dışında çalıştırılmaması için,
6. Aynı hizmeti üretirken farklı statü farklı ücret uygulamasına son vermek için,
7. Giderek yoksullaşmaması, ücret yetersizliği ve dengesizliği sorununu çözmek için,
8. Sigortasız çalışmaya son vermek, daha insani ve adil bir sigorta sistemi ve gelecek için,
9. “Mezarda emeklilik” ve “paran kadar sağlık” anlayışına dur demek için,
10. Uluslararası hukuka uygun sendikal hakların kullanılma güvencesi için,
11. Çalışma yaşamının yabancılaştırılmasını ve “kilit personel” uygulamasını durdurmak için,
12. Kamuda çalışanların çalışma alanlarının yok edilmemesi için,
13. Ücretlerinin derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılması için,
14. Toplu görüşme masalarının toplu sözleşme masalarına dönüşmesi için,
15. Baskı, sürgün ve siyasi kadrolaşma uygulamalarına derhal son verilmesi için,
16. Kamuda ve yerel yönetimlerde; teknik personel ihtiyacının karşılanması için,
17. Üniversitelerin bilimsel niteliğinin geliştirilmesi, nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için,
18. Yeni mesleki düzenlemelerde; ülkemiz ihtiyaçları-olanaklarının yok sayılmaması için,
19. Ücretli çalışanların da mühendis, mimar ve şehir plancısı olduklarını hatırlatmak için,
20. Fikri hakların hukuki güvence altına alınması için,

21. Mesleki kimliğimize yabancılaşmamak için,
22. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının toplum hizmetinde olacağı bir gelecek için,
23. Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için,
24. Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme ilkesini yaşama geçirmek için,
25. Bugüne dek söylediklerimizi bir kez daha hep birlikte söylemek için,

14 Ekim 2005 Cumartesi günü, Ankara'da alanlarda buluşmaya çağırıyor!...

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KADIN MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI HAKLARINA VE GELECEKLERİNE SAHİP ÇIKIYOR. 14 EKİM'DE ANKARA'DA BULUŞUYOR! 18 EYLÜL 2006

Cinsiyet ayrımcılığı, aile içi ilişkilerden başlayarak toplumsal hayat içerisinde her düzeyde yaşanmaya devam ediyor. İş yaşamında, sosyal yaşamda, aile içi yaşamda kadının kadın olmasından kaynaklı sorunlar, tarihsel, kültürel, dinsel faktörler nedeniyle görmezden geliniyor, kadın sorunu indirgemeci bir mantıkla ele alınarak "sığ" politikada malzeme olarak kullanılıyor.

Küresel kapitalizmin yeni liberal politikaları, kadının toplumsal alanda cinsiyetçi politikalarla daha fazla ezilmesine olanak sağlıyor, bunun sonucunda da kadının aile, toplum ve çalışma yaşamındaki konumu daha fazla geriliyor. Ülkemizde de IMF ve Dünya Bankası'nın yapısal uyarılama programlarının getirdiği özelleştirmeler ve yoksulluğun yaygınlaşması ve derinleşmesi sonucunda ilk önce işten atılanlar kadınlar oluyor. Düşük ücretli meslek grupları kadınların yoğun çalıştığı sektörler haline geliyor. Kayıt dışı çalışanların büyük çoğunluğunu yine kadınlar oluştururken, yoksulluk ve işsizlik derinleşiyor ve bu durum da ilk önce kadınları vuruyor.

Aile yaşamında ve çalışma hayatında kadının konumuna bakıldığında koşulların hiç de eşitlikçi olmadığı görülüyor. Anayasa'da "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir" ifadesi bulunmasına karşın, yasal düzenlemeler yeterli olmuyor. Kız çocuklarının okutulmamasına, töre cinayetlerinin hala devam etmesine, iş yaşamında kadın istihdamının engellenmesine olanak sağlayan her türlü düşünce ve yapı ülkenin her noktasını sarmış durumda.

Anayasa'nın 10. maddesi, İş Kanunu'nun 5. maddesi, CEDAW'ın (Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi) 11. maddesi ve diğer maddeleri ile Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) belgelerinde cins ayrımı yapılmaması yer almasına karşın MTA, TPAO, DSİ gibi kamu kuruluşlarında personel alım ilanlarında cins ayrımı yapılması ülkenin bulunduğu yeri açıkça gözler önüne sermektedir. Bu uygulamaları yapanların da kamu kuruluşları olması dikkat çekicidir.

Oysa üniversitelerimiz bünyesindeki bölümlere öğrenciler, kadın erkek ayrımı yapılmadan alınmakta, erkekler ve kadınlar mesleğinin gerektirdiği zor arazi koşullarında bile çalışabileceği bilinciyle mezun olmaktadır. Ama bu ülkenin gerçeğinde, aynı iş koşullarında erkeklerle eşit çalışma gücüne sahip kadın meslektaşlarımız aleyhine çalışma hayatına girişte politik ve yönetsel tercihlere bağlı olarak cinsiyet ayrımcılığı yapılması vardır. Böyle bir ayrımcılık yapan bu zihniyet, kadınların üniversitelerin mühendislik bölümlerine alınmalarını savunan bir anlayış ile özdeşdir. İstihdamda cins ayrımcılığının örnekleri yaşanırken, bugün eğitilmiş kadınların bile sorunlarının çok fazla olduğu iş hayatında; sosyal güvencesiz işçi olarak çalışan kadınlar, "eşit işe eşit ücret" uygulamasından yoksun olarak çalışmakta, kadın kimliği ucuz emek gücü olarak görülmektedir.

Bu ve benzeri tespitler genişletilebilir.

İşte bu tespitlerle;

Kadın mühendis, mimar, şehir plancıları,

Sosyal adalet için,

İş güvencesi için,

Eşit işe eşit ücret için,

Eğitim ve sağlığa ayrılan payın yükseltilmesi için; Kadınlara yönelik sosyal, siyasal ve kültürel alandaki ayrımcılığın kaldırılması için,

İrkçı-şoven ve cinsiyetçi eğitime son verilmesi için,

Fırsat eşitliği için;

Kamusal ve özel alanda kadına yönelik şiddetin son bulması için;

Kadınlara yönelik tüm ayrımcılığın kaldırılması için,

Kadınlara yönelik uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi için; Ev işlerinin toplumsallaşması, gündüz bakımevlerinin ve kreşlerin açılması için; Çalışma yaşamındaki cinsiyetçi bakışın değişmesi için,

Terfi ve atamalarda eşitlikçi davranılması için,

Çalışma yaşamının demokratikleşmesi için,

Kadınların yetki ve karar mekanizmalarında yer alması için,

İşsizlik, yoksulluk ve şiddete karşı durmak için,

Onurlu bir yaşam için,

Türkiye’de, Irak’ta, Filistin’de, Lübnan’da ve tüm dünyada mağdur olan kadınlar için,

Tüm kadınların “kadın dayanışması”nı göstermek için,

14 Ekim’de Ankara’da TMMOB mitinginde buluşuyor.

TMMOB, “Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cins ayrımcılığı çözülmeden özgür ve eşit bir toplum yaratılması mümkün değildir” demektedir.

Kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında!

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU YASA TASARISI İLE
YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDAKİ YASADA
DEĞİŞİKLİK YAPACAK YASA TASARISI
TBMM GÜNDEMİNDEN ÇIKARILMALIDIR
19 EYLÜL 2006**

“Siyasal iktidar şaşırılmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasal iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır.”

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugün açılacak Meclisin gündeminde yer alan, AB uyum yasaları çerçevesinde temel yasalar başlığı altında görüşülecek olan “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu tasarısı” ile “4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun’da yapılması düşünülen değişiklik tasarısı”nın Meclis gündeminden düşürülmesini istemektedir.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları siyasal iktidarın bir yeni oldu bittisi ile karşı karşıyalar. Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları gene “ben yaptım, oldu” diyen bir anlayışla karşı karşıyayız.

“Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı” Meclisin ilgili Komisyonunda itirazlarımız dikkate alınmaksızın kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini ve değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz, yapmamalıdır.

Siyasal İktidar bilimin ve tekniğin dışında bir oldu bitti ile “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı”na mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını da sokmak istemektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleği uygulama kuralları, meslek içi eğitim ve belgelendirme işlemleri bizatihi meslek odalarınca yapılır ve yapılmaktadır. Dünyada bunun başka bir örneği de bulunmamaktadır. Bu yetkinin devlet eliyle kurulmuş ve mühendislik, mimarlık ve şehir planlaması alanıyla ilgili olmayan kurumlara devredilmesi kabul edilemez. Üniversitelerin vermiş olduğu diploma, o bireyin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı kariyerine başlaması için yeteri kadar bilgilendirildiğini belgelemektedir. Diplomadan sonraki süreçte ise meslek örgütleri devreye girmekte ve mesleki uygulama kurallarını bizzat meslek örgütleri belirlemektedir. Kamu otoriteleri, kamu güvenliği ve sağlıklı kentleşme yönünden meslek örgütlerinin bilgi birikiminden yararlanmaktadır. Bizde ise süreç tersine çevrilmek istenmekte ve meslek örgütleri devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.

Bu gün aklın ve bilimsel bilginin doğruluğuna ve yöntemine inanmayan ve TMMOB’nin yetkilerini budamaya çalışan bir siyasal iktidar ile karşı karşıyayız. Bunun adı da AB’ye uyum olarak ileri sürülmektedir. Bu tasarıdaki AB’ye uyum gerekçesi tümüyle bir aldatmacadır.

Bu tasarinın dışında Meclis gündeminde bir başka tasarı daha var:

“Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” da, hiçbir önerimiz kabul edilmeyerek Meclis Genel Kurulu’na sevk edildi.

Bu tasarı, hukuksal, bilimsel, teknik ve her türlü maddi temelden yoksundur.

Tasarının 14. maddesinde; “Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu’nca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 34’üncü ve 35’inci maddeleri ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1’inci ve 7’nci maddeleri uygulanmaz” denilmektedir.

Bu madde, egemen bir devletin kendi kurumlarını ve yetkilerini inkâr eden, hiçbir ulusal kuralı tanımayan, yetişmiş teknik elemanlarını ulusal ve uluslararası sermayenin çıkarları adına yok sayan bir anlayışın maddesidir.

Bu tasarı yanlışlıkla(!) ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır?

1. Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede “mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini” icra edebilecek duruma geleceklerdir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili “akademik bir alan” kaosa sürüklenecektir.

2- Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

3- Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına “yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız” denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşı için de onu istemelidirler.

4- Bu tasarı yasalaştığında, “denetimsiz hizmet sunumu”nun önü açılacaktır. “Ülkemize denetimsiz yabancı girişi”, ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir.

5- Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı “kilit ve idari” personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasi iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasi iktidar bu tasarıları ivedilikle, derhal, şimdi meclis gündeminden çıkarmalıdır. Siyasi iktidar bilim ve teknolojinin dışında “inadım inat” diyorsa, o zaman da bu milletin vekilleri bu tasarıları “evet” dememelidir.

Siyasi iktidarı, bu tasarılarından vazgeçip, 14 Ekim’de Ankara’da alanlarda binlerce mühendisin, mimarın, şehir plancısının topluca söyleyeceği “Başka bir Türkiye”nin şarkılarını dinlemeye çağırıyoruz.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMPERYALİST İŞGAL VE SAVAŞLARA KARŞI
“KAHROLSUN EMPERYALİZM, YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ”
DEMİK İÇİN 14 EKİM'DE ANKARA'DAYIZ
21 EYLÜL 2006

Küreselleşmenin ideologları, seksenli yıllarda dünyanın yeni bir döneme girdiğini söylüyorlardı. Artık dünyayı barış bekliyordu! Demokrasi bekliyordu! Hoşgörü bekliyordu! Üretim ve tüketim artacaktı! Refah gelecekti! Farklı ideolojiler ortadan kalkacak, farklı sınıf çıkarları bulunmayacaktı!. Yeni bir dünya düzeni kuruluyordu!

Ancak bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü ve işsizlik yaşandı.

Bu süreçte, bir yandan az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin uluslararası finans ve ticaret örgütlerine bağımlılığı pekiştirilerek bu ülkelerin sanayileri zayıflatılmakta, tarım sektörleri çöktürülmekte, öte yandan Afganistan ve Irak işgallerini Filistin'deki İsrail işgalinin genişletilmesi ve Lübnan'ı işgale dek varan emperyalist politikalar bugünkü uluslararası ilişkileri belirlemektedir.

Dünyanın efendisi ABD ve müttefikleri, hegemonyasını kabul etmeyen ve stratejik çıkarlarına uygun davranmayan ülkeleri “terörist” ilan edebilmekte, tüm uluslararası anlaşmaları ve temel insan haklarını çiğneyerek ülkeleri işgal etmekte, ülkeleri parçalamakta, on binlerce insanı katletmektedir. Bu çerçevede gündeme gelen Yugoslavya'nın savaşlarla parçalanmasını Afganistan'ın işgali, onu da Irak işgali izlemiştir.

Bu müdahalelerin Afganistan ve Irak ile sınırlı kalmayacağı, Ortadoğu'dan hareketle Kafkasya ve Afganistan üzerinden Orta Asya'ya ulaşan geniş bir coğrafyada enerji koridorunun denetim altında tutulmasının hedeflendiği açıktır. Aynı şekilde bölgemizde İsrail ile birlikte İran ve Suriye üzerinde oyunlar oynanmakta, Türkiye de bu oyunlara dahil edilmeye çalışılmaktadır. Büyük Ortadoğu Projesi (BOP), Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP), Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Projesi (GOKAP) ve en sonunda ABD Dışişleri Bakanının İsrail'e dayanarak dile getirdiği “yeni bir Ortadoğu” çabaları, ABD ve müttefikleri ile İsrail'in bütün hukuk normlarını çiğneyerek cendereye almak istedikleri halklar için bir acı ve kan coğrafyasına işaret etmektedir.

Nükleer silahların kalesi olan ABD, İngiltere, AB ülkeleri ve İsrail'in kendileriyle yarışamayacak İran'ın nükleer programına karşı çıkmaları, Lübnan, İran ve Suriye üzerinde savaş tamtamlarını çalmaları ve öbür taraftan başını ABD'nin çektiği “medeniyetler çatışması” gibi yanıltıcı tezler, yakın dönemde ülkemiz ve Ortadoğu'yu belirleyecek siyasal, askeri, kültürel ve ideolojik koşullara dair ciddi işaretler sunmaktadır.

Tarihsel olarak demokrasileri faşizan uygulamalar ile malul emperyalist ülkeler ile İsrail, Ortadoğu'da “demokrasi”nin yayıcısı olamazlar. Bu yöndeki demagogiler ekonomik ve politik gerçekleri gizlemenin birer unsurudur. Kendi devlet terörlerine karşı halkların meşru ulusal direnme hakkını “terör” olarak niteleyen emperyalizmin, orta ve uzun vadede dünyanın yeniden paylaşımına güçlü kozlarla girme arzusu ve bu arada enerji kaynaklarını kontrol ederek sömürü alanlarını genişletmesi, gerçeğin ta kendisidir.

Bu noktada Türkiye dış politikası, halkımızı ve Ortadoğu halklarını tatmin edememektedir. On yılların emperyalist merkezlere bağımlılık çizgisinin, yalnızca “insani” ya da iç politikada aldatıcı bir şekilde kullanılan “dini” nedenlerle değişeceğini beklemek saf dillik olacaktır. Zira Türkiye, on yıllardan bu yana tarihsel olarak bir taraf olmuş, uluslararası sermaye çevrelerine muhtaç ve bağımlı kılınmıştır.

Ülkemizin emek, demokrasi ve bağımsızlık güçleri, Türkiye'nin uygulaması gereken kişilikli ve bağımsız dış politikayı, ekonomik bağımsızlık ile siyasal bağımsızlık arasındaki kopmaz bağları, bağımsızlıkçı bir temelde işleyerek, sürekli gündemde tutmak durumundadır.

TMMOB Ortadoğu'daki sorunların çözümünü, Irak, Filistin ve Lübnan'ın gerçek ve tam bağımsızlıkları ve Ortadoğu üzerindeki emperyalist senaryoların iflası ve yenilgisinde görmektedir.

Biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan “kırk katır, kırk satır” ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Bir başka yaşam mümkündür.

Evet: Biz yapabiliriz. Biz ABD emperyalizmini ve onun yerli işbirlikçilerini durdurabiliriz. Biz “dünyanın efendisi” ABD ve müttefiklerinin Genişletilmiş Ortadoğu Projelerini geri püskürtebiliriz. Biz Ortadoğu'nun mazlum halklarının kaderini değiştirebiliriz.

Selam Olsun Emperyalizmin İşgallerine Karşı Direnenlere.

Selam Olsun Ortadoğu'nun Mazlum Halklarına.

Bir Başka Dünya, Bir Başka Ortadoğu, Bir Başka Türkiye, Bir Başka Yaşam Mümkündür!

14 Ekim'de Ankara'da TMMOB mitinginde haykıracağız:

Kahrolsun Emperyalizm Yaşasın Halkların Kardeşliği.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YAĞMA YOK.

KENTLERİMİZİN YAĞMALANMASINA KARŞI

14 EKİM'DE ANKARA'DAYIZ

23 EYLÜL 2006

İnsanlığın binlerce yıllık uygarlık mücadelesinin mekânı olan kentler “özgürlüğün ve uygarlığın” kaynağı olarak algılanmış, demokrasi uygulamalarına tanık olmuş, ev sahipliği yapmıştır.

Son yıllarda ise, pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekânlar haline getirilmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur. Kentteki yaşamın ekonomik ilişkiler, siyasi, sosyal ve kültürel ilişkiler dışındaki bütün boyutları toplumsal hafızadan silinmiş, toplumsal yaşamın öznesi olan kent halkı bir nesne haline getirilmiştir.

Dün hazine arazileri ile başladılar...

Önce merkezi ve yerel yönetimler paylaşmadılar. Bir süre sonra bu paylaşım belediye ve il özel idarelerinin hazine arazilerini “imarlı” hale getirmek yoluyla özel çıkarlara dönük “değerlendirilerek” üçüncü kişilere satmasının örgütlendiği bir paylaşım oldu.

Bizim için sorun, hazine arazilerinin merkezi hükümetler mi, yoksa yerel yönetimler eliyle mi satışını sağlamak gerektiği sorunu değildi, hepimizin geleceği için kamu elinde bırakılması, sorunu idi.

Oysa bugün Türkiye'nin gündemi toprak ticaretinden elde edilecek akçenin paylaşımı ile işgal edilmek oldu.

Ülkesel ölçekte yerleşmelerin yaşanabilirliğini ortaya koyacak olan bölge, çevre düzeni, nazım imar ve uygulama planı gibi planlar, o mekânın sosyal, ekonomik ve peyzaj değerleriyle kalkınmaya hizmet etmek durumunda iken; bugün bölge planlarından başlayarak, mekânın fiziksel organizasyonu kalkınmaya dayanan bir açılımla ele alınması beklenen planlar, arsa ve arazi spekülasyonlarını körüklemekten öteye gitmemiştir.

Oysa hava, su, flora ve fauna gibi doğal ve ekolojik kaynaklar / yaşamın sürdürülebilmesi için vazgeçilmez olan toprak üzerinde mülkiyet değil, onu sürekli koruyarak kullanma ve yararlanmaktır.

Topraktan yararlanma hakkı, toplumun yararına aykırı kullanılamayacağına göre, siyasi iktidar rant politikalarından vazgeçmek zorundadır. Ancak böylesi temel bir seçim kentsel ve kırsal toprakların yağmalanmasını ve doğal kaynaklarımızın (su havzaları ve ormanlarımız, kıyılarımız, vadilerimiz, akarsularımız ve kentlerimiz) talanını engelleyecektir.

Küreselleşme ve liberalizasyon politikaları koşutunda kamu hizmetlerinin özelleştirilmesini, yerel yönetimler için bir “reform” olarak sunan yasal düzenlemeler geleceğimizi ipotek altına almaktan başka bir şey değildir.

Ülke yararını göz ardı edenler, tüm değerlerimizi görmezden gelerek “kentsel dönüşüm projeleri” adı altında çağdaş kentleşme ve kalkınma politikaları yerine, siyasi ve kişisel çıkarlar uğruna, kentsel ve bölgesel rant yağmasına dayanan politikaları benimsemişler ve

finans çevrelerinin yönlendirdiği kentsel projeler ile karşımıza çıkmışlardır.

Hemen her ölçekte ve bölgede kullanılmaya başlanan dönüşüm kavramı, kent ve peyzaj değerlerinin belirlediği anlamdan çok finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış ve özellikle ülkemiz peyzaj alanları olan bölgelere saldırıları artmıştır.

Ülkemizin en önemli peyzaj alanlarından;

İstanbul’da; Ömerli İçme Suyu Havzasında Organize Sanayi Bölgesi Planlaması, Galataport, Haydarpaşaport, Küçükçekmece Su Havzası, Kartal-Pendik Kıyı Kesimi Planlamaları, Dubai Kuleleri, Zeyport, Tarihi Yarımada Müzekent Projeleri, Küçükçekmece-Avcılar İç ve Dış Kumsalı, Kartal Alt Merkez Alanı,

Ankara’da; A.O.Ç., AKM Alanı, Güvenpark, Ulus Tarihi Kent Merkezi, Kuşulupark, Papazın Bağı, Tüm vadi eşikleri olan Dikmen, İmrahor ve Zir Vadileri’ndeki imarlaşma,

Antalya’da, Lara Kent Parkı’na Temalıpark diyerek metalaştırılması, Belek Fıstıkçamı Ormanı’na golf sahası yapılarak halktan koparılması gibi parçacı plan ve projelerin neredeyse tümüne; Onlar “kentsel dönüşüm” diyor,

Bizler ise finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor diyoruz. Ülkenin kent gelişimine ve ekolojik zincirlerine darbe ile geleceğimizi ipotek altına aldırılmayacağız diyoruz.

Kentlilik bilinci ve kent kültürü kent politikası olmayanlar, bir taraftan da kentlerimizin kültürel değerlerinin yok olmasına neden olurken, diğer taraftan da kent topraklarının kullanım biçimi ve ekonomik kayıplar ile ülke milli gelirlerini pervasızca harcamaktadırlar.

Artık öyle bir sınır tanımaz, öyle bir rantın kara büyüüne kapılmışlardır ki KORUMA altına alınmış SİT alanlarımızı bile kıyılarımız gibi turşuluk görmüş ve saldırganlıklarını arttırarak gece yarısı operasyonları ile tabiat ve kültür özellikleri ile koruma altındaki alanlarımız metalaştırılmışlardır.

14 Ekim’de Ankara’da buluşacağız ve alanda hep birlikte söyleyeceğiz:

Tüm ülkemizi bir kasırğa gibi saran “Kentsel Dönüşüm Projeleri” ülke ve bölge bağlamında gerek kentsel doğal yapı ve yaşam sürdürülebilirliği gerekse ulaşım ve lojistik işlevler hakkında saptanmış bölgesel planlama stratejileri kamu yararına değildir, hak kullanımına uygun değildir.

Planlar üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanmamış olmasına karşın yağmalanan kentlerimiz yoğun bir “rant projeleri” ablukası altındadır ve ülkemiz belirsiz bir kaos ortamına sürüklenmektedir.

TMMOB, kentlerimizin yağmalanmasına DUR diyor.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“BAŞKA BİR YAŞAM, BAŞKA BİR TARIM MÜMKÜNDÜR” DİYENLER 14 EKİM’DE ANKARA’DA BULUŞUYOR 25 EYLÜL 2006

Kapitalist küresel sömürü düzeninin ilgi alanında; doğal kaynaklar, enerji, sanayi, çevre, tarım, gıda, madenler yanında çalışma yaşamı ve insanlık onuru bulunuyor. Kapitalist küresel sömürü yönteminde; ikna var, işgal var. Türkiye’de “ikna” yöntemi kullanılıyor, Irak’ta işgal. Ülkemizde siyasal iktidarlar, ayrımsız, gereğini yapıyorlar. “Ev ödevinden” az bir sapma olursa önce ekonomik, sonra siyasal ve sonra da sosyal kriz ortamı devreye sokuluyor.

Bizler, mühendisleriz, mimarlarız, şehir plancılarıyız. Yaşamın her alanıyla, her aşamada, her düzeyde ilgiliyiz. Üreteniz, üretimi yönlendireniz. Geleceği planlayan, bugünü gerçekleştirenleriz. Gören, gördüğünü açıkça söyleyenleriz. Halkla iç içe, halka, topluma hizmet edenler, kamu yararını önde tutanlarız. “Üreterek Büyüyen Paylaşarak Gelişen Bir Türkiye” peşinde özveriyle koşanlarız. Yanlısları yargıya götürerek engelleyenleriz. Sömürüye dur diyenleriz.

Bu ülkenin en sancılı, en sorunlu, en sıkıntılı alanlarından “Tarım” üzerine de şunları söylüyoruz:

“BAŞKA BİR YAŞAM, BAŞKA BİR TARIM MÜMKÜNDÜR”

Tarım, Türkiye için sosyal-ekonomik ve politik bakımdan son derecede önemli bir sektördür. Ulusal gelire %11, istihdama %30 katkı koyan, kırsal alanın hemen tek ekonomik getiri kaynağı olan, doyuran-barındıran bir sektördür tarım sektörü. Buna karşın, sektörün son yıllarda sürekli kan kaybettiği, iç ticaret hadlerinin korkunç bir şekilde tarım aleyhine geliştiği, sektörün genelinde üretim artışlarının nüfus artış hızının gerisinde kaldığı, bazı alt sektörlerde üretimde geriye gidişlerin yaşandığı, kırsal yoksulluğun dayanılmaz boyutlara ulaştığı bilinmektedir. Kuşkusuz, doğal ve ekolojik kaynakları bakımından oldukça şanslı, biyoçeşitlilik açısından dünyanın en zengin ülkelerinden birisi olan Türkiye’nin hiç de hak etmediği bu yapı, kendiliğinden doğmadı.

IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla yürütülmekte olan sözde tarımda reform programının, uygulamada kaldığı yıllar boyunca ortaya çıkardığı sonuçları, reformun yürütücülerinden birisi olan Dünya Bankası’nın bir araştırması şöyle özetliyor; Üç yıllık uygulama döneminde, tarımsal gayrisafi milli hasıla 27 milyar dolardan 22 milyar dolara düşmüş, çiftçinin yıllık gelir kaybı 4 milyar dolar olmuş, girdi kullanımı % 25–30 oranında azalmış, bitkisel ve hayvansal tüm ürün gruplarının yarattığı brüt katma değer gerilemiş ve çiftçi, Anadolu’da 450 bin hektar alanı işlemekten vazgeçmiştir. Bu tablonun, sürdürülen politikaların yıkıcı etkisini olanca çıplaklığı ile saptadığına yönelik kuşku yoktur.

Mısırdaki buğdayda, pamukta, narenciyede ve daha birçok üründe yaşanan bu acı süreç, kamunun piyasadan çekilmesine yönelik olarak ortaya konulan gayretler ve pazarlama kanallarının rasyonel bir şekilde oluşturulamaması ile pekiştirilmektedir. Tarladan domates 150 bin liraya çıkarken, kentlerde tüketiciye bir milyon liraya ulaşması, sürekli tekrarlanmasından bıkkınlık veren, ancak kimsenin de sahneden kaldıramadığı bir eski

zaman piyasası olarak sahnelenmeye devam ediyor.

1998 yılından bu yana genetiği değiştirilmiş ürünler, yasal ve teknik altyapı yetersizlikleri nedeniyle, herhangi bir gümrük kontrolüne tabi tutulmadan iç piyasaya giriyor, işleme veya besin zinciri süreçleriyle tüketici sofrasına ulaşıyor. Türkiye’de tarımın içinde bulunduğu bağımlılık ilişkisi böylece pekiştirilirken ve halk sağlığı ile oynanırken, kimse tüketicinin tercihini sormuyor, üreticinin sorunlarıyla ilgilenmiyor.

TMMOB, toplumun geleceğinin en önemli güvencesi olan ülke toprak kaynaklarının amaç dışı kullanımlarla talan edilmesi girişimlerine, her koşulda inançla bilinçle karşı durmaktadır.

Türkiye’nin sanayiden kentleşmeye, ulaşımdan enerjiye kadar tarım dışındaki birçok sektör ve hizmet alanının gelişmesi için, uygun yerlerde arazi kullanımına da hiç kuşkusuz ihtiyacı vardır. Gerekli alt yapıların gerçekleştirilmesi durumunda, bu türden kalkınma süreçlerinin gelişmesi ve konumlanması için, bu ülkenin verimli tarım alanları dışında yeterli arazisi olduğunu bilmek gerekmektedir. O nedenle; kalkınma amacı açısından zorunlu olan yatırımların, alternatif birçok arazi varken verimli tarım alanları talan edilerek gerçekleştirilmesi girişimlerinin, toplumun geleceğine ipotek koymak anlamına geleceğinin kavranması da zorunludur.

Bilinmelidir ki; bu ülkenin tarım için kullanabileceği toprak potansiyeli kalmamıştır. Toprak varlığımızın ancak üçte biri tarıma uygundur ve bu alanın da ancak üçte biri verimli tarım arazisidir. Bilinmelidir ki; toprak yoksa sanayi yoktur, üretim yoktur, kalkınma yoktur, yaşam yoktur. Bilinmelidir ki; gelecek kuşakların sağlıklı yaşamı bu verimli tarım toprağına bağlıdır. Ve bilinmelidir ki; bir avuç toprak üretilemez bir kaynaktır. Bu yüzdendir ki, toprağın korunması devletin anayasal görevidir.

Her ortamda bunları usanmadan, bıkmadan tekrar eden bizler, şimdi toplu halde bir kere daha Ankara’da alanda söyleyeceğiz.

Ankara’da hep birlikte “Bir Başka Tarım Mümkündür” diyeceğiz.

14 Ekim 2006’da Ankara’dayız.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**“ÖNLENEMEYECEK İŞ KAZASI YOKTUR!
İŞ GÜVENLİĞİ MÜHENDİSLİĞİ YAYGINLAŞTIRILMALI
VE YASAL GÜVENCEYE ALINMALIDIR” DİYENLER
14 EKİM'DE ANKARA'DA.
27 EYLÜL 2006**

Ülkemizde IMF ve Dünya Bankası'nın istemleri doğrultusunda devletin asli görevleri olan eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanları yok edilmektedir. Bu amaçla bir dizi özelleştirme yürütülmektedir. Kapitalist küreselleşme sürecine eklenmeye uygun olarak özelleştirme, sendikasılaştırma ve taşeronlaştırma, kısaca örgütsüzleştirme politikalarıyla her türlü güvenlik ve güvencelerden yoksun kayıt dışı işçilik ve çocuk çalıştırmayla iş kazaları ve meslek hastalıklarının boyutu inanılmaz rakamlara ulaşmaktadır.

Dünyada her yıl yaklaşık 270 milyon iş kazası meydana gelmektedir. Bu kazalar sonucunda her gün 5 bin kişi iş kazalarında yaşamını yitirmekte, 160 milyon kişi meslek hastalığı geçirmekte, 22 bin çocuk iş kazalarında ölmektedir.

Ülkemizin iş kazalarında Avrupa şampiyonu ve dünya üçüncüsü olduğu göz önüne alındığında, devletin sosyal boyutundan arındırılması sürecindeki bu gelişmelerle iş kazalarının artmaması ve kayıpların azalması mümkün değildir.

Uygulanan özelleştirme politikaları sonucunda ülkemizde örneğin madencilik sektörü yarı yarıya küçültülmüş ve aynı zamanda uzun yıllar gerektiren bilgi ve deneyim birikimi dağıtılmıştır. Bir yandan ülkemizin mevcut birikimi reddedilerek birçok sektörün yetersiz, donanımsız ve deneyimsiz kişi ve kuruluşlara bırakılması, diğer yandan kamusal denetimin iyice gevşetilmesi sonucunda iş kazalarında artışlar yaşanmaktadır. Ülkemizde meydana gelen iş kazalarındaki ana etkenlerden biri de, işverenlerce iş güvenliğiyle ilgili gerekli yatırımların yeterince yapılmamasıdır. Kısa sürede yüksek kâr sağlamak amacıyla yapılan üretim projeleri, hızlı ve yüksek kazanç için üretim zorlamaları, böylesi kazalara davetiye çıkarmaktadır.

1475 sayılı yasa yerine hazırlanarak 10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu ile çalışma hayatı yeniden düzenlenmektedir. Yasanın bütününe bakıldığında temel belirleyenin “Esnek Çalışma” diye de tanımlanan kuralsız çalışma biçimlerinin güvence altına alınması olmuştur. Yasa; şimdiye kadar çalışanlar aleyhine piyasa koşullarınca belirlenen kısmi süreli çalışma, emsal işçi, ödünç işçi, taşeronlaştırma vb. uygulamaların ve tüm bunların sonucunda yaşanan sendikasılaştırmanın artık işverenler lehine güvence altına alınması çabasıdır. Yasa bütününe bakıldığında çalışanlar açısından işyerlerinin tanımında meydana getirdiği güvensiz çalışma koşulları ile bu süreçte yaşanan işsizlik ve işten atılma olasılığı, çalışanların yaşama koşullarını iyileştirme çabalarını önleyen bir engele ve bu nedenle de önemli bir “iş sağlığı ve iş güvenliği” sorununa dönüşmüştür.

İş Sağlığı ve Güvenliği konusunun çok yönlü çalışmayı gerektirdiğinin bilinci ile davranan TMMOB'nin iş sağlığı ve güvenliğinin istenilen düzeye gelmesi ve iş kazaları ile meslek hastalıklarının önlenerek azaltılmasını sağlamaya yönelik önerileri şunlardır:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan yeni İş Yasası ve ilgili yönetmelikleri, başta madencilik ve inşaat sektörleri olmak üzere iş kazalarının yaşandığı bütün

sektörlerde denetim açısından son derece yetersizdir ve ciddi sakıncalar içermektedir. Söz konusu mevzuat, yeniden gözden geçirilerek her sektörün kendine özgü özellikleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da, denetim elemanı olarak yararlanacağı mühendis kadrolarını artırmak durumundadır. Riskin yüksek olduğu üretim ve hizmet alanlarında çalışan sayısına bakılmaksızın iş güvenliğinden sorumlu mühendis çalıştırılması zorunlu olmalıdır.

Sosyal bir hukuk devletinde; iş yasaları çalışanların hakkını korumak ve geliştirmek amacını temel ilke alırken, çıkarılan 4857 sayılı İş Yasası tamamen işverenlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kurlsız çalışmayı, işçiyi başka işverenlere kiralamayı, taşeronlaştırmayı yasal hale getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan bu yasa yerine konunun tüm taraflarının katılımı ile demokratik bir yasa çıkarılmalıdır. İş Mevzuatı eksenini “insan” olan çağdaş bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili ulusal politikaların oluşturulmasında meslek ve emek örgütlerinin de katılımı sağlanarak, denetim ve yasama süreçlerinde etkin olacak bir mekanizma oluşturulmalıdır.

Küreselleşme politikaları ile özelleştirmeler sonucunda ortaya çıkan sorunların giderilmesi için tüm çalışanlara iş güvencesi sağlanmalı, toplu sözleşmelerde İş Sağlığı ve Güvenliği konularına kapsamlı bir şekilde yer verilmelidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları işlevsel hale getirilmeli, bu kurulların eğitilmiş ve yetkilendirilmiş kişilerden oluşturulması sağlanmalıdır.

Sorumlu iş güvenliği mühendislerinin ilgili meslek odalarına kayıtlı olmaları ve odalarca mesleki denetim ve meslek içi eğitime tabi olmaları zorunlu tutulmalıdır.

Gerek örgün gerek yaygın eğitimde iş sağlığı ve güvenliği konusu ciddi bir şekilde ele alınarak müfredatlara konulmalıdır.

İşyerinde çalışan sayısına bakılmaksızın özellikle kaza riskinin yüksek olduğu tüm çalışma alanlarında iş güvenliğinden sorumlu mühendisin bulundurulması zorunlu kılınmalıdır.

Tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda sürekli eğitim verilerek bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Meslek Hastalıkları Hastaneleri işlevine uygun olarak yapılandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

İş güvenliği ile ilgili yasa ve mevzuatları, sosyal hukuk devleti gereklerine uygun olarak yeniden oluşturulmalı ve Birliğimizden bu konuda aktif katkı alınmalıdır.

TMMOB, “Önlenemeyecek İş Kazası Yoktur!” demektedir.

TMMOB, “İş Güvenliği Mühendisliği Yaygınlaştırılmalı ve Yasal Güvenceye Alınmalıdır” demektedir.

TMMOB, İş Güvenliği Mühendislerini 14 Ekim’de Ankara’ya çağırılmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“MADENLERİMİZİN GERÇEK SAHİBİ HALKIMIZDIR” DİYENLER 14 EKİM'DE ANKARA'DA TMMOB MİTINGİNDE! 29 EYLÜL 2006

İnsanı ve insan emeğini merkeze koyan, bir yandan madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlarken, diğer taraftan söz konusu faaliyetlerin çevre ve eko sistemlerin korunmasını da gözetken, temel olarak ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir “ulusal madencilik politikası” oluşturma, gerek toplumun yararı gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşımaktadır.

Türkiye madencilik sektörünün 1980'li yıllara kadar sürdürdüğü kamu ağırlıklı yapısı, bu tarihten sonra, gerek kamu madencilik kuruluşlarına gerekli olan yatırımların yapılmaması, gerekse kapatma ya da özelleştirmeler yoluyla özel sektör ağırlıklı bir yapıya dönüşmüştür. Kamu işletmelerinin verimsizliğe neden olduğu, bununla beraber, piyasa mekanizması içerisinde kaynakların etkin kullanımının sağlanacağı iddia edilmiş, özelleştirmeler ile rekabetin sağlanacağı, maliyetler ve fiyatların düşeceği, ekonomik verimliliğin arttığı bir yapı öngörülmüştür.

Madencilik sektörü için gerekli olan yerli ya da yabancı sermayenin bu yolla temin edilebileceği, özel sektör dinamizmi ile ülkemiz madencilik sektörünün hızla gelişeceği iddia edilmiştir. Bu varsayımlar ile, madencilik sektöründe kamu girişimciliğinden vazgeçilmiş, kamunun elindeki işletmeler özel sektöre devredilmiştir. Bu gelişmeler sonucunda; bugün, kömür ve borlar dışında kalan madencilik alanında kamunun kayda değer bir üretimi bulunmamaktadır.

Sektörün liberalizasyonuna yönelik yukarıda değinilen tüm bu faaliyetlerin sonucunda, gerek maden aramaları gerekse üretimler büyük ölçüde sekteye uğratılmış, kamu madencilik kuruluşları ana işlevlerinden uzaklaştırılarak birer enkaz yığını haline getirilirken yerlerine hiçbir şey konulamamıştır.

Ülkemizde madenlerin aranmasından vazgeçilmiştir. Kamu madencilik kuruluşları giderek küçültülmüş, yatırım yapılmamak suretiyle eskimeye ve verimsizliğe terkedilmiştir. Madencilik sektörüne finans sağlayan Etibank Bankacılık yok edilmiştir. Madencilik fonu kapatılmış, yerine uygun bir yapı oluşturulamamıştır.

Uygulamalardaki sonuçlar, önerileri ileri sürenlerin başlangıç varsayımlarını doğrulamamaktadır. Madencilik sektöründe kamu işletmeciliğinin olumsuzluklara neden olduğu, madencilik faaliyetlerinin serbest rekabet koşullarında faaliyet gösteren özel sermayeli şirketler tarafından yerine getirilmesi durumunda ekonomik ve toplumsal yararın elde edilebileceği düşüncesi, ülkemiz madencilik sektöründe 25 yıldır devam etmekte olan uygulama sonuçlarıyla uyuşmamaktadır.

Sabit sermaye yatırımları içerisinde madencilik yatırımlarının payı ve ülkemiz madencilik sektörünün üretim düzeyi giderek düşmektedir. Kamu yatırımlarından vazgeçilmiştir. Ancak, artacağı varsayılan özel sektör yatırımlarında ise ciddi sayılabilecek bir artış görülmemektedir. Kamu kesimindeki düşüşün özel kesimce doldurulamaması, uygulanan politikaların yanlışlığını açık olarak göstermektedir. Madencilik sektöründeki istihdam 20 yılda 100.000

kişi azalarak yarıya inmiştir.

Madencilik sektöründe, kamu mülkiyetinin özel sektöre devrinin, ekonomide etkinlik ve verimliliği sağlamak için yeterli olmadığı görülmektedir. Gerçek sorunlar göz ardı edilirken, çözümün sadece mülkiyet devrinde aranması, bilimsellikten son derece uzak bir yaklaşım olarak önümüzde durmaktadır.

Madenlerimiz, çok büyük oranda hammadde olarak dışarıya satılmakta olup, sanayiye dönük kullanımları sınırlı kalmaktadır. Özelleştirme, bu sorunu çözmeye yönelik bir girişim değildir. Gerçek sorun yine çözümsüz kalmaktadır.

Yapılması gereken, kamunun elindeki işletmeleri özelleştirmek ve madenlerimizi hammadde olarak ülke dışına ihraç edilmesini sürdürmek değil, mevcut hammadde kaynaklarını sanayi sektörlerinin kullanımına sunmak, böylece katma değeri artırmak olmalıdır.

Madencilik sektörünün, plansız ve kurlsız ortamlarda ülke kalkınmasına herhangi bir yarar sağlaması beklenilmemelidir. Madencilik sektöründe başarı için planlama ön koşuldur. Söz konusu planlamada ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

Madenlerimizin ekonomik ve sosyal gelişme bakımından önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır.

Bu çerçevede,

a) Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

b) Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

c) Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim arttırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ancak, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

d) Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

e) Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu dene-timinde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

f) Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde

edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

g) Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir. Sektörde teknik eleman istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gerekmektedir.

h) Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

i) Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Madenciliğin çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine sektörün gelişimine katkı yapacaktır.

j) Madencilik sektöründe, toplumu eğitime ve bilgilendirme gereksinimi hızla artmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınması ve toplumların gelişmesindeki önemi konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. Toplumun, bir istihdam alanı ve gelir kaynağı olarak madenciliğin önemi hakkında eğitilmesi, sektörün gelişmesi bakımından son derece önemlidir.

k) Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişimin ülkeye yarar getirmesi beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

TMMOB, "Madenlerimizin gerçek sahibi halkımızdır" demektedir.

TMMOB, tüm madencileri 14 Ekim'de Ankara'ya çağırmaktadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖĞRENCİLER 14 EKİM'DE TMMOB MITİNGİNDE ANKARA'DA "BAŞKA BİR ÜNİVERSİTE MÜMKÜNDÜR" DİYECEK 02 EKİM 2006

Üniversite öğrencilerimiz, yaşama ve kendilerine dair sorunlarını dile getirmek üzere 14 Ekim'de Ankara'da TMMOB mitinginde buluşacaklar.

TMMOB'ye bağlı odaların öğrenci üyeleri, ülkede ve dünyada var olan güncel ve toplumsal sorunların kendi sorunlarından ayrı düşünülmemeyeceğini bilirler.

Öğrenci arkadaşlarımız; "neo-liberal küreselleşme ideolojisinin toplumsal ve kamusal alanları yeniden tanımlayarak bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kılması, toplumsal ilişkilerin tümüne bağlı olarak eğitim alanını da etkilemektedir" derler.

Öğrenci arkadaşlarımız özetle diyorlar ki:

"Kapitalist küreselleşmenin yaşandığı dünyaya entegrasyon çalışmalarının hızla yürütüldüğü günümüzde, ülkemize biçilen roller irdelendiğinde görülmektedir ki; eğitim ve öğretim hizmetlerinin piyasaya açılması ve bu alanın IMF ve DB'nın koyduğu şartlar doğrultusunda sermayenin hizmetine sunulmasıyla eğitim metalaştırılmaktadır.

Aynı şekilde eğitim alanında dayatılanlar, şirketleşen üniversite anlayışının gelişmesine neden olmaktadır. Üniversite yapısındaki değişim, "şirket" ve "müşteri odaklı" bir tarza yönelmekte ve "müfredat" buna uygun biçimde yeniden yapılandırılmaktadır.

Bu gelişmelerin bir ürünü olarak, bazı öğretim elemanları üniversite-sanayi işbirliği adı altında piyasaya iş yapmakta ve kendilerini mensubu oldukları kurum ve öğrencilerinden çok sermaye gruplarına karşı sorumlu hissetmekte, bunun sonucunda öğrenciler kendi hallerine terk edilmektedirler.

Kaliteli öğretim elemanı sayısının azlığı, eğitimin kalitesini düşürmekte ve ekonomik koşullar öğretim elemanlarının ek işlerle uğraşmasına neden olmaktadır.

Aynı şekilde, özelleştirmeler eğitim alanını da sarmakta ve eğitim hizmetlerinin bütünlüklü yapısı parçalanarak yurt, yemekhane, temizlik gibi hizmetler taşeron firmalara ihale edilmektedir. Bütçe kısıntıları bahanesiyle devlet üniversitelerine kaynak aktarılmazken, özel üniversitelere bedelsiz arazi tahsisi ve para yardımı gibi teşvikler sağlanmaktadır.

Planlama dışı oluşturulan yüksek öğrenim sistemi ile öğrenciler mezuniyetlerinin ardından işsizlikle karşı karşıya kalmakta, iş bulabilenler ise kuralsızlaştırılmış (esnek) çalışma koşullarında düşük ücretlerle çalışmaktadırlar.

Sorunların çözümü planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikalarının yaşama geçirilmesi ile olasıdır."

TMMOB diyor ki:

-Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.

- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim yapısı terk

edilmelidir.

- Baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.
- Eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır.
- Üniversite eğitimi bilimsel, özerk ve demokratik ortamlarda sürdürülmeli; polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalıdır.
- Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde; sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesini amaçlamak en temel amaç olmalıdır.
- Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmelidir.
- Üniversitelerdeki öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözümlenmelidir.
- Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.
- YÖK tüm kurumlarıyla kaldırılmalı, Üniversitelerarası Kurul ve üniversiteler, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmeli, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmaları güvenceye alınmalıdır.
- Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.
- Çok sayıda niteliksiz mühendis ve mimar yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeterek yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. altyapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı ve kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, eksik alt yapıları tamamlanmalıdır.
- Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında yeni fakülte ve bölümlerin açılmasında, eğitim programlarının oluşturulmasında TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır.
- Eğitimde kalite standartları oluşturulmalı mühendislik bölümlerinin kalitesi bu kriterlere göre denetlenmelidir.
- Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır.
- Harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi parasal uygulamalar kaldırılmalıdır.
- Stajyer alan firmaların üniversiteler tarafından denetlenmesi ve stajyerlere mesleki bilgilerin aktarılması sağlanmalıdır. Meslek Odalarının denetimi ve üniversitelerin yürütücülüğünde öğrencilere staj imkanları sağlanmalıdır.
- Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.

14 Ekim'de Ankara'da öğrenci arkadaşlarımız hep birlikte haykıracak:

Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!

Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim istiyoruz!

Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelemiz!

Kurtuluş Yok Tek Bana, Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!

Haydi, öğrenciler 8 Ekim'de Ankara'ya! Sorunlarımıza ve geleceğimize sahip çıkmaya!

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

14 EKİM'DE ANKARA'DA

“AFETLER VE AFETLERİN EN ÖNEMLİSİ DEPREMLER İÇİN ACİL ÖNLEMLER ALINSIN!

DOĞA OLAYLARI AFETE DÖNÜŞMESİN!” DİYECEĞİZ!

03 EKİM 2006

Ülkemiz, sahip olduğu jeolojik, topografik ve meteorolojik koşulları nedeniyle büyük can ve mal kayıplarına yol açan doğal afet olayları ile sıkça karşılaşmaktadır. Coğrafyasının yaklaşık % 93'ü aktif deprem kuşağı üzerinde olan ülkemizde nüfusun yaklaşık % 98'i deprem tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ancak, ülkemizdeki kentsel ve kırsal yerleşim alanları sadece deprem değil aynı zamanda heyelan, su baskını, kaya düşmesi vb. riskler altındadır.

Çok büyük bir felaket olan 17 Ağustos 1999 depreminden bu güne kadar, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem riski konusundaki uyarılarını dikkate almayan siyasal iktidarlar, gereksinim duyulan kurumsal, hukuksal ve ekonomik önlemlerin ivedilikle alınması konusunda henüz önemli bir adım atmamışlardır.

Afet tehlike ve riskleri ile tarihsel dönemlerde sık sık karşılaşmış bu coğrafyada, geçmişe dayanan bir afet yönetimi ve birikimine sahip olmamıza rağmen, bugün çözüm bir yana, sorunların giderek artarak daha karmaşık bir hal aldığı görülmektedir. Yürürlüğe girdiği dönemde zamanının en gelişmiş afet yasalarından biri olarak kabul edilen “Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun” geçen zaman içinde ihtiyacı karşılayamaz hale gelmiştir. Afetlerle ilgili mevcut yasal düzenlemeler mühendislik, mimarlık ve şehir planlamacılığının kısaca bilimin göz ardı edilmesi, siyasi öngörüsüzlük, afet hizmetleri üzerindeki siyasi baskılar vb. etkiler sonucu işlevlerini sadece “yara sarmaya” odaklayabilmiştir. Afet hizmetlerinin önemli oranda afet sonrası yara sarmaya dönüşerek sistemin afet sonrasına ağırlık vermesi, başta İmar Yasası olmak üzere ilgili yasaların bilimsel ve toplumsal gerçekler ışığında düzenlenmesini, planlama ve kurumsallaşmayı göz ardı etmiştir.

3194 sayılı İmar ve 7269 sayılı Afetler yasasındaki temel düzenlemelere yönelik çalışmalar tamamlanamamıştır. Afetlere öncelik veren bir imar yasası çıkarılamamış, ilgili imar yasa tasarısı meclise daha inmemiştir. Kanun, yönetmelik ve genelgeler yumağı sadeleştirilerek, uygulanabilir hale getirilememiştir.

Deprem riski olan yerleşim birimlerinde yaşam devam etmekte; afetler bir kader (!) olarak kabullenilmekte olup hiçbir önlem alınamamıştır.

Özellikle 1999 depremlerinden sonra Dünya Bankası ile imzalanan Marmara Bölgesi Acil Yeniden Yapılandırma Projesi (MEER) Kredi Antlaşması sonrasında afetlere ayrılan kaynaklar Dünya Bankası'nın denetim ve yönlendiriciliğine terk edilmiş ve sürece Dünya Bankası damgasını vurmaya başlamıştır. Bu dönem, insanı esas almayan piyasacı anlayışları hakim kılmış ve yurttaş “müşteri”, afet hizmetleri ise bir “meta” haline getirilmiştir. Bu yaklaşım ve piyasa kaygıları sonucu, kaynaklar temel öncelikler yerine “danışmanlık hizmetlerinin satın alınmasına” yönlendirilmiştir.

Belediye, Büyükşehir Belediye, İl Özel İdaresi yasaları, afet hizmetlerinde yerleşmenin ve kamu eliyle uygulama yerine, bu hizmetleri satın almanın önünü açacak şekilde TBMM’de kabul edilmiştir. Belediye ve ilgili Bakanlıklara bağlı Genel Müdürlük arasında görüş birliğine varılamamış, farklı uygulamalar ve genelgeler halen yürürlükte olmaya devam ettirilmiş, görüş birliği sağlanamamıştır. İlgili kurumlar arasında yeterli bir koordinasyon yapılamamıştır.

DPT tarafından hazırlanan önümüzdeki 7 yılın temel hedeflerinin belirlendiği “Dokuzuncu Plan”da; (2007-2013 yılları arasında) afete karşı hazırlıklar ve afet zararlarıyla mücadele süreci yer almamıştır. Bu planda tek bir AFET kelimesi yoktur.

Oysa afet zararlarının azaltılması ve ülkemizdeki yerleşimlerin afetlere karşı güvenli hale getirilmesi, ara vermeden kararlı bir şekilde sürdürülen, geniş kapsamlı, toplumsal olarak içselleştirilmiş, afetlere karşı mücadele kültürü ile desteklenmesi gereken toplumsal bir hedeftir. Bu yolda teknik, sosyal, hukuksal ve ekonomik boyutlarıyla sağlamlaştırılmış çağdaş bir afet yönetim sistemine duyulan ihtiyaç kadar bu yolun yolcularının kararlılığına ve bilimsel açılımlara sahip çıkmasına da ihtiyaç vardır.

14 Ekim’de Ankara’da biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, piyasadaki politikalar yerine kamu yararı ve bilimsel kriterler çerçevesinde bütünsel afet politikalarının düzenlenmesi gerektiğini bir kez daha topluca söyleyeceğiz. Sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşamının en temel bir insan hakkı olduğu gerçeğinden hareketle, doğa olaylarının afete dönüşmeyerek insanımızın, ekonomik değerlerimizin kaybolmaması için, gerekenin yapılması için siyasal iktidarı bir kez daha uyaracağız. Yapılmayanların bir an önce yaşama geçirilmesi için bir kez daha haykıracağız.

Haydi, 14 Ekim’de “Afetler ve Afetlerin En Önemlisi Depremler İçin Acil Önlemler Alınsın! Doğa Olayları Afete Dönüşmesin!” demek için Ankara’ya.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**TMMOB, 14 EKİM'DE ANKARA'DA
BİLİM İNSANLARI İLE BİRLİKTE
“BAŞKA BİR ÜNİVERSİTE MÜMKÜNDÜR” DİYECEK
04 EKİM 2006**

Bilim insanları üniversitelerin sorunlarını tespit ederek diyor ki:

- Üniversitelerimiz, genç nüfusumuzun eğitiminin ağır yükü altında araştırma olanaklarını geliştirmekte güçlük çekmektedir. Öğretim elemanları ödenen ücretin düşüklüğü nedeniyle sıkıntı altında çalışmaktadırlar.
- Üniversitelerimizin geleceği olan araştırma görevlilerinin, üniversitelerimizde her kademede gerekli olan öğretim elemanlarının kadroları hükümet tarafından azaltılmakta, atamalarında yaşanan gecikmeler, eğitimi ve araştırma çalışmalarını olumsuz etkilemektedir. Üniversitelerimizde eğitimin başlamasına rağmen araştırma görevlilerinin atamaları yapılamamakta ve araştırma görevlileri atanmadan çalışmak zorunda bırakılmaktadır.
- Üniversitelerimizdeki nitelikli teknisyen açığı laboratuvarlardaki eğitim ve araştırma etkinliklerini aksatmaktadır.
- Üniversitelerimiz altyapı eksikliği ve yetersizliği, öğretim elemanlarının nitelik ve nicelik eksikliği, eğitime ve araştırmaya ayrılan kaynakların yetersizliği ve idari mekanizmaların demokratik ve özerk olmayışı gibi önemli sorunlarla karşı karşıyadır.
- Üniversite bütçeleri kesintiye uğramıştır, zorunlu giderlerini dahi karşılamakta güçlük çekmektedirler. Eğitime, araştırma geliştirmeye hedefe-yönelik, planlı olarak yeterli kaynak ayrılmadıkça eğitim kuruluşlarımız bu sıkıntılardan kurtulamayacaktır.
- Ülkemizde üniversite eğitimi, devlet üniversiteleri ve özel üniversitelerin yarıştığı, başarılı öğrencilerin reklâm olsun diye peşinde koşulduğu, diğer öğrencileri müşteri olarak gören bir açmazın içine sürüklenmiştir. Özel üniversitelere devlet tarafından kaynak arttırılmakta, devlet üniversitelerinin kaynakları daraltılmaktadır. Devlet üniversitelerinden özel üniversitelere önemli sayıda öğretim üyesi transferi yapılmaktadır.
- Üniversite kapılarında biriken genç bir nüfusa sahip olmamız ve plansız gelişme süreçleri çelişkili sonuçlar yaratmaktadır. Zorlukla girdikleri üniversitelerden mezun olanlar iş bulamazken ara eleman ihtiyacının giderek artması, yüksek öğretim sistemimizin plandan yoksun olduğunu göstermektedir. Siyasi kararlarla üniversiteler açılmakta, bu üniversitelerden mezun olan gençlerimiz işsizler ordusuna katılmaktadır.

Bilim insanlarının bu tespitleri doğrultusunda TMMOB, “Bir başka üniversite mümkündür” demektedir.

- Yükseköğretimin kamusal ve herkes için ulaşılması gereken bir hak olduğu kabulünden yola çıkarak, tüm öğretim ve sosyal hakların parasız karşılandığı bir üniversite,
- Öğretim üyelerinin, çalışanların, öğrencilerin tüm söz ve karar süreçlerine katıldığı, katılımcı, paylaşımcı hukuka saygılı bir üniversite,

- Emeğe, insan haklarına saygılı, barışın, hoşgörünün hâkim olduğu, özerk ve demokratik bilimsel bir üniversite,
- Bilim ve teknoloji üreten, üreteni teşvik eden, ödüllendiren bir üniversite,
- Topluma dönük eğitimin yerleştirilmesi doğrultusunda, sanayi ile toplumsal yaşam ile etkileşim içinde olan bir üniversite,
- Yabancı dil öğreniminin daha uygun koşulları yaratılarak geliştirilen, ana dilde eğitim yapan bir üniversite,
- Eğitim kadrolarının ekonomik sorunları insanca yaşayabilecekleri ve hak ettikleri seviyede çözümlenerek zamanlarını tamamen öğretime ve araştırmaya vermelerinin koşullarının yaratıldığı bir üniversite,
- Üniversitelerin tek tek akreditasyon çalışmaları yürütmeleri yerine, üniversiteler arasında eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için merkezi politikaların geliştirilerek uygulandığı bir üniversite,
- Üniversitenin bütününde çeşitli kademelere seçimle gelinen bir üniversite.

TMMOB, Bilim insanları ile

- Ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulması için,
  - Bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacı ile eğitime, üniversitemize, AR-GE çalışmalarına ayrılan kaynakların artırılması için,
  - Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli yetişeceği ortamların sağlanması için,
  - Üniversite eğitiminin özerk ve demokratik ortamlarda sürdürülmesi için,
  - Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirecek donanımsız üniversite ve bölüm açılması yerine ihtiyaçları gözetilen, alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulması için,
  - Çağı yakalayan bir müfredat programı ve çağa uygun teknik eleman yetiştirmek için,
  - Üniversitelerimizde verilen eğitimin kalite yönünden denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesine yönelik örgütlenmeler için,
  - Siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamı için,
  - Akademik yükselmelerde bilimsel ölçütlerin yaratılması için,
  - Fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için;
  - Öğretim üyelerini insanca yaşatacak ücret düzeyi için,
  - Üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesi için,
- 14 Ekim'de Ankara'da TMMOB mitinginde buluşacak.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ENERJİSİNİ YİTİREN TÜRKİYE'DE ÜLKESİNE VE ENERJİSİNE SAHİP ÇIKANLAR 14 EKİM TMMOB MİTINGİ İLE ALANLARDA 05 EKİM 2006

Yeni Dünya Düzeni adı altında dünyayı yeniden yapılandırma uğraşında olanlar siyasi, iktisadi ve sosyal saldırılarını enerji alanında da sürdürmektedirler.

Kapitalist küreselleşme aktörleri, bir yandan dünya enerji kaynaklarına sahip olma uğraşı verirken diğer yandan da enerji yollarının güvenliği konusunda yoğun çaba harcamakta. Sözü edilen hedefe, ülkeleri ve siyasi karar vericilerini içeriden -borçlandırma vb yollarla- teslim alarak, eğer bu olamıyorsa Irak'ta olduğu gibi açık işgalle ulaşmaya çalışıyor. Bununla da yetinmeyerek rakip olarak gördüğü ülkelerle enerji kaynakları arasına Afganistan işgali ve Asya'daki değişik renkli darbe girişimleri gibi yangın koridorları açıyor. Diğer yandan dünya ölçeğinde serbest piyasa yapısı oluşturma hedefi doğrultusunda serbestleştirme ve özelleştirme uygulamalarının tüm hızıyla hayata geçmesi doğrultusunda baskı uygulanıyor.

Bu uygulamalar doğrultusunda ulus-devletten kaynaklanacak tüm sorunlara karşı dışarıdan-doğrudan müdahalenin kanallarını açıyor. Bu kanallardan biri de "piyasa kurulları"dır. Hiç bir siyasi sorumluluğu olmayan ama yetkileri o ülkenin geleceğini etkileyecek kadar geniş kurullar serbest piyasa oluşumunun en önemli aktörleri konumundadır. Türkiye'de Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu da bu işlevini bir iş makinası gibi sermayenin önünü açarak yerine getirmektedir.

Bugüne değin tüm siyasi iktidarlar, özelleştirmeyi devlet politikası olarak olmazsa olmaz kabul edip bu zemin üzerinden yağma ve talanı içselleştirmişlerdir. Geçmiş hükümetleri "al ya da öde" anlaşmaları ve yolsuzluklar üzerinden suçlayıp kendilerine ak diyenler de "kabilemizde yamyam kalmadı son yamyamı dün yedik" söylemine denk düşen bir pratik içerisinde dirler.

Siyasal iktidar, eleştirdiği "al ya da öde" anlaşmalarında dişe dokunur bir adım atamamıştır. Aksine alım garantili YİD, Yİ gibi sözleşmeleri de yenileyerek özel sektör lehine geçmişe göre daha da katmerlemiştir. Enerji alanında ileriye dönük planlamaları, stratejileri bulunmamaktadır. Uygulanması olmayan strateji belgeleri ile oyalanmaktadırlar. Enerji alanında özkaynaklara yönelme sözü sadece sözde kalmıştır.

Tek pratikleri kadrolaşma ve yolsuzluk dosyalarıdır. Bu durumda, gelecekte özelleştirmelerde, elektrik fiyatlarında, alım garantili sözleşmelerde, bakım-onarım-işletme ihalelerinde, Afşin-Elbistan gibi sözleşmelerde, nükleer santrallerde AKP için söylenecek söz "perşembenin gelişi çarşambadan belli olur"dan başka bir şey olamaz.

Türkiye için önümüzdeki dönemde, enerji politikalarında gerçekçi potansiyel hesaplamaları dikkate alınarak, bu potansiyel akılcı bir planlamayla ve tamamen kamu

olanakları kullanılarak kademeli bir biçimde yapılacak yatırımlar öncelikli olmalıdır. Borç ekonomisi gerekçe gösterilerek devletin yatırım yapacak gücü yok demek kapitalist küreselleşme politikalarına endekslenmekten başka bir şey değildir.

TMMOB enerji alanında merkezi planlı yapılanmayı savunmaktadır.

TMMOB enerjide dağıtılmış olan merkezi yapının yeniden inşasını, üretim-iletim-dağıtımın kamu eliyle yürütülmesini savunmaktadır.

TMMOB diyor ki;

Özelleştirmelerden derhal vazgeçilmelidir.

Tahkim vb. anlaşmalardan çıkılmalıdır.

Tüm “al ya da öde” ibareli YİD, Yİ vb imtiyaz sözleşmeleri iptal edilmelidir.

Gerekli yasal düzenlemeler yapılarak enerjinin etkin kullanımı ve verimliliğe yönelik çalışmalar derhal başlatılmalıdır.

Dışa bağımlı enerji üretiminde bağımlılık asgari düzeye indirilmelidir.

Ulaşım politikaları değiştirilmeli ve petrole bağımlılık minimum düzeye çekilmeli, yerli kaynaklara yönelik enerji tarımına önem verilerek biyoyakıt üretimi arttırılmalıdır.

Özellikle güneş enerjisine yönelik bütçeden pay ayrılarak AR-GE çalışmalarına başlanmalıdır.

Enerji temininde jeotermal, biyokütle, rüzgâr, mikro düzeyde su kaynakları başta olmak üzere en küçük potansiyel bile değerlendirilmelidir.

“Enerjine Sahip Çık Karanlıkta Kalma! Özelleştirmeye Hayır! Enerjide Üretenler Yönetim!” diyenler 14 Ekim’de Ankara’da TMMOB mitinginde.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEKLİ MÜHENDİSLER, MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARI YAŞAMDAN ÇEKİLMİYOR, 14 EKİM'DE ANKARA'DA "TMMOB MİTINGİ"NDE BULUŞUYOR 06 EKİM 2006

Ülkemizde emekli olmanın bizatihi kendisi sorunludur.

"Kapitalist küreselleşmenin insan kaynakları politikaları" gereği, "yaşlanan" mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları işten çıkarılır, tıpkı diğer meslek alanlarında olduğu gibi. Özelleştirilen ya da kapatılan kamu kurumlarında "emekli ol" tercihiyle baş başa bırakılır. Özel sektörde "düşük ücret" ya da "işten çıkarılma" seçeneklerinden birini seçmeye zorlanır.

Kamuda en üst düzey bir görevden emekli olmamış iseniz; alacağınız emekli maaşıyla asla insanca yaşanamaz. Bir de SSK'dan ya da BAĞKUR'dan emekli olmuşsanız mağduriyetiniz çok fazla olur. Yılların birikimine karşılık alınan ikramiye de mesleki onuru rencide edecek düzeydedir.

Kapitalist küreselleşmeye uyumlaştırma sürecinde, "Siyasi tercihimiz emeklilerden yana" diyerek, "mezarda emeklilik" için uğraşırlar. "Ayrıcalıklı olma dönemi kapandı" diyerek, "kıyak emeklilik" peşinde koşarlar. "Emeklilik reformu" ile çalışanın önüne "daha çok çalışmaya karşı daha geç ve daha az emeklilik" koyarlar. Bir yandan da her vesile ile "kaynak sağlamak" üzere, işçinin, memurun, köylünün, emeklinin cebine el atarlar. Dolaylı vergileri artırarak gelir toplamada sırtını geniş halk kesimlerine dayarlarken, bütçeden pay dağıtımında işçileri, kamu çalışanlarını, çiftçileri unuttukları gibi emeklileri de unuturlar.

Yıllardır uygulanan ekonomik politikalar nedeniyle, kamu tarafından verilmesi gereken en temel hizmetler bile paralı hale getirilir ve onlara emeklinin ulaşması zorlaştırılır. Toplumun dar ve sabit gelirli diğer kesimleri gibi, emekliler olarak büyük sıkıntılar içinde yaşam savaşı verirken; bedava kömür ve ders kitaplarıyla, belli saatleri kapsayan ücretsiz toplu taşıma kartlarıyla, bayram öncesi erken ödenen ikramiyelerle, insanı "durumuna şükreden" bir teslimiyeti kabullenmeye zorlarlar.

Dağınıklığı, istemeyi unutmışluğu, güvensizliği, zaafı ve zayıflığı fırsat bilenler; emeklilik hakkı, iş güvencesi ve sosyal güvenlik hakkı başta olmak üzere, sosyal hakları tasfiye ederler, ülke kaynaklarını belli kesimlere dağıtırlar, açlığı, yoksulluğu ve yolsuzluğu yeniden ve yeniden üretirler.

Dışarıdan dayatılan yasal düzenlemeler ile kamu sağlık hizmetleri ve kamu emeklilik sistemi tasfiye edilerek bu alanda özel sağlık ile özel/bireysel emeklilik yaşama geçirilir. "Emeklilik sigortası yaşlılıkta uygun bir yaşam standardının temel güvencesidir" gerçeği görmezden gelinir ve "kamu sosyal sigorta sisteminin tamamlayıcısı olarak bireysel emeklilik sistemi düzenlendi" derler. Emeklilik yaşını kademeli olarak yükseltirler, 9.000 gün prim ödeme zorunluluğunu getirirler, tüm çalışanlara "emekliliği hayal bile etmemelerini" söylerler.

Sorunlar yalnızca ekonomik değildir. Yıllarınızı vererek çalıştığınız ve değerler üreterek bugünlere gelmesine katkıda bulunduğunuz ülkemizde, insanca yaşamı sağlayacak sosyal haklardan da mahrum bırakılırsınız. Yaşınız gereği almanız gereken sağlık hizmetlerini yeterince alamazsınız. Emeklilik yaşamınızda neredeyse yok sayılır, kendinizi ifade

edeceğiniz, bilgi, birikim ve deneyimlerinizi sizden sonraki kuşaklara aktaracağınız alanlardan yoksun bırakılırsınız.

Bunları hepimiz biliyoruz.

Ama şimdi başka bir şey olacak: Emekli mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları yaşamdan çekilmeyecek, Ankara'da buluşacak. Emekli arkadaşlarımız yaşam alanları ve mesleki onurları ayaklar altına alınmak istenirken; "onurlu ve dik bir duruş" içinde 14 Ekim'de TMMOB mitinginde kendilerini ifade edecek.

TMMOB diyor ki,

Emekli üyelerimizin sorunları, TMMOB'nin sorunudur.

Emekli üyelerimizin talepleri, TMMOB'nin talepleridir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, YABANCILARA TOPRAK SATIŞI YOLU İLE ÜLKENİN DOĞAL KAYNAKLARININ ULUSLARARASI SERMAYENİN KULLANIMINA AÇILMASINA KARŞI ÇIKMAKTADIR 07 EKİM 2006

Ülke doğal kaynaklarının elden çıkarılarak borç kapatılması için kaynak yaratacak birer değer olarak görülmesi, neo-liberal ideolojinin bir parçasıdır. Bu nedenle, kapitalist küresel saldırı doğal kaynaklarımız alanında da kendini göstermektedir. Bu doğrultuda topraklarımız döviz girdisi için uluslararası sermayeye satılmaktadır.

Yabancılar taşınmaz satışı tartışması ülkemizin yeni bir tartışma konusu değildir. Yabancılar taşınmaz satışı, ilk olarak Osmanlı döneminde borç karşılığı istenen yaptırımlardan biri olarak karşımıza çıkmıştır. Bu doğrultuda 1868 yılında çıkarılan İstimlak Nizamnamesi ile yabancı uyruklulara ülkede taşınmaz edinme hakkı verilmiştir. Süreç, borç yükü altından kalkamayan Osmanlı'da borç yönetimi ile görevli Duyunu Umumiye'nin kurulmasına kadar götürülmüştür.

Cumhuriyet Dönemine gelindiğinde "tarımın ülke için önemi" dikkate alınarak köylerde yabancılar taşınmaz satışı yasaklanmıştır. Bu dönemden sonra 1980'e kadar gündeme gelmeyen yabancılar taşınmaz satışı kapitalist küreselleşme döneminde tekrar önemli gündem başlıklarından biri olmuştur.

1984 ila 2005 arasında üç yasal düzenleme yapılmış, üç düzenleme de yabancılar taşınmaz satışındaki kısıtlamaların kaldırılması yönünde olmuş, üçü de Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Son yasal düzenleme 2005 yılında yapılmış, bu kanunla da yabancılar taşınmaz satışında bilimsel olmayan yetersiz sınırlamalar konulmuş, yabancılar taşınmaz satışında siyasi iktidar önemli yetkilerle donatılmıştır. Bu yasayla sözde kısıtlama olarak getirilen il yüzölçümünün binde beşi sınırlaması, bir ilin merkez yerleşim alanının tümünün satışına olanak vermekte, yabancılar satılacak alanlardaki demografik ve sosyal yapıyı dikkate almamaktadır. Satılacak taşınmazlar için getirilen kısıtlamaların uygulanacağı durumları belirlemeye Bakanlar Kurulu'nu yetkili kılan kanun, yasama erkinin devredilmesine neden olacak bir düzenlemedir.

Ama esas olarak yabancılar taşınmaz satışı konusu, uluslararası sermayenin istekleri doğrultusunda gündeme gelen bir konudur. IMF ile imzalanan "niyet mektupları"nda doğrudan yabancı yatırımcının ülkeye çekilmesi için idari işlemlerin kolaylaştırılmasından, taşınmaz ediniminden kamulaştırmaya, başvuru işlemlerinin zamanlarının kısaltılmasına kadar birçok konuda yasama, yargı erklerine reçeteler verilmekte; bütün bir halk ve ülkenin geleceği sadece bir Bakanın imzasına bırakılmaktadır.

Yabancılar taşınmaz satışı yeni feodal senyörlere davetiye çıkarmaktadır. Türkiye kırsal kesiminde toprak reformları ile gerçekleştirilmek istenen toprağın adil paylaşımı noktasında yeterli adımlar atılamamış, toprak dağılımındaki adaletsizliğin ve tarımsal yapıdaki geriliğin aşılmasına yönelik siyasal, toplumsal ve ekonomik gerçeklere dayalı "toprak reformu" yapılamamıştır. Halen birçok yörede topraksız ya da az topraklı yurttaşımız yaşam mücadelesi vermektedir. Kiracılık ve yarıcılık düzeni devam etmektedir. Toprak insan ilişkilerinin

mülkiyet temelinde çözülmemesi, insanlarımızın sosyal ve katılımcı toplumun bir bireyi olmasını engellemekte ve demokratik yaşamın özünü zedelemektedir. Sermayenin kamu arazilerine yönelik yağmacı talepleri devam ederken, toprak sahipliğinde tekelleşmeyi önleyici düzenlemeler henüz yapılmamıştır. Kırsal ve kentsel toprak düzenlemesinde halkın sürece katılması için demokratik bir yönetim anlayışı hayata geçirilememiştir.

Kırsal kesimin refahı belli bir düzeye çıkarılamamışken, gelir düzeyi yüksek ülke vatandaşlarının ve ticari şirketlerin ülkenin tarım arazilerinde taşınmaz edinmesi, toprak dağılımında eşitsizliğe süreklilik kazandıracaktır.

TMMOB, “Bütüncül toprak politikası gerçekleştirilmeden, ‘Coğrafi Kadastro Bilgi Sistemleri’ hayata geçirilmeden, taşınmaz bilgi sistemi ve arazi yönetimi kurulmadan, taşınmaz satışlarının şeffaf kayıtlarla izlenmesi sağlanmadan yabancılara toprak satışı yapılmamalıdır” demektedir.

TMMOB, toprağın ve diğer doğal kaynaklarımızın hazineye kaynak yaratma amacı ile satışa çıkarılmasına karşı çıkmaktadır!

Toprak toplumsal bir değerdir. TMMOB, bu kıt doğal kaynağın hazineye kaynak yaratma mantığı ile ticari meta olarak görülmesine karşı çıkmaktadır.

“Ülkenin doğal kaynaklarının yabancılara toprak satışı yolu ile uluslararası sermayenin kullanımına açılmasına karşı çıkanlar” 14 Ekim’de Ankara’da TMMOB mitinginde görüşlerini bu kez topluca söyleyecek.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**ÖZELLEŞTİRMELERE KARŞI
“BAŞKA BİR TÜRKİYE MÜMKÜNDÜR” DİYEN
MÜHENDİSLER, MİMARLAR VE ŞEHİR PLANCILARI
14 EKİM’DE ANKARA’DA BULUŞUYOR...
09 EKİM 2006**

Küreselleşme olarak adlandırılan dönemle birlikte dünyada yoksulluk ve işsizlik yaygınlaşmaya, eşitsizlikler büyümeye başladı. Özelleştirme, kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi, sosyal güvenliğin yok edilmesi, yaşamın kâr-zarar hesabı üzerinden tanımlanması, devlet-yurttaş ilişkisinin şirket-müşteri ilişkisine dönüştürülmesini içeren neo-liberal politikalarla toplumsal eşitsizlik daha da büyüyor.

Türkiye’de 80 sonrasında uygulanmaya başlayan özelleştirme, kuralsızlaştırma politikaları; son dönemde özelleştirme ve kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesi ile devam ediyor. Siyasal iktidar, hiçbir meşruluk arayışına dahi girmeden, tüm kamu kurumlarını haraç-mezat satıyor. Siyasal iktidar, 80 sonrasında Türkiye’nin girdiği yönelimi ideolojik bir tavır olarak savunuyor ve özelleştirmelerin temelde “devletin kamu alanındaki etkinliğinin ortadan kaldırılması için yapıldığını” ifade ediyor. Bu yönelim, Özelleştirme İdaresi tarafından hazırlanan “Türkiye’de Özelleştirme” başlıklı raporda şöyle ifade ediliyor: “Özelleştirme ile devletin ekonomideki sınaî ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve alt tasarrufların ekonomiye kazandırılması, bu yolla elde edilecek kaynakların altyapı yatırımlarına kanalize edilmesi mümkün olacaktır”.

Siyasal iktidar tarafından da açıkça ifade edilen bu durum, basit anlamda bir mülkiyet devrinin ötesinde “toplumsal sistemde yaşanan köklü bir dönüşümün işaretidir”. Bu dönüşümün merkezinde sermayenin etkinliği bulunuyor. Sermaye-toplum ilişkisinde toplumun güvenliğini sağlayan kamunun ortadan kaldırılması; toplumu sermaye karşısında korumasız, güvensiz bırakıyor. Toplumsal kaynakların toplumun ihtiyaçlarının giderilmesi için kullanılmasını öngören kamusal ekonomi yerine; sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yapılan piyasa ekonomisi yerleştiriliyor.

Ekonominin toplumla bağı kopararak, kâr-zarar, verimlilik üzerine kurulu bir ekonomik sistem tanımlanıyor. Bu mantıkla kamu hizmetleri de kamusal yarar çerçevesinde değil, piyasa mantığı ile tanımlanarak paralı hale getiriliyor. “Herkes aldığı hizmetin karşılığını öder” mantığına göre düzenlenen sistemle, parası olmayanların eğitim, sağlık, haberleşme, ulaşım gibi temel hizmetlere erişmesi engelleniyor.

Küreselleşme ile dünya topyekûn bir özelleştirme harekâtı içerisinde şekilleniyor, yaşamın her alanı en ince ayrıntısına kadar piyasa mantığı ile düzenleniyor, kamusal olan ne varsa tahrif ediliyor, sermayeye devrediliyor. Yoksulluk, işsizlik, açlık ve güvensizlik yaygınlaşarak dünya tam bir karabasana sürükleniyor. Gelecek umudu kalmayan, toplumsal hayattan dışlanan kitleler kendilerini şiddet ile ifade ediyor, şiddet toplumsal yaşamın her alanında görünür oluyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğinin

sağlanması IMF ve Dünya Bankası buyrukları ile gerçekleşiyor, onların yetemediği yerlerde Afganistan'da, Irak'ta olduğu gibi bombalar devreye giriyor, sermayenin çıkarları için binlerce insanın ölümü göze alınıyor.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, özelleştirmelerin daha çok yoksulluk ve işsizlik demek olduğunu biliyorlar.

Özelleştirmeler kamu mülkiyetinin devri, kamusal ekonomi anlayışının ortadan kaldırılması demektir. Özelleştirmeler ile kamusal yararın yerine, sermayenin çıkarları koyulmaktadır. Özelleştirmeler ile toplum daha çok yoksullaşacak, işsizlik artacaktır. Özelleştirmeler ile iş güvenliği yerine esnek çalışma yöntemleri etkin kılınacak, emek sömürüsü daha çok artacaktır. Özelleştirmeler ile kamusal niteliği ortadan kalkan şirketler, çalışanların, çevre halkının, doğanın gözetilmesi yerine, yalnızca daha çok kârı hedefleyecek, bu da çalışanlar, bölgede yaşayanlar ve doğa açısından yıkım anlamına gelecektir. Özelleştirmeler ile yurttaş müşteri olarak tanımlanarak, hizmet aldığı şirkete müdahale hakkı ortadan kaldırılacaktır. Toplum müdahalesi dışında bırakılan ekonomi ile anti-demokratik, toplumsal çıkarlardan uzak bir ekonomik sistem yaratılacaktır. Sosyal güvenlik sisteminin özelleştirilmesi ile eğitim, sağlık gibi en temel insan haklarından yoksullar yararlanamayacak, güvencesiz ve korumasız kalacaktır.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları özelleştirmeye karşı kamusal üretim ve kamusal denetimi savunuyorlar.

Özelleştirme tartışmaları son dönemde yerli-yabancı sermaye karşıtlığına sıkıştırılmış durumda. Bizler özelleştirmeye bu karşıtlığın ötesinde mülkiyet sorunu olarak bakıyor kamusal mülkiyeti savunuyoruz. Biz gerçekleşen özelleştirmelerin yöntem ve zamanlamasına değil, özelleştirmenin bizatihi kendisine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

Kamusal mülkiyetin toplum yararını göz ederek çalışmasını, çalışanların her düzeyden denetimini, söz, yetki ve karar sahibi olmasını savunuyoruz. Kamusal üretimin gerçekleşmiş olması kamu yararına, demokratik bir üretim sürecinin işlemesi için yeterli değildir. Kamusal üretim çalışanların etkin katılımı ve denetimi ile düzenlenmeli, bölge halkının, hizmetten yararlananların planlama sürecine katılımı sağlanmalıdır. Kamusal mülkiyetin işlerlik kazanması demokratikleşme ile mümkündür. Özelleştirmelere karşı bizler bu perspektifle öncelikle kamusal mülkiyetin korunmasını ve kamusal alanın demokratikleştirilmesini savunuyoruz.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, "özelleştirmelere karşı durmak başka bir dünya istemektir" diyerek 14 Ekim'de Ankara'da alanda olacaklar.

Özelleştirmeler basitçe bir mülkiyet devri değildir, özelleştirmeler yoksulluğun, işsizliğin, savaşların hüküm sürdüğü bugünkü dünya düzeninin derinleşmesinden ve devamından yana bir hamledir. Bu nedenle özelleştirmelere karşı durmak da temelde bu dünyaya karşı olmak ve başka bir dünya ve Türkiye istemektir. Başka bir dünya, özelleştirmelere, yoksulluğa, işsizliğe, iş güvencesinin ortadan kaldırılmasına, esnek çalışma yöntemlerine, kadın emeğinin sömürüsüne, paralı eğitime ve sağlığa karşı olan tüm emek kesimlerinin ortak ve birlikte mücadelesi ile kurulacaktır.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, uygulanan neo-liberal politikaların yaşamlarında yarattığı tahribata, yoksullaşmaya, açlık sınırında yaşamaya mahkûm bırakılmaya karşı; insanca bir yaşam, demokratik ve barış içinde bir Türkiye için 14 Ekim'de Ankara'da "TMMOB Mitingi"nde olacaklar.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, yaşamın "piyasanın kirli ellerine bırakılmasına karşı", eşitlik, adalet, özgürlük talebiyle yaşama ve geleceğe sahip çıkıyorlar

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**İŞSİZ MÜHENDİSLER, MİMARLAR, ŞEHİR PLANCILARI
ANKARA'DA 14 EKİM'DE
TMMOB MİTİNGİ'NDE BULUŞUYOR
10 EKİM 2006**

TMMOB'ye bağlı odaların üye sayısı neredeyse 300.000 oldu. Üyelerimizin %25i işsiz ya da mesleklerinin dışındaki bir alanda çalışıyor. Son beş yılın ortalamasına baktığımızda yılda ortalama 25.000 yeni arkadaşımız üniversitelerden mezun olarak aramıza katılıyor. %25 oranının da çığ gibi büyüyeceği bir gerçek. Mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının toplumun diğer bireyleri gibi giderek yoksullaştığı ülkemiz gerçeği. İşsizlik ya da meslek dışı bir işte çalışma da bunun üzerine geliyor.

Şimdi hiç kimse, çıkıp da: “Aslında mühendise zaten bu ülkede gerek yoktur” demesin. Evet bu ülkenin özellikle mühendislik, mimarlık eğitimi plansız, programsızdır. Evet bu ülkede bir gecede üniversiteler açılır, bölümler kurulur. Evet bu ülkenin üniversiteleri ve buralardaki eğitimler sıkıntılıdır, sancılıdır. Ama öte yandan bu ülkede, bu dünyada, bilimin yaşamın her alanına uygulanması açısından büyük bir boşluk var. Konutlar, fabrikalar, makinalar, yollar, taşıtlar, barajlar, sulama kanalları, tarımda düşük verimlilik düzeyi bize olan ihtiyacı gösteriyor.

İhtiyacın kanıtı; depremlerde yitirdiğimiz on binlerce insandır, her yıl iş kazalarında ve meslek hastalıklarında yitirdiğimiz binlerce işçi ve emekçidir, savurganca harcanan enerji ve maden kaynaklarıdır, tarımın çözülemeyen yapısal sorunlarıdır, yok edilen ormanlardır, çevre kirliliğidir, çarpık kentleşmedir, bilgi yoğun teknolojilere her yıl aktarmak zorunda kaldığımız büyük parasal kaynaklardır.

Bize deniliyor ki: “Senin emeğine, bilgine ihtiyacımız yok. İhtiyacımız olduğu kadarını da bize ancak çok ucuza verirsen alırız. Aksi halde bak ne kadar çok işsiz mühendis-mimar var.”

İşte bugün karşımızda olan gerçek, böyle bir işsizlik! Bilinçli olarak yaratılan bir işsizlik!

Bugün ülkemizde eğitimli işsizlik oranı resmi rakamlara göre % 20'ye yakındır. Sanayisizleştirilen bir ülkede yaşıyoruz. Onlarca yılın emeğiyle kurulmuş, halkımızın, işçilerin ve mühendislerin büyük fedakarlıklarıyla oluşturulmuş büyük sanayi kuruluşlarımız yok pahasına sermayeye peşkeş çekiliyor. Tarımsal ürünlerde dışarıya bağımlı duruma geliyoruz. Maden yataklarımız belli kesimlerin eline geçiyor. Topraklarımız yabancıların tapulu malı haline geliyor. Su kaynaklarımızın dışarıdan yönetimi isteniyor.

Biz bu gerçekleri görüyoruz ve işsizliği “bu ülkede yıllardır uygulanan vahşi kapitalizm nedeniyle” yaşadığımızı biliyoruz. Kapitalist küreselleşmenin bu gün ülkemizi getirdiği durumu biliyoruz. IMF ve Dünya Bankası kışkacına sokulmuş ülkemizi çok iyi tanıyoruz. Bizler, insan yaşamını değersizleştiren ekonomik, sosyal ve siyasal politikalar nedeniyle hak etmediğimiz bir işsizliği yaşıyoruz. Emeğiyle geçinen insanların temel haklarını kullanmasının engellendiği, örgütlenmenin ancak büyük baskılara göğüs gerildiğinde başarılılabildiği, insanların bireysel kurtuluş yolları aramaya zorlandığı ve bireysel kurtuluş arayışında

insanlarımızın çoğunun büyük kayıplara uğradığı bir yaşamı paylaşıyoruz.

Şimdi bu yanlışlara HAYIR diyoruz.

Şimdi bu yanlış uygulamalara YETER diyoruz.

- İşsizliğin doğal olduğu, işsizliğin kader olduğu yalanlarına karşı çıkmak için,
- IMF'nin, çokuluslu tekellerin ve yerli tekelci sermayenin, emek düşmanı ekonomik, sosyal ve siyasal dayatmalarına karşı çıkmak için,
- Ülkemizin kaynaklarının yağmalanmasına, insanımızın yoksullaştırılmasına karşı çıkmak için,
- İnsanlarımız arasında ekilmeye çalışılan kin tohumlarına karşı, mümkün olan başka bir dünya için,
- Kamuda çalışan, kendi adına çalışan, özel sektörde çalışan, emekli olan mühendis, mimar ve şehir plancıları ile birlikte haklı taleplerimizi ve gür sesimizi herkese duyurmak için,

Şimdi 14 Ekim'de Ankara'da BULUŞMA zamanıdır.

Şimdi birleşme, örgütlenme ve birlikte yürüme zamanıdır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 14 EKİM'DE ALANDA BİR KEZ DAHA UYARACAK: "ORMANLAR HALKIMIZINDIR"

11 EKİM 2006

HATIRLARDADIR, UNUTMAMAMIZ GEREKİR:

Siyasi iktidar, 2003 yılında, kısaca "2B arazileri" olarak adlandırılan, 473.000 ha. yerin satışını gündeme getirdi. Anayasa'nın 169. ve 170. maddelerini değiştirerek 2/B arazilerini satacağını, karşılığında 25 milyar dolar gelir sağlayacağını açıkladı. Konu kamuoyunda yoğun bir şekilde tartışıldı. Aynı dönemde aralarında TMMOB'ye bağlı konu ile ilgili Odalarımızın da bulunduğu onlarca meslek örgütü, dernek vb yapılar; 2B konusunun hukuksal, teknik ve sosyal boyutlarını sergileyip kamuoyunu uyarmaya yönelik etkin bir çalışma yürüttü. Siyasi iktidarın tek yanlı yönlendirme çalışmaları bir ölçüde boşa çıkarılmış oldu. Siyasal iktidar, Anayasanın 169. maddesini değiştirme girişiminden vazgeçti. 170. madde değişikliği ise, Cumhurbaşkanı tarafından veto edildi. Siyasi iktidar, veto sonrasında gündeme gelebilecek olan halkoylamasını göze alamadığından konuyu dondurdu.

2/B NEDİR?

Anayasa'nın 169. maddesine göre; "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler" ile "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik ve zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ve şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler" "Orman" sayılmayarak, ormancılık düzeni dışına çıkarılabilmektedir. Bu yerler, 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine göre orman dışına çıkarıldığından, buralara kısaca "2B arazileri" denilmektedir.

Anayasa'nın 170. maddesinde ise; "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir" denilmektedir.

Orman kadastrosu; 1986 yılında değiştirilmiş olan 6831 Sayılı Orman Kanunu ve aynı kanunun 2/B Maddesinin Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik kapsamında yürütülmektedir. Ormancılık düzeni dışına çıkarılan "Tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fıstıklık (antep fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları" yürürlükte bulunan 2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun'un 11. maddesine göre orman köylülerine satılabilmektedir.

Ancak IMF'ci siyasal iktidarın niyeti başkadır:

Siyasal iktidar, Anayasa'nın 169. maddesinde; "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" şeklinde yazılı olan cümleyi; "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir, işletilir ve işlettirilir" şeklinde değiştirmek istemiştir. Bu yolla ormanlar

özelleştirilerek sermayeye açılmak istenmiştir. 170. madde değişikliği ile de; 2/B arazilerinin yalnızca orman köylülerine değil, herkese satılabilmesini amaçlamıştır.

TMMOB 14 EKİM'DE DE UYARACAK: "ORMANLARIMIZ HALKIMIZINDIR. YAĞMALANMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ!"

"Orman" niteliğindeki bir yer, "bilim ve fen bakımından" orman niteliğini kaybetmez; kaybettirilir.

Kadastro çalışmaları Orman Kanunu'nun 7. maddesine göre Orman Kadastro Komisyonları'nca, kimi durumlarda ise 3402 sayılı Kanuna göre kadastro ekiplerince yürütülmektedir. Bir yerin orman niteliğinin tam olarak kaybettirilmesi kararını, 2'si ormancı teknik eleman olan, 5 kişilik kadastro komisyonu vermektedir. Bu doğru bir uygulama değildir. Komisyonların yapısı, ormancılık bilimi ve tekniğini yerine getirebilecek uzmanlar temelinde değiştirilmelidir.

Toplam 473.000 ha. olan 2/B arazilerinin, ne kadarının konuta açıldığı, ne kadarında sanayinin yapılaştığı, ne kadarının bağ ve bahçe olduğu, ne kadarının mera olduğu, ne kadarının hayvancılıkta kullanıldığı, ne kadarının yeniden ormanlaştığı belirlenmemiştir. Aradan geçen bu süre içinde de bu çalışma hala yapılmamıştır.

Orman kadastro bitirilip 2/B alanlarının envanteri çıkarılmadan satış vb. çözümlerin gündeme bile getirilmesi sakıncalıdır. Bütçe açığı gerekçe gösterilerek ormanların satışı düşünülmemelidir.

2/B alanlarının bir bölümü bugün ormanlaşmıştır. Öteki alanlar ise; su ve toprak rejimine zarar vermeme, orman bütünlüğünü bozmama, çevredeki orman ve ilişkili olabilecek diğer ekosistemlerin tüm öğeleriyle kendisini yenileyebilme gücüne zarar vermeme, ormancılık çalışmalarının etkenlik, verimlilik ve karlılık düzeyini düşürmeme koşulları eş zamanlı aranarak değerlendirilmeye alınmalıdır.

Ormanların özelleştirilmesi uygulaması geçmişte denenmiş; ormanların yıkımına ve sosyal çalkantılara yol açtığı görülerek bu yanlış yoldan dönülmüştür. Aynı yanı sıra ısrarcı olunmamalıdır. Sermayeye, karını maksimize etmesine hizmet eden kelepir arsa satışları, 2/B alanlarından karşılanmamalıdır. 200-300 \$ yıllık geliri olan orman köylüsünün 2/B arazisini (göstermelik bir fiyatla bile olsa) satın alamayacağı gerçeği herkes tarafından bilinmektedir.

Kaçak yapılaşmış olan 2/B arazilerinin satışı yoluyla, her türlü güvenlikten yoksun yerleşmelerin de iskânına onay verilmiş olmaktadır.

2003'den beri yaşanan süreçte yapılan en önemli değişiklik; büyükşehir belediye sınırlarının 50 km'ye çıkarılarak, pek çok köy ve çevresinde bulunan 2/B alanının, belediye ve mücavir alan sınırları içine katılması yoluyla "kentsel yerleşim"e açılmasıdır. Bu da önemli bir yanlışlıktır. Ormanlarımıza sahip çıkan mühendisler, mimarlar, şehir plancıları 14 Ekim'de alanda söyleyecek: "Yağma yok. Ormanlar halkımızdır."

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

“BİZ YAPI DENETİMİ İSTİYORUZ” DİYENLER
14 EKİM'DE ANKARA'DA TMMOB MİTİNGİNDE
12 EKİM 2006

TMMOB, “Yapı denetiminde eksiklikler giderilmeli ve uygulama tüm ülke genelini kapsamalıdır” diyor.

Herkes biliyor:

Ülkemizin asli sorunları arasında köyden kente göç, kaçak ve sağlıksız yapılaşma, seçim dönemlerinde çıkartılan imar afları ve çarpık kentleşmenin doğurduğu sonuçlar yer almaktadır. Servisli kentsel alt yapı üretilmemesi sağlıksız kentleşmenin ve yapılaşmanın ana nedenidir. Kentlerimiz rahat ve kolay yaşanılır yerler olmaktan çok uzaktır ve deprem gibi doğal afetler karşısında insanımızı korunaksız kalmaktadır.

Yapı denetimi, bütün bu sürecin başat sorunu olarak ülke gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Yapı denetimi, yapı üretim sürecinin bütün aşamalarını kapsadığı ve niteliklerini artırdığı oranda anlamlıdır. Yapı denetimini salt güvenilirlik olarak algılamak doğru değildir. Aynı şekilde salt doğal afetlerle ilgili ele almak da eksik olacaktır. Zümrüt apartmanının çökmesi, Antalya’da alışveriş merkezinin çatısının uçması gibi olaylar doğru ve yeterli mühendislik hizmetinin tam olarak verilememiş olmasından kaynaklanmıştır.

Yapı denetim süreci yer seçimi, projelendirme, yapım koşulları, çevre güvenliği, kent planlaması, estetik, sağlık koşulları, ekonomi ve garanti sürelerini içermektedir. Ancak yukarıda sıraladığımız asli sorunlar kullanıcının ve/veya tüketicinin talepleri arasında yer almamaktadır. Çünkü ülkemizde yapı üretimi süreci ranta bağlı olarak şekillenmekte, konut üretiminde esas beklenti getiri üzerine kurulmaktadır. Yapı projeleri mevcut işleyişte halen kullanıcı ve/veya tüketici için belediyeden alınacak yapı ruhsatının tamamlayıcı birer evrakı olmaktan öte anlam taşımamaktadır.

Doğal afet riskinin en az düzeyde olduğu Avrupa ülkelerinde bile yapı denetimi konusunda kurallar getirilmişken, büyük depremleri yaşayan ülkemizde konu ne yazık ki gerek kamuoyu gerekse siyasi erk nezdinde hak ettiği ilgiyi görememektedir. Çünkü ekonomik/siyasal sistemimiz bu anlayışa çanak tutmaktadır.

Yapı denetimi sadece bir yasal düzenlemeler sorunu değildir. Elbette ki, yasal düzenlemeler zorunludur ancak uygulayıcıların bu konudaki kararlılığı, başka bir ifadeyle siyasi erkin tercihi sonucu değiştirecek önemdedir.

1999 Marmara Depreminden sonra siyasi iktidar tarafından alelacele çıkartılan 4708 sayılı Yapı Denetimi Yasası ciddi eksiklikler ve yanlışlıklar taşımasının yanı sıra ihtiyacı gidermekten çok uzaktır. Nitekim yasanın değiştirilmesi kamuoyunun gündeminde bulunmaktadır.

TMMOB bir kez daha uyarıyor:

- Yapı Denetim sürecine dahil kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları yeniden tanımlanmalıdır.
- Her inşaatı şantiye şefi zorunluluğu getirilmelidir.

- Müteahhit tanımı doğru yapılmalıdır.
- Yapı Denetim Komisyonlarında TMMOB da temsil edilmelidir.
- Denetçi belgeleri ve süreç içerisindeki takibi TMMOB tarafından verilmelidir.
- Yapı denetimi mekanizmasında yer alan meslektaşların sicilleri TMMOB ve ilgili Odalar tarafından tutulmalıdır.
- Meslek içi eğitimler TMMOB'ye bağlı Odalarca yapılmalıdır.
- Yasa ülke genelinde uygulanmalıdır.
- Yapı Denetim Laboratuvarlarında akredite olma koşulu aranmalıdır.
- Mali Sorumluluk Sigortası ve Mesleki Sorumluluk Sigortası getirilmelidir.

14 Ekim'de mühendisler, mimarlar, şehir plancıları Ankara'da TMMOB mitinginde "Biz Yapı Denetimi İstiyoruz" diyecekler.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**“BARIŞ İÇİNDE YAŞANILAN BİR TÜRKİYE MÜMKÜNDÜR” DİYENLER
14 EKİM’DE TMMOB MİTINGİNDE, ANKARA’DA!
13 EKİM 2006**

Dünyanın bir çok yerinde yaşanmakta olan çatışmalar, savaşlar ve terör insanlığın geleceğini tehdit etmekte ve insanın en temel evrensel hakkı olan “yaşama hakkı”nı elinden almaktadır. Küresel eşitsizliğin yarattığı yoksulluk, yoksulluğun getirdiği açlık, açlığa eklenen savaş ve çatışmalar, olağan bir duruma gelmiştir.

Dünyanın efendisi ABD, “özgürlük getirme” iddiası ile Irak’ı cehenneme çevirdi. İnsanlığın bütün değerleri ve kazanımları bütün dünyanın gözleri önünde, ayaklar altına alındı. Şimdi bütün dünyada terör bahanesiyle, anti-terör yasaları, kısıtlamalar ve anti demokratik uygulamalar hayata geçirilmekte.

Ülkemizde kapitalist küreselleşmenin getirdiklerinden gerekli nasibini almaktadır. Ülkemizde de yıllardır süren ve çözülmeyen sorunlar; çatışmanın ve toplumsal gerilimin yükselmesine yol açmaktadır.

TMMOB Genel kurul delegeleri Mayıs 2006 Sonuç Bildirisinde özellikle vurguladı:

Ülkemizin en temel sorunlarından olan Kürt sorununun, demokrasinin Türkiye’de tüm kurum ve kurullarıyla köklü bir şekilde yerleşmesinin önünde engel olduğu, bu sorunun demokratik yollarla çözülmeyişinden ötürü sürdürülmekte olan savaş ülke kaynaklarını tüketmekte olduğu gibi, ülkenin gelecekteki ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel gelişimini de ipotek altına almaktadır. Kürt sorunu tarihsel, siyasal ve sosyal boyutları olan bir sorundur.

Barış, ancak demokrasi, özgürlük ve insan haklarının olduğu bir ortamda yaşama geçirilebilir. Sorun demokrasi ve özgürlük taleplerine uygun demokratik, adil, eşitlik temelinde barışçıl yöntemlerle çözülmelidir.

Ancak bu gün yaşananlara baktığımızda bu çözümden ne kadar uzakta olduğumuzu görüyoruz. Şemdinli’de ve sonrasında yaşananlar, ne yazık ki TMMOB’nin söylemlerinden ve çözüm önerilerinden ne kadar uzakta olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Yine günümüzde sıkça yaşanan faşist güruhların, şeriatçı-gerici yapılanmaların, azgın şiddet eylemcilerinin afiş asmak, nü resim yapmak gibi en doğal eylemlere bile tahammülsüzlükleri ve linç girişimleri bizlere geçmişte uygulanan oyunları hatırlatmaktadır. Özellikle güvenlik güçlerinin olaylara müdahale etmekte zayıf kalmaları, izleyici pozisyonda olmaları, bizlere Sivas katliamını bir kez daha anımsatmaktadır. Fakat bu toplum, bizler, biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları aynı oyunun bir daha oynanmasına asla izin vermeyeceğiz.

Önümüzdeki dönemde de, Odaları ve üyeleriyle birlikte çalışma, uygulama ilkesiyle ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlik ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için çalışmalarını sürdürecektir.

Kapitalizmin ve emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel tüm örgütlerinden bağımsız, “Bir Başka Dünya, Bir Başka Türkiye Mümkün”dür.

39. Dönem TMMOB Çalışma Programında şunlar da yazıldı:

Bu dönemde de, TMMOB, geçmişte olduğu gibi taraf olacaktır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraf olacaktır. TMMOB, Kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim “Kürt Sorunu” dâhil, ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraf olacaktır.

Biz barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını biliyoruz. Yıllar önce yaşanan Susurluk’u hatırlatan Şemdinli’de ortaya çıkan olay, Cumhuriyet Gazetesine, Danıştay’a yapılan saldırı, sağda solda patlayan bombalar birbiriyle ilgidir. Bunlarla bir kaos ortamı yaratılmak istenmektedir. Laik-anti-laik, Kürt-Türk gibi sahte ikilemlerle ülke gündeminin kaydırılarak kısıtlı da olsa var olan demokratik hak ve özgürlükler budanmaktadır. Ülkemizde son dönemde yaşanan ve toplumu kaos ortamına sürüklemek isteyen olayların ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi, İran ve Irak’taki gelişmelerden bağımsız olduğu düşünülemez. Bu kargaşada; geleceğimizi karartacak yasalardan biri olan Terörle Mücadele Yasası tekrar çıkarıldı. Döviz, borsa sarmalıyla yine bir avuç mutlu azınlığa sermaye aktarıldı ve aktarılmaya devam edilmektedir.

Bu yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlık; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük, demokrasi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşama; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitlik; emekçi sınıfların haklar mücadelesi; işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacak ve ülkemizin sürüklendiği muhtemel felaketin önüne geçmek için inisiyatif kullanacak ve mücadele edecektir.

Başka bir yaşam mümkündür:

Biz, sorunların çözümünde şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, kültürel ve insani haklara saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, yayılmacı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaşa, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde yaşayabileceğimiz bir Türkiye istiyoruz.

14 Ekim'de hep birlikte haykıracağız: "Barış içinde yaşanan bir Türkiye mümkündür!"

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI MEHMET SOĞANCI'NIN 14 EKİM TMMOB MİTINGİ KONUŞMASI

Bu gün burada dostların arasındayız.

Bu gün burada güneşin sofrasındayız.

Bu gün omuz başlarımız arasında boşluk bırakmamak için buradayız.

Bu gün “itirazımız var” demek için buradayız.

Hoş geldiniz arkadaşlar.

Bu ülkenin aydınlık yüzlü, aydınlık beyinli, aydınlık yürekli yiğit insanları hoş geldiniz.

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları hoş geldiniz.

Mesai arkadaşlarım, yol arkadaşlarım hoş geldiniz.

TMMOB'nin dostları hoş geldiniz.

Emek örgütlerinin, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, siyasal partilerin, dergilerin, çevrelerin, platformların yöneticileri, üyeleri, “Bu gün hepimiz TMMOB'liyiz” demeye gelenler hoş geldiniz.

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Önce hepimiz hep birlikte görmeyen gözlere göstermek, duymayan kulakları açmak için flamalarımızı, şapkalarımızı sallayarak, ıslıklarımızla, ses çıkararak hep birlikte haykıralım. Görsünler, duysunlar:

İtirazımız var yaşananlara, itiraz ediyoruz!

Sevgili arkadaşlar,

Öncelikle belirtelim:

Bu miting Siyasal iktidarı “uyarı” mitingidir.

Bu miting siyasal iktidara “Dur” deme mitingidir.

Bu miting insanca yaşam, demokratik Türkiye mitingidir.

Bu miting emeğe, insana, yaşama, mesleğe ve ülkeye sahip çıkma mitingidir.

Bu miting Başka bir yaşam mümkün demek içindir.

Başka bir Türkiye mümkündür.

Başka bir Dünya mümkündür.

Sevgili arkadaşlar,

Sözlerimizin başında, Hemen Söyleyelim: Bu ülkenin mühendisini, şehir plancısını, mimarını sokağa döken siyasal iktidar utanmalıdır.

Sözlerimizin başında, Hemen Söyleyelim: Bizleri gözden çıkararak siyasal iktidarı biz de gözden çıkardık.

Sen mutluluğun resmini yapabilir misin üstat diyor Nazım.

Siz bu muhteşem duruşunuzla burada bu Sıhhiye alanında mutluluğun resmini çiziyorsunuz.

Ne iyi yaptınız da geldiniz arkadaşlarım. Hoş geldiniz.

Sevgili arkadaşlar,

Yaşadığımız bu dönemde savaş, açlık ve yoksulluk dünyayı çepeçevre sardı. Bunun adına küreselleşme deniyor. Egemenlerin küreselleşme dedikleri Irak'ta, Lübnan'da halkın üzerine yağın bombalardır. Dünyanın dört bir yanında çalışanların haklarının gaspıdır. Kapitalist küreselleşme yoksulluğun-açlığın yaygınlaşmasından başka bir şey değil.

Küresel kapitalizm dünyayı adeta bir korku filmine çevirdi. Bizler bu filmin daha fazla oynamasına izin verecek miyiz?

Hayır. Bugün bu meydanı dolduranlar ve ülkenin her hangi bir yerinde şimdi yüreği bizimle birlikte özgürlükten, emekten, demokrasiden yana atanlar bu filmin daha fazla oynamasına izin vermeyecek. Küresel kapitalizme karşı, ezilenlerin, emekçilerin küresel mücadelesini geliştireceğiz. Mutlu son ancak bu filmi ters yüz edecek bir umudun yeşertilmesi ile mümkündür. İşte bugün bu umudun sahipleri, yaratıcıları başka bir dünyanın kurucuları olarak da buradalar. Her gün her yerde mücadele ederek başka bir dünyayı bugün bu karanlığın ortasında filizlendireceğiz. Bu filizlerle karanlıkları parçalayıp aydınlık bir ülke ve dünya kuracağız.

Biz İnsanca Bir Yaşam İstiyoruz!

Türkiye kapitalist küreselleşme sürecine eklenme doğrultusunda adımlarını kesintisiz atmaya devam ediyor. AKP, son yılların en çalışkan hükümeti olarak neo-liberal yasaları bir bir çıkartıyor. Bu yasalarla eğitim-sağlık başta üzere kamu hizmetleri paralı hale getiriliyor. Kamu işletmeleri sermayeye devrediliyor. Sermaye bütün alanlara sızarken kamu ortadan kalkıyor. Bugün bizim için mücadele alanı burasıdır, neo-liberal politikalarıdır. Neo-liberal değişime karşı, çalışanların, emekçilerin, yoksul halkın çıkarlarından yana bir değişim için mücadele etmek esastır.

Bizler emek mücadelesini özgürlükler mücadelesinden ayrı düşünmeyiz. O yüzden emekten yana bir Türkiye için olduğu kadar özgür ve demokratik bir Türkiye için mücadele ediyoruz. Uzun zamandır iktidar alanında bir kavga sürüp gidiyor. Toplum bu kavgaya laik-antilaik ikileminde dâhil edilmeye çalışılıyor. Bir yanıyla gericiliğin bir yanıyla otoriterizmin-statü-konun temsil ettiği bu ikilemin her hangi birinden yana saf tutulması isteniyor. Bize kırk katır, kırk satır ikilemi sunuluyor. Ama hayır, başka bir yol daha var: Bizler her türden gericiliğe ve karanlığa karşı demokratik, özgür ve aydınlık bir Türkiye istiyoruz.

Biz Barış İstiyoruz!

Türkiye son zamanlarda linç kültürünün, milliyetçi hezeyanların yaşandığı bir ülke haline geldi. Her tür farklı düşünce bastırılmaya, susturulmaya çalışılıyor. İnsanların düşünmesine ve düşüncelerini ifade etmelerine ilişkin baskılar bilinir ki Ortaçağ'dan kalma uygulamalardır. Türkiye bu gün, bu ortaçağ görüntülerini yaşamaya devam ediyor. 12 Eylül hukukun uzantısı olan 301. madde kapsamında aydınlar, yazarlar yargılanıyor. Yargılamalar linç girişimlerine dönüşüyor. Türkiye bu utançtan kurtulmalıdır. 12 Eylül hukukun uzantısı

olan 301. madde kalkmalı, özgürlükçü bir anayasa hazırlanmalıdır.

Kürt sorunun çözümünde şiddetin tekrar gündeme gelmesi ile birlikte toplumda da etnik temelde bir ayrışma yaşanmaya başladı. Şiddetten beslenen çevreler insanımız arasına düşmanlık tohumları ekiyor. Bunun sonucunda son zamanlarda örneklerini yaşamaya başladığımız çatışmalar, kavgalar meydana geliyor. Bu gidiş tehlikeli bir gidiştir ve buna artık bir son verilmelidir. Demokrasi ve barışın hâkim olduğu, insanların eşit koşullarda bir arada yaşadığı bir Türkiye için bütün herkese büyük sorumluluklar düşmektedir. Türkiye'nin barıştan başka şansı yoktur, yıllardır çekilen acılar artık son bulmalı, sorunun demokratik yollardan çözümü için çaba harcanmalıdır. Bu büyük bir sorumluluktur. Herkes bu sorumluluğun bilinciyle davranmalı ve konuşmalıdır.

Herkes bilsin: Lübnan'a asker gönderenlerden hesabı bu meydan soracak

AKP, 1 Mart tezkeresinin reddini affettirmek için bu kez daha çok çalışıp, mesai harcayıp Lübnan'a asker gönderme kararını aldı. Lübnan'a asker göndermek, Türkiye'nin Ortadoğu batağına sürülmesi demektir. Barış gücü olarak gönderilen askerler savaşın bir parçası olacaktır. Çünkü bölgede ABD ve İsrail olduğu sürece barıştan söz etmek mümkün değildir. Türk askerleri Lübnan'a ölmeye-öldürmeye gönderilmiştir. Bu kararı alanlar bu sorumluluğun altından kalkamayacaktır. Türkiye ABD'nin açtığı bu bataklığı girmemelidir. Bugün burada mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, emekçiler, çalışanlar, öğrenciler var. AKP bu sese kulak versin, Lübnan'a asker gönderme kararından vazgeçilmeli, Türkiye bu bataklığa sürüklenmemelidir.

Sevgili arkadaşlar,

Söylemeden geçmeyelim: Şu Fransa parlamentosunun yaptığına bakın. Karar aldıkları yasa Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi ve Türkiye toplumunun geçmişiyile yüzleşmesi önünde engel oluşturmuştur. Halklar arasında düşmanlığa neden olmuştur. Bilimsel, tarihsel gerçekler yasalarla önlenemez. Tarihçilerin, bilim insanlarının özgürce tartışıp gerçekleri ortaya çıkarması gerekirken, çeşitli kaygılarla gündeme gelen bu tür anti demokratik girişimler kabul edilemez. Gerekçesi ne olursa olsun, düşüncüyü ifade etmek suç kabul edilemez. Toplum, geçmişiyile yüzleşmeyi kendi dinamikleriyle gerçekleştirebilir. 1915 trajedisiyile yüzleşme, ancak acıların paylaşılabilirdiği, demokratik bir ortamda gerçekleşebilir. Bu sözlerimizi her kes anlamak zorundadır.

Şu ülkenin haline bakın arkadaşlar,

Siyaset Cumhurbaşkanı seçimi ile şekilleniyor. Bilmiyorlar mı? Bu ülkenin, bu ülkenin halkının gerçek sorunu yoksulluktur, işsizliktir, gericiliktir, emperyalizme bağımlılıktır. Ülkenin gerçek gündemini anlamayanlar, anlamak istemeyenler, sözümüz sizedir. Yüzünüzü insana, insanımıza dönün.

Sevgili arkadaşlar,

Biz özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesini istiyoruz. Özelleştirmeleri sonuna kadar takip edeceğiz. Hukuki ve meşru demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanacağız.

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı

altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir. Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe biz, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesini ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir enerji politikası izlenmesini istiyoruz.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkıyoruz.

Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınmasını istiyoruz.

Biz, başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılması için buradayız.

İnsanların hapishanelerde tecritte tutulmasını, kimseyle görüştürülmemesinin bir insanlık suçu olduğunun bilincindeyiz ve sürdürülen uygulamaları protesto ediyoruz.

Ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını önlemek için ve tüm emekçi kadınların mücadelelerinin yanında olmak-birlikte mücadele etmek için buradayız. “Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cins ayrımcılığı çözülmeden özgür ve eşit bir toplum yaratılması mümkün değildir.” demek için, “Kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında!” demek için buradayız.

Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor. IMF ve Dünya Bankası, siyasal iktidara “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında bunu dayatıyor. Bu ülkede “Sağlıkta Dönüşüm Programı” daha tamamlanmadan, bu programın dönüşüm değil “yıkım programı” olduğu anlaşıldı. Bu program tamamlandığında ise sağlık hizmetleri tamamen piyasaya devredilecek, sosyal devletin sağlık alanındaki bütün sorumluluğu bitecek. Oysa her şeyin başı sağlık. “Sağlıkta yıkımı durduralım! Herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti” demek için buradayız.

Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durmak için buradayız. “Başka bir tarım mümkündür” demek için buradayız.

“Önlenemeyecek İş Kazası Yoktur! İş Güvenliği Mühendisliği Yaygınlaştırılmalı ve Yasal Güvenceye Alınmalıdır” diyoruz. “Afetler ve Afetlerin En Önemlisi Depremler İçin Acil Önlemler Alınsın! Doğa Olayları Afete Dönüşmesin!” demek için buradayız.

Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanmasını istiyoruz. Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak için, “Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak için buradayız.

İstanbul’da; Galataport, Haydarpaşaport, Dubai Kuleleri, Ankara’da; Çiftlik, Güvenpark, Kuşulupark, Antalya’da, Lara Kent Parkı gibi parçacı plan ve projelerin tümüne; Onlar “kentsel dönüşüm” diyor, Bizler ise “finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor” demek için buradayız.

Hasankeyf'te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama'da, Eşme'de, Belek'te sermayenin halkın karşı çıkmasına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek için buradayız.

Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade etmek için, Savaşa karşı barışı savunmak için buradayız. Biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan "kırk katır, kırk satır" ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Evet: Biz yapabiliriz. Biz ABD emperyalizmini ve onun yerli işbirlikçilerini durdurabiliriz. Biz "dünyanın efendisi" ABD ve müttefiklerinin Genişletilmiş Ortadoğu Projelerini geri püskürtebiliriz. Biz Ortadoğu'nun mazlum halklarının kaderini değiştirebiliriz. "Selam Olsun Emperyalizmin İşgallerine Karşı Direnenlere. Selam Olsun Ortadoğu'nun Mazlum Halklarına.

Ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulması için, Bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacı ile eğitime, ayrılan kaynakların arttırılması için, Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli yetişeceği ortamların sağlanması için, Siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamı için, Fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için, Öğretim üyelerini insanca yaşatacak ücret düzeyi için, Üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesi için buradayız.

"Gençlik geleceğimizdir" şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için buradayız. "Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir! Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz! Yaşasın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelemiz!" demek için buradayız.

Sermayenin kârı için düzenlenmiş bir rant ekonomisi içinde, bu ekonominin yarattığı plansızlık ve karmaşa yoluyla yaşam koşullarımızın yanında, mesleki kimliklerimizin de erozyona uğramasına hayır diyoruz. Her gün milyonlarca insanın kullandığı, tükettiği, içinde, üzerinde yaşadığı, çalıştığı her şeyi, kısacası hayatın kendisini tasarlayan, ancak bugün ucuz emek piyasasında açlık sınırıyla yoksulluk sınırı arasındaki ücretlerle yaşam mücadelesi vermeye hayır diyoruz. "İşsizliğin doğal olduğu, işsizliğin kader olduğu" yalanlarına karşı çıkmak için, işsiz üyelerimize sahip çıkmak için, Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunlarını ülke gündemine taşımak için buradayız.

TMMOB yasasına gereksiz ve yanlış yapılan müdahaleleri engellemek için buradayız. Siyasal iktidarın IMF'nin talimatıyla, yaşamızda yapacağı değişikliklerle ülkemizin kapılarını akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarına sonuna kadar açmak için meclise getirdiği, kalitesiz hizmetin kontrolsüz sunumuna olanak tanıyan "yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasada yapılacak değişikliğe hayır diyoruz. Küresel kapitalist sermaye istiyor diye, bizi kendi ülkemizde mülteci, yabancı konumuna getiren, yurttaşlık haklarımızı elimizden almak isteyen siyasal iktidara dur demek için buradayız.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB, taraftır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet

ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraftır. TMMOB, kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraftır.

Bu yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. Şimdi geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkma zamanıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Şimdi sözümüzü birlikte söyleme zamanıdır.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.

**ETKİNLİKLERİN
AÇILIŞ KONUŞMALARI**

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI 15. KÖMÜR KONGRESİ

ZONGULDAK - 08 HAZİRAN 2006

...

Kömür kongresinde yapılacak bir konuşmada Balıkesir Dursunbey’de kaybettiğimiz 17 canımızdan bahsetmemek mümkün mü? Hepimizin başı sağ olsun. Kasım 2003 Karaman-Ermenek’den, Nisan 2005 Gediz’den ve daha nicelerinden bahsetmemek mümkün mü? Ama biz biliyoruz, tüm bu can yakıcı, can acıtıcı duruma rağmen uygarlık ateşi yandığı sürece madencinin ışığı sönmeyecektir. Tüm canlarımızın isimleri önünde saygıyla bir kez daha eğiliyorum.

Evet, madencilik sektörü özellikle kömür sektöründeki çalışmalar birçok risk faktörünü içinde barındırmaktadır. Bu alandaki çalışmalarda göz önünde bulundurulması gereken en önemli faktör “emniyet”dir. Maden ocaklarının ocak ağzının girişinde “önce emniyet” yazar da, peki emniyet donanımı tam olmayan işletmeler bu söylemin gereğini yeterince yerine getirebiliyorlar mı?

Özellikle bu yörede yarım Amasra’da, Kozlu’da, Karadon’da kömürün yer altında kazılmasında, pano üretiminde, galeriler sürülmesinde “hizmet almına gidiyorum” sözü ile sözleşmeler hazırlayıp taşerona vermeyi düşünenler vukua gelmesi muhtemel olayları da göz önünde bulunduruyorlar mı?

Haziran 2004 tarihinde TTK, “Maden Kanunu” kapsamına sokularak kurumun kendisinin yapmakla yükümlü olduğu işler (hazırlık üretim vb) elinden alınmış, işler kömür madenciliğinde hiçbir deneyimi olmayanlara açılmıştı. Şimdi de Maden Kanununda yapılmak istenen değişikliklerle bir takım maden sahalarının İl özel idarelerine devri öngörülmektedir. Bu durumda, özel idareye devri gerçekleştirilecek sahalarda gerek işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünden ve gerekse teknik denetimden de uzaklaşılacaktır. Bunlar yanlış uygulamalardır.

Oysa, yapılması gereken; 3213 Sayılı Maden Kanunu’nu uygulamakla görevli kuruluşun yeniden yapılandırılması, taşra teşkilatlarının oluşturulması, bürokrasinin azaltılması suretiyle yerinden ve etkin denetim sağlanmasıdır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü, çok sayıdaki ruhsat sahası için gereken sayıda teknik elemanı istihdam edememesi nedeniyle işlevlerini istenilen düzeyde yerine getirememektedir. Bu kurumun teknik eleman gereksinimi karşılanmalı, sektörde mevcut diğer kamu kuruluşlarındaki bilgi birikiminden yararlanmasına yönelik düzenlemeler ve gerekli eşgüdüm sağlanmalıdır.

Madencilik faaliyetlerinin kaynak kaybına yol açmadan, çevreyle barışık, akılcı ve ekonomik kurallara göre ve iş güvenliği ve işçi sağlığı esasları çerçevesinde yürütülmesi bilimsel ve teknik bilginin kullanımı ile mümkündür. Bu durum, sektörde bilim ve teknolojinin uygulayıcısı olan mühendislerin gerekli ve yeterli istihdamını da gerekli kılmaktadır.

Kömür madenciliği, işsizlik ve yoksulluğun yüksek olduğu kırsal bölgelerde, gerek doğrudan gerekse söz konusu faaliyetin yarattığı yan ekonomik faaliyetler sonucu binlerce kişiye istihdam olanağı sağlamaktadır. İstihdam ile yaratılan gelir, kırsalda üretilen mal ve hizmetlerin tüketilmesi bakımından da yaşamsaldır. Ayrıca, kırsal bölgelerde ulaşım, su, eğitim ve iletişim gibi ekonomik ve sosyal altyapının sağlanmasına yönelik önemli katkısı da bulunmaktadır. Bunun yaygınlaştırılması gerekir.

Sektöre baktığımızda; ülkemiz demir-çelik sektörünün yıllık 4,5 milyon ton taşkömürü ihtiyacı bulunmaktadır. Siyasi iktidarın eğilimi ise bu ihtiyacın tamamının ithalat yoluyla karşılanmasına yöneliktir. Bir zamanlar 40\$ olan ithal taşkömürü fiyatı günümüzde 200 Dolar'a tırmanmış bulunmaktadır. Bir an önce demir-çelik sektörünün dışa bağımlılıktan kurtulması, taşkömürü ihtiyacının tamamının yerli kaynaklardan karşılanması bu amaca yönelik olarak TTK için gerekli olan yatırımlara bir an önce başlanması gerekir. Siyasi iktidarın "Biz TTK'da bu kömürü üretemiyoruz, hazırlık yapamıyoruz, bu işleri dışarıdan satın alacağız" söylemi hepimizce reddedilmelidir.

Kömür ile ilgili kamu kuruluşlarının TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri), ve TTK'nın (Türkiye Taşkömürü) etkinliğine önem verilmelidir. TTK'nın ihtiyacı olan yatırımlar yapılmalı, taşkömürü üretim seviyesi hızla arttırılmalıdır. Bu amaca yönelik olarak sözde sahanın ve işletmenin içindeki rödevans, taşeronlaştırma gibi uygulamalardan süratle vazgeçilmelidir.

Öte yandan, enerjinin, ülkelerin kalkınmalarında ve refaha ulaşmalarında büyük önem taşıdığı, herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlanması bakımından kritik önem taşıyan enerjinin, dünyanın ve insanlığın geleceğindeki belirleyici konumu, her geçen gün daha da artmaktadır. Dünya üzerindeki tüm ülkeler enerji maliyetlerini düşürmek amacıyla önceliği yerli kaynaklarına vermektedirler. Ülkemizde ise, öncelik, yerli kaynaklara değil ithal kaynaklara verilmektedir.

Ülkemizde doğal gaz yok denecek kadar az bulunmaktadır. Ancak, düşük kalorili olmakla beraber zengin linyit kömürü yataklarımız mevcuttur. Yine, yıllardır ihmal edilen aramalar ile yeni kömür yataklarının bulunup geliştirilmesi olasılığı yüksektir. Ülkemizde elektrik üretiminde kullanılacak 8,5 milyar ton linyit rezervi bulunmaktadır. Bir ülkede geniş kömür rezervlerinin bulunması, o ülke için enerji arz güvenliğinin sağlanması bakımından çok büyük bir avantaj anlamına gelmektedir. Temiz kömür teknolojilerinin bugün ulaştığı nokta göz önüne alındığında, söz konusu kaynaklardan çevresel etkilerin de en aza indirilerek elektrik enerjisinin üretilmesi en akılcı uygulama olacaktır. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

Kömüre dayalı termik santrallerin atıl durumdaki kapasiteleri devreye alınmalıdır. Rehabilitate edilen santrallerin özelleştirilmesi uygulamasına son verilmelidir. Termik santrallerde baca gazı ve sülfürizasyon tesisleri kurulmalı ve sürekli devrede tutulmalıdır.

MMO DOĞALGAZ GÜNLERİ

DENİZLİ - 15 HAZİRAN 2006

...

Bildiğiniz gibi doğalgaz, yaşanan son doğalgaz krizi de içinde olmak üzere, gerek uluslararası düzeyde gerekse ülkemizde, enerji sorunu, diğer bir deyişle enerji jeopolitiği içinde önemli bir yer tutmaktadır. Enerji kaynaklarının kullanımı ve bu alandaki gelişmeler 19 ve 20. yüzyıllarda boyutlanmış, bu kaynaklar üzerindeki hakimiyet kavgası ise 21. yüzyılda doruk noktaya ulaşmıştır. Öyle ki, önümüzdeki on yılların uluslararası gerilimleri, enerji ekonomi politliğini içeren bir enerji jeopolitiği içinde tanımlanacak hale gelmiştir. Doğalgaz, su, petrol gibi enerji kaynakları, başlı başına birer ekonomi politik ve ülkelerin egemenliği, bağımsızlığı konusuna dönüşmüştür. Dünyada tüketilen birincil enerjinin büyük çoğunluğu petrol (% 37), doğalgaz (% 24) ve kömürden (% 27) oluşmaktadır. Bilindiği gibi dünyadaki fosil enerji kaynakları sınırlıdır ve bu nedenle uluslararası güçler nezdinde bir paylaşım alanı haline gelmiştir.

Emperyalist güçler dün olduğu gibi bugün de teknoloji, enerji, su ve petrol kaynaklarının paylaşım ve denetimi için birbirleriyle kıyasıya mücadeleye devam etmektedir. Enerji kaynaklarını ellerinde tutmak isteyen başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler, enerji ve doğal kaynakları kontrol edebilmek için az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere ekonomik, siyasi ve askeri alanda müdahale etmekte, işgal politikalarına başvurmakta, dünyanın yeniden paylaşımını düzenlemektedirler.

Türkiye’de doğalgaz talep artışı ve kullanımındaki yanlışlıklara baktığımızda, burada saptanması gereken ilk husus; talep artışının gelişmiş ülkelere göre ülkemizde daha yoğun ve dışa daha çok bağımlı bir biçimde yaşanmış olmasıdır. Hızla artan talebin en büyük bileşenini ise, elektrik enerjisi üretimi için doğalgaz tüketimi oluşturmaktadır.

Dünyada doğalgaz tüketimi her yıl ortalama % 1,6 oranında artacak iken ülkemizin doğalgaz tüketim artışı, dünya ortalamasının çok üzerindedir. Yapılan çalışma ve öngörülere göre Türkiye’de; 2004 yılında 22.108 milyon m³ olan doğalgaz tüketimi, 2005 yılında % 21,5 artışla 26.865 milyon m³e ulaşmıştır. Tüketim tahminlerinde ise, 2006 yılında % 36,2 artışla 30.100 milyon m³e, 2010 yılında % 90,3 artışla 42.076 milyon m³e, 2020 yılında ise % 176,4 artışla 61.042 milyon m³e ulaşması öngörülmektedir. Diğer yandan Türkiye’de 2005 yılında tüketilen doğalgazın % 57,4’ü elektrik üretimine ayrılmış ve elektriğin % 45’lik bölümü doğalgazla çalışan santrallerde üretilmiştir.

Elektrik enerjisi içinde doğalgazın payının % 45 olması gaz ve enerji sektöründeki çarpık politikaları ortaya koymaktadır. Oysa dünyada doğalgaz kullanımı içinde elektrik enerjisi üretimi, doğalgaz üreten ülkeler de dahil olmak üzere hiçbir ülkede bu denli yüksek bir öncelik almamaktadır. İthal bir enerji kaynağı olan doğalgazın elektrik enerjisi üretimi içindeki payının bu denli yüksek olmasının ekonomik ve politik bağlarıyla rasyonel olmadığını bir kez daha belirtmek istiyoruz.

Ağır tahkim şartlarıyla düzenlenmiş, doğalgaz temin ve ürettiği elektriği alım garantisi verilen doğalgaz yakıtlı santraller nedeniyle ithal doğalgazın % 60’lara varan kısmı elektrik enerjisi üretiminde kullanılmaktadır. Buna karşın, ulusal bir kaynak olan kömür üretimi, kömürle elektrik üreten santrallerde üretimin azalmaya zorlanması ve bu nedenle kömür

alımlarının kısılmasından dolayı düşmektedir.

Yine elektrik üretiminde kullanılabilecek olan yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımız da esasen atıl durumda tutulmakta ve yeterince değerlendirilmemektedir. Elektrik enerjisi üretiminin büyük ölçüde doğalgaza dayandırılmasına yönelik politikalara karşı, gaz talep tahminlerinin abartıldığı, doğalgaza dayalı yeni enerji santrallerine ihtiyaç olmadığı; elektrik enerjisi üretiminde doğalgazın aşırı ve yanlış kullanımının ekonomik ve politik bağlamlarıyla rasyonel olmaması; çarpık ve abartılmış talep tahminleri esas alınarak Türkiye'nin, ihtiyaç ve tüketebileceğinin çok üzerinde doğalgaz ithalatını öngören sözleşmelerin imzalanmış olması, "Yap-İşlet" politikasının usulsüzlüklere davetiye çıkarması, enerji planlaması ve kamu yatırımlarının yapılmaması vb. uyarılarımızın dikkate alınmamasının sonuçları bugün tek tek ortaya çıkmaktadır.

Enflasyonun düşürüldüğü iddialarının siyasi iktidarca dile getirildiği bir ortamda, milyonlarca konutta ve binlerce sanayi kuruluşunda kullanılan doğalgazın fiyat artışının bir yıl içinde % 31'e varması bile tek başına konunun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Bu noktada, gaz temin programlarının teknik öğeler yanı sıra bir dizi politik parametre içerdiğini belirtmek istiyoruz. Bu kapsamda gaz temin anlaşma ve programlarının çok ciddi bir stratejik çalışma olarak ele alınması gerekmektedir. Zira ülkemiz uluslararası arenada enerji kozunu elinden çıkarmakta, vanaları başkalarının açılıp kapanan bir küresel enerji savaşında "enerji koridoru" olma konumuyla avunmaktadır. Oysa sorunun temelinde:

Kamusal bir hizmet olan enerji üretiminin basit bir piyasa faaliyeti olarak görülmesi, stratejik bir planlama anlayışının olmaması, Enerji alanındaki kamu kuruluşlarının küçültülmesi, işlevsizleştirilmesi, özelleştirilmesi, Zengin linyit ve taş kömürü kaynaklarımızın yeterli bir şekilde kullanılmaması, Özelleştirileceği gerekçesiyle mevcut linyit yakıtlı santrallerde gerekli iyileştirme, kapasite artırımı, bakım ve onarım çalışmalarının yapılmamış olması, Zengin hidrolik kaynaklarımızın yalnızca 1/3'nin değerlendirilmesi ve yapımı süren santrallerin süresi içinde bitirilmesi için DSİ'ye yeterli kaynak aktarılmaması,

Rüzgar ve jeotermal kaynaklarımızın yeterince değerlendirilmemesi, Toplam enerji üretiminin önemli bir bölümünün, elektrik enerjisi üretiminin % 40'ları aşan bölümünün doğalgaza dayandırılması ve % 20.6'sının "doğalgaz temin ve ürettiği elektriği alım" garantisi verilen 4 adet özel sektör santralinden alınması, Doğalgaz temininde tek bir kaynağa Rusya'ya (% 65 oranında) bağımlı kılınması, doğalgaz temin anlaşmalarının Türkiye aleyhine hükümlerle dolu olması, Yeterli kapasitede doğalgaz depolama tesislerinin zamanında inşa edilmemiş olması bulunmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Doğalgazla ilgili kurumlar çalışmalarında şeffaflaşmalı, bilgilerin yaygınlaşması, herkesçe erişilebilir ve kullanılabilir olması sağlanmalıdır. Doğalgaz temin politikalarının belirlenmesinde kapalı kapılar ardındaki gizli diplomasi yerine, ilgili tüm kesimlerin katılacağı ulusal strateji belirlenmesi çabalarına ağırlık verilmelidir.

İthal edilen ve dışa bağımlı bir enerji kaynağı olan doğalgazın sektörel kullanım öncelikleri tartışmaya açılmalıdır. Bu anlamda, ulusal düzeyde tartışmalar yapacak, stratejiyi belirleyecek yetkili kuruluş olarak, oluşum, yönetim ve denetiminde doğalgazla ilgili tüm kesimlerin temsil edildiği Doğalgaz Enstitüsü'nün oluşturulması ve bu Enstitünün alt kollarının bir an önce çalışmaya başlaması zorunludur.

Mevcut doğalgaz alım sözleşmeleri “takrir-i müzakere” konusu yapılmalı, anlaşmalarda fiyat, alınmayan gazın bedelinin ödenmesi, ödemelerin nakit olarak yapılması, gazın üçüncü ülkelere satılmasının önlenmesi vb. Türkiye aleyhine şartlar iptal edilmelidir. Satın alınan gaz bedellerinin mal ve hizmet ihracı yoluyla ödenmesi sağlanmalıdır. Gaz teslimatlarında ihracatçı ülkelerden kaynaklanan eksiklikler ve aksamalar tazminat konusu olmalıdır. İhracatçı ülkelerin günlük, aylık, yıllık satış miktarlarını taahhüt etmeleri sağlanmalıdır. Doğalgaz ithalatı ile ülke ihtiyaçları arasında bir açık söz konusu olduğunda, kentlerin ve sanayinin gazı kesilmemeli, doğalgaz yakıtlı elektrik üretim santrallerine verilen gazda kesinti yapılmalıdır. Alım garantisi verilen doğalgaz yakıtlı Yap-İşlet santrallerine verilen gaz temin ve elektrik alım garantilerini iptal eden Danıştay kararı ivedilikle uygulanmalıdır.

Kentsel dağıtım şebekelerinde, bina servis bağlantılarında, bina iç tesisatlarında, gazın yıllardır kullanıldığı kentlerdeki uygulama ve deneyimler ışığında, bütün ülke çapında geçerli ve zorunlu olacak; Ulusal kentsel gaz dağıtım şebekesi tasarım ve yapım standartları ve şartnameleri, Ulusal bina servis bağlantı standartları ve şartnameleri, Ulusal bina iç tesisat standartları ve şartnameleri, Ulusal endüstriyel tesis doğalgaz dönüşüm standartları ve şartnameleri, Meslek Odaları ve uzmanlık örgütlerinin katılımıyla hazırlanmalı ve bir an önce uygulamaya konulmalıdır. Elektrik enerjisi üretiminde yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. Elektrik üretimi içinde doğalgazın payı mutlaka düşürülmelidir.

Doğalgaza bağımlı enerji politikalarından bir an önce vazgeçilerek yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımıza yatırımlar yapılmalıdır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları ülke ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılayacak potansiyelindedir. Yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın kullanımının özendirilmesi, yaygınlaştırılması ve bu kaynakların kullanımı ile elektrik enerjisi üretim sistemlerini oluşturan malzeme, cihaz ve ekipmanların yerli üretim koşullarının oluşturulması ve bu alanda teknoloji üretebilir bir seviyeye ulaşmamız sağlanmalıdır. Yenilenebilir Enerji Yasası uyarınca gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Enerjinin etkin kullanılması, verimliliğinin artırılması, maliyetlerin düşürülmesi ve tasarruf sağlanması için Enerji Verimliliği Yasası bir an önce çıkarılmalıdır. Binalarda mimari tasarım, ısıtma/soğutma ihtiyaçları ve ekipmanları, yalıtım ihtiyaçları ve malzemeleri, elektrik tesisatı ve aydınlatma konularında normları, standartları, asgari performans kriterlerini ve prosedürleri kapsayan Enerji Verimliliği Yapı Kodu Yönetmeliği; EİEİ, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Meslek Odalarının katılımıyla hazırlanarak yürürlüğe koyulmalıdır. Elektrik iletim ve dağıtım hatlarında iletim kayıplarını azaltacak yatırımlar hızla yapılmalıdır. Genel olarak enerji tasarrufunu sağlayıcı politika ve zorunlu uygulamalar yürürlüğe konulmalıdır.

Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden, bu alandaki yatırımların aksama, gerileme ve gecikmesinin temel nedenini oluşturan özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmelidir.

İMO OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU

ANKARA - 26 HAZİRAN 2006

Sevgili Başkanımın konuşmasından sonra isterseniz, bu gün bu olağanüstü Genel Kurulunuzda burada tartışacağınız, karar altına alacağınız “Yetkin İnşaat Mühendisliği Yönetmeliği”nin TMMOB’ce ne anlama geldiğini sizlerle paylaşayım, bazı hatırlatmalarda bulunayım ve bu da bugünkü tartışmalarınızın önsözü olsun.

Aslında bu Genel Kurul toplantımız, TMMOB açısından da önemli günlerde gerçekleşiyor.

Siyasal iktidar, ne yaptığını bilmez bir halde, önce “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı”nı, şimdi de “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Değişiklik Yapan Kanun Tasarısı”nı Meclis gündemine getirdi. Mesleğimize ve TMMOB’ye açık saldırı olarak gördüğümüz bu düzenlemelerin karşısında olduğumuzu çok net bir şekilde gündeme getirdiğimiz, kampanyalarını yaptığımız günler bu günler. İşte tam da bu günlerde kendi bahçemizi düzenlemeye yönelik yapılan bu Genel Kurul ve bu Genel Kurul’da söylenecekler ve sonucunda alınacak kararlar hem odamız, hem TMMOB için önemli olacaktır.

Konuyu dağıtmadan “Mesleki Yeterlilik, Mesleki Yetkinlik, Meslek İçi Eğitim” konularında TMMOB’nin resmi görüşünü ve yapı geldiklerini sizlerle paylaşmak isterim:

2000’de, konu ile de ilgili olarak 1. Mühendislik Mimarlık Kurultayı toplanmıştı. Kurultayı sonuçlandıramamıştık. Yapılan çok katılımlı Bölge toplantılarından sonra Nisan 2003 de toplanan 2. Mühendislik Mimarlık Kurultayı’nda örgütümüze, mesleğimize ve yaşama ilişkin çok sayıda karar aldık. Bu kurultay 1998’de gerçekleştirdiğimiz Demokrasi Kurultayımız kadar önemli bir çalışmaydı. Hepimizin de kabul ettiği şekilde örgütümüzün yol haritasının kenar çizgileri bu iki kurultayda netleştirilmişti.

Sizlere hatırlatmayı konumuzla ilgili kısmından alıyorum. Mühendislik Mimarlık Kurultayımızın “Mesleki Yeterlilik, Mesleki Yetkinlik, Mesleki Eğitim” başlığındaki Kurultay Kararlarında şunlar da yer aldı.

“TMMOB ve Odaları, Mühendislik ve Mimarlık mesleğinin uygulama alanlarında çeşitli nedenlerle ortaya çıkabilecek olan, yanlış, kusurlu, yetersiz ürün kullanımı ve uygulamaların, doğal ve kültürel çevreyi tahrip, insan sağlığını risk altına sokma veya yaşama hakkını engelleme, bireyin, toplumun, insanlığın her türlü zararına yol açma gibi sonuçları olduğunun bilincindedirler. TMMOB ve Odaları bu bilinçten hareketle mesleğin uygulanmasında kasıtlı veya kasıtsız; yanlış, kusurlu, yetersiz ürün ve uygulamaların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi konusunda gerekli tüm çabayı gösterir, bu hususta gerekli her türlü yasal, idari, mesleki, eğitsel girişimleri düzenler, gerekli kurumları ve mekanizmaları oluşturur.

TMMOB ve Odalar, eğitimde kalite eşitliğini göz önünde bulundurarak, toplumun güvenliğini, sağlığını ve gönencini (yaşanabilirliğini), doğal ve kültürel yaşam ortamlarını doğrudan etkileyen alanları önceliklerine göre belirleyerek, bu alanlardaki gereksinmelere uygun olarak tanımlanacak bilgi ve beceri düzeylerine göre mesleki yeterliliğin belirlenmesini, geliştirilmesi ve belgelenmesini sağlarlar. Bu yetkinin yasal dayanaklarının daha açık bir ifadeye kavuşması için Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasada ve TMMOB

Yasasında değişiklik yapılması için girişimlerde bulunurlar.

TMMOB her meslek grubunun kendi ihtiyaçlarına ve şartlarına bağlı olarak kaliteli ve güvenilir hizmet ve üretim sürecinde düzenlemelere gitmesini teşvik eder. Meslek odalarının bu konudaki çalışmalarının koordinasyonunu sağlar. TMMOB “Yetkin Mühendislik” konusunu bu tür çabaların olumlu bir sonucu olarak değerlendirir. Bu uygulamaya ihtiyaç duyan Meslek Odalarının koordinasyonunu düzenleyerek çerçeve yönetmeliğin oluşturulmasını gerçekleştirir. Meslek Odaları, uygulama yönetmeliklerini kendileri hazırlar.

Bir ülkenin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye’deki eğitim ve mühendislik, mimarlık eğitimi toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. TMMOB emperyalist ülkeler tarafından Türkiye’ye dayatılan uluslararası iş bölümünü reddeder; toplumcu bilim, teknoloji ve sanayi politikaları geliştirecek bir kurumsal altyapının örgüt bünyesinde oluşturulması çalışmalarını başlatır.

TMMOB ve Odaları; tüm mühendis ve mimarların aldıkları eğitimleri ve iş deneyimlerini takip etmekle ve onların sicilini tutmakla yükümlüdür.

TMMOB ve Odaları; gerek Dünya Ticaret Örgütü gerekse Avrupa Birliği (Gümrük Birliği) kanallarından gelen teknik ve mesleki mevzuat uyarınca mühendislik/mimarlık meslek alanlarının düzenlenmesine dönük uyumlaştırma (emperyalist/kapitalist ilişkilere tümüyle bağlanmak anlamında) çalışmalarına karşı durur, bu yönde izlenen politika ve uygulamalar ile mücadele eder.

TMMOB ve Odaları; mesleki yeterlilik ve yetkinlik konusunu kaynağında çözmek amacıyla, mühendislik/mimarlık eğitimi/öğretimi yapan yükseköğretim kurumlarının müfredatlarının belirlenmesinde, uygulanmasında ilgili ulusal kurumlarla birlikte “ulusal bağımsızlık ve egemenlik” ilkesi uyarınca, kamu/toplum yararının sağlanması ekseninde işbirliği yapar, çalışmalar yürütür.

TMMOB ve Odaları; ülkemizdeki eğitim düzeninin, süreç içinde daha eşitsiz, adaletsiz hale geldiğini tespit eder. Meslektaşın adil ve eşit olmayan sistem içinde, bilgi ve donanım açısından yetersiz kalabildiğini, bu nedenle yanlış uygulamalara yol açabileceğini tespit eder. Meslektaşı bu konumdan kurtarmak için gerekli her türlü yasal, idari kurumlan harekete geçirir. Mesleki eğitsel girişimleri düzenler, meslektaşa destek olur. Ancak, meslektaşın, her ne sebeple olursa olsun, mesleki uygulama - mesleki üretiminden doğan kusurlar sonucu, doğal, kültürel çevrenin tahribi, kamunun zarar görmesi, bireyin toplumun sağlığının ya da yaşama hakkının ortadan kalkması, riske girmesine yol açması halinde, TMMOB ve odası hiç tereddütsüz, doğal çevre ve kamu menfaatlerinden yana tavır alır.

Mesleki yeterlilik tartışmalarının odağında Türkiye’deki mühendislik eğitimi olmalıdır, Ülkemizde mühendislik eğitimi, sistemin ana gereksinmelerine göre belirlenmemelidir, Sanayileşememenin ve teknoloji ithal eden bir ülke olmanın sonucu olarak, mühendisler tasarım sürecinin dışında büyük ölçüde üretim kontrolü ya da hizmet üretimi gibi alanlarda istihdam edilmektedirler. Dolayısıyla mühendislik eğitimi, geleceğin mühendislerine teknolojik ilerlemeyi sağlayacak birikim ve beceriyi değil; üretim sürecinin sürekliliğini sağlayacak donanımı sağlamaya çalışır. Eğitim ile ilgili sorunların ancak eğitim süreci içinde çözülebileceği unutulmamalıdır. Mühendislik ve mimarlık eğitiminin, teorik ve pratik süreçleri kapsayacak biçim ve içerikte düzenlenmesi gerekmektedir. Bilim ve teknolojinin

günümüzdeki ilerleme hızı göz önünde tutularak TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından meslek içi eğitim verilmeli ancak bu meslek içi eğitim sürecinin lisans eğitimini ikame edeceği düşünülmemelidir.

TMMOB ve Odalar, mesleki yeterliliğin belgelendirilmesine yönelik meslek içi eğitimi, mesleki davranış ilkelerini de içerecek biçimde planlar, lisans eğitimi dikkate alarak uygulama alanlarına ilişkin eğitimi hizmet olarak gerçekleştirirler, bu eğitimin ortak konularını programlarlar, ders notlarını hazırlarlar ve eğitimlerini sağlarlar. Mühendis ve mimarlar, bilim ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, yeni gelişme ve gereksinimlerine bağlı olarak, tüm mesleki çalışma süreçlerinde, meslek içi eğitimi sürekli, etkin ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirmeye kararlıdır. Bu anlayış TMMOB ve bağlı odaların yöneticilerinin temel yaklaşımları olmaya devam edecektir.

Sevgili arkadaşlar,

Kararlarımız bunlardı.

TMMOB'nin 2004 Genel Kurulu'nda da bu kurultayda alınan kararların gereği yerine getirildi. Genel Kurul'da 14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren TMMOB Meslek İçi Eğitim Ve Belgelendirme Yönetmeliği karar altına alındı.

Bu yönetmeliğin 1. maddesinde TMMOB'nin maksadı yazılıdır:

“Bu Yönetmeliğin amacı, ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.”

5. maddede “Uzmanlık Konuları ve Uzmanlık Konularının Belirlenmesi” tanımlıdır:

“Oda, öğrenim programlarını, uygulama alanlarını, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerinin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgelendirileceğini belirler. Oda Yönetim Kurulu, üyelerinin uzmanlık konuları ile belgelendirme esaslarını, TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunmak zorundadır. TMMOB Birliği Yönetim Kurulu tarafından onaylanan uzmanlık konuları ve belgelendirme esasları üyeye Odaca duyurulur.”

6. maddede “Uzmanlık Konuları ile İlgili Belgelendirmede esaslar” belirlenmiştir:

“Oda tarafından belirlenen uzmanlık konuları ve belge alma koşullarını sağlayan ya da bu koşulları yerine getirecek üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir. Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir. Gerekli durumlarda Oda Yönetim Kurulu, belge alma koşullarını değiştirebilir. Bu durumda üyelerin kazanılmış hakları göz önünde bulundurulur. Belge sahibi, belgenin kullanımında Oda'nın alacağı kararlara uymak zorundadır. Belge ücretleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Oda Yönetim Kurulu hakkında herhangi bir nedenle soruşturma açılan belge sahibinin belgesini kullanmayı, soruşturma sonuçlanıncaya kadar geçici olarak durdurabilir. Belgenin iptalinde Disiplin Kurulu Yönetmeliklerindeki esaslar geçerlidir. Oda merkezinde her uzmanlık

konusu için ayrı olmak üzere belge sicil dosyası açılarak mühendislerin/mimarların sicilleri tutulur, onaylar işlenir. Oda'ca belirlenen ve TMMOB Yönetim Kurulunca onaylanan her uzmanlık konusu için Oda'ca belge alma koşulları belirlenir.

Madde 7'de de "Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi ve İşleyişi" tanımlanmıştır.

Sevgili arkadaşlar,

Hatırlatmalarım, özetim bu kadar. Şüphesiz bunların TMMOB ortamında yazılmasında, karar altına alınmasında İnşaat Mühendisleri Odası'nın ve onun değerli kadrolarının emeği çoktur. Bu kararların arkasında şüphesiz İMO'nun uzun yıllardır oluşturduğu felsefe vardır, çalışma vardır, emek vardır. Şimdi bu gün belki bir miktar gecikilmiş de olsa, son görüşmelerinizle birlikte alacağınız kararlarla, TMMOB'nin bu düzenlenmiş alanının geliştirilmesine katkıda bulunacaksınız.

Hepinize kolay gelsin.

TEOMAN ÖZTÜRK'Ü ANMA ETKİNLİĞİ

ANKARA - 12 TEMMUZ 2006

“Yüreğimizdeki İnsan Sevgisini ve Yurtseverliği,
Baskı ve Zulüm Yöntemlerinin Söküp Atamayacağını Bilinci İçinde,
Bilimi ve Tekniği Emperyalizmin ve Sömürgenlerin Değil,
Emekçi Halkımızın Hizmetine Sunmak İçin,
Her Çabayı Güçlendirerek Sürdürme Yolunda
İnançlı ve Kararlıyız.”

Aylin Abla, Elif, Aslı, Teoman, Taylan, Teoman Öztürk'ün dostları, Teoman Öztürk'ün çalışma arkadaşları, TMMOB ve bağlı odalarının çeşitli kademelerinde görev yapan çalışma arkadaşlarımız, TMMOB gönüllüleri, kadroları, üyeleri, çalışanları, hepiniz hoş geldiniz. Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bu gün 11 Temmuz. Sevgili Başkanımız Teoman Öztürk bizi gene çağırdı. Bu 12 yılda bazen salonlarda TMMOB örgütlülüğünü tartışarak andık onu. Bazen sokaklarda türkülerle. Bazen TMMOB'nin geçmişini konuştuk, bazen geleceğini. Şimdi işte yine onu ve başkanlığını yaptığı dönemi burada, dönemin TMMOB kadroları ile birlikte konuşacağız. Şimdi onurlu yürüyüş ve dik bir duruş içinde ise TMMOB, Teoman Öztürk'e ve onun arkadaşlarına çok şey borçludur. Bunun altı her 11 Temmuz'da bir kez daha ve bir kez daha çizmeliyiz. Teoman Öztürk'ü anma etkinliğinde önce Teoman Öztürk konuşmalı:

Ben, 17 Mayıs 1974'de, 19. Genel Kurul'da “Türkiye teknik elemanları; her sorunumuzun çözümünde, halkımızın ve onun ayrılmaz bir parçası olan çalışanların temel ihtiyacının özgürlük ve gerçek demokrasi olduğuna inanmakta; demokrasinin bütün toplumsal hayatımıza yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesi yolundaki mücadeleyi her düzeyde ve etkin bir biçimde sürdürmeyi istemektedirler. Kendi gücümüze dayanan bir kalkınma ve sanayileşmeden yana olarak; her dönemde, halkımızın yanında ve çalışanların içindeki yerimizi almak; ulusal hedefleri ve kazanılmış hakları savunmak ve bugüne kadar sürdürülen yurtsever mücadeleyi daha etkili bir biçimde devam ettirmek için güçlenmek amacımızdır. Halkımızın tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi yolundaki mücadelesi, giderek, mutlaka, güç kazanacak ve ilerleyecektir. Zaman zaman yavaşlatılmaya ve belki de, yakın geçmişte olduğu gibi durdurulmaya çalışılacak; fakat geri götürülemeyecek, engellenemeyecektir.” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 7 Mayıs 1976'da 21. Genel Kurul'da “TMMOB önümüzdeki dönem de, üye tabanını bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi etrafında toplamak üzere somut sorunlarından hareketle; iç ve dış sömürüyü teşhir edecek, bu çalışmalarını daha etkin ve yaygın yayın eylemleriyle kitlelere aktaracaktır. Diğer çalışan kitlelerle ortak eylemlerini sürdürecektir. Sorunların kaynağı emperyalist kapitalist sistemdir. Çözümüne emperyalist-kapitalist sistemin çözülmesiyle varılacaktır. Emperyalizme ve onun içteki uzantılarına faşizme ve silahlı çetelerine karşı emekçi kitlelerle dayanışmamız ve ortak mücadelemiz, güçlenerek sürecektir. TMMOB bu anlamda bir mücadelenin önemli demokratik araçlarından biridir. Gelecek günlerin, bugünkü bir avuç egemen azınlığın değil,

halkımızın olacağına inanıyoruz. Bu inançla yola çıktık, bu inançla başaracağız” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 13 Mayıs 1978’de, 23. Genel Kurul’da “Bu güçle IMF’li, Dünya Bankalı, NATO’lu, Ortak Pazarlı, 141-142’li düzene karşı çıkacağız. Silahlı bombalı saldırılardan yılmayacağız. Bir yandan iş sınıfının kazanılmış haklarını savunurken, öte yandan grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarımızı almak için çok çalışacağız. Bu arada işçilerin ve memurların ücretlerinin dondurulması girişimlerine karşı mücadele edeceğiz. Doğal kaynaklarımızın halk yararına kullanılması konusunda çaba harcayacağız. Bunlar hiç kimseden hiçbir diyet beklemeden, emekçi halkımızın aydınlık geleceği için gerekli gördüğümüz için yapacağız. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin ve örgütlerinin birlikte verecekleri mücadelelerle gelecek günlerin aydınlık olacağına, bugün her zamankinden daha çok inanıyoruz. Bu inançla Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden yükselen sesin her geçen gün daha da tutarlı olacağını, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesindeki yerimizin güçlenerek korunacağını dosta düşmana duyuruyorum” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 19 Mayıs 1979’da, 24. Genel Kurul’da “Bilimi ve tekniği emekçi halkımızın hizmetine sunma, grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakkımızı alma yolunda güçlü bir mücadele sürdüreceğiz. Sömürü, baskı, zulüm ve faşist saldırılara, en ufak üretim birimlerimizden başlayarak her alanımızda yılmadan, bunalmadan karşı çıkacağız. Gün zaafardan, eksiklerden, yanlışlardan arınma günüdür. Gün en az kanımızı iliğimizi sömürenler, emenler kadar güçlü olma günüdür. Gün, başarmak günüdür. Mühendis ve mimarlar ve örgütleri Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin diğer demokratik güçlerle omuz omuza, bu yolda kendisine düşeni yerine getireceğine her zaman inandım. Önümüzdeki çetin günlerde de görevlerimizi eksiksiz olarak yerine getirmek için elden gelen çabayı göstereceğimize inanıyorum. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrasi güçlerinin hayatın her alanında birlikte verecekleri tutarlı ve aktif mücadelelerle gelecek emekçi halkımızın olacaktır. Gelecek aydınlık olacaktır” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Ben, 24 Mayıs 1980’de 25. Genel Kurul’da “Ufak tefek küçük burjuva hastalıklarının TMMOB’nin yerine getirmesi gerektiği görevlere mutlaka ayak bağı olmaya çalışacağına ama inançlı ve kararlı mücadele arkadaşlarımın bunları yenerek başarıya ulaşacaklarına, bir görev bilinciyle gelmiş arkadaşlarımın TMMOB’yi bugünlerden daha üst düzeylere çıkaracaklarına, vardiyeceklerine inanıyorum. Böylelikle görevlerimizi yerine getirmekle Türkiye devrimci hareketine kendi alanımızda mütevazı ama önemli katkılarda bulunacağımız açıktır. Gelecek günler mutlaka aydınlık olacaktır. Yaşasın başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin sürdürdüğü ve mutlaka başarıya ulaşacak olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi. Yaşasın bu yolda kendilerine düşen görevleri güçlendirerek sürdüren mühendis ve mimarlar. Yaşasın TMMOB” diyen Başkanımı sevgiyle anıyorum.

Teoman Öztürk iyi ki vardı. Onun arkadaşları iyi ki vardılar. Sizler de iyi ki varsınız. Bu günkü Teoman Öztürk’ü anma etkinliğimize hoş geldiniz.”

NÜKLEER SANTRAL KARŞITI MİTİNG AKKUYU - 6 AĞUSTOS 2006

...

Hemen her şeyden önce altını çizerek söyleyelim: Ülkemizde elektrik enerjisi ihtiyacı için önerilen nükleer santrallere bu gün gerek yoktur. Tüm dünya nükleer enerji santrallerini yeniden sorgularken, birçok ülkede mevcut santrallerin kapatılması ve yeni nükleer enerji santrali yapılmaması yönünde kararlar alınırken, bu siyasal iktidarın da gerçekleri yansıtmayan talep tahminlerine dayanarak yarattığı “enerjide kriz” senaryolarıyla nükleer santralleri bu topluma dayatması bizim için başka bir anlama gelmektedir.

Enerji Bakanlığının şirketlerle/lobilerle görüşmeye başlaması, bizi üzerimize düşen sorumluluğun gereği olarak tavrı almaya zorlamaktadır.

Bu gün ülkemizde, nükleer santral kurulması, yaratılan tek yanlı bilgilendirme ve kandırma ortamı ile bir oldu-bitti anlayışı içerisinde kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte, siyasal iktidarın nükleer santral kurulması için öne sürdüğü “gerekçelerin” hiçbirisi “doğru” ve “kabul edilebilir” değildir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki,

Ülkemizde özellikle son 20 yılda, ülke çıkarları doğrultusunda enerji sektörü karar-destek sistemleri oluşturulmamıştır. Rant üzerine kurulu kısa vadeli enerji yatırımları desteklenmiş, rüzgâr, jeotermal, biokütle ve güneş gibi yenilenebilir enerji seçenekleri görmezden gelinmiştir. Ayrıca ülkemizde su potansiyelinin ancak %25’lik bir kısmı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde enerji tasarrufu ve verimliliği konularında da ciddi bir çalışma ve organizasyon eksikliği vardır. Bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ülkedeki yüzde 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yüzde 15’lik bölümü hiçbir harcama gerektirmeyen, sadece bilinçlenme ve planlama ile kazanılabilecek bir haldedir.

Bunun yanında, resmi rakamlara göre elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı yüzde 20’leri bulmaktadır. Siyasal iktidar, aynen kendinden öncekiler gibi, uyguladığı özelleştirme politikaları ile enerji sistemlerini piyasanın insafına bırakmıştır. Oysa:

Bütün bu kaynaklar dikkate alındığında ve gerekli yatırımlar yapıldığında görülecektir ki, merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla oluşturulmuş bir enerji politikası ile bu ülke hiçbir zaman enerjisiz kalmayacaktır.

Bu ülkenin öz kaynaklar açısından elektrik enerjisi potansiyeli vardır. Kendi potansiyelini değerlendirmesi durumunda, önümüzdeki 30 yıllık sürecin talebini karşılayabilecek kaynağı mevcuttur.

Öte yandan:

Nükleer santrallerle üretilen enerji ucuz değildir. Nükleer santrallerin kurulum, üretim, işletim, güvenlik maliyetleri çok yüksektir.

Nükleer santraller enerji alanında dışa bağımlılığı azaltan bir çözüm değildir. Tam tersine sürecin her alanında dışa bağımlılık egemendir ve sadece enerji alanındaki mevcut dışa bağımlılığın çeşitlendirilmesine yaramaktadır.

Dünyada pek çok ülke nükleer santrallerini terk etmektedir.

Nükleer santrallerin en önemli sorunlarından biri olan radyoaktif atık sorunu bu gün çözümsüzdür ve yalnızca bugünü değil, geleceğimizi de tehdit altında bırakacaktır.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz:

Türkiye'nin siyaset mezarlığı, ağzına nükleer santral sözünü alan çok sayıda enerji bakanı ile doludur. Nükleer lobinin dayatmalarına boyun eğmeyin. Nükleer Santral maceranızdan vazgeçin. İnsana ve doğaya duyarlı enerji kaynaklarına yönelin. Ülkenin öz kaynaklarını kamusal bir hizmet anlayışı ile planlama kavramı içinde değerlendirin ve özelleştirme uygulamalarına derhal son verin

Biz, ne Sinop'ta, ne Akkuyu'da, ne de ülkemizin herhangi bir yerinde nükleer santral istemiyoruz! Nükleer santral karşıtlarının bu ülke için, insanımız için burada söylediklerini dikkate alın.

Sevgili arkadaşlar,

Yolumuz uzun. Yolumuz keyifli mücadele günleri ile sürecek. Ama her kes bilsin ki: Bıkmadan, usanmadan, inatla bu yolda yürümeye devam edeceğiz.

Bilimi ve tekniği toplumla buluşturan biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB bu anlamlı yürüyüşte her zaman sizinle birlikte olacak.

Hepinize sevgilerimizi sunuyorum.

İSRAİL VE ABD SALDIRGANLIĞINI, İRAK, FİLİSTİN VE LÜBNAN'IN İŞGALİNİ DURDURALIM MİTINGİ KADIKÖY İSTANBUL - 21 AĞUSTOS 2006

...

Dostlar,

Hepimiz buraya, “Kahrolsun ABD Emperyalizmi” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “İsrail ve ABD Saldırganlığını durduralım” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “Irak, Filistin ve Lübnan’ın İşgalini durduralım” demeye geldik.

Hepimiz buraya, siyasal iktidara “Ortadoğu’ya asker yollama” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “Yaşasın Halkların Kardeşliği” demeye geldik.

Hepimiz buraya, yüreklerimizi orta doğunun mazlum halkları ile birleştirmeye geldik.

Hoş geldiniz arkadaşlar. Hoş bulduk.

Dostlar,

Küreselleşmenin ideologları seksenli yıllarda dünyanın yeni bir döneme girdiğini söylüyorlardı. Artık dünyayı barış bekliyordu. Demokrasi bekliyordu. Hoşgörü bekliyordu. Üretim ve tüketim artacaktı. Refah gelecekti. Farklı ideolojiler ortadan kalkacak, farklı sınıf çıkarları bulunmayacaktı. Yeni bir dünya düzeni kuruluyordu.

Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliği, NAFTA gibi oluşumlarla küreselleşme söylemlerinin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşandı. Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi.

Evet, sevgili arkadaşlar. Evrenin efendisi “Yeni Bir Dünya Düzeni” kurdu. Bu yeni dünya düzeninde, açlık var, işgal var, çocukların, kadınların, sivil halkın ölümü var, mazlum halkların birbirine kırdırılması var.

Evrenin efendisine biat eden iktidarların olduğu tüm ülkelerde, örneğin ülkemizde olduğu gibi, ya bu yeni duruma uyum yasaları ile dâhil ediliyorsun, ya da Irak’ta, Afganistan’da, Lübnan’da olduğu gibi açık işgal ve saldırılara muhatap oluyorsun.

İsrail’in Filistin ve Lübnan’a yönelik saldırılarının arkasında yatan gerçeklik: ABD emperyalizminin Genişletilmiş Büyük Orta-Doğu Projesi’nin yaşama geçirilmesidir. ABD Dışişleri Bakanı C. Rice “Orta-Doğu’ya yeni bir şekil vermenin zamanı gelmiştir” diyor. Evrenin efendisinin başı Bush “İsrail devletinin terörizme karşı sınırsız mücadele hakkı vardır” diyor. Küresel sermaye, dünyanın mazlum halklarına savaş açtı.

Dostlar,

Biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan kırk katır, kırk satır ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Bir başka yaşam mümkündür.

Evet: Biz yapabiliriz. Biz ABD emperyalizmini ve onun yerli işbirlikçilerini durdurabiliriz. Biz İsrail vahşetini durdurabiliriz. Biz evrenin efendisinin Genişletilmiş Büyük Ortadoğu Projesini geri püskürtebiliriz. Biz Orta doğunun mazlum halklarının kaderini değiştirebiliriz.

Şimdi dünya halklarının bir arada ve yan yana durarak, küresel sermayenin açmış olduğu küresel savaşa karşı direnme zamanıdır. Şimdi Küresel saldırıya karşı, küresel direniş deme zamanıdır. Şimdi dünya halklarına düşen, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı teslim olmama zamanıdır. Şimdi orta doğunun mazlum halklarıyla dayanışma zamanıdır.

Selam olsun emperyalizmin işgallerine karşı direnenlere.

Selam olsun Ortadoğu'nun mazlum halklarına.

Kahrolsun Emperyalizm Yaşasın Halkların Kardeşliği.

MADEN MO DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ MADEN KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ SEMPOZYUMU TRABZON -15 EYLÜL 2006

...

Bu sempozyum tartışmalarına da katılmak gerekirse TMMOB madencilikle ilgili şu konuların altını özellikle çizmektedir:

İnsanı ve insan emeğini merkeze koyan, bir yandan madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlarken, diğer taraftan söz konusu faaliyetlerin çevre ve eko sistemlerin korunmasını da gözetken, temel olarak ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir "ulusal madencilik politikası" oluşturma, gerek toplumun yararı gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşımaktadır.

Türkiye madencilik sektörünün 1980'li yıllara kadar sürdürdüğü kamu ağırlıklı yapısı, bu tarihten sonra, gerek kamu madencilik kuruluşlarına gerekli olan yatırımların yapılmaması, gerekse kapatma ya da özelleştirmeler yoluyla özel sektör ağırlıklı bir yapıya dönüşmüştür. Kamu işletmelerinin verimsizliğe neden olduğu, bununla beraber, piyasa mekanizması içerisinde kaynakların etkin kullanımının sağlanacağı iddia edilmiş, özelleştirmeler ile rekabetin sağlanacağı, maliyetler ve fiyatların düşeceği, ekonomik verimliliğin arttığı bir yapı öngörülmüştür.

Madencilik sektörü için gerekli olan yerli ya da yabancı sermayenin bu yolla temin edilebileceği, özel sektör dinamizmi ile ülkemiz madencilik sektörünün hızla gelişeceği iddia edilmiştir. Bu varsayımlar ile, madencilik sektöründe kamu girişimciliğinden vazgeçilmiş, kamunun elindeki işletmeler özel sektöre devredilmiştir. Bu gelişmeler sonucunda; bugün, kömür ve borlar dışında kalan madencilik alanında kamunun kayda değer bir üretimi bulunmamaktadır.

Sektörün liberalizasyonuna yönelik yukarıda değinilen tüm bu faaliyetlerin sonucunda, gerek maden aramaları gerekse üretimler büyük ölçüde sektöre uğratılmış, kamu madencilik kuruluşları ana işlevlerinden uzaklaştırılarak birer enkaz yığını haline getirilirken yerlerine hiçbir şey konulamamıştır.

Ülkemizde madenlerin aranmasından vazgeçilmiştir. Kamu madencilik kuruluşları giderek küçültülmüş, yatırım yapılmamak suretiyle eskimeye ve verimsizliğe terkedilmiştir. Madencilik sektörüne finans sağlayan Etibank Bankacılık yok edilmiştir. Madencilik fonu kapatılmış, yerine uygun bir yapı oluşturulamamıştır.

Uygulamalardaki sonuçlar, önerileri ileri sürenlerin başlangıç varsayımlarını doğrulamamaktadır. Madencilik sektöründe kamu işletmeciliğinin olumsuzluklara neden olduğu, madencilik faaliyetlerinin serbest rekabet koşullarında faaliyet gösteren özel sermayeli şirketler tarafından yerine getirilmesi durumunda ekonomik ve toplumsal yararın elde edilebileceği düşüncesi, ülkemiz madencilik sektöründe 25 yıldır devam etmekte olan uygulama sonuçlarıyla uyuşmamaktadır.

Sabit sermaye yatırımları içerisinde madencilik yatırımlarının payı ve ülkemiz madencilikliğinin üretim düzeyi giderek düşmektedir. Kamu yatırımlarından vazgeçilmiştir. Ancak, artacağı varsayılan özel sektör yatırımlarında ise ciddi sayılabilecek bir artış görülmemektedir. Kamu kesimindeki düşüşün özel kesimce doldurulamaması, uygulanan politikaların yanlışlığını açık olarak göstermektedir. Madencilik sektöründeki istihdam 20 yılda 100.000 kişi azalarak yarıya inmiştir.

Madencilik sektöründe, kamu mülkiyetinin özel sektöre devrinin, ekonomide etkinlik ve verimliliği sağlamak için yeterli olmadığı görülmektedir. Gerçek sorunlar göz ardı edilirken, çözümün sadece mülkiyet devrinde aranması, bilimsellikten son derece uzak bir yaklaşım olarak önümüzde durmaktadır.

Madenlerimiz, çok büyük oranda hammadde olarak dışarıya satılmakta olup, sanayiye dönük kullanımları sınırlı kalmaktadır. Özelleştirme, bu sorunu çözmeye yönelik bir girişim değildir. Gerçek sorun yine çözümsüz kalmaktadır.

Yapılması gereken, kamunun elindeki işletmeleri özelleştirmek ve madenlerimizi hammadde olarak ülke dışına ihraç edilmesini sürdürmek değil, mevcut hammadde kaynaklarını sanayi sektörlerinin kullanımına sunmak, böylece katma değeri artırmak olmalıdır.

Madencilik sektörünün, plansız ve kuralsız ortamlarda ülke kalkınmasına herhangi bir yarar sağlaması beklenilmemelidir. Madencilik sektöründe başarı için planlama ön koşuldur. Söz konusu planlamada ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

Madenlerimizin ekonomik ve sosyal gelişme bakımından önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır.

Bu çerçevede,

a) Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

b) Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

c) Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim arttırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ancak, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

d) Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

e) Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu denetiminde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

f) Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

g) Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir. Sektörde teknik eleman istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gerekmektedir.

h) Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

i) Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Madencilik sektörünün çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine sektörün gelişimine katkı yapacaktır.

j) Madencilik sektöründe, toplumu eğitime ve bilgilendirme gereksinimi hızla artmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınması ve toplumların gelişmesindeki önemi konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. Toplumun, bir istihdam alanı ve gelir kaynağı olarak madencilik sektörünün önemi hakkında eğitilmesi, sektörün gelişmesi bakımından son derece önemlidir.

k) Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişimin ülkeye yarar getirmesi beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

TMMOB 39. DÖNEM 1. DANIŞMA KURULU ANKARA-16 EYLÜL 2006

Arkadaşlar; hoş geldiniz.

Birliğimizin önemli bir organ toplantısını bugün hep birlikte gerçekleştireceğiz. Birlik Yönetim Kurulu adına, buraya katılan ve görüşlerini bizimle paylaşacak olan bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için; diliyorum, burada arkadaşlarım sözleri anlamlı olur; diliyorum, o konuşulanlardan hepimiz yararlanırsınız; diliyorum, 39. Dönem'de burada genel perspektifini konuşacağımız cümlelerle, anlayışlarla iyi bir dönemi hep birlikte geçirmiş oluruz. Geçen dönemlerden daha başarılı bir TMMOB yaşantısı da, bizim Yönetim Kurulumuzun öncelikli dileğidir.

Bugün sözlerime başlamadan önce, Diyarbakır'da geçtiğimiz günlerde yaşanan ve hakikaten bu ülke için çok önemli bir noktada gerçekleşen, 10'u aşkın yurttaşımızın öldüğü bir terör eylemini şiddetle kınadığımızı, lanetlediğimizi de öncelikle belirtmek istiyorum. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, her türlü sorunun, Kürt sorunu da dahil olmak üzere, barış içinde ve demokratik yöntemlerle çözülmesi gerektiğini, bunda herkesin kendine düşen görevi çok dikkatle ve hassasiyetle yapması gerektiğini ifade eden bir örgütüz. Biz barış istiyoruz bu ülkede; bu ülkede özgürlük istiyoruz, barış istiyoruz, demokrasi istiyoruz. Emeğin daha yaşanılır bir Türkiye'de hareket edebilmesi için bunların öncelikli koşullar olduğunu söylüyoruz. Bunu da, bu Danışma Kurulunda sözlerime başlamadan önce ifade etmek istedim.

Bugün burada, Yönetim Kurulumuzun hazırlamış olduğu çalışma programı üzerine görüş ve önerileri alacağız, katkıları isteyeceğiz. Ben kısa bir açıklama yapacağım. Sonra hep birlikte karar aldığımız 14 Ekim mitingine dair görüşme yapacağız. Sunumdan sonra da isteyen arkadaşlarımız bu perspektif noktasında saat 5'e kadar olan sürede görüşlerini bildirecekler. 5'te İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri arkadaşlarımızın, 14 Ekim mitinginin örgütlenmesine yönelik ortak bir toplantısı gene bu salonda olacak. Daha sonra birlikte bir kokteylde ayaküstü konuşmamıza devam edeceğiz.

39. Dönem Çalışma Programını inceleyen arkadaşlar bakmışlardır ki, özellikle sunuşunda nasıl bir Türkiye, nasıl bir dünya, nasıl bir yaşam ve buradan da çıkarak, nasıl bir meslek örgütü kavramı tartışılmaktadır. Bu aslında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin 50 yıllık geçmişi, ama özellikle 1970'ten sonra biriktirdiği değerlerin de bir ifadesidir. Tümüyle Çalışma Programımızın sunuş kısmında Genel Kurulda ifade edile gelen mantık, siyaset ve çözümlenmeleri esas alarak, bunları bir başlangıç noktası olarak, bu cümlelerle de çok oynamayarak, ifade etmeye çalıştık. Genel Kurulda, ben hiç girmeyeceğim bunlara, Türkiye'de yaşananları arkadaşlarımız burada somut olaylarda nelerle uğraştığımızı, birazdan da geleceğiz, o noktada detaylanacak, somut olarak konuşacağız. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın koşulları, bizim hem örgütsel olarak bir duruşu getirmemizi, hem de yurttaş kimliklerimizde sürekli olumsuzlukların bizi bulması noktasında bir karşı duruşu gerçekleştirmemiz gerektiriyor ve gerçekten de Çalışma Programının o sunuşunu okuyan arkadaşlar bilirler ki, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, dünyayı, ülkeyi çözen bir örgüttür, bunun gereklerini ifade edebilen bir örgüttür, bunun nasıl yapılması gerektiğini

bir meslek örgütü penceresinden bakarak açıklayabilen bir örgüttür. Ben bu değeri yaratan bütün geçmiş yöneticilerimize ve bu örgüte emek veren bütün arkadaşlarımızı buradan tek tek saygıyla, sevgiyle anıyorum. Sunuş bu dönemki Yönetim Kurulunun sunuşu değildir, Çalışma Programının sunuşu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin sunuşudur.

İkinci başlık olarak; programımıza temel ilkeler ve çalışma anlayışımızı aldık. Arkadaşlar hatırlarlar, 2003 Mühendislik Mimarlık Kurultayı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin önemli etkinliklerinden biridir. Bu etkinlik 1998 Türkiye Demokrasi Kurultayı etkinliğinin bir başka anlamda olanıdır. Orada Cumhuriyetten laikliğe, Kürt sorunundan enerjiye, meslek alanlarımızla ilgili her türlü konuyu Demokrasi Kurultayında ifade edip, kamuya duyurmuştuk. Mühendislik Mimarlık Kurultayı da, tümüyle bir örgüt içi çalışmaydı, örgütün 1970'lerden beri yürüten yol haritasının kenar çizgilerinin belirlendiği bir çalışma oldu, örgüt içi bir çalışmaydı, kamuoyuna duyurduk. Ama gerçekten Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin hem 2004, hem 2006 Genel Kurulunda, Mühendislik Mimarlık Kurultayında alınan kararlar çerçevesinde yönetmelikler hazırlıyoruz, uygulamalarımızı ona geçiriyoruz. İkinci bölümümüzde; bu kurultayın özellikle ifade edilen ve kamuoyuna duyurulduğu temel ilkelerimiz ve çalışma anlayışımız tümüyle bu kurultayda geçen cümleler olarak belirlendi. 2004 Çalışma Programında da vardı, bu dönemde de var. Bu ilkeler geliştirilebilir, zenginleştirilebilir, çalışma anlayışları hep birlikte katkı konularak artırılabilir, perspektifler düzeltilir. Ama bu ilkeler gerçekten Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin bugününü ifade eden ilkelerdir.

Hepimiz biliyoruz, ben bu Danışma Kurulunda ve dönemin ilk toplantısında bundaki bazı cümleleri sizlerle de paylaşmak istedim. Şöyle demişiz: "TMMOB ve bağlı odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür, demokrat ve yurtsever karakterdedir, emekten ve halktan yanadır, antiemperyalisttir, yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır, siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır, insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular, karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı odalarıyla birlikte, mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleriyle ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde." Bu dönemki TMMOB Yönetim Kurulu bu ilkelere uygun olarak hareket etmenin taahhüdünü çalışma programına bu cümleleri olarak vermektedir.

Çalışma alanlarımıza geldiğimizde, 1970'lerden beri yaratılan değerin bugün geldiği nokta olarak ifade edilmiştir, bundan üç dört dönemdir, benzer şekilde çalışma alanları TMMOB Çalışma Programında yer almaktadır. Arkadaşları hatırlatmak gerekirse, onun da paragraflarından bir iki cümleyi sizinle paylaşmak isterim. Şöyle yazmışız: "TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunların çözümünden büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığı gerçeğini ifade eder." "Çalışma alanlarının öncelikli olan" ifadesi budur.

Gerçekleştirdiği Demokrasi Kurultayında, Mühendislik Mimarlık Kurultayında, örgütlülüğün geldiği noktayı tanımlayan, genel kurul sonuç bildirimlerinde dünyaya ve ülkeye bakışlarını kamuoyuna ileten TMMOB, “güç görevler, güç örgütlenmeler ile yerine getirilir” sözünü önemser. Gene bir başka olan olarak, bunun altında bu örgütlenmelerin nasıl yaratılacağı noktasında ipuçları var. Hemen altında gene, TMMOB ve bağlı odaları her dönem olduğu gibi, bu dönemde de meslek alanlarıyla ilgili her konuda bilgi biriktirmeyi ve bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı ana çalışma alanı olarak görecektir.

Bunların pratik olarak neleri ifade etmek istediğimizi birazdan söyleyeceğim. TMMOB bu dönemde emek güçleriyle, demokrasi güçleriyle, emekten ve halktan yana olanlarla, onların örgütlü yapılarıyla, ilkeli işbirliklerine girecektir. Yer aldığımız, yer almayı düşündüğümüz platformları birazdan sizlere aktaracağım.

TMMOB, meslek ve uzmanlık alanları hukukunun geliştirilmesi, yetkilerin tanımlanması, örgütümüzde varolan mesleki çatışma konularının giderilmesi amacıyla yapılacak çalışmalarda kendi iç dinamikleriyle ortaya koyduğu ilkeleri göz önünde bulunduracaktır. Bu da önemli bir çalışma alanı olarak önümüzdedir. Gerçekten yönetmelik kısmında bundan da bir miktar olanı anlatmaya çalışacağım.

Çalışma Programımızın iç kısmına geldiğimizde, az önceki alanlarda bu ifade ediyor. Bu değişik bir tablo. Şöyle bir tablo: TMMOB örgütlülüğü çerçevesinde üstünce TMMOB’ce yapılan etkinliklerde bu dönem gerçekten oda başkanlarımızın toplantısında kendi talepleri, Yönetim Kurulundaki arkadaşların her birinin ayrı ayrı “ben bu işi sonuna kadar örgüt adına götürürüm” taahhütleri noktasında bu dönem ilk defa TMMOB, kamuoyu önüne 20 etkinlikle birlikte çıkıyor. Bunların bazıları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin kendi geçmişi itibariyle çok önemsedığı, sürdürdüğü etkinlikler. Bazıları Genel Kurul kararı olarak ortaya konulan etkinlikler, bazıları odalarımızın “ortak çalışma kültürünü yaratalım” düşüncesiyle ortaya çıkarttığı etkinlikler. Ama sonuç itibariyle, bir çalışma döneminde odalarımızın yaptığı bütün etkinliklerin dışında ki, bu biliyorsunuz, bir çalışma döneminde toplamı 200’ü buluyor. Bunlarla da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kamuoyu önüne çıkacak. Jeotermal enerji ve Aydın’daki geleceği, Aydın İKK olarak da hemen Kasım sonunda ilk etkinlik olarak yapılacak, diğerleri de peşi sıra gelecek. Sekreteryalıkları odalarımızca yürütülecek olan etkinlikler, TMMOB’nin daha önceki genel kurullarında alınmış Kongre ve Etkinlikleri Düzenleme Yönetmeliği çerçevesi içinde yapılacak. Sekretery görevi alan odalarımızın diğer odalarımıza yazdığı yazılara mutlaka cevap verilmesi gerekiyor. Diliyorum, dönemin sonunda yapılacak olan Genel Kurulda bir dönemin değerlendirilmesinde, bu etkinliklerin tamamı gerçekleşmiş olsun, bu etkinliklerin her birinden sonuç bildirisi çıkmış olsun ve bunları kamuoyu ile paylaşmış olalım.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin üç dönem öncesinde felsefi olarak tartıştığı, iki dönem öncesinde hayata geçirmeye başladığı, geçen dönem çok ciddi olarak hayata geçen çalışma gruplarını, bu dönem tekrar yapmak kararlılığı içerisindeyiz. Bütün bu çalışma gruplarımızda, bunlar bizim çalışma programımızı yazılırken düşündüğümüz, tasarladığımız ve önerilen çalışma grupları. Bunlar dönem içerisinde farklı konular gündeme geldiğinde ya da odalarımızın talepleri gerçekleştiğinde bu çalışma grupları da şekillenebilecektir, çeşitlenebilecektir, çoğalabilecektir. Bazıları sürekli çalışacaktır, bazıları süreli çalışacaktır, ama bütün çalışma gruplarında bir Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımız,

biz kendi aramızdan bir asıl, bir yedek, bazen üç arkadaşımız olarak görevlendirildik, bir arkadaşımız mutlaka çalışma gruplarında gözlemci statüsünde belki, ama Yönetim Kuruluna karşı bu çalışma grubundan sorumlu olarak bulunacaktır. Sekreteryalık hizmetleri de TMMOB'ce verilecektir.

Bu dönem çalışmalarımızın içerisinde, her dönem planladığımız, ama hayata geçmesinde bazen problemler olan birimleri oluşturmak için adım attık. Hukuk birimi: İki tane profesyonel tam zamanlı çalışan ve idari hukuk konusunda kendilerini yetiştirmiş arkadaşlarla -birisini daha önceki kadrodaydı, ikinci arkadaş da geçen dönemin sonunda alınmıştı- hukuk birimini bu dönem felsefesiyle birlikte oluşturuyoruz. Bunu söz olarak değil, hayatta karşılığı olan bir biçimde oluşturuyoruz. Bütün odalarımızın hukuk müşavirleri var, bunlarla her ayın Perşembe gününde, toplantılarla toplu yekun olarak bir hukukçu işi yapacağız. Bu şu anlama geliyor: Gerek çıkartılan yasaların ve yönetmeliklerin hukuki anlamda değerlendirilmesi, gerek odaların ve üyelerimizin özlük haklarıyla ilgili durumların değerlendirilmesi, çok sayıda davalama sürecinin ortaya çıkartılmasının bir birimde, yani profesyonelce çalışacak arkadaşların eliyle yapmasını önemsedik. Bunun hemen iki tanesine aklıma geliyor: Kalkınma ajanslarıyla ilgili çıkan iki yönetmeliğin iptal davasını açtık. Bu birimin çalışması ve bilginin burada çoğaltılmasıyla oldu. İkinci olarak, geçen hafta aldığımız kararda vardı, şimdi unuttum, aklıma gelecek. Hukuk birimini bu dönem içerisinde çok ciddi olarak çalıştıracacağız. Ben gittiğim bütün bölge toplantılarında da söylüyorum, Evet, Adnan Menderes Üniversitesinde Mühendislik Fakültesi açım kararına karşı dava açtık. O da komik bir şey arkadaşlar, gıda mühendisliği var, öğrenci almıyorlar, ama Bakanlar Kurulu kararıyla tıp eğitimi ağırlıklı üniversitede şimdi mühendislik fakültesi açma kararı aldılar, ona iptal davası açtık. O da bir tartışmanın da, hem TMMOB ortamında, hem ülkede nedeni olabilecek bir iştir. Onun dava açım metni arkadaşlar tarafından değerlendirilmesi iyi olur diye düşünüyorum.

Basın Yayın Arşiv Dokümantasyon Birimini profesyonelleştiriyoruz. Genel Kurulda kabul edildiği üzere bir basın danışmanı kadromuzu bir gazeteci arkadaşımızla -şimdi aramızda geliştiriyoruz. Fiili olarak da, oradaki kurduğumuz 4 kişilik yapıda bu işin fiziki olarak gerçekleşmesini sağlayacağız. Önemli olarak, geçen dönemde de ve Genel Kurulda tartışıldığı üzere, AB Müzakere Sürecini İzleme Birimini de profesyonel danışman kadrolarla doldurarak, takviye ederek ve odalarımızın da destekleriyle oluşturmaya ve bu dönem onun üzerinden yürümeye çaba göstereceğiz. Bu görünen kitaplar hemen kısa sürede basabileceğimiz kitaplar. Bunlardan TMMOB Yasası Ana Yönetmeliği Yönetmelikleri kitabını derli toplu bir şekilde çıkardık, arkadaşlar görmüşlerdir. Bağımsız sosyal bilimcilerin artık bir TMMOB geleneği olarak, onların yazdığı raporu da kamuoyuna duyurmasını üstlendik. Şimdi hemen sırada orada arkadaşların yok, geçen dönemde tamamlanmış, şimdi redaksiyonu bitmek üzere olan TMMOB Enerji Raporunu da kamuoyuna sanıyorum 15 gün içinde sunmuş olacağız. Onda da hakikaten arkadaşlarımızın çok özverili çalışmaları oldu.

Yine o çalışma alanlarımız olarak ifade ettiğimizde, arkadaşların da burada kulak dolgunluğu olsun en azından diye buraya getirdik; çok sayıda devlet kuruluşunda Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ya Yönetim Kurulu düzeyinde, mesela ya Bor Enstitüsü Yönetim Kurulunda olduğu gibi, ya Reklam Kurulu, Milli Produktivite Merkezi, KOSGEB, Türk Loydu gibi genel kurullarında delege düzeyinde çok sayıda katılıyor. Bunların bir kısmı yasa gereği yönetmelikler çerçevesinde kabul ettiğimiz kurum ve kuruluşlar, bir kısmı bizim oluşturduğumuz platformlar, bir kısmı oluşmuş platformlarda yer alma noktamız.

Zaman zaman tartışılır, bazılarında çıkmak, isim çıkarmak, bulunmamak gibi. Yönetim Kurulunda da biz bunları zaman zaman tartışıyoruz. Genel eğilimimiz, varolan kurum ve yapılarda eğer bizim örgütsel bağımsızlığımızı bozacak herhangi bir durum olmadığı müddetçe, alınan kararlar örgüte ilişkin bir problem yaratmadığı müddetçe, bu kurum ve kuruluşlarda ve platformlarda bu dönemde de yer almaya devam edeceğiz. Çalışma Programının sonuna mali durum ve kendi yerimize yerleşme diye bir bölüm koyduk. Şu cümleleri okumak istiyorum: “Genel Kuruldan geçen bütçe, öngördüğümüz çalışmaların yapılabilmesi için gerekli ve yeterli bir bütçedir. Odalarımızın bu bütçenin gerçekleşmesi için gerekeni yapacaklarını biliyoruz. 38 ve 39. Dönemde ayrı ayrı TMMOB kazandırılan yerlerin sorunlarının giderilmesi ve çalışmalarını sonlandırarak, bu dönem içerisinde en olumlu bir açıdan kullanılmaya başlanması önemli hedeflerimizdendir.” Gerçekten Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kendini idame etmesi noktasında, bazı arkadaşlar yanlış algılıyor, çok büyük para birikiyor zannediyor, öyle değil. Kendini idame ettirmesi ve önüne koyduğu programı gerçekleştirmesi için odalarımızca yeterince kaynak sağlanmaktadır. Ben bütün odalarımıza bu gösterdikleri hassasiyetlerden dolayı da teşekkür ediyorum. Bazı odaların kendi parasal sıkıntılarını da birlik ortamında bir dayanışmacı ruhla çözmeye çalışıyoruz.

Bizim Çalışma Programımız bu kadar, ama bunun biraz daha detaylanabilmesi ve hepimizin zihninde yer etmesi için, bu geçen 3 aylık sürede nelerle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve hepimiz uğraştık, bir miktar da onlara hızlıca bakalım. Resmi Gazete’de yönetmelik yayımlanmayı devam ediyor. Bu bütün odalarımızın ana yönetmelikler artık bitti, Resmi Gazetede en son Orman Mühendisleri Odamız vardı, onunkini de yayınlattık. Sonra uzmanlıkları ve belgelendirmeyi esas kılan serbest mühendis müşavir olarak çalışacak olan arkadaşlarımızın çalışma hayatlarını düzenleyen Büro Tescil Belgeleri Yönetmeliği ki, meslek çatışmaları diye tabir edilen, en çok görülen yer. Bunda da dört odamız kaldı, diğer odaların tamamı bitmiştir, Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Diliyorum, bu haftaki Yönetim Kurulu toplantısında da Jeoloji Mühendisleri Odamızın, İçmimarlar Odamızın, Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odamızın ve Gemi Mühendisleri Odamızın da bu yönetmelikleri Resmi Gazetede yayımlanmak üzere karar altına alınır. Dolayısıyla serbest mühendis müşavir olarak çalışacak odalarımızda, TMMOB ortamına gönderilmiş herhangi bir yönetmelik kalmayacaktır. Bu da kurumsallaşmada çok önemli bir ayak olarak görüyoruz ve meslek tartışmalarının ve çatışma ortamlarının da giderileceği yazılı metinler olarak algılıyoruz, en azından ben kendim öyle düşünüyorum.

Web sitesini internetle arası iyi olan arkadaşlarımız takip ediyordur. Bir internet gazeteciliği şekline dönüştürdük. Özellikle basın danışmanımızın da katkılarıyla, artık günde 6-7 haber gelen bir şekle dönüştürdük ve güncel olarak, saatlik olarak gerçekleşen bir şey yaptık. Arası internetle iyi olan bütün arkadaşlarımızın günde bir defa tıklaması TMMOB’den haberli olmasına neden olacaktır. Günde 6-7 haber giriyoruz. Türkiye’de gerek İKK’larımızın, gerek odalarımızın nerede ne yapıyorlarsa, TMMOB ortamına ulaşması noktasında bunları buradan yayımlayacağız. Gene Radyo Çalışma Grubunu da eğer yapabilirsek, bir internet radyoculuğunu da bu site üzerinden link koyarak hayata geçirmeye çalışıyoruz. Yaygın bir örgütlenmede, yaygın olan örgütlenmede kolay bir haberleşme ağı olarak düşünüyoruz. Ben emeği geçen arkadaşlara da teşekkür ediyorum. Sayfa düzeninde de bir çalışmamız herhalde sonuçlanacak.

Bol sayıda toplantı yapacağız dedik. Özellikle 14 Ekim mitingine yönelik olarak da bizim niyetimiz, bütün 33 İKK'mıza bir kere bu derdimizi anlatmak, görüşleri paylaşmak. Burada yazılmamış, bir Bodrum'da İKK kurulması için, orada bir beyazevler operasyonu oldu, bizim temsilci arkadaşlarımızın gözetimine alındı, tutuklandı. O nedenle biz de kendi aramızda konuşunca gittik, çok iyi bir potansiyel var. Orada bir İKK kurulması noktasında da toplantı yaptık. Evvelsi gün de Trabzon'da TMMOB bileşenleriyle daha önce çeşitli nedenlerle kapatılmış olan İKK'nın tekrar oluşturulup, canlandırılması için bir toplantı yaptık. İki yerde de İKK'nın oluşması, Bodrum'da kurduk, Trabzon'da da kurma önerisini toplantıda yapacağız. Bu toplantıları çok hızlı bir şekilde ve çok sayıda yapmayı düşünüyoruz.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının İş Güvenliği Yönetmeliğine açtığımız dava lehimize sonuçlandı. Fakat o yönetmelikte sonuçlandığında mahkemede hâkim şey yaptı, "eğitim üniversite tarafından verilir" cümlesi var. Bunun düzeltilmesi için biz mahkemeyi tekrar temyiz ettik, öyle bir değerlendirme yaptık.

Görevde yükseltme ve unvan değişikliği yönetmeliklerini sürekli kamu idareleri çıkartıyor, biz onları iptal ettiriyoruz, çok sayıda kazanılmış dava var. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün başına da gelecek olan odur diye düşünüyorum. LPG Piyasası Lisans Yönetmeliğinde değişiklik konusunda bir af getirdiler kendileri yönetmelikte yasadışı. Bu denetim işinin süresini artırdılar, onun iptali noktasında yürütmenin durdurulmasını açtık.

Adnan Menderes Üniversitesine dava açtık. Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanının oradaki arkadaşlarımız için talihsiz bir açıklaması var, onun için de dava açtık. Yalova Depremi, geçen dönem kazanıldığı belliydi, gerekçeli karar çıktı. TMMOB'nin yaptığı bir bildiri ve bilginin yanlış ve mahkemeyi etkileme noktasında o dönemin Genel Sekreteri Fikret Özbilgin hakkında açılmış olan davanın TMMOB lehine sonuçlanmış hali; gerekçeli karar olarak yayımlandı. Büyükşehir Belediyesi asılan bütün afişler için TMMOB'ye dava açmaya başladı, fakat bunun bir tanesini biz kazandık, gerisini kaybettik. Makine Mühendisleri Odası için önemlidir, oda yönetimlerimiz bunu bilmektedir; vergi dairelerinin meslek odalarını vergi mükellefi yapma çabaları sonuç vermedi. Davayı oda kazandı ve arkadaşlar anlatırlar, bir vergi işini engelliyor sonuç itibariyle.

Kalkınma ajansları kurulmasına dair Bakanlar Kurulu kararına da iptal isteminde bulunduk. Çok sayıda oda etkinliği yaz döneminde de devam etti. Doğalgaz Günleri İzmir'de, Devrimci Ozan ve Yazarları Anmayı Ankara'da, Kömür Kongresi Zonguldak'ta, Nükleer Santraller ve Türkiye Sempozyumu Ankara'da, Irak İşgali Sonrası Ortadoğu ve Türkiye Paneli, sevgili Başkanımız Teoman Öztürk'ü çoğumuzun katıldığı anma etkinlikleri, Doğu Karadeniz Kırsalında Tapu Kadastro Çalışmaları Forumu, bunlar yapıldı. Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi çok ciddi, hoş bir törenle temeli atıldı. Bizim orada diğer akademik odalar birliği, sadece TMMOB değil, yanında baro, tabipler gibi yedi meslek örgütünün de olduğu bir birlik var, onların ortaklaşa yaptıkları, kooperatif kurularak yapılmış, TMMOB Yönetim Kurulu'nca her türlü onayı verilmiş, araştırması ve raporu çıkmış, onayı verilmiş bir çabadır. Temeli atılmıştır, bütün odalarımız yan yana aynı binada duracaktır. Bazı odalarımızın yeri olacaktır, küçük sayıda olan, temsilcilik düzeyinde olanlarımız da orada kiralık yerde bulunacaktır. Çok hoş bir şey olacağını diliyoruz. Kaba inşaatın bitmesi 2007 başı, bunun gerçekleşeceğine ben inanıyorum. Bu konuda odalarımızın Bursa şubelerine destek vermesi yerinde olacaktır diye düşünüyorum. Arkadaşların istediği paradır.

Dikili Yaz Kampı, Harita'nın bu kampı oldu. Çok hoş, anlatır arkadaşlar. Bu etkinlikler daha fazla var. Bunlar sadece bizim Yönetim Kurulu üyelerimizin aramızdan görevlendirmeye katıldığı etkinlikler. Şüphesiz bunun dışında da örgütümüzün çok çeşitli noktalarında bu türden etkinlikler yapıldı ve Ekim ayında da bunlar çok fazla derecede yapılacak.

Bu dönemin başında iki tane iş çok önemli oldu. Belki de 14 Ekim mitinginin yapılma kararının bir sene sonra, 8 Ekim'den sonra bir sene bir hafta sonra 14 Ekim. Miting yapılmasını da hızlandıran iki tane hadise gerçekleşti. Bunun bir tanesi, Mesleki Yeterlilik Yasa Tasarısı'nın komisyonlardan geçirilerek, Meclis gündemine gelmesi. Bir tanesi de, yabancıların çalışma izinlerini düzenleyen yasanın gelmesi. Dönem içerisinde bunlarla çok sayıda uğraştık, etkinlikler yaptık, odalarımız, oda başkanlarımız açıklamalar yaptılar. Bu konuları bildiğimiz için geçiyorum, ama bizim hakikaten bu dönem içerisinde en çok öne çıkan iki ağırlıklı çalışma oldu. Yabancılarda arkadaşlar basit bir şey var, eğer Viyana Teknik Okulu'ndan mezun bir Türk, bir İngiliz ya da bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, bir İngiliz ya da Alman vatandaşı arkadaşımız mezun olduğunda, yabancı ülke vatandaşı burada kendi diploması ve herhangi bir meslek örgütüne kayıt olduğuna dair belge geldiğinde burada çalışabiliyor. Oradan mezun olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı için önce denklik belgesi, yani o okul mühendis, mimar okulu mudur, değil midir ve daha sonra da 6235 sayılı Yasa gereği ya da Mühendislik Mimarlık Hakkındaki Yasa gereği bütün usullere uyarak, burada mesleğini icra ediyor. Bu kadar eşitsizlik ve adaletsizlik dışı bir yasa. Ama bunlar Genel Kurulda oylamadadır şu anda, komisyonlardan geçmiş çalışmalardır. Önümüzdeki dönemde de Meclisin açılmasıyla birlikte herhalde biz bunlara da bir miktar hızlı refleksler göstereceğiz. Talihsiz bir iş oldu, Sinop'ta Nükleersiz Yaşam Şenliği için buluşan üç arkadaşımızı bir deniz kazasında kaybettik.

Bu arada toplu görüşme sürecinde de KESK'le birlikte mümkün olduğunca çok sayıda basın açıklaması yaparak, yapılan işin bir komedi olduğunu, siyasal iktidarın deşifasyonu konusunda çabaları da gösterdik. Önemli bir iş de tabii, Lübnan'a asker gönderme tezkeresiydi, onunla ilgili de çabalarda bulunduk. Bu dönem çok sayıda basın açıklamasını gerçekleştirdik. Bunların bazıları odalarımızın da yaptığı basın açıklamalarıdır. Ama öne çıkan, gene yabancılarla ilgili yasa ve mesleki yeterlilik yasası ve Lübnan'a asker gönderme tezkeresiyle ilgili basın açıklamaları olarak göze çarpıyor.

"Hazine arazileri satılarak ülke ekonomisini kurtaracak kaynak değildir" diye bizim dört odamızın ortaklaşa yaptığı basın açıklaması. Emek Platformunun genel sağlık sigortası yasaları için Meclisin önünde zincir eyleminde bulunduk. Ankara'da 15-16 Haziran yürüyüşü, yine İstanbul'da da yapıldı benzeri. Sivas mitinglerine katıldık. İsrail'in Filistin ve Lübnan'da insanlık dışı vahşeti ülke çapında protesto edilmişti 26 Temmuzda, TMMOB orada pankart açtı. Ankara'da İKK'nın gene bir kitle eylemi oldu. Akkuyu'da nükleer santral karşıtları bir araya geldi, geleneksel olarak geliyorlar, oraya TMMOB olarak katıldık. İstanbul'da gene 20 Ağustosta İsrail'in saldırıları üzerine yapılan mitingde de bulunduk. KESK'in Güvenpark'ta durma eylemine destek verdik. Gene 1 Eylül etkinlikler çerçevesinde alınan karar gereği ODTÜ'de yapılan barış gecesinde bulunduk. Tezkere 5 Eylülde 10 bin yakın arkadaşımızla birlikte hayır dedik. Son olarak da 12 Eylül mitinglerine katıldık. Kısaca bunları yapmıştık.

Resim 8 Ekim'den, 6-7 bin civarında arkadaşımız vardı. Diliyorum, bugünkü konuşmalar ve sizin katkılarınız ve bölgelerdeki çalışmalarla birlikte bu sayı ikiye katlanır, alanda boş

kalan yerler dolar ve güzel bir görüntüyü bir sonraki genel kurula saklarız.

Ben bu kadar, kısaca bunları söylemek istiyorum. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ancak odası varsa var; il koordinasyon kurulu halka döndürmüşse yüzümüzü, gerçek anlamını buluyor; odalarımız da şubelerimiz olursa oluyor; şubelerin de örgütlülüğe, size, bize, hepimize ihtiyacı var. Bireysel damlalarımızla yapılmış olan bir çaysa, nehirse, dereyse, biz bunu daha büyük, daha coşkulu akan bir ırmağa çevirmek durumundayız. Yapabileceğimiz bir şeydir, şimdi bunları hep birlikte, neleri yapacağız, neleri yapamayacağız, bugüne kadar yapılanlar nelerdir, Çalışma Programımızda hangi konu eksik kalmıştır; bunları hep birlikte değerlendireceğiz. Bugün çok yoğun bir katılım var arkadaşlar, biz de biraz şaşırдық. Hepinize katılımınız için tekrar teşekkür ediyorum; iyi ki geldiniz. Sağ olun.

ULUSAL ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI SEMPOZYUMU

İZMİR-18 EYLÜL 2006

'OLEA PRİMA ARBORUM OMNİUM EST'
'Zeytin bütün ağaçların ilkidir'

Bu cümle Nuh Tufanı'ndan beri bilinen zeytin ağacı için söylenmiş en eski sözdür. Tüm kutsal kitaplarda bahsi geçen zeytin ağacının anavatanı Akdeniz havzası ve Anadolu'dur. Bazı kaynaklarca 'ağaçların kraliçesi' olarak da tanımlana zeytin ağacı bölgenin doğal bitki örtüsüdür.

Tarih boyunca bölgede yaşayan tüm uygarlıklar bu ağacın meyvesi olan zeytin ve onun yağından faydalanmış ve kültürlerini etkilemiştir.

Binlerce yıllık geçmişi ile birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Anadolu topraklarının en eski konuğu "kutsal" zeytin ağacıdır. Halen 2000 yıldır yaşayan ve meyve veren ağaçları tarihe tanıklık etmektedir. Zeytin ve zeytinyağı kültüründe başından itibaren Anadolu, coğrafya olarak hep vardır. Zeytin ve zeytinyağlarımızın elde edildiği Homeros'un yurdu, tanrıların evi kutsal İda Dağı, Milet, Efes, Foça, Klazomenai, Erythrai, Assos ve Troya, zeytin ülkesi Anadolu'dur. Günümüzde hala kullanılmakta olan zeytinyağı işleme tekniklerinden bazıları, 2500 yıl öncesinde antik Anadolu'da bulunmuş ve devrin üreticileri sadece kendilerinin ihtiyacını karşılamak için değil, dışarıya satma amacıyla da üretim yapmışlardır. Bunun en önemli kanıtı deniz aşırı ticaret esnasında batan gemilerden, günümüzde ortaya çıkarılmış olup sergilenen ve sevkıyatta kullanıldıkları anlaşılan amforalardır.

Zeytin ve zeytinyağı, insan uygarlığının birlikte var olmuş yol arkadaşlarıdır. İnsan sağlığı ve güzelliğinin iksiri, efsanelerin tanığı, baş aktörü ve insan beslenmesinde önemli bir doğal üründür. Binlerce yıl yasayabilen ağacı ile insanlığın uygarlığa ulaşma yolunda direngenliğin, zaferin, adaletin, barışın simgesi olan, dünyanın bu en sağlıklı ürününe Anadolu'da sahip olmak tarihin ve coğrafyamızın bizlere bir armağanıdır. Günümüzde yaygın bir şekilde kullanılan zeytin ağacı akıl ve zaferin, zeytin dalı barışın, zeytinyağı da saflık ve sadeliğin sembolü olmuştur.

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK MİTİNGİ **SAMSUN -23 EYLÜL 2006**

HER ŞEYİN BAŞI SAĞLIK. GELİN, SAĞLIKTA YIKIMI DURDURALIM!

Sağlıklı günlerimiz gittikçe bizden uzaklaşıyor. Hasta olmaya artık hakkımız yok. Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor.

IMF ve Dünya Bankası, siyasal iktidara “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında bunu dayatıyor. Çünkü Sağlık, bu ülkede artık, sermaye için her insanın doğumundan ölümüne kadar kesintisiz sağlanabileceği, sömürülebileceği, olağanüstü bir kâr alanı.

Bu ülkede “Sağlıkta Dönüşüm Programı” daha tamamlanmadan, bu programın dönüşüm değil “yıkım programı” olduğu anlaşıldı. Bu program tamamlandığında ise sağlık hizmetleri tamamen piyasaya devredilecek, sosyal devletin sağlık alanındaki bütün sorumluluğu bitecek.

TMMOB geçmişten bugüne tüm emek ve meslek örgütleri ile birlikte herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti için mücadele etti.

TMMOB, “şimdi, bu mücadelenin, toplumun tüm kesimleriyle el ele, omuz omuza sürdürmenin vaktidir” demektedir.

Eğer müdahale etmezsek IMF’ye verilen niyet mektubundan da anlaşılacağı üzere “Dönüşüm programı”nın 2007 yılında tamamlanması hedefleniyor.

Sosyal Sigorta ve Genel Sağlık Sigortası Yasasına karşı yaptığımız referandumda, halkımız ezici bir çoğunlukla HAYIR oyu kullanmıştı. Buna rağmen yasa TBMM’de kabul edildi.

Bu yasa “Sağlıkta Yıkım” getiriyor.

Bu yasa ile:

- Bütçeden sağlığa yeterli kaynak ayrılmıyor, yatırım yapılmıyor.
- Sağlık alanında, yüz bine yakın personel açığı var. Siyasi iktidar bu açığı kapatmak için hiçbir adım atmıyor.
- SSK’ya bağlı sağlık kuruluşlarının Sağlık Bakanlığına devrinden sonra, iddiaların aksine hizmet kalitesi düştü, hizmete ulaşmak daha da zorlaştı. Birçok ilaç temin edilemiyor, cepten harcamalar her geçen gün artıyor. Devrin maliyeti de öngörülenin 3 katı oldu. Yani, 81 ilde tam donanımlı yeni hastane açılacak kaynak, uluslararası tekelere ve özel sektöre aktarılmış oldu.
- Bütçe kaynakları yerine, sosyal güvenlik kurumlarını çökertecek performansa dayalı döner sermaye ikame edildi. Yani sağlık kurumları ticarethaneye çevrildi. Sağlık hizmetinin kamusal özelliği zedelendi.

- Sağlık kurumlarında dışardan hizmet alımı yaygınlaşmaya başladı. Taşeronluk sistemi, sağlık hizmetini parçaladı.

- IMF'nin "sağlık harcamalarınızı azaltın" talimatı ile "paket fiyat" uygulaması başlatıldı. Artık sağlık hizmeti sunulamaz hale geldi.

- Yine IMF'nin "sağlık harcamalarınızı azaltın" talimatı ile devletin ödediği ilaçlar sınırlandırıldı.

- Koruyucu sağlık hizmetlerine yeterince yatırım yapılmıyor. Sağlığa ayrılan bütçenin yalnızca binde 8'i koruyucu sağlık hizmetlerine harcanıyor.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası 1 Ocak 2007'den itibaren yürürlüğe girdiğinde, sağlıkta yıkım daha da korkunç boyutlara ulaşacak.

Çünkü bu yasayla;

- Sağlık hizmetinden yararlanmak için herkes kazancının %12.5'i prim ödeyecek.

- Prim ödemek yetmeyecek, muayene, tahlil, tıbbi malzeme için katkı payı ödeyecek. Kısacası, parası olmayana sağlık hizmeti verilmeyecek.

- Paket fiyat" uygulamasıyla, hastaneler ticarethaneye, hastalar müşteriye dönüşecek.

- Aile Hekimliği, ülke geneline yayılacak, sistem paralı olacak.

- Pilot uygulamayla "ücretsiz sağlık" diye tanıtımı yapılan Aile Hekimliği uygulaması ile aşılama, gebe, bebek takipleri yapılamayacak.

- Kârlı olmadığı için çevre sağlığı hizmetleri yeterince sunulamayacak. Bulaşıcı hastalıklar artacak, bu yüzden ölümler savaşlarda ölen insan sayısını aşabilecek.

Bu yıkımı nasıl durduracağız?

Bu mücadelede, bizden başka, hepimizden başka kimsenin dolduramayacağı bir yer var. Biz olmazsak orası boş kalacak.

Gelin elimizi, gücümüzü, yüreğimizi, enerjimizi esirgemeyelim. Gelin bir olalım, birlik olalım. Gelin, başka bir yaşamın, başka bir Türkiye'nin mümkün olduğunun şarkılarını hep birlikte söyleyelim

Gelin 14 Ekim'de Ankara'da TMMOB mitinginde Hep birlikte bir arada söyleyelim:

Her Şeyin Başı Sağlık! Sağlıkta Yıkımı Durduralım!

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU

İSTANBUL - 2 EKİM 2006

Onların G8'leri varsa, bizlerin, ezilenlerin, emekçilerin, mağdurların, emek ve meslek örgütlerinin, sosyal hareketlerin de sosyal forumları var. Egemenlerin sermayeyi küreselleştirme politikaları varsa, bizlerin alternatif küreselleşmeyi ortaya koyduğumuz, ezilenlerin mücadelesini küresel düzeyde nasıl birleştirebileceğimizi tartıştığımız sosyal forumlarımız var. Bizim gücümüz hiç de küçümsenmeye gelmez.

Sosyal forumların gücü sayesinde küresel savaş yalanları tüm çıplaklığıyla teşhir edilebildi. Dünyanın neresinde kime, Bush'un Irak'ta ne işle uğraştığını soralım aynı yanıtı verecektir "Bush Irak'ta petrol peşinde. Bush, Irak'ta küresel hegemonya peşinde. Bush Irak'ta yalan söylüyor" diyecektir. Dünyanın neresinde kime, "IMF ne iş yapar?" diye soralım aynı yanıtı alacağız. "IMF, Sermayenin özelleştirme, işsizleştirme, sendikasılaştırma politikalarını düzenleyen emek ve demokrasi düşmanı bir kurumdur." yanıtını alacağız.

Küresel sermayenin ekonomik ve siyasi-askeri tüm baskı mekanizmaları ve örgütleri, kapitalizmin tarihinde çok sık rastlanmayan bir şekilde Sosyal Forumların çabasıyla teşhir edildi. Politikaları açığa çıkarıldı. Toplantıları bloke edildi.

Burada sizlere Türkiye Sosyal Forumu'nun aktif bir bileşeni olan, TMMOB'nin, bir meslek örgütünün Başkanı sıfatıyla sesleniyorum: TMMOB; dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilincindedir. Genel anlamda "Küreselleşme" olarak tanımlanan bu süreçte; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağmalanması demektir. Uluslararası sermaye, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceklerini karartmaktadır. ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Afganistan'ın ve Irak'ın işgali, İran ve Suriye'ye saldırı planları ile ABD'nin himayesinde İsrail'in Filistin'de uyguladığı insanlık dışı saldırı ve izolasyonu, ABD'nin, Ortadoğu'daki hakimiyetini arttırdığı ve Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmeye çalıştığı açıktır. Bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ne de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye,

eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız taahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmaktadır.

Bu tespitlerle; önümüzdeki dönem de gerek meslektaşlarımız açısından gerekse halkımız açısından yoksulluğun arttığı, işsizliğin arttığı bir dönem olacaktır. Bu sözden hareketle TMMOB, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” diyerek emek ve demokrasi güçleri ile birlikte mücadelesini bu dönemde de sürdürmeye devam edecektir. Bu dönemde de, TMMOB, geçmişte olduğu gibi taraf olacaktır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraf olacaktır. TMMOB, kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim “Kürt Sorunu” dâhil, ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraf olacaktır.

Toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmayarak, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir. TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacak ve emek ve demokrasi güçleri ile birlikte omuz omuza durmaya devam edecektir.

JMO JEOTERMAL ENERJİ VE YASAL DÜZENLEMELER SEMPOZYUMU ANKARA- 12 EKİM 2006

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve tüm birimlerinin gündeminde enerji sorunları ile çözüm yolları hep birinci sırada olmuştur. Çalışma dönemlerinde tüm birimlerimizde enerji tüm yanları ile tartışılmakta, biriktirilenler üyelerin ve kamuoyunun gündemine taşınmaktadır.

Ülkemizin enerji gereksinimi esas olarak petrol, doğalgaz ve kömür gibi birincil enerji kaynaklarıyla karşılanmakta olup, özellikle petrol ve doğalgazda ise tam bir dışa bağımlılık yaşanmaktadır.

Emperyalist ülkelerin başta Ortadoğu'da olmak üzere dünya petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik ülke işgallerini de içerebilen paylaşım savaşı ve serbest piyasa ekonomisi adı altında yapılan spekülatif oyunlarla enerji üzerine istedikleri gibi oynayabilmektedirler.

Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Türkiye'de enerji sektörü, finansman ve teknoloji alanlarında zaten var olan bağımlılık ilişkileri ile birlikte, yeni düzenlemelerle; niteliksel bir dönüşüm geçirerek, doğrudan çok uluslu sermayeye tümüyle bağımlı hale gelme durumu ile karşı karşıyadır. Yap -İşlet-Devret, Yap-İşlet gibi finansman modelleri ve işletme hakkı devirleriyle yapılan özelleştirmeler ile tahkim yasasıyla, bir kamu hizmeti olan enerji alanı yargının denetimi dışına çıkarılmakta, çok uluslu sermayenin insafına terk edilmektedir. Dünya Bankası'nın dayattığı yapısal uyum düzenlemeleri, bölgedeki enerji kaynaklarına yakınlık, AB ile ilişkiler, enerji sektöründe uluslararası unsurların ağırlığını artırırken, bu dış faktörler karşısında ülkenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını öne çıkaran politika ve programlar daha da önem kazanmaktadır.

IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere demokratik kitle örgütleri ve emek örgütleri ile bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

Özetle;

- Enerji kaynaklarına yönelik potansiyelimiz gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konulmalıdır.
- Kömür ve petrol aramalarına önem verilmeli, kaynak ayrılmalıdır.
- Jeotermal potansiyelimiz özellikle sanayi, konut, tarım ve turizmde ivedilikle değerlendirilmelidir.
- Talep tahminleri gelişmiş ülkelerin modellerine göre değil ülkemiz özgün koşullarına göre geliştirilecek modellere göre yapılmalıdır.

- Rüzgâr, biomas-biokütle ve güneşe yönelik gelecek kurgusu mutlaka yapılmalı, toplam elektrik enerjisi içindeki payları süreç içerisinde artırılmalıdır. Özellikle güneş enerjisine yönelik şimdiden bütçeden AR-GE çalışmaları için pay ayrılmalıdır.
- Yıllar itibariyle ithal enerji kaynaklarına bağımlılık aşağı çekilmeli, yeni doğalgaz kontratları yapılmamalıdır.
- Verimlilik, etkin kullanım ve tasarruf enerji projeksiyonları içerisinde yer almalıdır.
- Kayıp-kaçaklar OECD ortalamalarına çekilmelidir.
- Öz kaynakların (finansman kaynaklarının ve rezervlerin) en iyi şekilde değerlendirilmesi temel ölçüt alınarak, ülke düzeyinde enerjinin öncelik ve gereksinimlerinin tartışılıp, üzerinde tüm kesimlerce uzlaşılan enerji plan ve politikaları belirlenmelidir.
- Enerji üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. Ülkemizde güneş, rüzgâr, jeotermal, biyogaz, biokütle, hidrojen vb. enerji kaynaklarının, şu an yeterince değerlendirilmeyen mevcut potansiyelleri, verimli bir şekilde değerlendirilmeli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi için düzenlemeler bir an önce yaşama geçirilmelidir.
- Tüketim ve üretim projeksiyonları sağlıklı saptanmalı ve nesnel ölçütlerle modeller geliştirilmelidir.
- Enerji güvenliğini sağlayacak politikaların geliştirilerek uygulanması, denetlenmesi ve çevrenin korunması katılımıcılığı teşvik eden şeffaf yönetimler eliyle yapılmalıdır.
- Teknik ve ekonomik fizibilite, çevre etki değerlendirme, teknoloji seçimi, yatırım, işletme aşamaları ve tüketici bilincinin yükseltilmesi için her seviyede kadroların yetiştirilmesi ve sürekli eğitimi şarttır. Çevre koruma ve enerji tasarrufu bilinci geliştirmeye ilköğretimden başlanmalıdır. Üniversitelerde, kamuda ve özel sektörde teknoloji geliştirme amaçlı araştırma- geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Jeotermal Enerji Nedir?

Jeotermal enerji; yer kabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, sıcaklığı sürekli 200 C den fazla olan ve çevresindeki normal yer altı ve yer üstü sularına oranla daha fazla erimiş mineral, çeşitli tuzlar ve gazlar içerebilen sıcak su ve buhar olarak tanımlanabilir. Jeotermal kaynak kısaca yer ısısı olup, yer kabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, kimyasallar içeren sıcak su, buhar ve gazlardır. Jeotermal enerji ise jeotermal kaynaklardan doğrudan veya dolaylı her türlü faydalanmayı kapsamaktadır.

Jeotermal enerji yeni, yenilenebilir, sürdürülebilir, tükenmeyen, ucuz, güvenilir, çevre dostu, yerli ve yeşil bir enerji türüdür.

Jeotermal akışkanı oluşturan sular, meteorolojik ve jeolojik kökenli veya her ikisinin çeşitli oranlarda karışımı ile oluştuklarından, yer kabuğundaki hazneler sürekli olarak beslenmekte ve kaynak yenilene bilmektedir. Beslenmedeki mevsimsel ve yıllık değişimlerin genellikle etkisi olmakla birlikte pratikte, beslenmenin üzerinde bir tüketim olmadıkça jeotermal kaynakların tükenmesi söz konusu değildir.

Yukarıda ifade edilen sürdürülebilirlik üzerine bir iki şey söylemek gerekirse, Sürdürülebilirlik, insanlara, doğanın olanakları oranında, en iyi yaşam koşullarını sağlamaktır.

Çünkü yeryüzünün ekosistemlerinin bize yararlı madde ve enerji üretme gücü ve bunları tükettiğimizde oluşan atıkları giderebilme (ve geriye kazandırabilme) yeteneğinin ötesinde tüketimi, günün birinde sonumuzun geldiği demektir.

Yeryüzü ekosistemleri, yeryüzüne egemen ekonominin bugünkü genişleme hızına ayak uyduramamaktadır. Dünya yüzeyinin yaklaşık 51 milyar hektar olduğu bilinir. Biyolojik üretimi, bunun sadece %25'i sağlar; yani, yeryüzünde üretim sadece 11,4 milyar hektar deniz ve karadan sağlanmaktadır. Bunu, yeryüzündeki insan sayısına 6,2 milyara bölersek, kişi başına 1,9 hektar verimli su ve toprak bulunduğunu görürüz. Bütün ülkelerin ki hesaplandığında insan başına 2,3 hektar biyo üretken alan kullanıldığı görülür. Bir başka ifade ile kaynaklar, kendilerini yenileyecek fırsat ve zamanı tanımadan tüketilmektedir. Örnek olarak, enerji boyutundan baktığımızda, fosil yakıtları, atmosferin kaldıramayacağı boyutta CO2 oluşturarak kullanılmaktayız. En zengin ülkelerin kişi başına 6,48 hektar biyosfer kullandığı hesaplanmaktadır. Buna göre ya yakında ulusal stokları tükenecektir ya da sınırları ötesinde kaynak edineceklerdir. Ulaşım teknolojisi ve global ticaret buna olanak sağlamak ve bu tutum, fakir ülkelerin biyo kullanım alanlarını giderek daraltmaktadır. Savaşlar, işgaller, özelleştirmeler bunun somut yansımalarıdır.

Jeotermal kaynaklar başta olmak üzere güneş, rüzgâr, biyoyakıt, hidrojen vb yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları bizlere doğanın olanakları oranında enerji üretmeyi ve tüketmeyi sağlayacaktır. Ve aynı zamanda bu kaynaklar barışçılı olduklarından belki de dünyamız enerji kaynaklı savaşlardan ve yıkımlardan kurtulabilecektir.

* 5 Milyon Konut Isıtma Eşdeğeri veya 150 Bin dönüm sera ısıtması

* 1 Milyonun üzerinde kaplıca yatak kapasitesi

* 9,3 Milyar USD/Yıl fuel-oil eşdeğeri (30 Milyon ton/yıl)

* 30 Milyar m³/yıl doğalgaz eşdeğeri olan Türkiye'nin toplam jeotermal enerji potansiyelinin değerlendirilmesi için gereken yasal çerçeve bir an önce tamamlanmalıdır.

Yasalaşan “yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi amaçlı kanun’u yanında Meclis gündeminde yer alan ve bizlerinde üzerinde önerileri olan “enerji verimliliği kanun tasarısı” ve “jeotermal kaynaklar ve mineralli sular kanun tasarısı” bir an önce kabul edilmeli ve hayata geçirilmelidir.

DÜNYA GIDA GÜNÜ SEMPOZYUMU

ANKARA - 13 EKİM 2006

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün kuruluş yıldönümü nedeniyle kutlanmakta olan 16 Ekim Dünya Gıda Günü kutlu olsun.

Dünya Gıda Günü her yıl Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün 1945 yılında Kanada'nın Quebec şehrinde kuruluş günü olan 16 Ekim tarihinde kutlanmaktadır. Bu yıl 61. kuruluş yıldönümünü kutlayan FAO'nun bu yılki teması "Gıda Güvenliği İçin Tarıma Yatırım" olarak seçilmiştir.

FAO'nun burada amaçladığı, başta gelişme yolundaki ülkeler olmak üzere tüm ülkelerin farklı derecelerde olsa da önemli sorunları arasında olan gıda güvencesini gündeme getirmektir. Bu nedenle yeterli gıdaya erişiminin sağlanması için tarıma yatırım yapılmasını tüm ülkelerin, uluslar arası kuruluşların öncelikli ilgi alanları arasında yer almasını sağlamaktır.

Her yılın 16 Ekim günü TMMOB ve bağlı odalarının yaptığı bir kutlama günü değildir. TMMOB ve odaları bu gün vesilesi ile uyarı ve bilgilendirme görevini yerine getirmekte, düzenlenen etkinlikler ile bilgi birikimini tüm kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Dünyada en büyük sorunların başında açlık gelmektedir. Dünya üzerinde yaklaşık 840 milyon erkek, kadın ve çocuk kronik olarak açlıkla mücadele etmektedir ve bundan çok daha fazla sayıda insan da gizli açlık çekmekte, yetersiz beslenmektedir. Bilindiği gibi açlık, hastalığa ve ölüme yol açar, insanların potansiyel çalışma güçlerini azaltır, çocukların öğrenme kapasitelerini etkiler. Ulusların barış ve refah içerisinde yaşamalarını etkiler. Her ne kadar insanlığın açlık ve gıda güvencesizliği konularında bilinçlendirilmesi hayati önem taşıyan bir konu olsa da, özellikle gelişmiş ülkelerin refah paylarını gelişmemiş ülkeler ile paylaşması günümüzde kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün buna kayıtsız kalan yada çözüm yerine polemik üreten bu ülkelere 1996 yılında düzenlenen Dünya Gıda Zirvesindeki imzalarını hatırlatmak gerekir. 1996 yılında bir araya gelen liderler 2015 yılına kadar dünya üzerindeki aç insanların sayısının yarıya indirilmesi üzerinde anlaşmaya varmışlardı.

1996 yılında da FAO tarafından düzenlenen Dünya Gıda Zirvesi'nde açlığın kaynağını yok etmek için programlar geliştirilmiş ve ülkelerin gıda güvencesi eylem planı hazırlaması kararına varılmıştır. Dünya Gıda Zirvesi Eylem Planı'nın da "herkes için gıda" olgusu kabul edilmiştir. Zirvede alınan diğer önemli bir karar da 2015 yılına kadar yeterli gıdadan yoksun kişilerin sayısının yarıya indirilmesi hedef olarak benimsenmiştir. Katılımcı ülkeler 7 ortak karara varmıştır;

1. Fakirliğin giderilmesi ve sürekli barışın sağlanması için kadın ve erkeğin eşit katılımı ile sürdürülebilir gıda güvencesini sağlamak;
2. Herkesin ekonomik ve fiziksel olarak her zaman yeterli ve güvenli gıdaya ulaşması ve etkin kullanabilmesi için politika oluşturmak;
3. Sürdürülebilir tarımsal üretimi sağlamak;

4. Dış ticaret politikalarında gıda güvencesini destekleyici sistemler oluşturmak;
5. Erken uyarı sistemleri ile birlikte her zaman acil gıda ihtiyacını karşılayacak yapıyı oluşturmak;
6. Kırsal kalkınmayı teşvik etmek ve güçlendirmek
7. Son olarak da katılımcı ülkelerin eylemleri ulusal mevzuatları içerisinde benimsemesi olarak sıralanmıştır.

Bugüne dek sergilenen çabalara karşın, dünyadaki açların sayısını 2015 yılına kadar yarı yarıya azaltmayı öngören Dünya Gıda Zirvesi ve bununla ilişkili Binyıl Kalkınma Hedefinin gerçekleşmesi için yeterli mesafe alınamamıştır. Eşitsizliği yeniden üreten, var olan politikalarla bu sorunlara çare bulunmayacağını ham hayaller peşinde koşanların kabul etmesi gerekir.

Dünya nüfusunun talebini karşılamak için son 35 yılda 2 katına çıkan gıda arzının gelecek 15 yılda da bir kez daha 2 kat artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu artışla birlikte bitkisel üretime ve hayvancılığa ayrılan alanlar giderek azalacak ve niteliklerini kaybedecektir. Küresel olarak tarımsal üretime bakıldığında yeterli gıdanın varlığından söz etmek mümkündür. Ancak, bu gıdalar bölgeler arasında dengeli dağılmamaktadır. Bu dengesiz dağılım özellikle yüksek nüfuslu Asya ve Afrika ülkelerini giderek artan tehlike altında bırakmaktadır.

Gıda güvencesi, her insanın sağlıklı yaşayabilmesi ve faaliyetlerini sürdürebilmesi için her zaman yeterli ve dengeli gıdaya erişme hakkıdır. Gıda güvencesinin temel dayanağı gıdanın bulunabilirliği ve elde edilmesi, diğer bir deyişle satın alınabilirliğidir. Tüm insanların daimi yeterli, güvenli ve besleyici gıdalara fiziksel ve ekonomik olarak erişimi olduğu zaman gıda güvencesi var olacaktır. BM Gıda ve Tarım Teşkilatı FAO gıda güvencesinin sağlanmasında 4 koşul belirlemiştir;

1. Yeterli gıda arzı sunma ya da elde etme;
2. Yıldan yıla, mevsimden mevsime arzda dalgalanma ya da eksikliğin olmaması;
3. Erişilebilirlik ya da satın alınabilirlik;
4. Kaliteli ve güvenli gıda.

Kurumsal ve teknik kısıtların yanı sıra politikaların sık sık değişmesinin yol açtığı tarımda düşük verimlilik; tarımsal yapılarıdaki çarpık yapılanmalar, yıldan yıla ve dönemsel arz dalgalanmaları; tarım dışı iş olanaklarının azlığı ya da yokluğunun yol açtığı düşük ve belirsiz gelir olarak sıralanabilecek başlıklar ise Gıda Güvencesizliğinin temel nedenleridir ve bu nedenler birbiriyle bağlantılı olduğu için çözümü de zorlaşmaktadır.

Enerji ve doğal kaynaklar hızla artan nüfusun karşılığında yetersiz kalmaktadır. Teknolojinin tarımsal üretimde kullanılmasının hızla artmasına karşılık gıda güvencesi tehdidi devam etmektedir. Bireylerin gıdaya erişimindeki düşük verimlilik, dalgalı arz ve düşük gelir gibi temel sorunların ortadan kaldırılıp sürdürülebilir tarımın sağlanması gerekmektedir. Gıda güvencesizliği ve yeterli beslenme problemi ile karşı karşıya kalan bireylerin tarım dışı istihdam olanaklarını artırmak, kırsal alanlarda yaşayanların gıda ihtiyaçlarını üretmelerini sağlamak, pazara yönelik tarımdan çok geçimlik tarım yapmalarını sağlayıcı uygulamalarda bulunmak, verimlilik artışı sağlayacak teknolojilerin uygunluğunu araştırmak ve gerekli

durumlarda uygulamak devletlerin öncelikli politikaları arasında bulunmalıdır.

Geçen yüzyılın ortalarına kadar gıda ihtiyacı ve üretimi nüfusun şekillenmesinde en önemli faktörlerden birisiydi. Bu yıllara kadar insan nüfustaki geometrik artış karşısında gıda üretimindeki doğrusal artışın bir gün mutlaka yetersiz kalacağına ve sonuç olarak açlığın kaçınılmaz olduğuna inanılıyordu. Ancak bu inanış doğrulanmadı. Avrupa’da gıda kaynaklarında sıkıntı olmadığı halde nüfus artışı yavaşladı, hatta durma noktasına geldi. 1970’li yıllarda yeşil devrim olarak adlandırılan tarımsal tekniklerdeki gelişmeler ve sonraki yıllarda genetik mühendisliğine varan ıslah teknikleri ile tarımsal üretimde katlamalı bir artış sağlandı. Dünya nüfustaki artış hızı, gıda üretimindeki artışın gerisinde kaldı. Günümüzde tarımsal üretime ne kadar sermaye yatırılırsa artış o kadar büyük oluyor. O halde açlığın nedeni nüfus fazlalığı değil. Bugünkü açlığın nedeni dünya ekonomik sistemi nedeniyle geleneksel tarımsal yapısı bozulan yoksul ülkelerin gelişmiş ülkeler için kauçuk, kahve, kakao ve pamuk üretirlerken gıda üretimini terk etmeleri, sürdürülmesi mümkün olmayan yöntemlerle doğal kaynakların, toprak yapısının bozularak geri dönüşü zor bir yoksulluğa düşmeleri, küçük üretimin terk edilmesi ve tarımdan çekilen insan gücü, bitmeyen savaşlar, hastalıklar ve tüm bunların altında yatan dünya ekonomik sistemidir.

Gıda güvencesi için tarıma yatırım gibi masum ve önemli görülebilecek nafile önerilerin ve çabaların sonuca ulaşamayacağı bizim açımızdan nettir ve emperyalist kapitalist sistem tarafından uygulamayı düşündükleri programlar açısından da hedefe ulaşamayacağı açıktır. Verili sistemdeki kapitalist, feodal, yarı feodal ilişkiler tersine çevrilmeden ve tasfiye edilmeden tarım sorunu çözülemeyecektir.

Bu genel itirazın dışında gelişmiş ülkelerin karşılıksız katkılarıyla ve uluslararası kuruluşlar aracılığıyla, yoksul ülkelerde taşkın ve kuraklık gibi doğal afetlerin etkilerini önleyecek temel tedbirler (barajlar, sulama ve drenaj kanalları vb.) alınırsa, tarım reformları yapılırsa, tarımdan nitelikli işgücünün çekilmesine neden olan ülkeler ve bölgeler arası savaşlar durdurulursa; geçici olarak olsa da tarımda bir iyileşme sağlanabilir, dünya halklarının çoğunun yaşadığı gıda güvencesizliği bir nebze azaltılabilir.

Ülkemizdeki durum:

Gıda güvenliği son yıllarda dünyada üzerinde en çok durulan konulardan biri olduğu gibi; ülkemizde de gerek üstlenmiş olduğumuz uluslararası sorumluluklar gerekse gelişen tüketici bilinciyle doğru orantılı olarak önem verilmesi gereken konuların başında yer almaktadır.

Ülkemizde gıda sektörü adına son günlerde en önemli gelişme 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair yasanın yayımlanmasıdır. Bu yasa yayımlandığı zaman da vurguladığımız gibi, birçok yönü ile eksik ve aynı zamanda “AB ile uyum” amacıyla ancak bu uyumu sağlayamamış bir biçimde çıkmıştır. Bu nedenle üzerinden 1 yıl gibi kısa bir süre geçmesine karşın yeniden yayımlanmasına ihtiyaç vardır. Bu amaçla dörtlü hijyen paketi olarak anılan gıda, yem, veteriner ve hijyen yasa tasarıları hazırlanmıştır. Ancak bu tasarılar da önemli sıkıntılar mevcuttur. Bu nedenle bu tasarıların katılımcı bir politika ile sonuçlandırılmaları zorunluluktur.

Gıda güvenliğinin önemi her geçen gün yaşanan olaylarla gözler önüne serilmektedir. Toplum sağlığını olumsuz yönde etkilememek için, yasada öngörülen yönetmeliklerin katılımcı bir anlayışla oluşturularak bir an önce yayımlanması ve uygulamaya geçilmesi

büyük önem taşımaktadır. Gıda denetiminin tek elden yürütülmesi bir zorunluluktur. Gıda yasasında tek elde toplanmaya çalışılan yetkiler, daha sonra sergilenen ne varsa yerele devret yaklaşımından nasibini almış; 5179 sayılı yasa Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Belediyeler Kanunu ile delinmiş ve Danıştay kararı ile bu durum sabitlenmiştir. Yetkilerin tek elde toplanması ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, yeniden yapılanmasını tamamlayarak; acilen sorumluluğunu yerine getirmek için ilgili meslek disiplinlerinden yeterli sayıda eleman istihdam etmesi gereklidir. Çalışan bir sistem kurulduktan sonra, bazı yetkilerin yerel düzeyde paylaşılması düşünülebilir. Öte yandan, insan sağlığı ile doğrudan ilgili konularda tasarruf tedbirlerinin işletilmesi gerekçesiyle kısıntıya gidilmesinde kamusal yarar bulunmamaktadır.

Gerek tüketicinin güvenli ve gereği gibi beslenmesini sağlanması, gerekse gelişmiş ülkelere yönelik gıda dışsattım pazarımızın büyütülmesi amacıyla Kritik Kontrol Noktaları Tehlike Analizi (HACCP), Gıda İşletmeleri İyi Üretim Uygulamaları (GMP), İyi Hijyen Uygulamaları (GHP) esaslarının uygulanması bir gereklilik haline gelmiştir. Çiftlikten sofraya güvenli gıda üretimi esasına dayalı olarak, risk analizi ve izlenebilirlik gibi 5179 sayılı yasada da yerini alan anlayış bir an önce hayata aktarılmalıdır. Özellikle izlenebilirlik sistemi olarak bilinen çiftlikten son ürüne kadar olan süreçte kontrol ve denetim büyük önem taşımaktadır. Hammaddenin üretim yöntemlerinin, sektörde üretim yapan tesislerin teknik ve hijyenik koşullarının iyileştirilmesi ve çevreye saygılı üretim koşullarının oluşturulması, gıda üretimi kadar gıda sanayisine verilen hizmetlerin de artırılması ve iyileştirilmesini beraberinde getirecektir. Bu kurallara uyulmadığı takdirde gıda maddeleri dışsattım pazarımız her geçen gün küçülme ve giderek yok olma tehlikesiyle karşı karşıya gelecektir. Önümüzdeki dönem, bu dönüşüm sürecinin mali boyutlarının da sorgulanması gereken bir dönem olacaktır. Hayvan ve bitki sağlığı konusunda gösterilecek ilerlemeler bu ürünleri doğrudan hammadde olarak kullanan gıda sanayisine de olumlu yansiyacaktır.

Bu yıl 16 Ekim Dünya Gıda Günü'nde Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından uluslararası düzeyde belirlenen konu "Gıda Güvencesi İçin Tarıma Yatırımdır"

Gelişmiş ülkelerin uzun yıllardır uyguladıkları korumacı ve yayılcı tarım politikaları, bu ülkelerde arz fazlası üretime neden olurken dünya tarım ürünleri fiyatlarının çakılmasına neden olmaktadır. Bunun sonucunda, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler piyasalarını ucuz gıdaya karşı koruyamamakta ve düşük fiyatlar nedeniyle tarım karlı bir sektör olmaktan çıkmaktadır. Küçük çiftçiler de dâhil olmak üzere yatırım yapmak için sermayesi olan herkes veya her girişimci tarım dışı alanlara kaymaktadır. Örneğin, arazi spekülasyonu veya şehirde küçük işletmecilik daha mantıklı bir yatırım olarak görülmektedir.

Diğer taraftan ise, gelişmekte olan ülkelerin avantajlı bulunduğu ürün piyasalarında uluslararası sermaye tekel yapılar oluşturarak söz konusu avantajı karlı şekilde dışarıya pazarlamakta, yerleştiği ülkede katma değer artışı sınırlı kalmaktadır. Öte yandan, gerekli üretim kapasitesinin ve üretim teknolojisinin kurulması için bu tür yatırımlara büyük ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu bağlamda, kamu politikaları tarafından desteklenmediği sürece gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde yeterli tarımsal yatırımın gerçekleştirilmesi mümkün görülmemektedir. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tarafından dünya ölçeğinde oluşturulmaya çalışılan liberalizasyon çabaları ve gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerin kaynak dağılımını etkin şekilde yapamamaları kamu yatırımları açısından sınırlayıcı olmaktadır.

Kırsal finansman, risk sermayesi ve mikrofinans konularında destek olmayışı tarım işletmelerinin gelişme ihtiyacını neredeyse yok etmektedir. Öte yandan, uluslararası anlaşmalarla bağitlanan ve gelişmiş ülkelere ürün satabilmek için önemli bir kriter oluşturan gıda güvenliği normları ise, yatırım ihtiyacı doğurmaktadır.

Bir başka açıdan bakıldığında, hatalı ilaç ve gübre kullanımı, genetik olarak değiştirilmiş organizma içeren tohum ve bunların ürünlerinin üretim ve ithalatının kontrolsüz olarak yapılması, hayvansal ve bitkisel ürünlerde kabul edilemez düzeylerde katkı ve kalıntıların bulunması gıda ürünlerinin güvenliğini tehdit etmektedir.

DTÖ bünyesinde yürütülmekte olan ileri tarım müzakereleri kapsamında ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerin uygulamak durumunda bırakılacağı ticaret sistemi, mevcut tarımsal yapı ile gıda sanayinin ithalata daha fazla bağımlı kalmasına, ulusal üretimin zayıflamasına ya da ekonomik kaygılarla çevrenin daha da kirletilmesine yol açacaktır. AB'ye üyelik perspektifi ise iyi kullanılmadığı takdirde gıda üretiminin sürdürülebilirliği noktasında sorunlar doğurabilecektir.

Uygulanan neoliberal politikaların bir sonucu olarak, 1980'li yıllardan bu yana, tarımsal üretim artışı nüfus artış hızının altında kalmaktadır. 2000'li yıllarda IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'nün dayattığı "politikalar" Türkiye'yi önümüzdeki dönemde giderek tarım ürünleri dışalımıcısı konumuna sürükleyecektir.

Ülkemizin artan nüfusu ve gıda sanayinin ileriye dönük gelişimi açısından tarımsal üretim potansiyelinin, üretimin çeşitliliğinin ve ekolojik üretim olanaklarının artırılması yönünde çaba sarf edilmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda iyi tarım uygulamaları çerçevesinde güvenli hammadde kaynaklı güvenilir gıda üretimi için önümüzdeki dönemde daha yoğun ve bilimsel ağırlıklı çalışmalar gerekmektedir. Bu sorumluluğu kamu sektörü, üniversiteler, araştırma kuruluşları, özel sektör, meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri ortaklaşa taşımaları ve sürdürmelidirler. Aksi takdirde zaman içerisinde sürdürülebilir tarımsal üretimi risk altına girmiş, gıda güvenliği tartışılır hale gelmiş, dışalığa bağımlı ve gıda dışıyatımında sorunlar yaşayan bir ülke haline dönüşmemiz kaçınılmaz olacaktır.

Ülkemizde uygulanan yanlış ekonomi politikalarına bir yenisi daha eklenmektedir. Şu anda meclis gündeminde olan Tohumculuk Yasası ülkemizin, tarımımızın ve gıda geleceğimizin yok edilmesi anlamına gelmektedir. Gıdamızın güvencesini/egemenliğini çokuluslu gıda ve tarım şirketlerine veren bu yasa diğerlerinden farklıdır. Bu yasa, Amerika'nın Irak'ı işgalinden sonra çıkardığı 81 no'lu kararnamenin benzeridir. Uluslararası tohum tekelleri, Irak'ta savaş yoluyla çiftçileri tohumuz, halkı gıdasız bırakmıştı. Türkiye'de ise bu tarz bir işgal savaşa gerek kalmadan gerçekleşmektedir. Meclis lobilerinde dolaşan tohum tekelleri milletin meclisini esir almaya çalışmaktadır. Halk bu yasa ile yaşamından koparılmakta ve bu yasa ile çiftçiler, tüketiciler, ekoloji örgütleri görmezden gelinmektedir. Bu yasa, geleceğimizi patent altına alırken bu hakları tarım tekellerine devretmektedir. Bu yasa, halkın gıda güvenliğini ortadan kaldırmaktadır.

TAGEM'e (Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü) bağıli enstitüler aracılığıyla yürütülen tarımsal Ar-Ge sonucunda, TİGEM'e ait çiftliklerde tohumların üretilip üreticilere dağıtıldığı tarımsal sistem tamamen yok edilmektedir. Tohum da dahil her türlü girdinin giderek uluslararası şirketlerin eline geçtiği bir sistemde üretici sözleşmeli üreticilikle ürettiği ürününü maliyetine ve maliyetinin altına satmak zorunda kalmaktadır. Tüketici ise üreticinin

ürünü, sattığının 6 kat üstünde aynı ürünü tüketmek zorunda bırakılmaktadır.

Bu yasayla, tarımsal çeşit “.. geleneksel ve/veya biyoteknolojik yöntemlerle geliştirilmiş olan genetik yapı” olarak tanımlanmakta ve tescile tabi kılınmaktadır. Yasanın bu maddesiyle, çok uluslu şirketler, bu topraklarda yüzyıllardır, doğanın ve insan emeğinin oluşturduğu tohumları, neye yarayacağını bilmediğimiz biyoteknolojik yöntemle kazandırdıklarını iddia ettikleri sözde “yeni” özellik ile patentlemeye çalışmaktadır. Tohumların patent altına alınmasına, çokuluslu tohum tekellerinin tohum piyasasını ele geçirmesine hak tanıyarak çiftçi haklarının ihlal edilmesine yol açılmaktadır. Tohum üzerindeki toplumsal hakların, tohum şirketlerinin eline geçmesi ile çiftçiler bir ertesi yıla tohumluk ayıramaz hale gelecektir. Bu şekilde tarımsal üretim tarım tekellerinin insafına bırakılacaktır.

Bütün bu gerçeklerin ışığı altında; gıda güvenliği konusunda dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelere paralel olarak, denetimin tek elde toplanacağı bir sistemin ülkemizde de kurgulanması ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Tarımsal üretimimizin sürdürülebilirliğini temin, bu potansiyele bağlı olarak gıda sanayinin gelişimini sağlamak, halkın yeterli ve nitelikli gıdaya erişmesini sağlamak ve sağlıklı nesiller oluşturmak için ilgili tarafların bu sürece katılımı sağlanmalıdır. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'nca gıda alanında oluşturulmaya çalışılan denetim sisteminin değinilen hassasiyetler dikkate alınarak oluşturulması ülkemiz yararına olacaktır.

ŞPO 6. TÜRKİYE ŞEHİRCİLİK KONGRESİ İZMİR- 06 KASIM 2006

...

15-16 Nisan 1968'te yapılan TMMOB'nin 15. Genel Kurulu'nun bizim için önemli bir anlamı vardır. Genel Kurul Sonuç Bildirgeleri geleneğinin başladığı bir genel kuruldur. Şehir Plancıları açısından da önemlidir.

Bugün burada konuşulacak, değerlendirilecek ve olabilirse sonuçlara varılacak "Planlama, Siyaset ve Siyasalar" üzerine 15. Genel Kurul'un sonuç bildirgesinde şunlar da söylenmiş:

"TMMOB Genel Kurulu, Türkiye'nin gelişmesini teknik ve bilimsel kadroların gelişmelerine yakından bağlı saymaktadır. Dolayısıyla bu gelişmeyi, ihtisaslaşmayı ve etkinliği sağlayacak tedbirlerin bir an evvel alınmasını istemektedir. Teknik, bilimsel hamle ve görüşlerin yönetimi aydınlatacak en önemli kaynaklardan biri olarak kabul edilmesini ve bütün teknik, bilimsel çalışmalar ihtisaslaşma ile derinleşirken, ihtisas olanları arasındaki bağlantılar dolayısı ile de çeşitli ihtisas alanları arasındaki en geniş bir işbirliğini gerektireceği kanaatindedir. T.M.M.O. Birliğinin gelecekte ister mevcut yapısı ile , ister yeni bir hüviyet altında yeni bir etkinlik kazanacağına inancını ifade eder.

Genel Kurulumuz Türk Şehir ve Bölge Plancıları Odası'nın kurulmasını kararlaştırarak, ülkemizin sanayileşme ve şehirleşme meselelerinin çözümünü sağlayacak temel unsurlardan birisini, teknik kadronun gelişme ve teşkilatlanmasını başlatmıştır.

TMMOB'ye üye odaları ilgilendiren tüm kamu yatırımlarının projelendirilmesi ve denetleme işlerinin uzmanlara tevdi bugün tam bir düzensizlik içindedir. Proje ve denetleme çalışmalarının oda üyesi uzmanlara tevdiinde ilgili meslek odasınca tatbiki ön görülen iş tevdi düzenleri uygulanacaktır. Devlet Proje Bürolarının ve organizasyonu ve Serbest Müşavirlik, Mühendislik ve Mimarlık Bürolarının geliştirilmesi için ikinci beş yıllık planda yer alan kararların bir an evvel uygulanmasını istiyoruz.

Ülkemizdeki teknik gelişmeyi sağlamak, yatırımları yurt koşullarına uygun olarak gerçekleştirmek, israfı ve her yıl yalnız proje hizmetleri için ödenen 250 Milyon TL. döviz kaybını önlemek amacı ile Türkiye'de teknik hizmetleri Türk teknisyenleri yapacaktır.

Geri kalmışlıktan kurtulma çabamızın, ekonomik, kültürel, ve teknik bağımsızlığa kavuşmamızın başarısı buna bağlıdır.

Ülke ölçüsünde dengeli kalkınma ilkesinin gerçek savunucuları olarak Türk teknisyenleri, yabancı firmalara proje yaptırılmasına karşıdırlar.

Hizmet arzına hazır Türk mühendisleri ve mimarları, en doğal çalışma haklarının ellerinden alınıp yabancılara verilmesine veya onlarla paylaşılmasına göz yummayacaklarını, yöneticilere ve kamuya duyurur.

Şehirlerimizin, yurdumuza en yararlı bir düzen içinde büyümesi, gelişmenin disiplin altında yürütülmesi ile mümkün olacaktır. Bu disiplin, değerli ziraat ve orman sahalarını, tarih, sanat, yapı ve yapılar gruplarını koruyacaktır. Şehirler içinde veya civarında olduğu gibi bütün ülke sathında doğal ve kültürel, kamuya ait olan değerlerimizi, her türlü tahribata karşı korumayı bir ihtisas sorumluluğu sayıyoruz ve bu amaçla en kısa bir zamanda bilhassa kültür değerlerinin tescilini sağlayacak bir çalışmanın başlatılmasını istiyoruz.

İstanbul şehir gelişmesi Türkiye'nin kaderini etkileyecek bir önem taşımaktadır. 20 yıllık bir süre içinde İstanbul'da 4-5 milyon insan daha yerleşecektir. Bu muazzam şehirleşme olayını düzenlemek için yapılan planlamanın çeşitli bilim dallarından uzman kadrolarının iştiraki ile yürütülmesi ve bilimsel kuruluş ve meslek odaları ile istişarelerin yapılması gerekir.

En büyük şehrimizin, tabiat ve kültür değerlerinin korunmasını, şehir ekonomik ve sosyal yapısının düzenli bir şekilde gelişmesini sağlamak için, ilk iş olarak, bu plan çalışmasının, meslek kuruluşlarımızın ve bilimsel kurulların tatbik ve tenkidine sunulmasını istiyoruz. Ancak böyle bir tahkikat yapılmadan İstanbul köprüsü gibi tesisler için alınacak kararların bilimsel mesnetten yoksun kalacağı aşikardır.

Ülkemizde yalnız şehirleşme nedeni ile 20 yıl içinde 400 milyar TL'lik bir arsa değer artışı olacağı bilimsel olarak hesaplanmıştır. Bu birikmiş emeğin ve kamu hizmetlerinin yarattığı bir değer artışıdır ve bu değerın kamuya döndürülmesi zorunludur.

Memleketimizde kıt olan, devlete ve özel kesime ait kaynakların en uygun şekilde kullanılmasının sağlanması temel sorunlarımızdan birisidir. Bu neden, çeşitli sektör hizmetleri sırasında ortaya çıkan Toprak-Devlet-Vatandaş ilişkilerinin Anayasanın temel ilkelerine ve Türkiye gerçeklerine uygun olarak düzenlenmesi gerekir.

Şehirselle ve kırsal alanlarda arsa ve arazi spekülasyonlarının, şehirleşmeyi ve tarım arazisinden yararlanmayı zedeleyici, sanayileşmeyi yavaşlatıcı, Devlet kaynaklarının etkisini azaltıcı etkilerin ortadan kaldırılması için tedbirler geliştirilmelidir.

Arsa Ofisi'nin bu gayeleri başaracak bir yapılaraya sahip olarak kurulması, devletin arazi kullanma kararlarından etkili hale getirilmesi zorunludur. Kalkınma planlarının ve bir an önce ele alınması yararlı olacak fiziki planlama çalışmalarının geliştirilmesinde ve uygulanmasında altlık teşkil edecek olan, Türkiye'nin doğal, kültürel ve ekonomik imkanlarını ve kaynaklarını kapsayan Türkiye Potansiyel güç haritalarının düzenlenmesi öncelikle planlanmalıdır. Mevcut hizmetler bu amaca yöneltilmelidir. Bu haritalar resmi ve serbest mühendislik ve müşavirlik bürolarının kullanılmasına açık olmalıdır.

Orman, şehir ve arazi kadastrolarının azami suretle gerçekleştirilmesi şarttır. Bu hizmetlerin süratini arttırmak için Serbest Mühendislik ve Müşavirlik bürolarının olanaklarından yararlanmak ilkesi benimsenmelidir.”

Sonra aradan 30 yıl geçer, 21 Mayıs 1998’te TMMOB Demokrasi Kurultayı yapılır. Kurultay sonucunda bugünkü konumuz ile ilgili olarak şunlar söylenmektedir:

“Kent korumacılığında kavramsal çerçeve, uygulamada sorun çözücü olmalı, koruma alanları siyasal iktidarlardan özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Kentleşme ve çevre ilişkisinin doğru kurulması ve kent korumacılığı, bölgesel planlama ve nazım plan kararlarında, sosyal içerikli bir bakışla olanaklıdır. Çünkü kentin sosyolojik gözlemine dayandırılmayan plan süreçleri başarısız olmaktadır.

Planlama süreçleri kent ve demokrasi meclislerince denetlenebilir olmalıdır. Metropollerimizin çoğu için acil planlama yapılmalıdır. Ekolojik onarım paketli bu planlamalar ile bu kentlerin soluk alması sağlanabilecektir. Yerel yönetimlerde tekil kişi belediyeciliğine son verilip, emeğe dayalı kadroların siyasi baskılardan arınmış kolektif üretimleri temel alınmalıdır. Halkın, merkezi ve yerel yönetimlerin tüm icraatlarına İlişkin doğrudan kaynağından bilgi edinme hakkı ve yolları açık tutulmalıdır.

Yapabilir kılma halkın yalnızca hizmet bekleyen, bu hizmeti görmediğinden başvurularına yanıt alamayan, sorununu çözemeyen bir konumda edilgen ve çaresiz kaldığı, egemen olan klasik siyaset anlayışının değiştirilmesi gerekmektedir. Denetim kentli bilinciyle halkın siyasetçiyi aktif olarak denetlemesi sağlanmalıdır.

Metropol acil gelişme aksları, kıyılar, göl ve nehir kenarları, önemli tarihi ve doğal sit alanları ve çevrelerindeki belediyeler öncelikle birliklerini kurmaya zorlanmalı, imar ve gelişme planları ise ilgili üst kurulların onayından geçerek işlerlik kazanmalı. Bu bölgelerdeki yasadışı uygulamalarda yaptırımcı ceza yasalarında değişiklik yapılmalıdır.

Mevzii imar uygulamaları kaldırılmalıdır. İmar ve orman afları yasaklanmalıdır. Kente karşı suç tanımı geliştirilerek yasal toplumsal yaptırımlara işlerlik kazandırılmalıdır.

Bölgesel planlama birimleri oluşturularak bölgesel planlamalar yapılmalı, kent planlama birimleri oluşturularak kentsel gelişme alanlarına yönelik kamulaştırma ana planı hazırlanarak, hangi sınıf toprakların, imara açılacağı veya kamulaştırılacağı belirlenmelidir.

Bölge Planlama, şehir planlama ve imar yasasında rantlara ve yağmalamaya olanak tanıyan maddelerin kaldırılmalıdır.

Kentsel rehabilitasyon çalışmalarına öncelik verilmelidir.

Metropollerimiz için ve bölgesel acil durum planları yapılmalı.

Kamu, öncelikle kırsal alandan büyük kent merkezlerine yönelen plansız göç olgusunun önüne geçecek, gereksinimlerini sağlayamayacağı nüfusu kırsal alanda tutacak önlemlere ağırlık vermelidir. Azgelişmiş bölgelerdeki olumlu dışsal ekonomilerin geliştirilmesi yatırımların teşviki için altyapı hizmetleri, vergi indirimleri, yatırım ve işletme düzeyindeki akçalı teşvik önlemleri, gümrük uygulamaları ve krediler ile özendirici

öncelikli hedeflerle kent nüfusunun ülke geneline mekana yayılması sağlanmalıdır.”

Bugün de burada söylenecekler dair TMMOB şunları söylüyor:

Yüksek deprem riskini taşıyan ülkemiz kentlerinin planlı gelişmelerine paralel olarak, kent bütününde hazırlanacak eylem planlarının ve “sakinim planları”nın hayata geçirilmesi gerekir.

Kamu yönetimlerinin, sivil toplum örgütleri ve meslek odalarının bu alandaki katkı ve görüşlerine kulak vermeleri gerekir.

Halkın deprem anında ve deprem sonrası ortaya çıkan durumda bilinçli hareket edebilmeleri için yapılan hazırlık çalışmaları hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Yerel kentsel yenileme projelerinin sağlıklı ve riskli yaşam çevrelerinin dönüştürülmesi için bir fırsat olarak değerlendirilmesini kayda değer buluyoruz. Ancak kentsel dönüşümün, hazırlıkları süren yeni yasal düzenlemede olduğu gibi, kentlerimizde yeni rant kapılarını aralayacak bir içerikte karşımıza getirilmesine karşıyız. Bu projeler nedeniyle yerlerinden edilen ve yeni toplumsal yaralar açan uygulamalar istemiyoruz. Kentsel dönüşümü salt bir fiziksel düzenleme projesi gibi öngören, sonuçları itibarıyla uygulama bölgelerinde yaşayanları tasfiye eden bir sürecin, toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gerçeklikleriyle çelişen bir biçimde ele alınmasını doğru bulmuyoruz.

Bir başka sorun alanı Hazine arazilerinin satışının getirdiği sıkıntılardır. Tarımsal amaçlı satışlar dışında kullanılacak arazilerin, sırf belediyelere yeni kaynak yaratacaklar diye, kentsel üst ölçekli planlama kabullerine ters düşebilecek, kent makroformunun plan dışı gelişimine yol açacak bir gelişmeye yol açması söz konusu olacaktır. Bu durum; kent planlamanın, gereksinimleri sürdürülebilir bir kaynak kullanımı ile karşılayan, dengeli ve eşdeğer bir hizmet sunan eylem alanını tehdit eder.

Kıyılarımızda oluşturan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişme Bölgelerinin de benzer biçimde, kıyı alanları planlamanın gerektirdiği duyarlılıklarla çelişen, doğayı tahrip eden, planlama açısından ayrıcalıklı bölgeler yaratan uygulama örneklerini de sakıncalı buluyoruz. Mutlak korunması gereken doğal nitelikli alanların, ekonomik kaygılarla ve “gelişme” söylemiyle imara açılması, geri dönüşü olmayan bir tahribata yol açacaktır.

Son Söz:

Sevgili arkadaşlar, TMMOB yıllardır konu ile ilgili sözünü söylemektedir. Bu alıntılarını, bu hatırlatmaları; bugünkü çalışmalarımızın ön girişi olsun diye yaptım. Biz bunları söylüyoruz. Ülkeyi yönetme iddiasında olanların ne yaptıklarının yorumunu size bırakıyorum. Yolumuz uzun. Sözümüzü söylemeye devam edeceğiz. Hepimize kolay gelsin.

JFMO TÜRKİYE 17. ULUSLARARASI JEOFİZİK KONGRE VE SERGİSİ ANKARA-14 KASIM 2006

...

Değerli arkadaşlar,

Bu kongrenin açılışında Birliğimiz adına birkaç hususu ve temel sorunumuzu burada sizlerle ve sayın bakanımla paylaşmak isterim:

Birincisi Odamızın önündeki görevlere ilişkin: TMMOB onayı ile Nisan 2005 de Jeofizik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği, Haziran 2005 ve Ağustos 2005 deki değişiklikleri Resmi Gazetede yayımlandı. Nisan 2006'da Jeofizik MO Serbest Müşavirlik Hizmetleri Büro Tescil Mesleki Denetim Yönetmeliği ile Jeofizik MO Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği yayımlandı. Bu dönem bu yönetmeliklerin gereği odamız içerisinde ve üyelerimize yönelik eğitim ve belgelendirme çalışmalarının kurumsallaşarak gelişeceğine eminim.

Son yaşanan sel felaketinde de belirttik: Bu konu doğa olaylarının afetlere dönüşmesinde, depremlerde de önümüze hep çıkacak ve aslında bu konu Jeofizik mühendisliğinin temel çalışma alanlarından biri. Yapılacak "Deprem-Zemin-Yapı üçlüsünde güvenilir binalar için nasıl bir model olmalı" panelinde de uzmanlarımız ve bilim insanları konuyu bir kez daha gündeme getirecekler. Bu konu ile ilgili olarak TMMOB, görüşlerini her ortamda siyasal iktidara ilettiler. TMMOB, "Doğa olayları afetlere dönüşmez, yeter ki bilimin ve teknolojinin gereklileri yapılsın." diyor. Doğa olaylarının afete dönüşümü engellenebilir. Yeter ki, odağında "insan" olan anlayış yaşama geçirilsin. İşte bu kongre, bu anlamda bilgi birikiminin ve paylaşılmasının aracı olarak önemli bir işlevi yerine getirecek. Yeter ki, siyasal iktidar ve yasa yapıcılar bunlardan yararlanmayı bilsinler. Yeter ki, yapıya, imara ve afetlere yönelik yasal düzenlemeleri parçacı anlayışın dışında bütüncül olarak ve odağında insanın olduğu bir şekilde gündemlerine alsın.

Yine bu kongrede "Petrolün ve doğalgazın ülkemizdeki varlığı, geleceği ve petrol kanun tasarısı" yapılacak panelde değerlendirilecek. Siyasal iktidarın burada söylenenleri ve değerlendirmeleri de yasal düzenlemede gündemine alacağına inanmak istiyoruz. Gene TMMOB ve bağlı odalarının "Jeotermal Enerji ve Doğal Mineralli Sular Yasa Tasarısı" üzerine ilettikleri görüşleri siyasal iktidarın olumlu olarak değerlendireceğini ve görüşlerimizi tasarıya yerleştirerek ivedilikle yasallaşmasını sağlayacağına inanmak istiyoruz.

TMMOB yine bu kongrenin de konusu ile ilgili olan, "Enerji verimliliği" yasa tasarısını desteklemektedir. Talebimiz bu taslağın bir an önce komisyonlardan geçirilerek meclis gündemine getirilmesidir. Bakanlığın bu taslağı bizim desteklediğimiz şekli ile yasalaştıracağına da inanmak istiyoruz.

Değerli katılımcılar,

Öte yandan, jeofizik mühendisliği ülkemizde sorunlu olan bir mühendislik alanıdır. Odamızın yaptığı araştırmalara göre jeofizik mühendislerinin %40 ı ya meslek dışı bir işte çalışmakta, ya da işsizdir. Bu durum üniversitemizde jeofizik mühendisliği bölümlerinin bir planlama dahilinde açılmadığını göstermektedir. Ve bu durum hepimizi çok yönlü sorun yumağını çözmeye itmektedir. Yeni bölümlerin açılmasında, mutlaka ilgili

odamızın görüşleri alınmalı ve bu görüşlere değer verilmelidir. Mevcut bölümlerimizin eğitim düzeyi yükseltilmelidir. “Doğa olaylarının afete dönüşmesinin alışkanlığı yaşanan ülkemizde gerekli mühendislik bilgi birikiminin kullanımı ile bu alışkanlığın giderilmesi olasıdır” düşüncesinden hareketle, meslektaşlarımızın kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamı zorunluluk olarak görülmelidir.

Bir son konu da siyasal iktidarı bir kez daha buradan uyarmamızı gerektiriyor: O da “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı. Bu tasarı mutlaka meclis gündeminden düşürülmelidir. Neden?

Bu tasarı, hukuksal, bilimsel, teknik ve her türlü maddi temelden yoksundur.

Tasarının 14. maddesinde; “Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu’na belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 3’üncü ve 35’inci maddeleri ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1’inci ve 7’nci maddeleri uygulanmaz” denilmektedir.

Bu madde, egemen bir devletin kendi kurumlarını ve yetkilerini inkâr eden, hiçbir ulusal kuralı tanımayan, yetişmiş teknik elemanlarını ulusal ve uluslararası sermayenin çıkarları adına yok sayan bir anlayışın maddesidir.

Bu tasarı yanlışlıkla(!) ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır?

1. Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede “mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini” icra edebilecek duruma geleceklerdir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili “akademik bir alan” kaosa sürüklenecektir.

2- Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

3- Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına “yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayız” denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşları için de onu istemelidirler.

4- Bu tasarı yasalaştığında, “denetimsiz hizmet sunumu”nun önü açılacaktır. “Ülkemize denetimsiz yabancı girişi”, ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir.

5- Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı “kilit ve idari” personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasal iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasal iktidar bu

tasarıları ivedilikle, derhal, şimdi meclis gündeminden çıkarmalıdır. Siyasal iktidar bilim ve tekniğin dışında “inadım inat” diyorsa, o zaman da bu milletin vekilleri bu tasarıları “evet” dememelidir.

Değerli arkadaşlar,

Son olarak mesleğinizle ilgili bir etkinliğimizi de buradan duyurmak isterim. Konu ile ilgili odalarımızın işbirliği ile 30 Kasım-1-2 Aralık tarihlerinde TMMOB “Jeotermal Enerji ve Aydın’daki Geleceği” başlıklı sempozyumu Aydın’da düzenliyor. Ben siz değerli katılımcı arkadaşlarımızdan ilgilenenleri o etkinliğimize de davet ediyorum.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, sömürüye karşı emeği, eşitsizliğe karşı adaleti, yanlışla karşı doğruyu savunmaya devam edecek ve bilimin ve tekniğin ışığında bilim insanları ve uzmanlarla birlikte ürettiklerini eğilip bükülmeden söylemeye devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerimizle hepinize saygılar sunuyorum.

EMO ELEKTRİK-ELEKTRONİK-BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİKLERİ EĞİTİMİ

3. ULUSAL SEMPOZYUMU

İSTANBUL -16 KASIM 2006

...

Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde olan TMMOB Mühendislik ve Eğitimi üzerine özetle şunları söylüyor:

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde sanayi yatırımları azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir.

Neo-liberal küreselleşme ideolojisi, toplumsal ve kamusal alanları yeniden tanımlayarak bu alanları bireysel yarar ve piyasa süreçlerine bağlı kılmakta, toplumsal ilişkilerin tümüne bağlı olarak eğitim alanını da belirlemektedir.

Ülkelerin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye'deki eğitim ve mühendislik eğitimi, toplum çıkarlarına göre değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmiştir. Gelişmiş ülkeler ulusal çıkarları doğrultusunda ulusal yenilenme politikalarını hayata geçirebilmek için AR-GE çalışmalarına, bilim, teknoloji ve eğitim altyapılarına bütçelerinden ayırdıkları kaynakları her geçen gün artırmaktadırlar. Oysa bu süreç ülkemizde gelişmiş ülkelerde olduğu gibi işlememektedir.

Küresel kapitalist dünyaya entegrasyon çalışmalarının hızla yürütüldüğü günümüzde, ülkemize biçilen roller irdelendiğinde görülmektedir ki; IMF ve DB'nin koyduğu şartlar doğrultusunda eğitim ve öğretim hizmetleri piyasa ve sermayenin hizmetine sunulmakta, eğitim metalaştırılmaktadır. Eğitim alanında dayatılanlar, şirketleşen üniversite anlayışının gelişmesine de neden olmaktadır. Üniversite yapısındaki değişim, "şirket" ve "müşteri odaklı" bir tarza yönelmekte ve "müfredat" buna uygun biçimde yeniden yapılandırılmaktadır.

Üniversitelerimizde bilimsel araştırmalara gerekli kaynaklar ayrılmayarak, bilimsel gelişmelerin önüne geçilmektedir. Sanayi ile ilişkiler toplumun ihtiyaçlarına göre değil, sadece sermayenin ihtiyaçlarına göre yapılmakta, bilim, piyasa ekonomisinin belirlediği amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla sanayici AR-GE faaliyetlerine yatırım yapmamakta, ihtiyaç duyduğunda üniversitelerin projelerini satın almaya çalışmaktadır.

Eğitim, istihdam ve üretim ilişkilerinin planlı bir şekilde ele alınmamasından dolayı lisans eğitiminde edinilen bilgilerin önemli bir bölümü çalışma hayatında pratik karşılığını bulamamaktadır. Bu durum mesleğe karşı yabancılaşmanın yanı sıra mesleki körelmeye de neden olmaktadır.

Öğretim üyelerimizin de ekonomik koşulları gün geçtikçe kötüye gitmektedir. Mühendislik

bölümlerindeki araştırma görevlileri ve genç öğretim üyeleri ya bir ideal uğruna ya da daha iyi bir iş bulamadıkları için görevde kalmaktadır. Bunların çoğu, karşlarına çıkan ilk fırsatta ya özel sektöre geçmekte ya da yurt dışına gitmektedir.

Mühendislik alanındaki eğitimde gerek açılan okullar gerek artırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmaması özellikle belirli bölümlerden mezun mühendislerin istihdam sorununu artırdığı gibi bu kitlenin mesleki kimliklerinde erozyon yaratmaktadır. Üretim süreçlerinde ortaya çıkan değişim, mühendisleri yeniden biçimlendirmekte, mesleki formasyonlarını değiştirmekte, istihdamı daraltmaktadır. İşsizliğin artması ücret politikalarını olumsuz yönde etkilemekte ve mühendislerin emeği ile orantılı ücret almalarını engellemektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda, yükseköğretimde verilmekte olan eğitimin ulusal ya da uluslararası objektif ölçütlere göre denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi için yapılması gereken işlemlere ait açık bir düzenleme mevcut değildir.

Ülkemizin de imzaladığı Dünya Ticaret Örgütü ve Avrupa Birliği anlaşmaları mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımını da kapsamaktadır. Bu anlaşmalar uluslararası akademik ve mesleki tanınırlılığı da zorunlu tutmaktadır. Günümüzde "diploma" tanımı, yüksek eğitim sonucunda kazanılan akademik bir unvan veya dereceyi değil, kişinin mesleğinde tam yetkilendirildiğini belirtmek için kullanılmaktadır. Birçok ülkede bu amaçla yeni kurum ve kuruluşlar oluşturulmuş ve yöntemler geliştirilmiştir.

Teknolojideki hızlı ilerleme ve bilimsel bilgideki hızlı artış mühendislik alanında uzmanlaşmayı ve "yetkili/yetkin/uzman mühendis" kavramlarını gündeme getirmiştir. TMMOB bu konuda mühendislik disiplinlerinde uzmanlık alanlarını belirleme çalışmalarını yürütmektedir. Odalarca yapılacak düzenlemelerle, mühendisin uzmanlık eğitim ve deneyimlerini tamamlanıp uzman oldukları alanlarda yetki ve sorumluluk sahibi olacaklardır. Ancak ülkemizde akreditasyon ve sertifikasyon konularında ortaya çıkan yasal düzenleme ihtiyacı hala karşılanamamıştır.

Meslek alanlarımızda işsizlik % 25'ler seviyesine ulaşmıştır. Meslektaşlarımızın önemli bir bölümü meslek alanları dışında çalışmaktadır. Çalışan üyelerimizin yaklaşık % 75'i yoksulluk sınırının altında ücretler almaktadır. Gelecek 5 yılsonunda mühendis, mimar ve şehir planıcıları ordusuna 125.000 kişinin daha katılacak olmasının sonuçlarının şimdiden ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Tüm bu olumsuz tanımlamalara rağmen; 50 yıllık deneyim ve bilgi birikimi ışığında ve mesleki, demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğu ile, üyelerinin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrılamayacağı bilincinde olan; çağdaş, bağımsız, demokratik ve sanayileşen bir Türkiye özlemiyle, halktan ve emekten yana tavır alan, bu doğrultuda politikalar üreten ve mücadele veren TMMOB, ülkemizin içinde bulunduğu olumsuz tablonun değiştirilmesinin mümkün olduğuna inanmaktadır. İnsanlarımızın üzerinde özgürlük ve güvenç içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye mümkündür.

TMMOB'nin konu ile ilgili özgül hedefi, üniversite ve sanayi işbirliği, öğretim elemanlarının niteliği ve gelişimi, eğitim programlarının yeniden yapılanması, eğitimde akreditasyon, eğitimde nitelik, gelişmiş ülkelerde mühendislik eğitimi ve ülkemiz koşullarına uyarlanması gibi konularda çözümler üreterek mühendislerin nasıl yetişmeleri gerektiğini ortaya koymak ve bu konularda siyasi iktidara, ulusal sanayi ve üniversitelerimize öneriler sunmak, bunların uygulanabilirliğini sağlamaktır.

- Küreselleşme ve sermaye isteklerine göre üniversitelerin yapılandırılması uygulamalarından vazgeçilmelidir.

- Mevcut politika ve uygulamaların yerine; planlamacı bir anlayışla, toplumsal gereksinimleri, üretimi, istihdamı ve yaşam boyu eğitimi, ülkenin bilim ve teknoloji yeterliliğinin güçlendirilmesini temel alan ulusal eğitim politikaları yaşama geçirilmelidir.

- Toplumsal eşitsizliğin her çeşidini sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim yapısı terk edilmelidir.

- Eğitim her kademedede eşit ve parasız olmalıdır.

- Üniversiteye girişin orta öğretimden değil de dershanelerden geçiyor olması, eğitim düzeyinin ne kadar bozuk olduğunun bir göstergesidir. Üniversite öncesi eğitim-öğretim; laik, demokratik, çağdaş ve bilimsel ilkelere göre tepeden tırnağa yeniden yapılandırılmalıdır.

- Üniversiteler bilimsel bilgiyi üretme mekânları olmalıdır.

- Polis ve jandarma üniversitelerden çıkarılmalı; baskıcı ve cins ayrımcı uygulamalarla dolu eğitim programları terk edilmelidir.

- Belletme ve ezbercilik yerine öğrenmek, verileri kabul etmek yerine araştırma yeteneğini geliştirmek; teknik eğitim yanında sosyal ve kültürel eğitimleri de tamamlamak; eğitimde sorgulayan, düşünen, dayanışma duygusuna sahip, bilimsel kriterleri önemseyen, aydınlanmış öğrencilerin yetişmesi, en temel amaç olmalıdır.

- Uygulama, mühendislik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teorik bilgiler laboratuvar uygulamaları ile desteklenmelidir.

- Öğrenci sağlık sigortası uygulamasına geçilmelidir.

- Bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli olarak yetişeceği ve mezuniyet sonrası bilgilerini yenileyebilecekleri, geliştirebilecekleri eğitim olanakları, üretim ve çalışma ortamları sağlanmalıdır.

- Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülkenin gereksinim duyduğu elemanları yetiştirmeli; yine gereksinim doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. alt yapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturulmalı; şimdiye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı, kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, oluşturulacak kalite standartları doğrultusunda denetimler yapılmalıdır.

- Ülke gerçeklerine uymayan ve dışarıdan programlanan meslek yüksek okulu programları ile mühendislik programları arasında var olan ve mühendislik programları aleyhine olan 1/3 oranındaki mali destek dengesizliği giderilmelidir.

- Uygun nitelik ve sayıda öğretim üyesi yetiştirilmeli, öğretim üyelerinin eğitim dışında ticari faaliyette bulunması engellenmeli, eğitim hizmetini üreten öğretim üyelerinin ekonomik, sosyal ve mesleki sorunları çözümlenmeli, öğretim üyeliği mesleği saygın ve çekici hale getirilmelidir.

- Üniversitelerde akademik yükselmelerde uluslararası bilimsel yayınlar en önemli ölçüt olmaktan çıkarılmalı, amaca uygun diğer çalışmalar da ölçütlere dâhil olmalıdır.

- Öğretim üyelerinin düşüncelerinden, sendikal eylemlerinden ve demokratik taleplerinden dolayı karşılaştıkları her türlü ceza ve sürgün uygulamalarına son verilmelidir.
- YÖK tüm kurumlarıyla kaldırılmalı, Üniversiteler Arası Kurul ve üniversiteler, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmeli, üniversitenin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar sürecine katılmaları güvenceye alınmalıdır. Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılmaları sağlanmalıdır.
- Mühendislik hizmetlerinin, alanında yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olan Odaların üyelerince verilmesi, bu üyelerin mesleki kurallar ve meslek etiği açısından tam olarak denetlenmesi gerekmektedir. Hizmeti veren üyelerin bilgilerinin hızla yenilenmesi gereksinimine uygun olarak, çağdaş teknikleri izleyebilmelerine yönelik sürekli mesleki eğitime tabi tutulmaları sağlanmalıdır.
- Ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınması sağlanmalıdır.
- Lisans eğitimi meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklenmelidir. Mühendislik eğitimi ve öğretimi programlarının akredite edilmesi yetersiz ve donanımsız bölümlerin açılmasına engel olacağı gibi, bölümlerin gelişmelerinin de önünü açacaktır. Eğitim programlarının akreditasyonunda, yabancı akreditasyon kurumları yerine TMMOB'nin de içinde yer aldığı MÜDEK (Mühendislik Değerlendirme Kurulu) çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır.
- Akredite olmayan bölümlerin kayıplarını giderici telafi programları TMMOB ve üniversitelerce hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.
- TMMOB ve bağlı Odalar, üniversitelerde yeni mühendislik, mimarlık ve şehir planlama ile ilgili yüksek öğrenimin planlanmasında, yeni fakülte ve bölümlerinin açılması, eğitim programlarının oluşturulması, kontenjanlarının belirlenmesi süreçlerinde yer almalı, bu süreçte TMMOB'nin öneri ve onayı alınmalıdır.
- YÖK'ün eğitim programlarına müdahalesi nedeniyle azalan uygulamalı dersler açığı, TMMOB ve ilgili kurum ve kuruluşların birlikte çalışmalarıyla kapatılmalıdır.
- Mesleklerini icra ederken mühendisleri izleyen ve sicillerini tutan tek kurum olan TMMOB, mühendislere yönelik tüm tasarrufların odağında olmalıdır.
- Genel bütçeden eğitime aktarılan pay yeterli seviyeye getirilmeli ve üniversite bütçelerinde bilimsel araştırmalara ayrılan pay artırılmalıdır. Harç, ikinci öğretim, yaz okulu gibi paralı uygulamalar kaldırılmalıdır.
- Kamu kaynakları vakıf/özel üniversitelere aktarılmamalı, vakıf üniversitelerinin programlarında akreditasyon zorunluluğu getirilmelidir.
- Bayındırlık ve İskân Bakanlığının talebi üzerine TMMOB tarafından hazırlanan Yetkili Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Belirlenmesi ve Belgelendirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı'nın ivedilikle yasalaşması hayati önem arz etmektedir. Kanun Tasarısının hedefi; hizmetin toplum yararına verilmesi, yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenilirliliğin artırılmasıdır. Taslak ilgili kurum ve kuruluşların katkıları ile zenginleştirilerek biran önce yasalaştırılmalıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Burada TMMOB'ye gereksiz ithamlarda bulunulan ve çeşitli çevrelerce de dile getirilen bir

konuyu sizinle paylaşmak durumundayım:

“Uzmanlık, mesleki yeterlilik, mesleki yetkinlik, yetkili mühendis, meslek içi eğitim” konusu. Bilindiği üzere bu konu TMMOB ortamında ilk kez 2003 yılında 2. Mühendislik Mimarlık Kurultayı’nda kabul edilerek yazılı şekle getirilmiştir. Dönemin TMMOB Yönetim Kurulu tarafından 38. Genel Kurula getirilen “Meslek içi eğitim ve belgelendirme” yönetmeliğinin Genel Kurulca kabulü ile de TMMOB’nin resmi bir belgesi ve iç hukuku şekline dönüşmüştür.

Ülkenin gerçeği sonucu eğitim düzeyleri farklı okullardan mezun olan arkadaşların mühendislik düzeyinin farklı olacağı açıktır. Laboratuvarıyla, ders kitabıyla, öğretim elemanı yeterliliği ile daha gelişmiş olanaklara sahip bir üniversitede eğitim alan bir arkadaşımızla, hiçbir yeterli donanımı olmayan, laboratuvarı olmayan, yeterli öğretim üyesi olmayan bir bölümde eğitim alan arkadaşımızın arasında büyük bir fark olduğu açıktır. Böylesi yetersiz koşullarda eğitim görmüş bir mühendisin yaptığı “meslek” başarılı olmayacaktır. Mühendislik, doğrudan insan yaşamını ilgilendiren bir meslektir. Yapılan “meslek”de sıfır hata zorunludur. Bu nedenle de TMMOB, mühendislerin yeterli donanıma sahip olmalarını ve işlerini ancak bu donanımla yapmalarını savunur. Yönetmelikle sonuçlanan tartışmalar böylesi ihtiyaçtan doğmuştur. Yoksa bu çabalar birilerinin söylediği gibi AB uyumlulaştırma projelerinin sonucunda çıkmış değildir.

TMMOB’nin konu ile ilgili Genel Kurul kararı olarak yaşama geçirilen yönetmeliğinin dışında TMMOB’ye mal edilerek söylenen her türlü söz yanlıştır. TMMOB’nin yazılı belgelerinin dışında odaların veya kişilerin görüşleri kendilerini bağlar. TMMOB yönetmeliği ve kurul-tay kararları yayınlarla ve raporlarla kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. TMMOB’nin ilgili yönetmeliğinde söylenen “mesleki denetimin yapılabilmesi, yetkili üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki çalışmaları süresince yaptıkları işleri ve tamamladıkları eğitimlere dayanan uzmanlıklarının odalarca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerekli yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesini sağlamaktır”. Bunun nasıl yapılacağını odalar belirler. Odalar da öğrenim programı, uygulama alanları, mesleki bilimsel gelişmeleri, ülkenin teknolojik durumunu, kamuoyunun ve üyelerin istemlerini dikkate alarak ve gerektiğinde oluşturacağı mesleki-bilimsel kurullara danışarak, üretilen ürün ya da hizmetlerde kamu yararına mesleki denetimin sağlanması konusunda mesleğin uzmanlık konularını ve uzmanlığın hangi koşullara göre belgeleneceğini belirler. Bunun dışında TMMOB’ye atfedilen her söz yalandır ve yanlıştır. Ülkemizde de örneğin Serbest Muhasebecilik Mali Müşavirlik ve Avukatlıkta benzeri sistemler yıllardır süregelen ve işleyen böylesi bir süreç devam etmektedir. Tartışmalara TMMOB üzerinden katılanların ülkemizde diğer meslek alanlarının düzenleniş biçimlerini de anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Bir yurttaş, sadece diploması gereği “mühendis” olan; ancak bilim ve teknolojinin gelişmelerinden haberi olup olmadığı bilinmeyen, bunları takip edip etmediği bilinmeyen bir kişiye meslek hizmeti almak için ulaştığında, bu ulaşım piyasa koşulları ile mi olmalıdır? Yoksa bu kişiye yurttaşların ulaşımı, nitelikleri yetki düzeyleri ve yeterlilikleri odaları eliyle belirlenmiş bir yöntemle kendini tanımlayan bir noktadan mı olmalıdır? İşte mühendislerin belgelendirilmesi tartışmalarının odağında bu vardır.

Tam da bu noktada odaların görevi, donanımı “-ülke şartları gereği- yeterli olmayan bir mühendisi meslek içi eğitim olanakları aracılığıyla geliştirmek olmalıdır. Uzmanlık alanlarında yeterli olanların dökümüne sahip olmak, üyelerin belgelendirilmesi ile mümkün olacaktır. TMMOB ve odaların bu ülkede “maalesef” “mühendis”leri mühendisleştirmek gibi bir görevi vardır. Çünkü mühendislik okullardan mezun oldum demekle olunan bir meslek değildir.

Yaşam boyu eğitimin zorunlu olduğu, deneyimin esas alındığı bir meslektir bu. Hele ülkemizde açılıveren asparagas üniversitelerin olduğu da bir gerçekse konunun önemi çoğalmaktadır. Mühendis yanlış yaparsa doğrudan “insan” zarar görür. Mühendis kendini yeterli donanıma getirmek zorundadır. Odası da bunun koşullarını hazırlayacak, bunu kolaylaştıracak, sonunda da üyesini yeterliliği açısından belgelendirecektir.

Meslek içi eğitim hizmetleri bizim çok önemseydiğimiz bir çalışma alanıdır. Öte yandan Üniversitelerin kendi aralarında mühendislik eğitimi programlarında farklılıklar olabilmektedir. Kurultay kararlarımıza göre odalarımız her mühendislik alanına ayrı olmak üzere asgari eğitim koşul ve programlarını hazırlayıp üniversitelere yol göstermek durumundadır. Mühendislik Eğitimine müdahale kısmı esas olarak bu noktadan olmalıdır. Örneğin; laboratuvarı olmayan bir bölümün gerekiyorsa kapatılması yönünde çağırısı odalarımız yapabilmelidir. Bunun yanında TMMOB olarak “mühendislik bölümlerinin akreditasyonu gereklidir ve TMMOB'nin de içinde yer aldığı MÜDEK'in bölümleri belgelendirme çalışmaları yaygınlaştırılmalıdır” diyoruz.

%25'i işsiz ya da meslek dışı bir işte çalışan, mühendis-mimar- şehir plancısı topluluğunun meslek örgütüyüz. Yatırımın olmadığı bir ülkede, IMF ve Dünya Bankası politikaları gereği yapılan uygulamalarla mühendisin gözden çıkarıldığı bir ülkede mühendislik fakültelerine her yıl 35 bin yeni giriş var. Ortalama 25 bin arkadaşımız mezun oluyor. Bu sayılar ülkemizde bir planlamanın olmadığını göstergesidir. Yeni mezun arkadaşlarımızın %25 i ve giderek artacak bir orandaki kısmı bu ülkede ya mesleklerini yapamayacak ya da işsiz kalacak. Bu, bu ülkenin sisteminin bir gerçeği. Yatırım yok. Sanayileşme yok. Sistemin gereği yetersiz (belki de çok kötü) eğitilerek mezun olan arkadaşlar var ve sonra zorunlu üyeliğin olduğu bir meslek örgütü TMMOB bunu çözecek. Doğal ki, böyle bir söz gerçekçi değil. Anlamalı değil.

TMMOB üyenin sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını ve sorunların ortak mücadele ile çözülebileceğini bilen ve bunu söyleyen bir örgüttür. Önemli olan bu sözün gereklerini yapabilmektir. Önemli olan bizi, mühendisleri, mimarları, halkımızı, ülkemiz insanını bu duruma düşüren, yoksullaştıran sistemi kavrayabilmek ve bunun değişimi için gerekeni yapabilmektir. TMMOB işin bu tarafındadır.

Sevgili Konuklar,

Tüm bunlara rağmen, anlatılan tüm olumsuzluklara karşı şunu da söylemek zorundayım: Bizim mesleğimiz bilim ve teknolojiyi toplumla buluşturan bir meslek. İnsan odaklı bir meslek. Sorumlulukları çok olan, bu nedenle sorunları çok olan, ama o kadar da çok onurlu bir meslek. Biz mesleğimizi seviyoruz.

TMMOB, “Üniversiteler Üniversite Bileşenlerindedir!” diyor. TMMOB, “Eşit, Parasız, Demokratik, Bilimsel Eğitim İstiyoruz!” diyor. TMMOB, “Yaşamın Özerk ve Demokratik Üniversite Mücadelesi!” diyor.

TMMOB, meslektaşlarımızın yetiştirilmesinde bütün olanaksızlıklara karşı, önemli adımlar atan bilim insanlarına saygılar sunuyor.

TMMOB, mesleğimizin gelişmesinde ve meslektaşlarımızın sorunlarının giderilmesinde bilim insanlarımızı ve üniversitelerimizi birlikte olmaya, birlikte yürümeye çağırıyor.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TTB 55. OLAĞANÜSTÜ BÜYÜK KONGRESİ ANKARA-18 KASIM 2006

Değerli arkadaşlar,

Hepinizi TMMOB adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Burada olmaktan büyük bir onur duyuyorum.

Değerli arkadaşlar,

Öncelikle Sayın Füsun Sayek'in anısı önünde saygıyla eğildiğimizi ifade ediyorum. Sayın Sayek TMMOB'nin arkadaşıydı, ablasıydı, dostuydu. Ailesinin, sevenlerinin, TTB'nin ve TMMOB'nin başı sağ olsun.

Sevgili arkadaşlar,

Hepimiz biliyoruz: Bu dönem emperyalizmin ve onun işbirlikçilerinin uygulamalarıyla, Türkiye'yi yeniden yapılandırmak amacıyla siyasi iktidarlarca hazırlattırılan ve reform olarak sunulan IMF, Dünya Bankası, DTÖ ve AB isteklerini yansıtan yasal ve kurumsal düzenlemelerin yapıldığı bir tarihsel dönemdir.

Genel anlamda "Kapitalist Küreselleşme" olarak tanımlanan bu süreç; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Kapitalist küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağmalanması demektir. Uluslar arası sermaye, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılmaya uygulamalarıyla, ülkelerin geleceklerini karartmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir.

Bunları hepimiz biliyoruz.

Sevgili arkadaşlar,

Bu yaşananlara karşı TMMOB şunları söylüyor:

Kapitalist küreselleşmenin her türlü saldırısına karşı; şimdi; tam da karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi

anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe yaşamayı; savaşa karşı barışı; sömürüye karşı emeği; adaletsizliğe karşı eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi emekçi sınıfların haklar mücadelesine; yurttaşların işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. Şimdi Başka bir dünya, başka bir Türkiye, başka bir yaşam mümkün deme zamanıdır.

TMMOB, dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilincindedir. TMMOB meslek alanları ile ilgili her konuda korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan, eğilip bükülmeden doğruyu söylemeye devam edecektir. TMMOB, meslek alanları üzerinden siyaset yapmaya devam edecektir.

Türk Tabipleri Birliğinin değerli delegeleri;

Şimdi herkes bilmelidir: İşte emekten ve halktan yana olanların bu yürüyüşünde, TTB ve TTB'nin kadroları; TMMOB'nin yol arkadaşıdır.

Şimdi herkes bilmelidir: Bu ülkenin aydınlık yüzlü, aydınlık yürekli, aydınlık beyinli tabiplerine ve onların örgütü TTB'ye, bu ülke insanının ihtiyacı devam etmektedir.

Sevgili arkadaşlar;

İyi ki bu ülkenin TTB'si var. İyi ki sizler varsınız. Yolumuz uzun, yolunuz uzun. Yolumuz açık olsun. Hepinize saygılar sunuyorum.

ŞPO KENTSEL DÖNÜŞÜM SEMPOZYUMU ANKARA - 18 KASIM 2006

Sevgili katılımcılar,

Şehir Plancıları Odamızın bugünkü sempozyumunda görüşülecek konuya ilişkin bir önsöz olarak, size TMMOB'nin Kentsel Dönüşüm olgusu ile ilgili bugüne dek biriktirdiklerini size hatırlatmak istedim:

1998 yılında gerçekleştirdiğimiz TMMOB Demokrasi Kurultayı'nın sonucunda yayımlanan Belgelerin Kentleşme başlığında şunlar yazılıdır:

“Nüfus artışı ile belli noktalarda yoğunlaşan insan toplumlarının zanaat ve ticaretle gelişip, farklılaşması, çeşitlenmesi, sanat ve eğitimle değişmesi, örgütlenme ve uzmanlaşmanın yaygınlaşması, etik, kimlik, kavram ve kurallarının oluşumu kenti tanımlar. Kent, bu davranışları kentliye ve çevresine sunan yaşam alanıdır. Bilimsel teknik gelişme ve sanayileşme kentleşmenin artmasına, kenti tanımlayan özelliklerin yoğunlaşmasına neden olur. Toplumların kültürel, siyasi, ekonomik ve toplumsal yaşamlarında, ilişki biçim ve türlerinde köklü değişimler yaratır. Bu özellikleriyle kentleşme, gelişmişlik düzeyinin önemli bir göstergesidir.

Toplumların ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal yaşamlarında ortaya çıkan ve köklü değişimleri içeren kentleşmeye paralel olarak ekonominin kaynak dağılımında bir değişim, gelişme, sanayileşme, ekonomik büyüme ve benzeri olgularda karşılıklı etkileşim gözlenmektedir. Bu süreçte kırsal alanda çözülme gerçekleşirken, kentlerde yoğunlaşma ortaya çıkmaktadır. Kentleşme süreci ile birlikte ön plana çıkan toplumsal ve ekonomik yaşama ilişkin kaynak kullanımı ve büyüme sorunlarının mekansal boyutu, günümüzde merkezi ve yerel yönetimlerin siyasi istismara dayalı uygulamaları, tarım, orman ve yeşil alanların imara açımı, kamusal alanların özelleştirilmesi, liberasyon politikası, rant ekonomisi Yeni Dünya Düzeni olarak özetlenebilecek politikalar belirleyici nitelikte olup, gerçek anlamda planlama reddedilmektedir.

Bugün Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerdeki kentleşme sürecinde ekonomik, teknolojik, siyasal, sosyo-psikolojik nedenlerin yanı sıra ekonomik cazibe merkezi haline gelen kent ve çevresi kırsal alandan kentleşme ve varoşlara akın eden milyonlarca kişinin yerleştiği bölgeler olmuştur. Kırsal alandan kent merkezlerine hızlı ve plansız göç kent kimliğinin oluşmasını olumsuz yönde etkilemiştir. Kentlerin gelişme sürecinde etkin bir hal üstlenen faktörlerin merkezi karar organlarıncı ülke genelinde mekânsal düzeyde yanlış yönlendirilmesi de bölgesel dengesizliklerin ortaya çıkmasında önemli bir etmen olmuştur. Ayrıca istemli ve zorunlu göç olgusu bölge pazarının daralmasına, varolan yatırımların işlevsiz kalmasına neden olmaktadır. Kentlerde hızla artan nüfus, beraberinde hiçbir planlaması olmayan merkezi iktidarların yönetimindeki kentlerde çözümsüz sorunlar yaratmaktadır. Özellikle kentsel altyapının yeterince geliştirilmemesine bağlı olarak sosyal, kültürel alanlar, parklar, gar, çöp toplama alanları, küçük ve organize sanayi bölgeleri ve benzeri alanların yetersizliği çevre sorunlarının çözülememesi yaşanan sorunların gerekçelerini oluşturmaktadır.

Özellikle de konut gereksiniminin karşılanamaması aşırı gecekondulaşma vb. olgular

sonucu çarpık ve sağlıklı bir kentleşme oluşmaktadır. Ekonomik, siyasal nedenlerle göç sonucu kentlerde düzensiz ve hızlı nüfus artışı yaşam maliyetini arttırmakta ve yeni yeni sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Özellikle konut, su, enerji, kanalizasyon, atık toplama gibi belediye hizmetlerinin yetersizliği ile kendisini hissettiren eğitim, sağlık, kültürel hizmetlerin de sürekli yatırım gereksinimi, az gelişmiş bölgelerde sürekli olarak, gelişmeyi engellemektedir. Buna ek olarak az gelişmiş bölgelerdeki insan ve sermaye kaynakları bölge dışına, kentlere yönelmesi dengeli kalkınmayı da önlemektedir. Ayrıca göç olgusu bölge pazarının daralmasına varolan yatırımların işlevsiz kalmasına ve gelişme dinamiklerinin yitirilmesine neden olarak geri kalmışlığı pekiştirmektedir.

Kentlerin yaşadıkları sorunları tanımlama, bu sorunları kavrama, sorunların çözüm yollarının bilincine varma ve çözümü için uğraş verme sürecinin başarılı olabilmesi insanların toplumsal örgütlülükler içinde aktif olarak yer almaya yöneltilmesiyle sağlanabilir. Bu örgütlülük yalnızca siyasi parti olarak algılanmamalı, diğer örgütlü toplulukları da kapsmalıdır. Bu bağlamda kırsal kesime göre daha ileri ilişkileri bağrında barındıran kentler bir yandan insanlarıyla diğer yandan demokratik örgütler ve kurumlarıyla demokratikleşme sürecinin önemli bir halkasıdır. Bu yönüyle de kentlerde demokrasi projesi, yerel yönetimlerin devlet denetiminden koparılıp, yerleşim birimlerinde yaşayanların denetlediği, yönettiği kurumlar olabileceğinin ve olması gerektiğinin gösterileceği bir projedir.

Kentleşme ve kamu arazilerinin değerlendirilmesi hiç bir şekilde birbirinden ayrılamazlar. Kentleşmenin başlıca olumlu çözümü planlama kararlarından geçmektedir. Planlama ise kent arazisi üzerinde yapılmaktadır. Bu açıdan özellikle kamu arazilerinin kamu adına, kamu yararına dönük olarak değerlendirilmesi ve yaşayanlar adına gerekli olan sosyal ve teknik altyapı alanlarının artırılması dolayısıyla yaşam standardının yükselmesi sağlanmalıdır. Böylece eğitim, sağlık, kültür, yeşil alan gibi temel hizmetler için gerekli alanlar elde edilebilecektir. Ayrıca planlama kararları, arazi ve arsa düzenlemesi ile birleştirilmelidir.

Topraktaki özel mülkiyet hakkı kentsel gelişmeyi yönlendiren, rant yaratmayı ve bu rantlara el koymayı belirleyen bir hak olmaktan mutlaka çıkarılması gerekir. Bu anlamda kentsel toprak rantları toplumsal bir değer olarak algılanmalı, kabul edilmelidir. Bu rantlar topluma geri dönmeli, toplumsallaştırılmalıdır.

Kentin planlanmasını ve yaşanacak bir yer haline gelebilmesi sorununun yanıtını, temelde halkın talep ve istekleri belirleyecektir. Halkın nasıl bir çevrede, hangi ihtiyaçlarını ne zaman giderebileceği gibi bir sorunun yanıtında son söz mutlaka bu çevrede yaşayanlara aittir. Ancak kentin planlaması, mevcut ve ileride olabilecek sorunların çözümünde mesleki bilgi ve deneyimin belirleyici bir özelliği vardır. Sivil örgütlerin ülke siyasetinde olduğu kadar, ülke siyasetinin temel taşı olan yerel siyasetinde inisiyatif sahibi olması gerekir ve bu doğrultuda önemli bir bilgi birikimi olan TMMOB'nin bu birikim sorumluluğunu kullanabilmelidir.”

14 Ekim 2006 da gerçekleştirdiğimiz TMMOB mitingi öncesinde yayımladığımız yirmiyi aşkın mitinge çağrı bildirilerinin birinin başlığı, “Yağma Yok, Kentlerimizin Yağmalanmasına Karşı 14 Ekim’de Ankara’dayız” idi ve şunları söylemiştik:

İnsanlığın binlerce yıllık uygarlık mücadelesinin mekânı olan kentler “özgürlüğün ve uygarlığın” kaynağı olarak algılanmış, demokrasi uygulamalarına tanık olmuş, ev sahipliği yapmıştır.

Son yıllarda ise, pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekânlar haline getirilmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur. Kentteki yaşamın ekonomik ilişkiler, siyasi, sosyal ve kültürel ilişkiler dışındaki bütün boyutları toplumsal hafızadan silinmiş, toplumsal yaşamın öznesi olan kent halkı bir nesne haline getirilmiştir.

Dün hazine arazileri ile başladılar...

Önce merkezi ve yerel yönetimler paylaşamadılar. Bir süre sonra bu paylaşım belediye ve il özel idarelerinin hazine arazilerini “imarlı” hale getirmek yoluyla özel çıkarlara dönük “değerlendirilerek” üçüncü kişilere satmasının örgütlendiği bir paylaşım oldu.

Bizim için sorun, hazine arazilerinin merkezi hükümetler mi, yoksa yerel yönetimler eliyle mi satışını sağlamak gerektiği sorunu değildi, hepimizin geleceği için kamu elinde bırakılması, sorunu idi.

Oysa bugün Türkiye'nin gündemi toprak ticaretinden elde edilecek akçenin paylaşımı ile işgal edilmek oldu.

Ülkesel ölçekte yerleşmelerin yaşanabilirliğini ortaya koyacak olan bölge, çevre düzeni, nazım imar ve uygulama planı gibi planlar, o mekânın sosyal, ekonomik ve peyzaj değerleriyle kalkınmaya hizmet etmek durumunda iken; bugün bölge planlarından başlayarak, mekânın fiziksel organizasyonu kalkınmaya dayanan bir açılımla ele alınması beklenen planlar, arsa ve arazi spekülasyonlarını körüklemekten öteye gitmemiştir.

Oysa hava, su, flora ve fauna gibi doğal ve ekolojik kaynaklar / yaşamın sürdürülebilmesi için vazgeçilmez olan toprak üzerinde mülkiyet değil, onu sürekli koruyarak kullanma ve yararlanmaktır.

Topraktan yararlanma hakkı, toplumun yararına aykırı kullanılamayacağına göre, siyasi iktidar rant politikalarından vazgeçmek zorundadır. Ancak böylesi temel bir seçim kentsel ve kırsal toprakların yağmalanmasını ve doğal kaynaklarımızın (su havzaları ve ormanlarımız, kıyılarımız, vadilerimiz, akarsularımız ve kentlerimiz) talanını engelleyecektir.

Küreselleşme ve liberalizasyon politikaları koşutunda kamu hizmetlerinin özelleştirilmesini, yerel yönetimler için bir “reform” olarak yasal düzenlemeler geleceğimizi ipotek altına almaktan başka bir şey değildir.

Ülke yararını göz ardı edenler, tüm değerlerimizi görmezden gelerek “kentsel dönüşüm projeleri” adı altında çağdaş kentleşme ve kalkınma politikaları yerine, siyasi ve kişisel çıkarlar uğruna, kentsel ve bölgesel rant yağmasına dayanan politikaları benimsemişler ve finans çevrelerinin yönlendirdiği kentsel projeler ile karşımıza çıkmışlardır.

Hemen her ölçekte ve bölgede kullanılmaya başlanan dönüşüm kavramı, kent ve peyzaj değerlerinin belirlediği anlamdan çok finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış ve özellikle ülkemiz peyzaj alanları olan bölgelere saldırıları artmıştır.

Ülkemizin en önemli peyzaj alanlarından;

İstanbul'da; Ömerli İçme Suyu Havzasında Organize Sanayi Bölgesi Planlaması, Galataport, Haydarpaşaport, Küçükçekmece Su Havzası, Kartal-Pendik Kıyı Kesimi Planlamaları, Dubai Kuleleri, Zeyport, Tarihi Yarımada Müzekent Projeleri, Küçükçekmece-Avcılar İç ve Dış Kumsalı, Kartal Alt Merkez Alanı,

Ankara’da; A.O.Ç, AKM Alanı, Güvenpark, Ulus Tarihi Kent Merkezi, Kuğulupark, Papazın Bağı, Tüm vadi eşikleri olan Dikmen, İmrahor ve Zir Vadileri’ndeki imarlaşma, Antalya’da, Lara Kent Parkı’na Temalıpark diyerek metalaştırılması, Belek Fıstıkçanı Ormanı’na golf sahası yapılarak halktan koparılması gibi parçacı plan ve projelerin ne-redeyse tümüne;

Onlar “kentsel dönüşüm” diyor,

Bizler ise “finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor” diyoruz.

Ülkenin kent gelişimine ve ekolojik zincirlerine darbe ile geleceğimizi ipotek altına al-dırmayacağız diyoruz.

Tüm ülkemizi bir kasırğa gibi saran “Kentsel Dönüşüm Projeleri” ülke ve bölge bağlamın-da gerek kentsel doğal yapı ve yaşam sürdürülebilirliği gerekse ulaşım ve lojistik işlevler hakkında saptanmış bölgesel planlama stratejileri kamu yararına değildir, halk kullanımına uygun değildir.

Planlar üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanmamış olmasına karşın yağmalanan kentleri-miz yoğun bir “rant projeleri” ablukası altındadır ve ülkemiz belirsiz bir kaos ortamına sürüklenmektedir.

TMMOB, kentlerimizin yağmalanmasına DUR demektedir.

Sevgili arkadaşlar,

Bu yaşananlar kapitalist küreselleşmenin bu gün bize yaşattıklarıdır. TMMOB bu süreci emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmak olarak değerlendiriyor ve bunların sonuçlarının neleri getireceğini hazırladığı bilimsel raporlarla kamuoyuna bildiriyor.

Bu günkü çalışmamız da bunun bir yenisidir. Böyle algılamak gerekiyor. Bu günün so-nunda çıkacak sonuç bildirimiz Odamızın ve TMMOB’nin Sonuç Bildirisidir. Bu böyle bilinmelidir.

TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, eşitsizliğe karşı adaleti, sömürüye karşı emeği savun-maya devam edecek ve sözünü hiç eğilip bükülmeden dosdoğru söyleyecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

DİSK ULUSAL SOSYAL POLİTİKA KONGRESİ SOSYAL ADALET İÇİN EKONOMİ POLİTİKALARI PANELİ ANKARA- 24 KASIM 2006

Değerli arkadaşlar

TMMOB, kamuoyuna çıktığında konuşmalarının sonunda mutlaka şunları da söylüyor, “Sosyal Adalet İçin Ekonomi Politikaları” panelinde de bunu öncelikle söylememiz gerekli:

Kapitalist küreselleşmenin her türlü saldırısına karşı; şimdi; tam da karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe yaşamayı; savaşa karşı barışı; sömürüye karşı emeği; adaletsizliğe karşı eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi emekçi sınıfların haklar mücadelesine; yurttaşların işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. Şimdi “Başka bir dünya, başka bir Türkiye, başka bir yaşam mümkün” deme zamanıdır.

TMMOB, dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilincindedir. TMMOB meslek alanları ile ilgili her konuda korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan, eğilip bükülmeden doğruyu söylemeye devam edecektir. TMMOB, meslek alanları üzerinden siyaset yapmaya devam edecektir.

Bir meslek örgütü bu sözleri söylüyorsa, bu sözleri söyleme ihtiyacı duyuyorsa, bu ülkede sosyal adaletin varlığından söz etmek olası mıdır?

Niye bu cümleleri kullanıyoruz?

Sevgili arkadaşlar,

Bir çalışma döneminde ve meslek alanlarımız ile ilgili yapageldiğimiz iki yüzün üzerinde etkinliğimizde yaşadığımız dönemin resmini çekiyoruz. Bulduğumuz noktadan gördüğümüz manzara da şunlar var.

Yaşadığımız bu dönemde savaş, açlık ve yoksulluk dünyayı çepeçevre sardı. Bunun adına küreselleşme deniyor. Egemenlerin küreselleşme dedikleri Irak’ta, Lübnan’da halkın üzerine yağın bombalardır. Dünyanın dört bir yanında çalışanların haklarının gaspıdır. Kapitalist küreselleşme yoksulluğun-açlığın yaygınlaşmasından başka bir şey değil.

Genel anlamda “Küreselleşme” olarak tanımlanan bu süreç; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağmalanması demektir. Uluslararası sermaye, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceklerini karartmaktadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir.

Türkiye kapitalist küreselleşme sürecine eklemleme doğrultusunda adımlarını kesintisiz atmaya devam ediyor. AKP, son yılların en çalışkan hükümeti olarak neo-liberal yasaları bir bir çıkartıyor. Bu yasalarla eğitim-sağlık başta olmak üzere kamu hizmetleri paralı hale getiriliyor. Kamu işletmeleri sermayeye devrediliyor. Sermaye bütün alanlara sızarken kamu ortadan kalkıyor.

Bugün bizim için mücadele alanı burasıdır, neo-liberal politikalarıdır. Neo-liberal değişime karşı, çalışanların, emekçilerin, yoksul halkın çıkarlarından yana bir değişim için mücadele etmek esastır.

Bizler emek mücadelesini özgürlükler mücadelesinden ayrı düşünmeyiz. O yüzden emekten yana bir Türkiye için olduğu kadar özgür ve demokratik bir Türkiye için de mücadele edilmesini gerektiriyor. Uzun zamandır iktidar alanında bir kavga sürüp gidiyor. Toplum bu kavgaya laik-antilaik ikileminde dâhil edilmeye çalışılıyor. Bir yanıyla gericiliğin bir yanıyla otoriterizmin-statükonun temsil ettiği bu ikilemin herhangi birinden yana saf tutulması isteniyor. Bize kırk katır, kırk satır ikilemi sunuluyor. Ama hayır, başka bir yol daha var: Bizler her türden gericiliğe ve karanlığa karşı demokratik, özgür ve aydınlık bir Türkiye istiyoruz.

Siyaset Cumhurbaşkanı seçimi ile şekilleniyor. Bilmiyorlar mı? Bu ülkenin, bu ülkenin halkının gerçek sorunu yoksulluktur, işsizliktir, gericiliktir, emperyalizme bağımlılıktır. Ülkenin gerçek gündemini anlamayanlar, anlamak istemeyenlerdir sözümüz: TMMOB diyor ki: yüzünüzü insana, insanımıza dönün.

Biz özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesini istiyoruz. Özelleştirmeleri sonuna kadar takip edeceğiz. Hukuki ve meşru demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanacağız.

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir. Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe biz, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesini ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir enerji politikası izlenmesini istiyoruz.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkıyoruz.

Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınmasını istiyoruz.

Biz, başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılmasını talep ediyoruz.

Ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığının önlenmesini istiyoruz. “Egemen sınıfın çıkarlarına hizmet eden cins ayrımcılığı çözülmeye özgür ve eşit bir toplum yaratılması mümkün değildir. Kadın erkek yan yana, omuz omuza, yaşamın her alanında!” diyoruz.

Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor. IMF ve Dünya Bankası, siyasal iktidara “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında bunu dayatıyor. Bu ülkede “Sağlıkta Dönüşüm Programı” daha tamamlanmadan, bu programın dönüşüm değil “yıkım programı” olduğu anlaşıldı. Bu program tamamlandığında ise sağlık hizmetleri tamamen piyasaya devredilecek, sosyal devletin sağlık alanındaki bütün sorumluluğu bitecek. Oysa her şeyin başı sağlık. “Sağlıkta yıkımı durduralım! Herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti” talebini sürekli gündemde tutmalıyız.

Tarım arazilerinin yok edilmesi, kirletilmesi, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulması ve çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durulması için “Başka bir tarım mümkündür” sözünü yükseltmemiz gerekir.

Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanmasını istiyoruz. Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak gerekir, “Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır” şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak gerekir.

İstanbul’da; Galataport, Haydarpaşaport, Dubai Kuleleri, Ankara’da; Çiftlik, Güvenpark, Kuşlupark, Antalya’da, Lara Kent Parkı gibi parçacı plan ve projelerin tümüne; Onlar “kentsel dönüşüm” diyor, Bizler ise “finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor” diyoruz.

Hasankeyf’te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama’da, Eşme’de, Belek’te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi’nde, Munzur’da, Sinop’ta, Aloinoi’de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek gerekmektedir.

Ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulması için, bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacıyla eğitime ayrılan kaynakların artırılması için, bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli yetişeceği ortamların sağlanması için, siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamı için, fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için, öğretim üyelerini insanca yaşatacak ücret düzeyi için, üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesi için mücadele etmemiz gerekmektedir.

Biz sermayenin kârı için düzenlenmiş bir rant ekonomisi içinde, bu ekonominin yarattığı plansızlık ve karmaşa yoluyla yaşam koşullarımızın yanında, mesleki kimliklerimizin de erozyona uğramasına “hayır” diyoruz.

Sonuç olarak bu gün burada biz, emek ve sermaye arasında varolan çelişkinin emekten yana çözümünden geçen bir noktadan “sosyal adalet” taleplerimizi her alanda yükselttiğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum.

ZMO II. ÖĞRENCİ KURULTAYI
ANKARA - 25 KASIM 2006

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım,

Değerli Bilim İnsanları

Ziraat Mühendisleri Odamızın Sayın Başkanı,

Sevgili Yönetici Arkadaşlarım,

Hepinizi, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmeliyim ki, bu gün Odamız ve birliğimiz açısından çok önemli gördüğümüz Öğrenci etkinliğinde sizlerle birlikte olmanın onurunu yaşıyorum.

Sevgili Arkadaşlar,

Hepimiz biliyor ki; mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Bizim örgütümüz TMMOB; odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısı ile bu mesleğin örgütünün, TMMOB'nin de sorumlulukları ona göre fazlalaşiyor.

Biz, bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizi haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz.

Öte yandan, sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliğimizle birlikte, yurттаş kimliklerimiz dolayısı ile gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka “kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” diyoruz.

Peki TMMOB nasıl bir örgütlenme içerisinde ve bu örgütün ayırt edici özellikleri neler? Öncelikle TMMOB hakkında birkaç bilgiyi sizinle paylaşmak istedim:

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 7303 sayılı Yasa, 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle değişik 6235 sayılı Yasayla 1954 yılında kurulmuştur.

6235 sayılı TMMOB Yasasının kabulünden sonra, 1. Genel Kurul 18-22 Ekim 1954 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu Genel Kurulda, TMMOB Tüzüğü kabul edilmiş ve Elektrik M.O., Gemi M.O., Harita ve Kadastro M.O., İnşaat M.O., Kimya M.O., Maden M.O., Makine M.O., Mimarlar O., Orman M.O., Ziraat M.O.'larının kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu Genel Kuruldan sonra:

Gemi Makinaları İşletme M.O. (1960), Şehir Plancıları O. (1968), Fizik M.O., Metalurji M.O., Meteoroloji M.O., Petrol M.O. (1970), Jeoloji M.O. (1974), İç Mimarlar O. (1976), Jeofizik M.O. (1986), Çevre M.O. Tekstil M.O. (1992), Peyzaj Mimarları O. (1994), Gıda M.O. (1996) kurulmuştur.

Kuruluşunda 10 Odası ve 8.000 üyesi bulunan TMMOB'nin, 2006 da Oda sayısı 23'e, üye sayısı ise 300.000'e ulaşmıştır.

TMMOB Yasası'nda Birliğin amaçları şöyle sıralanmıştır.

- Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, yasa ve tüzük hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak, meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak.

- Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

- Meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi, ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak.

TMMOB yasında üyelik:

Madde 33 - Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. (Ek fıkralar : K.H.K. 66 - 19.4.1983) Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile iktisadî Devlet Teşekkülleri ve Kamu iktisadî Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve 1 mimarlık meslekleri mensuplarının "meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk, Silâhlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.

TMMOB de Öğrenci Üyelik: TMMOB Öğrenci Kolu Yönetmeliği esaslarına göre yürütülmektedir.

TMMOB Öğrenci Kolu Yönetmeliği TMMOB Yönetim Kurulu'nun 15 Şubat 1997 tarih ve 113 sayılı kararı ile yürürlüğe konulmuş ve TMMOB 36.Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'nda değişiklik yapılmıştır.

TMMOB Öğrenci Kolu Yönetmeliğinin amaçları:

a) Mühendislik-mimarlık eğitiminin ve öğrenciliğinin sorunlarını araştırıp, diğer ülkelerde uygulanan modellerden de yararlanarak öneriler geliştirmek, geliştirilen önerilerin gerçekleştirilmesi için girişimlerde bulunmak, bu konularda komisyonlar kurmak.

b) Mühendislik-mimarlık öğrencilerinin bilimsel çalışmalar yapabilmesi için uygun koşulların yaratılmasına katkı sağlamak.

c) Mühendislik-mimarlık alanındaki sorunları uygulanan politikaları ve sonuçlarını araştırmak, bunların çözümü sürecine katkı sağlamak.

ç) Mühendislik-mimarlık öğrencilerinin, doğrudan doğruya kendi sorunlarına ve ülke sorunlarına yönelik kamuoyu oluşturmaya çalışmak

d) Üniversitelerin sorunlarına yönelik politikalar oluşturmak. Üniversitelerin, çağdaş, demokratik, bilimsel kurumlar olmasına katkı sağlamak.

e) Mühendislik-mimarlık öğrencilerinin sosyal, kültürel, sanatsal gereksinmelerinin karşılanmasına katkı sağlamak. Bunların sosyal, kültürel, sanatsal ürünlerinin sunulmasına, yayılmasına çalışmak.

f) Mühendislik-mimarlık öğrencileri kolu çalışmalarına, mevcut tüm mühendislik-mimarlık fakültelerinin tüm öğrencilerinin en geniş katılımını sağlamak.

Bu kadar yaygın bir örgütlenmenin kendine ilkeler manzumesi yazması şüphesiz çok doğru olacaktır. Nitekim 2003 yılında gerçekleştirilen TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında TMMOB'nin Temel İlkeleri kabul edilmiştir.

TMMOB'nin Temel İlkeleri'nde şunlar yazılı:

TMMOB ve bağlı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür.

Demokrat ve yurtsever karakterdedir.

Emekten ve halktan yanadır.

Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır.

Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür.

Barıştan yanadır.

İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır.

Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır.

Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder.

Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular.

Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır.

Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur.

Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder.

Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır.

Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.

TMMOB, mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ülkemizdeki mühendisleri ve mimarları temsil etmek, onların hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmak; bu amaçla mesleki alanlarıyla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek; bu politikaların toplum yararına düzenlenmesi için öneriler geliştirmek ve bunların yaşama geçirilmesi için mücadele etmek ve bunların gereği olarak en genel anlamda bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması yönündeki çalışmalarını bütünsel bir anlayışla ve etkinleştirerek sürdürmek kararlılığındadır.

TMMOB bu çalışmalarını bilimin ve tekniğin ışığında, bilim insanlarının yol göstericiliğinde ve 50 yılı aşkın geçmişinin birikimi ile yürütmeye kararlıdır.

Peki, "TMMOB"nin bizimle ilişkisi nasıldır?" diye sorarsanız, Onu Yevtuşenko sözleri ile tanımlayalım. Şöyle demiş:

Gençlere yalan söylemek yanlışır, yalanların doğru olduğunu göstermek yanlışır, yüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlışır. Gençler, ne demek istediğiniz anlar. Gençler halktır. Onlara, güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil; bırakın, yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. "Engeller vardır" deyin, "Kötülükler vardır" deyin. Varsa var ne yapalım: Mutluluğun değerini bilmeyenler mutlu olmazlar ki. Çocuklar; rastladığımız koşulları bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra, çoğalırlar.

Evet, sevgili arkadaşlar: Bu örgüt size asla yalan söylemeyecektir.

TMMOB ve Ziraat Mühendisliği örgütlülüğüne hoş geldiniz.

JEOTERMAL ENERJİ VE AYDIN'DAKİ GELECEĞİ SEMPOZYUMU AYDIN -1 ARALIK 2006

...

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve tüm ilgili bağlı odalarının gündeminde enerji sorunları ile çözüm yolları hep birinci sırada olmuştur. Çalışma dönemlerinde tüm birimlerimizde enerji tüm yanları ile tartışılmakta, biriktirilenler üyelerin ve kamuoyunun gündemine taşınmaktadır.

Ülkemizin enerji gereksinimi esas olarak petrol, doğalgaz ve kömür gibi birincil enerji kaynaklarıyla karşılanmakta olup, özellikle petrol ve doğalgazda ise tam bir dışa bağımlılık yaşanmaktadır.

Öte yandan biliyoruz ki; emperyalist ülkeler başta Ortadoğu'da olmak üzere dünya petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik ülke işgallerini de içerebilen paylaşım savaşlarını sürekli gündemde tutabilmektedir. Gene dünyada serbest piyasa ekonomisi adı altında enerji üzerine spekülasyon oyunları oynanabilmektedir.

Bizde de küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Türkiye'de enerji sektörü, finansman ve teknoloji alanlarında zaten var olan bağımlılık ilişkileri ile birlikte, yeni düzenlemelerle; niteliksel bir dönüşüm geçirmektedir. Doğrudan çok uluslu sermayeye tümüyle bağımlı hale gelme durumu ile karşı karşıyayız. Yap - İşlet-Devret, Yap-İşlet gibi finansman modelleri ve işletme hakkı devirleriyle, yapılan özelleştirmeler ile, tahkim yasasıyla, yürüyen bir durum söz konusu. Dünya Bankası'nın dayattığı yapısal uyum düzenlemeleri, bölgedeki enerji kaynaklarına yakınlık, AB ile ilişkiler, enerji sektöründe uluslararası unsurların ağırlığını artırırken; bu dış faktörler karşısında ülkenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını öne çıkaran politika ve programlar daha da önem kazanmaktadır.

Aslında geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere meslek ve emek örgütleri ile bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program; gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

TMMOB enerji konusunda özetle şunları söylüyor: Enerji kaynaklarına yönelik potansiyelimiz gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konulmalıdır. Kömür ve petrol aramalarına önem verilmeli, kaynak ayrılmalıdır. Jeotermal potansiyelimiz özellikle sanayi, konut, tarım ve turizmde ivedilikle değerlendirilmelidir. Talep tahminleri gelişmiş ülkelerin

modellerine göre değil ülkemiz özgün koşullarına göre geliştirilecek modellere göre yapılmalıdır. Rüzgâr, biomas-biokütle ve güneşe yönelik gelecek kurgusu mutlaka yapılmalı, toplam elektrik enerjisi içindeki payları süreç içerisinde arttırılmalıdır. Özellikle güneş enerjisine yönelik şimdiden bütçeden AR-GE çalışmaları için pay ayrılmalıdır. Yıllar itibariyle ithal enerji kaynaklarına bağımlılık aşağı çekilmeli, yeni doğalgaz kontratları yapılmamalıdır. Verimlilik, etkin kullanım ve tasarruf enerji projeksiyonları içerisinde yer almalıdır. Kayıp-kaçaklar OECD ortalamalarına çekilmelidir. Öz kaynakların (finansman kaynaklarının ve rezervlerin) en iyi şekilde değerlendirilmesi temel ölçüt alınarak, ülke düzeyinde enerjinin öncelik ve gereksinimlerinin tartışılıp, üzerinde tüm kesimlerce uzlaşılan enerji plan ve politikaları belirlenmelidir. Enerji üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. Ülkemizde güneş, rüzgâr, jeotermal, biyogaz, biokütle, hidrojen vb. enerji kaynaklarının, şu an yeterince değerlendirilmeyen mevcut potansiyelleri, verimli bir şekilde değerlendirilmeli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi için düzenlemeler bir an önce yaşama geçirilmelidir. Tüketim ve üretim projeksiyonları sağlıklı saptanmalı ve nesnel ölçütlerle modeller geliştirilmelidir. Enerji güvenliğini sağlayacak politikaların geliştirilerek uygulanması, denetlenmesi ve çevrenin korunması katılımcılığı teşvik eden şeffaf yönetimler eliyle yapılmalıdır. Teknik ve ekonomik fizibilite, çevre etki değerlendirme, teknoloji seçimi, yatırım, işletme aşamaları ve tüketici bilincinin yükseltilmesi için her seviyede kadroların yetiştirilmesi ve sürekli eğitimi şarttır. Çevre koruma ve enerji tasarrufu bilinci geliştirmeye ilköğretimden başlanmalıdır. Üniversitelerde, kamuda ve özel sektörde teknoloji geliştirme amaçlı araştırma- geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Jeotermal Enerji Nedir?

Jeotermal enerji; yer kabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, sıcaklığı sürekli 200 C den fazla olan ve çevresindeki normal yer altı ve yer üstü sularına oranla daha fazla erimiş mineral, çeşitli tuzlar ve gazlar içerebilen sıcak su ve buhar olarak tanımlanabilir. Jeotermal kaynak kısaca yer ısısı olup, yerkabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, kimyasallar içeren sıcak su, buhar ve gazlardır. Jeotermal enerji ise jeotermal kaynaklardan doğrudan veya dolaylı her türlü faydalanmayı kapsamaktadır.

Jeotermal enerji yeni, yenilenebilir, sürdürülebilir, tükenmeyen, ucuz, güvenilir, çevre dostu, yerli ve yeşil bir enerji türüdür.

Jeotermal akışkanı oluşturan sular, meteorolojik ve jeolojik kökenli veya her ikisinin çeşitli oranlarda karışımı ile oluştuklarından, yerkabuğundaki haznelere sürekli olarak beslenmekte ve kaynak yenilene bilmektedir. Beslenmedeki mevsimsel ve yıllık değişimlerin genellikle etkisi olmakla birlikte pratikte, beslenmenin üzerinde bir tüketim olmadıkça jeotermal kaynakların tükenmesi söz konusu değildir.

Yukarıda ifade edilen sürdürülebilirlik üzerine bir iki şey söylemek gerekirse,

Sürdürülebilirlik nedir?

Sürdürülebilirlik, insanlara, doğanın olanakları oranında, en iyi yaşam koşullarını sağlamaktır.

Niçin doğanın olanakları oranında?

Çünkü yeryüzünün ekosistemlerinin bize yararlı madde ve enerji üretme gücü ve bunları tükettiğimizde oluşan atıkları giderebilme (ve geriye kazandırabilme) yeteneğinin ötesinde tüketimi, günün birinde sonumuzun geldiği demektir.

Yeryüzü ekosistemleri, yeryüzüne egemen ekonominin bugünkü genişleme hızına ayak uyduramamaktadır. Dünya yüzeyinin yaklaşık 51 milyar hektar olduğu bilinir. Biyolojik üretimi, bunun sadece %25'i sağlar; yani, yeryüzünde üretim sadece 11,4 milyar hektar deniz ve karadan sağlanmaktadır. Bunu, yeryüzündeki insan sayısına 6,2 milyara bölersek, kişi başına 1,9 hektar verimli su ve toprak bulunduğunu görürüz. Bütün ülkelerin ki hesaplandığında insan başına 2,3 hektar biyo üretken alan kullanıldığı görülür. Bir başka ifade ile kaynaklar, kendilerini yenileyecek fırsat ve zamanı tanımadan tüketilmektedir. Örnek olarak, enerji boyutundan baktığımızda, fosil yakıtları, atmosferin kaldıramayacağı boyutta CO2 oluşturarak kullanılmaktadır. En zengin ülkelerin kişi başına 6,48 hektar biyosfer kullandığı hesaplanmaktadır. Buna göre ya yakında ulusal stokları tükenecektir ya da sınırları ötesinde kaynak edineceklerdir. Ulaşım teknolojisi ve global ticaret buna olanak sağlamakta ve bu tutum, fakir ülkelerin biyo kullanım alanlarını giderek daraltmaktadır. Savaşlar, işgaller, özelleştirmeler bunun somut yansımalarıdır.

Jeotermal kaynaklar başta olmak üzere güneş, rüzgâr, biyoyakıt, hidrojen vb yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları bizlere doğanın olanakları oranında enerji üretmeyi ve tüketmeyi sağlayacaktır. Ve aynı zamanda bu kaynaklar barışçı olduklarından belki de dünyamız enerji kaynaklı savaşlardan ve yıkımlardan kurtulabilecektir.

* 5 Milyon Konut Isıtma Eşdeğeri veya 150 bin dönüm sera ısıtması

* 1 Milyonun üzerinde kaplıca yatak kapasitesi

* 9,3 Milyar USD/Yıl fuel-oil eşdeğeri (30 Milyon ton/yıl)

* 30 Milyar m³/yıl doğalgaz eşdeğeri olan Türkiye'nin toplam jeotermal ısı potansiyelinin değerlendirilmesi için gereken yasal çerçeve bir an önce tamamlanmalıdır.

Yasalaşan "yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi amaçlı kanun'u yanında Meclis gündeminde yer alan ve bizlerinde üzerinde önerileri olan "enerji verimliliği kanun tasarısı" ve "jeotermal kaynaklar ve mineralli sular kanun tasarısı" bir an önce kabul edilmeli ve hayata geçirilmelidir.

Şimdi başlattığımız bu etkinliğimizle, ilimiz içinde büyük olanaklar taşıyan jeotermal enerjinin bölgedeki fotoğrafını çekmiş olacağız.

Bilim insanlarının ve uzmanların görüşlerinin siyasi iktidarca önemseneyeceği düşüncesi ile hepinize saygılar sunuyorum.

ŞPO KORUMA SEMPOZYUMU

TRABZON - 7 ARALIK 2006

...

2005’de ilki Diyarbakır’da gerçekleştirilen Koruma Sempozyumlarının ikincisi şimdi burada Trabzon’da gerçekleştirilmektedir. Arkadaşlarımız sempozyumun ana temasını “Doğal ve Özel Nitelikli Kırsal Alanların Koruma Sorunsalları ve Planlama” olarak belirlemişler.

Koruma konusu, içinde bulunduğumuz bu konjonktürde, kapitalist küreselleşme döneminde, daha önce olduğundan çok daha kritik bir önem ve değer kazandı. Gün geçmiyor ki, geleceğimizi, üzerinde yaşadığımız toprakları, doğal değerleri, kültür varlıkları acımasızca tüketen bir uygulamaya, bir düzenleme arayışına şahit olmayalım. Son yıllarda sistematik olarak, halkın bilinçaltına işlenmeye çalışılan bir anlayış kendisini bu düzenlemelerde açıkça gösteriyor. Bu, kente ve korunmaya muhtaç değerlere sorunlu bakış; orman arazilerinin talanından, 2-B arazilerinin satışına, kıyıların beton yığınlarıyla yağmalanmasından, hazine arazilerinin satılıp, imara açılmasına, tarım topraklarının tüketilip, Cargill örneğinde çok net görüldüğü gibi yeri geldiğinde birilerine peşkeş çekilmesine, sit alanı, tescilli yapı demeden yıkıp, pazarlayıp tüm değerleri paraya çevirme arayışına, tüm kentsel alanların imar rantlarının artırılıp satılmasına, pazarlık-oy konusu edilmesine kadar uzanıyor. Bu anlayış ülkenin tüm korunması gerekli değerlerini paraya çevirerek ekonomik atılım sağlayacağını sanırken, geleceğimizi ipotek altına alıyor.

TMMOB, geleceğimizi borçlu olduğumuz değerlerin korunabilmesi, bu ülkenin, bilimin, kentlerin savunulabilmesi için, tüm Odalarıyla amansız, onurlu bir mücadeleyi kararlılıkla sürdürüyor. İşte bu bağlamda; koruma konusunu işleyen bir etkinlik çok anlamlı, işte bu bağlamda; doğa koruma temalı bir sempozyum, bilimi, kentleri, planlamayı savunmak anlamında çok değerli. İşte bu anlamda; sahil yoluyla, eşsiz doğal değerleri tüketilen Karadeniz’de ortaya koyulan bu çaba çok değerli”

Bu sempozyumda ortaya çıkacak görüşler ve sempozyum sonucunda bilim insanlarının ve uzmanların örgütümüzün birikimleri ile birlikte oluşturacağı sonuç bildirisi mutlaka siyasal iktidarcı önemsenmelidir. İnsanımızın ve ülkemizin buna ihtiyacı vardır.

TMMOB ve Şehir Plancıları Odamız bu etkinlikte de görüldüğü üzere sözünü söylemeye devam edecek.

Hiç eğilip bükülmeden, karanlığa karşı aydınlığı, sömürüye karşı emeği, eşitsizliğe karşı adaleti, linç kültürüne karşı bir arada yaşamayı, savaşa karşı barışı, baskı ve zora karşı özgürlük ve demokrasiyi savunmaya devam edeceğiz. Biz bir meslek örgütüne bu ülkede bu dönem düşen görev budur” diye düşünüyoruz.”

14 ARALIK KESK EYLEMİ

ANKARA- 14 ARALIK 2006

Bu ülkenin aydınlık beyinli, aydınlık yürekli yiğit insanları
Ben “emekten ve halktan yanayım” diyenler,
Bu ülkenin “gün o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar” diyen yiğit insanları,
Merhaba. Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle selamlıyorum.

Hoşgeldiniz.

Sevgili arkadaşlar,

Kapitalist küreselleşmeciler dünya halklarına savaş açtı.
Bu gün kapitalist küreselleşme 650.000 kaybedilmiş can ile Irak'ta.
Bu gün kapitalist küreselleşme uyum yasaları ile yıkım yasaları ile istikrar programları ile bütçesi ile Türkiye'de.

Bu bütçe halkın bütçesi değildir. Bu bütçe IMF bütçesidir. Bu bütçe, insanımızı yoksulluğa, halkımızı kamu hizmetlerinden yoksunluğa terk eden bütçedir.

Biz bu bütçeyi reddediyoruz.

Biz IMF ve Dünya Bankası'nın “Yapısal Uyum ve İstikrar Programları” adı altında halkı hiçe sayan politikalarını reddediyoruz. Biz bütçe kaynaklarının nitelikli kamu hizmeti üretiminde kullanılmasını, herkese parasız, eşit, ulaşılabilir, nitelikli kamu hizmeti verilmesini istiyoruz. Biz özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen kamu değerlerinin yeniden kamuya döndürülmesini istiyoruz.

Biz parasız, eşit, nitelikli eğitim istiyoruz.

Biz “Sağlıkta Dönüşüm Programı” adı altında sürdürülen sağlıkta yıkım politikalarının durdurulmasını istiyoruz.

Biz halk için bütçe, demokratik Türkiye istiyoruz.

Biz siyasal iktidarı uyarıyoruz.

Biz siyasal iktidara, AKP'ye “dur” diyoruz.

Sevgili arkadaşlar,

Biz biliyoruz: Onlar anlamayacak.

Onlar ümidin düşmanı arkadaşlar. Onlar emeğin düşmanı, onlar insanlığın düşmanı.

Şimdi bize düşen diri olmaktır, birlik olmaktır.

Şimdi bize düşen yan yana durmaktır.

Şimdi bize düşen omuz başlarımız arasındaki boşluğu en aza indirmektir.

Şimdi bize düşen eşit, demokratik, özgür bir Türkiye için mücadele etmektir.

Şimdi her zamankinden daha güçlü haykırma zamanıdır:

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz.

ONUR KURULLARI EĞİTİM SEMİNERİ **ANKARA- 16 ARALIK 2006**

Değerli bilim insanları
Değerli hukukçular
Değerli arkadaşlar,

TMMOB Onur Kurulları ve İşleyişi Eğitim Seminerimize hoş geldiniz.

Bu çalışma Yüksek Onur Kurulumuzun talebi doğrultusunda yapılmaktadır. Katılımcılarımız da Yüksek Onur Kurulu üyelerimiz, Oda onur Kurulu Üyelerimiz, Odalarımızın Yönetim Kurulu üyelerinden bir arkadaşımız, TMMOB ve Odalarımızın Hukuk Danışmanı avukat arkadaşlarımız ve TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri.

Bu seminerde Sayın Doç Dr. Cüneyt Ozansoy (A.Ü. Hukuk Fakültesi) TMMOB'nin Türkiye idare sisteminde yeri, işlevi, örgütsel yapısı, yetki ve sorumlulukları, Sayın Prof. Dr. Zehreddin Aslan (İ.Ü. Hukuk Fakültesi) Onur Kurullarının hukuksal yapısı ve disiplin soruşturmalarında izlemeleri gereken usul ve esaslar, Sayın Sinan Tunca (HSYK Üyesi) TMMOB ve Odalarda Onur Kurullarının disiplin soruşturmalarında verdikleri kararların yargı yerlerince değerlendirilmesi, Sayın Özcan Çine (Avukat- Barolar Birliği) Meslek kuruluşları yönünden disiplin hükümlerinin önemi ve uygulama zorlukları, meslek disiplinini sağlamada rolü konu başlıklarında sunum yapacaklar ve bizimle görüş alışverişinde bulunacaklar. Günün sonunda da Tartışma bölümünde hep birlikte Yüksek Onur Kurulu ve Oda Onur Kurullarının karşılaştıkları sorunlar ve analizi konusunda görüşme yapacağız. Çalışmamızı da bir kokteyle tamamlayacağız.

Eğitim seminerimizin başında bu çalışmamızın girişi olması anlamında, size örgütümüzle ilgili birkaç hatırlatmada bulunmak istiyorum.

...

Bu çalışmamızla ilgili olarak, TMMOB yasasında şunlar da vardır:

Madde 3 - (Değişik: 7303 - 27.5.1959) Birliğin idare uzuvları şunlardır:

- a) Birlik Umumi Heyeti;
- b) Birlik İdare Heyeti;
- c) Yüksek Haysiyet Divanı.

Madde 8 - (Değişik: KHK/66 - 19.4.1983) Yüksek Haysiyet Divanı; Birlik umumi heyetince delegeler arasından gizli oyla seçilen beş asil üyeden kurulur. Ayrıca beş yedek üye de seçilir.

Madde 9 - Yüksek Haysiyet Divanına seçilen asıl ve yedek azanın müddeti iki yıldır. Müddeti dolanlar yeniden seçilebilir.

Madde 10 - Yüksek Haysiyet Divanı mürettep adedi ile içtima eder ve ekseriyetle karar verir. Yüksek Haysiyet Divanı Oda Haysiyet Divanı kararı ile vaki itirazları evrak üzerinden tetkik ve esbabı mucibe beyanı ile tasdik eder veya bozar ve dosyayı alakalı odaya iade

eder. Oda Haysiyet Divanı, kararında ısrar ettiği takdirde nihai karar Yüksek Haysiyet Divanına aittir.

2 Aralık 2002 tarih ve 24954 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, 12.09.2004 tarihli ve 25581 sayılı Resmi Gazete'de değişiklikleri yayımlanan TMMOB Ana Yönetmeliği'nde şunlar da bulunmaktadır.

Madde 4: Birliğin karar, yürütme ve danışma organları şunlardır.

- a) Birlik Genel Kurulu,
- b) Birlik Yönetim Kurulu,
- c) Yüksek Onur Kurulu,
- d) Birlik Denetleme Kurulu,
- e) Birlik Danışma Kurulu.

Madde 33 - Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. Kamu Kurumu ve Kuruluşları ile iktisadî Devlet Teşekkülleri ve Kamu iktisadî Kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının "meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Bu konuda Türk, Silâhlı Kuvvetleri mensupları ile ilgili hükümler saklıdır.

Madde 34: Yüksek Onur Kurulu, Odaların gösterecekleri birer aday arasından, Birlik Genel Kurulunca seçilecek beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Yüksek Onur Kurulunun kuruluşu ve çalışma şekli Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği ile belirlenir.

Ayrıca Yüksek Onur Kurulu Başkanlığı ve Raportörlüğü Madde 35'de, Yüksek Onur Kuruluna Yedek Üyelerin Çağırılması Madde 36'da, Yüksek Onur Kurulu Üyelerinin Çekilme Koşulları Madde 37'de, Yüksek Onur Kurulunun Toplanması Madde 38'de, Yüksek Onur Kurulunun Çalışma Şekli Madde 39'da, Yüksek Onur Kurulu Giderleri Madde 40'da tanımlanmıştır.

Madde 41: Yüksek Onur Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Oda Onur Kurulunca verilen ve ilgililerce itiraz olunmayan kararlardan onayı gerekenleri incelemek; gerekçe göstererek uygun olanları onaylamak, olmayanları bozmak.
- b) Oda Onur Kurulları kararlarına yapılan itirazları inceleyerek, karara bağlamak.
- c) Oda Onur Kurullarının Yüksek Onur Kurulunca bozulan kararlarında direnmeleri durumunda, 3 (üç) ay içinde son kararı vermek. d) Birlik Genel Kurulunun seçimle ilgili toplantılarına katılmayan delegelerin durumlarını incelemek; geçerli mazereti olmayan delegeler hakkında gerekli işlemleri yapmak.
- e) Bayındırlık ve İskan Bakanlığının gerekli görmesi durumunda toplanarak, istenilen konuyu incelemek ve karara bağlamak.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği 10 Temmuz 2002 tarihli ve 24811 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 09 Aralık 2004 tarihli ve 25665 sayılı Resmi Gazete’de değişiklikler yayınlanmıştır. 25-28 Mayıs 2006 tarihli 39.Genel Kurulda ek madde ile yapılan değişiklik, 01 Temmuz 2006 tarihli ve 26215 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmelikte şu hususlar da bulunmaktadır.

Kapsam Madde 2- Bu Yönetmelik; Türkiye sınırları içinde mesleki etkinlikte bulunan mühendis ve mimarları kapsar. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Odalara üye olup ta yurtdışında mesleki etkinlik gösteren ve Türkiye’de bulunan yabancı uyruklu üyeler de bu Yönetmelik kapsamındadırlar. 6235 sayılı Kanununun 33 üncü maddesi uyarınca Oda üyesi olmak zorunda olmayan meslek mensupları da Odaya kayıtlı meslek mensuplarının ödevleriyle yükümlü olduklarından, bir olay nedeniyle bağlı buldukları kamu kurumlarınca disiplin soruşturması açılıp açılmaması ya da disiplin cezası alıp alınması bu Yönetmeliğe göre işlem yapılmasını engellemez. Bu durumda ilgili ve ilgilinin çalıştığı kuruluşun en üst amirine, Odaya kayıtlı üyelerin tabi olacağı işlem ve alabileceği cezalar bildirilir.

Disiplin Cezaları ile İlgili Genel İlkeler Madde 3- Disiplin cezaları, meslek mensuplarının Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa, Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurul kararlarına, ilgili Odanın Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Genel Kurul kararlarına ya da Yönetmeliklerine aykırı hareketleri görülenlere, meslekle ilgili işlerde gerek kasten gerekse ihmal göstermek suretiyle maddi ya da manevi zarara neden olan, akdettiği sözleşmelere uymayan, meslek şeref ve haysiyeti ile bağdaşmayan hareketleri saptananlara verilir. Suçların ve cezaların açık olması esastır. Hiç kimse aynı olaydan ötürü ikinci kez cezalandırılmaz. Hakkında kovuşturma açılmış kişi, yöneltilen suçtan dolayı karar kesinleşene kadar Onur Kuruluna sevk edilmiş olmaktan ötürü suçlanamaz ve mesleğini uygulama konusunda herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulamaz.

TMMOB Yasası’nda Birliğin Amaçları arasında şunlar da bulunmaktadır.

- Günün gerek ve koşullarına ve mevcut olanaklara göre, yasa ve tüzük hükümleri içinde kalmak üzere, mühendis ve mimarları meslek kollarına ayırmak, meslek ve çalışma konuları aynı ya da birbirine yakın bulunan mühendis ve mimarlık grubu için Odalar kurmak.

- Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak; kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

- Meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmi makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, bilimsel şartnameler, tip sözleşmeler ve bunlar gibi bütün bilimsel evrakı incelemek ve bunların değiştirilmesi, geliştirilmesi, ya da yeniden konulması yolunda önerilerde bulunmak.

1973-1980 yılları arasında TMMOB Başkanlığında bulunan Sevgili Başkanımız Teoman Öztürk, arkadaşları adına Birliğin yol haritasını şu sözlerle tanımlamıştı: “Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağının bilinci içinde, bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeçlerin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için, her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız.”

2003 yılında gerçekleşen Mühendislik Mimarlık Kurultayının Örgüt Misyonu başlıklı Kararlarında TMMOB'nin Temel İlkeleri'nde şunlar vardı:

TMMOB ve bağlı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni” teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamının aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

Kısaca örgütümüzle ve bu günkü konumuzla ilgili olan anımsatmalarım bunlar. Diliyorum, bu günün sonunda daha demokratik, daha işlevsel, daha etkin bir TMMOB örgütlülüğü için önemli birikimler sağlamış oluruz.

Ben öncelikle sunum yapacak bilim insanlarına ve hukukçularımıza örgütümüz adına teşekkür ediyorum. Siz Yüksek Onur Kurulu ve Oda Onur Kurulu üyelerimize bu etkinlikte Yönetim Kurulumuz ile birlikte olduğunuz için teşekkür ediyorum. TMMOB'nin ve Odalarımızın Hukuk danışmanlarına, örgütümüzün avukatlarına bu günlerini bizimle paylaştıkları için teşekkür ediyorum.

TMMOB Hukuk Birimine, Hukuk Danışmanımız Avukat Nurten Çağlar Yakış'a, TMMOB çalışanlarına bu günü hazırladıkları için Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

TMMOB YIL SONU ETKİNLİĞİ **ANKARA- 26 ARALIK 2006**

Emek, meslek örgütlerinin, kitle örgütlerinin değerli başkanları, temsilcileri,

Değerli milletvekillerimiz,

Basınıımızdan sevgili dostlarımız,

TMMOB'nin dostları, arkadaşlarımız,

TMMOB'nin çeşitli kademelerinde görev yapan sevgili yönetici arkadaşlarım, Oda başkanlarım,

Elimiz, ayağımız, gözümüz, kulağımız sevgili çalışanlarımız,

Çalışma gruplarımızın çok değerli üyeleri,

TMMOB'nin çok sevgili kadroları,

Mesai arkadaşlarım, yol arkadaşlarım,

Yılsonu etkinliğimize hoş geldiniz. Hepinizi Yönetim Kurulumuz adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İyi ki geldiniz, hoş geldiniz.

Ne zaman yaşama dair, aşka dair, mücadeleye dair, TMMOB'ye dair bir konuşma yapmam gerekse aklıma hep Nazım'ın konu ile ilgili dizeleri geliyor. Çoğu zaman konuşmalarda birkaç dizeyi de paylaşıyorum. Bu gün ayaküstü bir yılın değerlendirmesini yapacağımız ama esas olarak birlikteliği ve dayanışmayı vurgulayacağımız bu etkinlikte yeni yıla ve TMMOB'ye dair büyük şairin şu dizeleri çok yakışıyor.

Nazım 1955'de Moskova'da şunları söylemiş:

Yapıcılar türkü söylüyor,

yapı türkü söyler gibi yapılmıyor ama.

Bu iş biraz daha zor.

Yapıcıların yüreği

bayram yeri gibi cıvıl cıvıl,

ama yapı yeri bayram yeri değil.

Yapı yeri toz toprak,

çamur, kar.

Yapı yerinde ayağın burkulur,

ellerin kanar.

Yapı yerinde ne çay her zaman şekerli,

her zaman sıcak,

ne ekmek her zaman pamuk gibi yumuşak,

ne herkes kahraman,

ne dostlar vefalı her zaman.

Türkü söyler gibi yapılmıyor yapı.

Bu iş biraz daha zor.

Zor mor ama

yapı yükseliyor, yükseliyor.

Saksılar konuldu pencerelele

alt katlarında.

İlk balkonlara güneşi taşıyor kuşlar

kanatlarında.

Bir yürek çarpıntısı var

her putrelinde, her tuğlasında, her kerpicinde.

Yükseliyor

yükseliyor

yükseliyor yapı kan ter içinde.

Evet arkadaşlar, TMMOB 2007'de de dostları ile birlikte yapıyı yükseltmeye devam edecek.

2007 hepimiz için yeni bir yıl olsun.

Hepinize saygılar sunuyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

TMMOB 39. DÖNEM II. DANIŞMA KURULU ANKARA-3 MART 2007

Daha demokratik, daha özgür, insan haklarına daha saygılı bir Türkiye kavgasının mücadelecisi olan dostlarım, hepimizi şahsım ve TMMOB adına selamlıyorum.

Önce Hrant Dink suikastıyla başlamak istiyorum. Alçakça bir cinayete kurban giden Hrant Dink'in cenaze töreninde, o gün hepimiz Hrant'tık, hepimiz Ermeniydik. TMMOB, kim zulme uğrarsa, kim hangi kimliği nedeniyle haksızlıkla, adaletsizlikle karşılaşarsa, kim aşağılanır, dışlanır, ötekileştirilirse, onunla duygularını paylaşacaktır, "Ben Kürdüm, Çingeneyim, Kadınım" diye yine haykıracaktır. Solingen'de hepimizin Türk, Gazze'de hepimizin Filistinli, Fransa'da hepimizin Cezayirli olduğu gibi. Empati, yani kendini başkalarının yerine koyabilmek insani bir haslettir. Ne yazık ki bundan yoksun olanlar "hepimiz Türküz" nakaratına devam ediyorlar. "Evet Türk(!)sünüz, Türk kalacaksınız" tıpkı hep Kürt, hep Ermeni kalanlar, kendinden başka kimliği tanımayanlar gibi.

1 milyar kişinin günde 1 dolardan az kazandığı, dünya nüfusunun zengin %2'sinin dünya servetin yarısına el koyduğu bir dünyada yaşıyoruz. Buna karşılık dünyanın yoksul yarısı dünya gelirinin %2'sine, servetin ise %1'ine sahip. Kuzey ile güney arasındaki kadın ile erkek arasındaki, varlıklarla yoksullar arasındaki fark gittikçe açılıyor. İnsanlar ya kapitalist küreselleşmenin yarattığı yoksulluğa, yoksunluğa, işsizliğe, eğitimsizliğe karşı ırkçı, faşist, dinci, gerici tepkilere sarılacaklar, Ogünler, Yasin'ler artacak, ya da tüm dünyada emekçilerle, sendikalarla, tarım üreticileriyle, kadın ve çevre hareketleriyle, savaş karşıtlarıyla enternasyonalist bir direniş sergileyecekler.

Geri döndürülemez bir süreç gibi sunulan kapitalist küreselleşmenin; uluslararası sermayenin bilinçli bir projesi, bunalımından çıkış projesi olduğu şimdi daha iyi anlaşılıyor. Emperyalistler arası eşit sömürme özgürlüğüne dayandırılan küreselleşmenin bir dönemi, Irak ve Afganistan işgalleriyle kapanmıştı. Şimdi karşımızda hiçbir inandırıcılığı da kalmadığı için imparatorluk değil ancak saldırgan bir emperyalizm olarak nitelenebilecek bir canavar bulunuyor. Irak'ta ölü sayısı altı yüz elli bini aştı. Irak gitgide bir kardeş kavgasına sürüklenirken, ülkenin insani, tarihi, ekonomik kaynakları tükenirken, ABD'nin kayıpları da giderek artıyor. Bunun yanında ne acı ki Irak'ta bir akıl tutulmasının yaşandığına da tanık oluyoruz. Yıllardır BAAS rejiminin zulmü altında yaşayan etnik ve dinsel kesimler, ABD tarafından yaratılan bir ortamı fırsat bilerek kendilerini öç alma ve intikam duygusundan kurtaramadılar. Ve ne acıdır ki; oğlunu öldürenleri değil de, bu coğrafyayı işgal edenleri katil sayan ABD vatandaşı Cindy Sheehan kadar bile duyarlı olmadılar.

Irak, Afganistan ve Filistin'deki "karamsarlık ekseninin" yanı sıra Latin Amerika'da bir "umut eksenini" doğuyor. Venezüella ve Bolivya insanlıktan yana yolunda hızla ilerlerken; hem iş, aş, sosyal hizmet taleplerini karşılamayı, ülkelerinin doğal kaynaklarını ulusallaştırmayı önemsiyorlar, hem de yerli halkların kimlik ve tanınma taleplerini karşılamayı ihmal etmiyorlar. Latin Amerika'da yaşananlar eşitlik ve özgürlüğün birbirinden ayrılmaz iki temel değer olduğunu doğruluyor. Diğer önemli bir nokta da bu

coğrafyada taban inisiyatifleri, gecekondü komiteleri, doğal kaynakların korunması ya da neoliberalizme tepki zemininde ortaya çıkan örgütlenmelerin yaygınlaşması, doğrudan demokrasinin canlı örneklerinin yaşanması olarak gündeme giriyor.

Değerli arkadaşlar 2. Danışma Kurulumuzu yeni Cumhurbaşkanının belirleneceği, genel seçimlerin gerçekleştirilebileceği, ülkemiz için önemli bir dönemin başında toplamış bulunuyoruz. Aslında bu ülkenin temel sorunlarından biri, bir türlü 12 Eylül rejiminin vesayetinden kurtulamamaktır, bir türlü geçmişle hesaplaşamamaktır, bir türlü demokratikleşememektir. Çünkü yetkileri genişletilmiş, yasaları veto edebilen, üniversite rektörlerini, yüksek yargı yetkililerini atayan, halk tarafından seçilmemiş, halka karşı sorumlu olmayan Cumhurbaşkanı makamı da 12 Eylül rejiminin bir ürünüdür ve toplumu yukarıdan zapturapta alma misyonu taşır. Demokratik çözüm, Cumhurbaşkanlığını sembolik yetkilere çekmek iken, AKP her zamanki fırsatçılığıyla “bari bu yetkileri ben kullanayım” diyerek Çankaya’ya da nüfuz etme hazırlığı içerisinde. Muhalefet ise, alışlageldik “cumhuriyetin koruyuculuğu” misyonuna bürünmüş, Çankaya’yı bahane ederek ordu başta olmak üzere tüm otoriter güçleri seferber etme gayretindedir. Bizim bu sözlerden doğru bir tespiti mutlaka ortaya koymamız gerekir.

Benzer biçimde “adil temsil” ilkesini ayaklar altına alan %10 seçim barajı yine 12 Eylül hukukunun bir türlü değiştirilmek istenmeyen mirasıdır. Sürekli, cumhuriyetin tehlike altında olduğu tezini işleyenler, bu hükümetin seçmenlerinin yaklaşık dörtte birinin, oy kullananların üçte birinin oyuyla seçildiğini, pekâlâ aynı senaryonun 2007’de de tekrarlanabileceğini görmezden gelmektedir. Bugün demokratim demenin asgari bir koşulu bu anti-demokratik seçim yasasına karşı çıkmak, Anayasa’ya konulacak geçici bir maddeyle seçim barajının kaldırılması için mücadele etmektir.

Türkiye’nin demokratikleştirilmesi için atılacak esas adım ise; demokratik, özgürlükçü yeni bir anayasa, üzerimize çöreklenmiş 12 Eylül rejimini tasfiye edecek dinamizmi sergileyebilmektir.

Ülkemizde bazıları; “al gülüm ver gülüm” hesabı ile aslında halkın güçsüzlüğü, düzene direnmenin beyhudeliği varsayımıyla politika yapıyorlar, geniş kitlelere vaatle bulunmadan “dar alanda küçük tepişmelerle” seçimler için “suni kutuplaşmalar” yaratıyorlar. AB ve ABD ile ilişkiler, Dünya Bankası, IMF, NATO gibi temel konularda adeta “yok birbirimizden farkımız” mesajı veriyorlar. Her mevzuyu “milli mutabakat” söylemiyle otomatige bağlıyorlar. Ülkemizde “fazla” demokratiğin seçim piyasasında para etmeyeceği sonucuna varılıp “demokrasi” söylemi çoktan dillerden düştü. Kürt sorununun demokratik çözümünden, Kıbrıs, dinsel azınlıklar, silahlı kuvvetlerin siyaset üzerindeki vesayeti, yargı bağımsızlığı gibi konulardaki özgürlük taleplerinin önünde elbirliği ile adeta bir baraj oluşturuldu. Hepimizin,

TMMOB’nin bu sözlerden doğru da tartışması gerekiyor. Şimdi günümüzde siyasal yapılarıyla, partileriyle, meslek örgütleriyle, sendikalarıyla, yurttaş inisiyatifleriyle demokratik kamuoyuna, büyük sorumluluk düşüyor. Örneğin, TCK’nın 301. maddesine artık kan sığradığı için hukuksal değil, siyasi bir mücadeleyle kaldırılması talebinde ısrar edilmesi gerekiyor.

Önümüzdeki dönemde anti-faşist mücadeleyle neoliberalizme ve gericiliğe karşı mücadelenin ortaklaştırılması, tüm emek ve demokrasi kesimlerinin bu hatta çekilebilmesi gerekli. Yapılan hesaplamalar son 5 yılda faize 184 milyar dolar, her birimizin cebinden 2500 dolar ödendiğini gösteriyor. Hâlbuki yabancılar sadece 14 milyar dolara bankacılık sisteminin %35'ini ele geçirmiş durumdadır. Özelleştirmeler; sadece kamu işletmeleri, sağlık, eğitim gibi sosyal hizmetlerin özelleştirilmesiyle değil, kıyılar, plajlar, ormanlar, doğal kaynaklar, hatta daha klasik tanımıyla devletin ayrıcalığı olan şiddetin dahi özelleşmesiyle derinleşiyor. Farklı sınıfların yaşam alanları ayrılıyor; seçim duvarlarına sığınanlar gibi duvarlar arkasında, korunaklı sitelerde “sterilize” bir yaşam sürenlerle, sade yurttaşlar iyice birbirinden kopuyor.

Sevgili arkadaşlar; Neoliberal politikaların toplumda yarattığı tahribata karşı, “Başka bir dünya mümkün” derken egemenlerin bize bu dünyayı başışlamayacağını ve mücadele geleneğimize güvenmemiz gerekir. Her düzeydeki, her siyasi yapıda, her yerde, daha fazla demokrasi, daha fazla katılım, daha fazla açık karar alma mekanizmaları yaratarak “Başka bir Türkiye mümkün, Başka bir dünya mümkün” sloganını daha fazla haykırmamız gerekir. Böyle bir siyaset anlayışı bizleri kaba milliyetçilikten ve etnik siyasetçilikten koruyabilir, ülkemizin emekten ve halktan yana güçlerini seferber edebilir. TMMOB bunu başarabilecek güçtedir. TMMOB emek ve demokrasi güçleri ile birlikte omuz omuza böylesi bir hattı yürütmek zorundadır. Yeter ki isteyelim.

Bizim sorumluluğumuz çok büyük. Biz istersek yapabiliriz. Biz istersek bunu hayata geçirebiliriz. Genel kurulumuzda da hep birlikte söyledik: Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye ihtiyacı devam etmektedir. Biz bu ihtiyacın gereklerini yerine getirmek zorundayız. Bu uğraşta hepimize büyük sorumluluklar düşmekte. Hepimize kolay gelsin. Hepimizin yolu açık olsun.

17 MART KADIKÖY EYLEMİ **İSTANBUL- 17 MART 2007**

Bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli, yiğit insanları,

Savaş karşıtları, işgal karşıtları, barışseverler,

Yüreği emekten ve halktan yana atanlar,

İşgalin dördüncü yılında, küresel eylem gününde, dünyadaki dostları ile omuz omuza durmaya gelenler, hoş geldiniz.

Hepinizi bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Derlenip dürülmesin bayraklar, safları sıklaştıran çocuklar. Bu kavga hürriyetin kavgasıdır, bu kavga barışın kavgasıdır. Bu kavga küresel saldırıya karşı küresel direnişin ifadesidir, dik durun çocuklar.

Küresel sermaye saldırılarını sürdürüyor. Dünyada bu gün, kan var, gözyaşı var, ölüm var, açlık var, yokluk var, yoksunluk var. Ama bugün, dünyada sermayenin küresel saldırısına karşı küresel direniş var. Bugün dostların arasındayız. Bugün güneşin sofrasındayız. Bugün dünyanın bütün alanları bizim. Hoş geldiniz.

Dostlar,

Bugün dünyada sermayenin küresel saldırısı iki yönlü işletiliyor: Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor.

Sermayenin küreselleşmesi dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık, daha fazla savaş ve daha fazla ölüm getirmiştir. Küreselleşme en çıplak haliyle bugün Ortadoğu'dadır, Irak'tadır; küreselleşme en çıplak haliyle bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkarılan yasalardadır.

Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen yasal düzenlemelerin çoğu sermayenin küreselleşmesinin gereksinimleri doğrultusundadır. Yapılan, ülkenin bütün olarak uluslararası sermayenin rant alanı haline getirilmesinin olanaklarını yaratmaktır. Yapılan emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmaktır.

Dostlar,

ABD emperyalizmi yüzyılın felaketidir.

ABD emperyalizmi insanlığın başına gelen en büyük beladır.

Iraktaki işgalinin dördüncü yılında sonuç ortadadır. Yediyüz binin üzerinde Iraklı öldü. Ülkenin alt yapısı çöktü. İlaç, yiyecek, su gibi en temel ihtiyaçlara ulaşamıyor.

Biz barış, eşitlik ve özgürlük istiyoruz

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden yana bütün güçlerle birlikte kapitalist küreselleşmenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı 'emek'ten yana olmak demektir.

Bugün barıştan yana olmak, Irak'ta, Filistin'de yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Dostlar,

Şimdi dünya halkları ile birlikte ABD Emperyalizmine ve işbirlikçilerine karşı durma zamanıdır.

Şimdi kapitalist küreselleşmenin saldırılarına karşı direnme zamanıdır. Şimdi küresel saldırıya küresel direniş zamanıdır.

Şimdi savaşı, ölümsüz, sömürsüz başka bir dünya için ayağa kalkma zamanıdır.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkün! Başka bir dünya mümkün!

Selam olsun bugün tüm dünyada ABD emperyalizmine ve onun işbirlikçilerine karşı direnenlere.

Şimdi haydi gelin sesimizi bir kez daha çığlığa döndürelim.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.

MMO ULUSLARARASI DOĞALGAZ KONGRESİ ANKARA-3 MAYIS 2007

Değerli Konuklarımız,

Sevgili Arkadaşlarım,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, 14-29 Nisan mitingleri, 28 Nisan askerlerin e-muhtırası, 367 ile ilgili Anayasa mahkemesi kararı, Temmuz ayında yapılacak erken seçim, İstanbul'da 1 Mayıs günü -biz oradaydık- yaratılan devlet terörü. Bu kelimeler son bir aydır yaşananların kısa özeti. Evet, bizim ülkemiz sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkedir. Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Özetle de biz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak, "bu ülke bu halk bu yaşananlara müstahak değildir" diyoruz. Aydınlik bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için bir meslek örgütü sorumluluğumuzla ve öznesine insanı koyan bir çalışma anlayışı ile meslek alanlarımız üzerinden bu ülke için, bu halk için doğruları söylemeye devam ediyoruz. Sözlerime başlarken bunları ifade etmek durumundayım.

Sevgili Katılımcılar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve tüm birimlerinin gündeminde enerji sorunları ile çözüm yolları hep birinci sırada olmuştur. Çalışma dönemlerinde tüm birimlerimizde enerji tüm yanları ile tartışılmakta, biriktirilenler üyelerin ve kamuoyunun gündemine taşınmaktadır. Makina Mühendisleri Odamızın bu gün başlayan bu kongresi de, işte bu sözlerimizin yaşama geçirilmesinin bir örneğidir.

Oda Başkanımın bu kapsamlı değerlendirmesinin ardından enerji üzerine birkaç konuyu da ben vurgulamak istedim:

Dünya enerji tüketiminin 2005-2030 yılları arasında %50'den fazla artacağı, bu artışın sanayileşmiş ülkelerde %25 civarında olurken, -özellikle Asya, Orta ve Güney Amerika olmak üzere- gelişmekte olan ülkelerde iki kat olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Enerjinin ve elektrik enerjisinin yeterli, güvenilir, tüm toplumsal kesimler için erişilebilir bir şekilde temini ve bunun sürdürülebilir olması ülkelerin öncelikli konuları arasındadır. Bu anlamda enerjinin planlama ve yönetim boyutları önem kazanmaktadır. Özellikle, dünyada sık sık gündeme gelen enerji veya enerji hammaddeleri krizleri, ülkeleri, enerji politikalarını olası krizleri gözeterek planlamaya, kaynak kullanımında dikkatli olmaya ve ekonominin enerjiye olan bağımlılığını azaltacak önlemleri almaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, ulusal kaynakların etkin, verimli ve rasyonel kullanımları ülkelerin enerji yönetimleri için hayati önem taşımaktadır.

Enerji üretimi halen büyük ölçüde petrol, doğalgaz, kömür gibi fosil yakıtlara dayalıdır ve bu durumun yakın gelecekte de süreceği öngörülmektedir. Özellikle petrol ve doğalgazın dünyada belirli bölgelerde yoğunlaşmış olması, bu kaynaklar açısından zengin olan bölgelerin ve buralardaki enerji kaynaklarının kontrolünü son derece önemli hale getirmektedir. ABD'nin bu yöndeki girişimlerini askeri güç kullanarak sürdürdüğü günümüzde enerji arz güvenliği, bir dış politika unsuru ve stratejik öneme sahip bir konu haline gelmiştir.

Avrupa Birliği'nin Rusya Federasyonundaki enerji kaynaklarına bağımlı olması, Rusya'nın dış ilişkilerinde enerji kaynaklarının önemli bir unsur olarak kullanılması, Rusya-Ukrayna arasındaki gerilimlerin doğalgaz naklini etkilemesi, AB üyesi ülkelerin ortak enerji politikası olması yönündeki beklentilere rağmen Polonya ve Ukrayna'yı dışarıda bırakarak Rusya ile Almanya'nın deniz üzerinden doğalgaz ulaştırılmasına olanak sağlayacak anlaşma yapmış olmaları, vb konular önümüzdeki dönemlerde de enerji kaynaklarının kontrolü konusunda uluslararası çatışma ve gerginliklerin gündeme geleceğinin, enerjinin uluslararası ilişkilerin önemli bir bileşeni olacağına göstergeleridir.

Avrupa Birliğinin enerji temin politikalarında dördüncü arter olarak tanımlanan geçiş hattı da Türkiye'dir. Ülkemiz hem öz kaynakların kullanımında, hem de zengin enerji kaynaklarının, tüketimi yüksek Batı dünyasına ulaştırılmasında uluslararası geçiş yolu olma hususunda bağımsızlığını esas alan politikalar oluşturmak ve izlemek zorundadır.

Dünyada da, bir yandan hâkim güç odakları arasında zengin petrol ve doğalgaz rezervlerinin kontrolüne yönelik çatışma ve gerilimler artmakta, ABD tarafından dünyanın enerji kaynakları açısından zengin bölgelerinde askeri güç kullanımına gidilmektedir. Diğer yandan küresel ısınmaya ilişkin araştırmalar birbiri ardına yayınlanmakta, fosil yakıtların yerini alabilecek yeni enerji kaynaklarının, yeni enerji dönüşüm süreçlerinin ve enerji etkin teknolojilerin devreye sokulması yönündeki çalışmalar da ilerlemektedir. Ülkemizde de enerji sektöründe, hegemonik güçlerin politikalarına tabi olunması yerine bağımsızlığı öne koyan politikalar izlenmesi, enerji üretim ve dönüşüm süreçlerinde kökten sayılabilecek teknolojik değişim seçeneklerinin açık tutulması, bu konularda üniversiteler ve araştırma kurumları, ilgili sektörler ve yetişmiş eleman açısından hazırlıklı olunması önemlidir.

Dünya Bankası'nın, kamunun küçültülmesini amaçlayan yapısal uyarılama kredileriyle 1980'li yıllardan başlayarak gündeme getirilen neoliberal politika ve uygulamalar doğrultusunda, ülkemiz enerji sektöründeki kamu kuruluşları belirsizlik içine sokulmuş, planlama, koordinasyon, eleman, finans kaynakları vb açılardan geriletmiş, üretime, teknik hizmetlere ve kamu hizmetlerine yönelik işlevleri yıpratılmış, buna karşılık siyasetçilerin ve firmaların müdahalelerine giderek daha açık hale getirilmiştir. Bu süreçte Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu/Kurumu'nun oluşturulması ve piyasa yasalarının yayınlanması gibi aşamalar geçirilmiş olup, günümüzde AB'ye uyum ve AB merkezli bölgesel platformlar çerçevesinde sektörde ticarileştirme uygulamaları sürdürülmektedir.

Yaklaşık yirmi yıldır sürdürülmekte olan enerji sektöründeki özelleştirme ve liberalizasyon sürecinin enerji sektöründe ve ülke ekonomisinde doğrudan ya da dolaylı olarak yarattığı tahribat TMMOB ve bağlı odaları tarafından yıllardır dile getirilmektedir. Bugün bu tahribatın boyutları, soruşturmalar, çeşitli dava süreçleri, Sayıştay raporu, TBMM Araştırma Komisyonu Raporu vb belgeler sonucunda göreceli olarak açıklığa kavuşmuştur.

Türkiye, yeni liberal politikalar doğrultusundaki uygulamalarla enerji sektöründe ulusal ihtiyaçlarının tam tersine gelişen bir sürecin içine sokulmuştur. Ülke ihtiyaçlarına uygun programlar geliştirilmesi yerine, enerji sektöründe her türden uygulama "özelleştirme" amacına tabi kılınmış, sektördeki kamu kurumları bu politikaların yaşama geçirilmesi amacıyla nitelikleri ve işlevleri açısından geriletmiştir.

Özel sektörün enerji alanına girmesi için önü açılan YİD, Yİ, otoprodüktör anlaşmalarıyla Türkiye'nin doğal gazı olan bağımlılığı hızla arttırılmıştır. Bunun yanına, özellikle ulaşım

politikaları nedeniyle var olan petrol bağımlılığı da eklendiğinde Türkiye'nin enerji kaynaklarındaki dışa bağımlılığı kontrolsüz şekilde artmıştır.

Özelleştirme uygulamalarının öne çıktığı elektrik sektöründe kamu mali kaynakları yüksek fiyatlı özel sektör anlaşmaları ile özel sektöre tahsis edilmiştir. YİD anlaşmaları ihalesiz yapılan anlaşmalardır. Ölçsüz biçimde önü açılan doğal gaz anlaşmaları ve özel sektör elektrik santralleri al ya da öde koşulludur. Son ekonomik daralma ile birlikte zorunlu alımlar nedeniyle kamu santralleri kapasitesinin çok altında çalışmaya zorlanmıştır.

Doğal gaz alım anlaşmaları ve özel sektör elektrik anlaşmaları her yönüyle kamu kaynaklarının yağmalanması anlamına gelmiştir. Dünya Bankası ile başlayan, IMF, AB direktifleri ile devam eden "de-regülasyon" süreci, kamu kuruluşlarının içinin işlevsizleştirilmesi ortamı içinde sürdürülmüştür. "Yolsuzluklar" söz konusu sürecin bir uzantısıdır. Sıra "yeniden düzenleme" (re-regülasyon) sürecine geldiğinde, 2003 seçimleri sonucunda hükümet değişikliğinin de sağladığı fırsatla "yolsuzluklarla mücadele" öne çıkmış gibi gösterilmiştir. Ancak doğru olan bu aşamaları tek bir programın parçaları olarak görmek daha doğrudur. Nitekim bu hükümet döneminde de, Danıştay'ın YİD sözleşmeleriyle ilgili olarak verdiği yürütmeyi durdurma kararına uymak yerine, yargı kararını yok sayan bir yasa ile kamu zararına hükümler içeren sözleşmelerin sürdürülmesi yoluna gidilmiştir.

Özelleştirme ve liberalizasyon politikalarının ortaya çıkardığı belirsizlik, risk ve çözümsüzlükler göz önüne alındığında, enerji altyapısı gelişkin olmayan ve yatırım ihtiyacı olan ülkelerin, önemli ölçüde kendisinin belirleyici olamayacağı dış unsurlara bağımlı hale geldiği görülmektedir. Sürdürülen politikaların değiştirilmemesi durumunda, Türkiye'nin sanayileşme ve kalkınma politikalarının ulusal çıkarlara uygun biçimde çizilebilmesini güçleştiren bu durumun aşılabilmesi olanağı da bulunmamaktadır.

Evet, Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Oysa geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. Ülkenin enerji konusunda geleceği; günü -ve kendini- kurtarma peşinde olan siyasi karar vericilere, kendini doğası gereği- küresel sermayenin uygulayıcısı olarak gören üst kurul yöneticilerine, sadece kendi çıkarları penceresinden bakan belirli enerji kaynakları üzerine örgütlenen üretici derneklerine, OSB yöneticilerine, nükleer lobilere bırakılmayacak kadar önem arz etmektedir.

Ne yapılmalıdır?

IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere ilgili kuruluşlar bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

TMMOB olarak biz bunları söylüyoruz. Diliyorum bu üç günlük etkinliğimizde bu söylediklerimiz üzerine de yorumlar yapılır.

BURSA KENTİNE ÇÖZÜMLER SEMPOZYUMU

BURSA- 9 NİSAN 2007

Sayın Konuklarımız,
Değerli Bursalılar,
Sevgili arkadaşlarım,

Yaşadığım Bursa, Yaşamak İstedğim Bursa konulu kompozisyon yarışmasında 5. sınıf öğrencisi Berkin “Balıklar şarkı söyleyin kumsalda. Mudanya iskelesinden görebileyim suyun dibini. Yağlı bir tabaka selamlamasın bizi. Ovaları karışmasın toza, dumana... Trafik bir işkence, yollar köstebek yuvasına dönmesin. Belediyemin kolu kanadı, varoşların bacalarına da yetsin. Çöküntü mahallelere çözüm bulunsun. Avrupa kenti Bursa'm, beton yığını olmasın.” diyor. 8. sınıf öğrencisi Aslı da “Ben Bursa'yım yavaş, yavaş betonlaşan. Ben Bursa'yım, buram buram, tarih kokan. Ben Bursa'yım, apartmanlar içinde kaybolan. Ben Bursa'yım, eski tabiatımı özleyen. Siz katilsiniz, tarihin, kıymetini bilmeyip doğayı katleden...” diyor.

Aslında çocuklarımızın kent özelinde söylediği bu sözler bizlere hiç yabancı değil. Bu ve benzeri sözler yaşamın her alanında söyleniyor artık. Çevre sorunlarında, enerji sorunlarında, ormanda, kıyıda, ekonomide benzer cümleler kuruyor.

Dünya sisteminin tarifinin Entegrasyon, Globalleşme, Yeni Dünya Düzeni kelimeleri ile yapıldığı bir yeni dönem yaşanıyor dünyada. Bize göre de yeni dünya düzeninin adı: Kapitalist küreselleşme. Yeni Dünya Düzeni ideologları, yirminci yüzyılın son yirmi yılından beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunuyorlardı. Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdeleniyordu. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiye yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade ediliyordu.

Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; Yeni Dünya Düzeni teorilerinin pratiğe yansımada güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi.

Bu gün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletiliyor. Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye İMF ve Dünya Bankası talepleri doğrultusunda yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediliyor. Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen, gerçekleştirilmeye çalışılan düzenlemelerin çoğu küreselleşmenin gereksinimleri doğrultusundadır. TMMOB bu süreci emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmak olarak değerlendiriyor ve bunların sonuçlarının neleri getireceğini hazırladığı bilimsel raporlarla kamuoyuna bildiriyor. TMMOB ve Bağlı Odaları ülkemizde

meslek alanları ile ilgili gelişen ya da gelişebilecek her türlü konuda görüş oluşturma, oluşan görüşleri geliştirme ve bunları kamuyu ile paylaşma çalışmalarını eleştirel olduğu kadar yeni açılımlar sağlayacak şekilde sürdürmektedir. İşte bugün de bu anlayışla oluşturduğumuz bu sempozyumda bir aradayız. Konumuz Bursa kentine ve yaşama dairdir.

TMMOB adına bu Sempozyumun oluşmasını sağlayan Düzenleme Kurulu üyelerine ve TMMOB'ye bağlı odaların değerli temsilcilerine, Sempozyum Yürütme Kurulu üyelerine, Sempozyum Sekreterine ve Danışmanlar Kurulu üyelerine, Sempozyumun gerçekleşmesi için görev üstlenen birimlerimizin Yönetim Kurulu üyelerine ve Oda çalışanı arkadaşlarıma İKK Sekreterimiz Ahmet Atalay'ın şahsında teşekkür ediyorum. Değerli Katılımcılar, bu etkinlikte Bursa kenti mevcut durum tespiti yapılırken aynı zamanda bu tespitten yola çıkarak "Nasıl Bir Kent İstiyorum" sorusuna yanıt aranacak.

TMMOB, "Nasıl Bir Kent İstiyorum" sorularına yanıt arayacak etkinlikleri ülke düzeyine yaymayı bu yıl gündemine almış ve şimdi burada Bursa ile başlayan bu etkinlikler zinciri Ankara, İstanbul ve Bodrum'da devam edecektir.

TMMOB 2007 yılı içerisinde Bursa, İstanbul ve Ankara için düzenlenen sempozyumlarda öncelikli olarak sorunların çözümüne yönelik açılımlar yapmayı hedeflemiştir. Kentin ekonomik, sosyal, fiziki ve altyapı sorun ve çözümlerinin tartışılacağı bu düzeyde kapsamlı Bursa sempozyumunun bu yöndeki açılımlara ve diğer kentlerde yapılacak etkinliklere örnek olmasını bekliyorum.

TMMOB kuruluşundan bu yana gerek meslek alanlarına ve gerekse tematik konulara ilişkin olarak düzenlediği etkinliklerde kamuoyuna açılımlar, çözüm önerileri ve modeller sunmuştur. TMMOB Kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler, kamu kaynaklarının dağılımı, afetler, çevre, altyapı, ulaşım, konut, turizm, kentsel koruma ve kentsel dönüşüm temalarında sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuna sunmaktadır.

Kamuoyunun dikkatine sunduğumuz önerilerimiz kimi zaman gündemi oluşturmuş kimi zaman da dönemin siyasetçilerince görmezlikten gelinmiştir. Siyasal alan bu önerileri çoğunlukla özünden ve amacından uzaklaştırıp farklı bir kurguda değerlendirmektedir.

Günümüzde kentsel dönüşüm ile konut üretimi amacından farklı biçimde, inşaat sektörü üzerinden ekonomiyi canlandırmaya yönelik bir siyaset olarak sunulmaktadır. Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan "kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları" çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren İmar, Kültür ve Turizm, Çevre, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetim Sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kimi kavramlara referans vermektedir.

Bu gün kent özelinde Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı ve Yıpranan Kent Dokularının Yenilenmesi, Korunması ve Kullanılması Hakkında Kanun Tasarısı gündemdedir. Meclis gündeminde olan kentsel dönüşümle ilişkin yasal düzenlemeler ve bazı belediyelerce de uygulanan kentsel dönüşüm uygulamaları ihtiyacımız olan kentsel yenilenme ve dönüşüm taleplerimize yanıt değildir.

İstanbul'da; Galataport, Haydarpaşaport, Dubai Kuleleri, Ankara'da; Çiftlik, Güvenpark, Kuşlupark, Antalya'da, Lara Kent Parkı gibi parçacı plan ve projelerin tümüne; bazıları "kentsel dönüşüm" diyor, bizler ise "rantı gören finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor" diyoruz.

Biz ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Bunların yanında bu gün ülkemizde çeşitli yasalarla kurumlara plan yapma yetkileri verilerek kent rantının paylaşımı kurumlar arasında rekabet nedeni haline gelmiştir. Özelleştirme İdaresi, TCDD, Dış Ticaret Müsteşarlığı gibi birçok kuruma plan yapma ve ilgili oldukları arazileri pazarlama yetkileri verilmiştir. Rant odaklı ve parçacı bir anlayışın ürünü olan bu mevzuat projelerini reddediyoruz ve bütün bunların kentsel dönüşümü değil rant amaçlı bir tasfiyeyi hedeflediğini bir kez daha belirtiyoruz.

Bugün kentlerde inşaat sektörü ve arazi yatırımları sadece küçük ve orta sermayenin değil büyük sermayenin de ilgisini çekmektedir. Çok büyük ölçekli toplu konut projeleri, büyük müteahhitlik firmaları ve yap-sat-devret yoluyla yapılan altyapı projeleri, gökdelenler, uluslararası ticaret merkezleri; ülke içi birikim yetersiz olunca büyük dış borçlanma girişimleri, bu geçiş döneminin özellikleri olarak şekillenmektedir. Büyük sermaye örgütlerinin önerdiği bir diğer şekil de, yerel yönetimlerin tamamen piyasa ekonomisi esaslarına göre düzenlenmesidir. Bu öneriler birçok belediye hizmetinin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bunun sonucunda yerel düzeyde de, kentli çoğunluğun, emeği ile geçinenlerin çıkarlarına uygun uygulama ya da kararlar gündeme gelmemektedir.

Bu sempozyumda, bir kentin tüm sektörleriyle ve toplumsal olanaklarıyla evrensel standartlara erişme çabası ile küresel sermayeye eklemlenmek arasındaki farkın ayırılabilmesi için de önemli açılımlar sağlanacağını da düşünüyorum. İstanbul örneğinde gözlemlendiği üzere kamu arazilerinin küresel sermayeye satışı ile kentin ekonomik gücü ve toplumsal kalkınmasının mümkün olamayacağı, o arazilere gökdelenler dikilmesi ile bir gelişme sağlanamayacağı açıktır.

Bursa gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde rekabet gücü olan sanayi tesislerinin odaklandığı bir merkez olma özelliğini taşımaktadır. Ancak bu rekabet gücünün sürdürülebilirliği kentteki sosyal, ekonomik, fiziki ve çevresel altyapı ve yaşam standartlarının iyileştirilmesine bağlıdır. Bu anlamda sempozyumun amacının ve konu başlıklarının seçiminin son derece isabetli olduğunu belirtmek gerekir.

Büyük kentlerin su havzaları, yeşil alanları, orman ve ortak kullanım bölgeleri kaçak yapılaşmalarla, rant kavgalarıyla sürekli olarak yağmalanmaktadır. Bu duruma ekonomik ve politik nedenlerle sürekli olarak göz yumulmakta ve bu nedenle kentlerin geleceği tehdit edilmektedir. Kentin ortak alanlarına yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen "kente karşı suç" kavramının güvenceye alıp takip edebilecek özerk bir yapılanma gereklidir. Bu özerk yapılanma yine kentlilerin ortak iradesini ortaya koyan mekanizmalar eliyle denetlenmelidir.

Su kaynakları sorunu bugün gündemdedir. TMMOB düzenlediği ve katılacağı etkinliklerde kentlerin su temini ve kaynakların doğru kullanımına yönelik tedbirleri ve çözüm önerilerini

sunmaktadır. Ancak yakın gelecekte bu fikirlerin siyasi alanda amacından uzaklaştırılarak maliyeti yüksek büyük altyapı ihalelerine gerekçe gösterilmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Öte yandan dünyanın gündemindeki enerji sorunu doğal kaynakların kullanımı, altyapı ve ulaşımaya yönelik yeni politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda yatırımlar yanında kamuoyuna aşılana yeni yaşam ve tüketim anlayışının da sorgulanması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki ekonomi, eğitim, sağlık ve çevre politikalarının ve siyasetin amacı toplumun refahıdır, her şeyden önce bu düşünölmelidir.

Yerel kalkınma uzun erimli, kararlılık ve tutarlılık gerektiren bir süreçtir. Yakın dönemde yabancı sermaye çekmek adına tarım alanlarının, madenlerin, kamu arazilerinin yerel kalkınmaya hiçbir faydası olmayan yereli yabancı işletmelere satılması kısa vadeli, tutarsız ve bölgenin ekonomik-sosyal geleceğini sekteye uğratacak politikalaradır. Bundan vazgeçilmelidir.

Kentsel gelişme için kamu sektörü yanında yerel inisiyatiflerin ve yerel kamuoyunun önemi açıktır. Ancak son dönemde oluşumu ve amacı hiçbir şekilde kabul edilemeyecek olan Kalkınma Ajansları'nın bölgelerin ekonomik kalkınması için karar verici mekanizma olması gündeme gelmiştir. Yönetmeliklerinin yürütmesi durdurulan ve Danıştay tarafından Anayasa Mahkemesi'ne taşınan ilgili yasaya karşı TMMOB olarak kararlı bir tutum sürdüreceğimizi burada da ifade ediyorum.

Kalkınma ajansları üzerinden yürütölmeye çalışılan politika kısa vadeli, içeriksiz ve tutarsız bir politikadır. Kamu Yönetimi Temel Kanunu, Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve İl Özel İdaresi Kanunu değiştirilerek yerel yönetim sisteminde yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Tüm bu yasal değişiklikler içerisinde yerel kalkınma modeli tarif edilmemiştir. Kalkınma Ajanslarını kurmak yerine bu yasalar içerisinde uygun bir yönetim anlayışı getirilmelidir.

Sevgili katılımcılar,

Birkaç hususu da vurgulayarak konuşmamı bitirmek istiyorum:

Kentte yaşayanların örgütlü katılımını ön plana alan, kent hukukunu gözeten, demokratik katılıma açık olan, merkezi bürokratik anlayışa sahip olmayan bir yerel yönetim ve planlama, kentin kendiliğinden gelişiminden çıkar sağlayan grupların faaliyetlerini de engelleyebilir. Sağlıklı bir kent yönetimi ve planlaması ancak kent halkının karara katılacağı süreçlerin yaratılması, bilgi dolaşımının ve saydamlığın sağlanabilmesi ile mümkün olabilir.

Toplumsal yaşama, kente dair sağlıklı karar verebilmek o konuda bilgili olmakla mümkündür. Günümüzde bilgi, yalnızca sınırlı sayıda bazı kesimlerce erişilebilir niteliktedir. Bu durumda kararlara çok kişinin katılımı ile ulaşılmış olması da, tek başına bu süreci demokratik kılmaz. Dolayısıyla yöre halkının bilgiye özgürce erişme olanakları geliştirilerek, akılcı ve sağlıklı karar üretme süreçleri yaşama geçirilmelidir. Yerel yönetimlerin çalışmaları yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalıdır.

Yerel yönetimlerin akçeli tüm işlemleri (ihaleler, kredi anlaşmaları vb.) şeffaf olmalı, halkın ve onun örgütlerinin bilgisi dahilinde, denetimi altında olmalıdır.

Bir kente sahip çıkacak o kentte yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde

halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünölmelidir.

Yerel yönetimlerin öncelikli amacı toplumun sağlıklı bir kent yaşamı sürdürmesini sağlamaktır. Birçok büyük kentte olduğu gibi Bursa'da halkın sağlığını tehdit eden hiçbir girişim, getirisi ne olursa olsun, hoşgöröyle karşılanmamalıdır.

Bu sempozyumun, Bursa'nın önümüzdeki 20-30 yıllık geleceğine dair uzun soluklu, tutarlı ve toplum yararına yönelik ekonomik ve sosyal gelişimi, sağlıklı kent yaşamına yönelik önemli hedeflerin belirlenmesi yanında bu hedeflerin gerçekleşmesi için gerekli kurumsal yönetim-katılım modelleri de tarif edeceğine inanıyorum.

Önerilerin, kısa vadeli, kolaycı ve tutarsız stratejilere karşı önemli bir hazırlık oluşturmalarının yanı sıra, ortak hedeflerin sabırla ve kararlılıkla savunulmasını da diliyorum.

Bitirirken son cümlemiz de şu olsun:

Ev kadınları, gençler, öğrenciler, kentin esnafı, emekliler, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, doktorlar, hangi meslekten ve hangi yaş grubundan olursak olalım, bu kentte yaşıyorsak mutlaka "KENTİN SAKİNİ DEĞİL SAHİBİ OLALIM VE BUNUN İÇİN MÜCADELE EDELİM". Hepinize saygılar sunuyorum.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI ANKARA- 13 NİSAN 2007

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım,

Değerli Bilim İnsanları,

Ziraat Mühendisleri Odamızın Sayın Başkanı,

Sevgili Yönetici Arkadaşlarım,

Hepinizi, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmeliyim ki, bu gün Odamız ve birliğimiz açısından çok önemli gördüğümüz Öğrenci etkinliğinde sizlerle birlikte olmanın onurunu yaşıyorum.

...

Peki, "TMMOB"nin bizimle ilişkisi nasıldır?" diye sorarsanız, Onu Yevtuşenko sözleri ile tanımlayalım. Şöyle demiş:

Gençlere yalan söylemek yanlıştır, yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır, yer-yüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır. Gençler, ne demek istediğiniz anlar. Gençler halktır. Onlara, güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil; bırakın, yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. "Engeller vardır" deyin, "Kötülükler vardır" deyin. Varsa var ne yapalım: Mutluluğun değerini bilmeyenler mutlu olmazlar ki. Çocuklar; rastladığınız kötülükleri bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra, çoğalırlar.

Evet, sevgili arkadaşlar: Bu örgüt size asla yalan söylemeyecektir.

TMMOB ve Maden Mühendisleri Odası örgütlülüğüne hoş geldiniz.

Değerli arkadaşlar,

Bir kısım çevreler mühendislik lisans programının, herhangi bir mühendislik disiplinin tüm alanlarında sınırsız bir yetkiyle hizmet sunmak için yeterli olması gerektiğini savunmaktadırlar. Üniversite eğitiminin düzeyi yükselirse üniversite dışı pratik ve teorik eğitime gerek kalmayacağını söylemekte, dolayısıyla TMMOB ve bağlı odalarında yürütülen eğitim ve belgelendirme çalışmalarını sistemin açıklarını kapatmanın bir parçası olarak göstermektedirler.

Bize göre ise lisans eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi, mühendislik eğitimi veren bölüm ve fakültelerde eğitim kalitesi ve alt yapı olanakları arasındaki dengesizliğin giderilmesi açısından hayati derecede önemlidir. Ancak tek başına yeterli değildir.

Çünkü günümüzde bilim ve teknolojinin eriştiği düzeyde, dünya üzerindeki bilgi her üç yılda ikiye katlanmaktadır. Yapılan araştırmalara göre mezuniyet bilgisinin %5'i her yıl eski ve geçersiz hale gelmektedir. Yine yapılan araştırmalar mühendislik bilgisinin yarı ömrünün de, farklı mühendislik dallarına göre 2,5 ila 7,5 yıl arasında değiştiğini göstermektedir. Bu nedenle, günümüzde mühendislik lisans eğitimi, " meslek yaşamı boyunca sürecek meslek içi eğitime olanak sağlayacak temel bilimsel eğitim olarak" tanımlanmakta

ve akademik programlar bu tanım çerçevesinde şekillendirilmektedir. Lisans eğitiminde mühendise kendini geliştirip, özgürce tasarlayabileceği yeni şeyler öğrenebileceği temel bilgiler verilmektedir.

Daha sonra ise ilgililer çalışacakları alana göre, uygulamaya yönelik teorik ve pratik ek eğitime tabi tutulmakta, yeterlilikleri ve mesleki gelişimleri belgelenmekte, izlenmekte ve denetlenmektedir. Bu hizmetler tüm gelişmiş ülkelerde Meslek Odaları kanalı ile yürütülmektedir. Çünkü toplumsal bir hizmet sunan mühendislerin bilgi ve deneyim eksikliğinden kaynaklı, hatalı tasarım ve uygulamalarının acı sonuçları, depremlerde, iş kazalarında, yangınlarda gördüğümüz gibi doğrudan topluma ve doğal çevreye yansımaktadır.

Yine kimi çevreler uzmanlık ve belgelendirme çalışmalarının emperyalist ülkelerin, AB ve GATS anlaşmalarının bir dayatması olduğunu iddia etmektedirler. Doğru olan ise bu söylemin tamamen tersidir. Emperyalizm her şeyi ihraç eder, ancak bilgiyi ihraç etmez. Çünkü emperyalist sömürünün devamlılığı, sömürge ülkelerin teknolojik düzeyinin düşüklüğü ile bire bir orantılıdır.

GATS anlaşması ile mühendislik hizmetleri serbest dolaşıma açılmıştır. Ancak hizmetin serbest dolaşımı için hizmeti sunan kişi, hizmet sunduğu ülkede aranan yeterlilik koşullarına haiz olmak zorundadır. Kendi yeterlilik sistemlerini 1900'lü yılların hemen başında oluşturan emperyalist ülkeler en az bu söylemin sahipleri kadar Odalarımızın ve TMMOB'nin uygulamalarından rahatsız olmaktadırlar. Ülkelerinde çalışacak olan ülkemiz mühendislerini 5-6 yıla varan staja ve seviye ölçüm sınavlarına tabi tutarken, kendi mühendislerinin hiçbir engelle karşılaşmadan ülkemizde sınırsız bir yetkiyle hizmet sunmasını istemektedirler.

Mesleki düzenlemelerimizi ivedilikle oluşturup uygulamaya sokmazsak ve gereken önlemleri almazsak mühendislik hizmetleri emperyalist ülkelerden ülkemize tek yanlı olarak akmaya devam edecektir.

Bu nedenledir ki bırakınız TMMOB'nin yetkilerini genişletmeyi, isterik bir şekilde, TMMOB yasası ile Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun'un yabancı mühendislerle ilgili maddelerini kaldırmak istiyorlar.

Çünkü TMMOB yasasına göre şu anda yabancı mühendislerin ülkemizde çalışabilmesi için Çalışma Bakanlığı'nın TMMOB'den görüş istemesi zorunludur. Yine Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun'da değişiklik yaparak kendi ülkelerinin meslek kuruluşlarına üye ise yabancı mühendislerden denklik belgesinin kaldırılmasını istiyorlar.

Yine aynı çevreler, bu uygulamaların ayrıcalıklı bir seçkin mühendis zümresi oluşturacağını, yeni mezun mühendislerin ya da mühendislik öğrencilerinin kazanılmış haklarını ortadan kaldıracığını, meslek uygulama alanlarını daraltacağını iddia etmektedirler.

TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği 14 Aralık 2004 tarihli ve 25670 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Eğer elit bir sınıf yaratılıyor ise bu sınıf yönetmeliklerimizin kapsadığı alanlarda hizmet sunan tüm Oda üyeleridir.

Diğer tüm çalışma konularımızda olduğu gibi TMMOB ve bağlı Odalarımızın belgelendirme faaliyetleri de yurtsever, anti emperyalist, bağımsızlıkçı, toplumcu çalışma anlayışımızın bir ürünüdür. Üreten, sanayileşen, demokratikleşen, hakça bölüşen bir Türkiye için mühendislik bilgi birikiminin artırılmasıdır. Meslek uygulama alanlarımızın toplumcu bir

anlayışla düzenlenmesi, mesleğin uygulanmasına yönelik gerekli iyileştirmelerin yapılması ve bu alanda yurt dışı sömürüye karşı çıkılmasıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Ülkemizde demokrasiden, eşitlikten, barıştan, emekten yana olan kesimlere yönelik saldırılar linççi, kundakçı yöntemlerle sürmektedir. Bu olaylar, Türkiye’de siyasal, sosyal ortamın nasıl zehirlendiğinin bir işaretidir.

Türkiye linççi ve kendisi gibi düşünmeyen, herkesi yok etmeyi meşru gören anlayışlarla gericiğin, şovenizmin ve faşizan düşüncelerin egemen kılınmaya çalışıldığı bir süreçten geçmektedir. Ancak geleceğimizi karartmak isteyen, Türkiye’yi gericiğin, faşizmin, tek tipliliğin ve korkunun hakim olduğu bir ülke haline getirmek isteyenlere izin vermeyeceğimiz bilinmelidir. Karanlık güçlere karşı halkların kardeşliği, emek, barış demokrasi güçlerinin eşitlikçi, özgürlükçü ve bağımsızlıkçı karşı duruşu, Türkiye’nin geleceğinin güvencesi olacaktır.

AFET - YANGIN - GÜVENLİK SEMPOZYUMU

BURSA- 19 NİSAN 2007

...

Sevgili Katılımcılar,

Hatırlanacağı üzere Kasım 2006'da sağanak yağış sonrasında oluşan su taşkını Diyarbakır, Batman, Şırnak, Şanlıurfa ve Mardin'de tam bir faciaya dönüşmüş, onlarca insanımızı hayatını kaybetmiş, yüzlerce ev ve işyeri, binlerce hektarlık arazi ve kilometrelerce yol su altında kalmıştı. 9 Kasım 2006 da bölgede yaptığımız inceleme sonucunda Diyarbakır'da yaptığımız basın açıklamasında şunları da söylemiştik, bu gün bu sözlerimiz geçerlidir:

Hepimiz çok iyi biliyoruz: Her felaketten sonra, yaşanan olaylarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağına söylemek ülkemizin siyasal iktidarlarının ayırt edici özelliğidir ve bizce doğa olaylarını felaket haline getiren yaklaşımın asıl nedeni budur. Türkiye artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen, insan hayatını korumayı başlıca amaç sayan, insanın sağlıklı yaşamasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Yaşanan felaketlerin sorumluları bunlara karşı önlem almayan, alamayan, almak istemeyen merkezi ve yerel yönetimlerdir. Dikkat edilsin: Merkezi ve yerel yöneticiler yaşananları "doğal afet" gibi algılatmak ve sorumluluklarını unutturmak gayreti içindedir. Oysa biliyoruz ki, yaşanan felaketler plansız ve çarpık kentleşmeden kaynaklanmaktadır. Kentlerimizin en önemli sorunlarından olan altyapı eksiklikleri ne yazık ki bugüne kadar tam olarak giderilememiş, merkezi ve yerel yönetimler tarafından yapılan çalışmalar yetersiz kalmıştır. Bugüne kadar tarım arazileri, dere yatakları ve kıyıları yerleşime açılmış, orman alanları yok edilmiş, kaçak ve sağlıksız yapılaşma önlenmemiştir. Olumsuzluklar bugün büyüyerek devam etmektedir. Kentler yaşam alanları gibi değil rant aracı olarak görülmektedir. Ne yazık ki bütün bunların doğal sonucu depremler, yağışlar vb. doğa olayları, doğal afetlere dönüşerek can, mal ve toprak kaybına yol açmaktadır.

Depremler, toprak kaymaları, sel baskınları, kazalar kader değildir. Her bir olumsuzluğun nedeni bir bütün olarak ülkemizde insana verilen değerle ilgilidir. İnsan hayatı ne zaman öncelikler sıralamasında en baştaki yerini alır ve toplumsal hayatımız buna uygun düzenlenirse, yaşamı çekilmez kılan olumsuzluklardan kurtulmak için ilk adım atılmış olacaktır.

Bölgede yaşananlar, ülkemizin afetlere karşı acil eylem planı olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yerel ve merkezi yönetimin çalışmalarda koordinasyonsuzluğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi takdir-i ilahi değildir. Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşümü engellenebilir bir olgudur. Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın.

Diyarbakır'da bunları söylemişiz.

Sevgili katılımcılar,

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'si afet zararlarına karşılanmasıdır.

Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Biz, sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasi iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her afette de karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını söylüyoruz.

Ülkemizde dereeler, vadiler, ormanlar, su havzalar, deprem tehlikesi içeren kısaca yapılaşmaya uygun olmayan alanları, rant ekonomisinin baskısı altında yapılaşmaya açılmıştır, gelecekte açılmaması yönünde ciddi bir irade de yoktur.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkı olduğu ana ilke kabul edilmelidir. Afet bölgelerinin sorunlarının çözümünde halkımızın sorunlarına öncelik tanıyacak bir siyasi iradenin varlığı zorunludur.

“AB’ye uyum yasalarını” bir çırpıda meclisten geçiren siyasi iktidar, nedense imar yasasını, afetler yasasını, yerel yönetimler yasasını hala düzenlenememiştir. Oysa, yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetimi sürecini, sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Doğa olaylarının afete dönüşmesi ülkemizin ve halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!

Sevgili Katılımcılar,

Yapılan bu sempozyum vesilesi ile yangın hakkındaki mevzuatla ilgili olarak bir iki şey söylememiz gerekiyor. Yangın konusunda genel olarak ülkemizde mevzuat eksikliği değil, mevzuatın uygulanması sorunu vardır. Mevzuatın nasıl ve kimler tarafından uygulanacağı ve yaptırımların ne olacağı konusu açık bırakıldığından ya da önemsenmediğinden her mevzuat ölü doğmakta, sanki bu konuda mevzuatımız var işte demek için yapılmaktadır.

2002 yılında çıkarılan “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” bunun en somut örneğidir. Katılımcı bir anlayışla hazırlanan ve bizce oldukça iyi hazırlanmış olan bu yönetmelikte hayata geçmemiştir. Sahibi olan kurum ve kuruluşların görmezden geldiği yönetmelik, kusur kendindenmiş gibi yeniden düzenlenmeye çalışılmaktadır. Elbette ki hayatın karşısında eksiklikleri olacaktır ama hazırlandığı duyduğumuz ve hiçbir şekilde katkı koyamadığımız yönetmelik muafiyetler çerçevesinde dönmektedir. Hazırlandığı duyduğumuz bu yönetmelik, ilki gibi katılımcı bir anlayışla, ilgili tüm tarafların görüşleri ile gerçekleştirilmelidir.

Sempozyum konu başlıkları ile ilgili her türlü mevzuat gün geçmesin ki Resmi Gazete’de yayınlanmasın. Çoğu ölü doğan, sahibi olmayan, bir kısmı da gerçekten iyi olan bu mevzuatlar yaptırım konusuna ağırlı vermeli, yetki kargaşası yaratmamalı ve muafiyetleri olmamalıdır.

Sevgili arkadaşlar

Bu etkinliğimiz de bu alanın tarifişlenmesinde, sorunların ortaya konulmasında önemli bir işlevi yerine getirecektir. Buna eminim.

Odalarımız tarafından düzenlenen bu etkinliğimizin düzenleyicilerinin, bilgiyi bizimle paylaşacak bilim insanlarının ve uzmanların, panelde görüşlerini bizimle paylaşacak konuşmacıların ellerine sağlık diyorum. Yüreklerine, beyinlerine sağlıklar diliyorum.

Son söz olarak da şunları söyleyeyim:

Üyelerinin sorunlarını toplumsal sorunlardan ayırt etmeyen, emekten ve demokrasiden yana tavrını ifade eden ve güçlendiren, toplumsal sorumluluğı gereğı toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmayarak, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeğı savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

EMO BİYOMEDİKAL MÜHENDİSLİĞİ ÇALIŞTAYI AÇILIŞI ANKARA- 4 MAYIS 2007

...

Günümüzde, hayatımızın her anında bilim ve teknoloji ürünleri ile bir aradayız. Bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek diye ifade ettiğimiz mühendislik mesleğine en çok uyan bir disiplinimiz de biyomedikal mühendisliği alanı. Geleneksel mühendisliğin analitik deneyimlerinden yararlanarak, biyoloji ve tıpta karşılaşılan problemlerin çözümü için çalışan ve sağlık bakımı konusunda genel anlamda ilerlemeler sağlamayı hedefleyen bir mühendislik dalı diye kısaca tanımlanan Biyomedikal mühendisliği alanında ülkemizde yıllardır yüksek lisans ve doktora alanında eğitim verilmektedir. İlk olarak Başkent Üniversitesi ile başlayan lisans eğitimi, Yeditepe Üniversitesinde de yeni başlamıştır. Bazı üniversitelerimizin de bu bölümü açmak için müracaatları olduğu bilinmektedir. Yeni mezun olan biyomedikal mühendislerinin Birliğimize bağlı hangi odaya kayıt olacakları TMMOB'nin 2006 yılı Haziran ayında yapılan genel kurulda belirlenmişti. Bu Genel Kurulda Biyomedikal mühendislerin Elektrik Mühendisleri Odasına bağlanması kararlaştırıldı. Yeni bir dal olması nedeni ile bazı sorunları olacağı açık olan bu alan ile ilgili olarak hemen harekete geçen Odamızı kutluyorum. Sorunların ve çözüm yollarının tartışılacağı bu çalıştayda Odamızla işbirliği yapan Başkent Üniversitesine de teşekkür ediyorum.

Ülkemizde uzun yıllara dayanan mühendislik alanlarımızın hala yetki ve tanınırlık sorunları bulunmaktadır. Kendi örgütlülüğümüz içinde bunları bir parça da aşabilmek için henüz Odalaşma kriterlerini taşıyamayan mühendislik dalları için oda içinde oda gibi çalışan diyebileceğimiz MEDAK (Meslek Dalı Ana Komisyonu) yönetmeliğimiz hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin amacında şöyle yazılıdır:

“ Bu yönetmeliğin amacı, her uzmanlık alanının örgütün bütün kademelerinde kendisini ifade etme olanağını bulması ve aynı zamanda Oda yapısı içinde farklı meslek alanlarından bulunan üyeler arasında dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, o meslek alanına özgü bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, o alana ilişkin Oda birimlerinde yürütülecek çalışmaların eş güdümlenmesi, geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve üyelerin çıkarlarının korunmasına yönelik çalışma ve örgütlenmenin tanımlanmasıdır.”

EMO'da da oluşturulan ilgili komisyona tüm biyomedikal mühendisleri arkadaşlarımı katkı koymaya, alanlarını tanımlamak ve sahip çıkmak için katılmaya çağırıyorum.

...

Bu çalıştaya emeği geçenleri kutluyor, çalıştaya Birliğim ve şahsım adına başarılar diliyorum.

İMO HİZMET BİNASI AÇILIŞI ANKARA- 4 MAYIS 2007

Sevgili Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Bu gün İnşaat Mühendisleri Odamız için tarihi bir anlamı olan bu günde, bu binanın açılışında, Sevgili Başkanım Teoman Öztürk'ün adının verildiği bu salonda sizlerle birlikte olmaktan büyük bir onur duyuyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

İMO dışından gelen arkadalar, hepimiz buraya bir tanıklık yapmaya geldik. Odamız açısından önemli bir günde İnşaat Mühendislerinin ve Odamızın, keyifli gününe ortaklık yapmaya günü paylaşmaya geldik.

Binanın alımından, tadilatına ve işte bugün bitirilişine kadarki süreçte yapılan özverili çalışmayı çok yakından takip ettim. Bu binanın oluşumunda inat var, inanmışlık var, alın teri var, dayanışma var, bunları biliyorum. Oda Başkanımı, Yönetim kurulu üyelerimi, Şube başkanlar ve yöneticileri, oda çalışanlarını, örgütlü üyelerimizi, bu bina için emek harcayanları, katkı koyanları kutluyorum.

Yaratılan bu bina, bu salon, bu kürsü, bu mikrofon, diğer salonlar, çalışma ve eğitim odaları; emekten ve halktan yana bir anlayışla, eşitlik, özgürlük, adalet taleplerinin dile getirilmesine aracılık yapacak bunu biliyorum. Meslek alanlarımız üzerinden yapacağımız ve aydınlık bir Türkiye'nin önünü aydınlatacak en önemli tartışmalarımız bu salonlarda olacak biliyorum. Bu bina Türkiye Demokrasi Mücadelesi'nde önemli bir işlev yüklenecektir. Bunu biliyorum.

Son sözüm şu olsun:

Bu bina bize (İMO'ya ve TMMOB'ye) çok yakıştı.

Hepinize saygılar sunuyorum.

IV. UÇAK HAVACILIK ve UZAY MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI ESKİŞEHİR- 12 MAYIS 2007

...

2000 yılının Mayıs ayında Oda'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğum dönemde Makina Mühendisleri Odası içinde bulunan uçak, havacılık ve uzay mühendisi üyelerimize Oda Yönetim Kurulu olarak bir mektup yollamıştık ve onda demiştik ki:

“Oda Yönetim Kurulumuz bu çalışma dönemi içerisinde Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi üyelerimiz ile henüz Odayla buluşmamış meslektaşlarımıza yönelik örgütlenme ağının güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve genişletilmesine yönelik yoğun bir çalışma arzusu içindedir. Mayıs 2000 tarihi itibarı ile Odamıza 466 Uçak Mühendisi, 60 Havacılık Mühendisi ve 12 Uzay Mühendisi üyedir. Oda Yönetim Kurulumuz öncelikle, Odamıza başvuruda bulunan Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi üyelerimizin de istemleri ile; Meslek dalı üyeleri arasında örgütlenme ve dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, Meslek dalına özgü çalışmaların yapılması, bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, Oda birimlerinde yürütülecek meslek dalı çalışmalarının eş güdümlenmesi, meslek dalının geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve çıkarlarının korunması amacıyla Uçak, Havacılık, Uzay Mühendisleri Meslek Dalı Ana Komisyonu (UHUM/MEDAK) oluşturacaktır.

Oda örgütlülüğümüz Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliğine yönelik olarak; Meslek alanı ile ilgili sorunların tespiti, çözüm yollarına yönelik görüşlerin oluşturulması ve gerekli çalışmaların yapılması, Mevcut üyelerimiz arasında dayanışma ve birlikteliğin sağlanması, mesleki bilgi birikiminin paylaşılması ve geliştirilmesi, Henüz Odaya üye olamayan meslektaşlarımıza Oda örgütlülüğü ve bu örgütlülüğün kişisel ve toplumsal yararlarının anlatılması, Üniversitede öğrenimini yapmakta olan meslektaş adayı öğrencilerimizin öğrenimleri sırasındaki karşılaştıkları sorunların paylaşılması ve çözümlerinin bulunması çabalarını ısrarla sürdürecektir.

Ayrıca, UHUM/MEDAK'ın alacağı kararlar doğrultusunda, Uçak, Havacılık, Uzay Mühendisi üyelerimizin yoğunlaştığı İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir vb. şubelerimizde Şube Yönetimlerimiz Meslek Dalı Komisyonlarının oluşumu konusunda gerekli olan kolaylaştırıcı çalışmayı yapacaklardır. Bu dönem sürdürülecek çalışmaların bir üst noktaya çıkarılması doğrultusunda Oda Yönetim Kurulumuz, Eskişehir Şube Yönetimcilerimizin de meslektaşlarımızı ve örgütlülüğümüz açısından oldukça anlamlı talepleri sonucunda, 2001 yılı Mayıs ayında Eskişehir'de 1.Ulusal Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisleri Kurultayı gerçekleştirmeyi kararlaştırmıştır. Kurultayımızda, bir yandan üyelerimizin ilk kez bir araya gelmesi sağlanırken, öte yandan da meslek alanları ile ilgili ülke sorunları tartışılarak çözüm yollarının arayışı içerisinde olunacaktır.

Şimdi Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisi arkadaşlarımıza büyük bir görev düşüyor: UHUM/MEDAK çalışmalarına destek verelim. Şubelerimizde Meslek Dalı Komisyonlarının oluşumu için çaba gösterelim. Örgütlenmemize sahip çıkalım, kurumsallaştıralım, geliştirelim. Mühendis ve Makina Dergimiz bünyesinde, bilginin

paylaşılması amacıyla Özel sayılar çıkaralım. Meslek alanı ile ilgili var olan eksiklikleri, Mühendis El Kitapları hazırlayarak giderelim. Yapılacak Kurultaya sahip çıkalım, içeriğini zenginleştirelim, katılımını arttıralım.

Biliniz ki, TMMOB Makina Mühendisleri Odası örgütlülüğü, “Birlikte üretme, birlikte karar alma ve birlikte yönetme” anlayışı içerisinde sizinle birliktedir.”

Sonra 2001’de yapılan kurultayın açılış konuşmasında da “Bugün bu salonda bulunan bu katılımın yoğunluğu Oda Yönetim Kurulu’nun Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisi arkadaşlarımıza yaptığı çağrıya verilmiş olumlu bir karşılık olarak algılanmak durumundadır. Odamız talepleriniz halinde bu kurultayın 2.sini, 3.sünü... 20.sini düzenlemek çabası içinde olacaktır. UHUM arkadaşlarımızın ilk defa buluştuğu bugün, Oda yöneticileri olarak bizim için çok önemlidir. Katılımınızla bize onur verdiniz, cesaretlendirdiniz, teşekkürler.” demıştik.

Sonra 2003 ve 2005 Kurultaylarımız yapıldı.

Önce ütopyalarımız vardı, ütopyalarımız hayallere dönüştü, hayallerimiz gerçeklere. Sadece MMO’da değil, 2004 TMMOB Genel Kurulunda kabul edildi: EİM MEDAK da dahil olmak üzere bu deneyimlerimizin sonucunda artık TMMOB’nin Meslek Dalı Ana Komisyonu Yönetmeliği var.

Yönetmeliğin amacında şöyle yazılıdır:

“ Bu yönetmeliğin amacı, her uzmanlık alanının örgütün bütün kademelerinde kendisini ifade etme olanağını bulması ve aynı zamanda Oda yapısı içinde farklı meslek alanlarından bulunan üyeler arasında dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, o meslek alanına özgü bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, o alana ilişkin Oda birimlerinde yürütülecek çalışmaların eş güdümlenmesi, geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve üyelerin çıkarlarının korunmasına yönelik çalışma ve örgütlenmenin tanımlanmasıdır.”

TMMOB’de öğrenci üyelik Öğrenci Kolu Yönetmeliği esaslarına göre yürütülmektedir.

TMMOB Öğrenci Kolu Yönetmeliği TMMOB Yönetim Kurulu’nun 15 Şubat 1997 tarih ve 113 sayılı kararı ile yürürlüğe konulmuş ve TMMOB 36.Olağan Genel Kurulu’nda kabul edilerek yürürlüğe girmiş, TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu’nda değişiklik yapılmıştır.

...

AVRUPA PEYZAJ SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASI YOLUNDA TÜRKİYE SEMPOZYUMU ANKARA-17 MAYIS 2007

...

Peyzaj Mimarları Odamız ve TC Çevre ve Orman Bakanlığı'nın ortaklaşa düzenlediği, A.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Bölümünün desteğinin alındığı Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Uygulanması Yolunda Türkiye Sempozyumu'nda burada olmaktan büyük bir onur duyuyorum.

Odamızın tanımına göre Peyzaj: doğal ve kültürel tüm değerler; Peyzaj mimarlığı: ülke kaynakları olan doğal ve kültürel varlıkların insan yaşamına / kullanımına açılışındaki planlama, tasarım, uygulama ve yönetimi disiplini. Ekolojik yönden sağlıklı, dengeli, doğa ile uyum içinde kendini yeniden yaratıp varlığını sürdürülebilir bir yaşam ortamı yaratmanın aracıdır.

Türkiye'de Peyzaj Mimarlığı eğitimi ise, 1933 yılında kurulan Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde "Süs Nebatları Şubesi" ile başlamıştır. Ankara Üniversitesi'nin 1946 yılında kurulması sonrasında, bu kuruluş içinde yer alan Ziraat Fakültesi bünyesinde "Bahçe Mimarisi ve Ağaçlandırma Kürsüsü" ile Peyzaj Mimarlığı eğitiminde yeni bir döneme geçilmiştir. Peyzaj Mimarlığı Bölümü; 1968 yılında eğitime başlamış ve ilk mezunlarını 1973 yılında vermiştir.

Günümüzde Peyzaj Mimarlığı eğitimi, değişik üniversitelerin Ziraat, Orman ve Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakülteleri bünyesinde verilmektedir.

1994 yılı Mayıs'ında TMMOB 33. Genel Kurulu'nda Odaleşme kararımızın çıkması ile Peyzaj Mimarları Odası kurulmuştur. Ülkemizdeki yasalara göre de Peyzaj mimarlığı yapacak meslektaşlarımız odamıza kayıtlı olmak zorunluluğundadır.

İşte bu tanımlarda çalışan meslektaşlarımız için, peyzaj mimarları için çalışma alanları ile ilgili bu çok önemli Sempozyumu'nda değerli bilim insanları ve kamunun çok değerli yöneticileri ile bir arada yol haritasını belirlerken sorunlarımızı da dile getirmiş olacağız.

Doğal ve kültürel peyzajın bir bütün olarak korunması, yönetilmesi ve planlanması konusunda bir çerçeve sözleşmesi olan Avrupa Peyzaj Sözleşmesi ülkemiz tarafından imzalanmış olup, 10.06.2003 tarih ve 4881 no'lu yasa ile TBMM'nce onaylanmıştır.

Bu sözleşmeye göre peyzajın; kültürel, ekolojik, ve sosyal alanlarda kamu yararı taşıdığı, ekonomik faaliyetlerin uygulanmasında korunması, yönetimi ve planlanmasının iş olanaklarına önemli bir kaynak oluşturduğu; doğal ve kültürel mirasın korunması ve yönetilmesi için uluslar arası kabul gören antlaşmalar dikkate alınarak, bölgesel ve mekansal planlama ölçeğinde peyzajın kalite ve çeşitlilik yönünden işbirliğinin önemi vurgulanmaktadır.

Kapitalizm, küreselleşme, sınırsız liberalleşme ve sanayi kapitalizminin tüketim kültürü, insanı doğasına yabancılaştırmakta ve güzellikler karşısındaki duyarlılığını kaybettirmektedir. Maddi olmayan değerler hızla maddi değerlerle yer değiştirmektedir. Peyzaj Mimarlığı açısından ve genel olarak doğal ve kültürel değerlerimiz üzerinde karamsarlık yaratan tüm oluşumlara karşın, bu gün burada bir araya gelen topluluk umut verici ve heyecanlandırıcıdır.

Ülkemiz peyzaj değerlerinin korunması açısından en temel nokta, “ulusal bir politika”nın eksikliğidir. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’nin en can alıcı noktası, imza koyan ülkelerin kendi ulusal peyzaj politikalarını oluşturmalarının gerekliliği üzerine yapılan vurgudur. Ülkemiz yasal ve yönetsel yapısı, farklı ölçek ve boyutlarda, duyarlı ve değerli doğal alanları ve kaynakları korumaya yönelik temel alt yapıya sahiptir. Buna karşın, ulusal bir peyzaj ve daha üst düzeyde ulusal çevre politikaların henüz oluşturulamamış olması önemli bir eksikliklerdir. Bu ise, peyzaja bakışta, uygulamada ve yönetimde bütünlüğün, yönetimlerde birliğin sağlanması yönünde önemli bir engel oluşturmaktadır. Peyzaj mimarlığı eğitim sürecinde edinilen bilgi ve deneyimlerin, uygulama sürecine yansıtılabilmesi ve değerli ülke peyzajının korunabilmesi için; kapsamlı bir peyzaj politikasının oluşturulması ve bu doğrultuda ilgili yasa, yönetmeliklerin gözden geçirilmesi öncelikli sorumluluğumuzdur.

Dileğimiz, planlamanın temel verilerinin tanımlandığı, 3194 sayılı İmar Kanunu, yönetmelikleri ve teknik izah namesinde; ekolojik ve biyolojik veriler ile peyzaj verilerinin bilimsel tanımlamalarının yer alması ve ilgili uluslar arası sözleşmelere de atıfların yapılması, 2873 sayılı Milli Parklar Kanununda olduğu gibi, plan yapmaya yetkili, tüm idarelerin yasal mevzuatlarında da gerekli düzenlemelerin yapılmasıdır.

Öte yandan peyzaj mimarları açısından şu hususu da belirtmek durumundayım: Ülkemizde birçok meslek alanlarında olduğu gibi peyzaj mimarlığı alanında da mesleğin tanımlanması sıkıntısı vardır. Son birkaç yıl içinde TMMOB ortamında odalarımızın ana yönetmeliklerinin ve serbest çalışan üyeleri ile ilgili yönetmeliklerinin hazırlanması, TMMOB ortamında karara bağlanması ile meslek alanlarının tanımlanması ve düzenlenmesi için oldukça mesafe kazanılmıştır. 2006 yılında Peyzaj Mimarları Odamıza ait ana yönetmeliğin ve serbest çalışan üyeleri ile ilgili yönetmeliğin yayımı ile odamızın meslek alanı tanımlanmış ve düzenlenmiştir.

11. TEKSTİL TEKNOLOJİSİ VE KİMYASINDAKİ SON GELİŞMELER SEMPOZYUMU BURSA-31 MAYIS 2007

...

Tekstil teknolojisi ve kimyasındaki son gelişmeler başlıklı bir sempozyumu düzenleyerek bizleri burada buluşturan Kimya Mühendisleri Odası Bursa Şube Yönetim Kurulu ve çalışanlarına da Şube Başkanımız Vahap Sınmaz şahsında teşekkür ediyorum.

Sevgili katılımcılar,

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, 14-29 Nisan mitingleri, 28 Nisan askerlerin e-muhtırası, 367 ile ilgili Anayasa mahkemesi kararı, Temmuz ayında yapılacak erken seçim, İstanbul'da 1 Mayıs günü; yaratılan devlet terörü, Ankara'da patlayan bomba. Bu kelimeler son bir aydır yaşananların kısa özeti. Evet, bizim ülkemiz sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkedir. Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Özetle de biz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak, "bu ülke bu halk bu yaşananlara müstahak değildir" diyoruz. Aydınlık bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için bir meslek örgütü sorumluluğumuzla ve öznesine insanı koyan bir çalışma anlayışı ile meslek alanlarımız üzerinden bu ülke için, bu halk için doğruları söylemeye devam ediyoruz. Sözlerime başlarken bunları ifade etmek durumundayım.

...

Sevgili katılımcılar,

Biz çalışmalarımızı, kesişme noktaları çok olan iki ana eksen de yürütüyoruz:

Birincisi: Mesleğimiz ile ilgili alanlarda, enerjiden ormancılığa, ziraattan, kentleşmeye, sanayileşmeden, yer bilimlerine kadar tüm mühendislik alanlarında, ülke gerçeklerini tanımlamaya çalışıyoruz. Sorunları tespit ediyor, bunlara karşı aydınlık bir Türkiye için çözüm yollarını öneriyoruz.

İkincisi: Mesleki denetimin vazgeçilmez ön koşulu olarak gördüğümüz bir çalışmayı, üyelerin uzmanlaşması ve belgelenmesine yönelik çalışmaları sürdürüyoruz.

İşte bu sempozyum ve benzerleri bu çabalarımızın gerçekleşmesine yönelik çalışmaların önemli bir kesişme noktasını oluşturuyor. Bu çalışmalarda bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcayarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşılabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşılıyor. Öte yandan meslek alanı ve sektör ile ilgili ülke gerçekleri ve sorunlar yapılan panellerde, açık oturumlarda konunun tarafları bir araya getirilerek, ortaya konuluyor.

Bu etkinliğimiz de sektörün sorunlarının ortaya konulmasında önemli bir işlevi yerine getirecektir. Buna eminim.

Odamız tarafından düzenlenen bu etkinliğimizin düzenleyicilerinin, bilgiyi bizimle paylaşacak bilim insanlarının ve uzmanların, panelde görüşlerini bizimle paylaşacak konuşmacıların ellerine, yüreklerine, beyinlerine sağlıklar diliyorum. Bilim insanlarının,

uzmanların yoğun emekle hazırladıkları bildiriler, siz katılımcıların katkıları, panel konuşmaları ve bunların sonucunda hazırlanacak etkinlik sonuç bildirisinin ilgililerince ve siyasal iktidarca önemsenmesi gerektiğini ifade ediyorum. Odamız bu görüşlerin takipçisi olacaktır. Bunu biliyorum.

Sevgili Katılımcılar,

Ülkemizdeki tekstil (ve hazır giyim/konfeksiyon) sektörü; teknoloji düzeyi, ekonomik etkinliği ve sosyal etkileşimi itibarı ile ülkenin önde gelen sosyo-ekonomik faaliyet alanlarından biridir.

Tekstil sektörümüz; gelişmiş tekstil konfeksiyon altyapısı ve yeterli deneyimi, uluslar arası rekabet deneyimi, hammadde ve malzeme zenginliği, ürün ve süreç çeşitliliğindeki zenginlik, teknolojiye ve moda uyum becerisi, genç ve eğitilebilir ülke nüfusu ve ülke istihdamına büyük katkısı gibi tüm bu olumlu yaklaşımlara karşın, öz kaynak yetersizliği, yüksek girdi maliyetleri, ülke dışı üretim organizasyonlarının yeterli ölçüde geliştirilememesi, bürokratik mevzuatın ağırlığı, kayıt dışı ekonominin büyüklüğü, tekstil ve konfeksiyon sanayileri arasında gerekli sinerjinin bulunmaması, AR-GE eksikliği, üniversite-sanayi ve meslek kuruluşları arasındaki ilişkinin yetersizliği, sektörel ilişki ve veri tabanı eksikliği, sektöre yönelik yönlendirici strateji ve politika eksikliği, çağdaş bir eğitim sisteminin bulunmaması, teknoloji üretilememesi ve tekstil makinaları sanayisinin zayıflığı gibi pek çok konuda eksikleri bulunmaktadır.

Tekstil sanayisinin ülke ekonomisinde ve dünya pazarlarındaki etkinliğini sürdürmesi, bu etkinliğin yeni alanlara ve ürünlere yayılması, tekstil makinaları ve teknolojileri üretimine ve AR-GE çalışmalarına gerekli önemin verilmesi ile gerçekleştirilebileceği oldukça açıktır.

Gümrük Birliği ile AB'de yeni pazar imkanları elde edeceği yanlışlamasını yaşayan sanayimiz, geçen 10 yıl içerisinde 50 milyar ABD dolarından daha fazla değerde AB teknolojisi ve altyapısına yatırım yapmıştır. Ancak bu yatırımlar makro bir programa, planlama ve fizibiliteye dayanmadığı için ne yazık ki sonuç olumsuz olmuş, ölü yatırımlara dönüşmüştür. Bir çok alt dala aşırı yatırım yapılırken, bazı dallara ise hiç yatırım yapılmamış, ülkemiz ithal makina ile dolmuştur.

Türkiye'nin uzun vadeli bir tekstil politikasının olmaması, tekstil için bir master planının bulunmaması, sektörle ilgili işlerin devlet nezdinde dağınık bir şekilde ve farklı Bakanlıklarda Daire Başkanlıkları düzeyinde ele alınması, tekstilin alt sektörleri arasında bir koordinasyonun olmaması, sorunların çözümü yerine çözümsüzlüklerin üretiliyor olması sonucu, krizlerden en fazla etkilenen sanayi sektörlerimiz arasında tekstil sanayi gelmektedir. Bu gerçeklerden hareketle söz konusu sahipsizliğe, başıboşluğa, koordinasyonsuzluğa son verilmeli; uzun vadeli bir ulusal tekstil politikası çerçevesinde öncelikler tespit edilmeli ve çözümler üretilmelidir.

Ayrıca;

- AB tekstil ve konfeksiyon ürünlerindeki çok düşük gümrük tarifeleri, ülkemiz menfaatlerini yok etmektedir. Tekstil sektörünü koruyucu önlemler alınmalıdır.
- Eğitim, finansman, ulaşım ve hukuki düzenlemeler konusunda uluslararası rekabeti ülkemiz lehine artırıcı koruyucu ulusal vizyon ve alt yapı oluşturulmalıdır.
- Teknoloji seçimi, üretim verimliliği ve pazarlama gibi konularda kamu, doğru ve güvenilir

bilgi üreterek bunu sektörle paylaşmalı ve ekonomiyi yönlendirmelidir.

- Devlet iktisadi ve sosyal alanlardaki uzun dönemli tercihlerini belirlemelidir. - Genel olarak imalat sanayi özel olarak da tekstil makinaları ile teknik tekstil teknoloji ve yatırımları kamu tarafından planlanmalı ve gerekli teşvikler devreye sokulmalıdır.

- Farklı disiplinlerden oluşan AR-GE, özellikle modelleme, simülasyon, tasarım, örnekleme, görüntüleme, kalite algılama ve kontrol, çok kullanımlı ve amaçlı malzeme, biomalzeme üretimi, çevreci teknolojiler, süreç otomasyonu teknolojileri, nano teknoloji gibi projelere yönelim geliştirilmelidir.

- Sektörde mühendislik ve eğitilmiş işgücü unsurları ihmal edilmemeli, sektörün farklı alanlarına yönelik mühendis istihdamı sağlanmalıdır.

- Tekstil ve konfeksiyon sanayinde AR-GE Enstitüsü kurulmalı, bu enstitü aracılığıyla sektör-üniversite-meslek kuruluşları arasında işbirliği geliştirilmeli, AR-GE çalışmalarını ivedilikle yapılmalıdır.

- Büyük bir tekstil ve konfeksiyon sanayine sahip olan ülkemiz; tekstil teknolojisi ve makinalarının geliştirilmesi ve üretilmesinde önemli bir varlık gösterememektedir. Ülkemizde KOBİ niteliğinde tekstil makina imalatçısı vardır. AR-GE departmanı olmayan veya yeterli düzeyde olmayan birçok firma taklit yoluyla üretim yapmaktadır. Kalite ve üretkenliği artırıcı özel makinalar yapan yatırımlar ile ihtisaslaşmış ve gerçek AR-GE departmanlarına sahip makina imalatçıları desteklenmelidir.

- Üniversite, sanayi, meslek kuruluşları arasında işbirliği oluşturulmalı ve geliştirilmelidir.

- Eğitim ve istihdam arasında eşgüdüm sağlanarak ülke düzeyinde çağdaş bilgi ve becerilerle donanmış bir işgücü oluşturulmalı ve sosyal politikalar benimsenmelidir.

- Yanlış uygulanan teşvik politikaları sonucu bazı tekstil alt sektörlerinde aşırı kapasitele- rin (arz fazlasının) oluşmasına neden olmaktadır. Bu nedenle teşvik politikaları yeniden gözden geçirilmeli ve düzenlenmelidir.

- Çevreci bir üretim yapılmasında, ulusal bir çevre-gözetim ve kontrol sisteminin oluşturulmasında ve yaygınlaştırılmasında sektör öncü rolü üstlenmeli ve desteklenmelidir.

- Firmalar; ürünlerinin tanıtımında etkili olmalıdırlar. Ürünün kendisi, markası başlı başına bir tanıtım aracıdır. Ürün tanıtımında; broşürler, kataloglar, Web sayfası, örnekler, fuarlar vb. tanıtım araçları etkin bir şekilde kullanılmalı ve desteklenmelidir.

- Katma değeri yüksek ürün pazarında, tüketiciyi çekecek yeni ürün tasarımını, kalitenin, kaliteyi markaya dönüştürmenin ve bu markayı uluslar arası alanda tutundurmanın önemi son derece büyüktür. Bunun için firmaların tasarım ve markalaşma çalışmaları süreklilik kazanmalı ve desteklenmelidir.

Tekstil Teknolojisi ve Kimyasındaki son Gelişmeler Sempozyumunun niteliği ve niceliği ile çağdaş, demokratik, sanayileşen ve üreten bir Türkiye yaratılması sürecine katkıda bulunacağına inanıyorum.

TÜRKİYE 20. ULUSLARARASI MADENCİLİK KONGRESİ ANKARA- 6 HAZİRAN 2007

...

Sevgili Katılımcılar,

Türkiye madencilik sektörünün 1980'li yıllara kadar sürdürdüğü kamu ağırlıklı yapısı, bu tarihten sonra, gerek kamu madencilik kuruluşlarına gerekli olan yatırımların yapılmaması, gerekse kapatma ya da özelleştirmeler yoluyla özel sektör ağırlıklı bir yapıya dönüşmüştür. Kamu işletmelerinin verimsizliğe neden olduğu, bununla beraber, piyasa mekanizması içerisinde kaynakların etkin kullanımının sağlanacağı iddia edilmiş, özelleştirmeler ile rekabetin sağlanacağı, maliyetler ve fiyatların düşeceği, ekonomik verimliliğin arttığı bir yapı öngörülmüştür. Madencilik sektörü için gerekli olan yerli ya da yabancı sermayenin bu yolla temin edilebileceği, özel sektör dinamizmi ile ülkemiz madencilik sektörünün hızla gelişeceği iddia edilmiştir. Bu varsayımlar ile madencilik sektöründe kamu girişimciliğinden vazgeçilmiş, kamunun elindeki işletmeler özel sektöre devredilmek suretiyle madencilik sektöründe yapısal dönüşüm sağlanmıştır. Bu dönüşüm sonucu, bugün, kömür ve borlar dışında kalan madencilik alanında kamunun kayda değer bir üretimi bulunmamaktadır.

Türkiye madenlerini aramaktan vazgeçmiştir. Kamu madencilik kuruluşları giderek küçültülmüş, yatırım yapılmamak suretiyle eskimeye ve verimsizliğe terk edilmiştir. Madencilik sektörüne finans sağlayan Etibank Bankacılık yok edilmiştir.

Madencilik sektöründe, kamu mülkiyetinin özel sektöre devrinin, ekonomide etkinlik ve verimliliği sağlamak için yeterli olmadığı görülmektedir. Gerçek sorunlar göz ardı edilirken, çözümün sadece mülkiyet devrinde aranması, bilimsellikten son derece uzak bir yaklaşım olarak önümüzde durmaktadır.

Madenlerimiz, çok büyük oranda hammadde olarak dışarıya satılmakta olup, sanayiye dönük kullanımları sınırlı kalmaktadır. Özelleştirme, bu sorunu çözmeye yönelik bir girişim değildir. Gerçek sorun yine çözümsüz kalmaktadır.

20.sini yaptığımız kongremizin geçmişinde Odamız sektöre ilişkin görüşlerini her kongre sonunda bir sonuç bildirgesini kamuoyunun bilgisine sunmuştur. Oda başkanım da konuyu burada özlü bir şekilde ortaya koydu. Ben de özellikle söylenenlerin bir kere daha altını çizmede yarar görüyorum:

Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı, öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim arttırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Sektörde hammadde ihracatı engellenmeli, madencilik üretimlerini sanayi ürünlerine dönüştüren entegre projeler teşvik edilmelidir.

Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, her şeyden önce bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilmeli, bilimsel bilgi ile desteklenmeyen söylem ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır.

Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Bu amaçla Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılarak, uzun yıllardır ihmal edilen maden aramaları konusunda yeniden lokomotif kuruluş konumuna getirilmelidir. Bu amaçla MTA'ya gereken kaynak ayrılmalıdır.

Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur. Bilim ve teknoloji politikaları oluşturulmalı, madencilik sektörü bu politikalar içerisinde yerini almalıdır.

Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir. Sektörde teknik eleman istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gerekmektedir.

Her maden işletme faaliyeti için en az bir maden mühendisinin istihdamı zorunlu olmalıdır.

Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır.

Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişiminden başarı şansı beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi; devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin yapıcı işbirliği ile mümkündür. Söz konusu tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının başarılı olması mümkün görülmemektedir.

Sevgili katılımcılar,

Türkiye 20. Uluslararası Madencilik Kongresi'nin niteliği ve niceliği ile çağdaş, demokratik, sanayileşen ve üreten bir Türkiye yaratılması sürecine katkıda bulunacağına inanıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TMMOB ÇEVRE SEMPOZYUMU ANKARA- 8 HAZİRAN 2007

...

Sevgili arkadaşlar,

Gün geçmiyor ki çevre konusunda yeni raporlar ve yeni durum değerlendirmeleri çıkmasın ortaya. Her rapor çevre açısından durumun pek parlak olmadığını, özellikle küresel iklim değişikliği ve küresel ısınma konusunda var olan ve gelecekteki durumu ortaya koyuyor.

Çok sayıda rapor ve bilgi elimize ulaşıyor ve bunların hepsi, dünyanın gerçekten değişmekte olduğunu ve bu değişimin tahmin edilenlerden daha da hızlı olduğunu kanıtlar nitelikte. Nerede ise her rapor değişimin gerçekten yaşanıyor olmasına ve iklimdeki değişimin artık asla inkâr edilemez durumda olduğuna vurgu yapıyor. Daha da önemlisi bu değişimin etkileri şimdiye kadar düşündüğümüzden daha ciddi olabilir, daha ağır sonuçlara yol açabilir ifadesi de bir başka vurgu olarak karşımıza çıkıyor. Şimdiye kadarki bulgularımızla tahmin ettiğimiz sonuçlardan daha farklı ve daha ağır sonuçlar yaratabilir olması da bir başka vurgu konusu. Çevre sorunu nerede ise küresel iklim değişikliğine ve küresel ısınmaya indirgenmiş durumda.

“Biz daha yeşil ve daha iyi bir dünyayı para ile satın alabiliriz” şeklinde söylenen söz; son zamanların en büyük bilimsel aldatmacalarından biridir. Çünkü aslında tek çözüm, fosil kaynakların ürettiği karbonu havaya karışmadan, saçılmadan toprakta tutabilmektir. Bunun dışında her şey bu işten kaçıştır. Gündemde tutulan emisyon ticareti, önemli oranda azaltma sağlamıyor, aynı zamanda kirliliği, çevre sorununu bir mal haline getirmiş oluyor, kazanç sağlanacak bir mal haline getirmiş oluyor.

Sevgili arkadaşlar,

5-16 Haziran 1972 tarihleri arasında Stockholm’de toplanan Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı, çevrenin korunması ve geliştirilmesi düşüncesini dünyadaki bütün insanlara aşılacak, onlara yol gösterecek ortak karar ve görüşlere gereksinim duyulduğunu dikkate alarak, şunları söylemişti:

“İnsan hem kendisine, maddi destek olan akılsal, ahlaksal, toplumsal ve ruhsal gelişimini sağlayan çevresinin yarattığı, hem de onu tahrip eden bir varlıktır. Bu gezegen üzerinde uzun ve güç gelişimi sırasında insanoğlu artık, bilim ve tekniğin hızlı gelişmesiyle çevresini sayısız yöntemlerle tahmin edilemeyecek ölçüde değiştirerek bir güç elde etmiştir. Çevre her iki yönüyle de yani hem doğal çevre, hem de insan yapısı çevre olarak insanoğlunun esenliği ve temel insan haklarından yararlanması, hatta yaşamın kendisi için gereklidir.”

Konferans suçluyu da bulmuştu. Şöyle yazmışlardı.

“Gelişmekte olan ülkelerde çevre sorunlarının çoğu, az gelişmişlikten kaynaklanmaktadır. Milyonlarca insan normal yaşam düzeylerini çok altında, yeterli besin, giyecek, barınak, eğitim, sağlık ve temizlikten yoksun olarak yaşamını sürdürüyor. Bunun içindir ki, gelişmekte olan ülkeler bütün çabalarını kalkınmaya yönelmeli, fakat bu arada çevreyi koruma ve geliştirmenin hem bir hak, hem de bir zorunluluk olduğunu akıldan çıkarmamalıdır. Yine aynı amaçla, endüstrileşmiş ülkeler de kendileriyle gelişmekte olan ülkeler arasındaki

farkı kapatmaya çalışmaldırlar. Gelişmiş ülkelerde çevre sorunları, genellikle endüstrileşme ve teknolojik ilerlemeden kaynaklanmaktadır.” Konferansın temel ilkeler kısmı da aynı konuda ısrar etmişti: “ Çevre sorunları azgelişmişlikten kaynaklanmakta, doğal yıkım olayları ciddi sorunlar yaratmaktadır. Bu sorunlar, en iyi biçimde gelişmekte olan ülkelerin kendi çabalarına büyük maddi ve teknolojik yardımlarla katkıda bulunarak kalkınmanın hızlandırılmasıyla iyileştirilebilir ve böyle bir yardım da gereklidir.”

İyi niyetle yola çıkıldığı açık olan ama sonuçta, çağımızda çevresel yıkımın birinci dereceden sorumlusu olan gelişmiş ülkeler masum bir pozisyona gelebilmekte, bizimde dahil olduğumuz kibar bir ifade ile “gelişmekte olan ülkeler” denilenler daha çok suçlanmaktadır. Çevreyi daha az kirleten bizler üzerinden de emisyon ticaretinin yolları yaratılmakta, bunun üzerinden bile kazanç yolları aranmaktadır.

Şimdi biz de diyoruz ki:

Sürdürülebilir bir büyüme ve kalkınma, sürdürülebilir bir çevre politikası ile gerçekleşmelidir. Bu da her boyutu ile planlı bir kalkınma ve sanayileşme politikası demektir. Gelişmiş olan ülkelerin bıraktığı çöp teknolojilerin yolu tıkanmalı, enerji yoğunluğu daha az, yüksek teknoloji oranı yani katma değeri yüksek teknolojik yatırımların önü açılmalıdır.

Mimarlar Odamız 5 Haziran Dünya Çevre Günü ile ilgili yayımladığı mesajda “küresel iklim değişikliği artık bir tartışma değil bütün insanlığın ortak temel gündemi olmalıdır” diyor.

Odamız: “Toplam emisyonuna katkı açısından dünya sıralamasında en başlarda olmamasına karşın, iklim değişikliğinin en önemli belirleyicisi olan karbondioksit emisyonunun artış hızı açısından başta gelen ülkelerden biriyiz ve açıkça çölleşme tehdidini doğrudan yaşayan bir coğrafyadayız. Hızlı nüfus artışı ve buna bağlı olarak hızlı kentleşme, fosil yakıtla bağımlı bir ulaştırma politikasını uygulamamız, doğal kaynakların bizden sonraki nesillerin de yararlanacağı düşünülmeden sorumsuzca kullanılması, doğal çevrenin üç önemli bileşeni olan hava/toprak/suyun kirletilmesinin bir hak olarak görülmesi, önlemlerin çoğunlukla kâğıt üzerinde kalması ve yok sayılması, eğitim süreçlerinde çevre duyarlılığına yer verilmemesi, çevreyle olan ilişkilerimizdeki önemli handikaplardır.” diyor ve uyarıyor: “Dünyamızı geri dönüşü olmayan bu yola sürükleyenler, yaptıkları tüketim toplumunun geleceği olmadığını ve bizden sonraki nesillerin yaşama haklarını ellerinden aldıklarını bilmelidirler. Unutulmamalıdır ki gideceğimiz başka bir dünya bulunmamaktadır.”

Peyzaj Mimarları Odası 5 Haziran Dünya Çevre Gününde şunları söyledi:

Çevre sorunlarının uluslararası boyutta ilk değerlendirmesinin yapıldığı Konferansın ve Ortak Geleceğimiz adlı deklarasyonun yapılmasının üzerinden 35 yıl geçti. Giderek büyüyen çevre sorunlarının hem bölgesel hem de uluslararası alanlara yayılması nedeniyle, ülkeler arasında bir işbirliğinin yapılması ve uluslararası kuruluşların ortak hareket etme zorunluluğunun doğduğunun altına imza atarak, hükümetleri çevrenin korunması için ortak çaba göstermeye çağırılmışlardı. Sözde gelişmiş ülkelerin, çifte standartlı politikaları yüzünden beklenen olumlu gelişme bir türlü gerçekleşmemiş, küreselleşme adıyla tüm insanlığa dayatılan vahşi kapitalist program, ne yazık ki aradan geçen 35 yıla karşın çevre sorunlarını hızla artmıştır. Tüm dünyada yaşanan bu olumsuzluklara paralel olarak ülkemizde de iktidarda bulunan hükümetler ve son olarak da AKP Hükümeti, çıkardığı yasalarla, pek çok konuda gerekli önlemleri almayarak çevrede yaşanan olumsuzlukları göz ardı

etti. Küreselleşme kapsamında gerçekleştirilen kirli teknoloji transferinin önünü açmak, kirletenlere daha fazla olanak tanımak için Yeni Çevre Yasası TBMM den çıkartılmıştır. AKP Hükümeti, çıkardığı yasalarla, yaptığı düzenlemelerle, çevremizde, ormanlarımızda, kırsal ve kentsel yerleşmelerimizde onarılamayacak, yıkımlara yol açabilecek düzenlemeler yapan bir hükümet olarak tarihteki yerini alacaktır. İnsanı, doğayı, yaşamı yok sayanlar, bir gün sağlıklı bir çevrede yaşamının kendiniz için de olmazsa olmaz olduğunu anladığınızda her şey için çok geç olabilir!”

Şehir Plancıları Odamız “Çevre Günü”nde çevrenin talanına devam ediliyor” dedi.

Odamız şunları söylüyor: “Çevre tahribatı ve kamu arazilerinin yağması” yasayla engellenmesi gerekirken bugünlerde çıkarılan yasalarla daha da olanaklı kılınmaktadır. Yaşanabilir, yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı doğal ortamlarda ve yerleşmelerde nefes almak gün geçtikçe zorlaşmaktadır. Seçim ortamına girmiş olduğumuz bu günlerde yangından mal kaçırır gibi çıkarılan, seçim yatırımı ve popülizm kokan yasalarla “çevre ve ekolojik değerlerimiz”, küreselleşme, sermayenin çıkarları, rant ekonomisi, parçacı imar afları ile yağmalanmakta, doğal ortamlar yok edilmektedir. Yerleşmeler çevreye duyarlı, çevreyi koruyan ve yaşatan planlama anlayışına aykırı şekilde gelişiyor. Şehircilik, planlama ile ilgili kurumlar içleri boşaltılarak lağvedilirken, plansızlık ve hukuksuzluk dayatılıyor. Tarım toprakları, ormanlar, kıyılar, meralar, su kaynakları, kültürel varlıklar planlama ilkelerine ve kamu yararına aykırı yapılaşmaya açılarak, piyasa faaliyeti haline getirilerek metalaştırılıyor. Son dönemde yasalaşan ya da TBMM gündeminde yasa ya da yasa değişikliği tasarısı ve teklifleri, çevre değerleri ve ülke kaynakları açısından son derece olumsuz sonuçlar verebilecek düzenlemelerle dikkat çekmektedir. Bu düzenlemelere verilebilecek en son örnekler, Kıyı Kanununda yapılmak istenen değişikliklerle orman ve kıyı alanlarının talanı anlamına gelebilecek önergeler ve Mera Kanununda yapılan değişikliklerdir.

Küresel ısınmadan başlayan ve yapı ölçeğindeki kirliliklere kadar uzanan çevresel sorunların tek tek çözülmesi ile istenen amaca ulaşmak mümkün değildir. Çevre sorunları birbirleriyle ilişkileri noktasında bütünlüklü, diğer kullanım kararları ile dengeli bir biçimde ele alınan fiziksel planlama kararları ile çözümlenebilir. Doğal, toplumsal, ekonomik ve kültürel ortamın korunup yaşatılması ve sürdürülmesi yönetim, finansman, uygulama boyutunu bir kentleşme ve yerleşme politikası çerçevesinde ele alan planlama ile sağlanır. Bu noktada Şehir Plancıları Odası orman, kıyı, mera gibi çevresel değerlerin korunmasında, yaşatılmasında, yönetiminde toplum ve kamu yararını savunmada her zaman olduğu gibi kararlıdır.

Makina Mühendisleri Odamız da 5 Haziran Dünya Çevre Gününde “Yaşanabilir Bir Dünya ve Yaşanabilir Bir Türkiye” İstemi Yaygınlaşmalıdır. Dünyanın Ekolojik Dengelerinin Sarsılmasının Faturası Modernleşme ve Sanayileşmeye Değil, Dizginsiz Azami Kâr Güdüsüne Çıkarılmalıdır” dedi ve uyardı:

“Günümüzde yeryüzü ile evrenin evrimine özgü sorunlar, izlenen yanlış sanayi ve çevre politikaları, savaşlar ve enerji kaynaklarının yanlış kullanımı sonucu canlı ve cansız doğa büyük bir bozulma sürecini yaşamaktadır. Bu bağlamda atmosferdeki karbondioksit oranının artışının sebep olduğu küresel ısınma, ozon tabakasındaki deliğin büyümesi ve enerji kaynaklarının bütününün yeterince değerlendirilmemesi sonucu iklim değişiklikleri yaşanmaktadır. Dünyanın kimi yerlerinde kuraklık yaygınlaşırken kimi bölgelerinin sel altında kalma tehlikesi bulunmakta, nükleer kirlilik, endüstriyel kirlilik, sulardaki yaşamın zarar

görmesi, su kaynaklarının aşırı kullanımı ve kirlenmesi, ormansızlaşma, tarım alanlarındaki verimliliğin azalması, çarpık ve sağlıklısız, ranta dayalı plansız yapılaşma ve kentleşme, su ve kanalizasyon ile kentlerin çöp sorunu, gürültü kirliliği ve nihayetinde cilt kanseri artışı ve daha bir dizi çok denklemli sorun ile karşı karşıya kalınmaktadır.

Bütün bu sorunlar, insan yaşamı ve dünyanın ekolojik dengelerinin sarsılması sonucunu üretmektedir. Bu sorunların temel nedeni, insanların sağlıklı, temiz bir çevre ve doğada yaşamlarının en temel ve doğal hakları olduğunun sermaye egemenliği ve azami kâr güdüsü tarafından yadsınmasıdır.

Oysa doğru bir planlama ile çevre sorunlarını en aza indirecek bir sanayileşme ve kalkınma mümkündür. Sanayileşme, sanayinin hızlı ve kesintisiz gelişimini dile getiren tarihsel ve toplumsal bir ekonomik hareket olarak, teknoloji ve enerji dahil çevre yönetimi politikası ile kalkınma, bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. Başka türlü insanca bir yaşam geliştirmek imkanı bulunmamaktadır. Ancak böylece, teknoloji-sanayileşme ve çevre politikaları arasında bir uyum kurulabilecektir. İnsan ve çevreyi eksen alan, çevre yönetimi ile bütünlüklü bir planlamaya yönelinmeli; üniversiteler, meslek odaları ve ilgili tüm kesimlerin katılımları ile ulusal sanayi, enerji ve çevre politikaları oluşturulmalı; çevrenin ve doğal hayatın korunmasına ilişkin gerekli araştırma ve planlamalar yapılmalı; tarım alanlarına sanayi tesisleri kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalanmasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm proje ve teknolojileri kullanılmalıdır”

Çevre Mühendisleri Odamızın da “Çevre”nin 2007 Seçimi, Çevre Mühendisleri Odası 2007 Çevre Durum başlıklı raporu bir siyasal belge olarak kamuoyuna sunuldu. Eriyen Buz - Sıcak Bir Konu?, Küresel Bulgular, Ekolojik Kriz, Nüfus, Açlık ve Barınma, Su ve Yaşam, Küresel İklim Değişikliği, Enerji Politikaları Çıkmazı, Türkiye’nin 2007 “Çevresi” ara başlıkları olan bu rapor çevreye duyarlı her kesim tarafından dikkate alınmak durumundadır.

Çevre Mühendisleri Odamız “Böyle bir ortamda, ülkemizin ve dünyamızın içinde bulunduğu karanlık küreselleşme “çağında”... Dünya Çevre Günü’nü Kutla(ya)mıyoruz!” diyor. “Dünyada ve Ülkemizde, Yaşama ve Geleceğe Sahip Çıkma Anlayışı İle, Çevre Sorunlarının Yaşandığı Her Yerde, Doğanın Tahrip Edildiği Her Ortamda, Yaşanabilir Bir Dünya ve Ülke Özlemi İle Mücadelemizi Sürdürmekte Kararlı ve Israrlıyız...” diyor.

Sevgili arkadaşlar,

Şimdi açılışını gerçekleştirdiğimiz ve içini hep birlikte dolduracağımız bu çevre sempozyumu, TMMOB’nin bu alanda düzenlediği kapsamlı ilk etkinliktir. Bu ilk etkinlik, TMMOB’nin ve Odalarının bilgi birikiminin, yıllar içinde oluşan politika ve yaklaşımlarının, çevre sorunları alanındaki yansımalarının kamuoyu ile buluşmasının ve bu noktada geleceğe dair ortak karar ve politikaların oluşturulması yönünde önemli bir adımdır.

Sempozyum, çevre politikası kavramı üzerinde tüm ilgililerle tartışmayı ve buradan hareketle, kamu yararını öne çıkaran bir çevre politikası için ipuçlarını ortaya çıkarmayı amaçladığını beyan etmişti. Sempozyum çalışmalarının bu amacı gerçekleştireceğine olan inancım sonsuzdur.

Gösterdiğiniz sabıra teşekkür ediyorum, bu duygularla hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

HALDUN ÖZEN ANMASI / HKMO ANKARA ŞUBESİ ANKARA- 8 HAZİRAN 2007

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

5 Mayıs 2002’de kaybettiğimiz Dr. Haldun Özen’in mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının örgütlenmesinde, özerk demokratik üniversite mücadelesinde, 1402’liklerin haklarının aranmasında ve insan hakları savunuculuğunda gösterdiği inanç ve kararlılık, ölümünün 5.yılında da bizi burada topladı. Sevgili Haldun Özeni sevgiyle ve saygıyla anıyoruz.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, geniş katımlı Cumhuriyet mitingleri, 28 Nisan askerlerin e-muhtırası, 367 ile ilgili Anayasa mahkemesi kararı, Temmuz ayında yapılacak erken seçim, İstanbul’da 1 Mayıs günü yaratılan terör ortamı, Ankara’da patlayan bomba, Tunceli karakol baskını, Cumhurbaşkanlığı konusunda anayasa değişiklikleri, Meclisin son gününde çıkarıliveren yasalar. Bu kelimeler son bir aydır yaşananların kısa özeti.

Evet, bizim ülkemiz sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkedir. Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Değişmeyen 12 Eylülün anti demokratik anayasa maddeleri, Siyasal partiler yasası. Seçim yasası. Kaldırılmayan seçim barajları. Birbirinden farkı olmayan, ABD’ci, İMF’ci siyasal partiler. Parti başkanlarının iki dudağı arasında belirlenen milletin vekilleri.

Tüm bunlara karşı özetle de biz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak, “bu ülke bu halk bu yaşananlara müstahak değildir” diyoruz. Aydınlık bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için bir meslek örgütü sorumluluğumuzla ve öznesine insanı koyan bir çalışma anlayışı ile meslek alanlarımız üzerinden bu ülke için, bu halk için doğruları söylemeye devam ediyoruz.

Evet, Türkiye zor bir dönemden geçiyor. Siyasette, ekonomide, sokaklarda ve toplumsal yaşamın her alanında gerilim ve kriz giderek tırmanıyor. Tırmanan bu gerilim, ne öncekilerin bir tekrarından öte olmayan bir erken seçimle, ne de herhangi bir geçici düzenlemeyle aşılabılır. İçinden geçmekte olduğumuz kriz, 12 Eylül’den bu yana bizlere dayatılan yaşam biçiminin, siyaset tarzının, ekonomik politikaların ürünüdür. Dolayısıyla krizi aşmanın yegâne yolu, “12 Eylül Hukuku”nun ve ülkemizde yarattığı toplumsal, siyasi ve ekonomik erozyonun yaşamımızın her alanından çıkarılmasıdır.

Halkımıza dayatılan sahte çözümlerin çıkmaz yol olduğunu, ırkçılığa varan milliyetçi söylemlerin, sosyal ve siyasal yaşamı din temelli anlayışa göre kurgulamak isteyenlerin ülkemizi içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklediklerini, bu kaostan çıkış yolunun demokrasi dışı yöntemlerle olamayacağını bir kez daha ifade ediyoruz.

12 Eylül hukukunun somut ve yaşayan örneklerinden biri de YÖK sistemidir. Ülkemizde sürdürülmeye ve yaratılmaya çalışılan sanal bir kamplaşmanın bir parçası olarak laik ve cumhuriyetçi bir konumda durur gibi gözükten YÖK, kimilerince meşrulaştırılmaya çalışmaktadır.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ankara Şubemiz “Dr. Haldun Özen Toplantıları” başlığı altında düzenlediği etkinliklerin üçüncüsünde 12 Eylül hukukunun en önemli

miraslarından olan YÖK'ü ve kurucusu İhsan Doğramacı'ya verilen TBMM Onur Ödülü'nü tartışmayı amaçlamıştır.

Şubemiz çok doğru ve yerinde bir karar almıştır. Çünkü 1402 sayılı yasanın üniversitelerde uygulanmasında sorumluluk taşıyan, bilimsel kimliği yıllarca tartışılan, üniversitemiz üzerine karabasan gibi çöken YÖK'ün baş mimarı İhsan Doğramacı'ya verilen TBMM Onur Ödülü toplum vicdanını zedelemiştir.

İşte biz, buna karşılık olarak, unutturulmaya ve aklanmaya çalışılan bir dönemin yaşantılarını birinci dereceden belgeleyen ve özerk ve demokratik üniversite mücadelesinden yaşamı boyunca vazgeçmeyen sevgili Dr. Haldun Özen'i bu yıl bu konu üzerinden anıyoruz.

Sevgili arkadaşlar,

Sevgili Haldun Özen'i anarken onunla birlikte üniversite operasyonunu ve 1402 uygulamasını sarsılmaz azim ve iradeleri ile aşan dostlarımıza ve gerçek bilim insanlarına da sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz.

TMMOB ve odaları yıllardır söylüyor, bir kez daha buradan söylüyoruz: YÖK tüm kurum ve uygulamalarıyla kaldırılmalıdır. Üniversitelerarası kurul ve üniversiteler, özerk ve demokratik bir anlayış temelinde yeniden düzenlenmelidir. Üniversitelerin bütün bileşenlerinin yönetim ve karar süreçlerine katılımları güvenceye alınmalıdır. Üniversitenin üç temel bileşeni olan öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite çalışanlarının üniversite yönetimine katılımları sağlanmalıdır.

Biz, üniversiteler, üniversite bileşenlerindedir diyoruz... Biz eşit, parasız, demokratik, bilimsel eğitim istiyoruz... Biz yaşasın özerk ve demokratik üniversite mücadelesi diyoruz...

Sevgili Haldun Özen'in şahsında selam olsun bu uğurda mücadele eden, her türlü zorluğa ve zorbalığa göğüs geren arkadaşlarımıza, dostlarımıza. Onların mücadelesi yolumuzu aydınlatıyor.

Sizler de iyi ki varsınız, iyi ki geldiniz buraya. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

TMMOB VE ODALAR DENETLEME KURULLARI ORTAK TOPLANTISI ANKARA- 10 HAZİRAN 2007

...

Bu toplantı, hem yönetmeliğimiz gereği hem de TMMOB Denetleme Kurulunun talebi doğrultusunda TMMOB Denetleme Kurulu ile Odalar Denetleme Kurulu Üyeleri arasında bilgi ve görüş alışverişi için düzenlendi.

Bu toplantının katılımcıları arasında TMMOB ve Oda Denetleme Kurulu üyelerinin dışında bağlı odalarımızın yönetim kurulu üyelerinden birer üye de bulunmakta.

Denetleme Kurulumuzun talebi ile Birlik Sayman Üyemiz Selçuk Uluata'nın kolaylaştırıcılığında Denetleme Kurulu üyeleri ve Oda Saymanları ile yapılan toplantılar bu günün programını oluşturdu.

Buradaki konuşmalar kayıt altına alınacak ve sonra kitaplaştırılacak. Konuşmaların ve alınabilecek sonuçların daha etkin, daha demokratik ve daha işlevsel bir TMMOB için çok önemli olacağına tüm samimiyetimle inanıyorum.

Aslında bu toplantı TMMOB'nin “birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme” anlayışına da denk gelmektedir.

2003 yılında TMMOB ortamında gerçekleştirilen Mühendislik Mimarlık Kurultayında hepimizi bağlayan temel ilkelerimiz ve çalışma anlayışımızda tam da bu konu vurgulanmıştı.

Hatırlayalım:

Temel İlkeler'de “TMMOB ve bağlı Odaları mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni” teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamının aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte, mühendis ve mimarların meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.” demiştik.

Çalışma Anlayışımız da şu şekilde tanımlanmıştır:

TMMOB ve bağlı Odalar toplumdan soyutlanmış “seçkin” mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan, temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme , birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelik, rant gruplarının otoriter, sıvanamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren, Profesyonellerin ve uzmanların örgütü anlayışını reddeden, aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten, Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine, her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya hakim kılan, üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan, Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen, Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden, aksine üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan, Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen, Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçdüren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını hayata geçiren, Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan, Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren, Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren bir çalışma anlayışı içerisinde.

Diliyorum bu günkü bu çalışmamızın sonuçları örgütümüzü büyüten, geliştiren bir amaca hizmet eder.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ TOPLANTISI ANKARA-16 HAZİRAN 2007

...

Bu toplantı TMMOB Örgütülüğünün Geliştirilmesi Çalışma Grubu'nun önerisi ve TMMOB Yönetim Kurulu'nun kararıyla dört konu başlığında TMMOB Örgütülüğünün tartışılmasına yönelik olarak düzenlenmektedir.

Bu toplantının katılımcıları arasında TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri, TMMOB Örgütülüğünün Geliştirilmesi Çalışma Grubu Üyeleri ile her Odadan en az bir Yönetim Kurulu Üyesi bulunmakta.

Çalışma Grubumuzun Önerisi ile toplantının konu başlıkları TMMOB Danışma Kurulu, İşyeri Temsilciliği, Öğrenci Üyeler, İl/İlçe Koordinasyon Kurulları olarak belirlenmiştir. Toplantı Çalışma Grubumuzun kolaylaştırıcılığında yürütülecektir.

Bizi buraya toplayan tüm Çalışma Grubu Üyesi arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Buradaki konuşmalar kayıt altına alınacak ve sonra kitaplaştırılacak. Konuşmaların ve alınabilecek sonuçların daha etkin, daha demokratik ve daha işlevsel bir TMMOB için çok önemli olacağına tüm samimiyetimle inanıyorum.

Aslında bu toplantı TMMOB'nin "birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme" anlayışına da denk gelmektedir.

2003 yılında TMMOB ortamında gerçekleştirilen Mühendislik Mimarlık Kurultayında hepimizi bağlayan temel ilkelerimiz ve çalışma anlayışımızda tam da bu konu vurgulanmıştı.

...

Diliyorum bu günkü bu çalışmamızın sonuçları örgütümüzü büyüyen, geliştiren bir amaca hizmet eder.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TTB 56. BÜYÜK KONGRESİ ANKARA-23 HAZİRAN 2007

Sayın divan

TTB'nin Sevgili Başkanı ve Yöneticileri

TTB'nin aydınlık yüzlü sevgili delegeleri

Değerli katılımcılar,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Genel Kurulunuzun gönlünüze göre ve başarılı bir şekilde tamamlanmasını dilerim.

Sevgili arkadaşlar bu günler bizim gibi meslek örgütlerine daha fazla görev ve sorumluluk düşen günler. Nedenini anlatmak için sanırım bu ülkenin iki aylık bir süresine bakmak yeterli.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, geniş katımlı Cumhuriyet mitingleri, 28 Nisan askerlerin e-muhtırası, 367 ile ilgili Anayasa mahkemesi kararı, Temmuz ayında yapılacak erken seçim, İstanbul'da 1 Mayıs günü yaratılan terör ortamı, Ankara'da patlayan bomba, Tunceli karakol baskını, Cumhurbaşkanlığı konusunda anayasa değişiklikleri, Meclisin son haftasında alelacele insanımızın aleyhine çıkarıliveren yasalar. Askerlerin kitlesel refleks çağrıları. Ülkenin dört bir yanına yayılan cenazeler. Üst rütbeli subayların mayın patlaması sonucu ölmeleri. Anayasa değişikliğinin referanduma götürülmesi. Bu kelimeler son iki aydır yaşananların kısa özeti. Ortalama bir Avrupa ülkesinde bir iki nesilde yaşanabilecek olaylar bizim ülkemizde iki ayda yaşanabiliyor.

Evet, bizim ülkemiz sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkedir. Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Değişmeyen 12 Eylülün anti demokratik anayasa maddeleri, Siyasal partiler yasası. Seçim yasası. Kaldırılmayan seçim barajları. Birbirinden farkı olmayan, ABD'ci, İMF'ci siyasal partiler. Parti başkanlarının iki dudağı arasında belirlenen milletin vekilleri.

Tüm bunlara karşı özetle de biz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak, "bu ülke bu halk bu yaşananlara müstahak değildir" diyoruz.

Sevgili arkadaşlar;

Aydınlık bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için; meslek örgütlerinin bir büyük sorumlulukla ve öznesine insanı koyan bir çalışma anlayışı ile meslek alanları üzerinden bu ülke için, bu halk için, insanımız için doğruları söylemeyi sürdürmeleri gerekiyor. Aynen TTB'nin yaptığı gibi.

Evet, Türkiye zor bir dönemden geçiyor. Siyasette, ekonomide, sokaklarda ve toplumsal yaşamın her alanında gerilim ve kriz giderek tırmanıyor. Tırmanan bu gerilim, ne öncekilerin bir tekrarından öte olmayan bir erken seçimle, ne de herhangi bir geçici düzenlemeyle aşılabilir. İçinden geçmekte olduğumuz kriz, 12 Eylül'den bu yana bizlere dayatılan yaşam biçiminin, siyaset tarzının, ekonomik politikaların ürünüdür. Dolayısıyla krizi aşmanın yegâne yolu, "12 Eylül Hukuku"nun ve ülkemizde yarattığı toplumsal, siyasi ve ekonomik erozyonun yaşamımızın her alanından çıkarılmasıdır.

Halkımıza dayatılan sahte çözümlerin çıkmaz yol olduğunu, ırkçılığa varan milliyetçi söylemlerin, sosyal ve siyasal yaşamı din temelli anlayışa göre kurgulamak isteyenlerin ülkemizi içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklediklerini, bu kaostan çıkış yolunun demokrasi dışı yöntemlerle olamayacağını bir kez daha ifade ediyoruz.

İşte tüm bu yaşananların tespitinde bir konunun altını kalın çizgilerle çizerek söylemek gerekiyor: Bu anlamda bile emek ve meslek örgütlerine bu ülkede çok fazla görev ve sorumluluk düşüyor.

Sevgili arkadaşlar,

Hepimiz biliyoruz; burada bir kez daha ifade ediyorum:

Bu yaşananlara karşı TTB ve TMMOB;

Karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edecektir. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkacaktır.

Evet şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye talebini yükseltme ve bunun için mücadele etme zamanıdır.

Herkes bilmelidir ki; TTB ve TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacaktır.

TTB bu ülkenin yüz akı örgütlerindedir.

TMMOB TTB'nin yol arkadaşıdır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

TEOMAN ÖZTÜRK ANMA ETKİNLİĞİ

ANKARA-11 TEMMUZ 2007

Aylin Abla, Elif, Aslı, Selçuk, Teoman, Taylan, Teoman Öztürk'ün mesai arkadaşları, dava arkadaşları, yol arkadaşları, örgütümün çeşitli kademelerinde görev yapan yönetici arkadaşlarım, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin çalışmalarını yüreğinde hissedilen dostlarımız, dost örgütlerin dost başkanları, temsilcileri; hepinizi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Sevgili Başkanımız Teoman Öztürk'ü anma etkinliğimize hoş geldiniz.

Bugün 14 üncü defadır Başkan bizi topluyor. Anıt mezarıda yaptığımız anma töreninde de söyledim: Sevgili Başkanımızın her yıl bizi bir araya çağırması, bir arada bu toplantıları yapmamız Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin çalışmalarını yürütenler için önemli toplantılardır. 1970'lerden beri yaratılan TMMOB değerinin yol haritasının kenar çizgilerini biz bu toplantılarda konuşuyoruz. Bu toplantılarda TMMOB'nin yol haritasındaki doğruları öne çıkarıyoruz. Yanlışlarımızı ifade ediyoruz.

Hele bugün, 2007 Türkiye'sinde birbirimize dayanışmanın en çok ihtiyaç olduğu bu günlerde, birbirimizin omuzlarının birbirine değerek yürünmesi gereken bu günlerde, omuz omuza yürümenin bilincinde olarak bugün yapılacak bu konuşmaların çok daha anlamlı olduğunu vurgulamak gerekir.

Bizler bu onurlu yürüyüşü yaparken, birbirlerine asla omuz atmaması gereken insanlarız. Neden?

İşte az önce slâytlarda anlatıldı. Sevgili Başkanım sözlerini de dinledik. Bu ülkenin, bu ülke insanın Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine, TMMOB'nin odalarına, odaların örgütlü üyesine, kadrolarına ihtiyacı var. Bu ülke insanının Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğine ihtiyacı devam etmektedir ve bu ihtiyacın gerekleri bizim tarafımızdan yerine getirilmelidir.

Sevgili Başkanım, TMMOB'ye veda konuşmasını “Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü” sözleriyle bitirmişti. Bu sözler üzerine ben buradan bu dönemin TMMOB kadroları adına, bu dönemin TMMOB yöneticileri adına, çalışanları adına şu taahhütte bulunuyorum:

TMMOB bütün yaşanan olumsuzluklara karşı, karanlığa karşı aydınlığı, baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı özgürlük ve demokrasiyi, ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı, her şeyin para-kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edecektir. TMMOB emekçi sınıfların haklar mücadelesine, halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkacaktır.

TMMOB “şimdi tam da eşit, özgür, demokratik bir Türkiye talebini yükseltme ve bunun için mücadele etme zamanıdır” demektedir. Şimdi neoliberal politikalara, gericiğe, darbe çığırkanlıklarına direnme zamanıdır. Şimdi “kahrolsun emperyalizm, yaşasın mücadeleimiz” deme zamanıdır.

Herkes bilmelidir ki, 1970'lerden beri sürdürülen bu onurlu yürüyüş ve dik bir duruşla

TMMOB; sinmeden, korkmadan, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacaktır. Biz bu bayrağı bizden öncekilerden devraldık, bizden sonrakilere de onurla devredeceğiz. Bunu herkes böyle bilsin.

Evet, bu ülkenin iyi ki TMMOB'si var sevgili arkadaşlar. TMMOB'nin iyi ki Teoman Öztürk gibi bir başkanı vardı. İyi ki o dönemin çok değerli kadroları vardı. Hepsine Yönetim Kurulum adına saygı ve sevgi sunuyor ve huzurunuzda onları alkışlıyorum değerli arkadaşlarım.

MARMARA ENERJİ FORUMU İSTANBUL-7 EYLÜL 2007

...

Şube ve Oda Başkanlarının kapsamlı değerlendirmesinin ardından enerji üzerine birkaç konuyu da ben vurgulamak istedim:

Dünya enerji tüketiminin 2005- 2030 yılları arasında %50'den fazla artacağı, bu artışın sanayileşmiş ülkelerde %25 civarında olurken, -özellikle Asya, Orta ve Güney Amerika olmak üzere- gelişmekte olan ülkelerde iki kat olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Enerjinin ve elektrik enerjisinin yeterli, güvenilir, tüm toplumsal kesimler için erişilebilir bir şekilde temini ve bunun sürdürülebilir olması ülkelerin öncelikli konuları arasındadır. Bu anlamda enerjinin planlama ve yönetim boyutları önem kazanmaktadır. Özellikle, dünyada sık sık gündeme gelen enerji veya enerji hammaddeleri krizleri, ülkeleri, enerji politikalarını olası krizleri gözeterek planlamaya, kaynak kullanımında dikkatli olmaya ve ekonominin enerjiye olan bağımlılığını azaltacak önlemleri almaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, ulusal kaynakların etkin, verimli ve rasyonel kullanımları ülkelerin enerji yönetimleri için hayati önem taşımaktadır.

Enerji üretimi halen büyük ölçüde petrol, doğalgaz, kömür gibi fosil yakıtlara dayalıdır ve bu durumun yakın gelecekte de süreceği öngörülmektedir. Özellikle petrol ve doğalgazın dünyada belirli bölgelerde yoğunlaşmış olması, bu kaynaklar açısından zengin olan bölgelerin ve buralardaki enerji kaynaklarının kontrolünü son derece önemli hale getirmektedir. ABD'nin bu yöndeki girişimlerini askeri güç kullanarak sürdürdüğü günümüzde enerji arz güvenliği, bir dış politika unsuru ve stratejik öneme sahip bir konu haline gelmiştir.

Avrupa Birliği'nin Rusya Federasyonundaki enerji kaynaklarına bağımlı olması, Rusya'nın dış ilişkilerinde enerji kaynaklarının önemli bir unsur olarak kullanılması, Rusya-Ukrayna arasındaki gerilimlerin doğalgaz naklini etkilemesi, AB üyesi ülkelerin ortak enerji politikası olması yönündeki beklentilere rağmen Polonya ve Ukrayna'yı dışarıda bırakarak Rusya ile Almanya'nın deniz üzerinden doğalgaz ulaştırılmasına olanak sağlayacak anlaşma yapmış olmaları, vb konular önümüzdeki dönemlerde de enerji kaynaklarının kontrolü konusunda uluslararası çatışma ve gerginliklerin gündeme geleceğinin, enerjinin uluslararası ilişkilerin önemli bir bileşeni olacağıın göstergeleridir.

Avrupa Birliğinin enerji temin politikalarında dördüncü arter olarak tanımlanan geçiş hattı da Türkiye'dir. Ülkemiz hem öz kaynakların kullanımında, hem de zengin enerji kaynaklarının, tüketimi yüksek Batı dünyasına ulaştırılmasında uluslararası geçiş yolu olma hususunda bağımsızlığını esas alan politikalar oluşturmak ve izlemek zorundadır.

Dünyada da, bir yandan hâkim güç odakları arasında zengin petrol ve doğalgaz rezervlerinin kontrolüne yönelik çatışma ve gerilimler artmakta, ABD tarafından dünyanın enerji kaynakları açısından zengin bölgelerinde askeri güç kullanımına gidilmektedir. Diğer yandan küresel ısınmaya ilişkin araştırmalar birbiri ardına yayınlanmakta, fosil yakıtların yerini alabilecek yeni enerji kaynaklarının, yeni enerji dönüşüm süreçlerinin ve enerji etkin teknolojilerin devreye sokulması yönündeki çalışmalar da ilerlemektedir. Ülkemizde de enerji sektöründe, hegemonik güçlerin politikalarına tabi olunması yerine bağımsızlığı öne

koyan politikalar izlenmesi, enerji üretim ve dönüşüm süreçlerinde kökten sayılabilecek teknolojik değişim seçeneklerinin açık tutulması, bu konularda üniversiteler ve araştırma kurumları, ilgili sektörler ve yetişmiş eleman açısından hazırlıklı olunması önemlidir.

Dünya Bankası'nın, kamunun küçültülmesini amaçlayan yapısal uyarılama kredileriyle 1980'li yıllardan başlayarak gündeme getirilen neoliberal politika ve uygulamalar doğrultusunda, ülkemiz enerji sektöründeki kamu kuruluşları belirsizlik içine sokulmuş, planlama, koordinasyon, eleman, finans kaynakları vb açılardan geriletilmiş, üretime, teknik hizmetlere ve kamu hizmetlerine yönelik işlevleri yıpratılmış, buna karşılık siyasetçilerin ve firmaların müdahalelerine giderek daha açık hale getirilmiştir. Bu süreçte Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu/Kurumu'nun oluşturulması ve piyasa yasalarının yayımlanması gibi aşamalar geçirilmiş olup, günümüzde AB'ye uyum ve AB merkezli bölgesel platformlar çerçevesinde sektörde ticarileştirme uygulamaları sürdürülmektedir.

Yaklaşık yirmi yıldır sürdürülmekte olan “enerji sektöründeki özelleştirme ve liberalizasyon sürecinin enerji sektöründe ve ülke ekonomisinde doğrudan ya da dolaylı olarak yarattığı tahribat TMMOB ve bağlı odaları tarafından yıllardır dile getirilmektedir. Bugün bu tahribatın boyutları, soruşturmalar, çeşitli dava süreçleri, Sayıştay raporu, TBMM Araştırma Komisyonu Raporu vb belgeler sonucunda göreceli olarak açıklığa kavuşmuştur.

Türkiye, yeni liberal politikalar doğrultusundaki uygulamalarla enerji sektöründe ulusal ihtiyaçlarının tam tersine gelişen bir sürecin içine sokulmuştur. Ülke ihtiyaçlarına uygun programlar geliştirilmesi yerine, enerji sektöründe her türden uygulama “özelleştirme” amacına tabi kılınmış, sektördeki kamu kurumları bu politikaların yaşama geçirilmesi amacıyla nitelikleri ve işlevleri açısından geriletmiştir.

Özel sektörün enerji alanına girmesi için önü açılan YİD, Yİ, otoprodüktör anlaşmalarıyla Türkiye'nin doğal gazla olan bağımlılığı hızla arttırılmıştır. Bunun yanına, özellikle ulaşım politikaları nedeniyle var olan petrol bağımlılığı da eklendiğinde Türkiye'nin enerji kaynaklarındaki dışa bağımlılığı kontrolsüz şekilde artmıştır.

Özelleştirme uygulamalarının öne çıktığı elektrik sektöründe kamu mali kaynakları yüksek fiyatlı özel sektör anlaşmaları ile özel sektöre tahsis edilmiştir. YİD anlaşmaları ihalesiz yapılan anlaşmalardır. Ölçüsüz biçimde önü açılan doğal gaz anlaşmaları ve özel sektör elektrik santralleri al ya da öde koşulludur. Son ekonomik daralma ile birlikte zorunlu alımlar nedeniyle kamu santralleri kapasitesinin çok altında çalışmaya zorlanmıştır.

Doğalgaz alım anlaşmaları ve özel sektör elektrik anlaşmaları her yönüyle kamu kaynaklarının yağmalanması anlamına gelmiştir. Dünya Bankası ile başlayan, IMF, AB direktifleri ile devam eden “de-regülasyon” süreci, kamu kuruluşlarının içinin işlevsizleştirilmesi ortamı içinde sürdürülmüştür. “Yolsuzluklar” söz konusu sürecin bir uzantısıdır. Sıra “yeniden düzenleme” (re-regülasyon) sürecine geldiğinde, 2003 seçimleri sonucunda hükümet değişikliğinin de sağladığı fırsatla “yolsuzluklarla mücadele” öne çıkmış gibi gösterilmiştir. Ancak doğru olan bu aşamaları tek bir programın parçaları olarak görmek daha doğrudur. Nitekim bu hükümet döneminde de, Danıştay'ın YİD sözleşmeleriyle ilgili olarak verdiği yürütmeyi durdurma kararına uymak yerine, yargı kararını yok sayan bir yasa ile kamu zararına hükümler içeren sözleşmelerin sürdürülmesi yoluna gidilmiştir.

Özelleştirme ve liberalizasyon politikalarının ortaya çıkardığı belirsizlik, risk ve çözümsüzlükler göz önüne alındığında, enerji altyapısı gelişkin olmayan ve yatırım ihtiyacı olan

ülkelerin, önemli ölçüde kendisinin belirleyici olamayacağı dış unsurlara bağımlı hale geldiği görülmektedir. Sürdürülen politikaların değiştirilmemesi durumunda, Türkiye'nin sanayileşme ve kalkınma politikalarının ulusal çıkarlara uygun biçimde çizilebilmesini güçleştiren bu durumun aşılabilmesi olanağı da bulunmamaktadır.

Evet, Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Oysa geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. Ülkenin enerji konusunda geleceği; günü -ve kendini- kurtarma peşinde olan siyasi karar vericilere, kendini doğası gereği- küresel sermayenin uygulayıcısı olarak gören üst kurul yöneticilerine, sadece kendi çıkarları penceresinden bakan belirli enerji kaynakları üzerine örgütlenen üretici derneklerine, OSB yöneticilerine, nükleer lobilere bırakılmayacak kadar önem arz etmektedir.

22 Temmuz'da yapılan seçimler sonucu oluşan hükümet ve yeni seçilen cumhurbaşkanı ile ülkemizde yeni bir dönem başladı. Bizim ve ülkemiz açısından sancılı ve sıkıntılı geçeceği açık olan bu dönemde enerji alanında geçtiğimiz günlerde TBMM'de okunan 60. Hükümet programına baktığımızda geçmiş dönemlerde sürdürülen politikalar açısından bir değişiklik olmayacağı görülmektedir.

Başarısızlığı ortada olan ve giderek bir enerji darboğazına ülkeyi sokacak olan enerji politikalarında ısrar edileceği en yetkili ağızlardan dile getirilmektedir.

"Enerji politikamızın temel amacı; rekabetin olduğu şeffaf bir serbest piyasa mekanizması ile, artan nüfusumuzun ve hızla gelişen ekonomimizin enerji ihtiyacının sürekli, kaliteli, güvenli ve uygun maliyetlerle temin edilmesidir." diye ifade edilen temel yaklaşımın genel geçer ifadeler dışında nasıl olacağına ilişkin net hedefler yoktur. Yine özelleştirmeler ve yine nükleer santral. Ve arada "Talep açısından bakıldığında ise, enerji yoğunluğunun azaltılmasını, verimliliğin artırılmasını, kayıp-kaçığın makul düzeylere düşürülmesini, israfın önlenmesini, düzenlenmiş piyasa uygulamalarının yaygınlaştırılmasını ve bilinçli bir tüketici kültürü oluşturulmasını önemsemekteyiz." gibi "olabilirse iyi olur" ifadeler.

Son günlerde basınıımızda, özellikle elektrik enerjisinin özelleştirilmesine yönelik çabaların beyhude olduğuna ilişkin çokça haberler okuduk.

Mantığı gereği kar peşinde koşması doğal olan özel sektörden alınan elektriğin kilovat saatinin 11 Sente çıkmasına üst düzey bir enerji bürokratinin cevabı çaresizliğin ifadesi. "pahalı-mahalı, ne yapalım alacağız. Çünkü elektrik yok."

Benzer bir olayda aynı günlerde otoprodüktörlerden elektrik satın alınması ihalesinde yaşanmıştı. Kamu "pahalı-mahalı" almaya razı idi ama özel sektör elektrik satmamıştı.

Bir başka haber medyamızda enerji sorunun çözdüğü sürekli ilan edilen Enerji Bakanının Antalya doğalgaz santrali ile ilgili: "Bakan pes etti, doğalgaz santralına geri dönülüyor."

En çarpıcı örnek Afşin-Elbistan C ve D santrallerinin yapımı, işletilmesi ve bölgede kömür üretim hakkını içeren ihalenin bir teşekkür yazısı ile sonuçlanması. Riskler en aza indirilmiş, 15 yıl alım garantisi verilmiştir ama ihaleye teklif veren bile olmamış.

Kısaca toparlanabilen bu haberler neyi gösteriyor. Enerji işinin kamu tekelinde olmasını ve bir plan programa bağlı olunmasını.

TMMOB ve Odaları enerjinin her boyutu ile ilgilenmekte, her türlü etkinlikle sorunları ortaya koymaya çare üretmeye çalışmaktadırlar. Birlik ortamı olarak tüm söylediklerimizi elektrik enerjisi özelinde toparlarsak; Ülkemiz Elektrik Enerjisi Politikası, Kamusal çıkarları gözeten bir planlama anlayışı ile Türkiye'nin henüz kullanılmayan 150 milyar hidrolik, 80 milyar linyit, 60 milyar rüzgâr, 4 milyar kilovat saat jeotermal esaslı elektrik enerjisi üretim kapasitesinin değerlendirilmesini öngören bir planlama ve yatırım anlayışıyla, enerji yoğunluğunu 0,38'lerden 0,25'lere düşürülmesini hedefleyen verimlilik ve tasarruf uygulamalarıyla, elektrik üretimi içinde doğalgazın payının kademeli olarak önce %30'lara, sonra %25'lere düşürmek, planlanabilir, kurgulanabilir ve gerçekleştirilebilir.

Ne yapılmalıdır?

IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere ilgili kuruluşlar bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

TMMOB olarak biz bunları söylüyoruz. Diliyorum bu etkinlikte bu söylediklerimiz üzerine de yorumlar yapılır.

Elektrik Mühendisleri Odamızın ülke çapında tüm birimlerinde örgütlediği enerji forumlarından biri olan Marmara Bölgesi Enerji forumunda da "enerjine sahip çık, geleceğini karartma" temel sloganının içini dolduracağımı biliyorum.

Hepinize saygılar sunuyor, foruma başarılar diliyorum.

TMMOB İSTANBUL KENT SEMPOZYUMU İSTANBUL- 13 EYLÜL 2007

“Sayın Konuklarımız,
Sevgili İstanbullular,
Sevgili arkadaşlarım,

Dünya sisteminin tarifinin Entegrasyon, Globalleşme, Yeni Dünya Düzeni kelimeleri ile yapıldığı bir yeni dönem yaşanıyor dünyada. Bize göre de yenedünya düzeninin adı: Kapitalist küreselleşme. Yeni Dünya Düzeni ideologları, yirminci yüzyılın son yirmi yılından beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiğini, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığını, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunuyorlardı. Dünyanın bu aşamasında, insanlara; barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş yeni bir dünya düzenine girildiği müjdeleniyordu. Dünyanın, endüstri toplumundan bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu ifade ediliyordu.

Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; Yeni Dünya Düzeni teorilerinin pratiğe yansımada güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi.

Bu gün dünyada küresel saldırı iki yönlü işletiliyor. Birincisi sermayenin hareket alanını genişletmek için devlet yapılarının yeniden düzenlenmesi, ikincisi bu düzenlemeyi yapmayan/yapamayan ülkelere açık saldırı. Irak ve Türkiye bugün bu işleyişin iki örneğidir. ABD, Irak'ta açık işgalle küreselleşme sürecini işletirken, Türkiye İMF ve Dünya Bankası talepleri doğrultusunda yeni yasal düzenlemelerle sisteme dahil ediyor. Ülkemizde son yasama döneminde de gerçekleştirilen, gerçekleştirilmeye çalışılan düzenlemelerin çoğu kapitalist küreselleşmenin gereksinimleri doğrultusundadır. TMMOB bu süreci emeğe ve demokrasiye karşı savaş açmak olarak değerlendiriyor ve bunların sonuçlarının neleri getireceğini hazırladığı bilimsel raporlarla kamuoyuna bildiriyor. TMMOB ve Bağlı Odaları ülkemizde meslek alanları ile ilgili gelişen ya da gelişebilecek her türlü konuda görüş oluşturma, oluşan görüşleri geliştirme ve bunları kamuyu ile paylaşma çalışmalarını eleştirel olduğu kadar yeni açılımlar sağlayacak şekilde sürdürmektedir.

İşte bugün de bu anlayışla oluşturduğumuz bu sempozyumda bir aradayız. Konumuz İstanbul kentine ve yaşama dairdir.

TMMOB adına bu Sempozyumun oluşmasını sağlayan İstanbul İl Koordinasyon Kurulumuza ve emek verenlere İKK Sekreterimiz Tores Dinçöz'ün şahsında teşekkür ediyorum. Değerli Katılımcılar, bu etkinlikte İstanbul'un mevcut durum tespiti yapılırken aynı zamanda bu tespitten yola çıkarak “Nasıl Bir Kent İstiyorum” sorusuna yanıt aranacak.

TMMOB, “Nasıl Bir Kent İstiyorum” sorularına yanıt arayacak etkinlikleri ülke düzeyine yaymayı bu yıl gündemine almıştır. Mart ayında Bursa ile başlayan bu etkinlikler zinciri bu etkinlikten sonra Ankara, Eskişehir, Denizli, Adana ve Bodrum’da devam edecektir.

TMMOB kuruluşundan bu yana gerek meslek alanlarına ve gerekse tematik konulara ilişkin olarak düzenlediği etkinliklerde kamuoyuna açılımlar, çözüm önerileri ve modeller sunmuştur. TMMOB Kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler, kamu kaynaklarının dağılımı, afetler, çevre, altyapı, ulaşım, konut, turizm, kentsel koruma ve kentsel dönüşüm temalarında sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuna sunmaktadır.

Kamuoyunun dikkatine sunduğumuz önerilerimiz kimi zaman gündemi oluşturmuş kimi zaman da dönemin siyasetçilerince görmezlikten gelinmiştir. Siyasal alan bu önerileri çoğunlukla özünden ve amacından uzaklaştırıp farklı bir kurguda değerlendirmektedir.

Günümüzde kentsel dönüşüm ile konut üretimi amacından farklı biçimde, inşaat sektörü üzerinden ekonomiyi canlandırmaya yönelik bir siyaset olarak sunulmaktadır. Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan “kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları” çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren İmar, Kültür ve Turizm, Çevre, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetim Sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kimi kavramlara referans vermektedir.

Bu gün kent özelinde Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı ve Yıpranan Kent Dokularının Yenilenmesi, Korunması ve Kullanılması Hakkında Kanun Tasarısı gündemdedir. Meclis gündeminde olan kentsel dönüşüme ilişkin yasal düzenlemeler ve bazı belediyelerde de uygulanan kentsel dönüşüm uygulamaları ihtiyacımız olan kentsel yenilenme ve dönüşüm taleplerimize yanıt değildir.

İstanbul’da; Galataport, Haydarpaşaport, Dubai Kuleleri, Ankara’da; Çiftlik, Güvenpark, Kuşlupark, Antalya’da, Lara Kent Parkı gibi parçacı plan ve projelerin tümüne; bazıları “kentsel dönüşüm” diyor, bizler ise “rantı gören finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor” diyoruz.

Biz ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Bunların yanında bu gün ülkemizde çeşitli yasalarla kurumlara plan yapma yetkileri verilerek kent rantının paylaşımı kurumlar arasında rekabet nedeni haline gelmiştir. Özelleştirme İdaresi, TCDD, Dış Ticaret Müsteşarlığı gibi birçok kuruma plan yapma ve ilgili oldukları arazileri pazarlama yetkileri verilmiştir. Rant odaklı ve parçacı bir anlayışın

ürünü olan bu mevzuat projelerini reddediyoruz ve bütün bunların kentsel dönüşümü değil rant amaçlı bir tasfiyeyi hedeflediğini bir kez daha belirtiyoruz.

Bugün kentlerde inşaat sektörü ve arazi yatırımları sadece küçük ve orta sermayenin değil büyük sermayenin de ilgisini çekmektedir. Çok büyük ölçekli toplu konut projeleri, büyük müteahhitlik firmaları ve yap-sat-devret yoluyla yapılan altyapı projeleri, gökdelenler, uluslararası ticaret merkezleri; ülke içi birikim yetersiz olunca büyük dış borçlanma girişimleri, bu geçiş döneminin özellikleri olarak şekillenmektedir. Büyük sermaye örgütlerinin önerdiği bir diğer şekil de, yerel yönetimlerin tamamen piyasa ekonomisi esaslarına göre düzenlenmesidir. Bu öneriler birçok belediye hizmetinin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bunun sonucunda yerel düzeyde de, kentli çoğunluğun, emeği ile geçinenlerin çıkarlarına uygun uygulama ya da kararlar gündeme gelmemektedir.

Bu sempozyumda, bir kentin tüm sektörleriyle ve toplumsal olanaklarıyla evrensel standartlara erişme çabası ile küresel sermayeye eklenmek arasındaki farkın ayırt edilmesi için de önemli açılımlar sağlanacağını da düşünüyorum. İstanbul örneğinde gözlemlendiği üzere kamu arazilerinin küresel sermayeye satışı ile kentin ekonomik gücü ve toplumsal kalkınmasının mümkün olamayacağı, o arazilere gökdelenler dikilmesi ile bir gelişme sağlanamayacağı açıktır.

Büyük kentlerin su havzaları, yeşil alanları, orman ve ortak kullanım bölgeleri kaçak yapılaşmalarla, rant kavgalarıyla sürekli olarak yağmalanmaktadır. Bu duruma ekonomik ve politik nedenlerle sürekli olarak göz yumulmakta ve bu nedenle kentlerin geleceği tehdit edilmektedir. Kentin ortak alanlarına yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen “kente karşı suç” kavramının güvenceye alıp takip edebilecek özerk bir yapılanma gereklidir. Bu özerk yapılanma yine kentlilerin ortak iradesini ortaya koyan mekanizmalar eliyle denetlenmelidir.

Su kaynakları sorunu bugün gündemdedir. TMMOB düzenlediği ve katılacağı etkinliklerde kentlerin su temini ve kaynakların doğru kullanımına yönelik tedbirleri ve çözüm önerilerini sunmaktadır. Ancak yakın gelecekte bu fikirlerin siyasi alanda amacından uzaklaştırılarak maliyeti yüksek büyük altyapı ihalelerine gerekçe gösterilmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Öte yandan dünyanın gündemindeki enerji sorunu doğal kaynakların kullanımı, altyapı ve ulaşımaya yönelik yeni politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda yatırımlar yanında kamuoyuna aşılana yeni yaşam ve tüketim anlayışının da sorgulanması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki ekonomi, eğitim, sağlık ve çevre politikalarının ve siyasetin amacı toplumun refahıdır, her şeyden önce bu düşünülmalıdır.

Sevgili katılımcılar,

Kentte yaşayanların örgütlü katılımını ön plana alan, kent hukukunu gözeten, demokratik katılıma açık olan, merkezi bürokratik anlayışa sahip olmayan bir yerel yönetim ve planlama, kentin kendiliğinden gelişiminden çıkar sağlayan grupların faaliyetlerini de engelleyebilir. Sağlıklı bir kent yönetimi ve planlaması ancak kent halkının karara katılacağı süreçlerin yaratılması, bilgi dolaşımının ve saydamlığın sağlanabilmesi ile mümkün olabilir.

Toplumsal yaşama, kente dair sağlıklı karar verebilmek o konuda bilgili olmakla mümkündür. Günümüzde bilgi, yalnızca sınırlı sayıda bazı kesimlerce erişilebilir niteliktedir. Bu durumda kararlara çok kişinin katılımı ile ulaşılmış olması da, tek başına bu süreci demokratik kılmaz. Dolayısıyla yöre halkının bilgiye özgürce erişme olanakları geliştirilerek, akılcı ve sağlıklı karar üretme süreçleri yaşama geçirilmelidir. Yerel yönetimlerin çalışmaları yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalıdır. Bir kente sahip çıkacak o kentte yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünülmelidir.

Yerel yönetimlerin öncelikli amacı toplumun sağlıklı bir kent yaşamı sürdürmesini sağlamaktır. Birçok büyük kentte olduğu gibi İstanbul'da da halkın sağlığını tehdit eden hiçbir girişim, getirisi ne olursa olsun, hoşgörüle karşılanmamalıdır.

Sevgili katılımcılar,

Bugün burada hep birlikte;

Şarkısında söylendiği gibi
Şimdi İstanbul'da olmak vardı anasını satayım
denilen kenti konuşacağız.

Bu sempozyumda burada Büyük Usta Nazım'ın meydanını tarif ettiği kenti konuşacağız:

Bir ölü yatıyor
on dokuz yaşında bir delikanlı
gündüzleri güneşte
geceleri yıldızların altında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.
Bir ölü yatıyor
ders kitabı bir elinde
bir elinde başlamadan biten rüyası
bin dokuz yüz altmış yılı Nisanında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.
Bir ölü yatıyor
vurdular
kurşun yarası
kızıl karanfil gibi açmış alnında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.
Bir ölü yatacak
toprağa şıp şıp damlayacak kanı
silâhlı milletimin hürriyet türkleriyle gelip
zaptedene kadar
büyük meydanı.

Ve bugün burada Vedat Türkali'nin İstanbul'unu konuşacağız

Salkım salkım tan yelleri estiğinde
Mavi patiskaları yırtan gemilerinle
Uzaktan seni düşünürüm İstanbul
Binbir direkli Halicinde akşam
Adalarında bahar
Süleymaniyende güneş
Hey sen güzelsin kavgamızın şehri
Ve uzaklardan seni düşündüğüm bugünlerde
Bakışlarımda akşam karanlığın
Kulaklarımda sesin İstanbul
Ve uzaklardan
Ve uzaklardan seni düşündüğüm bugünlerde
Sen şimdi haramilerin elindedin İstanbul
Boşuna çekilmedi bunca acılar İstanbul
Bekle bizi
Büyük ve sakın Süleymaniyenle bekle
Parklarıyla köprüleriyle kuleleriyle meydanlarıyla
Mavi denizlerine yaslanmış
Beyaz tahta masalı kahvelerinde bekle
Ve bir kuruşa Yenihayat satan
Tophanenin karanlık sokaklarında
Koyun koyuna yatan
Kirlili çocuklarıyla bekle bizi
Bekle zafer şarkılarıyla caddelerinden geçişimizi
Bekle dinamiti tarihin
Bekle yumruklarımız
Haramilerin saltanatını yıksın
Bekle o günler gelsin İstanbul bekle
Sen bize layıksın

Ve bugün burada 77 1 Mayıs'ının, 2007 1 Mayıs'ının yaşandığı İstanbul'u konuşacağız.

Sevgili katılımcılar,

TMMOB'nin sözü yaşama dairdir. İnsana dairdir. Ve gelecek güzel günlere dairdir.
TMMOB "Hepimiz Kentin Sakini Değil Sahibi Olalım ve Bunun İçin Mücadele Edelim"
diyor.

Hepinize saygılar sunuyorum."

TMMOB MÜHENDİSLİK, İSTİHDAM VE ÜCRETLENDİRME SEMPOZYUMU İSTANBUL- 22 EYLÜL 2007

“Değerli Konuklarımız,

Sevgili Arkadaşlarım,

Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden kapitalist küreselleşme çağında sermaye, yaşamın bütün alanlarında egemenleşiyor. Bu süreçte ülkemiz, uluslararası sermayenin küresel istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar tüm alanlarda yapısal bir dönüşüm programına tabi tutuluyor. Uluslararası sermaye çevrelerinin çıkarları doğrultusunda ve ayrıca AB ile uyum adı altında sunulan bu dönüşümden; kentlerimiz, köylerimiz, yaşam çevrelerimiz, tüm yaşamımız yanı sıra mühendislik uygulamaları, mühendislerin sosyal konum ve koşulları da doğrudan olumsuz biçimde etkileniyor.

Bu durumun somut göstergeleri; insan yaşamının her aşamasından sorumlu olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının hızla işlevsizleştirilmesidir. Bilim, akıl ve mesleki birikim dışlanarak yaşam çevrelerinin, alanlarının ve kaynaklarının tahrip edilmesidir. İşlevsizleştirilen meslek insanlarının hızla işsizleşmesi, ücretli mühendislerin toplum içindeki konumunu yitirmesi, kimliksizleşmesi ve yoksullukla baş başa bırakılmasıdır.

Mesleki birikimlerinden yola çıkarak ülke ve toplum sorunlarına da çözüm arayan mühendislerin çalışma yaşamında; toplumun tüm kesimleri gibi, bugün önemli sorunları bulunmaktadır. İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama bunlardan bazılarıdır.

Bu koşullarda varlığını sürdürmeye çalışan mühendislerin bu süreci durdurmak için; daha örgütlü, daha bütünlümlü, daha etkin ve insana seslenen, bilimsel, mesleki, kültürel girdilerle zenginleştirilmiş daha politik bir tavra ihtiyacı bulunmaktadır.

Bu gerçeğin bilincinde olan TMMOB, düzenlediği sempozyum, kongre ve benzeri etkinliklerle ülke sorunlarına çözüm aramasının yanı sıra, kendi mesleki sorunlarını, çalışma koşullarını da masaya yatırıyor. İşte bu sempozyumumuz bu amaçla düzenlenmiştir. TMMOB adına bu Sempozyumun oluşmasını sağlayan Düzenleme ve Yürütme Kurullarında görev alan arkadaşlarıma, Makina Mühendisleri Odamıza, Makina Mühendisleri Odamızın İstanbul Şubesi Yönetim Kuruluna, Şube çalışan arkadaşlarıma ve bu sempozyum için emek verenlere Birlik Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Değerli katılımcılar

Bugün ülkemizde eğitilmiş işsizlik oranı resmi rakamlara göre % 20'ye yakındır. Mühendislik eğitimi alanların neredeyse dörtte biri meslek dışı işlerde çalışıyor ya da işsiz. Hal böyleyken yalnızca tabela üniversiteleri kurularak, işsizler ordusuna yeni işsiz mühendis, mimar, şehir plancısının katılmasına yol açılmaya devam ediliyor. Onlarca yılın emeğiyle kurulmuş, halkımızın, emekçilerin ve mühendislerin büyük fedakârlıklarıyla oluşturulmuş büyük sanayi kuruluşlarımız yok pahasına sermayeye peşkeş çekiliyor, özelleştirmelerle yeni işsizler yaratılıyor. Biz bu gerçekleri görüyoruz ve işsizliği “neo-liberal politikalar nedeniyle” yaşadığımızı biliyoruz.

Meslektaşlarımız iş yaşamının acımasızlığı ve işsizlik tehdidi altında; çoğu kez mesleki hizmetlerin ve bu hizmetler için gereken sürelerin dışında çalışmak zorunda bırakılıyor. Oysaki bir meslek insanı olarak, sağlıklı bir iş düzeninin önemli bir parçasını oluşturan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma hayatının her alanında sağlıklı hizmet üretmesi; uluslararası anlamda kabul edilen insani-mesleki hizmet üretim koşullarının oluşmasına bağlıdır. Özel sektörde olsun, kamuda olsun bu tür baskılarla çalıştırılan meslek insanlarının görev tanımlarının hukuki güvenceye kavuşturulması; mesleki kimliğin korunması ve geliştirilmesi açısından zorunluluktur. Ücretli çalışanlar açısından mesleki hizmet normlarının belirlenmesi ve uygulanması konusundaki çalışmalar TMMOB ve bağlı odalarının yönlendirmesiyle yapılmalıdır. Bu anlamda kamuda idari vesayet altında mesleki hizmet üretiminde yaşanan güçlükler nedeniyle, kadro görev tanımları, mesleki eğitime, uzmanlıklara, deneyim ve bilgi birikimine saygı temelinde düzenlenmeli, çoğu kez bir sürgün tehdidi olan uygulamalara derhal son verilmelidir.

Ne yazık ki; içinde bulunduğumuz ekonomik-politik yönlendirme sürecinde kolaycılığa teslim olan ve “üretici” olmayan “iş bitirme-iş görme” alışkanlıkları; bilimsel, teknik ve sanatsal niteliğin yarattığı kültürel değerler üretme yerine, mevcut değerlerin de “yozlaşmasına” neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak çalışma yaşamında bir “meslek insanı” olarak var olmak giderek daha az değer görmektedir. Çoğu kez de o mesleğin gerektirdiği hizmetlerde, gerekli ve yeterli eğitimi bulunmayanlar çalıştırılabilmektedir. Hatta bu durum belli zorunluluklar dışında bir eğilim olmaya başlamaktadır. İstihdamı giderek niteliksizleştiren bu akıldışı durumun; kamu-toplum yararı ve geleceği açısından derhal durdurulması gerekmektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı olarak çalışanların aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılması ve farklı ücretler alması kabul edilemez. İşletmelerin hızla yapı değiştirdiği ve buna bağlı olarak çalışma yaşamının hızla değiştiği, esnekleştirildiği ve kuralsızlaştırıldığı bu süreçte; genişleyen ve farklılaşan hizmet-çalışma koşullarının, aynı hızla mesleki normlarla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda ülkemizde kanıksanan “statü” farklılıkları bu temelde yeniden ele alınmalıdır. Çalışma yaşamının esnekleşmesine ve kuralsızlaştırılmasına karşı çıkmalıdır. Kamuda ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli uygulaması ve buna bağlı olarak özel sektörde ve kamuda ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır.

Neo-liberal politikaların kamu kaynaklarına, sosyal güvence ve sağlık sistemine müdahalesi sonucu yeniden düzenlenen Sosyal Sigortalar, Genel Sağlık Sigortası yasaları ile tüm yurttaşların sosyal güvence hakkı “mezarda emekliliğe”, sağlık hakkı “paran kadar sağlığa” indirgenmektedir. Olumsuz emek piyasası koşullarında, çoğu kez zaten güvencesiz bir biçimde çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancılarının; bu değişikliklerle geleceğe ilişkin hiçbir umudu kalmamaktadır. Bu anlamda sosyal devletin yeniden kurumlaşması ve sosyal güvence mekanizmalarının yeniden örgütlenmesi zorunluluktur.

TMMOB üyelerinin üçte birini oluşturan 70.000’e yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı, kamuda çalışmaktadır. Ancak bu önemli kesimin, toplu sözleşme ve grevi de içeren sendikal hakları; uluslararası normlara uygun olmayan bir biçimde engellenmektedir. Özel sektörde ise parçalı bir biçimde istihdam edilen ücretli çalışan mühendis, mimar ve plancıların çok az bir kısmı, ancak büyük işyerlerinde sendikal örgütlenmeler içinde yer alabilmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışan mühendis, mimar ve plancıların uluslararası hukuka

uygun grevli- toplu sözleşmeli sendikal hakların kullanımı mutlaka sağlanmalıdır.

Kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları açlık ile yoksulluk sınırları arasında sıkışan ücretleriyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmaktadır. Siyasal iktidar, kamu emekçilerinin insanca yaşayacak bir ücret alması yerine, tahmin edilen enflasyon rakamları kadar zam yapma anlayışından vazgeçmiyor. Bu zammı da bir lütufmuş gibi kamuoyuna sunuyor. Uluslararası güçlerin yönlendirdiği kamunun etkinliğinin azaltılması stratejisinin bir parçası olan bu politikaya derhal son verilmelidir. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve plancıların ücretleri diğer tüm kamu çalışanları da dahil derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalıdır.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları için kamuda ve özel sektörde çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır. Güncel gereklere uygun ciddi bir istihdam politikası oluşturulması gerekirken; bu yapılmamakta, ülkemiz kaynaklarının sömürüsüne dayanan politikalarla, yalnızca nitelikli işgücünün ihracı teşvik edilmektedir. Ancak kendi işsizlik krizini çözmeye çalışan gelişmiş ülkelerin yönlendirdiği uluslararası nitelikli emek pazarı, giderek ülkemiz meslek insanlarına daha kapalı hale gelmektedir. Bu nedenle, bir yandan bu sürece ciddi bir direniş göstermek, diğer yandan da ülkemiz insan kaynaklarının heba olmamasını sağlayacak politikaların; meslek alanlarında örülmesini sağlayacak adımları hızla atmak gerekiyor. Uluslararası gelişmeler bu gereklilik temelinde değerlendirilmeli; mühendis, mimar ve şehir plancıları için çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır.

Meslek alanlarımızda istihdam politikaları, çalışma koşulları ve ücretler konusunda birçok olumsuzluk bulunmaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesi saydığımız taleplerin hukuki güvenceye kavuşması ile olanaklıdır. Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir. Sıraladığımız birçok talebin, ülkemizin uluslararası neo-liberal politikalara direnen ve “kamu ve toplum” yararını gözetken bir anlayışla yönetilmesiyle karşılanabileceği açıktır. Bu politikaların desteklenmesi ve taleplerimizin hukuki güvenceye kavuşturulmasıyla, mesleki kimlik kaybına karşı insan odaklı ve bilimden yana toplumsal bir hizmetin sağlanacağı unutulmamalıdır.

Programı TBMM’de görüşülen 60. hükümetin ekonomiden sorumlu bakanı ilk üç ay için öncelikli hedeflerinin işsizliği gidermek olduğunu söylüyor. Bu hedefleri yıllardır egemen sınıflar ve sözcüleri dile getiriyorlar. Bu kendileri açısından gerçekleştirilebilir bir hedef değildir. Var olan neo-liberal düzende işsizlik ve istihdam sorunu çözülemez. Ucuz işgücü, çalışma sürelerinin çalışanlar aleyhine giderek artması ve sosyal güvenliğin kayıt dışı ekonomiyle bütüleştirilerek ortadan kalkması gibi neoliberal düzene özgü olgular sanayi sektörünü istihdam sağlayan bir sektör olmaktan çıkarmıştır. Artan kalkınma rakamlarına karşılık, artmayan istihdam rakamları bunu ispatlamaktadır.

Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları kalkınmanın, büyümenin ve sanayileşmenin olduğu ve konuşulduğu zeminlerde varız. Borsa, döviz ve faiz gibi üçkağıdın temel olduğu bir ekonomik yapıda sıkıntılarımızın büyüyeceği açıktır. TMMOB kendi ortamlarında, her etkinliğinde büyüme, kalkınma ve sanayileşmeyi temel almakta ve sürekli dile getirmektedir.

17 Eylül 2007 günü açıklanan Haziran ayı işgücü piyasası rakamları da istihdam artışında

ki yavaşlama eğilimini teyit etmektedir. Açıklanan bu rakamlarda bizim için ilginç olanı ise devam eden işsizlik eğilimlerinin diplomalı yani eğitilmiş işgücünü kapsamasıdır. Bir başka ifade ile diplomalı ve eğitilmiş işgücümüz iş bulamamaktadır.

Yine bu rakamların bize gösterdiği ülkemizdeki bir başka ayrımcılıktır. İstihdam olanaklarının daralması kadınlarla erkekler arasındaki işsizlik uçurumunu daha da derinleştirmesidir. Son aylarda genç işsizlik oranındaki hızlı artış çok büyük ölçüde eğitilmiş genç kadınların iş bulmakta giderek zorlanmalarından kaynaklanıyor. İlk işten çıkarılanlar kadınlar oluyor ve ondan sonra da arzın bollaştığı bir ortamda da erkeklerle kıyasla iş bulmaları zor oluyor. Tüm dünya olduğu gibi ülkemizde de iş piyasasında cinsiyet ayrımcılığı hayli yaygın. Kadın mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimiz istihdam olanakları açısından iki kere daha sıkıntılı. TMMOB olarak işe alımlarda dile getirilen cinsiyet ayrımcılığına karşı birçok dava açtık ve hepsini kazandık. Bu sempozyumda kadın meslektaşlarımızın genel sorunların yanında cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan sorunlarına da özel bir vurgu yapmamız gerekiyor.

Neoliberal dünya düzeni geniş çalışan kesimler aleyhine işlemekte, kamu yatırımlarının azaldığı ve devreden çıkarıldığı, stratejik sanayi işletmelerinin haraç mezat satıldığı veya yerli-yabancı sermayeye peşkeş çekildiği ve kayıtsız işgücü ile birlikte artan işsiz sayısı sendikaları da işsiz hale getirmektedir. Bu sempozyumda bunlar da konuşulacaktır.

Öte yandan şu sayıları da sizlerle paylaşmak isterim: Dünyanın önde gelen 30 madencilik şirketinin bir araştırmasına göre dünyanın yıllık maden mühendisi ihtiyacı 600-800 arasında tespit edilmiş. Ülkemizde ise 2006 yılında mezun maden mühendisi sayısı 694. Dünyanın ihtiyacını sadece ülkemiz karşılıyor herhalde. Birçok disiplinde benzer rakamlar söz konusu. Bu sempozyumda mühendislik mimarlık eğitimi de konuşulacaktır.

Değerli Katılımcılar

TMMOB, yeniden, yeniden ve yeniden kalkınan büyüyen ve sanayileşen bir Türkiye talebini dile getirecek. TMMOB, yetersiz olan eğitim sisteminden sadece diploma sahibi olarak mezun olan, mesleğinin gerektirdiği donanımları eksik ve yetersiz olan üyelerinin bilgi ve becerilerini arttırmak için meslek içi eğitim ve belgelendirme çalışmalarını daha örgütlü ve etkin yapacak. Bunlar bilinmelidir

Kapitalist küreselleşmenin emeği baskı altına alan stratejilerine karşı TMMOB diyor ki: İstihdam bir hak olarak kabul edilmelidir. Çalışma saatleri azaltılmalıdır. Çalışmanın doğayı ve çevreyi tahribatı en aza indirilmelidir. Her türlü ayrımcılığa son verilmelidir. Fırsat eşitliği değil eşitliğin kendisi bir değer olarak kabul edilmelidir. Grevli toplu sözleşmeli sendikalar tüm çalışanlara sağlamalıdır. Sanayileşme, kalkınma ve büyüme, istihdam ve refah sağlanacak ise mutlaka kamu yararına bir yatırım ve üretim planlaması yapılmalı, yıllardır tek yanlı uygulanan, IMF'ye ve Dünya Bankasına teslim edilen ekonomi politikalarına derhal son verilmelidir.

TMMOB diyor ki; "Kapitalist küreselleşme döneminde mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunları toplumun sorunlarından ayrı tutulamaz". TMMOB diyor ki; "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz".

Değerli Katılımcılar,

Aydınlık bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için; meslek örgütlerinin bir büyük sorumlulukla ve öznesine insanı koyan bir çalışma anlayışı ile meslek alanları üzerinden bu ülke için, bu halk için, insanımız için bıkmadan, usanmadan, yılmıya düşmeden doğruları söylemeyi sürdürmeleri gerekiyor. Bu anlamda bile emek ve meslek örgütlerine bu ülkede çok fazla görev ve sorumluluk düşüyor.

Hepimiz biliyoruz; burada bir kez daha ifade ediyorum:

TMMOB'nin sözü yaşama dairdir. İnsana dairdir. Ve gelecek güzel günlere dairdir. TMMOB diyor ki; "Talep etmek yetmez, bunun için mücadele gerekir".

TMMOB; karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği ve adaleti savunmaya devam edecektir. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkacaktır.

Evet şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye talebini yükseltme ve bunun için mücadele etme zamanıdır.

Herkes bilmelidir ki; TMMOB, emekten ve halktan yana olan dost örgütlerle birlikte korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum."

TMMOB 39. DÖNEM III. DANIŞMA KURULU ANKARA- 29 EYLÜL 2007

...

13-20 Nisan 2007 tarihleri arasında 14 Nisan mitingi bahanesi ile Cumhuriyet (8 kez), Milliyet, Hürriyet, Vatan, Dünya, Forum Diplomatik, Antalya Körfez, Bursa Kent, H.O.Tercüman, Güneş, Bursa Hakimiyet, Bizim Kocaeli ve Giresun Son Haber gazetesinde; Deniz Som (3 kez), Hikmet Çetinkaya (2 kez), Serdar Kızık (2 kez), Yılmaz Akkılıç (2 kez), Melih Âşık, Adnan Çoban, Oktay Ekinci, Can Ataklı, Taylan Erten, Şükrü Küçükşahin, Mustafa Köseoğlu, Nesrin Baytok, Fahir Çam, Rıza Zelyut, Ufuk Söylemez, Mustafa Mutlu, Bülent Esinoğlu TMMOB'ye yönelik haksız, gerçek dışı ve hakaretler içeren yazılar yazdılar. Yazılarında TMMOB karşıtı kinlerini kustular.

Önce bilinsin ki, TMMOB düzenlemesinde veya tertip komitesinde yer almadığı hiçbir mitinge katılmaz, katılmamıştır ve katılmayacaktır. Ayrıca bu miting ile ilgili TMMOB'ye herhangi bir başvuru da yoktur. Eğer başvuru olsaydı Yönetim Kurulumuzu toplar ve söz konusu mitingi kimlerin düzenlediğini, sonradan öğrendiğimiz düzenleme kurulu içinde yer alan kimi şaibeli örgütlerin durumunu ve kürsüde kimlerin hangi mesajları vereceğini sorar öğrenir ve TMMOB ilkeleri ve genel duruşu açısından yapacağımız değerlendirme sonucunda mitinge katılıp katılmama kararı verirdik. Böyle bir süreç yaşanmamıştır. Dolayısı ile TMMOB'nin söz konusu mitinge katılma kararı yoktur. 14 Nisan mitinginin yapıldığı gün TMMOB'nin de Yönetim Kurulu toplantısı en geniş katılımı yapıldı. Yapılan değerlendirmelerde mitingi düzenleyenlerin ve kürsüyü kullananların ve yapılan konuşmaların özü de belirginleşince TMMOB'nin doğru bir tutum takındığı Yönetim Kurulu tarafından da benimsenmiştir. Konu sadece budur.

Ama bu yazarların 'fırsat bu fırsat diyerek' yazdıklarına göre; diğer emek ve meslek örgütleri ile birlikte TMMOB; 'Büyük Ortadoğu Projesinin Piyonları, ABD, AB ve AKP ye göz kırpanlar, karşı devrimciler, AB fonlarından yararlanan sahte solcular, iktidarın yalakaları, Amerika'nın ajanları, AKP düşüncesi ile aynı çizgide buluşanlar, meslek örgütlerini en üst düzeyde yöneten "devrimci" (!) engeliciler, sözde aydınlar' diye tanımlanmaktadır. Yine TMMOB ile diğer emek ve meslek örgütlerine burada söyleyemeyeceğimiz belden aşağı küfürlerle tanımlama yapılmıştır.

TMMOB hepimize birden söylüyor:

'Toplumsal sorumlulukların gereği, sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede var olan bir meslek örgütü sorumluluğuyla, karanlığa karşı aydınlığı; savaşa ve işgale karşı barışı; eşitsizliğe karşı adaleti; linç kültürüne karşı kardeşliği; sermayeye karşı emeği; baskıya ve zora karşı özgürlüğü savunmaya; emek ve meslek örgütleri ile birlikte Türkiye demokrasi mücadelesinin en ön saflarında yer almaya, neoliberalizme, gericiliğe ve ırkçılığa karşı mücadele bayrağını yükseltmeye, insanımıza ve bize dayatılan kırk katır, kırk satır ikilemine karşı 'Başka Bir Dünya, Başka Bir Türkiye, Başka Bir Yaşam Mümkün' demeye; aydınlık bir Türkiye için sözünü söylemeye devam edecektir.

Bu böyle bilinsin.

Sözümüz adı geçenleredir:

50 yıllık onurlu tarihinde TMMOB'yi yıpratmaya kimsenin gücü yetmedi, sizin de gücünüz yetmez. TMMOB hakkında yazdıklarınızın tamamını iade ediyoruz.”

Mehmet Soğancı, cumhuriyet mitingleri sürecinde örgütün sorunlar yaşadığını belirterek, “Bu süreçte bazı İKK'larımızda savrulmalar oldu. Sonuçları açısından baktığımızda arkadaşlarımız da yanlışlıklarını anlamışlardır, görmüşlerdir. Bunu geçelim artık. Yönetim Kurulumuz bunu geçti. Bunu bugün konuşalım ve bitirelim” dedi.

Seçim sonrası süreci de değerlendiren Soğancı konuya ilişkin şunları söyledi:

“Türkiye’de 12 Eylül öncesindeki 24 Ocak kararları ile başlayan neo-liberal değişim süreci, arada belirli duraksamalar olmakla birlikte, özellikle son on yıl içerisinde büyük bir hızla uygulamaya konularak, küresel emperyalist sistemin yeni düzenine entegrasyonda önemli bir mesafe aldı.

Uluslararası sermaye ile bütünleşmiş sermaye kesimleri ve onları temsil eden siyasi partiler eliyle savunulan küresel emperyalist sisteme eklemleme doğrultusundaki politika, egemen yapı içerisindeki kimi farklı eğilimler var olmakla birlikte, devlet politikası haline gelmiş durumda.

Bugün ülkemizin ekonomisinden idari yapısına, hukukundan siyasetine kadar her şey büyük ölçüde uluslararası sermaye düzeninin gereklerine uygun olarak, emperyalizme bağımlılık ilişkileri içerisinde, hızla yeniden şekilleniyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin taşıyıcılığını üstlenen AKP, bu yöndeki neo-liberal değişim programının kararlı bir uygulayıcısı konumunda. Sermaye çevrelerinin kapitalizmin yeni düzenine eklemleme doğrultusundaki değişim talebiyle, toplumun değişim talebini de birleştirerek, arkasına aldığı muazzam güçle hareket eden AKP, ülkeyi piyasanın gereklerine uygun olarak baştan aşağı düzenliyor.

Seçimlerde de, sermaye çevrelerinin, ABD ve AB'nin desteğini alan AKP, bu politikaların sürdürülmesi yönünde, kendisini bir önceki dönemden de daha güçlü kılan, bir onay aldı. Seçim bu anlamda da neo-liberalizmin, her tür gerici ideoloji ile de bütünleşerek, kitleler üzerinde sürdürdüğü ideolojik manipülasyonun bir sonucu ve liberalizmin zaferi olarak görülebilir.

Seçimlerin sonuçlarından birisi de, sermayenin sözcülüğünü üstlenen AKP'nin, seçim öncesindeki tüm gerilimleri de atlatarak, başarı kazanabilmiş olmasıdır. Bu sonuç bir anlamda, burjuvazinin sistem içerisinde yarattığı özerk alanın ve etkinin de göstergesidir.

Bugün emperyalist-kapitalist sistemin yönelimleri doğrultusunda uluslararası tekellerle bütünleşerek güçlenen burjuvazi, sistem içerisinde daha önceki döneme göre daha etkin bir pozisyon edinmiştir. Ancak AKP'nin kazandığı bu güçle, tek başına sistemin mutlak yöneliminin belirleyicisi olacağı söylenemez. Seçim sonuçlarını, askerin siyaset üzerindeki etkisinin kırılması ve sistem içerisindeki çatışmalarda sermaye çevrelerinin zaferi olarak yorumlamak da doğru olmaz. Küreselleşmeye eklenme sürecinin egemen yapı içerisinde yarattığı farklaşmadan kaynaklanan çatışmalar ile bundan kaynaklanan gerilimler, farklı ton ve tarzda bu dönemde de sürmeye devam edecektir.

Bunlarla birlikte, küreselleşmeye eklemleme sürecinin gereği olarak, kamu alanının sermayeye devredilmesine, emekçilerin haklarının gasp edilmesine, işsizlik ve yoksulluğun büyümesine dayanan, neo-liberal yıkım politikaları uygulanmaya devam edecektir.

Kapitalist küreselleşme sürecinin bir parçası olarak gelişen ve güçlenen, dini cemaatler, etnik milliyetçi akımlar, 12 Eylül sonrası oluşturulan sağ hegemonyanın içerisinde, kazandığı güçle, emekten halktan yana bir seçeneğin yaratılamadığı koşullarda, yoksul, emekçi, dışlanmış kesimler üzerinde etkili olacaktır.

AKP, küreselleşme çağının bu bütün yönelimlerini taşıyarak, onları besleyerek ve ondan güç alarak, bu değişim sürecinin taşıyıcısı durumuna gelmiştir. Dolayısıyla, bugün muhalefet de, AKP'nin bu politikalarına karşı, toplumda ortaya çıkan değişik tepkileri kapsayarak gelişebilecektir.

Bizim açıımızdan yapılması gereken, neo-liberal yıkım politikalarına karşı, emekçiler ve ezilenlerle birlikte mücadele pratikleri geliştirmek, gericilik ve milliyetçiliğin toplum üzerindeki etkisini de bu yolla kırarak, yaşamın içerisinde geliştireceğimiz dayanışma ağları ile özgürlükçü ve demokratik bir toplumu yaratmaya dönük, ısrarlı bir çabayı ortaya koymaktır

Soru şimdi çok basittir: Biz değilsek kim? Şimdi değilse ne zaman.”

TMMOB AB SÜRECİ KARŞISINDA EMEK SEMPOZYUMU ANKARA- 05 EKİM 2007

Sevgili Konuklar
Sevgili Arkadaşlar

Çok söylenir: Yeni dünya düzeni ideologları, küreselleşme, entegrasyon ve globalleşme kelimelerini sıkça kullandığı günümüzde, 20. Yüzyılın son 20 yılında beri, artık her şeyin küresel ilişkilerin bir parçası haline geldiği, dolayısıyla farklı ideolojilerin ortadan kalktığı, farklı sınıf çıkarlarının bulunmadığı tezini savunurlar. Dünyanın bu aşamasını artık insanlarımıza barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı, küreselleşmiş bir yenedünya düzenine girdiği müjdelenir. Dünya artık endüstri toplumundan bilgi toplumuna, işgücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu vurgulanır. Çok taraflı yatırım anlaşmaları, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği toplantıları, Avrupa Birliği, NAFTA ve benzeri oluşumlarla küreselleşmenin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşanır. Hepimiz biliyoruz, sermayenin küreselleşmesi ile, dünya halklarına barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirmiştir.

TMMOB söylemektedir ki, kapitalist küreselleşme bugün Ortadoğu'dadır, Irak'tadır, kapitalist küreselleşme bugün Türkiye'de emeğin aleyhine çıkartılan uyum yasalarındadır. Biz TMMOB olarak dönemi böyle görüyor, böyle değerlendiriyoruz.

...

Sevgili arkadaşlar,

Şimdi başlatmakta olduğumuz AB Süreci Karşısında Emek sempozyumuna TMMOB aslında epeyce ev ödevini yaparak gelmiş durumda.. Bunu söylemek yanlış değil.

2005 yılında "Avrupa Birliği Türkiye İlişkileri ve TMMOB" başlıklı kitabı kamuoyunun kullanımına sunmuştu. Bu kitabın, bizim anladığımız şekliyle Avrupa Birliği başlıklı bölümünü, bugüne ilişkin olarak burada da sizlerle paylaşmak isterim.

TMMOB 1973'ten itibaren AB konusunu gündeme almış ve hemen hemen her dönemde gündemdeki tartışmalara katkıda bulunmuştur. Türkiye'nin siyaset gündemindeki yerini korumaya devam eden Avrupa Birliği konusu, küreselleşme sürecine ilişkin farklı siyasetlerin kesişme noktalarından biridir. Öncelikle bu proje, bazen ileri sürüldüğü gibi bir demokrasi projesi değildir. Kökü İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin Marshall Planı çerçevesinde ve esas olarak Avrupa ülkeleri arasında, özellikle Fransa ile Almanya arasındaki kömür havzaları üzerinde çıkan kavgaları önlemek üzere kurulan Kömür Çelik Birliğine dayanır. Bu mesele nedeniyle çıkan savaşların, birinci ve ikinci emperyalist

savaşların çıkışına ve bu savaşların da nihayetinde, dünyanın 1/3'ünün sosyalist bir kampın kurulmasına yol açmasına esas neden olduğu bile söylenebilir. Bu kuruluş, önce önde giden Avrupa ülkeleri arasında bir ekonomik işbirliği projesi haline, daha sonra da kuruluş sürecinde yer almayan diğer Avrupa ülkelerini de kapsayan bir ekonomik ve siyasi entegrasyon projesine dönüştü. Avrupa Birliği en son gelinen noktada artık, tümüyle küreselleşme sürecinden bağımsız olarak değerlendirilmesi mümkün olmayan bir özellik kazanmıştır.

Türkiye sermayesinin AB süreci konusundaki politikaları da, başlangıçtaki beklentilerin çok farklılaşarak, uluslararası sermayeyle bütünleşme sürecinin bir parçası haline dönüştü. Bugün Batı sermayesi ve AB ile bütünleşmek, Türkiye kapitalizmi için, küreselleşme sürecinin bir uzantısı olarak gündeme gelen bir seçenek durumundadır ve sistemin içine girdiği büyük krizden, içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmış dış borç batağından çıkış için bir umut kapısı olarak görülmektedir. Bugün Avrupa Birliği üyelik konusu, uluslararası sermaye güçleriyle bütünleşme sürecindeki büyük sermaye başta olmak üzere, sistemin ve bütün kurumlarıyla birlikte Türkiye'nin resmi devlet politikası haline gelmiştir. Devletin egemenlik haklarından bir kısmının AB bünyesindeki uluslararası kurullara devrediliyor olmasından dolayı, eski egemen konumundan kısmen de olsa kaybetme konumunda kalanlardan gelen bir direniş ve muhalefet olmasına karşın, bunlar sürecin belirleyeni konumunda değildir ve sistemin bütün yönelimi ve iktidar pozisyonları, sermayenin bu temel AB tercihi doğrultusunda belirlenmektedir.

AB konusundaki ortadaki yanlışlardan biri de, Kopenhag Kriterleri konusundadır. Çoğunlukla gözden kaçırılan bir husus, bu kriterlerin, bugün özellikle Kuzey Avrupa ülkelerinde geçerli demokrasi standartlarının da altında kalan bazı sınırlı demokrasi ve insan hakları ilkelerinin yanı sıra, serbest piyasa ekonomisini, kamu ekonomisinin küçültülmesini, dolayısıyla özelleştirmeleri de içeren, bu şekilde Maastricht Avrupa'sını da kapsayan bir muhteva taşımakta olmasıdır. Aslında sosyalist bloğun dağılmasından sonra AB'ye üyelik için başvuran Doğu Avrupa ülkelerinin bu taleplerinin kabul edilebilmesi için öne sürülen şartları belirlemek için saptanan bu kriterler, eski sosyalist ülkelere uygulandığında, sosyalizmden kalma ne varsa tasfiye edilmesi anlamına gelirken Türkiye söz konusu olduğunda, kendine has antidemokratik baskı yasalarıyla, korumacı sistemin bazı devletçi uygulamalarının ortadan kaldırılması anlamına da gelebilmektedir. Bu da, tarihin bir ironisi sayılmalıdır.

Küreselleşme süreci farklı evrelerden geçerek bugünkü halini almıştır ve sürekli bir dönüşüm içindedir. Türkiye'nin de bu dönüşüm evrelerinin içinden geçerek, sistemle entegrasyon süreci yaşanmaktadır. Bu entegrasyonun ilk adımları, 12 Eylül darbesiyle atılmış ve serbest piyasacı ekonomik modelin hâkim kılınmasıyla hızlı bir değişim yaşanmaya başlanmıştır. İthal ikameciliğin yerine serbest piyasa ve ihracata dayalı büyüme modeli esas alınarak, yeni bir gelir ve paylaşım strateji ortaya konulmuştur. Küreselleşen dünya ekonomisiyle ekleme süreci, kesintisiz ve düz bir hatta ilerlememektedir.

Türkiye'de kapitalizmin yukarıdan aşağıya, bizzat emperyalizme bağımlı olarak inşa edilmesinin yarattığı kendine has devlet yapısı, entegrasyon sürecini daha sancılı bir hale getirmektedir. Sermaye sınıfının devletle özdeş olmaması, sermaye kesimlerinin kendi

içinde farklılaşmış olması ve gelişmiş bir askeri bürokratik yapının bulunması, Türkiye’de egemen bloğun kendine özgü bir yapısını belirlemektedir. Uluslararası mali sermayenin ve çokuluslu şirketlerin önderliğinde ilerleyen küreselleşme süreci, Türkiye’deki egemen bloğun farklılaşmış çıkarlarıyla örtüşmemektedir. Bu durum kronik bir kriz olgusunu doğurmaktadır, krizin patlak verdiği dönemlerden hegemonik olarak üste çıkan kesimlerin kendi rengini verdikleri alacalı bir süreç izlemektedir.

Tarihte hiçbir gelişme veya olgu rastlantısal değildir ve o dönemin toplumsal ve ekonomik gereksinimleri doğrultusunda ortaya çıkmaktadır. AB’nin halen bünyesinde taşıdığı sosyal Avrupa imajından, artık sürdürülebilir olmaktan çıkması, söz, karar ve yetki süreçlerinde yaşanan antidemokratik girişimler, ortak para birimine ilişkin itirazlar, artan üretim ve pazarlama sorunları, yolsuzlukla savaş ilanına kadar giden bozulma süreci, Dünya Ticaret Örgütü kararlarına uyum sorunu gibi temel sorunlar, AB’nin geleceğini, en azından üye ülkeler arasında da tartışılır duruma getirmektedir.

Bu sempozyumda işte bizim bu şekilde anladığımız AB’nin yürüdüğü süreci genişçe değerlendireceğiz. TMMOB, yaşanan AB sürecini, örgütsel ilkeleri arasında yer alan bağımsızlık ve halkın, emekçi sınıfların, mühendis ve mimarların çıkarını savunma ilkelerine aykırı görmektedir, çünkü TMMOB kendisini emekten ve demokrasiden yana bir Türkiye’nin yaratılması mücadelesinin parçası olarak görmektedir.

Biz “bu süreç emeğin aleyhine işlemektedir.” diyoruz.

...

EMO IV. ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI ANKARA- 07 EKİM 2007

Evet sevgili arkadaşlar, Türkiye'nin dört bir yanından geldiniz, hoş geldiniz. Önce hemen söyleyeyim: Buradan çok keyifli bir görüntünüz var. Çok hoş görünüyorsunuz. Merhaba

Haftada iki üç sempozyumda, kongrede konuşan bir arkadaşınızım ama ne zaman bir öğrenci üye toplantısına katılsam, ne zaman bu örgütün öğrenci toplantılarına katılsam; kürsüye çok heyecanla çıkıyorum, çok coşkuyla çıkıyorum, çok umutla çıkıyorum. Öncelikle bunu itiraf etmek zorundayım.

Hoş geldiniz. Bize onur getirdiniz, keyif getirdiniz, coşku getirdiniz, cesaret getirdiniz. İyi ki varsınız arkadaşlar.

Aramızda, II. Başkanımız Hüseyin Yeşil var, EMO'nun değerli Yönetim Kurulu Üyeleri var ve EMO'nun şube yöneticileri ve başkanları var. Bu arkadaşlarım benim TMMOB hayatımda mücadele arkadaşlarım, yol arkadaşlarım, mesai arkadaşlarım. Onlara da merhaba.

Biz hepimiz bir bayrağı devraldık. 1970'lerden beri yaratılan bir değerın bayrağını devraldık biz dönemin yöneticileri olarak. Bundan sonra da bu bayrağı sizler bu örgütün asli unsuru olduğunuzda, üyesi olduğunuzda size onurla, keyifle devretmenin de sorumluluğunu taşıyarak hep birlikte TMMOB'deki çalışmalarımızı yürütüyoruz. Sorumluluğumuzun da bilincindeyiz. Böylesine önemli bir Öğrenci Üye Kurultayı, adı Teoman Öztürk olan bu salonda yapılıyor. Bildiğiniz üzere Teoman Öztürk, TMMOB'nin 1973-80 yılları arasındaki o dönemin TMMOB kadrolarının ve Birliğimizin çok sevgili Başkanı. Sevgili arkadaşlar,

Onun sözlerini geçen dönemki Yönetim Kurulumuz "Bir Döneme Tanıklık: Teoman Öztürk" ismi ile kitaplaştırdı.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin nereden geldiğini ve nereye gittiğini, örgütümüzün yol haritasının ne olduğunu öğrenmek için mutlaka buradaki her arkadaşımın Teoman Öztürk kitabımızı okuması gerekmektedir.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği bu ülkenin yüz akı örgütüdür, yüz akı çalışmaları yapar, aydınlık yüzlerin örgütüdür. Bunları yaratan ve bunları halen büyük bir inançla geliştiren tüm değerlerimizi de burada, huzurunuzda saygıyla selamlıyorum.

...

Bu örgütün hepimize ihtiyacı var arkadaşlar. Bu örgüt ancak böylesi bir anlayışla ileri gidebilir. Bunu sağlamaya çalışıyoruz, ki bu onurlu bayrağı size devretmenin büyük bir keyfini de yaşayacağız.

Peki arkadaşlar, TMMOB'nin ayırt edici özellikleri nelerdir? Birkaç konuyu ve bilgiyi burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

TMMOB'nin "kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü" tanımı vardır. Yani, anayasanın 135. maddesine göre 1954 de 6235 Sayılı Yasayla kurulmuştur. Bu yasaya göre esas olarak bu örgüte zorunlu üyelik vardır. Her kim ki bu ülkede mühendislik mimarlık mesleğini yapacaksa bu örgüte, ilgili odasına üye olmak zorundadır.

Bu gün Birliğe bağlı 23 Odamız var ve bugün itibarıyla 23 Odaya kayıtlı 300 bine yakın üyemiz var. Sizlerle birlikte önümüzdeki 10 yıl içerisinde üye sayımızın 600 bine ulaşacağı tespit edilmektedir. Yani, burası gönüllü, gönölünce üye olunabilecek bir yer değildir. TMMOB yasaların üyeliği zorunlu kıldığı bir örgütlülük yapısı vardır.

Siyasal iktidarlar da tarihi boyunca; işte onun demokrat, insandan yana, emekten yana, halktan yana, antiemperyalist, yenedünya düzeni teorilerinin karşında bir anlayışta bulunan arkadaşlarımız yönetime geldiği dönemden bu yana da, örgütümüzün yetki ve sorumluluklarını kısıtlamak için, onu yok etmek için, onu tarihin derinliklerine gömmek için çeşitli çabalarda da bulunmuşlardır.

Öğrenci Kolu Yönetmeliğimiz 1998 yılında 36'ncı Olağan Genel Kurulda karar altına alınmıştır. Değişik Odalarımızda başlayan bu çaba 1998 yılında TMMOB Genel Kurulu kararıyla öğrencilerle örgütün buluşmasını kolaylaştırıcı bir Yönetmeliğin kabulü ile resmîyet kazanmıştır.

O dönemde ben Makina Mühendisleri Odasının Başkanıydım. Hakikaten oy birliğiyle çıkan bu yönetmelik için o dönemin Oda yöneticilerinin de, dönemin TMMOB yöneticilerinin de gerçekten saygıyla anmak gerekir. Yönetmeliği istekle, hevesle, yani "Geleceğimizinkanı, canı olarak, bu örgütün bayrağını onurla devredeceğimiz gençlik bu örgütün onurlu yürüyüşünü, dik duruşunu sürdürecektir" sözünden hareketle böylesi bir Yönetmeliği çıkarmışlardır. Elektrik Mühendisleri Odamız da hakikaten çok başarılı bir çabayı sürdürmüş ve işte şimdi de bu 4'üncü Kurultayda hepimizi bir kere daha örgütümüzle buluşturmuştur.

Sevgili arkadaşlar,

300 bine yakın üyesi olan büyük bir topluluktur TMMOB. Herkesin aklında bir TMMOB olabilir. Bu normal bir şeydir. Ancak TMMOB ortaklaştığı ve karar altına aldığı temel ilkelerinde kendini şöyle ifade ediyor:

Bu örgüt mesleki demokratik kitle örgütüdür. Bu örgüt demokrat ve yurtsever karakterdedir. Bu örgüt emekten ve halktan yanadır, antiemperyalisttir, yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiğin karşısındadır.

Bizi bağlayan bu sözlerdir. Bütün çalışmalarımızın ana fikrini oluşturan ve 1973'lerde Teoman Öztürk ve arkadaşlarının yarattığı yol haritamızın kenar çizgileri bunlardır ve bunlar bizim kırmızıçizgilerimizdir. Bunu buradaki bütün arkadaşlarımızın bu örgütü tanıma noktasında cevap ararken bunları aklından çıkartmaması gerekmektedir.

Neden bu ilkeleri yazdık? Çünkü, 20'nci yüzyılın son 20 yılından beri artık küreselleşme, entegrasyon ve globalleşme kelimeleri çok sıkça kullanır oldu.

Kapitalist küreselleşmenin ideologları, artık dediler ki, 20'nci yüzyılın son 20 yılından beri artık her şey küresel ilişkilerin bir parçası haline geldi. Dolayısıyla, farklı ideolojiler ortadan kalktı, farklı sınıf çatışmaları artık yok. Dünyanın bu aşamasında artık insanlarımıza barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı küreselleşmiş bir yenedünya düzenine girdiği müjdelendi. Dünya artık endüstri toplumundan, bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu vurgulandı. Bütün kelimeler insanın kulağına hoş gelen kelimelerdi.

Çok taraflı yatırım anlaşmaları, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliğinin bizatihi kendisi, NAFTA ve benzeri oluşumlarla küreselleşmenin, kapitalist küreselleşmenin pratikte örgütlenmeye başlandığı bir dönem yaşandı. Ancak, şimdi geldiğimiz noktada hepimiz biliyoruz ki, sermayenin küreselleşmesiyle, kapitalist küreselleşmeyle dünya halklarına barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi. Biz söylüyoruz ki, kapitalist küreselleşme bugün Orta Doğudadır, Irak'tadır, kapitalist küreselleşme bugün Türkiye'de kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında emeğin aleyhine çıkartılan uyum yasalarındadır.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği işte deminki ilkeleri ve söylediğim kırmızı çizgilerini bu dönemi değerlendirme noktasında da kullanmaktadır, kullanmıştır. Sevgili arkadaşlar,

Sistem böyle işlerken, düzen böyle işlerken, insana karşı sorumluluğu olan bir meslek örgütü olarak bizler onun yöneticileri, üyeleri, örgütlü üyeleri ve kadroları şunları ifade etmekten onur duyuyor.

Toplumsal ve örgütsel sorumlulukların gereği sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede var olan bir meslek örgütü sorumluluğuyla TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa ve işgale karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, linç kültürüne karşı kardeşliği, sermayeye karşı emeği, baskıya ve zora karşı özgürlüğü savunmaya emek ve meslek örgütleriyle birlikte Türkiye demokrasi mücadelesinin en ön saflarında yer almaya, neoliberalizme, gericiliğe ve ırkçılığa karşı mücadele bayrağını yükseltmeye, insanımıza ve hepimize her zaman dayatılan "Kırk katır, kırk satır" ikilemine karşı başka bir dünya, başka bir Türkiye, bir yaşam mümkün demeye, aydınlık bir Türkiye için sözcünü söylemeye devam edecektir.

Bu söz sizlerin katılımıyla çoğalacaktır.

Sevgili arkadaşlar,

Talep etmek yetmiyor, her zaman söylüyoruz. Bunun için de mücadele etmek gerekir. Şimdi tam da bugünlerde bize dayatılan her türlü yanlışa karşı, neoliberalizme karşı, gericiliğe, ırkçılığa, darbecilere karşı durma zamanıdır ve hepimizin, sizlerin, bizlerin, tümümüzün bu görevi yerine getirmesi zamanıdır.

Şimdi gerçekten, özellikle seçimlerden sonra üzerimize dökülen toprağın, ölü toprağın silkeleneip atılması için, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye için sokağa çıkma zamanıdır. TMMOB bunu söylüyor.

TMMOB 3 Kasım'da da hepimizi, hepimizi Sıhhiye'de meydana çıkmaya çağırıyor. Ankara'yı hep birlikte örgürlüştüreceğiz.

Emek ve meslek örgütleri olarak bizler emekten ve halktan yanayım diyen, eşitlikten, özgürlükten, adaletten yanayım diyen, barıştan yanayım diyen, ben gericiliğe, ırkçılığa ve neoliberalizme karşıyım diyen tüm örgütlü kesimleri ve yurttaşları 3 Kasım'da Ankara'ya eşit, özgür, demokratik bir Türkiye mitingine çağırılmaktadır.

Sizler de EMO Genç pankartının altında o alanı örgürlüştirmede bizimle omuz omuza, yan yana duracaksınız. Buna da adım gibi eminim. (Alkışlar) Sevgili arkadaşlar,

Az önce elime bir dergi geldi, özellikle de buradaki bir yazıdan söz edeyim ve konuşmamı bitireyim. Bu da sizin bu günkü tartışmalarınıza da ön söz olsun. Bizim örgütümüz şeffaf bir örgüt sevgili arkadaşlar. İçine girdikçe bunu daha iyi anlayacaksınız. Bu kürsüler bağımsız kürsülerdir. Arkadaşlarımız buraya çıkarlar, konuyla ilgili görüşlerini bugün yapacağınız gibi, kendi içlerinden ne geliyorsa, ama bilimsel bilginin ve doğrunun ışığında, doğru bilgiyle burada tartışılar, konuşurlar.

Bu örgütün kırmızı kenar çizgileri vardır, demin söylediğim. Bu kırmızı kenar çizgileri aklımızda kalarak; görüşlerimizi genişletici bir şekilde, geliştirici bir şekilde tartışırız ve sonuçta bilim insanlarıyla birlikte aydınlık bir Türkiye için çözümümüzü söylemeye devam ederiz. TMMOB ve bağlı odalarının çalışma tarzı budur.

Şimdi EMO Ankara Şubenin çıkardığı EMO Genç Ankara Bülteni var elimde. Bunun 27'nci sayfasında bir öğrenci arkadaşımızın bir yazısı var. Yazının tamamını mutlaka okuyun da, bu yazıda arkadaşımız aynen yazmış: "Yetkili mühendislik yasası olarak bilinen TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliğiyle yeni mezun olmuş bütün mühendislerin mühendislik yetkileri ellerinden alınmaktadır."

İnsaf arkadaşlar. Bilmeden eleştirmek ve yazmak tam da böyle olur işte. Şimdi bir mühendis olarak düşünüyorum, hani şimdi biz bir mühendis örgütüyüz, oturduk hepimiz karar aldık, bir Yönetmelik çıkarttık. Bu adı geçen Yönetmelik de 2002'de karar altına alınan yönetmelik. Mühendislik Mimarlık Kurultayında bu ülkenin bütün aydınlık yüzlü TMMOB'lileri, demokrat, yurtsever, ilerici, devrimci mühendisleri oturmuşlar Kurultay yapmışlar. Etkinlik sonucunda sonuç bildirgesi çıkmış. Bu sonuç bildirgesine dayanarak, Genel Kurulda Genel Kurul Yönetmeliği karar altına alınmış. Ama arkadaş söylüyor. Şimdi bu yönetmeliğe göre ve arkadaşın ifadesine göre oturmuşuz biz, yeni mezun bütün arkadaşların yetkilerini elinden alacak bir iş yapmışız. Bunların hiçbirisi gerçek değil sevgili arkadaşlarım.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin yarattığı değerler, onların Yönetmelikleri ve iç dinamikleri en demokratik tartışma ortamlarının ve ama aklımızda işte o emekten ve halktan yana oluş olmanın çabanın içerisinde alınır. Bu böyle bilinmelidir. Bunu böyle biliniz.

Benim gönlüm isterdi ki, bu Yönetmeliğimiz burada basılı olsun, bu bültende basılı olsun ve bunun üzerinden tartışma yapılsın. Adını geçirdiğim yazıya itibar etmeyiniz çocuklar. Bu arkadaş da özel olarak hem şube yöneticileriyle, hem Oda yöneticileriyle, hem de benimle çok rahat ilişkiye geçebilir. Geçmelidir de. Bunların böyle olmadığını kendisi de anlayacaktır.

Bizim uzmanlık, Belgelendirme Meslek İçi Yönetmeliğimizin esası meslek içi eğitime yönelik bir çabadır. Mühendislik şarap gibi meslektir. Yıllar geçtikte deneyim ve birikimle ve bilimsel bilginin yeniden yeniden alınması ile gelişebilen bir meslektir mühendislik. Az önce de söyledik sorumluluk düzeyini.

Bunun tartışmaları da meslek içi eğitimin bir örgütsel zorunluluk olduğu noktasından çıkmıştır. Belgelendirme onun üzerine konulan bir iştir. Bunun tartışmaları çokça yapılmaktadır. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin web sitelerinde ve Odamızın web sitesinde bu Yönetmeliğe çok kolaylıkla ulaşılabilir.

Benim bütün talebim tartışmaların doğru bilginin üzerine yapılmasıdır. Bilgiyi doğru aldıktan sonra bu türden eleştiri, özeleştirme mekanizmalarını ancak bu şekilde işletelim.

Başka bir konu daha var: Gene bugünlerde çok duydum. Avrupa Birliğinden Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği fon alıyormuş. Belki öğrenci arkadaşlar da bu yanlış bilgi üzerine tartışıyorlar. Avrupa Birliği fonlarını Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin kullanmaması kararı son Genel Kurulda karar altına alınmıştır. Birliğe bağlı bazı Odalarımızın Yönetim Kurullarının fon alma başvurularında bulunması, bunu almak istemesi, buna doğru yönelmesi yaşanmış, ancak geçen dönemki Yönetim Kurulu tarafından ilgili Odamız Disiplin Kuruluna verilerek hakkında işlem yapılmıştır.

Ben de gerçekten hayretle şimdi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Avrupa Birliğinden fon alıyor tartışmalarının nasıl ve ne mantıkla yürütüldüğünü merak ediyorum. Bu kadar haksızlık olmaz. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin en önemli unsuru şeffaf, açık ve demokratik bir yapı olmasıdır. Buna arkadaşlarımız da dikkat etmek zorundadır. Bu bir eleştiri konusu değil, yalan üzerinden TMMOB'yi yıpratma çabasıdır.

Üçüncü bir konu da şu: Bir tartışma daha var bu günlerde Avrupa Birliği konusunda. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin AB konusunda sözü yok, görüşü yok deniliyormuş. İnsaf. Bununla ilgili geçen dönem ciddi bir kitap çıkardık. Birikimlerimizi kamuoyuna duyurduk. Bunun önemli bir başlığı da "Bizim anladığımız şekliyle Avrupa Birliği" başlığını taşımaktadır.

Evet, Avrupa Birliğinin bu günü kapitalist küreselleşmenin bir aygıtıdır. Aslında Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği olarak bunu söylüyor olmak da komiktir ama, hani Avrupa Birliğinin işte demir çelik birliği zamanından gelen o süreci TMMOB tarihine de denk gelen bir süreçtir. Onun belli bir döneminde adına Avrupa Ekonomik Topluluğu dediler. "Ortak Pazar" oluşturdular ve tam o dönemde Türkiye'deki kamuoyunun diline bir söz yapıştı. "Onlar ortak, biz pazar" sözü. Bu sözü Türkiye'ye mal eden Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin o dönemki yöneticileridir.

Evet, kendi krizini aşmak için Avrupa Birliği şimdi kapitalist küreselleşmenin bir aracı haline getirilmiştir. Bu bir sermaye örgütüdür. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği bunun, bu sürecin Türkiye'de emeğin ve insanın aleyhine işleyen bir süreç olarak değerlendirmektedir ve müzakere süreçlerini bir mücadele süreci olarak algılamaktadır. Bunu da burada yapacağımız tartışmaların ön cümlesi olarak söylemek istedim.

Neden bunları söyledim arkadaşlar? Biz bütün çalışmalarımızı bilimin ve teknolojinin ışığında, bilim insanlarının yol göstericiliğinde ve ondan da önemlisi 1970'lerden beri yarattığımız kendi değerlerimizin, geçmişimizin birikimiyle yürütmeye kararlıyız.

...

6. ULUSAL DEPREM MÜHENDİSLİĞİ KONFERANSI İSTANBUL- 16 EKİM 2007

...

Türkiye'nin yakın geçmişindeki en büyük travmalardan biri olan 17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin üzerinden tam sekiz yıl geçti. Bu sekiz yılda olası depremler ve sonuçları günlük konuşmalarımıza kadar girerken ne yazık ki deprem ve depreme karşı alınacak önlemler ile uygulanabilir projeler hükümet programlarına girmeyi başaramadı.

Olası İstanbul depremi ile ilgili haberler neredeyse gün aşırı medyada yer bulurken, İstanbul'da plansız kentleşme, yaşam alanlarının insan merkezli olmaktan uzaklaşıp piyasa ekonomisine bağlı rantların üzerinde şekillenmesi hızlanarak devam etti, devam ediyor.

17 Ağustos 1999'dan sonra kurulan TBMM Araştırma Komisyonu Raporunda şunları söylememiş miydi: "Yeni bir deprem politikası oluşturulmalı devlet politikası olarak uygulanmalıdır... Gecekondulaşma, kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affi politikasından kesinlikle vazgeçilmelidir. Planlama ve yapı sektöründe görev alan meslek dallarının uzmanlık alanlarının yetki ve sorumluluklarını belirleyen meslek yasaları çıkarılmalıdır. Bu yasalarda meslek odalarına üyelerini denetleme yetkisi verilmelidir. Gereği yerine getirilmezse odalar da sorumlu tutulmalıdır."

Haziran 2000'de "Doğu Marmara Depremleri ve Türkiye Gerçeği" raporumuzu yayımladık. Raporun, "17 Ağustos'u unutmamalı, Türkiye'yi yeniden kuralıyız" istemiyle başlayan "öneriler" bölümünde; "Deprem bölgesinin her yönü ile (insanların ruhsal ve bedensel sağlıklarına kavuşturulması ile barınma, ekonomik, eğitim, kültürel gereksinimlerinin karşılanması, sanayi, tarım ve hizmet kesimlerindeki üretim koşullarının) iyileştirilmesine yönelik çalışmaların etkinleştirilmesi ve bu amaçla kamu yönetim biçimlerinin geliştirilmesi ve işletilmesi zorunludur" dedik. Raporumuzda, toprak ve konut politikalarının, toplum yararına düzenlenmesi, ulusal ve bölgesel planlamanın yapılması, bilimsel çalışmalara kaynak ayrılması ve bilimsel verilerin esas alınması, toplu ulaşım ve taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesi, depremi felakete dönüştüren sorumlular hakkında kamu davası açılması, işlevsel deprem bütçe yönetiminin oluşturulması savunuldu.

Deprem riski her geçen gün artan İstanbul'u depreme hazırlamak için toplum olarak ayağa kalkmamız gerektiği vurgulanan raporda: "Su toplama havzaları, vadi içleri ve yamaçları, dolgu alanları, dere yatakları, sahiller, heyelanlı bölgeler gibi elverişsiz zeminler üzerine inşa edilmiş, depreme dayanıklı olup olmadığı bilinmeyen ama aşağı yukarı tahmin edilen, plansız, denetimsiz olarak yapılmış herhangi bir mühendislik ve mimarlık hizmetiyle buluşmamış yüz binlerce yapı, sanayi tesisiyle, İstanbul'un olası bir depremi karşılamaya hazır olmadığı apaçık ortada değil mi?" diye soruldu.

57. Hükümet, TBMM'den jet hızıyla geçirdiği 4708 sayılı "Yapı Denetimi Hakkında Kanun"u yürürlüğe soktu. Yasa, yüzölçümünün yüzde 92'si, nüfusunun % 95'i deprem kuşağında olan Türkiye'nin, milli gelirden en yüksek pay alan 19 ilini kapsamakta olup, bu illerin GSMH'dan aldıkları payların toplamı yüzde 67'ye ulaşmaktadır. İçinde Afyon'un da bulunduğu ve yakın tarihte büyük depremler yaşayan Zonguldak, Kütahya, Muş, Burdur, Bingöl, Diyarbakır, Van, Erzurum, Malatya, Erzincan ve Tunceli gibi illerimizi yapı denetimi dışında tutarak dışlayan 4708 sayılı Yasa'nın yanlışlıklarına karşı TMMOB'nin

söylediklerini bugün yaşananlar doğruladı.

Başbakanlığın 21 Mart.2000 tarihli Genelgesiyle Ulusal Deprem Konseyi oluşturuldu. Deprem Konseyi'nin "Türkiye'de bir "Ulusal Deprem Stratejisi" geliştirilmesinin ana amaç olduğu belirtilen "Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi" raporunda; "Deprem ve afetlerle ilgili olarak yürürlükte bulunan mevzuatın bütünlük ve tutarlık gösteren bir politika ya da strateji oluşturmadığı bir gerçektir. Ayrıca, bunları yürütmekle yükümlü organ ve kurumların da bir sistem oluşturmak şöyle dursun, kimi durumlarda karşıt işleyişler gösteren çok başlı bir yapılanma gösterdiği, üzerinde görüş birliği bulunan bir olgudur. Bu nedenlerle, mevcut sistemde yapılacak iyileştirmelerin, başvurulacak yeni düzenleme alanlarının, yasal önlem ve kurumlaşmaların neler olması gerektiği ve bunların hangi kuruluşlarca nasıl yerine getirileceğinin bilimsel açıdan belirlenmesi bir temel ödev olarak durmaktadır" denilmiştir.

Ancak, Ocak 2007'de Ulusal Deprem Konseyi lağvedildi.

Evet, Deprem ülkesi olan ülkemizde ne yazık ki depremlerle yaşamayı öğrendiğimiz, gereklerini yapmaya çalıştığımız söylenemez. 1999 yılında oluşturulan Deprem Konseyi'nin hiçbir gerekçe gösterilmeden ortadan kaldırıldığı ve yerine birşeyin konulmadığı, işin nasıl önemsenmediğinin kanıtıdır. Yeni hükümet programında da yıllardan bu yana her hükümet programında duyduğumuz genel geçer ifadeler yer almaktadır. Bu genel geçer ifadelerin satır aralarına gizlenmiş olan zihniyetinde altını çizmek gerekir. Depreme yönelik çalışmalar kentsel dönüşüme bağlanarak, depremden rant yaratılmasının önü açılmak istenmektedir. 22 Temmuz seçimlerine giderken AKP seçim programında da depremlerle ilgili dişe konur çözümler yoktur bir başka ifade ile deprem yok sayılmaktadır.

Ne acıdır ki depremi rant kapısı haline getirmekte hükümet yalnız değildir. Bir takım akademik çevrelerde verili durumu gereğinden fazla abartarak rant politikalarına temel olacak ortamı belki de istemeden yaratmaktadırlar.

Aslında bugün akıl ve bilim depremin doğasını çözmüştür. Depremler Yerküre'nin doğal süreçleridir. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez. Ancak gerekli tedbirlerle, özellikle yapısal tedbirlerle, can ve mal kayıpları azaltılabilir.

Depremler, heyelanlar, su baskınları, salgın hastalıklar, vb. doğal ve yapay kökenli afetler bir oranda insan denetimi dışında geliştiği için, neden oldukları kayıplar, genellikle yazgı olarak yansıtılarak geçiştirilmek istenmiştir. Aslında, depreme neden olan iktidarlar değilse de, depremlerin insanı vurmasına neden olan önlem almayan Siyasal İktidarlardır, merkezi ve yerel yönetimlerdir. Bunun kanıtlarından biri, aynı büyüklük özelliklere sahip depremin farklı coğrafyalarda çok farklı hasar ve zarara yol açması, bazen de hiç açmamasıdır.

Deprem Bölgeleri Haritası'na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 58 yıl içerisinde depremlerde, 60 binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 120 bini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420 bin bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür.

Sonuç: Türkiye, depremlerle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Türkiye'nin deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul

bağlamında “fay” ve “depremin büyüklüğü” tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu “maskeleyerek” gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'sinin afet zararlarına ayrılmasıdır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasal iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her depremde karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını söylüyoruz.

Siyasal İktidarı, deprem konusunda sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevre her yurttaş için temel bir insan hakkıdır.

Deprem hasar, zarar ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak katkı ve çabalarıyla depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamak ve üretmektir. Bunun için, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalara ilişkin kamu yararı ve ülke çıkarını gözeterek ulusal bir deprem politikası belirlenerek, ciddi programlar oluşturulmalı ve daha da önemlisi bunlar yaşama geçirilmelidir.

Yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetimi sürecini, sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Depremler ülkemizin ve halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!

TMMOB kendi ortamında birimleri ve üyeleri üzerinden üzerine düşeni yapmaya çalışmaktadır. Yapı denetiminin olduğu yerler de dahil olmak üzere yapı alanında görev yapan tüm mühendislerin mimarların sicil durumlarını takip etmek ve sürece müdahil olmak çabamız sürekli olarak siyasi otorite ve yerel yönetimlerce engellenmeye çalışılmaktadır. TMMOB yapı sürecinin her aşamasında yer alan üyelerini denetleme, düzenleme ve takibi için ısrarlıdır. Bu sürece müdahil olabildiğimiz sürece, sadece depreme dayanıklı değil yaşanılır, sağlıklı ve güvenilir bir ortamın yaratılmasına da katkımız olacaktır.

Bu ve benzeri Deprem etkinliklerini Aydınlık bir gelecek için inatla sürdüreceğiz. Emegi geçen herkese, düzenleyen kuruluşlara, bilim insanlarına ve uzmanlara, İMO İstanbul Şubemize TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

TMMOB YEREL YÖNETİMLERDE DÖNÜŞÜM SEMPOZYUMU ANKARA- 17 EKİM 2007

...

Bugün ülkemizin ekonomisinden idari yapısına, hukukundan siyasetine kadar her şey büyük ölçüde uluslararası sermaye düzeninin gereklerine uygun olarak, emperyalizme bağımlılık ilişkileri içerisinde, hızla yeniden şekilleniyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin taşıyıcılığını üstlenen AKP, bu yöndeki neo-liberal değişim programının kararlı bir uygulayıcısı konumunda. Sermaye çevrelerinin kapitalizmin yeni düzenine eklenme doğrultusundaki değişim talebiyle, toplumun değişim talebini de birleştirerek, arkasına aldığı muazzam güçle hareket eden AKP, ülkeyi piyasanın gereklerine uygun olarak baştan aşağı düzenliyor.

Seçimlerde de, sermaye çevrelerinin, ABD ve AB'nin desteğini alan AKP, bu politikaların sürdürülmesi yönünde, kendisini bir önceki dönemden de daha güçlü kılan, bir onay aldı. Seçim bu anlamda da neo-liberalizmin, her tür gerici ideoloji ile de bütünleşerek, kitleler üzerinde sürdürdüğü ideolojik manipülasyonun bir sonucu ve liberalizmin zaferi olarak görülebilir.

Seçimlerin sonuçlarından birisi de, sermayenin sözcülüğünü üstlenen AKP'nin, seçim öncesindeki tüm gerilimleri de atatarak, başarı kazanabilmiş olmasıdır. Bu sonuç bir anlamda, burjuvazinin sistem içerisinde yarattığı özerk alanın ve etkinin de göstergesidir.

Bugün emperyalist-kapitalist sistemin yönelimleri doğrultusunda uluslararası tekellerle bütünleşerek güçlenen burjuvazi, sistem içerisinde daha önceki döneme göre daha etkin bir pozisyon edinmiştir. Ancak AKP'nin kazandığı bu güçle, tek başına sistemin mutlak yöneliminin belirleyicisi olacağı söylenemez. Seçim sonuçlarını, askerinin siyaset üzerindeki etkisinin kırılması ve sistem içerisindeki çatışmalarda sermaye çevrelerinin zaferi olarak yorumlamak da doğru olmaz. Küreselleşmeye eklenme sürecinin egemen yapı içerisinde yarattığı farklaştırmadan kaynaklanan çatışmalar ile bundan kaynaklanan gerilimler, farklı ton ve tarzda bu dönemde de sürmeye devam edecektir.

Bunlarla birlikte, küreselleşmeye eklenme sürecinin gereği olarak, kamu alanının sermayeye devredilmesine, emekçilerin haklarının gasp edilmesine, işsizlik ve yoksulluğun büyümesine dayanan, neo-liberal yıkım politikaları uygulanmaya devam edecektir.

Kapitalist küreselleşme sürecinin bir parçası olarak gelişen ve güçlenen, dini cemaatler, etnik milliyetçi akımlar, 12 Eylül sonrası oluşturulan egemen hegemonyanın içerisinde, kazandığı güçle, emekten halktan yana bir seçeneğin yaratılamadığı koşullarda, yoksul, emekçi, dışlanmış kesimler üzerinde etkili olacaktır.

AKP küreselleşme çağının bu bütün yönelimlerini taşıyarak, onları besleyerek ve ondan güç alarak, bu değişim sürecinin taşıyıcısı durumuna gelmiştir. Dolayısıyla, bugün muhalefet de, AKP'nin bu politikalarına karşı, toplumda ortaya çıkan değişik tepkileri kapsayarak gelişebilecektir.

Bizim açımızdan yapılması gereken, neo-liberal yıkım politikalarına karşı, emekçiler ve ezilenlerle birlikte mücadele pratikleri geliştirmek, gerici ve milliyetçiliğin toplum

üzerindeki etkisini de bu yolla kırarak, yaşamın içerisinde geliştireceğimiz dayanışma ağları ile özgürlükçü ve demokratik bir toplumu yaratmaya dönük, ısrarlı bir çabayı ortaya koymaktır Soru şimdi çok basittir: Biz değilsek kim? Şimdi değilse ne zaman? Bu soruyu sorduk ve Kesik'le birlikte, TTB ile birlikte, 3 Kasım'da tüm demokrasi ve emek güçlerini, ben çağımın ve insanlıktan yanayım diyen örgütlü örgütsüz tüm yurttaşları Ankara'ya "Özgür Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye" mitingimize çağırdık.

Öncelikle bunu belirtmek istedim.

Değerli katılımcılar, yerel Yönetimler konusuna bu Türkiye değerlendirmesinin ışığında baktığımızda TMMOB şu konuların altını çizmektedir:

İnsanlığın binlerce yıllık uygarlık mücadelesinin mekânı olan kentler "özgürlüğün ve uygarlığın" kaynağı olarak algılanmış, demokrasi uygulamalarına tanık olmuş, ev sahipliği yapmıştır.

Son yıllarda ise, pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekânlar haline getirilmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur. Kentteki yaşamın ekonomik ilişkiler, siyasi, sosyal ve kültürel ilişkiler dışındaki bütün boyutları toplumsal hafızadan silinmiş, toplumsal yaşamın öznesi olan kent halkı bir nesne haline getirilmiştir.

Kapitalizmin küreselleşme programı kapsamında yürüttüğü yoğun propaganda ile planlama kavramı ve ulusal-bölgesel-kentsel planlama saf dışı edilmiş, ülke çıkarı, toplumsal gelecek, dayanışma ve ahlaki değerler terk edilmiştir.

Türkiye'de, yıllardır sürdürülen plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affı süreçleriyle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle 1999 Doğu Marmara depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kısılcasına sokulan kentlerimizin doğal ve kültürel değerleri, ormanları, yeşil alanları, sahilleri yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmakta, çevresel kirlilik ülkemizi bir ekolojik felaketin eşğine getirmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu model; bir çaresizliğin ve yetersizliğin değil, siyasal iktidarların bir tercihi olmuştur. Bu tercihin yanlışlığı ve korkunç sonuçları açıkça ortaya çıktığı halde gereken ders alınmamış, sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir yerleşim alanlarının oluşturulması için gerekli politika ve uygulamalar gündeme getirilmemiş, TMMOB'nin uyarı, görüş ve önerileri dikkate alınmamıştır.

Demokrasinin evrensel değerlerinin ayaklar altına alındığı, planlamanın ve kamusal denetimin devre dışı bırakıldığı böylesi bir süreçte; merkezi yönetimler gibi Yerel Yönetimler de rant paylaşımının odakları haline getirilmiştir. Yerelleşme adı altında sürdürülen yağma hızlandırılmıştır. Türkiye'de yerel yönetim alanında, özellikle 1980'den bu yana hareketli bir süreç yaşanmaktadır.

Türkiye'de Yerel Yönetimlerde yaşanan bu hareketliliğin, kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su-atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması gibi niteliklere sahip olduğu ortaya

çıkıştır. Merkezi vesayet altında, çıkar tezgahı gibi çalışan bir yerel yönetim dünyası oluşturulmuştur. Özelleştirme, yerelleşme ve ticarileşme böylesi bir dünyanın önemli ayaklarını oluşturmaktadır.

Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıksız, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır. Pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekanlar haline gelmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur.

Ülkesel ölçekte yerleşmelerin yaşanabilirliğini ortaya koyacak olan bölge, çevre düzeni, nazım imar ve uygulama planı gibi planlar, o mekânın sosyal, ekonomik ve peyzaj değerleriyle kalkınmaya hizmet etmek durumunda iken; bugün bölge planlarından başlayarak, mekânın fiziksel organizasyonu kalkınmaya dayanan bir açılımla ele alınması beklenen planlar, arsa ve arazi spekülasyonlarını körüklemekten öteye gitmemiştir.

Halkın siyasal temsiline değil, siyasetten dışlanmasına dayanan ve örgütsüzleşmesini dayatan sürece karşı, halkın demokratik katılım ve denetim kanallarının açıldığı yeni bir siyasal ortamın yaratılmasının önemine inanan TMMOB; Yerel Yönetimleri, halkın karar süreçlerine ve denetime etkili bir şekilde katılabilecekleri zeminler olarak görmektedir.

Böylesi bir yerel yönetim alanının yaratılması öncelikle halkın örgütlü katılım ve denetimini sağlayacak siyasal toplumsal düzenlemelerin gerçekleştirilmesine bağlıdır.

Küreselleşme ve liberalizasyon politikaları koşutunda kamu hizmetlerinin özelleştirilmesini, yerel yönetimler için bir “reform” olarak sunan yasal düzenlemeler geleceğimizi ipotek altına almaktan başka bir şey değildir.

Ülke yararını göz ardı edenler, tüm değerlerimizi görmezden gelerek “kentsel dönüşüm projeleri” adı altında çağdaş kentleşme ve kalkınma politikaları yerine, siyasal ve kişisel çıkarlar uğruna, kentsel ve bölgesel rant yağmasına dayanan politikaları benimsemişler ve finans çevrelerinin yönlendirdiği kentsel projeler ile karşımıza çıkmışlardır.

Hemen her ölçekte ve bölgede kullanılmaya başlanan dönüşüm kavramı, kent ve peyzaj değerlerinin belirlediği anlamdan çok finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış ve özellikle ülkemiz peyzaj alanları olan bölgelere saldırıları artmıştır.

Ülkemizin en önemli peyzaj alanlarından; İstanbul’da; Ömerli İçme Suyu Havzasında Organize Sanayi Bölgesi Planlaması, Galataport, Haydarpaşaport, Küçükçekmece Su Havzası, Kartal-Pendik Kıyı Kesimi Planlamaları, Dubai Kuleleri, Zeyport, Tarihi Yarımada Müzekent Projeleri, Küçükçekmece-Avcılar İç ve Dış Kumsalı, Kartal Alt Merkez Alanı; Ankara’da; A.O.Ç., AKM Alanı, Güvenpark, Ulus Tarihi Kent Merkezi, Kuşlupark, Papazın Bağı, Tüm vadi eşikleri olan Dikmen, İmrahor ve Zir Vadileri’ndeki imarlaşma; Antalya’da, Lara Kent Parkı’na Temalıpark diyerek metalaştırılması, Belek Fıstıkçamı Ormanı’na golf sahası yapılarak halktan koparılması gibi parçacı plan ve projelerin neredeyse tümüne; Onlar “kentsel dönüşüm” diyor, Bizler ise “finans çevrelerinin ağzının suyu akıyor” diyoruz. Ülkenin kent gelişimine ve ekolojik zincirlerine darbe ile geleceğimizi ipotek altına aldırılmayacağı diyoruz.

Tüm ülkemizi bir kasırğa gibi saran “Kentsel Dönüşüm Projeleri” ülke ve bölge bağlamında gerek kentsel doğal yapı ve yaşam sürdürülebilirliği gerekse ulaşım ve lojistik işlevler

hakkında saptanmış bölgesel planlama stratejileri kamu yararına değildir, hak kullanımına uygun değildir.

Planlar üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanmamış olmasına karşın yağmalanan kentlerimiz yoğun bir “rant projeleri” ablukası altındadır ve ülkemiz belirsiz bir kaos ortamına sürüklenmektedir.

TMMOB, kentlerimizin yağmalanmasına DUR demektedir.

Değerli katılımcılar;

TMMOB'ye göre:

Yerel Yönetimlerde, demokratik katılım ve denetimi gerçekleştirmek için birimler oluşturulmalıdır,

Yerel Yönetimler, yurttaşın müşteri değil eşit hakları olan insan muamelesi gördüğü bir yönetim olmalıdır,

Yerel Yönetimlerde, kentsel kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesini dayatan özelleştirme vb. politika ve uygulamaları terk edilmelidir,

Yerel Yönetimlerde, “Kente ve çevreye karşı suç” kavramı geliştirilmelidir, Yerel Yönetimler, sağlıklı bir çevrede insanlık onuruna yaraşır bir yaşam için gerekli politika ve uygulamaları yaşama geçirmelidir,

Yerel Yönetimler, deprem riski altında bulunan bölgelerinde; yerleşim alanlarının envanterini çıkarmalı, mevcut yapı stoklarını bilimsel olarak elden geçirmeli ve can güvenliğini tehdit eden, yıkılması gereken yapıları yıkmalıdır, Yerel Yönetimler, kentsel dönüşüm projelerini demokratik ve katılımcı bir anlayışla yaşama geçirmeli, rant kapısı olmaktan çıkarmalıdır,

Yerel Yönetimler, ortak yaşam ve dayanışma bilincinin gerektirdiği yeni kentsel yapıları (toplu konut, toplu taşıma ve yeni kamusal alanlar) geliştirmelidir, Yerel Yönetimler, ulaşımı ticari bir işletme olarak değil, kamusal bir hizmet olarak ele almalı, otoyol ve kara taşımacılığına karşı, toplu ulaşım (deniz, demiryolu, raylı vb.) sistemlerinin kurulmasına ön ayak olmalıdır,

Yerel Yönetimler, tarihi ve kültürel mirası korumak ve geliştirmek için, kentsel çevrenin, tarihi ve kültürel değerlerin yağmasına, rant eksenli ilişkilere, yolsuzluk ve rüşvete karşı ödünsüz bir tavra sahip olmalıdır,

Yerel Yönetimler, engellilerin yaşamını kolaylaştırıcı her türlü sosyal ve mekansal düzenlemeleri gerçekleştirmeli, toplu ulaşım ve iletişim araçlarından ve diğer kamu hizmetlerinden ücretsiz yararlanmalarını sağlamalıdır,

Yerel Yönetimler, kadınların kendilerini daha iyi ifade edecekleri, çocukların ve gençlerin sportif, kültürel, sanatsal yeteneklerini geliştirecekleri, yaşlıların koruma altına alınacakları ortamları ve mekanları yaratmakla görevli olmaları gerektiğine inanmalıdır.

Bu sempozyumda bu konuları değerli bilim insanları ve uzmanların katkıları ile derinlemesine konuşacağız. Ben bu etkinliği TMMOB adına düzenleyen Peyzaj Mimarları Odamızın Yönetim kuruluna ve oda çalışanı arkadaşlarıma, Düzenleme ve yürütme Kurullarında yer alan arkadaşlarıma, görüşlerini bizimle paylaşacak olan bilim insanlarına ve uzmanlara ve

bizlere onur ve cesaret veren siz katılımcılara TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ederim.

Bitirirken sizlerle TMMOB'nin Yerel Yönetimler ve Kente dair bir taahhüdünü, bir siyaset belgesini her kelimenin altını çizerek burada paylaşmak istiyorum:

TMMOB olarak bizler;

İnsan hakları ve temel özgürlüklerin vazgeçilmezliği ve insan kişiliğinin onur ve değerine olan inancımızı vurgulayarak,

İnsan yerleşimlerinin insan onuruna uygun, yaşamak, gezmek, görmek, kültürel etkinliklerde bulunmak amacıyla oluşturulması gerektiğini belirterek, Doğal, tarihsel ve kültürel değerlerin korunması yükümlülüğünün, öncelikle yerel ve merkezi yönetimlerde olduğunu göz önüne alarak, Kentli haklarının tanınması, uygulanması, korunması ve geliştirilmesinin işbirliği ve dayanışmayı gerektirdiğine ve kentli haklarının kentlilere diğer haklara ek olarak tanınan haklar da olduğuna ilişkin bir belirlemede bulunarak, Hakların yaşam bulmasında kentli insanların sorumluluğunu da anımsayarak, Kent halkının ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş ya da benzeri ve başka statü gibi bir ayırım gözetmeksizin, kentli haklarına sahip olduğuna olan inancımızı vurgulayarak,

İnsan hakları ve demokrasiyle kalkınma-gelişme arasındaki koparılamaz bağı işaret ederek,

Kent halkının iradesinin özgürce ifade edebileceği, kent yaşamının tüm yönlerine tam katılacağı koşulların yaratılması gerekliliğine inanarak, Yaşadığımız coğrafyaların yerleşimlerinde insanlığın binlerce yılda geliştirdiği yönetim modelleri ve halk katılımının sağladığı olanakların ve birikiminin değerinden hareketle,

ulusal üstü belgelerde ve iç hukukta tanınmış hakların bu arada Rio ve Habitat-2 konferans belgeleriyle, Avrupa ölçeğinde kabul edilmiş bölgesel belgelerde yer alan hakların, Türkiye'de, yaşam bulması için çalışmalar yapmaya,

Kentlilere evrensel, bölgesel ve ulusal ölçekte tanınan haklardan, yerel ya da merkezi yönetimin uyguladığı politikalar nedeniyle yoksun bırakılan kent halkından, binlerce yıllık geçmişe sahip olan tarihsel, kültürel, mimari, çevre ve doğa değerlerinden, emekten, emeğin yarattığı değerlerden yana taraf olduğumuzu ,

Kentsel rant yaratma özel amacına dönük merkezi ya da yerel yönetim politika ve uygulamalarına karşı Kenti, kentliyi ve değerlerini savunacağımızı, Burada bu sempozyum aracılığı ile de kamuoyuna duyuruyoruz.

TEKSTİL TEKNOLOJİ VE TEKSTİL MAKİNALARI KONGRESİ GAZİANTEP-19 EKİM 2007

...

Üzülerek söylüyoruz, sanayi uzun bir süreden beri öncü sektör olmaktan çıkmıştır. Sanayi artık sanayileşme, kalkınma ve istihdam odaklı değildir. 2002-2006 döneminde istihdam sürekli düşmüştür. Verimlilik artışı, teknolojik yenilikten ve etkinlikten çok, istihdamın azalışından kaynaklanmaktadır. Sanayide çalışanlar, yaratılan katma değerden daha az pay almaktadırlar. Ara mal üretimi azalmış, yatırım malları üretimi rafa kaldırılmıştır. Sanayi girdisi hammaddeler % 73 oranında ithalata dayanmaktadır. Dolayısıyla makina imalat sanayi gibi mühendislik hizmetlerinin en yoğun olduğu sektörde küreselleşmenin getirdiği sorunlar büyümekte, KOBİ niteliğindeki firmalar bu girdapta üretimlerini durdurmakta veya büyük firmaların isteklerine tabi olmaktadır.

Küresel rekabet, konvansiyonel üretimde küçük sanayi için “yok olma rekabeti”ne dönüşmüştür. Oysa bu rekabette AR-GE çalışmaları büyük önem kazanmaktadır. AR-GE sonucu tasarım yapamayan, özgün ürün ortaya koyamayan firmalar rekabet edemez duruma gelecek ve pazardan çekilecektir, çekilmektedir de. Tekstilin de içinde yer aldığı makina imalat sanayii, tüm sanayi sektörlerine yatırım malı (makina, donanım, alet, takım, tertibat) veren bir mühendislik sektörüdür. Bu sektörün diğer sektörlerden farkı, her aşamada projelendirme, mühendislik ve AR-GE tasarımlarını öngörmek ve gerçekleştirmek durumunda olmasıdır. Fakat Türkiye’de makina imalat sanayii kararlı bir gelişme çizgisi göstermemiştir. Sanayi politikalarının olmaması, ekonomik krizler, tutarsız ihracat ve yanlış ithalat politikaları, yatırım malları ithalatında korumacılık faktörüne öncelik verilmemesi ve yatırımlarda sektöre öncelik tanınmaması bunun başlıca nedenleridir. Özellikle 1998’lerden sonra işçi başına katma değer, ücret başına katma değer düşmüş, istihdam kapasitesi azalmış, teknoloji düzeyinde önemli bir değişim olmamıştır. Ölçek sorunu hala önem taşımaktadır. Özgün ürün yaratabilmek sektörün hedeflerinin başında yer almaktadır. Bu noktada yüksek katma değerlerin oluşturulması ve imalat sanayinin öncelikli sektörlerinin desteklenmesi zorunludur. Yani AR-GE’ye ayrılan payın yükseltilmesi, yeni ürün tasarımlarının yapılması ve özgün ürünün tekno ekonomik kapasitedeki tesislerde imal edilmesi gerekmektedir. Üniversitelerde teknolojik gelişmeyi hızlandıracak, AR-GE alt yapısını oluşturup yetkin hale getirecek, makina sektörüne nitelikli mühendis, tasarımcı verecek eğitim programlarının uygulanması bu bağlamda gündemin birinci maddesi olmasına karşın ciddi bir adım atılmamaktadır. AB ülkelerinin kişi başına yeni teknoloji yatırımı ortalaması 118 dolar iken, Türkiye’de 22 dolar gibi düşük bir düzeydedir. Bu durumda yüksek, orta ve ortanın üstü teknoloji yoğunluğu üretimde olsun, ihracatta olsun nasıl sağlanacaktır? Üretimde ortanın altı ve düşük teknoloji yoğunluğu 2005 yılında toplam 68,4 düzeyinde, ihracatta ise 65,6 düzeyindedir. Bu durumda övünülen ihracat başarıları neye yarayacaktır? İthal hammadde girdi oranı 2002 yılında % 60,1 iken, 2007 Temmuzunda % 73’e çıkmıştır. Son bir yılda gerçekleşen 154 milyarlık ithalatın 112,5 milyar dolarlık bölümü hammaddeye ödenmiştir. Yani övünçle söz edilen ihracat artışı, daha hızlı bir şekilde artan ithalatla sürdürülmektedir.

Değerli Katılımcılar,

Türkiye’de tekstil makinaları üretimine başlanan 1980’li ve özellikle 1990’lı yıllar, bizzat tekstil makinaları sektörünü de etkileyen olumsuzluklarla doludur. Zira bu yıllarda gündeme gelen planlama, yatırım, üretim ve sanayileşmeyi dışlayan politikaların yıkıcı sonuçları bugün bir bir ortaya çıkmaya başlamıştır. Tekstil makinaları sektöründeki yetkililer, bu sektörün başka sektörlerle yönelik üretim yapma olanakları bulunmadığı ve devlet desteği gereksinimini dile getirmelerine karşın destek alamamaktadırlar. Zira kamu tasfiye edilmekte ve üreticilerimiz kamu tarafından desteklenmemektedir.

Sektörün ve bütün sanayinin somut AR-GE desteği gereksinimi bulunmasına karşın, TÜBİTAK destekli olarak 2002’de kurulan Tekstil Araştırma Merkezi, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren tasfiye edilmiş, TÜBİTAK ile bir ilgisi kalmamıştır. İhracat, genel ihracatta olduğu gibi ithalata bağımlıdır, üretimde ve ihracatta düşük ve ortanın altı yoğunluklu teknoloji baskındır, vb, vb.

Sevgili Katılımcılar,

Sanayimizin tamamını ve tekstil sektörünü doğrudan ilgilendiren bir konu da Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği ile ilişkilere ilişkindir. Türkiye, Gümrük Birliği Anlaşması uyarınca, üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifelerini uygulamakla mükellef kılınmıştır. Bu bağımlılık nedeniyle Türkiye, AB’nin üçüncü ülkelere uyguladığı gümrük vergilerini aynı şartlarda uygulamak zorundadır. Kendi ticaret ve gümrük politikalarını uygulayamamaktadır. Türkiye AB’nin kurallarıyla yaptığı ticarete gümrük vergisi ve gümrük vergisine eşdeğer vergilerden de mahrum kalmaktadır. Gümrük duvarlarını AB üyesi gelişmiş ülkeler kadar indirmek zorunda kalan Türkiye, 2 yıldan beri Çin gibi, tekstil ihracat atağına kalkan ülkelere karşı kendi sektörünü korumakta büyük sorunlar yaşamaktadır.

Gümrük Birliği’nin yol açtığı tehlike tekstil sektöründe de kendini göstermiştir. Dünya Ticaret Örgütü kapsamında imzalanan “Çok Taraflı Tekstil ve Giyim Eşyası Sözleşmesi” Türkiye’ye ek faturalar getirmiştir. 2005 yılında tekstil kotaları kalkmış, Türkiye, Gümrük Birliği’ne dahil olduğu için gelişmiş ülke kabul edilerek, az gelişmiş ve gelişmekte olan üçüncü ülkelere en yüksek gümrük indirimini uygulamak zorunda kalmıştır. Bu kapsamda 2005 tarihinde yapılan düzenlemelerle 768 ürün çeşidinin ithalatı sırasında “TSE standardı aranması zorunluluğu” kaldırılmıştır.

Ülkemizin en büyük sektörlerinden birisi olan ve ihracata önemli katkısı bulunan tekstil sektörü, yayınlanan tebliğ ile zor duruma düşürülmüştür. Tebliğ ile pamuk ipliği denetim dışına çıkarılmış ve sektör, Türk pazarına dalga dalga giren kalitesiz ithalat ile karşı karşıya bırakılmıştır. Standart dışı iplik, tekstil sektörünü doğrudan etkilemekte ve ürün kalitesini düşürmektedir.

Oysa Türkiye, altyapıyı tamamlayarak tebliği yayınlamış olsaydı, AB üyelerinin dahil olduğu RAPEX isimli online sistemine dahil olacak ve bu sistem sayesinde ithal edilen ürün hakkında anında denetim yapılabilecekti. Böylece, ürünün nereden geldiği, markası, kaydı konusunda bilgi edinebilecekti. Örneğin, AB ülkelerinden herhangi biri tarafından ürünün ithalatı engellenmişse, Türkiye de bunu gümrükten içeri sokmayacaktı. Denetimsiz ithalat nedeniyle pek çok sektörde sorunlar yaşandı. Tekstil sektörü, Pakistan, Hindistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Suriye’den ithal edilen standart dışı, düşük kaliteli, düşük fiyatlı pamuk ipliği ithalatı nedeniyle haksız rekabete maruz kalarak krize girdi. Bu durum, tekstil

yanı sıra tarım sektörünü de olumsuz etkiledi. Ege Bölgesi'nde ve Çukurova'da dünyanın en kaliteli pamuğunu üreten çiftçinin hasadı tarlada kaldı; Gaziantep, Kahramanmaraş, Denizli ve Bursa'daki bazı tekstil fabrikaları kapılarına kilit vurmaya hazırlandı.

Türkiye'nin 6 Mart 1995'te imzaladığı Gümrük Birliği Anlaşması 1 Ocak 1996'da yürürlüğe girmiştir. Gümrük Birliği'ne girdiğimiz bu tarihten 2006 sonuna kadar 279,8 milyar dolar dış ticaret açığı oluşmuştur. Bu cumhuriyet tarihi boyunca gerçekleşen toplam dış ticaret açığının % 70,1'ini oluşturmaktadır. Söz konusu 11 yıllık dönemde Türkiye'nin yalnızca AB ülkeleriyle ticaretindeki açığı ise 99,6 milyar dolara ulaşmıştır. Türkiye yalnızca 2006 yılında yalnızca bir yılda 10 milyar dolarlık dış ticaret açığı verilmiştir.

Sevgili Katılımcılar,

Bütün bu gelişmelerin bizim gibi ulusal ekonomiler üzerindeki etkilerine ancak ve ancak bağımsız bir ekonominin dünya piyasalarıyla kişilikli ilişkisi temelinde direnilebilir ve ülkemiz lehine olan unsurlardan yararlanılabildi. Ancak durum böyle olmamıştır. Bu noktada biz TMMOB ve bağlı Odalarımız, böylesi onlarca kongre, kurultay, sempozyum etkinliğiyle gıdadan enerjiye, sanayiye, kentleşmeye dek yaşamın bütün alanlarına ilişkin sorunları masaya yatırıp çözüm önerileri sunuyor, ilgilileri uyarıyor, ülkemizin, insanımızın önünü açmaya çalışıyoruz.

TMMOB meslek alanlarından hareketle üstlendiği bu görevini sürdürmeye devam edecektir. Ben bu etkinliğimizin gerçekleşmesini sağlayan Makina Mühendisleri Odamız ile Tekstil Mühendisleri Odamıza, Makina Mühendisleri Odamızın Gaziantep Şube Yönetim Kuruluna, Oda çalışanı arkadaşlarıma, burada görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, görüşlerini bizimle paylaşacak sektör temsilcilerine TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum. Kongremize başarılar diliyorum, saygılar sunuyorum.

TMMOB ENERJİ SEMPOZYUMU

ANKARA- 22 EKİM 2007

...

Dünya enerji tüketiminin 2005 - 2030 yılları arasında %50'den fazla artacağı, bu artışın sanayileşmiş ülkelerde %25 civarında olurken, özellikle Asya, Orta ve Güney Amerika olmak üzere- gelişmekte olan ülkelerde iki kat olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Enerjinin ve elektrik enerjisinin yeterli, güvenilir, tüm toplumsal kesimler için erişilebilir bir şekilde temini ve bunun sürdürülebilir olması ülkelerin öncelikli konuları arasındadır. Bu anlamda enerjinin planlama ve yönetim boyutları önem kazanmaktadır. Özellikle, dünyada sık sık gündeme gelen enerji veya enerji hammaddeleri krizleri, ülkeleri, enerji politikalarını olası krizleri gözeterek planlamaya, kaynak kullanımında dikkatli olmaya ve ekonominin enerjiye olan bağımlılığını azaltacak önlemleri almaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, ulusal kaynakların etkin, verimli ve rasyonel kullanımları ülkelerin enerji yönetimleri için hayati önem taşımaktadır.

Enerji üretimi halen büyük ölçüde petrol, doğalgaz, kömür gibi fosil yakıtlara dayalıdır ve bu durumun yakın gelecekte de süreceği öngörülmektedir. Özellikle petrol ve doğalgazın dünyada belirli bölgelerde yoğunlaşmış olması, bu kaynaklar açısından zengin olan bölgelerin ve buralardaki enerji kaynaklarının kontrolünü son derece önemli hale getirmektedir. ABD'nin bu yöndeki girişimlerini askeri güç kullanarak sürdürdüğü günümüzde enerji arz güvenliği, bir dış politika unsuru ve stratejik öneme sahip bir konu haline gelmiştir.

Avrupa Birliği'nin Rusya Federasyonundaki enerji kaynaklarına bağımlı olması, Rusya'nın dış ilişkilerinde enerji kaynaklarının önemli bir unsur olarak kullanılması, Rusya-Ukrayna arasındaki gerilimlerin doğalgaz naklini etkilemesi, AB üyesi ülkelerin ortak enerji politikası olması yönündeki beklentilere rağmen Polonya ve Ukrayna'yı dışarıda bırakarak Rusya ile Almanya'nın deniz üzerinden doğalgaz ulaştırılmasına olanak sağlayacak anlaşma yapmış olmaları, vb konular önümüzdeki dönemlerde de enerji kaynaklarının kontrolü konusunda uluslararası çatışma ve gerginliklerin gündeme geleceğinin, enerjinin uluslararası ilişkilerin önemli bir bileşeni olacağının göstergeleridir.

Avrupa Birliğinin enerji temin politikalarında dördüncü arter olarak tanımlanan geçiş hattı da Türkiye'dir. Ülkemiz hem öz kaynakların kullanımında, hem de zengin enerji kaynaklarının, tüketimi yüksek Batı dünyasına ulaştırılmasında uluslararası geçiş yolu olma hususunda bağımsızlığını esas alan politikalar oluşturmak ve izlemek zorundadır.

Dünyada da, bir yandan hâkim güç odakları arasında zengin petrol ve doğalgaz rezervlerinin kontrolüne yönelik çatışma ve gerilimler artmakta, ABD tarafından dünyanın enerji kaynakları açısından zengin bölgelerinde askeri güç kullanımına gidilmektedir. Diğer yandan küresel ısınmaya ilişkin araştırmalar birbiri ardına yayınlanmakta, fosil yakıtların yerini alabilecek yeni enerji kaynaklarının, yeni enerji

dönüşüm süreçlerinin ve enerji etkin teknolojilerin devreye sokulması yönündeki çalışmalar da ilerlemektedir. Ülkemizde de enerji sektöründe, hegemonik güçlerin politikalarına tabi olunması yerine bağımsızlığı öne koyan politikalar izlenmesi, enerji üretim ve dönüşüm süreçlerinde kökten sayılabilecek teknolojik değişim seçeneklerinin açık tutulması, bu konularda üniversiteler ve araştırma kurumları, ilgili sektörler ve yetişmiş eleman açısından hazırlıklı olunması önemlidir.

Dünya Bankası'nın, kamunun küçültülmesini amaçlayan yapısal uyarlama kredileriyle 1980'li yıllardan başlayarak gündeme getirilen neoliberal politika ve uygulamalar doğrultusunda, ülkemiz enerji sektöründeki kamu kuruluşları belirsizlik içine sokulmuş, planlama, koordinasyon, eleman, finans kaynakları vb açılardan geriletilmiş, üretime, teknik hizmetlere ve kamu hizmetlerine yönelik işlevleri yıpratılmış, buna karşılık siyasetçilerin ve firmaların müdahalelerine giderek daha açık hale getirilmiştir. Bu süreçte Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu/Kurumu'nun oluşturulması ve piyasa yasalarının yayınlanması gibi aşamalar geçirilmiş olup, günümüzde AB'ye uyum ve AB merkezli bölgesel platformlar çerçevesinde sektörde ticarileştirme uygulamaları sürdürülmektedir.

Yaklaşık yirmi yıldır sürdürülmekte olan “enerji sektöründeki özelleştirme ve liberalizasyon sürecinin enerji sektöründe ve ülke ekonomisinde doğrudan ya da dolaylı olarak yarattığı tahribat TMMOB ve bağlı odaları tarafından yıllardır dile getirilmektedir. Bugün bu tahribatın boyutları, soruşturmalar, çeşitli dava süreçleri, Sayıştay raporu, TBMM Araştırma Komisyonu Raporu vb belgeler sonucunda göreceli olarak açıklığa kavuşmuştur.

Türkiye, yeni liberal politikalar doğrultusundaki uygulamalarla enerji sektöründe ulusal ihtiyaçlarının tam tersine gelişen bir sürecin içine sokulmuştur. Ülke ihtiyaçlarına uygun programlar geliştirilmesi yerine, enerji sektöründe her türden uygulama “özelleştirme” amacına tabi kılınmış, sektördeki kamu kurumları bu politikaların yaşama geçirilmesi amacıyla nitelikleri ve işlevleri açısından geriletilmiştir.

Özel sektörün enerji alanına girmesi için önu açılan YİD, Yİ, otoprodüktör anlaşmalarıyla Türkiye'nin doğal gazı olan bağımlılığı hızla arttırılmıştır. Bunun yanına, özellikle ulaşım politikaları nedeniyle var olan petrol bağımlılığı da eklendiğinde Türkiye'nin enerji kaynaklarındaki dışa bağımlılığı kontrolsüz şekilde artmıştır.

Özelleştirme uygulamalarının öne çıktığı elektrik sektöründe kamu mali kaynakları yüksek fiyatlı özel sektör anlaşmaları ile özel sektöre tahsis edilmiştir. YİD anlaşmaları ihalesiz yapılan anlaşmalardır. Ölçüsüz biçimde önu açılan doğal gaz anlaşmaları ve özel sektör elektrik santralleri al ya da öde koşulludur. Son ekonomik daralma ile birlikte zorunlu alımlar nedeniyle kamu santralleri kapasitesinin çok altında çalışmaya zorlanmıştır.

Doğalgaz alım anlaşmaları ve özel sektör elektrik anlaşmaları her yönüyle kamu kaynaklarının yağmalanması anlamına gelmiştir. Dünya Bankası ile başlayan, IMF, AB direktifleri ile devam eden “de-regülasyon” süreci, kamu kuruluşlarının içinin

işlevsizleştirilmesi ortamı içinde sürdürülmüştür.”Yolsuzluklar” söz konusu sürecin bir uzantısıdır. Sıra “yeniden düzenleme” (re-regülasyon) sürecine geldiğinde, 2003 seçimleri sonucunda hükümet değişikliğinin de sağladığı fırsatla “yolsuzluklarla mücadele” öne çıkmış gibi gösterilmiştir. Ancak doğru olan bu aşamaları tek bir programın parçaları olarak görmek daha doğrudur. Nitekim önceki hükümet döneminde de, Danıştay’ın YİD sözleşmeleriyle ilgili olarak verdiği yürütmeyi durdurma kararına uymak yerine, yargı kararını yok sayan bir yasa ile kamu zararına hükümler içeren sözleşmelerin sürdürülmesi yoluna gidilmiştir.

Özelleştirme ve liberalizasyon politikalarının ortaya çıkardığı belirsizlik, risk ve çözümsüzlükler göz önüne alındığında, enerji altyapısı gelişkin olmayan ve yatırım ihtiyacı olan ülkelerin, önemli ölçüde kendisinin belirleyici olamayacağı dış unsurlara bağımlı hale geldiği görülmektedir. Sürdürülen politikaların değiştirilmemesi durumunda, Türkiye’nin sanayileşme ve kalkınma politikalarının ulusal çıkarlara uygun biçimde çizilebilmesini güçleştiren bu durumun aşılabilmesi olanağı da bulunmamaktadır.

Evet, Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında “özerk” kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan “garip” bir enerji sektörümüz var.

Oysa geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. Ülkenin enerji konusunda geleceği; günü -ve kendini- kurtarma peşinde olan siyasi karar vericilere, kendini doğası gereği- küresel sermayenin uygulayıcısı olarak gören üst kurul yöneticilerine, sadece kendi çıkarları penceresinden bakan belirli enerji kaynakları üzerine örgütlenen üretici derneklerine, OSB yöneticilerine, nükleer lobilere bırakılamayacak kadar önem arz etmektedir.

22 temmuz’da yapılan seçimler sonucu oluşan hükümet ve yeni seçilen cumhurbaşkanı ile ülkemizde yeni bir dönem başladı. Bizim ve ülkemiz açısından sancılı ve sıkıntılı geçeceği açık olan bu dönemde enerji alanında geçtiğimiz günlerde TBMM’de okunan 60. Hükümet programına baktığımızda geçmiş dönemlerde sürdürülen politikalar açısından bir değişiklik olmayacağı görülmektedir.

Başarısızlığı ortada olan ve giderek bir enerji darboğazına ülkeyi sokacak olan enerji politikalarında ısrar edileceği en yetkili ağızlardan dile getirilmektedir.

“Enerji politikamızın temel amacı; rekabetin olduğu şeffaf bir serbest piyasa mekanizması ile, artan nüfusumuzun ve hızla gelişen ekonomimizin enerji ihtiyacının sürekli, kaliteli, güvenli ve uygun maliyetlerle temin edilmesidir.” diye ifade edilen temel yaklaşımın genel geçer ifadeler dışında nasıl olacağına ilişkin net hedefler yoktur. Yine özelleştirmeler ve yine nükleer santral. Ve arada “Talep açısından bakıldığında ise, enerji yoğunluğunun azaltılmasını, verimliliğin artırılmasını, kayıp-kaçağın makul düzeylere düşürülmesini, israfın önlenmesini, düzenlenmiş piyasa uygulamalarının yaygınlaştırılmasını ve bilinçli bir tüketici kültürü oluşturulmasını önemsemekteyiz.” gibi “olabilirse iyi olur” ifadeler.

Programın enerji ile ilgili ilk paragrafında, “enerji arz güvenliğinin sağlanması, elektrik üretim ve dağıtımına özel sektörün katılımının sağlanması, enerji üretiminde ithalata bağımlılığın azaltılması” önceliklerinden söz edilmektedir.

Ancak, enerjide ve özellikle elektrik enerjisinde arz güvenliğinin önümüzdeki dönemin en önemli sorunu olacağı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın kendi tahminlerinden anlaşılmaktadır. Hükümet Programı buna yönelik ciddi bir plan ve öngörü ile karşımıza çıkmamıştır.

Ülkemiz bugüne kadar enerji ihtiyacını esas olarak yeni enerji arzı ile karşılamaya çalışan bir politika izlemiştir. Dağıtımda % 20'leri aşan kayıp-kaçaklar ve nihai sektörlerde % 50'nin üzerine çıkabilen enerji tasarrufu imkanları göz ardı edilmiştir. Oysa bundan sonra yatırımlarda izlenecek temel ilke, “önce enerji tasarrufu için yeni yatırım yapılması, bu yatırımlarla sağlanan tasarruflar yeterli olmadığında yeni enerji üretim tesisi yatırımı” olmalıdır. Ancak bu ilke Hükümet Programında göze alınmamıştır.

Enerji sektörü ve diğer tüm sektör politikaları kesişmektedir. Enerjiyi tüketen tüm sektörlerdeki düzenleme ve politikalarla enerji sektörünün daha kontrollü yönetilmesi mümkündür. Örneğin ulaşım sektörünü daha az enerji tüketecek yapıya kavuşturmak üzere toplu taşımacılığın artırılması, deniz ve demiryollarına yatırım yapılması, binalarda yalıtımın zorunlu hale getirilmesi ve ısı tasarrufunun artırılması veya sanayinin enerji yoğunluğunun azaltılması için sanayi sektörünün ürün ve kapasite planlaması gibi konular doğrudan enerji tüketimini yönetmeye yöneliktir. Bu konuda Programın enerji bölümünde herhangi bir atf yoktur. Enerji sektörü bütüncül bir enerji planlaması yaklaşımına sahip değildir.

Programda geçen dönemde elektriğe zam yapılmaması olumlu olarak nitelenmiştir. Artan maliyetlerin yükünün devlet kuruluşlarının sırtına yüklenmesi, devletin ödemeler iç dengesini bozmuş, kuruluşları finansman açısından daha zayıf hale getirmiştir.

Avrupa piyasalarının dış rekabete açılmasının, serbestleştirme ve özelleştirmenin mucidi ve hamisi Avrupa Birliği tarafından Rusya v.b. ülkeler gerekçe gösterilerek engellendiği bir dönemde, Türkiye'nin yakın dönemde başarısızlığa uğramış serbestleştirme ve piyasacı rekabet politikasında ısrar etmesi anlamsızdır. Bugün elektrik enerjisi sıkıntısının temelinde, ısrarla sürdürülen enerji sektörünün serbestleştirme ve özelleştirilmesi politikası vardır. Özel sektör ve özellikle dış sermaye Türkiye'ye yeni tesisler kazandırmaktan çok, mevcutları ekonomik değerinin altında satın almaya yönelmiştir. İzlenen bu politikalar sonucunda enerji arzı güvenilir şekilde yönetilemez hale gelmiştir. Oysa enerji sektöründe hassas bir planlama zorunludur. Hızla artan enerji ihtiyacının yalnızca yeterli kâr oranları güvence altına alındığında yatırım yapacak olan özel sektör eliyle karşılanması mümkün değildir. Sorunun çözümü, elektrik üretim, iletim ve dağıtımının özelleştirilmesinden değil, kamusal planlamayı esas alan, kamusal üretimi de öngören şeffaf bir yapının tesis edilmesiyle mümkündür.

Kentlerde gaz kullanımının yaygınlaştırıldığı bir gerçektir. Ancak bu süreçte ulusal düzeyde geçerli bir şartname ve uygulama birliği sağlanamamıştır.

Ülkemizin bir “enerji koridoru” değil, bir “enerji terminali” olması hedeflenmelidir. Bu konuda yapılan çalışmalar, bütünlüklü bir strateji ve programdan yoksundur. Oysa bu konuda uluslararası gelişme ve dengeleri dikkate alan ve ulusal çıkarları gözetilen bir strateji ve politika, ilgili tüm kesimlerin yer alacağı platformların çalışmalarıyla oluşturulabilir. Bu bağlamda, Türkiye'nin TPAO eliyle İran'da doğal gaz üretim çalışmalarına girmesine yönelik anlaşma olumlu bir gelişmedir. Bu anlaşmanın TPAO'nun çıkaracağı gazın bir bölümünün Türkiye'de kullanılmasına imkan verecek biçimde hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. TPAO eliyle benzer arama üretim çalışmaları, Azerbaycan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kazakistan'da da yapılmalıdır. Bu çalışmalar yapılmadan, boru hattını basacak gazı bulmadan, henüz yatırım aşamasında olan 12 milyar m³ kapasiteli Türkiye-Yunanistan doğal gaz boru hattı ile halen proje aşamasında olan 31 milyar m³ kapasiteli Nabucco projesini sonuçlanmış projeler olarak gösterip övünmenin anlamı yoktur.

Öte yanda Türkiye'nin birincil enerji ihtiyacının % 63.17'sini karşılayan petrol ve doğalgazda bugün için % 8 ve % 3 olan yerli üretim miktarını azami düzeye getirebilmek için, TPAO'nun karada ve denizlerdeki arama ve üretim çalışmaları desteklenmelidir. Bu konuda da Hükümet Programında somut bir taahhüt bulunmamaktadır.

Yenilenebilir enerji ile ilgili çıkarılmış yasalar olumlu bir girişim olmakla birlikte, yenilenebilir enerji arzında henüz kayda değer bir artış olmamıştır. Devletin bir eli lisansları verirken, diğer bir eli; teknik engellerle gerekli yatırımların yapılmasını engellemektedir. Buna en iyi örnek rüzgar enerjisiyle ilgili uygulamalardır. “İletim şebekesine bağlanamayacağı” gerekçesiyle, bir dizi rüzgar santrali projesi önlenmiştir. EİEİ çalışmalarına göre değerlendirilmeyi bekleyen 120 milyar kws eşdeğeri 48.000 MW rüzgar enerjisi potansiyelinin nasıl hızla devreye alınacağı, Hükümet Programında yer almamaktadır. Aynı şekilde henüz atıl durumda olan 170 milyar kws elektrik üretimi potansiyeline sahip hidrolik kaynakların nasıl değerlendirileceği de, Programda yer almamaktadır.

Nükleer santral kurulumu ülkemiz için felakettir. Nükleer enerji özel sektöre bırakılamayacak kadar ciddi bir konudur. Finlandiya'daki özel sektörün yatırımı olan yeni teknolojiye dayalı uygulama, dünya için kötü bir örnek oluşturmaktadır. Santral daha tamamlanmadan maliyetler hesaplananın çok üzerine çıkmıştır. Kaldı ki, yerli linyit, hidrolik, rüzgar ve jeotermal kaynaklarıyla, ilave 372 milyar kws elektrik üretimi imkanı varken, bu kapasitenin dokuzda biri bile etmeyen 40 milyar kws kapasiteli nükleer santraller için ülkemizi milyarlarca dolarlık borç yükü, yakıt ve teknolojik bağımlılık ve atık sorunuyla karşı karşıya bırakmanın bir anlamı yoktur.

Programda dile getirilen doğal gazın elektrik üretimindeki payının düşürülmesi için Hükümetin çok somut ve yatırımlara dayalı bir plan ortaya koyması gereklidir. Aksi durumda “al-ya öde” anlaşmaları ile alınan arz fazlası doğal gazın nerede kullanılacağı sorusu akla gelmektedir.

Türkiye'nin acil sorunu 40.000 MW kurulu gücünün sadece 28.800 MW'ını, onu da kritik bir noktada kullanabilmesidir. Santrallerin rehabilitasyonu acil olarak tamamlanmalıdır.

Aksi taktirde yetersiz yatırım yüzünden eksik arz kapasitesinin yeni gündelik politikalarla kapatılması mümkün değildir.

Diğer yandan, Programın başka bir bölümünde değinilen küresel ısınmayla ilgili olarak Türkiye'nin uluslararası platformlar için iyi hazırlanmış program ve projeksiyonlar ile elini kuvvetlendirmesi gerekmektedir. Özellikle yerli linyit kaynaklarımızın değerlendirilmesinin önüne çıkabilecek muhtemel engellerin aşılması ve ülkenin kendi enerji politikasını kendi çıkarları doğrultusunda yönetmesine engel teşkil edecek hususlar için önlemler alınmalıdır. Hükümet Programında bu hususlar da yoktur.

TMMOB ve Odaları enerjinin her boyutu ile ilgilenmekte, her türlü etkinlikle sorunları ortaya koymaya çare üretmeye çalışmaktadırlar. Birlik ortamı olarak tüm söylediklerimizi elektrik enerjisi özelinde toparlarsak; Ülkemiz Elektrik Enerjisi Politikası, Kamusal çıkarları gözeten bir planlama anlayışı ile Türkiye'nin henüz kullanılmayan 150 milyar hidrolik, 80 milyar linyit, 60 milyar rüzgâr, 4 milyar kilovat saat jeotermal esaslı elektrik enerjisi üretim kapasitesinin değerlendirilmesini öngören bir planlama ve yatırım anlayışıyla, enerji yoğunluğunu 0,38'lerden 0,25'lere düşürülmesini hedefleyen verimlilik ve tasarruf uygulamalarıyla, elektrik üretimi içinde doğalgazın payının kademeli olarak önce %30'lara, sonra %25'lere düşürmek, planlanabilir, kurgulanabilir ve gerçekleştirilebilir.

Ne yapılmalıdır?

IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere ilgili kuruluşlar bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

TMMOB olarak biz bunları söylüyoruz. Diliyorum bu etkinlikte bu söylediklerimiz üzerine de yorumlar yapılır.

Bu etkinliğin TMMOB adına oluşumunu sağlayan EMO Yönetim Kuruluna ve Oda çalışanı arkadaşlarıma, Düzenleme ve Yürütme Kurullarında yer alan arkadaşlarıma, görüşlerini bizimle burada paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, sektörün değerli temsilcilerine Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum. Bu sempozyuma katılarak bize onur ve cesaret veren siz katılımcılara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyor, sempozyuma başarılar diliyorum.

GAP ve SANAYİ KONGRESİ DİYARBAKIR- 26 EKİM 2007

“Sayın Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Öncelikle, ülkemizde son günlerde ciddi boyutlara ulaşmış, saldırı ve olaylara ilişkin 22 Ekim’de söylediklerimizi burada bir kez daha ifade etmek istiyorum. Şunları söyledik:

Yıllardır ölümden, acıdan ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmeyen çatışma, saldırı ve gerilimler son günlerde giderek tırmandırılmaktadır. Bu saldırılarda yaşamını kaybedenlerin acısını yüreğimizde hissediyor ve ailelerine başsağlığı diliyoruz. Bölgede barış, Türkiye’de barış ve dünyada barışı savunan biz mühendis mimar ve şehir plançıları silahların konuştuğu yerde defalarca; barışın sesinin duyulamayacağını dile getirdik. Bir kez daha yineliyoruz ki; sıkılan her kurşun, atılan her bomba, patlayan her mayın ülkemizdeki barış içinde bir arada yaşama umuduna vurulan bir darbedir. Her türlü çözüm için öncelikle PKK koşulsuz silahları bırakmalıdır. Siyasi iktidarcı bir arada kardeşçe yaşamı mümkün kılacak demokratik adımlar atılmalı, ülkemize barış iklimi getirilmelidir. TMMOB bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu konudaki duyarlılığımızı ve çabasımızı inatla sürdürecektir.

Evet, sevgili katılımcılar, bütün Türkiye’nin acılarının dinmesini dileyerek ve inadına ve her zaman yaptığımız barış çağrımızı burada bir kez daha yineleyerek sözlerime başlamak istiyorum:

Makina Mühendisleri Odamızca düzenlenen V. GAP ve Sanayi Kongresi’ne ben de hoş geldiniz diyorum.

...

20’nci yüzyılın son 20 yılından beri artık küreselleşme, entegrasyon ve globalleşme kelimeleri çok sıkça kullanır oldu. Kapitalist küreselleşmenin ideologları, artık dediler ki, 20’nci yüzyılın son 20 yılından beri artık her şey küresel ilişkilerin bir parçası haline geldi. Dolayısıyla, farklı ideolojiler ortadan kalktı, farklı sınıf çatışmaları artık yok. Dünyanın bu aşamasında artık insanlarımıza barış, demokrasi, katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı küreselleşmiş bir yenisünya düzenine girdiği müjdelendi. Dünya artık endüstri toplumundan, bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiye yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu vurgulandı. Bütün kelimeler insanın kulağına hoş gelen kelimelerdi.

Çok taraflı yatırım anlaşmaları, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliğinin bizatihi kendisi, NAFTA ve benzeri oluşumlarla küreselleşmenin, kapitalist küreselleşmenin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşandı. Ancak, şimdi geldiğimiz noktada hepimiz biliyoruz ki, sermayenin küreselleşmesiyle, kapitalist küreselleşmeyle dünya halklarına barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi. Biz söylüyoruz ki, kapitalist küreselleşme bugün Orta Doğudadır, Irak’tadır, kapitalist küreselleşme bugün Türkiye’de kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında emeğin aleyhine çıkartılan uyum yasalarındadır.

Küresel emperyalist sermaye, devletin sosyal nitelikli görevlerden arındırılması ve sermayenin önündeki engellerin kaldırılarak devletlerin yeniden yapılandırılmasını dayatmaktadır ve bu durum GAP projesini de etkilemektedir.

“Küreselleşme-yerelleşme” ve merkezi devlet yapılanmaları ile planlı merkezi ekonomilerin desantralizasyonu/merkezsizleştirilmesi şeklinde ifade edilebilecek olan bu süreç, bölgesel kalkınma dahil kalkınma ve planlama yaklaşımlarını dışlayıcı “uyum yasaları” eşliğinde ülkeye dayatılmıştır. Bunun doğrudan bir sonucu da entegre bir proje olan GAP’ın tamamen uluslararası güçler ve piyasa güçlerine terk edilmesi olacaktır.

9. Planda deniyor ki: “Küreselleşme süreci, yerel dinamikleri doğrudan etkileyerek, yerel ve bölgesel kalkınma açısından yeni şartlar ve fırsatlar ortaya çıkarmaktadır. Küresel rekabet koşulları altında kendileri birer rekabet birimine dönüşen şehirler ve bölgeler, dinamiklerini ve potansiyellerini değerlendiren uygun stratejiler çerçevesinde ve bütün kesimleri kalkınma sürecine katan iyi yönetim modellerini hayata geçirerek daha hızlı bir gelişimi yakalama şansına sahip olmuştur.”

“Küreselleşme, kent ve bölgelerin rekabeti, yönetim ve sürdürülebilir kalkınma”. Bu günün dili oldu.

Biz, küreselleşme kimin, hangi güçlerin küreselleşmesidir biliyoruz. “Sürdürülebilir kalkınma” kavram veya deyişinin de, küreselleşme taraftarlarınca az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınma süreçlerini emperyalist bir içerikle denetlemelerinin demagogik bir aracı olduğunu da biliyoruz. Günümüzde kamu işletmeciliği ve hizmetlerinin tasfiyesi, “özelleştirme” ve “doğrudan yabancı yatırım”lar ile kamusal varlıklara yok pahasına el konulmakta, “bağımsız üst kurullara dayalı denetim” ve “yönetişim” uygulamaları ile ulus ötesi şirketler ve uluslararası finans sermayesinin doğrudan denetimi altına sokulmasına dayalı “yeni sömürgeleştirme” biçimleri geliştirilmektedir. Yönetişim de kamunun tasfiyesi ve piyasa lehine yönetsel biçimleri ifade için kullanılmaktadır. Bunu biliyoruz.

Tüm bunların GAP’a yansımaya baktığımızda şunları söylemek yanlış olmayacaktır:

GAP’ın esasen tarıma dayalı bir sanayi öngördüğünü unutmazsak, tarımdaki önemli değişimler bir kez daha ürktücü olmaktadır. 1990’da tarımın Türkiye genelinde gelirdeki payı % 17 iken 2006’da % 9’a düşmesinin nedenlerini açıkça görme yükümlülüğümüz bulunmaktadır. Yine tarımda 2001 yılında Türkiye genelinde istihdam % 37 iken 2006’da % 27’ye düşmüştür.

Son dönemlerde gerek tarım kesimi bünyesinde gerçekleşen dönüşümler, gerekse iç ve dış ekonomik koşullarda meydana gelen değişiklikler, geleneksel tarım politikalarını etkisiz hale getirmiştir. Ülke genelinde uygulanan “Doğrudan Gelir Desteği (DGD)”ne dayalı tarım politikaları bir çözüm olamamıştır. Bölgede yoğun bir şekilde iç ve dış göçlerin yaşanması, köy boşaltmalar, et ve süt sanayindeki özelleştirmeler nedeniyle hayvancılıktaki gerileme had safhaya ulaşmıştır.

2002-2006 dönemi yatırımlarında Doğu ve Güneydoğu’ya ülke genelindeki genel yatırımlardan ancak % 9 pay düşmesi ve bölgenin en önemli sanayi kenti olan Gaziantep çıkıldığında ise GAP bölgesinin yatırımlardan ancak % 2,20 pay düşmesi çok hazindir.

Bölgede sermaye verimliliği artışının işgücü verimliliğinin artışından geride kalması da GAP açısından hayli düşündürücüdür.

GAP kapsamında bugüne kadar yapılması ve tamamlanması gereken arazilerin sulanması, tarım, hayvancılık, istihdam, eğitim, alt yapı, sağlık, çevre, kültür ve yerel hammaddeleri

kullanabilecek sanayi yatırımları gibi entegre projenin bütününe oluşturan kısımlar planlanmanın çok gerisinde kalmıştır. Projenin 2010'a uzatıldığı ve bunun da gerçekleştirilemeyeceği düşünülürse; proje kapsamındaki hedeflerin bugünkü politikalarla gerçekleşme olasılığı bulunmamaktadır.

GAP bölgesi hidroelektrik potansiyeli ve üretimi ile ülke ihtiyacının % 25'i bölgeden karşılanırken elektrik kilowat/saat fiyatı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bölge sanayisi enerji yetmezliğinden, altyapı eksikliğinden ve pahalı tarifeden dezavantajlı olarak etkilenmektedir. Bölgede kişi başına tüketilen enerji miktarı ise ülke ortalamasının altındadır. Öte yandan bölgedeki enerji kaybının nedeni, iletim hatlarının eski ve yetersiz olması ve alt yapı eksiliğidir.

Su politikalarının ülkemiz ve bölge açısından önemini yanı sıra, uluslararası stratejiler açısından taşıdığı öneme karşın, sulamadaki başarısızlık bölgenin çok yönlü emperyal çıkar ve amaçların cirit attığı bir alan olmasına da neden olmaktadır.

Değerli katılımcılar,

Bunlar ve detayları bu kongrede epeyce konuşulacaktır. Biliyorum. Ben bitirirken şunları da sizlerle paylaşmak istedim:

30 yılı aşan bir geçmişi bulunan ve başlangıçta sulama ve hidroelektrik enerji üretimine yönelik bir proje olan GAP'ın 1998 yılında entegre bir projeye dönüştürülmesinin hemen ardından 1999 yılından beri topladığımız GAP ve Sanayi Kongrelerinin saptadığı birçok sorun ve ürettiği birçok öneri vardır. Ne yazık ki iktidarlar bu çözüm önerilerine karşı gününbirlik politikalar dışında herhangi bir adım atmayıp, küreselmeye uyum yasalarını ardı ardına çıkararak tarımdan sanayiye, bankacılığa dek dışa bağımlılığımızı artırdılar. Ama biz, kongrelerde dile getirdiğimiz saptama ve önerilerdeki meşruiyet ve isabetlilikten hareketle çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bugünkü kongrenin dayandığı zemin de burasıdır. TMMOB ülkemizi, bölgemizi ve GAP'ı ele güne bırakmamak, kaptırmamak için çaba sarf etmeye devam edecektir.

Bölgenin kalkınması ekonomik ve sosyal açılardan planlanmalı ve kamu etkin bir şekilde devreye girmelidir. Bölgeye yönelik kamu harcamaları ciddi bir şekilde artırılmalıdır. Kamu iktisadi işletmeciliği yaşama geçirilmelidir. Kamu eliyle ivedilikle bir sanayileşme süreci başlatılmalıdır.

Geniş ve sulanabilir nitelikteki tarım arazileri yanında GAP bölgesi su kaynaklarının Orta Doğu'ya ulaşım açısından elverişli konumu, dikkatle izlenmeli ve bölge barışına hizmet edecek tarzda değerlendirilmelidir.

Toplumsal refah ve huzurun sağlanması ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi ancak barışçıl demokratik bir ortamda gerçekleşebilecektir. GAP projesine katılımcı bir boyut kazandırılması, bölge sanayisinin gelişmesi, bölgesel kalkınmanın sağlanması, toplumsal refah ve huzurun sağlanması ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi ancak barışçıl demokratik bir ortamda mümkündür. Dolayısıyla ülke demokrasinin istikrarlı bir zemine oturması için yapısal reformlar gerçekleştirilmeli, silahlar susmalı, bölgenin özgün sorunlarına ilişkin insani, demokratik çözümler oluşturulmalıdır. Bölgede tüm olumsuz koşullar ortadan kaldırılmalı; Kürt sorunu ve bölgenin özgün sorunlarına insani, demokratik çerçevede çözümler üretilmelidir. TMMOB bunun gerçekleşmesindeki görev ve sorumluluklarının bilincindedir.

Bu duygu ve düşüncelerimizle, kongrenin başarılı geçmesini diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.”

TMMOB CBS KONGRESİ

TRABZON- 30 EKİM 2007

...

Çağımızda, “bilgi” güçlü bir kaynak olarak algılanmaktadır. Bilgi gerçeği, özellikle bilişim dünyasındaki hızlı gelişmelerle birlikte, günümüzde çok daha önemli bir hale gelerek çağdaş yaşamın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Nitekim bu önemli kaynağın çok daha etkin bir şekilde yönetilmesi artık gelişen toplumların temel hedefleri arasında yer almaktadır. Çünkü güncel ve doğru bilgi, başta kurum, kuruluş ve yöneticiler olmak üzere, tüm bireylerin her türlü toplumsal karar alma sürecini olumlu yönde etkilemektedir.

Yaşadığımız dönemde, bilgi teknolojisi çok değişik alanlarda insanlığa hizmet etmektedir. Bu alanlardan biri de harita tabanlı bilgilerin yönetimidir. Özellikle dünyamız üzerindeki her türlü yer ve konum temelli bilgilerin yönetilmesinde “harita” bugüne kadar önemli bir bilgi kaynağı olmuştur. Haritalar, çağlar boyunca insan ve mekân arasındaki iletişim bağına kuran bir araç olarak yer gösterimi yanında, her türlü planlama, mülkiyet, tarım, altyapı, risk yönetimi, turizm, sağlık, güvenlik gibi birçok mesleki alanda etkin bir araç olarak kullanılmıştır. Bu önem sürekli bir şekilde artarak devam etmiş ve bilişim dünyasındaki teknolojik gelişmelerle bütünleşerek, “Coğrafi Bilgi Sistemleri” olgusu olarak karşımıza çıkmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri, sosyo-ekonomik, politik ve kültürel kaynakların topyekûn yönetimi gibi karmaşık karar-destek analizlerinde oynadığı rolle, tüm dünya ülkelerinde etkin bir teknolojik araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde uydulardan alınan yüksek hassasiyete sahip konum bilgileri, yine uydulardan alınan görüntülerle artık çok daha hızlı bir şekilde birleştirilip, veri toplama süreçleri de oldukça kolaylaşmıştır. Tüm bu hızlı gelişmelerle birlikte coğrafi bilgiler artık çok daha sağlıklı ve dinamik bir biçimde yönetilip, paylaşılabilir hale gelmiştir.

CBS'deki gelişmeler sadece teknolojik değişimlere bağlı olmayıp, yapısal anlamda da bütüncül bir değişimi zorunlu kılmaktadır. Bilhassa toplumsal kalkınma sürecinde doğru politikaların üretilmesi, bireylerin çağdaş ve kaliteli hizmet beklentilerinin artması yanında, internetle gelen yoğun bilgi talepleri de toplumları CBS için yeni düşünsel ve yapısal sistemler geliştirmeye zorlamaktadır. İnternet yollarının coğrafi referanslı bilgilere açılması, CBS'ye olan talebi kat kat artırmaktadır.

Her türlü karar-destek faaliyetinin en önemli aracı haline gelen CBS, sadece teknik değil, yönetim, sosyal ve kültürel alanda da birçok gelişmeyi yönlendirebilen çağımızın güçlü bir bilgi yönetim bakışıdır. Bu bakışın birliktelik anlayışı ile modellenmesi gerekmektedir.

TMMOB CBS'2007 Kongresi, “paylaşılmayan bilgi verimli değildir” düşüncesiyle ülkemizdeki farklı meslek disiplinlerini Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) nin doğal çatısı altında bir araya getiren geniş bir vizyona sahiptir. “Dünya” tek ortak yaşam alanımız ve ortak coğrafyamız ise, bu coğrafya üzerindeki verilerle üretilen bilgiler erişilebilir ve

paylaşılabilir yani “ortak” olduğu sürece değerli olacaktır. Bu nedenle kongre sloganımız güçlü yarınlarımız için bütünleşme çağrısı yaparak, “Ortak Veri, Ortak Bilgi, Ortak Dünya” olarak belirlenmiştir. CBS teknolojisinin insanlık hizmetine sunulması ve bu teknolojinin yaşamın her alanında kullanılması daha yaşanabilir bir gelecek için büyük önem taşımaktadır.

TMMOB CBS’2007 etkinliği; dünyadaki son gelişmeler ışığında, ülkemizde coğrafi bilgi ve teknolojilerini kullanan ve CBS’ye gereksinim duyan tüm meslek disiplinlerindeki kişi, kurum ve kuruluşları bir araya getirerek, başta CBS’nin en temel bileşenleri olan veri, yazılım, donanım, yöntem ve insan kaynakları olmak üzere, CBS’nin tüm yönleriyle ulusal düzeyde ele alınarak tartışılmasını amaçlamaktadır.

Değerli katılımcılar,

Bu sempozyumda bu konuları değerli bilim insanları ve uzmanların katkıları ile derinlemesine konuşacağız. Ben bu etkinliği TMMOB adına düzenleyen Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın Sevgili Başkanına, Yönetim Kuruluna ve oda çalışanı arkadaşlarıma, Düzenleme ve Yürütme Kurullarında yer alan arkadaşlarıma, görüşlerini bizimle paylaşacak olan bilim insanlarına ve uzmanlara ve bizlere onur ve cesaret veren siz katılımcılara TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ederim. Hepinize saygılar sunuyorum.

3 KASIM ÖZGÜR, DEMOKRATİK VE EŞİTLİKÇİ BİR TÜRKİYE MİTINGİ ANKARA-03 KASIM 2007

“Gençler, emekliler, kadınlar, işsizler, işçiler, kamu çalışanları, tabipler, mühendisler, mimarlar merhaba

Bu ülkenin yüreği emekten ve halktan yana atan aydınlık beyinli yiğit insanları merhaba,

Demokratlar, aydınlar, yurtseverler, ilericiler, devrimciler merhaba Türkiye'nin dört bir yanından, Diyarbakır'dan, İzmir'den, Edirne'den, Trabzon'dan, Antalya'dan Bursa'dan çağrımıza uyup gelenler merhaba. Özgür Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye için burada bulunan, bu alanı özgürleştirenler merhaba.

Bugün ülkemiz kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında sermaye lehine yeniden şekillendiriliyor. Halkın ihtiyaçları ve bizlerin beklentileri göz ardı edilerek anayasa tartışmalarından, sosyal alandaki düzenlemelere, kentlere, ormanlarımıza, yaşam alanlarımıza ve geleceğimize ilişkin her konuda halktan ve toplumun örgütlü kesimlerinden esirgenerek kararlar alınıyor, uygulamaya sokuluyor.

Bizler, geleceğimizi şekillendirecek uygulamaların bize rağmen hayata geçirilmesine izin vermeyeceğiz. Buna karşı “Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye” talebimizi inadına haykıracağız. Biz biliyoruz talep etmek yetmez, bunun için mücadele gerekir. Hayatın her alanında mücadelemizi yürüteceğiz.

Özelleştirmelerin durdurulmalıdır. Özelleştirilen halka ait varlıklar kamulaştırılmalıdır. Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı tanınmalı ve özellikle kamu çalışanlarının bu hakkı kullanması sağlanmalıdır. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Ülkemizin doğasının korunmalı, sanayileşme çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmelidir. Kadına yönelik şiddet ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığı kaldırılmalıdır. Sağlıkta yıkımı durdurulmalı, herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti sağlanmalıdır. Tarım arazilerinin yok edilmemeli, kirletilmemelidir. Genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına izin verilmemelidir. Çiftçimiz üretimden, tarlasından koparılmamalı, işsiz ve yoksul bırakılmamalıdır. Afetler ve afetlerin en önemlisi depremler için acil önlemler alınmalıdır. Nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmelidir. Planlı bir enerji politikası izlenmelidir. Suyun mülkiyeti ve hizmetleri kamuda kalmalıdır. Kıyı ve orman yağması durdurulmalıdır. Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır. Her türlü parçacı kentsel dönüşüm projesi uygulaması terk edilmelidir. Hasankeyf'te tarihi süreci yansıtan birikim dağıtılmamalıdır. Bergama'da, Eşme'de, Belek'te hukuk dışı yönelimlerden vazgeçilmelidir. Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de, Kazdağları'nda doğanın tahribine son verilmelidir. Gençlik geleceğimizdir. Üniversiteler üniversite bileşenlerindedir. Eğitim eşit, parasız, demokratik, bilimsel olmalıdır. Üniversite özerk ve demokratik olmalı, ticarethaneye dönüştürülmemelidir. İşsizliğin doğal olduğu, işsizliğin kader olduğu sözleri yalandır. Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunları çözümlenmelidir.

Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade ediyoruz. Savaşa karşı barışı savunuyoruz. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve

özgürce yaşayacağı “Bir başka dünya, bir başka Ortadoğu mümkündür” diyoruz.

Kürt sorunu demokratik yollardan çözülmeli, silahlar susmalı, barış içinde kardeşçe bir arada yaşama mutlaka sağlanmalıdır.

Biz her türlü gericiliğe karşıyız.

Zorunlu din derslerine hayır diyoruz. Tek bir dinin, tek bir mezhebin devlet tarafından kolanmasına ve dayatılmasına hayır diyoruz. Özgürlükçü bir laiklik istiyoruz.

Emperyalist sömürü politikalarına hayır diyor, tam bağımsız bir Türkiye istiyoruz.

Biz tarafız.

Biz, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa onlara karşı tarafız. Kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa onlara karşı tarafız. Kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa onlara karşı tarafız. Kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı tarafız.

Biz kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa onlardan yana tarafız. Kim ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana tarafız.

Bu yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlığı savunma zamanıdır. Şimdi tam da baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi savunma zamanıdır. Şimdi tam da ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı savunma zamanıdır. Şimdi adaleti ve eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi tam da, bağımsız, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye için mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da gericiliğe, neoliberalizme ve darbeciliğe karşı mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkma zamanıdır.

Şimdi hep birlikte haykırma zamanıdır:

Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya hiç Birimiz”

5. GIDA MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ ANKARA- 08 KASIM 2007

Değerli Konuklarımız,
Sevgili Arkadaşlar,

Gıda mühendisi; gıda maddelerinin üretiminden tüketimine kadarki tüm süreçlerde sağlığa uygun, güvenli ve kaliteli gıda üretilmesi, gıda üretim teknolojilerinin geliştirilmesi, gıda maddelerinin ambalajlanması ve depolanması, üretilen gıdaların kalite kontrollerinin yapılması, gıda alanında araştırma-geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi konularında görev ve sorumluluklar alan kişidir.

Bilindiği gibi, Türkiye’de 1979 yılında Gıda Mühendisliği Bölümü ilk mezunlarını vermiştir. Mezun olan Gıda Mühendisleri 1990 yılına kadar Ziraat Mühendisleri Odası’na üye olmuşlar, 1990 yılında Kimya Mühendisleri Odası çatısı altında örgütlenmişler ve burada “Gıda Mühendisleri Komisyonları” kurarak çalışmalarını sürdürmüşlerdir. 1996 yılında Gıda Mühendislerinin “Gıda Mühendisleri Odası” kurulmasına ilişkin talepleri TMMOB’nin 34. Genel Kurulu gündemine alınarak kabul edilmiş ve Gıda Mühendisleri Odası kurulmuştur. Gıda Mühendisleri 6235 sayılı yasaya göre mesleklerini yürütebilmeleri için TMMOB Gıda Mühendisleri Odası’na kayıt olmak durumundadır.

...

Gıda hakkı, bireyin yaşamı için gerekli yeterli ve güvenli gıdaya erişiminin sağlanması anlamına gelir ve en temel evrensel insanlık haklarından biridir. Gıda hakkı; eğitim hakkı, çalışma hakkı, sağlık hakkı, barınma hakkı gibi diğer insan haklarından ayrı tutulamaz. Kadın, erkek ve çocuk her insan her zaman kalite, miktar ve ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitlilikte, zararlı maddeler barındırmayan ve kültürlerine uygun gıdaya ya da gıda üretimi için gerekli olan araçlara erişebilmelidir. İnsanlar gıda ihtiyaçlarını kendi kontrollerinin dışında, engellilik, yaşlılık, ekonomik yetersizlikler, hastalık, felaket ya da ayrımcılık gibi durumlarda karşılayamadıkları zaman devlet tarafından gıda ihtiyaçları karşılanmalıdır.

Dünyada en büyük sorunların başında açlık gelmektedir. Dünya üzerinde yaklaşık 840 milyon erkek, kadın ve çocuk kronik olarak açlıkla mücadele etmektedir. Bundan çok daha fazla sayıda insan da gizli açlık çekmekte, yetersiz beslenmektedir.

Hastalığa ve ölüme yol açan, insanların potansiyel çalışma güçlerini azaltan, çocukların öğrenme kapasitelerini etkileyen, insanlığın barış ve refah içerisinde yaşamasına engel olan açlıkla mücadelede, özellikle gelişmiş ülkelerin refah paylarını gelişmemiş ülkeler ile paylaşması gerekliliği kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün buna kayıtsız kalan ya da çözüm yerine polemik üreten bu ülkelere 1996 yılında düzenlenen Dünya Gıda Zirvesi’ndeki imzalarını hatırlatmak gerekir. 1996 yılında bir araya gelen liderler 2015 yılına kadar dünya üzerindeki aç insanların sayısının yarıya indirilmesi üzerinde anlaşmaya varmışlardı. Dünyadaki açların sayısını 2015 yılına kadar yarı yarıya azaltmayı öngören Dünya Gıda Zirvesi ve bununla ilişkili “Binyıl Kalkınma Hedefi”nin gerçekleşmesi için yeterli mesafenin alındığını söylemek olası mıdır? Yaşadığımız kapitalist küreselleşme döneminde bunun mümkün olması olası mıdır? Eşitsizliği yeniden üreten, var olan politikalarla bu sorunlara çare bulunacağı şeklinde ham hayaller peşinde koşanların

öncelikle bunu kabul etmesi gerekir.

Uygulanan neoliberal politikaların bir sonucu olarak, 1980’li yıllardan bu yana, tarımsal üretim artışı nüfus artış hızının altında kalmaktadır. 2000’li yıllarda IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü’nün dayattığı “politikalar” Türkiye’yi de önümüzdeki dönemde giderek tarım ürünleri dışalımıcısı konumuna sürükleyecektir.

DTÖ bünyesinde yürütülmekte olan ileri tarım müzakereleri kapsamında ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerin uygulamak durumunda bırakılacağı ticaret sistemi, mevcut tarımsal yapı ile gıda sanayinin ithalata daha fazla bağımlı kalmasına, ülkemiz üretimin zayıflamasına ya da ekonomik kaygılarla çevrenin daha da kirletilmesine yol açacaktır. AB’ye üyelik perspektifi ise iyi kullanılmadığı takdirde gıda üretiminin sürdürülebilirliği noktasında sorunlar doğurabilecektir.

Sürdürülmekte olan AB ve DTÖ süreci, tarım ve gıda sektörünün uzun dönemdeki yapısı üzerinde temel belirleyici bir rol oynayacaktır. DTÖ sürecinde gelişmiş ülkelerce önerilen “liberalizasyon” süreci, eşit olmayanlar arasında adaletsiz bir rekabet ortamını hedeflemektedir. AB ise genişleme süreçlerine fon sağlamamakta, tarıma ve serbest dolaşıma kalıcı derogasyonlar getirerek, Türkiye’yi kendi aşkın üretim kapasitesi için “pazar” haline getirmeye çalışmaktadır. Bu sonucun önüne geçebilmek için, gelişmiş ülkelerce yıllardır uygulandığı üzere, ülkemizde de altyapı sorunlarının çözümü ile üretim maliyetlerinin düşürülmesi için tarım sektörüne yılda en az 10 milyar dolar kaynak transferi zorunludur.

Tarım Sektörü; alt yapı sorunları, girdi maliyetlerinin yüksekliği ve tarıma verilen sübvansiyonların düşüklüğü nedenleriyle üretim maliyetlerinin yüksek olması sonucunda AB ile rekabet edebilecek seviyede değildir. Bu koşullarda tarımsal ürünlerin AB ile serbest dolaşım kapsamı dahiline alınması, Türk tarımının geri dönülmez ölçüde tahribine yol açacaktır.

Öte yandan, ülkemizin artan nüfusu ve gıda sanayinin ileriye dönük gelişimi açısından tarımsal üretim potansiyelinin, üretimin çeşitliliğinin ve ekolojik üretim olanaklarının arttırılması yönünde çaba sarf edilmesi kaçınılmazdır. Bu kapsamda iyi tarım uygulamaları çerçevesinde güvenli hammadde kaynaklı güvenilir gıda üretimi için önümüzdeki dönemde daha yoğun ve bilimsel ağırlıklı çalışmalar gerekmektedir. Bu sorumluluğu kamu sektörü, üniversiteler, araştırma kuruluşları, özel sektör, meslek odaları ve demokratik kitle örgütleri ortaklaşa taşımali ve sürdürmelidirler.

Gıda güvenliği konusunda dünya ölçeğinde yaşanan gelişmelere paralel olarak, denetimin tek elde toplanacağı bir sistemin ülkemizde de kurgulanması ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Tarımsal üretimimizin sürdürülebilirliğini temin, bu potansiyele bağlı olarak gıda sanayinin gelişimini sağlamak, halkın yeterli ve nitelikli gıdaya erişmesini sağlamak ve sağlıklı nesiller oluşturmak için ilgili tarafların bu sürece katılımı sağlanmalıdır.

Ülkemizde gıda sektörü adına son günlerde en önemli gelişme 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yasa’nın yayımlanmasıdır. Bu yasa yayınlandığı zaman da vurguladığımız gibi, birçok yönü ile eksiktir. Bu nedenle yürürlüğe girmesinin üzerinden kısa bir süre geçmesine karşın yeniden düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

Ayrıca 4'lü paket olarak anılan “Gıda Kanunu”, “Gıda Hijyeni ile Gıda ve Yemin Resmi Kontrolleri Kanunu”, “Veteriner Hizmetleri Kanunu” ve “Yem Kanunu” taslaklarında; mesleki ve bireysel beklentiler aşılanmalıdır. Bu yasalar ülkemiz gerçeklerine uygun ve gıda sanayimizin sorunlarını çözüme odaklı, halkımızın nitelikli gıdaya yeterli ve uygun fiyat üzerinden erişmesini sağlayıcı düzenlenmelidir. Belediyeler ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında yaratılan yetki kargaşası çözülmeli ve yetkiler tek elde toplanmalıdır. Bakanlığın yeniden yapılandırılması çalışmalarında bütünsel bir yaklaşım sergilenmeli; 4'lü paket ile uyum içerisinde olmalı ve multidisipliner yaklaşım birincil kaygı olmalıdır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan “Ulusal Biyogüvenlik Yasa Taslağı”, Odalarımızın; “GDO'ların insan, bitki ve hayvan sağlığına ve biyolojik çeşitliliğimize zarar vereceği, tarımda dışa bağımlılığa neden olacağı ve gıda güvencemizi tehdit edeceği” yönündeki görüş ve çekinceleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.”

KAYNAK TEKNOLOJİSİ VI. ULUSAL KONGRE VE SERGİSİ ANKARA - 09 KASIM 2007

...

Öncelikle kayıtlara da geçmesi için buradaki herkesin çok iyi bildiği teknik terimin kaynağın tanımını yapmak istedim:

Kaynak, malzemeleri birbiri ile birleştirmek için kullanılan bir imalat yöntemidir, genellikle metal veya termoplastik malzemeler üzerinde kullanılır. Bu yöntemde genellikle çalışma parçalarının kaynak yapılacak kısmı eritilir ve bu kısma dolgu malzemesi eklenir, daha sonra ek yeri soğutulur sertleşmesi sağlanır, bazı hallerde ısı ile birleştirme işlemi basınç altında yapılır. Bu yöntem lehim ve sert lehim ile fark gösterir, lehim ve sert lehim yöntemlerinde birleştirme düşük erime noktalarında ve çalışma parçaları erimeden oluşur.

Kaynak için gaz alevi, elektrik arki, lazer, elektron ışını, sürtme, ultrases dalgaları gibi birçok farklı enerji kaynakları kullanılabilir. Endüstriyel işlemlerde, kaynak açık hava, su altı, uzay gibi birçok farklı ortamda gerçekleştirilebilir. Bununla beraber, yapıldığı yer neresi olursa olsun, kaynak çeşitli tehlikeler barındırır. Alev, elektrik çarpması, zehirli dumanlar ve ultraviyole ışınlarla karşı önlem almak gereklidir.

19. yüzyılın sonuna dek, sadece demircilerin kullandığı ısıtma ve dövme yolu ile metallerin birleştirildiği kaynak yöntemi biliniyordu. Elektrik ark kaynağı ve oksijen-gaz kaynağı yüzyılın sonunda gelişen ilk yöntemlerdir, bunları direnç kaynağı izlemiştir. Kaynak teknolojisi 20. yüzyılın erken dönemleri esnasında (I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı sonlarında) artan talebi karşılayabilmek için hızla gelişerek güvenilir ve ucuz yöntemler arasına katılmıştır. Savaşların ardından, manuel metodlar (manuel metal ark kaynağı), yarı-otomatik ve otomatik yöntemleri (gazaltı metal ark kaynağı vb.), içeren çeşitli modern kaynak teknikleri gelişmiştir. Gelişmeler, yüzyılın ikinci yarısında da lazer ışın kaynağı ve elektron ışın kaynağının bulunması ile devam etmiştir. Halen bilim, gelişimi devam ettirmektedir. Robot kaynağı, endüstride yaygın bir yer edinmiştir, yeni kaynak metodları ve kaynak kalite ve özelliklerinin geliştirilmesi, maliyetlerin düşürülmesi için araştırma ve geliştirme çabaları devam etmektedir.

Şüphesiz imalatçıları ve uygulayıcıları arasında önemli mesleklerden biri olan kaynak mühendisliği odamız üyelerinin de bir kısmının çalışma alanı olduğundan Odamızın kaynak teknolojisine ve kaynak mühendisliği alanı ile ilgilenmemesi olası değildi ve bildiğiniz gibi bu kongrenin ilkini 1997 yılında toplamıştık.

O dönemde Makine Mühendisleri Odası Başkanı sıfatıyla yaptığım Kaynak Teknolojisi 1. Ulusal Kongresi (13.11.1997) açılış konuşmamın bir bölümünde şunları söylemişim:

“Makina Mühendisleri Odası uzmanlık ve çalışma alanlarından birisi olan kaynak mühendisliği, kaynaklı imalat ve kaynak teknolojisiyle ilgili olarak 80’li yılların sonlarında başlatmış olduğu çalışmalarını, 90’lı yıllarda kurduğu kaynak komisyonları 94’lü yıllardan başlayarak, yılda iki kez çıkarttığı Mühendis ve Makina Dergisi Kaynak Özel Sayıları gerek ilk kaynak mühendisliği programının uygulanması, gerekse Avrupa kaynak mühendisliğinin organizasyonda yer alması gibi önemli çalışmalarla pekiştirmiştir, buna inanıyoruz.

Ülkemizde her konuda dilediğimiz gibi, kaynak teknolojisi alanında ve özellikle eğitim belgelendirme alanında uluslararası organizasyonlarda eşit haklar elde etmesi için bir örgütlenmeye gerek duyulduğu sektör tarafından ifade edile gelmektedir. Makina Mühendisleri Odası bugüne kadar sektörle ilgili sürdürdüğü çalışmalarından, kazandığı deneyim ve birikimi, kaynak teknolojisi alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlarla paylaşmak, üniversite-sanayi ortak çalışmalarının ne düzeyde olduğunu tartışmak, ülkemiz dahilinde teknik anlamda yardımcı ve düzenleyici olacak, uluslararası platformda ülkemizi temsil ederek, özellikle eğitim belgelendirme alanında dünya kaynak organizasyonlarıyla paralel haklar elde edebilecek bir örgütlülüğün gerekliliğini ve nasıl olması gerektiğini tüm taraflarıyla tartışmaya açmak amacıyla, bu ilki gerçekleştirmektedir, bundan da övünç duyuyoruz. Bu kongreyle açılan platformda konuyla ilgili tüm taraflar az önce söylediğimi gibi, eşit şekilde temsili ve görüşünün alınması bizim hedefimizdir.”

Aradan şimdi tam 10 yıl geçmiş. İnatla ısrarla bu çabayı yürüten Odamıza ben gerçekten teşekkür ediyorum.

Çok disiplinli bir alan olan kaynak teknolojisi konusunda düzenlene gelmekte olan kongrelerde, ilgili tüm mühendislik disiplinleri bir araya gelerek, sektör ile ilgili gelişmeler ve sorunlar olabildiğince paylaşılmaktadır. Amacı aynı konuda dağınık olarak yürütülen çalışmalarını bir araya toplayarak ülke yararına sonuçlar almayı hedefleyen Makina Mühendisleri Odası bu etkinliği geleneksel hale getirmiş bulunmaktadır. Sektörün tüm ilgili kesimleri, düzenli aralıklarla, ortak bir amaç ve hedef doğrultusunda, bir araya getirilerek pek çok konu tartışılmakta ve irdelenmektedir. Böylelikle sektör, kendi geleceğini kendisinin belirleyeceği ve yönlendirebileceği süreklilik arz eden platformlar yaratabilmektedir.

Kaynak teknolojisinin uluslararası öneminin üst derecede artması ülkemiz açısından da birtakım zorunlulukları da beraberinde getirmektedir. Bunların en başında gelen; kaynak tekniği alanında çalışan personelin eğitimi ve sertifikalandırılmasıdır. Uluslararası rekabetin artması ile söz konusu eğitim ve sertifikalandırılmanın yine ulusal ve uluslararası tanınırlıkta olması zorunluluk arz eder hale gelmiştir.

Nitekim düzenlenen kongrelere baktığımızda gerçekleşen paneller bu amaçlar doğrultusunda şekillenmiştir.

1. (1997) Kongrede Ulusal Örgütlenme, 2. (1999) Kongrede yine Ulusal Örgütlenme, 3. (2001) Kongrede AB sürecinde Kaynak Teknolojisi Uygulamalarında Eğitim, Belgelendirme ve Akreditasyon, 4. (2003) Kongrede AB Teknik Mevzuat Uyumu Kapsamında Kaynak Teknolojisi Alanındaki Çalışmalar ve Uygulamalar, 5. (2005) Kongrede “Kaynaklı Boru Üretim Sektöründe Teknolojik Uygulamalar ve Sorunlar” başlıklı 1 panel “Kaynaklı İmalat Sektöründe Mühendislik Uygulamaları ve Sorunları” başlıklı 1 panel gerçekleştirilmiştir.

Bu kongrede (2007) de Kaynak teknolojisi alanında üniversite sanayi işbirliğinin sorgulanması yapılacaktır.

Kongrelerin sonuç bildirilerinde de özellikle üç konunun altı çizilmektedir.

Birinci olarak: Kaynak teknolojisi alanında ulusal bir örgütlenme oluşumu gereklidir. Böylesi bir oluşumda Odamız gerekli sekretarya hizmetlerini yürütebilecektir.

İkinci olarak: Kaynak Teknolojileri uygulamalarında sektörde ürün ve hizmet üretiminde kalitenin artırılmasına yönelik Kaynakçı, Kaynak Teknikeri, Kaynak Mühendisi vb. teknik personelin sürekli eğitiminin ve ülke olanakları ile belgelendirilmesi önemlidir. Mühendisliğin bir uzmanlık alanı olan Kaynak Mühendisliği'nin yetki ve sorumlulukları da tanımlanmalıdır. Bunda Odalarımıza önemli görevler düşmektedir.

Üçüncü olarak: Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde siyasal iktidarın hazırladığı teknik mevzuattaki uyum çalışmaları, bu çalışmaların getirdiği sorunlar ve sorumluluklar bu çerçevede üretimin uluslararası standartlarda yapılması, sektörü doğrudan ilgilendiren önemli konulardan birisidir. Mevzuat çalışmalarında siyasal iktidar sektörün tüm kesimlerine açık tartışma süreçleri yaratmalıdır.

Diliyorum bu kongrede de değerli bilim insanlarının ve uzmanların kaynak teknolojisi ile ilgili söyleyeceği bilimsen bildirilerden hep birlikte yararlanmış oluruz. Ve gene diliyorum panelde sektörün konu ile ilgili sorunlarına çözümler getirilir.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

TMMOB TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ SEMPOZYUMU ANKARA-13 KASIM 2007

...

Bilindiği üzere; TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve KİGEM olarak, 26-27 Mayıs 2005 tarihlerinde Ankara'da "20. Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği" konulu Sempozyum gerçekleştirmiştik.

Sempozyumun kamuoyuna duyurduğumuz Sonuç Bildirisinde şunlar da vurgulanmıştır:

"Özelleştirme" küresel kapitalizmin, ürettiği krizini aşmak amacıyla, özellikle 1980'li yıllardan sonra mal, hizmet ve sermayenin küresel ölçekte sınırsız dolaşımını sağlamak için "liberal reformlar" adı altında "dünya" ölçeğinde dayattığı, ekonomik, toplumsal, siyasal ve ideolojik boyutları olan küresel politika araçlarından birisidir.

Dar anlamda, "devletin iktisadi faaliyetlerini gerçekleştiren kamu iktisadi teşebbüslerinin yani KİT'lerin mülkiyetinin özel sektöre devredilmesi geniş anlamda, "devletin iktisadi faaliyetlerinin azaltılması ya da bu fonksiyonunun tümüyle serbest piyasa koşullarına devredilmesi"ni içeren "özelleştirme"lerin ülkemizde yasal altyapısının oluşturulmasına 1983 yılı sonrasında başlanmıştır. 1984'te 2983 sayılı Yasa, 1986'da 3291 sayılı Yasa, 1990-94 arası bir dizi KHK, 1994'te de eksikliklerin giderilmesi amacıyla 4046 sayılı Özelleştirme Yasası çıkarılmıştır. Özelleştirmelerin uygulama alanının ve önceliklerinin belirlenmesi için ise, Dünya Bankası istemiyle 1985 yılında "Özelleştirme Ana Planı" hazırlanmıştır.

Özelleştirme çalışmaları, 1984 yılında kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devir uygulamaları ile başlamış; 1986 yılından itibaren hız kazanan program çerçevesinde, günümüze kadar 183 kuruluşta halka arz, varlık satış, devir işlemi ve blok satış yöntemleri ile yapılan özelleştirmeler sonucunda 171 kuruluşta hiç kamu payı kalmamıştır. Kısmen özelleştirme gerçekleştirilen diğer 12 kuruluşta ise halen kamu payı bulunmaktadır.

Bu süreçte; doğal tekellerinde kamu işletmeleri parçalanarak, kamuya ait çimento sanayi, süt sanayi, et sanayi, yem sanayi, dokuma sanayi, orman ürünleri sanayi, gemi sanayi, gübre sanayi, enerji santralleri, kimya ve petrokimya tesisleri, maden işletmeleri, demir çelik işletmeleri, kağıt fabrikaları, telekomünikasyon hizmetleri, ulaşım hizmetleri ve bankacılık sektörü özelleştirilerek, alan yabancı tekelere bırakılmış, ülkemiz daha da fazla dışa bağımlı duruma sokulmuştur.

1990'lı yıllardan itibaren, KİT'lerin dışında, Dünya Ticaret Örgütü kararları ve GATS hükümleriyle bağlantılı olarak eğitim, sağlık, sosyal güvenlik ve altyapı hizmetleri de özelleştirme saldırısına uğramaya başlamıştır.

Emek ve demokrasi güçlerinin istemleri doğrultusunda değil, küresel sermayenin egemenliğinin bir aracı olarak gündeme getirilen "yerelleştirme" politikaları ile su, toprak, orman, kıyıları ve madenler gibi doğal kaynaklar tüm yurttaşların yararlanacağı varlıklar olmaktan çıkarılmakta, alınıp satılabilir "mal" konumuna dönüştürülmektedir.

Ortaya çıkan sonuç; işsizliğin artması, eşitsizliğin derinleşmesi, sosyal ve ekonomik dokunun zarar görmesi, göçlerin yaşanması, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve altyapı gibi temel

yurttaşlık haklarının piyasalaştırılması, kamu hizmetlerinden yoksun kalma olmaktadır. Kamu yönetiminin tüm sektörlerde kırıldığı veya tarım sektöründe olduğu gibi dağıtıldığı, kamu adına karar alma ve uygulama düzeneklerinin “yönetişim” modeliyle küresel sermayenin örgütlerine devredilmeye çalışıldığı süreçte, “katılımcılık”, sermayenin kurduğu “sivil toplum örgütleri”ni içermektedir.

Ülkeyi “pazar”, Devleti “tüccar”, Yurttaşı “müşteri” konumuna getirmeyi amaçlayan ve ironik bir biçimde “AB’ye uyum” adı altında son dönemde “Kamu Yönetimi Reformu” ve “Yerel Yönetimler Reformu” paketleri içine sıkıştırılmış yasal ve kurumsal düzenlemeler ile küresel eklemelenmenin altyapısı tamamlanmaya çalışılmaktadır.

Ulusal kaynakları iç ve dış sermaye kesimlerine transfer eden borçlanma sisteminin doğal sonucu olarak borç sarmalı içine sıkıştırılmış ve üretimden koparılmış bir ekonomik sistemi kabul etmeye zorlanan insanlarımızın yaşam alanlarını doğrudan etkileyen bu süreç, “küreselleşmenin sorgulanması” bir yana, “neyin ne kadar özelleştirildiği” ve “özelleştirmenin ulusal ekonomiye ve topluma ne getirdiği” boyutlarında da yeterince sorgulanmamaktadır.

“İdeolojiler öldü” savıyla “küresel kapitalist ideoloji”nin tek doğru olarak dayatıldığı yirmi yılı aşkın sürede, dünyada ve ülkemizde neo liberal saldırılara karşı emekten yana güçlerin tepkileri, 2005 yılında yaşanan SEKA ve Seydişehir direnişleri dışında, ya sektörel bazda kalmakta, ya da yeterince etkili olamamaktadır.

Özelleştirmenin felsefesini “devletin üretimden çekilerek” asli görevi olan alanlara yoğunluk vermesi olarak değerlendirenler, bu aldatmaca ile toplumun bazı kesimlerini ikna edebilmişlerdir. Özelleştirmeye karşı tepkilerini ortaya koyan sendika ve meslek odaları gibi kuruluşların toplumun ikna edilmiş kesimlerini yeteri kadar yanlarına çekememesinin başlıca nedeni ise, özelleştirmeye destek veren bazı medya grupları olmuştur.

Özelleştirmelere karşı verilecek mücadelenin yalnızca çalışan kesimin sorunu olmadığını ve sonuçların toplumun tümünü etkilediğini bilen ve bu nedenle mücadelenin birlikte olması gerektiğine inanan TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve KİGEM olarak; bağımsız, demokratik, kalkınmış ve onurlu bir ülkede birlikte yaşamak için şunları söylüyoruz:

- Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası eksenli yıkım politikalarının geriletilmesine yönelik çabalar yoğunlaştırılacaktır.
- Özelleştirme politikaları ile ülkemize ve yurttaşlarımıza yaşatılan yıkım birlikte geri püskürtülecektir.
- Küresel yıkımın altyapısını hazırlayan yasal düzenlemeler karşısında etkin bir karşı duruş birlikte gerçekleştirilecektir.
- Yapılmaya çalışılan özelleştirmelerin hızının kesilmesini sağlayan hukuk mücadelemiz kesintisiz sürecektir.
- Üretim, yatırım, verimlilik ve teknolojik gelişmeye dayalı planlamaları içeren Ulusal Kalkınma Planlarının yürürlüğe konması için ortak mücadele verilecektir.
- Üreten, büyüyen, paylaşan bir ekonomik sistem için birlikte mücadele edilecektir.

- Ulusal varlıkların ve sosyal kazanımların geliştirilmesi için ortak tepki birlikte örgütlenecektir.

Sevgili arkadaşlar,

Aradan iki yıl geçti. TMMOB Yönetim Kurulu bu sempozyumun ikincisini düzenleme kararı aldı ve işte hep birlikte Türkiye’de Özelleştirme Gerçeğini yeniden değerlendireceğiz.

Bu sempozyumda;

Açılış Bildirisi ile Türkiye’deki özelleştirme uygulamalarına toplu bir bakış yapılacak.

I. Oturumda “Türkiye’de Özelleştirme Olgusuna Kamu Hizmeti ve Kamu Mülkiyeti Açısından Kavramsal Bakış” konuşulacak.

II. Oturumda Türkiye’de Özelleştirme Konusunda Söylenenler, Yapılanlar ve Yapılması Gerekenler değerlendirilecek

III. Oturumda Çok değerli örgüt temsilcileri “Özelleştirmelere Karşı Neler Yapıldı Neler Yapılmalı?” sorusuna yanıt arayacak.

IV. Oturumda TMMOB’ye bağlı odaların yöneticileri “Özelleştirmelere karşı ne yaptık? Ne yapmalıyız?” sorusunu yanıtlayacaklar.

V. Oturumda bilim insanları “Özelleştirmelere Karşı Ne Yapmalı? Kamu Girişimciliği Nasıl Geliştirilmeli? Kamu Hizmeti Nasıl Sunulmalı?” sorusunu yanıtlayacaklar.

Sempozyum sonundaki forum bölümünde de hepimiz birden konuşacağız. Sonuç bildirisini birlikte hazırlayacağız.

Sevgili arkadaşlar,

Bu sempozyumun oluşumunda görev alan TMMOB Özelleştirmelerin ve Sonuçlarının Takibi Çalışma Grubuna, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, emek ve meslek örgütlerinin çok değerli temsilcilerine ve katılımlarınızdan dolayı sizlere örgütüm TMMOB adına teşekkür ediyorum.

Bu sempozyumun Sonuç Bildirisi Türkiye’nin her noktasına ulaştırılacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

TMMOB DENİZCİLİK SORUNLARI SEMPOZYUMU İSTANBUL-17 KASIM 2007

...

Değerli katılımcılar,

Ne zaman denizcilikle ve denizle ilgili bir konuşma olsa alışlagelen bir söylem olarak hemen “üç tarafı denizlerle çevrili ülkemiz” cümlesini duyarız. Evet, coğrafi olarak doğrudur da içeriğine hak ettiği önemi veriyor muyuz? Gerekeni yapıyor muyuz?

Sempozyum nedeni ile TMMOB olarak bu konuda biriktirdiklerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Dünyada değişen ekonomik şartlar, siyasi olaylar ve teknolojik gelişmelere paralel olarak deniz taşımacılığı dökme taşımacılıktan konteynır, ro-ro taşımacılığına doğru kaymıştır. Ancak bu gelişmelerde coğrafi konumu uygun olmasına rağmen Türkiye'nin oldukça gerilerde kaldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'nin denizcilik sektöründe hak ettiği yere gelebilmesi için dünya standartlarına ve teknolojik gelişmelere uygun limanlara sahip olması, gelişen taşımacılık ve liman teknolojilerine ayak uydurması, ulusal ve uluslararası denizcilik politikalarını oluşturması, dış ticaret taşımalarında payını yükseltmesi, deniz turizmi ve yatçılığa, balıkçılığa önem vermesi ile Liman ve Bayrak Devleti kontrol mekanizmasını sağlaması ve geliştirmesi gerekmektedir.

Son yıllarda dünyada kapıdan kapıya taşımacılık önem kazanmış, demiryolu, havayolu, karayolu ve denizyolunu bütünleşmesi olan çoklu taşımacılık sistemi “kombine” taşımacılık gelişmeye başlamıştır. Önümüzdeki dönemde kombine taşımacılığın ağırlığını artırması beklenmektedir.

Denizyoluyla transit taşımalarımızın artırılması için limanlarımızın kara ve demiryolu bağlantıları ile güçlendirilerek kombine taşımacılığa uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Sektörün başlıca sorunları, sektörün finansman ihtiyacı, deniz ulaştırması ile ilgili mevzuatın ihtiyaca cevap verememesi, ticaret filomuzun uluslararası standartta olmaması, yetersiz ve yaşlı olması, yaşanan ve küçülen koster filosu nedeniyle ülkemizde kabotaj taşımacılığı yeterli düzeyde yapılamamasıdır.

Limanlarımız gelişen teknoloji ve taşıma şekillerine ayak uyduramamakta ve rasyonel işletmecilik esasları içerisinde etkin ve verimli olarak çalıştırılmaması nedeniyle liman hizmetleri verimli olarak verilememekte, limanlarımız dünya standartlarında çalışmamaktadır.

Denizcilik kuruluşlarının çok uzun süredir özelleştirme kapsamında olmalarına karşın, tüm özelleştirmelerde olduğu gibi özelleştirilen limanlarda da sorunlar yaşanmaktadır.

Kılavuzluk ve römorkör hizmetleri, daha önce TDİ ve TCDD gibi kamu kuruluşlarınca verilirken, daha sonraları Denizcilik Müsteşarlığı tarafından liman tüzük, yönetmelik ve talimatlarında yapılan değişikliklerle özel ve tüzel kişilerin de bu hizmetleri vermesi sağlanmıştır. TDİ limanlarının işletme hakkı devri yöntemi ile özelleştirilmeleri sonucunda bu limanlardaki kılavuzluk ve römorkör hizmetleri özelleşmiş olup halen 9 kamu kuruluşu

24 liman ve iskelede, 18 özel kuruluş ise 23 liman ve iskelede hizmet vermektedir. Bu özelleştirme politikaları bizce sektörün önündeki en büyük engeldir.

Denizde can emniyetinin özellikle İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nda seyir güvenliği ve çevre emniyetinin sağlanması son derece büyük önem arz etmektedir. Deniz kazaları sonrasında çevre ve deniz kirliliği oluşmakta bu da çevreye ve deniz canlılarına zarar vermektedir.

Haberleşme ve arama kurtarma faaliyetlerinin yetersizliği, gemi hızlarının ve sayılarının artması deniz kazalarına neden olmakta ve çevreye zarar vermektedir. Işıklı seyir yardımcılarının görüş mesafeleri ve sayılarının yetersiz olması, kıyı ve deniz güvenliği alanında çalışan personelin eğitiminin yetersiz oluşu, gemilerin seyir yönelik teknik yetersizlikleri, mevzuatın güncel olmaması ve çok başlılık, teknolojik altyapı ve ekipman yetersizliği başlıca sorunlardır.

Gemi kazalarının etkin biçimde soruşturulması, incelenmesi ve kaza analizlerinin yapılması ve sonuçların IMO'ya ve ilgili diğer uluslararası kuruluşlara bildirilmesinde Türkiye bugüne kadar bir bayrak devleti yükümlülüğünü yerine yeterince getirememiştir.

Yatırım ve eğitim eksikliği nedeniyle yurtdışında gemisi tutulan ülkeler sıralamasında ülkemiz her yıl üst sıralarda olmaktadır. Beyaz listede yer alabilmek için belgelendirme ve denetleme işlemleri için klas kuruluşları daha çok yetkilendirilmeli ve klas kuruluşları daha çok kullanılarak, Liman Devleti fonksiyonuna önem verilmelidir.

Özellikle İstanbul Boğazında faaliyet gösteren gemi ve deniz vasıtaları, yerel deniz trafiği ve tehlikeli yük taşıyan gemi sayısında ve taşınan tehlikeli yükteki artış güvenli bir seyrin sınırlarını aşmıştır. Boğazlardaki trafik seyir, can, mal ve çevre güvenliği bakımından katlanılabilir düzeyin üzerindedir. Gemi inşa sanayindeki teknolojik gelişmelere paralel olarak ve Hazar petrollerinin uluslararası pazarlara çıkarılması gibi nedenlerle son yıllarda Boğazlarımızdan geçen gemilerin boyutları, tonajları ve taşınan tehlikeli yüklerin miktarlarında önemli artışlar meydana gelmiştir. Bu söyleneler ışığında Boğazlarımız uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde trafik seyir, can, mal ve çevre güvenliği bakımından yüksek standartlara kavuşturulmalıdır.

Arama ve kurtarma hizmetlerinde izleme sistemlerinden yararlanılması, sabit rotalarda seyir yapan yolcu gemilerinin arama ve kurtarma birimleri ile ilişkilendirilmeleri gibi Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından son dönemde geliştirilen kural ve tavsiyelerin Türkiye'deki uygulamalara yansıtılması önemlidir.

Çevre koşulları göz ardı edilerek kurulmaya çalışılan tersane bölgeleri sıkıntı yaratmaktadır. Taşeronlaşmanın giderek ağırlık kazandığı gemi inşa sanayinde işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından önemli sorunlar yaşanmaktadır. Biz iş güvenliğine önem veren, çevre koşullarını dikkate alan uygulamaların yanındayız.

Ülkemiz hem deniz hem de deniz hukuku konularında yapılan çalışmalarda dünyanın gerisindedir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaları gereği gibi uygulamamasının sebepleri uygulayıcı kurumlar tarafından, yetki ve sorumluluk kargaşası mevcut olup uzman personel yetersizdir.

Denizcilliğimize ilişkin olarak değişik kurum ve kuruluşların yetkisinde bulunan çeşitli sayıda kanun, KHK, tüzük ve yönetmelik bulunmaktadır. Bu mevzuat karmaşası giderilmeli,

uygulanabilir, denetlenebilir hale getirilmelidir.

Alınıp alınmayacağımız, girip girmeyeceğimiz belli olmayan AB katılım sürecinde yürütülen katılım müzakerelerinin önemli başlıklarından bir tanesi de denizcilik sektörümüzdür. AB olsa da olmasa da denizciliğimizin düzeyinin uluslararası düzeye çıkarılması önem verilmesi gereken çalışmalardır. Bu dönemde de sürecek olan denizciliğimizin AB müktesebatına uyumu çalışmaları, sektörü AB'ye tam teslimiyet durumuna getirmemelidir.

Deniz ticaret sektörü uluslararası kurallara bağlıdır. Denizcilik sektöründe kalkınmanın en önemli unsurlarından biri eğitim olup eğitimin en önemli işlevlerinden biri de nitelikli insan gücünü yetiştirmektir. Denizde can, mal ve çevre güvenliği ile ilgili uluslar arası sözleşmelerin gerekleri ve Liman ve Kıyı Devleti denetimlerinde ortaya çıkan olumsuzlukların çoğu gemi adamlarının veya denizcilik işletmelerinde çalışanların yeterli eğitim almamasından kaynaklanmaktadır. Denizcilik eğitimi için gerekli kaynaklar bulunmalıdır.

Denizcilik eğitiminde TMMOB'ye bağlı ilgili odalarımız mutlaka müdahil olmalı, bunun mekanizmaları yaratılmalıdır. Ticari amaçlarla ilgili ilgisiz kurumların bu alana müdahaleleri önlenmelidir. Bizim açımızdan en önemli sorun denizcilik eğitimidir ve öncelik mutlaka bu alana verilmeli, var olan tüm kaynaklar eğitime ayrılmalıdır.

Denizciliğimizi hak ettiği yere getirmek için ulusal ve uluslar arası denizcilik politikalarımız oluşturulmalıdır.

TMMOB açısından bu politikaların temelinde iyi yetişmiş nitelikli iş gücünün yaratılması yatmalıdır.

Tüm bunlar bütünlüklü bir program ve planlama içine yapılması gereken işlemlerdir. Yıllardır ülkemizde göz ardı edilen planlama tam da bu sektörün ihtiyacıdır.

Değerli Katılımcılar,

Bu sempozyumda bu konuları değerli bilim insanları ve uzmanların katkıları ile birlikte konuşacağız. Ben bu etkinliği TMMOB adına düzenleyen Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odamızın Sevgili Başkanına, Yönetim Kuruluna ve oda çalışanı arkadaşlarıma, Düzenleme ve Yürütme Kurullarında yer alan arkadaşlarıma, görüşlerini bizimle paylaşacak olan bilim insanlarına ve uzmanlara ve bizlere onur ve cesaret veren siz katılımcılara TMMOB Yönetim Kurulu adına teşekkür ederim. Hepinize saygılar sunuyorum...

TMMOB JEOTERMAL KONGRE VE SERGİSİ ANKARA- 21 KASIM 2007

...

Ülkemizin enerji gereksinimi esas olarak petrol, doğalgaz ve kömür gibi birincil enerji kaynaklarıyla karşılanmakta olup, özellikle petrol ve doğalgazda ise tam bir dışa bağımlılık yaşanmaktadır.

Öte yandan biliyoruz ki; emperyalist ülkeler başta Ortadoğu'da olmak üzere dünya petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik ülke işgallerini de içerebilen paylaşım savaşlarını sürekli gündemde tutabilmektedir. Yine dünyada serbest piyasa ekonomisi adı altında enerji üzerine spekülasyon oyunları oynanabilmektedir.

Bizde de küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Türkiye'de enerji sektörü, finansman ve teknoloji alanlarında zaten var olan bağımlılık ilişkileri ile birlikte, yeni düzenlemelerle; niteliksel bir dönüşüm geçirmektedir. Doğrudan çok uluslu sermayeye tümüyle bağımlı hale gelme durumu ile karşı karşıyayız. Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet gibi finansman modelleri ve işletme hakkı devirleriyle, yapılan özelleştirmeler ile, tahkim yasasıyla yürüyen bir durum söz konusu. Dünya Bankası'nın dayattığı yapısal uyum düzenlemeleri, bölgedeki enerji kaynaklarına yakınlık, AB ile ilişkiler, enerji sektöründe uluslararası unsurların ağırlığını artırırken; bu dış faktörler karşısında ülkenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını öne çıkaran politika ve programlar daha da önem kazanmaktadır.

Değerli Katılımcılar,

TMMOB enerji konusunda yapılması gerekenlere ilişkin olarak özetle şunları söylüyor:

Aslında geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere meslek ve emek örgütleri ile bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program; gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

Enerji kaynaklarına yönelik potansiyelimiz öncelikle gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konulmalıdır. Talep tahminleri gelişmiş ülkelerin modellerine göre değil ülkemiz özgün koşullarına göre geliştirilecek modellere göre yapılmalıdır. Kömür ve petrol aramalarına önem verilmeli, kaynak ayrılmalıdır. Jeotermal potansiyelimiz özellikle sanayi, konut, tarım ve turizmde ivedilikle değerlendirilmelidir. Enerji üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. Rüzgâr, biomas-biokütle ve güneşe yönelik gelecek kurgusu mutlaka yapılmalı, toplam elektrik enerjisi içindeki payları süreç içerisinde artırılmalıdır. Yıllar itibariyle ithal enerji kaynaklarına bağımlılık aşağı çekilmeli, yeni doğalgaz kontratları yapılmamalıdır. Verimlilik, etkin kullanım ve tasarruf enerji projeksiyonları

içerisinde yer almalıdır. Kayıp-kaçaklar OECD ortalamalarına çekilmelidir. Öz kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi temel ölçüt alınarak, ülke düzeyinde enerjinin öncelik ve gereksinimlerinin tartışılıp, üzerinde tüm kesimlerce uzlaşılan enerji plan ve politikaları belirlenmelidir. Tüketim ve üretim projeksiyonları sağlıklı saptanmalı ve nesnel ölçütlerle modeller geliştirilmelidir. Enerji güvenliğini sağlayacak politikaların geliştirilerek uygulanması, denetlenmesi ve çevrenin korunması katılımı teşvik eden şeffaf yönetimler eliyle yapılmalıdır. Teknik ve ekonomik fizibilite, çevre etki değerlendirme, teknoloji seçimi, yatırım, işletme aşamaları ve tüketici bilincinin yükseltilmesi için her seviyede kadroların yetiştirilmesi ve sürekli eğitimi şarttır. Üniversitelerde, kamuda ve özel sektörde teknoloji geliştirme amaçlı araştırma- geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Bunlar yapılabilir önerilerdir. Yeter ki, siyasi karar vericilerin isteği aydınlık bir Türkiye'den yana olsun.

Değerli Katılımcılar,

Jeotermal enerji; yer kabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, sıcaklığı sürekli 200 C den fazla olan ve çevresindeki normal yer altı ve yer üstü sularına oranla daha fazla erimiş mineral, çeşitli tuzlar ve gazlar içerebilen sıcak su ve buhar olarak tanımlanabilir. Jeotermal kaynak kısaca yer ısısı olup, yerkabuğunun çeşitli derinliklerinde birikmiş ısının oluşturduğu, kimyasallar içeren sıcak su, buhar ve gazlardır. Jeotermal enerji ise jeotermal kaynaklardan doğrudan veya dolaylı her türlü faydalanmayı kapsamaktadır.

Jeotermal enerji yeni, yenilenebilir, sürdürülebilir, tükenmeyen, ucuz, güvenilir, çevre dostu, yerli ve yeşil bir enerji türüdür.

Jeotermal akışkanı oluşturan sular, meteorolojik ve jeolojik kökenli veya her ikisinin çeşitli oranlarda karışımı ile oluştuğundan, yerkabuğundaki haznelere sürekli olarak beslenmekte ve kaynak yenilene bilmektedir. Beslenmedeki mevsimsel ve yıllık değişimlerin genellikle etkisi olmakla birlikte pratikte, beslenmenin üzerinde bir tüketim olmadıkça jeotermal kaynakların tükenmesi söz konusu değildir.

Bu ülkede; 5 Milyon Konut Isıtma Eşdeğeri veya 150 Bin dönüm sera ısıtması, 1 Milyonun üzerinde kaplıca yatak kapasitesi, 9,3 Milyar USD/Yıl Fuel-Oil Eşdeğeri (30 Milyon ton/yıl), 30 Milyar m³/yıl doğalgaz eşdeğeri olan jeotermal ısı potansiyelinin halkımızın yararına değerlendirilmesi için gereken her türlü çaba öncelikli yapılması gerekenlerdendir.

Jeotermal kaynaklar başta olmak üzere güneş, rüzgâr, biyoyakıt, hidrojen vb yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları bizlere doğanın olanakları oranında enerji üretmeyi ve tüketmeyi sağlayacaktır. Ve aynı zamanda bu kaynaklar barışçılı olduklarından belki de dünyamız enerji kaynaklı savaşlardan, işgallerden ve yıkımlardan kurtulabilecektir. Bunun da altını çiziyorum.

Bitirirken, ülkemizin ve insanımızın aydınlık geleceği için, bu etkinliğimizin sonuçlarının siyasi karar vericilerce dikkate alınması gerektiğini söylüyorum. TMMOB'nin sözü insana, yaşama ve aydınlık geleceğimize dairdir.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

V. ULUSLARARASI AMBALAJ KONGRESİ VE SERGİSİ **İZMİR- 22 KASIM 2007**

Değerli Konuklar,

Sevgili Arkadaşlar,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle bu gün başlattığımız bu etkinliğimize katılımınızdan dolayı hepinize, Kimya Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi Yönetim Kuruluna ve Şube çalışanı arkadaşlarıma, destek veren kurum ve kuruluşlara, emeği geçen herkese örgütüm adına teşekkür ediyorum.

...

Ülkemiz ambalaj sanayi hızlı gelişen bir sektördür ve yılda ortalama % 10 oranında büyümektedir. Hızlı kentleşme, nüfus artışı, yaşam standartlarının yükselmesi, tüketim alışkanlıklarındaki değişimler, alışveriş merkezlerinin yaygınlaşması ile perakende alışveriş eğiliminin artması, tüketim ürünlerine olan talep artışı ve ihracatın artması sektörün hızlı gelişmesindeki başlıca etkenlerdir.

Türkiye’de ambalaj malzemesi üreten yaklaşık 5.000 firma mevcuttur. Bu firmaların büyük çoğunluğu orta ve küçük ölçekli firmalardır. 18 ambalaj üreticisi iş hacmi bakımından Türkiye’nin en büyük 500 şirketi arasında yer almaktadır.

Sektörde yer alan firmalar plastik, kağıtkarton, metal, cam ve ahşap ambalaj olmak üzere beş ana grupta üretim yapmaktadırlar. Toplam ambalaj sanayi üretiminin 4 milyon ton civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Yıllık ambalaj tüketimimiz yaklaşık 3,5 milyon tondur.

Sektörün toplam ihracatı 2006 yılında 1.567 milyon dolardır. Bunun yanı sıra büyük miktarda ambalaj, ihracat ürünü ambalajı olarak dolaylı yoldan ihracat edilmektedir. Ambalaj sanayi ihracatı son beş yılda her yıl ortalama % 16 oranında artmıştır. İthalat kalemine baktığımızda, ambalaj malzemeleri ithalatının 2006 yılında 1.861 milyon dolar olduğunu görmekteyiz. İthalat 2005 yılına göre % 18 oranında artmıştır. Bu kongre kapsamında bu rakamların da değerlendirilmesini dilerim. İhracat ve ithalat rakamlarından ülkenin net bir kaybı olduğunu görülmektedir.

Ambalaj üreticileri ulusal ve uluslararası çevre düzenlemeleri ile ilgili gelişmeleri yakından takip etmek zorundadırlar. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren yürürlükte olan “Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği’nin olumlu ve sorunlu yanları da sektör açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere bu yönetmelik

- Çevresel açıdan belirli kriter, temel koşul ve özelliklere sahip ambalajların üretimini,
- Ambalaj atıklarının çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve dolaylı bir şekilde alıcı ortama verilmesinin önlenmesini,

c) Öncelikle ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının tekrar kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yolu ile bertaraf edilecek miktarının azaltılmasını,

d) Ambalaj atıklarının yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların oluşturulması ve bununla ilgili prensip, politika ve programlar ile hukuki, idari ve teknik esasların belirlenmesini, amaçlamaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Günümüzde ürün çeşitliliğindeki artışla birlikte ambalaj sanayinin önemi de git gide artmaktadır. Ambalaj, hem pazarlama açısından, hem de lojistik açıdan önem taşımaktadır. Pazarlama açısından ambalaj, ürünün albenisini artırır, ürüne dikkat çekilmesini sağlar; lojistik açıdan da ürünün taşınması, istiflenmesi ve el değiştirmesi açısından önem taşımaktadır.

Ambalajlama bu denli önem taşıyan bir konu haline geldiği ve ambalajlar çevre kirliliği konusunda azımsanmayacak bir yere sahip olduğundan, tüm dünyada geleneksel ambalajlama biçimlerinde değişiklikler gündeme gelmektedir. Çevre kirliliğine yol açan katı atıklar içinde ambalaj atığının payı 1/3 gibi yüksek bir orandadır. Bu durum, ambalajlama tekniklerinin değişmesini, hafif, geri dönüşüme uygun, israf edilmeyecek, doğada atık olarak çok yer tutmayacak malzemelere yönelmesini zorunlu kılmaktadır.

Ambalaj atıklarının azaltılmasının yolu, bu alanda tüketicilerce basınç oluşturmaktan geçmektedir. Bunun için de tüketicilerin bilinçlenmesi gerekmektedir. Ambalajın lojistik önemi ön plana çıkmalı, albeniyi artırmak için kaynakların israf edilmesine karşı çıkılmalıdır. Tüketiciler, geri dönüşümlü, çevreye daha az zarar veren ambalaj malzemelerinin kullanılması için baskı uygulama yoluyla da ambalaj atıklarının azaltılmasını sağlayabilirler. Geri dönüşümlü malzemelerin kullanılması ve bunların toplanmasının kamu eliyle yürütülmesi konusunda uygulanacak basınç ise, bu alanda kamuda yeni iş imkânlarının ortaya çıkmasını sağlamak açısından da önem taşımaktadır.

Değerli Katılımcılar,

V.s.i düzenlenen bu kongrenin sektörün sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin siyasi karar vericilere önemli sunumlar içereceğine eminim.

Katılımınızla Kimya Mühendisleri Odamıza verdiğiniz güç bizleri onurlandırmaktadır. Hepinize TMMOB Yönetim Kurulu adına saygılar sunuyorum.

GAP BÖLGESİ YEREL YÖNETİMLER TEKNİK EĞİTİM SEMİNERİ MARDİN-27 KASIM 2007

...

Bugün burada GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin yürütücülüğünde, Mardin Valiliği, Mardin Belediye Başkanlığı ve TMMOB'ye bağlı Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Çevre Mühendisleri Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası işbirliğiyle düzenlenen seminer de mühendis, mimar ve planlamacı kimliğimizin bize yüklediği sorumluluğun bir sonucu.

Fırat ve Dicle nehirleri havzasındaki Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerini kapsayan ve 30 yılı aşan bir geçmişi bulunan Güneydoğu Anadolu Projesi, başlangıçta sulama ve hidroelektrik enerji üretimine yönelik bir proje olarak ortaya konulmuştu. GAP, 1998 yılında entegre bir projeye dönüştürüldü.

Biz 1999 yılından bu yana topladığımız GAP ve Sanayi Kongreleri ile projeye ilişkin birçok saptamada bulunduk, birçok öneri getirdik. Siyasi karar vericilerin bu etkinliklerimizden sonuç bildirilerinden yararlanmaları gerektiğini burada bir kez daha ifade ediyoruz.

TMMOB ve bağlı odaları bölgeye yönelik birçok çalışma ve etkinlik gerçekleştiriliyor. 39'uncu Dönem'de gerçekleştirilen etkinliklerimizin bir kısmını alt alta saydığımızda bölgenin gelişmesine yönelik çalışmalarımızın da bir profili ortaya çıkıyor.

Elektrik Mühendisleri Odamız tarafından Mayıs 2007'de Gaziantep'te Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu, Haziran 2007'de Diyarbakır'da Elektrik, Elektronik, Haberleşme ve Bilgisayar Mühendisliği Günleri, Kasım 2007'de Gaziantep'te Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu gerçekleştirdi. Jeoloji Mühendisleri Odamız tarafından Mayıs 2007'de Diyarbakır'da Esen Arpat Doğu Anadolu Fay Zonu Sempozyumu gerçekleştirildi. Makina Mühendisleri Odamız tarafından Mayıs 2007'de Gaziantep'te II. Marka, Kalite ve Teknoloji Sempozyumu, Ekim 2007'de yine Gaziantep'te II Tekstil Teknolojileri ve Tekstil Makinaları Kongresi, Diyarbakır'da V. GAP ve Sanayi Kongresi gerçekleştirildi. Ziraat Mühendisleri Odamızın bölgede tarım üzerine düzenlediği birçok panel ve konferans oldu. Mimarlar Odamızın Diyarbakır kentinin imar hareketleri, bölgedeki yapılı çevre kalitesinin yükseltilmesi üzerine çalışmaları hemen ilk akla gelenler.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin yerel yönetimlere yönelik seminerlerinde daha önce de odalarımızla işbirliği yapılmıştı. Bu seminerlerin ilki 2001 yılında Adıyaman'da, ikincisi 2002'de Batman'da gerçekleştirilmişti. Bugün burada başlatılan bu seminerde ise harita yapım ve kullanımı, imar planlama ve uygulamaları, altyapı ve çevre konularında uzman arkadaşlarımız gerekli bilgileri verecekler.

TMMOB'nin kentleşme ve yerel yönetimler üzerine sorunları ve sıkıntıları özetle şu şekilde tanımlamaktadır:

Türkiye'nin genelinde kentleşme sürecinde yıllardır devam eden plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affi süreçleriyle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kıskacına sokulan kentlerimizde doğal ve kültürel değerler yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmaktadır. Kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su, atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması insanı ön plana alan çağdaş kentlerin oluşmasının önündeki en büyük engeller olarak görülmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu kentleşme modeli; bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, bir tercihin sonucudur. Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıklı, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır. Ve tüm bunların ortadan kaldırılması, tümüyle demokratik katılım mekanizmalarının yaşama geçirilmesi ile mümkün olabilecektir.

Bugün burada konunun uzmanı arkadaşlarımızın vereceği bilgilerin bölgenin kentleşme sürecinde yaşadığı sorunların giderilmesine ışık tutacağına inanıyorum. TMMOB bu konuda üzerine düşenleri yapmaya kararlıdır.

Bitirirken, seminerin tüm katılımcılar için faydalı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

TMMOB ANKARA KENT SORUNLARI SEMPOZYUMU ANKARA- 29 KASIM 2007

...

Bu etkinlikte Ankara'nın mevcut durum tespiti yapılırken aynı zamanda bu tespitten yola çıkarak "Nasıl Bir Kent İstiyorum" sorusuna yanıt aranacak. İki gün sürecek sempozyum kapsamında "Başkent Ankara: Bir Siyasal Vizyonun Sosyoekonomik ve Mekansal Sonuçları", "Başkent Ankara'da Ulaşım: İnsana Öncelik Vermeyen Politikanın Sonuçları", "Enerji ve Altyapı Sorunlarıyla Başkent Ankara", "Başkent Ankara: Coğrafi Yapı ve Su Sorunu", "Başkent Ankara'da Kentsel Dönüşüm" ve "Başkent Ankara: Doğal Çevre ve Yeşil Alanlar" başlıklı oturumlar gerçekleştirilecek.

TMMOB, "Nasıl Bir Kent İstiyorum" sorularına yanıt arayacak etkinlikleri ülke düzeyine yaymayı bu yıl gündemine almıştır. Bursa ve İstanbul ile başlayan bu etkinlikler zinciri bu etkinlikten sonra Kocaeli, Denizli, Eskişehir, Adana ve Bodrum'da devam edecek.

TMMOB kuruluşundan bu yana gerek meslek alanlarına ve gerekse tematik konulara ilişkin olarak düzenlediği etkinliklerde kamuoyuna açılımlar, çözüm önerileri ve modeller sunmuştur. TMMOB kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler, kamu kaynaklarının dağılımı, afetler, çevre, altyapı, ulaşım, konut, turizm, kentsel koruma ve kentsel dönüşüm temalarında sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuna sunmaktadır.

Türkiye'nin genelinde kentleşme sürecinde yıllardır devam eden plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affi süreçleriyle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kiskacına sokulan kentlerimizde doğal ve kültürel değerler yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmaktadır. Kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su, atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması insanı ön plana alan çağdaş kentlerin oluşmasının önündeki en büyük engeller olarak görülmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu kentleşme modeli; bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, bir tercihin sonucudur. Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıksız, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır.

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kimi kavramlara referans vermektedir.

Biz kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan “kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları” çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

Bugün kentlerde inşaat sektörü ve arazi yatırımları sadece küçük ve orta sermayenin değil büyük sermayenin de ilgisini çekmektedir. Çok büyük ölçekli toplu konut projeleri, büyük müteahhitlik firmaları ve yap-sat-devret yoluyla yapılan altyapı projeleri, gökdelenler, uluslararası ticaret merkezleri; ülke içi birikim yetersiz olunca büyük dış borçlanma girişimleri, bu geçiş döneminin özellikleri olarak şekillenmektedir. Büyük sermaye örgütlerinin önerdiği bir diğer şekil de, yerel yönetimlerin tamamen piyasa ekonomisi esaslarına göre düzenlenmesidir. Bu öneriler birçok belediye hizmetinin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bunun sonucunda yerel düzeyde de, kentli çoğunluğun, emeği ile geçinenlerin çıkarlarına uygun uygulama ya da kararlar gündeme gelmemektedir.

Büyük kentlerin su havzaları, yeşil alanları, orman ve ortak kullanım bölgeleri kaçak yapılaşmalarla, rant kavgalarıyla sürekli olarak yağmalanmaktadır. Bu duruma ekonomik ve politik nedenlerle sürekli olarak göz yumulmakta ve bu nedenle kentlerin geleceği tehdit edilmektedir. Kentin ortak alanlarının yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen “kente karşı suç” kavramını güvenceye alıp takip edebilecek özerk bir yapılanma gereklidir. Bu özerk yapılanma yine kentlilerin ortak iradesini ortaya koyan mekanizmalar eliyle denetlenmelidir.

Su kaynakları sorunu bugün gündemdedir. TMMOB düzenlediği ve katılacağı etkinliklerde kentlerin su temini ve kaynakların doğru kullanımına yönelik tedbirleri ve çözüm önerilerini sunmaktadır. Ancak yakın gelecekte bu fikirlerin siyasi alanda amacından uzaklaştırılarak maliyeti yüksek büyük altyapı ihalelerine gerekçe gösterilmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Öte yandan dünyanın gündemindeki enerji sorunu doğal kaynakların kullanımı, altyapı ve ulaşımaya yönelik yeni politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda yatırımlar yanında kamuoyuna aşılana yeni yaşam ve tüketim anlayışının da sorgulanması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki ekonomi, eğitim, sağlık ve çevre politikalarının ve siyasetin amacı toplumun refahıdır, her şeyden önce bu düşünülmalıdır.

Kentte yaşayanların örgütlü katılımını ön plana alan, kent hukukunu gözeten, demokratik katılıma açık olan, merkezi bürokratik anlayışa sahip olmayan bir yerel yönetim ve planlama, kentnin kendiliğinden gelişiminden çıkar sağlayan grupların faaliyetlerini de engelleyebilir. Sağlıklı bir kent yönetimi ve planlaması ancak kent halkının karara katılacağı süreçlerin yaratılması, bilgi dolaşımının ve saydamlığın sağlanabilmesi ile mümkün olabilir.

Toplumsal yaşama, kente dair sağlıklı karar verebilmek o konuda bilgili olmakla mümkündür. Günümüzde bilgi, yalnızca sınırlı sayıda bazı kesimlerde erişilebilir niteliktedir. Bu durumda kararlara çok kişinin katılımı ile ulaşılmış olması da, tek başına bu süreci demokratik kılmaz. Dolayısıyla yöre halkının bilgiye özgürce erişme olanakları geliştirilerek, akılcı ve sağlıklı karar üretme süreçleri yaşama geçirilmelidir. Yerel yönetimlerin çalışmaları yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalıdır.

Bir kente sahip çıkacak o kente yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde

halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünölmelidir.

Yerel yönetimlerin öncelikli amacı toplumun sağlıklı bir kent yaşamı sürdürmesini sağlamaktır. Birçok büyük kentte olduğu gibi Ankara'da da halkın sağlığını tehdit eden hiçbir girişim, getirisi ne olursa olsun, hoşgöröyle karşılanmamalıdır.

Sevgili katılımcılar,

TMMOB'nin sözü yaşama dairdir. İnsana dairdir. Ve gelecek güzel günlere dairdir. TMMOB "Hepimiz Kentin Sakini Değil Sahibi Olalım ve Bunun İçin Mücadele Edelim" diyor. Hepinize saygılar sunuyorum."

5. ASF İSTANBUL HAZIRLIK TOPLANTISI İSTANBUL- 03 ARALIK 2007

“Merhaba dostlar,

Başka bir Dünya, Başka bir Avrupa mümkün diyen dostlar, Avrupa'nın sayısız ülkesinden sosyal hareketlerin temsilcileri, Ülkemize, İstanbul'a hoş geldiniz.

Hepinizi, Türkiye'deki sosyal hareketler, Türkiye'de emekten, barıştan, adaletten, demokrasiden, halkların kardeşliğinden yana olan tüm güçler adına, emek ve meslek örgütleri adına, örgütüm TMMOB adına, sosyal hareketlerin diyalog ve dayanışma platformu olan Türkiye Sosyal Forumu adına sevgiyle dostlukla selamlıyorum.

Hepiniz hoş geldiniz! Hepimiz hoş geldik!

Sevgili Dostlar,

Dünyada ve Türkiye'de hem çelişkilerin, karamsarlığın derinleştiği hem de umudun, mücadelenin yeşerdiği bir dönemi yaşıyoruz.

Türkiye'de son haftalarda yeniden savaş tamamları çalmaya başladı. Sadece savaş tamamları çalmıyor, aynı zamanda bir linç kültürü geliştiriliyor. Sokakta hakkını aramak isteyen, hakları için mücadele etmek isteyenler ırkçı bir saldırganlıkla karşılaşılıyor.

Bir yandan da bütün bu toplumsal linç atmosferini, meclisten yeni bir tezkere çıkartmak, savaşa hazırlanmak için kullanan siyasal iktidar ve meclisteki diğer güçler, halkları birbirine düşürecek böyle bir adımın ne kadar büyük bir risk barındırdığını görmezden geliyorlar.

Türkiye Sosyal Forumu; tüm bileşenleriyle, içinde yer alan tüm örgütleriyle Türkiye'nin sınır ötesi bir operasyon yapmasına bütünüyle karşı çıkmaktadır.

3 Kasım günü, Ankara sokaklarında, on binlerce insan, hep birlikte, barış sloganlarını haykırdık. Yaratılan linç ve savaş havasını boşa çıkartmak için attığımız ilk büyük adım 3 Kasım mitingimiz oldu. Bugün burada hep birlikte olanlar, o gün Ankara meydanlarında da hep beraberdik. Ve o gün barış, ilk sözünü söyledi, ama emin olun ki o son sözümüz değildi. 3 Kasım sadece bir başlangıçtı.

Savaşın değil barışın sesini güçlendirmeye, çelişkilerin tırmanmasını değil halkların kardeşliğini hayata geçirmeye, linç kültürü yerine barış içinde bir arada yaşamı savunmaya, Kürt sorununun barışçıl çözümünü hakim kılmaya çalışan tüm güçler, bugün burada, hep birlikteyiz.

İçimizde yarına dair umut var. Ve neoliberalizme, ırkçılığa ve darbecilere karşı mücadele azmiyle doluyuz.

Sevgili dostlar,

Savaştan söz ederken, ABD'den söz etmemek olmaz.

Beş yıl olmak üzere. Evet! Tam beş yıl. Önümüzdeki Mart ayında ABD'nin Irak işgalinin üzerinden beş yıl geçmiş olacak. Kocaman bir beş yıl, yıkımla dolu, cinayetlerle dolu, neredeyse soy kırımı andıran bir beş yıl. Biliyoruz ki ABD Irak işgali boyunca 1 milyondan fazla insanı öldürdü. Dört milyondan fazla insan mülteci durumunda. Nefes gibi, Felluce gibi birçok bölge yerle bir edildi. Tarihin ve kültürün merkezlerinden birisi olan Bağdat'ın

tüm kültürel mirası yağmalandı. Irak'ın eğitim, sağlık gibi hizmetleri işgalden önceki döneme göre tümüyle alt üst olmuş durumda. ABD Afganistan'ı da yakıp yıkmaya devam ediyor. ABD'den aldığı güçle İsrail Lübnan ve Filistin üzerinde işgal politikalarını devam ettiriyor. Saldırgan üslubundan asla vazgeçmiyor.

ABD'nin Ortadoğu'da ne aradığını tüm dünyada herkes, çocuklar bile biliyor. ABD emperyalizmi petrol için, küresel hegemonya için savaşıyor. Utanmadan saldırıyor, işkence yapıyor, kimyasal silah kullanıyor. Ve tehdit ediyor, tehdit etmeye devam ediyor. Şimdi sırada İran var. ABD savaş gemileri bölgede tehdit olmaya devam ediyor. Dünya basınında sık sık ABD'nin İran'daki çeşitli hedefleri vurabileceği yazılıyor. Bunun felaket olacağını biliyoruz.

Bu yüzden, bugün burada, önümüzdeki Avrupa Sosyal Forumu'nun başarıyla geçmesi için sayısız ülkeden sosyal hareketler temsilcilerinin bir araya gelmesi çok önemli. Küresel savaş karşıtı hareket, her zaman sosyal forum süreçlerinden beslendi, kendisini bu süreçlerde ifade etti, dünya çapında birleşik savaş karşıtı eylemlerini sosyal forum süreçlerinde planladı. Bütün bu sürecin sayesinde ABD emperyalizmi tüm dünyada inandırıcılığını yitirdi. Bush'un politikalarına inananlar, dünya nüfusu içinde küçük bir azınlık haline geldiyse, bunda bizim, sosyal forum süreçlerinde dışımızla turnağımızla inşa ettiğimiz küresel savaş karşıtı dayanışmanın çok büyük bir anlamı var. ABD'yi, Irak'taki savaşı kaybettiğini itiraf etmeye zorlayan, Afgan halkına, işgale direnen Irak halkına mücadele gücü veren aynı zamanda bizlerin küresel direnişidir.

Bu direniş çok açıkça yeni savaşlara dur diyeceğini yüksek sesle her seferinde ifade etmektedir.

Sevgili dostlar,

Ülkemizde 22 Temmuz'da yaşanan genel seçimlerde AKP hükümeti ezici bir üstünlükle galip geldi. AKP hükümeti bir dizi konuda, çok net. Çok net bir biçimde küresel sermayenin neo liberal politikalarını uyguluyor. Hiçbir hükümetin cesaret edemediği Sağlıkta Yıkım Yasası, milyonlarca yoksulun sağlık hakkını sermayenin kar alanı haline getiriyor. Eğitimden ulaşım, özelleştirmelerden ormanların yağmalanmasına, nükleer santral yapma kararlılığından sendikasılaştırılmaya kadar her alanda AKP hükümeti dünyadaki örneklerinden geri kalmıyor. Tıpkı dünyadaki gibi Türkiye'de de işsizlik artıyor, gelir adaletsizliği artıyor, emeklilerin hakları gasp ediliyor.

Yine sosyal forum süreçleri, tüm dünyada kapitalist küreselleşmeye, egemen sınıfların neo liberal politikalarına, uygulamalarına, bu uygulamaların sonuçlarına karşı tartışma ve mücadele platformlarıdır aynı zamanda.

Neoliberalizm istisnai bir uygulama, bir ülkeye özgü bir emek düşmanı politikalar bütünü değildir. Neoliberal politikalar, hemen hemen her ülkede hükümetlerin uygulamaya koyduğu temel yönelimdir. Tam da bu yüzden her ülkede neo liberal politikalara direniş, emekçilerin mücadelesi bugün en belirleyici mücadele alanını yaratmaktadır.

İşte tüm bu uygulamalara karşı; işte Latin Amerika'da ABD emperyalizmine, neoliberal darbeci zihniyete karşı mücadele ve özgürlük arayışları yaygınlaşıyor. İşte Fransa'da ulaşım işçileri Sarkozy'yi tehdit eden yaygın grevler örgütlüyor. İşte Türkiye'de son aylarda giderek artan bir biçimde sendikalar grevler yapmaya, neo liberalizme karşı mücadeleyi ilerletiyor.

Sevgili dostlar,

Bu küresel saldırılara karşı küresel mücadele bizler açısından, yakalanmış en büyük fırsattır. Biz Türkiye’de eylemlerde sık sık, “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz” deriz. Çok açıkça vurgulamak gerekiyor ki, bu sadece bize özgü bir slogan değildir. Küresel saldırıya karşı da kurtuluş mücadelesi, küresel düzeyde “YA HEP BERABER, YA HİÇBİRİMİZ” demekten geçiyor.

Savaşlara, neoliberal uygulamalara, ırkçılığa karşı, barışın, mücadelenin, kardeşliğin sesini hep birlikte daha gür bir biçimde çıkartmak için Malmö’de düzenleyeceğimiz Avrupa Sosyal Forumu süreci hepimiz için çok iyi bir fırsat. Bugün burada bulunmamız, hep birlikte tartışmamız da başarıyla değerlendirmemiz gereken çok önemli bir fırsat. Bunu hepimiz biliyoruz.

Sevgili Dostlar,

Hepiniz, bir kez daha hoş geldiniz!

Başka bir Dünya, Başka bir Avrupa, Başka bir Türkiye mümkün”

SAĞLIĞIMIZDAN VE GELECEĞİMİZDEN VAZGEÇMEYECEĞİZ

ANKARA-03 ARALIK 2007

“Siyasi partilerin değerli temsilcileri,
Sevgili arkadaşlar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepimizi sevgiyle selamlıyorum.

Uzman arkadaşlar ve sevgili başkanlar da ifade etti. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası’ndaki değişiklik “reform” adı altında tüm topluma, hepimize dayatılıyor.

Evet, hepimiz biliyoruz. Bu dayatmayı yapan AKP iktidarının karnesi IMF ve Dünya Bankası nezdinde A’dır. AKP ülkeyi kapitalist küreselleşmeye uydurmada çok başarılıdır. AKP özelleştirmelerde gerçekten çok başarılıdır. AKP, devleti tüccar, yurttaşı müşteri olarak gören anlayışı hayata geçirmede çok başarılıdır. Şimdi de AKP, sosyal güvenlik sistemindeki yıkımında çok başarılı olacaktır.

Evet AKP, yaptıklarında, uygulamalarının tamamında şüphesiz IMF’ye göre, Dünya Bankası’na göre çok başarılıdır. Kapitalist küreselleşmecilere göre çok başarılıdır. Ama bu başarı emekçiler için, ücretliler için çalışanlar için, emekten ve halktan yana olanlar açısından ise sadece “yıkım”dır. 5510 Sayılı Yasa’da da “reform” dedikleri aslında “yıkım”dan başka bir şey olmayacaktır.

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB, bugüne kadar olduğu gibi bugün de burada bulunan tüm emek ve meslek örgütleri ile birlikte bu neoliberal yıkım politikalarına karşı “direniş” içerisinde olacağımızı ifade etmektedir.

Sağlığımızdan ve geleceğimizden asla vazgeçmeyeceğimizi herkese ve siyasal iktidara mutlaka göstermemiz gerekir.

Ortaklaştırılan görüşlerimiz doğrultusunda hareket ederek bu yıkım mutlaka engellenmelidir.

Şimdi artık sermaye talepleri ile yola çıkan siyasi iktidardan “Bu yasayı yeniden düzenleyin” sözü ile talepte bulunmak yeterli değildir. Şimdi bu talebin gerçekleşmesi için mücadele etmek zamanıdır.

TMMOB, tüm emek ve meslek örgütleri, örgütlü örgütsüz tüm yurttaşları ile bu yıkımın durdurulması için mücadele etmeye kararlıdır.”

TMMOB AFET SEMPOZYUMU
ANKARA- 05 ARALIK 2007

...

Değerli Katılımcılar,

Hepimiz çok iyi biliyoruz: Her felaketten sonra, yaşanan olaylarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağına söylemek ülkemizin siyasal iktidarlarının ayırt edici özelliğidir ve bizce doğa olaylarını felaket haline getiren yaklaşımın asıl nedeni budur. Türkiye artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen, insan hayatını korumayı başlıca amaç sayan, insanın sağlıklı yaşamasını aslı amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Yaşanan felaketlerin sorumluları bunlara karşı önlem almayan, alamayan, almak istemeyen merkezi ve yerel yönetimlerdir. Dikkat edilsin: Her doğa olayının afete dönüşmesinden sonra merkezi ve yerel yöneticiler; yaşananları “doğal afet” gibi algılatmak ve sorumluluklarını unutturmak gayreti içindedir.

Doğal ve yapay kökenli doğa olayları sonucu oluşan afetler bir oranda insan denetimi dışında geliştiği için, neden oldukları kayıplar, genellikle yazgı olarak yansıtılarak geçiştirilmek istenmiştir. Aslında, doğa olaylarına neden olan siyasal iktidarlar değilse de, doğa olaylarının afete dönerek insanı vurmasına neden olan “buna önlem almayan” siyasal iktidarlardır. Bunun kanıtlarından biri, aynı büyüklük özelliklere sahip depremin farklı ülkelerde çok farklı hasar ve zarara yol açması, bazen de hiç açmamasıdır.

Oysa hepimiz biliyoruz:

Depremler, toprak kaymaları, sel baskınları, kazalar kader değildir. Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi takdir-i ilahi değildir. Her bir olumsuzluğun nedeni bir bütün olarak ülkemizde insana verilen değerle ilgilidir.

İnsan hayatı ne zaman öncelikler sıralamasında en baştaki yerini alır ve toplumsal hayatımız buna uygun düzenlenirse, o zaman doğa olaylarının afete dönüşümü engellenecektir.

Yeter ki, odağında “insan” olan anlayış yaşama geçirilsin. Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın.

Yeter ki; biz mühendis, mimar ve şehir plancılarımızın bilgi, birikim ve deneyimi, insan hayatının korunması ve sağlıklı devam ettirilmesi yolunda değerlendirilsin.

Değerli Katılımcılar,

Sempozyumumuzun duyurusunda amacın “ülkemizde doğa olaylarının afete yol açmasını engellemek için atılması gereken adımlar ile zarar azaltma, afete hazırlık ve müdahale konusunda örgütlülüğü geliştirmek” olduğu belirtilmektedir.

TMMOB'nin yıllardır her fırsatta dile getirdiği ve bu sempozyumunda yer alan bildirimlerde de hemen göze çarpan temel eksen; planlama, eğitim ve bilinçlendirmedir.

Her an yaşanabilen doğa olayları ülkemizde afet halini almakta ve sonrasında alışlagelen açıklama ve analizleri dinlemekteyiz. Günümüzde artık ayrı bir bilimsel disiplin haline gelen afet yönetimi ülkemizde enkaz kaldırma yönetimi biçimine dönmüştür.

Hazırlanan 9. Kalkınma Planı'nda afetler konusunda bir şey yoktur. Planın bir yerinde ".....başta afet yönetimi olmak üzere bazı sektörel ve tematik alanlarda kamu kurum ve kuruluşları arasında yetki ve görev karmaşasına rastlanmaktadır" denilmektedir. 9. Kalkınma Planı bunun da çözümünü bulmuş "Devlette genel kurumsal yapının gözden geçirilmesi raporunu" hazırlamış. Daha kendi içinde yetki ve görev karmaşasını çözemeyen bir yapının afet yönetimini, afet öncesinde, afet anında ve afet sonrasında nasıl yapacağı bizce soru işaretidir.

Afet yönetiminin en önemli kısmı afet öncesi çalışmalardır ki bu çalışmaların ana kaynağı, en üst düzeyde planlar ile başlayan ve yerel ölçekteki planlarla uygulama bulan bütüncül bir planlama sisteminin doğru çalıştırılmasıdır. Afet öncesi yapılması gereken çalışmanın odağı da etkin ve emredici planlama sistemidir.

Afet yönetimi konusunda kendimize dair bir iki şey söylemekte yarar var. Bu coğrafyada yaşayan insanlar ve teknik elemanlar olarak da bizlerin sorumlulukları var. Bir çalışma döneminde örgüt bütünlüğünde yaptığımız nerede ise sayıları 200'e ulaşan etkinlikte, değerli bilim insanları ve uzmanlarla birlikte insana dair, yaşama dair, geleceğimize dair ve ülkeye dair çok şeyler söylüyoruz. Afet yönetimi sadece söylemenin yetmediği, adımların da atılması gereken alanların en önde gelenidir. TMMOB örgütlülüğü kurumsal olarak afet öncesi, afet anı ve afet sonrası gerekenleri yapmak için adım atacaktır. Bu sempozyum ile birlikte bu da bizim kendimize verdiğimiz bir görevdir.

Değerli Katılımcılar,

Ülkemiz açısından afet konusunda en önemli olgulardan biri de depremdir. Bilindiği gibi ülkemiz Yerküre'nin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle karşılaşacağımız bir gerçektir.

Deprem Bölgeleri Haritası'na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 58 yıl içerisinde depremlerde, 60 binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 120 bini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420 bin bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Türkiye, depremlerle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Ancak ülkemizde deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul bağlamında "fay" ve "depremin büyüklüğü" tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu "maskeleyerek" gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'sinin afet zararlarına ayrılmasıdır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca rantta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Değerli Katılımcılar,

Ulusal afet politikasızlığımıza bir başka örnek ise, konuyla ilgili yasal düzenlemelerin durumudur. Yasal düzenlemeler acilen gerçekleştirilmelidir. Bunun için 3194 sayılı imar yasası ve 7269 sayılı afet yasası, yara sarma yerine zarar azaltma odaklı olarak kamu yararı gözetilerek, bilim ve mühendislik ilkeleri doğrultusunda yeniden gözden geçirilmelidir.

Afet yönetim sistemindeki çok başlılığın yaşanan olumsuzlukların önemli nedeni olmasından dolayı, kurumsallaşma süreci merkezi planlama anlayışı temelinde yeniden ele alınmalıdır.

Afet güvenliğinin sağlanması diğer tüm toplumsal olgular gibi siyasi bir etkinlik alanıdır. Ülkemizde, afeti sadece yasal, kurumsal veya teknik bir sorun olarak gören ve bu noktalarda çözmeye çalışan anlayışlar hala değişmemiştir. Afet konusunun sosyal, kültürel ve psikolojik boyutları asla göz ardı edilmemelidir.

Zarar azaltma, önceden hazırlık ve planlama, afet olayına müdahale, iyileştirme ve yeniden inşaaşamalarını birbirini bütünler bir tarzda kurgulayan bir afet yönetim sistemi etrafında bütünleşmek ve afet etkileriyle toplumsal olarak mücadele etmek zorundayız.

Değerli Katılımcılar,

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkı gereğidir. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevre her yurttaş için temel bir insan hakkıdır. Bu hiçbir çalışmanın önüne geçirilemeyecek kadar önemli bir olgudur.

Bitirirken, görüşlerini burada bizimle paylaşacak bilim insanlarına ve uzmanlara çok teşekkür ediyorum. Katılımınızla çalışmalarımıza verdiğiniz güç ve cesaret için hepinize teşekkür ediyorum. TMMOB adına bu etkinliğin düzenlenmesini sağlayan İnşaat Mühendisleri Odamız Yönetim Kurulu'na, Oda çalışanlarımıza, Düzenleme ve Yürütme Kurulumuza ve emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

TMMOB KOCAELİ KENT SEMPOZYUMU KOCAELİ- 06 ARALIK 2007

...

Değerli Katılımcılar,

TMMOB, “Nasıl Bir Kent İstiyorum” sorularına yanıt arayacak etkinlikleri ülke düzeyine yaymayı bu yıl gündemine almıştır. Bursa, İstanbul ve Ankara ile başlayan bu etkinlikler zinciri bu etkinlikten sonra Denizli, Eskişehir, Adana ve Bodrum’da devam edecek. TMMOB kuruluşundan bu yana gerek meslek alanlarına ve gerekse tematik konulara ilişkin olarak düzenlediği etkinliklerde kamuoyuna açılımlar, çözüm önerileri ve modeller sunmuştur. TMMOB kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler, kamu kaynaklarının dağılımı, afetler, çevre, altyapı, ulaşım, konut, turizm, kentsel koruma ve kentsel dönüşüm temalarında sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuna sunmaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Türkiye’nin genelinde kentleşme sürecinde yıllardır devam eden plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affı süreçleriyle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kıskacına sokulan kentlerimizde doğal ve kültürel değerler yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmaktadır. Kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su, atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması insanı ön plana alan çağdaş kentlerin oluşmasının önündeki en büyük engeller olarak görülmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu kentleşme modeli; bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, bir tercihin sonucudur. Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıklı, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır.

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kimi kavramlara referans vermektedir.

Biz kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan “kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları” çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

Bugün kentlerde inşaat sektörü ve arazi yatırımları sadece küçük ve orta sermayenin değil büyük sermayenin de ilgisini çekmektedir. Çok büyük ölçekli toplu konut projeleri, büyük müteahhitlik firmaları ve yap-sat-devret yoluyla yapılan altyapı projeleri, gökdelenler, uluslararası ticaret merkezleri; ülke içi birikim yetersiz olunca büyük dış borçlanma girişimleri, bu geçiş döneminin özellikleri olarak şekillenmektedir. Büyük sermaye örgütlerinin önerdiği bir diğer şekil de, yerel yönetimlerin tamamen piyasa ekonomisi esaslarına göre düzenlenmesidir. Bu öneriler birçok belediye hizmetinin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bunun sonucunda yerel düzeyde de, kentli çoğunluğun, emeği ile geçinenlerin çıkarlarına uygun uygulama ya da kararlar gündeme gelmemektedir.

Büyük kentlerin su havzaları, yeşil alanları, orman ve ortak kullanım bölgeleri kaçak yapılaşmalarla, rant kavgalarıyla sürekli olarak yağmalanmaktadır. Bu duruma ekonomik ve politik nedenlerle sürekli olarak göz yumulmakta ve bu nedenle kentlerin geleceği tehdit edilmektedir. Kentin ortak alanlarının yağmalanmasını önleyecek ve çok kez bizzat devlet ve yerel yönetimlerce işlenen “kente karşı suç” kavramını güvenceye alıp takip edebilecek özerk bir yapılanma gereklidir. Bu özerk yapılanma yine kentlilerin ortak iradesini ortaya koyan mekanizmalar eliyle denetlenmelidir.

Su kaynakları sorunu bugün gündemdedir. TMMOB düzenlediği ve katılacağı etkinliklerde kentlerin su temini ve kaynakların doğru kullanımına yönelik tedbirleri ve çözüm önerilerini sunmaktadır. Ancak yakın gelecekte bu fikirlerin siyasi alanda amacından uzaklaştırılarak maliyeti yüksek büyük altyapı ihalelerine gerekçe gösterilmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Öte yandan dünyanın gündemindeki enerji sorunu doğal kaynakların kullanımı, altyapı ve ulaşımaya yönelik yeni politikaların geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda yatırımlar yanında kamuoyuna aşılana yeni yaşam ve tüketim anlayışının da sorgulanması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki ekonomi, eğitim, sağlık ve çevre politikalarının ve siyasetin amacı toplumun refahıdır, her şeyden önce bu düşünülmalıdır.

Kentte yaşayanların örgütlü katılımını ön plana alan, kent hukukunu gözetan, demokratik katılıma açık olan, merkezi bürokratik anlayışa sahip olmayan bir yerel yönetim ve planlama, kentin kendiliğinden gelişiminden çıkar sağlayan grupların faaliyetlerini de engelleyebilir. Sağlıklı bir kent yönetimi ve planlaması ancak kent halkının karara katılacağı süreçlerin yaratılması, bilgi dolaşımının ve saydamlığın sağlanabilmesi ile mümkün olabilir.

Toplumsal yaşama, kente dair sağlıklı karar verebilmek o konuda bilgili olmakla mümkündür. Günümüzde bilgi, yalnızca sınırlı sayıda bazı kesimlerce erişilebilir niteliktedir. Bu durumda kararlara çok kişinin katılımı ile ulaşılmış olması da, tek başına bu süreci demokratik kılmaz. Dolayısıyla yöre halkının bilgiye özgürce erişme olanakları geliştirilerek, akılcı ve sağlıklı karar üretme süreçleri yaşama geçirilmelidir. Yerel yönetimlerin çalışmalarını yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalıdır.

Bir kente sahip çıkacak o kentte yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünülmelidir.

...

TMMOB SANAYİ KONGRESİ ANKARA-14 ARALIK 2007

...

Sevgili Arkadaşlar,

TMMOB yıllardır üzerine düşeni yapmış, yerel ve merkezi iktidarları, meslek alanları ile ilgili ve sürekli olarak, bugünkü gibi topladığı kongrelerin sonuç bildirimleri ile uyarmıştır. Bu etkinliklerimizde bilim insanlarının ve uzmanların yoğun emek harcayarak oluşturduğu bilgi erişilebilir ve ulaşılabilir hale geliyor. Bilgi bu etkinliklerimizde paylaşılıyor. Bizce paylaşılan bilgi en değerli bilgi oluyor. Görüşler, bilimin ve teknolojinin ışığında çalışmalarını sürdüren TMMOB'nin 50 yıllık birikiminin süzgecinden geçiriliyor ve sonuçları kamuoyuna duyuruluyor. Ama ne yazık ki, bu duyurulan sonuç bildirimlerinde yazılanlar her zaman sadece yerel ve merkezi iktidarların “uyarılması” şeklinde oluyor.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB ortamında 1962'den bu yana düzenlenmekte olan ve bu kez on altıncısı düzenlenen bu Sanayi kongremizin ana başlığı “Geçmişten Geleceğe Sanayileşme, Planlama ve Kalkınma Türkiye İçin Model Önerileri”.

TMMOB ortamında Sanayi Kongreleri 1962, 1964, 1972, 1974, 1976 tarihlerinde Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde gerçekleştirildi. Bir süre verilen aradan sonra; gene Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde düzenli bir şekilde sürdürüldü.

“1987'de 1980 Sonrası Sanayiinin Durumu, 21. Yüzyıla Girenken Türkiye Sanayi,

1989'da Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler, Sanayide Uygulamaları ve Etkileri,

1991'de Bilim ve Teknolojideki Olağanüstü Gelişmeler ve Ekonomilerin Uluslar arasılaşması Sürecinde Türkiye Sanayiinin Konum ve Geleceğinin Saptanması,

1993'de Türkiye'nin Sanayi ve Teknoloji Politikaları ve Uluslararası Rekabet Hedefleri,

1995'de Rant Ekonomisinden Üretim Ekonomisine,

1997'de Toplu Bakış” başlıkları ile yapıldı.

1999'da Küreselleşme ve Sanayileşme,

2001'de Mühendisler ve Sanayileşme,

2003'de Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayii ve Mühendislerine Etkileri,

2005'de de Sanayileşme, İstihdam, Refah,

başlıkları konulan Sanayi Kongreleri düzenledik.

Bu kongrede de Türkiye'de sanayileşmenin gelişimi yeniden ele alınırken, bir yandan da Planlama ve Kalkınma boyutlarına değinilecek ve Türkiye'de yaşananlara dair tespitlerde bulunulacak.

Sevgili Arkadaşlar,

Oda Başkanımın sözlerine ilave olarak ve 2007 Sanayi Kongresi'nin girişi olarak da 2005 Sanayi Kongresi Sonuç Bildirisini bu noktada sizlerle paylaşmak istiyorum:

Uluslararası kuruluşların dayattıkları yeni liberal politikaların, Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinin de baskısıyla tek seçenek olarak sunulmaya devam edildiği bir ortamda toplanan Sanayi Kongresi, bugüne kadar izlenen ve sermaye kesimlerinin kollanmasına yönelik politikaların yerine, ekonominin ve sanayinin ülke ve halkımızın çıkarları doğrultusunda planlanmasını savunmakta ve Sanayileşme-İstihdam-Rehah ilişkisini bu kapsamda yeniden gündeme getirmektedir.

Ülkemiz ve sanayimiz aleyhine gelişen küresel güçlerin yarıştığı rekabetin sanayileşmeyi büyük çapta etkilediği günümüzde yalnızca sanayi üretimi ile kalkınma, refah ve tam istihdam gerçekleşemeyecektir. Zira küreselleşme, içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşaması olarak, gelişmiş ülkeler lehine mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirmektedir. Spekülatif sermaye olağanüstü boyutlara ulaşarak verimli sermaye yatırımlarını önlemekte, işsizliği artırarak nedeni olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırmaktadır.

Ülkelerin kalkınmasında sanayileşme en önemli kriterlerden biridir. Bugün de Türkiye'nin gelişmiş bir ülke olmasının yolu, sanayileşmede izlenecek doğru politikalardan, teknolojiye yenilikçi çalışma ve AR-GE'den geçmekte, kaynakların doğru ve etkin kullanımı ile yatırımların ülke boyutunda gerçekleştirilmesiyle mümkün görülmektedir. Türkiye sanayisinin ayakta kalabilmesi ve rekabet gücünü artırabilmesi, yeni teknolojileri kullanabilir ve üretebilir hale gelmesine bağlıdır.

AB ile müzakere sürecine girmiş olan Türkiye için çok önemli konulardan biri de Gümrük Birliği'ne, sanayiye ve sanayileşmeye ilişkin dosyalardır.

Türkiye, AB'ye aday ülkeler arasında Gümrük Birliği'ni gerçekleştiren tek ülke olarak istisnai bir duruma sahiptir. Türkiye, AB'nin gümrük birliğine girdiği tek büyük ülke olarak eşitsiz koşullarda Avrupa Birliği ile aynı ticaret politikasını uygulamaktadır. Bu durumdan tüm sanayi sektörlerimiz olumsuz etkilenmektedir. Korumacılık oranlarının düşürülmesi, önemli ihracat sektörlerimizde bile krizin yaşanmasına neden olmuş, atıl kapasite ve artan maliyetlerle bunalım derinleşmiştir. Tek taraflı anlaşmaların Türkiye sanayisine zarar verdiği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Gümrük Birliği ile AB'de yeni pazar imkanları elde edeceği yanılsamasını yaşayan sanayimiz, geçen 10 yıl içerisinde 50 milyar ABD dolarından daha fazla değerinde AB teknolojisi ve altyapısına yatırım yapmış; bu yatırımlar makro bir programa, planlama ve fizibiliteye dayanmadığı için sonuç olumsuz olmuş, ölü yatırımlara dönüşmüştür. Birçok alt dala aşırı yatırım yapılırken, bazı dallara ise hiç yatırım yapılmamış, ülkemiz ithal ve ikinci el makina ile dolmuştur.

Kongredeki bu saptama ve değerlendirmelerden hareketle, Sanayi Kongresi 2005, aşağıda sıralanan gerekliliklere vurguyla dikkat çeker ve bu konuların takipçisi olacağını ilan eder.

Küreselleşmenin emeği baskı altına alan stratejisine karşı, en azından belirli ilkelere sahip çıkılması gerekmektedir.

- İstihdamın bir hak olarak kabulü,
- Çalışma saatlerinin en aza düşürülmesi,
- Çalışmanın doğayı tahribinin en aza indirilmesi,
- Her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması,
- Sadece fırsat eşitliğinin değil eşitliğin kendisinin bir değer olarak kabulü,
- Üretimin hem işçiler hem de çevre hakkını içerecek biçimde maksimum demokratik kontrolü,
- Tüketimin eğitim, sağlık, ulaşım ve rekreasyonu da içerecek biçimde toplumsallaştırılması, bu ilkelere en önemlileridir.

TMMOB ve bağlı Odalarının tüm karşı çıkış ve uyarılarına karşın tek yanlı olarak imzalanan Gümrük Birliği Anlaşmasının ve ardından uygulanan teslimiyetçi politikaların ülkemizi getirdiği yer ortadadır. Bu nedenle:

- Tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanuncaya kadar GB anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır.
- Aynı yanlış politikalar AB'ye üyelik müzakere süreçlerinde sürdürülmemelidir. İçinde bulunduğumuz bilgi kirliliği ve yönlendirme ortamına ivedilikle son verilerek, tarama konusu olan 35 başlıktaki müktesebat değişikliklerinin ülkemiz geleceğine etkileri tüm alanlarda ve tüm sektörlerde tartışmaya açılmalı, izlenmesi gereken politikalar oluşturulmalıdır.
- Küreselleşme süreç ve politikalarının ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzlemlerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek için ülkemiz öncelikle ve stratejik ön görüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal politikalarını oluşturmalıdır.
- Bilim ve teknolojide yetkinleşmeli ve bunu ülke ölçeğinde toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli, bu amaçla ulusal bir strateji belirlenmelidir.
- Yıllardır uluslararası para kuruluşlarının güdümünde uygulanan ekonomik ve sosyal politikalarla, üretimi yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi, insanı dışlayan uygulamalar terk edilmeli; kamu yararını gözeten planlama yönelimi benimsenmelidir.

Bu amaçla,

- Bir Sanayi Envanteri çıkarılarak ülke sanayisinin maddi ve ekonomik varlığının durum tespiti yapılmalı ve kaynakları buna göre en rasyonel biçimde kullanacak, destek ve teşvikler saptanmalıdır.
- Sanayi katma değerini, ekonominin tüm sektörleriyle dengeli bir biçimde artırarak yüksek katma değerli ürünleri ihraç edebilecek alt sektör ve teknolojiler desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.
- Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin, küresel rekabette önemli bir rol oynamasından hareketle bilim ve teknoloji seferberliği başlatılmalıdır.

- Ülkemizde mühendislik hizmetinin niteliğinin yükseltilmesi için; temel eğitimden başlayarak üniversite, oradan da meslek içi eğitime ve işletmelerin nitelikli kadro istihdamına kadar uzanan ulusal yol haritası çizilmelidir.

- Bölgeler arası dengeyi kuracak ve gelir dağılımını adil bir biçimde kalkınmada öncelikli yörelere yayacak politikalar oluşturularak, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri bu önceliğe göre geliştirilmelidir.

- Sanayinin gelişmesini ve ekonomik büyümeyi en geniş toplumsal tabana yayacak, refah ve istihdam sağlayacak, kamu yararına bir yatırım ve üretim planlaması yapılmalıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Bitirirken şunları da söylemeliyim:

TMMOB'nin sözü insana daırdır, yaşama daırdır ve aydınlık gelecek günlere daırdır. Siyasi karar vericilerin bunu bu şekilde algılamaları gerekmektedir. TMMOB insana dair görevlerini yapmaya devam edecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum.”

“KİM İÇİN YAYIN, NASIL BİR TRT” KONULU PANEL

İSTANBUL-31 OCAK 2008

Basın Yayın İletişim ve Posta Emekçileri Sendikası'nın değerli üyeleri, bir meslek örgütü olarak TRT'nin yayınlarının nasıl olması gerektiği konusunda bize de söz hakkı verdiğiniz için öncelikle teşekkür etmek isterim.

Seyircinin “müşteri”ye dönüştüğü günümüzde özel kanallar rating kaygısı içinde “vur patlasın, çal oynasın” temelinde bir yayıncılık anlayışına girerken, kamu hizmeti yayıncılığı daha da önem kazanmıştır. Ama burada kamu yayıncılığı ile kamu hizmeti yayıncılığı arasındaki farkı iyi anlamak gerek. Ne yazık ki siyasi müdahaleler altında TRT, kamu hizmeti yerine kamu yayıncılığı yapar hale gelmiştir. TRT, kaynak ve atamalar konusunda siyasi iktidara bağlı olduğu sürece Anayasa'da belirtilen özerklik ve tarafsız yayıncılık ilkesi pratikte uygulanabilir olamamıştır.

TRT, siyasi olarak eli kolu bağlı durumdadır. TRT'nin Anayasa'nın emrettiği “tarafsız yayıncılık” işlevini yerine getirebilmesi ancak tam bir mali ve idari serbestliğe kavuşması ile olasıdır.

Bugün TRT'nin yayın politikaları hükümetler tarafından yönlendirilmekte, siyasi baskılardan arta kalan alanda ise ticari televizyonlarla rating savaşları etkili olmaktadır. Oysa kamu hizmeti yayıncılığı; demokratik bir kamuoyu oluşturulması, kitlelerin doğru bilgi almasının sağlanması, halkın etik ve estetik değerlerinin geliştirilmesi ve toplumun tüm renklerinin, seslerinin, farklı görüşlerinin duyurulmasını sağlamaktır.

Ben yalnızca TMMOB açısından örnek vermek istiyorum. TMMOB 300 bin üyesiyle bu ülkedeki en büyük örgütlenmelerden biri. Deyim yerindeyse Türkiye'nin okumuş çocuklarının örgütü ve bu örgüt odalarıyla birlikte senede 200'ün üzerinde etkinliğe imza atıyor. Bu etkinliklerin birçoğu Türkiye'deki afet, enerji politikaları, çevre sorunları, yerel yönetimler gibi geleceğimizi ilgilendiren konular üzerine. Peki bunların ne kadarı TRT'nin haberlerinde yer bulabiliyor? Ya bu 300 bin üyeli örgütün, diğer emek-meslek örgütleriyle birlikte emekçilerin haklarını korumak, bu ülkenin geleceğine sahip çıkmak için yaptığı eylemlerin ne kadarı TRT bültenlerine girebiliyor? Görevi kamuoyunu bilgilendirmek olan TRT, vatandaşın, çalışanın, emeklinin hakkını arayan eylemleri niye yeterince duyurmuyor? Siyasi iktidarın eylemlerine hiç eleştiri getirilmemesini sağlamak mıdır kamu hizmeti yayıncılığı?

Kamu hizmeti yayıncılığı dediğimiz zaman, akla, bir ülkenin halkının gereksinimlerinin tümünün karşılanmasını amaçlayan yayıncılık modeli gelir. Kamu hizmeti yayıncılığında yayını yapan kişiler kendilerini o ülkenin yurttaşlarına karşı sorumlu hissederler. Çünkü kamu hizmeti yayıncılık modelinde ana gelir; halkın ödediği vergilerdir.

Devlet yayıncılığı modelinde ise yayıncılar iktidara karşı sorumludur. O gün yönetimde kim varsa hesabı ona verirsiniz, ona karşı kendinizi sorumlu hissadersiniz.

TRT'deki işleyişe baktığımızda bugün yapılan yayının kamu hizmeti yayıncılığı değil, siyasi iktidarın güdümündeki kamu yayıncılığı olduğu gayet net görülmektedir.

Peki, TRT kamu yayıncılığından kamu hizmeti yayıncılığına nasıl geçebilir? Bu elbette yalnızca TRT'deki değişimle sınırlı değil, demokrasi anlayışının gelişimiyle ilgilidir belki de. Bir ülkenin yazarları, aydınları hala fikirleri nedeniyle yargılanırken, kamu adına yayıncılık yapan bir kurumun tüm fikirlere, seslere yer vermesi nasıl beklenebilir? Bir kurum, hükümetlerin bütçesine muhtaç, atamalar siyasi iktidarın iki dudağı arasındayken tarafsızlığını ve özerkliğini nasıl koruyabilir?

Bu soruların yanıtlarını belki de bugünlerde gündemde olan geniş kesimlerin olurlarını almış bir Anayasa değişikliği ile sağlamak mümkün olabilirdi. Ancak birçok uygulamasında farklı seslere tahammül edemeyen AKP Hükümeti'nin, "sivil anayasa" yapıyoruz iddiası ile 12 Eylül Anayasası'ndan da geride bir çalışmaya imza attığı görülmektedir.

Değerli Haber-Sen üyeleri

TRT üzerindeki siyasi baskılardan, kamu hizmeti yayıncılığı görevini yerine getirememesinden söz ediyoruz ancak bunda kamuoyunda kamu kurumuna sahip çıkma bilinci bulunmamasının da etkisi var. Ne yazık ki vatandaş, kamu televizyonunun siyasetler tarafından yönlendirilip kontrol edilmesini artık kanıksamış görünüyor.

Daha demokratik ve çağdaş bir Türkiye'de, gerçekten özerk ve tarafsız bir kamu hizmeti yayıncılığı yapılabilmesinin de mümkün olduğu inancıyla sözlerime son veriyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

DİSK GENEL KURULU İSTANBUL-15 ŞUBAT 2008

DİSK'in Sevgili Yöneticileri

Sevgili Devrimci İşçiler,

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Başkanının açılış konuşmasının son cümlesinden başlayayım: Yeniden Devrim. Ve devam edeyim: Yaşasın DİSK.

Dış politikası ABD emperyalizmi tarafından, ekonomisi IMF ve Dünya Bankası tarafından kapitalist küreselleşmeye uyum programı adı altında şekillenen, demokrasisinin sınırları da AB ile pazarlıklar çerçevesinde ortaya çıkan bir ülkede, 1970lerden beri iyiden doğrudan güzelden emekten ve halktan yana bir Türkiye özlemiyle, Türkiye Demokrasi mücadelesinde TMMOB DİSK ile yol arkadaşlığı yapmaktadır. Bu yol arkadaşlığı omuz omuza bir yol arkadaşlığıdır ve omuzlar arasında boşluğun en az olduğu bir yol arkadaşlığıdır. Bu keyifli ve onurlu yol arkadaşlığında hiç birbirine de omuz atılmamıştır.

DİSK'i yaratanları, geliştirenleri, bugünlere getirenleri sevgiyle saygıyla selamlıyorum. DİSKin bu mücadelede kaybettiği yiğit değerlerini de saygıyla anıyorum.

Buraya yol arkadaşımızın bu bağımsız kürsüsünden beyanda bulunmaya geldim ve burada devrimci işçilerin arasında bulunmaktan çok büyük bir onur duyuyorum.

41 yıllık mücadele tarihinde, ülkemizde yaşayan tüm emekçilerin, yoksulların, ezilenlerin ekonomik, demokratik, sosyal ve siyasal hakları için mücadele etmiş; bu uğurda bedeller ödemiş ama mücadele azminden bir an bile kopmadan, kurucularının onurlu mirasını 2000'li yıllara taşıyan DİSK'i saygıyla selamlıyorum..

İşçi sınıfının ulusal ve uluslararası mücadele birliğine olan inancıyla, küresel sermayenin ve onun yerli işbirlikçilerinin emek ve demokrasi karşıtı tüm eylemlerinin karşısında dimdik ayakta kalmayı başaran DİSK'i saygıyla selamlıyorum.

Sadece temsil ettiği işçilerin değil, bütün emekçilerin ve halkın daha iyi yaşama, daha özgür, daha bağımsız ve daha demokratik bir ülke yaratma özlemlerinin sözcüsü olan DİSK'i saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin insan hakları ve özgürlüklerine dayanan çağdaş, demokratik ve bağımsız bir ülke olma hedefinden asla ayrılmadan mücadelesini bugünlere taşıyan DİSK'i saygıyla selamlıyorum.

İşçileri, memurları, köylüleri, kadınları, gençleri, emeklileri, işsizleri, yoksulları, aydınları, ezilen milyonlarca çoğunluğu, bugünümüzü ve yarınımızı ellerimizden almak isteyen, emek ve demokrasi karşıtlarına, onların işbirlikçi politikalarına karşı mücadeleye çağırın DİSK'i saygıyla selamlıyorum.

Sevgili Devrimci İşçiler,

Bu kürsüden, DİSK'in bu kürsüsünden TMMOB herkese bir kere daha duyurmaktadır.

Biz tarafız.

Biz, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa onlara karşı tarafız. Kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa onlara karşı tarafız. Kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa onlara karşı tarafız. Kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı tarafız.

Biz kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa onlardan yana tarafız. Kim ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana tarafız.

Bu ülkede yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlığı savunma zamanıdır. Şimdi tam da baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi savunma zamanıdır. Şimdi tamda ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı savunma zamanıdır. Şimdi adaleti ve eşitliği savunma zamanıdır. Şimdi tam da, bağımsız, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye için mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da gericiliğe, neoliberalizme ve darbeciliğe karşı mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkma zamanıdır.

Şimdi hep birlikte haykırma zamanıdır:

Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya hiç Birimiz”

TMMOB ESKİŞEHİR KENT SEMPOZYUMU

ESKİŞEHİR- 28 ŞUBAT 2008

Değerli Konuklar,
Sevgili Arkadaşlar

Öncelikle hepinizi, TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. TMMOB adına Eskişehir İl Koordinasyon Kurulu'nca düzenlenen Eskişehir Kent Sempozyumu'na hoş geldiniz.

TMMOB'nin meslek alanları üzerinden insanımıza dair, ülkemize dair söyleyeceklerine bu çalışma dönemimizde kentlerimizi de kattık ve sırasıyla Bursa, İstanbul, Ankara, Kocaeli'nde kent sempozyumları düzenledik. Bu etkinliğimizden sonra da Denizli ve Adana'da da benzerlerini önümüzdeki günlerde gerçekleştireceğiz. Bodrum'da da gelecek hafta Bodrum yarımadasını konuşacağız.

Bu etkinliklerimizde kentlerin mevcut durum tespitleri yapılırken aynı zamanda bu tespitten yola çıkarak "Nasıl Bir Kent İstiyorum" sorusuna yanıt aranmakta.

Bugün de sizlerle birlikte Eskişehir üzerine söyleyeceklerimiz var. Eskişehir üzerine uzmanların, bilim insanlarının, yerel yönetim temsilcilerinin, Eskişehirliilerin söyleyecekleri var.

Büyükşehir Belediyesi Senfoni Orkestrası, Devlet Opera ve Balesi'nin temsilleri, Eskişehir Fuarı... bütün bu kurumsallaşmalar ve olumlu etkinliklerde gerek üniversitemizin ve gerekse Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ve çabaları açıkça görülmektedir. Olumsuz örneklerine sıkça rastladığımız kent haberlerinin Eskişehir'de olumlu başlıklar ile anılıyor olması ve farklı bir düzeyin yakalanmış olması umut vericidir. TMMOB adına İl Koordinasyon Kurulu'nca düzenlenen bu etkinlikte bu tür umut ve moral verici cümleler ile başlamak bugüne kadar düzenlediğimiz birçok etkinlikte yapamadığımız bir başlangıç oldu.

Opera ve bale temsillerinin gerçekleştirildiği 6. kent olan Eskişehir'de bu kurumsallaşmada Belediye'nin öncülük etmesi, kentlinin yıl boyunca olumlu birçok sanat, kültür ve bilim etkinliğine ev sahipliği yapması, kentlinin ekonomik, sosyal ve kültürel yönleriyle anılıyor olması ve sokakta yürürken mekânda kentlinin yaşanabilirlik hissi vermesi gibi bu olumlu gelişmelerin daha da ilerletilmesi, yeni adımların atılabilmesi amacıyla TMMOB ve paydaşımız olan demokratik kitle temsilcileri adına katkı koymak üzere bu etkinliğimizi sizlerle birlikte başlatmaktayız.

...

Bir kente sahip çıkacak o kentte yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünülmelidir.

Eskişehir özelinde söylememiz gerekirse;

Bölgede ekonomik gelişme adına doğal kaynakların ve çevresel değerlerin tahrip edilmesi, bu kaynakların gelecek nesillere korunarak aktarılmasını, Kentte ekonomik ve sosyal

gelişmeye katkı yapacak yatırımların farklı toplumsal katmanlara yönelik geliştirilmesini, Sürdürülen toplumsal kültürel etkinliklerin geniş kesimlerin yararlanmasına yönelik olarak yaygınlaştırılmasını, Kültürel mirasın ve kent kimliğinin korunmasına yönelik çabaların arttırılmasını, Sağlıklı kentsel yaşam çevrelerinin üretilmesine yönelik projelerin yaygınlaştırılmasını, Ulaşımında uygulanmaya başlanan ve başta raylı sistemler olmak üzere çağdaş yöntem ve teknolojilerin yaygınlaştırılmasını, Konut projelerinin yoksul kesimlerin barınma sorunu temelinde uygulanmasını, Doğal olayların afetlere neden olmaması için atılan adımların devam ettirilmesi bu yöndeki uygulamaların yaygınlaştırılmasını ifade ediyoruz.

Büyükşehir Belediyesi'nce "Eskişehir'in Yeniden Doğuşu" sloganıyla başlatılan birçok proje ve uygulamanın mühendis, mimar, şehir plancısı ve diğer uzmanlardan oluşan bu kitle tarafından daha geniş bir perspektife kavuşturulması, Eskişehir'in ulusal ve uluslararası alanda model uygulamalar ile anılan bir kent olması dileklerimizi burada bir kez daha ifade ediyoruz.

Değerli Katılımcılar,

TMMOB adına bu sempozyumun oluşmasını sağlayan Düzenleme Kurulu üyelerine ve Sempozyum Yürütme Kurulu üyelerine, Sempozyum Sekreterine ve Danışmanlar Kurulu üyelerine, sempozyumun gerçekleşmesi için görev üstlenen birimlerimizin Yönetim Kurulu üyelerine ve çalışan arkadaşlarıma, İKK Sekreterimiz Simavi Bakır'ın şahsında teşekkür ediyorum.

...

TMMOB BODRUM YARIMADASI'NIN ÇEVRESEL VE YAPISAL GELECEĞİ SEMPOZYUMU

BODRUM- 06 MART 2008

“Değerli Konuklar,

Sevgili arkadaşlar,

Halikarnas Balıkcısı, Bodrum' u ilk gördüğü andaki duygularını “Mavi Sürgün” adlı kitabında şöyle aktarıyor:

“En nihayet yokuşun tepesine gelmiştik. Yolcular ‘Neredeyse Bodrum görecek’ dediler. Yüreğim çarpıyor. Kaç aydır buraya gelmeye çalışıyordum yahu.. Tepedeki bir dönemeci dönünce ‘şırakguuuur’ diye Arşipel’ in koyu çividişi ölçülmez açıklıklara kadar yayılıverdi. Hani büyük camilerde ya da kiliselerde bir din adamı, bir şey söylerde, cemaat o sözü tekrarlar. Tekrarlanan söz en yakınımızdaki binlerce dudaktan, binlerce insan öteye kadar dalga dalga sıcak bir uğultu halinde enginler. Böyle bir güür...r’ler de secdeye varılışlarla olur. Yalnız burada üstümüzü kapayan bir kubbe değil, bir derinlik var sonsuz. Akşamın çividisinde koyulaşan koca Arşipel -eski deniz varlığını bana öyle bir heybetle bildirdi. Masmavi bir gürleyişi o. Ben diyeyim yüz bin deniz mili, en berrak bir açıklığa uzuyor. Doğduğum tepeden sonsuzluğu seyrediyormuş gibiyim. Güvercinlik Körfezinde de böyleydi. Ama orada, ne de olsa karşı kıyı vardı. Burada göz yayılımına hiçbir engel yoktu.

Bakış ufukları belirledikçe adalar, sonra kıyıların denize sarılıp sarmalaşmış kalabalık burunları ve koyuları. Bunların ortasında hilal şeklinde iki liman, ortada kaleyi taşıyan yarımada. Doğrusu ben, kalenin kulelerini daha basık sanıyordum. Bembeyaz yükseliyorlar. Yüreğimdeki kaygı artıyor.

Ne de olsa Bodrum adının yüreği sıkın bir karanlığı, bir boşluğu var. Oysa gördüğüm ışık ve berraklık, buğuyu üfören meltem gibi izbeliği ve loşluğu öylesine sildi ki, hapsedilse bile, hapishanenin göğü gören bir penceresi, bir kapısı olur diye içim aydınlanıyor.”

Halikarnas Balıkcısının kaleminden Bodrum...

“Bodrum, hem doğanın olağanüstü güzelliğini hem de tarihin hatıralarını kendinde toplayan apak bir Akdeniz köşesidir. Şehrin hilal şeklindeki iki limanı sevenin sevilen belalıya açılan gönlü sanki denize açılır. (Deniz de belalı değil de nedir?) yan yana uzanan iki limanın bitişen yerinde kule üstüne kule - Sen Jan Şövalyelerinin kalesi - yükselir. Bembeyaz şehir bu iki limanın kıyısınca yan gelip uzanır. Beyaz evler, cicibiciye özenmeyen kesin çizgilerden yapılmadır. Tertemiz kat kat badanalandır ve beyaz duvarları, maviler mavisi gökleri, beyaz çizgileriyle ustura gibi keser.

Eskiden evler, savaş ve savunma için, yüksek yamaçlara kondurulurdu. Bunlara ev değil, kule denirdi. Ama deniz özlemiyle maviye imrenişten ötürü yerlerinde duramayarak, çam kokan nalınlarıyla, tıngır mingır yokuş aşağıya seğirtmişler. İki koyun gıcır gıcır çakılları boyunca dizilmişler. Arkada kalanlar ayak uçlarına kalkarak öndeki kız kardeşlerinin omuzları üzerinden denize bakakalmışlar. Kimi cesur evler denize dalıp kayık olmuşlar ve dalgalar üzerinde oynaya güle, karadaki pısrık kız kardeşleriyle alay etmişler. İşte bundan dolayı kayıklar evlerin, birde mandalina bahçelerinin sıkı fıki bir akrabalığı vardır. Denizde

gidip gelmekten usanan kayıklar ya ev ya da mandalina bahçesi olurlar.

Burası engin göklerin memleketidir. İçten gelen bir türküyü kapıp koyuverin, uzaklaştıkça türkü gökte masmavi olur. Işık burada yalnız karanlığı aydınlatmakla kalmaz, aydınlattığı maddeyi değiştirir ve görülen bir şair rüyasına çevirir. Başka yerlerde ölüp nur içinde yatılacağına burada nur içinde yaşanır. Gece yıldızlar tek tük görülen mıymımtı şeyler değildir. Yıldız kalabalıklığına engin gece dar gelir. Sanki parıltılarıyla göğü sarsıp gürlenirler. Hele ufuktan ay bir görüne koysun evren bir peri masalına döner.

Kıyı boyu zümrüt fiskiyeler gibi hurmaların arasındaki küçük lokantalarla noktalanmıştır. Bura aşçıları, mitolojik suratlı orfoz balıklarını, renk renk skaros ve başka balıkları pişirmekte ustalar ustasıdır. Hele bir ahtapot pilavı pişirsinler, pilavı gören midye dolmaları utançtan kıpkırmızı kesilirler.

Havasından mı, denizden mi her nedense burada Tekel'in rakıları bile mucize kabilinden cennet şekerine döner.

Bodrum kentinin bir yanında maden suları denize akar, karşıdaki karaada'nın ılıcası ise, neredeyse ölüyü diriltir. Gövdenin kanı yaşama sevinciyle çarpar damarlarda, yorgun gözler güneş gibi canlanıp çakar.

Bodrum doğusunda Gökova körfezi 45 deniz mili içerlere doğru uzanır. Orası Nis'ine, Montekarlo'suna, Dalmaçya kıyılarına taş çıkartır. Her ufak koyu Mersin ve başka kokulu ağaçlarla çevrili erimiş bir zümrüt parçasıdır. Denizlerinde uçan balıklar uçar.

Dağlarında her biri 18 bin portakal veren portakal ağaçları yükselir. Dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayan buhur (Liquid Amber Styraxiflua) ormanları buradadır.

100 metreden denize tepe takla inen uçurumları mı isterseniz, irili ufaklı ada kümeleri mi istersiniz, altın renkli plajlar mı istersiniz? Ne istersiniz vardır burada.

İtalya'yı gör de öl" derler. Yok a canım; Bodrum'la kıyılarını gör ve yaşa...."

Sevgili Katılımcılar,

Bodrum'a adım attığımız an Cevat Şakir'in Bodrum'unu özlüyoruz ve o yılların Bodrum'unu hayal ediyoruz. Arkeoloji kitaplarında adları geçen kentlerin bir parça izlerini görmek istiyoruz. Ancak eski Bodrum'a geri dönüşün olanaksızlığı dikkate alındığında bu hayal, Yarımada'nın eski ruhuna ve kimliğine kavuşmasına karşılık gelmektedir. Bodrum'un eski kimliği bir sürgün yeri değildir elbette; keşfedilmemiş, dokunulmamış, hırpalanmamış, yağmalanmamış ancak ilham verici, başka yerlere benzemeyen bir kasaba ve bir yarımada...

Zaman, teknoloji ve refah yönünden 1950'lerin 60'ların Bodrum'undan daha ilerde olan bu yarımada ürettiği, paylaştığı değerler yönünden daha ilerde görünmüyor.

Ancak bu sempozyumu düzenleyenler ve burada bulunan konuklar, sorunlar içinde kaybolan, başkalarının gündemine hapsolan, pusulasını şaşırılmış bir kitle değildir. Başkaları gibi bakmayan, başkaları gibi düşünmeyen, yıllardır verdiği mücadeleleri her alana yayan iddialı ve ısrarcı olan bu kitle her şeye rağmen bu yarımada'yı sahiplenmekten vazgeçmeyecektir. Evet, sevgili arkadaşlar, Bodrum için bir hayali paylaşmak, onun ötesinde bir gelecek portresi canlandırmak için bir araya geldik.

Tarihin akışını değiştiren sermaye henüz bizi bir arada tutan türlü değerleri yok etmeye muktedir olamadı, ama birçoğunu elimizden almış görünüyor. 1960'ların turisti gelmiyor ise öncelikle bunu biraz düşünmek gerek. Günümüzde başka profillerde insanlar başka amaçlarla ve başka türlü bir mekanda yaşıyorlar. Kişileri suçlamak doğru bir yaklaşım değil elbette, ancak insanların bu alışkanlıkları, talepleri ve kültürleri yönlendirilmekte ve şekillendirilmektedir. Bizim sorunumuz ve karşılaştığımız sorunların kaynağı Bodrum ve diğer kıyı bölgelerinin sermayece, siyasal iktidarlarca ve yerel ortaklarınca başka türlü algılanıyor olmasıdır. Böyle olmasaydı kıyısı, ormanı, doğası, yaşamı, turizmi, gecesi, gündüzü başka türlü olurdu. Bizler kazanç ve kar gibi sınırlı parametrelerden bakmıyoruz bu dünyaya. Bilimsel, teknik ve mesleki donanımımız ve birikimimizi kamuoyu ile paylaşmak gelecek için farklı seçenekler sunmak için buradayız. Belirli kesimlerin dar perspektifi yerine insan yaşamı, çevresel değerler, doğal kaynaklar ve yaşanabilir bir gelecek kaygıları olan bir topluluğu temsil ediyoruz burada.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 2007 yılında başlattığı kent sempozyumları dizisinin 6. sı olan bu sempozyumda Bodrum Yarımadası'na ilişkin kentleşme, ulaşım, çevre, enerji, doğal kaynaklar, turizm, deprensellik, afetler, eğitim ve toplumsal yapıya ilişkin sorunların tartışıldığı, var olan uygulamalara alternatif oluşturacak çözüm önerileri geliştirilmesi beklenmektedir. İlki Bursa'da gerçekleştirilen sempozyumlar dizisi daha sonra İstanbul, İzmit, Ankara ve en son geçen hafta Eskişehir'de gerçekleştirildi. Bundan sonrada Denizli ve Adana'da gerçekleştireceğiz. Bu sempozyumlar göstermektedir ki yerel yönetim seçimlerine bir yıl kala TMMOB örgütü ülkemizdeki birçok kent ve bölge sorunlarına bilimsel, teknik ve mesleki düzeyde açılımlar getirmekte, yapısal çözümlere yönelik öneri geliştirmekte ve paydaşlarının çabalarına önemli düzeyde katkı koymaktadır.

Bu sempozyumlar aracılığı ile yerel düzeydeki çalışmalar ve birikim gerek örgütü ve gerekse yerel kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Bu yönüyle örgütümüz bir adım ileri giderek ortaya yeni yaklaşımlar ve çözüm önerileri sunmakta ve geleceğe yönelik bir hazırlık yapmaktadır. Yereldeki dinamiklerin, siyasaların ve uygulamaların ulusal düzlemdeki dönüşümlerden bağımsız düşünülmesi mümkün değildir.

Burada TMMOB'nin kente ve yerel yönetimlere dair tespitlerini özetle sizlerle paylaşmak isterim.

Türkiye'de, yıllardır sürdürülen plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affi gibi süreçlerle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle 1999 Doğu Marmara depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kısılcasına sokulan kentlerimizin doğal ve kültürel değerleri, ormanları, yeşil alanları, sahilleri yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmakta, çevresel kirlilik ülkemizi bir ekolojik felaketin eşiğine getirmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu model; bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, siyasal iktidarların tercihi olmuştur. Bu tercihin yanlışlığı ve korkunç sonuçları açıkça ortaya çıktığı halde gereken ders alınmamış, sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir yerleşim alanlarının oluşturulması için gerekli politika ve uygulamalar gündeme getirilmemiştir.

Demokrasinin evrensel değerlerinin ayaklar altına alındığı, planlamanın ve kamusal denetimin devre dışı bırakıldığı böylesi bir süreçte; merkezi yönetimler gibi yerel yönetimler de rant paylaşımın odakları haline getirilmiştir. Yerelleşme adı altında sürdürülen yağma hızlandırılmıştır. Türkiye’de yerel yönetim alanında, özellikle 1980’den bu yana hareketli bir süreç yaşanmaktadır.

Yerel yönetimlerde yaşanan bu hareketliliğin, kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su-atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması gibi niteliklere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Merkezi vesayet altında, çıkar tezgahı gibi çalışan bir yerel yönetim dünyası oluşturulmuştur. Özelleştirme, yerelleşme ve ticarileşme böylesi bir dünyanın önemli ayaklarını oluşturmaktadır.

Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıklı, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır. Pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekanlar haline gelmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur.

Ülkesel ölçekte yerleşmelerin yaşanabilirliğini ortaya koyacak olan bölge, çevre düzeni, nazım imar ve uygulama planı gibi planlar, o mekânın sosyal, ekonomik ve peyzaj değerleriyle kalkınmasına hizmet etmek durumunda iken; bugün bölge planlarından başlayarak, mekânın fiziksel organizasyonunu kalkınmaya dayanan bir açılımla ele alınması beklenen planlar, arsa ve arazi spekülasyonlarını körüklemekten öteye gitmemiştir.

Günümüzde kentsel dönüşüm ile konut üretimi amacından farklı biçimde, inşaat sektörü üzerinden ekonomiyi canlandırmaya yönelik bir siyaset olarak sunulmaktadır. Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan “kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları” çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

Ülke yararını göz ardı edenler, tüm değerlerimizi görmezden gelerek “kentsel dönüşüm projeleri” adı altında çağdaş kentleşme ve kalkınma politikaları yerine, siyasal ve kişisel çıkarlar uğruna, kentsel ve bölgesel rant yağmasına dayanan politikaları benimsemişler ve finans çevrelerinin yönlendirdiği kentsel projeler ile karşımıza çıkmışlardır.

Hemen her ölçekte ve bölgede kullanılmaya başlanan dönüşüm kavramı, kent ve peyzaj değerlerinin belirlediği anlamdan çok finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış ve özellikle ülkemiz peyzaj alanları olan bölgelere saldırıları artmıştır.

Değerli Konuklar,

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kavramları referans almaktadır.

Toplumsal yaşama, kente dair sağlıklı karar verebilmek o konuda bilgili olmakla mümkündür. Günümüzde bilgi, yalnızca sınırlı sayıda bazı kesimlerce erişilebilir niteliktedir. Bu durumda kararlara çok kişinin katılımı ile ulaşılmış olması da, tek başına süreci demokratik

kılmaz. Dolayısıyla yöre halkının bilgiye özgürce erişme olanakları geliştirilerek, akılcı ve sağlıklı karar üretme süreçleri yaşama geçirilmelidir. Yerel yönetimlerin çalışmaları yüksek duvarlar, açılmaz kapılar ardına saklanmamalıdır.

Sağlıklı bir kent yönetimi ve planlaması ancak kent halkının karara katılacağı süreçlerin yaratılması, bilgi dolaşımının ve saydamlığın sağlanabilmesi ile mümkün olacaktır.

Yerel yönetimlerin akçeli tüm işlemleri (ihaleler, kredi anlaşmaları vb.) şeffaf olmalı, halkın ve onun örgütlerinin bilgisi dahilinde, denetimi altında olmalıdır.

Bir kente sahip çıkacak o kentte yaşayan bireylerdir. Kente dair her türlü kararda kentlilerin katılımının sağlanması vazgeçilmez bir hak olmalıdır. Yatırım önceliklerinin belirlenmesinde halkın ve kitle örgütlerinin görüşlerine başvurulmalıdır. Yatırımlarda sadece ve sadece kentlinin çıkarları düşünülmelidir.

Bodrum Yarımadası özelinde de şunları söylemek isterim:

Ülkemizdeki sermaye birikimi ve uluslararası sermaye yığılması kendini yeniden üretmemekte sermaye açısından en kolay birikim ortamlarından biri olan doğal kaynaklara yönelmektedir. Madencilik, enerji, kıyı turizmi, ikinci konut gibi temel gelir kaynakları aynı zamanda yöre insanının yaşam ortamına zarar vermekte, bir kesimin kazançlı çıktığı bu ortamda geniş bir kesim kaybetmektedir. Her yaz sıkça karşılaştığımız orman yangınlarının Bodrum'da aynı anda birden fazla yerde ortaya çıkmasını tesadüf sözcüğü ile açıklamak mantık sınırlarımızı zorlamaktadır. Maden Yasasına göre orman alanlarında yapılan madencilik ve taş ocağı işletimi sonrasında doğal tahribatın geri dönüşümünün sağlanması gerekmekte ancak bugüne kadar terk edilen alanlarda bütün tahribatlar yerinde durmaktadır.

Turizm, sanayileşme, enerji ve madencilik adına toplumsal maliyeti ve geri dönüşü olmayan zararları ısrarla vurgulamak, kamuoyuyla paylaşmak durumundayız. Termik santraller sadece enerji üretim geliri hesabıyla kurulamazlar. Bu tür büyük ölçekli kirletici tesislerin çevresel maliyetleri çok kez enerji getirisini aşabilmektedir. Bu tür tesislerde bütün girişimlere rağmen arıtma filtreleme gibi önlemlerin alınmadığı bilinmektedir. Bu durumda bölge insanının yaşamını tehdit eden bir işletmenin faaliyetlerinin sürmesi anlamlı mıdır sorusunu gündemde tutmak gerekir. Diğer yandan uluslararası turizme açılma iddiasında olan bir bölgede balık çiftlikleri kurulması, bölgede atık su ve katı atık sisteminin yeterli düzeyde hayata geçirilmemiş olması çelişkilerini ortaya koymak bu sorunların aşılmasına yönelik baskıyı sürdürmek durumundayız.

Yarımada'ya yayılmış konutlar, büyük ölçekli içine kapalı turizm tesisleri, gerileyen tarımsal üretim, doğal kaynakları tehdit eden büyük ölçekli yatırımlar yerine daha mütevazı ama daha insanca bir yaşam mekanı olan bir Yarımada, dar bir kesimin tatil yeri yerine kalıcı bir yaşamın sürdüğü, özgünlüğü, değerleri ile anılan bir Bodrum istiyoruz. Bugüne kadar "sürdürülebilir turizm" sloganıyla yapılan planlama çalışmaları ve hazırlanan projelerin tamamı slogan düzeyinde kalmış, uygulamada alışlagelen sermaye merkezli ancak toplumsal faydası olmayan yatırımlar sürmüştür. Yarımada'da özünde kendini geliştirebilen, yenileyen ve niteliği ön anılan, doğayla ve insanla barışık turizm proje ve uygulamaları görmek istiyoruz. Sektörel olarak sadece turizme bağımlı olmayan tarım, kültür, üretim ve eğitim sektörleriyle de ekonomik yaşamını sürdürebilen bir Yarımada görmek istiyoruz.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB adına bu sempozyumun oluşmasını sağlayan Düzenleme Kurulu üyelerine ve Sempozyum Yürütme Kurulu üyelerine, Sempozyum Sekreterine ve Danışmanlar Kurulu üyelerine, sempozyumun gerçekleşmesi için görev üstlenen birimlerimizin Yönetim Kurulu üyelerine ve çalışan arkadaşlarıma, İKK Sekreterimiz Semayi Yaman'ın şahsında teşekkür ediyorum. Görüşlerini bildirimleri ile bize iletcek olan uzmanlara ve bilim insanlarına teşekkür ediyorum.

TMMOB'nin sözü, yaşama dairdir, insanımıza dairdir, geleceğimize dairdir ve aydınlık bir Türkiye içindir. Böyle algılanmamız gerekir.

Burada bulunmakla bize onur verdiniz, güven verdiniz, güç verdiniz, cesaret verdiniz. Hepinize teşekkür ediyorum.”

TMMOB İKLİM DEĞİŞİMİ SEMPOZYUMU ANKARA-13 MART 2008

...

Değerli Arkadaşlar,

Küresel ısınma ve devamı iklim değişikimi endişelenmeyi gerektirmeyecek kadar uzak ya da belirsiz bir gelişme olarak görülebilir. En azından, soğuk bir kış gününde birkaç derecelik ısınmanın o kadar da kötü olmadığını düşünebilir ve iklim değişikimine ilişkin uyarıları, yaşam biçimlerimizi değiştirmek için geliştirilen çevreci korkutma taktikleri olarak algılayabiliriz. Ama az da olsa medyayı izliyorsanız insanlığı tedirgin eden çevresel haberleri göreceksiniz. Bunda da öne çıkan, sıkça duyduğumuz bir kavram var: Sera gazı emisyonları, sera etkisi.

Nedir sera etkisi?

Sera gazları, ısıyı dünyanın atmosferine hapseden gazlara verilen isim. Güneş ışınları yeryüzüne düştüğü gibi, yeryüzü de belli miktarda enerjiyi uzaya geri yansıtacaktır. Atmosferde yer alan çeşitli molekül kümelerinden oluşan ve karbondioksit gazını da içeren koruyucu katman, uzaya doğru yansıyan radyasyonu bir süre tutarak, yeryüzünün ısınmasına neden olur. Günümüzdeki tehlike ise, karbondioksit ve diğer sera gazlarının miktarındaki artışın bu doğal sera etkisini şiddetlendirmesinde yatmaktadır. Özellikle sanayi devriminin başlangıcından itibaren sera gazlarının atmosferdeki konsantrasyonlarında sürekli bir artış meydana gelmiştir. İnsan faaliyetleri sonucunda meydana gelen bu artış, iklim sisteminin doğal dengesinin giderek bozulmasına neden olmaktadır. Modern insanlığı aktiviteleri, fosil yakıtların kullanımı, ormanların yok oluşu, tarım alanlarının bozulması, büyük miktarlarda karbondioksit ve diğer sera gazlarının atmosfere salınmasına sebep olmaktadır. Bunun sonucunda dünya, güneşin altına park edilmiş bir arabanın içi gibi ısınmaktadır.

Peki, bu sera etkisi, dünya ikliminde ne tür değişikliklere yol açacaktır?

Sera etkisi dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığını değiştireceği için, uzun vadede iklimlerde değişimler, buzulların erimesi, mevsimlerin kayması, yağış rejimlerinin değişmesi ve tarım alanlarının verimsizleşmesi gibi çok ciddi sorunlara neden olabilecektir.

Küresel ısınma ve iklim değişikimi birbirini tetiklemektedir. Buna bağlı olarak meydana gelebilecek felaketler zincirinin; buzulların erimesi, deniz suyu seviyesinin yükselmesi, taşkınlar, kıyı kesimlerde toprak kaybı, temiz su kaynaklarının denize karışması ve su sorunu, yüksek sıcaklık artışıyla görülen aşırı buharlaşma ve kuraklık, yangınlar, göl ve ırmak sularında azalma, bu değişimlere dayanamayan bitki ve hayvan türlerinin yok olması ya da azalması, bazı bölgelerde aşırı ısınma nedeniyle virüs türlerinde değişiklik olması ve salgın hastalıkların gelişmesi, oluşacak göç dalgasıyla yerel ve global ölçekte taşıma kapasitesinin aşılması ve bunun sonucunda sorunların yaygınlaşması şeklinde seyredeceği ileri sürülmektedir.

Küresel ısınmanın etkileri, şimdiden Bangladeş, Maldiv Adaları, Pakistan ve Endonezya'da toprak kayıplarıyla kendini göstermektedir. Küresel ısınma ve iklim değişikiminin sosyo-ekonomik ve politik boyutu da göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir.

Elbette Türkiye de bu ısınmadan etkilenecek.

Küresel ısınma sonucu ülkemizde beklenen en önemli sorun, su sorunudur. İklim değişimi öncelikle yağış rejimini değiştireceğinden su kaynakları potansiyel ve kullanılabilir miktarlarında değişecektir. Ülkemiz su zengini bir ülke değildir. Ancak su miktarı bakımından kendisine yeterli bir ülke olmasına rağmen uygulanan yanlış politikalar sonucu bazı bölgelerde büyük sıkıntılar çekilmektedir. Meteorolojik süreçler bakımından kurak ve ıslak yılların yaşanması olağan durumlardır. Ölçüm sonuçları da ülkemizdeki su rejimlerinin yıllara göre çok farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda bakıldığında son yıllarda büyük şehirlerde ortaya çıkan su sorununu iklim değişimine bağlamak doğru değildir. Bu sorunun yaşanmasında, kuraklığın etkisinden daha fazlası, şehirleşme politikaları gibi politikalarla su havzalarının yok edilmesinin yanı sıra yönetimlerin katkıları çok büyüktür. İklim değişiminin gelecekteki etkileri dikkate alınarak bu konuda toplumsal çıkarı gözeten politikalar yaşama geçirilmelidir.

Küresel ısınmanın, ülkemizde tarım ve orman ürünlerinde azalışa, su kaynaklarının rejiminin değişmesi sonucu enerji sıkıntısına, kıyı kesimlerden iç kısımlara doğru nüfus hareketine neden olması beklenmektedir.

Çevre ve Orman Bakanlığı verilerine göre; Dünya’da sera etkisi yaratan çevre sorunlarının %46’sı enerji tüketimi, %24’ü sanayi faaliyetleri, %18’i ormansızlaşma, %9’u tarım ve %3’ü de diğer kaynakların yarattığı emisyonlar nedeniyle oluşmaktadır. Buradan anlaşılmaktadır ki; sorununun en önemli nedeni enerji tüketimidir. Enerji üretim sistemlerinde kullanılan yakıt türüne bağlı olarak da çevre sorunları artmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

BM Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), 2001’de yayımladığı ve bir dönüm noktası oluşturan raporda, geçtiğimiz yüzyıldaki ısınmanın çok büyük ölçüde insan etkinliğinden kaynaklandığını açıkladı.

Küresel ölçekte, içinde bulunduğumuz yüzyılın en çetin çevre sorunlarından biri olduğu bilindiği halde Türkiye’nin neden “küresel iklim değişimi” karşısında, siyasi parti ve siyasi irade programlarına yansıyan bir politikası yoktur?

İklim değişiminin şiddetlenen etkilerini hafifletebilmek ve gelecek on yılları kazanabilmek için Türkiye’nin de tüm dünya ile birlikte uluslararası anlaşmalara tabi olması bir zorunluluktur.

Uluslararası anlaşmalar denince akla hemen KYOTO Protokolü geliyor. Ancak, Kyoto bir başlangıç değil, son çare olarak gelinen noktadır.

Yıl 1988, TORONTO’da düzenlenen “Değişen Atmosfer” konulu konferansta karbondioksit emisyonlarının 2005 yılına kadar yüzde 20 azaltılması önerilmiş.

Yıl 1994, AOSİS’e üye olan Pasifik ve Karayipler’de bulunan 39 küçük ada devleti BARBADOS’da yaptıkları toplantıda, karbondioksit salımlarını 2005 yılına kadar 1990 düzeyine göre yüzde 20 azaltmayı talep etmiştir. Toronto konferansındaki talep Amerika, Japonya ve Rusya dışındaki ülkeler tarafından olumlu karşılanmasına rağmen bu konuda herhangi bir adım atılamamıştır. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin yetersiz kaldığının görülmesi üzerine KYOTO protokolü hazırlanarak, 1997 yılında imzaya açılmıştır. KYOTO protokolüyle, sera gazı emisyon değerlerinin, 2008-2012 yılları arasında

1990'daki seviyesinden % 5,2 oranında aşağı çekilmesi hedeflenmektedir. Ancak Kyoto Protokolü'nün yürürlüğe girebilmesi, 2005 yılında Rusya'nın da protokolü imzalaması ile mümkün olmuştur. Çünkü Protokolün yürürlüğe girmesi, sera gazı emisyonlarının en az yüzde 55'inden sorumlu olan 55 ülkenin onayına bağlı idi. Yani Protokol, imzaya açılmasından yaklaşık 8 yıl sonra ancak yürürlüğe girebilmiştir ve 2012 yılında yükümlülük dönemi sona erecektir.

Protokolün yürürlüğe giriş tarihi bile, aslında küresel ısınmanın başlıca faili gelişmiş ülkelerin protokole hangi açıdan baktıklarını anlamak için yeterlidir. Esneklik mekanizması karbon ticaretini mümkün kılmaktadır. En önemli amacı karbondioksit emisyonlarını azaltmak olan bir protokolün, karbon ticaretine izin vermesini anlamak mümkün değildir.

Bu anlamda emperyalist güçlerin tamamen kendi çıkar politikalarına göre şekillendirdikleri, amacından sapmış ve işi "karbon ticareti"ne dönüştürmüş bu protokolü desteklemek veya onay vermek mümkün değildir. Ancak iklim değişikiminin önlenmesine yönelik alınacak her türlü önlem, ülkelerin insanlığa karşı birinci görevidir. Ve bu, Kyoto'ya bağlı kalınmadan da yapılabilir. Yeter ki ekonomik kaygıları bir kenara bırakalım.

Değerli Arkadaşlar,

İklimin canlı yaşamının sürekliliğini sağlayacak şekilde devam ettirilebilmesinde en önemli konulardan bir tanesi de yönetimdir. Bu alanda birikimi olan kurumların yaşamasını ve hizmetlerinin devamını sağlamak önemlidir. İklim değişiminde su kaynaklarımızın öncelikle etkileneceğini sürekli belirtmekteyiz. O zaman su kaynakları üzerinde ölçümlerden başlayarak proje oluşturulması ve uygulanmasının sonucuna kadar çalışma yapan kurumlardan DSİ, DMİ ve EİEİ gibi kurumların gelişmesini destekleyecek yönde politikaların bir an önce yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Yeniden yapılanma adına birçok kamu kuruluşumuz kapatılmakta ya da yetkisizleştirilmektedir. Köy Hizmetlerinin başına gelen durum bu kurumların da başına getirilmemelidir. Değişen iklimin yönetilebilmesinin, bilgi birikimi ve deneyimi olan kurumların sayesinde olacağı unutulmamalıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Kamuoyu ve halk, küresel ısınmayı ve bağlantılı olarak iklim değişimi sorununu ciddi bir şekilde gündemine alıp bu yönde sürekli bir baskı haline gelmedikçe siyasi iktidarlar, iklim değişikiminin nedenlerinin zayıflatılması ve etkilerinin hafifletilmesi yönünde ciddi bir çalışmaya kendiliğinden girmeyeceklerdir. Yaşadığımız "karbon ekonomisi"nde, karbon emisyonlarının azaltılması son tahlilde kaçınılmaz ekonomik maliyetlere yol açmakta, enerji, su ve tarım politikalarında ise çeşitli çıkar gruplarının hiç de hoşlanmayacağı karşı-teşviklerin uygulanmasını gerektirmektedir. Daha fazla kar dürtüsünün ve neoliberal iktisat politikalarının egemen kılındığı bir ekonomik modelde bunların dışında, insana değer veren bir politikanın yaşama geçirilmesini beklemek ne yazık ki saflık olarak değerlendirilir.

Bizlerin iklim değişimiyle ilgili tavrı ise bunun tam tersi olmalıdır, çünkü bireysel önlemler çok değerli olmakla birlikte yalnızca bu önlemlere dayanarak kazanılacak mesafe çok kısadır. Belki yapılacakların başında, üreticilerin enerji verimliliğinin maliyetini üstlenecekleri, fosil yakıtlar karşısında temiz enerjinin teşvik edildiği bir politik ortam yaratmak gelmelidir. Sektörel, bölgesel ve yerel hedefler benimseyip bunları izlemekle, hedefe giden yolu denetlemekle yükümlü örgütsel yapılar inşa etmekle işe başlayabiliriz. Bu konuda merkezi kurumların yanı sıra belediyelere, meslek örgütlerine çok fazla iş düşecektir. Belki

de kuracağımız yerel inisiyatiflerle çok işler yapabilir, kamuoyu baskısı yaratabiliriz.

Türkiye'nin artan sıcaklıklara uyumu, bunun ortaya çıkarabileceği sonuçlarla başa çıkabilmesi, gerekli önlemleri alıp hazırlıkları yapabilmesi açısından ormanlar ve kıyılarımız çok önemli iki kaynaktır. Bunlar, özenle korunması gereken kaynaklardır.

Kıyı alanlarının daha fazla yapılaşmaya açılmış olması, olası deniz seviyesi yükselmeleri karşısında tehlikeler yaratabilecek bir durumdur. Bundan da önemlisi kamu tarafından alınabilecek önlemlerin alınması olanağı ortadan kaldırılıyor.

Ormanlarla ilgili de aynı şey söz konusu. Ormanlar, yutak dediğimiz, karbondioksit tutma potansiyeli taşıyan kaynaklardır. İnsan eliyle atmosfere bıraktığımız karbondioksiti doğal olarak önleyen, azaltan kaynaklardır. Uzun vadede kullanabileceğimiz bu kaynaklar, siyasal iktidarlar eliyle ne yazık ki, 2B yetmedi 2A benzeri düzenlemelerle yok edilmeye çalışılmaktadır.

Tüm bunları bu sempozyumda birlikte değerlendireceğiz.

Bu sempozyumumuzda ve sonraki hafta yapacağımız kongremizde bildirimlerle ve yapılan katkılarla kapsamlı olarak dile getireceğimiz konuları kamuoyuna yaymak, bir baskı gücü oluşturmak TMMOB'nin görevi olacaktır.

Bitirirken, bugün burada bulunmamızı sağlayan arkadaşlarıma, Yürütme Kurulumuza, Düzenleme Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, Meteoroloji Mühendisleri Odamızın Sevgili Yöneticilerine, Oda çalışanlarına, emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Katılımınızla bize güç verdiniz, cesaret verdiniz. Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

TMMOB SU POLİTİKALARI KONGRESİ ANKARA-20 MART 2008

...

Bu kongrenin ilkini Mart 2006 tarihinde Ankara'da gerçekleştirmiştik. Bu kongre ile bağıni kurmak için öncelikle, 1. Kongrenin Sonuç Bildirisinden birkaç cümleyi sizlerle paylaşmak istedim.

Sonuç bildirisinde, kamu hizmeti olarak tanımlanan su, “yaşamın vazgeçilmez unsuru ve yerine bir başka şeyin ikame edilemeyeceği bir doğal kaynak” olarak ele alınmakta idi. “Her insan, sağlıklı ve güvenilir suya erişme hakkına sahip olmalıdır” genel anlayışının egemen olduğu sonuç bildirgesi, bunun uygulamada geçerli olabilmesi için, suya erişme konusunda fırsat eşitliğinin, aynı zamanda tüm toplum kesimleri için olanak eşitliğine dönüştürülmesi ile mümkün olacağını altını çizmiştir.

“Bu durumun yaratılmadığı yerlerde öncelikle suya erişmenin bir insan hakkı olduğu kabul edilmeli ve suyun kamu yararı ilkesi doğrultusunda ve kar gözetilmeden olabildiğince ucuz olarak yurttaşın kullanımına sunulması sağlanmalıdır. Tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için su yönetiminin kurumsal yapısının oluşturulmasında bu hizmetin bir kamu hizmeti olduğu ve kamu yararı anlayışı ile ulusal çıkarlarımız gözetilerek ele alınması gerektiği mutlaka dikkate alınmalıdır. Geliştirilmeyi bekleyen su potansiyelimize karşın su yönetimindeki çok parçalı yapının ortaya çıkardığı olumsuzluklar, su kaynakları yönetiminin kurumsal yapısının kapsamlı bir biçimde yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Doğal olarak bu yeni kurumsal yapı tercih edilecek teknik, ekonomik ve sosyal politikalar temelinde şekillenecektir. Bu politikaların tespitinde ülkemize özgü koşullar dikkate alınmalıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Bu tip genel yaklaşımlar yanında somut önerilerle de devam eden sonuç bildirgesi ne yazık ki siyasi karar vericilerde gereken etkiyi göstermemiştir. Kongremizden sonra ülkemiz yoğun bir kuraklık ve aynı zamanda sel ve heyelanlar yaşamıştır.

Küresel ısınma ya da iklim değişimi karar vericilerimiz tarafından işlerine geldiği gibi algılanmakta ve dile getirilmektedir. Orman ve kıyı yağmasına olanak sağlayan düzenlemeler gündeme geldiğinde küresel ısınma ve beraberinde iklim değişimi “çevresel masallar” olarak gösterilmekte, yönetsel yetersizliğin ve beceriksizliğin sonucu ortaya çıkan su-suzluk ve sellerin afete dönüşümü ise küresel ısınma ve iklim değişikliği ile açıklanmaya çalışılmaktadır.

Değerli Konuklar,

2006 yılı Mart ayında ilkini yaptığımız Su Politikaları Kongremiz ile aynı tarihlerde Meksika'da da 4. Dünya Su Forumu düzenlenmişti. Dünya Su Konseyi'nce düzenlenen bu forumun 5'incisi 2009'da İstanbul'da yapılacak.

Kendisini “Dünya su güvenliği için çok yönlü uluslararası bir ortaklık” olarak tanımlayan “Dünya Su Konseyi” 300 üyeli uluslararası bir kuruluştur. Ana programının oluşmasında su sanayi diye anılan çokuluslu şirketler ile Dünya Bankası'nın görüşleri ağır basar.

Dünya Su Konseyi su sorununu neoliberal dünya görüşüne göre algılamakta ve çözümler üretmektedir.

Nedir bunlar?

“Gelişmemiş ülkelerde kentlerdeki yüksek nüfus artışı su kaynakları üzerinde aşırı baskı getirmekte, su sunumunda kıtlık yaratmaktadır.

Maliyetinin altında, yapay olarak düşük fiyatlandırıldığı için su tüketiminde israf olmaktadır.

Devlet ve yerel yönetimler, düşük yatırım, popülizm ve yolsuzluk nedenleriyle bu işi becerememektedirler.

Güvenli su üretimi, dağıtımı için özel sektörü, bu işe ortak yapmak, açıkçası bu işlevleri özelleştirmek gerekir.”

Neoliberalizmin bu basit önermesi öncelikle Latin Amerika ülkelerinde hayata geçirilmeye çalışıldı. Dünya Bankası kredilerinde ve IMF anlaşmalarında ön koşul olarak öne sürülen sudaki özelleştirmeler Latin Amerika halklarının direnmesiyle karşılaştı ve iflas etti. Latin Amerika halklarının çokuluslu su şirketlerine başlattığı bu savaş sırasında Meksika’da forumun toplanması tesadüf değildi. Özelleştirilmiş su sistemlerinin bilançosu, bu konuda 15 yıllık deneyimi olan Meksika’da çıkartılmak isteniyordu. Meksika deneyimi kamu çıkarı değil kar peşinde koşan çok uluslu şirketlerin su tüketim tarifelerini çarpıcı oranlarda yükseltmeleri ile başlamış, faturaları ödeyemeyen yoksulların sularının kesilmesi, sözleşmelerde yazılan yatırımların yapılmaması ile devam ederek temiz sudan yoksun insanların sayısının daha da artmasına neden olmuştur. Bu sorunlarla yaşayan Meksikalılar ülkelerinde yapılan 4. Dünya Su Forumu’nu protesto etmişler ve tüm dünyaya “sudan yararlanmak bir insan hakkıdır” diyerek seslenmişlerdi.

Bizler de Mart 2009 tarihinde İstanbul’da düzenlenecek 5. Dünya Su Forumu sırasında 4. Dünya Su Forumunda tüm dünyaya seslenen Meksikalıların seslerini çoğaltacağız. Ülkemizi laboratuvar gibi kullanıp, özel sektöre dayalı su sistemlerini ülkemize dayatmaya çalışanlara, alternatif etkinliklerle cevap vereceğiz. İşte bu kongremiz aynı zamanda 2009 yılında İstanbul’da dünyanın her tarafından gelecek dostlarımızla gerçekleştireceğimiz alternatif kongrenin de başlangıcı olarak algılanmalıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Kapitalist küreselleşmenin yakın gelecekte bulunduğumuz coğrafyada su üzerinden yapacaklarının ipuçlarına da dikkat çekmek istiyorum.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın (UNDP) açıkladığı “İnsani Gelişme Raporu 2006, Kıtlığın Eşiğinde, Güç, Yoksulluk ve Küresel Su Krizi” adlı raporda, Türkiye gibi komşularıyla arasında orantısız akarsu zenginliği olan ülkelere kriz uyarısı yapılıyor.

Raporda yer alan ve Türkiye’yle ilgili olan bir bölüm şöyle:

Su yönetiminde yukarı bölge, aşağıya gidecek su akımının koşullarını ve bu çerçevede anlaşmazlığın ya da işbirliğinin düzeyini belirler. Bu en belirgin haliyle tarım sulaması konusunda görülür. Çok gelişkin sulama sistemlerine sahip ülkeler arasında, sularının üçte ikisi ya da daha fazlasını komşularından gelen nehirlerden alan Mısır, Irak, Suriye, Türkmenistan ve Özbekistan gibi ülkeler vardır. Akarsuların yukarı bölgelerinde su kul-

lanımındaki değişiklikler, tarımsal sistemler ve kırsal geçim kaynaklarını ciddi şekilde etkileyebilir. Dicle-Fırat Havzası, bir bakışta toplam nüfusu 103 milyon olan Irak, Suriye ve Türkiye'ye hizmet ediyor. Türkiye'nin 21 baraj ve 1.7 milyon hektarlık sulama arazi-sini kapsayan Güneydoğu Anadolu Projesi, havza bölgesinde kazananlar ve kaybedenler yaratarak Suriye'ye su akışını üçte bir oranında düşürebiliyor.

Akarsuların yukarı bölümlerinde su kullanımındaki mütevazı değişiklikler bile insani gelişmeyi her açıdan etkileyebilir. Su öncelikleri, sınırın iki tarafında birçok değişkenlik gösterebilir. Türkiye'nin sulanabilir toprağının beşte biri Dicle ve Fırat'ın doğduğu sekiz Güneydoğu ilinde bulunmaktadır. Bu anlamda Güneydoğu Anadolu Projesi'nin Türkiye için önemini değerlendirmek zor değildir. Fakat Suriyelilerin beşte biri de Fırat çevresindeki alanda yaşamaktadır. Aynı zamanda bu iki nehir Irak'ın en kalabalık iki kenti Bağdat ve Basra'dan geçmektedir. Ulusal çıkarları dengeleyen bir şekilde ve büyük bir sorumlulukla yönetmek, yüksek nitelikli bir siyasi liderlik gerektirir.”

Su konusunda çıkabilecek krizlerden bahsedilirken bu krizlerin üstesinden gelecek liderlere değinmeden geçilemiyor. Bu krizleri çözmek “yüksek nitelikli bir siyasi liderlik” gerektirmiş. Bu ifade, herhalde ülkemizde yaratılmaya çalıştıkları sistem hakkında çok net bir niyet belirlemesi.

Sevgili arkadaşlar,

Su, ekonomik ve sosyal değeri olan sınırlı ve stratejik doğal bir kaynaktır. Küresel ısınma ve su kaynaklarındaki azalma, suyun, petrol gibi uluslararası ilişkilerde diplomatik bir konu ve üzerine savaş senaryolarının oluşturulduğu bir kaynak durumuna gelmesine yol açmıştır.

Türkiye, bulunduğu coğrafya ve sınır aşan akarsuları Fırat ve Dicle nedeniyle dikkatleri üzerine çekmektedir. Türkiye, Fırat ve Dicle'nin su potansiyelini, komşu ülkeler Irak ve Suriye ile bir çözüme kavuşturulamaması nedeniyle tam olarak değerlendirememektedir. Şu anda Irak'ın ABD işgali altında olması ve Irak'ta nasıl bir yapılanma oluşacağı belli olmadığı için kısa vadede bir çözüm bulunması beklenmiyor. Bu aşamada atılacak bir adımda, muhatabın Irak mı yoksa ABD mi olacağı bile tartışmalıdır. Ayrıca, bu süreçte, ABD'nin İsrail odaklı yürüttüğü “Büyük Ortadoğu Projesi” kapsamında suyun da yer alacağı unutulmamalıdır.

Sevgili arkadaşlar,

Fırat ve Dicle'nin, Türkiye'nin AB ile ilişkilerinde de tartışılan konulardan biri olarak masada durması da dikkat çekicidir. AB Su Çerçeve Direktifi'nin 12. maddesinde, üye ülkelerin birbiriyle entegre havza yönetimi zorunlu kılınmış, üyelerin üye olmayan ülkelerle entegre havza yönetimi ise sadece teşvik edilmiştir. Direktif'e göre, entegre havza yönetimi konusunun, üyelik aşamasında gündeme gelmesi gerekirken, AB ilerleme raporlarının hemen hemen tamamında konuya yer verilmektedir. AB'ye 15-20 yıllık dönemde üye olabilecek Türkiye için, Fırat ve Dicle nehirlerinin İsrail ve komşuları ile ortak yönetimi konusunda, şimdiden önlem alması yönünde çağrı yapılması dikkatlice irdelenmelidir.

Türkiye'nin sınır aşan sular konusunda diğer ülkelerle sorunlarını tam olarak çözemediğinin altını çizelim ve küresel ısınmanın etkisiyle Fırat ve Dicle'nin öneminin daha da artacağını bir kez daha vurguluyoruz.

Sevgili arkadaşlar,

Stratejik öneminin yanı sıra, Dünya genelinde suyu bir meta ve kar amaçlı ticari bir unsur olarak değerlendirmeye yönelik girişimlerin Türkiye'yi de etkileyeceği açıktır. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların, Türkiye'nin içinde bulunduğu mali durumu da kullanarak, baskı yapacağı dikkatlerden kaçırılmamalıdır. Böyle bir ortamda, özelleştirilecek ve üzerine kar eklenecek bir su ücreti, halkın bu temel hakka ulaşmasını güçleştirecektir.

Ülkemizin su kaynakları da hızlı nüfus artışı ve endüstriyel gelişim, artan tarımsal üretim ve kirlilik unsurlarının baskıları altındadır. Bugün çoğu ülkede olduğu gibi Türkiye'de de yaşanan su sorunlarının temelinde yönetim, politika ve yatırım eksiklikleri yatmaktadır.

Yaşanan sorunlar, su kaynaklarının geliştirilmesi, denetimi ve yönetiminde yeni yaklaşımlara gereksinim olduğunu ortaya koymuş, uluslararası ve ulusal düzeyde arayışlar başlamıştır. Burada dikkatlerden kaçırılmaması gereken nokta, yeni politikalar oluşturulurken, suyun temel bir insan hakkı olduğu ve kamusal anlayışla planlamanın yapılması gerekliliğidir. Kuraklık, küresel ısınma ve iklim değişikliği toz dumanı içerisinde, halkın aleyhine olabilecek düzenlemelerden uzak durulmalıdır. "Acil çözümler değil, kamu yararına yönelik akılcı çözümler" üretilmelidir.

Su; enerji, tarım, sağlık ve çevre olmak üzere sosyoekonomik kalkınmanın temel unsuru olmaya devam edecektir. Susuz bir geleceğin olmayacağı göz önünde bulundurularak, gerekli politika değişikliğine gidilmeli ve yeterli kaynak ayrılmalıdır. Burada temel noktalardan birisi de bu sorun sadece ülkeyi yönetenlerin iradesine mi bırakılacak, yoksa toplumun tüm kesimleri, gelecekleri için harekete geçerek, politika belirleyicisi ve uygulayıcılarına, bu alanda kararlı adımlar atması konusunda baskı unsuru mu olacak? Toplumun da suyun sınırlı ve kamusal bir kaynak olduğunu anlaması ve geleceğine sahip çıkması gerekir.

Bu alanda, Türkiye'nin ekonomik sorunları gerekçe gösterilerek gündeme getirilecek özelleştirme uygulamalarına geçit verilmemelidir. Su ve halkın geleceği, serbest piyasa ekonomisinin insafına ve uluslararası tekellerin kar hırsına terk edilemez.

Sevgili arkadaşlar,

TMMOB, suya erişimin bir insan hakkı olduğunun unutulmadığı, suyun korunduğu, geliştirildiği ve insanlık için kullanıldığı bir dünyada insanların bir arada, kardeşçe ve özgürce yaşamalarını istemektedir. Bu kongremizin de buna hizmet etmesini dileriz.

Katılımınızla bize güç verdiniz, cesaret verdiniz. Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

IRAK İŞGALİ BEŞİNCİ YILI KADIKÖY MİTINGİ İSTANBUL - 15 MART 2008

“Merhaba işgal ve savaş karşıtları,

Merhaba mücadele arkadaşlarım,

Merhaba emek ve meslek örgütlerinin, partilerin, platformların, inisiyatiflerin temsilcileri, üyeleri

Hepiniz bu alana hoş geldiniz, hepimiz bu alana hoş geldik,

Bugün burada dünya çapında bir hareketin, küresel savaş karşıtı mücadelenin bir parçası olarak bulunuyoruz. Bugün burada, kızgınlığımızı, öfkemizi haykırmak için bir aradayız. Bugün tüm dünyada on binlerce savaş karşıtı öfkeli, bugün ve bu hafta tüm dünyada on binlerce savaş karşıtı sokaklarda,

Öfkeliyiz çünkü tam 5 yıl önce bu hafta ABD emperyalizmi ve ortakları Irak’ı istila etti.

Sevgili arkadaşlar,

5 yıl önce ne dediysek bugün teker teker doğrulanıyor.

İşgalin Irak üzerinde yarattığı etki kelimenin tam anlamıyla korkunç. Irak halkı beş yıldır kanlı bir korku filmi bizzat yaşıyor. Irak halkı beş yıldır öldürülüyor. Araştırmalar bir milyondan fazla Iraklımın öldürüldüğünü söylüyor. ABD emperyalizmi Irak’ta çoğu çocuk bir milyondan fazla insanı öldürdü. Çoğu kadın, çoğu yaşlı ve hepsi yoksul bir milyondan fazla insan!

Bu yüzden tek bir gün bile işgal karşıtı, savaş karşıtı mücadeleyi örgütlemeye ara vermiyoruz. İşte bu yüzden işledikleri savaş ve insanlık suçlarının hesabını sorana kadar, ABD Irak’tan defolana kadar mücadele etmeye tek bir saniye bile ara vermeyeceğiz!

Biz 5 yıl önce de söylüyorduk, bugün tüm dünyayla birlikte bir kez daha haykırıyoruz! ABD Irak’ta ne teröre karşı mücadele ediyor ne de demokrasi ve özgürlükler için. ABD Irak’ı petrol için işgal etti. Şirket karları için işgal etti. Enerji kaynaklarını denetlemek için savaşıyor, dünya hegemonyası için savaşıyor. ABD beş yıldır Irak’ta insanlığın bildiği tüm insanlık ve savaş suçlarını işledi ve işlemeye devam ediyor.

Sevgili arkadaşlar,

Ne yazık ki AKP hükümeti, bu beş yıllık işgale utanç verici bir biçimde ortaklık ediyor. AKP Adana’yı, Adana’daki İncirlik Üssü’nü yıllardır ABD’nin hizmetine sunmuş durumda.

İncirlik Üssü Irak işgalinde ABD’nin kullandığı en büyük lojistik merkez durumunda. Irak’ı yakıp yıkan bombaları atan uçaklar da, Iraklıları öldüren askerlerde İncirlik Üssü’nü kullanıyor. Kısacası, İncirlik Üssü, işgalin merkezlerinden birisi.

Bugünlerde ilginç bir gelişme yaşanıyor. İncirlik Üssü 7 haftalığına kapatıldı. Tadilat varmış! Bütün bildiğimiz bu: İncirlik Üssü onarılıyor.

İnsanın aklına ister istemez şüphe doluyor. ABD İncirliği yeni planları için, yeni istila adımları için mi şekillendiriyor? ABD neredeyse iki yıldır İran’ı tehdit ediyor. İran’ın nükleer

enerji konusunda attığı adımları, dünyanın en büyük tehlikesi olarak adlandırıyor. Hepimiz biliyoruz ki ilk fırsatını bulduğunda ABD İran'a saldıracak. Ve yine hepimiz biliyoruz ki böyle bir saldırıda İncirlik Üssü başrolde olacak.

Bu yüzden diyoruz ki, madem 7 haftalığına kapattınız. İncirlik üssü'nü ebediyen kapatın! Madem 7 haftalığına kapattınız, İncirlik üssü bir kez daha açılmasın, Irak'ta işlenen cina-yetlere daha fazla ortak olmasın.

ABD'nin Irak'tan sonra İran'a da saldırmasını engellemek için bir kez daha hep birlikte vurgulayalım: İncirlik Üssü Kapatılsın!

Sevgili Arkadaşlar,

Önümüzdeki hafta ilginç bir gelişme daha olacak. Afganistan ve Irak işgallerinin mimarı, emperyalizmin Bush'tan sonraki en önemli sözcüsü ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney Türkiye'ye gelecek.

Uluslararası analizciler, Cheney'in iki amacı olduğunu söylüyor: Birincisi ABD'nin Afganistan işgalinde Türkiye'nin aktif savaşın içinde yer almasını isteyecek. İkincisi de: ABD'nin füze savunma sistemi içine Türkiye'nin de dahil edilmesi.

Biz Cheney'e buradan sesleniyoruz. Gelme istemiyoruz!

Buradan hükümete de sesleniyoruz: İşgalcileri ağırlamaktan, her hafta bir işgalciyle el sıkışmaktan vazgeçin. İşgalcilere özenmeyin. İşgalcilerle işbirliği yapmayın!

Sevgili mücadele arkadaşlarım,

ABD'nin 11 Eylül sonrası uygulamaya geçtiği "Medeniyetler Çatışması" politikası, tüm dünyada özgürlüklerin kısıtlanması, demokratik hakların güvenlik gerekçesiyle sınırlandırılması getirmeden sadece. Irak işgali, işgal etmeye, bombalamaya, yakıp yıkmaya hevesli herkes için tetikleyici işlevini gördü.

İsrail, son iki haftadır Filistin'i bombalıyor yine. ABD'nin "Yeni bir Amerikan Yüzyılı" programı, İsrail'e her zamankinden daha pervasızca Lübnan ve Filistin haklarına saldırma cüreti kazandırıyor.

Ne yazık ki Türkiye'de de "Küçük Amerika" olmaya özenen politikacılar eksik olmuyor. Geçtiğimiz haftalarda yapılan kara hareketi desteğini ABD istihbaratından alan, ABD'nin Irak işgalinin bir parçası olmaya özen gösteren bir müdahaleydi.

Biz, Kuzey Irak'a hava operasyonlarının derhal durdurulmasını talep ediyoruz. Ve bir kez daha ama bir kez daha, halklar arasındaki kardeşliği dinamitleyen, kara hareketi gibi adımların bir daha asla atılmamasını istiyoruz.

Kürt sorununun bir tek çözümü var! Harekât, operasyon ve ölüm bu çözümün parçası değil, olamaz. Çözüm diyalogdan, çözüm barışçıl adımların atılmasından, çözüm küçük ABD olmaya özenmemekten geçiyor.

Çözüm demokrasinin sınırlarının genişletilmesinden geçiyor. Çözüm, savaşa değil, sağlığa, eğitime, halka yatırım yapmaktan geçiyor. Bu yüzden hep birlikte, harekât gerçekleştiğinden beri vurguladığımız sözümüzü bir kez daha vurguluyoruz: Ölüm değil Çözüm istiyoruz.

Sevgili Arkadaşlar,

ABD'nin Afganistan ve Irak işgalleri, İsrail'in Lübnan'ı ve Filistin'i bombalaması, Türkiye'nin Kuzey Irak'a harekât ya da operasyonlar yapması, küresel güvensizlik politikalarıdır.

Irak işgalinin beş yıllık maliyetinin milyarlarca dolar olduğunu biliyoruz. Bu kaynaklar dünyadaki açlığın, sağlık hizmetlerindeki, eğitim alanındaki eksikliklerin giderilmesine harcansaydı, eşitlik ve adalet için kullanılsaydı dünya çok daha güvenli bir yer olurdu.

Bizler, tüm dünyadaki, işgal ve savaş karşıtları beş yıldır mücadele ediyoruz. Beş yıldır “İşgale ve Savaşa hayır!” diyoruz. Beş yıldır, “ABD Irak'tan defol!” diyoruz. ABD'yi durdurmak zorundayız! İsrail ve Türkiye'nin sınırları geçip harekâtlar yapmasına karşı sesimizi yükseltmeliyiz! İşgale maruz kalan halkların bu dayanışmaya ihtiyacı var. Halklar arasında kardeşliğin korunması için bu sesin, “Barışın ve dayanışmanın sesi”nin çok daha güçlü bir biçimde haykırılmasına ihtiyaç var.

Evet, sevgili arkadaşlar,

Biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkündür. Başka bir Türkiye mümkündür. Başka bir dünya mümkündür.

Şimdi dünya halkları ile birlikte ABD Emperyalizmine ve işbirlikçilerine karşı durma zamanıdır. Şimdi kapitalist küreselleşmenin saldırılarına karşı direnme zamanıdır. Şimdi küresel saldırıya karşı küresel direniş zamanıdır. Şimdi savaşız, ölümsüz, sömürsüz başka bir dünya için ayağa kalkma zamanıdır.

Şimdi haykırma zamanıdır: Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya hep Beraber, Ya Hiç Birimiz”

MİMARLAR ODASI 3. İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ BULUŞMASI

ANKARA- 24 MART 2008

“Mimarlar Odamızın Sevgili Yöneticileri

Sevgili arkadaşlar

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Bugün burada aranızda olmaktan bir büyük onur duyduğumu öncelikle ifade ediyorum.

Bilindiği üzere TMMOB İşyeri Temsilcileri Kurulu ve İşyeri Temsilciliği Yönetmeliği 17-18 Mayıs 1974 tarihinde yapılan TMMOB 19.Genel Kurul kararı ile kabul edilmiştir. TMMOB 37.Olağan Genel Kurulu'nda yapılan görüşmeler sonrası TMMOB Yönetim Kurulu'na yetki verilmiş ve bu yetki doğrultusunda Yönetim Kurulu'nun 26 Ekim 2002 tarih ve 98 sayılı kararıyla yürürlüğe girmiştir. TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'nda da birtakım değişiklikler yapılmıştır.

Bu yönetmeliğimizde,

Madde 1 - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, Ana Yönetmeliği ve Yönetmelikleri gereğince, mühendis ve mimarların işyerinde örgütlülüğünün geliştirilmesi, meslek ve ülke sorunlarının ayrılmaz bir bütünlüğü içinde ülke çıkarlarının, mühendis ve mimarların demokratik ve toplumsal hak ve sorumluluklarının takibi, işyerindeki üretim sürecinin mesleğin ve çağdaş bilimin gereklerine uygunluğunun denetimi, mühendis ve mimarların özlük haklarının, grevli, toplu sözleşmeli sendikalar haklarının savunulması ve elde edilmesi ve diğer çalışanlarla dayanışmanın sağlanması amacıyla, TMMOB'nin işyerleri ile ilişkisini sağlamak üzere; İşyeri Temsilcileri Kurulu ve İşyeri Temsilcilikleri kurulur.

Madde 14 - TMMOB İşyeri Temsilcileri Kurulu ve İşyeri Temsilciliğinin görevleri şunlardır:

a) Kurulduğu işyerindeki üretim sürecinin ülke çıkarları ve çağdaş bilimin gereklerine uygunluğunu, işyeri ve işyerinin faaliyette bulunduğu iş kolundaki mesleki sorunları incelemek, değerlendirmek, çözüm önerileri geliştirmek ve bunları TMMOB İl/İlçe Koordinasyon Kurulu'na ve TMMOB'ne aktararak ortak bilinç ve tavır geliştirilmesini sağlamak amacıyla ortak çalışma yapmak.

b) Katılımcı demokratik kanalların araştırılarak yaşama geçirilmesi için her türlü çabayı göstermek,

c) İşyerindeki mühendis ve mimarların ortak demokratik, ekonomik ve mesleki istemlerini belirlemek ve bu yönde çalışmalar yapmak, çalışanların tümünün katıldığı ortak platformlar oluşturmak.

d) İşyerindeki sendikalar ve diğer demokratik kitle ve meslek örgütü temsilcileriyle ilişki kurmak, mühendis ve mimarların sendikalar örgütlülüğünü sağlamak ve üyelerinin özlük haklarını korumak amacıyla çalışmalar yürütmek, TMMOB'nin görüş ve kararlarını o işyerindeki mühendis ve mimarlara iletmek,

e) Gerektiğinde işyeri yetkilileri ile orada çalışan mühendis ve mimarlar adına ilişki kurmak,

f) TMMOB il / İlçe Koordinasyon Kurulu Sekreteri ya da TMMOB Yönetim Kurulu tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

denilmektedir. Bu yürütmekte olduğunuz çalışma da daha etkin daha demokratik ve daha işlevsel bir örgütlülük için, belki de bu yönetmeliğimizin zenginleştirilmesine yönelik bir amaca hizmet edeceğine ben inanıyorum.

Evet aslında bu gün daha etkin, daha demokratik, daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü tartışması için bir aradayız. Evet, hepimiz bu gün, ülkenin bu gününde, her zamankinden daha fazla buna ihtiyacımız olduğunun bilincindeyiz.

...

Sevgili arkadaşlar,

İşyerlerinden başlayan şubelere uzanan, oradan odalara ve TMMOB'ye varan bir örgütlülükle TMMOB, bu ülkede yaşananlara karşı; karanlığa karşı aydınlığı savunacaktır. Baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi savunacaktır. Irkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı savunacaktır. Bu ülkede adaleti ve eşitliği savunacaktır. Şimdi tam da, bağımsız, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye için mücadele etme zamanıdır diyoruz. Şimdi tam da gericiliğe, neo liberalizme ve darbeciliğe karşı mücadele etme zamanıdır. Şimdi tam da geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkma zamanıdır diyoruz.

Diliyorum bu çalışmamızın sonuçları örgütümüzü büyüten, geliştiren bir amaca hizmet eder.

Hepinize saygılar sunuyorum.

**ULUSLARARASI BOYA VE YARDIMCI MADDELER SANAYİ KONGRESİ
VE FUARI
İSTANBUL-10 NİSAN 2008**

...

Değerli Katılımcılar

Kimya sanayi içerisinde BOYA SANAYİ, ülkemizin önemli sanayi kollarından birini oluşturmaktadır. Boya sanayi denilince genel olarak boyar maddeler, yağlıboya ve vernik akla gelmektedir.

Önemli bir sanayi sektörü olan BOYA SANAYİ, ülke ekonomisine tartışmasız bir katkı sağlamaktadır. Ama bunun yanında çevre sorunlarına da neden olmaktadır. Boya sanayinin neden olduğu çevre kirliliklerini hava, su, toprak ve gürültü olarak sıralayabiliriz. Bu kirlilikler çevre ve insan sağlığına önemli olumsuz etkilerde bulunmaktadır. Boya sektörünün üretim kayıplarını azaltması, üretim kalitesini yükseltmesi, çevre sağlığını koruması ve yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi için çevre ile ilgili gerekli önlemler alması, herkesin yararındır.

Çevre kirliliği, hem ulusal hem de uluslararası alanda günümüzün ve önümüzdeki yılların önemli sorunlarından biri olarak hep gündemde kalacaktır.

Endüstriyel kirlenmeleri önlemede geliştirilen stratejilerin yanında endüstriyel kuruluşlar da kendi açılardan etkili önlemler alabilirler.

Bugün uygulamada, diğer endüstri kuruluşlarında olduğu gibi, boya sanayinde de işyeri açma çalışma ruhsatı, emisyon izni ve deşarj izni gibi konularda bazı sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca, yine az da olsa birçok boya sanayi kuruluşunun çevre ile ilgili yasal düzenlemelerden, örneğin Çevre Kanunu'na dayanılarak çıkartılan yönetmeliklerin tümünden veya bazılarında halen haberleri olmamış veya yeni olmaktadır. Böyle olunca da bu kuruluşlar ile yetkili kurumlar arasında sorunlar yaşanmakta ya da idari nitelikli yüksek para cezaları ile karşılaşılmaktadır.

Bu nedenle çevre açısından boya sanayini ilgilendiren mevzuatın da bu kongrede ayrıntılı olarak ele alınmasında yarar vardır.

Boya sanayinin çevre sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve gerekli yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından başta üyelerimiz olmak üzere bu sektörde yer alanların, bu mevzuatların takipçisi ve uygulayıcısı olmaları gerekmektedir.

Konuşmamın burasında boya sanayimiz ve tabii ki kimya sanayimiz için yakın gelecekteki bir tehlikeye değinmek istiyorum.

Kimyasallara ilişkin mevcut birçok mevzuatı tek bir çatı altında toplayan ve 1 tonun üzerindeki kimyasal maddelerin Avrupa Birliği'ne (AB) girişi için tescil şartı getiren REACH için geri sayım başladı.

AB sınırlarından içeri giren her türlü kimyasal maddeyi denetim altına almayı amaçlayan REACH'in ön kayıt döneminin başlamasına 3 aydan kısa bir süre kaldı ancak sanayicilerimizde özellikle AB ülkelerine ihracat yapanlarda bir hareket yok.

18 Aralık 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen ve 1 Haziran 2007'de yürürlüğe girmiş bulunan REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) (Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi ve İzni) Tüzüğü AB Resmi Gazetesinin 30 Aralık 2006 tarih ve L396 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kimya sektörümüz, ihracatının önemli bir bölümünü Avrupa Birliği ülkelerine yapıyor. 2007 yılında AB'ye yapılan ihracat 3 milyar 730 milyon dolara ulaştı. REACH'in etki alanı ana kimya sanayi ile de sınırlı değil. Kimyasal madde içeren bir ürün ihraç ediyorsanız ve miktarı yılda 1 tonu aşıyorsa, bu kimyasal maddenin de kayıt altına alınması gerekiyor. REACH, kimya, demir-çelik, maden, metal, alaşımlar, otomotiv, kırtasiye gibi pek çok sektörü etkileyecek gibi görünüyor.

Uzun ve zorlu bir süreci beraberinde getiren REACH'in ilk uygulaması 1 Haziran – 1 Aralık 2008 tarihleri arasındaki ön kayıt süreci. AB'ye ihracat yapan firmalarımızın hem ihracatlarının kesintiye uğramaması hem de sonraki aşamalarda zaman kazanmaları açısından ön kayıtlarını yaptırmaları büyük önem taşıyor.

Komisyon'un ve diğer birçok ilgili kurumun tahminlerine göre, kimya endüstrisinin bu konuda 11 yıl boyunca yapacağı doğrudan giderler, 2,3 milyar ile 4 milyar avro arasında değişebilecek. Bu şu demek: Bu işin Avrupa kimya endüstrisine yıllık maliyeti, toplam yıllık satışların ancak on binde 4-6'sı kadar olacak.

Kimya politikasında yapılacak reformun, ekonomik gerekçeler yanında insan sağlığını ve çevreyi korumasını güvence altına almak için, REACH'in şunları sağlaması gerekiyor:

- “En zararlı kimyasal madde” kategorisine girdiği saptanan maddeler aşama aşama kaldırılmalı ve yerine daha güvenli uygun alternatifler geçirilmelidir.
- Binlerce kimyasal maddenin içerdiği zehir konusundaki bilgisizlik sona ermelidir. Bu amaçla, tehlikeli kimyasal maddeleri ve daha güvenli muhtemel alternatifleri saptamak üzere, bütün kimyasal maddeler için yeterli temel güvenlik bilgisi bulunmalıdır.
- Bütün kimyasal madde imalatçıları ve kullanıcıları için öngörülen “Özen Yükümlülüğü”, onları, ürünlerinin güvenliğinden sorumlu tutmaktadır. REACH, yılda bir tondan az üretilen veya ithal edilen 70.000 kimyasal maddeye uygulanmayacaktır. Tüzükte özen yükümlülüğü konusunda hüküm bulunması, bu maddeler için temel bir güvenlik ağı sağlayacaktır.
- Kamu, kimyasal maddelerin güvenliğiyle ilgili bilgiye erişme olanağı olduğunu bilme hakkına sahiptir. Tüketiciler, kullandıkları ürünlerdeki zararlı kimyasal maddeleri öğrenbilmelidirler.

TMMOB, bu kongre vesilesi ile REACH konusunda üyelerini, ilgili üreticileri ve kamuoyunu uarmayı borç bilir.

Ben bu vesileyle kongreyi düzenleyen arkadaşlarıma, Yürütme Kuruluna, Düzenleme Kuruluna, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, uzmanlara, Kimya Mühendisleri Odamızın Sevgili Yöneticilerine, Oda çalışanlarına, emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Alaeddin Aras

TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi

MMO GENEL KURULU ANKARA-12 NİSAN 2008

“Sevgili Arkadaşlar,

Çift yılların ilk beş ayı TMMOB ortamı açısından bir demokrasi şöleninin gerçekleştiği aylardır. Şubelerimizden başlayıp, Odalarımıza oradan da TMMOB’ye uzanan Genel Kurul süreçlerinin yaşandığı aylar içerisindeyiz.

Genel Kurullarımız, mesleğimizi uygulayarak bilimi ve teknolojiyi halkımızın hizmetine sunmak ve emeğimizin karşılığında insanca bir yaşam düzeyine kavuşmak isteyen biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının, sorunlarımızın üstesinden gelmek için ihtiyaç duyduğumuz umut ve inanç ortamının yaratılmasına, örgütlülüğümüzün gelişmesine ve güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Buna inanıyorum.

Öncelikle görev süreleri tamamlanacak olan Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarıma, TMMOB’nin bir döneminde kişisel birikimlerini örgütümüzün birikimleri ile harmanlayarak, özel yaşamlarından zaman ayırarak yürüttükleri Oda çalışmaları ve örgütümüze verdikleri katkıdan dolayı Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek grubunun üyeleri olan biz mühendis, mimar ve şehir plancıları, sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşayan tüm yurttaşlar gibi önemli sorunlarla karşı karşıyayız. İşsizlik, mesleğimizi uygulamada karşılaştığımız engeller ve bunların sonucu olarak mesleki ve ekonomik haklarımızda gerileme bu sorunların başlarında gelmektedir. Sorunlarımız halkımızın sorunlarından ayrı değildir.

Hepimiz biliyoruz: Ülkemizde özellikle 80’li yıllardan beri kapitalist küreselleşmeye uyum adına uygulanan politikalar, uluslararası sermayenin direktifleriyle yönlendirilmektedir. Kısaca IMF ve Dünya Bankası politikaları olarak adlandırdığımız dışa bağımlı bu politikalar emeğin ve halkın büyük çoğunluğunun aleyhine işlemektedir.

Bu nedenlerle, mesleğimizi uygulayabileceğimiz ortamların yaratılması mücadelesi, yani bağımsızlık, demokrasi, kalkınma ve hakça paylaşma mücadelesi her zaman olduğundan daha fazla önem taşır hale gelmiştir.

Bu nedenler, bu temel ortak gündem maddesi etrafında örgütlülüğümüzü güçlendirmeyi, ortak politikalarımızı belirlemeyi ve ortak mücadeleyi örgütlemeyi ve örgütlenmemizi güçlendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Sevgili arkadaşlar,

Bu ülke insanının TMMOB’ye ihtiyacı vardır sözünden hareketle; “TMMOB’nin odalarına, odaların şubelerine, şubelerin çalışmalara aktif katkı koyacak örgütlü üyelere ihtiyacı vardır” sözü şimdi çok daha anlamlı. Neoliberal politikalara karşı, gericiliğe karşı, darbe özcülerine karşı “Başka bir Türkiye, başka bir yaşam mümkündür” demek ve bunun gereklerini yapmak şimdi çok daha önemli.

Ortalama bir Avrupa ülkesinde 50-60 yılda yaşanabilecek olaylar bizim ülkemizde bir yıla sığabiliyor. Hrant Dink suikastı, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve Anayasa Mahkemesi’nin 367 kararı, askerlerin e-muhtırası, geniş katılımlı cumhuriyet mitingleri, 22 Temmuz erken

genel seçimleri ve tek başına 2. AKP hükümeti, Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı olması, çözülemeyen ve giderek içinde şiddeti arttıran Kürt sorunu, artan milliyetçilik, ABD'nin, Dünya Bankası'nın, IMF'nin ülkemiz üzerinde her geçen gün artan müdahaleleri, yurtdışı askeri operasyonlar, meslek alanlarımız ile ilgili hiç de emekten insandan yaşamdan yana olmayan yeni düzenlemeler, yoksulluğun, işsizliğin giderek artması geçtiğimiz bir yılda yaşadıklarımızdan yalnızca bir kısmı.

Bu yaşananlar ve yaşatılanlar tüm dünyayı bir karabasana sokan kapitalist küreselleşmenin ülkemize yansımalarıdır. Birbirinden farklı olmayan, ABD'ci, IMF'ci siyasi iktidarların; 12 Eylül zihniyetinin uzantısı politikalarının sonucu önümüzdeki dönem de yaşayacaklarımız bunlardan çok farklı olmayacaktır ne yazık ki...

Bir kez daha altını çizerek söylemek gerekiyor: Bu ülkenin dış politikası ABD emperyalizminin talepleri ile şekilleniyor. Ekonomisi kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında IMF ve Dünya Bankası'nın yönlendirmesi altında. Demokrasinin sınırlarını da AB ile ilişkiler ve pazarlıklar belirliyor. Tüm bunlar artık hepimiz tarafından açık olarak biliniyor. Tüm bunların sonucu bağımlılığı arttırıyor, yoksulluğu arttırıyor ve geleceğimize yönelik karanlığı arttırıyor. Geçen dönem böyleydi ve ne yazık ki önümüzdeki dönem de böyle olacak.

Tüm bu hızlı gelişmeler; sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede yaşıyor olmak, bu ülkede bizim gibi meslek örgütlerine de çok daha fazla görev düşmesine, sorumluluklarının artmasına neden oluyor.

TMMOB ve odamız bu dönemde ne yaptı?

Tüm yaşanan olumsuzluklara karşı da, hiç bıkkınlık göstermeden, hiç durmadan, hiç ara vermeden biz kendi bildiğimiz yolda yürüdük. Devraldığımız onurlu yürüyüşü ve dik duruşu bağlı odalarımızın yöneticileri ve örgütlü üyelerimiz ile birlikte sürdürdük.

Katıldığımız, düzenleyicisi ya da çağrıcısı olduğumuz miting ve benzeri alan etkinliklerinde hep "Bağımsız, demokratik ve özgür bir Türkiye" için yükselttik sesimizi. Taksim'in yeniden 1 Mayıs alanı olması; 3 Kasım'da gerçekleştirdiğimiz "Özgür, Demokratik ve Eşitlikçi bir Türkiye" mitingi; SSGSS yasa tarsısına karşı 14 Mart Çalışmama Hakkını kullanma ve 1 Nisan eylemlilikleri, ABD, Dünya Bankası, IMF politikaları ve Irak'ın işgaline karşı yaptığımız kitlesel basın açıklamaları bunlardan yalnızca bazıları. İlkeli işbirliklerle oluşturduğumuz ve emekten ve halktan yana çaba gösteren tüm örgütlerle omuz omuza ve ama asla birbirimize omuz atmadan yan yana durarak Türkiye demokrasi mücadelesinin içinde yer aldık. Tamamında TMMOB'nin kırmızı üzerine sarı yazılı pankartını TMMOB kadroları onurla taşıdı.

Ülkemiz ve meslek alanlarımız üzerine düzenlediğimiz etkinliklerle; insana, yaşama ve geleceğimize olan görevlerimizi yerine getirmeye çalıştık. Çevre Sempozyumu, Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu, AB Süreci Karşısında Emek Sempozyumu, Yerel Yönetimlerde Dönüşüm Sempozyumu, Enerji Sempozyumu, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu, Denizcilik Sorunları Sempozyumu, Jeotermal Kongresi, Afet Sempozyumu, Sanayi Kongresi, İklim Değişimi Sempozyumu, Su Politikaları Kongresi iki yıllık çalışma dönemimizde gerçekleştirildi. Yine Bu dönemde kente yönelik olarak İKK'larımız aracılığı ile Bursa, İstanbul, Ankara, Kocaeli, Eskişehir ve Bodrumda Kent Sempozyumlarını gerçekleştirdik. Sırada Denizli ve Adana Kent Sempozyumları var. Bunlar yalnızca TMMOB'nin düzenleyicisi olduğu etkinliklerdi. Bağlı

odalarımızla birlikte bir yılda 100'ün üzerinde etkinliğe imza attık. Etkinliklerimizin tümü kitap haline getirilerek, kamuoyu, uzmanlar ve siyasi karar vericilere iletildi. Etkinliklerimizin sonuç bildirgeleri TMMOB'nin manifestolarıdır. TMMOB'nin sözü hep emekten ve halktan yana olarak insana, yaşama ve aydınlık geleceğimize yönelik olacaktır.

Sadece bunlarla kalmadık. Oda temsilcilerinden oluşturduğumuz çalışma gruplarımızın çalışmaları ile gerek meslek alanlarımıza yönelik, gerekse ülkede yaşananlara ilişkin olarak bilimsel bilgiyi rehber edinerek oluşturduğumuz yüzlerce görüşü ve basın açıklamasını kamuoyunun bilgisine sunduk. WEB sayfamızı haber sitesi haline getirdik. Kurduğumuz TMMOB Radyo ile görüşlerimizi internet üzerinden sesli olarak üyelerimize ve kamuoyuna anında ilettik.

Hukuksal alanda; Cargill, Kalkınma Ajansları, jeotermal sahaların kullanım haklarının devredilmesi, İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi kararları, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in bazı maddelerinin iptali, Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin "sicil durum belgesi istenmesi" başlıklı maddesini değiştiren yönetmeliğin iptali istemiyle açtığımız davalar hep bizim lehimize sonuçlandı. Yanlış gördüğümüz uygulama ve yönetmeliklere yönelik açtığımız davaların çoğunu kazandık. Çıkarılmaya çalışılan tüm yasalara karşı olumlu olumsuz görüşlerimizi kamuoyuna, siyasi karar vericilere ilettik. Meslek alanlarımız ile ilgili çıkan tüm yönetmelikleri izledik. Çok donanımlı bir hukuk birimimiz var artık.

Sevgili arkadaşlar,

Bu Genel Kurulumuz aracılığı ile buradan herkese ve her yere duyuruyorum:

50 yılı aşan deneyimi ve birikiminin ışığında, yetmişlerden beri yarattığı değerler ve mesleki-demokratik kitle örgütü olmanın sorumluluğuyla hareket eden TMMOB, bağlı odaları, odalarımızın şubeleri ve örgütlü üyeleri ile birlikte,

Önümüzdeki dönemde de meslek ve meslektaş sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını bilerek çalışmalarını yürütecektir. TMMOB, önümüzdeki dönemde de özgür ve demokratik bir Türkiye özlemiyle emekten ve halktan yana mücadelesini sürdürecektir. TMMOB, önümüzdeki dönemde de barıştan, dostluktan, dayanışmadan ve bir arada yaşamadan yana etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır. TMMOB, önümüzdeki dönemde de toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

TMMOB ve bağlı odalarının tüm yöneticileri ve örgütlü üyeleri bu kararlılık içerisinde-
dir.

Hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyor, Genel Kurul çalışmalarımıza başarılar diliyorum."

II. ULUSAL BOR ÇALIŞTAYI ANKARA-17 NİSAN 2008

...

Bor minerallerinin aranması, işletilmesi teknolojisi konularına değinerek zamanınızı almak istemiyorum ancak madenlerimiz ve diğerlerinden farklı olarak bor ile olan yakınlığımızı da dile getirmek zorunda olduğumu düşünüyorum.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin Ana Yönetmeliğinin 3. Maddesi'nde amaçları arasında. "...kamonun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde... ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm etkinlik ve girişimlerde bulunmak." yer almaktadır.

Bor Araştırmaları Enstitüsü Yönetim Kurulu üyeleri arasında ilgili yasa gereği TMMOB tarafından belirlenmiş bir meslektaşımız var. Bu dönem bu görev bana verildi. Üniversitelerimizde, Etimaden, MTA ve BOREN bünyesinde bor ile ilgili çalışmalar yapan üyemiz mühendisler bulunuyor.

Toplumsal sorumluluklarımız, ilkelerimiz ve çalışma anlayışımızın gereği olarak, bor ile ilgili arama, işletme, zenginleştirme, teknolojik araştırma ve geliştirme çalışmaları ile yakından ilgilenilmektedir.

Biliyoruz ki bor rezervlerimiz şimdiki kullanım şekli ve tüketim hızı ile 1000 yıl yetecek düzeydedir. Yine biliyoruz ki bor mineralleri ve kimyasalları, yeni gelişmelerin etkisiyle oluşacak tüketim alışkanlıkları sonunda daha çok gereksinim duyulup, daha çok kullanılabilir ve diğer madenlerde olduğu gibi tükenme riski taşıyorlar. Bu nedenle de, işletilmesinde bilimsel yöntemlerin uygulanması, projeye uygunluk konuları ile kullanım alanlarının araştırılması ve ar-ge çalışmaları TMMOB'nin önemseydiği ve desteklediği konulardır.

TMMOB ülkemizde Bor Araştırma Enstitüsü'nün kurulmasını önemli bir adım olarak değerlendirmiştir. Bu enstitümüzün, üniversiteler, Tübitak, Eti Maden İşletmeleri ve MTA ile ortak çalışmalar yapması ile kısa sürede amaca ulaşılabilceğini düşünüyorum.

28-29 Nisan 2005 tarihlerinde yapılan 1. Ulusal Bor Çalıştayı'nın açılışında Birlik Başkanımız Sayın Mehmet SOĞANCI yaptığı konuşmada; madenlerden ve bor minerallerinden toplumsal yarar gözetilerek maksimum faydanın sağlanabilmesinin koşullarını mühendis yaklaşımı ile TMMOB'nin savunduğu değerler açısından ortaya koymuştu. Konuşmasında bor minerallerinin rezerv ve kalite açısından sahip olduğu özellikler sonucu ortaya çıkan önemlerini dile getirerek, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün kuruluşunu ve BOREN Yönetim Kurulu'nda TMMOB'nin bir üye ile temsil edilmesini önemseyeceğimizi belirtmişti. TMMOB tarafından yetkilendirilen bir üyemiz dışındaki üyelerin de mühendis oluşları ve TMMOB'ye bağlı odalarımıza kayıtlı üyeler olmaları da bizleri gururlandırıyor.

Başlangıçta, bor ve bor ürünleri ile ilgili araştırmalar ve uygulamalar daha çok jeofizik, jeoloji, kimya, maden ve metalurji mühendislerimizin ilgi alanında idi. Bugün ve bundan sonra bu alanın farklı mühendislik alanlarını, fizik, elektrik, endüstri, makine, ziraat gibi ve tıp doktorları, veterinerler vb. meslek disiplinlerini de ilgilendirdiğine tanık olacağız. Araştırma ve uygulamalarda görev alan mühendis meslektaşlarımızla ve diğer melek mensupları ile bir arada olmaktan da ayrıca mutluluk duyuyorum.

Değerli delegeler, TMMOB bor mineralleri ve bor içeren sanayi ürünlerine yönelik araştırmaları önemsiyor, BOREN'de temsil edilen kurum ve kuruluşların da önemsedğini düşünüyor. Boren çalışmalarını ilgili meslek odalarımız ve komisyonlarımız aracılığı ile yakından izliyoruz. Araştırmalarla edinilen bilgilerin, araştırma sonuçlarının kısa dönemde faydaya dönüşmesi isteğimiz ama bunun zorluklarını da biliyoruz. BOREN Kuruluş Kanunu ile iç hukuk düzenlemelerinin amaca ulaşmada önemli araçlar olduğunu, herhangi bir özrün arkasına saklanmadan yürürlüğünü gerekli görüyoruz, uygulamada karşılaşılan sorunların yeni düzenlemelerle çözümlenebileceğine inanıyoruz.

Araştırma ve geliştirme çalışmaları yeni ve daha iyi, en iyi olanı belirlemek için yapılan çalışmalardır. Araştırma ve geliştirme çalışmalarının yapılması; uygun çalışma ortamlarını, araştırma araçlarını ve yeterli sayıda uygun personelin geçim ve gelecek endişesi taşımadan çalıştırılmalarını zorunlu kılmaktadır. Bunun için de yeterli mali kaynak yaratılmak zorundadır.

Boren faaliyetleri incelendiğinde, hiç de küçümsenmeyecek çalışmaların yapıldığı görüyoruz. Bu çalışmalar hakkında Boren Başkanı ve Etimaden İşletmeleri Genel Müdürü bilgi verdiler. Bu çalışmalarda tanımlanan görevlerin bir bölümünü, "Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile gerçek ve tüzel kişilerin bor ve ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni bor ürünlerinin üretimi ve geliştirilmesi hakkında araştırma isteklerini değerlendirmek, Ar-Ge sonuçlarını piyasaya sunmak, bu konularda araştırma yapan gerçek ve tüzel kişileri finansman, personel ve teçhizat ile desteklemek" oluşturmaktadır.

BOREN bir araştırma kurumu, kuruluşu olarak; görevleri arasında belirtilen "...amacıyla temel ve uygulamalı araştırma yapmak, yaptırmak, yapmayı özendirmek, değişik alanlarda kullanıcıların araştırmaları için gerekli bilimsel ortamı ve alt yapıyı sağlamak, bunun için laboratuvarlar kurmak, laboratuvarların kurulmasına destek vermek, mevcut ve/veya kurulacak laboratuvarları teçhizat ile desteklemek" bölümüyle ilgili kısa sürede önlemler almak, çalışmalar başlatmak zorundadır.

Bu amaçla;

- BOREN bir araştırma kuruluşu için gerekli; laboratuvarı olan, pilot çalışmaya uygun mekana kavuşmalıdır,
- Araştırma ve Geliştirme Koordinatörlüğü ile Endüstriyel İlişkiler Koordinatörlüğü tanımlanmış görevleri yapmak üzere teçhiz edilmeli, yetkilendirilmelidir.
- BOREN Kuruluş Kanunu'nda belirlenen kadro ve unvanlar yeniden gözden geçirilerek; yeterli sayıda uygun personelin daimi kadrolarda istihdamı sağlanmalıdır.
- BOREN'de görev yapan tüm personel için mesleki gelişimin her türlü aracı harekete geçirilmeli, lisans sonrası eğitim ile yaşam boyu ve mesleki sürekli eğitim araçlarından yararlanılmalıdır.

Ülkemizde, bilinen bor minerallerinin işletilmesi ve pazarlanması sorumluluğu yasa ile ETİMADEN'e verilmiştir. Bu yasal düzenlemenin, kaynağın işletilmesi ve değerlendirmesi sürecinde yarattığı faydayı biliyoruz. Bir başka gerçeklik de madenlerden elde edilecek ekonomik yarar ve toplumsal faydanın sürekliliğinin, Etimaden'in kurumsal sorumluluğunun yerine getirilmesi sırasında yeterli sayıda nitelikli personel istihdamı ile bilim ve teknolojinin gereklerinin yerine getirilmesiyle ilişkili olduğudur.

Çağdaş yönetim ilkelerinin işlemediği, bilgi, beceri ve deneyimin yok sayıldığı, etik değerlerin göz ardı edildiği dönemler, ayrımcılığın ve kayırmacılığın yaşanması halleri bugün ve daha fazla gelecekte de yeni sorunları yaratacaktır.

Etimaden Genel Müdürlüğü'nden hukuki yapısı, yetmiş yılda oluşan örgüt kültürünün yarattığı kurumsal niteliği ile meslektaşlarımıza ekonomik, sosyal ve kültürel gelişim için fırsat ve ortam yaratmasını bekliyoruz. Mesleki gelişimin araçlarının harekete geçirilmesi kurumsal kapasitenin iyi kullanılmasının aracı olacaktır.

TMMOB ve bağlı odalarımız, üyemiz mühendis ve mimarların mesleki ve toplumsal sorumluluklarını yerine getirirken gereksinim duydukları maddi ve manevi desteği vermeye hazırdır ve vermektedir.

2. Bor Çalıştayı'nın yeni araştırmalara ve toplumsal fayda yaratacak uygulamalara kaynak oluşturacağını düşünüyorum. Ve bu çalıştayların düzenli olarak yapılmasında yarar görüyorum. Bundan sonra düzenlenecek bor çalıştaylarının TMMOB Maden Mühendisleri Odamız tarafından uluslararası düzeyde yapılan BOR SEMPOZYUM'larına alternatif olarak algılanmayacağına da inanmak istiyorum. Böyle bir niyet gelecekte bor çalıştaylarının amacından uzaklaşması tehlikesi ile karşı karşıya kalmasına neden olacaktır.

Değerli katılımcılar, saygıdeğer meslektaşlarım TMMOB ve Odalarımız diğer madenlerle birlikte bor minerallerinin işletilmesi, zenginleştirilmesi, endüstride kullanımı ile ülke ve toplum yararına pazarlanması sürecinde kurumsal bilgi, deneyimlerini toplumun hizmetine sunmada kararlıdır.

Değerli bilim insanları, araştırmacılar ve endüstriyel uygulamacılar, doğal kaynaklarımıza, bor minerallerine sahip çıkışınız, onlardan maksimum faydayı sağlarken gelecek nesillerin ihtiyaçlarını da gözetmedeki duyarlılıklarınız nedeniyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

İlker Ertem
TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi

TMMOB DENİZLİ KENT SEMPOZYUMU DENİZLİ-02 MAYIS 2008

...

Değerli katılımcılar,

Kentleri salt fiziki ortamlar olarak gören yakın dönemdeki yaklaşımların; politika, planlama ve yatırımları, ağırlıklı olarak yatırımlar üzerinden parasal ve siyasal kazanç elde etme çabaları birçok kentimizde farklı düzeylerde kendini göstermektedir. Bu olumsuz tablo karşısında az da olsa bazı kentlerde toplumun geniş kesimlerinin beklentilerine, toplumsal yaşama, sanata, kültüre, bilime ve toplumsal dayanışmaya önem veren bunları yönetim anlayışının merkezine alan bütün kişi ve kurumlara her türlü katkı ve desteğimizi sunmak görevimizdir. Ancak eksiklikleri tespit etmek ve daha ileri adımlar atmak için düşünce sınırlarımızı zorlamak, perspektifimizi olumsuz örneklerden arındırmak ve toplumsal gelişmenin önünü açacak proje ve uygulamaları önermek, araştırmak ve somutlaştırmak durumundayız.

TMMOB, kent sorunlarına ilişkin olarak özellikle son yirmi yıldır yerel yönetimler, kamu kaynaklarının dağılımı, afetler, çevre, altyapı, ulaşım, konut, turizm, kentsel koruma ve kentsel dönüşüm temalarında sorun tespitlerini ve çözüm önerilerini kamuoyuna sunmaktadır.

Kamuoyunun dikkatine sunduğumuz önerilerimiz kimi zaman gündemi oluşturmuş, kimi zamansa dönemin siyasetçilerince görmezlikten gelinmiştir. Siyasal alan, bu önerileri çoğunlukla özünden ve amacından uzaklaştırıp farklı bir kurguda değerlendirmektedir.

Burada TMMOB'nin kente ve yerel yönetimlere dair tespitlerini özetle sizlerle paylaşmak isterim.

Türkiye'de, yıllardır sürdürülen plansızlık ve denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, kaçak yapılaşma ve imar affı gibi süreçlerle de beslendiğinden sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler oluşturulamamıştır. Plansızlığın ve denetimsizliğin ağır sonuçları, özellikle 1999 Doğu Marmara depremlerinin yol açtığı felaketler ve yakın zamanlarda yaşanan sel, heyelan, bina çökme örnekleri ile de gözler önüne serilmiştir.

Rantın, yağmanın kıskacına sokulan kentlerimizin doğal ve kültürel değerleri, ormanları, yeşil alanları, sahilleri yok edilmekte, kamu arazileri elden çıkarılmakta, çevresel kirlilik ülkemizi bir ekolojik felaketin eşiğine getirmektedir.

Bilimi, planlamayı ve kamusal denetimi dışlayan, planlı bir ekonomi yerine ranta ve spekülasyona dayalı bir ekonomiyi egemen kılan bu model; bir çaresizliğin ve yetersizliğin sonucu değil, siyasal iktidarların tercihi olmuştur. Bu tercihin yanlışlığı ve korkunç sonuçları açıkça ortaya çıktığı halde gereken ders alınmamış, sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir yerleşim alanlarının oluşturulması için gerekli politika ve uygulamalar gündeme getirilmemiştir.

Demokrasinin evrensel değerlerinin ayaklar altına alındığı, planlamanın ve kamusal denetimin devre dışı bırakıldığı böylesi bir süreçte; merkezi yönetimler gibi yerel yönetimler de rant paylaşımının odakları haline getirilmiştir. Yerelleşme adı altında sürdürülen yağma hızlandırılmıştır. Türkiye'de yerel yönetim alanında, özellikle 1980'den bu yana hareketli bir süreç yaşanmaktadır.

Yerel yönetimlerde yaşanan bu hareketliliğin, kentsel kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kentlerin imar, planlama, altyapı, ulaşım, çöp, su-atıksu gibi hizmetlerindeki yolsuzlukların artması, rant ve rüşvetin yaygınlaşması gibi niteliklere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Merkezi vesayet altında, çıkar tezgahı gibi çalışan bir yerel yönetim dünyası oluşturulmuştur. Özelleştirme, yerelleşme ve ticarileşme böylesi bir dünyanın önemli ayaklarını oluşturmaktadır.

Bugün yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel olarak sağlıklı, yaşam açısından güvensizliğinin ardında; sosyal, kültürel yapının yozlaşması, gelir dağılımında ortaya çıkan uçurumlar, yoksulluk, yasadışı kazanç alanlarının egemenliği vardır. Pazarlanacak bir meta olarak görülen kentlerimiz, paranın simgelediği mekanlar haline gelmiş, sermaye egemen anlayışlı bir yaşamın belleği olmuştur.

Ülkesel ölçekte yerleşmelerin yaşanabilirliğini ortaya koyacak olan bölge, çevre düzeni, nazım imar ve uygulama planı gibi planlar, o mekânın sosyal, ekonomik ve peyzaj değerleriyle kalkınmasına hizmet etmek durumunda iken; bugün bölge planlarından başlayarak, mekânın fiziksel organizasyonunu kalkınmaya dayanan bir açılımla ele alınması beklenen planlar, arsa ve arazi spekülasyonlarını körüklemekten öteye gitmemiştir.

Günümüzde kentsel dönüşüm ile konut üretimi amacından farklı biçimde, inşaat sektörü üzerinden ekonomiyi canlandırmaya yönelik bir siyaset olarak sunulmaktadır. Üzerinde çokça oynanan, sürekli değiştirilen ve temel hedefi sermaye gruplarına rant aktarmak olan "kentleşme, planlama, imar, yapı ve afet yasaları" çalışmaları bu amaçlarından mutlaka uzaklaştırılmalıdır. Bu konular tam bir bütünsellik içinde ve tutarlı bir yasal düzenlemeler perspektifinde yapılmalıdır.

...

BİTKİSEL YEMEKLİK YAĞLAR SEMPOZYUMU

ADANA - 08 MAYIS 2008

...

Değerli Katılımcılar,

Sayılan tüm işlevleri dikkate alındığında, pek çok otorite ve araştırmacı tarafından özet olarak vurgulandığı gibi, yağların canlı yaşamındaki işlevinin, “Yağ tüketimi olmaksızın, insan yaşamı mümkün değildir.” şeklinde belirtilmesi, hiç de iddialı bir görüş olmamaktadır.

Yazılı ve görsel basımızda bugünlerde yoğun bir biçimde yer alan ve bizce bazen etik olmayan bir biçimde de dile getirilen margarinler zararlı mı faydalı mı tartışmalarına bu etkinlikte ışık tutulacağına da inanıyorum.

Değerli katılımcılar,

Sıklıkla dile getirdiğimiz gibi sıkıntılı ve sancılı bir ülkede yaşıyoruz. Bu sıkıntı ve sancının yakıcı bir örneğini geçen günlerde gıda alanlarında yaşadık. Daha somutlarsak özellikle pirinç ve ayçiçeği yağı konusu yazılı ve görsel basının gündeminden inmedi. Sadece fiyat artışı ve malların yokluğu şeklinde ve karaborsacıların marifeti gibi yansıtılmaya çalışılan konunun altında yatan gerçekleri, konumuz gereği bitkisel yemeklik yağlar tarafını bu etkinliğimizde dile getireceğiz. Dünyada gıda maddesi fiyatlarında son bir yıldır yaşanan fiyat artışları tekrar gözümüzü tarım ve gıdaya çevirmemize sebep oldu. Kamuoyunu gündemine gelen bu konuda ilk olarak bir ikiyüzlülüğe dikkati çekerek sözlerime başlamak istiyorum. Her şeyin piyasanın sihirli elleri ile çözüleceğini dile getirenler yaşadığımız bu güncel krizde hemen devlet müdahalesini gündeme getirmişlerdir.

Bir sorun olduğunun bir başka işareti de TBMM zeytin ve zeytinyağı ile diğer bitkisel yağların üretiminde ve ticaretinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 22 Ocak 2008 tarihinde kurulan Meclis Araştırma Komisyonu çalışmalarıdır. Şu ana kadar ne yapıldığı konusunda kamuoyuna yansıyan bir çalışma duymadık ise de konunun bizde dahil tüm taraflarını dinleyeceklerini umuyoruz. Bir başka umudumuz ise çokça kurulan bu tip Meclis Araştırma Komisyonlarının sonuç raporlarının benzerleri gibi rapor olarak kalmaması bağlayıcı olması.

Son yıllarda dünyamız, çok önemli sosyal ve ekonomik olayların beraberinde krizler yaşıyor. Bunların başında da ABD kaynaklı finans piyasalarını alt-üst eden “mortgage krizi” gelmektedir. Krizin başlamasıyla birlikte tüm dünyada, “hedge fonları” dediğimiz büyük yatırım fonları, finans piyasalarından, emtia piyasalarına kaymışlar, burada da tarım ürünleri emtia piyasalarına el atmışlardır. Büyük miktarlarda tarım ürünleri alımı gerçekleştirerek, spekülasyon bir artışa neden olmuşlardır.

Ancak, özellikle dünya nüfusunda yaşanan artış ve artış hızı dikkat çekici bir durumdur. Bu artışa paralel olarak son yıllarda ekonomilerinde ve gelir düzeylerinde sıçrama yaşanan Hindistan, Çin vb. ülkelerin, geleneksel beslenme biçimlerini terk etmesi, gıda ihtiyaçlarının çeşitlenmesi ve tüketimlerinin artması önemli bir unsur olarak kayda geçmektedir.

Bunun yanı sıra “enerji tarımı” olarak da nitelendirebileceğimiz, tarım ürünlerinin çevreci yakıt olarak isimlendirilen biyoyakıt ve biyoethanol üretiminde kullanılması da ana tarımsal ürünlerde artışa neden olmaktadır. Bugün; FAO değerlendirmelerine göre, ekim alanlarının ve üretimlerinin tüm dünyada artmasına rağmen, buğday, mısır, şeker kamışı, ayçiçeği vb. tarımsal ürünlerin, biyoyakıt üretiminde hammadde olarak kullanılmasından dolayı fiyatlar sürekli artmaktadır. Birçok üretici ülke, kendi iç piyasalarını rahatlatmak için bugünlerde, yukarıda saydığımız ürünlerin ihracatlarına kota ve vergi koymak suretiyle ticaretini de zorlaştırmaktadır.

Dünyada küresel ısınma nedeniyle yaşanan iklim değişikliği ve yaşanan kuraklık tarım ürünlerinde rekolte düşüşlerine sebep olmuştur. Petrol fiyatlarındaki artışlar gübre ve nakliye ücretlerinin artması da eklenince gıda fiyatlarında da fiyat artışları yaşanmasına sebep olmuştur. Yağ fiyatları da en fazla artış yaşanan gıda maddelerinden biri olmuştur.

Değerli katılımcılar,

Nüfusumuz artmakta, buna karşılık tarım ve hayvancılık üretimi ya yerinde saymakta ya da gerilemektedir. IMF/Dünya Bankası patentli reform projesi bu sürece ivme kazandırmıştır. Konumuz olanlar açısından soya fasulyesi üretimi dramatik bir şekilde 162 bin tondan 50 bin tonlara gerilemiştir. Ayçiçeği üretimindeki düşüşlerde dramatiktir. Buna karşılık yıllık bitkisel yağ açığı yaklaşık 1 milyon ton ham yağ ya da karşılığı yağlı tohumdur; her yıl yağlı tohum ve ürünleri ithalatı için ödenen bedel 1 milyar doların üstündedir.

Bitkisel yağ açığını kapatmaya çalışan Türkiye, üretici desteğini arttırdı ancak rakamlar beklenenin altında kaldı.

Günümüzde yağ ithalatının 2 milyar dolara çıkacağı söylenirken, yaklaşan küresel bir yağ krizine de dikkat çekmek gerekiyor.

Biyoyakıt hedefleri nedeniyle dış alımını artıran Avrupa Birliği (AB) ülkeleri nedeniyle bitkisel yağ krizi yaşanacağı ve yerli üretimini arttıramayan Türkiye'nin de bu kaostan payını alacağı bizce çok ta yanlış öngörüler değil. İthalat yapacak yağ ülkesi bulamaya-bileceğimiz gibi, bulduğumuz yağa da giderek yükselen bir fiyat ödeyeceğiz.

Dünya bitkisel yağ üretiminin, talebin gerisinde kaldığının açık olduğu günümüzde, Avrupa başta olmak üzere dünya ülkelerinin bitkisel yağ krizine koştuğu söylenebilir. Yemeklik yağ ihtiyacını karşılayamayan Türkiye'nin biyoyakıt ihtiyacını da ithalatla karşılamak durumunda kalacağı ortadadır.

Kanola, soya fasulyesi, ayçiçeği ve aspir... Bunlar beslenme zincirinde önemli bir yer tutan yağ bitkileri. Özellikleri bununla da sınırlı değil. Çünkü ABD ve Avrupa ülkelerinde “geleceğin enerji güvencesi” olarak tanımlanıyorlar. İçerdikleri yağ nedeniyle mazot üretiminde kullanılan bu bitkilerin yakın gelecekte tükenmesi beklenen fosil yakıtların yerini alması bekleniyor. Gelişmiş ülkeler son birkaç yıldır tükettikleri yakıtta biyoyakıtın payını artırıyor. Karışım oranlarına ilişkin kriterler belirliyorlar. Buna göre Türkiye'nin 2006'da kullandığı mazotun yüzde 2'sinde, 2007'de de yüzde 2,75'inde biyoyakıt kullanması gerekiyor. Bir diğer ifadeyle yılda 12 milyon ton motorin kullanan Türkiye'nin sadece bu direktife uyabilmesi için yaklaşık 300 bin ton bitkisel yağ üretmesi gerekiyor. Ancak yıllardır yemeklik yağ ihtiyacını bile ithalatla kapatmaya çalışan Türkiye, AB'nin biyoyakıt direktiflerine yetişmekte de ciddi sıkıntı çekiyor. Türkiye'nin yıllık yağ üretimi

yaklaşık 1 milyon ton. Tüketim ise üretimin 2 katından fazla. Yine yaklaşık yılda 1 milyon ton açık veriliyor. Açığı üretim artışı yerine ithalatla kapatma formülünü uygulayan Türkiye, her yıl daha fazla bitkisel yağ ve türevini ithal ediyor. 1989'da 564 bin tonla sınırlı olan yıllık yağ, yağlı tohum ve küspe ithalatı bugün 2 milyon 500 bin tonlara ulaşmış durumda. Aynı dönemler arasında 335 milyon dolarlık ithalat bedeli, bugün 1 milyar 300 bin doları aşıyor. Nüfus artışına bağlı hesaplamalara göre önümüzdeki birkaç yıl içinde yağ bitkilerine harcanan dövizin 2 milyar dolarlara dayanması bekleniyor. Biyoyakıtle gelen 240 bin ton baskısı da bu artışın tuzu biberi olarak görülüyor.

Türkiye 2000'lerin başlarından bu yana IMF ve Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda Tarımsal Reform Programı (ARIP) uygulamaktadır. Bu programın amacı; ürün ve girdiye dayalı desteklerin kaldırılarak, yerine sahip olunan arazi büyüklüğüne dayalı bir gelir destek programının uygulanmasıdır. Ancak, tarımda yapısal sorunlarını aşamamış, devlet desteğine gereksinim duymayacak bir aşamaya ulaşamamış ülke olan Türkiye'nin ARIP bağlamında geliştirilmesi hedeflenmiş olan liberalleştirme politikası, ülkenin tarımsal altyapısına uygun değildir.

Dünya Bankası tarafından verilen tarımsal uyum kredileriyle de desteklenen bu program, tarım sektöründe kapitalist paylaşım ilişkilerinin kurulmasına dönüktür. Bu krediler tarım sübvansiyonlarının kaldırılması, kamuya ait tarım işletmelerinin özelleştirilmesi, tarım satış kooperatiflerinin işlevsiz hale getirilmesi ya da tasfiyesi ve kırsal nüfusun azaltılması gibi alanlarda kullanılmaktadır.

Özelleştirme ile tarımsal KİT'lerin tasfiyesinin edilmesinin ardından, tarım kesimi liberalleştirme adı altında uluslararası tekellere açılmaktadır. Tarım kesiminin GSMH'den aldığı pay gittikçe düşmekte ve özellikle küçük tarım üreticileri yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Hayvancılık neredeyse tümüyle tasfiye edilmiş durumdadır. Her kriz döneminin faturası ücretlilere, kent yoksullarına ve köylülere çikartılmaktadır.

2000 yılı başından bu yana uygulanan IMF/Dünya Bankası dayatmalı programların etki ve sonuçları belki de en açık biçimde tarım kesimindeki değişimde ortaya çıkmıştır. Bu politikaların ülkemizin tarımsal yapısı üzerinde yarattığı sonuçlar, İlgileneler Dünya Bankası tarafından 9 Mart 2004 tarihinde yayımlanan "Türkiye'de Tarım Sektörü Destekleme Reformunun Etkilerine Bir Bakış" başlıklı raporu okuyabilirler.

IMF ve Dünya Bankası reçeteleri, Türkiye'yi tarımda kendine yeter bir ülke olmaktan tümüyle çıkarıyor, küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşan Türkiye tarımını çökertiyor, tarım üretimden pazarlamaya değin uluslararası tekeller ve onların yerli acentelerinin denetimine giriyor.

Uluslararası sermayenin tarımdaki kontrolü artarken, tarımsal üretim Türkiye insanının gereksinimlerine göre değil, tekellerin ihtiyaç ve yönlendirmelerine göre ve onların belirlediği koşullarda yapılıyor.

Yerli üreticiler -şimdilik- "sözleşmeli çiftçi" adı altında bu tekellerin "taşeronu" olmaya hazırlanıyorlar, tamamen tasfiye edilecekleri günler ise çok uzak gözüküyor.

Türkiye, pek çok iklim ve toprak tipinin görüldüğü bir ülke olması nedeniyle çok zengin bir bitki çeşitliliğine sahip olmasına rağmen, IMF ve Dünya Bankası tarafından yönlendirilen programlarla tarımı bitirilmek üzeredir.

1990'larda yaklaşık 28 milyon hektar olan ekim alanları, bugün 27 milyon hektara gerilemiştir. Buğday üretiminin bu yıl 19 milyon tonun altına düştüğü tahmin ediliyor. Bitkisel yağ açığına karşın geçen yıl 850 bin ton olan ayçiçeği üretiminde bu yıl 50 bin tonluk bir düşüş yaşanmıştır.

Ekim alanları daralıyor, üretim düşüyor, ihracat geriliyor, ithalat artıyor, çiftçi yoksullaşıyor. Tarımın bu sarmaldan kurtulabilmesi için, çokuluslu tarım tekellerinin ihtiyaç ve yönlendirmelerine göre değil, Türkiye insanının ihtiyaçlarına ve ülkenin doğal -iklim ve toprak- koşullarına göre oluşturulacak bir tarım programı hayata geçirilmelidir. Ve ek olarak böylesi bir tarım politikası ile bağlantılı bir sanayi programını da belirlemelidir.

TMMOB ADANA KENT SEMPOZYUMU

ADANA-09 MAYIS 2008

...

TMMOB 2007 yılında başlattığı kent sempozyumları dizisinin 7.'si olan bu sempozyumda Adana'ya ilişkin kentleşme, ulaşım, çevre, enerji, doğal kaynaklar, turizm, deprensellik, afetler, eğitim ve toplumsal yapıya ilişkin sorunların tartışıldığı, var olan uygulamalara alternatif oluşturacak çözüm önerileri geliştirilmesi beklenmektedir. İlki Bursa'da gerçekleştirilen sempozyumlar dizisi daha sonra İstanbul, İzmit, Ankara, Eskişehir, Bodrum Yarımadası ve Denizli'de gerçekleştirildi. Bu sempozyumlar göstermektedir ki yerel yönetim seçimlerine bir yıl kala TMMOB örgütü ülkemizdeki birçok kent ve bölge sorunlarına bilimsel, teknik ve mesleki düzeyde açılımlar getirmekte, yapısal çözümlere yönelik öneri geliştirmekte ve paydaşlarının çabalarına önemli düzeyde katkı koymaktadır.

Burada Birliğimizin konu ile ilgili görüşlerini de yapılacak tartışmalara önsöz olması açısından bilgilerinize sunmak istiyorum:

TMMOB kent yaşamını ilgilendiren imar, kültür ve turizm, çevre, kamu yönetimi ve yerel yönetim sistemini düzenleyen yasaların eksiklik ve yetersizliklerinden bahsederken insan sağlığı, doğal çevre, insan hakları-kentli hakları, katılım, yaşanabilirlik gibi kimi kavramlara referans vermektedir.

Biz ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz. Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılmasını istiyoruz.

...

Bu gün ülkemizde çeşitli yasalarla kurumlara plan yapma yetkileri verilerek kent rantının paylaşımı kurumlar arasında rekabet nedeni haline gelmiştir. Özelleştirme İdaresi, TCDD, Dış Ticaret Müsteşarlığı gibi birçok kuruma plan yapma ve ilgili oldukları arazileri pazarlama yetkileri verilmiştir. Rant odaklı ve parçacı bir anlayışın ürünü olan bu mevzuat projelerini reddediyoruz ve bütün bunların kentsel dönüşümü değil rant amaçlı bir tasfiyeyi hedeflediğini bir kez daha belirtiyoruz.

...

Bitirirken son cümlemiz de şu olsun:

Ev kadınları, gençler, öğrenciler, kentin esnafı, emekliler, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları, doktorlar, hangi meslekten ve hangi yaş grubundan olursak olalım, bu kentte yaşıyorsak mutlaka "KENTİN SAKİNİ DEĞİL SAHİBİ OLALIM VE BUNUN İÇİN MÜCADELE EDELİM". Hepinize saygılar sunuyorum.

14. ULUSLARARASI ENERJİ VE ÇEVRE TEKNOLOJİSİ SİSTEMLERİ FUAR VE KONFERANSI İSTANBUL-15 MAYIS 2008

...

TMMOB ve bağlı Odalar; uzun yıllardır enerji sektöründe de binlerce kişinin katıldığı çok sayıda kongre, sempozyum vb. etkinlikler yapmış, çok sayıda kitap, rapor yayınlamıştır. Odalarımızın her yıl daha da yoğunlaşan bu çalışmalarının yanı sıra, TMMOB tarafından düzenlenen Enerji Kongrelerinin 7'ncisi de, 2009'da yapılacaktır.

Temel bir insan hakkı olarak kabul edilen enerji; güvenilir, kesintisiz, kaliteli kolayca erişilebilir ve ucuz olarak sunulması gereken bir kamu hizmetidir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın tahminlerinde, Dünya enerji tüketiminin 2005-2030 yılları arasında yüzde 50'den fazla artacağı öngörülmektedir. Artan enerji talebine karşılık fosil yakıt rezervlerinin sınırlı olması, arz güvenliğini tehlikeye sokmakta; enerji üzerinde oynanan oyunlar ve yapılan pazarlıklar da, her geçen gün yoğunlaşmaktadır.

ABD'nin önce Afganistan, ardından Irak'ı işgali; günümüzde Ortadoğu ve özellikle İran ile Suriye'ye yönelen tehdit süreci; Dünya yüzeyinde hem enerji kaynaklarının bulunduğu bölgelerin hem de pazarların kontrol edilmesi için yürütülen kaygı verici bir yarış sergilemektedir.

IMF ve Dünya Bankası talimatlarıyla şekillendirilen enerji politikaları doğrultusunda; Türkiye'de 1980'lerden itibaren uygulanan neoliberal politikalar ile enerji alanının kural-sızlaştırılması (de-regülasyon), serbestleştirilmesi ve özelleştirilmesi hedeflenmiş, bu amaçla çok sayıda yasal düzenleme yapılmış, kamunun enerji alanını özel sermayeye terk etmesi için pek çok uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlemelerin bir kısmı yargı sürecinden dönerken, hükümetler de, her seferinde günü birlik yasal düzenlemelerle, yargı kararlarını uygulamak yerine yok saymayı tercih etmişlerdir.

Enerji; 2001 yılında çıkarılan ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun kurulmasını sağlayan bir yasa ile kamunun dışarıda bırakıldığı ticari bir alan haline dönüştürülmüştür. Kimin hangi konuda yetkili ve sorumlu olduğu bile tam olarak anlaşılabilen bir karmaşa ortamı yaratılmıştır. Kamunun yatırım yapmasının yasaklandığı bu ortamda, özel sektör beklenen yatırımları gerçekleştirilmemiş, özellikle elektrik enerjisi alanında arz güvenliği tehdit altına girmiştir. Doğalgaz bağımlılığı en yüksek noktada olan Türkiye'de, elektrik enerjisindeki gibi doğalgaz tüketiminde de, her yıl bıçak sırtı bir denge tutturulmaya çalışılmaktadır.

Ülke kaynaklarının değerlendirilmesini sağlayacak; Türkiye koşullarına uygun; teknolojik gelişmeleri takip eden; uzun vadeli, merkezi ve kamusal planlamayı esas alan; sosyal, ekonomik ve çevresel politikalar ile bütünlüklük bir enerji politikasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bugüne değin izlenen politikalar sonucunda, ülkemiz enerji ihtiyacını kendi öz kaynaklarından değil ağırlıklı dışardan satın alarak karşılayan bir duruma gelmiştir. Bu anlayış ülkemizi daha çok dışa bağımlı bir hale getirmekte ve ulusal kaynaklarımız uluslararası sermayeye aktarılmaktadır.

Ülkemiz, yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile enerji ihtiyacının çok önemli bir kısmını karşılayabilecek bir potansiyele sahip olmasına karşın bu kaynaklar ya hiç kullanılmamakta ya da potansiyelin çok altında değerlendirilmektedir.

Enerji alanında yeterli yatırım yapılmaması sonucu gündeme getirilen “yap işlet devret” gibi uygulamalarla gerçekleştirilen yatırım ve işletme hakkı devirleri ihalelerinin hemen hemen tamamı uluslararası büyük sermayenin eline geçmektedir. Bu süreç, TEDAŞ’ın elektrik dağıtım şebekelerinin ve EÜAŞ’ın üretim santrallerinin de özelleştirilmesiyle daha da derinleştirilmektedir. AB enerji sistemine hükmeden enerji tekelleri, ülkemiz elektrik üretim ve dağıtım tesislerini de ele geçirmek üzere beklemektedir.

Bu yıl yaz aylarından başlayarak elektrik enerjisinde açık beklenmektedir. Maalesef programlı ve programsız elektrik kesintileri kapıdadır.

Enerji ithalatı 2006 yılında 29 milyar dolar ve 2007 yılında ise 33,9 milyar dolar ödenmiştir. Petrol fiyatları bugün 120 dolar/varilin düzeyindedir ve yakın gelecekte 150-200 dolara ulaşabileceği tahminleri yapılmaktadır. Bu fiyat artışlarının sürmesiyle, toplam enerji arzında, petrole %35 ve doğal gazla %28 bağımlı olan Türkiye ekonomisinin daha olumsuz etkileneceği açıktır. Sadece enerji fiyatlarının artma eğiliminde olması değil, aynı zamanda yüksek ithalat bağımlılığı olduğumuz ülkelere yönelik arz güvenliği kaygıları da; enerji ajandamızın başında yer alan diğer bir husustur. İklim değişikliği de Türkiye’nin kaçınılmaz şekilde ve bir an önce enerji sektörünü gözden geçirerek fosil yakıt kullanımının azaltılması ve yenilenebilir kaynaklarını kullanabilmek üzere düzenlemeler yapmasını zorunlu kılmaktadır.

Türkiye enerji tüketiminde yüksek bir dışa bağımlılık yaşamaktadır. Türkiye’de enerji ihtiyacının büyük bir çoğunluğu ağırlıklı olarak fosil yakıt kaynaklarından sağlanmaktadır. 2006 yılında genel enerji arzı 99,6 MTEP (milyon ton petrol eşdeğeri) olmuştur. 2006 yılı itibariyle enerji tüketimimizin sadece % 27’si yerli kaynaklarla karşılanabilmiştir. ETKB tarafından yapılan uzun vadeli projeksiyonlarda dışa bağımlılık oranının 2010’da % 71, 2015’de % 68 ve 2020 yılı için % 70’ler seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir. Bu, Türkiye’nin enerji kaynakları açısından net ithalatçı bir ülke konumunda kalacağı anlamına gelmektedir.

2007 yılında enerji kaynakları ithalatına 33,9 milyar dolar ödeyen ülkemizin 2008 enerji ithalatı faturasının 40 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

Oysa ülkemiz çok zengin linyit ve kömür kaynaklarına sahiptir. Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) verilerine göre, 1,331 milyar ton rezerv mevcut iken son yıllarda yıllık üretim yalnızca 1,5-2 Milyon ton arasında gerçekleşmiştir. 1974 yılında 8.5 milyon ton olan tüvenan kömür üretimi yıllardır gerekli yatırımların yapılmayışı nedeni ile 2006 yılında %73 oranında azalarak 2,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Yaklaşık 8.6 milyar ton olan termik santrallere yönelik üretilebilir linyit rezervlerimizin mevcut ve planlanabilir kurulu gücü yaklaşık 19 500 MW olan santral potansiyeli ile yılda 7000 saat çalışma halinde, 136.5 milyar kWh elektrik üretebilecek kapasiteye ulaşılabilir olacaktır. Bu değer, Türkiye’nin 190 milyar kWh olan 2007 yılı elektrik üretiminin % 71.8’ini oluşturmaktadır. Bunun için yılda 190 milyon tonu linyit olmak üzere 195 milyon ton kömür üretilmesi gerekmektedir. Mevcut yerli kömürle çalışan termik santralleri 2006 yılı itibariyle 8145 MW 1 linyit, 300 MW’ ı taşkömürü olmak üzere toplam 8450 MW olup

bu santrallerin kömür tüketim kapasitesi, 83 milyon tondur. Tüketimde yaşanan olumsuzluklar ve kömür üretimini, arttırmaya yönelik yatırımların yeterli düzeyde yapılmamış olması nedeni ile kömür üretiminde istenilen düzeye gelinememiştir. Bu nedenlerin başında alım garantili doğal gaz ve doğal gaz santrali sözleşmeleri ve kamuyu küçültmeye yönelik AB, Dünya Bankası patentli politikalar gelmektedir.

Son üç yılda MTA, DSİ, EİEİ, TKİ vb kuruluşlarca eşgüdömlü olarak yeniden başlatılan kömür arama çalışmaları olumlu bir gelişmedir. Yıllarca ihmal edilen kömür arama ve sondaj çalışmaları yoğun bir şekilde kesintisiz olarak sürdürölmelidir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik teşvik ve destekler yeterli değildir. Yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımın düşüklüğü ölkemizi sanayinin en önemli girdisi olan enerji konusunda ölkemizi dışa bağımlı kılmaktadır. Ölkemizde bu gidişi değiştirecek bir politika izlenmemekte, enerjide dışa bağımlılık sürekli olarak artmaktadır.

AB elektrik üretimi içindeki yenilenebilir enerjinin payını artırmayı planlar ve buna uygun politikaları hayata geçirirken, Türkiye’de ise tam tersi politikalar izlenmekte ve en önemli öz kaynağımız olan hidrolik potansiyelimize gereken ağırlık verilmemektedir. TEİAŞ’ın “Orta ve Uzun Dönem Elektrik Enerjisi Üretim Planlama Çalışması”na göre, hidroelektriğin tüm elektrik üretimi içindeki payı 2020 yılında % 16,6’ya düşerken, ithal yakıtla üretilen elektriğin payı aynı dönemde % 65’e ulaşmaktadır.

Bu talep ve yatırım öngörülerinde, kaynak çeşitlemesi amacıyla da olsa ithal kaynaklara ağırlık verildiği gözlemlenmektedir. Bugün, Türkiye’de hidrolik kaynaklara dayalı elektrik üretim potansiyelinin 170 milyar kWh/yıl mertebesinde olduğu; DEK-TMK, DSİ ve EİEİ raporlarında belirtilmektedir. Oysa ETKB analizlerinde, 170 GWh düzeyine ulaşabilecek hidrolik potansiyelin 2010’da %34’ü, 2015’te %48,5’i ve 2020’de ise %64,7’sinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Bugünkü teknik koşullarda 10 metre yükseklikteki ortalama 7 m/s hızda, yılda 2.500 saat kullanma süresi ile kurulabilecek ekonomik rüzgâr potansiyeli 48.000 MW yani 120 milyar kWh düzeyindedir. Oysa ETKB öngörülerine göre, Türkiye’nin mevcut 48.000 MW’lık rüzgara dayalı elektrik enerjisi üretim kapasitesinin 2020 yılına kadar yalnızca 3.038 MW’lık kısmının değerlendirilmesi öngörülmektedir. Kalan 45.000 MW’lık kapasite de değerlendirilebilir ise idi yılda asgari 2500 saatlik çalışma kapasitesiyle 112,5 milyar kWh elektrik üretme imkânı olabilir.

Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının tam kapasitede değerlendirilmesi öngörölmezken, dışa bağımlı doğal gaz ve ithal kömüre dayalı yeni santrallerin tesisi planlanmaktadır. 2005’te 12.274 MW olan doğal gaz santrallerinin kapasitesinin 2010 yılında %34,4 artışla 16.487 MW’a, 2015 yılında %83,3 artışla 22.457 MW’a ve 2020 de ise %127,7 artışla 27,947 MW’a ulaşması planlanmaktadır. Benzer bir şekilde 2005’te 1.650 MW kapasitede olan ithal kömüre dayalı santrallerin 2020 için hedeflenen 6.102 MW kapasiteyi şimdiden aşacak çok sayıda ithal kömür santrali projesine lisans verilmektedir.

Yapılan talep projeksiyonu ve buna bağılı hazırlanan elektrik üretim planları, 2009 yılından itibaren yeni kapasite yatırımlarının devreye girmesi gerekliliğine işaret etmektedir. Bu çerçevede süren yatırımların hızla sonuçlandırılması ve yeni projelerin yapımına bir an önce başlanmasına önem verilmelidir.

Ülkemiz açısından yenilenebilir enerji kaynaklarının ulaşılmış olduğu potansiyel, içinde bulunulan enerji darboğazının aşılması, petrole olan bağımlılığın azaltılması ve döviz kaybının önlenmesi için önemli bir kaynaktır.

Eğer ülkemizde AR-GE çalışmalarına gerekli kaynak ayrılır, uygulamaya yönelik üniversite-ilişli meslek odaları-sanayi işbirliği sağlanır ve bu konuda özellikle ulusal ve kamusal çıkarları gözetilen bir enerji programı uygulanabilirse; ülkemiz gerek ulusal kaynakları gerek insan gücü gerekse yetişmiş ve deneyimli mühendis yapısıyla gerekli teknolojik hamleyi yapabilecek alt yapıya sahiptir.

Ancak genel olarak ülkemizde Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH)'dan AR-GE için ayrılan pay, dünya ülkeleri ile karşılaştırıldığında çok düşük kalmaktadır. Bu oran dünya ortalamasında % 2-3 civarında iken ülkemizde % 0,7'dir. Enerji üretimi konusunda da durum farklı değildir ve AR-GE çalışmaları için yeterli bir organizasyon ve çaba bulunmamaktadır.

Özellikle güneş, jeotermal ve rüzgar kaynaklarından enerji elde etmek için gerekli üretim ve ekipmanların büyük bir çoğunluğunun ülkemizde üretimi imkanı vardır. Bu konuda gerekli mühendis ve teknik elemana sahip olan ülkemizde gerekli yatırım ve işletme maliyetleri de göz önüne alındığında, "ulusal ve kamusal çıkarları gözetilen bir enerji politikası"na ne kadar çok ihtiyaç olduğu açıktır.

Türkiye'nin jeotermal brüt teorik ısı potansiyelinin 31.500 MW, kullanılabilir ısı potansiyelinin de 3.524 MW olduğu belirtilmektedir. Toplam jeotermal elektrik potansiyeli 2000 MW'dir.

Türkiye güneş kuşağı içerisinde bulunan bir ülke olup, güneş enerjisi kazancı açısından zengindir. Bölgelere göre yıllık toplam güneşlenme süresi 2.993-1.971 s/yıl arasında değişirken, enerji yoğunluğu 1.460-1.120 KWh/m²-yıl sınırlarındadır.

Türkiye'nin biyokütle, biyogaz ve biyoyakıt enerji kapasiteleri de ciddi potansiyellere sahiptir.

Öte yanda, kamuoyunda yeterince tartışılmadan meslek örgütleri, uzmanlar ve akademisyenlerin görüşleri alınmadan hızla TBMM'den geçirilen ve ihale süreci başlatılan nükleer santrallerle ilgili olarak, TMMOB ciddi sorunlara işaret etmektedir.

Yatırım, finansman, kredi, garanti, işletme maliyetlerinde ekonomik ve ticari olarak tam bir başarısızlık yaşanması, atıkların nasıl bertaraf edileceğinin hala çözümsüz olması, uranyum yakıtı işletmeciliğinin sorunları, arızalar nedeniyle sık sık devre dışı kalması, normal işletme anında çevreye sızan radyasyon yayılımı, sıkça yaşanan ve milyonlarca kişiyi etkileyebilen nükleer kazalar, yüksek güvenlik nedeniyle lisanslama ve yapım sürelerinin 15-20 yıla uzaması, nükleer silahlanma, "11 Eylül" saldırısı gibi uluslararası asimetric tehditlerin artması, nükleer enerjiye karşı yurttaş tepkisi ve oluşan güvensizlik gibi sorunların çözümlerini ortaya koymadan adeta yangından mal kaçırılırcasına yapılmaya çalışılan nükleer santral yapım ihaleleri iddia edildiği gibi Türkiye'nin enerji sorununa çözüm getirmeyecek, aksine bağımlılığı daha da arttıracaktır. Oysa yapılması gereken nükleer enerjiyi de, enerji politikaları içinde değerlendirmek ve teknoloji ve ARGE çalışmalarını yoğunlaştırmak ancak önceliği yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirmesine vermektir.

TMMOB Türkiye VI. Enerji Sempozyumu'nda sunulan bildirimler, yapılan tartışmalar ve gerçekleştirilen panel ışığında tespit edilen sonuç ve önerilerimiz şunlardır:

- Kesintisiz, güvenilir, kaliteli kolayca erişilebilir ve ucuz enerji kullanımının en temel insan haklarından biri olduğu ve enerji tedarikinin de zorunlu bir kamu hizmeti olduğu unutulmamalıdır.
- Elektrik enerjisi planlaması; üretim, iletim, dağıtım ve tüketimin bütün olarak düşünüldüğü, ülkemize özgü koşullara uygun bir anlayışla değerlendirilmeli, merkezi bir yapı içinde ele alınmalıdır.
- Enerji üretiminde ulusal ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik verilerek ülkemizdeki mevcut potansiyel değerlendirilmelidir. Doğalgaz ve ithal kömür bağımlılığı en aza indirilmeli, ithal kömür ve nükleer gibi dışa bağımlı kaynaklarla santral kurmaya yönelik lisans taleplerine izin verilmemelidir.
- Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyogaz, biyokütle gibi enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içindeki payları artırılması için çalışılmalıdır. Bu konuda ulusal teknolojiler geliştirmek üzere Ar-Ge çalışmalarına genel bütçeden yeterli bir pay ayrılmalıdır.
- Elektrik enerjisinde kayıp-kaçak tanımları ayrıştırılarak, kayıp ile kaçak elektrik kullanımı gelişmiş ülkelerdeki seviyelere çekilmelidir.
- Enerjinin verimli/etkin kullanımına yönelik projeler desteklenmeli, ulusal enerji tasarrufu bilincini oluşturmak üzere ilköğretimden başlayan eğitim programları hazırlanmalı, enerjinin verimsiz kullanımına karşı yaptırımlar uygulanmalıdır.
- Uluslararası lobilerin pazarladığı, hammadde temini atık durumu ve maliyetine kadar birçok sorunu da beraberinde taşıyan nükleer santral sevdasından vazgeçilmelidir.
- Enerji arz güvenliğinin, piyasa koşullarında oluşan ticari bir düşünceyle değil kamu hizmeti anlayışıyla devlet tarafından sağlanması için gerekli önlemler acilen alınmalı, kamunun zararına yol açan ve elektrik tüketiminin giderek daha pahalı olmasına neden olan DUY gibi piyasa uygulamaları terk edilmelidir.
- Geçmişteki sorunlu, kamu zararına yol açan örneklerden ders çıkarılarak, özelleştirme uygulamalarına son verilmelidir.
- Enerjinin üretimi ve tüketiminde, enerji-çevre-insan ilişkisi mutlaka gözetilmelidir.
- Arz güvenliğinde ve talep tarafı yönetiminde yıllar itibarıyla dışa bağımlılığımızı azaltacak ulusal politikaları belirlemek üzere; kamu sektörü, özel sektör, üniversiteler, akademisyenler, meslek örgütleri ve sendikalar vb. temsilcilerden oluşan geniş katılımlı bir yapı tarafından, ulusal ve kamusal çıkarları ön planda tutan bir bakışla, merkezi ve stratejik planlama yapılmalıdır.

Bu görüşlerimizin, tespitlerimizin, çözüm önerilerimizin siyasi karar vericilerce dikkate alınmasını talep ediyoruz. TMMOB'nin sözü, yaşama daırdır, insanımıza daırdır, geleceğimize daırdır ve aydınlık bir Türkiye içindir. Böyle algılanmamız gerektiğini söylüyor ve hepimizi saygı ile selamlıyorum.

2. KADASTRO KONGRESİ

ANKARA - 21 MAYIS 2008

...

Sayın Katılımcılar,

Haritacılık, uygarlık tarihinin ilk mesleklerinden birisi olarak kabul edilen bir meslektir. İlk dünya haritasının 2700 yıl önce Babililer tarafından bir tablet üzerine çizilmiş olduğu, haritacılık mesleğinin ve ilk mülkiyet kadastrosunun, Nil insanlarının gereksinimlerinden dolayı bundan 4000 yıl önce ortaya çıktığı bilinmektedir.

Odamızın birçok etkinliğinde de belirttiğim gibi; harita, yeryüzünün ve onun yakın çevresinin belirli özelliklerini, kadastro ise toprak – insan ilişkilerini belirleyen ve modelendiren bilgi sistemidir. Harita mühendisliği konum ya da mekansal bilgiyi üreten bir meslek disiplini olması nedeniyle birçok mühendislik, mimarlık ve planlama meslek disiplinlerinin yürüttüğü faaliyet alanlarına da altlık üreten, onlarla işbirliği ve eşgüdüm içerisinde olan bir meslektir.

Odamızın da üyesi olduğu FİG'in Kadastro Raporunda, kadastro tanımlanırken “Kadastro, toprağa ilişkin hak, kısıtlılık ve sorumluluk kayıtlarını içeren parsel bazlı güncelleştirilmiş bilgi sistemidir. Kadastro genelde parselin geometrik tanımını, parselle ilişkin hak ve kısıtlılık kayıtlarını, iyeliği ya da bu hakların denetimini ve kimi durumda parselin değerini içerir. Kadastro mali (değerleme, vergileme) ve tüzel boyutu ile toprak kullanımının yönetimine yardımcı olmak (planlama) ve sürdürülebilir kalkınma ile çevresel korumayı sağlamak için kurulabilir.” denilmektedir.

Kadastro bugün tüm dünyada sürdürülebilir kalkınma ve çevresel gelişimi sağlamak için yeniden tasarlanmaktadır. Ülkemiz için de, dünyadaki ve Avrupa ülkelerindeki çağdaş düzeyle uyumlu bir çok amaçlı kadastro sisteminin oluşturulması, “arazi kayıt sistemi”, “tarım bilgi sistemi”, “coğrafi bilgi sistemi”, “kent bilgi sistemi” çalışmaları için önemlidir. Ülkemizde; günümüz koşullarına uygun, bilimin öngördüğü teknik ve tüzel içeriği ile yeni bir kadastro sistemine olan gereksinim tartışma götürmez bir gerçektir. Kadastro faaliyetlerinin tasarımında teknik, hukuksal, idari, mali konuları da kapsayan yeni düzenlemelere ihtiyaç vardır. Kadastro sisteminin temel ilkelerinde planlı kalkınma, kamu ve toplum yararı, tapu ve kadastro bilgilerinde herkese açıklık önemle yer almalıdır.

Bugün ikincisi yapılan Kongrede, programın bütününe bakıldığında; çevre koruma, arazi toplulaştırma, orman kadastrosu ve 2-B sorunu, kırsal arazi yönetimi, taşınmaz değerlendirme, kamusal taşınmaz yönetimi, mekansal bilgi sistemi konularının kadastro ile ilişkileri ele alınarak, Türkiye Kadastrosu için bir tespit ve yeni yaklaşımlar ortaya konacaktır.

Sayın katılımcılar,

Yukarıda belirttiğim, Kongremizin de ana başlıklarını oluşturan konularda, TMMOB ve HKMO olarak birçok kez görüşlerimizi yetkili kurumlar ve kamuoyuyla paylaştık. 39. Dönem çalışmalarımızda, TMMOB adına HKMO sekreteryalığında TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresini 30 Ekim – 2 Kasım tarihleri arasında Trabzon'da yaptık. Odamız bu

konularda kurultaylar, sempozyumlar, panel ve konferanslar düzenlendi.

Önceki Kongrede önemle belirttiğim gibi Odamızın hazırlayıp ilgili kuruluşlarla, meslektaşlarla ve kamuoyuyla paylaşmış olduğu “KADASTRO 2023, Geleceğin Kadastro” Türkiye kadastrosuna ilişkin çerçeve rapordaki tespit ve öneriler değerlendirilmelidir. Bu raporda çağdaş çok amaçlı kadastro hedefi gösterilmektedir.

Bugün sektörün faaliyetleri konusunda saygın ve temel kurum olarak gördüğümüz Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü de yeni yüzyılın gelişmeleri ve beklentilerine uygun olarak çağdaş çok amaçlı kadastroyu gerçekleştirebilecek kurumsal yapıya kavuşturulmalıdır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesinde daha fazla mühendis ve teknik ara eleman istihdam edilmelidir. Kurumda çalışan mühendislerin diğer çalışanlar ile birlikte ekonomik, sosyal özlük hakları iyileştirilmelidir.

...

GÖRÜŞLER

ODA BAŞKANLARINA
1. ODA BAŞKANLARI TOPLANTISI İÇİN
GÖNDERİLEN MEKTUP
16 HAZİRAN 2006

Sayın Başkan,

TMMOB Yönetim Kurulu, sizinle ve Birliğe bağlı diğer Odalarımızın Yönetim Kurulu Başkanları ile Ankara’da bir araya geliyor.

O gün öncelikle bu dönem göreve getirilen biz TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri, siz değerli Oda Başkanları ile “tanışma”yı gerçekleştireceğiz.

Sonra “39. Dönem TMMOB Çalışma Programı”na yönelik Odalarımızın önerilerini alacağız. Görüşleriniz, Genel Kurulumuzda alınan kararların-örgütümüzün birikimleri, temel ilkeleri ve çalışma tarzı ışığında- yaşama geçirilmesinde ve TMMOB 39. Dönem Çalışma Programı’nın oluşmasında çok önemli bir yer tutacak.

Genel Kurulda birlikte çizdiğimiz yol haritasında belirlenen hedeflerimize ulaşabilmemizin ön görüşmelerini o gün gene birlikte yapacağız.

Ülkemizi, örgütümüzü, mesleğimizi ve üyelerimizi ilgilendiren konularda çıkarılmakta olan yasalara karşı görüşlerimizi netleştirmek için; Odanızın belki diğer odalarla birlikte TMMOB adına gerçekleştireceği etkinlikleri birlikte konuşmak için; TMMOB’de oluşturulacak Çalışma gruplarının çalışma tarzını tanımlamak için; kurumlarla, platformlarla kurulacak ilişkileri ve işbirliklerini belirlemek için; hazırlanacak TMMOB raporlarının başlıklarını tanımlamak için; yaşama, mesleğimize ve örgütümüze dair düşüncelerimizi paylaşmak için

2 Temmuz 2006 Pazar günü 9.30’da, Ankara’da sabah kahvaltısında buluşuyoruz. Toplantımız akşamüstü 16.00’ya kadar sürecek.

Hepimiz biliyoruz: Birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme anlayışımızın yaşama geçirilmesi, ancak hepimizin katılımıyla mümkündür.

Sevgilerimle,

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU KANUNU TASARISI HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ 16 HAZİRAN 2006

Mesleki yeterlilik ile ilgili ilk tartışmalara baktığımızda; Ulusal Meslek Standartları Kurumu Tasarısının ilk hazırlandığı sıralarda, AB Genel Sekreterliğinde 10 Eylül 2002 tarihinde yapılan workshop'ta, İŞKUR tarafından sunulan bildiriye;

“UMSK tasarısı taslağının incelenmesinden de anlaşılacağı üzere; anılan taslak özellikle 99/42/EC sayılı Konsey Direktifi ve kısmen de 92/51/EEC sayılı Konsey Direktifinde öngörülen “muhatap” kurumun altyapısını oluşturmaktadır. Yasal dayanağı ile örgütlenme yapısının esaslarını Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile Ulusal Programdan alan taslak, 99/42/CE sayılı Direktifte tanımlanan “özel yasayla düzenlenmemiş” meslek gruplarını hedefleyerek, söz konusu AB müktesebatı ile uyumu amaçlamaktadır.” denilmektedir.

Burada en önemli söylem, özel yasayla düzenlenmemiş meslek gruplarından bahsedilmemesidir. Öte yandan, ülkemizde birebir yasayla tanımlanmamışsa da kurulmuş Meslek Odaları vasıtasıyla dolaylı olsa da meslekler tanımlanmıştır. Ancak bazı mesleklerin kendi özel kanunları bulunmakta, bazı mesleklerde ise kanun tasarıları hazırlanmaktadır.

Yasa Tasarısı;

1- Kanun yapma tekniğine aykırıdır.

TBMM Genel Kurulu'na sevk edilen Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısının “Amaç ve kapsam” maddesi hukuki bir netliğe sahip değildir. “Bu Kanunun amacı; ulusal ve uluslar arası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek için gerekli ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmek üzere Mesleki Yeterlilik Kurumunun kurulması, çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi ile ulusal yeterlilik çerçevesiyle ilgili hususların düzenlenmesini sağlamaktır.” maddesinin gerek lafzı ve ruhundan gerekse gerekçesinden kanunun hangi meslekleri kapsadığı anlaşılmamaktadır. Tasarı açıklığa sahip olmadığından, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin yasa kapsamı dışında olduğunu anlamak olanaklı değildir. Yani, öncelikle, Yasa tasarısı metni açıklığa ihtiyaç duymaktadır.

2- Yasa tasarısının gerekçesi, gerekçe olmaktan uzaktır.

Gerekçede, taslağın amacı, “ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve mesleki alanda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek suretiyle teknik ve mesleki eğitim ve öğretim seviyesini yükseltmek ve bunun için gerekli ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmektir” şeklinde belirtilmiştir. Gerekçede ve kanun maddesinden anılan kurumun tüm mesleklerin standartlarını belirleyeceği anlaşılmaktadır. Yasa tasarısında hangi mesleklerin standartlarının belirleneceği açık olmadığından mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleği standartlarının bu kurum tarafından belirleneceği sonucuna ulaşmak zor olmasa gerek. Ancak bu durumu kabul etmek olanaklı değil. Çünkü, Yüksek Öğrenim Kurumlarından yani üniversitede lisans eğitimi almış kişi ve meslek gruplarının, Çalışma Bakanlığı'na bağlı ya da ilişkili, Yönetim Kurulunu oluşturan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, İşçi ve İşveren Sendika temsilcilerinin ve bir tane de meslek kuruluşlarından gelen temsilcinin oluşturacağı bir Yönetimin gözetiminde ve denetiminde meslek standartlarının oluşturulması, bilimsel ve hukuksal temelden yoksundur. Çünkü, Yasa gerekçesinde de emsal olarak sunulan Avrupa örneklerinde olduğu üzere, bu kurumlar üniversitede lisans öğrenimi görmemiş, meslek okulları, meslek liseleri, meslek yüksek okulu ya da okul dışı edinilmiş mesleklerin standartlarını, meslek içi eğitimleri ve belgelendirmeyi kapsamaktadır. Yasa gerekçesinde belirtilen Almanya'daki BİBB (Federal Mesleki Eğitim Enstitüsü) örneğinde, bu kurumun çalışma alanında yüksek öğrenim görmüş meslekler bulunmamaktadır. Bulunmaması da bilimseldir, çünkü bilimsel bilginin uygulamadaki standartını ancak meslek odaları belirler.

Tüm Avrupa ülkelerinde yeterliliklerde meslek odasının onayı aranmaktadır. Avrupa Birliği'nin Mesleki Yeterliliklerin Tanınmasına İlişkin Direktifi; 2005/36/EC'de, mesleki yeterliliklerin tanınması noktasında "herkes için geçerli formalite ve prosedürler oluşturulması" gerektiği belirtilmektedir. Öte yandan meslek kuruluşları tarafından oluşturulacak meslek mensubu sicillerinin tutulmasından bahsetmektedir. Bu formalite ve prosedürler TMMOB ve bağlı odalar tarafından yıllardır uygulanmaktadır. Tüm dünyada, meslek odalarının süreçlerde etkin olması, süreçlerde yer alması ilkesel bir yaklaşımdır.

3- Tasarının 2. maddesinin (ç), (d) ve (e) bendleri, TMMOB Yasası ile çelişmektedir. Mesleki uygulama kuralları meslek odaları tarafından belirleneceğinden bu yetkinin başka organ eliyle yapılması meslek odalarının kuruluş gerekçesine aykırıdır. Bu bağlamda Geçici 2. Maddede düzenlenen "3330 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereğince edinilmiş belgeler sahiplerinin üç yıl içinde müracaatları halinde bu Kanun Kapsamında belirlenecek denk belge ve sertifikalar ile değiştirilir" hükmü Odalarımızca verilen belgelerin hukuki geçerliliği olmayacağı anlamına gelmektedir. Örneğin, Makina, Kimya, Petrol ve Çevre Mühendisleri Odası tarafından Enerji Piyasası Kurumu Kanunu kapsamında dolun tesislerinde çalışan pompacıdan şoförüne kadar eğitim verilen ve sertifikalandırılan kişilerin belgeleri hukuken yok sayılmaktadır. Yasal bir belge, diğer bir yasa ile geçersiz kılınmaktadır. Bu yaklaşım hukuk devleti ilkesi, idarenin sürekliliği ve istikrar ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

4- Kanununun 7. maddesinde Genel Kurulun görevleri, 9. maddesinde ise Yönetim Kurulunun görevleri düzenlenmiştir. Tasarıda özerk bir kuruluş olduğu ifade edilen Kurumun Yönetim Kurulu, Genel Kuruldan daha fazla yetkilerle donatılmıştır. Demokratik esaslara aykırı olarak, daha önceden yasayla Yönetim Kurulu üyeleri belirlenmiş olan ve işlevsiz bir Genel Kurula sahip olan kurumun özerkliğinden söz etmek olanaklı değildir.

5- Yönetim Kurulu Başkanının, Yönetim Kurulu tarafından seçilip seçilmeyeceği de tasarıda açık değildir. Uygulamada, seçim yapılmaksızın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında iktidar savaşlarına sahne olacak bir görünüm arz etmektedir.

6- Kurumun Bütçe oluşumu da sıkıntılıdır. Avrupa örneklerinde bu tip kurumların esas bütçesini devlet finanse etmektedir. Öte yandan, dünya çapında bilginin kullanılmasına dönük projeler için Bakanlıklar da, kurumların bütçesine kaynak aktarmaktadır. Tasarıda yer alan Genel Kurul üyelerinden aidat alınması şeklindeki düzenleme, TMMOB yönünden uygulanamaz bir hükümdür. Aidatlar dışında geliri olmayan ve denk bütçe üzerine kurulu bir kurumdan aidat alınması TMMOB yönünden hem fiili imkansızlık hem de devletten finansman desteği olmayan bir kuruma yükümlülük yüklemek, genel hukuk kurallarına aykırıdır.

**“4817 SAYILI YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA
KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TASARISI” HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ
28 HAZİRAN 2006**

GİRİŞ

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce, Türkiye'de yabancıların çalışma izinleri çeşitli makamlar tarafından verildiğinden bu durum sık sık makamlar arası yetki tartışmasına neden olmaktadır. Yetki tartışmasını ortadan kaldırmak, yabancıların çalışma izinlerini takip ve denetimin sağlanması için yetki tek elde toplandı ve bu yetki, 4817 sayılı Yasa ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verildi.

Ülkemizde 1954 yılından başlayarak uzunca bir süre, 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 34 ve 35. maddeleri gereğince yabancı mühendis ve mimarların çalışma izinleri, TMMOB'nin görüşü alındıktan sonra Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na verilmekte idi.

Yasal durum böyle olmakla birlikte, Hazine Müsteşarlığı, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası, Yabancı Sermaye Çerçeve Kararı ve Tebliği'nde verilmeyen bir yetkiye dayanarak, yabancı sermayeli şirketlerde çalışan yabancı mimar ve mühendislere akademik ve mesleki yeterlilik prosedürünü uygulanmadan çalışma izinleri vermeye başladı. Hazine Müsteşarlığı tarafından hiçbir denetime tabi tutulmadan verilen çalışma izinlerinin sayısı o kadar çoğaldı ki, devletin yetkili makamları bu sayıyı tespitinde zorlandıklarını çeşitli toplantılarda dile getirmektedirler.

Yetki tartışmasının, tespitin imkansız hale geldiği noktada, çalışma izinlerinin tek merkezde toplanması amacıyla, 27 Şubat 2003 yılında 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun TBMM'de kabul edilmiştir. Anılan yasanın 26 ve 27. maddeleri, 6235 sayılı Yasa'nın 34 ve 35. maddelerinde değişiklik yapmış ve bu değişiklik sonucu, Türkiye'de mesleğini icra etmek için gelen yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB'nin görüşü alındıktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verileceğini hükme bağlamıştır. Yasanın hazırlık aşamasında, 24.1.2003 tarihli TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nda; “tasarı hazırlanırken öncelikle ulusal mevzuatımızdaki hükümler ile ülkemizin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerdeki hükümlerin dikkate alındığı ve yabancı istihdamının yasal çerçevede olmasının gerek ülkemizin menfaatleri, gerekse yabancı çalışanlar için büyük önem arz ettiği, tasarının Avrupa Birliği Türkiye Ortaklık Hukuku ve karşılıklılık esasını temel alınarak hazırlandığı ve paralel düzenlemeler yapıldığı” belirtilmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 4817 sayılı Yasa'nın 22. maddesine dayanarak hazırladığı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği'ni 29.08.2003 tarih 25214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlayarak yürürlüğe koymuştur. Ancak, aradan bir yıl geçmeden bu yönetmeliğe, 4817 sayılı Yasa'nın amacına aykırı düzenlemeler eklemiştir.

Bakanlık, Uygulama Yönetmeliği'nin 55. maddesine eklemiş olduğu (ı) bendi ve II fıkra ile, Yasa düzenlemelerine aykırı olarak akademik ve mesleki yeterlilik konusunda muafiyet

hükümü getirmiştir. Madde 55/I (ı) bendinde, “Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmeler gereğince veya konsorsiyumlar tarafından yürütülecek ulusal, uluslar arası projelerde veya uluslar arası kuruluşlarda çalışacak yabancıların “çalışma izni almalarına gerek bulunmamaktadır”. Ayrıca, “Ancak, mesleki hizmetler kapsamında olup, muafiyet hükümlerine tabi yabancı mimar, mühendis ve şehir plancılarının, hizmet sürelerinin bir ayı aşması, (ı) bendi kapsamındakilerin ise bir yılı aşması durumunda akademik ve mesleki yeterliliğini tamamlayarak Bakanlıktan çalışma izni alması, ilgili meslek kuruluşuna geçici üye olması ve ulusal kurum ve kuruluşların uygulamalarına uyması zorunludur.” denmektedir.

Bu düzenlemenin anlamı, Türkiye’de bir yıl süre ile mimar ve mühendis sıfatıyla çalışan bu kişilerin, mesleki ve akademik yeterliliklerine Bakanlıkça gerek görülmediğidir. Bu değişiklik, 55/III fıkrası ile birlikte değerlendirildiğinde, II. fıkra kapsamında çalışanların müteakip kereler bir yıllık uzatmalarla akademik ve mesleki yeterliliklerini tamamlamadan çalışmasının önu açılmıştır. Bir yıllık gibi görünen muafiyet hükmünün aslında tam bir muafiyet içerdiği tartışmasıdır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi, “Mesleki hizmetler kapsamında çalışma izni uzatma talebinde bulunan yabancıların Kanunun yürürlüğe girmesinden önce diğer merciler tarafından verilen çalışma izinleri akademik ve mesleki yeterliliğe ilişkin prosedürün tamamlanabilmesi için bir yılı geçmemek kaydıyla uzatılabilir” değişikliği ile de daha önce Hazine Müsteşarlığı’nca yasalara aykırı olarak verilmiş, kayıt altına alınmamış, akademik ve mesleki yeterlilikleri tespit edilmemiş kişilerin, çalışma sürelerini uzatma taleplerinde mesleki yeterlilik prosedürünün uygulanması için ek bir yıllık süre öngörülmüştür. Bu düzenleme ile, yasalara aykırı olarak ülkemizde çalışan kişilerin durumu yasal hale getirilmek istenmiştir.

Anılan Yönetmelik değişikliği Birliğimiz tarafından dava konusu edilmiş ve Danıştay 8. ve 10. Dairelerinin ortak kararıyla dava konusu maddelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Danıştay 8. ve 10. Daire (2004/8649) ve İdari Dava Daireleri Kurulu (2005/861) kararlarında, “6235 sayılı Yasa’nın 36. maddesinde ise, 34. ve 35. maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensuplarının Türkiye’de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici aza olarak kayıt yaptıracakları hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre, yabancı meslek mensuplarının hizmet sürelerinin bir ayı aşması halinde ilgili odaya üye olmaları öngörüldüğüne göre (ı) bendi kapsamındaki yabancı meslek mensuplarına bir yıllık süre tanınması 6235 sayılı Yasaya aykırı olduğunu”, Dava konusu Yönetmeliğin geçici 1. maddesinde belirlenen bir yıllık sürenin ise bitmiş olduğunu kabul etmiş olup, “Aksine bir yorum, 4817 sayılı Yasa’nın yürürlüğe girmesinden önce diğer merciler tarafından verilen çalışma izinlerine süreklilik kazandırabilir ki, böyle bir durum 4817 sayılı Yasa’nın amacına aykırı düşer.” tespitini yaparak yürütmenin durdurulmasına karar vermişlerdir.

Siyasal İktidar, bürokratik engel olarak gördüğü uygulamayı ve yargı kararlarını aşmak için gündemdeki yasa değişikliğinin yapılması yoluna gitmektedir.

YASA TASARISININ HUKUKA AYKIRI YÖNLERİ

Tasarı Yetki Yönünden Anayasa’nın 135. Maddesine Aykırıdır.

Anayasa’nın 135. maddesinin 1.fıkrası; Meslek kuruluşlarını,” Kamu kurumu niteliğindeki

meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.” biçiminde tanımlamıştır.

Genel idare içinde yerinden yönetim kuruluşu olan TMMOB'nin kurulma gerekçesi ya da işlevi, üniversitelerin lisans öğrenim programlarından mezun olmuş ve 3458 sayılı Yasa ile mimarlık ve mühendislik unvanı almış meslek mensuplarının mesleklerini icra ederken uyacakları mesleki kuralları tespit etmek ve denetlemektir. Bunun açık anlamı, Anayasa, kamusal bir görev olan meslek kurallarının tespiti ve denetimini TMMOB'ye vermiştir. Meslek mensubunun mesleğini icra ederken gerekli koşullar ve uyacağı kuralları TMMOB ve bağlı Odalar dışında başka bir kurumun belirlemesi Anayasa'ya aykırı olacaktır.

Mesleğin ifası esnasında uyulacak kurallar yalnızca bizim ülkemizde değil tüm dünyada meslek kuruluşlarınca belirlenmektedir. Akademik yeterlilik ise, her ülkenin akademik yetkin otoritesi tarafından belirlenmektedir. Bu otorite ise yine tüm Dünya'da devlet kurumu olup bizdeki karşılığı ise Yükseköğrenim Kurumu'dur. Tüm Dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de Anayasa ve yasalarımızda akademik ve mesleki kurum ayrı ayrı olarak ele alınarak örgütlenmiş ve yetkileri ayrıştırılmıştır.

Yasa tasarısının 5, 7 ve 23. maddeleri incelendiğinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, yetki alanı dışında akademik ve mesleki yeterlilik incelemesine müdahale etmekte ve yabancı meslek mensupları yönünden 3458 ve 6235 sayılı Yasa'nın uygulanmayacağını düzenlemektedir. Tasarı, yabancı meslek mensupları yönünden tüm yetkiyi Bakanlığa vermektedir. Bu düzenlemeler ile bu konuda yasalarla yetkilendirilmiş TMMOB, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve YÖK süreç dışında bırakılmaktadır.

Tasarı'nın 8. maddesinde “4817 sayılı Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. Meslekî hizmetler kapsamı dışında istihdam edilecek yabancı uyruklu personel için ilgili mercilerden meslekî yeterlilik konusunda görüş alınmaz. Bu kişiler, akademik ve meslekî yeterlilik ile lisans talep ve yeterlilik uygulamasına tabi değildir.” denmektedir.

Bu madde ile mesleki hizmetler kapsamı dışında istihdam edilecek yabancı personelin, mesleki hizmetler kapsamı dışında hizmet sunacağına tespiti kim tarafından yapılacak ya da buna kim karar verecektir? Yalnızca beyanı esas alınacaksa, herkes bu kapsama rahatlıkla girebilecek ve suistimallerin önü alınamayacaktır. Bir mühendis ve mimarın yapmış olduğu işte mesleki bilgiyi kullanmayacağına Çalışma Bakanlığı karar verecek ise, öncelikle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kendi kuruluş Yasasında olmayan bir yetkiyi kullanmış olacaktır. ÇSGB ne akademik bir otoritedir ne de bir meslek örgütüdür.

Yine tasarının 13. maddesi ile Bakanlığa yetkisiz olduğu bir alanda görev verilmiştir: “4817 sayılı Kanununun 23 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.”Yabancı teknik personel Madde 23 “ Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, diploma ve ilgili meslek odasına kayıtlı olunduğuna dair belgenin ibrazı halinde, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Kanununun 34 üncü ve 35 inci maddeleri ile 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1'inci ve 7'nci maddeleri uygulanmaz. Diploma ve meslek odalarına kayıt konusunda yapılacak tespit, Avrupa Birliği mevzuatında ve söz konusu ülkelerin mevzuatında öngörülen ve ilgili kurumlarınca verilmiş belgelerin asıllarının veya tasdikli suretlerinin Bakanlığa sunulması esastır. Birinci fıkraya göre çalışma izni verilen yabancı mimar ve mühendisler, Bakanlık tarafından verilen çalışma izin belgesini ibraz etmeleri halinde, 6235 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre başkaca bir işleme gerek kalmaksızın ilgili meslek odasına geçici üye olarak kaydedilir.”

Bu düzenlemeye göre, yabancıya ibraz etmiş olduğu diploma ve meslek odası üyeliğinin gerçeğe uygun olup olmadığının tespitinin de bir önemi bulunmamaktadır. Tespiti şayet Bakanlık yapacak ise, Bakanlık bir akademik ve meslek örgütü olmadığından bu yetkiyi hangi akademik donanımla yapacaktır.

Tasarı Anayasa'nın Eşitlik İlkesine Aykırıdır.

Türk vatandaşı, yurtdışından akredite olmayan bir yükseköğretim kurumundan mezun ise, YÖK Yasası'nın 7. maddesi gereğince seviye tespit sınavına tabi tutulmaktadır. Seviye tespit sınavında başarılı olmayanlar, yükseköğretim kurumu mezunu sayılmadıkları için mühendis, mimar ve şehir plancısı unvanına sahip olamayacaklarından mesleki faaliyette de bulunamayacaklardır.

Tasarıya göre, bir yabancıya akredite olmamış bir yükseköğretim kurumundan mezun olmasının bir önemi bulunmamaktadır. Yabancıya veya çalıştıran firmanın beyanı esas alınarak bu kişilere mesleki faaliyette bulunma olanağı sunulmaktadır.

Mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrası için aranan koşullar, yabancı-yurttaş ayrımı yapılarak düzenlenemez. Türk vatandaşı aleyhine düzenlenen ve eşitlik ilkesine aykırı olan bu düzenlemenin ne bilim karşısında ne de hukuk karşısında savunulabilir bir yönü bulunmamaktadır.

Tasarı, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ile çatışmaktadır

3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1. maddesi mühendis ve mimarlık unvanlarının hangi koşullarda kazanıldığını düzenlemiştir. 3458 sayılı Yasa'nın 1. maddesi, “Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve selahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birine haiz olmak şarttır:

- a) Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;
- b) Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfi kan verilecek ruhsatnameler;
- c) Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;
- d) Programlarının Türk Teknik Okulu mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfi kan verilecek ruhsatnamelerden birine sahip olanlar” demektedir. Yani, mühendislik

ve mimarlık unvanlarını kazanabilmek için, ya ülkemizde Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) bünyesinde bulunan mühendislik ve mimarlık fakültesinden birinden mezun olmak ya da yabancı mimarlık ve mühendislik fakültelerinden mezun olanların YÖK tarafından verilecek denklik belgesi almak yasal koşuldur. Türkiye’de 3458 sayılı Yasa’nın 1.ve 7. maddelerindeki koşulu yerine getirmiş olan mühendis ve mimar unvanına sahip olanların mesleki faaliyette bulunabilmeleri için de 6235 sayılı Yasa’nın 33 ve 36. maddeleri gereği ilgili meslek odasına üyelikleri zorunludur.

Tasarı, akademik yeterliliği tespit edilmemiş kişilerin, Türkiye’de unvanlarını tespit ve faaliyetlerini denetime tabi tutmaksızın mimarlık ve mühendislik hizmetlerine izin verdiğiinden 3458 sayılı Yasa’ya aykırıdır. 3458 sayılı Yasa yabancı-yurttaş ayrımı yapmaksızın diplomaların denkliğini öngörmüştür. Tasarı, yabancılar lehine bir muafiyet öngörmektedir.

Tasarı, 2547 sayılı YÖK Yasası ile çatışmaktadır

2547 sayılı Yasa’nın 7. maddesinin (p) bendinde, yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınan önlisans, lisans ve lisansüstü diplomalar ve eklerinin denkliğini tespit etmek görev ve yetkisi, Yükseköğretim Kurulu’na verilmiştir.

Denklik yönünden değerlendirme YÖK tarafından, “Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği” hükümlerine göre yapılmaktadır. YÖK, yurtdışında lisans eğitimi almış olanların Türkiye’de mesleki faaliyette bulunabilmeleri için denklik belgesi alma koşuluna bağlamıştır. Yurtdışında mezun olunan okul, uluslararası bilimselliği tescil edilmiş akredite merkezleri tarafından tanınmamış bir okul ise, YÖK mezun olan kişiyi seviye tespit sınavına tabi tutmaktadır. Bu uygulama dava konusu edilmiş ancak, Danıştay 8. Dairesi’nin 30.04.1998 gün 1997/4055 Esas, 1998/1509 sayılı kararları ile istem reddedilmiştir. Karar, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından 26.02.1999 gün 1998/780 Esas, 1999/307 sayılı kararla onanmıştır.

Türk vatandaşı, yurtdışından akredite olmayan bir yükseköğretim kurumundan mezun ise, Danıştay’ın bu kararı gereği, mesleki faaliyette bulunabilmesi, mesleki unvanını kullanması ve ilgili TMMOB meslek odasına üye olması için denklik sınavını başarıyla alması gerekmektedir.

Mesleki unvanların kullanılması ve mesleki faaliyetlerin icrasının bir takım koşullara bağlanması yalnızca ülkemizde yapılan bir uygulama değildir. Bütün gelişmiş ülkelerde, herhangi bir ülkede lisans eğitimi almak yeter koşul olarak görülmemektedir. UNESCO listesinde tanınan üniversitelerden mezun olmak dahi yetmemektedir. Her ülkenin iç hukukunda mesleki hizmetlerin sunumunda birçok kısıtlama konulmuştur. Akademik yeterlilik dahi yeterli görülmemekte, ek eğitim almak, mesleki yeterlilik ve dil bilmek gibi bir çok koşul birlikte aranmaktadır.

Tasarıda 6235 sayılı TMMOB Yasası açısından aykırılıklar bulunmaktadır.

6235 sayılı TMMOB Yasası’nın 36. maddesindeki, “34 ve 35 maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye’de bir aydan fazla kaldıkları taktirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici aza olarak kaydolunurlar” hükmü, yabancı meslek mensuplarına herhangi bir muafiyet tanımaksızın; mesleki faaliyette bulunan yabancı meslek mensubunun Türkiye’de “bir aydan’ fazla kalması durumunda ilgili odaya üyeliği zorunlu kılmaktadır.

Yine 6235 sayılı Yasa’nın 38. maddesi, “Bu kanununun 33 ve 34 üncü maddelerinde yazılı

vecibeleri yerine getirmeyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye’de mesleki faaliyetten men edilirler” hükmü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na, yabancı mimar ve mühendislerin Türkiye’de çalışabilmeleri için öncelikle, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB’nin akademik ve mesleki yeterliliğine ilişkin olan görüşü alındıktan sonra çalışma izni verebileceğini düzenlemiştir. 6235 sayılı Yasa’nın amir hükümleri, Türk-yabancı ayrımı yapmaksızın mesleki faaliyette bulunabilmeyi TMMOB Yasası’na uygun davranma koşuluna bağlamıştır. Bu yasal düzenlemeler karşısında, yabancı meslek mensubuna çalışma iznini, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB’nin olumlu görüşünü aldıktan sonra ve yabancının ilgili meslek odası’na üyelik koşulunu yerine getirmesinden sonra verebilir.

Ülkemizde mesleki faaliyette bulunmak isteyen yabancı meslek mensubuna çalışma izni verilebilmesi ve ilgili meslek odasına üye olması için, Bakanlıkça TMMOB’ye gönderilen talep dosyasında öncelikle, noter onaylı Türkçe tercümeli diploma örneği, YÖK tarafından verilmiş “denklik belgesi”nin, ülkesindeki meslek odasına üyelik belgesi ve meslekten men cezası almamış olduğuna dair belge, daha önce icra etmiş olduğu mesleki faaliyetleri, taahhüt edilen işin mahiyeti ve süresi, almış olduğu ücret, çalıştığı şirkette istihdam edilen diğer yabancı mimar ve mühendislerin sayısı ile Türk vatandaşı meslek mensubunun çalıştırılıp çalıştırılmadığına ilişkin belge ve bilgiler olmak durumundadır. TMMOB, talep dosyasındaki bilgi ve belgeleri inceleyerek yabancının, akademik ve mesleki yeterliliğe sahip olup olmadığı konusunda Bakanlığa görüş bildirmektedir. TMMOB Yasası’nın 33 ve 34. maddelerindeki görüş, sayılan durumların tespitini ifade etmektedir. Yani, yabancının mimarlık ve mühendislik mesleğini icra edebilmesi için akademik ve mesleki yeterliliğe sahip olup olmadığının tespitini içeren değerlendirmedir.

TMMOB’nin 38. maddesindeki üyelik koşulu ise, yabancının Türkiye’deki mesleki faaliyetinin denetlenmesidir. Bir meslek mensubu, mesleğini icra ederken, mesleğinin gerektirdiği yükümlülöklere uygun olarak mesleğini icra etmek durumundadır. Bunun denetimi de meslek odalarınınca yapılmaktadır. Bu nedenle, ülkemizde mimarlık ve mühendislik mesleğini icra eden yabancı, Türk vatandaşı meslek mensubunun uymak zorunda olduğu yükümlülöklere uygun davranmak ve ilgili meslek Odasına üye olmak zorundadır.

Yukarıda anılan Yasalar, yabancının üyelik koşulunu ortadan kaldıran bir düzenleme getirmemesine karşın, Tasarının 7. maddesinin III. fıkrası, “Meslekî hizmetler kapsamında görev yapacak yabancılara, akademik ve meslekî yeterlilik ile ilgili işlemleri tamamlanmaya kadar, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ve bir yılı geçmemek üzere ön izin verilebilir.” demektedir. 23. maddenin son fıkrası da, yabancı meslek mensuplarının yükümlölüğünü ve denetimini ortadan kaldıran bir içerik taşımaktadır. Yabancı meslek mensubunun hiçbir kayıt ve denetime tabi olmaksızın bir yıllık mesleki faaliyet sunmasının önü açılmaktadır.

Tasarı Kamu Yararına Aykırıdır.

Ülkemizde, Bakü-Ceyhan boru hattı projesinde çalışan mimar ve mühendisler ile Hazine Müsteşarlığı’nca çalışma izni verilen ve sayıları beş binlerle ifade edilen mühendis, mimar ve şehir plancısının akademik ve mesleki yeterlilik prosedürü uygulanmadan mesleki faaliyette bulunduğu ifade edilmektedir. Bunların dışında “kaçak” olarak çalışanların sayısı ise bilinmemektedir. Bu gerçeğe karşın, tasarının yasallaşması ile ülkemizde, mühendis, mimar ve şehir plancısı unvanlarını kullanarak mesleğini icra eden kişilerin

gerçekten mimar ya da mühendis olduğunu denetlemenin önu kapatılacaktır. Kaldı ki önceki yanlış uygulamalar sonucu ülkemizde, mühendis, mimar ve şehir plancısı olduğu kanıtlanmamış kişiler, mühendislik ve mimarlık hizmeti sunmaktadırlar. Bu kişiler, her türlü izin ve denetimden muaf çalışmaktadırlar. Bunların büyük bölümü ise, yine yabancı ülke vatandaşlarından oluşmaktadır. Bu şirketler, maliyeti düşürmek için, şirketlerinde 3. Dünya ülke vatandaşlarını çalıştırmakta olup, sigortalılık yükümlülüklerini de sigorta primlerinin düşük olduğu bir ülkede yerine getirerek SSK'na prim dahi ödememektedirler. Bu şirketlerin çalıştırdıkları teknik elemanlar, mühendisler ve mimarlar ise, az gelişmiş ülke vatandaşlarından oluşmaktadır. Şirketler genellikle, Afganistan, Pakistan, İran, Irak, Hindistan, Kore, Türki Cumhuriyet vatandaşlarını çalıştırmaktadırlar.

Bu tablodaki ülke üniversitelerinden mezun olan okullar, uluslararası akredite merkezleri tarafından tanınan üniversiteler olmayıp, YÖK'ün seviye tespit sınavı uyguladığı okullardır. Türkiye'deki mimarlık ve mühendislik fakültelerinin muadili olmayan okullardan mezun olanlara, mühendislik ve mimarlık hizmeti verdirilmesinde kamu yararı olduğunu söylemek olanaklı değildir. Mühendis ve mimar olup olmadığı tespit edilmeden, mesleki yeterliliğe sahip olduğu denetlenmeden verilen hizmette, hizmet kalitesi aramanın anlamsız olduğu açıktır.

Demokratik hukuk devletinde, bir yasanın hazırlanış amacı, öncelikle kamu yararının gerçekleşmesine yöneliktir. Oysa, tasarı, kalitesiz hizmetin kontrolsüz olarak sunumuna imkan veren ve kendi vatandaşları aleyhine haksız rekabetin önünü açan bir düzenleme olup, tasarıda kamu yararının gözetildiğini söylemek olanaklı değildir.

Tasarının doğurduğu tehlikeler

Mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması ilkelerini içeren Konsey Direktifi Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Karşılıklı tanınma mevzuatı tam olarak uyumlaştırılmadan bir mesleğin icrası ve bir iş kolunun başka bir ülkede hizmet sunabilmesi mümkün değildir. Direktif iki prosedürü içermektedir. Birincisi minimum eğitim koşulları uyumlaştırılarak otomatik tanıma, diğeri ise meslek sahiplerinin başka bir üye devlette çalışabilmesi için kendi ülkesinde sahip olduğu resmi yeterlilik belgelerinin (diploma, sertifika ve diğere belgeler) çalışmak istediği ülke tarafından verilen diploma ve belge koşullarını ne ölçüde karşıladığını değerlendirme prosedürüdür.

Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 23. maddesinde getirilen düzenlemeyle; Avrupa Birliği üye ülkeleri için geçerli olan yukarıdaki hizmet sunumu şartları Türkiye'nin henüz Avrupa Birliği üyeliği söz konusu değilken bile aranmayacaktır.

Oysa Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği için hazırlanan "Ulusal Program" incelendiğinde "Türkiye ile AB arasında sürdürülmekte olan hizmetlerin serbestleştirilmesi müzakerelerinin seyrine bağlı kalmak kaydıyla, özel kanunlarla düzenlenmiş olan ve mesleğin icrasında "Türk Vatandaşlığı" şartı içeren hükümler, bazı meslek gruplarında, AB üyesi ülke vatandaşları için karşılıklılık ilkesi çerçevesinde tam üyeliğe kadar aşamalı olarak, bazı meslek gruplarında ise yine karşılıklılık ilkesi çerçevesinde üyelikten sonra kaldırılacaktır." denilmektedir.

Görüldüğü üzere, tam üyeliğe kadar karşılıklılık ilkesi çerçevesinde hizmetlerin serbestleştirilmesi programa alınmıştır. Ancak Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun değiştirilen 23. maddesi ile ne Avrupa Birliği üye ülkeleri ne de Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğere ülkelerden gelecek yabancı mühendislerin ve mimarların Türkiye'de

çalışmaları için verilecek izinde karşılıklılık ilkesi dahi aranmamaktadır.

Ulusal ve uluslar arası pazarda mimarlık mühendislik hizmet sunumunun koşulları değişmekte iken, yabancı mimar ve mühendislerin denetimsiz olarak hizmet sunabilecekleri bir ulusal pazarda Türk mühendis ve mimarların rekabet etme şansı kalmayacaktır. Akademik ve mesleki yeterlilik aranmadan yabancı işgücünün girişine olanak tanınması, yerli hizmet sunucuları bakımından haksız rekabet ortamı yaratacaktır. Bu bağlamda, Avrupa Birliği müktesebatının tam üyelik gerçekleşmeden ya da uyum çalışmaları tamamlanmadan uygulanmasının sektöre yönelik bir tehdit oluşturacağı Başbakanlığa bağlı kurumlarca bile (DPT'nin 9. Kalkınma Planı raporunda) ifade edilmiştir.

Tasarı, AB Ülkeleri Arasındaki Uygulamalara da Aykırıdır.

AB Avrupa Adalet Divanının Bazı Kararlarından örnekler:

Dava C-55/94 (syf 21): Bir meslek yapısına üyelik bir şirketin bir işin icrası ve gereği için bir şart olabilir.

Dava C-234/97 (syf 94): Bir devlet mevzuat ve idari düzenlemelerle bir mesleğin icrası için hak tanıyarak bir sistem yarattı ise, bu mesleki faaliyet belirli şartları yerine getirenlerce icra edilebilir ve bunları yerine getirmeyenlere hizmet sunmak amacıyla yerine getirmeyenlere verilmez.

Dava C-71/76 (syf 98) : Bir AB vatandaşı bir başka AB ülkesinde bir mesleği icra etmek isterse, kendi kurulduğu ülkedeki yetkin bir otoritenin tanıyacağı denkliğini aldıktan sonra bu girdiği ülkede oturmasına ve bazı sınavları geçme hakkı tanır. Direktifler olmasa da, kendi ülkesinde ulusal bir diploma şartı da var olsa, bir kısıtlama getirilebilir. Anlaşmanın 52. maddesi bu hakkı verir.

Dava C-2/74 (syf 98) : Karşılıklı tanıma direktifleri ile iş kurma hakkı ve bağımsız çalışma ile ilgili kişilerin aktiviteleri ile ilgili kanunlarla koordinasyonu öngörür.

C-234/97 (syf 100) : Ev sahibi ülkenin yetkin otoritesi, bir kişinin bir diğer üye ülkede bir mesleği icra etmek için aldığı diplomalara, sertifikaları, ve diğer nitelik belgelerini, bu ülkede icra edilebilmesi için diplomalarla sertifikalandırılan ihtisas bilgisi ve yetenekleri ile ulusal kuralların gereği bilgi ve nitelikler ile karşılaştırmak üzere dikkate almalıdır.

Dava C-234/97 : Kişi bilgi ve nitelik eksikliklerini ispatla yükümlüdür.

Dava C-375/92 (syf 44) : Objektif kriterler bazında denklikler tanınır ve diplomanın alakalı olduğu çalışmalar ve eğitime bakılır.

Dava C-1864/87 (syf 50) : AB üyesi vatandaşlarına milliyet üzerinden ayırım yapılamaz.

Dava C-96/85 (syf 51) : Bir mesleğin icrası ülke vatandaşı ile yabancıya aynı uygulanır.

Sonuç olarak;

Ülkemiz mühendis, mimar ve şehir plancıları karşısında yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarına ayrıcalık getiren, haksız rekabet ortamı yaratan, meslek kuruluşlarının denetimini ortadan kaldıran, denetimsiz, kuralsız hizmet sunumunu öngören, yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının akademik ve mesleki yeterlilik kriterleri aranmaksızın, karşılıklılık ilkesi gözetilmeksizin Türkiye'de serbestçe hizmet sunmalarına olanak tanıyan bu düzenlemenin kabulü mümkün değildir.

**39. DÖNEMDE GÖREV YAPACAK
İL/İLÇE KOORDİNASYON KURULLARINA GÖNDERİLEN MEKTUP
04 TEMMUZ 2006**

Sayın
İL/İLÇE KOORDİNASYON KURULU
SEKRETERİ

Kurulunuz bu dönemde de İl / İlçe Koordinasyon Kurulları Yönetmeliğimize göre, TMMOB Yasa ve Ana Yönetmeliği'nde belirtilen amaçlara ulaşabilmek için, bağlı Oda birimlerinin çalışmalarını koordine etmek, daha etkin ve verimli bir çalışma ortamı sağlamak için gerekli olan güç birliği, dayanışma ve ortak davranışı sağlamak amacıyla çalışmalarını sürdürecektir.

Bu dönemde de kurulunuzca,

Yönetmeliğin amaç maddesindeki hedefler ve ilgili birimlerin önerileri doğrultusunda çalışmalar yapılacaktır.

TMMOB İşyeri Temsilcilikleri oluşturulacak, işyeri temsilcilerinin çalışmalarına yardımcı olunacaktır, bu çalışmalar koordine edilecektir.

TMMOB ilkeleri doğrultusunda bölgenizdeki diğer ilgili kuruluşlarla geliştirici bir ilişki içinde bulunulacaktır ve ortak çalışmalar yapılacaktır; yerel konularda ülke ve kamu yararı savunulacaktır, çözüm önerileri geliştirilecektir.

Kongre, kurultay, Sempozyum, konferans, Panel vb. etkinlikler düzenlenecektir; yerel eğitimler, birikim ve deneyimler TMMOB Genel Sekreterliğine iletilecektir.

Kamu yararı, üye ve halk çıkarlarını koruma doğrultusunda, odalarca sürdürülen mesleki denetimin, teknik elemanların bütünlüğünü geliştirici bir uyum içinde uygulanması sağlanacaktır.

Olanaklar dahilinde çalışmalar kamuoyuna iletilecektir, bu amaçla toplantılar düzenlenecektir, yayın çıkartılacaktır ve diğer basın-yayın araçlarından yararlanılacaktır.

Sosyal içerikli çalışmalar yapılacaktır, bu alanda sportif, sanatsal, kültürel yarışmalar, sergiler vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Gereksinim duyulduğunda TMMOB'de oluşturulacak olan Çalışma Gruplarına görüş ve öneriler iletilecektir ve yerel çalışmalar yapmak için Alt Çalışma Grupları oluşturulacaktır.

Özetle, aslında yürüteceğiniz çalışmalar TMMOB'nin halka dönük yüzü olacaktır. Bunları biliyoruz.

Bu dönemin mesleğimiz ve üyelerimiz için olduğu kadar ülkemiz ve halkımız için de yeni ve güzel kazanımlar getirmesini diliyorum.

Yeni çalışma döneminde şahsınızda bütün Kurul Üyelerine TMMOB Yönetim Kurulu adına başarılar diliyorum, Yönetim Kurulumuzun sevgilerini sunuyorum.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞINA,
YABANCI ÜLKE VATANDAŞI MÜHENDİSLERLE İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI
04 AĞUSTOS 2006**

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü
ANKARA

İlgi: B.09.0.TAU 0.76.00.06 /1466-5489 sayı ve 01.08.2006 tarihli, Müteahhitlik Hizmetleri, Enerji Hizmetleri, Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri, Bilgisayar ve İlgili Hizmetler konulu yazınız

İlgi yazı ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın 17.07.2006 tarih ve B.02.1.HM.0.BAK.07.01/GATS-38315 sayılı yazısı ve ekleri tarafımıza gönderilerek anılan sektörlere ilişkin söz konusu taleplerin mevcut mevzuatımız çerçevesinde yerine getirilip getirilemeyeceği hakkında görüş ve önerilerimizin bildirilmesi istenmektedir.

Söz konusu talepler 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'a aykırıdır.

Öncelikle 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1. maddesinde,

“Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve yetki ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

- a. Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;
- b. Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir yabancı yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfiқан verilecek ruhsatnameler;
- c. Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir yabancı mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfiқан verilecek ruhsatnameler.”

hükümü yer almaktadır.

Buna göre, yabancı üniversitelerden mühendis veya mimar unvanıyla diploma almış olanların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde bu unvanlarını kullanabilmeleri için, tamamlamış oldukları öğretim programının, ülkemiz üniversitelerinden verilenlerle denk olduğunun kabulü gerekmektedir. Akademik yeterlilik şartı olan bu denkliği tespit etme görevi ise, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 7. maddesinin p bendine göre, Yükseköğretim Kurulu'na verilmiştir.

Diğer yandan, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinin birinci fıkrasında;

“Türkiye’de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.” denilmiştir.

Akademik yeterliliğini ispat eden yabancı mühendis ve mimarların Türkiye’de çalışabilmelerine yönelik düzenleme ise, anılan kanunun 34, 35, 36 ve 38. maddelerde yapılmıştır. Buna göre, 34 ve 35. maddeler kapsamında Türkiye’ye iş yapmak üzere gelen yabancı meslek mensuplarının ülkemizde bir aydan fazla kalmaları halinde, 36. madde gereği ilgili odaya geçici üye olmaları zorunlu tutulmuştur.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri, ülkemiz vatandaşı ya da yabancı ülke vatandaşı mühendis ayrımı yapılmaksızın, Türkiye’de faaliyet gösterecek olan bütün meslek mensuplarına eşit şekilde uygulanmaktadır. Bu şartları yerine getirmeyenler belirtilen hizmeti sunamayacağı gibi, bu kurallar kamu düzenine ilişkindir. Meslek mensuplarından bir kısmına bu kuralların uygulanmaması, hem eşitsizlik ve haksız rekabet yaratacağı gibi, hem de Anayasa’nın 135. maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Birliğimize verilen kamusal görevler zaafa uğrayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde mesleki faaliyette bulunmak, teknolojinin bugün ulaştığı boyutlar düşünüldüğünde, yalnızca meslek mensubunun ülkeye gelerek çalışması şeklinde yorumlanamaz. Sınır ötesi hizmet sunumlarında (Mode 1) da, esasen ülkemiz içerisinde bir mühendislik faaliyeti yapılması söz konusudur. Bir meslek mensubunun ülkemize yönelik hizmeti yurt dışında dahi üretmesi, meslek kurallarına ve yükümlülüklerine uymasını zorunlu kılacaktır. İster yurt dışında hazırlansın ister yurt içinde özellikle imza sorumluluğu alınan yazılım programlarının mesleki ve kurumsal kabulü açısından bu şart önem kazanmaktadır. Dipnotun kaldırılması durumunda, sunulan hizmetin mesleki sorumluluğunda boşluk olacağı bilinmelidir. Ayrıca bu konuda hukuki düzenleme çalışmaları devam etmekte olup, ileride mesleki düzenlemenin yapılması ve dipnotun kaldırılması durumunda taahhüt listesine yeni ekleme yapılamayacağı için sıkıntı doğacağı da düşünülmektedir.

Tüm mühendislik ve mimarlık alanlarında olduğu gibi, bilgisayar mühendisliği alanında da çeşitli kısıtlar ve yükümlülükler bulunması ve ileride yeni hukuki düzenlemelerin yapılması doğaldır. Bu nedenle, ilgi yazıda belirtilen dipnotun korunması mesleki faaliyet açısından gerekli bulunmaktadır.

İlgi yazı eklerinde belirtildiği gibi, yabancı ülke vatandaşı mühendislerin Birliğimize bağlı odalara üyeliklerinin uygulamada zor olması da söz konusu değildir. Ülkemiz vatandaşı mühendis ve mimar da, aynı şartı yerine getirerek ülke içerisinde hizmet sunmaktadır. Yabancı ülke vatandaşı mühendis ve mimarlar çalışma izin belgesini almakta, bu aşamadan sonra bir ay içerisinde ilgili meslek odasına üye olmaktadır. Odaya üyelik sürecinin, ilgililerin yerine getiremeyecekleri ya da zorlanacakları herhangi bir yükümlülük içermemesi yanında, hizmet ticaretini engelleyici veya sınırlandırıcı bir yönü de bulunmamaktadır. Meslek odasına kayıtlı pek çok yabancı ülke vatandaşı mühendis olması nedeniyle bunun yerine getirilemeyen bir şart olmadığı düşünülmektedir. Yabancı ülke vatandaşı mühendislerin Odalara üye olurken ödeyecekleri aidat miktarındaki farklılık ya da oda organlarına seçilememe gibi kısıtlar bulunması nedeniyle de, yapılacak taahhütlerde bu mevzuata bir dipnotla atıfta bulunulmasının gerekli olduğu düşüncesindedir.

Ülkemizde yürürlükte olan hukuki mevzuata aykırı olması yanında, mühendislik ve mimarlık mesleğinin gelişmesi ile genel menfaatlerine zarar verecek nitelikteki önerinin kabul edilmeyerek, ülkemiz adına taahhütte bulunulması gerekmektedir. Türkiye’de iş yapacak meslek mensuplarının Birliğimiz ve bağlı odaların bütün kurallarına uymaları gerektiği önemle vurgulanmalıdır.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması kapsamında taahhüt üstlenmenin ülkemize zaten pek çok sıkıntı getirmektedir. Bunun da ötesinde, yapılan anlaşmalarda yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına ülkemiz vatandaşlarından daha ayrıcalıklı hakların ülke içi mühendislik hizmetlerinde dahi tanınması, meslek alanımızı dejenere edecek ve bir uluslar arası anlaşmadan aleyhimize olabilecek bütün sonuçların gerçekleşmesine yol açacaktır ve kamu yararı ilkesi zarar görecektir.

Bu çerçevede; Amerika Birleşik Devletleri’nin ülkemizden talebi olan Mode 1’deki ilgili Meslek odasına üyeliğin kaldırılması istemi uygun bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili Y.

**BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI İLE
ODALARA YAPI DENETİMİ FİRMALARI İLE İLGİLİ
SORUŞTURMALAR YÖNELİK GÖNDERİLEN YAZI
07 AĞUSTOS 2006**

Konu: 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun gereğince, Birliğimize bağlı Odalarımızın üyesi denetçi mühendis ve mimarlar hakkında Oda Mevzuatı uyarınca da işlem yapılmasına ilişkin yapılan bildirimler hakkında.

4708 sayılı Kanun doğrultusunda Yapı Denetim Firmalarının Yasa ve ilgili Yönetmeliklerden gelen yükümlülükleri konusunda Bakanlığınızca teftişler yapılmakta, bu teftişler neticesinde alınan kararlar doğrultusunda denetçi mimar ve mühendislerle ilişkin Birliğimize bağlı ilgili odalara bildirimlerde bulunmaktadır.

Ancak Odalarımız bu bildirimlerde çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Odalarımızın yasada tanımlanan işlevlerini en sağlıklı biçimde yerine getirmeleri açısından, bu sorunların giderilmesine yönelik yapılan tespitler ve değerlendirmeler aşağıda tarafınıza iletilmektedir.

Bilindiği üzere; yapı denetiminden beklenen amacın gerçekleşebilmesi için, konuya ilişkin yapılacak yasal düzenlemelerde, TMMOB ve Bağlı Odalarının Anayasa'nın 135.maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nda belirlenen niteliği, işlevleri, görev ve yetki alanlarının dikkate alınarak, bu düzenlemelerde işlevsel ve etkin kılınmalarının gerekliliği çeşitli platformlarda Birliğimizce dile getirilmiştir.

Ancak, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'da; TMMOB ve Bağlı Odalarına, yalnızca denetim görevinin gereği gibi yapılmaması durumunda, meslek mensubuna ilgili mevzuat gereği de işlem yapılması hususunda bir işlev öngörülmüştür.

4708 sayılı kanunun "meslek odalarının kendi mevzuatı" olarak işaret ettiği, odalarımızın meslek mensuplarına ilişkin uygulayacağı mevzuat 10 Temmuz 2002 tarih ve 24811 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği" hükümleridir. Yapılan bildirimlerin eki olarak denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin Teftiş Raporu özetinin yer aldığı Bakanlık Olur'larının gönderilmeye başlanmasıyla birlikte; ilgili odalarımızca; denetim faaliyetinin durdurulmasına neden olan eylemin, denetçi mimar ve mühendisin faaliyet alanına ilişkin, mesleğiyle ilişkili olup-olmadığı değerlendirilerek, anılan yönetmelik doğrultusunda işlem yürütülmektedir.

Yapı denetim kuruluşlarının, anılan kanunun "Yapı Denetim Kuruluşları ve Görevleri" başlığını taşıyan 2. maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmemeleri halinde; aynı Kanun'un 8.maddesi uyarınca denetim faaliyetleri tarafınızca geçici olarak durdurulabilmektedir. Aynı maddede yer alan; "...Denetim faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına neden olan yapı denetim kuruluşunun mimar ve mühendisleri, bu süre içerisinde başka ad altında dahi olsa hiçbir denetim faaliyetinde bulunamaz. Geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendisler Bakanlıkça ilgili meslek odasına bildirilir. Meslek odaları, bu kişiler hakkında kendi mevzuatına göre işlem yapar." hükmü uyarınca da, geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendislerin bağlı oldukları odaya bildirilmeleri öngörülmektedir.

Anılan Kanun'un 8.maddesi; durdurmaya neden olan eylem nedeniyle mühendis ya da mimarın "denetçi" sıfatına zaten yaptırım öngörmekte, söz konusu eylemin aynı zamanda "mühendis ya da mimar" olmak sıfatı nedeniyle de yaptırım uygulanması gereken bir eylem olup-olmadığının tespiti ve eğer öyle ise yaptırım uygulanmasının sağlanması amacıyla odasına bildirim düzenlemektedir.

Başka bir ifadeyle anılan Kanun; yükümlülükler aykırı davranış halinde gerek yapı denetim kuruluşlarının gerekse bu kuruluşlarda çalışan denetçilerin denetim faaliyetini durdurarak "denetçi" olmak sıfatının getirdiği yükümlülükler aykırı eyleme yaptırım uygulamaktadır. Bu aykırı davranışın aynı zamanda mimar ya da mühendislik uygulama kurallarına, meslek ahlakı ve etiğine aykırı bir davranış olup-olmadığının tespiti, öyle ise yaptırım uygulanması konusunda da bağlı olduğu meslek odasını işaret etmektedir. Yani bu bildirimlerden sonra konu; 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun kapsamına girmektedir. Dolayısıyla odalarımız konuyu, kendi mevzuatları doğrultusunda, kendi meslek alanı kapsamında değerlendirmektedir. Zaten; (herhangi bir bildirim olsun ya da olmasın), meslek mensuplarının mesleki uygulama kurallarına, meslek ahlakı ve etiğine aykırı davranışları konusunda kuvvetli emarelerin olması durumunda disiplin soruşturması açmak ve yaptırım uygulamak meslek odalarının yasal görev ve yetkisinin gereğidir.

Ancak tarafınızca yapılan bildirimlerde; Oda üyesi meslek mensuplarımızın denetçi sıfatlarından ayrı olarak "şirket ortağı olmak" statüsünden kaynaklı olarak da Odalarımız mevzuatı açısından işlem yapılması istenmektedir.

Yukarıda detaylı olarak açıklandığı gibi; Odalarımız bu bildirimler üzerine 6235 sayılı TMMOB Kanunu ve ilgili Yönetmelikler gereği işlem yürütmekte, konuyu mesleki uygulama kurallarına, meslek etiğine aykırı davranışlar açısından değerlendirmektedir. "Şirket ortağı olma" statüsü zaten gerek şirketin denetim faaliyetinin durdurulması, gerekse suç duyurusu yolu ile 4708 sayılı Kanun kapsamında yaptırıma bağlanmıştır. Bu konu odalarımızın yetki sınırlarının dışındadır. Meslek mensuplarımızın meslek alanlarımız dâhilinde olumsuz bir eylemlerinin olmaması halinde, aynı zamanda "şirket ortağı" ya da "denetçi" olmaları tek başına TMMOB ve bağlı Odalarının mevzuatı açısından işlem yürütülmesini gerektirmemektedir. Bu nedenle odalarımıza yapılacak bildirimlerde bu husus mutlaka göz önünde tutulmalıdır.

Yapı Denetim Şirketlerinin, gerektiği gibi denetim faaliyeti sürdürdüklerini söyleyebilmek güçtür. Ücretli çalışan denetçi mühendis ve mimarlar, şirket yetkililerince kendilerinden istenilenlerle görevleri arasında sıkışmaktadır. Görevlerini gereği gibi yapanlar da, kimi zaman şirketten aldıkları bilgilere göre yanılıya düşebilmekte, sonuçta şirketin cezalandırılması halinde, başkaca hiçbir şeye bakılmaksızın, denetçiler de cezalandırılmaktadır. Geçici durdurma cezası alan yapı denetim şirketi sayısına bakıldığında bile, sistemin işlemediği ve yapıların gerektiği gibi denetlenmediği açıkça anlaşılmaktadır. Bakanlığımızın bu konuyu bir de bu açıdan değerlendirmesi gerekmektedir.

Sözleşmenin feshinin noter kanalıyla değil de yazılı olarak yapılmış olması, proje ve eklerine aykırı uygulamaların denetiminin başka bir meslek disiplini alanında olması v.b nedenlerle denetim faaliyetinin durdurulmuş olması hali de odalarımıza iletilmektedir. Bu nitelikteki bildirimlerin de oldukça yoğunlukta olduğu tarafınızca bilinmektedir. Oysa odalarımızın faaliyet alanında olmayan ve meslek mensubununun mesleğiyle ilgili olmayan nedenlerle yapılan bildirimlere odalarımızca soruşturma açılmaz, bu durumlarda dosyalar

Onur Kurulu'na sevk edilemez. Tarafınızca yapılan bu tip bildirimler, daha detaylı olarak açıklanmak ve olayın meslek ve meslektaş ile olan ilişkisi tanımlanmak durumundadır.

Yapı Denetim Şirketleri hakkındaki müfettişlik soruşturmaların, yapı denetimi alanında uzman mühendis ve mimarlarca yapılması uygun olacaktır. Uygulamada, iki inşaat mühendisi, harita kadastro mühendisi ya da mimar tarafından raporlar hazırlanmakta, bu raporlara göre müfettişlik ve Bakanlıkça karar verilmektedir. Oysa yapı denetim şirketinin denetim görevini aksattığı konulara göre, ilgili tüm mimarlık ve mühendislik disiplinlerinden bir meslek mensubunun soruşturmada yer alması gerekmektedir. Örneğin, bu raporlarda makina ve elektrik mühendislerinin de sorumlulukları bulunduğu belirtilmekte ve cezalandırılmakta, oysa raporları düzenleyenler arasında makina ve elektrik mühendisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, Odalara gönderilen müfettiş raporlarında, makina ve elektrik mühendisliği alanına ilişkin ayrıntılı ve doyurucu bilgiler yer almamaktadır. Yalnızca inşaatın ulaşılmış olduğu seviye itibarıyla sorumluluklarının bulunup-bulunmadığı hakkında yorum yapılmaktadır ki, bu husus tek başına sorumluluk açısından yeterli veri oluşturmamaktadır. Bir makina ya da elektrik mühendisinin, kendi meslek disiplini açısından ne gibi sorumluluk doğuran davranışının bulunduğu somut olarak tespit edilmelidir. Bu durumun tespit edilebilmesi için ve meslek alanına ve meslek mensubunun hukuka aykırı eylemine ilişkin Odalarımızca yürütülen disiplin soruşturmaların sağlıklı açısından, Teftiş Kurulu Raporlarında ilgili meslek odasına bildirilecek kişiler konusunda seçici davranılması zorunludur. Durdurmaya neden olan eylemin hangi meslek alanında olduğunun, mühendis ya da mimarla doğrudan bağlantılı olup-olmadığının tespit edilerek ilgili odamıza bildirilmeleri gerekmektedir. Yapılan teftişlerde konuyla ilgili uzman mühendislik ve mimarlık meslek disiplininden olan (mimar, inşaat mühendisi ve harita mühendislerinin yanında makina ve elektrik mühendisleri) ve mevzuatı da bilen teknik elemanların ve müfettişlerin görevlendirilmesinin sağlanması gereklidir.

Yapı Denetim Bildirimlerine ilişkin karşılaşılan sıkıntılardan bir diğeri de; idari ve ceza davaları konusudur.

Denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin işlemlerin idari dava konusu edilmesi ve yargı süreci sonunda iptal edilmiş olmaları ya da savcılıklara yapılan suç duyuruları ve sonucunda verilen kararlar, Odamız mevzuatı açısından işlem yürütülmesini engellememektedir. Bu davalarda takipsizlik ve iptal kararları verilmiş olsa dahi Odaların, bildirim konusundan tamamen farklı, kendi mevzuatları kapsamına giren bir hususu tespit ederek, işlem yürütmeleri her zaman mümkündür. Meslek alanlarına girmeyen ve mevzuatı kapsamında olmayan konularda söz konusu davalardan bağımsız olarak Odalarımızca işlem yürütülmemesi de mümkündür. Ancak konunun mevcut bildirim üzerinden somut olarak ortaya konulamadığı, kuvvetli emarelere ulaşılmadığı durumlarda; Odalarımızın mevzuatına göre işlem yürütülmesi açısından; bildirim dayanağı olan işlemin iptali istemiyle açılan davalar ile ilgili hakkında yürütülen ceza davalarının yürütülmesi sırasında ulaşılan tespit ve sonuçlar önem arz etmektedir. Bu nedenle yapılan bildirimlerde; denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin işlemlerin idari dava konusu edilip-edilmediği, cezai ya da idari yargı süreci sonlanmışsa sonucu hakkında da ilgili odamıza bilgi verilmelidir.

Gereğini bilgilerinize sunarız.

Hakan Genç
TMMOB Genel Sekreter V.

**KESK TARAFINDAN
TOPLU SÖZLEŞMELİ, GREVLİ SENDİKA HAKKI'NIN
KULLANIMINA YÖNELİK DÜZENLENEN KONFERANSTA
BİLDİRİLEN TMMOB GÖRÜŞÜ
25 AĞUSTOS 2006**

Öncelikle hemen ifade etmeliyim ki, Toplu Görüşme Sürecinin olduğu bu günlerde KESK tarafından bu konferansın düzenlenmesi oldukça anlamlıdır. Siyasal iktidar dahil her kes burada dile getirilenleri anlamak, algılamak durumundadır.

TMMOB, her yıl olduğu gibi bu yıl da toplu görüşme sürecini yakından takip etmektedir, ve sürecin başlamasından önce bu süreçte “kamu çalışanlarının tarafında olduğunu kamuoyuna duyurmuştur.

Örgütümüz için bu süreç önemlidir çünkü, yaklaşık 1/3 oranda ve yaklaşık 70.000 e yakın üyemiz kamu çalışmanıdır. Aktif sendikacılıkla uğraşanlarının önemli bir kesimi de KESK üyesidir, KESK'in kurulmasında önemli rol üstlenmişlerdir.

Bu yılki toplu görüşme sürecinde KESK toplu görüşme masasından kalktı.

TMMOB; “Kesk Direnişin, Mücadelenin ve Kararlılığın Adıdır, Toplu Görüşme Orta Oyununun Figüranı Olmayacaktır!” diyen KESK'in yanındadır.

KESK diyor ki;

1- Hükümetin, toplu sözleşme ve grev hakkımızı engellemeye çalıştığı, bu konuda kendi sözlerini bile yerine getirmeme konusundaki ısrarını sürdürdüğü, emekçileri ‘toplu görüşmeler’ adı altında bir gösteriyle oyalamaya devam ettiği için,

2- AKP hükümetinin kamu emekçilerinin GSYİH'den aldıkları payın giderek düşürülmesini benimseyen ve emekçilerin insanca yaşayacak bir ücret alması yerine tahmin edilen enflasyon rakamları kadar zam yapma anlayışından vazgeçmediği; bu zammı da bir lütufmuş gibi kamuoyuna sunduğu ve pazarlık masası dışında başbakanın tek yanlı insafına bıraktığı için

3- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası (SSGSS) kanunu ile tüm yurttaşların sosyal güvenlik hakkını mezarda emekliliğe, sağlık hakkını paran kadar sağlığa’ dönüştüren, eğitimde kadrolaşmada ısrarlı olan ve özel eğitimi teşvik eden Yeni-liberal AKP zihniyetinin amansızca devam ettiği için

4- Personel Kanun Taslağı yerine hazırlanan Devlet Memurları Kanun Taslağı'nda da iş güvencesini ortadan kaldırarak, esnek ve sözleşmeli bir çalışma hayatını emekçilere dayatmaya devam ettiği için

5- Kamu istihdamında kadına yönelik ayrımcılığın devam ettiği gerçeğini görmezden gelerek, bu konuda hiçbir ciddi adım atmadığı için,

6- Enflasyon farkı ve büyümeden kaynaklı olarak 2006 için %10'luk ek zam yapılması ve bu zammın emeklilere de yansıtılması konusundaki haklı talebimizi yerine getirmediği için

7- Geçen sene toplu görüşmelerde kurullara ve komisyonlara havale edilen sorunların hiçbiri hakkında herhangi bir sonuç alınmadığı için

8- 2 milyon kamu emekçisinin meşru ve haklı taleplerini savunan, meşruiyetini devletten değil kamu emekçisinden alan KESK'e karşı, yandaş sendikalar ile birlikte tavır geliştirmeye, engellemeye yönelik çabalardan vazgeçmediği için,

9- Geçen sene KESK'in şerh koymasına rağmen 5YTL sendika aidatının devlet tarafından ödenmesini kabul ederek sendikaları işveren devletin müdahalesine açık hale getiren tavrını sürdürdüğü ve yeni 5 YTL'lerin pazarlığını yapmaya devam ettiği için

10- Bütçede kaynak yok demesine rağmen istediği alanlar için kaynak bulan ve bunu kadrolaşmanın bir aracı olarak kullandığı için,

11- IMF politikalarına teslim olarak çalışan- çalışmayan tüm kesimleri ve emeklileri açlık ve yoksulluk sınırında yaşamaya mahkûm ettiği için,

12- Kamu hizmetlerinin ve kamu emekçilerinin tasfiyesinin aracı olan özelleştirme uygulamalarını devam ettirdiği, özelleştirmeler nedeni ile mağdur olan memur- işçi- sözleşmeli-geçici personelin sorunlarını çözmediği için,

masadan çekiliyoruz.

TMMOB, "Toplu Görüşme" olarak ifade edilen ortaoyununun figüranı olmayı reddederek, "Masa'dan" çekilme kararı alan KESK'in bu sözlerinin altına imza atmaktadır.

Anlaşılmıştır ki, bu iş bir toplu görüşme süreci değil, bir mücadele sürecidir.

Sevgili arkadaşlar TMMOB, tüm çalışanların "toplular sözleşmeli, grevli sendika hakkı"nın en doğal hakları olduğunu ifade etmektedir.

Gerek Anayasa'mızın, gerekse de çalışma yaşamını düzenleyen yasaların anti demokratik hükümleri sürekli tartışılıyor. Bu yasaların esas olarak hakları yasaklama ve sınırlama yaklaşımı üzerine inşa edildiği biliniyor. Yakın dönemde çıkarılan İş Kanunu gibi yasalar da neo liberal politikaların yansıması olarak düzenleniyor ve işçi sınıfının haklarını geriye götürüyor.

Bütün bu olumsuzluklar içerisinde zaman zaman olumlu hukuksal düzenlemelere de rastlıyoruz. Ancak ne yazık ki, bunların da uygulanma sorunu var ve demokratik değerleri özümsemeyenler, yaptıkları hukuki düzenlemeleri de uygulamaktan kaçınıyor.

Bu olumlu düzenlemelerden birisini de Anayasa'nın 90. maddesi oluşturuyor. Bu kapsamda Anayasanın 90. maddesinin son fıkrasına bir cümle eklendi. 22 Mayıs 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan cümle şöyledir.

"Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletler arası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır"

Anayasa değişikliğini gerçekleştiren yasanın madde gerekçesinde de, bu değişikliğin neden yapıldığı şöyle açıklanıyor. "Uygulamada usulüne göre yürürlüğe konulmuş insan haklarına ilişkin milletlerarası antlaşmalar ile kanun hükümlerinin çelişmesi halinde ortaya çıkacak bir uyuşmazlığın halinde hangisine öncelik verileceği konusundaki tereddütlerin giderilmesi amacıyla 90 ncı maddenin son fıkrasına hüküm eklenmektedir."

Aslında gerek 90. madde, gerekse de maddeye yapılan eklemenin gerekçesi oldukça açık. Usulüne göre onaylanmış, yani TBMM’de kabul edilerek Resmi Gazete’de yayınlanmış Uluslararası bir anlaşma ile, yasalarda ya da idari diğer düzenlemelerde bir çelişki olursa öncelikle bu anlaşma esas alınacak ve dolayısıyla yasalarda yer alan hükümler geçersiz olacaktır. Yapılan değişiklik de bu konudaki tereddütlerin giderilmesi amacını taşımaktadır.

Anayasanın 90/5 maddesinde; “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası Antlaşmalar kanun hükmündedir, bunlar hakkında Anayasa’ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz” hükmü 2004 yılı değişikliği öncesi de vardı. Biliyoruz ki, 2004 yılı öncesi kamu emekçileri sendikalarını kurarken bu maddeyi hukuksal dayanak olarak kullanmışlardı ve ILO sözleşmelerine atıfta bulunan çok sayıda mahkeme kararları almışlardı.

Artık tek başına yasalar geçerli değildir. Yasalardan önce, uluslar arası sözleşmelerin esas alınması Anayasal bir gerekliliktir. Bu bakımdan, gerek 2821 ve 2822 gerekse de 4688, 657 gibi yasaların başta ILO sözleşmeleri olmak üzere, insan haklarıyla ilgili tüm uluslararası sözleşmelere aykırı olan maddeleri geçersizdir. Bu maddeler yerine, uluslararası sözleşmelerde yer alan hükümlerin uygulanması Anayasal bir gerekliliktir.

Öte yandan bilindiği gibi, ILO’nun örgütlenme ve grev hakkını düzenleyen 87 sayılı Sözleşmesi ile toplu pazarlık hakkını düzenleyen 98 sayılı Sözleşmesi ülkemiz tarafından onaylanmıştır. Her iki sözleşme ayrımsız tüm çalışanlar için hak doğurmaktadır. Dolayısıyla kamu emekçilerinin sendikal hakları için de geçerli sözleşmelerdir. ILO’nun 8 temel sözleşme arasında saydığı bu Sözleşmeler, Anayasa’nın 90. maddesinde belirtilen insan haklarına ilişkin milletlerarası antlaşmalar kapsamındadır.

Sonuç olarak, Anayasanın 90. maddesinin ILO Sözleşmeleriyle birlikte ele alındığında, tüm çalışanlar gibi kamu emekçilerinin de toplu sözleşme ve grev hakkı olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu açık hukuki gerekçelere rağmen, hatta bu konuda verilen yargı kararlarına rağmen, bu hakların kullanımı önündeki engeller kaldırılmıyor. Tersine kimi yasal ve idari düzenlemelerle hakların kullanımı engellenmeye çalışılıyor.

Konu yalnızca kamu çalışanlarını da ilgilendirmiyor. Aynı şekilde işçi sendikalarının sürekli şikayet ettiği noter şartı, işkolu barajı, grev yasakları gibi tüm yasaklar artık geçerli değildir. 2821 ve 2822 sayılı yasada yapılmak istenilen değişikliklere de böyle yaklaşılmalıdır.

Biliyoruz, ülkemizde sermayenin çıkarları söz konusu olunca, her türlü yasal engelleri kısa sürelerde ortadan kaldırırlar, sıra emekçilerin haklarına gelince hukuk devleti olmanın gereğini yerine getirmemekte direniyorlar. Bu yaklaşım demokrasi anlayışıyla, emekçilere yaklaşımla yakından ilgilidir.

TMMOB “Grevli toplu Sözleşmeli Sendika Hakkı”nın kullanımında, bunun mücadelesinde çalışanların yanındadır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ODA BAŞKANLARINA
I. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI'NA KATILIM İÇİN
GÖNDERİLEN MEKTUP
01 EYLÜL 2006

Sayın Başkan,

TMMOB 39. Dönem 1. Danışma Kurulu toplantısını 16 Eylül 2006 tarihinde Ankara'da gerçekleştireceğiz.

Toplantıda öncelikle Genel Kurul kararlarımız doğrultusunda, sizin de katkılarınız ve TMMOB Yönetim Kurulu kararı ile oluşturduğumuz TMMOB 39. Dönem Çalışma Programının detaylarını konuşacağız. Ayrıca 14 Ekim mitingine yönelik o güne dek yapılan ve sonrasında yapılacak çalışmaları birlikte değerlendireceğiz. Toplantıda; sizin daha demokratik, daha işlevsel ve daha etkin bir TMMOB işleyişine yönelik önerilerinizi de alacağız.

Birlikte karar alan, birlikte üreten ve birlikte yöneten bir TMMOB örgütlülüğü için katılımınız ve ayrıca sizinle birlikte odanızın danışma kurulu üyelerinin toplantıya katılımını sağlamanız bizler için çok önemli. Bu konuda gereğini yapacağınıza eminiz.

16 Eylül'de Ankara'da buluşma dileğiyle.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI'NA GÖNDERİLEN
"YAPI MÜTEAHHİDİ SİCİLLERİNİN ŞEKİL VE ŞARTLARI HAKKINDA
YÖNETMELİK" TASLAĞI'NA İLİŞKİN GÖRÜŞ
03 EYLÜL 2007**

T.C.

BAYINDIRLIK ve İSKAN BAKANLIĞI

Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü'ne

ANKARA

Konu: Bakanlığınızca 5706 sayılı yazı ile gönderilen "Yapı Müteahhidi Sicillerinin Şekil ve Şartları Hakkında Yönetmelik" Taslağı'na ilişkin görüşlerimizin sunulmasıdır.

Bakanlığınızca Birliğimize gönderilen "Yapı Müteahhidi Sicillerinin Şekil ve Şartları Hakkında Yönetmelik" taslağı çalışması, alanın sorunlarının doğru kavranması durumunda, gerek müteahhitlik sektörünün kurumsallaşması gerekse ülke kaynaklarının verimli kullanılması ve denetlenmesi noktasında var olan hukuksal boşluğun doldurulmasına hizmet edebilir. Bu nedenle, çalışmayı olumlu bulduğumuzu belirtmek isteriz.

Ancak; Yönetmelik taslağı incelendiğinde, alana ait sorunların çözümü noktasında bir açılım içeriğine sahip olmadığı gibi sicillerin tutulması ile neyin amaçlandığı da belirsizdir. Bugün yapı müteahhitliği konusunda ciddi nitelik sorunu bulunmaktadır. Nitelik sorunu, tüm taraflarca dile getirildiği gibi, KİK'nda değişiklik yapan 4964 sayılı Yasa'nın gerekçesinde de açıkça ifade edilmektedir. Bugün ülkemizde müteahhitlerin çok azını mühendis ve mimar kökenli kişiler oluşturmaktadır. Yalnızca aranan sermaye kriteri ile bu alanda iş yapılması, yaşanan felaketlerin önemli nedenlerinden birini oluşturmaktadır. Bu nedenle, bu alanda teknik donanımlı unsurların iş yapması herkesçe kabul edilen bir gerçektir.

Ülkemizde, yapım işlerinde müteahhitlik karnesi ile birlikte mühendislik ve mimarlık mesleği sistemin dışına itilmiştir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda 4964 sayılı Yasa ile yapılan değişiklik bir ölçüde mühendis ve mimarların bu alana girmesine hizmet edecek bir düzenleme yapılmasına karşın, aradan bir yıl geçmeden yeniden mimar ve mühendisler Yapım İşleri İhaleleri Yönetmeliği ile sistemin dışına çıkarılmaya çalışılmıştır. Oysa, Yasa düzenlemesi, asıl işi yapanları müteahhitlik alanına çekmek isterken, yönetmelik düzenlemesi yasa maddesinin uygulanmasını görmezden gelmiştir. Öncelikle Bakanlığın sermaye eksenli baskılara ödün vermemesi gerekmektedir. Bu nedenle, alanda yapılacak hukuki düzenlemelerde Müteahhitlik hizmeti sunacak kişilerin ehil insanlardan oluşturmayı hedefleyen bir kurguya sahip olmak gerekir.

Bu bağlamda;

3194 sayılı Yasa'nın 44. maddesinin (e) bendinin vermiş olduğu "Müteahhit sicillerinin şekil ve şartları" yönetmelikle düzenlenir yetkisine dayanılarak hazırlanan taslağın amaç ve kapsamı dar yorum ve içeriğe sahiptir.

Tasarıda, kendi sermaye ve birikimi ile kendisine iş yapan müteahhitlerin sunduğu hizmet alanında kamu ve toplumu olumsuzluklardan koruyan bir düzenek bulunmamaktadır. Tasarıda bu amaca hizmet eden yetki belgesi verilmesi, verilen bu belgenin olumsuz sicil alınması durumunda iptali ile ilgili açılım bulunmamaktadır. Ayrıca, sistemin

organizasyonu, yönetim, yürütme, yetkiyi verme, yetki alma, itiraz gibi kurumsal yapıya ilişkin bir sistem de bulunmamaktadır.

Tasarının ekinde bulunan değerlendirme kriterleri ise gerek yukarıda anlatılmaya çalışılan yetkilendirme ya da yetki iptaline ilişkin olmayıp, müteahhit hakkında genel bir profil bilgisi vermeyi amaçlamaktadır.

Yetki verme ve yetkiyi iptal etme hususu, hukuk açısından yasal düzenleme gerektirmektedir. Bu anlamda yönetmelik yasal dayanaktan yoksun kalmaktadır.

4708 sayılı Yasa'nın ((j) bendinde tanımını bulan, "Yapı müteahhidi :Yapım işini, yapı sahibine karşı taahhüt eden veya ticarî amaçla ya da kendisi için şahsî finans kaynaklarını kullanarak üstlenen, ilgili meslek odasına kayıtlı, gerçek ve tüzel kişiyi," ifade eder tanımı, müteahhitliği herkes tarafından yapılabilecek bir iş alanı olarak tanımlamaktadır. Bu tanım, taslakta aynen tekrar edilmiştir. Oysa sorunun kaynağı bu tanımdır. Yapı müteahhitliği, sermaye, ekipman, bilgi gerektiren, uzmanlığa ve organizasyona dayalı, yetki ve sorumlulukları net olarak tariflenmiş, yapı üretim sürecinin diğer aktörleri ile olan ilişkileri, yetki ve sorumlulukları net olarak belirlenmiş, gerek nitelik gerekse nicelik açısından kategorize edilmiş sınırları ve seviyeleri belirlenmesi gereken bir alandır. Bu alan yasal olarak düzenlenmeden, yapı müteahhitliği alanı, yetki ve sorumlulukları topyekün tanımlanmadan, daha sonraki bir aşama olan sicil tutulması, beklenen amaca hizmet etmeyecektir.

Yönetmelik taslağında ifade bulan "ilgili meslek odasına kayıtlı" ibaresi de açıklanmaya muhtaçtır. Yapı müteahhidinin mühendis ve mimar olması durumunda TMMOB'a bağlı meslek Odasına üyeliği ve sicili de Odasınca tutulması hüküm altına alınmalıdır. Ayrıca, 3194 sayılı İmar Yasası'nın 28. maddesi, Bakanlığa müteahhitlerin sicillerinin tutulması konusunda bir yetki vermemiştir. Yasa'da; Belediyeler ve Valiliklere verilmiş olan bu yetkinin genişletilmesi Yasal yetki tartışmasını beraberinde getirecektir.

Taslakta diğer sorunlu düzenleme ise, 6. maddedeki "Sicillerin Düzenlenmesi" başlıklı maddedir. Yapı Müteahhidi Sicil Formu'nun yapıda görev alan fenni mesullerce, denetçi mühendis ve denetçi mimarlarca doldurulması düzenlemesi gerçekçi değildir. Yapı müteahhidine karşı bağımsızlıkları sağlanmamış fenni mesul, denetçi mühendis ve mimara bu sorumluluğun verilmesi sahip oldukları yetki ile paralellik taşımamaktadır.

Kamu adına hareket eden Bakanlıktan beklenen, müteahhitlik yapmak isteyen isteklilerden istenen nitelik ve belgelendirme sisteminin bilimsel, teknik ve kamusal ihtiyaç doğrultusunda yerleşik kurallara kavuşturulmasıdır. Ülkemizin sorunlu alanlarından birini teşkil eden bu alanda istenilen, kriter ve belgelendirme sistemini hukuki istikrar ilkesine göre artık yerleşmesidir. Teknik alt yapısı olmayan akademik ve mesleki yeterliliği bulunmayan kişilere yalnızca sermaye sahiplerine bu alanın terk edildiği, mühendis ve mimarların dışlandığı müteahhitlik alanının nesnel ve toplumsal talebi karşılayacak temelde ve alanın bileşenleriyle birlikte ele alınması gerekmektedir.

Yönetmelik taslağı konusunda yapılacak toplantılara katılıp katkı vermek isteğimizi de ayrıca belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

**HALKEVLERİ'NİN TMMOB VE MEHMET SOĞANCI HAKKINDAKİ
HAKSIZ VE GERÇEKDIŞI SUÇLAMALARI ÜZERİNE
YAPILAN AÇIKLAMA
19 EYLÜL 2006**

**HALKEVLERİ GENEL BAŞKANLIĞINA,
ANKARA**

Halkevleri ve Sendika Org. Sitelerinde, 19 Eylül 2006 tarihinde yer alan "Gevşek muhalefetin sıkı disiplini üzerine" başlıklı yazı, TMMOB ve Başkanı hakkında haksız ve gerçek dışı provokatif yorum ve yanlış bilgiler ile donatılmıştır..

Tarafımca, Halkevleri Genel Başkanı Abdullah Aydın ve Başkan Yardımcısı İlknur Birol ile yaptığım telefon görüşmeleri sonucu anlaşılmıştır ki, Halkevleri yönetimi, adı geçen yazıya sahip çıkmaktadır. Halkevleri Yönetimi, 70 yıllık bir Devlet kurumu kimliğinin arkasına sığınarak TMMOB ve Başkanı üzerinde siyaset yapmayı yeğlemiş, yalan üzerine ve tümüyle reddettiğimiz ağır ve çirkin saldırılarda bulunmuştur.

Yıllardır yan yana ve omuz omuza birçok mücadele süreçlerinde yer alan iki örgütün ilişkilerine bu yazı ile tamir edilemez darbe vurulmuştur.

Ülkemizde örülmeye çalışılan toplumsal muhalefeti zaafa uğratacak bu tutumunuzu Birliğimiz adına şiddetle kınıyorum.

**TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı
Hüseyin YEŞİL**

KALKINMA AJANSLARI İLE TÜRKİYE YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI HAKKINDA TMMOB RAPORU 20 EYLÜL 2006

Küresel kapitalizme eklenme sürecinin tamamlanmasıyla, mevcut sosyal devlet modelinden düzenleyici/yönetişimci devlet modeline geçişi öngören ve ülkenin pazar, devletin tüccar, vatandaşın müşteri haline getirilmesine yönelik olarak gündeme getirilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu'na karşı mücadele eden TMMOB; dış dayatmalı kamu reformunun bir parçası olan ve ayrı yasalarla gündeme gelen 5449 sayılı Yasayla kurulan Kalkınma Ajansları ile 5523 sayılı Yasayla kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajanslarının amaçları ve işlevlerinin, TMMOB'nin amaçları ve ilkeleri ile örtüşme durumunu; bağımsızlık, demokratik katılımçılık, toplum çıkarı ve kamu yararı ilkeleri açısından incelemiş ve aşağıdaki konuların Odalarımıza iletilmesi kararlaştırılmıştır.

Ekonomik küreselleşmenin değiştirdiği üretim sistemleri ve politikalar; ekonominin ve ekonomik kalkınmanın odak noktasını, ucuz emek üzerinden rekabetçi bir sisteme oturtmuş ve özellikle az gelişmiş ülkelerin her türlü doğal kültürel ve tarihi değerlerini metalaştırarak küresel hiyerarşide yer kapabilme adına pazara sunmalarına neden olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda, sadece ülkeler değil, bölgeler, kentler bile kendi ekonomilerini sürdürülebilmek adına her türlü kaynak ve değerlerini ortaya atarak birbirleri ile amansızca yarışan rakiplere dönüştürülmüştür. Sadece küresel sermayenin çıkarlarına uygun olarak hareket edenlerin ayakta kalabildiği bu yarışın en önemli argümanı ise; ülke, bölge ve kentlerin geleceklerini yok etme pahasına pey olarak sürdürdükleri ucuz emek deposu haline gelen yurttaşları, hızla sömürülen doğal, kültürel ve tarihi değer ve kaynakları olmaktadır.

Kamu idaresinin; Dünya Bankası ve IMF politikalarının ülkenin her yerinde hiçbir hukuki ve toplumsal engelle karşılaşmaksızın uygulanması esasına göre yeniden yapılandırılmasına yönelik neo-liberal politikalar; Avrupa Birliği ile entegrasyon süreci çalışmaları kapsamında kamusal ve toplumsal çıkarlar yerine ulus ötesi sermaye gruplarının çıkarlarını öne alan uygulamalarını iç hukukumuz nezdinde sağlama alabilmek adına Anayasanın temel hükümlerine uygunluğu tartışılır kanun ve kararnameler ile uygulamalarına devam etmektedir.

Bu süreçte, sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılması hedeflenmektedir. 5449 ve 5523 sayılı Yasaları da içeren bu sömürgeleştirme yasaları, mühendislik ve mimarlık uygulamalarını ve üyelerimizin çıkarlarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Türkiye'nin yatırım ve kalkınma stratejisini temelden değiştirmeye yönelik girişimleri içeren ve çok uluslu şirketlerin/gelişmiş ülkelerin çıkarını gözeten yapıyla 5449 sayılı Yasa ile kurulan Kalkınma Ajansları; birçok maddesinde belirsizlik içeren ve keyfiliğe olanak tanıyan; merkezi/yerel yönetim sistemi içerisindeki yeri, kamu/özel hukuk tüzel kişiliği, personel istihdam yöntemi gibi pek çok tartışmalı olguyu bünyesinde barındıran; ulusal kalkınma planına atıfta bulunulmadan ve ulusal kalkınma planı ile bağlantı zorunluluğu

getirilmeden bölge plan ve programlarının uygulanması konusunda yetkili ve görevli kılınan; kamu yararı yerine bölgelerarası rekabeti ön plana çıkararak; kamu kaynaklarının özel kesimin emrine verilmesine olanak tanıyan; iç ve dış kaynak sağlamakta bağımsız kılınan ve kaynağı bulmak için kredibilitesi yüksek kuruluşlardan referans alma zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılan; yereldeki bilgilerin küresel piyasalara aktarımı ve küresel sistemle bütünleşmesine altyapı oluşturan; yasamaya ait olan asli düzenleme yetkisinin ilke ve esasları gösterilmeden yürütmeye devredildiği; idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde hiyerarşik denetime tabi olmamasına karşın merkezi ve yerel olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarını denetimi ve kontrolü altına sokabilecek yetkiyle donatılmış; hesap verilebilirlik ve sağlıklı denetim açısından üzerinde bir kamusal denetim öngörülmemiş olmasına karşın bağımsız dış denetim kuruluşlarının dış denetimine tabi olan; tek ilden oluşan bölgelerde ajans yönetim kurulunda yer alacağı ifade edilen sivil toplum kuruluşlarının hangi türden ve hangi alanda etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları olacağına ilişkin bir belirleme yapılmayan; Anayasa’da bir düzenleme yapılmaksızın Anayasa’nın çizmiş olduğu yönetsel yapı tablosuna uygun olmayan farklı bir model olarak gündeme gelmiştir. Ayrıca, AB tarafından Türkiye için öngörülen katılım öncesi stratejisinin bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya yönelik gayretleri finanse etmekten çok uzak olduğu ve Müzakere Belgesi’nde alınacağı tasarlanan yetersiz yapısal fonlara kalıcı sınırlama getirilebileceğinin açıkça belirtildiği de bilinmektedir.

5523 sayılı Yasa ile kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı; idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzelkişiliğine haiz, bünyesindeki Kurul’da özel sektörü temsil eden şirketleri barındıran, 5449 sayılı Yasa ile DPT Müsteşarlığı’na verilen eşgüdüm ve gözetim görevine ortak olan, yerli sermayeli yatırımlarla doğrudan yabancı yatırımları özendirme görevi verilmiş, özellikle yabancı yatırımcıların önündeki engellerin kaldırılması amacıyla kurulan, özel statülü, merkezi bir kurum olarak kurulmuştur. Dünya Bankası’nın da aktif rol üstlendiği süreç içinde, yatırımcılar önündeki idari engel olarak öne sürülen konular arasında, doğal kaynakları koruyucu düzenlemeler ile TMMOB Yasası’nda yer alan yabancıların çalışma koşulları sayılmaktadır. Bu konuda TMMOB’nin karşı çıkışına karşın, sermayenin istemlerine uygun yasal düzenlemelerin gündeme geldiği bilinmektedir.

Ülkemizin kalkınma planlarının; bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temellerine oturtulmasını ve ülkemizin tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal planlarını yapmasını zorunlu gören TMMOB; küresel şirketlerin/gelişmiş ülkelerin her türlü denetimden uzak yatırımlarını gerçekleştirmek üzere ülkemizdeki taşeronu duruma gelebilecek “ajans” olgusunu ve yeni/dış dayatmalı “bölgesel kalkınma stratejisi”ni, bu içeriğiyle, örgütsel ilkeleri arasında yer alan “bağımsızlık”, “demokratik katılımçılık”, “toplumsal çıkar” ve “kamu yararı” ilkelerine aykırı görmektedir.

Sermaye çevrelerinin değil halkın/toplumun çıkarı ve kamu yararı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumunda olan gücünü üyelerinden alan, ulusal düzeyde planlı kalkınma yöntemini benimsemiş yerine, ülkesel/bölgesel/yerel yatırım kararlarını verme ve öncelikleri belirleme hakkının sermayeye devredilmesine karşı çıkan ve bu amaçla konuyu yargıya taşıyan TMMOB; mesleki demokratik kitle örgütü kimliğiyle, 5449 sayılı Yasa kapsamında kurulan ve işlevi göstermelik bir danışma organı olan “kalkınma kurulu”na ve seçilme koşulları tümüyle idarenin keyfiyetine bırakılan karar organı niteliğindeki “yönetim kurulu”na katılmayı uygun görmemektedir ve bu tür yapılanmalar içerisinde yer almayacaktır.

**TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ'NE
“MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU KANUN TASARISI”NIN
YASALAŞMASI SÜRESİNDE GÖSTERİLEN ÇABA NEDENİ İLE
GÖNDERİLEN TEŞEKKÜR MEKTUBU
25 EYLÜL 2006**

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE,

Oda Yönetim Kurulu Başkanlarımıza, Yönetim Kurulu Üyelerimize, İl Koordinasyon Kurulu Sekreterlerimize, üyelerimize ve TMMOB Hukuk Birimine “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı”nın içerdiği yanlışlığın giderilmesi doğrultusunda, yaptıkları fikri katkı ve eylemlilikler için teşekkür ediyorum.

Aldığımız sonuç, örgütlülüğün önemini göstermiştir.

Şimdi söylemek çok doğru: Biz istersek başarabiliriz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI'NIN KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KHK'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN'A İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞÜ
27 EYLÜL 2006**

5310 sayılı “Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”a ilişkin TMMOB görüşü:

İMO Uluslararası Denizcilik Organizasyonu (International Maritime Organisation), 1978 yılında İLO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ile ortak bir kararla, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması için gemi adamlarının görevlerine uygun nitelikleri ve yükümlülükleri belirleyen STCW-78 olarak adlandırılan “Eğitim, Belgeleme ve Vardiya Standartları” hakkında denizde uygulanacak uluslararası sözleşme metnini ortaya çıkarmışlardır.

Bu sözleşme, taraf Devletlere, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması bakımından gemi adamlarının görevlerine uygun nitelikte olmaları konusunda iç düzenlemelerin yapılması noktasında bir takım yükümlülükler vermiştir.

Ülkemiz anılan sözleşmeye 1992 yılının Ekim ayında taraf olmuştur.

STCW diye anılan uluslararası sözleşme, gemilerde çalışacak insanların en az bilgi ve deneyim düzeyini saptamaktadır. Sözleşme, üç ana kısımdan oluşmaktadır.

*Sözleşme maddeleri

*KOD A (Üye devletlerin zorunlu olarak uygulayacakları en az standartları belirleyen hükümler)

*KOD B (Tavsiye niteliğindeki hükümler)

İMO Sekreteryası tarafından Sözleşmenin kurallarını anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla dip notlar konulmuş olup, bu notların sözleşmenin bir parçası olmadığı da belirtilmiştir.

Sözleşmeye ve Hukuka Aykırılıklar

1.) Dava konusu Yasa'nın gerekçesinin, dip notlara dayandırılması esaslı hataya neden olmuştur. Yasa'nın “Genel gerekçesi”nin 4. paragrafında Sözleşmede, “eğitimlerin kurslar yoluyla da verilmesi öngörüldüğü için, Tasarı ile gemi adamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzelkişilerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığı'nca izin verilmesi yönünde hüküm getirilmiştir” ifadesinin STCW hükümleri ile bir ilintisi bulunmamaktadır. Şöyle ki, yukarıda da izah edildiği gibi, Sözleşme metninde kurslar diye bir ifade olmadığı gibi, dipnotlarda yer alan-sözleşme metnine dahil olmayan- ifade ise “ders” “eğitim programı” anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle, dava konusu Yasa gerekçesi, yanlış bilgi ve çeviri bozukluğuna dayandırılmıştır.

Kaldı ki, Yasa gerekçesinde belirtildiği üzere, gemi adamlarının eğitimi, mevzuat gereği Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, MEB'na bağlı orta eğitim Kurumları ile Deniz

Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Anılan öğretim kurumlarından mezun olanların sayıları ve aldıkları eğitimin yetersizliği konusunda Yasa gerekçesinde bir tespit bulunmamaktadır. Bu durumda, kamusal ve sektörel bir ihtiyaç olmaksızın kurslar yoluyla eğitim verilmesi ancak subjektif bir nedenle olabilir. Nitekim, STCW tarafından Türkiye "beyaz listeye" alındığına göre yetmişmiş deniz adamlarının, Sözleşmede belirtilen standartlara ve niteliklere sahip olduğu kabul edilmiştir.

2.) Daha önce Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı tarafından iki kez Gemi Adamları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile özel kursların önü açılmış ancak, Danıştay tarafından anılan düzenlemeler iptal edilmiştir. İdare, bu kez yasal değişiklik ile özel kursların önünü açmak istemektedir. Bu durum hem hukuka karşı hiledir hem de Anayasa'nın 138. maddesinin ihlali anlamındadır.

Dava konusu Yasa ile eğitim düzeylerine bakılmaksızın tüm gemi adamlarının eğitimleri yanında belgelendirilmelerine ilişkin tüm yetki ve görevlerin Denizcilik Müsteşarlığına verilmesi, yetki yönünden hem ulusal hem de uluslararası hukuka aykırıdır. Denizcilik Müsteşarlığı'nın eğitim ve belgelendirme konusunda Anayasa'dan aldığı bir yetki bulunmamaktadır.

3.) Ülkemizde, Yükseköğretim Kurumu bünyesinde eğitim-öğretim veren Denizcilik okulları, mühendislik fakülteleri mevcuttur. Bu okul ve fakülteler gemi adamları yetiştirmektedir. Dava konusu Yasa ile lisans düzeyinde eğitim almış olanlarla, özel kurslardan belge alanlar eşitlenmiştir. Eğitim düzeyleri, eğitim süresi ve yeterlilikleri benzer olmayanları eşitlemenin hukuk ve hak eşitliği ile de bir ilintisi bulunmamaktadır.

Nitekim, Danıştay 10. Dairesi'nin 2003/1226 sayılı dosyasında, "Örgün eğitimde yer alan ve Fakülte ile Yüksek okul düzeyinde verilen eğitimin, kurs düzeyindeki bir eğitime dönüştürülerek verilmesinin 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kurslar Hakkındaki Kanun'a, Anayasa'ya ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı YÖK Kanunu'na aykırı bulunmaktadır" şeklinde verilen kararın gereğinin yapılması hukuk devleti ilkesi gereğidir.

4.) Gemi adamları kavramının içine Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri de girmektedir. Anılan mühendisler gemilerde gemi adamı sıfatıyla çalışmaktadırlar. Mühendislik sıfatını kazanma, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa'ya tabidir. Bu unvana sahip mühendisler, mesleklerini icra edebilmek için de 6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince meslek odalarına üye olmak zorundadırlar. Meslek Odası'na üye olmak ise, meslek kurallarının ve mesleki yeterliliklerinin Odalarınca belirleneceği kabulüne dayanır. Avrupa ülkeleri dahil olmak üzere, tüm gelişmiş ülkelerde meslek içi eğitim ve belgelendirme meslek odalarınca yapılmaktadır. Dava konusu Yasa, bu yönüyle de başta Anayasa'nın 135. maddesi olmak üzere, 3458 ve 6235 sayılı yasalara aykırıdır.

5.) Yukarıdaki gerekçelere ek olarak şunu da söyleyebiliriz; her ülkede olduğu gibi, Ülkemizde de akademik yeterliliği belirleyen bir otorite vardır. Bu kurum bizde YÖK'tür. Mesleki yeterliliği belirleme ise, lisans ve üstü eğitim-öğretimde meslek odalarıdır. Lisans eğitimi dışındakileri ise ulusal bir kurum belirler. Bunların bileşenleri ise kamu ve sektör temsilcilerinden oluşur. Bu tablodan bakıldığında, Denizcilik Müsteşarlığı'nın ne akademik ne de mesleki yeterliliği ölçme konusunda yasal bir yetkisi olması olanaklı değildir. Bu nedenle Yasa'nın gerekçesinde de yer aldığı üzere, "gemi adamları eğitimi vermek üzere

gerçek veya tüzel kişiliklerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi" biçimindeki ifade bilimsel ve nesnel dayanaktan yoksundur.

Kaldı ki, TBMM 21 Eylül 2006 tarihinde AB uyum paketinde yer alan "Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu" tasarısını kabul etmiştir. Anılan Yasa'nın birinci maddesinin ikinci fıkrası, "Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik, ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu kanun kapsamı dışındadır" biçimindedir. Bu Yasa'dan da anlaşılacağı üzere, lisans eğitimi dışında, lise ve ortaokul düzeyinde mesleki eğitim almış ya da okul dışı edinilmiş mesleklerin yeterliliği ve sertifikalandırılması bundan sonra Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından belirlenecektir.

Sonuç olarak; Dava konusu Yasa, hem ulusal mevzuata hem de STCW sözleşmesine aykırıdır.

**ANAYASA MAHKEMESİ'NE GÖNDERİLEN
GEMİADAMLARI İLE İLGİLİ YAZI
27 EYLÜL 2006**

**ANAYASA MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA**

Konu : 5310 sayılı “Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un Birliğimizi ilgilendiren yönüyle bilginize sunulmasıdır.

Açıklama

İMO Uluslararası Denizcilik Organizasyonu (International Maritime Organisation), 1978 yılında İLO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ile ortak bir kararla, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması için gemiadamlarının görevlerine uygun nitelikleri ve yükümlülükleri belirleyen STCW-78 olarak adlandırılan “Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları” hakkında denizde uygulanacak uluslararası sözleşme metnini ortaya çıkarmışlardır.

Bu sözleşme, taraf Devletlere, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması bakımından gemiadamlarının görevlerine uygun nitelikte olmaları konusunda iç düzenlemelerin yapılması noktasında bir takım yükümlülükler vermiştir.

Ülkemiz anılan sözleşmeye 1992 yılının Ekim ayında taraf olmuştur.

STCW diye anılan uluslararası sözleşme, gemilerde çalışacak insanların en az bilgi ve deneyim düzeyini saptamaktadır. Sözleşme, üç ana kısımdan oluşmaktadır.

*Sözleşme maddeleri

*KOD A (Üye devletlerin zorunlu olarak uygulayacakları en az standartları belirleyen hükümler)

*KOD B (Tavsiye niteliğindeki hükümler)

İMO Sekreteryası tarafından Sözleşmenin kurallarını anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla dip notlar konulmuş olup, bu notların sözleşmenin bir parçası olmadığı da belirtilmiştir.

Sözleşmeye ve Hukuka Aykırılıklar

1.) Dava konusu Yasa'nın gerekçesinin, dip notlara dayandırılması esaslı hataya neden olmuştur. Yasa'nın “Genel gerekçesi”nin 4. paragrafında Sözleşmede, “eğitimlerin kurslar yoluyla da verilmesi öngörüldüğü için, Tasarı ile gemiadamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzelkişilerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi yönünde hüküm getirilmiştir” ifadesinin STCW hükümleri ile bir ilintisi bulunmamaktadır. Şöyle ki, yukarıda da izah edildiği gibi, Sözleşme metninde kurslar diye bir ifade olmadığı gibi, dipnotlarda yer alan-sözleşme metnine dahil olmayan- ifade ise “ders” “eğitim programı” anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle, dava konusu Yasa gerekçesi, yanlış bilgi ve çeviri bozukluğuna dayandırılmıştır.

Kaldı ki, Yasa gerekçesinde belirtildiği üzere, gemiadamlarının eğitimi, mevzuat gereği Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, MEB'na bağlı orta eğitim Kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Anılan öğretim kurumlarından mezun olanların sayıları ve aldıkları eğitimin yetersizliği konusunda Yasa gerekçesinde bir tespit bulunmamaktadır. Bu durumda, kamusal ve sektörel bir ihtiyaç olmaksızın kurslar yoluyla eğitim verilmesi ancak subjektif bir nedenle olabilir. Nitekim, STCW tarafından Türkiye "beyaz listeye" alındığına göre yetişmiş denizadamlarının, Sözleşmede belirtilen standartlara ve niteliklere sahip olduğu kabul edilmiştir.

2.) Daha önce Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı tarafından iki kez Gemiadamları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile özel kursların önü açılmış ancak, Danıştay tarafından anılan düzenlemeler iptal edilmiştir. İdare, bu kez yasal değişiklik ile özel kursların önünü açmak istemektedir. Bu durum hem hukuka karşı hiledir hem de Anayasa'nın 138. maddesinin ihlali anlamındadır.

Dava konusu Yasa ile eğitim düzeylerine bakılmaksızın tüm gemiadamlarının eğitimleri yanında belgelendirilmelerine ilişkin tüm yetki ve görevlerin Denizcilik Müsteşarlığına verilmesi, yetki yönünden hem ulusal hem de uluslararası hukuka aykırıdır. Denizcilik Müsteşarlığı'nın eğitim ve belgelendirme konusunda Anayasa'dan aldığı bir yetki bulunmamaktadır.

3.) Ülkemizde, Yükseköğretim Kurumu bünyesinde eğitim-öğretim veren Denizcilik okulları, mühendislik fakülteleri mevcuttur. Bu okul ve fakülteler gemiadamları yetiştirmektedir. Dava konusu Yasa ile lisans düzeyinde eğitim almış olanlarla, özel kurslardan belge alanlar eşitlenmiştir. Eğitim düzeyleri, eğitim süresi ve yeterlilikleri benzer olmayanları eşitlemenin hukuk ve hak eşitliği ile de bir ilintisi bulunmamaktadır.

Nitekim, Danıştay 10. Dairesi'nin 2003/1226 sayılı dosyasında, "Örgün eğitimde yer alan ve Fakülte ile Yüksek okul düzeyinde verilen eğitimin, kurs düzeyindeki bir eğitime dönüştürülerek verilmesinin 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kurslar Hakkındaki Kanuna, Anayasa'ya ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı YÖK Kanunu'na aykırı bulunmaktadır" şeklinde verilen kararın gereğinin yapılması hukuk devleti ilkesi gereğidir.

4.) Gemiadamları kavramının içine Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri de girmektedir. Anılan mühendisler gemilerde gemiadamı sıfatıyla çalışmaktadırlar. Mühendislik sıfatını kazanma, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa'ya tabidir. Bu Unvana sahip mühendisler, mesleklerini icra edebilmek için de 6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince meslek odalarına üye olmak zorundadırlar. Meslek Odası'na üye olmak ise, meslek kurallarının ve mesleki yeterliliklerinin Odalarınca belirleneceği kabulüne dayanır. Avrupa ülkeleri dahil olmak üzere, tüm gelişmiş ülkelerde meslek içi eğitim ve belgelendirme meslek odalarınca yapılmaktadır. Dava konusu Yasa, bu yönüyle de başta Anayasa'nın 135. maddesi olmak üzere, 3458 ve 6235 sayılı Yasalara aykırıdır.

5.) Yukarıdaki gerekçelere ek olarak şunu da söyleyebiliriz; her ülkede olduğu gibi, Ülkemizde de akademik yeterliliği belirleyen bir otorite vardır. Bu kurum bizde YÖK'tür. Mesleki yeterliliği belirleme ise, lisans ve üstü eğitim-öğretimde meslek odalarıdır. Lisans eğitimi dışındakileri ise ulusal bir kurum belirler. Bunların bileşenleri ise kamu ve sektör temsilcilerinden oluşur. Bu tablodan bakıldığında, Denizcilik Müsteşarlığı'nın ne akademik

ne de mesleki yeterliliği ölçme konusunda yasal bir yetkisi olması olanaklı değildir. Bu nedenle Yasa'nın gerekçesinde de yer aldığı üzere, "gemiadamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzel kişiliklerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi" biçimindeki ifade bilimsel ve nesnel dayanaktan yoksundur.

Kaldı ki, TBMM 21 Eylül 2006 tarihinde AB uyum paketinde yer alan "Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu" tasarısını kabul etmiştir. Anılan Yasa'nın birinci maddesinin ikinci fıkrası, "Tabiplik, dış hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik, ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu kanun kapsamı dışındadır" biçimindedir. Bu Yasa'dan da anlaşılacağı üzere, lisans eğitimi dışında, lise ve ortaokul düzeyinde mesleki eğitim almış ya da okul dışı edinilmiş mesleklerin yeterliliği ve sertifikalandırılması bundan sonra Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından belirlenecektir.

Sonuç olarak; Dava konusu Yasa, hem ulusal mevzuata hem de STCW sözleşmesine aykırıdır.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE MİNERALLİ SULAR KANUN TASARISI HAKKINDA TMMOB GÖRÜŞÜ

16 EKİM 2006

1926 yılında çıkarılan 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Suları İstismarı ile Kaplıcalar Te-sisatı Hakkındaki Kanun, jeotermal sularının vergi ve kazanç hisselerini il özel idarelerine bırakmıştır. Bu kanun ile il özel idareleri bu suları doğrudan doğruya işletebilecekleri gibi, işletmeye talip olanlara işletme ruhsatnamesi vermek suretiyle ihale edebilmektedirler. Özel idarelerce işletilmek istenilmeyen veya ihale edilemeyen suların vergi ve kazanç hisseleri vilayetçe belediye ve köylere devredilebilmektedir.

78 yıldır uygulanmakta olan bu yasanın jeotermal sektörün gelişiminde ve oluşan problemlerin çözümünde yetersiz olması nedeniyle 1999 yılında Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ve 2003 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından jeotermal kanun tasarıları hazırlanmıştır. 05.06.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5177 sayılı Kanun ile değişik 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 4 üncü maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar bir yönetmelikle düzenlenmiştir.

Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanun Tasarısı, kullanım alanları, sağlayacakları faydalar ve işletme büyüklükleri açısından çok büyük farklılıklar gösteren jeotermal ve mineralli suların tümünü birden kapsamaktadır. Diğer bir ifade ile oluşum ortamlarına göre farklı sıcaklık, debi, mineral içeriği ve derinlik gibi parametrelere bağlı olarak üretilen ve elektrik, konut ısıtmacılığı, seracılık, fizik tedavi, kaplıca, mineral kazanımı ve içme suyu gibi farklı amaçlar için kullanılan jeotermal ve mineralli sular aynı kanun kapsamında değerlendirilmiştir. Bu birbirinden çok farklı içeriğe ve kullanım alanlarına sahip kaynakların tümünün aynı kalıp içinde değerlendirilmesi ve aynı kanuni hak ve sorumluluklara tabi olmaları uygulamada birçok soruna neden olacaktır. Bu nedenle, jeotermal kaynaklar sıcaklık ve kullanım amaçlarına göre sınıflandırılmalıdır.

Bu Kanun Tasarısının hazırlanılmasında; Maden Kanunu'ndan (3213 sayılı Kanun) çok fazla esinlenildiği, fakat daha büyük benzerliklerin bulunduğu Yer Altı Suları Kanunu'ndan (167 sayılı Kanun) ve Petrol Kanunundan (6326 sayılı Kanun) ise esinlenilmediği görülmektedir. 6326 sayılı Petrol Kanunu eksiklerine ve eleştirilen yönlerine rağmen 1954 yılında çıkarılmış ülkemizin en önemli Kanunlarından olup, günümüze kadar çeşitli revizelere rağmen güncelliğini yitirmeyen Kanunlardan biridir. Petrol Kanunu tek bir meslek disiplini ön plana çıkaran değil, petrol arama ve üretiminin önünü açan işletme anlayışı ile yatırıma bakan, proje modelini öne çıkaran bir metindir.

Ayrıca bu Kanun Tasarısı AB üyeliği açısından bakıldığında da güncelliği yakalayamayan bir metindir. Kanun Tasarısı, Kanunlaştığı takdirde, AB sürecinde mevzuata uyum açısından revize edilmesi gerekecektir. Ayrıca dünyada jeotermal enerji kaynaklarını kullanan ve ileri teknoloji ile araştırmalar yapan ülke Kanunlarına bile bakılmamış olduğu açıkça görülmektedir.

Yasanın bu haliyle çıkması durumunda, yetki karmaşasının meydana gelmesi kaçınılmazdır. Yeraltı Suları Kanunu ve Petrol Kanunu ile çelişkiler oluşacaktır. Jeotermal enerji ve yer altı suları konusunda faaliyetlerde bulunan, yasa ve yönetmeliklerle görevlendirilmiş; DSİ,

İller Bankası, TPAO, PİGM ve MTA gibi kuruluşların ilgili yasal düzenlemeleri dikkate alınmalıdır.

Jeotermal sektörün gelişiminde, özellikle sondaj ve jeotermal kaynağın kullanımı aşamasında son yıllarda artan bir şekilde ortaya çıkan çevresel sorunlara yönelik çözümlere, bu kanun tasarısı içerisinde yeterince yer verilmemiştir. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Programı içinde bulunan Çevre Programı (UNDP) ve bu programların ulusal düzeyde uygulanması için yapılan düzenlemeler, her sektörde olduğu gibi bu sektörün gelişimini de sınırlandırmaktadır. Jeotermal akışkanın içerdiği kimyasal maddelerin sebep olduğu çevresel kirlenmeler; gelişmiş ülkelerde bu sektöre yatırım yapan işletmelerin faaliyetlerinin durdurulmasına neden olmakta ve yapılan çevresel düzenlemeler işletmelerin maddi kayıplarını artırmaktadır. Bu nedenle sondaj çalışmaları ve jeotermal enerjinin kullanımı sırasında ortaya çıkabilecek çevresel sorunlar ve jeotermal atık su ve gazın çevreye zarar vermeyecek şekilde, kontrol altında tutma yöntemlerinin esasları Kanun Tasarısı içerisinde yer almalıdır. Arama ve İşletme aşamasında; toprak kirliliği kontrol yönetmeliği, su kirliliği kontrol yönetmeliği, hava kalitesinin korunması yönetmeliği, tehlikeli atıkların kontrol yönetmeliği, sulak alanların korunması yönetmeliği, gürültü kontrol yönetmeliği, Biyolojik çeşitliliğin korunması yönetmeliği ile ilgili her türlü tedbirin alınması zorunludur.

Kanun tasarısında; halen işletilmekte olan sıcak su kullanım tesisleri de, yasa içerisine gireceğinden, yasa tasarısının, boşluğu olarak görülen jeotermal rezervuarın ortak kullanımının nasıl yapılacağı ve yeni alınacak ruhsat alanı içerisinde kalacak eski işletmelerin kullanım hakları yasada mutlaka belirtilmelidir. Kaldı ki, jeotermal sahanın ruhsat alanı içinde bulunan rezervuarın, bir maden sahası rezervi yada petrol-gaz rezervinin kullanım ve paylaşımı kesinlikle farklı olduğundan bu oluşacak hakkın mutlaka yasada tanımlanması gerekmektedir.

Jeotermal sahalarda kuyuların açılması, üretim ve rezervuar verilerinin doğru değerlendirilmesi bu sahada yapılacak yatırımlar yönünden ve sahanın verimli olarak kullanılması açısından çok önemlidir. Hem arama hem de işletme sırasında sondaj kuyularında yapılacak faaliyetler, düzenlenecek bir yönetmelikle net olarak belirlenmelidir.

Kanun Tasarısında adı geçen Teknik Kurul'un, üstleneceği görevler düşünüldüğünde, daha açık tanımlanması ve katılımcılarının meslek disiplinleri ve mesleki deneyimleri açısından daha belirginleştirilmesi gerekmektedir. "Teknik Kurul" özellikle jeotermal şehir ısıtmacılığı ve enerji üretimi gibi yüksek maliyetli projelerin değerlendirilmesi aşamasında, rezervin yeterliliği ve projenin olabilirliği açısından sorumluluk taşımali, tüzük ve yönetmenliklerle üyelerinin meslekleri, deneyimleri ve görevleri belirlenmelidir. Teknik Kurul bünyesinde çeşitli meslek disiplininden uzmanları istihdam etmeli, arama ve işletme dönemlerindeki faaliyetlere göre, teknik uzmanlarını; "Teknik uzmanlık ilkeleri"ne göre yönlendirmelidir. Söz konusu uygulama "Petrol Kanunu"nda yaklaşık 50 yıldır uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan gerekçelerle, katılımcı bir anlayışla, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri dikkate alınmalı ve kanun tasarısına yansıtılmalıdır.

MİLLETVEKİLLERİNE “CARGİLL” İLE İLGİLİ GÖNDERİLEN MEKTUP

26 EKİM 2006

20 Ekim 2006 tarihli gazetelerde yer alan haberlere göre, TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu, tarım arazileri üzerinde izin alınmadan kurulan tesislere, işlemlerini tamamlamaları için ek süre verilmesi teklifini kabul etmiştir. Bunun nedeni ise, Cargill hakkında Danıştay 10. Daire tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararıdır.

Sayın Milletvekili,

Yürütmenin, yasalara ve yargı kararlarına aykırı olarak üzerinde sanayi tesisi kurulmasına ve işletilmesine göz yumduğu bir konunun, yargı denetimi dışına çıkarılması için yasama işlemi yapması, demokrasinin dayanağı olan kuvvetler ayrılığı ilkesine, Anayasa'nın 2. maddesindeki “hukuk devleti” ilkesine ve Anayasa'nın 138. maddesine aykırıdır.

Hukuk devletinden ne anlaşılacağı konusunda Anayasa Mahkemesi'nce 06.07.1995 günlü, 1994/80 Esas, 1995/27 sayılı kararda “Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilen, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilincinden uzaklaşmayan devlettir” biçiminde tanımlanmıştır. Bu belirlemeler karşısında hukuk devletinin gerçekleştirilmesi yalnızca idari yargı kararlarıyla sağlanamaz, yasama organının da bu gereklerle uygun hareket etmesi gerekeceği açıktır.

Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrası, “yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” hükmü, yargı kararlarına aynı zamanda yasama organının da uyması gerektiğini emretmektedir. TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu'nun teklifinin yasallaşması halinde, yasama organı, yargı kararının uygulanmasını önlemiş olacaktır.

Yürütmenin yargı kararlarına uyması ve bu kararların gereklerine göre işlem ya da eylemde bulunmak zorunda olması aynı zamanda “hukuk devleti” ilkesinin de bir gereğidir. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan bu ilke karşısında idarenin mahkeme kararlarını “aynen” ve “gecikmeksizin” uygulamaktan başka bir seçeneği bulunmamaktadır.

Anayasa ve yasal düzenlemeler karşısında, yasama ve yürütme organının yargı kararlarını uygulamama gibi bir yetkisi olmamasına karşın, yetkili yargı merciince verilmiş olan yargı kararını ortadan kaldıracı bir yasanın kabulü halinde fonksiyon gaspına neden olunacaktır.

Cargill firmasının sorununun çözümü için, ABD Başkanı'nın ve IMF'nin devreye girmesi kamu yararı açısından ve hukuk devletinde kabul edilebilecek bir durum değildir.

Bir sermaye şirketi lehine, yargı kararlarına karşın özel bir düzenleme yapmanın, her

şeyden önce hukuk devletine ve yasama organının saygınlığına zarar vereceği açıktır. TBMM'nin saygın bir vekili olarak Milletvekili sorumluluğuyla hareket edeceğinizden kuşku duymak istemediğimizi bilginize sunmak istedik.

Saygılarımla

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**“14 EKİM MİTINGİ”NE DESTEK VEREN
ÖRGÜTLERE GÖNDERİLEN TEŞEKKÜR MEKTUBU
30 EKİM 2006**

Sayın Başkan,

Emeğe, insanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize, ülkemize sahip çıkmak için;

Ücret yetersizliği ve dengesizliği içinde yaşayan, çalışma alanları yok edilen kamuda çalışan mühendis mimar ve şehir plancılarının; işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının; giderek yoksullaşan ücretli çalışan üyelerimizin, emekli meslektaşlarımızın sorunlarını ülke gündemine taşımak için, İnsanca ve barış içinde yaşama taleplerimizi dile getirmek için, Bugüne dek söylediklerimizi bir kez daha hep birlikte söylemek için, Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için, Özgürlükten, emekten, demokrasiden ve barıştan yana bir Türkiye için,

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları 14 Ekim 2006 günü Ankara’da alanlarda idi. Ülkenin 86 değişik noktasından Ankara’ya gelen 15.000’e yakın mühendis, mimar, şehir plancısı “TMMOB Mitingi’nde bulundu.

TMMOB’nin sorunlarımızın ortak olduğundan hareketle “Bu gün hepimiz TMMOB’liyiz” çağrısına uyan dost örgütlerin ve kişilerin mitingdeki varlığı bize cesaret, güven ve mücadele azmi verdi.

Ülke gündeminin bizlere giderek daha da zorlu görevler dayatacağı bilinciyle bu dayanışma ve desteğe ilerideki günlerde hepimizin ihtiyacı olacağı açıktır.

Başka bir yaşam, başka bir Türkiye, başka bir dünya için zorlu mücadele günleri bizleri beklemektedir.

Bu mücadele günlerine bir adım olmasını dilediğimiz miting çağrımıza olumlu cevap verdiniz, bizlere güç kattınız. Siz geldiniz bir fazla olduk.

TMMOB desteğiniz ve katkınız için teşekkür eder, dayanışma ve birlikte mücadele sürecinin örülmesine katkınızın devamını diler.

Saygılarımla,

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

14 EKİM MITİNGİ İLE İLGİLİ TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE GÖNDERİLEN TEŞEKKÜR MEKTUBU 30 EKİM 2006

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE,

14 Ekim 2006 önemli bir gün olarak tarihimizdeki yerini aldı.

Tarihimizin en katılımlı mitingi, “TMMOB Mitingi”, o gün Ankara’da gerçekleşti.

On beş bine yakın mühendis, mimar, şehir plancısı arkadaşımız o gün; omuz başları arasındaki boşluğu en aza indirerek, sağanak yağmur altında, inançla, kararlılıkla, coşkuyla, sevgiyle, dayanışmayla Ankara’da Sıhhiye alanında idi.

O gün “Hepimiz bu gün TMMOB’liyiz” diyen TMMOB’nin dost örgütlerinin başkanları, temsilcileri, TMMOB’nin dostları da bizimle birlikteydi.

14 Ekim’den önceki bir aylık bir sürede tüm Türkiye’de Birlik Yönetim Kurulu Üyeleri, Oda Başkanları ve Yöneticileri, İl-İlçe Koordinasyon Kurullarımız ve İKK sekreterlerimiz, hepimiz miting kampanyası yürüttük. Oda Yönetimlerinde mitinge ilişkin, yirmiye yakın merkezi bildiri yazıldı. Tüm Türkiye’de onlarca etkinlik yapıldı. Bölge toplantıları, kitlesel basın açıklamaları, işyeri toplantıları, gündüz-gece yürüyüşleri, toplu bildiri dağıtımları gerçekleştirildi. Büyük miting pankartlarımız otuz üç ili dolaştı. Arkadaşlarımız ve onların çalışmaları yazılı ve görsel basında onlarca defa yer aldı. “2Mitingimizi duymayan üye kalmayacak” demiştik, hala duymayan kaldı ise artık o da onun sorunu oldu. İnternet ortamında beş binden fazla mühendis, mimar, şehir plancısı ve TMMOB dostu mitingimizi desteklemeye imza verdi.

“Sen yoksan bir eksik kalırız” demiştik, yüzlerce TMMOB’li “14 Ekim’de gelemezsek de, yüreğimiz sizinle” mesajları yolladı.

Ülkenin seksen altı noktasından arkadaşlarımız, trenlerle, otobüslerle Ankara’ya geldiler. Ankara Garı önündeki buluşma, yağmurlukların giyilmesi, pankartların paylaşılması, açılması, yürüyüş düzeninin alınması, önce çiseleyen, sonra sağanak şekle dönen yağmur altında söylenen şarkılar, atılan sloganlar, her şeye inat sınırsız olmalar görülmeye, duyulmaya çok değerdi. Geleceğimiz olan öğrenci üyelerimizin, duruşu, örgütlülüğe sahip çıkışı da ayrıca güzelliğimiz oldu.

Gar önünden Sıhhiye alanına yürüyüşümüzün görüntüsü beyaz köpüklü bir ırmak gibiydi.

Emeğe, insanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize, ülkemize sahip çıkmak için; Ücret yetersizliği ve dengesizliği içinde yaşayan, çalışma alanları yok edilen kamuda çalışan mühendis mimar ve şehir plancılarının; işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının; giderek yoksullaşan ücretli çalışan üyelerimizin, emekli meslektaşlarımızın sorunlarını

ülke gündemine taşımak için, İnsanca ve barış içinde yaşama taleplerimizi dile getirmek için, Bugüne dek söylediklerimizi bir kez daha hep birlikte söylemek için, Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için, Özgürlükten, emekten, demokrasiden ve barıştan yana bir Türkiye için,

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları 14 Ekim 2006 günü Ankara'da alanda idi.

Mitingde yapılan konuşma TMMOB'nin konuşmasıdır.

TMMOB özetle; “Başka bir dünya mümkün, Başka bir Türkiye mümkün, Başka bir Yaşam mümkün” demektedir. TMMOB, “Kurtuluş yok tek başına, Ya hep beraber, Ya hiç birimiz” demektedir. TMMOB 14 Ekim'in bir ara durak olduğunu, bir güven, cesaret, neşe, coşku günü olduğunu bilmektedir.

Mesai arkadaşlarımız, yol arkadaşlarımız, Oda Başkanlarımız, Oda Yönetim Kurulu Üyelerimiz, İKK Sekreterlerimiz, İl-İlçe Koordinasyon Kurulu Üyelerimiz, örgütlü üyelerimiz, TMMOB'nin kadroları, TMMOB'nin dostları;

TMMOB Yönetim Kurulu hepimize sevgilerini ve saygılarını sunuyor.

14 Ekim sizin eseriniz. Hepinize teşekkür ediyoruz. Hepinizin yüreğine ve beynine sağlıklar diliyoruz. İyi ki varsınız.

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz.
Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANI'NA "MESLEKİ DENETİM"
KONULU GÖNDERİLEN YAZI
31 EKİM 2006**

Konu: Odalarca yapılan mesleki denetim hk.

Sayın Bakan;

Makamınızca, Odalarca mesleki denetim yapılmayacağına ilişkin genelge ve yazılarınızın çoğalmasi üzerine işbu yazının yazılması zorunlu olmuştur.

İlgi genelge ve yazılarınızda, "Tüm Valiliklere ve Büyükşehir Belediye Başkanlıklarına iletilen 08.07.2002 tarihli ve 13946 sayılı Genelgemizde; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı meslek odalarının Anayasa'nın 135'inci maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğinde kamu tüzelkişiliği, yöneticilerinin de yine Anayasa uyarınca kamu görevlisi oldukları, vize anlamına gelen mesleki denetim ve uygulaması yapmalarının yasal dayanağı olmadığı hususunun Danıştay kararlarına da konu olduğu hususunun unutulmaması gerektiği" belirtilmektedir.

Birliğimizin ve Odalarımızın bugüne kadar mesleki denetim uygulamasını yeterince açıkladığımızı düşünüyor olmamıza karşın, yeterince anlamadığımız kanısındayız. Çünkü bu konudaki hassasiyeti Bakanlığın da en az bizim kadar gösterdiğini düşünüyorduk. Gelenek nokta da, yanlış algılamalara yol açacak bu karışıklığın öncelikle karşılıklı diyalogla çözümleneceğine inandığımızı belirtmek isteriz.

Birliğimize bağlı Odalarca yapılan mesleki denetim işlemleri, Bakanlığınız ve belediyelerce "vize" olarak adlandırılmaktadır. Öncelikle, bu yanlışlığın giderilmesini arzu ediyoruz. Birliğimize bağlı Odalarca yapılan mesleki denetim işlemleri 3 kişileri alakadar eden bir işlem değildir. Çünkü bu işlem, üyesi ve odası arasında bir işlem olup, üyelik denetimine yöneliktir. Yani, belediyeleri, işvereni, kooperatifi veya başka bir kurum ve kişinin müdahil olduğu ya da müdahil olması gereken bir konu değildir. Genelge ve yazılarınızda bahsettiğiniz yargı kararı da yanlış algılamalara yol açmaktadır. Bahsettiğiniz yargı kararı, Mimarlar Odası hakkında verilmiş olup, Oda'nın proje içeriğini denetleyemeyeceği yönündedir. Danıştay, müellifin eserinin içeriği denetimi ile mesleki denetimi ayırmıştır. Odaların mesleki denetim yapamayacağına ilişkin bir karar mevcut değildir. Aksine, mesleki denetim işleminin hukuka aykırı bir yönünün olmadığına ilişkin kararlar verilmiştir. Danıştay 8. Dairesi nezdinde Şehir Plancıları Odası Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin iptali istemi ile açılan davada, Dairece verilen 2002/3127 Esas, 2003/5911 sayılı kararda (Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca da onanmıştır),

"Anılan Yasanın 19. maddesinde, Odaların, Yasanın 2. maddesinde belirtilen amaç için Birlik Umumi Heyetince kararlaştırılan işlerden yalnız Odalarını ilgilendiren kısımlar ile görevli oldukları; 33. maddesinde, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslek mensuplarının, mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza: etmek mecburiyetinde

oldukları hükümlerine yer verilmiştir.

Gerek anayasal ve gerekse yasal: zemin karşısında, nitelik ve yetki kuralları açısından, dava konusu yönetmelikte genel bir metin olarak hukuka aykırı bir yön yoktur.

Anılan yönetmeliğin maddeler yönünden incelenmesine gelince; Uyuşmazlığa konu yönetmeliğin 18, 19, 20., 21, 30, 31. maddesinin b,d,d.g bentlerinde ve geçici 1. maddesinde; yapılacak denetimin mesleki niteliği vurgulanarak, başvuru ve denetim yöntemi ile denetim uygulamasını yürütecekler açıklanmaktadır.

Anılan maddelerle getirilen ve Mesleki denetimle sınırlı olan kuralların, ilgili yasanın öngördüğü meslek mensubu olmanın, gerekleri kapsamındaki ilkeleri içeren ve içerik incelemesi dışında kalan bir denetim olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, meslek örgütü olan bir kurumun meslek yeteneğini kazanmış mensubunun yeterliliğini irdeleyemeyeceği yolundaki Dairemizin yerleşik kararlarıyla da uyusmaktadır.

Yönetmeliğin 22. maddesinin birinci cümlesinde ise, mesleki denetim ücretinin hesaplanmasında nispi ücret ilkesi getirilmiştir. Yukarıda belirtilen ve hukuka uygun bulunan kurullarla mesleki denetim getirildiğine ve içerik incelemesi yapılamayacağına, göre, mesleki denetimin gerekleri ve sınırları göz önünde tutulmadan: peşin ödeme yapılmak üzere nispi ücret belirlenmesinde hukuka uyarlık yoktur.

Kaldı ki, peşin ve nispi ödem, kazanılmış bir ücreti ve yürütülen işlerin içeriksel niteliğinin ve niceliğinin saptanmasını gerekli kılar. Benimsenen denetim ise proje ücretine hak kazanılmadan yapılan mesleki, bir incelemeyle sınırlı olduğundan ve peşin ödemeyi gerektirdiğinden, maktu olmalıdır.”

Yukarıda ve ekte sunmuş olduğumuz yargı kararından da anlaşılacağı üzere, Odaların mesleki denetim yapma yetkisi yasaldir, hukuka uygundur. Danıştay, sadece mesleki denetimde alınacak ücretlerin maktu olması gerektiği yönünde hüküm kurmuştur. Odaların yapmış olduğu mesleki denetim, meslek mensuplarınca üretilmiş eserin içerik denetlemesi olmadığını hem Birliğimiz hem de yargı yeri belirlemiştir. Hal böyle olmakla birlikte, Bakanlığınızca tüm il valilik ve belediyelere göndermiş olduğunuz “Genelge” ve yazılarınız tarafımızca anlaşılammaktadır.

Bildiğiniz üzere, Belediyeler tıpkı Birliğimiz ve bağlı Odalar gibi yerinden yönetim kuruluşlarıdır. Anayasal idari sistem içinde, Belediyelerin Birlik ve Odalar üzerinde hiyerarşik bir denetim yetkisi bulunmamaktadır. İdari sistem içinde eşit konumda olan kurumlar arasında fiili bir hiyerarşi yaratmak hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Kaldı ki, yasal olarak mesleki denetim konusunda Birliği güçlendirmekle yükümlü olan Bakanlığınızın, Belediyelere, Birliğin işlemlerine uymama yönünde telkin, açıklama ve genelge göndermesi anlaşılabilir olmaktan da uzaktır.

Merkezi İdare, açık anlatımla Bakanlığınızın, TMMOB ve Odaların düzenleyici işlemlerini genelge yoluyla etkisiz kılması o işlemin hukuk âleminde yok sayılacağı anlamına gelmemektedir. TMMOB, genel idare sistemi içinde bir idari kuruluş ve

kamu tüzel kişiliğine sahip ise, kuruluş amacı doğrultusunda karşı tarafın iznine, karşı tarafın rızasına, yani ilgilinin onayına bağlı kalmadan onun hakkında bağlayıcı karar alabilme yetkisine sahiptir. Burada özel hukukta olduğu gibi karşı tarafın rızası aranmaz. Bakanlık, TMMOB'nin idari bir kuruluş olduğunu görmezden gelerek, Birliğin veya Odaların üyelerini bağlayan kararlarının yargı denetiminden geçmiş olmasına karşın, Genelgeler yoluyla etkisiz kılma yoluna gitmektedir. Hukuka uygun davranma yetisini kazanamamış Belediyeler de bu Genelge ve yazıları ilgi tutarak, meslek mensuplarını yanlış bilgilendirerek ve yönlendirerek 4708 sayılı Yasa'nın dahi uygulanmasını engellemektedirler. Ankara Büyükşehir Belediyesi dahi, Bakanlığımızın yazılarından güç alarak, 4708 sayılı Yasa'nın emrettiği sicil durum belgesini aramadığını ilan etmiştir. Başkent Belediyesi'nin hukuk tanımaz tavrının, yurdun ücra köşelerinde bulunan Belediyelerce nasıl yorumlanacağını ve uygulanacağını takdirinize bırakıyoruz.

Sonuç olarak; Bakanlığımızdan talebimiz, belediyelerce kasıtlı-kasıtsız yanlış algılamaların ve uygulamadaki karışıklığın giderilmesi için, genelge ve yazılarımızı yargı kararları doğrultusunda düzeltmenizi, bu konuda diyalog talebimizin olumlu karşılanması durumunda toplantı çağrınızı beklediğimizi arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

**MADENCİLİK FAALİYETLERİ İZİN YÖNETMELİĞİ TASLAĞI İÇİN
TMMOB GÖRÜŞÜ
10 KASIM 2006**

T.C. BAŞBAKANLIK İdareyi Geliştirme Başkanlığı'na

İlgi: 02.10.2006 tarih ve B.02.0.İGB/542.1098 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla, kamu yönetiminde yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında, maden arama ve işletme faaliyetleri için gerekli izin ve ruhsatların verilmesinde izin ve ruhsatlandırma işlemleri önündeki bürokratik engellerin azaltılması doğrultusunda hazırlanan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği Taslağı'na ilişkin Birliğimizden görüş sorulmaktadır.

Bildiğiniz üzere, ana muhalefet partisi, Madencilik Yasası'nın bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırılığını ileri sürerek Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açmıştır. İptal davasına konu Yasa'ya dayanılarak yayımlanan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği de Birliğimize bağlı Jeoloji, Çevre, Metalurji ve Ziraat Mühendisleri Odalarımız tarafından Danıştay nezdinde iptal davası konusu edilmiştir.

Birliğimize gönderilen yönetmelik taslağı, Odalarımızca açılan iptal davasının gerekçelerini ve hukuka aykırılıkları ortadan kaldıran bir nitelik taşımamaktadır. Bu nedenle, Odalarımızca açılan davayı konusuz bırakmaya yönelik taslak hakkında olumlu görüş vermemiz olanaklı değildir. Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi dayanak Yasa hakkında incelemesini bitirmiş ve bir karara varmış da değildir.

Bir işlem dava konusu edilmiş ise, yargı yerince o işlem hakkında bir karar verilmemiş olsa dahi İdare'nin, yargı tarafından karar verilinceye kadar o konuda işlem tesis etmemesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle, taslak hakkında olumlu görüş beyan etmemiz olanaklı değildir.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

N. Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

**BAŞBAKANLIK KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU BAŞKANLIĞI'NA
GÖNDERİLEN YAZI
16 KASIM 2006**

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanlığı'na
ANKARA

İlgi: 31 Ekim 2007 tarih ve B.02.0.PPG.0.12-921/13210 sayılı yazınız.

Bildiğiniz üzere Birliğimiz, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin iptali ve 5176 sayılı Yasa'nın da Anayasa'ya aykırılığı istemiyle Danıştay nezdinde dava açmıştır. Davamız, Danıştay 5. Daire 2005/3140 Esas no.lu dosyada görülmekte olup, Daire, Yönetmeliğin kamu kurumu niteliindeki meslek kuruluşlarına ilişkin Ek-2 listenin (D) bölümünde yer verilen düzenlemenin yürütmesinin durdurulmasına, Yasa'nın da Anayasaya aykırılığı konusundaki savımızın da Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmesine karar vermiştir.

5176 sayılı Yasa ve uygulama Yönetmeliğini yargı denetimine sunmuş olmamız ve yargı yerince Birliğimiz yönünden yürütmenin durdurulması kararı verilmiş olması karşısında, anılan Yönetmeliğin 29. maddesine dayanılarak bir komisyon oluşturmamız olanaklı değildir. Anayasa Mahkemesi kararı ve Danıştay tarafından kesin hüküm tesis edilinceye kadar 29. madde kapsamında "etik komisyon" oluşturamayacağımızı bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

KANALTÜRK SÖZ MECLİSİ - TÜRKİYE NEREYE GİDİYOR ?

28 KASIM 2006

Mehmet Soğancı: Önce bir konunun altını çizmekte yarar var: Buradaki emek ve meslek örgütlerinin çoğunun, tüm yaşananlara karşı aydınlık bir Türkiye'ye olan inançlarının asla kaybolmadığını, eksilmediğini, onun için bugüne dair durum tespitlerini tüm açıklıkları ile yaptıklarını bilen bir insanım. Ben de böylesi bir örgütü temsil ediyorum. Burada yapılan durum tespitlerindeki amaç, aydınlık bir Türkiye için olması gerekenleri ifade etmek. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği de -her defasında söylüyoruz- insan odaklı bir meslek örgütü, mühendisler ve mimarlar bilim ve teknolojiyi insanla buluşturuyor, sorumlulukları çok fazla. Sorumluluklarımız gereği öncelikle ülkenin gerçek fotoğrafını çekmek durumundayız. Bu fotoğrafta da eksiklikleri ve hataları ifade etmek durumundayız. Bu fotoğrafı da ve bu fotoğrafta iyiden doğrudan yana olması gerekenleri de bilim ve tekniğin ışığında, bilim insanlarının, uzmanların ve örgütün 50 yıllık birikimiyle oluşturduğu görüşleri de kamuoyu ile paylaşmak durumundayız. Onun içinde iki yıllık bir çalışma döneminde 200'e yakın etkinliğimizde meslek alanlarımızla ilgili tarımdan ormana, sanayiden çevreye, ülkenin kimyasından coğrafyasına kadar bütün fotoğrafını çekip, olamı biteni tespit ediyoruz.

Burada söylenenlerin anlaşılabilir hale gelmesi için, Türkiye Nereye Gidiyor? Sorusunun yanıtını bulmak için fotoğrafta görülenleri birkaç cümleyle burada aktarmamız gerekiyor. Daha önceki, geçen yılki programlarda da bu çokça ifade edildi. Kapitalizmin bir kriz döneminin aşılması noktasında dünyada bir yenedünya düzeni kurulduğu ifade edildi sermaye tarafından. Adına onlar yeni dünya düzeni dedi, bizler kapitalist küreselleşme dedik. 80'li yıllardan itibaren dünya böylesi bir düzenin içine sokuldu. Onların ideologları dedi ki, bu düzen insanlara üretim dolu, tüketim dolu, birikim dolu günler getirecekti. O vaat ediliyordu. Çevre sorunu kalmayacaktı, çevreye duyarlı bir dünya düzeni olacaktı. Artık sınırlarımız kalkıyordu, iletişim çağı yaşanacaktı, bilgiye çok çabuk ulaşılabilecekti. Teknolojik, büyük gelişmeler olacaktı. Sınıflar olmayacaktı, sınıf çatışmaları olmayacaktı. Yeni bir dünya düzeni farklı ideolojilerin ve sınıf çatışmalarının olmadığı bir sistem olacaktı. Ama 20 küsur sene geçtikten sonra şimdiki durum ne? Türkiye'de emekten ve halktan yana olanların açıkça tavır aldığı bu kapitalist küreselleşmenin, işçilerin, köylülerin, dar gelirliilerin, memurun, işsiz başına yıktığı iş açıkçası YIKIM oldu.

Yeni dünya düzeni süreci ikili yöntemle işledi bütün dünyada. Yöntemlerden birinin örneği Türkiye, diğeri Irak'tı. Sisteme uymazsanız Irak gibi ülkelerde, kapitalist küreselleşmenin efendilerinin en efendisi ABD, dünyanın efendisi, gereğini yapar ve bombayla, baskı ve zorla, sizin de ifade ettiğiniz 650 bine ulaşan bir insanı yok ederek sisteme entegrasyonunuzu sağlar. Şu anda Irak'ta demokrasi var diyorlar. Evet, ABD demokrasisi var: Arkasında 680 bin ölü, yüzlerce çocuk ölüsü olan bir yaşantı. Ölümler giderek artıyor. Biat etme tamamlana kadar da bu sürecek. Bunlar sadece Irak'ta değil, dünyanın her yerinde eğer ABD'ye, evrenin efendisine biat etmezseniz başımıza gelecektir.

Bizim gibi ülkelerde de uyum yasaları gelir başınıza. Ülkemizde de kapitalist küreselleşme düzenine uyum 24 Ocak 1980 kararlarıyla başlatıldı. 12 Eylül hukuku da dâhil, gelmiş geçmiş bütün siyasal iktidarlar ciddi ve başarılı bir şekilde bu programın yapılabilmesi için gerekli düzenlemeleri yaptılar. En başarılısı AKP'dir o ayrı bir iş. En başarılısı, en verimlisi, o uyumu en iyi sağlayan AKP'dir, o ayrı bir şey.

Türkiye'deki sistem işte bu neoliberal politikalar olarak tanımlanan, yeni dünya düzeni olarak söylenen, bizim kapitalist küreselleşme olarak ifade ettiğimiz sürecin, uyumlaştırmanın, entegrasyonun hikâyesidir, Türkiye'nin son yirmialtı yılı.

Baktığımız zaman Türkiye'de bütün demokratik açılımların, AB ile pazarlıklar çerçevesinde yürüdüğünü görüyoruz. Bu ülkenin ekonomisi tümüyle IMF ve Dünya Bankasının denetimindedir. Çıkan bütçe yasaları, ekonomiyle ilgili ne türden ne uygulama varsa ya da bir yasanın çıkarılması sonucunda oluşan yeni durumun bile IMF ve Dünya Bankası talepleri ile gerçekleştiği artık ortalama bir gazete okurunun bile söylediği bir iş. Öte yandan dış politikamız da ABD emperyalizminin direkt direktifleri doğrultusunda şekillenen bir Türkiye.

Neoliberal yasaların yıkım yasaları haline gelmesi eğitimde gözüktü. Bugün işte 12 Eylül hukukunun devam ettiği bir YÖK var. Ben kendi meslek alanımız itibarıyla söylüyorum, üniversite eğitiminin içine düştüğü durum, demokratik ve özerk üniversitenin olmadığı bir sistem bu şekilde devam edegeldi. Sağlık, tümüyle paralı hale geldi. Kamu işletmeleri sermayeye devredildi, özelleştirme denilen bir bela da geri dönülemez bir durumu getirildik. Türkiye'nin işte bundan sonraki onuncu yılda çok büyümüş tekel güçlerinin Türkiye siyasetine de yol vereceği, kapitalist küreselleşmeye entegrasyon noktasında çok değerli varlıkları ele geçiren sermaye gruplarının da Türkiye siyasetinde ayrıca güç odağı haline geleceğini göreceğiz.

Bizim meslek alanımızda da vahim durumlar yaşandı bu entegrasyon sürecinde. Bunların bazıları ya Meclis gündeminde, ya yasalaştı, ya yasalaşmak üzere. Ama sonuç itibarıyla hiçbirinin odağında insan yoktur. Hiçbirinde emekten ve halktan yana bir bakış yoktur. Sadece sermayenin belli ellerde birikimini gözetin ve gereğini bunun üzerinde gerçekleştiren kurguları vardır. Piyasaları düzenleyeceğiz dedikleri üst kurul yasaları, İmar Yasası, Yapı Denetimi Yasası, Enerji ile ilgili yasaların tamamına yakını, yap-işlet, devir-teslim etme yasaları, tahkim yasaları. Dışa bağımlılık olayının öznesi yasalar. Ormanlara ilişkin 2B Yasası; veto edildi biliyorsunuz, ama hazır bekliyor, kentsel dönüşüm yasaları, yağma yasaları, işte 2007 bütçesi yasası. Cargil Yasası. Verimli tarım arazileri üzerine her türlü yargı engeline karşı af yasası. Ben en azından bu yasanın Cumhurbaşkanlığı makamından, oradan geçerse Anayasa Mahkemesinden döneceğini düşünüyorum. Bütün toplumu çok yaralayan, hepimizi yaralayan bir yasa. Bu arada bizim mesleğimizi de çok yakından ilgilendiren bir iş oldu mecliste. Yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasa da bir değişiklik yapıyor. Mühendis mimar hareketini, Türkiye'nin mühendis mimar birikimini yok eden bir yasa, şu anda komisyonlardan geçti, Meclis Genel Kurulunda sıraya alındı. Buna göre de yabancı menşeli bir okuldan mezun olan herhangi bir yabancı ülke vatandaşının herhangi bir denetim olmadan, bir mühendislik mimarlık denetimi olmadan Türkiye'de çalışma izninin önünü açıyorlar. Hem YÖK'ün denklik belgesini kaldırıyorlar, hem de Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin denetim ve gözetim hakkını elinden alıyorlar. TMMOB ve Mühendislik Mimarlık hakkındaki yasa'da değişiklik yapıyorlar. Bu yasa değişikliği bu ülkenin mühendislik mimarlık yapısına vurulacak en büyük darbedir.

Türkiye Nereye Gidiyor? Biz 14 Ekim'de 15 bine yakın mühendis, mimar Ankara'da Sıhhiye meydanına sağanak yağmur altında alana çıktığımızda Türkiye'nin bu içine düştüğü durumları konu başlıkları altında hep birlikte söyledik. Bu ülkenin mühendis, mimarının -sayı 400 bine gelmiştir- yüzde 25'inin meslek dışı bir işte ya da işsiz çalıştığı bir ortamda yaşıyoruz. Kamuda çalışan mühendis mimarın aldığı ücret, 25 yıllıklardan bahsediyorum,

1100.-YTL. Emekli olan mühendisler, mimarlar mutlaka başka bir işte, kendi mesleklerini yapmadığı noktada başka bir mesleğin işini yapan bir konuma sürüklenmiş bir ortamda yaşıyoruz. Demokratik taleplerimizin hepsini 14 Ekim'de alanda ifade etmiştik. Şimdi zaman kısıtlılığından söyleyemeyeceğim, ikinci turda bunları anlatacağım. Şimdi sonuç itibarıyla bugüne baktığımızda nasıl bir Türkiye istediğimizi ikinci tura bırakarak şunları ifade etmem gerekli: Yaşadığımız, işsizlik, yoksulluk ve yolsuzluğun olduğu bir Türkiye, üretim ekonomisi yerine rant ekonomisinin olduğu bir Türkiye, gericiliğin ve emperyalizme bağımlılığın temel olduğu bir ülke. Biz böyle bir ülkede asla yaşamak istemiyoruz. Bu ülke bu ülkenin insanına böylesi bir yaşam reva değil. Kısacası; bu ülke, bugünün geldiği tablo itibarıyla, bu ülkenin mühendislerinin, mimarlarının, -benim deyişimle- okumuş çocuklarının gözünde iyi bir noktada değil. Geleceğe olan, aydınlık geleceğe olan umudumuzu hiç karartmadan bu tespitleri yaptıktan sonra ne yapabilirizi ikinci tura saklayayım, burada bitireyim.

Tuncay Özkan: İkinci tura sorumu sorarak başlamak istiyorum, okumuş çocuklar Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmalı mı sorusuna ne yanıt veriyorlar? Cumhurbaşkanı olursa darbe olur mu?

Mehmet Soğancı: Cumhurbaşkanlığı konusu TMMOB Yönetim Kurulunda konuşulmadığı için bu konuda kişisel görüşlerimi söyleyeyim: Az önce söylediğimiz kapitalist küreselleşme dönemindeki cumhurbaşkanlarına bakıyorum. Özal başbakanlıktan geldi cumhurbaşkanı oldu. Süleyman Demirel başbakanlıktan geldi cumhurbaşkanı oldu. Sayın Sezer dışarıdan cumhurbaşkanı oldu. Tayyip Erdoğan da teorik olarak başbakanlıktan cumhurbaşkanlığına gidebilecek bir yolda, ama ben milletvekili olsaydım kendisine asla oy vermezdim. Ancak Türkiye'nin bugünkü koşullarında Tayyip Erdoğan'ın da bu işe aday olacağını sanmıyorum. Tekrar edeyim: Ben milletvekili olsaydım Tayyip Erdoğan'a asla oy vermezdim, onu da açıkça söyleyeyim.

Ülkede darbe olur mu? Türkiye'de çok farklı işler her zaman oluyor. Her zaman o kapitalist küreselleşmenin uyum yasaları içerisinde Türkiye'de her zaman farklı birtakım işler oluveriyor. Ama, buradaki bütün arkadaşlarımızın söylediği gibi bizler emek-meslek örgütü temsilcileriyiz, kitle örgütleri temsilcileriyiz, işte sendikaların temsilcileri burada, ben bir meslek örgütü temsilcisiyim. Böyle bir işin, bir askeri darbenin Türkiye'de asla ve asla olmaması gerektiğini, ne amaçla, nasıl, ne zaman yapılırsa yapılsın, asla olmaması gerektiğini söylemek durumundayız. Hatta bunu söylemek de yetmez. Bu darbe oluşumlarına karşı da bir direnç göstermenin, bir karşı duruşu örgütlemenin bizim sorumluluğumuz altında olduğunu ifade ediyorum. Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmasıyla Türkiye'de bir darbe olması tartışmasını Türkiye'nin gündeminden ivedilikle düşürülmesi gerektiğini, buna da karşı çıkılması gerektiğini düşünüyorum. Ama, olmayacak bir iş de değil. Türkiye'de çünkü neyin ne zaman olacağına bazen derinler karışabiliyor. Türkiye eğer Susurluk'u aşabilseydi, Şemdinli'yi aşabilseydi, onlar ortaya çıkartılsaydı, belki Türkiye'de bu darbelerin olmasına yönelik bir direnç sağlanabilirdi diye düşünüyorum. Hemen söyleyeyim, darbe ile ilgili sözlerim TMMOB'nin sözleridir.

Tuncay Özkan: Sizin konuşmanızda bazı şeyler, altını çizdiğim şeyler var, onları da sormak istiyorum, bir bu ithal mühendis olgusu. Yani, bu konuda bir açıklık getirir misiniz?

Mehmet Soğancı: Onu hemen açıklayayım. Çok yaralı olduğumuz bir durum var. Şimdi, öncelikle söyleyeyim mühendislik mimarlık mesleğini bir milliyetçi bir altlıkla, milliyetçi bir tabanda tartışamazsınız. Mühendislik, mimarlık evrensel bir meslektir. İşte zemin etüdüdü bir mühendis Türkiye'de Ankara'da, Kayseri'de ya da İngiltere'de Londra'da ya da

Amerika'da, Rusya'da, Çin'de herhangi bir yerde aynı bilimsel bilgi birikimi ve teknolojik yöntemlerle yapılır, Tartıştığımız, karşı koyduğumuz nokta o değil. Kapitalist küreselleşmenin bir gereğini, siyasal iktidar durumundan vazife çıkartarak, yerine getirmeye çalışıyor.

Bu tasarı yanlışlıkla ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır? Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede "mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini" icra edebilecek duruma gelecektir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili "akademik bir alan" kaosa sürüklenecektir. Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına "yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız" denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşları için de onu istemelidirler. Bu tasarı yasalaştığında, "denetimsiz hizmet sunumu"nun önü açılacaktır. "Ülkemize denetimsiz yabancı girişi", ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir. Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı "kilit ve idari" personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasal iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasal iktidar kapitalist küreselleşmeye uyum için çok ciddi adımlar atan, çok başarılı bir siyasal iktidar. Onun karnesi IMF gözünde A. O konuda hiç tavizleri yok, yeter ki burada yabancı sermaye elini kolunu sallaya sallaya iş yapsın. Ya da işte kapitalist küreselleşme noktasında bu ülke teslim alınsın. Bu durumda bizim siyasal iktidar kapıları sonuna kadar açacaktır. Ben bu konu ile ilgili olarak, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin bunu bir mücadele alanı olarak gördüğünü, siyasal iktidarla da her noktada Türkiye'deki mühendislik, mimarlık hareketinin kapışacağını hem alanda söyledim, burada söylüyorum. Mecliste komisyonlarda da söyledik. O iş öyle kolay değil. Yani, mühendislik işi, bütün meslekler öyle, ben yaptım oldu deyivereceğiniz bir iş değildir. Sonra işte 30 bin insanımızın kaybolduğu 99 depreminin hesabını veremeyiz. Bundan çok büyük deneyimler çıkarmıştır Türk Mühendis Mimar hareketi, Bunlar kolay olmuyor, meslek içi eğitimler, belgelendirme, uzmanlıklar, denetim vb. bu tartışmalar yapılmıştır. Yaptıkları iş hiç akıllı adam işi değildi. Bu yasa tasarısı anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır, Türkiye'de mühendis mimar hareketinin öldürülmesidir. TMMOB 1954'ten beri çok saldırılara uğramış, çok siyasal iktidar görmüş geçirmiş bir örgütlenmedir. Her dönemin sonunda dik kalmış bir örgüttür, onun kendi gelenekleri vardır, 1970'lerden beri bu örgüt emekten yana, halktan yana bir siyaseti yaşama geçirmiş bir örgütlenmedir. Bu yasa tasarısı ile de sonuna dek uğraşacağız.

Şimdi konumuza döndüğümüzde "Biz Nasıl Bir Türkiye İstiyoruz?"

Çok zaman almadan:

Bir kere ekonomik programın emek platformu tarafından da ifade edile geldiği bir

programın yani emeğin programının esas alındığı bir Türkiye istiyoruz, yani IMF ve Dünya Bankası'nın programlarının terk edildiği bir Türkiye'dir Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin özlediği Türkiye.

AB ile pazarlıklarının tümüyle dışında, tümüyle ötesinde, özgürlüklerin ve demokrasinin bütün unsurlarıyla temsil edildiği bir Türkiye istiyoruz. Düşünce, ifade, örgütlenme özgürlüğünün kesinlikle var olduğu, her türlü yaşam alanlarının düzenlenmesi, meslek alanlarının demokratik katılımçılıkla düzenlendiği, köylü hareketlerinin düzenlendiği ve bunların önündeki her türlü engelin kaldırıldığı, örgütlenme ve kişilerin kendilerini ifade etme özgürlüklerinin tanımlandığı, düşünce özgürlüklerini açıkça her ortamda sağlandığı bir Türkiye istiyoruz.

Kimlik ve kültür tartışmasının dışında barış içinde insanların bir arada yaşayabildiği, linç kültürlerinin olmadığı, düşüncelerinden dolayı insanların yargılanmadığı, bunları çok özgür ortamlarda tartışabildiği bir Türkiye istiyoruz.

Herkesin iradesinin meclise yansıdığı bir seçim yasası istiyoruz. Barajları kalkan bir seçim sistemi olan Türkiye istiyoruz, siyasal partiler yasasının yeniden düzenlendiği, demokratikleştirildiği bir Türkiye istiyoruz.

Kapitalist küreselleşmenin her türlü ideolojik, ekonomik ve askeri düzenlemelerinden ve ilişkilerinden arındırılmış bir Türkiye istiyoruz. Rant ekonomisinin yerine üretim ekonomisinin tesis edildiği, bunun yapıya hakim olduğu bir Türkiye istiyoruz. Ve tabii insanların gelecek kaygılarının olmadığı özgürlük rüzgarlarının bütün ülkenin her noktasında dalgalandığı bir Türkiye istiyoruz.

14 Ekim Mitingi'nde kürsüdeyken 15 bine yakın mühendis ve mimarın geldiği mitingimizde çok çeşitli taleplerimiz oldu. Emeğe, insanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize, ülkemize sahip çıkıyoruz başlığıyla düzenledik mitingini. En çok atılan sloganlar şunlardı, bunun özellikle altını çizmek lazım, bir meslek örgütünün topladığı insan siyasal duruşları çok farklı olan, ortak paydaları bir meslek örgütü üyesi olmak olan insanların en çok attığı slogan; "söz, yetki, karar, iktidar halka" oldu. Bu bir rahatsızlığın ifadesidir. "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız" sloganı atıldı. Bizim her zaman söylediğimiz bir slogan, işçisiyle, kamu çalışanıyla, tabiiyle, köylüsüyle, dar gelirli esnafıyla, tamamıyla bu ülkedeki insanları bağtlayan, onları bir araya toplayan bir slogan, "Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz" sloganı atıldı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği böyle bir Türkiye'nin özlemi içerisinde örgütsel yapısı ile ve üyeleriyle böylesi bir özlemi, özlemi gerçekleşinceye kadar ifade edecektir.

Her zaman söylediğimiz bir cümleyi burada sizlerle paylaşarak -nereye giderse gitsin-, onunla konuşmamı bitireyim.

Örgütümüz diyor ki, "Şimdi, karanlığa karşı aydınlığı, sömürüye karşı emeği, eşitsizliğe karşı adaleti, linç kültürüne karşı bir arada yaşamayı, savaşa karşı barışı, baskı ve zora karşı özgürlük ve demokrasiyi savunma zamanıdır. Emek örgütlerine, meslek örgütlerine düşen görev bunlardır." Neden? Çok basit, çünkü "Başka bir Türkiye mümkündür, başka bir dünya mümkündür, başka bir yaşam mümkündür". Türkiye insanı, insanımız, halkımız, bu yaşananlara asla layık değildir. Örgütümüz de işin o tarafındadır.

Bu akşamı da bu sözlerle tamamlamış olayım, teşekkür ederim.

KANALTÜRK SÖZ MECLİSİ- 2007

26 ARALIK 2006

Tuncay Özkan: Türkiye 2007 için nasıl bir tablo ile karşı karşıya?

Mehmet Soğancı: Teşekkür ediyorum Sayın Özkan. İzleyicilere saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle söylemem gerekirse, bizlerin, meslek örgütlerinin temsilcilerinin karamsar tablolar çizmeye hakkı olmadığını düşünüyorum. Örgütümüzün görevleri arasında karamsar olma görevi yok. Buna hakkımızın olduğunu da sanmıyorum. Bizler kendi meslek alanlarımızla ilgili ülke gerçeklerini ortaya koyacağız, bunlar ne kadar karamsar olursa olsun, görevimiz asıl bundan sonra başlayacak. Tespit ettiğimiz sorunların çözüm yollarını önereceğiz ve bütün insanımızın aydınlık bir Türkiye'ye nasıl ulaşabileceğinin yollarını söyleyeceğiz. Bizim, meslek örgütlerinin asıl işi budur diye düşünüyorum. Şimdi, sürekli tekrarlıyoruz, karamsar olmamak lazım, yani 2007, en çok 2006 kadar kötü geçebilir. 2006 da 2005'ten daha kötü geçmedi zaten. Gerçekten kapitalist küreselleşmenin 1980'lerden beri kapitalizmin krizinin aşılmasının bir yöntemi olarak bütün dünya halklarına, -sermayenin lehine bir çözüm olarak- sunulduğundan beri dünya zaten bir karmaşa ve bir kaos ortamında. Sadece ülkemizde değil, bütün dünya insanlığının yaşamına baktığımızda bu böyle geliyor. Bugün artık ortalama gazete okuru bütün insanlarımızın da kabul ettiği bir tarzı var kapitalist küreselleşmenin. Ne bu? İşte Irak'ta sürece uyum: 680 bin cana mal oldu. Evet, şimdi bu kapitalist küreselleşmenin ya da işte evrenin en büyük efendisi ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi de aslında bir uyumlaştırma projesi. Sonuç bu oldu. 80'li yıllarda kapitalizmin ideologları hoşgörü ortamı gelecek, sınıf çatışmalarının olmadığı, tüketimin olduğu bir dönem yaşanacak dememişler miydi? Böyle bir dünya toplumuna gidilecekti. Pasta büyüyecekti ve herkes o pastadan pay alacaktı. Özal'ın bütün sözlerini hatırlayın o dönemde. 24 Ocak kararlarından beri söylenenleri hatırlayın. Gelinen noktada dünyada işte bu oldu. Her yer emperyalizmin ideolojik istilasına altında. Türkiye'de 2006'ya baktığımızda ya da 80'lerden beri yaşananlara baktığımızda, bu aradan geçen 26-27 yıllık süreçte, ekonomisi hep Dünya Bankası ile IMF ile şekillenmiş bir Türkiye yaşadık. Dışışleri tümüyle ABD ilişkileri noktasında belirlenmiş bir Türkiye bu. Demokrasinin sınırları da AB ile pazarlıklar noktasında şekillenmiş bir Türkiye. Ve ülkenin de belki bir sürü değerinin bu tartışmalarla şekillenmiş bir dönemidir yaşanan süreç, 2006 bundan farklı değildi. 2007 de bana göre bu üç ana temada, yani bu üç politikanın emperyalist güçlerin istemleri doğrultusunda şekilleneceği, biçimlendirileceği bir Türkiye olacak. Yaşantımızı belirleyen söz "AB ile pazarlık" oldu. Geçen seneki programların birinde de söylemiştim, evet biz AB ile ilişkilerimizi bir mücadele süreci olarak alıyoruz ama, egemenler açısından da bu süreç sıkıntılıdır. İşte sisteme entegrasyonda bazen ulusal değerler de hırpalanabilir. Bir sermaye projesi olarak AB'ye baktığımızda Türkiye'nin bu Kıbrıs sorunu da dahil, demokratik açılımlardan ekonomik kriterlere kadar uygulanan bütün işlere baktığımızda bunun böyle olacağını biliyorduk, bunları ısrarla söyledik. 2007'de de ülkemizde yaşam bu üç başlıktaki ilişkiler ile şekillenecektir. IMF ve Dünya Bankası ekonomik programı belirleyecektir, hangi siyasal iktidar, hangi seçimden çıkarsa çıksın bu değişmeyecektir. Emperyalizmin saldırgan tavrı Türkiye'ye tetikçilik yaptıracaktır. Lübnan'a asker

yollatılacaktır ya da dünyanın herhangi bir yerinde bir emperyalist işgal olduğunda bizim askerimiz oraya gönderilecektir. Aynı AKP iktidarının yaptığı gibi, 2007'nin iktidarı da bunlara "evet" diyecektir. Eğer güçlü muhalefet, halk direnişleri ya da toplumsal muhalefet gerçekleşmezse, gerçekten de demokratik atılımlar, talepler de dış ülke pazarlıklarıyla gelişecektir, özellikle de AB bunda etkili olacaktır, 301 tartışmalarında bile süreç bu şekilde işlemiştir.

2007 Mayıs'ında Cumhurbaşkanlığı seçimleri Türkiye için sıkıntılı geçecektir. Arkasından erken seçim tartışmaları olacaktır, ama görünen o ki Türkiye erken seçime değil, 4 Kasım'da zamanında bir genel seçime gidecektir. Erken seçim olup olmayacağı tahmini beni aşar da, şöyle bir şeyi söylemek gerekir: Seçim yasasının bu şekilde olduğu, siyasal partiler yasasının bu şekilde olduğu, barajların bu şekilde durduğu bir seçimin yani, bir ay sonra yapılmış olmasıyla 4 Kasım günü yapılmış olmasının sonuçları açısından bir fark olmayacağını hepimiz biliyoruz. Yani, bu seçim yasasının demokratikleştirilmediği, halkın katılımının sağlanamadığı, katılımcı demokrasinin işletilmediği bir şekilde yapılacak olan erken seçimin ya da genel seçimin sonucunda, insanımızın daha demokratik bir Türkiye'de, daha aydınlık bir Türkiye'de, daha geleceği netleşmiş bir Türkiye'de ya da daha katılımcı bir demokrasinin olduğu bir Türkiye'de, bütün bunları bıraktık, daha sosyal devletin uygulanabilir olduğu bir Türkiye'de yaşama özelemlerini bir başka bahara bıraktığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Şimdi, 2007'de bizi ne bekliyor? Uyum yasaları devam edecek, yani kapitalist küreselleşmeye uyumlaştırma süreci yaşanmaya devam edecek. Bu bir sermaye projesi. Türkiye buna uyduruluyor, uymazsan zaten Irak oluyorsun, başına başka bir iş geliyor. Bu neye yansıyor? Ülkede güçlü odaklar yaratıyor bu sistem, özelleştirme bunun bir uygulaması. Yani, Türkiye'nin 10 yıl sonrasında, çok büyük ekonomik güçleri elinde tutan birtakım sermaye yapılarının Türkiye siyasetinde de güç olacağı özelleştirme uygulamaların yol açacağı bir sonuç olacaktır. Bugün neredeyse özelleştirilecek yer kalmadı. Toplumun yarattığı değer, emeğin yarattığı değer belli güç odaklarına bırakıldığı bir Türkiye yaşanıyor. Geçen sene emek ve meslek örgütleri ile birlikte gerçekleştirdiğimiz sempozyumda özelleştirmelerin yarattığı vahim tabloyu ortaya koymuştuk. 10 yıl sonra bu birikimlere sahip olan ve bu değerleri bir oldubittiyle ele geçirmiş olan bu grupların Türkiye'deki siyaset yapısına da müdahaleleri bundan sonraki seçimlerde de kaçınılmaz olacaktır. Bunlar uyum yasalarının bir sonucudur. Başka hangi uyum yasaları çıkarılacak? Kentlerin yağmalanması devam edecek, imar planları yeni sermaye odaklarının yaratılmasına olanak sağlayacak. Eğitimde özelleştirme, sağlıktaki özelleştirme, bu dönemde de devam edecek.

Altını çizelim: Erken ya da genel seçimde, bu programları takip etmeyecek bir siyasal yapılanmanın, bu seçim yasası ile bu siyasal partiler yasası ile iktidara gelmesi mümkün değildir. Nedir alternatif? AKP gitsin tabii. Ama bu sistemde seçimlere girecek bu siyasal partilerin hayata geçirmeye çalışacağı program, uyum yasalarının hayata geçirilmesinden başka ne olabilir? Biz biliyoruz, perşembenin gelişi çarşambadan belli. Kapitalist küreselleşmeye uyumun dışında alternatif programlar yok bu ülkede, siyasal partiler yasasının bu şekilde olduğu bir Türkiye'de bunlar mümkün de değil, işin karanlık tablosu belki orası. Yani, bir alternatif yaratma işinde karanlık olan yan orası.

Kendi örgütümden doğru baktığımda şunları da söylemeliyim: Biz meslek örgütü olarak iki yıllık bir çalışma döneminde iki yüze yakın etkinlik yapıyoruz. Bağlı 23 odamız var. Bu iki yüz etkinlik şüphesiz meslek alanlarımız ile ilgili ve her biri farklı bir konuda gerçekleşiyor. Son altı ayda gerçekleştirdiklerimizden örnekler vereyim: Doğalgaz Günleri Denizli’de, 15. Kömür Kongresi Zonguldak’ta, Nükleer Santraller ve Türkiye Sempozyumu Ankara’da, Jeotermal Enerji ve Aydın’daki Geleceği, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Sempozyumu İzmir’de, Doğu Karadeniz Bölgesi Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Sempozyumu Trabzon’da, Dünya Gıda Günü Sempozyumu, Jeotermal Enerji ve Yasal Düzenlemeler Sempozyumu, 3. Uluslararası Bor Sempozyumu, 6. Türkiye Şehircilik Kongresi İzmir’de, Türkiye 17. Uluslararası Jeofizik Kongresi, Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 3. Ulusal Sempozyumu İstanbul’da, Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, Heyelan Sempozyumu Trabzon’da, 4. Ulusal Kıрма taş Sempozyumu, Eleco’2006 Bursa’da, Trabzon’da Koruma Sempozyumu. Bunların sonuç bildirimleri var. Bu etkinliklerde bilim insanlarının ifadeleri var. Örgütümüzün 50 yıllık süzgecinden geçirilen yoğun görüşler var. Ama bunlarda bunları izlemiş bir tane bile siyasetçi yok. Yani, gerçekten bazen de merak ediyoruz, biz ne yapmaya çalışıyoruz? İki yüze aşan etkinlik. Yani, meslek alanlarımızla ilgili her konuda inanılmaz bir bilgi birikimi. Akademisyenleri getiriyoruz, kaynaklarımızı kullanıyoruz ve bunları gerçekleştiriyoruz. Sonuç bildirimleri yayınıyoruz aydınlık bir Türkiye için. İşte burada şunu söylemek istiyorum: Siyasetin toplumsallaşması ya da siyasetin katılımcılığının arttırılmasının öntü Türkiye’de açılmadığı sürece önümüzdeki dönem çok karanlık olacak. Gelecek yıl Söz Meclisi devam ederse biz yine 2008’in başında da bu sözleri söylüyor oluruz. Türkiye’nin karanlık olan noktalarından biri de bence budur.

Geçen programda uzunca söz etmiştik: 2006 da siyasal iktidar bizim örgütümüzün başına da bir iş açtı: Hiç olmadık bir biçimde evrensel bir mesleğin mühendislik, mimarlık mesleğinin Türkiye’de uygulanabilirliğinin koşullarını yok edecek olan bir tasarı şimdi meclis gündeminde: Yabancıların Çalışma İzinlerini düzenleyen yasada değişiklik yapan yasa tasarısı. Komisyonlardan geçti, şimdi meclis genel kurul gündeminde sırada bekliyor. Ben her zaman söylüyorum IMF’ye göre AKP’nin karnesi A’dır. Bundan bir önceki hükümetin karnesi belki IMF’ye göre B idi. Bazı talepleri yaşama geçirmeye ömürleri yetmedi. Yani ancak 15 günde 15 yasa geçirebildiler(!). Özelleştirmeleri tamamlayamadılar. Dönemin karnesi B’ydi, ama bunları A. Yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasada yaptıkları değişiklik, ülkenin mühendislik mimarlık yapısını bozuyor. Bütün dertleri de şu: Aferin alınacak ya, karne yıldızlı A olacak ya; ben 2006 yılı için rakamları sizinle paylaşayım. Çalışma Bakanlığı 129 yabancı için bizden görüş istemiş. Yanlış anlaşılmasın biz izin falan vermiyoruz, sadece görüş veriyoruz. 129 görüş için başvuru olmuş, TMMOB bunun 118’ine olumlu görüş vermiş, olumsuz görüş veren sayı sadece 11. Koparılan kıyamet bir yılda toplam 11 kişi için. Bu ülkede 280.000 mühendis mimar var TMMOB’ye bağlı odalara kayıtlı. Sermayenin isteği ise önündeki tüm engellerin kaldırılması. Yani, yapılmak istenen uluslararası sermaye gruplarının burayı hallaç pamuğu gibi atmasının önünde en ufak bir engel varsa onun kaldırılması. Böyle bir şeyi dışarıdan dayattıklarına da inanmıyoruz. Ama bunların karneleri A. “Engel var” diye düşündükleri tüm hususları, bilime, tekniğe, ülke çıkarlarına aykırı bile olsa yerine getirmek. Dert budur.

Türkiye’de 2007’de istihdam sorunu, işsizlik sorunu devam edecek. İşte her zaman söylüyorum, meslektaşların % 25’inin işsiz ya da meslek dışı bir işte çalıştığı bir Türkiye. 2007 bundan farklı olmayacak.

Meslek örgütleri yöneticileri karamsar olmamak zorundadır, emek örgütleri karamsar olmamak zorundadır. Emek örgütleri emeğin önüne engel olacak her uygulamanın karşısına çıkacak, emeğin gelişimi için, hakça paylaşım, eşit bölüşüm, insanların insanca yaşayabilme mücadelelerini verecekler. Meslek örgütleri de kapitalist küreselleşmenin ideolojik saldırılarına karşı kendi meslek alanlarıyla her konuda siyaset yapacaklar, doğruyu söyleyecekler ve yalnız doğruyu söyleyecekler. Böylesi bir hattı yürütmede biz çok niyetliyiz. Biz meslek alanlarımız ile ilgili olarak çok daha fazla konuşmalıyız. 200 etkinliğimizi 400’e çıkarmamız gerekir. Yani bizim için bu siyasal iktidar olmuş, bundan önceki iktidarlar olmuş, bizim için orası çok önemli değil, ama önemli olan meslek alanlarımız ile ilgili biriktirdiğimiz o sözlerin kabul edilebilir bir düzeyde anlatımının gerçekleşmesi.

Öte yandan tabii bir şey daha gerekiyor, yaşananlara karşı bir direnç gerekli. Orada da basit bir cümle söylemek gerekir. Bu ilk turda son cümle olarak bunları söylemiş olayım: Bir karşı duruşu gerçekleştirmek lazım, yani farklı duruşları olanların yan yana durarak yanlışların üzerine gitmeleri gerekiyor. Onun için de bütün emek ve meslek örgütlerine, siyasal yapılara, oluşumlara bu konuda belki biraz daha fazla görev düşüyor. 2007 yılı hakikaten bir mücadele yılı olsun. Bu seçim süreci bunun için iyi bir ortamdır. Cumhurbaşkanlığı seçimleri iyi bir ortamdır. Genel seçimler bunun için bir platform yaratır. TMMOB olarak çağrıda bulunuyoruz: Bütün emek ve meslek örgütlerini doğrudan ve iyiden yana, güzelden yana bir çabanın sürdürülmesi için yan yana durmaya, omuz omuza vermeye ve sadece doğruları söylemeye, yanlışla karşı direnç göstermeye çağırıyoruz. Bunun için mücadeleye çağırıyoruz.

Mehmet Soğanacı: İkinci turda, 2007 de TMMOB ne yapacak? sorusunu yanıtlayalım:

Biz Türkiye’de kendi alanımızdaki mesleki sorumluluklarımız, hem ülkeye karşı sorumluluklarımız, yaşadığımız dünyaya karşı sorumluluklarımız, hem halkımıza karşı sorumluluklarımızın bilincinde olarak meslek alanlarımız üzerinden siyaset yapmayı bu dönemde de sürdüreceğiz. Odalarımızın gerçekleştireceği sempozyum, kongre, kurultay etkinlikleri dışında TMMOB olarak Enerji Sempozyumunu yeniden yapacağız, her iki yılda bir Türkiye’nin enerji sorununa ilişkin her türlü görüşü bu sempozyumda açığa çıkartıyoruz. 1960’lı yıllardan beri çok onurla yaptığımız Sanayi Kongresini yine yapacağız. İstanbul, Ankara ve Bursa kentlerinde kent sorunları sempozyumu yapacağız. Mühendislik eğitimi sempozyumu yapacağız, yaralı bir alan. Jeotermal kongresi, afet sempozyumu, trafik kongresi, su politikaları kongresi, yanlış yatırımlar sempozyumu, yerel yönetimler sempozyumu, coğrafi bilgi sistemleri kongresi, tasarım ve yaşam kongresi, çevre sempozyumu, AB süreci karşısında emek sempozyumu, iklim değişikliği sempozyumu, denizcilik sorunları sempozyumu, mühendislik-istihdam ve ücretlendirme sempozyumunu bu dönem içinde yapacağız. Bunların dışında odalarımızın kendi özel alanlarıyla ilgili yaptığı iki yüzü aşkın etkinlikte bilim insanları, uzmanları getireceğiz ve Türkiye’de kapitalist küreselleşmenin ideolojik saldırılarına karşı, aslında ne

mene bir ülkede ve ne mene bir çağda yaşadığımızı ifade etmek için bu etkinlikleri gerçekleştireceğiz. Bunların her birinin sonuç bildirilerini birer manifesto olarak yayımlayacağız. Siyasetçilerin, Türkiye'nin aydınlık geleceğini düşünüyorum diyenlerin bunlardan yararlanması gerekir diye söylüyorum bunları, bunun da üstüne üstüne gideceğiz.

Önümüzdeki döneme ilişkin, -çok konuşuldu- Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçime yönelik olarak geçen hafta yapılan Yönetim Kurulu Toplantısında aldığımız karar gereği, emek ve meslek örgütlerine yapacağımız çağrıyla, gerek örgüt içi toplantılar, gerekse de yapacağımız çağrıya gelecek olan dost örgütlerle birlikte "Nasıl bir Türkiye?" istediğimizi ifade eden etkinlikleri düzenleyeceğiz.

Özelleştirmelerle ve meslek alanlarımıza yönelik saldırılara karşı yürüttüğümüz hukuk mücadelesine bu dönemde devam edeceğiz. İzleyicilerin bunun ne demek olduğunu anlamaları için son altı ayda açtığımız davaları söyleyeyim: Başbakanlığa karşı 2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulunun Cargill Tarım A.Ş lehine serbest bölge kurulmasına dair kararının iptali, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne karşı MTA tarafından açılan Jeotermal sahaların/Kuyuların kullanım haklarının devredilmesine ilişkin ihalenin iptali, Başbakanlık, Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı'na karşı Adnan Menderes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi açılmasına dair Bakanlar Kurulu Kararının iptali, Başbakanlığa karşı Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Anayasaya aykırılığı nedeni ile iptali, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na karşı İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin bazı maddelerinin iptali, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Petrolleri A. O Genel Müdürlüğü'ne karşı Yurt Dışında Yüksek Lisans Öğrenimi İçin Gönderilecek Adayları Seçme ve Yerleştirme Kılavuzunun iptali, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na karşı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali, MTA Genel Müdürlüğü ve ÖSYM'ye karşı KPSS-2004/2 ve Ek Yerleştirme Tercih Kılavuzunun 46. sayfasında MTA Genel Müdürlüğüne alınacak personel için aranan "erkek olma" koşulunun iptali, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na karşı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik yapılmasına Dair Yönetmeliğin bazı maddelerinin iptali, Başbakanlığa karşı Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in bazı maddelerinin iptali, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne karşı Personelin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin bazı maddelerinin ve usulsüz yapılan atamaların iptali, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na karşı Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliğinin 6. maddesinin iptali davalarını açtık. Bazılarında yürütmeyi durdurma kararları çıktı. Benzer şekilde odalarımızın da Özelleştirmenin uygulamalarına karşı hukuk mücadelesi devam ediyor. Biz bu dönem bu mücadeleyi ısrarla sürdürmenin kararlılığındaız.

Gerek ülkemizde, gerek dünyada insan haklarına, özgürlüklere, barış içinde bir arada yaşamaya ne kadar engel olan bir durum ve uygulama varsa, bunlara karşı durmayı bu yıl da kendimize bir görev olarak kabul ediyoruz.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, sömürüye karşı emeği, baskı ve zora karşı demokrasiyi ve özgürlüğü, linç kültürüne karşı da bir arada yaşamayı her ortamda savunmaya bu yıl da devam edecektir.

Biz 2007 yılının yeni bir yıl olmasını diliyoruz. Burada Yönetim kurulumuzun yeni yıl mesajını da sizlerle paylaşmak isterim. “2007 Yeni bir yıl olsun. Emeği en yüce değer sayanların, bilimsel düşünceyi rehber edinenlerin, çağdaş ve demokratikleşmeden yana olanların, düşünce ve inançlara saygılı, hoşgörülü ve sevecen olanların, doğrulardan yana ve haksızlıkların karşısında olanların, gerçekleri söylemekten ve yanlışlıkları eleştirmekten çekinmeyenlerin, ülke sorunlarıyla yakından ilgilenen ve çözüm yolları arayanların, ülke ve halkın çıkarlarını kendi çıkarının üstünde tutanların, zorluk ve yoksunluklarla savaştıktan yılmayanların, ayrılıkları değil buluşma noktalarını öne çıkaranların, farklı duruş noktalarında, ama yan yana olanların aydınlık bir Türkiye için bir karşı duruşu gerçekleştirdikleri yeni bir yıl olsun.” diyor arkadaşlar. Diliyorum 2007 yılı ülkemiz için, insanlık için olumlu günlerin yaşandığı, insanların geleceğine dair kaygılarının ve umutsuzluklarının olmadığı bir aydınlık yıl olur. Diliyorum 2008 başında bu dilekelerimizi söylemeyiz ve “hakikaten de ülkemizde kapitalist küreselleşmenin her türlü ideolojik aygıtlarından, yapılarından, kurumlarından kurtulduk” diye biten sözlerle bir sene sonra bu programda konuşuyor oluruz. Bu iyi dilekelerimle gecenin bu vaktinde izleyen arkadaşlarımıza, yurttaşlarımıza Birliğimizin saygılarını ve sevgilerini ileterek sözlerimi bitiriyorum.

TMMOB'DEN İLLER BANKASI'NIN ÖZELLEŞTİRİLMESİNE KARŞI BELEDİYELERE ÇAĞRI

28 ARALIK 2006

Sayın Başkan,

Cumhuriyetin kurulmasından sonra, savaşlarda harap olmuş ülkemizin yerel yönetimler alanında gereksinim duyulan finansmanını sağlamak ve koordine etmek üzere 1933 yılında Belediyeler Bankası kurulmuştur. Daha sonra, karşılaşılan sorunlar nedeni ile, belediyelere teknik hizmet yardımı yapmak üzere Belediyeler İmar Heyeti oluşturulmuştur.

Kentlerimizin nüfusunun hızla büyümesi, altyapı hizmetlerine olan talep ve bununla paralel olarak kredi ihtiyacının artması, kurulan bankanın il özel idareleri ile köyleri kapsamaması gibi eksiklikler dikkate alınarak Belediyeler Bankası ile İmar Heyeti birleştirilerek, 1945 yılında 4759 sayılı Kanun ile İller Bankası kurulmuştur. Yerel yönetimlerin kamu niteliği taşıyan halihazır harita, imar planı, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, elektrik tesisi, hizmet binaları, soğuk hava depoları, arıtma tesisleri gibi alanlarda hem jeolojik-jeoteknik, hidrojeolojik etüd ve proje, hem de yapım aşamasında kontrollük hizmetlerini üstlenmek, her türlü iş makinası ve malzeme temin etmek ve bu işler için gerekli tesisleri doğrudan doğruya veya ortaklık suretiyle vücuda getirmek gibi teknik görevleri bulunan İller Bankası, geçmiş yıllarda borçlanma gücünü yitiren veya yeni yatırımlarına destek olmak amacı ile belediyelere, hibe yoluyla yardımda bulunmuş, 2002 yılında kaldırılana kadar, Belediyeler Fonu aracılığı ile düşük faizli kamu kredisi olanağı sağlamıştır. Ayrıca, altyapı ve üstyapı hizmetleri açısından teknik eleman yetersizliği olan yerel yönetimlere her türlü danışmanlık hizmetini de sunmaktadır. İller Bankası, barındırdığı personeli ile konusunda uzmanlaşmış, yurtiçi ve yurtdışı eğitimlerle günümüz teknik koşullarını yakalamış ve bu birikimini de yerel yönetimlere aktararak dünya üzerindeki tek örnek niteliğinde öncü bir kamu kuruluşu olmuştur.

İller Bankası; kuruluş kanununda yer almasına rağmen, bazı görevlerini siyasi tercihler ve sermaye baskısı nedeni ile gerçekleştirememiştir. Bazen bir fabrikayı kurmak için gerekli sermayeyi, özel sektöre avans olarak vermiştir. Bunun birkaç istisnasından biri 1976 yılından sonra bir dijöktör (kesici) fabrikası kurulmasıdır. Ancak bu fabrika da elektrik işlerinin TEK'e geçmesi nedeni ile TEMSAN'a devredilmiştir. Yine aynı tarihlerde NİĞ-BAŞ, DOĞUSAN, MARLİT vb. fabrikalara ortak olmuştur.

Sayın Başkan,

Yerel yönetimlerin kentsel altyapı finansmanını karşılamak için orta ve uzun vadeli, düşük faizli kamu kredisi verme, altyapı hizmetlerine ilişkin her türlü etüd, proje, uygulama ve danışmanlığa dayalı bir model olan İller Bankası'nın işleyişine 1980'li yıllardan sonra başta Dünya Bankası olmak üzere uluslararası finans ve danışmanlık örgütlerinin tavsiyeleri doğrultusunda merkezi yönetimce önemli müdahaleler yapılmıştır. Bu müdahalelerin bir kısmı, İller Bankası modelinin temeli ve yerel altyapı yatırımı finansmanının en güçlü kaynağı olan Belediyeler Fonu kullanımının rasyonel olmaktan çıkartılmasına yönelik olmuştur. Bu doğrultuda 1993 yılından itibaren Fon genel bütçe kapsamına alınmış, ödeneklerin kullanımı bütçe uygulama talimatlarıyla engellenmiş, Başbakanlık onaylarıyla diğer fonlara

aktarma yapılmış ve ödeneğin belirli bir kısmının serbest bırakılmaması uygulamalarına sıkça başvurulmuştur. Sonuçta Belediyeler Fonu fiilen devreden çıkarılmış, 2002 yılından itibaren tümüyle kapatılmıştır.

Müdahalenin bir başka boyutu, İller Bankası'nın etkin işletilememesiyle eş zamanlı olarak başta Büyükşehir belediyeleri olmak üzere yerel yönetimlerin merkezi yönetimin inisiyatifi ile dış borca yönltilmesi, bu kurumların küresel finansının müşterileri konumuna dönüştürülmesi olmuştur. Nitekim 1980'li yılların başlarında belediyelerin dış borç stoğu yok denecek düzeydeyken, 1990'lı yılların ortalarında 3 milyar dolar seviyesinin üzerine çıkmıştır. Merkezi yönetimin yönlendirmesiyle ölçsüz dış borçlanmaya yönelen belediyelerin mal varlığına yönelik düzenlemeler de yapılmıştır. 1990'lı yıllarda, kamu hizmetinin sürekliliğini sağlamanın önemli unsurlarından olan yerel yönetimlerin malvarlığının haczedilemezliğine ilişkin düzenlemelerin sınırları daraltılmış haciz tehdidi ile dış borçlanmanın beraberinde getirdiği olumsuz koşullar pek çok belediyeyi fiili iflas noktasına getirmiştir.

Cumhuriyetin başlarında bu tehlike görülüp yerel yönetimlerin kentsel altyapı finansmanı için kamu kredilerine dayalı model oluşturulmasına rağmen, artık bu modelin ulusal sermayenin talepleri doğrultusunda tamamen ortadan kaldırılması noktasına geldiği görülmektedir. Tüm siyasal engellemelere karşın İller Bankası, düzenli kent oluşumuna katkıda bulunmak için mahalli idarelere finansman sağlamakla birlikte, halihazır harita, imar planı, içme suyu, kanalizasyon, arıtma, deşarj, katı atık, jeolojik-jeoteknik ve hidrojeolojik etütler, çeşitli hizmet yapılarının her türlü etüt/proje/keşiflerini yatırım programına alarak yapmakta veya yaptırmaktadır. Bu hizmetlerinden halihazır harita, imar planı ve jeolojik-jeoteknik etüt yapımı için yerel yönetimlerden bir bedel talep etmemektedir.

Belediye, özel idare ve köylere hizmet vermek amacıyla kurulan Bankanın yönetiminde yerel yönetimlerin katkısı esas iken, bu katılım yanlış siyasi tercihler yüzünden gerçek anlamı ile hiçbir zaman yapılamamıştır.

Zaman içinde Bankanın özelleştirilmesi için bazı girişimlerde bulunulmuş; yapılan çalışmalarda, İller Bankası rolünün önemi nedeniyle vazgeçilmiştir. Şimdi ise; kurulduğu günden beri yerel yönetimlerimiz için her türlü finansmanı sağlayıp, altyapı konusunda etüt, proje, plan ve uygulamalarını gerçekleştirerek danışmanlık hizmeti veren İller Bankası'nın kamusal niteliğinin ortadan kaldırılması için, bir yasa tasarısı hazırlanmış ve 1 Aralık 2006 tarihinde, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmuştur.

Tasarıyla; amacı, devletin temel görevlerinden kamu hizmetini sunmak olan İller Bankası, sadece mali gücü olan yerel yönetimlerin hizmete ulaşabileceği Başbakanlığa bağlı bir Anonim Şirkete dönüştürülmek istenmektedir.

Tasarının genel gerekçesinde; "İl Özel İdareleri, belediyeler ve köy idareleri bunlara bağlı idarelerin hizmetlerini ve yatırımlarını desteklemek amacıyla söz konusu idarelerin ortaklığıyla kurulan İller Bankası bir yandan kredi müessesesi olarak faaliyet gösterirken diğer taraftan da anılan idareler adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunmaktadır. Ancak bu durum, Bankanın asli faaliyetinin tam olarak anlaşılmasına sebep olmuş ve 5411 sayılı Bankacılık Kanuna tabi olmasına rağmen bu Kanun hükümlerini 4759 sayılı İller Bankası Kanunu çerçevesinde yerine getirmedeğinden hukuki yönden bir takım sorunlarla karşı karşıya kalınmıştır" denilmektedir. 4759 sayılı İller Bankası Kuruluş Kanununda bankacılık yapmasını önleyen herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Tam tersine Bakanlar Kurulu kararıyla her zaman şube açabilir. Nitekim İller Bankası Bölge Müdürlüklerinin bulunduğu illerde bölge binaları inşa edilirken, zemin katlarında banka şubesi açılması için özel yer ayrılmıştır. Ancak, 1980 yılına kadar özel bankaların ödenmiş sermayelerinin sembolik bir seviyede tutulması, İller Bankası limit içi teminat mektuplarının özel bankalar tarafından kullanılması nedeniyle İller Bankasının şube açması özel bankalar tarafından engellenmiştir.

Yine genel gerekçede “Yerel yönetimlere, kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslar arası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmak” denilmektedir.

İller Bankası şu anda zaten bu gerekçeye uygun faaliyet göstermektedir. O halde İller Bankası'nın 4000'inin üzerindeki deneyimli personelinin büyük bölümünün dağıtılıp, anonim şirkete dönüştürülmesinin tutarlı gerekçesi olamaz.

Burada gerçek niyet, yukarıda aktardığımız gerekçede de belirtildiği gibi, İller Bankasının yerel yönetimler “adına ve onların talepleri üzerine yatırım faaliyetlerinde bulunma”sının sorun olarak görülmesidir. Çünkü İller Bankası tarafından yerine getirilen bu hizmetler kar güdüsüyle değil, kamu yararı güdüsüyle yapılmaktadır. Oysa İller Bankasının bankacılık alanına sıkıştırılması, bir yandan bu hizmetlerin yapılabilmesi için gereken projelendirme ve danışmanlık hizmetlerinin ulusal ve uluslararası firmalar eliyle yaptırılması, diğer yandan proje finansmanlarının da bankacılık kurallarının geçerli olduğu piyasa koşullarına terk edilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Bu durumda projelerin gerçekleştirilmesi için oluşacak ek maliyetler yerel halkın üzerine yüklenmek zorunda kalacak, maliyeti karşılamak amacı ile yapılacak uygulamalar belediyelerle halkı karşı karşıya getirebilecektir.

Özellikle belediyelerin yerel halkın gereksinimlerini karşılayacak yatırımları yapma olanakları, önemli ölçüde ortadan kalkacaktır.

Tasarı ile İller Bankası şirketleştirilirken, Bankanın ortağı olan yerel yönetimlerin görüşü alınmadan, sermayesi ve bütün mal varlıkları hazineye devredilecektir. Bu meşru ve hukuki olmayan kabul edilemez bir durumdur. Ayrıca, İller Bankası'nı, gerçek sahibi olan yerel yönetimlerin rızası olmadan ve karşılığını ödemediği “Özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe” sahip AŞ'ye dönüştürmek, Anayasa'nın 47. maddesi hükümlerine de aykırıdır. Açık ki bu tasarı Dünya Bankası'nın direktifleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu tasarıya karşı çıkmadığı ve şirketleştirildiği takdirde, kamu kuruluşu olan İller Bankası'nın özel bir bankaya satılabilme olanağı yaratılmış olacaktır.

Sayın Başkan,

1. Bu tasarının yasallaşması durumunda; Bugün genel bütçeden yerel yönetimlere verilmek üzere İller Bankasına aktarılan %3 lük pay kalkmış olacaktır.

2. Bankanın kamu yararını ön planda tutan kamu kurumu özelliğinin kaldırılarak, bankacılık kuralları ile hizmet veren yapıya dönüştürülmesi, halk sağlığı, toplum refahı, düzgün kentleşme, kamu yararı gibi toplumsal öncelikler yerine, her ne koşulda olursa olsun alacağın tahsisine odaklı bir anlayışı getirecektir. Temin edilecek kredi faizlerinin yüksekliği nedeni ile;

- Belediyeler hizmet üretemez duruma düşecektir.
- Projelerin gerçekleştirilmesi için oluşacak ek maliyetler yerel halkın üzerine yüklenmek zorunda kalınacak, belediyelerle halk karşı karşıya gelebilecektir.
- Belediyelerin sahip olduğu mal varlıkları haczedilebilecektir.

3. Finansmanın yanı sıra, altyapı konusunda her türlü teknik etüt, plan, proje ve uygulama hizmeti verilen tüm yerel yönetim birimleri etkilenecektir. Özellikle de teknik kadro yetersizliği içinde olan birimler danışmanlık dahil her türlü hizmetten yoksun olacak, bedelini ödemediği sürece hizmete ulaşabilecektir. Bu durumda, toplumun gereksinimlerini karşılayacak yatırımları yapma olanakları önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. Yerel yönetimler, Bankanın, hibe yolu ile gerçekleştirdiği halihazır harita, imar planı, jeolojik ve jeoteknik etüt hizmetlerinden yararlanamayacaktır.

4. Piyasa koşullarında yüksek faizli kredi alarak borçlanma, yerel yönetimleri borçlarını ödeyemez duruma düşürebilecek, borç karşılığı malları haczedilebilecek ve bu durumda iflas eden yerel yönetim birimleri ortaya çıkacaktır.

İller Bankası'nın 70 yıldan fazla hizmet sürecinde eleştirilecek yanları, yetersizlikleri elbette vardır. Ancak bu eleştiriler Bankanın yerel yönetimlere verdiği/vermekte olduğu kamusal krediler, altyapı etüt, proje, uygulama ve danışmanlık hizmetleri ile yerel halkın yaşam kalitesine yaptığı katkıları yok sayarak Bankanın kamusal hizmet niteliğini bozacak yasal düzenleme yapılmasının gerekçesi olamaz.

Bu nedenlerle; İller Bankasını şirketleştirme tasarısına karşı çıkmak, Milletvekillerinizi uyararak Tasarının geri çekilmesini sağlamak, başta siz yerel yöneticiler olmak üzere hepimizin görevidir.

Saygılarımızla,

N. Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

EPDK'YA MÜHENDİSLERİN EĞİTİMİ İLE İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI

28 ARALIK 2006

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Dairesi Başkanlığı'na

İlgi:12.12.2006 tarih ve 8151 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, TMMOB hakkında çeşitli değerlendirmelerde bulunup, "Birliğinize bağlı odaların bu hususlarda mevzuata aykırılık teşkil edecek kararlar alıp yanlış uygulamalara girmemelerinin tarafınızca sağlanması gerekmektedir." denilmektedir.

Öncelikle, ilgi yazınızda belirtmiş olduğunuz TMMOB Yönetim Kurulu'nca alınan 517 sayılı kararın hukuki gereklere uygun olarak alındığını ve bu nedenle yerinde olduğunu belirtmek durumundayız.

1. Adı geçen karar gereği meslektaşlarımız bağlı oldukları Odaca eğitime tabi tutulacaklardır. Çünkü TMMOB'ye bağlı Odaların kuruluşu esas olarak uzmanlık ayırımına dayanır.

6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 2. maddesinin (a) bendi (Bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek) ile 14. maddesinde (Odalarda asli aza olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmak ve Türkiye hudutları içinde meslek ve sanatlarını icraya kanunen salahiyyetli bulunmak şarttır.) belirtilen düzenlemeler, uzmanlık ayırımına göre Odaların kurulmasını zorunlu kılan düzenlemelerdir.

Yasanın 33. maddesi ise, mesleğini icra etmek isteyen meslek mensuplarının ihtisasına uygun meslek Odalarına kayıtlı olmalarını emretmektedir. Gene Yasanın 26. maddesi, meslek mensubu yönünden, mesleğini uygularken meslek kurallarına aykırı davranışlar, akdettiği sözleşmelere riayet etmeyenler, mesleğin uygulanmasında mesleğin şeref ve onurunu küçük düşürenler hakkında mensup olduğu Oda Onur Kurulunca disiplin soruşturması yapılacağını hükme bağlamıştır.

Tüm bu düzenlemelerin anlamı, "her meslek mensubunun ihtisasına uygun meslek Odasına üye olacağı, meslek kurallarının Odasınca belirleneceği ve sicillerinin kendi meslek Odasınca tutulacağı"dır. Mesleğini uygulayan meslek mensubu, mesleki bakımdan kendi Odasına karşı sorumludur. Bu nedenlerle, meslek mensubu-Oda arasındaki ilişkiyi yani belgelendirmeyi ve üye denetimini piyasa ya da başka bir kurum belirleyemez. Meslek içi eğitim ve belgelendirme tamamen Oda'nın kendi uhdesinde olan görev ve yetkidir. Başka bir dışsal aktörün müdahalesi asla söz konusu olamaz.

Kaldı ki, TMMOB, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanununun 14. ve 15. maddeleri ve LPG Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliği ile LPG Piyasası Eğitim Yönetmeliği gereği, ilgili Odalarını (Makina, Çevre, Kimya ve Petrol Mühendisleri Odası) eğitim vermeye hazır duruma getirmiştir. Odalarımız kendi meslek mensuplarına her türlü duyuruyu yapmıştır ve talep eden bir üyenin eğitim alamama durumu söz konusu değildir. Aksine, Odalarımız sektörden yeterli başvurunun olmadığından şikâyet etmektedir. Piyasa, sorumlu müdürleri ve eğitilmiş personeli maliyet unsuru olarak gördüğünden yasanın uygulanmasını fiilen engellemektedir. Bu durum da tarafınıza ayrıca iletilmiştir.

2. Belirttiğiniz asgari ücret konusu ise, tamamen yasal olup, hukuka uygundur. Rekabet Kurumu'nun, asgari ücret uygulamasını Rekabetin Korunması Hakkındaki Yasaya aykırı

gören kararı Birliğimizce dava konusu edilmiş ve Danıştay 10. Dairesi 2003/2705 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir. Rekabet Kurumu'nun yapmış olduğu itiraz da Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca (İDDGK, Dosya No:2004/93) reddedilmiştir. Dolayısıyla asgari ücrete ilişkin şikâyetin, bu konuda daha önce verilmiş mahkeme kararı bulunması nedeniyle tartışılmasına gerek olmadığı kanısındayız.

3. “Tip sözleşme”nin istenmesinin sözleşme serbestisi ilkesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir. Öncelikle belirtmek gerekir ki, meslek mensuplarının işverenle imzaladıkları sözleşmelerde hizmetin kapsamı ve ücretin belirlenmiş olması yeterli olup, taraflar yapacakları sözleşmeleri istedikleri şekilde düzenleyebilirler. Bu anlamda sözleşme serbestisini kısıtlayan bir durum olmadığı gibi, aksine sözleşme yapılmasının, meslek mensubu ile işveren arasında ileride ortaya çıkabilecek sorunların en aza indirilmesini sağlaması yönünden de koruyucu bir uygulama olarak görülmesi gerekir. Sorumlu müdürlük hizmeti, bir nevi iş güvenliği mühendisliği hizmeti olup, sorumluluk yaşam ve sağlık hakkıyla doğrudan ilintilidir. Tarafların sorumluluğunu hatırlatan bir sözleşmeden piyasanın rahatsızlık duyması gerçekçi değildir. Tip sözleşmeyle hem meslek mensubunun yararı hem de işverenlerin yararı gözetilmiştir. Ayrıca bilimsel ve teknik yönü ağır basan mühendislik hizmetini alan işveren ve tüketicilerin alacakları hizmetin sorumluluğu hakkında fikir sahibi olmalarına da olanak sağlamakla birlikte meslek mensubunun denetimini de sağlamaktadır. Meslek mensuplarının sunmuş oldukları hizmetin kapsamını ve niteliğini belirleyen tip sözleşmeler Avrupa ülkelerinde de uygulanmaktadır. Meslek kurallarına uygunluğu ve meslek mensuplarının denetimi ve bunun yanında hizmet alanların bilgi sahibi olmaları yönünden yararlı bir uygulamadır.

4. İlgili yazınızda, “Tip sözleşmede, ücreti ödenmeyen sorumlu müdür işi bıraktıktan sonra hiçbir sorumlu müdürün iş sahibi ile çalışmamasının öngörülmesi”nden söz edilmektedir. Böyle bir durum söz konusu değildir. Çünkü İş Yasası'nın 24. maddesinde, ücretin zamanında ödenmemesi çalışan yönünden iş akdini haklı nedenle fesih nedenidir. Bu nedenle, iş akdinin ücret ödenmemesi nedeniyle feshe Odalarca müdahale söz konusu olamaz. Odalar, sorumlu müdür yönünden işi bırakma gerekçesini Oda'ya bildirim yükümlülüğünü getirmişlerdir. Bu da olağandır; sorumlu müdürlerin sicilleri Odalarınca tutulacağına göre, işi bırakma gerekçelerinin bildirilmesinden daha doğal bir şey olmasa gerek. Bu uygulamanın çalışma özgürlüğünün kısıtlanması şeklinde yorumlanması da olanaklı değildir.

Sonuç olarak, uzmanlık ayrımı gereği her meslek mensubunun mensup olduğu Odaca belgelendirilmesi, asgari ücret uygulamasının hizmetten beklenen kalite ile doğru orantılı ve hukuka uygun olması ve tip sözleşmelerin de yalnızca LPG piyasasında çalışacaklar yönünden uygulanan bir uygulama olmayıp, mühendislik ve mimarlık hizmeti alanlarında eskiden beri sürdürülen bir uygulama olması nedeniyle sektörde bir sorun alanı oluşturması olanaklı değildir. Ücreti ödenmeyen sorumlu müdürün işi bırakıp bırakmayacağı kendi takdirinde olup, işi hangi nedenle bırakırsa bıraksın bırakma gerekçesini Odasına bildirme yükümlülüğü Oda ve meslek mensubunun arasında bir ilişkidir. Bunun sektörü ilgilendiren dolayısıyla çalışma yaşamını da ilgilendiren bir tarafı bulunmamaktadır.

Konuyu bilgilerinize sunarız.
Saygılarımızla.

N. Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI'NA
YAPI DENETİMİ İLE İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI
28 ARALIK 2006

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
ANKARA

İlgi: 13.12.2006 tarih ve B.09.YİG.0.15.00.07/4056 sayılı Hizmet İçi Eğitim Kursları konulu yazımız

İlgi yazı ile Bakanlığımız denetiminde 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu kapsamındaki yapı denetim kuruluşlarında görev alan denetçi ve yardımcı kontrol elamanlarına yönelik hizmet içi eğitim ve faaliyet programı düzenlenmesinin planlandığı, “yapı denetim sisteminin uygulanması” konulu eğitimlerin Birliğimiz ve bağlı Odalar bünyesinde gerçekleştirilmesinin düşünüldüğü belirtilmekte olup, 2007 yılı başından itibaren yapılması düşünülen eğitimlere dair görüş ve önerilerimizin bildirilmesi istenmektedir.

TMMOB ve yapı sürecinde yer alan Odalarımızın ortak değerlendirmesi Yapı Denetim Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliğinin konuyla ilgili 9. 11. ve 16. maddelerinde belirtilen hususların TMMOB ve bağlı Odalarla ilişkilendirilerek yeniden düzenlenmesi gerektiği, ilgi düzenlemenin yapılması halinde meslek içi eğitimin, 14.12.2004 tarih ve 25670 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliği’ne uygun olarak Odalarımızca verilebileceği yönündedir.

İlgili Odalarımızın görüş ve önerileri yazımız ekindedir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

EPDK'YA LPG PİYASASI SORUMLU MÜDÜR YÖNETMELİĞİYLE İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI

16 OCAK 2007

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA,

Konu: 07/01/2006 tarih ve 26046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliği hk.

LPG Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliği'nin 5. maddesinde Sorumlu Müdür çalıştırılma zorunluluğu başlık altına alınmış ve "Sorumlu Müdürler aynı il sınırları içerisinde en fazla beş otogaz istasyonunda görev alabilir." hükmüne yer verilmiştir. Ancak, 6. maddede "Sorumlu Müdür olacak kişilerde aranacak şartlar" arasında en fazla beş otogaz istasyonunda görev yapacak mühendislerin başkaca bir işle iştigal edip edemeyeceğine açıklık getirilmemiştir.

Bu nedenle uygulamada farklılıklar ve aksaklıklar doğmaktadır. Özetle ifade edilen yönetmelik hükümleri kapsamında aşağıda yer alan sorulara açıklık getirilmesine gereksinim bulunmaktadır.

1) Herhangi bir işletmede halen çalışmakta olan mühendisin en fazla beş otogaz istasyonu şartını sağlamak koşuluyla Sorumlu Müdür olarak görev alması mümkün müdür?

2) İlgili yönetmelikte Sorumlu Müdürler "aynı il sınırları içerisinde en fazla beş otogaz istasyonunda görev alabilir" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm örneğin; bir mühendisin Aydın'da en fazla beş, Denizli'de en fazla beş otogaz istasyonunda görev alabileceği şeklinde yorumlanabilir mi? Yoksa sadece ikamet ettiği il sınırları içerisinde en fazla beş otogaz istasyonu olarak mı yorumlanması gerekmektedir?

3) İlgili yönetmeliğin Sorumlu Müdürlerin yükümlülüklerine yer verilen 7. maddesinin:

(a) fıkrasında; "... otogaz istasyonunun ilgi mevzuatı uygun olarak emniyetli ve hizmet sürekliliğini aksatmayacak şekilde çalışmasını sağlamak"

(e) fıkrasında; "Otogaz istasyonunda LPG tüpü dolumu ve satışı yaptırmamak, LPG tüpü dolumuna yarayan hiçbir alet, makina ve teçhizatı istasyon dahilinde bulundurmamak"

(g) fıkrasında; "Kötü niyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü eylem ve işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak" hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen görevlerin bir Sorumlu Müdürün beş istasyonda görev alması durumunda yerine getirilmesi mümkün müdür?

Uygulamada karşılaşılan veya gelecekte karşılaşılabilecek teknik ve idari sorunların en aza indirilmesi amacıyla, yukarıda belirtilen sorularımıza Kurumunuzca açıklık getirilmesi hususunda gereğini bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ

Genel Sekreter Vekili

**EPDK'YA LPG PİYASASI PERSONELİNİN EĞİTİMLERİ İLE İLGİLİ
GÖNDERİLEN YAZI
17 OCAK 2007**

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı'na

Bildiğiniz üzere, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu'nun 14 ve 15. maddeleri bu piyasada çalıştırılacak personelin eğitimini zorunlu tutmuştur.

Bunun gerekçesini Kurumunuza tekrar tekrar hatırlatmanın Birliğimizce kolay olmadığını öncelikle ifade etmek isteriz. Çünkü demokratik bir toplumda yasa ile görevleri tanımlanmış bir kuruma görevlerini hatırlatmanın olağan olmadığını takdir edersiniz.

Demokratik hukuk devletinde tüm kurumların yetki ve görevleri tanımlanmış olduğundan, bu görevlerin başkaca bir tarafın hatırlatmasına gerek olmaksızın kurumlar, topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmelidir diye düşünüyoruz.

5307 sayılı yasanın amaç maddesinde açık bir şekilde, bu gazların güvenli bir ortam içinde kullanıcıların hizmetine sunulması tanımlanmıştır. Yasa ile bu piyasanın düzenlemesi de Kurumunuza bırakılmıştır.

Yasa Kurumunuza kamusal bir düzenleme ve denetleme yetkisi vermiş olmasına karşın, bu kamusal yetki toplumun ve dolum istasyonlarında çalışan personelin güvenliği ve sağlığını koruyacak tedbirlere dönüşmemiş, aksine anlaşılabilir bir şekilde Yasa'nın bazı maddelerinin uygulanması fiilen askıya alınmıştır. Güvenli bir ortamın oluşması için bu piyasada çalışacakların eğitilmesini Yasa öncelikle gözetmiştir. Eğitim, Yasa gereğince emredilmiş olmasına karşın, Kurumunuzun bu eğitimi devamlı olarak ertelemesini anlayabilmiş değiliz.

06.01.2007 tarihinde Sarayköy-Kazan'da Ankara İpragaz Tüp Dolum tesisinde yaşanan patlamanın ardından, Birliğimizce yapılan incelemede anılan tesiste eğitilmiş personelin olmadığı tespit edilmiştir. Çağın ve teknolojinin bu kadar geliştiği günümüzde, Başkentimizde böyle bir olayın olmasının izah edilir bir yanının olmadığı açıktır.

Kurumunuzdan toplumun ve Birliğimizin beklentisi, bu piyasada toplumun can ve mal güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması ve güvenli bir ortamın oluşmasıdır. Güvenli bir ortamın oluşması için de eğitimin ertelenemez bir öncelik ve görev olduğunun artık kabul edilmesi ve gereğinin gecikmeksizin piyasaya deklare edilmesi gerektiği inancındayız.

Saygılarımızla.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

REKABET KURULU'NA HAVUZ SİSTEMİ İLE İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI

22 OCAK 2007

REKABET KURULU BAŞKANLIĞI'NA **ANKARA**

Konu : 25.12.2006 tarih ve 140-02/1111 sayılı yazınız hk.

Birliğimize, Kurumunuzca değişik tarihlerde “havuz sistemi” oluşturma konusunda yapılan şikâyetler ve bu uygulamanın Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinde yasaklanmış bir sistem olduğu bildirilmektedir.

İlgi yazınızda “havuz sistemi” şikâyeti yanında Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS)'na yönelik faaliyetlerin sektörde rekabetin sağlıklı gelişimine katkı sağlayacak şekilde Birliğimizce düzenleyici tedbirlerin alınması istenmektedir.

Birliğimiz ve bağlı Odalarımızca “havuz sistemi” adı altında bir oluşum ve yapılanma bulunmamaktadır. Kaldı ki böyle bir oluşumun olması da olanaklı değildir. Çünkü TUS uygulaması dışında, Türkiye’de faaliyet gösteren her mühendis ve mimar istediği ilde ve ilçede mühendislik ve mimarlık hizmeti sunabilir bunun önünde yasal ve Birliğimizce konulmuş bir engel bulunmamaktadır.

TUS uygulaması bir denetim hizmeti olup, kamu güvenliğine ilişkin bir hizmet olduğundan iş hacmi mevzuat tarafından sınırlandırılmıştır. 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği 3194 sayılı Kanununun 44. maddesi kapsamında hazırlanmış ve Geçici 8. maddesi uyarınca 02.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin yaşadığı 1999 depreminden sonra ve Avrupa Birliğine uyum sürecinde uluslararası standartlar göz önüne alınarak yapıların denetimsiz inşa edilmemesi için etkin denetim getirilmiş ve anılan Yönetmeliğin 57. maddesi yeniden düzenlenmiştir. 13.07.2000 tarih ve 24108 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmeliğin 12. maddesiyle değişen 57. maddenin 5. bendi “Proje müellifi mimarlar ve mühendislerin, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırıp her yıl için yenilemeleri gerekmektedir. İdare, Kanuna aykırı uygulama nedeniyle süreli olarak hakları kısıtlanan proje müelliflerinin bu durumunu denetlemek üzere ilgili meslek odasınca düzenlenen, meslek adamının o andaki sicil durumunu gösterir, işin adı yazılı belgeyi her proje için ister. Haklarında kısıtlama bulunan meslek adamlarına ait projeler onaylanmaz. İdare, projeleri incelerken 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygunluğunu da gözetir.” biçimindedir.

Yine, 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği'nin 58. maddesi, fenni mesullerin görev aldıkları yerin ikametgâhlarına uzaklığı ve alacakları işin hacmi belirlenmiştir. Bu düzenleme ile objektif olarak bir meslek mensubunun aynı anda ne kadar iş ifa edebileceği düzenlenmiştir. Yani sözleşme düzeyinde üstlenilen görev değil gerçekleştirilebilir olanağı üzerinden üstlenilen işe kısıtlama getirilmiştir. 58. madde hem İdareye hem de meslek odalarına fenni mesuliyet hizmetlerinin denetimi ve sicillerin tutulmasında görevler yüklemiştir. 58. maddenin 4. fıkrası “İdare, aynı zamanda, kanuna ve mevzuata aykırı uygulama nedeniyle süreli olarak faaliyetleri kısıtlanan fenni mesullerin bu durumu hakkında bilgilenmek ve aşağıda belirlenen inşaat alanı sınırlama-

ların denetimini sağlamak üzere, ilgili meslek odasınınca düzenlenen, sicil durumunu ve fenni mesuliyet üstlenilen işin adı ile fenni mesulün üzerinde bulunan fenni mesuliyete ilişkin inşaat alanını (metrekare) belirtir belgeyi ister. Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin birer örneği meslek odalarına gönderilir.” Aynı maddenin 5. fıkrası “ Meslek odaları, fenni mesuliyete ilişkin yapı inşaat alanı sınırlamasının kontrolünü bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere kayıtlarına giren yapı ruhsatı ile bu ruhsata istinaden düzenlenen yapı kullanma izin belgelerini veya fenni mesul sözleşmelerini veya istifa dilekçelerini dikkate alarak yerine getirirler.”

Yukarıda zikrettiğimiz 58. maddenin 4 ve 5 fıkraları hem idareye hem de meslek odalarına bir takım görevler yüklemiştir. Bu sorumluluktan meslek mensubunun şikâyeti ya da Kurumunuzun istemi ile vazgeçilmesi olanaklı değildir.

Bildiğiniz üzere, AET Anlaşmasının 90. maddesi, üye ülkelere tüketici ve kamu yararına rekabet hukukuna kısıtlamalar getirilebileceğini kabul etmiştir. “Kamu yararı”, “kamu hizmeti”, “kamu güvenliği” vb kavramlar sosyal hukuk devletinin temel kavramlarıdır. Anayasal kavramlara uygun düzenlemeler yapmak da siyasal iktidarların görevidir. TUS uygulaması da bu nedenle, Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun’un 4. maddesi kapsamında değerlendirilemez.

Sonuç olarak, Kurumunuzca “havuz sistemi” olarak ifade edilen sistem Birliğimiz ve Odalarımızca uygulanan ve düzenleyici işlemlerimize konu olan bir sistem değildir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, “havuz sistemi” uygulanabilir bir sistem de değildir. Bu nedenle, Kuruluza intikal eden şikâyetler maddi dayanaktan yoksundur.

Asgari ücret ve TUS uygulaması ise mevzuat gereği olmanın yanında kamu yararı ve kamu güvenliğine ilişkin bir uygulama olup, Birliğimizce geliştirilmesi için çaba gösterilmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

İKK'LARIN KATKI PAYLARININ HESAPLANMASIYLA İLGİLİ KIRKLARELİ İKK'YA GÖNDERİLEN YAZI

22 OCAK 2007

TMMOB KIRKLARELİ İL KOORDİNASYON KURULU SEKRETERLİĞİ'NE

İlgi: 07.02.2007 tarih ve 22007/D-2/08 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile İKK katkı payının hesaplanıp ödenmesinde tüm odaların mı yoksa sadece İKK'da aktif olarak görev alan odaların mı baz alınacağı konusunda görüş talep etmekteyiz.

Bilindiği üzere TMMOB İl/İlçe Koordinasyon Kurullarının çalışma usul ve esaslarının düzenlendiği "TMMOB İl/İlçe Koordinasyon Kurulları Yönetmeliği" 8-9 Nisan 1989 tarihinde yapılan TMMOB Olağanüstü Genel Kurul kararı ile kabul edilerek yürürlüğe girmiş ve TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'nda ise üzerinde değişiklik yapılmıştır.

İlgili yönetmeliğin 1'inci maddesinde "İl/İlçe Koordinasyon Kurulları" tanımlanmış olup "TMMOB Yasa ve Ana Yönetmeliği'nde belirtilen amaçlara ulaşabilmek için, bağlı Oda birimlerinin çalışmalarını koordine etmek, daha etkin ve verimli bir çalışma ortamı sağlamak için gerekli olan güç birliği, dayanışma ve ortak davranışı sağlamak amacıyla, o İl'deki oda merkez, şube ve temsilcilikleri bünyesinde toplayan, TMMOB İL KOORDİNASYON KURULU, o İlçe'deki oda temsilciliklerini bünyesinde toplayan, TMMOB İLÇE KOORDİNASYON KURULU oluşturulur." düzenlemesi ile il koordinasyon kurulunu oluşturan birimler, o ildeki tüm oda merkez, şube ve temsilcilikleri olarak ifade edilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin "Koordinasyon Kurulunun Oluşumu" başlıklı 2. maddesi ise "TMMOB İl Koordinasyon Kurulu, o ildeki Oda Merkez, Şube ve Temsilcilik birimlerinden, İlçe Koordinasyon Kurulu o ilçedeki temsilcilik birimlerinden oluşur. İl ve İlçe Koordinasyon Kurulu o il veya ilçe'de en az beş Oda Temsilciliği olması halinde oluşturulur. Üyelik gönüllü değil zorunludur." düzenlemesi getirerek, koordinasyon kuruluna o il veya ilçedeki odaların üyeliğini zorunlu kılmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin Bütçe başlıklı 9. maddesi "Harcamalar kurul kararıyla Sekreterya tarafından yapılır ve ayda bir kurulca denetlenir. Sekreterya o yıl içinde tahmini bütçeyi hazırlar. Hazırlanan bütçenin onayında oy çokluğu esastır. Birimlerin katılım payları; her birimin bir yıl önce gerçekleşen bütçesinin birimlerin bir yıl önce gerçekleşen toplam bütçesine bölümünün, İKK tahmini bütçesi ile çarpımı sonucu bulunur. Birimler katılım paylarını İl/İlçe Koordinasyon Kurullarının Bütçe esaslarını düzenlemekte olup Sekreterya ya makbuz karşılığı yapar" diyerek, birimlerin katılım paylarının hesabı ve koordinasyon kurulunun bütçe esasları konusuna açıklık getirmektedir.

İlgili maddeler çerçevesinde durum değerlendirildiğinde, TMMOB İl Koordinasyon Kurulları; o ildeki oda, şube ve temsilciliklerinden oluşmakta olup, üyelik zorunludur. Bütçe başlıklı 9. maddede bahsedilen birimleri "o İldeki odalar, şubeler ve temsilcilikler" oluşturmakta olup, katılım payı hesaplanırken, İl Koordinasyon Kurulunu oluşturan tüm bileşenlerin aktif ya da pasif olmalarına bakılmaksızın tamamı esas alınmalıdır.

Bilgi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

N. Hakan GENÇ

Genel Sekreter Vekili

**ODA BAŞKANLARINA 2. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI'NA
KATILIM İÇİN GÖNDERİLEN MEKTUP
25 OCAK 2007**

Sayın Başkan,

TMMOB 39. Dönem 2. Danışma Kurulu toplantısını 03 Mart 2007 tarihinde Ankara'da gerçekleştireceğiz.

Toplantımızda bir yandan 14 Ekim mitingimizi sonuçları ile birlikte değerlendirirken, öte yandan da TMMOB etkinlikleri, TMMOB Çalışma Grupları, TMMOB Yayınları, TMMOB Radyosu, İKK çalışmaları, Odalarımızın durumları ve 39. dönemin geçen dokuz aylık dönemi üzerine görüş alış verişinde bulunacağız. Seçim sürecinde bulunan ülkemizde bir meslek örgütü sorumluluğu ile yaşananları değerlendirerek "Nasıl Bir Türkiye istiyoruz?" başlığında taleplerimizi konuşacağız. Önümüzdeki dönemde örgütümüzün neleri öne çıkarması gerektiğini tartışacağız. Şüphesiz daha demokratik, daha işlevsel ve daha etkin bir TMMOB işleyişine yönelik önerileri de birlikte dillendireceğiz.

Birlikte karar alan, birlikte üreten ve birlikte yöneten bir TMMOB örgütlülüğü için katılımınız ve ayrıca sizinle birlikte odanız üyesi olan TMMOB Danışma Kurulu üyelerinin toplantıya bizim adımıza katılımlarını sağlamanız, bizler için çok anlamlıdır. Bu konuda gereğini yapacağımıza eminiz. 3 Mart Cumartesi günü buluşma dileğiyle.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ'NİN “ÖĞRETİMDE TEZSİZ İŞ GÜVENLİĞİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI” İÇİN ÜNİVERSİTE VE YÖK'E GÖNDERİLEN YAZI

30 OCAK 2007

YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMU BAŞKANLIĞI

Konu: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nün “Öğretimde Tezsiz İş Güvenliği Yüksek Lisans Programı” duyurusu hk.

İlgi duyuruda, Birliğimizce Danıştay 10. Daire nezdinde, “İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin” iptali istemiyle açmış olduğumuz davanın kararı gerekçe gösterilerek Enstitü tarafından eğitim ve belgelendirme yapılacağı belirtilmektedir.

Bu duyuru tarafımızca anlaşılamamıştır. Çünkü ilan edilen eğitim “Yüksek Lisans Programı” adını taşımakta olup, içeriğinde ise mühendislere 3 günlük bir eğitim öngörülmektedir. Takdir edersiniz ki meslek içi eğitimin adı “yüksek lisans programı” olamayacağı gibi, meslek içi eğitimin verileceği adres de mühendisin üyesi olduğu meslek Odasıdır. Bu duyuru doğru ise Kurumunuz tarafından ivedi olarak iptali zorunludur. Çünkü;

1.) İş Güvenliği alanında görev alacak mühendislerin eğitimine yönelik Üniversiteler yasal bir yetkiye sahip değillerdir. Kesinleşmemiş bir yargı kararından yola çıkarak Enstitünün ya da üniversitelerin bu alanda görev üstlenmesi hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Karar kesinleşmiş olsa dahi, yasal bir düzenlemede yetki verilmedikçe, hiç kimse ve kurum kendiliğinden yetki alamaz.

2.) 2547 Sayılı YÖK Yasa'nın 3. maddesinin (1) bendinde “Yüksek Lisans: (Bilim uzmanlığı, yüksek mühendislik, yüksek mimarlık, master): Bir lisans öğretimine dayalı, eğitim - öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.” biçiminde düzenlenmiştir. Yüksek Lisans eğitim ve öğretimi, süresi ise, “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde” düzenlenmiştir. Anılan Yönetmeliğin 2. maddesi öğrenci kabulünü düzenlemiş olup, bu programa katılabilmek için LES sınavına katılmayı ve başarılı olmayı koşul olarak düzenlemiştir. Yıldız Teknik Üniversitesinin Yüksek Lisansüstü Yönetmeliğinde de LES'e katılmak koşul olarak düzenlenmiş olup, Yönetmeliğin 23, 24, 25 ve 26. maddeleri tezsiz yüksek lisans programını düzenlemektedir. Anılan maddelerde LES'ndan muaf olduklarına dair bir düzenleme bulunmamaktadır.

Yıldız Teknik Üniversitesi'ne bağlı Enstitünün, YÖK Yasasında ve ilgili yönetmeliklerde yeri olmayan meslek içi eğitimin adına “Yüksek Lisans Programı” vermesi düşündürücü ve Birliğimiz tarafından kaygı vericidir. Çünkü, mesleğin icrasında ve meslek içi eğitimle kazanılan bir birikimin LES'e tabi tutulması her şeyden önce işin doğasına aykırıdır.

3.) İş güvenliği mühendisliği ayrı bir disiplin alanı olmadığından, lisans eğitimini tamamlamış ve mühendislik ünvanı almış bir meslek mensubunun mesleğin icrasına yönelik üniversitede eğitim alması düşünülemez. İş güvenliği mühendisliği mesleğin icrası olup, meslek içi eğitimi verecek olan ise ilgili meslek odasıdır. İş güvenliğinden sorumlu mühendislerin eğitimine dayanak yapılan Danıştay kararında, iş güvenliğinde görev alacak mühendislerin akademik bir eğitim ve öğretime tabi tutulmasına ilişkin bir ibare dahi olmaksızın bu karardan bir görev çıkarmak yetki çatışmasını beraberinde taşımaktadır. Anılan karardaki bir ibareyi yanlış yorumlayarak, akademik kurumların iş piyasasına çekilmesi anlamını da taşımaktadır. Akademik kurumların görev alanını tartışmaya açacak ve meslek odalarının yetkisine müdahale tartışmasını gündemine alacak bir girişimin ne üniversitelere ne de topluma bir yararı olacaktır.

Kaldı ki, yargı yerinin, iş güvenliği mühendislerinin hak ve yetkilerini düzenleyen yönetmelikte, iş güvenliği mühendislerine “iş güvenliği uzmanı” adı altında getirilen tanımlama üzerinde bir değerlendirme yapılmıştır. Danıştay, “Uzman” kavramının Yasa’da olmaması nedeniyle yönetmelikte böyle bir tanımlamanın yanlış olduğunu belirtmektedir. İş Yasası’nda ifade edilen iş güvenliği mühendisi kavramının Yönetmelikte “uzman” olarak anılmasının akademik bir ünvanı çağrıştırması nedeniyle, “uzman” tanımlamasını iptal etmiştir. Bu gerçek gözardı edilerek verilecek eğitimler, Odalarla Üniversiteler arasında gereksiz bir tartışma alanı yaratacaktır.

Sonuç olarak, her zaman kamu yararına karşılıklı bilgi alışverişinde ve dayanışmada bulunacağımız akademik kurumlarla yetki çatışması yaşamak ve bu yetki çatışmasını yargı yoluna giderek çözüme taraftarı olmadığımızı bilmenizi isteriz. Birliğimiz, yargı sürecinin tamamlanmasından sonra bu konuyu üniversitelerle birlikte dayanışma halinde programlamayı hedeflerken, Enstitünün bu ilanı talihsiz bir durum yaratmıştır. Bu nedenle, herhangi bir yasal düzenlemeye dayanmadan, Birliğimize bağlı meslek odalarının meslek içi eğitimine müdahale anlamına gelen “tezsiz iş güvenliği yüksek lisans programının” ivedi olarak iptalinin sağlanması için gerekli işlemin yapılmasını dileriz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

KANALTÜRK SÖZ MECLİSİ-KAYIT DIŞI EKONOMİ VE SOSYAL POLİTİKALAR

30 OCAK 2007

Tuncay Özkan: Kayıt dışı ekonomi ve sosyal politikalar konusunda neler söyleyeceksiniz? Buyurun.

Mehmet Soğancı: Öncelikle hem izleyicilere, hem de katılımcılara TMMOB adına saygılar sunuyorum. Böylesi ekonomi ağırlıklı bir konuda, çok fazla ekonomik terimleri kullanmamız şüphesiz bizden beklenmiyor. Konunun örgütümüzü ve meslek alanlarımızı ilgilendiren kısmı kadar bir çerçevede konuşmaya çalışacağım. Öncelikle belirtmekte yarar var. Kayıt dışı ekonomi konusunu mevcut, yaşanan sistemden ayrı tutarak değerlendirmek de aslında mümkün değil.

Sözlük anlamıyla kayıt dışı ekonomi, “Devletten gizlenen, kayda geçirilmeyen/geçirilemeyen ve bu sebeple denetlenemeyen faaliyetler” olarak tanımlanabilir. Enformel ekonomi, illegal ekonomi, gayri resmi ekonomi, gizli ekonomi diye de adlandırılır.

Kayıt dışı ekonomi çeşitli açılardan önemlidir. Toplam ekonominin bir bölümü resmi kayıtlara girmediği sürece, ekonominin gerçek boyutunu ve ekonomik büyüklüklerin durumunu belirlemek mümkün değildir. Örneğin, kayıt dışı ekonominin yüksek olduğu ekonomilerde işsizlik oranı, kamu kesiminin büyüklüğü gibi oranların doğru olarak saptanması mümkün değildir ve dolayısı ile sorunlara doğru yaklaşımlarda bulunmak da olası değildir. Kayıt dışı ekonomide, kayıt dışı kesim, aynı zamanda vergi dışıdır. Bu da vergi kaybı anlamındadır. Kayıt dışı ekonomi kavramı, 1960’lardan itibaren literatüre girmiş ve yapısal farklılıkları nedeniyle de gizli ekonomi, el altı ekonomisi, paralel ekonomi ya da görünmez ekonomi gibi çok çeşitli isimlendirmelere uğramıştır.

Kayıt dışı ekonominin oluşumunda, ekonominin genel verimsizliği ve yaygın işsizlik önemli etkenlerdir. Üretim sürecinde var olan genel verimsizlik düzeyi, yükümlüyü, karı arttırmaya yönelik olarak, maliyet unsurlarından tasarrufa yönelir. Bu yöneliş, vergi dairesine düşük gelir göstermek ya da beyanname vermemek şeklinde ortaya çıkar.

Kayıt dışı ekonominin, gelişmekte olan ülkelerde olumlu yanlarının olduğunu söyleyen ekonomistler de bulunmaktadır. Kayıt dışı ekonominin olumlu etkileri arasında, ekonomik hayata ve birey refahına yaptığı katkılar ileri sürülür. Kayıt dışı ekonomi, aynı anda vergi dışı ekonomi anlamına da geldiğinden dolayı, bu uygulamanın yaygın olduğu sektörde fon birikimine ve bu yolla da istihdama katkı yaptığı ileri sürülür. Kayıt dışı ekonominin her durumda kayıt içi ekonomiye rakip olmayacağı savı da kayıt dışı ekonomi lehine ileri sürülmektedir. Kayıt dışı faaliyetlerin bireysel harcanabilir gelirleri yükselterek, ekonomide canlılık yaratacağını da ileri sürenler bulunmaktadır. Ancak genel olarak kapitalist üretim ilişkileri anlamında kayıt dışı faaliyetin özellikle emek örgütleri açısından yıkıcı etkileri de bilinen gerçekliktir.

Ülkemiz açısından kayıt dışılık sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal bir sorundur. Kayıt dışı ekonominin varlığı parçalanmış bir istihdam yapısı getirmektedir. Bu durum sendikal örgütlenmeyi ve emekçilerin pazarlık gücünü zayıflatmaktadır. Ayrıca kayıt dışı

ekonomi, işçi sağlığı ve iş güvenliği haklarını zedelemekte, çalışanların kötü ve riskli ortamlarda çalışmalarına neden olmaktadır. Çalışanların sigorta primleri ödenmediğinden çalışanlar sosyal güvenlik koruması dışında kalmaktadır.

Kayıt dışı ekonomi benim inancıma göre de, siyasal iktidarlar tarafından da sistem bu şekilde devam etsin diye inadına körüklenen bir olaydır ve gerçekten Türkiye’de otuz yıldır siyasal iktidarların herhangi birinin kayıt dışı ekonomiyle mücadele programlarını gündemine alarak bunun çözümü noktasında bir çaba gösterdiğini söylemek kolay değildir. Bugün ülkemizde kayıt dışılığın toplam ekonomide payının %50’lerde olduğunu artık hepimiz biliyoruz.

Sevgili Aziz Konukman Birgün’de çıkan yazısında da belirtmiş: “Kayıt dışılıkla mücadele bir başka bahara kaldı” diye. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı mecliste. Vergi iadelerinin iptali konusu bu. Çalışanların işte yüzde 3-5 oranında değişen bir gelirini engelliyor ama, öte yandan bütün çalışan kesimlerin kayıt dışılığı engelleyen bir denetim mekanizması, bu madde de kaldırıldı ve bu hakikaten bir IMF politikası olarak önümüze kondu. Bu da bu siyasal iktidarın da kayıt dışılıkla mücadele noktasında bir adım atmaya niyetli olmadığını bize gösteriyor. Bir de, bu 93. madde; aynı yasada geçen bir düzenlemede de harcamanın kaynağına yönelik bildirimının alınmasının idarenin takdirine bırakmak maddesi de bu kayıt dışılıktan kurtulmamayı hedeflemiş görünüyor. Evet bu madde yeniden düzenlenerek sisteme yeni bir otokontrol müessesesi getiriliyor ama kaynağını sorma işi iktidarın keyfiyetine, takdirine bırakılan bir yaklaşımı da beraberinde getirmektedir. Bu da, mevcut siyasal iktidarın da kendinden öncekiler gibi aslında kayıt dışılıkla mücadele programının olmadığını bu son günlerdeki göstergesi olarak da algılanabilir.

Kayıt dışı ekonomiyi konuşurken, yani bütün bu sistemin, ekonomik sistemin yapılanmasının ve olan biten her şeyin içinden, sanki bir cimbızla sadece kayıt dışılığı çekerek tartışabilmek ve konuyu anlayabilmek ya da kayıt dışılığa karşı tedbirleri savunuyor olmak çok kolay değil. Aslında kayıt dışılık, 1980’lerden beri dünyada hayatı biçimleyen, şekillenen kapitalist küreselleşme sürecinin bir yansıması. Bu kapitalist küreselleşme döneminde insanların barınma hakkı, sağlık hakkı, eğitim hakkı gibi en temel haklarının bile sağlanmadığı, ama öte yandan sermaye birikiminin giderek küçük bir zümrede tutulduğu ve böylesi bir dünya düzeninin hakim kılındığı bir çağda bir siyasal iktidarın kayıt dışılıkla mücadeleyi gündemine alsan bile, bunun bütün argümanlarını ve bugün burada söylenenleri yapmaya çalışsa bile, uzmanlarının söylediklerini gerçekleştirecek yasal düzenlemeleri yapsa bile, sistem bu olduğu müddetçe kayıt dışılık sona erdirilebilir mi? Sanmıyorum. Gerçekten sistemin turnak içinde devleti küçültülme politikası, kamunun her yerden elinin çektilmesi, sosyal güvenliğin, sağlığın, eğitimin artık özele devredilmesi, bir özelleştirme furçası içerisinde o sosyal devlet anlayışının bile tümüyle yok edildiği bir sistem içerisinde ve bunun tüm sonuçları emeğin aleyhine olarak ortadayken ve siyasal iktidarlar 80’den beri Türkiye’de bunu hakim kılmaya çalışırken, bizim kayıt dışılıkla ilgili konuşuyor olmamızı ben hakikaten çok ayrıntı bir konu olarak görüyorum.

Bu sistem içerisinde, o sürekli olarak sermaye lehine yapılan bütün düzenlemelerin sonucunda emekten yana olanların, emekçilerin, çiftçilerin, köylülerin, dar gelirli olanların, kamu çalışanlarının, mühendislerin, tabiplerin aleyhine bir yaşantı yol haritası yapılmışsa ve ülkenin temel sorunun işsizlik olduğu ve yoksullaşma sürecinin yaşandığı bir süreçte,

kayıt dışı mücadele siyasal iktidarların gündemine gelebilir mi? Bütün bunlar gerçekten problemlidir. Yani, bir bağımlılık ilişkisi içerisinde yürütülen bir ekonomik programda gerçekten kayıt dışılık çözümlenmeye çalışılsa, bu adımlar siyasal iktidarlara atılır mı? Sanmıyorum.

Ne duruma geldi dünya, ne durumda ülkemiz sorusuna yanıt olsun diye birkaç sayı aktarmak istiyorum. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) 2006 raporuna göre, dünyada 2,5 milyar insan günlük 2 dolar gelir düzeyinin altında yaşıyor. Bu kesim, dünya nüfusunun yüzde 40'ını oluşturuyor ama dünyanın toplam gelirinin yüzde 5'ini alabiliyor. En zengin yüzde 10'sa, toplam gelirin yüzde 54'üne sahip. 850 milyon kişi açlık ve kötü beslenmeyle karşı karşıya. 1,1 milyar kişi, temiz içme suyuna erişemiyor. Saatte 1.200 çocuk önlenebilir hastalıklar nedeniyle ölüyor. Tüm dünyadaki işsizlerin sayısı 2005 yılında 2004 yılına oranla 2,2 milyon kişi artarak 191,8 milyon kişiye ulaşmıştır. Bu tablonun sebebi kapitalist küreselleşmedir. Sosyal adaletin temel unsurlarından olan insan haklarına saygı, yeterli yaşam standardı, insanca çalışma koşulları, istihdam olanakları, ekonomik güvence bu sistemde yoktur. Türkiye'de de nüfusun % 20'si günlük 2.15 dolarla yaşıyor. 2.15 dolar gelire sahip olanların % 18'ini ise ücretliler oluşturuyor. % 58'i yoksulluğa karşı kırılganlık düzeyinde bulunuyor. Türkiye ekonomisi 2004 yılında 1966 yılından bu yana ulaşılan en yüksek seviye olan %9,9 oranında, 2005 yılında ise %7,9 oranında büyümüştür. Buna rağmen bu iki yılda istihdam artışı sadece yaklaşık %2 seviyesinde olmuştur. TÜİK Hane Halkı İlgücü Anketi 2005 sonuçlarına göre işsizlik oranımız %10,3, tarım dışı işsizlik oranımız ise %13,6'dır. İstihdamın nüfusa oranı 2005 yılında %45,9'e düşmüş, işgücüne katılım oranımız 2005 yılında %51,3'lere gerilemiştir. 2005 yılında ülkemizde toplam istihdamın %50,1'i kayıt dışında yer almıştır.

Kısacası, bütün bunlar, kapitalist küreselleşmenin yarattığı bu durum, bu sayılar insanın algılayamadığı, şaşırıldığı, belki de sadece 5 saniye düşündükten sonra bu sonuçları ortaya çıkaran böylesi bir sisteme bir karşı çıkışın, bir karşı haykırışın mutlaka ortaya konmasını gerektiren bir ortamdır yaşanılan. Ben, ikinci turda ne yapılması gerektiği üzerinden düşüncelerimi aktaracağım. Ama şimdiden de bir mücadele çağrısında her zaman bulunuyorum. Burada önemli olan sistemdeki tüm bozukluklara karşı bir mücadeleyi geliştirebilmektir. Yoksa anlık çözümlerle işte kayıt dışılıkta üç tane yasa maddesi şu şekilde olursa bu düzelir gibi düşünmek, çok büyük bir yanlışlık olacaktır diye düşünüyorum. Bunun da, kayıt dışılık konusunun da bir sistem sorunu olduğunu, bunun dünyadaki ekonomik, kültürel, askeri, politik açılardan yaşanmakta olduğu kapitalist küreselleşme sürecinin yarattığı sistemin bir sonucu olduğunu bilmek gerekir. IMF ve Dünya Bankası direktifleriyle şekillenen, ABD emperyalizminin yön göstermesi, yol göstermesiyle ifade edilen bir düzenekten bu ülkenin kendini kurtarması gerekir. Ve belki de insanların refahı, işte ülkenin aydınlık geleceğinin de belki de bundan, belki de değil esas olarak bundan geçeceğini bütün samimiyetimizle inanarak söylemek gerekir. İkinci turda bunlardan söz edelim.

Tuncay Özkan: 2. turda isterseniz yapmamız gerekenleri alalım.

Mehmet Soğancı: Ben iki yıldır Söz Meclisi programının başından beri hemen hepsine katıldım. Başka bir konuşmacının sözleri üzerine hiç konuşmadım ama bugün izninize iki konuda düzeltme yapmak durumundayım. Sonra konu ile ilgili görüşlerimi ifade edeceğim.

Birincisi: Bir meslek örgütü olarak sorumluluklar üzerine yapılan konuşma. Ben konuşmacı gibi düşünmüyorum. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin hayata bakış ya da tavır alış noktasında bir tarzı vardır. Belki bir başka Söz Meclisi'nde emek meslek örgütlerinin hak, yetki, görev ve sorumlulukları noktası bir tartışma yapmakta da yarar var. Öylesi bir gündemli toplantıda konuyu daha detaylı anlatabiliriz. Evet Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği meslek alanları üzerinden siyaset yapar. Bu siyasetinin arkasında bilimsel raporları vardır. Emekten ve halktan yanadır ve ilkeleri vardır. Çalışmalarında kendi iç dinamikleri ile yarattığı ilkelerine inanılmaz ölçüde sahip çıkar. Öte yandan da 300 bine yakın bir üyeliği olan örgütlülüğünün bir gereği, yurttaş kimlikleri ile ülkede toplumu ilgilendiren ne kadar olumlu olumsuz gelişme varsa o konu ile ilgili yapabildiği kadar görüş belirtir, kendi pozisyonunu kamuoyu ile paylaşır. Çalışmalarında da kendini bir siyasal organizasyon olarak görmez. İktidar mücadelesi veren bir siyasal yapı olarak da görmez. Kendini de neoliberal bir sistemin tabiri olarak asla bir sivil toplum örgütü olarak değerlendirmez. TMMOB bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Kendini mesleki demokratik kitle örgütü olarak görür, meslek alanları üzerinden siyaset yapar ve esas itibarıyla de yanlışlıklara karşı duruşunu emek ve meslek örgütleriyle birlikte görür. Biz, kendimizi bu şekilde değerlendiriyoruz.

İkinci bir konu da başbakanın söylediği söylenen “kayıt dışılıkta komşunu ihbar et.” sözü üzerine geçen tartışma üzerine. Ne kadar yanlış. Buradaki tartışma da aslında yanlış oldu. Hak arama mücadelesinde bizim savunmamız gereken düzlem “siyasetin toplumsallaştırılması” gibi bir düzlemde olmalı. Yoksa “O onu ihbar etsin, sistem içinde bireylerinin namuslu olup olmaması, beyaz eller operasyonu, en temiz insanlar yurttaşlar, arada birkaç çürük var onlar temizlenirse işlem tamam olur” mantıkları, düşünceleri safdillikten başka bir şey değildir. Siyasetin toplumsallaştırılmasının yaygın bir şekil alması gerekiyor. Öyle olması gerekir. Yoksa insanları birbirine düşürerek, kırdırarak, onun öbürünü ihbar etmesini sağlayarak, “Türk milleti çok ayrı bir ırktır, herkes pürü paktır, içinde üç beş tane yanlış şahıs var, onları temizlersek her şey düzelir” sözleri yanlıştır. Bu konu vatan millet Sakarya edebiyatına döner ki, tarihin hiçbir noktasında böyle bir hayat tezahür etmemiştir, böyle bir şey de olmamıştır. Bu dünyadaki kapitalist yönetim ilişkileri noktasında çerçevelenen bir noktadadır hadise. Onu bilmek gerekir. Ona müdahil olmak için de siyasetin toplumsallaştırılması diye bir kavramın yaygınlaştırılması lazım. İşte TMMOB örneğin, kendi meslek alanları üzerinden ve iki yıllık bir çalışma döneminde 200'e yakın etkinlik yapınca belki de bunları kendi açısından gerçekleştirmiş oluyor. Az önce söylenen bir sözü de kendi örgütüm adına asla kabul etmem. Emek ve meslek örgütleri görev ve sorumluluğunun altında kaldı denildi. Üzerimizde bir görev vardı da, “biz onun altında kaldık” diye bir sözü de asla kabul etmem. Arkadaşlarım ve birliğe bağlı odanın yöneticilerinin her biri her konuda, fiili olarak önümüze çıkan durumda, her gelişen sosyal olayda örgütümüzün ilkeleri doğrultusunda tavır almaktadırlar. Konuşmacının sözü sadece kendisini ve kendi örgütünü bağlar diye konuşuyorum.

İkinci turda konumuza döndüğümde şunları da söylememiz gerekir: Evet kayıt dışı siyasetle ilişkili bir iştir. Kayıt dışı ekonomi sistemle ilişkili bir iştir. Evrensel insan haklarını ortadan kaldırmaktadır. Bu ülkede istihdamın yüzde 50'si kayıt dışıdır, resmi rakamlara göre ekonominin yüzde 50'si kayıt dışı ekonomi ile oluşmaktadır.

Evet özetleyelim: kayıt dışı emeğin örgütlenmesini ortadan kaldırıyor. Kendi meslek alanımızla birebir ilgili konu; kayıt dışı istihdam, iş sağlığı ve iş güvenliğini ortadan kaldırıyor.

Hatta demokratik yapılanmayı da tehdit ediyor. Buradaki konuşmacıların ortaklaştığı konular bunlar. Özellikle altını çizmemiz gerekir: %50 kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı istihdam kapitalist üretim ilişkilerinin doğurduğu bir sonuçtur. Şimdi ne yapmalı? Bu konuda da her sorunda olduğu gibi bir meslek örgütüne ikili bir görev düşmektedir. İkili bir çalışmayı bir arada yürüten bir anlayışı yaşama geçirmek zorundayız. Sosyal devlet, sosyal adalet anlayışını geçen programların birinde detayları ile görüşmüştük. Öncelikle sosyal devlet, sosyal adalet taleplerini her ortamda yükseltmek zorundayız. Anayasada cümlelerle yazılı olan ve en temel insan hakkı olarak görülen sağlık hakkını, eğitim hakkını, barınma hakkını savunmak gerekir. Bunun için bu hakların elde edilmesi ve geliştirilmesi için mücadele etmek, her ortamda dillendirmek ve defalarca anlatmak gerekiyor. Sosyal politikaların hayata geçirilmesini talep etmek gerekiyor. Sosyal politikaların hayata geçmesini talep etmek gerekiyor. Bir yazardan alıntı yapayım. Diyor ki; “sosyal politika, sosyal barışı ve sosyal refahı sağlama ve geliştirme doğrultusunda toplumun farklı sınıf ve katmanları arasında aşırı sosyal ve ekonomik dengesizlikleri yumuşatmayı böylece toplumsal patlamaları engellemeyi amaçlayan tedbirler bütünüdür.” Bir başka bakıştır bu, doğrudur. Ama bizim bu tespite rağmen bile sosyal politikaları savunuyor olmamız gerekir. İşte, kamu çalışanının, emekçinin, esnafın, köylünün durumu ortada. Hak ve taleplerini savunmamız gerekir. Tabiplerin, mühendislerin, mimarların taleplerini savunmamız gerekir. Meslek örgütü sorumluluğumuzla söylüyoruz bunları. Ama bunlar yetmiyor. Yetmez. Esas yapmamız gereken bir iş var. Bu dünyada 80’li yıllardan sonra, tüm dünyada kapitalizmin bunalımını aşması noktasında yaratılan bir yeni dönem, bir yeni dünya düzeni, adı kapitalist küreselleşme. İşte bununla mücadele etmek gerekir. Geçen programların birinde çok detaylı konuşmuştuk bunları. Kapitalist küreselleşmenin demagojik argümanlarına karşı ne yapılabilir ise işte emek ve meslek örgütlerine tam da bu noktada bir görev düşmektedir. Kapitalist küreselleşmenin ideologlarının demagojik saldırılarına karşı ideolojik karşı duruşları gerçekleştirmemiz lazım. 30 yıl önce söylüyorlardı. Hani üretim dolu, tüketim dolu, refah dolu günler yaşayacaktık. Sınırlar kalkacaktı, çevreye duyarlı, bolluk içinde bir dünyada yaşayacaktık. İşte 30 yıl sonra gelinen nokta. Az önce onlarca rakam söyledik. Kapitalist küreselleşmenin tüm dünyada yarattığı toplumlararası ya da sınıflar ve katmanlar arası ya da ülkelerarası inanılmaz derin uçurumlardır. Savaşlar, işgaller, enerji savaşları, yakın da su savaşları belki de, yarattığı işte budur. Bunlar bu kapitalist küreselleşmenin yeni liberal ekonomik sistemlerinin yarattığı bir dünyadır.

İşte tam da bu noktada ormanından, tarımından, kentinden, sanayisinden, enerjisinden, gıdasından, mimarlığından, çevresinden, madenine kadar o geniş alanda mesleki faaliyet yürüten bireylerden oluşan bir meslek örgütüne TMMOB’ye gerçekten çok büyük görevler ve sorumluluklar düşmektedir. Biz bu görevlerin bilincindeyiz. Biz emek mücadelesinin yanı sıra ve aynı zamanda bu ülkede bir özgürlükler ve haklar mücadelesinin, bir demokrasi mücadelesinin birlikte yürütülmesinin gerekli olduğunun bilincindeyiz. Bilmemiz gereken, inanmamız gereken ve belki de uğruna çok çaba göstermemiz gereken cümle şudur: “Başka bir yaşam mümkündür”. Bu bütün insanlık için geçerlidir. Bu çağda da geçerlidir. Önemli olan emek ve meslek örgütleri içinde çalışan, farklı siyasal yapılarda duran arkadaşlarımızın aydınlık bir gelecek için düşünenlerin, bu inancı asla kaybetmemeleri gereklidir. İsrarla ve ısrarla “Başka Bir Yaşam Mümkündür” sözünü söylemek ve bunun gereğini yapmak gerekir diye düşünüyoruz.

İzleyicilerimize saygılar sunuyorum.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA
İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ YASA TASARISI
TASLAĞI HAKKINDA GÖNDERİLEN YAZI
08 ŞUBAT 2007**

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne ANKARA
Konu: İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasa Tasarısı Taslağı hakkında.

Giriş

İş Güvenliği, çalışma hayatının önemli bir unsuru olup, kamu düzenini ilgilendirmektedir. Kamu düzenini ve güvenliğini ilgilendiren bir konuda mesleki faaliyetin sunumu hem meslek mensuplarını hem de Birlik ve bağlı Odaları yakından ilgilendirmektedir. İş güvenliği konusunda görev alacak İş Güvenliği Mühendisinin yetki, görev ve sorumluluğu basit iş akdi ile belirlenebilecek bir sorumluluk değildir. Ülkemizin iş sağlığı ve güvenliği konusunda İLO ve AB standartlarını yakalaması hedefleniyorsa konunun sosyal aktörleri uygulamadan dışlanarak bu hedef elde edilemez. Bugün sanayileşmeye koşut, rekabetin küreselleşmesi sonucu iş sağlığı ve güvenliği uluslararası boyutta daha da önemli hale gelmiştir. Aynı şekilde işletmelerin dünya pazarında rekabet güçlerini artırabilmeleri, sosyal sorumluluk standartlarını da yaşama geçirmelerine bağlıdır. Bu standartların başında iş sağlığı ve güvenliği gelmektedir. İş sağlığı ve güvenliğine önem vermeyen işletmelerin dünya pazarında yeri olmayacağı açıktır. Yani, iş sağlığı ve güvenliği konusu, toplum kadar işletmelerin geleceğini de çok yakından ilgilendirmektedir.

2000'li yıllarda, giderek artan rekabet, çevre, insan, hayvan ve bitki ortamlarında, güvenlik koşullarını, ürüne yansıtılmaktadır. Ürünlerin elde edilmesinde çevre ve insan sağlığının güvenliği açısından iş sağlığı ve güvenliğinin önemi bilinmektedir.

Günümüzde üzerinde çalışılan önemli konulardan biri de olası endüstriyel kazalardır. Petrokimya tesisleri, amonyak tesisleri, birçok sanayi tesislerinde kullanılan parlayıcı, patlayıcı maddelerin depolanması ve oluşturduğu riskler konusu da kesinlikle mühendislik düzeyi gerektiren iş güvenliği alanlarıdır. Bu bağlamda iş güvenliği alanı, uzmanlık gerektiren bir alandır ve mühendislik düzeyinde ele alınması zorunludur.

Kanun Taslağı'nın Genel Değerlendirmesi

Bakanlığınız tarafından hazırlanan "İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu Tasarısı Taslağı" Birliğimizce değerlendirilmiş olup, görüşlerimiz aşağıda sunulmuştur.

Ülke üretim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında, ekonomik hedeflerin gerçekleşmesi ve ekonomik gelişimin sağlanmasında en önemli faktör; hiç kuşkusuz sorunsuz ve sağlıklı işleyen bir çalışma hayatıdır. Bu gerçekten hareketle; iş ve işçi güvenliğinin yalnızca çalışma hayatı kapsamında değerlendirilemeyeceği de açık olup, konunun genel kamu hukuku prensipleri ve kamu yararı ekseninde değerlendirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Taslağa ilişkin yaptığımız tespitler neticesinde; her ne kadar çalışma hayatında iş güvenliğinin sağlanması amaçlanmış olsa da bu taslağın; iş ve işçi güvenliğinin sağlanması konusunda yeterli olamayacağı, sektör, işkolu, işyeri, işçi-işveren, iş ve işçi sağlığı-güvenliği vb. unsurlardan oluşan çalışma hayatı mekanizmasının işleyişinde yaşanan sıkıntıları

gideremeyeceği sonucuna ulaşmıştır. Çünkü;

1) Yasa taslağı, 89/391/EEC sayılı Konsey Direktifinin çevirisidir. Anılan Direktif, önce Yönetmelik sonra Tüzük ve en sonunda Yasa tasarısı olarak önümüze gelmiştir. İş sağlığı ve güvenliği konusunun yasal boyutta ele alınması olumludur ancak, görüş istenen taslakta iptal edilen Yönetmelik ve Tüzük düzenlemelerinde sosyal taraflarca yapılan itirazlar ve yargı kararları doğrultusunda düzenlemeler yapılmamış olması, yasa taslağının dava açılması zor olan bir düzenlemeye konu yapıldığını duyumsatmaktadır. Oysa, Yargı, Yönetmelik ve Tüzük düzenlemeleri hakkında hukuka aykırılıkları tespit ederken bu aykırılıkların çalışma hayatında ne gibi zorluklar doğuracağına da işaret etmiştir. Yapılması gereken, sosyal tarafların ve Yargı yerlerince işaret edilen eksikliklerin giderilmesi yönünde bir çalışma yapılması gerekirken, öncelik yargı denetimini ortadan kaldıran bir düzenlemeye yönelmesi hem taslağın gerekçesinin hem de hukuk devleti ilkesinin gözardı edilmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu yaklaşım, düzenleme gerekçesini sakatladığından, öncelikle bu taslağın felsefesinin çalışma hayatının ihtiyaçlarına, İLO sözleşmelerine ve Avrupa Konseyi Direktifleri doğrultusunda ortaya konması zorunluluğu vardır. Bu taslağın çalışma hayatına nasıl uygulanacağına ilişkin somut bir düzenleme içermemesi nedeniyle ihtiyaca yanıt vereceği kanısında değiliz.

2) Taslağın, İş Yasası'ndaki düzenlemeleri yürürlükten kaldıran maddesine (Madde:50) baktığımızda, Yürürlükteki 4857 sayılı İş Yasası'nın genel ve somut gerekçelerinin çoğunu da yürürlükten kaldırması nedeniyle, İş Yasası'nın dayandığı temel gerekçeyi de sakatlamaktadır. Yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin öngördüğü bir tüzük 8 yönetmelik iken, bu taslak en az 15 Yönetmeliğin düzenleneceğini belirtmektedir. Taslağın belirttiği 15 yönetmelik düzenlemesinin İdareye tanıdığı yetkilerin sınırları da açık, anlaşılır ve öngörülebilirlikten yoksundur. İdareye sonsuz takdir hakkı tanıyan yönetmelik düzenleme yetkisinin hukuk devleti ilkesiyle örtüşmediğini sayısız Anayasa Mahkemesi kararları ortaya koymuştur. Yürürlükte bulunan 4857 sayılı Yasa'nın 82. maddesi sosyal tarafları dışlamayan ve yönetmelik hazırlama aşamasında yönetim ilkesini reddetmeyen bir yaklaşıma sahipken, tartışmaya konu taslağın yönetim ilkesini reddeden bir yaklaşıma sahip olması kaygı vericidir. Oysa, çalışma hayatını düzenleyen bir yasanın hazırlanması ve uygulamasında, İLO sözleşmeleri ve Konsey Direktifi bütün tarafların yönetime katılmasını temel ilke olarak kabul etmiştir.

3) Görüş istenen kanun taslağının Birliğimizle somut olarak ilişkilendirilen "iş güvenliği uzmanı" konusu tamamen soyut, hak, yeki ve sorumluluğu belirsiz bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Taslağın tanım maddesinde vücut bulmaya çalışılan "iş güvenliği uzman" tanımında geçen "mühendis" ibaresi, taslağın "koruyucu ve önleyici hizmetler" başlığını taşıyan maddesinde mühendis ibaresinin hiç anılmaması ve iş güvenliği uzmanlığı konusunda Sağlık Bakanlığı'nın görüşü alınarak bir Yönetmelikle düzenlenmesi ise tam bir kaotik süreci muştulamaktadır. Taslağın Mühendisleri ilgilendiren 3. maddesindeki "iş güvenliği uzmanı" tanımı ile 11. madde Birliğimiz tarafından kabul edilebilir bir düzenleme değildir. Bu maddelere itirazımız salt tarafı olmamız dolayısıyla değil, bilimsel, objektif ve ihtiyaca yanıt vermediğindedir. Yasa'nın ismi ile çelişen "iş güvenliği" konusunda görev üstlenecek kişilere ilişkin somut bir düzenleme yokken, bu tasarı taslağının neye hizmet edeceği sorularını beraberinde getirmektedir. Kaldı ki, ortada Danıştay 10. Daire tarafından verilmiş bir yargı kararı da varken, iş güvenliği uzmanlığı konusunda belirsiz düzenleme yapmanın hukukla izah edilir bir yanı bulunmadığı inancındayız.

4) İş Güvenliği Mühendislerinin mesleki bağımsızlık ilkesi yasal boyutta ele alınmalıdır. Yasal boyutta ele alınması gereken konuların yönetmeliklere bırakılması yeni uyuşmazlıkları

beraberinde getirecektir. Yürürlükten kaldırılması teklif edilen İş Yasası'nın 82. maddesi daha somut bir düzenlemedir. Gerek başlığı gerekse tarafları doğru tarif etmesi nedeniyle 82. maddenin yürürlükten kaldırılarak ne ifade ettiği belirsiz ve daha geri bir düzenleme yapılması kabul edilebilir değildir. Taslakta yer alması gereken ve olmazsa olmaz olanlar, iş güvenliği mühendisliğinin, mesleğin icrası gerçeğinden yola çıkarak sürekli meslek içi eğitimi yapacak kuruluşun (meslek odasının) doğru işaret edilmesi gerekmektedir. İş güvenliğinden sorumlu mühendisin mesleki bakımdan bağımsızlığının yasal güvenceye kavuşturulması açık bir şekilde yasada ifade edilmesi gerekmektedir. İş güvenliği mühendisinin hak, yetki ve sorumluluklarının İLO sözleşmeleri ve Avrupa ülkelerindeki düzenlemelere paralel yasal bir düzenleme haline getirilmesi gerekmektedir. Bakanlığın belgelendirme konusunda yetki alması ise yine anlaşılabilir bir durum değildir. Bakanlığın, Mühendislerin mesleki yeterliliğini ölçme ve değerlendirme konusunda yetki almak istemesi objektif gerekçeden yoksundur. Bakanlığın iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda çalışma yaşamını düzenleme ve denetleme görevi vardır. Bunun dışında akademik ve mesleki yeterlilik konusunda bir yetki almak istemesi, akademik ve mesleki kuruluşların reddi anlamından öte bir anlam taşımamaktadır.

5) Taslağın 11. maddesinin taşıdığı diğer potansiyel tehlike ise, öncelikle iş güvenliği mühendisi ve işyeri hekimlerinin istihdamını zorunlu görmemesi ve dışarıdan da bu hizmetlerin alınabileceğini öngörmesidir. Aynı zamanda, eğitimlerin özel kuruluşlar tarafından yapılacağını duyumsatan içeriğe sahip olmasıdır. İş güvenliği konusu yasal düzeyde ele alındığına göre kamusal bir görev olduğuna kuşku olmasa gerek. Kamusal bir görevin ifasını özel hukuk hükümlerine teslim etmek isteyen yaklaşım, Odaların kamusal yetkisini de ortadan kaldırmaktadır.

6) Taslağın 5. maddesinde düzenlenen "Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi"nin oluşumu yine düzenlenecek yönetmeliğe bırakılmış. Tasarı, yasayla düzenlenmesi gereken her konuyu yönetmeliğe havale etmiş durumda. Anılan konseyin bileşenleri yani üye tablosu, hak, yetki ve sorumluluğuna ilişkin açık bir ibarenin olmaması, konseyin ne iş yapacağı konusundaki belirsizlik, istenen bir düzenleme midir? Mali konu atlanmayıp yasada düzenlenmesine karşın, bu konseyin iş güvenliği ve sağlığı konusunda ne yapacağı ve bir yaptırımı olup olmadığına ilişkin bir düzenlemenin olmaması şaşırtıcıdır. Oysa, bir kurulun yasal olarak yetki sınırı çizilmediği durumda, yönetmelikle bir yetki verilemeyeceği açıktır.

Danıştay'a göre, "İdare hukuku bir statü hukuku olup, bu hukuk düzeninde idare ancak statülerle belirlenen hukuki durumlara dayanılarak kendisine tanınmış bir yetkiyi kullanabilir" Kanun taslağında, iş sağlığı ve iş güvenliği alanında görev alacak asli unsurların ve Konseyin yetki ve sorumlulukları açık ve somut olarak düzenlenmemiştir.

Sonuç olarak; Taslak, somut ve etkin kurallar yerine, soyut ve doğrudan uygulama gücü bulunmayan hükümler içermesi, risklerin ve mesleki riskler konusunda standartları belirlememesi, işçi ve işveren kesimlerinin bilgilenmesine ve bilgilendirilmesine yönelik koruyucu hükümler ihtiva etmemesi ve uygulamayı sınırları belirsiz yönetmeliklere bırakan bir düzenleme niteliği taşıması nedeniyle, yasa tasarısı taslağının gerekçesi ve amacı ülkemiz ihtiyaçlarına uygun olarak doğru tarif edilip, uygulanabilir, etkin ve somut bir düzenleme olarak yeniden ele alınmalıdır.

Bilgilerinizi arz ederiz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ

Genel Sekreter Vekili

**ORMAN MÜHENDİSLİĞİ TÜZÜĞÜ İÇİN
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NA GÖNDERİLEN TMMOB GÖRÜŞÜ
22 ŞUBAT 2007**

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı'na
ANKARA

İlgi: 23.01.2007 tarih 65-96/3922 sayılı yazınız hk.

İlgi yazınızda, Bakanlığınızca hazırlanan “Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanuna İlişkin Serbest Yeminli Meslek Mensupluğu Tüzüğü” taslağına ilişkin Birliğimizden görüş sorulmaktadır.

Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanuna İlişkin Serbest Yeminli Meslek Mensupluğu Tüzüğü Taslağına Genel Bakış

Orman Mühendisleri Odamıza mensup, Orman Mühendisleri ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendislerinin mesleğe ilişkin bir hukuki düzenlemeye sahip olmaları olumlu olmakla birlikte,

1- Kamusal bir görev ve denetimin özel bürolara devredilerek, kamusal ve çok önemli bir hizmetin denetiminin özelleştirilmesini, buna bağlı olarak da mesleğin eleştiri hedefinin odağına yerleştirilerek yıpratılmasını,

2- Meslek mensupları arasında 3458 ve 6235 sayılı yasalara aykırı olarak, (yeminli meslek mensubu- serbest meslek mensubu) bir kast oluşturması nedeniyle,

Birliğimiz anılan Tüzük ve dayanak Yasa hakkında –TBMM’de ilgili Komisyona görüşünü sunmuştu- olumlu bir görüş sunamamaktadır.

İlgili Tüzük, Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanununun 8. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

“Serbest yeminli ormancılık ve orman ürünleri büroları

Madde 8- Serbest yeminli ormancılık ve orman ürünleri bürolarınca, kamu kurum ve kuruluşlarına verilen tasdik edilmiş belgeler, kanunları gereğince kamu idaresinin yetkili memurlarınca, tasdikin kapsamı ölçüsünde incelenmiş bir belge olarak kabul edilir. Ancak çeşitli kanunlarla kamu idaresine tanınan teftiş, denetim ve inceleme yetkilerinin kullanılmasına ilişkin hususlar saklıdır.

Serbest yeminli meslek mensupları yaptıkları tasdikin doğruluğundan sorumludurlar.

Serbest yeminli meslek mensupları, yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, tasdikin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, uğratılan her türlü zarar ve ziyan ile hukukî sonuçlarından iş sahipleriyle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.

Bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin, diğer kanunlardaki sorumlulukları saklıdır.

Serbest yeminli meslek mensuplarının, 5'inci maddeye göre yapacakları işlerin kapsamı, konusu, çalışma esasları ile sınav, tasdik yetkisi ve esasları, yeminli unvanının kaldırılması ve yetki devrine ilişkin hususlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle belirlenir." düzenlemesi getirmektedir.

İlgili düzenleme ile Devlet kendi eliyle yürütmesi gereken kamusal bir görevi özel bürolara devretmekte, İlgili maddeye dayanılarak hazırlanan tüzük taslağı ise sözü edilen ve kanunda net bir tanımı bulunmayan yeminli büroların kuruluş ve işleyişini düzenlemektedir.

Anayasamızın 169. maddesi ile "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanlaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz." düzenlemesi getirerek ormanlar devletin gözetim ve denetimi altına alınmış ve Ormanların korunması Devlete Anayasal bir görev olarak verilmiştir.

Bununla birlikte; Anayasa'nın 128 inci Maddesinin birinci fıkrasında;

"...Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür..." düzenlemesi getirerek, kamu hizmeti niteliğindeki görevlerin Devlet eliyle yürütüleceğini kesin hükme bağlamıştır.

Oysa, gerek 5531 sayılı kanun gerekse bu kanuna dayanılarak hazırlanan tüzük taslağı ile getirilen yeminli büroların hukuki niteliği, kuruluş ve işleyişleri Anayasaya aykırıdır. Kanunda ve Tüzükte tanımlanmaya çalışılan, orman mühendislerinin çalışma konularının tamamı devlet ormanlarıyla ilgilidir ve bu hizmetlerin yalnızca %1'i özel ormanlara ilişkin verilecektir. İlgili düzenleme ormanlarla ilgili tüm görevleri serbest ormancılık veya serbest yeminli ormancılık büroları eliyle yürütmeye imkan tanımaktadır. Bu düzenleme kamusal denetimi ortadan kaldırdığından, serbest bürolarca yapılacak iş, işlem ve projelerde meslek mensubu açık hedef haline gelmektedir. Devlet sorumluluğunu ve denetimini özel bürolara aktardığından toplumsal arenada tartışılacak olan meslek mensupları olacaktır. Bu mes-

leğın yıpranmasına ve objektifliğe gölge düşürecektir. 2B ormanları üzerinde tartışmalar güncelliğini korurken, orman mühendislerinin bu 2B ormanları üzerinde yapacağı her iş tartışmalı olacaktır. Mesleğin ve meslektaşın, yürütme ve diğer çevrelere karşı bağımsızlığını tartışmalı hale getirecek bu yaklaşıma olumlu bakmak olanaklı değildir.

Türkiye'deki yaklaşık 21 Milyon hektarlık orman varlığının %99'u devlet ormanı niteliğindedir. Bu ormanlarla ilgili görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi Anayasal bir zorunluluktur.

Ormanlar devlet ve toplum yaşamı bakımından son derece önemli tabii varlıklardır. Doğada belli miktarda bulunmaları, işletilmeleri ve kullanılmaları sonucunda diğer üretim birimleri gibi yeniden kolayca yerine konulmaları mümkün değildir.

Böyle varlıkların sayılamayacak özellikleri karşısında, toplum yaşamının gereksinmelerine uygun tarzda değerlendirilmesi konusunda Devletin kendisini görevli saymaması düşünülemez.

Bu nedenle tüzük taslağı Anayasanın 128 ve 129. ve 169. maddelerine aykırıdır. Konuya ilişkin Anayasa Mahkemesince verilen benzer kararlar yazımız ekinindedir (Ek-1,2).

Tasarıyı Madde Bazında İrdeleme

Madde 4-

(g) bendi- (g) bendinde tanımlanan “...Biyosfer Rezerv Alanları...doğal oluşumların seçkin örnekleri korumak için .yasal koruma statüsü altına alınmış büyük alanlardır.....” ifadesi yer almaktadır. Henüz, Tüzükte belirtildiği şekilde ülkemizde yasal bir düzenleme içinde yer almayan UNESCO'nun “İnsan ve Biyosfer Programı” altında geliştirilen ve Seville Stratejisi ile genel ilkeleri belirlenen “...insan ve biyoküre arasında dengeli ilişkilerin kurulup yürütülebileceğini göstermek amacıyla tesis edilen ....” biyosfer rezerv alanlarının:

“biyosfer rezervlerinin bölgesel kalkınma çabaları ile arazi kullanım planları için bir basamak ve aynı zamanda önemli uygulama alanları olması....

“.....işlevsel bir biyosfer rezervi doğa ve sosyal bilimcileri, koruma ve kalkınma gruplarını, yönetim otoritelerini, yerel halkı kapsamalı ve bu mozaik içerisinde tarafların işbirliğini gerektirmesi....

“.....biyosfer rezervi oluşturan alanlar içinde özel mülkiyet alanlarının, yerleşim alanlarının da bulunması....

“.....mutlak doğal alanlardan kentlere doğru açılan alanları kapsamalı....

“....geleneksel yaşam biçimi ve biyolojik çeşitliliğin birlikte kullanıldığı yerlerde (kutsal mekanlar dahil) ve veya insan ile doğanın etkileşimlerinin olduğu yerlerde (kentsel alanlar, bozulmuş kırsal alanlar, ...). ....sınırlarının bunları içerecek şekilde genişletilmesi.....

“.....alan kullanılmasına karar verme....planlama süreci olması.....

“...ekonomik, ve sosyal sektörlerde (tarım, hayvancılık, ormancılık, turizm, avcılık, balıkçılık, rekreasyon, ...) ...danışma heyeti oluşturulması,

“...biyosfer rezervleri bölgesel kalkınma politikaları ve bölgesel arazi kullanma planlarına dahil edilmesi... .

“... ana kullanım sektörleri için sürdürülebilir arazi kullanma uygulamaları konusunda teşvik etmesi... nedenleriyle tüzükte yer aldığı şekliyle sadece doğal özellikleri nedeniyle koruma statüsü altına alınmış alanları ifade etmemektedir.

Biyosfer Rezerv Alanları yukarıda açıklanan özellikleri ile sadece doğal alan-orman alanlarını değil, çevresindeki yerleşim, tarım, turizm, sanayi gibi farklı kullanım alanlarını da içeren farklı kullanım ve mülkiyet alanlarını da kapsamakta, aynı zamanda farklı alan kullanımlarına ilişkin karar süreçleri tanımlanarak arazi kullanım planlarına entegrasyon gerektirmektedir.

Bu nedenle birçok meslek disiplininin eşgüdüm içinde çalışmasını gerektiren biyosfer rezervi ile ilgili iş ve işlemler orman mühendisliği alanı içinde sayılması mümkün olmayan hizmetlerdir.

Ayrıca, tanımlar başlıklı 4. maddede Biyosfer Rezerv Alanları olarak tanım getirilmişken 21. maddenin (II) bendinde “...orman biyosfer rezerv alanlarının kurulması...” tanımı getirilmiş olup tüzük maddeleri kendi içinde çelişkilidir.

*(i) bendi- (i) bendinde yer alan “havza” tanımı yüzey ve yeraltı sularına yönelik hidrolojik ve hidrojeolojik anlamda bir tanımlama olup, havzaların hidrolojik karakterlerinin belirlenmesi, bu verilerin herhangi bir proje veya raporda parametre olarak uygulamaya yansıtılarak orman mühendisliği hizmet alanı tanımları açısından kullanılması mümkün değildir. Konuya ilişkin olarak Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve bu kanuna dayanılarak hazırlanan Yeraltı Suları Tüzüğü mevcut olup, ilgili düzenleme yürürlükteki mevzuata aykırıdır.

*Tüzük taslağın t, z, aa, çç, ff, gg, kk bentlerinde “mühendis, meslek mensubu, Oda, Ormanlık ve Orman ürünleri büroları, uzmanlık alanları, gibi tanımlara yer verilmiş ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ve 6235 sayılı TMMOB Kanununda düzenlemesi bulan konularda yeni tanımlamalarda bulunulmuştur.

Bilindiği üzere ülkemizde mühendislik ve mimarlık mesleği ve tanımları 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu ile düzenlenmiştir. Mühendislik ve mimarlık unvan ve yetkisi ile mesleği icra edebilmek için 3458 sayılı yasanın 1. maddesinde sayılan belgelerden birisine haiz olmak ve 6235 sayılı yasa uyarınca ilgili ihtisas Odasına kaydolmak zorunluluğu getirilmiş ve yine 6235 sayılı yasa ve Anayasa'nın 135. maddesi ile mesleğe ve meslek mensuplarına ilişkin her türlü düzenlemede bulunmak yetki ve görevi de TMMOB'ye verilmiştir.

Madde 17- Meslektaşlar arasında kast oluşturduğundan meslek ve meslektaş yararına olumlu bir düzenleme değildir.

Madde 18 – Tüzük taslağının 18. maddesinde “... serbest yeminli ormancılık büroları.....idarenin, gerçek ve tüzel kişilerin tasdik edilmesini istediği plan, proje, rapor benzer belgelerin tasdik işlemlerini yapmak hak, yetki ve sorumluluğuna sahiptirler.... bu tüzükte belirtilen konular ilişkin serbest yeminli meslek mensuplarının yapacakları çalışmalar sonucunda düzenleyecekleri plan, proje, rapor benzer belgeler tasdik edilmiş belge olarak kabul edilir.”hükümleri ile; özelliği nedeniyle çok sayıda uzamanın (jeoloji müh, jeomorfolo, hidrojeoloji müh, biyolog, çevre müh, arkeolog, sosyolog, peyzaj mimarı, orman müh vd) katıldığı disiplin içinde yer alan temel hizmet alanı olan fiziki plan niteliğindeki Uzun Devreli Gelişme Planlarının orman mühendislerince onanmasına olanak tanındığından,

ulusal planlama mevzuatına, şehir planlama disiplini ile ilgili yasal düzenlemelere ve Milli Parklar Kanununun 4.maddesine aykırıdır.

Madde 19- Bu madde de tasdik kaşesinden bahsedilirken 35. maddede yeminli meslek mensubu mühür'nün geri alınacağından bahsedilmektedir. "Kaşe" ve "mühür" aynı anlamda mı kullanılmıştır, açıklıktan yoksundur.

Madde 20 - Yetki devri ve esasları başlıklı 20. maddesinde "...ormanların sınırlandırılması, mülkiyet konuları, orman amenajman planlarının tasdik edilmesi ve denetlemeye ilişkin hususlar yetki devrine konu edilemez. ..." ifadesi ile, orman mühendislerinin doğrudan hizmet alanı içine girmeyen, üst ölçekli plan niteliğinde olan uzun Devreli Gelişme Planlarının onayına ilişkin yetki devrine olanak tanınmaktadır.

Bu düzenlemeler, 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun, milli park vb korunan alanlarda yapılan planlara ilişkin onay sürecinin açıkça belirtildiği 4.Maddesine aykırıdır.

Madde 21 - Tüzük taslağının üçüncü bölüm meslek mensupları çalışma konuları başlıklı serbest yeminli orman mühendisi ve orman yüksek mühendisi unvanlı meslek mensuplarının çalışma konuları başlıklı 21.maddesinin birinci fıkrasında ifade edilen "... genel kabul görmüş ormancılık ve istihdam ilkeleri..." ibaresinin çok fazla yorumu açık olması ve kişiden kişiye değişebilir olması nedeniyle açıklıktan yoksundur.

*f) bendinde "... su üretimi, av ve yaban hayatı üretimi ve peyzaj faaliyetlerinde kullanılmak üzere; fidan, bitki ve tohum üretmek amacıyla, tescilli tohum meşçereleri, tohum bahçeleri ile flora alanlarından, tekniğine uygun yöntemlerle tohumların ve/veya kozalakların toplanması, tohumların çıkartılması, saklanması, ilaçlanmasına ilişkin faaliyetlerdir" düzenlemesinde kanunda düzenlenmeyen bir hizmet tüzük ile düzenlenmiş olup, ilgili maddede geçen su üretimi tanımı ile ne kast edildiği de açık değildir. Bu nedenle hem dayanak kanuna hem de diğer yasa ve yönetmeliklere aykırıdır.

* (l) bendinde "...Sel ve çığ kontrolü: Can ve mal kaybına neden olan, sel dereleri ile çığ yataklarının, ıslah edilerek sel ve çığ oluşumlarının kontrol edilmesi amacıyla; potansiyel tehlikeli havzaların tespit, teknik uygulama özel tesislerinin planlanma, projelendirme ve uygulama çalışmalarının özel tekniğine uygun olarak yapılması..."

düzenlemesinde yer alan iş ve işlemler afet kapsamında değerlendirildiğinde jeoloji mühendisliğinin hizmet alanı içindedir. Bu nedenle risk açısından değerlendirildiğinde alınacak önlemlere ilişkin iş ve işlemler başta jeoloji ve hidrojeoloji mühendisliği olmak üzere birden fazla meslek disiplininin ilgi alanı içinde olduğundan sadece orman alanı içinde kaldığı için orman mühendisleri hizmet alanı içinde tanımlanamaz.

*k) bendinde "...Erozyonla mücadele: Erozyona maruz alanlardaki toprak aşınma ve taşınmalarını önlemek amacıyla, Çevre ve Orman Bakanlığı Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü mevzuatı çerçevesinde, toprak koruma tesisleri dahil erozyon ile mücadele çalışmalarının planlanması, projelendirilmesi ve uygulanmasının yapılmasıdır..."

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığına verilmiş görevlerden olduğu için sadece orman mühendisliği hizmet konusu içinde değerlendirmek yasal olarak mümkün değildir.

İlgili maddenin (m)- (n) ve(o) bendlerinde ki düzenlemelerde yer alan hizmetler havza bazında değerlendirildiğinde orman alanları dışında tarım alanları, yerleşim alanları, turizm, sanayi, gibi çok farklı arazi kullanım biçimleri ve farklı mülkiyet sahipliği olan alanları kapsadığından birçok meslek disiplininin mesleki hizmet alanına girmektedir. Bu nedenle TMMOB bünyesinde tanımlanmış birçok disiplinlerin meslek alanına giren, birçok sektörün bir arada değerlendirildiği, çok disiplinli çalışma gerektiren, ülke kalkınması açısından hayati öneme sahip havza bazındaki her türlü planlama ve projelendirme işinin orman mühendisleri meslek alanı içinde tanımlanması olanaklı değildir.

(ö) bendi "... Orman içi, kenarı ve orman üst sınırı meralarına ilişkin çalışmalar: 25/2/1998 tarihli ve 4342 Sayılı Mera Kanunu ve 31/8/1956 tarihli ve 6831 Sayılı Orman Kanununun ilgili maddeleri uyarınca, orman içi, kenarı ve orman üst sınırı meralarının sınırlarının belirlenmesi, planlanması, ıslahı, kullanılması ve korunması çalışmalarının, teknik esaslar ile idarenin mevzuatına uygun olarak yapılması..." düzenlemesinde meraların tespit ve ıslahı ile korunması görevleri 4342 sayılı Mera Kanunu ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile il idarelerine verilmiş bir görev olduğu halde bu hizmetlerde de bu bürolara aktarılmak istenmektedir. Halbuki Mera Kanununda orman içi ve orman bitişiği meralarında bu kanun kapsamında yer aldığı açıkça belirtilmiştir.

(p) bendinde yer alan "...Orman topraklarının etüdü, analizi, ıslahı ve bonitet belirlenmesi: Ağaçlandırma, bitkilendirme, gençleştirme, fidanlık, mera ıslahı, havza ıslahı ve benzeri ormancılık çalışmalarına esas olan toprakların, arazide etüdü, laboratuvar ortamında analizi, bonitetinin yani verim gücünün belirlenmesi, risk analizi ıslah projesinin yapılması ve uygulanması çalışmaları..." düzenlemesinde yer alan toprak etüdü, analizi ve ıslahı yapma yetkisi, 7472 sayılı Ziraat Mühendisliği Hakkındaki Kanununa dayanılarak hazırlanan ve halen yürürlükte bulunan Ziraat Mühendislerinin Yetki ve Görevleri Hakkındaki Tüzük ile sadece Toprak Bölümünü bitirmiş Ziraat Mühendislerine verilmiş bir yetkidir. Bu nedenle ilgili madde 7472 sayılı yasa ve Ziraat Mühendislerinin Yetki ve Görevleri Hakkındaki Tüzüğe aykırıdır.

(t) bendinde "... Orman içi su kaynaklarına ilişkin işler: Orman ekosisteminin bir parçası olan orman içi su kaynaklarının; etüt ve analiz edilmesi, çok amaçlı envanterlerinin yapılması, havza ıslahının yapılarak su rejiminin düzenlenmesi debisi ve niteliğinin artırılması, su üretim fonksiyonuna ayrılan havzalardaki ormanların planlanması, projelendirilmesi, projelere uygun teknik müdahalelerin yapılıp kaynağının geliştirilmesi ve kaynağın erozyondan korunması, kaynak ve dere yatağının korunması ve ıslah edilmesi, bu konuların planlanması ve projelendirilmesine ilişkin faaliyetler..." olarak tanımlanan ve jeoloji ve hidrojeoloji mühendislerinin temel hizmet konusu içinde yer alan bu hizmetleri orman alanı içinde kalmış olmasına dayandırılarak orman mühendisleri hizmet alanı içinde tanımlamak mümkün değildir.

(u) bendinde "...milli parklar milli parklar kanunu uyarınca milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve tabiat anıtı kriterlerine uygun alanların tefrik edilmesi ve tesciline esas raporların hazırlanması, envanterlerinin çıkarılması, planlanması ve planlarına uygun düzenlemelerin yapılmasına ilişkin çalışmalar ile korunan alanlarda eko turizm faaliyetlerinin planlanması, düzenlenmesi ve yönetilmesidir. ..." 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında olan milli park vb koruma alanları sadece orman arazilerini kapsamaz. Göreme Tarihi Milli Parkı, Troya Tarihi Milli Parkı, Beydağları Sahil Milli Parkı, Afyon Başkomutan Tarihi

Milli Parkı, Marmaris Milli Parkı, Polonezköy Tabiat Parkı, Çanakkale Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı örneklerinde olduğu gibi korunan alan içinde il merkezlerine ait kesimler, ilçe merkezi, belediyeler ve köyler bulunmakta, hatta bazı alanlar hiç orman toprağı dahi girmemektedir. Bu alanların ortak özelliğı uluslararası nitelikte doğal, kültürel veya tarihi kaynak değerlerine sahip olmasıdır. Orman alanı, yerleşim alanları, tarım alanları, turizm alanları gibi çok farklı arazi vasfı ve kullanım biçimlerinin bulunduğu alanlardır. Bu nedenle;

2873 sayılı Kanunun planlamaya ilişkin esasların düzenlendiğı 4'üncü Maddesinde; "Milli Park olarak belirlenen yerlerin özellik ve nitelikleri göz önünde tutularak, koruma ve kullanma amaçlarını gerçekleştirmek üzere, kuruluş, geliştirme ve işletmelerini kapsayan gelişme planı... (ki bu ifade Milli Parklar Yönetmeliğın 11'inci Maddesinde Uzun Devreli Gelişme Planı (UDGP) olarak tanımlanmıştır)nın Çevre ve Orman Bakanlığınca hazırlanacağına hükme bağlanması,

Özel kanun niteliğinde olan Milli Parklar Kanunu hükümleri çerçevesinde hazırlanmakta olan UDGP plan karar ve hükümlerinin; Kanunun 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında "...Gelişme planı uyarınca iskan ve yapılaşmaya konu olacak yerler için, imar mevzuatına göre imar uygulama planları milli park gelişme planı hüküm ve kararlarına uygun olarak hazırlanır veya hazırlattırılarak İmar ve İskan Bakanlığının onayı ile yürürlüğe konulur..." hükmü ile imar mevzuatı ile ilişkisinin kurulması,

İmar Kanununun İstisnalar başlıklı 4'üncü Maddesinde yer alan "...kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır" hükmü ile diğer özel kanunlar ile birlikte 2873 sayılı Milli Parklar Kanununa atıfta bulunulması,2873 sayılı yasa kapsamında ilan edilen sahalar için UDGP'nin arazi kullanım kararları getiren üst ölçekli fiziki plan niteliğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, Bölge İdare Mahkemesi Başkanı Hâkim Celal KARAVELİOĞLU tarafından "Açıklama ve İctihatlarla İMAR KANUNU VE MEVZUATI" kitaplarının I. Cilt, 94. ve 125. sayfalarında İstisnalar başlığı altında Milli Parklar Kanunu" başlığı altında UDGP'nin üst ölçekli plan olduğu açıkça belirtilmektedir.

Nitelik olarak değerlendirildiğinde; UDGP Analitik Etüt (Mevcut Durum Tespiti) Raporu ile elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda araziye ilişkin (mekânsal) Plan Kararları (kullanma, koruma, denetim ve izleme kararları) belirlendiğı için raporu ile bütün bir fiziki plandır.

Birden fazla sektörün [saha özelliklerine göre her türlü yerleşim alanları, sanayi, turizm, altyapı, üstyapı, tarım, biyolojik yapı (ayrıntılı flora ve fauna) ve ekolojik yapı (orman, akarsular, göller, kıyılar vb) ekonomik ve demografik yapı vb] birlikte değerlendirildiğı ve yine birden fazla sektör için mevcut ve gelecekteki durumları açısından her türlü arazi kullanım (iskan ve yapılaşmayı da içeren) ve korumaya ilişkin kısıtlayıcı, yönlendirici kararların verildiğı fiziki plan niteliğindedir.

Uzun Devreli Gelişme Planı içinde doğal kaynağın sürdürülebilir kullanımının nasıl olacağını tanımlayan uygulama-sektör planları (mikro planlar) (Orman Amenajman Planı, Otlatma Planı, Saz Kesim Planı, Eko-turizm Planı, vb) sorunun (tehdidin) çözümüne odaklanan alt ölçekli detay (uygulama) plan ve/veya programdır, uzun devreli gelişme planından sonra yapılır, gerekirse plan eki olarak da yer alabilir.

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında ilan edilen milli park ve benzeri koruma alanları için aynı kanun gereği yapılması zorunlu olan uzun devreli gelişme planı orman mühendisliği hizmet kapsamına alınmıştır. Bu düzenleme ile eğitimini almadıkları uzmanlık konusunda şehir ve bölge planlama mesleğinin hizmet alanına girilerek yetki çatışmasına yol açılmıştır.

Madde tanımlarında orman alanlarında planlama alanının tamamının (milli park vb koruma statülerine sahip alanlarda) orman statüsünde olması veya bir kısmını kapsamı, planlama yetkisine sahip meslek grubunu değiştirme gerekçesi olamaz. Böyle bir gerekçenin kabulü halinde; arazilerin mülkiyet veya kullanım statülerine göre, her mesleğin planlamaya ilişkin yetkileri ortaya çıkar.

Bilindiği üzere; ormanlar Anayasa hükmü gereğince kamusal bir varlıktır. Orman Genel Müdürlüğünün Kuruluş Kanunu doğrultusunda korunması, bakımı, işletilmesi ve yönetim yetkisi Hazine adına Orman Genel Müdürlüğü (OGM)'ne verilmiştir. Bu yetki; orman alanları daraltılmadan, vasfı değiştirilmeden, ormanların bakımı, geliştirilmesi, ormancılık faaliyetlerine ilişkin olarak plan (amenajman planı) ve projelerin yapımı gibi teknik ormancılık hizmetlerinin yerine getirilmesi, ormanlardan üretilen odun ve odun dışı ürünlerin yarı mamul ve mamul hale getirilmesini kapsayan ormanların kurulmasından başlayarak en son tüketim safhasına kadar yapılacak işler vb iş ve işlemleri kapsamaktadır.

Anayasa ile verilmiş bu yetki ve orman mühendislerinin OGM'de çalışan ağırlıklı meslek grubunu oluşturması gerekçe gösterilerek yukarıda açıklanan hizmetler dışında kalan, özellikle arazi vasfını ve arazi kullanım biçimini değiştirmeye yönelik rekreasyon, ekoturizm gibi faaliyetlere konu iş ve işlemler ile her türlü fiziki planlama, uygulama ve diğer faaliyetlerin orman mühendislerince yapılması öncelikle Anayasaya ve yürürlükteki planlama mevzuatına aykırıdır.

Yukarıda açıklanan gerekçeler doğrultusunda yukarıdaki düzenlemelerden ormancılık faaliyetleri içinde tanımlanmayacak ancak yerine getirilmesi sırasında orman mühendislerinin de yardımcı uzman olarak görev alabilecekleri "milli parklar, orman içi dinlenme ve mesire yerleri ile rekreasyon alanlarının tespit, tefrik, envanter, envanter ve düzenleme, rekreasyon yönetimi ve işletmeciliği, peyzaj planlaması ve uygulanması, uzun devreli gelişme planı çalışmalarına" ilişkin iş ve işlemlerin çıkarılarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

(ü) bendinde orman içi dinlenme ve mesire yerleri tanımı haricinde, (v) bendinde orman içi rekreasyon alanları, (nn) bendinde Kent ormancılığı (oo) bendinde orman çevre düzenlemesi tanımları getirilmiştir.

6831 sayılı Orman Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu hükümlerinde halihazırda da yer alan ve taslak yönetmeliğin (ü) bendinde yer alan ve "... ormanların sosyal, kültürel ve ekolojik yararlarının halkın hizmetine sunulması amacıyla, uygun orman alanlarının tefrik, planlama, projelendirme, uygulama, yönetilmesi ile işletilmesi çalışmaları..." olarak tanımlanan Orman içi dinlenme ve mesire yerleri dışında getirilen (oo) bendinde tanımlanan Orman çevre düzenlemesi maddesinde ".. Kentlerin yakın çevresinde, "...Doğal ormanların işlevsel (fonksiyonel) değerleri..." adı altında "...toplumun görerek ve yaşayarak yararlanmalarını temini amacıyla rekreasyon ve ekoturizm faaliyetlerinin planlanması ..." İle (nn) bendinde tanımlanan Kent ormancılığı çalışmaları maddesinde "...Kentlerin

mimari, tarihi, kültürel dokusuyla organik bağ içinde olan orman ekosistemlerinin işlevsel (fonksiyonel) değerlerinin, yaşanarak topluma aktarılması, kent yaşamının güvenceye alınması, kent toplumunun fizyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, moral düzeyine katkıda bulunulması amacıyla tesis edilecek olan kent ormanlarının, planlanması, projelendirilmesi, projelerin uygulanması ve yönetilmesi çalışmaları.....” ifadesi ile kentsel yerleşimler ile ilişki kurulmakta, kent yaşamının güvencesi olarak tanımlanarak imar kanunu gereği kent imar planları içinde ayrılması zorunlu yeşil alanlar gibi, doğal ormanların kentsel gelişme alanları için rezerv yeşil alan olarak değerlendirilmesi sonucunu doğurduğundan anayasaya aykırıdır.

Bu tanımlamalar içerik açısından değerlendirildiğinde 6831 sayılı Orman Kanunu ve Milli Parklar Yönetmeliğinin 2., 3., 4. ve 6. maddelerinde yer alan orman içi dinlenme ve mesire yerleri tanımından hiçbir farkı bulunmamaktadır. Sonuç olarak rekreasyon ve eko turizme yönelik düzenlemelere olanak tanıyan bu yaklaşım sonucunda; orman alanının vasfının değişmesine dolayısıyla kullanım biçiminin değişmesine yol açacaktır.

Rekreasyon, ekoturizm gibi arazi kullanım biçimine ilişkin değişiklik gerektiren karar süreçleri sadece fiziki planlar (Uzun devreli gelişme planı, çevre düzeni planı, diğer imar planları vb) ile mümkündür. Bu nedenle bu konuların ormancılık faaliyeti olarak tanımlanması mümkün değildir. Sadece, orman mülkiyeti içinde bu tür kullanımlara yer verilmesi arazi vasfının değiştirilmesi için ilk basamak oluşturmaktadır.

cc bendinde, “... Orman kaynaklarının planlanması: Orman sayılan alanların topluma bulunduğu ..... mineral, ... ekonomik, ... ve benzeri her türlü ürün değer ..... sağlanmasına yönelik etüt, envanter, planlama ve uygulama çalışmaları...”

hükmünde yer aldığı şekliyle, yer bilimcilerinin hizmet alanı içinde kalan toprak- maden (mineral)- diğer doğal kaynakların etüdü, jeolojik miras alanlarının belirlenmesi ve koruma sınırlarının belirlenmesi vb jeolojik odaklı hizmetlerin orman mühendisliği hizmet alanı içinde tanımlanması mümkün değildir. çç bendinde yer alan “...Orman sınırlaması: 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında orman sayılan yerlerin tespiti, sınırlarının belirlenmesi, daha önce sınırları belirlenmiş yerlerin aplikasyonu tutanak tanzimi, zemin tesisi ve haritalarının düzenlenip dosyaların idare onayına hazır hale getirilerek sonuçlandırılması çalışmaları...” düzenlemesi, Ormanların “tespiti” ve “arazi sınırlarının zeminde belirlenmesi (tahdit)” işi orman mühendisleri ve ziraat mühendisleri tarafından yapılmakta, orman sınırlarını gösteren harita ve kroki uygulaması Harita Kadastro Mühendisleri meslek alanına girdiğinden:

Orman idaresinin yaptığı orman kadastrosu çalışmalarının Harita ve Kadastro tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla çıkarılan ve 4999 sayılı Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 5. maddesinde yer alan, “...Kadastrosu tamamlanan ormanlara ait haritaların yapılmasında ölçme, hesap, tersimat ve aplikasyon işlerinde yetki ve sorumluluk harita ve kadastro mühendislerine aittir. Kadastro teknik standartlarına uygun olarak üretilen bu haritalar, harita ve kadastro mühendisinin kontrolünden sonra komisyon başkanınca tasdik olunur...” Hükmüne, 6831 sayılı Orman Kanununun “...kadastrosu tamamlanan ormanlara ait haritaların yapılmasında, ölçme, hesap, tersimat ve aplikasyon işlerinde Harita ve Kadastro Mühendisleri yetkili ve sorumludur...” hükmünün yer aldığı 10 uncu maddesine ve 3402 sayılı Kadastro Kanunu ile 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili maddelerine aykırıdır.

öö bendinde "...Orman sayılan alanlarda çevresel etki değerlendirilmesi: 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği eklerinde yer alan projelerin hazırlık, inşaat sırasında ve inşaat sonrasında, çevre unsurları üzerinde doğrudan ve dolaylı olarak, kısa ve uzun vadede, olumlu ya da olumsuz yönde bırakacağı etkilenmelerin tespiti amacıyla, Bakanlıkça istenilen ÇED raporunun hazırlanması...". hükmü birden fazla disiplinin bir arada çalışmasını gerektiren hizmet alanı olması yürürlükteki mevzuat hükümlerine aykırıdır.

rr) bendinde "... Orman ve ormancılıkla ilgili benzer işler: 1) Doğal ve yapay orman kurulması, ormanların bakımı iyileştirilmesi ve rehabilitasyonu ve benzeri ormancılık faaliyetleri sonucunda çıkartılan dikili ağaçların yarı mamul hale getirilmeleri için kesilip soyulması, piyasa istekleri doğrultusunda boylanması, sınıflandırılması, ölçülmesi, tutanaklara bağlanmasına yönelik teknik üretim hizmetlerinin yapılması işleriyle..."

2) fıkrasında "... Kanununun 4 üncü maddesi (a) bendinde yazılı olmayan benzer konular ile zaman içinde dünyadaki gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan, orman ve ormancılıkla ilgili benzer konulara dair işlerdir.

Zamanla ortaya çıkan yeni benzer konuların açıklanması, Bakanlığın uygun görüşü alınarak Oda tarafından çıkartılacak genelgeler ile belirlenir..." hükmü için kuralda belirsizlik yaratmakta; keyfiliğe imkan tanımakta; bu belirsizlik ve keyfilik hukuki güvenliği zedelediği için hukuk devleti ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 2'nci maddesine aykırı düşmektedir.

Madde 24 –

b bendi- İlgili maddenin (b) bendinde yer alan "...Çevresel muhasebe yapmak: ...çevresel muhasebe; en geniş şekliyle, çevre kaynaklarının kullanımlarını, kullanımlar sonucunda bu kaynaklarda doğacak azalma ve bozulmaların tespitini, hem ekonomik ve hem de çevresel politika oluşturmada uzun vadeli etkiye sahip ekonomik verilerin ulusal verilerle toplanması konularının, ulusal hesaplar sistemi içinde muhasebeleştirilmesidir..." ifadesinin yer aldığı düzenlemede doğal kaynaklar içine sadece orman alanları değil, jeoloji, hidroloji, toprak, biyoloji, ekoloji gibi çok farklı uzmanlık alanı gerektiren konular bulunmaktadır. Ayrıca, doğal, kültürel, tarihi kaynakların bir arada ve iç içe karşılıklı etkileşimleri sonucunda oluşan "çevre"ye ilişkin muhasebenin tek bir meslek disiplini tarafından yapılması olanaklı değildir.

Ayrıca, tanımlar bölümünde yer almamasına rağmen ilgili maddede düzenlenmiş olup, bilim çevrelerinde genel olarak görüş birliğine varılmadığından bilimsel açıdan tek bir tarife oturtmak olanaklı değildir.

v) bendinde ".. Ormancılık karantina hizmetlerini yürütmek: Mesleki faaliyet konularıyla sınırlı olmak koşuluyla; ormancılık, orman endüstrisi ve ağaç işleri endüstrisi alanında yapılan ithalatın, 15/5/1957 tarihli ve 6968 Sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu hükümlerine göre, fümigasyon ve karantina hizmetlerinin yürütülmesidir. Ormancılık, orman endüstrisi ve ağaç işleri endüstrisi alanında kullanılacak olan bitki, odun, odun türevleri, bunların kimyasal türevleri ve odun dışı ürünlerin ithalatını yapacak olan gerçek ve tüzel kişiler, ülke doğası ve sanayisinin korunması açısından bu düzenlemeye uymak zorundadır..." hükmü 6968 sayılı kanunun hükümlerine aykırıdır. İlgili kanun düzenlemesinde karantina hizmetleri sadece Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı

Zirai Mücadele Ve Karantina Teşkilatı tarafından yürütüleceği açık hükme bağlanmıştır. Bu yetkinin bürolara devredilmesi söz konusu olamaz. Öte yandan tüzük taslağının 21. maddesinde yer alan meslek mensuplarının çalışma alanları arasında ithalatta zirai mücadele ve karantina hizmetleri konusu yer almamaktadır. Bu nedenle tüzük taslağının ilgili maddesi kendi içinde çelişkilidir.

Madde 35-: Maddenin 2. fıkrasının(a) bendinde bahsedilen "... Mesleki faaliyetten alıkoyma cezası" yasayla uyumlu değildir.

Ayrıca aynı maddenin (a) ve (b) bentlerinde bahsedilen serbest yeminli meslek mensuplarının yeminli unvanının kaldırılması sürecinde tasdik yetkisinin gerçeğe aykırı kullanımının tespiti yetkisinin yalnızca bakanlığa verilmesi doğru değildir. Aynı yetki Odanın denetleme organlarında da değildir. Aksi takdirde oda denetlemesinin bir anlamı kalmayacaktır.

Madde 9 ve Madde 37 denetim konusunda benzer içerikte iki madde olarak düzenlenmiştir. Bu durum anlaşılabilir değildir.

Ayrıca; Tüzüğün 4. Maddesinin "gg" bendinde sözü edilen "Sınav Komisyonu" nun bileşimi, hizmetin görülmesi yönünden yanlış davranabilecek bir yapıyı öngörmektedir.

4. Maddenin "ff" ve "gg" bendindeki büroların uzman bileşiminde yalnızca orman mühendisleri, orman endüstri mühendisleri ve ağaç işleri endüstri mühendislerine yer verilmiş olması, bu büroların ve özellikle de yeminli büroların görevlerinin hizmetlerin gereklerini yerine getirilebilmesini olanaksızlaştırmaktadır.

9. maddesinde sözü edilen "büroların denetimi" düzeneği, kamu yararının gözetilmesini gereğinin yerine getirilmesini rastlantılara bırakabilecektir.

İlgili Kanun ve Tüzükteki bu düzenlemeler ile diğer meslek odalarında tanımlanan iş ve işlemlerin bir başka meslek odasında olamayacağına dair TMMOB yasasının ilgili maddeleri gereği TMMOB Kanunu ve ilgili yönetmeliklerine aykırı bir durum ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak İlgili düzenleme ile Devlet kendi eliyle yürütmesi gereken kamusal bir görevi özel bürolara devretmekte, İlgili yasa maddesine dayanılarak hazırlanan tüzük taslağı ise sözü edilen ve kanunda net bir tanımı bulunmayan yeminli büroların kuruluş ve işleyişini düzenlemektedir. Oysa, gerek 5531 sayılı kanun gerekse bu kanuna dayanılarak hazırlanan tüzük taslağı ile getirilen yeminli büroların hukuki niteliği, kuruluş ve işleyişleri Anayasa karşısında tartışmalıdır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı düzenlemenin hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ve dolayısı ile Anayasanın 2'nci ve 11'inci maddeleri ile çelişeceği de açıktır.

Bilgilerinize arz ederiz.
Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
Yönetim Kurulu Başkanı

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI'NA PROJE ONAYLANMALARIYLA İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI

28 ŞUBAT 2007

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'ne
ANKARA

İlgi: 19.02.2007 tarih 1161 sayılı yazınız hk.

İlgi yazınızda, 2006-210 Ulusal Tarım Stratejisi çerçevesinde 65 il dahilinde kırsal alanda yatırımcıların sundukları inşaat, elektrik ve basınçlı sulama tesisi projelerinin teknik uygunluğunun ve projelere ait metraj, maliyet, teknik şartname, hak ediş vb. dokümanların incelenerek onaylama işinin Birliğimize bağlı Odalarca yapılıp yapılmayacağı sorulmaktadır.

Odalarımız, Serbest Müşavirlik Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği çerçevesinde meslek mensubunun üretmiş olduğu projeyi denetlemektedir. Birliğimizin 25 Nisan 1989 tarih ve 102 sayılı kararıyla yürürlüğe giren mesleki denetim yönetmeliğine uygun olarak tüm Odalarımız Yönetmeliklerini Resmi Gazete'de yayımlayarak yürürlüğe sokmuşlardır.

“Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, 28 Haziran 1938 günlü Mühendislik ve Mimarlık hakkındaki Kanun, 5 Ağustos 1983 gün ve 66 sayılı KHK, 16 Eylül 1983 gün ve 85 sayılı KHK, 7303 sayılı yasa ile değişik 6235 sayılı TMMOB Yasası hükümleri uyarınca serbest mühendislik mimarlık ve müşavirlik hizmetleri üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerinin TMMOB'ye bağlı Meslek Odaları tarafından denetlenmesiyle, Mühendislik ve Mimarlık Hizmetlerinin mesleki esaslar, ülke ve meslektaş yararları yönünde gelişmesini sağlamak, üretilen hizmetlerin meslek odaları standartları, tüzük ve yönetmelikleri ile ülkemizde geçerli diğer standartlara, yönetmeliklere ve esaslara uygunluğunu sağlamak, TMMOB tarafından belirlenen Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri asgari ücretlerinin uygulanmasıyla meslektaşlar arasında haksız rekabeti önlemek, serbest mühendislik, mimarlık ve müşavirlik hizmeti veren kişi ve kuruluşların mesleki denetim, kapasite ve yeterlik açısından değerlendirilmelerine esas olan kayıtların tutulmasını sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik, serbest çalışarak mühendislik mimarlık hizmetlerini üreten gerçek tüzel kişi; kuruluş ve işyerleri ile bunların ürettikleri mühendislik mimarlık ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin esasları kapsar.”

Yukarıda alıntı yapmış olduğumuz Yönetmelikte belirtilen amaç ve kapsam doğrultusunda yapılacak proje denetlemesi Odalarımızca yapılmaktadır. Bakanlığımızca proje denetimi konusunda ilgili Oda'nın onayından geçmek şart koşulduğunda, zaten meslek mensuplarınca zorunluluk olan denetimin gerçekleşme olanağı vardır. Ancak, ilgi yazınızda maliyet, teknik şartname, hak ediş vb. olarak nitelendirilen konularda Odalarımızın bir denetleme yetkisi bulunmamaktadır.

Bilgi ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ

Genel Sekreter Vekili

KAMU İHALE KURUMUNA GÖNDERİLEN GÖRÜŞ 02 NİSAN 2007

T.C.

KAMU İHALE KURUMU

İlgi: 19/03/2007 tarihli ve 74-3959 sayılı ikincil mevzuat değişikliği konulu yazınız

İlgi yazınızda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun uygulanmasına ilişkin olarak Kurumunuzca hazırlanan, Yapım İşleri, Mal Alımı ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliklerinde ki uygulamada ortaya çıkan sorunların değerlendirilmesi sonucunda özellikle ihaleye katılabilmek için istenen belgeler ve bu belgelere ilişkin düzenlemelerde yapılması düşünülen değişiklikler konusunda yazınız ekinde gönderilen cetveller doğrultusunda Birliğimizden görüş sorulmaktadır.

Değişiklik önerileri Birliğimiz tarafından incelenmiş olup, Yapım İşleri İhalelerinde İhaleye Katılabilmek İçin İstenen Belgelere ilişkin cetvel üzerine Birliğimiz görüş ve önerileri işlenmiştir.

Mal Alımı İhaleleri ile Hizmet Alımı İhalelerinde istenecek belgelere ilişkin değişiklik önerilerimizin aynısı olup, diğer maddelerin değiştirilmeden olduğu gibi kalmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

Hakan GENÇ

Genel Sekreter Vekili

YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNİ DÜZENLEYEN KANUN TASARISI İÇİN MİLLETVEKİLLERİNE GÖNDERİLEN MEKTUP 04 NİSAN 2007

Sayın Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından sunulan “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”nın yasalaşması halinde ülkemiz vatandaşları ile TMMOB açısından mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti alanında ulusal ve uluslararası alanda olacakları ve hukuka aykırılıkları aşağıda kısaca sunmaya çalıştık.

1. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleği, kısıtlı kaynakların doğru kullanılması yanında evrensel nitelik taşır. Mesleğin ortaya çıkışından bu yana alanda bilgi, teknoloji ve insan gücü paylaşımı söz konusudur. Kamu güvenliği ile yakından ilgili olan bu hizmetin sunumu, ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada belli standartlara, belge istemi, prosedür ve yeterlilik kriterlerine bağlanmıştır. Kamu güvenliği ve kalkınma planları ile doğrudan ilgisi olan bu hizmetler, doğası gereği kamu hizmeti niteliği taşıdığından denetime tabidir. Bu denetimde öncelik, akademik yeterlilik ve mesleki yeterliliktedir. Mesleki yeterliliğin ispatı, tanınması ve denetimi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de meslek odaları kanalıyla yapılmaktadır. Anayasa'nın 135. maddesi, meslek mensuplarının denetimi konusunda TMMOB ve bağlı odaları kamusal görevle yetkilendirmiştir.

2. Tasarının yasalaşması halinde, yabancı ülke vatandaşı gerçek kişi hakkında, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un “unvan tanınmadan mesleğin ülkemiz sınırlarında icra edilemeyeceğine dair” 1. ve 7. maddeleri uygulanmayacaktır. Bunun anlamı, yabancı ülke vatandaşının mühendis, mimar veya şehir plancısı unvanına sahip olmadan mesleğini icra edebileceğinin, imza ve proje sorumluluğu alabileceğinin ülkemizce kabulüdür.

3. Dünyadaki tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de mühendislik, mimarlık ve şehir plancısı unvanı akademik eğitim-öğretimle kazanılan unvanlardır. Akademik yeterliliği tespit eden de yine devletin bu alanda görevlendirdiği akademik kurumdur. Bizim ülkemizde bu kurum YÖK'tür. Tasarı ile akademik yeterliliği tanıma alanında görevli kılınmış YÖK de devre dışı bırakılmıştır. (Akademik yeterlilik tanıma istemleri, 2547 sayılı Kanun çerçevesinde yapılmaktadır.) 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa, yurtdışında lisans eğitimi almış olanların Türkiye’de mesleki faaliyette bulunabilmelerini “denklik belgesi alma” koşuluna bağlamıştır. Bu yasalar çerçevesinde, yurtaş-yabancı ayrımı yapılmaksızın herhangi bir kişi yabancı okul mezunu ise Türkiye’de mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti sunabilmesi için öncelikle YÖK’ten denklik belgesi almak zorundadır. Oysa, tasarı yabancı ülke vatandaşlarını bu zorunluluktan muaf tutmaktadır. Bununla, ülkemiz vatandaşına akademik ve mesleki yeterliliği tanınmadan mesleğini icra etmelerine izin verilmezken yabancıya bu hak verilmektedir. Bu tasarının yasalaşması halinde ülkemiz vatandaşı meslek mensupları kendi ülkemizde haksız rekabetin mağduru olacaktır. Vatandaşımız meslek insanı iş kaybına uğrayacaktır.

4. Tasarının kabulü halinde, mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrası sırasında yabancı ülke vatandaşı gerçek kişinin sunmuş olduğu yabancı okul diplomasının sahte olup olmadığı dahi ülkemizde denetlenemeyecektir. Bilindiği üzere, YÖK'ün denetimine sunulan diplomalarda sahte belgelere rastlanıldığı bir gerçektir. Tasarı, unvanı “tanıyacak ve denetleyecek” olan makamları ortadan kaldırmaktadır.

Tasarının gerçek ve tüzel kişilere tanıdığı muafiyet, ne ulusal çıkarlarla, ne mesleğin doğasıyla ne de söylenildiği şekli ile AB uygulamalarıyla örtüşmektedir. Dünya ve Avrupa Birliği uygulamaları incelendiğinde; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin icrası için, akademik yeterlilik, mesleki yeterlilik, meslek odasına üyelik, dil ve sınav koşulları gibi çeşitli mesleki kısıt ve kısıtlar getirilmiştir. Örneğin AB’de hizmetlerin, kişilerin ve malların serbest dolaşımı konusunda çeşitli direktifler var iken, İngiltere, Fransa ve İtalya meslek insanlarını ve pazarlarını korumak için yapılan anlaşmalarda karşılıklı tanımayı esas almışlardır. Ülkemizde ise, söz konusu mesleklerin icrasına yönelik denetim koşulları oldukça yetersizken var olan bu koşulların da ortadan kaldırılması düşündürücüdür. Bu nedenle, tasarıyla getirilmesi düşünülen bu düzenlemenin ulusal ve mesleki çıkarlara uygun olmadığı açıktır.

5. Ülkemiz vatandaşlarına, 6235 sayılı TMMOB Yasası, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve 2547 sayılı YÖK Yasası uygulanacakken yabancılara uygulanmaması mesleki hizmetlerin sunumunda eşitsizlik yaratacağından Anayasa’ya aykırıdır. Tasarı ile getirilen yabancı-yurttaş ayrımı hukuki bir eşitsizliği doğurmaktadır.

6. Tasarı, firmalar açısından da eşitsiz bir düzenleme öngörmektedir. Türkiye menşeli tüzel kişilikler yabancı çalıştırmak istediklerinde 3458 sayılı Kanuna tabi olacaklar ve bunlara çalışma izni prosedürü uygulanacaktır. Yabancı menşeli şirketlerde ise hem çalışma izni hem de mesleki yeterlilik prosedürü aranmayacaktır. Türkiye menşeli şirketler için haksız rekabet ve eşit olamayan bu prosedür uygulaması da Anayasa’nın eşitlik ilkesine ve Devletin çalışma barışını sağlama görevine aykırıdır.

7. Tasarı, denetimsiz hizmet sunumunun önünü açmaktadır. Denetimsiz hizmet sunumu haksız rekabetin önünü açtığı gibi hizmet kalitesini de düşürecektir. Çünkü, akademik ve mesleki yeterlilik kriterinin aranmaması, -maliyet unsuru olarak görülen mesleki hizmetin geri kalmış ülke vatandaşlarınca ifasını doğuracaktır. Sonuç, geri kalmış ülkelere getirilen meslek adamlarının emeğinin sömürülmesi yanında kendi meslek mensuplarımız aleyhine haksız rekabet kendi yasama organımızca yasal hale getirilmiş olacaktır. Böylece, yabancı sermayeden beklenen istihdam sorununu çözmeye beklentisi, kendi meslek adamlarımızın işsiz kalması ile sonuçlanacaktır. Ülkemizde çalışan yabancı ülke vatandaşı mühendislerin dağılımına bakıldığında, kilit personel hariç genelde geri kalmış ülke vatandaşlarının çalıştırıldığı görülecektir.

8. Yasa tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan, 25 Şubat 1995 tarih ve 22213 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak, 26 Mart 1995 tarihinde yürürlüğe giren Dünya Ticaret Örgütü Hizmet Ticareti Genel (GATS) Anlaşması bir “iç hukuk” düzenlemesi haline gelmiş olacaktır. Tasarı ile getirilen düzenlemeler, söz konusu Anlaşma eki Ülke Taahhüt Listelerimizde yer alan ve yabancıların hizmet sunumuna açık olan sektörlerde yer alan kısıtlarımıza aykırı bir durum yaratmaktadır. Yabancı ülke vatandaşı teknik insanların “Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın ve TMMOB’nin uygun görüşü alınmasına istinaden” ve ilgili meslek odasına “geçici üyelik”le çalıştırılmasından

ibaret olan kısıt; bu tasarı ile ortadan kaldırılmaktadır. Karşılıklılık ilkesi olmaksızın yabancı ülke vatandaşlarına açılan kapı, daha sonraki süreçte yabancı ülke vatandaşları açısından uluslararası mahkemelerde kazanılmış hak olarak değerlendirileceğinden, açılan kapı bir daha kapatılamayacaktır.

Gümrük Birliği ile malların tek taraflı olarak ülkemize girişine 1995 yılında o dönemin siyasal iktidarı izin vermiştir. Bu dönemin siyasi iradesi ise, bu kez hizmetlerin ülkemize koşulsuz girişine izin vermektedir. 4817 sayılı Kanun (8/e maddesi ile) ile 2003 yılında kişilerin serbest dolaşımı kapsamında sadece AB vatandaşlarına tanınan serbesti - ülkemize koşulsuz istisnai giriş şartı- söz konusu tasarı ile tüm yabancı ülke vatandaşları için genişletilmektedir.

Ülkemizde gerçek kişilerin yanı sıra, küçük ve orta ölçekli sermaye yapıları için de çeşitli koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi ihtiyacı varken, yabancı ülke vatandaşlarına ve yabancı sermayeye “kayırcı” muamele yapılması kabul edilebilir değildir.

Bu nedenle; tasarı sahiplerinin Meclise bu yasayı sunarken öncelikle cevaplaması gereken sorular bulunmaktadır:

- Kendi vatandaşımız mühendis, mimar ve şehir plancısı neden kendi pazarında ve uluslararası pazarda korunmamaktadır?
- Neden başka ülkelerin vatandaşımıza tanımadığı serbestileri, ülkemiz başka ülke vatandaşlarına sağlamaktadır?
- Ulusal düzenlemeler ile verilen bu serbestlik, AB mevzuat uyum çalışmaları sonucunda geri alınması gerektiğinde ne olacaktır?
- Bu süreçte meslek alanlarımıza verilen zararı; kim, nasıl telafi edecektir?

Bu sorunun yalnızca TMMOB'nin öznel bir sorunu olmadığını bilmenizi isteriz.

Saygılarımızla,

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TBMM KÜRESEL ISINMA MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU'NDA BİLDİRİLEN GÖRÜŞ 19 NİSAN 2007

İKLİM DEĞİŞİMİNİN NEDEN OLDUĞU SORUNLAR VE OLUŞTURACAĞI RİSKLER

Giriş

Nüfus artışı, kentleşme, sanayinin gelişimi, ulaşım şeklinin değişmesi, doğal kaynakların kontrolsüz kullanılması, doğal alanların yok edilmesi, yaşam alışkanlıklarımızın değişmesini zorunlu kılarken yeni arayışları da zorlamaktadır.

Yerküre kendi doğal döngüsünde sürekli değişim içerisindedir. Ancak sanayi devriminden sonra, kullanım alanlarının genişlemesi, kullanım şeklinin değişmesi ve doğaya daha fazla kontrolsüz müdahale edilmesi doğal değişimin farklılaşmasına neden olmuştur. Doğal alanların oluşum süreçleri yok sayılarak değiştirilmeye çalışılması beklenmedik olayların yaşanmasını da gündeme getirmiştir. Bu durum kendisini en belirgin şekliyle doğal olayların afete dönüşerek yaşanan can ve mal kayıplarının artmasıyla göstermektedir.

Dünyada sanayi devriminden bu yana yürütülmekte olan ve doğal kaynakları birer üretim faktöründen ibaret gören kapitalist üretim süreçleri, iki yüzyıldan fazla süredir başta toprak ve su kaynakları olmak üzere, tüm doğal yaşam formlarını kuralsız ve sınırsız kullanma arzusunu sürdürmektedir.

Bütün bu yaşananlar sonucunda, Yerkürenin olağan değişiminin daha hızlı gerçekleştiğini, bu değişimin asıl nedeninin atmosfere salınan sera gazları olduğunu fark ettiğimizde ise biraz geç kalmış durumdaydık.

Oysa 1827'de yılında Fransız bilim insanı J.B. Fourier, sera etkisini dile getirmişti. 1896'da İsveçli Kimyager, fosil yakıtların CO2 saldıgını gündeme taşımış, 1958'de Amerikalı C.D. Keeling, CO2 emisyonunun atmosferdeki etkisini ortaya koymuş ve 1970'de Avrupalı ve Amerikalı bilim insanları, sera etkisine yol açan diğer gazları tespit etmişlerdi.

Fakat kar hırsıyla gelişen sistem bütün bunları göz ardı ederek üretim ve tüketim ilişkilerini yönlendirmeye devam etmiştir. Günümüzde ise atmosferde biriktirdiğimiz bunca sera gazından sonra iklim değişimini durdurmamızın mümkün olmadığı bir gerçektir.

İklim değişiminin yerkürenin her bölgesinde etkisi aynı şekilde olmayacaktır. Bazı bölgelerde olumlu olurken bazı bölgelerde ise olumsuz olarak etkisini gösterecektir.

Bu sunumda sektörlere ilişkin teknik ayrıntıya fazlaca girilmeden, iklim değişiminin Ülkemizde oluşturacağı kısa ve uzun vadeli etkileri gündeme getirilecektir.

İklim değişiminin durdurulmasının mümkün olmadığı gerçeğinden hareketle sonuçlarının en az zararla ne şekilde geçirilebileceğine ilişkin önlemlerin geliştirilmesi üzerinde durulacaktır. Bu nedenle teknik detaylar üzerinde ayrıntılarıyla durulmamıştır. Teknik detaylar ilgili kurum yada kuruluşların kendi çalışmalarında doğrudan ortaya konmaktadır.

Enerji, sanayi, ulaştırma, tarım, ormancılık, şehirleşme, doğal kaynaklar gibi bütün alanlara ilişkin verilerin dikkate alınarak önlemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bütün bu sektörlerin özelinde ve genelinde iklim değişiminin şiddetinin azaltılması içinde üretim ve tüketim ilişkilerinin sorgulanması gerekmektedir.

İklim değişiminde alınacak önlemlerin yalnız tek ülke bazında bir Şey yapması mümkün değildir. Ancak bu önlemlerin ülkelerin kendi öznel durumlarını da korumak zorunluluğu vardır.

İklim değişimine neden olan sera gazlarının atmosferde birikmesini sağlayan gelişmiş ülkelerdir. Bunda gelişememiş ülkelere pay çıkararak sorumluluk yüklemek doğru değildir. İklim değişiminin gelişememiş ülkelerin fakir ve yoksul insanlarına daha ağır bedeller deteceği bilinerek, sera gazlarının azaltılması yönünde ortaya atılmaya çalışılan önlemlerde yoksul insanlara bedel detilmemelidir.

Daha fazla kar temelinde Şekillenen daha fazla üretim baskısı, bir taraftan küresel çağda emeği de bir üretim faktörü düzeyine indirgerken, diğer taraftan bir tüketim toplumu yaratmaktadır. Bu fotoğrafta kuzey – güney gerilimi; Uzak Asya’da insan emeğine günde bir dolardan daha az değer biçilmesi, Avrupa ve Amerika’da her evin önünde  – dört binek arabasının park edilmesi, gereksinimin üzerinde üretilen tarımsal üretim stok sorunu oluşturması, Afrika’da ise insanların açlıktan ölmesi Şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu manzaranın benzerini ülkemiz içinde de görebilmekteyiz.

İklim değişiminin en fazla su kaynakları üzerindeki etkisini göstereceği gerçeği gündemde tutulurken iklim değişiminin bile yüzyıllarda oluşturamayacağı etkiyi su kaynakları üzerinde su havzalarını yok ederek oluşturulmaktadır. Yaşanan birçok olumsuzlukları iklim değişimine bağlarken, mevcut su kaynaklarımızı kirletmemizi, tarım ve orman alanlarımızı yok etmemizi de gündemimizde tutmalıyız. Yani iklim değişimine bağlı olmayan fakat kendi elimizle yok ettiğimiz değerleri de gündeme almalıyız.

Küresel Isınma

Küresel ısınma basitçe, atmosfer sıcaklığının gitgide artması Şeklinde ifade edilebilir. Atmosfer sıcaklığının artması ise atmosfer enerji dengesindeki bozulmadan kaynaklanmaktadır.

Dünya’ya Güneş’ten ulaşan ve Dünya’dan uzaya kaçan enerji arasında uzun vadede bir denge mevcuttur. Ancak 18. yüzyılda başlayan yoğun sanayileşme nedeniyle atmosfere salınan gazlar, sera etkisi göstererek Dünya’dan uzaya kaçan enerjinin atmosferde tutulmasına neden olmuştur/olmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak da atmosfer enerji dengesi bozulmuş ve atmosfer sıcaklığı hızlı bir yükselme trendine girmiştir.

Atmosfer ortalama sıcaklığı hiçbir zaman sabit olmamıştır. Dünya zaman zaman sıcak, zaman zaman da buzul ağları gibi soğuk dönemler geçirmiştir. Ancak, değişim binlerce yılda ve çok yavaş gerçekleştiği için canlılar buna uyum sağlamakta zorlanmamıştır. Şu anki durum ise doğal sürecin tamamen dışındadır. Örneğin yaklaşık yirmi bin yıl önce sona eren son buzul çağından bu yana ortalama sıcaklık 5 derece artarken son yüz yılda yaklaşık 1 derece birden artmıştır. Birleşmiş Milletler 2007 yılı iklim raporuna göre; küresel ısınma, (zellikle) son 50 yılda % 90 oranında insan eliyle yaratılmıştır ve asırlarca sürecektir.

Dünya, OECD ve Türkiye'nin Enerji Göstergelerinin Karşılaştırılması (1999)

	Toplam birincil Enerji arzı (Mtoe)	Toplam birincil Enerji arzı/GSYİH (Toe/000 USD)	Kişi başına toplam birincil enerji arzı (Toe/kişi)	Elektrik tüketimi (TW-sa)	Kişi başına elektrik tüketimi (kW-sa/kişi)
Dünya	9,774.48	0.30	1.65	13,502.41	2,280
OECD	5,229.45	0.20	4.68	8,753.51	7,841
Türkiye	70.33	0.37	1.07	96.94	1,473

Dünyaya Etkileri Ne Olacaktır?

Küresel ısınma, iklimleri değişime zorlayacaktır. Hatta iklimsel değişimler yavaş yavaş kendini belli etmeye başlamıştır. Artan nüfus, su kaynaklarının hızla kirlenmesi, özellikle Türkiye'nin de içinde bulunduğu orta kuşak enlemlerde yağış rejimlerindeki değişimler ve azalma, ciddi su sıkıntılarını gündeme getirecektir. Aşırı sıcak hava dalgaları sıklıkla yaşanacak, sel, fırtına, kuraklık gibi meteoroloji karakterli doğal afetlerin şiddeti ve sıklığı artacaktır. Kutup buzulları erimeye devam edecek ve bu erimeye bağlı olarak deniz seviyesi yükselecektir. Dolayısıyla Hollanda, Bangladeş gibi ülkeler ve birçok ada ülkesi bundan doğrudan etkilenenecektir. Ayrıca sıtma gibi tropikal hastalıklarda artış görülecek, böcek popülasyonlarında patlama olacaktır. Hassas canlı türleri yok olacak, hayvan ve bitki göçleri yaşanacaktır. Tüm bu olumsuz gelişmelere bağlı olarak özellikle su kaynaklarının yok olması sonucu insan göçlerinin de görülmesi büyük olasılıktır.

Küresel Isınma Engellenebilir mi?

BM eski Genel Sekreteri Kofi ANNAN Kenya'da 12. Taraflar Toplantısı'nda yapmış olduğu konuşmada, artık iklim değişimini tartışmanın anlamsız olduğunu, esas tartışılması gerekenin, insanlığın bu değişime ne kadar hızlı ayak uydurabileceği noktasında olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu son derece gerçekçi bir yaklaşımdır. Çünkü ekonomik kaygıların hep ön planda olduğu bir dünyada sorunun çözümüne yönelik önlemler de ekonomik kaygılara göre şekillenecektir. 2006'nın son aylarında açıklanan Stern Raporu ile iklim değişimine atıfta bulunarak zengin ülkeleri ve büyük şirketleri "Aklınızı başınıza toplayın, hemen harekete geçmezseniz, birkaç yıl sonra karşınıza çıkacak faturayı ödemeye kesinlikle gücünüz yetmez" diyen Sir Nicolas Stern de aynı endişeyi dile getirmektedir.

Şu anki CO2 konsantrasyonu son 400 bin yılın en yüksek seviyesindedir. İnsan kaynaklı tüm sera gazı emisyonları sıfırlansa bile, bunun etkileri (CO2'nin atmosferde kalma süresi nedeniyle) en erken 50 ila 200 yıl sonra görülebilecektir. Öte yandan yıllık CO2 emisyonunun yaklaşık % 25'inden tek başına sorumlu olan Amerika Birleşik Devletleri'nin tutumu, Avustralya Çin ve Hindistan gibi ülkelerin durumları CO2 emisyonunun azaltılmasındaki en büyük etkenlerdir.

Atmosfere salınan sera gazları miktarı açısından bir yaklaşım olarak, tüketilen enerji miktarlarına bakıldığında, Ülkemizde tüketilen enerji miktarı OECD ve Dünya ortalamasının altında olduğu görülür (Tablo 1).

2006 yılı verilerine göre 1990-2004 yılları arasında ABD'nin salımlarının %15 artışla 6 milyar'dan 7 milyar ton eş-CO₂/yıl'a çıkarken, 15 üyeli AB salımlarını 4.2 milyar ton göreceli olarak sabit tutmuştur.

Ülkelere göre atmosfere salınan karbon emisyonları kişi başına yılda; ABD 5.37, Avusturya 4.63, Rusya 2.91, Almanya 2.87, İngiltere 2.59, Japonya 2.54, Çin 0.76, Brezilya 0.46, Hindistan 0.29 dur.

Tüketim ve projeksiyon değerleri için yakıt tüketiminden kaynaklanan sera gazı salımlarının sektörel dağılımı karşılaştırıldığında, bazı sektörlerin payı artarken, bazılarının payında belirgin bir azalış görülmektedir. 2000 yılında CO₂ salımlarının % 34'ü çevrim, % 32'si sanayi, % 17'si ulaştırma ve % 16'sı diğer (konut, tarım ve ormancılık) sektörlerden kaynaklanırken, 2020'de % 41'inin çevrim, % 33'ünün sanayi, % 13'ünün ulaştırma ve % 13'ünün diğer sektörlerden kaynaklanacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 2.
Temel CO₂ Göstergelerine Göre Türkiye'nin Dünya Ülkeleri Sıralamasında Yeri.

	1995	1996	1997	1998	1999
Toplam CO ₂ salımı	25	25	23	24	23
CO ₂ /Nüfus	80	79	75	76	75
CO ₂ /GSYİH	63	71	70	71	60
CO ₂ /GSYİH (satın alma gücü paritesi)	81	84	81	81	55

Kaynak: IEA, 2001

İklim Değişikliğinin Sosyo- Ekonomik Maliyetleri

Karbondioksit konsantrasyonunun iki katına çıkması durumunda oluşacak maddi zarar dünya açısından dünya GSMH'nin % 1,4-1,9'u arasında olacağı tahmin edilmektedir. Kalkınmış ülkelerde zarar %1-1,5 olurken kalkınmamış ülkelerin zararı % 2-9'u arasında olacağı tahmin edilmektedir.

GSMH'ları tarıma dayalı olan ülkeler iklim değişikliğinden sanayileşmiş ülkelere göre çok daha fazla etkileneceklerdir. İklim değişiminden, küresel ısınmanın sorumlularının daha az etkileneceği açıktır.

Küçük ada devletleri sera gazı üretimleri çok düşük olmasına rağmen iklim değişikliğinden en fazla etkilenen olan ülkeler olduğu için bu konudaki önlemlerin bir an önce yaşama geçirilmesini istemektedirler.

Diğer sera gazları floraklorokarbonlar (FCK) metan ve azot oksitleri kıyaslandığında, karbondioksitin sera etkisi yaratma ve iklim değişimi üzerindeki payı %50 dir.

Karbondioksit fosil yakıtların kullanımı sonucu ortaya çıkmaktadır. Sanayi devriminden beri atmosferde birikmiş olan 170 milyar ton karbondioksite her yıl yaklaşık 6 milyar ton karbondioksit eklenmektedir. Orman ve okyanuslar yılda 1-2 milyar tonunu emebilmektedir. Doğal ortamın korunabilmesi için mevcut karbondioksit miktarını %80 oranında azaltmak gerekmektedir.

İklim Değişimi ve Türkiye

Türkiye için iklim değişiminin varlığına işaret eden belirtiler henüz netleşmemiştir. Kuraklık, taşkınlar, aşırı soğuk ya da sıcaklar gibi yaşanan olumsuz meteorolojik olayların geçmişte de örneklerine rastlanmaktadır. Ancak ortalama sıcaklıkların artma, akarsu ortalama debilerinde de bir azalma eğilimi olduğu söylenebilir. Fakat bu konuda bir bulguyu ortaya koyacak ölçümler yeterli değildir. Ülkemiz için İklim değişiminin varlığına ilişkin söylenenler çoğunlukla kişisel makale, tez ya da dış kaynaklı araştırmaların sonuçlarına dayandırılmaktadır. Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesinde kurulan İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK) Bu konuda yapılan araştırmaları derleyerek rapor olarak sunmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde yürütülen modelleme ve tahmin çalışmaları mevcuttur. Ancak bu çalışmaların desteklenmesi gerekir.

Ülkemiz için özellikle 1987 yılından sonra kışları kar örtüsünün yerde kalış süresi oldukça kısalmıştır. Bu da yeraltı su kaynaklarının azalmasına, tarım için çok önemli olan taban suyunun düşmesine dolayısıyla yüzeydeki toprak neminin daha da azalmasına yol açmaktadır. IPCC(Intergovernmental Panel on Climate Change) tarafından küresel iklim modelleri ile yapılan projeksiyonlara göre, CO2 konsantrasyonuna bağlı olarak farklı senaryolar ışığında, uzun vadede ülkemiz için şu genellemeler yapılabilir.

- Ortalama sıcaklıklarda kışları 2 derecelik artış yazları ise 2-3 derecelik artışlar olacak,
- Yağış rejimleri değişecek kışları bir miktar artış beklenirken yazları daha da kuraklaşacak. Toplam yağış Doğu Karadeniz hariç tüm bölgelerde azalacak,
- Yazları toprak neminde %15-25'lere varan miktarlarda azalma olacak çoraklık oluşacak,
- Yağışların mevsimsel dağılımı ve şiddeti değişecek, kuraklık artacak
- Kuş cenneti gibi milli parklar yok olacak, özellikle İç Anadolu çölleşmeye doğru hızla ilerleyecek, Kar örtüsünün yerde kalış süresi azalmaya devam edecektir.

Türkiye’de yaşanan ve yaşanacak kuraklık ve olası etkileri

Tarım

Kısa vadede 2007 yılı için, Ülkemizde tarım sektörüne baktığımızda, “2006-2007 Tarım Yılı Kümülatif Yağış Raporu”na göre; 1 Ekim 2006 - 28 Şubat 2007 tarihleri arasında (5 aylık) kümülatif yağışlar genel olarak normalinden ve geçen yılın yağışından az olmuştur. Kümülatif yağış ortalaması 311,6 mm., normal 381,3 mm., geçen yılın ortalaması ise 387,3 mm.dir. Kümülatif yağışlarda normale göre % 18,3 geçen yıla göre de % 19,6 azalma yaşanmıştır.

Aralık ayındaki yağış eksikliği, yurdun bir bölümünde Şubat ayında da meydana gelince, sadece Bolu, Ünye, Ordu, Hopa ve Artvin’de hafif nemlilik, diğer tüm bölgelerde kuraklık oluşmuştur. Ege Bölgesi’nin batısı, Marmara’nın orta ve güneyi, Akdeniz Bölgesi’nin orta kesimleri ile Çankırı, Çorum, Kırıkkale, Yozgat, Bartın, Amasra, Kulu, Aksaray, Niğde, Erzincan, Elazığ ve Siirt’te çok şiddetli kuraklık olgusu gözlenmiştir. İç Anadolu’nun büyük bölümü ile Ege, Marmara, Akdeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da yer yer şiddetli kurak geçen alanlar vardır.

Sözü edilen meteorolojik gelişmeler, 2007 yılında özellikle serin iklim tahılları (buğday, arpa, çavdar ve yulaf) ile karnıbahar – soğan ve patates gibi kışlık ürünlerde verim ve üretim kayıplarının ortaya çıkacağına işaret etmektedir. Bunun yanında, erik, kiraz, kayısı, şeftali gibi sert çekirdekli meyveler ve narenciye, zeytin ve üzüm ağaç ve asmalarında da don zararının olasılığı giderek artmaktadır.

Bu ürünlerin Türkiye'nin hemen tüm bölgelerinde üretimi yapılan ürünler olması, nem eksikliği ve mevsim normallerinin üstünde kaydedilen sıcaklık değerlerinin üretici ve tüketici fiyatlarında ortaya çıkaracağı değişimlerin, çok sayıda yurttaşımızı ve genel ekonomiyi yakından ilgilendirdiğine işaret etmektedir.

Tahıl ürünleri kuraklıktan nasıl etkilendi, önümüzdeki dönem etkileri nasıl öngörülebilir?

Tablo 3.

Üretim Tapılan Tahıl Alanları ve Miktarları

Ürün	Ekiliş (bin hektar)	Üretim bin ton)	Verim (kg/hektar)
Buğday	9 400	21 000	2021
Arpa	3 450	9 000	2347
Çavdar	147	240	1633
Yulaf	154	270	1753

Buğday, arpa, çavdar ve yulaftan oluşan serin iklim tahılları, ülkemizde 18.7 milyon hektarlık işlenen alanın 13 milyon hektardan fazla bölümünü kaplamaktadır. Başka bir deyişle, ekili alanların yaklaşık ¾'ünde tahıl ürünleri üretilmektedir.

Bunlar içinde özellikle 20 milyon tonun üzerindeki üretim rakamları ile buğday ve 10 milyon tona yaklaşan üretim rakamları ile de arpa, insan gıdası ve hayvan yemi olarak büyük önem taşımaktadır.

Sözü edilen ürünlerin en düşük çimlenme ve fotosentez sıcaklıkları 1 – 4 'C dir. Bunun yanında, yıllık yağış ortalaması 450 mm. düzeyinde olan alanlarda, ek bir sulama yapılmaksızın yetiştirilebilir.

Bununla birlikte, yıllık yağışın aylar itibariyle dağılımının da düzenli olması istenir. Yağış rejiminde ortaya çıkan normal dışı gelişmeler, verim ve üretim üzerinde sınırlayıcı etkiler yapar.

Tahıllar tohumlar toprağa ekildikten sonra; çimlenme – kardeşlenme ve sapa kalkma dönemlerinde vernalizasyon (düşük sıcaklık) gereksinimini de karşılayacak şekilde, düşük sıcaklıklı, kapalı ve nemli günler isterler. Sonraki dönemler olan sapa kalkma ve başaklanma döneminde ise, bol güneşli günler verim ve kaliteyi olumlu etkiler.

Türkiye'de, Kasım ve Aralık aylarında, kışlık buğday ekimi yapılmaktadır. Yazlık buğday ekimi ise, erken ilkbahar döneminde söz konusu olmaktadır.

Trakya – Çukurova - İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, Türkiye'nin önemli tahıl üretim merkezleridir. Bunlardan, Trakya hariç tüm bölgelerde, önemli oranda yağış azlığı söz konusudur. Özellikle Adana, Hatay, Konya, Ankara ve Şanlıurfa illerinde Kasım ve Aralık aylarında yaşanan ve Ocak Ayı'nın ilk 26 günlük döneminde de devam eden kuraklık, kışlık buğday ekiminde çimlenme kapasitesini önemli ölçüde etkilemiştir.

Yağış azlığından en çok etkilenen ve Türkiye'nin tahıl üretimi açısından önemli olan illerinin normal yıllardaki buğday üretim değerleri ile öngörülen üretim kayıplarının hesaplanması, aşağıdaki tabloda verilmektedir;

Tablo 4
Tahıl Üretimi Açısından Öngörülen Durum

İller	Üretim (milyon ton)	Üretim kaybı öngörüsü (%)	Üretim kaybı öngörüsü (bin ton)
Konya	1.8	10	180
Adana	1.2	30	360
Şanlıurfa	1.2	20	240
Ankara	0.9	10	90
Hatay	0.5	30	150
Toplam	5.6		1 020

Görüleceği üzere, Türkiye'nin toplam buğday üretiminin ¼'ünden fazlasını üreten beş ildeki üretim kaybının, 1 milyon ton düzeyine ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Nitekim Türkiye İstatistik Kurumu, buğday üretiminde 2005 yılı - 21.5 milyon ton olarak açıkladığı üretim tahminini, 2006 yılı birinci ve ikinci tahmininde sırasıyla 20.5 ve 20 milyon ton olarak revize etmiştir. 2006 yılı toplam buğday üretimi 20 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

İyimser bir tahminle, kışlık buğday ekiminde yaşanan kuraklık sorunu nedeniyle üretim düşüşünün 1 milyon tonla sınırlı olacağı varsayıldığında, bunun genel ekonomiye olumsuz etkisinin 400 milyon YTL düzeyinde gerçekleşeceği beklenebilir.

Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde olası bahar yağışlarının, verim ve üretim üzerinde belirleyici etki yapacağını not etmek gerekmektedir.

2007 yılı buğday üretimi Türkiye'ye yeter mi?

73 milyon nüfusa sahip Türkiye'nin yıllık buğday gereksinimi, kişi başına 225 kg. tüketim ve dekara 20 kg. tohumluk hesabı üzerinden, sırasıyla 16.42 milyon ton ve 1.86 milyon tonun toplamı olan 18.28 milyon tondur. Kişi başına tüketim 200 kg. üzerinden hesaplanırsa, toplam yıllık buğday gereksinimi 16.46 milyon ton olmaktadır.

Bu durum da göstermektedir ki, yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, Türkiye'nin 2007 yılı hasadında (Mayıs sonundan Temmuz başına kadar uzanan evre) kendisine yetecek buğday üretebilecek kapasitesi bulunmaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi açıklamalarına göre, halen stoklarda 550 bin ton ekmeçlik buğday, 50 bin ton makarnalık buğday, 220 bin ton arpa bulunmaktadır. Özel sektörün 2006 yılında geniş oranda piyasaya girerek alım yaptığı düşünüldüğünde, özel sektörün elinde de yeterli stokun bulunduğu kolaylıkla öngörülebilir.

Bununla birlikte, kurak dönemin etkilerini sürdürmesi halinde, üretim açığının doğuracağı dışalım kaçınılmaz olacaktır.

Tahıllardaki üretim düşüşü Türkiye'yi nasıl etkiler, bu dönemde kimler nasıl taleplerde bulunabilirler?

Verim ve üretimdeki geriye gidişler, şüphesiz en çok yoksul tahıl üreticisini olumsuz etkileyecektir. Bunun yanında, dönemin özelliklerini “fırsat” sayacak bazı sektörel süreçler konusunda dikkatli olmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu bağlamda, bahar dönemi özellikleri görülmeden, tahıl ürünlerinde “üretim yetersizliği” öne sürülerek gümrük vergisi oranlarının düşürülmesini isteyenlerin, aslında iç – dış piyasa fiyat marjından yararlanmak isteyenler olduğu bilinmeli ve şu ortamda bir gümrük indirimine gidilmemelidir.

Bunun yanında, 1 kg. ekme maliyeti içinde buğday fiyatlarının % 30'dan daha az paya sahip olduğu gerçeğinden hareketle, ekme fiyatlarına yönelik zam talepleri de, gerçekçi değildir.

Enerji ve Sulama

Hidroelektrik Enerji, Sulama, İçme ve Kullanma Suyu Açısından Barajların Su Potansiyellerinin Değerlendirilmesi;

Tablo 5

Türkiye'nin Yeraltı ve Yerüstü Su kaynakları Potansiyeli

Yüzeysel su potansiyeli, km ³		Yeraltı su potansiyeli, km ³	
Yıllık Akış	198.00	Çekilebilir yıllık su potansiyeli	12.3
Kullanılabilir yüzeysel su potansiyeli	123.50	Geliştirilen potansiyel	9.0
Fiili tüketim	31.49	Fiili yıllık tüketim	6.0

Türkiye 25 (Dicle Havzası Fırat Havzasıyla tek havza olarak anılmaktadır) ana su havzasına ayrılmış durumdadır. Havzaların su potansiyelleri birbirinden farklılıklar göstermektedir. Su potansiyeli bakımından daha zengin olan havzalarımız nüfus yoğunluğunun daha az olduğu bölgelerde bulunmaktadır. Başka bir deyişle nüfusun yoğun olduğu bölgeler su kaynaklarımız daha kısıtlıdır. Bu durum suyun potansiyel olarak az olduğu bölgelerde su havzalarının daha fazla kullanılmasına ve dolayısıyla kullanılabilir su miktarının azalmasına neden olmaktadır.

Yüzeysel ortalama potansiyel sular 198 milyar m³ olurken 61 milyar m³'e kadar düşmekte olup, kullanılabilir ortalaması ise 123,5 milyar m³ olarak değerlendirilmektedir. Yüzeysel su kaynaklarının kullanımda değerlendirilmesinde bu miktar değişikliğinin de göz önüne alınması gerekmektedir. Ortalama değerlere göre yapılan planlamalarda, su miktarının 65 milyar m³ değerinin daha da altında gerçekleşebileceği bilinmelidir.

Kullanılabilir yeraltı su potansiyelinde yıllar itibarıyla yüzeysel sulardaki gibi bir değişiklik olmayacağından, yüzeysel suların ortalamasının çok altında olabileceği yani 61 milyar m³ de altında olabileceği dikkate alınarak planlamalar yapılmalıdır.

Bütün barajlarda su miktarları beklenen değerlerin altındadır. Ancak bu durum beklenmedik durum değildir. Her baraj ya da sulama göleti için ayrı bir çalışmayı burada sunabilmek mümkün değildir. Ancak ilgili kurumlar, bu konudaki çalışmalarını ayrıntılı olarak yaparak, bu konuda uygulanacak politikaları önceden kamuoyuna açıklamalıdır.

Yüzey sularının yetersiz gelmesi durumunda yeraltı sularına yüklenilmesi yeraltı su kaynaklarının zarar görmesine neden olmaktadır.

Genel Değerlendirme

Mevcut ekonomik yaklaşımlar ve CO₂'nin atmosferdeki kalış süresi nedeniyle sera gazı emisyonları azaltılsa bile iklim değişimi sadece bir miktar yavaşlatacaktır, ancak önlemek mümkün olmayacaktır.

Kyoto bir çözüm gibi sunulmaktadır. Tek başına Kyoto'nun yeterli olması mümkün değildir. Ayrıca ekonomik kaygılara bağlı olarak barındırdığı Esneklik Mekanizması emisyon ticaretini mümkün kılmaktadır.

Tahminlere bakıldığında Türkiye'nin yarı kurak iklimden kurak iklime geçiş yapacağı rahatlıkla söylenebilir. Kurak iklimle birlikte, ayrıca artan nüfus, temiz su kaynaklarının hızla kirlenmesi, bilinçsiz ve plansız kullanım yakın gelecekte su stresini daha çok arttıracaktır.

Tarım sektörü bu değişimden doğrudan etkilenecektir.

İklim değişimi konusunda ülkemizde şu anda tam bir bilgi kirliliği yaşanmaktadır.

İklim değişiminin etkilerinin araştırılması ve gerekli verinin temini için en önemli adres Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'dür. Ancak bu kurumdaki keyfi ve siyasi uygulamalar bu kurumun üretkenliğine gölge düşürmektedir. Araştırmalara esas teşkil edecek verinin toplanmasında, meteoroloji gözlem ağı yeterli değildir.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü ve Elektrik İşleri Etüt (EİE) İdaresi Genel Müdürlüğü'ne Su kaynaklarının araştırılması konusunda ayrılan kaynaklar yeterli değildir. Bu kurumlarda da partizanca uygulamalar üretkenliği etkilemektedir.

Dünya genelinde görülen küresel ısınma süreci, kuşkusuz Türkiye'yi de tehdit etmektedir. Türkiye bu gerçekle yüzleşmek, uygun önlemleri zamanında almak zorundadır.

Öncelikle, doğayı tüketen kapitalist sanayileşme ve tarım politikalarının sorgulanması ve sürdürülebilir – doğayla / tüketicile dost bir üretim zemininin egemen kılınması gerekmektedir.

Yatırım eksikliği yanında, mevcut yatırımların gerçekleştirilmesinde de ciddi sorunlar bulunmaktadır. GAP Bölgesi'nde 35 bin hektar alan, yanlış sulama teknikleri nedeniyle tuzlulaşma ve çoraklaşma sürecini yaşamaktadır. Derin su kuyularından yapılan yer altı suyu çekimleri, Konya Ovası'nı hızla çoraklaştırmaktadır.

Sonuç

- Her türlü arazi kullanımında bilimsel ve teknik gerçekler toplumsal çıkarlar gözetilerek dikkate alınmalıdır.
- Mevcut su kaynaklarımızı birçok alanda iklim değişikliğine gerek kalmadan yok etmiş durumdayız.
- Suyun etkin kullanımı için gerekli olan önlemleri almalı ve gerekli teknikleri uygulamalıyız.
- Su havzalarına zarar verecek olan bütün uygulamalardan vazgeçilmeli ve bu uygulamaları

teşvik eden kanunlar değiştirilmelidir.

- Su havzalarının ve arazi kullanımına ilişkin görevlendirilmiş olan kurumların yetki ve sorumlulukları konusunda her türlü siyasi baskı kaldırılmalıdır.

- Yüzeysel suları ve yeraltı suları bir bütün olarak ele alınarak suyla ilgili kurumların uygulamada karşılaştıkları sorunların kaldırılması için gerekli adımlar atılmalıdır.

- İklim Değişimi Sürecinin engellenmesi çok mümkün görünmemektedir. Bu nedenle öncelikle İklim değişiminin ülkemiz üzerindeki etkileri tüm boyutları ile araştırılmalı, bölgelere göre oluşacak yeni iklim şartları için modelleme çalışmaları yapılmalıdır. Elde edilecek sonuçlara göre, iklim değişimine uyum için gerekli planlamalar yapılarak uygulamalar gecikmeden hayata geçirilmelidir.

- İklim değişimine bağlı olarak meteoroloji karakterli doğal afetlerin sıklığı ve şiddeti artacaktır. Bu nedenle meteoroloji karakterli doğal afetler, afet kapsamına alınmalı, risk algılaması yapılmalı, uygulanabilir afet yönetim planları hazırlanmalıdır.

- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün gözlem ağı, iklim değişiminin etkilerini ortaya koyacak şekilde gerekli verilerin toplanması için geliştirilmeli, teknik donanım ve personel desteği sağlanmalıdır.

- Yeni şartlara bağlı olarak gelecekte yaşanacak olan su sıkıntılarını an aza indirmek için havza yönetimi anlayışı getirilmelidir. Böylece içme, sulama, enerji ve endüstriyel su kullanımını optimum yaklaşımlarla belirlenerek su israfı önenebilir.

- Kaçak kuyuların önüne geçilebilir. Her türlü yapılaşma ve arazi kullanımı, su ihtiyacı göz önünde bulundurularak planlanabilir.

- Yine su kıtlığına bağlı olarak Türkiye'nin sınır aşan suları ile ilgili politikaları yeniden ve acilen gözden geçirilmelidir. Orta Doğu'daki savaş ve mevcut şartlar göz önünde bulundurulduğunda, yakın gelecekte büyük çaplı insan göçlerinin görülmesi kuvvetli olasılıktır. Türkiye bu olasılığı göz ardı etmemelidir.

- Tüketim toplumu yaratmada teknolojinin bütün argümanları kullanılmaktadır. Tüketim teşviki atmosfere salınan sera gazlarının artmasına neden olmaktadır. Nereye kadar, nasıl bir tüketim sorgulanması yapılmalıdır.

- Açık kanallarda taşınan su ile yapılan "vahşi sulama" yöntemlerinden derhal vazgeçilmeli, damla sulama başta olmak üzere, suyu tasarruflu kullanan, toprakta tuzlulaşma – alkalileşme – çoraklaşma sorunu yaratmayan çağdaş teknikler uygulanmalıdır.

- Su mülkiyeti ve işletmeciliğinde, üreticiye, suyu kullanan ve yöneten bir nitelik kazandırılmalı, "su hizmetlerinin özelleştirilmesi" uygulamalarından vazgeçilmeli, kamu yararı su politikalarının odağına oturtulmalıdır.

- Atıksu ve kuraklık yönetimi yanında, yeni dönemin koşullarına uygun tarımsal araştırma – yayım ve danışmanlık hizmetleri kurgulanmalı ve etkinlikle uygulanmalıdır.

- Büyük şirketler tüketimi sağlayabilmek için bankalar aracılığı ile krediler sağlayarak ve reklam çalışmaları yaparak sistemlerini ayakta tutmaktadırlar. Üretim ve tüketim belli merkezler tarafından şekillendirilmektedir. Üretim tüketim ilişkisi sorgulanmalıdır.

- Atmosfer politik sınır tanımayan tüm dünya için ortak bir kamu malı olarak

değerlendirilmek zorundadır. Atmosferin sorunları herkese ortak olarak görünmesine rağmen olumsuzluklardan yoksulların daha fazla etkileneceği kaçınılmazdır.

- Atmosfere salınan sera gazlarının miktarının azaltılması iklim değişikliğini durdurabilecek bir durumda değildir.

- İklim değişimi hızını yavaşlatmak için alınacak önlemler yoksul halkın taleplerini de dikkate alacak şekilde olmalıdır.

- Karbon vergisi, iklim değişimini durdurmaya yönelik bir önlem değildir. Ancak yeni vergilendirmenin ve maliyetinin bir şekilde yoksullara ödettilereceği bilindik gelişmelerdir.

- İklim değişimi sonucunda dünyanın her bölgesi aynı miktarda etkilenmeyecektir. Ancak birçok göçlere ve yıkımlara neden olacağı açıktır.

- İklim değişiminin yavaşlatılması için üretim- tüketim ilişkileri bütün alanlarda tekrardan gözden geçirilmeli ve dengeli gelişmeyi sağlayacak şekilde planlanmalıdır.

- İklim değişimi temiz suya ulaşımı engelleyeceğinden, ticari anlamda karı yüksek yeni bir sektör olan su ticareti sektörünü büyütecektir.

- Geleneksel tarım üretimi değişeceğinden halkın gıdaya ulaşabilmesi daha pahalı ve zor olacağından su-gıda güvenliği konusunda önlemler geliştirilmelidir.

- İklim değişikliğinden her zamanki gibi en fazla etkilenecek olan yoksul halk olacağından, yoksullukla mücadele edilmesi iklim değişiminin zararlarını azaltacaktır.

- Özellikle araçlardan kaynaklanan kirliliğin azaltılması için toplu taşıma araçlarının kullanımını kolaylaştıracak ve teşvik edecek yöntemler geliştirilmek zorundadır. Uluslararası şirketlerin kendi bankaları aracılığıyla ürettiklerinin tüketimini teşvik için geliştirdikleri yöntemler önleyecek sistemler kurulmalıdır.

- Savaşlar iklimin değişimi sonucunda oluşacak etkilerin çok daha fazlasını acımasızca şimdiden yaşatmaktadır.

- İklim değişimi konusunda bilgi kirliliğinin önüne geçilmelidir.

- Karbon vergisini ödeyenin atmosfere bırakacağı karbonu iklim değişikliğine neden olmayacak mıdır, sorusunun yanıtını bulmak gerekir.

Doğal yaşamı bozmanın bedeli maddi değerlerle ölçülemez. Kirliletmeye izin vermemek gerekir.

MARMARİS BELEDİYESİ'NE GÖNDERİLEN YAZI

06 MAYIS 2007

MARMARİS BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: 20.03.2007 tarih ve 17/1770 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Orman Mühendisleri Odası Denizli Şubesi tarafından Belediyenize gönderilen yazıda, 5531 sayılı yasa'nın geçici 1. maddesine atıf yapılarak peyzaj planlama işinin 31.12.1989 yılından önce mezun olan Orman Mühendislerince de ifa edileceği, bu nedenle Orman Mühendisleri Odası ile de protokol yapılması gerektiği ifade edilmektedir.

5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun'un geçici birinci maddesi 31.12.1989 tarihinden önce Orman Fakülteleri bünyesinde Peyzaj Bölümü mezunlarının peyzaj planlama ve uygulaması yapabileceklerini hükme bağlamıştır. Bu hüküm, Peyzaj Mimarları Odası'nın kurulmasından önce Orman Fakülteleri bünyesinde Peyzaj Bölümü mezunlarının kazanılmış haklarını korumaya yönelik olup, bu hüküm Orman Mühendisleri Odası'na peyzaj planlama ve uygulama konusunda düzenleme ve protokol yapma yetkisi vermez. TMMOB bünyesinde müstakil olarak Peyzaj Mimarlar Odası var olduğuna göre peyzaj mimarlığı hizmeti ifa edecek meslek mensuplarının mesleki kurallarını düzenleme, sicillerini tutma ve peyzaj mimarlarının haklarını koruma ve resmi makamlar önünde temsil hakkı Peyzaj Mimarları Odası'na aittir. Bu konuda 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 19 uncu maddesi Odaların yapacağı işlerin kapsamını çizmiş olup, Orman Mühendisleri Odası'nın peyzaj planlama ve uygulaması konusunda yetkisi bulunmamaktadır.

2 Aralık 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren TMMOB Ana Yönetmeliği'nin 52 inci maddesi ile geçici 2'nci maddesi bu konu ve benzer sorunların çözümüne yönelik düzenleme olup, 31.12.1989 tarihinden önce mezun olan Orman Mühendisleri YÖK'den peyzaj planlama ve uygulamasına ilişkin yetki belgesi olarak Peyzaj Mimarları Odası'na üye olup peyzaj planlama ve uygulaması konusunda hizmet üretebilirler.

Sonuç olarak 5531 sayılı Yasa ile hakları saklı tutulan Orman Mühendisleri, Peyzaj Mimarları Odası'na üye olarak protokole konu hizmeti Peyzaj Mimarları Odası'nın düzenlemelerine uygun olarak yürütebilirler. Bu konuda protokol yapma yetkisi Peyzaj Mimarları Odasında olup, Orman Mühendisleri Odası'nın protokol yapma yetkisi bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi rica ederiz.

Saygılarımızla.

N. Hakan Genç

Genel Sekreter Vekili

**BAYINDIRLIK BAKANLIĞI'NA PEYZAJ TEKNİKLERİ İLE İLGİLİ
GÖNDERİLEN GÖRÜŞ
28 AĞUSTOS 2007**

T.C. BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI TEKNİK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ANKARA

İlgi: 11/06/2007 tarih ve B.09.0.TAU.0.15.00.00/1126-4151 sayılı “Peyzaj Teknikleri” hakkında yazınız.

İlgi yazı ile talep edilen yetki ve sorumluluklar proje yapımı ve uygulanması olup, bilindiği üzere proje yetkisi lisans eğitimi sonucu 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ve imar mevzuatı gereği uzmanlık alanında eğitim almış mühendis, mimar ve şehir plancılarına aittir. İlgili mevzuat konuya ilişkin yetki ve sorumluluğun nasıl kazanılacağını açıkça ortaya koymaktadır.

Peyzaj Proje ve Uygulamaları İmar Kanunu ve mevzuatı açısından 3194 sayılı İmar Kanununun 28 ve 38 inci maddelerinde düzenlenmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununun 28 inci maddesinde “... Yapının nev'ine, ehemmiyetine ve büyüklük derecesine göre proje ve eklerinin tanziminin ve inşaatın kontrolünün 38 inci maddede belirtilen meslek mensuplarına yaptırılması mecburidir.” hükmü getirerek proje ve uygulamasını yapabilecek meslekleri 38'inci maddede belirtmiştir.

Aynı Kanunun halihazır haritaların, imar planlarının ve yapı projelerinin hazırlanması ve uygulanması başlıklı 38 inci maddesinde “- Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının fenni mesuliyetini; uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlarına göre, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler.” Getirilen düzenleme ile proje uygulanması ve fenni mesuliyetlerinin hangi meslek gruplarının görev ve sorumluluğunda olduğunu açıklamıştır.

Konuya ilişkin mevzuat ve yargı kararları değerlendirildiğinde uygulama projelerinin doğal fenni sorumlusu projeyi yapana aittir. Proje yetkisi ise lisans eğitimi sonucu mühendis, mimar ve şehir plancısı unvanına sahip meslek mensuplarına aittir.

İlgi yazıda, Meslek Yüksek Okullarından “peyzaj teknikeri” olarak mezun olanlar tarafından talep edilen yetki ve sorumluluk, bu çerçevede mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki alanına girmekte olup, isteme uygun yanıt verilememiştir.

Mevzuat ve lisan eğitimi sonucu kazanılan yetki ve sorumluluğun paylaşılamayacağını bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,
N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

KANALTÜRK 5. BOYUT-ANAYASA TARTIŞMALARI

26 EYLÜL 2007

“Bir anayasanın ne şekilde yapıldığı, siviller ya da askerler tarafından yapılıp yapılmadığı şüphesiz onun sivil mi asker mi anayasası olduğunu göstermiyor. Esas itibarıyla anayasanın yapılış zihniyeti sivil olup olmadığını gösteriyor. Karakteri onu söylüyor. AKP, hazırlanan anayasanın sivil olduğunu iddia ediyor ama biz öyle tanımlamıyoruz. Biz kendimizi sivil toplum örgütü olarak nitelendirmiyoruz ama onlar öyle nitelendiriyorlar. Onların deyimiyle sivil toplum örgütü olan bizimle, direkt ilgili olan bir madde de bile konuşmuyorlar. 135. madde direkt bizimle ilgilidir. Bununla ilgili tanımlar yapılırken bizimle görüşülüyorsa başından itibaren bu anayasa bizim durduğumuz noktadan asla sivil değildir.

82 Anayasası toplumun ne istediğini hiç merak etmeyen, onu tebaa olarak gören zihniyetin ürünüydü hocalarımızın da ifadesiyle. Şu anda var olan AKP'nin anayasa değişikliği tartışmalarının da farklı bir zihniyetle yürütüldüğünü söylemek mümkün değil. AKP de o anlamda altını çizerek söylüyorum askeri bir anayasa hazırlamış ve topluma dayatmıştır. Taslakları asla sivil değildir.

Anayasa bir uzlaşma metni olmalı. Bizim örgütümüz 300 bin üyeye sahip ve bu mesleği icra edenlerin zorunlu üye oldukları bir mesleki demokratik kitle örgütü. Şimdi biz bu toplumun bir kesimi isek, bir kesimini temsil ediyorsak anayasa hazırlanırken bizimle de uzlaşmasını istiyoruz. Bu anayasayı ister kurucu meclis, ister şimdiki Meclis, ister siyasal iktidar, kim yaparsa yapsın bizimle de uzlaşması talebimizdir. Anayasa hazırlamak isteyenler mutlaka bizimle uzlaşmak zorundadırlar, meslek örgütleriyle, emek örgütleriyle uzlaşmak zorundadırlar.

Bir başka tartışma var bizi rahatsız eden. Çoğu zaman görüyoruz ki anayasa değişikliği tartışmaları bir rejim tartışması içine sıkıştırılmaya çalışılıyor; bu yanlış. Biz esas olarak, işsizliği, yoksulluğu yaratan sistemin karşısına çıkacak, bunun toplumsal mutabakatını yaratacak tüm cümlelerin anayasa metnine yansıtılmasını istiyoruz. Yoksa sadece bir rejim tartışması içerisinde yaratılmış olan bir anayasa tartışması ve buna bu şekilde karşı çıkış en azından bizim meslek alanlarımız açısından, neoliberal politikaların yansıtılmasının ötesinde hiçbir anlam ifade etmeyecektir.

İşte AKP'nin hazırladığı taslak olarak söylenen ve bizim de elimizde sadece cümleler ve metinler bulunan ve asla tartışılmayan buradaki esas husus; bu neoliberal politikaların tamamının reddedilmesi olan bir yazım şekline getirilmelidir. Biz böylesi bir uzlaşmadan yanayız. Yoksa bu şekilde neoliberal politikaları anayasa maddesi haline getiren, özelleştirmeleri dayatan ve insanlara işsizliği, yoksulluğu, yolsuzluğu dayatan tüm politikalar bizim uzlaşma sınırlarımızın içerisine giremez, teğet bile geçemez. Bunun da altını çiziyorum. Dolayısıyla bu taslak kesinleşirse bir uzlaşma anayasası olmayacaktır.

Yeni Anayasa'da, 82 Cunta Anayasası ruhundan uzaklaşmalıdır ve adı değiştirilmelidir. Yani 61 Anayasası gibi, 82 Anayasası gibi başka bir yılın adı konularak oluşturulmalıdır. Çünkü 12 Eylül Anayasası hukuken ve ruhen itiraz ettiğimiz, kabul etmediğimiz bir anayasadır, bu kaldırılmalıdır. Katılımcı bir anlayışla yeni bir anayasa hazırlanmalıdır, anti demokratik kısımlar ayıklanmalıdır, demokratikleşmeye katkı sağlayacak yasalar ve uygulamalar getirilmelidir.

Bizim söyleyeceğimiz, bu ülkenin yeni Anayasası 12 Eylül hukukuyla bir hesaplaşma

anayasası olmalıdır, ona meydan okuma anayasası olmalıdır. AKP'yi bilmiyoruz ama biz böyle bir anayasa istiyoruz.

Başka bir husus: Anayasa'nın dışında temel sorunlar da var tabii. Uygulamada görülenler ve yasaların oluşumundan söz ediyorum. Mevcut Siyasi Partiler Yasası, Sendikalar Yasası, YÖK Yasası, Basın Yasası, RTÜK gibi yasalarda sorun vardır. Şunu söylemek istiyorum: AKP'nin yasalardan değil de Anayasa'dan başlattığı bir süreç kesinlikle samimi değildir, gerçekçi değildir. Siyasal iktidarın 5 yıllık icraatlarına baktığımızda, çıkardığı yasalara baktığımızda, bizler demokratik kamuoyu hep çıkarılan yasaların Anayasa'ya aykırılığını ileri sürdük. Yani AKP'nin geçen yasama dönemi içinde kabul ettiği yasalar, 12 Eylül Anayasası'ndaki kimi var olan hakları sınırlayan yasalar olmuştur. Bu bile sivil anayasa yapacağız diyenlerin samimiyetsizliğini ortaya koymaktadır.

Yeni Anayasa tartışmalarının yoğunlaştığı bu günlerde siyasetin üzerindeki militarist göl-gelerin kaldırılması yanı sıra çok temel başka parametreler de gözetilmelidir.

Bazılarını sıralarsam şöyle söyleyeyim:

Yeni Anayasa'da; neoliberal ekonomi politikalarının reddedilmesi ve dolayısıyla ülkemizin ekonomik-siyasal bağımsızlığı, planlama-sanayileşme-kalkınma üçlüsünün bütünlük içinde benimsenmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin eksiksiz olarak tanımlanması, sosyal devlet ilkesi, yasama-yargı-yürütme ayrılığının demokratik bir çerçevede sağlanması, siyasetin toplumsallaşmasının önündeki engellerden biri olan seçim sistemindeki baraj ve diğer bütün engellerin tamamen kaldırılması, toplu sözleşme düzeninin emek kesimini gözeterek yeniden yapılandırılması, farklı kimliklerin kültürel haklarının sağlanmasının, kardeşçe bir arada yaşam ve sosyal hukuk devleti içinde güvenceye alınması gerekiyor.

Bu çerçevede; 1. Anayasa'da düşünce özgürlüğünü sınırlayan değil, geliştiren bir yaklaşım egemen olmalıdır. 2. Örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. 3. Yargı bağımsızlığını zedeleyici hükümler Anayasa'da yer almamalıdır. 4. Anayasa'da katılımcılığa önem veren, halkın özgür iradesini yansıtan adaletli bir seçim sistemini getirecek düzenlemeler yer almalıdır. 5. Geçici madde ile darbecilerin yargılanması sağlanmalıdır. 6. Anayasa her bireyin sağlık ve eğitim hizmetlerinden herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan eşit ve ücretsiz olarak yararlanmasını sağlayıcı hükümler içermelidir. 7. Anayasa'da neoliberal politikaların uygulanmasını, özelleştirmelerin uygulanmasını engelleyici hükümler yer almalıdır.

İşte böylesi demokratik, eşitlikçi ve özgürlükçü bir Anayasa ile sosyal hukuk devleti gerçekten egemen kılınabilir, 12 Eylül Anayasası ve düzeni gerçekten aşılabilir, ekonomi ile dış politika ülke ve halk çıkarlarına göre ancak böylece düzenlenebilir. Türkiye'nin siyasal, sosyal yaşamı ancak böylece normalleşebilir. Başka türlü bir normalleşme mümkün değildir. Olsa olsa, neoliberal politikaların savunucularının kendi içlerindeki bir cepheleşmenin tezahürleri, bugüne kadar olduğu gibi toplumun önüne bir kez daha yanıltıcı bir biçimde sunulur. Biz bize dayatılan kırk katır kırk satır ikilemelerinden birini biz seçmek istemiyoruz.

Biz ne yapıyoruz?

Bugün emek ve demokrasi güçlerinin, bu anayasa tartışmasındaki pozisyonu; özgürlüklerle ilgili önerileri, olmazsa olmazları ortaya koymak; eşit, özgür ve demokratik bir Türkiye umudunu ileriye taşımaya çalışmaktır. İşte biz de yani emek ve meslek örgütleri olarak bunu yapmaya çalışıyoruz.”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI'NA
JEOTERMAL KAYNAKLAR UYGULAMA YÖNETMELİĞİ
İLE İLGİLİ GÖNDERİLEN GÖRÜŞ
24 EKİM 2007

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği'ne
ANKARA

İlgi :12.09.2007 tarih ve 10.03.4272-11678 sayılı yazı hk.

İlgi yazınızda, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği” taslağına ilişkin Birliğimizden görüş sorulmaktadır.

Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular önemli yeraltı doğal kaynaklarımızdan olup devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Jeotermal kaynak yeraltı suyunun sahip olduğu ısıyı yeraltı suyuna aktarması ile oluşur. Doğal mineralli sular ise yine yeraltı suyunun bulunduğu minerallerin suya geçmesi sonucunda oluşurlar. Bu kaynaklar kısa sürede yenilenemez; doğal yapısı ile uyumlu, bilinen uygun teknikler kullanılarak işletilmemeleri durumunda ise yararlanılamaz hale gelirler.

Tüm canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için su ve bazı minerallere gereksinimi vardır. Bunların elde edilme yollarından biri de mineralli sulardır. Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular uzun yıllar boyu sadece sağlık amaçlı kullanılsa da, günümüzde bu kaynaklardan sağlık amaçlı kullanıma ek olarak turizm, tarım ve enerji sektöründe de yararlanılmaya başlanmıştır.

Artan nüfus, değişen insan gereksinimleri ile kullanılabilir kaynakların sınırlılığı, ekonomiklik ve çevre duyarlılığı gibi değerler gelişmiş toplumlarda, doğal kaynakları toplumsal mülkiyetin nesnesi yaparken devlete de sorumluluklar yüklemiştir.

Anayasamızın başlangıç bölümünde vurgulanan “ sosyal hukuk devleti ilkesi” ve 168. maddesi hükümleri gereği devlet tarafından yapılacak düzenlemeler, doğanın bir parçası olan insanın geleceği için tabii servet ve kaynakların korunmasını ve denetimini sağlayacak kurallar içermeli ve bu düzenlemeler temel olarak sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yapılmalıdır. Şimdiki ve gelecek kuşaklar için kısa dönemli ve uygulanamaz ve/veya uygulanmaları halinde teknik ve hukuki sorunlar yaratabilecek düzenlemeler yerine, uzun yıllar uygulanma olasılığı olan, toplumsal fayda yaratacak düzenlemelere gidilmesi zorunludur.

Anayasanın 168. maddesinde “Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir.” hükmü yer almaktadır. Anayasanın bu hükmü gereği tabii servet ve kaynaklar Devletin güvencesi altına alınmış, bu kaynakların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu kabul edilmiş, mülkiyetinin gerçek ya da tüzel kişilere devri yasaklanmış ve arama ve işletme hakkına da sahip olan Devletin bu hakkını ancak belli bir süre için gerçek

veya tüzelkişilere Yasa'nın açık oluru ile devredilebileceği öngörülmüştür.

Anayasa'da doğal servetler ve kaynaklar için öngörülen hukuksal durum bunların sosyal, ekonomik ve stratejik önemlerinin doğal sonucudur. Tabii servet ve kaynaklara ilişkin yapılacak yasal düzenlemelerin de kaynakların korunmasını, denetimini ve sürdürülebilirliğini sağlayacak hükümleri içermesinin zorunlu olduğu açıktır.

Jeotermal kaynaklar için ise yapılacak yasal düzenlemede, genel hükümler haricinde, bu kaynakların özelliğine uygun olarak, kaynağın bilimsel ve teknik araştırmalara bağlı korunmasını sağlayacak, sıcaklık ile basınçlarının düşmesini engelleyecek tedbirler ile etkili denetim ve kontrol mekanizmalarını oluşturacak, kaynakların sürdürülebilir biçimde ve çevreye zarar vermeden kullanımını ve işletilmesini sağlayacak düzenlemeler getirilmeli, bu kaynaklara ilişkin uygulamada ortaya çıkan yetki karmaşasının engellenerek, yetkinin tek bir kurumun çatısı altında toplanması gereklidir.

Ancak, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, Anayasa ile getirilen ilkelere ve kendi amaç maddesinde belirtilen içeriğe uygun olmayan biçimde, kaynakların kamu yararına ve sürdürülebilir kullanımına ilişkin esasları düzenlemekten uzak; getirmiş olduğu temel tanımların dahi bilimselliği tartışmalı, yürürlükteki birçok yasaya ve özellikle de Anayasaya aykırı hükümler içeren bir nitelikte, Birliğimiz ve diğer tüm tarafların olumsuz görüşlerine rağmen, kamu yararı gözetilmeden, yasal olarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik taslağını da, Yönetmeliğin dayanağı olan 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu hakkında ki bu genel değerlendirmemiz dışında tutmamız mümkün değildir.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği Taslağına Genel Bakış

Öncelikle idarenin, Birliğimize bağlı birçok Odamızın mesleki uzmanlık alanı olan konuya ilişkin Birliğimizden sadece biçimsel, teknik olarak görüş istemesi, taslağın hazırlanış sürecine Birliğimizi katmamış olması yerinde değildir. İlgili taraflar bilgilendirilmeden, sadece arama seviyesinde donanımlı bir kurum tarafından yapılan çalışmanın yeterli olmadığı, esaslı hataların yapıldığı, Yönetmeliğin uygulama alanının olmadığı taslak metinden de açık biçimde anlaşılmaktadır.

Şöyle ki, Kaynakların etkin ve verimli kullanımını sağlamak için arama ve bulma, projelendirme ve işletme hizmetlerinin üretilmesi gerekir. Bu hizmetlerin sağlıklı yürütülebilmesi için Yönetmeliğin işin niteliğine uygun ve ayrıntılı hükümler içermesi zorunludur. Taslak Yönetmelik metninde ise, ayrı yönetmelikler biçiminde düzenlenmesi gereken hususlar tek yönetmelikle düzenlenmeye çalışılmış ve ciddi bir karmaşaya neden olunmuştur. Öncelikle jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli suların niteliklerinin farklılığı göz önüne alınmadan tek bir yasa ile düzenlenmesinin sakıncaları ortada iken aynı yanlış birbirinden farklı bu iki kaynağa ilişkin tek yönetmelik yapılmış olmasında da devam etmektedir.

Yönetmelik taslağı bu konuların hepsini düzenlemeye çalışarak, Kanunun bir tekrarından ileriye geçememiş, uygulamada meydana gelen karışıklığı gidermek açısından yetersiz kalan Kanunun bu açığı yönetmelik taslağında da giderilememiş ve var olan sorunların çözümüne yönelik düzenlemeler yapılamamıştır.

Yönetmelik taslağı halen yürürlükte bulunan 5686 sayılı Kanuna ve bir çok yasal düzenlemeye aykırıdır.

Anayasanın 124 maddesi yönetmeliklerin, kanunların ve tüzüklerin "uygulanmasını sağ-

lamak üzere” ve “bunlara aykırı olmamak şartıyla” çıkarılabileceğini vurgulamak suretiyle bu konuya yeterince açıklık getirmiş bulunmaktadır

Ancak Yönetmelik taslağında, 5686 Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanununa aykırı, Kanunun emredici hükümlerini değiştiren, Kanunda yer almayan ve Kanunla düzenlemesi gereken pek çok hüküm yer almaktadır. Taslak Yönetmeliğin tanımlar bölümündeki tanımlamaların bir çoğu Kanun metninde getirilen tanımlara aykırıdır. Yine Yönetmelik taslağında yer alan, süreler (madde 7, 11, vs), İzinsiz yapılan işlemler, ruhsat harçları, denetim, alan bazında intibak vb (geçici madde 1) ve örneklerini çoğaltabileceğimiz pek çok düzenleme ile 5686 sayılı Kanunla getirilen hükümler değiştirilmiş, Kanuna aykırı düzenlemeler getirilmiştir. Ayrıca Yönetmeliğin 11. maddesinde atıfta bulunulan 10. maddenin 6. fıkrası bulunmamaktadır.

Yönetmelik taslağında İşletme ruhsatı verildikten sonra Çevresel Etki Değerlendirme işlemlerinin yapılacağı yönünde düzenleme mevcuttur. Bu durum 2872 sayılı Çevre Kanununa açıkça aykırıdır. Çevre Kanununun 10 uncu maddesi “ Çevresel Etki ve Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararı alınmadıkça projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilmez. “ hükmü getirilmiştir. Kanunun bu açık ifadesine karşı Yönetmelik taslağında getirilen düzenleme açıkça Kanunun emredici hükmüne aykırıdır.

Yukarıda genel hatları ile açıkladığımız üzere Yönetmelik taslağı başta 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu ve Çevre Kanunu olmak üzere ilgili Kanunlar ve yönetmeliklerle de çelişkili hüküm ve düzenlemeler içermektedir.

Yönetmelik verimlilik ve geri dönüşümün sağlanmasına, kaynakların etkin kullanımına denetimine uygun hükümleri içermediği gibi ücretlendirmeler ve ruhsatlandırmalar konusunda getirdiği düzenlemelerle de sorunludur. Özellikle Yönetmelik taslağında yer alan ruhsatlandırma bölümü, objektif ve kamu yararına düzenlemelerden uzaktır. Örneğin aynı anda müracaatlar halinde ruhsatlandırmada istenen kriterler en hızlı ve en fazla yatırım olarak belirlenmiştir. Bu durum ise kaynakların etkin verimli sürdürülebilir ve kamu yararına kullanılması ilkesine aykırı olduğu gibi bu kıstaslarda kamu yararı anlayışında ölçüt olarak alınmaz. Ayrıca Yönetmeliğin kimi maddeleri de subjektif ve istismara açık nitelik taşımaktadır (madde 6). Bu yönetmelikle arama ve işletme hakkının verilmesi raporların düzenlenmesi ve denetimin sağlıklı yürütülebilmesi olanaklı değildir.

Yönetmelikte geçen ilgili mühendis ve teknik sorumlu tanımları açık değildir. Birçok mühendislik disiplininin ortaklaşa çalışma alanı olan bu konunun Yönetmelikte ayrıntılı olarak açıklanması gerekmektedir. Yönetmeliklerin objektif, açık, belirli ve anlaşılır olması zorunludur. Yönetmelik taslağı da yukarıda verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere bu açıdan da pek çok olumsuzluğu taşımaktadır.

Sonuç olarak başta Anayasaya, sonra dayanak Kanunu ve ilgili diğer Kanunlara aykırı hükümler içeren, kendi içerisinde bir bütünlüğü olmayan, birçok çelişkili ve hatalı ifadeyi barındıran, sorun çözme yerine yeni sorunlara kaynaklık edecek olan Yönetmelik taslağına Birliğimiz tarafından olumlu görüş verilmesi mümkün değildir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

**BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI'NA MÜHENDİS VE MİMARLAR İLE
MÜTEAHHİTLERİN ODALARA KAYDI ÜZERİNE GÖNDERİLEN GÖRÜŞ
11 ARALIK 2007**

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü'ne
ANKARA

İlgi: 23.11.2007 tarih ve 8799 sayılı yazınız hk.

İlgi yazınızda, Elazığ ilinde mühendis ya da mimar mesleğine sahip olmayan bir şahsın arsa sahibi ile kat karşılığı sözleşme yaparak yapıyı inşa ettiği, yapı ruhsatı düzenleme aşamasında ilgili şahsın yapı ruhsatı belgesinde müteahhide ilişkin bölümde vergi ve SSK numarasının yer almadığının saptandığını, bu durumdaki bir şahsın Ticaret Odası'na üye olup olmayacakları, yapı müteahhidinin mühendis ya da mimar olması durumunda ise Ticaret Odası'na üyeliğinin gerekli olup olmadığı sorulmaktadır.

Müteahhitlik ticaret hukuku kapsamında ticari bir iş olup, mühendislik ve mimarlık mesleğinin ifasıyla organik bir ilişkisi bulunmamaktadır. Müteahhit Ticaret Yasası gereğince teşebbüs olduğundan kayıtlı olacağı Oda Ticaret Odası'dır. Elazığ İlindeki olay özelinde ise şahsın vergi numarasının olmaması vergi mevzuatı açısından, SSK numarasının olmaması ise SSK mevzuatı açısından sorundur. İnşaatçı çalışanların iş güvenliği ve sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmamasının tespiti ve denetimi Devletin asli görevlerinden olup, yapı ruhsatında anılan bilgilerin yer alması gerekmektedir. Kaldı ki, KİK mevzuatı kapsamında müteahhitlerin yeterliliklerinin saptanmasında ve bir işin ihale edilmesinde, teminatlarının iadesinde SSK borçlarının olup olmadığı da önem arz etmektedir.

Mühendis ve mimarlar yönünden ise, mühendislik ve mimarlık unvanı 3458 sayılı Yasa gereği lisans eğitimi ile kazanılmaktadır. Bu nedenle de, mühendislik ve mimarlık mesleğinin ifası müteahhitlik mesleği gibi sermaye unsuruna sahip herkes tarafından ifa edilebilecek bir meslek değildir. Müteahhitlik ise, bugünkü yasal mevzuat karşısında herkes tarafından ifa edilebilir ticari bir iştir. Bu nedenle, müteahhitlik hizmeti veren kişi veya şirketlerin Ticaret Odası'na kayıt olmaları gerekmektedir.

Mühendislik ve mimarlık mesleğinde sermaye unsuru belirleyici değildir ancak, şirket şeklinde örgütlenerek de mesleği ifa etmek olanaklıdır. Mühendis ve mimarlar şirket şeklinde örgütlenerek hizmet ifa ettiğinde tüzelkişilik olarak Ticaret Odası'na, gerçek kişi olarak da mensup olduğu TMMOB'ye bağlı meslek Odasına üye olmak zorundadırlar. Mesleğini serbest meslek mensubu olarak ifa ediyorsa yalnızca mensup olduğu meslek Odasına üye olmak zorundadır. Serbest meslek mensubu olarak hizmet ifa eden mühendis ve mimarın Ticaret Odası'na üyeliği söz konusu değildir.

Bir mühendis ve mimar aynı zamanda müteahhitlik hizmeti ifa ediyorsa müteahhitlik

hizmeti yönünden Ticaret Odası'na, mesleki hizmet yönünden ise TMMOB'ye bağlı meslek Odası'na üye olmak zorundadır. Her iki işin nitelik yönünden farklı olması nedeniyle, vergi mevzuatı yönünden farklı vergi sistemlerine tabidirler. Müteahhitlik hizmeti ticari bir iş olması nedeniyle ticaret sicilleri Ticaret Odalarınca tutulmaktadır. TMMOB'ye bağlı meslek Odaları ise, mühendislik ve mimarlık hizmeti yönünden denetim yetkisine sahip olduklarından mühendis ve mimarların sicilleri de bağlı oldukları Odalarca tutulmaktadır.

Sonuç olarak, müteahhitlik hizmetinde hizmeti sunan kişinin niteliği belirleyici olmadığından, belirleyici olan hizmetin kendisidir. Müteahhitlik hizmetinin kendisi ticari bir iş olması nedeniyle ticari hayatı düzenleyen mevzuata, mühendislik ve mimarlık hizmetinde ise belirleyici olan hizmeti sunan kişinin niteliği olduğundan (mühendis ve mimar unvanının lisans eğitimi sonucu alınmış olması hizmetin niteliğini de belirlediğinden) bu alanı düzenleyen özel hükümlere tabidir.

Bilgilerinize arz ederiz.
Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

**TMMOB SANAYİ KONGRESİ'NDE SUNULAN PLANLAMANIN SONU:
9. KALKINMA PLANI KONUSU TMMOB BİLDİRİSİ
15 ARALIK 2007**

PLANLAMANIN SONU: 9. KALKINMA PLANI

Giriş Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 2005 yılında sonlanırken ve 2006 ile birlikte Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminin başlaması gerekirken, 28 Nisan 2005 tarihli ve 5339 sayılı Yasayla, 2006 yılı geçiş yılı olarak kabul edilmiş, yeni plan döneminin 2007'yle birlikte başlayacağı hükme bağlanmıştır.

5 Temmuz 2005 tarihli Başbakanlık genelgesiyle, ilk kez 7 yılı kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı hazırlıkları başlamış, kamu ve özel kuruluşlara Plan hazırlıklarına başlanmasıyla ilgili direktifler verilmiş, belirlenen özel ihtisas komisyonları da kurulmuştur. Eylül 2005'te kurularak çalışmalarına başlayan 57 adet Özel İhtisas Komisyonu (ÖİK), 2252 kişi ile Planın temelini oluşturacak çalışmaları başlatmıştır. ÖİK çalışmalarının tamamlanmasından sonra, 14 kişilik bir ekip planın içeriğini belirlemiş ve Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013), 30/10/1984 tarihli ve 3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 28/6/2006 tarihli 121 inci Birleşiminde onaylanmış ve 877 nolu karar olarak yayımlanmıştır.

1 Temmuz 2006 tarihli ve 26215 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Planın ilk sözleri şunlardır: "2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı, değişimin çok boyutlu ve hızlı bir şekilde yaşandığı, rekabetin yoğunlaştığı ve belirsizliklerin arttığı bir döneme rastlamaktadır. Küreselleşmenin her alanda etkili olduğu, bireyler, kurumlar ve uluslar için fırsatların ve risklerin arttığı bu dönemde, Plan Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği dönüşümleri ortaya koyan temel politika dokümanıdır. Bu kapsamda Dokuzuncu Kalkınma Planı, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır."

TMMOB, bu tartışmalı vizyonu, stratejiyi ve belirlenen hedefleri irdelemek üzere, 39. Dönemde "9. Kalkınma Planı Çalışma Grubu"nu kurmuştur. Çalışma Grubu, Odalarımızın katkısıyla görüşlerini oluştururken, temelde şu soruya yanıt aramıştır: "Dokuzuncu Kalkınma Planı kime ait bir plandır, kimin hazırladığı bir dokümandır, kime yarar sağlayacaktır?"

Bu bağlamda, ülke ve toplum adına söyleyecek sözü olan TMMOB, Dokuzuncu Kalkınma Planı hakkındaki görüşlerini bir raporla kamuoyuyla paylaşmayı bir zorunluluk olarak görmüştür. Ülkemizin ve toplumumuzun gelecek yedi yılını yönlendirecek plan hakkında oluşturulan görüşlerimiz, aynı zamanda ayrı bir politika seçeneği olarak da değerlendirilmelidir.

Planlı Kalkınma Dönemlerinin Değerlendirilmesi

Kalkınma planları, ülkenin ekonomik ve sosyal envanterini çıkarıp planlamak ve kaynakları etkin bir şekilde kullanmak için düzenlenen belgeler olup, her ülkede, değişik

dönemlerde uygulanan bir araçtır.

Ülkemizde, Cumhuriyetimizin kuruluşuyla birlikte 1923'te toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde, liberal ekonomi politikaları aracılığıyla kalkınmanın gerçekleştirilmesi yolunda görüşler ağırlık kazanmış ve ilk yıllar bu yönde bir ekonomik model uygulanmıştır.

Sonraki dönemlerde, özellikle 1929 ekonomik buhranı ile birlikte, bir taraftan dış koşullar, diğer taraftan, o günkü ülkenin iç koşulları, özel girişimin ve sermaye birikiminin yetersizliği, nitelikli iş gücü ve alt yapının yetersizliği nedenleriyle, devletin öncülüğünde bir kalkınma anlayışının hayata geçirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu süreçte Türkiye, dünyada ilk kalkınma planı hazırlayan ülkelerden biri olmuş ve 1933-1937 yılları arasında uygulanmak üzere "Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı"nı hazırlamıştır. Bu planın uygulanması sonucunda çimento, şeker, kömür, cam, seramik ve dokuma gibi bazı temel sektörlerde sanayi tesisleri kurulmuş, KİT'ler ve plan dönemi de cumhuriyet dönemi içerisindeki en önemli büyüme oranlarının gerçekleştiği dönemlerden biri olmuştur.

1947 yılında hazırlanan "Beş Yıllık Türkiye İktisadî Kalkınma Planı" ise, uygulanamamıştır.

Türkiye'de 1960 yılından sonra başlatılan planlı kalkınma hareketi, ekonomideki sektörlerin ayrı ayrı ele alınarak makro düzeyde analizini, düzenlenmesini, özendirilmesini ve yönlendirilmesini amaçlamıştır.

Beş Yıllık Kalkınma Planları, kamu için emredici, özel sektör için özendirici ve yol gösterici bir nitelik taşımakta, yıllık programlar ile kamu yatırımlarını belirlemektedir. Planlar, aynı zamanda bir kalkınma hareketinin itici gücü rolünü üstlenmiş ve ilk dört dönemde geniş çapta uygulanan "teşvik tedbirleri" ile yatırımlara kaynak aktarımına olanak sağlamıştır.

Planlı kalkınma döneminde, sanayinin "lokomotiv" sektör olduğu saptanmış ve ekonomik dengenin kurulması, ekonomik ve sosyal kalkınmanın birlikte gerçekleştirilmesi, hızlı bir büyüme ve sanayileşmeye öncelik verilmesi gibi uzun erimli hedefler belirlenmiştir. Bu dönemde Türkiye, sanayileşmesini oldukça kapsamlı ve karmaşık bir teşvik muafiyetler sistemiyle gerçekleştirmeyi öngörmüştür.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi, yeni KİT'lerin kurulduğu bir dönem olmuş, kamu eliyle bir ithal ikameci sanayileşme stratejisi bu dönemde oluşturulmuştur. Tüketim malları, ara malları, yatırım malları sanayine kadar, kamu sektörünün doğrudan yatırım yaptığı ve bu alanlarda özel sektörün de teşvik edildiği bu dönemde, Petkim, Tüpraş, İskenderun Demir-Çelik Fabrikaları, Seydişehir Alüminyum Tesisleri, gübre, çimento ve şeker fabrikalarının kurulmaya başladığı görülmektedir.

Türkiye sanayi, ilk üç kalkınma planı ile yatırımlarının büyük kredilerle desteklendiği ve teşvik edildiği dönemleri geçirmiş ve diğer sektörlerden önemli ölçüde kaynak aktarımı yapıldığı bir süreci yaşamıştır. Plan stratejileri de iç tüketimin, iç üretimle karşılanması anlayışına dayanılarak yapılmış ve bu yolda sanayimiz teşvik edilmiştir.

Sonraki üç plan, 1973 ve 1978-79 petrol krizlerin de etkisiyle, sürekli yön değiştiren politikaların değişen hedeflerine tabi olmuş ve nihayet plan fiili olarak askıya alınmıştır.

24 Ocak Kararlarının uygulandığı 1980 yılından itibaren, Türkiye’de ithal ikameci politikalarda önemli bir değişiklik ortaya çıkmış, yeni bir strateji oluşturulmuş ve dışa dönük ve ihracata dayalı bir büyüme stratejisi kurulmuştur. İhracata önemli ölçüde teşvik sistemi getirilmiştir; vergi iadeleri, ihracat döviz primleri, ucuz krediler, bu dönemlerde uygulanan yeni ekonomik modelin politika araçları olarak ortaya çıkmıştır ve 1980’li yıllardan itibaren hazırlanan dört yeni kalkınma planı, ihracata yönelik veya dış pazarlara yönelik bir büyüme stratejisinin eseri olarak, ortaya çıkmıştır.

Beşinci Kalkınma Planından itibaren (1985-1989) Türkiye “pazar ekonomisi”nin ege-menliğine girmiş ve planın düzenleyici ve yönlendirici yönü büyük ölçüde zedelenmiştir. Sektörel teşvikler azaltılarak genel bir özendirme ve destekleme aracı olarak devreye sokulmuştur.

Altıncı Plan, ihracata yönelik sanayi modelinin denendiği ve büyük ihracat teşvikleri-nin söz konusu olduğu dönemdir. Bölgesel planlama yalnızca bir söylem olarak planda bulunmakta ve kamu yatırımları giderek yoğunluğunu kaybetmektedir.

Yedinci Plan döneminde özelleştirmeler başlamış, teşvik araçları, Gümrük Birliğinin hedefleri doğrultusunda tüm sektörlerde korumacılığı asgariye indirmiştir. Artık sanayi küresel rekabete açılmış durumdadır. Sonraki kalkınma planları ise “kağıt üzerinde” kalan “tavsiye kararları” niteliğindedir.

Sekizinci Plan döneminde, özelleştirmeler hızlanmış, teşvik araçları Gümrük Birliğinin hedefleri ve IMF’nin istekleri doğrultusunda tüm sektörlerde korumacılığı asgariye indirmiştir.

Özetle; Anayasa’daki düzenlemelere dayalı olarak ülkede hızlı ve dengeli bir kalkınmayı gerçekleştirmek amacıyla oluşturulan Beş Yıllık Kalkınma Planları (BYKP), çeşitli sek-törlere ilişkin gerekli ilke, hedef ve yöntemi göstererek olumlu bir yönlendirme yapmaya çalışmaktadır. Kalkınma planlarında sektörel değerlendirmelere yer verilmiş olmakla birlikte, plan dönemi sonunda amaçlanan hedeflere çoğunlukla varılmadığı bir gerçektir. Bu nedenle BYKP’nın yapıma ve uygulanma koşullarının sorgulanması gerekir.

1980 öncesinde, planların kamu kesimini bağlayıcılığı sözde kalmış, plan dönemi için-de hiçbir hükümet kendi hazırlayacağı planı uygulayacak kadar iktidarda kalmamış ve her iktidar kendinden önce hazırlanan planla kendini bağlı saymamıştır ya da değişen koşullara uyum sağlamak için gereksiz görmüştür.

1980 sonrasında ise, planlama hukuksal düzlemdeki varlığına karşın fiilen devre dışı bırakılmış; planın yerini uygulamada ekonomik istikrar programları almıştır. Devletin sosyo-ekonomik işlevleri, yapısı, işleyişi ve örgütlenmesi yapısal uyum politikaları ile dönüştürülürken, plan ve programlar da bu dönüşüme altyapı hazırlayan, hukukilik ve meşruiyet kazandıran, bu dönüşümü hızlandıran ve yaygınlaştıran bir araç olarak kullanılmıştır.

1980 sonrası süreçte ulusal ekonomilerini borçla yönetmek zorunda kalan Türkiye gibi birçok ülkede kalkınmacı devletin sosyoekonomik hayata aktif müdahalesini öngören ve içe dönük sanayileşmeyi esas alan iktisat politikası anlayışı yerini, IMF-Dünya Ban-kası gibi uluslararası finansal kuruluşların biçimlendirdiği ve serbest piyasa ekonomisini kutsayan yapısal uyum programlarına terk etmiştir.

1980 öncesinde planlama sürecinin başlıca aktörleri, yasama ve yürütme organları ile DPT iken, 80 sonrasında IMF ve Dünya Bankası olmuştur. 90'lı yıllarda ise AB'ye uyum sürecinin yakıcı etkileri görülmeye başlanmıştır.

Böylece, uygulanan sosyo-ekonomik politikalara Türkiye'nin toplumsal gereksinimleri kaynaklık etmemekte ve bu politikalar ulusal sorunların çözümü yerine, politikaları üreten kaynakların gereksinmelerine yanıt vermektedir.

“Plan mı, Pılav mı” tartışmalarından, “Kalkınma Planı mı, Stratejik Plan mı” tartışmalarına evrilen süreçte, ulusal hedeflere ve öngörülere bağlı planlı kalkınmadan, plandan bağımsız projecilik anlayışına geçilmiştir. Ulusötesi şirket ve kurumların politikalarına eklenmeyi içeren böylesi bir yapı, şüphesiz tartışılmalıdır. Bu tartışmanın son, belki de ilk adımı, adı, süresi ve içeriği değişen 9. Kalkınma Planı olmalıdır.

9. Kalkınma Planı'nın Hazırlanış Süreci ve İşlevi

2006'da yürürlüğe girmesi gereken 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı, AB Komisyonu'nun 2007-2013 yıllarını kapsayan AB bütçe dönemine uyum sağlamak üzere Türkiye'den yeni bir “AB Ulusal Kalkınma Planı” hazırlamasını istemesi üzerine, DPT'nin talebiyle gerçekleşen bir yasal düzenlemeyle 2007'e ertelenmiştir.

Siyasi iktidara göre; 2007 yılında yürürlüğe giren 9. Kalkınma Planı, birçok konuda “ilk”ler planıdır.

Şöyle ki; ilk defa 5 yıllık bir plan yerine 7 yıllık bir plan hazırlanmıştır. Bu plan, AB'nin 2007-2013 bütçe dönemine denk getirilmiş, böylece Müzakere Süreci boyunca bütçe döneminde aday ülkelere verilmesi öngörülen fonlardan yararlanılarak planın finansmanının sağlanacağı ümidi ortaya çıkmıştır. En erken 2014'de AB'ye üye olunabileceği hayaliyle Türkiye'yi tam üyeliğe taşıyacağı iddia edilen bir plandır.

Dokuzuncu Plan, 57 Özel İhtisas Komisyonu kurulması ile Devlet Planlama Teşkilatı koordinatörlüğünde hazırlanmıştır. Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nın yazılı istemine karşın, önceki Planlarda oluşturulan “Harita-Tapu-Kadastro Özel İhtisas Komisyonu” gibi gerekli bazı ÖİK'ler oluşturulmamıştır. Komisyonlara kamu kuruluşları ve meslek odaları temsilcileri ile özel sektör yetkilileri katılmıştır. Çalışmalar Ankara'da merkezi şemsiye altında, hızlı bir biçimde yürütülmüştür. Tarafların tartışmaları ve görüşlerini belirtmeleri ile raportörlerin hazırladıkları özel ihtisas komisyonu raporuyla tamamlanmıştır. ÖİK'lerde katılımcıların eleştirel yaklaşımlarına ve belgelerine genellikle itibar edilmemiştir. Bunlardan 36 tanesinin (%55) yani yaklaşık yarısının raporları veya taslak raporlarına DPT'nin web sayfasından ulaşılabilirken diğer yarısının raporlarının yayınlanmamış olması düşündürücü bir noktadır. Bu durum iki şekilde yorumlanabilir. Birincisi, DPT kalkınma planı raporunu hazırlarken özel ihtisas komisyonlarının veya alt komisyonlarının düşüncelerine önem vermemektedir. İkincisi, özel ihtisas komisyonları veya alt komisyonları raporları ile kalkınma planı raporu arasında büyük çelişkiler vardır.

Dokuzuncu Plan, Avrupa Birliği uyum süreci içinde bir geçiş döneminin özellikleri esas alınarak hazırlanmıştır. Bu planda siyasi erki yönlendirici ve motive edici unsunlar bulunmamaktadır. Yalnızca hedefler saptanmış sorunlar ortaya konulmuş, strateji ve vizyona

ilişkin görüşler belirtilmiş ve küresel rekabete entegrasyonun koşulları değerlendirilmiştir. Plan yıllık programlara esas olan teşvikleri de kaldırmıştır.

Plan stratejisine bakıldığında ise; 7 yıl boyunca izlenecek makroekonomik politikaların, IMF programında dayatılan politikaların yerleştirilmesinden ibaret olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, plan dönemi içinde bir gün IMF'yle yollar ayrılrsa bile, IMF politikalarının ruhu planın makroekonomik politikalarına sindirilmiş durumdadır. Enflasyon hedeflemesi ve dalgalı kur politikasının sürdürüleceği, sıkı para ve maliye politikalarından taviz verilmeyerek, yapısal reformlara sadakat içinde devam edileceğinin altı çizilmesi, bu durumun açık göstergeleridir.

Dokuzuncu Planda talep, üretim, ihracat ve ithalat projeksiyonları yönünden gerçekçi tahminlere dayanmamaktadır. Dolayısıyla 2013'e kadar bulunan değerler anlamlı değildir. Dokuzuncu Planın yaptırım gücü yoktur. Yönlendirici gücü de bulunmamaktadır. Makro politikaların uygulanmasını ışık tutmamaktadır. AB ile bütünleşmeye yönelik amaç, hedef, strateji ve temel politikaları saptamakta, ancak bu politikaların hangi araçlarla gerçekleştirilebileceğini ve ne şekilde yaşama geçeceğini belirtmemektedir. Bu bağlamda bir yol haritası da bulunmamaktadır.

9. Kalkınma Planı, daha önceki 8 planda olduğu gibi, her alanı detaylı olarak düzenlemeye dayanan bir plan anlayışının ürünü değildir. Daha önceki bazı planları incelediğimiz zaman, program ve proje anlayışı çerçevesinde, çok detay ayrıntıların, sektörel bazda, plan içerisinde yer aldığını ve ayrıntıların verilmeye çalışıldığını görebiliriz. Bu plandaysa, böylesine detay ayrıntıların bulunmadığını görmekteyiz. Onun yerine, bu plan bir "vizyon" ortaya koymuştur.

Bu tercih Plan'da şöyle ifade edilmektedir; "Devletin ekonomideki rolünün yeniden tanımlanmasının da bir sonucu olarak, Dokuzuncu Kalkınma Planı ile her alanı detaylı düzenlemeye dayanan bir plan hazırlama anlayışından, belirlenen kalkınma vizyonu çerçevesinde makro dengeleri gözetererek, öngörülebilirliği artıran, piyasaların daha etkin işleyişine imkan verecek kurumsal ve yapısal düzenlemeleri öne çıkaran, sorunları önceliklendiren, temel amaç ve önceliklere yoğunlaşan bir stratejik yaklaşıma geçilmektedir. Bu yeni anlayış çerçevesinde, öngörülen stratejik amaç ve önceliklerin gerçekleştirilmesi sürecinde, uygulamada etkinlik ve şeffaflığın sağlanması ve hesap verebilirliğe zemin oluşturulması amacıyla, Planda etkili bir izleme ve değerlendirme mekanizmasına yer verilmiştir."

Plan'da; istikrar içerisinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve Avrupa Birliğine üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye'yi vizyon olarak belirlemiştir ve bu vizyona uygun olarak da, ekonomik ve sosyal gelişme eksenleri belirlemiştir.

Planın belirlemiş olduğu 5 adet ekonomik ve sosyal gelişme eksenleri şunlardır: 1) Rekabet gücünün artırılması, 2) İstihdamın artırılması, 3) Beşerî gelişme ve sosyal dayanışmanın güçlendirilmesi, 4) Bölgesel gelişmenin sağlanması, 5) Kamu hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılması'dır. Sektörel ve tematik politikalar ve öncelikler bu eksenlerin altında ele alınmış ve aynı stratejik amaca hizmet edecek şekilde ilişkilendirilmişlerdir.

Belirlenen vizyona ulaşılırken şu ilkelerin temel alınacağı belirtilmektedir; 1) Ekonomik, sosyal ve kültürel alanlara bütüncül bir yaklaşım esastır. 2) Toplumsal diyalog ve katılım-

cılık güçlendirilerek, toplumsal katkı ve sahiplenmenin sağlanması esastır. 3) İnsan odaklı bir gelişme ve yönetim anlayışı esastır. 4) Rekabetçi bir piyasa, etkin bir kamu yönetimi ve demokratik bir sivil toplum gelişme sürecinde birbirini tamamlayan kurumlar olarak işlev görecektir. 5) Kamusal hizmet sunumunda; şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, verimlilik ve vatandaş memnuniyeti esastır. 6) Devletin ticari mal ve hizmet üretiminden çekilerek, politika oluşturma, düzenleme ve denetleme işlevlerinin güçlendirilmesi esas olacaktır. 7) Politikalar oluşturulurken kaynak kısıtlılığı göz önünde bulundurularak önceliklendirme yapılacaktır. 8) Uygulamanın vatandaşa en yakın birimlerce yapılması esastır. 9) Toplumsal yapımızın ve bütünlüğümüzün ortak miras ve paylaşılan değerler çerçevesinde güçlendirilmesi esastır. 10) Doğal ve kültürel varlıklar ile çevrenin gelecek nesilleri de dikkate alan bir anlayış içinde korunması esastır.

Kimse, rekabet gücünün artırılmasına, istihdamın artırılmasına, bölgesel gelişmenin sağlanması, kamu hizmetlerinde kalite ve verimliliğin artırılması olarak ifade edilen bu eksenlere itiraz edemez.

Ama, örneğin, devletin ekonomideki rolünün yeniden tanımlandığı süreçte kamu hizmetlerinde kalite ve verimliliğin artırılmasının ne anlam taşıyacağını, hangi kamu hizmetini devletin vermesi gerektiğini tartışabilir.

Esnek üretime vurgu ve yönlendirmenin olduğu belgede, hangi istihdamın, nasıl artırılacağını tartışabilir. Tarımsal desteklerin kısıldığı süreçte hangi rekabet gücünün artırılmasından bahsedildiği sorgulanabilir.

Temel ilkelerden son ilke de “doğal ve kültürel varlıklar ile çevrenin gelecek nesilleri de dikkate alan bir anlayış içinde korunması esastır” şeklinde oldukça kalıplaşmış bir anlayış içinde çevre konusuna değinilmeye çalışılmıştır. Ekonomik ve sosyal gelişme eksenine bakıldığında “rekabet gücünün artırılması” ekseninin içine çevrenin korunması ve kentsel altyapının geliştirilmesi” olarak 6 alt başlıkta çevre konusuna çok yüzeysel olarak değinilmiştir. Kazdağı, ormanlık alanlardaki taşocağı izinleri bu bağlamda plana zıt tercih ve uygulamalardır. Türkiye'nin önümüzdeki 7 yıllık süreçte referans belgesi olan 9.Kalkınma Planının “peyzaj politika ve stratejileri”ni içermemiş olması, çevre olgusuna sadece altyapı mühendisliği anlayışıyla bakılmasının bir yansımasıdır.

Planın içerik olarak kent ölçeğini göz ardı etmesi ve bununla birlikte tüm mekansal stratejisini bölge ölçeğinde girişimci bir zihniyette kurması devlet kademelerinde yaşanan AB ve liberal siyasalar merkezli dönüşümü göstermektedir. Ancak bu durum iktidarın kent mekanını önemsemediği anlamına gelmemektedir. Kent mekanı özellikle iktidara gelen siyasetçiler için en büyük manevra alanlarından birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu alana ilişkin bir düzenlemelerin plan notlarında yer almaması rastlantısal bir durum değildir. Tüm bu çerçevede plan kentsel sorunlar ve bu sorunlara ilişkin ürettiği politikalar noktasında çok zayıf bir metindir.

Yine, depreme hazırlığın dillerden düşmediği süreçte planda “afet yönetimi” konusunda tek satır geçmemesi ilginçtir.

Örnekler çoğaltılabilir.

ÖİK'ların ortaya koyduğu veriler ve çalışmalar raporlara altlık oluşturduğu söylemi aslında raporların katılımla hazırlandığını göstermeye yöneliktir. Oysa uygulamalar plansızlığın olduğuna dair net göstergelerdir.

TMMOB'nin 9. Kalkınma Planına Bakışı

TMMOB, 9. Kalkınma Planı'nı ve Plan Stratejisini şöyle değerlendirmektedir:

- 1980'lerden bu yana olarak uygulanan IMF ve Dünya Bankası Yapısal Uyum Politikalarıyla büyük ölçüde kan kaybeden ulusal kalkınma planlaması, 9. Planla birlikte tamamen AB iradesine teslim edilmekte, "Ulusal Planlama" sonlandırılarak, AB'ci planlamaya geçilmektedir.

- Plan'da kabul gören "Stratejik Planlama" tercihiyle, bütüncül ve merkezi ulusal kalkınma planlaması anlayışı tümüyle terk edilmektedir. Böylece bütüncül, zorlayıcı (kamu kesimi için emredici, özel sektör için yol gösterici) ve aşamalı (makro planlama, sektör analizleri ve proje seçimi aşamalarından oluşan) planlama anlayışı tamamıyla ortadan kalkmakta; çok parçalı, kamu kurumları düzeyinde hazırlanan çok sayıdaki stratejik plan ve projelerden oluşan ve bölge planlamasına ağırlık veren bir planlama anlayışının hâkim olduğu bir sürece girilmektedir.

- Şeklen de olsa 1980 sonrasında varlığını sürdüren geleneksel beş yıllık planlama anlayışı, 7. Plandan itibaren hazırlanan süreçle, AB bütçesinden yararlanma fantezisi adına 7 yıllık hale getirilmekte ve geleneksel planlama anlayışı terk edilmektedir.

- Ulusal siyasi iradenin öncelikleri doğrultusunda, kalkınma planı hazırlamakla yükümlü DPT örgütünden, AB direktifleri doğrultusunda proje değerlendirme örgütlerine geçiş sürecinin kapıları tamamen açılmaktadır.

- Sermaye odaklı bir gelişme ve yönetim anlayışı esas alınarak, sermayenin tam güdümünde bir planlama sürecine girilmektedir. Devletin ticari mal ve hizmet üretiminden çekilmesi ve politika oluşturma, düzenleme ve denetlemeden öte bir işlevinin olmaya çağının belirtilmesi, gelişmenin sermaye-özel sektör-odaklı olacağını göstermektedir. Gelişmenin öncü gücü olarak özel sektör kabul edildiğinde, kaçınılmaz olarak kamu yönetim anlayışı da değişmek durumunda kalacaktır. Özel sektörün üretim-faiz tercihi de, üretime dayalı bir döneme girilmeyeceğini göstermektedir.

- Geçmişin iyi kötü işlemekte olan 'demokratik katılımcılık anlayışı ilkesi' tümüyle raftan kaldırılarak, yerine Dünya Bankası tarafından geliştirilen "yönetişim" modeli getirilmiştir. Bu yeni model bürokrasi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarına (STK) dayanan bir karar yapısı oluşturmaktadır. Bu yeni yapılanma, katılımcı olmakla birlikte demokratik değildir, aksine, "tüm iktidar sermayeye" modelidir.

- Planda rekabet gücünü ucuz ve güvencesiz emek üzerinden artırmayı hedefleyen bir anlayış egemendir.

- Bölgesel planların ve kalkınma ajanslarının bölgelerarası yakınsamayı sağlamak amacıyla oluşturulduğu izlenimi verilmeye çalışılsa da, asıl amaç ülkedeki bölgelerarası eşitsizliği gidermek yerine bölgelerarası rekabeti sağlamaktır. Bu tercih devletin siyasi örgütlenmesini de değiştirebilecek sonuçlar doğurabilecektir.

- Önceki kalkınma planlarındaki hedefler, bütçeyle ilişkilendirilerek ve mali kaynaklar ayrılarak uygulama ve yıllık programlarla detaylandırılırken ve izlenirken, 9. Kalkınma Planı sadece bir strateji belgesi niteliğindedir. Mali boyutu olmayan bir planın yaşama geçirilmesi ise olanaksızdır.

Sektörel değerlendirmelerle bu saptamalarımızın doğruluğu daha açık ortaya çıkacaktır.

Bu sempozyum kapsamında sanayileşme politikalarına ayrıntılı olarak değinileceği için, bu bildiri de sanayi konusunda değerlendirme yapılmayacaktır. TMMOB Raporunda ise ayrıntılı değerlendirmeler yer alacaktır. Bu bağlamda, sempozyuma farklı bakış açısı katacağı düşünülen diğer sektör ve konulardan örnekler verilecektir.

- (9. KP/335.) Özelleştirmelerin de etkisiyle KİT sisteminin ekonomi içindeki payı önemli ölçüde azalacaktır. KİT'lerin toplam brüt satış hasılatının GSYİH'ya oranının 2006 yılındaki yüzde 9 seviyesinden 2013 yılında yüzde 3,3'e düşmesi beklenmektedir. Aynı dönemde KİT sisteminde yaratılan katma değer GSYİH'ya oranının da yüzde 2'den yüzde 0,6'ya düşeceği öngörülmektedir.

- (9. KP/336.) Plan dönemi sonuna geldiğinde özelleştirme işlemleri sonucunda kamunun hava ve deniz ulaşımı ile lokomotif ve vagon üretimi; şeker, tütün ve çay ürünlerinin işlenmesi; petrokimya sanayi; malzeme alımı; elektrik dağıtım ve toptan ticareti faaliyet alanlarından tamamen çekilmesi; bunun yanı sıra, elektrik üretimi, doğalgaz piyasası, kömür ve diğer maden işletmeciliğindeki payının azalması hedeflenmektedir. Buna karşın tahıl alımı, tohumluk üretimi, demiryolu ulaşımı alt yapısı, elektrik iletimi, petrol arama, hava meydanlarının işletilmesi, posta hizmetleri ile kıyı emniyetinin sağlanması alanlarında faaliyet gösteren KİT'lerin plan döneminde özelleştirilmesi öngörülmektedir.

Oysa, KİT'lerin ekonomi içindeki payının azaltılması ve yarattığı katma değer düşürülmesi ekonomiye katkı sağlamadığı gibi, ilgili sektördeki üretim, pazarlama, fiyat denetimi vb. konularda iç dengelerin korunmasını olumsuz yönde etkileyecektir.

- (9. KP/406.) Elektrik sektöründe, kamu üretim tesislerinin ve dağıtım sisteminin özelleştirilmesi, Mart 2004'te yürürlüğe konulan Strateji Belgesi doğrultusunda yapılacaktır. Dağıtım ve üretim tesislerinin özelleştirmesinden beklenen faydaların bir an önce alınması amacıyla özelleştirme süreci hızlandırılacaktır.

- (9. KP/409.) Kamu sahipliğinde kalacak olan elektrik iletiminde yatırımlar elektrik sisteminin güvenliğini ve güvenilirliğini koruyacak şekilde sürdürülecektir.

- (9. KP/412.) Elektrik arzında sağlıklı bir çeşitlendirme yaratmak için elektrik üretim kaynakları arasına nükleer enerji dahil edilecektir. Nükleer santral yapımına başlanmadan önce serbest piyasayla maksimum uyum gözetilerek, atıkların saklanması, tasfiyesi ve kamuoyunun bilgilendirilmesi hususlarına yönelik detaylı plan ve programlar yapılacaktır.

Planda, elektrik iletiminin kamu sahipliğinde kalmasının öngörülmesi doğrudur. Ancak iletimin üretim boyutu ile birlikte ele alınması gerekli olduğundan, öngörü eksiktir. Yine, elektrik, doğası gereği bir bütündür, bölünemez. Bu nedenle elektrik sektöründe liberalleşme ve bunun sonucu parçalanma, özelleştirme doğru değildir. 2003 yılında "AB 96/92 sayılı Elektrik Direktifi"ne eklenen "arz güvenliği, kalitesi, fiyatı ve çevrenin korunması gibi konuları dikkate alarak Elektrik Hizmetlerinin Kamu Hizmeti olarak düşünülebileceği" ifadesi bağlamında, elektrik enerjisi hizmetlerinin tek elden, kamu eliyle yürütüleceği bir yapı yeniden kurulmalıdır. Yönetim, Planlama, Yatırım ve Denetim erki merkezi bir otorite ile sağlanmalı, bu alandaki çok başlılık yok edilmelidir. Üretim-iletim ve dağıtım sistemleri, bilgi teknolojileri kullanılarak istenen düzeyde verimli, dinamik ve güvenilir bir

yapıya kavuşturulmalıdır. Elektrik enerjisi üretiminde yerli (kömür), doğal (su) ve yenilenebilir (güneş, jeotermal, bio-kütle, rüzgar, bor, toryum, hidrojen vb.) kaynaklar kullanılmalıdır. Çevresel faktörler, yüksek maliyetler ve dışa bağımlılık gibi unsurların yanı sıra, önemli bir enerji tasarruf potansiyelimiz ve yeterli yenilenebilir kaynaklarımız varken, dünyada demode olmuş nükleer santrallerin Türkiye'ye pazarlanmasına karşı çıkmak gerekmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretimin teşvik edildiği söylenirken bu alandaki projelere ilişkin fizibilite çalışmalarının yetersiz olduğu açıktır. Bu konudaki eksiklikler giderilmeyerek sonuçta yaşanacak sorunlar beklenmektedir.

TMMOB, enerji alanında özetle şöyle bir "vizyon" öngörmektedir: "Kamu yararı ve bağımsızlık ilkelerine bağlı olarak, toplumun gereksinimlerini ülkenin doğal, yerli ve yenilenebilir kaynaklarıyla ucuz, kaliteli ve kesintisiz bir biçimde sağlayan şeffaf ve merkezi bir otoriteye bağlı güvenilir bir sektör."

- (9. KP/503.) TİGEM işletmeleri, özel sektör faaliyetlerinin bulunmadığı veya kısıtlı faaliyetlerde bulunduğu alanlara yönlendirilecek ve ihtiyaç fazlası işletmeler özel sektöre kullandırılacaktır.

TİGEM'ler, kamu mülkiyetinde kalmalı ve etkin işletilmelidir. Nitekim, özel sektöre kullandırma adı altında Dalaman ve Yalova Atatürk Tarım İşletmelerinin turizme açılmaya çalışması asıl niyeti göstermektedir. Bu konuda ZMO'nun açtığı davalarla yürütmenin durdurulması sevindiricidir.

- (9. KP/445.) Her kentin özgün yapısı, dinamikleri ve potansiyelleri göz önüne alınarak, kentiçi ulaşım türlerinde çeşitlilik ve bütünleşme sağlanacaktır.

Ülkemizin birçok kentinde kentin özgün kimliği, kimi hallerde geleneksel dokusu göz önüne alınmadan kent içi ulaşım modelleri gerçekleştirilmektedir. Tüm kent ve çevresi ölçeğinde yapılması gereken ana ulaşım planı ve bu plana bağlı alt ölçekli projeler olmadan, noktasal çözümlerle uygulamaya geçilmesi başta İstanbul ve Ankara olmak üzere birçok kent merkezinde yeğlenen bir davranış olmaktadır. Bunun yanı sıra, kent silueti, kentin geleneksel dokusu, çevresel değerleri vb. hususlar göz önüne alınmadan planlanmaya çalışılan ulaşım sistemleri, belki kent içi hareketliliği çözmekte ancak başka değerlerin yitirilmesine neden olmaktadır. Bu nedenle, plandaki politika paragrafında da belirtildiği gibi, kente özgü ve onun kentsel değerlerini de göz önünde tutan ulaşım türleri geliştirilmesine özen gösterilmeli, gerçekleşme sözde değil özde olmalıdır.

- (9. KP/456.) Çevre konusundaki düzenlemelerin etkili ve aflarla kesintiye uğratılmadan uygulanması sağlanacaktır. Doğal çevre ve doğal kaynaklar üzerindeki baskı sürekli olarak artmaktadır. Bu baskı doğal alanların/ kaynakların kullanımında ve yönetiminde bir kuralsızlığı ortaya koymaktadır. Mevcut yasaların doğal çevreyi korumada yetersiz kalmasına rağmen çevrenin tahrip edilmesinde kazanılan mahkeme kararları da uygulanmamaktadır. Oysa, yeterli politikalara bağlanmadığı takdirde hızla bozulabilen ve hatta yok olabilen kaynakların oluşturduğu çevrenin sürekliliği olan, etkili ve sürdürülebilir bir sürece gereksinimi vardır. Kamu yararının ön planda tutulması halinde bu sürecin özellikle aflarla kesintiye uğraması kabul edilemez bir yaklaşımdır. Planın hazırlandığı süreçte Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda değişiklik yaparak, başta Cargill olmak üzere kaçak yapılarla af çıkarılması, planın işlevsizliğini somut olarak ortaya koyan çok iyi bir örnektir.

- (9. KP/547.) Turizm sektörü, ülkedeki refah ve gelişmişlik dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendirilecek, turizm potansiyeli olan ancak bugüne kadar yeterince ele alınmamış yörelerde turizm geliştirilerek ekonomik ve sosyal kalkınma sağlanacaktır.

- (9. KP/548.) Sektörle ilgili tüm yatırımların doğal, tarihsel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olmasına azami özen gösterilecektir.

1980'lerden bu yana turizm sektörünün gelişmesi için yapılan planlama ve bunlara bağlı uygulamaların, yukarıdaki temel yaklaşımla uyumlu olduğu söylenemez. Birçok yatırım, doğal ve tarihsel çevreye geri dönülemez zararlar vermiş, bu ögelerin taşıma kapasiteleri aşılmıştır. Benimsenen politikaların kökeninde turizmin "amaç", doğal ve kültürel değerleri ise bu amaca en üst düzeyde ulaşmak üzere "araç" olduğu düşüncesi yatmıştır ve bu yaklaşım azalmakla beraber halen devam etmektedir. Oysa 9. Kalkınma planında bu ilişkinin, doğal ve tarihsel çevreyi kollama ve korumanın "amaç", turizmin ise niteliği itibarıyla bu amaca ulaşmak için kullanılabilir en önemli "araç"lardan biri olarak tanımlanması gerekirdi.

- (9. KP/667.) Yöresel marka yaratmaya yönelik olarak, özgün tarihi ve doğal miraslar korunup geliştirilerek ekonomik değere dönüştürülecektir.

Bu önlemin içeriğindeki çarpıklıkların yanı sıra onun Bölgesel gelişme politikaları başlığı altında ele alınması, eylemin boyutu bakımından da ürktücü olmaktadır. Öncelikle "Tarihi ve doğal mirasın korunup geliştirilerek ekonomik değere dönüştürülmesi" yaklaşımının onu bir "mal" olarak gören kapitalist ve küresel düşünce biçiminin bir ürünü olduğu saptanmalıdır. Bu düşünce mevzuata da yansımıştır. Turizm Teşvik Kanununda değişiklik yapan 4957 sayılı yasa ile getirilen "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" tanımı "Tarihi ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı ve/veya turizm potansiyelinin yüksek olduğu yöreleri korumak, kullanmak, sektörel kalkınmayı ve planlı gelişimi sağlamak amacıyla değerlendirmek üzere tespit ve ilan edilen bölgeler" olarak verilmiş, "Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini bozmamak, turizm işletmelerine zarar vermemek ve imar planlarına uygun olmak ve Bakanlıktan izin almak kaydıyla" kamuya yararlı diğer yapı ve tesislerin yapılabileceği ve işletilebileceği öngörülmüştür. Bu modelin yürütücüsü ise özel girişimciler olacaktır. Devlet tarafından özel girişimcilere yapılacak tahsisler sonucunda bu girişimcilerce gerçekleştirilecek yatırımlarda, "bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini bozmamak" koşuluna ne ölçüde uyulacağı kaygı yaratmaktadır. Bugüne değin yapılan yatırımların büyük bir bölümü "korumacılık" açısından başarılı sınavlar verememişlerdir. Özetle, tarihi ve doğal mirasın ekonomik değere dönüştürülmesi düşüncesine ilke olarak karşı çıkılmalı, korumanın gerçekleşmesinde başka toplumsal ve moral değerlerin de bulunduğu hatırlatılmalı, bu mirasın kamu yararına kullanılmasının ilke olarak benimsendiği ancak bu kullanımın o mirasın değerlerini bozmayacak ölçüde tanımlanması gerektiği bir kez daha vurgulanmalıdır.

- (9. KP/652.) Planlama hiyerarşisinin ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerindeki planlama araçları ve standartları belirlenecek, planların birbiriyle uyumu sağlanacaktır. Fiziksel planlar da dahil olmak üzere, yerindenlik ilkesi esas alınarak, planların yönetimi ve denetimi için bütüncül bir sistem oluşturulacaktır.

Ülkemiz (yukarıda fiziksel planlama olarak tanımlanan) mekansal planlama ve uygulama alanlarında giderek bir “mevzuat çöplüğü”ne dönmektedir. Birçok sektör (Kentleşme, inşaat, koruma, milli park, turizm, özelleştirme, konut vb.) fiziksel plan yapma ve onaylama konusunda yetkilendirilmiştir. Bu çeşitlilik plan hiyerarşilerini bozmakta, plan kararlarında çakışma ve çelişmelere neden olmaktadır. Yukarıda tanımlanan önlem bu yönde çok önemli vurgular yapmaktadır. Ancak önlemden öngörülen “iyileştirme” sürecinin yürütücüsü ve aktörlerinin doğru belirlenmesinin de en az süreç kadar önemli olduğu unutulmamalıdır. Bu noktada meslek odalarının önemli görevler alması istenmelidir.

- (9. KP/712.) Yargılamanın işleyişinde ve temel unsurlarında hizmet kalitesini artırıcı çabalar sürdürülecek; hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti gerekleri çerçevesinde, yargılama sürecinin hızlı, adil, güvenli ve isabetli şekilde işlenmesini sağlayacak hukuksal ve kurumsal düzenlemeler yapılacaktır.

Yargılama sürecinin etkenleştirilmesi yanında, belki de daha önemlisi verilen yargı kararlarının uygulanmasının sağlanmasıdır. Yargı kararlarının uygulanması için herhangi bir düzenlemeye gerek olup olmadığı ise merak konusudur. Bu nedenle, TMMOB'nin de içinde yer aldığı yargı süreçlerindeki örneklerde görüleceği gibi, yargı kararlarının gecikmeksizin uygulanmasına, uygulamayanlar hakkında derhal gerekli işlemin yapılmasına yönelik düzenlemeler yaşama geçirilmelidir.

- (9. KP/713.) Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı hızlandırmak amacıyla uygun hukuksal ortam sağlanacaktır.

Bu öngörü, planın öngördüğü küreselleşmeye uyumu sağlama amacıyla birlikte ele alındığında endişe yaratmaktadır. Bu nedenle ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın eksenini mutlaka, kamu yararı ve toplum çıkarı olmalıdır ve bu irade açıkça belirtilmelidir.

- (9. KP/730.) Planın başarısı; uygulamada rol alan kuruluşların plan ana gelişme eksenlerini ve önceliklerini tam olarak özümsemesine, çalışmalarında temel referans olarak almasına ve uygulamaların, Plan bütünlüğü içerisinde ve birbiriyle uyumlu olarak merkezi ve yerel düzeyde sıkı bir işbirliği ve koordinasyon içinde olmasına bağlıdır. Bu nedenle, kurulacak koordinasyon ilişkilerinin Planda belirlenen gelişme eksenleri ve stratejik amaçlara uygun olarak kurumsallaştırılması ve geliştirilmesi uygulamanın başarısında temel belirleyici faktörlerden birisi olacaktır.

Planın başarısının, uygulamada rol alan kuruluşların plan ana gelişme eksenlerini ve önceliklerini tam olarak özümsemesine bağlanması önemlidir. Seçim süreçleri sonrası yeni iktidar sahiplerinin geçmişte planları yok sayması gerçeği, bu öngörünün gerçekleşme olasılığını düşürmektedir. Bu başarının, ancak, IMF-DB direktifleri ve AB'ye uyum eksenli politikaları benimseyen siyasi partilerin iktidarlarında sağlanabileceği bilinmelidir. Böylesi iktidarlarca ortaya çıkacak sonuçların ise, ülke ve toplum açısından başarı sayılmayacağı açıkça ortadadır.

- (9. KP/732.) Planın etkili bir şekilde uygulanması amacıyla, Plan uygulamalarını koordine edecek ve gelişmeleri yakından takip ederek gereken önlemlerin zamanında alınmasına imkan tanıyacak bir koordinasyon ve izleme sistemi oluşturulacaktır. - (9. KP/733.) Plan uygulamalarının koordinasyonunu, izlenmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak bu sistemle; bir yandan Plan'da yer alan amaç, politika ve hedeflerin uygulamada göz önünde

bulundurulması ve kuruluşlarla birlikte gerekli yönlendirmelerin zamanında yapılması sağlanacak, diğer yandan da izleme ve değerlendirme faaliyetlerimizin AB normlarıyla uyumlaştırılması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır. Oluşturulacak bu sistemde kamuoyunu gelişmeler hakkında yakından bilgilendirmek üzere yayınlanacak raporlarla şeffaflık sağlanacaktır.

Plandaki 732. ve 733. hedefler, IMF Niyet Mektuplarındaki ve AB İlerleme Raporlarındaki izleme ve yönlendirme yöntemine uygun bir düzenlemedir. Kuşkusuz, oluşturulan planın izlenmesi ve eşgüdümlü çalışma önemlidir. Ancak, planın ruhu dikkate alındığında nasıl bir sonuç istenildiği ortadadır.

Sonuç

“Eğer planınız yoksa başkalarının planlarının bir parçası olursunuz!”

Oysa bizler, üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede yaşamak istiyoruz ve de bunun olanaklı olduğunu biliyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA
YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ YASASI İLE İLGİLİ
GÖNDERİLEN GÖRÜŞ
27 ARALIK 2007

Sayın Bakan,

Bakanlığınız tarafından sunulan “Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”nın yasallaşması halinde ülkemiz vatandaşları ile TMMOB açısından mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti alanında ulusal ve uluslararası alanda olacakları ve hukuka aykırılıkları aşağıda kısaca sunmaya çalıştık.

1. Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleği, kısıtlı kaynakların doğru kullanılması yanında evrensel nitelik taşır. Mesleğin ortaya çıkışından bu yana alanda bilgi, teknoloji ve insan gücü paylaşımı söz konusudur. Kamu güvenliği ile yakından ilgili olan bu hizmetin sunumu, ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada belli standartlara, belge istemi, prosedür ve yeterlilik kriterlerine bağlanmıştır. Kamu güvenliği ve kalkınma planları ile doğrudan ilgisi olan bu hizmetler, doğası gereği kamu hizmeti niteliği taşıdığından denetime tabidir. Bu denetimde öncelik, akademik yeterlilik ve mesleki yeterliliktedir. Mesleki yeterliliğin ispatı, tanınması ve denetimi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de meslek odaları kanalıyla yapılmaktadır. Anayasa'nın 135. maddesi, meslek mensuplarının denetimi konusunda TMMOB ve bağlı Odaları kamusal görevle yetkilendirmiştir.

2. Tasarının yasallaşması halinde, yabancı ülke vatandaşı gerçek kişi hakkında, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un “unvan tanınmadan mesleğin ülkemiz sınırlarında icra edilemeyeceğine dair” 1. ve 7. maddeleri uygulanmayacaktır. Bunun anlamı, yabancı ülke vatandaşının mühendis, mimar veya şehir plancısı unvanına sahip olmadan mesleğini icra edebileceğinin, imza ve proje sorumluluğu alabileceğinin ülkemizce kabulüdür.

3. Dünyadaki tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de mühendislik, mimarlık ve şehir plancısı unvanı akademik eğitim-öğretimle kazanılan unvanlardır. Akademik yeterliliği tespit eden de yine devletin bu alanda görevlendirdiği akademik kurumdur. Bizim ülkemizde bu kurum YÖK'tür. Tasarı ile akademik yeterliliği tanıma alanında görevli kılınmış YÖK de devre dışı bırakılmıştır. (Akademik yeterlilik tanıma istemleri, 2547 sayılı Kanun çerçevesinde yapılmaktadır.) 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa, yurtdışında lisans eğitimi almış olanların Türkiye’de mesleki faaliyette bulunabilmelerini “denklik belgesi alma” koşuluna bağlamıştır. Bu yasalar çerçevesinde, yurttaş-yabancı ayrımı yapılmaksızın herhangi bir kişi yabancı okul mezunu ise Türkiye’de mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmeti sunabilmesi için öncelikle YÖK’ten denklik belgesi almak zorundadır. Oysa, tasarı yabancı ülke vatandaşlarını bu zorunluluktan muaf tutmaktadır. Bununla, ülkemiz vatandaşına akademik ve mesleki yeterliliği tanınmadan mesleğini icra etmelerine izin verilmezken yabancıya bu hak verilmektedir. Bu tasarının yasallaşması halinde ülkemiz vatandaşı meslek mensupları kendi ülkemizde haksız rekabetin mağduru olacaktır. Vatandaşımız meslek insanı iş kaybına uğrayacaktır.

4. Tasarının kabulü halinde, mühendislik ve mimarlık mesleğinin icrası sırasında yabancı ülke vatandaşı gerçek kişinin sunmuş olduğu yabancı okul diplomasının sahte olup olmadığı dahi ülkemizde denetlenemeyecektir. Bilindiği üzere, YÖK'ün denetimine sunulan diplomalarda sahte belgelere rastlanıldığı bir gerçektir. Tasarı, unvanı "taniyacık ve denetleyecek" olan makamları ortadan kaldırmaktadır.

Tasarının gerçek ve tüzel kişilere tanıdığı muafiyet, ne ulusal çıkarlarla, ne mesleğin doğasıyla ne de söylenildiği şekli ile AB uygulamalarıyla örtüşmektedir. Dünya ve Avrupa Birliği uygulamaları incelendiğinde; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin icrası için, akademik yeterlilik, mesleki yeterlilik, meslek odasına üyelik, dil ve sınav koşulları gibi çeşitli mesleki kısıt ve kıstaslar getirilmiştir. Örneğin AB'de hizmetlerin, kişilerin ve malların serbest dolaşımı konusunda çeşitli direktifler var iken, İngiltere, Fransa ve İtalya meslek insanlarını ve pazarlarını korumak için yapılan anlaşmalarda karşılıklı tanımayı esas almışlardır. Ülkemizde ise, söz konusu mesleklerin icrasına yönelik denetim koşulları oldukça yetersizken var olan bu koşulların da ortadan kaldırılması düşündürücüdür. Bu nedenle, tasarıyla getirilmesi düşünülen bu düzenlemenin ulusal ve mesleki çıkarlara uygun olmadığı açıktır.

5. Ülkemiz vatandaşlarına, 6235 sayılı TMMOB Yasası, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve 2547 sayılı YÖK Yasası uygulanacakken yabancılara uygulanmaması mesleki hizmetlerin sunumunda eşitsizlik yaratacağından Anayasa'ya aykırıdır. Tasarı ile getirilen yabancı -yurttaş ayırımı hukuki bir eşitsizliği doğurmaktadır.

6. Tasarı, firmalar açısından da eşitsiz bir düzenleme öngörmektedir. Türkiye menşeli tüzel kişilikler yabancı çalıştırmak istediklerinde 3458 sayılı Kanuna tabi olacaklar ve bunlara çalışma izni prosedürü uygulanacaktır. Yabancı menşeli şirketlerde ise hem çalışma izni hem de mesleki yeterlilik prosedürü aranmayacaktır. Türkiye menşeli şirketler için haksız rekabet ve eşit olmayan bu prosedür uygulaması da Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve Devletin çalışma barışını sağlama görevine aykırıdır.

7. Tasarı, denetimsiz hizmet sunumunun önünü açmaktadır. Denetimsiz hizmet sunumu haksız rekabetin önünü açtığı gibi hizmet kalitesini de düşürecektir. Çünkü, akademik ve mesleki yeterlilik kriterinin aranmaması, -malîyet unsuru olarak görülen mesleki hizmetin- geri kalmış ülke vatandaşlarınca ifasını doğuracaktır. Sonuç, geri kalmış ülkelerden getirilen meslek adamlarının emeğinin sömürülmesi yanında kendi meslek mensuplarımız aleyhine haksız rekabet, kendi yasama organımızca yasal hale getirilmiş olacaktır. Böylece, yabancı sermayeden beklenen istihdam sorununu çözmeye beklentisi, kendi meslek adamlarımızın işsiz kalması ile sonuçlanacaktır. 3. Dünya ülkesi olarak anılan ve sömürgeci yeni kurtulmuş Güney Afrika Cumhuriyeti'nin, ülkesine gelen yabancı sermaye için getirdiği koşullara (özellikle istihdam ve eğitim koşulu) bakıldığında Güney Afrika Cumhuriyeti'nden daha geri noktaya düşeceğimiz bilinmelidir. Ülkemizde çalışan yabancı ülke vatandaşı mühendislerin dağılımına bakıldığında, kilit personel hariç genelde geri kalmış ülke vatandaşlarının çalıştırıldığı görülecektir.

8. Yasa tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan, 25 Şubat 1995 tarih ve 22213 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak, 26 Mart 1995 tarihinde yürürlüğe giren Dünya Ticaret Örgütü Hizmet Ticareti Genel (GATS) Anlaşması bir "iç hukuk" düzenlemesi haline gelmiş olacaktır. Tasarı ile getirilen düzenlemeler, söz konusu Anlaşma eki Ülke Taahhüt Listelerimizde yer alan ve yabancıların hizmet sunumuna

açık olan sektörlerde yer alan kısıtlarımıza aykırı bir durum yaratmaktadır. Yabancı ülke vatandaşı teknik insanların “Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın ve TMMOB’nin uygun görüşü alınmasına istinaden” ve ilgili meslek odasına “geçici üyelik”le çalıştırılmasından ibaret olan kısıt; bu tasarı ile ortadan kaldırılmaktadır. Karşılıklılık ilkesi olmaksızın yabancı ülke vatandaşlarına açılan kapı, daha sonraki süreçte yabancı ülke vatandaşları açısından uluslararası mahkemelerde kazanılmış hak olarak değerlendirileceğinden, açılan kapı bir daha kapatılamayacaktır.

Gümrük Birliği ile malların tek taraflı olarak ülkemize girişine 1995 yılında o dönemin siyasal iktidarı izin vermiştir. Bu dönemin siyasi iradesi ise, bu kez hizmetlerin ülkemize koşulsuz girişine izin vermektedir. 4817 sayılı Kanun (8/e maddesi ile) ile 2003 yılında kişilerin serbest dolaşımı kapsamında sadece AB vatandaşlarına tanınan serbesti - ülkemize koşulsuz istisnai giriş şartı- söz konusu tasarı ile tüm yabancı ülke vatandaşları için genişletilmektedir.

Ülkemizde gerçek kişilerin yanı sıra, küçük ve orta ölçekli sermaye yapıları için de çeşitli koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi ihtiyacı varken, yabancı ülke vatandaşlarına ve yabancı sermayeye “kayırcı” muamele yapılması kabul edilebilir değildir.

Saygılarımızla,

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI'NA
MESLEK ODALARIYLA İLGİLİ GÖNDERİLEN YAZI
08 ŞUBAT 2008

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü'ne

İlgi: 31.01.2008 tarih ve 354 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla, Bor Ticaret ve Sanayi Odası tarafından kimi meslek mensuplarının oluşturduğu meslek odalarının, kendilerine ve odalarına kazanç alanı yaratmak ve yeni istihdam olanağı sağlamak amacıyla yeni tüzük ve yönetmelikler çıkardıkları, mühendis ve teknik elemanlara yetkiler tanıdıkları, bu yetkilerin yeni ve özel kazanç kapıları yarattığı bu durumdan yatırımcı ve girişimcilerin rahatsız olduğu, ticaretle uğraşanlara ağır külfetler yüklediği ve "Ticaret Odalarının" yetkilerinin bu odalara kaydırıldığı ve bu durumun ve gelişmelerin düzeltilmesi istemi konusunda bilgi ve gereğinin yapılarak sonucundan bilgi verilmesi istenmektedir.

Bakanlığınızın ilgi yazıdaki şikayeti ciddiye aldığı anlaşılmaktadır. Oysa, ilgi yazıda belirtilen başlıkların ciddiye alınır bir yönünün olmadığı açıktır. Bildiğiniz üzere, Birliğimize bağlı meslek odaları keyfi kurulan Odalar olmayıp, aksine 6235 sayılı TMMOB Yasasına dayanılarak kurulan meslek odalarıdır. Meslek mensupları da unvanlarını 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa gereği almış ve yetkileri bu yasayla belirlenmiştir.

Yine bildiğiniz üzere, tüzük olarak ifade edilen yönetsel idari düzenlemeleri yapma yetkisi Bakanlar Kurulu'na ait bir yetki olup, Odaların tüzük çıkarma yetkisi bulunmamaktadır. Yönetmelik düzenlemesi ise kaynağını Yasadan alır. Yasayla yetkilendirilmiş bir konuda başka bir alana müdahale hukuken olanaklı olmadığı gibi, yönetmelik çıkarmak için herhangi bir ticaret ve sanayi odasının icazetini almaya hatta merkezi idareden izin almaya yasal olarak olanak bulunmamaktadır. Her kurumun hak, yetki ve görevleri kendi özel yasasında düzenlenmiş olup, bu yetkilerin kullanılmasından herhangi bir kurumun şikayetçi olması da demokratik hukuk devleti anlayışıyla bağdaşmamaktadır.

Yukarıda değinilen hususlar ışığında, Bor Ticaret ve Sanayi Odası'nın yersiz ve hukuka aykırı şikayeti konusunda Birliğimizce yapılabilecek bir işlem bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

N. Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ YASA TASARISI TASLAĞI İLE İLGİLİ TMMOB GÖRÜŞÜ 08 ŞUBAT 2008

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne
ANKARA

Konu : Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyi tarafından incelenmekte olan İş Sağlığı Güvenliği Yasa Tasarısı Taslağı ile ilgili görüşlerimizin sunulmasıdır.

29 Ocak 2008 tarihinde İstanbul'da 23 işçimizin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan ve büyük bir ihmal sürecinin son halkası olan "Büyük Kaza" yüreğimizi sızlatmıştır. Bu kaza, Türkiye'de iş sağlığı güvenliği alanındaki yetmezliğin çok net bir fotoğrafıdır. Bu yetmezlik, yasaların yetersizliğinden çok yasaların uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan size, daha önce bazı konsey üyeleri ile birlikte ilettiğimiz ortak önerimizde belirttiğimiz gibi, süreçleri, daha geniş bir perspektif ve uyum içerisinde yönetecek, "idari, mali yönden özerk" Ulusal İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurumu'na mutlak bir gereksinim olduğunu anımsatmak isteriz. İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa'sının ağırlıklı parçasının da bu Kurum'un kuruluşuna olanak veren hükümler olması gerektiği görüşümüzü koruyoruz.

Bakanlığınızın yerinde bir adımla iş sağlığı ve güvenliği alanını kavrayan bir yasa çıkarma çabasını olumlu karşılıyoruz. Ancak, bu girişimin, tüm çalışanları ve tüm hizmet-üretim alanlarını kavraması gerektiğini; dar anlamda sağlık-güvenliği değil, çalışma mevzuatının sağlık-güvenliği ilgilendiren hükümlerini gözden kaçırmayan bir yaklaşımla ortaya konulması gerektiğine inanıyoruz.

Başlangıcı 1992 yıllarına dayanan, Bakanlığımızca son olarak 2005 yılında ele alınan ve Ulusal İş Sağlığı Güvenliği Konseyi'nin gündemine konulan ve 2006-2008 eylem programında yer alan Yasa Tasarısı üzerinde, sosyal tarafların ve Konsey'e katılan diğer paydaşların oybirliği ile anlaşması bugüne değin sağlanamamıştır.

Alt komisyon çalışmalarından bu yana, aynı ilkeler çevresinde oybirliği sağlamaya çalışan Konsey Üyeleri ile birlikte, yine Konsey tarafından 8 oyumuza karşılık 9 oy ile kabul edilen karar doğrultusunda, alt komisyon çalışmalarına ara vererek, görüşlerimizi iletmek üzere hazırlıklarımızı sürdürdük. Konsey toplantısında da ifade ettiğimiz üzere taraflara görüş ve önerilerini bir yasa tasarısı taslağı biçiminde sunmak üzere 31 Ocak 2008 tarihine kadar verilen sürenin oldukça yetersiz olduğu çalışmalar sırasında da görülmüştür. Özellikle taslak metnin, bütün çalışanları kapsamayı amaçlaması, bir birinden farklı özellikleri ve organizasyon gereksinimi olan kamu çalışanları, tarım alanında çalışanlar vb. birçok özel duruma ilişkin ayrıntılı düzenlemenin bütünlük içinde düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bütün alanlarda uygulanabilecek nitelikte olması gereken bu kapsamdaki bir çalışmanın, aceleyle getirilmeksizin sosyal tarafların temsilcileri ile bu alandaki bilimsel bilgi birikimine sahip hukukçuların da katılımıyla yürütülmesi de önemli bir gerekliliktir. 8 Aralık 2007 tarihinde İstanbul'da Kadir Has Üniversitesi ile İstanbul Barosu'nca birlikte düzenlenen "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı Taslağı Sempozyumu"nda çok sayıda akademisyen uygulayıcı ve katılımcı tarafından ortaya konulduğu üzere; hazırlanan taslak üzerinde

değiştirilmesi ve geliştirilmesi gereken çok sayıda konuda ayrıntılı bir çalışmaya gereksinim bulunmaktadır. Çalışmamızın tamamlanması verilen süre içinde olanaksız olduğundan, üzerinde birleştiğimiz kimi noktalara ilişkin düzenleme önerilerimizi uzun soluklu bir çalışmanın başlangıcı olarak bildiriyoruz. Bu önerilerimizin de ayrıntılı ve uygulanabilir bir yasa tasarısı çalışmasının bütünlüğü içinde yeniden gözden geçirilmesi ve üzerinde çalışılması gerektiğinin farkındayız.

Tasarının, İş sağlığı ve güvenliği alanındaki hukukçuların bilgi birikimlerinden destek alarak, çalışmasına ara verilen alt komisyon tarafından hazırlanması gerekliliğini bir kez daha belirterek, çalışmaya başlangıç olmak üzere önerilerimizi ekte gönderiyoruz.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

N. Hakan GENÇ
Genel Sekreter Vekili

SSGSS YASA TASARISI'NA KARŞI TBMM BAŞKANLIĞI'NA**GÖNDERİLEN YAZI****15 NİSAN 2008**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

OYLARINIZLA GELECEĞİMİZLE OYNADIĞINIZIN FARKINDA MISINIZ?

“AKP, ÇIKARMAKTA ISRAR ETTİĞİ HALKIN GELECEĞİYLE OYNAYAN 5510 SAYILI YASAYI REFERANDUMA GÖTÜRMELİDİR!”

IMF, Dünya Bankası, DTÖ gibi uluslararası finans kuruluşlarının daha fazla kâr anlayışına uygun olarak hayata geçirilmesini istediği yasa tasarıları, AKP milletvekilleri tarafından hiç düşünülmeden onaylanmakta, “temel yasa” olarak hızla Genel Kurul’dan geçirilmektedir.

5510 sayılı Yasa Tasarısı’nı IMF ile AKP arasında imzalanan 19. Stand-by Anlaşması’nın gereği olarak ve borçlara yeni borçlar eklemek için Meclis’te rekor bir hızla görüşülmeye devam etmektedir. Bu Yasa’da değişiklik öngören yaklaşımın, sosyal hukuk devleti ilkesine aykırı olarak, sosyal güvenlik haklarında yapılmış olan düzenlemeleri daha da geriye taşıyarak, bu amaca hizmet etmeyi sürdürdüğünü, parmak kaldırıp indirmekte hiçbir çekince görmeyen milletvekilleri çok iyi biliyor olmalı.

Halkımızın sosyal güvenlik haklarını geriye götüren, özel emeklilik sistemleri ile geleceğimizi bankaların insafına terk eden, emekliliği hayal haline getiren, sağlık alanını şirketlere devrederek ticarileştiren, parası olmayana sağlık hizmetlerini vermeyen bu yasaya parmak kaldıran milletvekilleri, toplumsal değer üreten ve bu yasadaki en fazla etkilenen kadınların, geleceğimiz olan çocukların yüzüne nasıl bakacaklardır? “Sizler iki yılda emekli olurken bizler niye 65 yaşına kadar bekleyeceğiz?” sorusuna hangi “makul” cevabı vereceklerdir?

Artık herkes biliyor ki, Dünya Bankası ve IMF modeline dayalı “Sosyal Güvenlik Reformu” sosyal devleti ve sosyal güvenlik hakkını tümüyle reddetmekte, bireyi, geleceği yasalarla güvence altında olan bir yurttaş yerine, yazgısını mali piyasaların belirlediği bir nesneye dönüştürmektedir.

Kendileri her türlü birinci sınıf sağlık hizmetinden yararladıklarında “kara delik” hesabı yapılmazken, bütçenin yüzde 80’ini vergileriyle ödeyen bu halkın sağlık hizmetlerinden yararlanmaları mı “kara deliği” oluşturmaktadır?

7200 prim gün ödememize rağmen 65 yaşına kadar beklememiz gerektiği gerçeğini kimden ve nasıl saklayabilirsiniz?

Güncelleme katsayısının belirlenmesinde refah payının sadece %30’unu yansıtmamanın mantığı seçim bölgelerinde nasıl izah edilebilecektir?

“Kazanılmış hakların korunduğu” masalını kameralar karşısında terlemeden anlatanlar, hakları elinden alınan emekçilerinin gözünün içine bakarak tekrarlayabilecekler midir?

Kendilerine “halkın vekilliği” payesini biçenler, eğer IMF’nin değil halkın taleplerini esas alıyorsa, içinde insan unsurunu barındırmayan, emeği, emekçileri ve halkı dışlayan, sermayenin kârına kâr katarken halka yoksulluğu ve sefaleti reva gören SSGSS Yasa Tasarısı’nı Genel Kurul’dan derhal geri çekmelidirler!

AKP, ÇIKARMAKTA ISRAR ETTİĞİ ve HALKIN GELECEĞİYLE OYNAYAN BU YASAYI, OYLARINI ALMAKTAN GURUR DUYDUĞU HALKIN REFERANDUMUNA SUNMALIDIR!

Bizler ülkemizin yarınlarını, çocuklarımızın ve bizlerin geleceğini elimizden alıp sermayeye peşkeş çeken yasanın uygulamaya konulmaması için mücadelemizi sonuna kadar kararlı bir şekilde sürdüreceğiz.

KESK-DİSK-TMMOB-TTB

KANAL TÜRK-5. BOYUT 16 NİSAN 2008

Sunucu : Şöyle bir tablo var herhalde: şimdi bu listede de adı geçen meslek örgütlerinin tümü aslında hükümetin izlediği neoliberal politikalara ve diğer politikalara, hükümetin tutumuna muhalif yönetimlere sahip. Özellikle son dönemde sendikalarla birlikte Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı'na karşı son derece etkili bir muhalefet sürdürüldü ve geri adım attılar, yasayı geri çekmek ve bir takım düzenlemeler yapmak durumunda kaldılar. Şimdi Parlamento aritmetiğine baktığımızda etkili bir muhalefet olmadığı açık ya da Parlamento'daki muhalefet partilerinin etkili bir biçimde AKP'nin yürüttüğü bu operasyonlara karşı mücadele edemedikleri belli, toplumda da bunu hissetmek mümkün. Burada meslek birliklerinin, sendikalarla birlikte, işçi sendikalarıyla birlikte bu muhalefet boşluğunu önemli ölçüde doldurduğunu ve hükümetin bu tip operasyonların önünde bir engel oluşturduğunu görüyoruz. Öyle değil mi yani nedir bu meslek birlikleri? Belki bunu açalım, etkisini bir değerlendirelim ve hükümetin bu tutumunu siz büyük bir meslek örgütününün genel başkanı olarak nasıl görüyorsunuz? Buyurun.

Mehmet Soğancı : Ben öncelikle size ve kanalınıza çok teşekkür ediyorum ve programınızı da kutluyorum. TÜRMOB'un başına gelecek olan önemli bir hadise için burada görüşlerimizi ifade ediyor olmaktan da büyük bir keyif aldığımı öncelikle ifade ediyorum.

Muhalefet örgütüyüz, bunu isteyerek yapmıyoruz aslında. Bu 1970'lerden beri Türkiye'de meslek birliklerinin üzerine düşen bir görev ve sorumluluk olarak gelişti. Aslında bu örgütler, durduk yerde kendi kendimize muhalefet yapalım, mevcut sistem işlerken siyasal iktidarların tamamına bir muhalefet çizgisi çizelim noktasında bir anlayışımız olmadı hiçbir zaman. TÜRMOB hariç, yeni kuruldu, yasası yeni, ama diğer 6 meslek örgütüne baktığımızda aslında 1950'li yıllarda ikili bir anlayış olduğunu görüyoruz. "Ya sistemin yeniden organizasyonu için okumuş çocukların örgütlenmesi anlamındadır, ya da kendi iç dinamiğiyle gelişen bir süreç içerisinde mühendisler, mimarlar, tabipler, eczacılar belli ortamlarda örgütlenmek durumunda kalmışlardır" diye konuşulur sosyologlar tarafından. Ne olduysa oldu, ama 50'li yıllarda gerçekten bu meslek birliklerinin Türkiye'de çıkışı oldu. Aşağı yukarı bakarsanız yasaya ya da ben TMMOB yasasından söyleyeyim...

Sunucu : Bunlar yasayla kurulan ama tüzel kişiliğine sahip.

Mehmet Soğancı : Evet evet. Anayasanın 135. Maddesi'ne göre oluşturulan 7 meslek birliğinden başka birlikler var. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği gibi. Ama bizim 7 meslek birliği akademik unvanlı mesleklerdir. Yani biz ülkenin okumuş çocuklarının örgütleriyiz. O anlamda sizin demin de saydığımız gibi 7 mesleğin ayrı ayrı kendi birliği var. TMMOB'nin bir ayrı özelliği var diğer meslek birliklerinden; bizde 60 meslek disiplini 23 odada örgütlüdür, 23 odadan da birlik oluşur.

Sunucu : Yani Mimarlar Odası, Makina Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası gibi 23 tane Oda var.

Mehmet Soğancı : Evet. 54'teki yasada da bunlardan topluca mühendis, mimar,

şehir plancısı birliği olarak Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği oluşturulmuş. Yasamıza baktığınızda aslında çok hoştur 1954 yasaının amacı. Burada bizim birliğe yüklenen görevler odalaşmayı esas kılar. Yani bir yeni meslek çıkarsa, bunlar belli bir sayı ulaşırsa odalaştır der, örgütler der. İkincisi yine bu meslek mensupları kendi aralarındaki birlik ve dayanışmayı geliştirecek, bunların çıkarlarını savunacak ve meslek alanları üzerinden de Türkiye'deki her şeyi takip edecek. Yasada çok hoş cümleler vardır; "Kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında, işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin, kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak..." gibi

Sunucu : Çok iyi bir gerekçe.

Mehmet Soğancı : Şimdi biz bu yasadan bu dayanağı alınca sözümüzü söylüyoruz ve siyasal iktidarca muhalefette kalıyoruz; bu sadece AKP için değil, tüm iktidarlar için böyle.

Sunucu : Yani mesela sizin birliğe bağlı Mimarlar Odası işte imar yağmasının önündeki tek engel hemen hemen.

Mehmet Soğancı : Tabi, Mimarlar Odamız, Şehir Plancıları Odamız ya da birliğin kendisi imar yağmasının önündeki engel. Şimdi biz, bu yasadan aldığımız güçle ve tabi ki bu yasanın dışında Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin 70'lerden itibaren geliştirdiği iç dinamiklerle böyle bir noktadayız. Şöyle bir örnek vereyim, ben bunu söylemek zorundayım çünkü TÜRMOB'a karşı ne yapılmak istendiği, AKP'nin neden bunları yapmak istediği ya da bize yapmak istediklerinin de altında bu iş yatıyor. Biz şimdi 2003 yılında bir mühendislik mimarlık kurultayı yaptık, kendi iç dinamiğimizle geliştirdik, sonra bunun kararlarını genel kuruldan geçirdik. Mesela şöyle bir şeye karar verdik hepimizi bağlayan cümleler. Demişiz ki orada: "TMMOB'ye bağlı Odalarımız mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir, emekten ve halktan yanadır, antiemperyalisttir, yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır, insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır, örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalarından alır, meslek ve meslektaş sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını temel ilke olarak kabul eder." Bu cümlelere alt alta baktığınızda ve bunu örgütün genel bir manifestosu haline getirdiğinizde zaten bizim açıktan bütün yaşananlara karşı bir meydan okuyuş içinde olduğumuzu, bunun örgütsel bir kimlik olduğunu görürsünüz.

Sunucu : Tabi hükümetin politikalarına cepheden karşı olduğunuz gibi bir nesnel sonuç çıkarıyor.

Mehmet Soğancı : Evet bu cümlelerle. Neden peki bu ülkenin mühendisleri, mimarları bunu yazdı durduk yerde? Çünkü gerçekten sisteme baktığımızda, -artık bunu ortalama bir gazete okuru, bütün yurttaşlarımız da kabul ediyor- 1980'li yıllardan beri kapitalist küreselleşme denilen emperyalizmin bu yeni modası, insanlığa aslında yokluk getirdi, açlık getirdi, sefalet getirdi. Ben çocukken, mühendisler, mimarlar

toplumun elit tabakasını oluştururdu ve hatta söz vardı: “kızını ya doktora ya mühendise ver.” Bunlar artık unutuldu. Kapitalist kürselleşmeyle, bizim mesleğimiz de dahil dejenere ederek ve bizim bütün arkadaşlarımızı yoksulluk sürecine iten bir hadiseyle karşı karşıya kaldı toplum. Neydi bu kapitalist küreselleşmenin uygulamaları? 3 tane yöntem uygulandı 80’den beri Türkiye’de. Dış politikası Amerika Birleşik Devletlerine bağlı, ekonomisi IMF ve Dünya Bankasına bağlı, demokraside Avrupa Birliği ile pazarlıklar noktasında şekillenen bir Türkiye oldu. İşte tam da bu noktada biz bunları yazmak zorunda kaldık. Mesleğimiz ne: bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek, yani insan odaklı bir mesleği yapıyorsun. O zaman insana karşı işlenen bütün suçlara karşı çıkmak zorundasın, böylesi bir örgütlenme yapacaksın. O zaman başına geleceğe de razı olacaksın bir anlamda. Yani TÜRMOB’un başına gelen beklenmedik bir şey değil. Burada direnen biri var, “Yanlış yapıyorsunuz, bu sistem IMF ve Dünya Bankası’na bağımlı giden bu ekonomik sistem yanlış gidiyor. SSGSS yasaları, toplumu yeniden dizayn eden bütün bu yasalar, kapitalist küreselleşmeye uyum yasaları, hele bizim meslek alanlarımızla ilgili olan orman yasaları, kıyı yağma yasaları, kentsel dönüşüm yasaları, bütün bunlar yanlış” diyorsun, başına iş alıyorsun.

Sunucu : Şimdi bu meslek örgütlerinin şöyle bir özelliği de var, seyircilerimiz için söyleyeyim, meslek mensupları kuşkusuz biliyor zaten. Siz Odanıza üye olmadan bir projeyi imzalamazsınız. Zorunlu üyelikler var burada. Sizin Odanıza üye olmadığı taktirde mesleğini icra edemez herhalde.

Mehmet Soğancı : Kesinlikle evet.

Sunucu : Tabipler Birliği için de aynı şey geçerli Dış Hekimleri için de aynı şey geçerli. Bir anlamda iş yeri açmak, özel çalışmak ya da bir yerde çalışmak için bu meslek birliklerine üye olmak zorunluluğu var. Yasadan gelen bir zorunluluk.

Mehmet Soğancı : Evet evet.

Sunucu : Sayın Soğancı biraz önce yaptığımız değerlendirmeye çok oturan çok uygun bir soru gelmiş bir seyircimizden. Doğrudan size soruyor. Diyor ki: “Ankara gar önünde yapılacak köprülü kavşak için TMMOB ne yapmayı düşünüyor?” Şimdi bu sorunun şöyle bir önemi var: Yani bu çok spesifik, bütün Türkiye’nin izlediği bir program ama sokaktaki insan, vatandaş yurttaş sizden bekliyor. Yani böyle bir işlev görüyorsunuz, meslek birliklerinin, örgütlerinin böyle bir rolü var.

Mehmet Soğancı : Türkiye’de emek ve meslek örgütlerine muhalefet rolünün düşmesi aslında siyasi öznelerin problemliliğinden dolayı, Türkiye’de siyasete gerçekten sahip çıkılmayışından dolayı. Bir de bu meslek örgütlerinin senelere dayanan birikimlerinin belli bir noktaya gelmesinden dolayı bizi muhalefet öznesi haline getirir yurttaşımız ve üyelerimiz. Bu bizim için çok keyif vericidir ama Türkiye için çok doğru değildir. Bizler meslek örgütüyüz, işimiz meslek alanlarımız üzerinden siyaset yapmak. Türkiye’de problem siyasi öznelerin yokluğundandır. Şimdi öyle bir durumda hak etmediğimiz noktada bir muhalefet örgütü oluyoruz, bu hem siyasal iktidar anlamında, hem yurttaş gözünde ve derde düşen herkes, sanki biz bu işleri çözebileceğimiz gibi bir pozisyon yüklüyor; ikili bir iş, ben bundan keyif alıyorum. Gerçekten birliğimizi temsil ediyorum her yerde ve bir muhalefet örgütü olmanın

da keyfini yaşıyorum. Yurttaşların da böyle düşünmelerinin onların en doğal hakları olduğunu düşünüyorum.

Gar önündeki projeye gelince, olay yalnız onunla sınırlı değil. Türkiye’de siyasal iktidar, “kentsel dönüşüm projeleri” adı altında Haydarpaşa Port, Galata Port, Lara Kent Parkı, Dubai kuleleri gibi yüzlerce projeyi gündeme getiriyor ve bunlar aslında bir yağmalama işidir. Ankara’da da Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından maalesef yanlış işler yapılmaktadır. Bunların biz dava süreçlerini sürekli olarak gündemde tuttuk, yürüttük.

Sunucu : Zaten davaları siz açtınız.

Mehmet Soğancı : Evet. Dilimiz döndüğünce elimizden geldiğince ve gücümüz yettiği oranda kente ve kentliğe karşı işlenmiş suçlara karşı çıkmaya devam edeceğiz. Konuya gelirse, az önce de konuşuldu; AKP kendisine muhalif olan her şeyi teslim almaya çalışacaktır, meslek örgütleri de buna dahildir. AKP kendine demoktrattır. En son kapatma davasında da görülmüştür bu iş. Geri kalan, ses çıkartan, yani “bu iş yanlış” diyen, itiraz eden herkese de gerekli zoru kullanacaktır. Hatırlayın SSGSS için, en demokratik şekliyle meslek örgütleri, emek örgütleri olarak, bu ülkenin tanınmış insanları olarak, bu ülkenin yasalar gereği kurulmuş olan örgütlerinin temsilcileri olarak, gerek 14 Martta gerek 1 Nisan’da yapılan etkinliklerde başımıza gelmeyen kalmadı. Ama o günlerde de AKP kendi kapatma davasına ilişkin olarak Türkiye’de demokrasi havarisi kesilmişti; kendisine demoktrattır.

AKP meslek örgütlerini teslim almaya çalışır ama bu mesela bizim örgütümüzde mümkün değildir. Türk Mühendis Mimar Odalar Birliğinde 194 şubede seçim yapıldı.

Sunucu : AKP buralarda liste bile çıkaramadı.

Mehmet Soğancı : 3-5 tanesinde çıkartabildi. Bunlar kolay işler değil. Son 5 tanesi kaldı, bu hafta sonu onlar da tamamlanıyor. Böylece 23 Odamızın yönetimleri belirleniyor arkasından da Mayıs ayında, Mayısın son günlerinde birliğin yönetimi ortaya çıkacak.

Yahya Arıkan : Ama sayın Başkanım 300 bin üye olduğunu söylüyorsunuz.

Mehmet Soğancı : Evet.

Yahya Arıkan : Yarın bir gün 600 bin, 900 bin, 1 milyon olduğunda ne yapacaksınız?

Mehmet Soğancı : Tam onu söyleyeceğim, 5 yıl içinde 600 bine, 10 yıl içinde 1 milyona çıkacak bir üyeden bahsediyoruz. Şimdi bizim meslek örgütleri zorunlu üyeliktir, bunların demokrat olma özelliği yönetimlerinden gelir. Eğer bu 7 tane meslek örgütünde saydığımız emekten ve halktan yana yüreği çarpan insanlar yönetimde olmazsa, -ben her yerde söylüyorum; bıyıkları bize benzemeyen kişiler bunların yönetimine gelirse- bu meslek birlikleri düzenin, sistemin ya da AKP iktidarının yedek tekeri olurlar. Ama Türkiye’deki meslek örgütlerinin kendi birikimi buna asla müsaade etmeyecektir. Öyle bir hadise oldu ki artık, öyle bir birikim,

bizim hemen hemen bütün Odalarımızda, bütün meslek birliklerinde mesleğini icra eden arkadaşlarımız gerçekten kamusal bir anlamda iş yaptıklarının farkında olarak bizleri yönetime taşıdılar. Yani bütün o siyasal iktidarların baskılarına karşı gelerek, bizim gibi düşünenleri yönetime taşıdılar. Hangi Odaya bakarsanız bakın, gerçekten demokrat arkadaşlarımız görevde. “Türkiye’de daha iyi işler olsun” diyen, daha aydınlık, daha çağdaş, daha gelişmiş bir Türkiye özlemi içerisinde olan insanlar görevde. Biz de kimse kusura bakmasın “hodri meydan” dedik. Bütün örgütlerde böyle oldu bu; Tabipler Birliği’nde, TÜRMOB’da da böyle oldu. Gerçekten de yapılacak olan seçimlerde ben TÜRMOB’daki arkadaşlar adına da söylerim “hodri meydan” diye. Yani bu örgütler teslim alınmaz. Bu örgütlerin kendi iç birikimlerini çok yükselttik. Böyle teslim alamayacaklarını bildikleri zaman ne yapıyorlar? Mesela bizim başımıza gelen: bu son AKP iktidarı zamanında bir yasa tasarısı. Türkiye bilir bunu, kamuoyu önüne taşıdı; yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasada değişiklik yapıyor. Yani bakarsanız, TMMOB’yle hiç uzaktan yakından alakası olmayan bir şey yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasada değişiklik yapan yasa tasarısı. 7 maddeden oluşuyor. 4 maddesi bizim hem 6235 sayılı TMMOB Yasası’nda, hem de 3458 Sayılı Mühendislik Mimarlık Hakkında Yasası’nda değişiklik yapıyor. 3458 Sayılı Yasa gereği, mühendislik, mimarlık okur, okuldan mezun olursunuz. Bunda değişiklik yapıyor. Biz öncelikle de şunu söylüyoruz; mühendislik, mimarlık evrensel bir meslek. Yani bir inşaat mühendisi Türkiye’de de inşaat mühendisi, Almanya’da da inşaat mühendisi. İster Alman olsun, ister Türk olsun, bizim için fark etmiyor evrensel bir meslek. Ama yaptığı bu değil, sermayenin sınırsız dolaşımı için, yani Türkiye’nin bütün temel değerlerinin peşkeş çekilmesi anlamına gelecek bir şekilde bunu denetimsiz kılıyor.

Sunucu : Çaktırmadan başka bir şeyin başka bir yasanın içine gizliyorlar.

Mehmet Soğancı : Evet. Şimdi bu 6235 sayılı Yasa, bizim temel yasamız ve bizim yetki alanlarımız daraltılmak isteniyor. Neyse ki; bir önceki Cumhurbaşkanı, bu yasanın bizimle ilgili olan maddelerini veto etti. AKP, bu meslek örgütlerini teslim alamıyor ama senin örgütünün elini kolunu bağlamak için elinden geleni yapıyor. Ne yaptı mesela: Orman Mühendisleri Yetki Yasası... 60 meslek disiplini var bunlardan bir tanesi orman mühendisliği. Şimdi bilim ve tekniğin gereği bir iş yapacaksan, önce bunun örgütüne yani usulen de olsa sorulur: “Hani bu orman mühendisleri ne yapar?” diye. Ucube bir yasa tasarısı, bunun yönetmelikleri şimdi mahkemelik ve hepsi dönüyor geriye. Böyle abuk subuk anlamsız bir iş yaptılar. Orman Mühendisliği Yetki Yasası; Türkiye’de TMMOB Yasası’na müdahil olma yasasıdır. Aslında meslek yasasını savunmak başka bir şey. Mesleklerin kendi yasalarını tanımlanmasına Türkiye için gerekli bir şey kimse itiraz etmez. Ama bunların yapışlarında ki mantık; onun kendi birliğinin alanını daraltmak noktasında oldu. Kelimenin tek anlamıyla iğrenç bir iş yaptılar aslında. Mesela ne yaptılar; işte iş sağlığı ve iş güvenliği... Bugün Tuzla tersanelerinde haftada bir ölüm var. Türkiye iş kazalarındaki ölümlerde Avrupa 1.si, dünya 7.si. İş kazalarında ki ölümlerde rekor kırıyoruz. Bu alanın düzenlenmesi lazım. Bu alanın düzenlenmesi için, Türk Tabipleri Birliği’yle de çok sayıda çalışmamız var, çok sayıda önerimiz var.

Sunucu : İnsan için vahşi bir ortam orada ki...

Mehmet Soğancı : Geri kalmış ülkelerden bile öndeyiz iş kazalarında. Acımasız vahşi kapitalizmin en önemli göstere yeri. Şimdi böyle bir yasa tasarısı var ama senin alanını daraltacak ya umurunda değil oradaki ölümler. İş sağlığı iş güvenliği alanında bir düzenleme umurunda değil. Tabiilerle de daha önce dava açtık, Anayasa Mahkemesi'nden döndü geldi, yönetmelikleri iptal ettirdik. Mesela iş sağlığı ve güvenliğinde çalışacak olan mühendislerin eğitimini Bakanlığa bağladılar. Maksat başka. Hani buraları teslim alamaz AKP ama o siyasal iktidarın kendi gücüyle, örgütlerin yetki alanlarını daraltmak için elinden geleni yapıyor. Bunun altı çok önemle çizilmek zorundadır. Siyasal iktidar ne yaptığının farkında değildir. Bu meslekler hani amiyane tabiriyle tombala meslekler değil. Bu meslekler, örneğin bizim mesleğimiz kapitalizmle ortaya çıkarak şekillenen gelişen bir meslek. Bunun 100 yıllık bir geçmişi var ve bu geçmişin birikimi, bu örgütler aracılığı ile geleceğe taşınır. Yani mesleğin daraltılması, birliğin daraltılması, özelleştirmeler, kamusal değerlerin yok edilmesi, Türkiye'nin yeniden dizayn edilmesi, kapitalist küreselleşmeye uyumu, hepsini bırakalım çok şovanistce kendi mesleğimden bakayım; mühendisliği bitiren bir alandır özelleştirme işi. Mühendislik birikimi kolay yaratılan bir iş değildir, özelleştirerek bu birikimi berhavat edersiniz dağıtırsınız. Müdahale bu noktalarda olmaktadır ve biz örgütler olarak bunun da çok farkındayız. Belki de, bu program da bunun görünür olmasını öne çıkardı, o açıdan da gerçekten programınıza teşekkür ediyorum bir kere daha.

...

Sunucu : Sayın Soğancı AKP bu ülkede ne yaptı, ben merak ediyorum.

Mehmet Soğancı : Şöyle bir şeyi her zaman söylüyorum; AKP'nin IMF ve Dünya Bankası nezninde karnesi A'dır. Kapitalist küreselleşmeye uyum sürecini Türkiye'ye en iyi yaşatan siyasal iktidardır. Bizim durduğumuz noktadan ise tam tersi. AKP o kapitalist küreselleşmenin gereği görevini yapmakla yükümlüdür bunu da çok başarılı bir şekilde yapmaktadır ama olan emeğe ve halka olmaktadır.

Burada önemli olan, insanların, yurttaşların, hepimizin bunun farkına varmış olmasıdır. Tam da işte bu noktada meslek örgütlerine çok büyük görevler düşmektedir. Böyle bir nedenden dolayı farklı görevleri üstlenmek zorunda kalıyoruz. Bizim örgütümüzdeki 300 bine yakın üyemizin yaklaşık % 25'i ya işsiz ya meslek dışı bir işte çalışıyor.

Sunucu : Öyle mi?

Mehmet Soğancı : İlkokul birinci sınıftan üniversite mezuniyetine bir mühendisin, mimarın maliyeti 100 bin dolardır. Bu kadar plansız bir ekonomik sistem içerisinde, bu insanların yetiştirildiğini ve sisteme dahil olduğunu düşünün.

Sunucu : Akıl terk edildiği için. Planlama aklın en önemli şeyidir.

Mehmet Soğancı : Evet bütün bunlar yok.

Sunucu : Göstergesi hesapsız bir şekilde mühendislik fakülteleri açılıyor.

...

Mehmet Soğancı : Şöyle bir şeyden bahsetmek istiyorum. Şimdi kapitalist küreselleşmenin bu yıkıcı etkisinin nasıl olduğunu görünür kılmak için çok büyük görevler üstlendik. Biz kendi kendimize üstlenmedik bunu, şartların zaruri sonucu oldu bu. TMMOB bağlı odalarıyla birlikte yılda 200'e yakın etkinlik yapıyor. Çevre sempozyumu yapıyoruz, Türkiye'nin çevre değerleri nasıl yok edilmekte o fotoğraf çekiliyor ve kamuoyunun, siyasi karar vericilerinin kullanımına sunuluyor. Afet sempozyumu yapıyoruz; normalde depremler, yangınlar, sel felaketleri birer doğa olayıdır ama Türkiye'deki sistem bozuk olduğu zaman bunların hepsi afete dönüşüyor. Japonya'da 7.2 şiddetinde deprem evlerin çamını kırmaz, bizde 7.2 binlerce yurttaşımızın canına mal olur. Afet sempozyumlarında o bilimin ve tekniğin gereklerini ifade ediyoruz. Yerel Yönetimler Sempozyumu yapıyoruz, "bir başkent, bir İstanbul böyle yönetilemez"i anlatıyoruz. Enerji Sempozyumu, Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu, Denizcilik Sorunları Sempozyumu, Sanayi Kongresi, İklim Değişimi Sempozyumu ve Su Politikaları Kongresi son 6 ayda Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin gerçekleştirdiği etkinlikler. Bu etkinliklerde bilim insanları geliyor örgütümüzün deneyimlerinden geçen görüşler ifade ediliyor. Bunların her biri bir siyasi manifestodur, her birinin sonuç bildirgesi bir siyasi manifestodur. Bilimsel bilgi vardır, alın teri vardır ve emek vardır. O zaman da kapitalist küreselleşmenin ideolojik açılımlarına karşı bir dik duruş olur. İşte biz düzenlediğimiz tüm bu bilimsel etkinliklerle, bunları ortaya koyduğumuz zaman, AKP niye bize karşısız noktasına geliyor.

...

Mehmet Soğancı : Tüm meslek örgütlerinin, kendi meslek alanları üzerinden ifade ettikleri; aslında bu mevcut sistemin bozukluklarının, yanlışlıklarının görünür kılınmasıdır. Bu örgütler ne yapılması gerektiğini de anlatmaktadırlar. Yani sadece fotoğraf çekmiyor, sorunları tespit ediyor ve çözüm önerilerini de ifade ediyor. Bunun için de bizimle uğraşılmak zorundadır.

Biz Türkiye'de başka bir işe de yüklendik. Az önce de ifade ettim, Türkiye'de siyasi özne problemi olduğu için, Türkiye'nin demokratik gelişiminde, 12 Eylül hukuku gibi etkilerle siyasi karar vericilerde ve bu işi örgütlemeye bir problem olduğu için, bu ortamda SSGSS'nin reform adı altına nasıl bir yıkıntı yasası gündeme getirdiğini görünür kılmak için ciddi olarak bir iş düştü üzerimize.

1 Mayıs'ta emeğin bayramının kutlanması için Taksim'e çıkıyoruz. Şimdi ben bir meslek örgütü insanıyım, sonuçta bana mı kaldı diye soruyorum zaman zaman. Ama biz bundan hiç rahatsız değiliz. Bazı şeyler bize kalıyor. Meslek örgütlerinin böyle bir anlamı var. Biz bunlara adım attıkça, yani Türkiye'de verilen demokrasi mücadelesinin ön saflarına çıktıkça bu sefer siyasal iktidarlar bizle uğraşmak zorunda kalıyor. Ha neden uğraşılıyor çünkü...

Sunucu : Şu nedenle. Size çarpıcı bir örnek vereceğim: 17 Ağustos 1999 depreminden 6 ay önce Kocaeli'nde İzmit'te düzenlenen bir sempozyuma Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından sunulan bir tebliğ var, "deprem gelecek" demiş. Zannediyorum size bağlı odalardan Jeoloji Mühendisleri Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası.

Mehmet Soğancı : Evet birlik etkinliğimiz, il koordinasyon kurulumuz aracılığı

yapılmıştır o.

Sunucu : Birlik etkinliği evet. Yıkıcı bir deprem gelecek ve Türkiye deprem kuşağında, hatta çizilmiş. Şimdi depremden sonra İzmit Belediyesi bunları yayınladı kitap olarak. Şimdi ben orada okuduğum zaman hakikaten insan çarpılıyor, olamaz böyle bir şey, siz bu yüzden gereklisiniz, meslek birlikleri bu yüzden var.

Mehmet Soğancı : Bu ülkede siyasi karar vericiler ölümün üzerinden rant yapma işini bile gündeme getirebilmişlerdir. Türkiye’de depremden sonra çıkan yapı denetim yasaları, depremden sonra çıkartılan ya da çıkartılmayan afet yasaları... Bunların neden çıkartılmadığına baktığımızda altında büyük bir rantıye dönmektedir. Bunları biz açığa çıkarttığımız için bizimle uğraşılacak zorundadır. Yani biz, sadece deprem geliyor diye bir tahminin ötesinde, bir deprem olayının afete dönüşmemesi için yapılması gerekli olan her türlü tekniği, bilim insanlarını bir araya getirerek ifade ediyoruz. Defalarca yapıldı bu sempozyumlar, defalarca anlatıldı. Türkiye’de hala bir afet yasasının geliştirilmesi ve güncelleştirilmesi mümkün kılınamamıştır. Yapı denetimi Türkiye’nin en zengin 17 ilinde geçerli olmak üzere çıkartılmıştır. Türkiye’nin tamamının bir deprem kuşağı içinde olduğunu artık bizim söylememize gerek yok. Bu dünya haritalarında belli bir şey ama yapı denetimi yalnızca 17 zengin ilde uygulanmaktadır, rantın olduğu illerde uygulanmaktadır. Biz bunları söylediğimiz için bizimle uğraşılmaktadır.

Bizim meslek örgütlerimiz Türkiye’nin nefes alma-verme alanlarıdır. Bu meslek örgütlerinin sözü; insana, yaşama ve geleceğe dairdir. Siyasal iktidar bıraksın uğraşmayı da bu sözleri dinlemeye çalışsın, dinlemekten de öte anlamaya çalışsın, algılamaya çalışsın. O zaman Türkiye’deki çocuklarımız için, geleceğimiz için çok hayırlı bir iş yapmış olurlar.

...

Sunucu : Bu turda ne yapılabilir, nasıl hareket edilmelidir bunu konuşalım. Hükümetin müdahalesinin ortadan kaldırılması nasıl bir toplumsal fayda getirecektir? Meslek örgütlerinin özerkliğinin önemi nedir bunun üzerinde duralım bence...

Mehmet Soğancı : Şimdi Sayın Yanardağ, aslında bizim yaşamızın, yani 6235 Sayılı Yasa’nın normalde demokratikleştirilmesi gerekli. Dünyada bizim emsalimiz örgütlerle karşılaştırdığımızda, bizim yaşamızda “kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü” yazar. Aslında bütün dünyada mühendislik, mimarlık örgütlenmelerine baktığımızda, kendi şartnamelerini, kendi düzeneklerini, mühendislerin sertifikasyonunu, akreditasyonunu yapar. Örgütlenmeler; tümüyle özerk, bağımsız kuruluşlar olarak kabul edilen kuruluş aracılığı ile yapılır. Türkiye’de şu an ki gibi müdahalelerle uğraşılacağına aslında kamu kurumu niteliğinden öte tümüyle bağımsız, özel, kendi gelirini ayarlayan, kendi içinde yasasına kadar kurallarını koyabilen yapıların oluşturulması gerekli. Maalesef Türkiye’de doğru söz söyleyen 9 köyden kovarlar sözü çok doğrudur. Yalnızca AKP değil, hangi siyasi iktidar olursa olsun -mevcut sistemin nemalandıran, bu rant işini çeviren, IMF ve Dünya Bankası ekonomi programlarını uygulayan- herkes karşısında söz söyleyen meslek örgütleriyle de uğraşmaktan keyif alıyor. Aslında yapılması gereken tam tersi. Bu meslek birlikleri üyelerinin hak ve çıkarlarının korunması için oluşturulan yapılar,

ama öte yandan da tarihsel sorumlulukları var. Kendi meslek alanları üzerinden ülkeye ilişkin söz söyleyecekler. Türkiye için bu 1970'lerden beri hoş bir birikim oldu aslında. TÜRMOB daha sonra kuruldu ama bütün örgütlerin gerçekten ciddi bir birikimi oldu. Aydınlik bir Türkiye için, bu meslek örgütlerinin bilimsel verilere, tekniğe dayalı, çağa uygun ama geçmişi de ifadelerine kilak vermek lazım. Önemli olan bunun önünün açmak yani bizlerin sözünü duyulabilir hale getirmek. Sistemin, bizleri görünür kılması lazım, buna ön ayak olması lazım. Ama Türkiye'de nerede bu?... Türkiye'de demokrasinin sınırları AB ile pazarlıklar noktasında dönüyor yani kendi iç dinamikleri ile gelişmiyor. Türkiye'deki demokrasi ne kadar gelişkinse bizim gibi örgütler ancak o kadar özerk ya da bağımsız kalabiliyor. Bütün sıkıntı bu. Ecevit Hükümeti zamanında 15 günde 15 yasa, Derviş yasaları çıkartıldı. Hızını alamayan AKP iktidarı zamanında da tüm yasalar çıkartıldı. Bizim meslek alanlarımızla ilgili olan nükleer santral yasasından enerji yasalarına, üst kurulların oluşturulmasından özelleştirme yasalarına bir çok yasa çıkartıldı ama bunların bir tanesi için bile bizden görüş alınmadı. AKP'nin kendi mantığı var, "görüş aldık sivil toplum örgütlerinden" diyorlar ama valla bizden almıyorlar. Ya da usulen aldıklarında da almış oluyorlar yani bu kağıdı verdiğinizde alınmış oluyor da okunmuyor ve ondan yararlanılmıyor.

Sunucu : Anayasa'yı da bayağı demokratik hazırladılar!, 6 kişilik komisyona hazırlatıp size "maille gönderin görüşlerinizi" diyorlar.

Mehmet Soğancı : Şimdi örneğin TÜRMOB'la ilgili yasa var. TÜRMOB'a yapılan iş kötü bir iştir. Bu her meslek örgütünü 1. dereceden ilgilendirir. Buna karşı çıkılması, buna dik bir duruş sergilenmesi şarttır. Bu hepimizin başına her an yetkilerin kısıtlanması yönünde gelebilir. Geçen sene Tabiplerle epey bir uğraşıldı, bir de onların bir macerası daha oldu 3 sene yapılamadı, başka sağlık odaları meslek birlikleri çıkartılma çabaları oldu. Bize yönelik bu yabancılar yasası var. Bizler farklı siyasal düşüncelerimiz olsa bile, örgütlerimizin farklı kültürel geçmişleri ve birikimleri olsa bile, sonuç itibarıyla meslek adamı kimliğimizle ve bir meslek örgütü yöneticisi kimliğiyle baktığımızda neler olabileceğini görüyoruz. Yani bu örgütlerin böyle çok gelişmiş bir demokrasi kültürleri ve anlayışları var. Ben demin söyledim, şimdi yine söyleyeyim, siyasal iktidarın yapacağı çok basit bir şey, bu örgütlerin söylediklerini algılamaya çalışacak. Başka bir yolu yok bu işin.

Sunucu : Anlamaya çalışacak.

Mehmet Soğancı : Evet anlamaya çalışacak, yeterince anlatmaya çalışıyoruz ama onların anlamakta biraz problemi oluyor. Türkiye'de var olan bu 7 meslek kuruluşu gerçekten Türkiye demokrasi için kazanılmış değerlerdir. Bunların hiç hırpalanmaması lazım. Aksine bunların aydınlık bir Türkiye için geliştirilmesi lazım. Bu konu çok önemlidir. Biz bir şeyin daha farkındayız, yani siyasal iktidarı bilmiyorum ama genel yurttaşlar açısından, halkımız açısından örgütlerimize verilen değer ve bize karşı duyulan güvenin çok farkındayız. Bu üyelerimiz nezdinde de öyle, dışarıdan bizi izleyen yurttaşlarımız açısından da öyle. Biz konuştuğumuz ya da gittiğimiz her yerde sıcak temaslarda bulunduğumuzdan bunu biliyoruz. Ve ben de bunun aslında keyfini yaşıyorum bunu söylemek istiyorum.

...

Mehmet Soğancı : Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği açısından TÜRMOB kardeş bir örgüttür, yol arkadaşısıdır. Onların çabalarına birlik olarak destek vermekten öte omuz vermeye çalıştığımızı ve sonuna kadar çalışacağımızı buradan ifade etmek istiyorum. Konu ile ilgili TMMOB'ye ilişkin de söylemek gerekirse, bizim şube genel kurullarımız yapıldı ve birer demokrasi şölenu halinde geçti. Oda Genel Kurulları sürecimiz yaşandı ve Birlik Genel Kurulu da Mayıs ayında toplanacak. Burada söylenen sözler gerçekten aydınlık bir Türkiye içindir, bütün meslek birliklerinin genel kurullarında ifade edilenler sözler, hep çocuklarımıza ve geleceğimize yönelik sözlerdir. Bunun da herkes tarafından çok iyi algılanması gerekir. Altını ısrarla çiziyorum, bu ülkenin bu meslek birliklerine çok büyük ihtiyacı vardır. Meslek birliklerinin de şüphesiz az önce söylenildiği gibi örgüt üyelerine çok ihtiyacı vardır yani oyun çift taraflıdır. Üyelerin bu meslek birliklerine TÜRMOB'a, TMMOB'ye, Tabipler Birliği'ne, diğer meslek birliklerine sahip çıkması da demokrasinin gelişimi açısından önemlidir. Biz ne yapacağız; biz her zaman barışı, adaleti, eşitliği kardeşliği, bir arada yaşamı, aydınlık bir Türkiye'yi savunmaya bunun için elimizden ne geliyorsa yapmaya devam edeceğiz. Gerçekten emek ve meslek örgütlerinin sözü insana ve yaşama dairdir. Bu konu Türkiye'nin demokratikleşmesinde çok önemlidir. Sözümüzün düzgünce anlaşılacağına da inanmak istiyorum sağ olun.

**ADALET BAKANLIĞI'NA YAPI HASARLARINDA
CEZA ZAMANAŞIMI DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN GÖNDERİLEN YAZI
07 MAYIS 2008**

T.C.

ADALET BAKANLIĞI

Kanunlar Genel Müdürlüğü'ne

Konu: Yapı hasarlarında ceza zamaşımı düzenleme önerisine ilişkin yaklaşım.

Yapı üretim süreci kamunun denetiminde işleyen ve aynı zamanda ardışık çok aktörlü bir süreçtir. Kalkınma planları çerçevesinde hazırlanan planlar uygulama aşamasına kadar Bayındırlık Bakanlığı'nın, Başbakanlığın ve yasama organının yetkisindedir. Uygulama planları ise Belediyelerin tasarrufunda olan bir yetkidir. Yerleşim ve uygulama planlarından kamu idarelerinin sorumlu olduğu her türlü tartışmadan uzaktır.

Uygulama aşamasının kendisinden ve denetiminden Belediyeler sorumludur. İnşaat ruhsatı ve yapı kullanım izni veren Belediye, yapı üretim sürecinde kamu adına yetkileri kullanan idare olduğundan bu süreçte başat sorumludur. Belediyeler, sosyal, güvenli, ekonomik, gelecek nesillere karşı bir sorumluluk duygusu içinde çevreye uyumlu, kalıcı şehir gelişimini ve genelin huzuruna hizmet eden sosyal hukuka uygun yer kullanımını ve denetimini sağlamak zorundadır.

Mühendis ve mimarlar, 1/1000 uygulama imar planına karar verildikten sonra yapı üretim sürecine dahil olmaktadır. Tasarım ve inşaat aşamasında görev yapan mimar ve mühendislerin mesleki sorumluluğu bu aşamada devreye girmektedir. Ancak bu süreçte, mühendis ve mimar yalnız olmayıp, müteahhit, iş sahibi, imalatçı, işçi, kullanıcı hataları ve denetimden sorumlu yapı denetim şirketi, fenni mesul, belediye, valilik ve Bakanlık da bu süreçte bulunmaktadır. Bu sürece ihale, pazarlama ve satış işlemlerini de dahil edebiliriz. Bu sürecin bir bütün olması gerekirken, karar vericiler ve uygulayıcılar arasında bir birlik-telik sözkonusu değildir. Bu kadar çok aktörlü süreçte, yetkiler ve sorumluluklar tanımlı olmadığından hukuki sorumluluklarda ve yetkilerde karmaşa yaşanmaktadır. Kanımızca sorun ve çözüm bu noktada aranmalıdır. Bu süreçten koparılarak ayrılan cezai sorumluluk konusu ve dolayısıyla tazmin borcu süreçte yer alan karar vericileri rahatlatmış olsa da sorunun çözümüne bir katkı sağlamayacaktır.

1999 Marmara depremi, merkezi ve yerel idarelerin sorumluluklarını yerine getirmediğini/ getiremediğini açıkça ortaya koymuştur. Hükümetlerin popülist yaklaşımları sonucu çıkarılan imar afları, yer seçiminde yapılan hatalar, kaçak yapılaşmayı meşrulaştıran hatta teşvik eden yaklaşımlar ve kaçak katlara para cezası karşılığı ruhsat veren belediyeler, depremin doğurduğu zararlardan sorumludurlar. Kamu gücü kullanan idarecilerin sorumluluk süresini kısaltmak, kamu hizmeti ve adalet duygusuyla nasıl bağdaştırılacaktır?

Bu düzenlenmemiş karmaşık süreçte mühendis ve mimarların karşısına çıkan en önemli sorun, zamaşımı sorunun ötesinde müteselsil sorumluluk ve kusurları tespit eden bilirkişilik kurumudur. Bilirkişilik kurumu, adil (Doğru) yargılamanın önünde büyük sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Yalova depreminde Sakarya Üniversitesi ve İTÜ taban tabana zıt raporlar hazırlamıştır. Üniversite bünyesinde seçilen bilirkişilerinin dahi zıt raporlar

vermesi, adil yargılamayı etkilemiş ve bir çok olayda maddi gerçeğe ulaşmak olanaklı olmamıştır. Bu nedenle, mağdur olan mühendis ve mimarlar olmuştur. Ancak, bu mağduriyetler proje sorumluluğunu ortadan kaldıracak düzenlemelere gerekçe yapılamaz. İkincisi ise, müteselsil sorumluluk, mühendis ve mimarların o işte proje karşılığı almış olduğu ücretle karşılaştırılmayacak hatta ömür boyu mesleki faaliyet nedeniyle kazanamayacağı tazminat ödeme sorumluluğuyla karşı karşıya kalmasıdır. %1 kusurda dahi tüm tazminatı ödemeye karşı karşıya kalınmakta ve rücu edecek diğer kusurluların bulunamaması durumunda yine adil bir sonuç elde edilememektedir. Mühendis ve mimarın mali sorumluluğunun müteselsil ilişkiden çıkarıp, mesleki bağımsızlığının yasal düzeyde ele alınarak, mesleki sorumluluğunun ağırlaştırılmasında hem mesleki hem de toplumsal yarar vardır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 04.03.2003 tarih 2002/314 Esas, 2003/15 Karar, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 04.06.2003 tarih 2003/400 Esas, 2003/393 sayılı kararları, alanda somut düzenleme olmadığından var olan genel hükümlere göre kurulmuş kararlardır. Yargının oluşturduğu kararı eleştirmek için maddi bir dayanak bulunmamaktadır. Kararı, karşılaştırmalı hukuk açısından değerlendirdiğimizde de İsviçre Borçlar Kanunu ve Alman Medeni Kanunu açısından paralellik göstermektedir. Örneğin Alman Medeni Yasası'nın 199. paragrafında "düzenli zamanaşımı süresinin başlangıcı ve en yüksek süreler" düzenlenmiştir. 199. paragrafın ikinci fıkrasında "Özgürlüğün, yaşamın, sağlığın ve bedeninin ihlaline dayalı tazminat talepleri, ortaya çıkışları ve bilgi verilmesi ya da kusursuz bilgilendirmemeye dikkat edilmeksizin fiilin işlenmesinden, yükümlülüğün ihlalden ya da zarara yol açan buna benzer olaydan sonra 30 yıl içinde zamanaşımına uğrar" biçimde en yüksek zamanaşımı düzenlenmiştir. Ancak bu ülkelerde, yapı üretim süreci tanımlı olup, sorumluluk süreci tartışmaya açık değildir.

Sonuç olarak;

1. Afet-deprem/yapı-tasarım/mühendislik-mimarlık bağlamındaki hukuksal sorunlar bütünsellik ve kamusal sorumluluk bağlamında ele alınmalıdır.
2. Sürekli deprem tehdidi yaşayan ülkemizde; afet hukuku ihtisaslaşmalıdır.
3. TUS ve Yapı Denetim süreçlerinde uzmanlık ayrımı (mimar-mühendis) ilkesi doğru yorumlanmalı ve "sorumluluk hukuku" açısından doğru tanımlanmalıdır.
4. Mesleki Hizmet (Risk) Sigortası sistemi, gerekli altyapı çalışmaları yapılarak biran önce hayata geçirilmelidir (Bu sistem, hem kullanıcının eksik ve kusurlu hizmetten doğan tazminat haklarının garantisini, hem mühendis-mimar hizmet kalitesinin yükselmesini, ön denetimini sağlayacaktır).

Yukarıdaki temel ilkeler kabul edildiğinde; zaman aşımı süresinin ne olacağının önemi ortadan kalkmaktadır. Sorunu bütünsellik boyutundan ayırarak yalnızca ceza ve tazminat zamanaşımının yasal düzeyde ele alınması toplum nezdinde adalet duygusunu zedeleyecektir.

Bilgi ve gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

N. Hakan Genç
Genel Sekreter Vekili

Ek: İmar Yasasına ilişkin değişiklik önerimiz

3194 SAYILI İMAR KANUNUNUN 30. MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI/TEKLİFİ

“Madde 1- 03.05.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 30. maddesine aşığıdaki fıkralar eklenmiştir.

Bu Kanunun kapsamına giren tüm yapıların, esasları yönetmelikte belirtilen şekilde ve tarzda teknik şartlara uygun durumda bulundurulması zorunludur.

Yapıların teknik şartlara uyup uymadığı belli zamanlarda muayene edilerek tespit edilir. Muayenelerin, yönetmelikte belirtilen süreler içinde yaptırılması zorunludur.”

Yukarıda sunulan değişikliğin kabul edilmesi durumunda, başta gizlenen ancak zaman içinde ortaya çıkan ayıpları ve kullanıcı hatalarını tespit etmek kolaylaşacaktır.

**TMMOB 40. DÖNEM GENEL KURUL DELEGELERİNE
GÖNDERİLEN MEKTUP
14 MAYIS 2008**

TMMOB 40. DÖNEM GENEL KURUL DELEGELERİNE,

Sevgili Arkadaşlar,

Birliğimizin 40'ıncı Genel Kurulu'nu 29 Mayıs–1 Haziran tarihlerinde Ankara'da hep birlikte gerçekleştireceğiz.

Genel Kurula katılarak daha etkin, daha demokratik ve daha işlevsel bir TMMOB örgütlülüğü için, TMMOB'nin 40'ıncı döneminin çalışma programını belirlemek için hepimizin birlikte söyleyecekleri şimdi çok daha önemli.

Odalarımızın Genel Kurul Sonuç Bildirilerinde hep birlikte bir kez daha vurguladık:

TMMOB ve bağlı Odaları; Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurt-sever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, “Yeni Dünya Düzeni” teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayıramayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisinde.

TMMOB ve bağlı Odaları önümüzdeki dönemde de,

Meslek ve meslektaş sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını bilerek çalışmalarını yürütecektir. Eşit, özgür ve demokratik bir Türkiye özlemiyle emekten ve halktan yana mücadelesini sürdürecektir. Barıştan, dostluktan, dayanışmadan ve bir arada yaşamdan yana etkinliklerin içerisinde aktif olarak yer alacaktır. Toplumsal muhalefetin odağında yer alarak onurlu yürüyüşüne ve dik duruşuna devam edecektir.

Değerli Arkadaşlarımız;

Oda Genel Kurullarımızda güven tazeledik.

TMMOB Genel Kurulu'nda da herkese hep birlikte bir kez daha duyuracağız:

Biz, “Bu ülkenin, bu ülke insanının TMMOB'ye ihtiyacı var” sözünden hareketle;

önümüzdeki dönemde de neoliberal politikalara, gericiliğe ve darbe özlemcilerine karşı mücadelemize hiç ara vermeden, hiç bıkkınlık göstermeden, hiç yılmadan devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

